MILJØ- OG TRAFIKUDVALGET

MØDETIDSPUNKT

21-02-2017 16:45

MØDESTED

Mødelokale H3 på regionsgården

MEDLEMMER

Marianne Frederik	Deltog
Bodil Kornbek	Deltog
Özkan Kocak	Deltog
Abbas Razvi	Deltog
Karsten Skawbo-Jensen	Deltog
Jens Mandrup	Deltog
Finn Rudaizky	Deltog
Carsten Scheibye	Deltog
Ole Stark	Deltog

INDHOLDSLISTE

1. Evaluering af styrelsesvedtægt og udvalgenes rolle - fokusgruppeinterview i stående udvalg og forretningsudvalget
2. Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)
3. Principper for administrationens arbejde med trafikbestilling (Drøftelsessag)
4. Program for trafikseminar (Beslutningssag)
5. Test en Elcykel (Orienteringssag)
6. Byudvikling på industrigrunde -en ny samarbejdsform i forbindelse med jordforurening (Orienteringssag)
8. Afrapportering Kinarejse (Beslutningssag)
9. Eventuelt

1. EVALUERING AF STYRELSESVEDTÆGT OG UDVALGENES ROLLE - FOKUSGRUPPEINTERVIEW I STÅENDE UDVALG OG FORRETNINGSUDVALGET

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE
Forretningsudvalget besluttede den 12. april 2016, at der i indeværende valgperiode skal gennemføres en evaluering af styrelsesvedtægten og udvalgenes rolle med ekstern inddragelse. Forretningsudvalget bemærkede desuden, at evalueringen skal adressere muligheder for forbedringer af den nuværende styrelsesvedtægt og udvalgsstruktur med henblik på, at et nyt regionsråd i 2018 kan tiltræde i en tilpasset udvalgsstruktur på baggrund af evalueringen.

Administrationen har indgået et samarbejde med Kora (Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning) om, at Kora bistår med evalueringen af styrelsesvedtægten og udvalgenes rolle, ved at gennemføre interviews med det politiske niveau og administrative nøglepersoner.

Som led i evalueringen er det væsentligt at få afdækket politikernes samt administrationens erfaringer med den gældende styrelsesvedtægt og udvalgsstruktur, derfor vil en del af evalueringen tage udgangspunkt i fokusgruppeinterview med samtlige stående udvalg og forretningsudvalget.

INDSTILLING
Administrationen indstiller:

at Kora gennemfører et fokusgruppeinterview med udvalget som indspil til evalueringen af styrelsesvedtægten og udvalgenes rolle med fokus på følgende elementer (jf. bilag 1):

- Udvalgets arbejde og rolle som politikformulerende og -kontrollerende, herunder politisk handlerum
- Snitflader til andre udvalg
- Udvalgsarbejdets kobling til de politiske målsætninger og driftsmålsstyringen
- Prioritering af udvalgets arbejde og udvalgsprocesser

POLITISK BEHANDLING
Fokusgruppeinterview gennemført.

SAGSFREMSTILLING
Regionsrådet besluttede ved begyndelsen af indeværende valgperiode en styreform, hvor hovedprincippet går ud på, at de stående udvalg varetager den politikformulerende og -kontrollerende rolle inden for hver sit ansvarsområde, og hvor regionsrådet har ansvaret for den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender.

Udvalgsstrukturen har nu været gældende i ca. tre år og der er derfor indhentet en række erfaringer med styreformen, herunder med den lovbundne inddragelse af eksterne fora som Kommunekontaktudvalget, Vækstforum, Sundhedskoordinationsudvalget, Praksisplanudvalget m.fl. Det er derfor besluttet, at der skal foretages en evaluering af styrelsesvedtægten og udvalgenes rolle med en forudsætning om, at Skanderborgmodellen bevares som princip for styringen, at strategien Fokus og Forenkling videreføres og at de nuværende politiske målsætninger videreføres. Som baggrundsmateriale er der udarbejdet et notat, der bl.a. beskriver den nuværende udvalgsstruktur, opgavefordelingen og snitflader mellem udvalg, samt den praktiske afholdelse af møder og en opgørelse over udvalgssager i indeværende valgperiode, se bilag 2.

Evalueringen skal danne grundlag for en politisk drøftelse af styrelsesvedtægten og udvalgenes rolle med henblik på, at regionsrådet inden sommeren 2017 kan tage stilling til eventuelle ændringer af styrelsesvedtægten og udvalgsstrukturen, så et nyt regionsråd efter regionsvalget i november 2017 kan konstituere sig ind i en tilpasset styrelsesvedtægt.

Evalueringen vil bl.a. basere sig på en række interviews på både politisk og administrativt niveau. Kora har udarbejdet vedhæftede metodenotat, der beskriver de metodemæssige overvejelser og anbefalinger

fra Kora til processen for evalueringen af styreform (se bilag 1). Selve afholdelsen af fokusgruppeinterviewet bliver varetaget af Kora under udvalgsmøderne, som herefter laver en samlet afrapportering på samtlige interviews.

Fokusgruppeinterviewet tager udgangspunkt i interviewguiden, som fremgår af bilag 1 (side 9-10) og som ligeledes er sendt til hele regionsrådet. De væsentligste spørgsmål i fokusgruppeinterviewet for de stående udvalg og forretningsudvalget omhandler følgende:

- Hvordan udvalget har oplevet, at sagerne prioriteres og timingen i forhold til udvalgets løbende arbejde
- Hvordan møderne opleves og hvordan råderummet er for udvalget i forhold til at kunne udføre den politikformulerende og -kontrollerende rolle overfor regionsrådet
- Hvordan muligheden for at kunne agere som politiker og få politisk indflydelse i den nuværende struktur opleves.
- Hvordan snitfladerne til andre udvalg og mellem de stående udvalg og forretningsudvalget opleves.

Det er væsentligt at fremhæve, at det dermed er udvalgets erfaringer med den politiske rolle indenfor rammerne af styrelsesvedtægten og udvalgsstrukturen, der er omdrejningspunktet for fokusgruppeinterviewene. Det vil via interviews med formandsskabet, repræsentanter for patier uden udvalgsformandspost og via enkeltstående interviews med repræsentanter fra hvert parti være muligt at få tilkendegivelser om styrelsesvedtægten og udvalgsstrukturen for menige medlemmer, herunder erfaringer med nye former for borger- og interessentinddragelse, hvorfor fokusgruppeinterviewet afgrænser sig herfra.

Afrapporteringen af fokusgruppeinterviewene vil som nævnt indgå i en samlet afrapportering fra Kora, der varetager samtlige interviews på både politisk og administrativt niveau.

KONSEKVENSER
Udvalgets drøftelse om styrelsesvedtægt, udvalgsstruktur, snitflader mm. vil indgå i en samlet afrapportering til brug for en drøftelse, med henblik på at udforme politisk fastsatte anbefalinger til justeringer af styrelsesvedtægten til det nye regionsråd i den kommende valgperiode.

RISIKOVURDERING
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ikke yderligere risici end det i sagen henviste.

BEVILLINGSTEKNISKE KONSEKVENSER
En tiltrædelse af indstillingen har ikke i sig selv bevillingstekniske konsekvenser.

KOMMUNIKATION
Ingen særskilt kommunikationsindsats planlagt.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

DIREKTØRPÅTEGNING
Hjalte Aaberg / Jesper Olsen

JOURNALNUMMER
16047827

BILAGSFORTEGNELSE
1. Kora - metodenotat
2. bilag 2

2. UDSENDELSE AF FORSLAG TIL RÅSTOFPLAN 2016 MED TILHØRENDE MILJØVURDERING I OFFENTLIG HØRING (BESLUTNINGSSAG)

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE
Regionsrådet skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for indvinding af og forsyning med råstoffer i Region Hovedstaden. Planen fastlægger de overordnede retningslinjer for råstofindvinding i planperioden. Planen skal omfatte en periode på mindst 12 år og evalueres af regionsrådet efter 4 år. Råstofplan 2016 omfatter perioden fra 2016 til 2027. Regionsrådet vedtog på mødet den 19. maj 2015, at Råstofplan 2012 skal revideres, og at der skal udarbejdes en Råstofplan 2016. Miljø- og trafikudvalget drøftede på mødet den 6. oktober 2015 planprocessen samt en række mulige fokusområder i Råstofplan 2016. Planrevisionen er herefter forberedt af administrationen med inddragelse af berørte parter i forbindelse med miljøscreening af nye indvindingsområder og ved drøftelse i miljø- og trafikudvalget.

Forslag til Råstofplan 2016 og Miljøvurdering af Råstofplan 2016 blev forelagt miljø- og trafikudvalget den 17. januar 2017 med henblik på udvalgets anbefaling over for forretningsudvalget og regionsrådet om, at forslag til Råstofplan 2016 og Miljøvurdering godkendes og sendes i offentlig høring i mindst 8 uger. På udvalgsmødet foreslog Venstre, at graveområde Vindekilde udgår af planen. Venstres ændringsforslag blev forkastet, hvorefter indstilllingen i sagen blev anbefalet.

Forretningsudvalget behandlede sagen på sit møde den 24. januar 2017 og besluttede på baggrund af en drøftelse af, hvorvidt graveområde Vindekilde skulle indgå som forslag til nyt graveområde i Råstofplan 2016, at tilbagesende sagen til fornyet behandling i miljø- og trafikudvalget.

Til mødesagen har administrationen tilføjet et uddybende et notat vedr. graveområde Vindekilde (bilag 4), der belyser en række forhold vedr. råstofforekomstens kvalitet, arkæologiske fund, miljøpåvirkninger og beskyttet natur. Endvidere er tilføjet et notat (bilag 5) vedr. de hensyn, der er taget i forbindelse med administrationens fastlæggelse af forslag til graveområder. I bilag 5 beskrives desuden på hvilken måde forudsætninger og retningslinjer udmøntes i forbindelse med udarbejdelse af tilladelser til råstofindvinding.

INDSTILLING
Administrationen indstiller, at miljø- og trafikudvalget overfor forretningsudvalget og regionsrådet anbefaler:

- **at** godkende at forslag til Råstofplan 2016 og Miljøvurdering af Råstofplan 2016 sendes i offentlig høring i mindst 8 uger.

POLITISK BEHANDLING
Miljø- og trafikudvalgets beslutning den 21. februar 2017:
Et enigt udvalg stillede følgende ændringsforslag, idet udvalget ønskede indstillingen ændret:

”Miljø- og trafikudvalget anbefaler overfor forretningsudvalget og regionsrådet:

- at godkende at forslag til Råstofplan 2016 og Miljøvurdering af Råstofplan 2016 inklusiv de fire nye graveområder (Ryegård, Ledøje Vest, Vridsløsemagle og Holtegård) og udvidelse af graveområde i Lyngerup, men med undtagelse af Vindekilde som graveområde, sendes i offentlig høring i mindst otte uger.”

Indstillingen blev herefter anbefalet.

Der henvises til bilag 9 for beslutninger i forbindelse med tidligere politisk behandling af sagen i miljø- og trafikudvalget den 17. januar 2017 og forretningsudvalget den 24. januar 2017.

SAGSFREMSTILLING
På baggrund af regionsrådets beslutning den 19. maj 2015, er der udarbejdet en Råstofplan 2016. Forslag

til Råstofplan 2016 er digital og kan tilgås på Region Hovedstadens hjemmeside (http://rh.viewer.dkplan.niras.dk/plan/5#/1130). Der er desuden vedlagt en udskrift af planen (bilag 1) og de udpegede graveområder (bilag 2).

Som følge af lov om miljøvurdering af planer og programmer skal det vurderes, om Råstofplan 2016 kan have en sådan påvirkning af miljøet, at der skal gennemføres en miljøvurdering af planen. Administrationen har fundet, at råstofplanen er omfattet af kravet om miljøvurdering. Råstofplanen er derfor suppleret af en miljøvurdering både af planen som helhed og af nye områder, der foreslås udlagt med planen, samt områder der foreslås udtaget af den eksisterende plan. Miljøvurdering af Råstofplan 2016 er ligeledes digital og kan også tilgås via Region Hovedstadens hjemmeside (http://rh.viewer.dkplan.niras.dk/plan/5#/1442). Der er desuden vedlagt en udskrift af miljøvurderingen (bilag 3).

Forarbejde til Råstofplan 2016
Regionsrådet gennemførte høringen af Redegørelse for Råstofplan 2012 og Indkaldelse af ideer og forslag til Råstofplan 2016 (18. december 2014 til 19. februar 2015) og i den forbindelse modtog administrationen en række forslag til nye graveområder ligesom administrationen efterfølgende vurderede, at flere graveområder burde udtages af den eksisterende plan. Ændringer i arealudlæg i råstofplanen forudsætter, jf. lov om miljøvurdering af planer og programmer, at der gennemføres en miljøscreening af de arealer der foreslås ændret. Administrationen udsendte 13 miljøscreeninger i høring hos berørte parter (august 2016) der omfattede:

- 4 forslag til graveområder der udtages af den eksisterende plan (Råstofplan 2012).
- 9 forslag til nye graveområder i Råstofplan 2016.

På baggrund af miljøscreeningerne og vurdering af de indkomne høringssvar foreslår administrationen som element i Råstofplan 2016 at:

- det fastholdes, at forslag til at 4 graveområder i Hillerød, Allerød og Høje-Taastrup Kommuner udtages af planen.
- 2 forslag til nye graveområder i Egedal og Hillerød Kommuner ikke medtages i planen.
- 2 forslag til nyt graveområde i Frederikssund Kommune fastholdes uændret.
- 5 forslag til nye graveområder i Egedal, Frederikssund, Fredensborg og Høje-Taastrup Kommuner reduceres i udstrækning og medtages i forslag til planen.

Råstofplanens indhold
Det er et krav i råstofloven, at der i råstofplanen udpeges arealer der rummer tilstrækkelige forekomster af sand, grus og sten til at dække regionens behov for råstoffer i planperioden. Råstofplanen opfylder statens krav. Der er i planen udpeget graveområder for sand, grus og sten der udgør et areal, der er ca. 8 % mindre end den eksisterende plan, men rummer ca. 1,5 % flere råstoffer. Grundet råstofressourcernes geografiske fordeling og svingende efterspørgsel på forskellige kvaliteter, må det imidlertid fortsat forventes, at der sker en nødvendig import af råstoffer fra Region Sjælland og fra indvinding til havs. Med Råstofplan 2016 bliver Region Hovedstaden således ikke reelt selvforsynende med sand og grus.

Hovedelementerne i planen er:

- 32 graveområder for sand og grus fordelt på 9 kommuner.
- 20 graveområder for ler fordelt på 6 kommuner.
- 21 interesseområder for sand og grus fordel på 8 kommuner.

Regionen overtog den 1. juli 2014 den samlede myndighedskompetence for råstofindvinding på land. Som følge heraf er omfanget af retningslinjerne justeret i forhold til retningslinjerne i Råstofplan 2012, så de kan danne grundlag for regionens administration af planen.

Regionsrådet har tidligere besluttet, at der skal være særlig fokus på fire miljøområder: Naturhensyn, grundvand, transport og CO_2 samt affald og genanvendelse. Disse fokusområder er videreført i

opdateret form i miljøvurderingen og planen. En nærmere redegørelse for indholdet i planen og miljøvurdering fremgår af bilag 6.

Råstofplanen og miljøvurderingen er udarbejdet samtidigt, for at gøre det muligt at evaluere planens konsekvenser for miljøet og eventuelt justere planen i en fortløbende proces. Resultatet er blevet en råstofplan for indvinding og forsyning, der overholder råstoflovens krav og skriftlige udmeldinger fra staten, samtidig med at planens påvirkning af miljøet er reduceret og optimeret mest muligt. Der er i planen jf Budgetaftale 2017, taget højde for at regionen har adgang til tilstrækkelige råstofressourcer, og taget hensyn til miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, naturbeskyttelse, bevaring af landskabelige værdier, en hensigtsmæssig byudvikling mv, herunder også nabohensyn og hensyn til bevaringsværdige bygninger.

Høringer af borgere, berørte parter og interessenter
I forbindelse med partshøring af miljøscreeningerne (august 2016) blev der modtaget godt 200 høringssvar. Bemærkningerne og administrationens vurdering og forslag er samlet i en hvidbog (bilag 7). Bemærkningerne er indarbejdet i råstofplanen, bl.a. ved at de fleste forslag til graveområder er ændret, og ved at der etableres forudsætninger for indvinding og for efterbehandling af områderne efter endt råstofindvinding. Samtlige høringssvar vedlægges i fuld længde som bilag 8.

Der har ligeledes været dialog med de berørte kommuner og staten (Naturstyrelsen, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning og Vejdirektoratet) forud for høringen, og de berørte kommuner har afgivet høringssvar.

Såfremt regionsrådet beslutter at godkende forslag til råstofplanen, skal planen og den tilhørende miljøvurdering, ifølge råstofloven og lov om miljøvurdering af planer og programmer, i offentlig høring i mindst 8 uger. Herefter forelægges planen - med eventuelle justeringer - regionsrådet til endelig godkendelse.

Den offentlige høring af planen kan, ifølge råstofloven, ske udelukkende digitalt. For dog at sikre, at så mange borgere som muligt er opmærksomme på at planen er i høring og har adgang til information om planen, planlægger administrationen en række tiltag i høringsperioden:

- Der annonceres i samtlige gratisaviser i regionen med henvisning til regionens hjemmeside.
- Der planlægges et offentligt arrangement om planen der afholdes på Regionsgården.
- Administrationen deltager gerne i arrangementer i regionen efter behov, såfremt en større kreds af borgere (bylaug eller lignende) inviterer.

KONSEKVENSER
Ved tiltrædelse af indstillingen sendes forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring.

Ved høring af forslag til Råstofplan 2016, foreslår regionsrådet arealreservationer i det åbne land der muliggør fremtidig indvinding af råstoffer og forhindrer andre arealanvendelser, der kan være til hinder for råstofindvinding.

Ved høring af forslag til Råstofplan 2016 foreslår regionsrådet målsætningen om at fremme råstofplanens fire opdaterede fokusområder: Genanvendelse og ressourceeffektivitet, efterbehandling og samspil med andre arealinteresser, grundvand samt transport og CO2.

RISIKOVURDERING
Der er taget hensyn til kommunernes og borgernes bemærkninger, men der må stadig forventes en vis utilfredshed med planen fra nogle kommuner og/eller borgere, der ikke ønsker råstofindvinding i lokalområdet. Der er en række årsager hertil bl.a. lokale landskabsværdier, transport af tung gods på vejene samt risiko for støj og støv. Det vil imidlertid være vanskeligt helt at undgå denne utilfredshed, forudsat at regionen skal leve op til lovens krav om at udpege råstoffer til en periode på mindst 12 år og at planen skal bidrage til at understøtte væksten i Region Hovedstaden.

BEVILLINGSTEKNISKE KONSEKVENSER
En tiltrædelse af indstillingen har ikke i sig selv bevillingstekniske konsekvenser.

KOMMUNIKATION
Der er ikke planlagt en kommunikationsindsats på baggrund af udvalgets beslutning. Hvis forslaget til Råstofplan 2016 godkendes af regionsrådet, offentliggøres forslaget på regionens hjemmeside med henblik på en offentlig høring af forslaget til planen og den tilhørende miljøvurdering. Høringsperioden er på mindst otte uger. Der annonceres i samtlige gratisaviser i regionen for at orientere borgerne om, at forslag til Råstofplan 2016 er i offentlig høring. I høringsperioden afholdes desuden et offentligt møde om planen.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES
Sagen forelægges forretningsudvalget den 28. februar 2017 og derefter regionsrådet den 7. marts 2017. Hvis Regionsrådet tiltræder indstillingen, udsendes planen herefter i offentlig høring. I høringsperioden afholdes et offentligt møde med deltagelse af politikere og administration. Efter høringsperiodens afslutning fremlægges den endelige Råstofplan til beslutning for miljø- og trafikudvalget og regionsrådet.

DIREKTØRPÅTEGNING
Hjalte Aaberg/ Claus Bjørn Billehøj

JOURNALNUMMER
14001794

BILAGSFORTEGNELSE
1. Bilag 1 Planen
2. Bilag 2 Graveområderne
3. Bilag 3 Miljøvurdering
4. Bilag 4 Notat_råstofområde_Vindekilde_270117 til Politisk udvalg
5. Bilag 5 Hensyn og prioriteringer ved udarbejdelsen af råstofplanen
6. Bilag 6 Gennemgang af Råstofplanen 2016
7. Bilag 7 Hvidbog_Miljøscreeninger til råstofplan 2016
8. Bilag 8 Alle Høringssvar
9. Bilag 9 Tidligere politisk behandling af sagen

3. PRINCIPPER FOR ADMINISTRATIONENS ARBEJDE MED TRAFIKBESTILLING (DRØFTELSESSAG)

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE
Ifølge proces for trafikbestilling 2017, behandlet af miljø- og trafikudvalget den 17. januar 2017, skal udvalget på mødet i februar behandle forslag til principper for regionens trafikbestilling. Sagen skal give retning, rammer og konsistens i det videre arbejde med regionens kommende trafikbestilling, og skabe åbenhed omkring administrationens arbejde.

INDSTILLING
Administrationen indstiller over for miljø- og trafikudvalget:

- **at** principper for planlægning og bestilling af kollektiv trafik drøftes med henblik på at afklare rammerne for administrationens arbejde med trafikbestilling.

POLITISK BEHANDLING
Drøftet.

SAGSFREMSTILLING
Baggrund
I forbindelse med arbejdet med det nye regionale busnet og trafikbestilling 2016 (behandlet ved regionsrådet 19. maj 2015) blev syv principper præsenteret. Formålet med formulering af arbejdsprincipper var dels at fungere som arbejdsredskab, for de forslag der blev behandlet med trafikbestilling 2016, dels at danne rammen for de efterfølgende års trafikbestillinger. Principperne fra 2016 er gengivet her:

- Mest bustrafik til flest
- Adskillelse af roller for kommunal og regionalbusser
- Hurtig, hyppig og direkte busser
- Kommunedialog
- Kendte busprodukter
- Tiltag inden for fremkommelighed, mobilitet og grøn profil
- Økonomisk ramme på 500 mio. kr.

Der har i perioden maj 2015 til oktober 2016 (trafikbestilling 2017) været behov for at benytte principperne i forbindelse med forslag til politisk prioritering mellem de forskellige optimerings- og reduktionsforslag, og der vil i 2017 (trafikbestilling 2018) ligeledes være behov for at benytte principperne. Det har imidlertid vist sig, at principperne har været vanskelige at omsætte i praksis til konkret arbejdsredskab, i forhold til udpegning af tiltag samt prioritering mellem disse. Derfor fremlægges nu forslag til opdaterede principper for planlægning og bestilling af kollektiv trafik. Principperne kan samtidig bidrage med retning for arbejdet, samt åbenhed og kontinuitet i samarbejdet med eksterne parter som f.eks. kommunerne.

Forslag til nye principper
Administrationen foreslår følgende principper for planlægning og bestilling af den kollektive trafik (præsenteres i detaljer i bilag 1):

Principper for prioritering i den kollektive trafik:

1. **Høj produktivitet** - flere passagerer i busserne
   Princippet tager udgangspunkt i ønsket om en effektiv kollektiv trafik og måles i antal passagerer pr. køreplantime. Produktiviteten følges i regionens driftsmålsstyring og indgår i Movias Trafikplan 2016.

2. **Stærke og gennemskuelige busprodukter**
   Gennem dette princip fastholder vi fokus på busprodukter som S- og R-busser, som er kendt af brugerne og har definerede servicemål.

3. **Èt sammenhængende net af kollektiv trafik**
   Princippet tjener til at holde fokus på sammenhængen i den kollektive trafik i hele hovedstadsregionen, og beskriver regionens rolle i forbindelse med trafikbestillingen. En sammenhængende kollektiv trafik er et gennemgående regionalt fokuspunkt beskrevet i den regionale vækst- og udviklingsplan. Det hænger desuden nært sammen med regionens medansvar for det strategiske net beskrevet i Movias trafikplan.

   Principper for videre udvikling af den kollektive trafik:

4. **Afprøvning af nye teknologier, der kan understøtte anvendelsen af bæredygtig mobilitet**
   Princippet skal holde opmærksomheden i planlægningsarbejdet på nye teknologier, der kan give borgerne en bedre eller mere fleksibel betjening eller det offentlige et billigere alternativ end traditionel bustrafik i rute. Dermed understøttes valg af bæredygtig transport, herunder kollektiv trafik.

5. **En mere konkurrencedygtig kollektiv trafik i forhold til valg af transportmiddel**
   Princippet tjener til at udvikle den kollektive trafik til et mere konkurrencedygtigt alternativ til mere trængsels- og forureningsskabende mobilitet

   Øvrige principper:

6. **Åbent og dialogbaseret samarbejde med kommunerne**
   Princippet tydeliggør ønsket om at basere trafikbestillingen på god dialog med bl.a. kommuner.

7. **God dækning af rejsemål med særlig regional interesse**
   Princippet kan give anledning til en selvstændig prioritering af kollektiv trafikbetjening af hospitaler, erhvervsuddannelser og andre rejsemål af særlig regional interesse.

Princip 1 og 2 skal sikre tydelige prioritereringsmuligheder i trafikbestillingen. Princip 3 skal sikre regionens overordnede mål om en sammenhængende kollektiv trafik og beskrive regionens ansvar i trafikbestillingen. Princip 4 og 5 skal sikre den nødvendige udvikling af den kollektive trafik og planlægningen af den. Endelig skal princip 6 og 7 sikre henholdsvis en god proces og en bredt forankret trafikbestilling og mulighed for selvstændig prioritering af rejsemål af særlig regional interesse. Principperne er yderligere beskrevet i bilag 1.

I forhold til de tidligere principper er der i princip 1 - 3 bedre mulighed for at måle, om de enkelte tiltag i trafikbestillingen bidrager positivt til opfyldelse af princippet. Dermed bliver det lettere at benytte principperne til prioritering mellem handlemuligheder i en trafikbestilling:

En højere produktivitet (princip 1) kan f.eks. opnås ved, at der kommer længere tid mellem busserne, når der er få passagerer pr. køreplantime, f.eks. i de tidlige morgen og aftentimer. Det er f.eks. en konsekvens af trafikbestilling 2017. Princip 2 vil imidlertid sikre, at hvis der skæres så mange afgange om aftenen, at der kommer konflikt med bussens koncept, f.eks. S-buskonceptet, må der i stedet skæres afgange tættere på myldretiden eller på en anden bus. Dermed sikres et minimum af betjening, der kan matche S-togsbetjeningen og sikre produktets troværdighed overfor borgerne. Samtidig bliver det muligt at pege på en besparelsesmulighed, der øger produktiviteten og reducerer de negative effekter af besparelserne på borgerne.

Princip 3 om et sammenhængende net kan sikre, at en delstrækning på en linje med lav produktivitet ikke umiddelbart nedlægges, hvis den er afgørende for sammenhængen i nettet af kollektiv trafik, uden at der er fundet alternativer. Princip 3 kan også bruges til at skrue op og ned for, hvor stort indbyggertallet som udgangspunkt skal være for at have betjening med regional bus.

Principperne 4 og 5 er i regionens fokus mhp. at udvikle den kollektive trafik, men der er endnu for lidt viden til at anvende dem så præcist i prioriteringssammenhæng som principperne 1-3. Derfor rettes fokus i første omgang mod afprøvning, analyse og opbygning af viden.

Principperne 6 og 7 giver mulighed for at tage andre hensyn end optimeringen af det samlede net af regional kollektiv trafik og at samarbejdet med bl.a. kommunerne er et vigtigt grundlag for en god trafikbestilling. De er umiddelbart vanskelige at anvende af administrationen til prioritering af tiltag, og vurdering af opfyldelsen må basere sig på mere kvalitative vurderinger.

Principperne skal videreudvikles efterhånden som der gøres praktiske erfaringer med brugen af dem, men administrationen vurderer, at de er mere præcise og målbare og derfor mere brugbare som arbejds- og prioriteringsværktøj end de tidligere.

Administrationens vurdering
Forslaget til nye principper er udtryk for at regionens arbejde med den kollektive trafik har gennemgået en udvikling de senere år. Udviklingen vil formentlig fortsætte de kommende år, og det kan derfor blive relevant at tage principperne op til fornyet drøftelse og revision. Efter politisk drøftelse af principperne, vil de blive indarbejdet i administrationens arbejde med kommende trafikbestillinger. Dermed danner de baggrund for processen og den endelige beslutning om trafikbestilling oktober 2017, som vil ske efter budget 2018 er vedtaget.

KONSEKVENSER
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ikke yderligere konsekvenser end det i sagen henviste.

RISIKOVURDERING
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ikke yderligere risici end det i sagen henviste.

BEVILLINGSTEKNISKE KONSEKVENSER
En tiltrædelse af indstillingen har ikke i sig selv bevillingstekniske konsekvenser.

KOMMUNIKATION
Efter politisk behandling kommunikeres til og forankres principperne i samarbejdet med Movia.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES
Sagen danner grundlag for indhold og drøftelse på regionsrådets trafikseminar marts 2017.

DIREKTØRPÅTEGNING
Hjalte Aaberg/Claus Bjørn Billehøj

JOURNALNUMMER
17001364

BILAGSFORTEGNELSE
1. Principper for bestilling og planlægning af kollektiv trafik

4. PROGRAM FOR TRAFIKSEMINAR (BESLUTNINGSSAG)

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE
Partierne bag budgetaftalen for 2017 (Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti) blev i aftalen enige om "inden udgangen af 1. kvartal 2017, at afholde et seminar for at håndtere de mere langsigtede udfordringer med stigende udgifter med henblik på at få belyst udfordringer og effektiviseringsmuligheder og at påbegynde udarbejdelsen af flerårige planer for hele den kollektive trafik". Seminaret bliver afholdt for hele regionsrådet tirsdag den 21. marts 2017 kl. 9 - 13.

Med denne sag fremlægges forslag til program for seminaret, som indeholder præsentationer og mulighed for drøftelse af både den igangværende budgetanalyse af Movia og de kommende års trafikbestillinger.

INDSTILLING
Administrationen indstiller over for miljø- og trafikudvalget:

- **at** programmet for trafikseminaret godkendes (bilag 1).

POLITISK BEHANDLING
Godkendt.

SAGSFREMSTILLING
Den 21. marts 2017 afholdes trafikseminar for regionsrådet. Seminaret skal redegøre for udfordringer, men også visioner og mål for den regionale kollektive trafik i de kommende år. Seminaret skal skabe grobund for trafikpolitiske drøftelser frem mod budgetforhandlingerne og den næste trafikbestilling. Oplæggene på seminaret har derfor til hensigt at give viden om, hvilke handlemuligheder regionsrådet har for at opnå økonomiske tilpasninger, og hvilke konsekvenser, der vil være heraf. Der tages udgangspunkt i de to overordnede emner: Budgetanalyse af Movia og trafikbestilling. Programmet tilsigter, at give tid til drøftelser af det fremlagte og dermed mulighed for at komme med input og ønsker til den administrative proces, der foregår i løbet af foråret.

Forslag til programmet fremgår herunder og er uddybet yderligere i bilag 1.

Forslag til program for regionsrådets trafikseminar den 21. marts 2017 kl. 9-13
09.00-09.15: Indledning – baggrund og formål
09.15-09.30: Oversigt over økonomien frem mod 2021/2024
09.30-10.45: Budgetanalyse af Movia
a. Præsentation af analysens set-up og status
b. Præsentation af foreløbige resultater
c. Fælles drøftelse af hypoteser
10.45-12.30: Trafikbestilling 2018 og frem
a. Handlemuligheder
b. Flerårige bestillinger
c. Regionale principper
12.30-13.00: Afslutning og den videre proces

KONSEKVENSER
Godkendes programmet vil administrationen forberede oplæg til seminaret med tilsvarende indhold.

RISIKOVURDERING
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ikke yderligere risici end det i sagen henviste.

BEVILLINGSTEKNISKE KONSEKVENSER
En tiltrædelse af indstillingen har ikke i sig selv bevillingstekniske konsekvenser.

KOMMUNIKATION
Programmet vil blive sendt til regionsrådets medlemmer sammen med invitationen til trafikseminaret.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES
Programmet vil danne udgangspunkt for oplæg og drøftelser ved regionsrådets trafikseminar den 21. marts 2017 kl. 9-13.

DIREKTØRPÅTEGNING
Hjalte Aaberg / Claus Bjørn Billehøj

JOURNALNUMMER
16048359 og 16044540

BILAGSFORTEGNELSE
1. Program for trafikseminar

5. TEST EN ELCYKEL (ORIENTERINGSSAG)

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE
Regionsrådet godkendte inden for rammen af den daværende regionale udviklingsplan i juni 2013 støtte på 1,9 mio. kr. til projektet Test en elcykel. Projektets formål var, at få flere borgere og medarbejdere til at vælge elcykel frem for bil i hverdagen. Projektet er afsluttet ved udgangen af 2016 og miljø- og trafikudvalget får med denne sag en orientering om og vurdering af resultaterne.

INDSTILLING
Administrationen indstiller over for miljø- og trafikudvalget:

- **at** orienteringen om projektet Test en elcykel tages til efterretning.

POLITISK BEHANDLING
Taget til efterretning.

SAGSFREMSTILLING
Regionsrådet bevilgede den 11. juni 2013 økonomisk støtte til Test en Elcykel med det formål at fremme elcykler - til gavn for bæredygtighed, sundhed og mobilitet.

I projektet har otte hospitaler i Region Hovedstaden og otte kommuner udlånt elcykler til 1681 bilpendlere med over fem kilometer til arbejde i prøveperioder af 3 måneder. Non-profit-foreningen Gate 21 har været projektejer og har ledet projektet. Projektet har haft en varighed på tre år - fra august 2013 til oktober 2016. Budgettet var på 7,5 mio. kr., heraf kom 1,9 mio. kr. fra Region Hovedstadens regionale udviklingsmidler og 3,1 mio. kr. fra Vejdirektoratets nationale cykelpulje. De resterende 2,5 mio. kr. var egenfinansiering hovedsageligt lagt som timer til lokal projektledelse i kommunerne og på hospitalerne. Folder om projektet er vedlagt.

Udvalgte effekter af det nu afsluttede projekt:

- Halvdelen havde et år senere ændret deres transportvaner. 34 procent cyklede fortsat til arbejde minimum tre dage om ugen.
- Forsøget virkede bedst på bilister med op til 15 kilometer til arbejde.
- Ved at blive ved med at cykle efter testperioden bidrager personerne sammenlagt med en varig CO2-reduktion på 338 ton om året.
- Personerne oplever, at de er blevet sundere, har fået højere livskvalitet og mentalt overskud (der er dog ikke blevet systematisk målt på effekten igennem sundhedstests).
- Tilsammen har forsøgspersonerne haft 737 færre sygedage, end hvis de ikke havde cyklet (dette tal er ikke registreret men beregnet).
- 28 procent havde efter testperioden investeret i en ny cykel eller elcykel.
- 27 procent fortsatte med at cykle på en cykel, de allerede ejede. At de nu cykler på en almindelig cykel istedet for en elcykel er endnu bedre for deres sundhed.

Alle Region Hovedstadens hospitaler har deltaget i projektet. I alt fik cirka 600 hospitalsansatte lov at prøve en elcykel i tre måneder. De 600 har kørt mange kilometer. En ansat på Hvidovre hospital har for eksempel cyklet 4.370 kilometer i udlånsperioden. Og en ansat på Nordsjællands hospital nåede at cykle 3.800 kilometer i udlånsperioden.

Regionsrådet tildelte i maj 2014 en ekstrabevilling til projektet på cirka 1,3 mio. kr. med henblik på at udvide tilbuddet til medarbejderne i resten af Region Hovedstadens organisation. Ekstrabevillingen fra regionsrådet blev dog givet under forudsætning af medfinansiering fra den nationale cykelpulje, så da forligskredsen på Christiansborg bag den nationale cykelpulje i juni 2014 meddelte, at man ikke havde fundet flere midler, blev bevillingen ikke udmøntet.

Administrationens vurdering af resultat og anbefaling til videre proces
Administrationen ser projektet som en succes, der har reduceret CO2 og trængsel og samtidig fremmet

sundhed. Formålet med projektet om at få et stort antal medarbejdere til frivilligt og varigt at skifte bilen ud med cykel er nået. Desuden er der fortsat interesse blandt medarbejderne.

Der har siden projektets opstart i 2013 været ventelister på hospitalerne til at prøve en elcykel, og der kommer stadigvæk henvendelser efter projektets afslutning fra ansatte, som er interesseret. Grunden til den store efterspørgsel er, at mange mennesker er usikre på, om det er noget for dem at køre på elcykel, og fordi anskaffelse og vedligeholdelse af en elcykel er en stor investering for dem. Der er fortsat mange ansatte i Region Hovedstaden, som ikke har fået tilbuddet om at låne elcykel. Selv om flere i dag er bekendte med elcykler, kunne det fortsat være et relevant tilbud til ansatte på hospitalerne og for ansatte i koncerncentrene, Region Hovedstadens Psykiatri, Region Hovedstadens Apotek, Den præhospitale Virksomhed og Den sociale Virksomhed.

Udlån af elcykler indgår fra administrationens side som et (ufinansieret) forslag til virkemiddel i Transportplan 2025. Transportplan 2025 er en temaplan inden for rammen af den koncernstrategiske indsats Grøn Drift og Udvikling, som har til formål at omstille Region Hovedstadens drift til fuld fossilfrihed. Transportplanen peger blandt andet på medarbejdertransport som et relevant indsatsområde, i forhold til at få gang i den grønne omstilling af transportområdet i Region Hovedstaden. Administrationen har fået beregnet, at det er muligt at etablere en udlånsordning i større skala for elcykler med en investering på 0,6 mio. kr. per år. Det vil give en CO2-gevinst på 136 tons per år.

KONSEKVENSER
Ingen udover de i sagen nævnte.

RISIKOVURDERING
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ingen risici.

BEVILLINGSTEKNISKE KONSEKVENSER
En tiltrædelse af indstillingen har ikke i sig selv bevillingstekniske konsekvenser.

KOMMUNIKATION
Gate 21 står for ekstern kommunikation (oplæg på konferencer, workshops, artikler, presse, brochure). Administrationen i Region Hovedstaden indtænker løbende resultaterne i egen kommunikation. Det er desuden planlagt, at det kommende regionale cykelregnskab skal indeholde et tema/opslag om elcykler, hvor resultaterne fra Test en Elcykel vil blive eksplicit fremhævet. Se bilag 2 for uddybning af kommunikationsindsats.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

DIREKTØRPÅTEGNING
Hjalte Aaberg / Claus Bjørn Billehøj

JOURNALNUMMER
13004303

BILAGSFORTEGNELSE
1. Populærfolder om Test en elcykel
2. Notat fra Gate21 om kommunikation og vurdering af projektet

6. BYUDVIKLING PÅ INDUSTRIGRUNDE -EN NY SAMARBEJDSFORM I FORBINDELSE MED JORDFORURENING (ORIENTERINGSSAG)

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE
Region Hovedstaden og Københavns Kommune har i 2016 gennemført et projektsamarbejde. Arbejdet har belyst, hvilke muligheder der er for, at forbedre samarbejdet mellem myndighederne og de øvrige aktører, når der bygges boliger på større forurenede grunde - oftest tidligere industriområder.

Projektet er gennemført i forlængelse af jordplanens ambitioner for samarbejde og service, og har resulteret i en række anbefalinger, der vedrører administrationens samarbejde med eksterne aktører. Desuden anbefales prioritering af den systematiske kortlægning af jordforurening i byudviklingsområder.

Projektet har haft til formål, at understøtte kortere sagsbehandlingstider og derved skabe grundlag for en øget værdi af samarbejdet mellem kommuner, byudviklere og regionen. Projektet har været finansieret via midler afsat til udvikling af jordforureningsindsatsen i Region Hovedstaden.

INDSTILLING
Administrationen indstiller til miljø- og trafikudvalget:

- **at** orienteringen om projektet "Byudvikling på industrigrunde – en ny samarbejdsform i forbindelse med jordforurening", tages til efterretning.

POLITISK BEHANDLING
Udskudt.

SAGSFREMSTILLING
Baggrund
Flere kommuner planlægger byudvikling på arealer indenfor tidligere industriområder. Kommunerne og regionen har en delt myndighedsrolle på området, hvor regionen skal sikre, at byggeri på forurenede grunde ikke medfører, at regionens arbejde med jordforurening fordyres. Boligbyggeri på forurenede eller muligt forurenede grunde kræver en særlig tilladelse (§ 8 tilladelse efter Jordforureningsloven).

Fund af forurening under byggeri medfører ofte, at et byggeprojekt forsinkes, idet der i §8 tilladelsen stilles krav om håndtering af forureningen, som bygherrer ikke kendte til ved planlægningen af byggeriet. Det gør sig særligt gældende i Københavnsområdet, hvor regionens systematiske kortlægning af mulig jordforurening endnu ikke er gennemført. I byudviklingsområder er denne problematik fremtrædende, da arealer der byudvikles ofte er tidligere industrigrunde. Byudviklingsområder har politisk bevågenhed, da det har stor betydning for kommunen, at der sker udvikling, befolkningstilvækst og forskønnelse af byen. Der er derfor stor interesse for, at processen forløber optimalt.

Administrationens generelle arbejde med myndighedsbehandling, når en bygherrer ønsker at bygge på en forurenet grund, griber ikke ind regionens offentligt prioriterede systematiske kortlægning af jordforurening (jf. Jordplanen - Vejen til ren jord og vand). Der anvendes ca. 9 årsværk på opgaven årligt, og ca. 1 mio. kr. i driftsmidler til brug af ekstern ekspertrådgivning.

Samarbejde med Københavns kommune
Det gennemførte projekt har belyst mulighederne for at forbedre samarbejdet omkring myndighedsbehandlingen af jordforureningssager, når der bygges boliger i større tidligere industriområder. Det er samtidig vurderet, om Region Hovedstadens kommende systematiske kortlægningsindsats kan suppleres med en særlig tilgang til kortlægning i byudviklingsområder så det sikres, der er taget stilling til potentielt forurenede aktiviteter fra starten af byggeprocessen.

Projektets anbefalinger er udarbejdet med baggrund i indsamling af erfaringer fra Københavns kommune og Region Hovedstaden, samt ved en afholdt workshop, hvor aktører involveret i byggeri på forurenede ejendomme var inviterede. Workshoppen var planlagt som en samskabelsesproces, og blev

gennemført med stort engagement fra deltagerne. Workshoppen har herved bidraget til erfaringsudveksling, og har sikret at tankerne om den nye samarbejdsform, er bredt forankret hos aktører inddraget i processen omkring byggeri for forurenede ejendomme.

Der er med projektet skabt grundlag for, at samarbejdet imellem Københavns kommune og regionen samt de øvrige aktører omkring § 8 tilladelserne, kan forløbe mere hensigtsmæssigt til gavn for alle implicerede parter.

Det er med projektet anbefalet:

- At regionens systematiske kortlægning i nye byudviklingsområder startes tidligt op og når det er muligt, allerede ved lokalplanprocessens begyndelse.
- At regionen inddrages ved opstartsmøder når kommunen, miljørådgiver m.fl. afholder møder om jordforurening tidligt i byggeprocessen.
- At der opnås bedre og tidligere forståelse for hinandens roller og opgaver blandt de involverede parter i et § 8 forløb, ved anvendelse af udarbejdet informationsmateriale samt afholdelse af møder og kurser for alle involverede aktører.

I bilag 1 er anbefalingerne beskrevet mere detaljeret, herunder om opfølgning/implementering skal ske hos regionen eller kommunen.

På baggrund af projektet har administrationen allerede taget initiativ til implementering af projektets anbefalede ændringer af samarbejdsformen, dette i et samarbejde med Københavns kommune. Administrationen vil fra 2017 deltage i møder med aktører involveret i byggeri på forurenede ejendomme, møderne afholdes tidligt i byggeprocessen. Det er vigtigt at understrege, at implementeringen af regionens ændrede opgaveløsning gælder for alle regionens kommuner, det vil dog i praksis have størst betydning for samarbejde med Københavns Kommune. Regionens øgede ressourceforbrug ved deltagelse i fx. opstartsmøder forventes sparet senere i forløbet, da det vil resultere i en mere smidig arbejdsproces i det samlede sagsforløb. Desuden er samarbejdet med Københavns Kommune,
omkring informationsmateriale samt afholdelse af møder og kurser til erfaringsudveksling med involverede aktører, allerede opstartet.

Projektets anbefaling vedr. prioritering af den systematiske kortlægning af mulig jordforurening i byudviklingsområder, vil indgå i administrationens scenarier for den fremtidige systematiske kortlægning af jordforureninger, der forventes politisk forelagt i 3. kvartal 2017. Denne sag vil blive forelagt i forlængelse af Jordplanen, hvor prioritering af kortlægningsindsatsen er fastlagt til og med 2017.

Ved en samlet implementering af ovenstående anbefalinger vurderes det, at alle implicerede parter vil opleve en bedre dialog og et mere effektivt sagsforløb. Det skyldes, at der tidligt i forløbet vil være et fælles grundlag for at afklare eventuelle udfordringer forbundet med realisering af de konkrete byggeprojekter.

KONSEKVENSER
Ved tiltrædelse af indstillingen tages afrapporteringen af "Byudvikling på industrigrunde - en ny samarbejdsform i forbindelse med jordforurening" til efterretning.

RISIKOVURDERING
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ikke yderligere risici end det i sagen henviste.

BEVILLINGSTEKNISKE KONSEKVENSER
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ikke i sig selv bevillingstekniske konsekvenser.

KOMMUNIKATION
Ingen særskilt kommunikationsindsats planlagt.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES

DIREKTØRPÅTEGNING
Hjalte Aaberg / Claus Bjørn Billehøj

JOURNALNUMMER
16019646

BILAGSFORTEGNELSE

1. Anbefalinger -detaljeret beskrivelse

8. AFRAPPORTERING KINAREJSE (BESLUTNINGSSAG)

BAGGRUND FOR SAGENS FREMLÆGGELSE
Regionsrådet indgik i maj 2013 en samarbejdsaftale med Jiangsu Provinsen i Kina. I januar 2015 aftalte de to parter at fokusere særligt på myndigheds- og erhvervssamarbejde inden for Sund Vækst- og Grøn Vækst-sporene i den regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS).

På anbefaling fra erhvervs- og vækstudvalget og fra miljø- og trafikudvalget godkendte regionsrådet den 17. maj 2016 en formandsledet erhvervsdelegationsrejse til Jiangsu i november måned 2016.
Miljø- og trafikudvalget er ansvarlig for Kina-indsatsen på Grøn Vækst (miljø/ren jord), mens erhvervs- og vækstudvalget har ansvaret for Sund Vækst-sporet og øvrig aktivitet i Kina. Afrapporteringen fra rejsen lægges derfor parallelt til de to udvalg.

Regionsrådet besluttede i øvrigt på sit møde den 17. maj 2016, at der gennemføres en evaluering af resultaterne af de igangsatte Kina-aktiviteter ultimo 2017, og at et nyt regionsråd i foråret 2018 tager stilling til, om indsatsen skal fortsætte.

INDSTILLING
Administrationen indstiller, at miljø- og trafikudvalget overfor forretningsudvalget og regionsrådet anbefaler:

1. **at** godkende afrapporteringen af delegationsrejsen, og

2. **at** godkende den foreslåede ramme for opfølgende aktiviteter i 2017.

Administrationen indstiller endvidere, at forretningsudvalget overfor regionsrådet anbefaler:

3. **at** godkende regnskabet for delegationsrejsen.

POLITISK BEHANDLING
Indstillingens punkt 1 og 2 blev anbefalet.

SAGSFREMSTILLING
Formålet med Region Hovedstadens Jiangsu-aktiviteter er at øge eksporten til Kina og at tiltrække kinesiske virksomheder, turister og talenter til Greater Copenhagen. Jiangsu-aktiviteterne bidrager således til den regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS) og til Greater Copenhagen-visionen om en internationalt attraktiv erhvervsmetropol. Fokus er på sundhed/healthtech og på miljø/ren jord. Copenhagen Healthtech Cluster (CHC) og CLEAN er projektdrivende operatører med Region Hovedstaden som rammesættende. De to operatører faciliterer en etableret, bredere partnerkreds af blandt andet virksomheder.

Afrapportering fra delegationsrejsen
Deltagere og aktiviteter
Regionsrådsformanden, regionsrådets 2. næstformand, formanden for erhvervs- og vækstudvalget og formanden for miljø- og trafikudvalget repræsenterede regionsrådet på turen. Rejsen havde to erhvervsrettede, faglige spor: Ren Jord og Sundhed/healthtech, og delegationens bestod af 33 repræsentanter fra bla. erhvervsliv og erhvervsfremmeorganisationer (deltagerliste vedlagt i bilag 1).

Programmet for de 4½ arbejdsdage var bygget op om aktiviteter i Shanghai, i provinshovedstaden Nanjing og i Nantong og Suzhou, der begge er millionbyer nær Shanghai, hvor erhvervspotentialet på begge spor vurderes at være stort. Programmet havde følgende hovedaktiviteter:

- Officielle underskrivelsesceremonier, blandt andet med provins-guvernør og -topledelse
- Møder med eksisterende partnere om udvikling af allerede etablerede samarbejder,
- Møder med nye organisationer for at afsøge mulige, fremtidige samarbejdsmuligheder,

- Studiebesøg på virksomheder og institutioner med interesse for danske løsninger og det danske marked,
- Muligheder for turisme-samarbejde blev drøftet på et enkelt møde.
- Enkelte kulturelle aktiviteter indgik som element i at udvikle de venskabelige relationer mellem parterne.

Dele af programmet var fælles for hele delegationen, men de fleste aktiviteter kørte i de to fagspor (program er vedlagt som bilag 1).

Formål, deltagerevaluering og resultater
Et vigtigt, overordnet resultat af rejsen var bidraget til at udbrede Jiangsu-indsatsen til mere end et formelt myndighedssamarbejde. Flere danske og kinesiske virksomheder og erhvervsfremmeaktører trådte på turen ind i formelle samarbejder:

- firmaet Ejlskov (DK) med Nantong Industrial Holding Group (oprensning af forurenet jord),
- firmaet WaveCare (DK) med Cybernetics (markedsføring af sanseførdestuer),
- Copenhagen Capacity med Sanpower (healthtech, om investeringer i danske virksomheder),
- Copenhagen Healthtech Cluster med Nanjing Life-science Hightech Industrial Park,
- Hvidovre-Amager Hospital med Jiangsu Province Hospital (om fast track surgery).

Denne bredere aktør-base styrker erhvervsvinklen yderligere, sikrer mere omfattende, fortløbende kontakt mellem provins- og regionsaktører, og øger mulighederne for - internt i hovedstadsområdet - at flere aktører går sammen om mere slagkraftige initiativer rettet mod Jiangsu-partnere.

Delegationens deltagere mødtes til et forberedende møde før afrejse og igen til et evalueringsmøde efter hjemkomsten. 14 personer udfyldte et anonymt spørgeskema om, hvorvidt rejsen havde levet op til deltagernes forventninger og de fastsatte mål for turen, herunder: at etablere kontakter, at øge viden om markedsforhold og samarbejdsmuligheder og at markedsføre Greater Copenhagen. Tilbagemeldingerne var meget positive med et gennemsnit på 3 på en skala fra 0-4 ('2' svarer til en middel-vurdering). Det lykkedes at få stor presseomtale i Kina med indslag om delegationsbesøget transmitteret i en regional og en lokal TV-kanal, ligesom det to-sprogede, regionale livsstilsmagasin, Map Magazin, bragte et helsides interview med formanden (se bilag 2 for en uddybet gennemgang af deltagerevalueringen).

Regnskab
Budgettet for turen var på 380.000 kr. De endelige udgifter udgør 340.000 kr. Flybilletterne var usædvanligt billige, mens udgifterne til transport i Kina blev større end forudset på grund af besøg i flere byer end ventet.

Udgift	Budget	Regnskab
Transport - fly (SAS, economy)	110.000 kr.	50.000 kr.
Transport - bus/tog i Kina	10.000 kr.	40.000 kr.
Ophold - hoteller	50.000 kr.	43.000 kr.
Forplejning	15.000 kr.	18.000 kr.
Honorer (konsulat, tolke, planlægning)	160.000 kr.	160.000 kr.
Diverse (visum, rejsemapper, værtsgaver, for- og evalueringsmøde, diæter, mv.)	35.000 kr.	29.000 kr.
Ialt	380.000 kr.	340.000 kr.

Ramme for Region Hovedstadens opfølgende aktiviteter i 2017
Rejsen var en milepæl i Region Hovedstadens fortsatte Kina-indsats på de to hovedspor frem mod evalueringen ultimo 2017.

På jordsporet er hovedaktiviteter i 2017:

- Gennemførelse af arbejdsprogram med Jiangsu Environmental Protection Department, bl.a.: Workshops, kursusvirksomhed og træning af kinesiske medarbejdere ved brug af danske

virksomheder, udpegning af grunde i Jiangsu til pilotprojekter, fælles udvikling af forretnings- og finansieringsmodel.
- Udvikling af de nye kontakter til Nantong- og Suzhou-miljømyndigheder, hvor milepæle vil være delegationsbesøg fra de to byer i 2017.

På Sundhed/healthtech-sporet er hovedaktiviteter i 2017:

- Videreudvikling af operatør-modellen med Copenhagen Healthtech Cluster på 3-4 sundhedsfaglige områder (bl.a. diabetes), særligt implementering af den indgåede samarbejdsaftale mellem Amager-Hvidovre Hospital og Jiangsu Province Hospital om Fast Track Surgery. Afgørende elementer i samarbejdet er kompensation fra kinesisk side til Amager-Hvidovre Hospital for ressourceforbrug, og at der åbnes kommercielle muligheder for private, danske virksomheder.
- Bidrage til at markedsføre Greater Copenhagen som attraktivt investeringssted overfor erhvervsinteresser, særligt ved at udvikle de nye aftaler med Sanpower og med Nanjing Life-science Hightech Industrial Park.

En mere detaljeret afrapportering og gennemgang af 2017-aktiviteter på de to spor findes i bilag 3 og bilag 4.

Udover fagsporene foreslår administrationen endvidere, at indsatsen fokuserer på:

- Facilitering af at JITRI etablerer sig med et bredt kontaktnet i Greater Copenhagen. JITRI er provins-myndighedens finansielle instrument, der – som paraply for 25 forskningsinstitutter i Jiangsu – skal udvikle et mere innovativt og teknologibaseret erhvervsliv. JITRI medfinansierer og etablerer sig i Innovation House China-Denmark i København og forhandler samarbejde med en dansk forskningsinstitution. EU-Kina-puljer under EU's Horizon2020-forskningsprogram kan være en indgang til opstart af et dansk-kinesisk forsknings- og innovationssamarbejde.
- Bidrag til at det nye knudepunkt for dansk-kinesisk erhvervssamarbejde – Innovation House China-Denmark – udvikles til en attraktiv platform for mindre danske og kinesiske virksomheder.
- Understøtte Wonderful Copenhagen i markedsføring i Jiangsu af Greater Copenhagen som turistdestination.

KONSEKVENSER
Ved tiltrædelse af indstillingen godkendes afrapporteringen af delegationsrejsen inkl. regnskab for turen. Endvidere godkendes den foreslåede ramme for opfølgende aktiviteter i 2017.

RISIKOVURDERING
En tiltrædelse af indstillingen indebærer ikke yderligere risici end det i sagen henviste.

BEVILLINGSTEKNISKE KONSEKVENSER
Den samlede udgift til turen udgjorde 340.000 kr.

KOMMUNIKATION
Ingen særskilt kommunikationsindsats planlagt.

TIDSPLAN OG VIDERE PROCES
Sagen behandles parallelt erhvervs- og vækstudvalget og miljø- og trafikudvalget den 21. februar 2016, i forretningsudvalget den 28. februar 2017 og i regionsrådet den 7. marts 2016.

DIREKTØRPÅTEGNING
Hjalte Aaberg / Claus Bjørn Billehøj

JOURNALNUMMER
16030851

BILAGSFORTEGNELSE
1. Deltagerliste og rejseprogram
2. Deltagerevaluering af rejsen og forslag til indsats

3. Faglig afrapportering og indstas 2017 på jordsporet
4. Faglig afrapportering og indsats 2017 healthtechsporet

9. EVENTUELT

EVENTUELT
Tomt indhold

MØDETIDSPUNKT

21-02-2017 16:45

MØDESTED

Mødelokale H3 på regionsgården

MEDLEMMER

Marianne Frederik	Deltog
Bodil Kornbek	Deltog
Özkan Kocak	Deltog
Abbas Razvi	Deltog
Karsten Skawbo-Jensen	Deltog
Jens Mandrup	Deltog
Finn Rudaizky	Deltog
Carsten Scheibye	Deltog
Ole Stark	Deltog

INDHOLDSLISTE

1. Meddelelser - Aflysning af møde i miljø- og trafikudvalget den 21. marts 2017
2. Meddelelser - Aktuel orientering
3. Meddelelser - Rullende dagorden

1. MEDDELELSER - AFLYSNING AF MØDE I MILJØ- OG TRAFIKUDVALGET DEN 21. MARTS 2017

MEDDELELSER
Som følge af et utilstrækkeligt antal sager aflyses udvalgsmødet den 21. marts 2017.

JOURNALNUMMER
Tomt indhold

2. MEDDELELSER - AKTUEL ORIENTERING

MEDDELELSER
Miljø- og trafikudvalget har fået følgende aktuelle orienteringer:

- 20. Januar 2017: Generelle forsinkelser på S-tog til Hillerød
- 12. februar 2017: Udmøntning af midler i puljen til bedre og billigere kollektiv trafik

JOURNALNUMMER
Tomt indhold

3. MEDDELELSER - RULLENDE DAGORDEN

MEDDELELSER
Tomt indhold

JOURNALNUMMER
Tomt indhold

BILAGSFORTEGNELSE
1. MTU

Metode- og planlægningsnotat

Styreform og udvalgsstruktur, Region Hovedstaden

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Indhold

1 Kort om undersøgelsens fokus 3

2 Respondenter og overordnede metodeovervejelser 4

3 Interviewenes indhold 6

4 Praktisk gennemførsel 8

Bilag 1 Interviewguide for interview med de stående udvalg og forretningsudvalget 9

Bilag 2 Interviewguide for interview med udvalgsformændene 11

Bilag 3 Interviewguide for interviews med formandskabet, repræsentanter for partier uden udvalgsformandsposter samt øvrige repræsentanter for partierne 14

Bilag 4 Interviewguide for interviews med udvalgssekretærerne 16

Bilag 5 Interviewguide for interviews med centerdirektørerne 19

Bilag 6 Interviewguide for interviews med koncerndirektionen 22

1 Kort om undersøgelsens fokus

Region Hovedstaden blev indtil 2012 styret efter det fleksible forretningsudvalgsstyre, ofte kaldet rådsmodellen, der er karakteriseret ved at være centreret omkring regionsrådet og forretningsudvalget uden mulighed for oprettelse af stående udvalg. Regionen har siden benyttet sig af den større fleksibilitet i den nye regionslov til at organisere sig efter den såkaldte Skanderborgmodel. I denne model er den umiddelbare forvaltning hos regionsrådet, mens de stående udvalg har en politikformulerende og politikkontrollerende rolle.

Regionen ønsker at evaluere den nuværende styreform og udvalgsstruktur som grundlag for organiseringsformen i valgperioden 2018-2021. Arbejdet sker inden for rammerne af Skanderborgmodellen med en videreførelse af strategien Fokus og Forenkling samt nuværende politiske målsætninger som forudsætning.

KORA's undersøgelse bistår denne evaluering ved *at afdække politikernes samt administrationens erfaringer med den nuværende styreform og udvalgsstruktur*. Dette metode- og planlægningsnotat beskriver interviewundersøgelsens gennemførsel – herunder udvalg af respondenter, interviewenes indhold (interviewguides og baggrunden herfor) samt interviewenes praktiske gennemførsel. Fokus i undersøgelsen vil dels være a) *generelle erfaringer på tværs af udvalg* og dels b) *udvalgsspecifikke erfaringer*. Notatet baserer sig blandt andet på den indledende dialog såvel som et baggrundsinterview med sekretariatschef Jesper Olsen.

2 Respondenter og overordnede metodeovervejelser

På baggrund af den indledende dialog foreslår vi følgende respondenter fra det politiske niveau:

- Alle 6 stående udvalg (6 fokusgruppeinterview)
- Forretningsudvalget (1 fokusgruppeinterview)
- Alle formænd for de 6 stående udvalg (6 enkeltinterview): Karin Friis Bach (B, SUND), Hanne Andersen (A, TVÆRS), Karsten Skawbo-Jensen (C, PSU), Lise Müller (F, ITA), Jens Mandrup (F, MTU), Lars Gaardhøj (A, EVU).
- Regionsrådsformanden (1 enkeltinterview): Sophie Hæstorp Andersen (A)
- Interview med formandskabet og repræsentanter for partier der ikke har udvalgsformandsposter (4 enkeltinterview): Henrik Thorup (O), Martin Geertsen (V), Marianne Frederik (Ø) og Niels Høiby (I).
- Interview med yderligere en respondent fra hvert af partierne (6 enkeltinterview): Repræsentanter for A, B, C, O, V, Ø (alle medlemmer for F og I interviewes under de andre kategorier). Partierne udvælger selv en repræsentant, der ikke er nævnt under en af de andre punkter.

Vi gennemfører interview med alle 6 stående udvalg og forretningsudvalget. Alle udvalg medtages i stedet for et strategisk udvalg heraf, da det vurderes, at der kan være unikke fordele og ulemper ved den eksisterende struktur i relation til de enkelte udvalg. Dette gælder i særdeleshed snitfladeproblemer. Når vi interviewer alle udvalg, er det muligt både at uddrage generelle konklusioner på tværs af udvalg og i nogen udstrækning at finde udvalgsspecifikke mønstre, sådan som det er ambitionen (jf. dette notats afsnit 1). Interviewene gennemføres som fokusgruppeinterview af det samlede udvalg à 20-30 min (30-45 min. for forretningsudvalget) i forbindelse med et udvalgsmøde. Længden kommer naturligvis an på, hvor lang tid udvalgene kan afsætte, men vi anbefaler som udgangspunkt, at der afsættes 30 min. (dog 45 min. for forretningsudvalget), så der kan opnås en reel diskussion, og det er muligt at komme rundt om mere end et par emner. Det anbefales, at fokusgruppeinterviewene så vidt muligt lægges i starten af udvalgsmødet. Dette skyldes først og fremmest, at man derved undgår, at respondenternes udsagn i for høj grad bliver påvirket af diskussionerne i forbindelse med det specifikke møde. Derudover sikres, at der er tid til interviewenes gennemførsel. Fokusgruppeinterview som form er hensigtsmæssige for at skabe debat om synspunkterne, hvor respondenterne har mulighed for at udfordre hinandens meninger. Desuden kan de bidrage til at minimere politikernes tidsforbrug og til at mindske undersøgelsens ressourceanvendelse.

De øvrige interview med det politiske niveau gennemføres som enkeltinterview à 30-35 minutter. Udvalgsformændene interviewes i kraft af deres rolle i tilrettelæggelsen af møderne og må således formodes at have særlig viden om processerne i forbindelse med mødetilrettelæggelse (herunder samspil med administrationen) samt fordele og ulemper ved den nuværende struktur. Det anbefales så vidt muligt at skemalægge interviewene med udvalgsformændene umiddelbart inden møderne i de udvalg, de er formænd for – primært fordi det formodentligt er mest belejligt for udvalgsformændene, men også fordi interviewene med udvalgsformændene kan afdække praksisser for de enkelte udvalgs arbejde, som er relevante at spørge ind til i fokusgruppeinterviewene. Vi gennemfører interview med formandskabet og partier uden udvalgsformandsposter for at sikre, at undersøgelsen dækker oplevelser med strukturen bredt politisk. Endelig gennemfører vi interview med yderligere en respondent fra hvert af partierne

(på nær de partier hvor alle regionsrådsmedlemmer allerede er interviewet). Dette sker for at opnå yderligere indsigt i, hvordan strukturen opleves af menige medlemmer, der ikke har udvalgsformandsposter eller er en del af formandskabet, hvilket kan bidrage til at sikre, at undersøgelsen dækker det politiske niveau bredt på tværs af formelle poster.

Fra det administrative niveau gennemføres interview med følgende respondenter:

- Alle udvalgssekretærer (1 fokusgruppeinterview): Mette Kahr (SUND), Line Sønderby Christensen (TVÆRS), Stine Mieth-Waldorff (tidligere TVÆRS), Hanne Rasmussen (PSU), Christian Holm (ITA), Mathias Nordby (MTU), Pernille Schou (EVU).
- 2 centerdirektører (2 individuelle interview): Anne Skriver (Center for Sundhed) og Claus Bjørn Billehøj (Center for Regional Udvikling).
- 3 medlemmer af koncerndirektionen (3 individuelle interview): Hjalte Aaberg (regionsdirektør), Jens Gordon Clausen (koncerndirektør), Svend Hartling (koncerndirektør).

Udvalgssekretærerne interviewes, da de i sagens natur spiller en kernerolle i forbindelse med tilrettelæggelsen af udvalgenes arbejde. Vi foreslår, at interviewet med udvalgssekretærerne gennemføres i starten af undersøgelsesperioden. Interviewene med udvalgssekretærerne gennemføres som fokusgruppeinterview à ca. en times varighed med henblik på at sikre lavest mulige omkostninger ved undersøgelsen samt at lette sammenligningen på tværs af udvalg.

Centerdirektørerne har viden om organisering af udvalgenes arbejde og om samspillet mellem dette og arbejdsgange bredere ud i organisationen. Interviewene vil være enkeltinterview à 30-35 minutters varighed. Endelig finder vi det hensigtsmæssigt at interviewe alle medlemmer af koncerndirektionen grundet deres centrale rolle i regionens overordnede strategi og politiker, koordination samt tætte samarbejde med den politiske ledelse.

Der er i forbindelse med forundersøgelsen gennemført et baggrundsinterview med sekretariatschef Jesper Olsen. Dette interview bruges primært til baggrund for tilrettelæggelsen af de øvrige interview og som inspiration til interviewguiden. Ud over de nævnte interview kan der evt. gennemføres et supplerende interview med sekretariatet, såfremt der skønnes behov herfor.

Citater fremgår direkte ved navn. Dette valg er dels truffet i respekt for regionens åbenhedspolitik og dels, fordi det under alle omstændigheder kan være vanskeligt at garantere reel anonymitet, da undersøgelsen blandt andet søger at afdække udvalgsspecifikke forhold, hvor antallet af potentielle respondenter til de forskellige udsagn er meget lavt. Respondenterne vil blive grundigt informeret om dette (herunder få et informationsbrev som udarbejdes i samråd med sekretariatet) og vil få tilsendt deres citater i afrapporteringen til godkendelse. Respondenterne har mulighed for at komme med udsagn, der kun er til baggrund. Kun godkendte citater kan gøres offentligt tilgængelige. Det skal fremhæves som et metodisk forbehold, at særligt de administrative respondenter måske kan være forbeholdene overfor at udtale sig kritisk overfor eksisterende processer herunder særligt dem, der involverer samarbejde med politikerne, når interviewene ikke er anonyme. Det er dog håbet, at dels godkendelsesprocessen og dels regionens åbenhedskultur kan modvirke dette.

3 Interviewenes indhold

Den overordnede strategi i interviewundersøgelsen er at stille forholdsvis åbne spørgsmål, der sikrer, at vi inden for de overordnede emneområder får information om de forhold, der er vigtigst for respondenterne. På den måde sikrer vi, at det bliver respondenternes erfaringer, der bliver styrende for interviewene. For samtidig at sikre en ensartethed på tværs af respondenter lader vi som antydet interviewene være styret af en række fælles emneområder. Derudover har vi under hvert emneområde en række underspørgsmål, som vi kan spørge ind til, hvis respondenterne ikke selv kommer ind på dem. Vi arbejder således med to niveauer af spørgsmål: Overordnede emnespørgsmål der som udgangspunkt stilles åbent og underspørgsmål eller hjælpespørgsmål, som vi kan bruge til at spørge uddybende ind til aspekter, respondenterne ikke selv berører.

Spørgsmålene vil variere en smule på tværs af respondentgrupper (se nedenfor og i de enkelte interviewguides), men overordnet vil vi fokusere på nedenstående emner.

- Processpørgsmål og spørgsmål til arbejdsform – herunder særligt:
  - Valget af sager der tages op – herunder timing af udvalgenes inddragelse
  - Mødernes generelle indhold
  - Udvalgenes rolle som politikformulerende og politikkontrollerende i praksis
- Struktur- og snitfladeproblematikker – herunder særligt:
  - Snitflader til andre udvalg – både stående og midlertidige
  - Snitflader til forretningsudvalget (for forretningsudvalget snitflader til de stående udvalg)
- Afsluttende spørgsmål:
  - Muligheden for at udfolde sig som politiker og få politisk indflydelse i den nuværende struktur og med de nuværende processer (politikernes rolle og indflydelse)
  - Åbent spørgsmål om regionens politiske struktur- og udvalgsstruktur

Hvor det er relevant, vil interviewene både berøre, hvad praksis er ved de enkelte punkter, og hvordan respondenten vurderer, at denne praksis fungerer. En væsentlig undtagelse herfor er fokusgruppeinterviewene med udvalgene, hvor der er mindst tid til rådighed grundet antallet af respondenter. Her stilles derfor relativt få spørgsmål, og vi går mere direkte på det vurderende. Af samme årsag anbefales det, at interviewene med udvalgsformændene som udgangspunkt lægges inden interviewene med det udvalg, de er formænd for, således at der er en bedre baggrund for at stille de vurderende spørgsmål. Ligeledes anbefaler vi at lægge interviewet med udvalgssekretærerne forholdsvis tidligt i forløbet.

Der udarbejdes separate, men relaterede interviewguides for følgende typer af respondenter med udgangspunkt i de overordnede emneområder nævnt ovenfor. Grundet respondenternes forskellige erfaringer, vil vægten mellem emneområderne variere en smule på tværs af respondentgrupper:

- De stående udvalg og forretningsudvalget: Disse grupper får relativt få og primært vurderende spørgsmål grundet den begrænsede tid og de mange personer, der skal høres. Vi finder det vigtigt, at der er reel tid til at behandle de emner, der tages op – også så politikerne føler, at de får en reel diskussion ud af det.

- Udvalgsformændene: For denne gruppe lægges relativt større vægt på spørgsmål om tilrettelæggelse af møder, men der spørges generelt bredt. Da udvalgsformændene har en definerende rolle i udvalgsarbejdet, vil der også være spørgsmål til deres strategi i arbejdet og mulighederne for at udfolde denne strategi.
- Formandskabet og repræsentanter for partier uden udvalgsformandsposter: Der bruges samme overordnede skema som for udvalgene, da informanterne også er medlem af mindst et udvalg (inklusiv forretningsudvalget), men grundet mere tid bruges underspørgsmålene mere aktivt, ligesom der vil blive lagt mere vægt på spørgsmålet om politisk indflydelse i den nuværende struktur. Skemaet anvendes også som udgangspunkt for øvrige repræsentanter for partierne, men for respondenter, der ikke er medlem af et stående udvalg, vil der fokuseres mindre på udvalgsrelaterede spørgsmål, som desuden primært vil omhandle samarbejdet med udvalgene.
- Udvalgssekretærerne: For denne gruppe lægges relativt større vægt på spørgsmål til tilrettelæggelse af møder og koordination i den forbindelse.
- Centerdirektørerne: For denne gruppe lægges relativt større vægt på spørgsmål om tilrettelæggelse af møder, og til de effekter den nuværende struktur og proces har længere ud i organisationen.
- Koncerndirektionen: For denne gruppe lægges relativt mindre vægt på spørgsmål til praktikaliteter omkring udvalgsmøderne og mere på strategi, og effekter den nuværende struktur og proces har længere ud i organisationen.

Udkastene til interviewguides er vedlagt som bilag 1-6. Vi forventer at nå længere ned i underspørgsmålene i forbindelse med enkeltinterviewene og fokusgruppeinterviewet med udvalgssekretærerne end i forbindelse med interviewene med de stående udvalg, hvor vi forventer primært at nå de overordnede spørgsmål.

4 Praktisk gennemførsel

Interviewene gennemføres over tre dage på dage, hvor udvalgene har møder for at sikre mest effektiv tilrettelæggelse. Tidsplanen fastlægges i samråd med sekretariatet. Sekretariatet står efter aftale for bookning af interview.

Der foreslås følgende principper i tilrettelæggelsen af planen:

- Interviewtidspunkterne med politikerne fastlægges først, da disse må formodes at have færrest tilgængelige tidspunkter de pågældende dage.
- Interview med udvalgsformænd foreslås som udgangspunkt at blive lagt umiddelbart før udvalgsmødet. Dette vil sandsynligvis være praktisk lettest for formanden, ligesom det giver os mulighed for at få baggrundsinformation om praksisser i udvalget, før udvalget bliver interviewet om deres vurderinger.
- Fokusgruppeinterviewet med udvalgssekretærerne lægges relativt tidligt, eftersom det i lighed med interviewene med udvalgsformanden kan være nyttigt at bruge som baggrunds-information.
- Interviewene med centerdirektørerne og koncerndirektørerne spredes rundt omkring, da det kan være nyttigt at kunne skifte mellem input fra administrationen og politikerne.

Ovenstående punkter skal naturligvis til enhver tid vige for, hvilke tidspunkter, der passer respondenterne bedst, hvilket er det vigtigste princip.

Bilag 1 Interviewguide for interview med de stående udvalg og forretningsudvalget

Fokus er på hovedspørgsmålene. Hjælpespørgsmålene anvendes til uddybende spørgsmål i det omfang tiden tillader dette. Respondenterne opfordres til undervejs at komme med både gode og dårlige eksempler fra deres arbejde og til at komme med bud på, hvordan arbejdsformen/strukturen under de enkelte punkter kan forbedres fremadrettet.

Der startes med en kort introduktion om formål med undersøgelsen.

Processpørgsmål/spørgsmål til arbejdsform:

Hvordan opleves valget af sager, der tages op – herunder timingen af udvalgets inddragelse?:

- Opleves det, at der prioriteres tilstrækkeligt i hvilke sager, der tages op?
- Hvad er formålet med jeres arbejde i udvalget, og kan det opfyldes med de sager, der tages op?
- Er der den rigtige timing i, hvornår en sag bliver taget op? Gerne eksempler på hvornår timingen har været god eller dårlig (fx inddraget så sent at der ikke er mere politik tilbage).
- Hvad er det for sager, der mangler? Er der noget, I burde være involveret i, som I ikke bliver involveret i?

Hvordan opleves mødernes indhold mere generelt?

- Har udvalgene generelt en passende opgaveportefølje? Er dagsordenen til møderne tilstrækkelig tung - er der tilstrækkelig faglig og politisk substans i den? Er den omvendt for tung?
- Er der en tilstrækkelig balance mellem at komme i dybden i forhold til i bredden i forhold til udvalgets behandling af dets arbejdsopgaver? Er der tid til reel politisk behandling?
- Er der beskrevet muligheder for politiske valg i sagsfremstillingen? Bliver der lagt tilstrækkelig med alternativer op, og kan der prioriteres tilstrækkeligt?
- Bruges initiativretten hensigtsmæssig i forhold til at få sager på dagsorden?
- Hvordan fungerer inddragelsen af relevante eksterne aktører?
- Tilstrækkelig mulighed for at få inspiration via studiebesøg eller lignende?

Hvordan opleves udvalgenes rolle som politikformulerende og politikkontrollerende i praksis?

- Er arbejdet tilrettelagt, så der er rum for politiske drøftelser og prioriteringer?
- Hvordan opleves sammenhængen mellem (eller adskillelsen af) politik og drift?

Struktur og snitfladespørgsmål:

Hvordan opleves snitfladerne til andre stående udvalg og midlertidige udvalg?

- I forhold til forretningsudvalget kan spørges ind til relationen de enkelte stående udvalg. Særligt hvordan relationen er til den faglige behandling i udvalgene. Behandles sagerne forfra?
- For SUND følges især op på relationen til PSU, TVÆRS og ITA. Forretningsudvalget i forhold til akutbetjeningen og hospitalsplanlægning. EVU på forskningsområdet. Evt. case Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til ITA).
- For TVÆRS følges særligt op i forhold til SUND og PSU. Evt. case: Sager om lægedækning. Snitflader til sundhedskoordinationsudvalg.
- For PSU følges særligt op i forhold til SUND og TVÆRS. Evt. case: Treårsplan.

- For EVU følges særligt op i forhold til MTU, SUND, Vækstforum og eksternt samarbejde. Evt. case: ReVUS.
- For MTU følges særligt op i forhold EVU. Evt. case: ReVUS.
- For ITA følges særligt op i forhold til SUND og forretningsudvalget. Evt. case: Afbureaukratisering eller Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til SUND).

Hvordan opleves snitfladerne til forretningsudvalget? (og den anden vej for forretningsudvalgets vedkommende)

- Generelt.
- I forbindelse med budgetprocessen.
- I forbindelse med driftsmålsstyringen og indspil til denne.

Afsluttende spørgsmål:

Hvordan opleves muligheden for at udfolde sig som politiker og få politisk indflydelse i den nuværende struktur og med de nuværende processer?

- Oplever I, at I har mulighed for at drive jeres område politisk?
- Hvad kunne I godt have tænkt jer at lave som politikere, og har I haft mulighed for at realisere disse ønsker/visioner? Kan man gøre en forskel som politiker inden for den nuværende struktur?
- Hvad er det, der hæmmer eller muliggør, at I kan udfolde jer som politikere?

Er der generelle kommentarer til regionens politiske styreform eller udvalgsstruktur, som vi ikke har være inde på?

Bilag 2 Interviewguide for interview med udvalgsformændene

Der startes med en kort introduktion om formål med undersøgelsen – herunder praktikaliteter omkring deltagelsen (godkendelse af citater m.v.). I forhold til fokusgruppeinterviewene med udvalgene stilles også spørgsmål om praksisser i mødeforberedelsen – herunder udvalgsformændenes strategi for tilrettelæggelsen. Respondenten opfordres til undervejs at komme med både gode og dårlige eksempler fra sit arbejde og til at komme med bud på, hvordan arbejdsformen/strukturen under de enkelte punkter kan forbedres fremadrettet.

Processpørgsmål/spørgsmål til arbejdsform:

Hvordan foregår mødeforberedelsen?:

- Hvilke arbejdsgange er der?
- Har du haft en bestemt strategi for mødeforberedelsen?
- Hvordan foregår samspillet med administrationen?
- Hvordan koordineres med de øvrige udvalg og forretningsudvalget?
- Hvad er dit samlede tidsforbrug til mødeforberedelse?

Hvordan opleves/vurderes mødeforberedelsen?:

- Er arbejdsgangene hensigtsmæssige?
- Har du haft mulighed for at følge din strategi, eller har du været nødt til at justere undervejs – og i givet fald hvorfor?
- Hvordan opleves samspillet med og serviceringen fra administrationen?
- Hvordan opleves koordinationen med de andre udvalg?
- Hvordan vurderer du dit tidsforbrug til mødeforberedelse (evt. i forhold til vederlæggelse)?

Hvordan foregår arbejdet med valg af sager, der tages op – herunder timingen af inddragelsen af udvalget?

- Hvilke tanker gør du dig om formålet med udvalgets arbejde, og hvilke sager det ideelt set bør behandle?
- Hvordan prioriterer du/I i praksis mellem sager – herunder hvornår sager kommer på dagsordenen?

Hvordan opleves valget af sager, der ender med at blive taget op?:

- Opleves det, at de sager der bliver taget op understøtter formålet med udvalgets arbejde?
- Er der i praksis den rigtige timing i, hvornår en sag bliver taget op? Gerne eksempler på hvornår timingen har været god eller dårlig (fx inddraget så sent at der ikke er mere politik tilbage).
- Hvad er det for sager, der mangler? Er der noget, I burde være involveret i, som I ikke bliver involveret i? Hvis ja, er dette noget, du som udvalgsformand har mulighed for at ændre?

Hvordan er mødernes indhold mere generelt? – herunder hvad er dine overvejelser om, hvordan de bør være?

- Hvordan udfylder du din rolle som mødeleder?
- Hvilke overvejelser gøres i mødeforberedelsen om at sikre balance mellem dybde og bredde?
- Bliver der oftest beskrevet beslutningsalternativer for udvalget, og hvilke overvejelser gøres med henblik på at sikre dette?
- Hvordan og hvor ofte inddrages relevante eksterne aktører?
- Hvor ofte bruges studiebesøg, og hvordan organiseres det?

Hvordan opleves/vurderes mødernes indhold mere generelt?

- Hvordan oplever du din rolle som mødeleder?
- Har udvalgene generelt en passende opgaveportefølje? Er dagsordenen til møderne tilstrækkelig tung - er der tilstrækkelig faglig og politisk substans i den? Er den omvendt for tung?
- Er der en tilstrækkelig balance mellem at komme i dybden vs. i bredden i forhold til udvalgets behandling af dets arbejdsopgaver? Er der tid til reel politisk behandling?
- Er der beskrevet muligheder for politiske valg i sagsfremstillingen? Bliver der lagt tilstrækkelig med alternativer op, og kan der prioriteres tilstrækkeligt?
- Bruges initiativretten hensigtsmæssigt i forhold til at få sager på dagsorden?
- Hvordan fungerer inddragelsen af relevante eksterne aktører?
- Tilstrækkelig mulighed for at få inspiration via studiebesøg eller lignende?

Hvordan opleves udvalgenes rolle som politikformulerende og politikkontrollerende i praksis?

- Er arbejdet tilrettelagt, så der er bliver rum for politiske drøftelser og prioriteringer?
- Hvordan opleves sammenhængen mellem (eller adskillelsen af) politik og drift?

Struktur og snitfladespørgsmål:

Hvordan opleves snitfladerne til andre stående udvalg og midlertidige udvalg? – i forbindelse med mødeforberedelsen og i forbindelse med udvalgenes funktionsmåde i praksis:

- I forhold til forretningsudvalget kan spørges ind til relationen de enkelte stående udvalg. Særligt hvordan relationen er til den faglige behandling i udvalgene. Behandles sagerne forfra?
- For SUND følges især op på relationen til PSU, TVÆRS og ITA. Forretningsudvalget i forhold til akutbetjeningen og hospitalsplanlægning. EVU på forskningsområdet. Evt. case Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til ITA).
- For TVÆRS følges særligt op i forhold til SUND og PSU. Evt. case: Sager om lægedækning. Snitflader til sundhedskoordinationsudvalg.
- For PSU følges særligt op i forhold til SUND og TVÆRS. Evt. case: Treårsplan.
- For EVU følges særligt op i forhold til MTU, SUND, Vækstforum og eksternt samarbejde. Evt. case: ReVUS.
- For MTU følges særligt op i forhold EVU. Evt. case: ReVUS.
- For ITA følges særligt op i forhold til SUND og forretningsudvalget. Evt. case: Afbureaukratisering eller Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til SUND).

Hvordan opleves snitfladerne til forretningsudvalget? (og den anden vej for forretningsudvalgets vedkommende)

- Generelt.
- I forbindelse med budgetprocessen.
- I forbindelse med driftsmålsstyringen og indspil til denne.

Afsluttende spørgsmål:

Hvordan opleves muligheden for at udfolde sig som politiker/udvalgsformand og få politisk indflydelse i den nuværende struktur og med de nuværende processer?

- Oplever du, at du har mulighed for at drive dit område politisk?
- Hvad kunne du godt have tænkt dig at lave som politiker, og har du haft mulighed for at realisere disse ønsker/visioner? Kan man gøre en forskel som politiker og udvalgsformand inden for den nuværende struktur?
- Hvad er det, der hæmmer eller muliggør, at du kan udfolde dig som politiker og som udvalgsformand?

Er der generelle kommentarer til regionens politiske styreform eller udvalgsstruktur, som vi ikke har være inde på?

Bilag 3 Interviewguide for interviews med formandskabet, repræsentanter for partier uden udvalgsformandsposter samt øvrige repræsentanter for partierne

Der startes med en kort introduktion om formål med undersøgelsen – herunder praktikaliteter omkring deltagelsen (godkendelse af citater m.v.). Interviewguiden er den samme som for de stående udvalg og forretningsudvalget, men der lægges mere vægt på spørgsmålet om politisk indflydelse. Respondenten opfordres til undervejs at komme med både gode og dårlige eksempler fra sit arbejde og til at komme med bud på, hvordan arbejdsformen/strukturen under de enkelte punkter kan forbedres fremadrettet. I de udvalgsrelaterede spørgsmål tages udgangspunkt i de specifikke udvalg, respondenten er medlem af.

Processpørgsmål/spørgsmål til arbejdsform:

Hvordan opleves valget af sager, der tages op? – herunder timingen af den politiske inddragelse:

- Opleves det, at der prioriteres tilstrækkeligt i hvilke sager, der tages op?
- Hvad er formålet med arbejdet i udvalget, og kan det opfyldes med de sager, der tages op?
- Er der den rigtige timing i, hvornår en sag bliver taget op? Gerne eksempler på hvornår timingen har været god eller dårlig (fx inddraget så sent at der ikke er mere politik tilbage).
- Hvad er det for sager, der mangler? Er der noget, I burde være involveret i, som I ikke bliver involveret i?

Hvordan opleves mødernes indhold mere generelt?

- Har udvalgene generelt en passende opgaveportefølje? Er dagsordenen til møderne tilstrækkelig tung - er der tilstrækkelig faglig og politisk substans i den? Er den omvendt for tung?
- Er der en tilstrækkelig balance mellem at komme i dybden i forhold til i bredden i forhold til udvalgets behandling af dets arbejdsopgaver? Er der tid til reel politisk behandling?
- Er der beskrevet muligheder for politiske valg i sagsfremstillingen? Bliver der lagt tilstrækkelig med alternativer op, og kan der prioriteres tilstrækkeligt?
- Bruges initiativretten hensigtsmæssig i forhold til at få sager på dagsorden?
- Hvordan fungerer inddragelsen af relevante eksterne aktører?
- Tilstrækkelig mulighed for at få inspiration via studiebesøg eller lignende?

Hvordan opleves udvalgenes rolle som politikformulerende og politikkontrollerende i praksis?

- Er arbejdet tilrettelagt, så der er rum for politiske drøftelser og prioriteringer?
- Hvordan opleves sammenhængen mellem (eller adskillelsen af) politik og drift?

Struktur og snitfladespørgsmål:

Hvordan opleves snitfladerne til andre stående udvalg og midlertidige udvalg?

- I forhold til forretningsudvalget kan spørges ind til relationen de enkelte stående udvalg. Særligt hvordan relationen er til den faglige behandling i udvalgene. Behandles sagerne forfra?
- For SUND følges især op på relationen til PSU, TVÆRS og ITA. Forretningsudvalget i forhold til akutbetjeningen og hospitalsplanlægning. EVU på forskningsområdet. Evt. case Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til ITA).
- For TVÆRS følges særligt op i forhold til SUND og PSU. Evt. case: Sager om lægedækning. Snitflader til sundhedskoordinationsudvalg.
- For PSU følges særligt op i forhold til SUND og TVÆRS. Evt. case: Treårsplan.
- For EVU følges særligt op i forhold til MTU, SUND, Vækstforum og eksternt samarbejde. Evt. case: ReVUS.
- For MTU følges særligt op i forhold EVU. Evt. case: ReVUS.
- For ITA følges særligt op i forhold til SUND og forretningsudvalget. Evt. case: Afbureaukratisering eller Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til SUND).

Hvordan opleves snitfladerne til forretningsudvalget? (og den anden vej for forretningsudvalgets vedkommende)

- Generelt.
- I forbindelse med budgetprocessen.
- I forbindelse med driftsmålsstyringen og indspil til denne.

Afsluttende spørgsmål:

Hvordan opleves muligheden for at udfolde sig som politiker og få politisk indflydelse i den nuværende struktur og med de nuværende processer?

- Oplever du, at I som politikere har mulighed for at drive jeres område politisk?
- Hvad kunne du godt have tænkt dig at lave som politiker, og har du haft mulighed for at realisere disse ønsker/visioner? Kan man gøre en forskel som politiker inden for den nuværende struktur?
- Hvad er det, der hæmmer eller muliggør, at man kan udfolde sig som politiker?

Er der generelle kommentarer til regionens politiske styreform eller udvalgsstruktur, som vi ikke har være inde på?

Bilag 4 Interviewguide for interviews med udvalgssekretærerne

Der startes med en kort introduktion om formål med undersøgelsen – herunder praktikaliteter omkring deltagelsen (godkendelse af citater m.v.). Respondenterne opfordres til undervejs at komme med både gode og dårlige eksempler fra deres arbejde og til at komme med bud på, hvordan arbejdsformen/strukturen under de enkelte punkter kan forbedres fremadrettet. For udvalgssekretærerne anvendes mange af de samme spørgsmål som til udvalgsformændene, men vægten lægges i større udstrækning på de første spørgsmål om mødeforberedelse, om end det også er interessant at få deres vurdering af mødeindholdet i praksis.

Processpørgsmål/spørgsmål til arbejdsform:

Hvordan foregår mødeforberedelsen?:

- Hvilke arbejdsgange er der?
- Har I haft en bestemt strategi for mødeforberedelsen og serviceringen af udvalgsformanden?
- Hvordan foregår samspillet med udvalgsformanden?
- Hvordan foregår samspillet med administrationen generelt?
- Hvordan koordineres med de øvrige udvalg og forretningsudvalget?

Hvordan opleves/vurderes forberedelsen af møderne?

- Er arbejdsgangene hensigtsmæssige?
- Har I kunne følge jeres strategi for mødeforberedelsen, eller har den måtte omlægges undervejs?
- Hvordan fungerer samspillet med udvalgsformanden og servicering af denne?
- Hvordan fungerer koordination mellem udvalgssekretærerne?
- Hvordan fungerer samspillet med administrationen generelt?

Hvordan foregår arbejdet med valg af sager, der tages op – herunder timingen af udvalgenes inddragelse?

- Hvilke tanker gør I jer om fokus for udvalgenes arbejde, og hvilke sager de ideelt set burde behandle?
- Hvordan prioriteres der i praksis mellem sager – herunder hvornår sager kommer på dagsordenen? Hvilken roller spiller I, udvalgsformanden og resten af administrationen?

Hvordan opleves valget af sager, der ender med at blive taget op?:

- Opleves det, at de sager der bliver taget op understøtter formålet med udvalgets arbejde?
- Er der i praksis den rigtige timing i, hvornår en sag bliver taget op? Gerne eksempler på hvornår timingen har været god eller dårlig (fx inddraget så sent at der ikke er mere politik tilbage).
- Er der noget, I finder, at udvalgene burde involveres i, som de ikke bliver involveret I? Hvis ja, hvem har mulighed for at ændre dette?

Hvordan er mødernes indhold mere generelt typisk? – herunder hvad er jeres overvejelser om, hvordan de bør være?

- Hvilke overvejelser gøres om at sikre balance mellem dybde og bredde i mødeforberedelsen.

- Bliver der oftest beskrevet beslutningsalternativer for udvalgene, og hvilke overvejelser gøres med henblik på at sikre dette?
- Hvordan inddrages relevante eksterne aktører?
- Hvor ofte bruges studiebesøg, og hvordan organiseres det?

Hvordan opleves/vurderes mødernes indhold mere generelt?

- Er der en tilstrækkelig balance mellem politikernes mulighed for at komme i dybden vs. i bredden i forhold til udvalgets behandling af dets arbejdsopgaver? Er der tid til reel politisk behandling?
- Har udvalgene generelt en passende opgaveportefølje? Er dagsordenen til møderne tilstrækkelig tung - er der tilstrækkelig faglig og politisk substans i den? Er den omvendt for tung?
- Er der muligheder for politiske valg beskrevet i sagsfremstillingen? Bliver der lagt tilstrækkelig med alternativer op?
- Bruges initiativretten tilstrækkeligt af politikerne i forhold til at få sager på dagsorden?
- Hvordan fungerer inddragelsen af relevante eksterne aktører?
- Hvordan fungerer muligheden at give politikerne inspiration via studiebesøg eller lignende?

Hvordan opleves udvalgenes rolle som politikformulerende og politikkontrollerende i praksis?

- Er arbejdet tilrettelagt, så politikerne har rum for politiske drøftelser og prioriteringer?
- Hvordan opleves sammenhængen mellem (eller adskillelsen af) politik og drift set fra administrationens side?

Struktur og snitfladespørgsmål:

Hvordan opleves snitfladerne til andre stående udvalg og midlertidige udvalg? – i forbindelse med mødeforberedelsen og i forbindelse med udvalgenes funktionsmåde i praksis:

- I forhold til forretningsudvalget spørges ind til relationen de enkelte stående udvalg. Særligt hvordan relationen er til den faglige behandling i udvalgene. Behandles sagerne forfra?
- For SUND følges især op på relationen til PSU, TVÆRS og ITA. Forretningsudvalget i forhold til akutbetjeningen og hospitalsplanlægning. EVU på forskningsområdet. Evt. case Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til ITA).
- For TVÆRS følges særligt op i forhold til SUND og PSU. Evt. case: Sager om lægedækning.
- For PSU følges særligt op i forhold til SUND og TVÆRS. Evt. case: Treårsplan.
- For EVU følges særligt op i forhold til MTU, SUND, Vækstforum og eksternt samarbejde. Evt. case: ReVUS.
- For MTU følges særligt op i forhold EVU. Evt. case: ReVUS.
- For ITA følges særligt op i forhold til SUND og forretningsudvalget. Evt. case: Afbureaukratisering eller Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til SUND).

Hvordan opleves snitfladerne til forretningsudvalget? – i forbindelse med mødeforberedelsen og i forbindelse med udvalgenes funktionsmåde i praksis:

- Generelt.
- I forbindelse med budgetprocessen.
- I forbindelse med driftsmålsstyringen og indspil til denne.

Afsluttende spørgsmål:

Oplever I, at politikerne har mulighed for at udfolde sig som politikere i den nuværende struktur og med de nuværende processer?

Er der generelle kommentarer til regionens politiske styreform eller udvalgsstruktur, som vi ikke har være inde på?

Bilag 5 Interviewguide for interviews med centerdirektørerne

Der startes med en kort introduktion om formål med undersøgelsen – herunder praktikaliteter omkring deltagelsen (godkendelse af citater m.v.). Respondenterne opfordres til undervejs at komme med både gode og dårlige eksempler fra deres arbejde og til at komme med bud på, hvordan arbejdsformen/strukturen under de enkelte punkter kan forbedres fremadrettet. Spørgsmålene følger i store træk dem for udvalgssekretærerne, men med lidt flere spørgsmål om implikationer bredere ud i organisationen.

Processpørgsmål/spørgsmål til arbejdsform:

Hvordan foregår mødeforberedelsen?:

- Hvilke arbejdsgange er der?
- Har du haft en bestemt strategi for mødeforberedelsen?
- Hvordan foregår samspillet med udvalgsformanden?
- Hvordan foregår samspillet med udvalgssekretærer og administrationen generelt?
- Hvordan koordineres med de øvrige udvalg og forretningsudvalget?

Hvordan opleves/vurderes forberedelsen af møderne?

- Er arbejdsgangene hensigtsmæssige?
- Har du kunne følge din strategi for mødeforberedelsen, eller har den måtte omlægges undervejs?
- Hvordan fungerer samspillet med udvalgsformanden?
- Hvordan fungerer koordination med udvalgssekretærerne og administrationen generelt?
- Hvordan indvirker processerne i forbindelse med mødeforberedelsen på arbejdsgange bredere ud i organisationen?

Hvordan foregår arbejdet med valg af sager, der tages op – herunder timingen af udvalgenes inddragelse?

- Hvilke tanker gør du dig om fokus for udvalgenes arbejde, og hvilke sager de ideelt set burde behandle?
- Hvordan prioriteres der i praksis mellem sager – herunder hvornår sager kommer på dagsordenen? Hvilken roller spiller du, udvalgssekretærerne, udvalgsformanden og resten af administrationen?

Hvordan opleves valget af sager, der ender med at blive taget op?:

- Opleves det, at de sager der bliver taget op understøtter formålet med udvalgets arbejde?
- Er der i praksis den rigtige timing i, hvornår en sag bliver taget op? Gerne eksempler på hvornår timingen har været god eller dårlig (fx inddraget så sent at der ikke er mere politik tilbage).
- Er der noget, du finder, at udvalgene burde involveres i, som de ikke bliver involveret I? Hvis ja, hvem har mulighed for at ændre dette?

Hvordan er mødernes indhold mere generelt? – herunder hvad er dine overvejelser om, hvordan de bør være?

- Hvilke overvejelser gøres i mødeforberedelsen om at sikre balance mellem dybde og bredde.
- Har udvalget oftest beslutningsalternativer, og hvilke overvejelser gøres med henblik på at sikre dette?
- Hvordan inddrages relevante eksterne aktører?
- Hvor ofte bruges studiebesøg, og hvordan organiseres det?

Hvordan opleves/vurderes mødernes indhold mere generelt?

- Er der en tilstrækkelig balance mellem politikernes mulighed for at komme i dybden vs. i bredden i forhold til udvalgets behandling af dets arbejdsopgaver? Er der tid til reel politisk behandling?
- Har udvalgene generelt en passende opgaveportefølje? Er dagsordenen til møderne tilstrækkelig tung - er der tilstrækkelig faglig og politisk substans i den? Er den omvendt for tung?
- Er der muligheder for politiske valg beskrevet i sagsfremstillingen? Bliver der lagt tilstrækkelig med alternativer op?
- Bruges initiativretten tilstrækkeligt af politikerne i forhold til at få sager på dagsorden?
- Hvordan fungerer inddragelsen af relevante eksterne aktører?
- Hvordan fungerer muligheden at give politikerne inspiration via studiebesøg eller lignende?
- Får administrationen og organisationen generelt på baggrund af udvalgenes arbejde generelt det input fra politikerne, der er nødvendige i jeres arbejde?

Hvordan opleves udvalgenes rolle som politikformulerende og politikkontrollerende i praksis?

- Er arbejdet tilrettelagt, så politikerne har rum for politiske drøftelser og prioriteringer?
- Hvordan opleves sammenhængen mellem (eller adskillelsen af) politik og drift set fra administrationens side?

Struktur og snitfladespørgsmål:

Hvordan opleves snitfladerne til andre stående udvalg og midlertidige udvalg? – i forbindelse med mødeforberedelsen og i forbindelse med udvalgenes funktionsmåde i praksis:

- I forhold til forretningsudvalget spørges ind til relationen de enkelte stående udvalg. Særligt hvordan relationen er til den faglige behandling i udvalgene. Behandles sagerne forfra?
- For SUND følges især op på relationen til PSU, TVÆRS og ITA. Forretningsudvalget i forhold til akutbetjeningen og hospitalsplanlægning. EVU på forskningsområdet. Evt. case Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til ITA).
- For TVÆRS følges særligt op i forhold til SUND og PSU. Evt. case: Sager om lægedækning.
- For PSU følges særligt op i forhold til SUND og TVÆRS. Evt. case: Treårsplan.
- For EVU følges særligt op i forhold til MTU, SUND, Vækstforum og eksternt samarbejde. Evt. case: ReVUS.
- For MTU følges særligt op i forhold EVU. Evt. case: ReVUS.
- For ITA følges særligt op i forhold til SUND og forretningsudvalget. Evt. case: Afbureaukratisering eller Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til SUND).

Hvordan opleves snitfladerne til forretningsudvalget? – i forbindelse med mødeforberedelsen og i forbindelse med udvalgenes funktionsmåde i praksis:

- Generelt.
- I forbindelse med budgetprocessen.
- I forbindelse med driftsmålsstyringen og indspil til denne.

Hvilke konsekvenser har disse fordele/ulemper i forhold til snitflader for administrationens arbejde og organisationens arbejde mere generelt?

Afsluttende spørgsmål:

Hvordan opleves politikernes og administrationens muligheder for at udfolde sig som henholdsvis politikere og administration i den nuværende struktur og med de nuværende processer?

Er der generelle kommentarer til regionens politiske styreform eller udvalgsstruktur, som vi ikke har være inde på?

Bilag 6 Interviewguide for interviews med koncerndirektionen

Der startes med en kort introduktion om formål med undersøgelsen – herunder praktikaliteter omkring deltagelsen (godkendelse af citater m.v.). Respondenterne opfordres til undervejs at komme med både gode og dårlige eksempler fra deres arbejde og til at komme med bud på, hvordan arbejdsformen/strukturen under de enkelte punkter kan forbedres fremadrettet. Koncerndirektionen får mange af de tidligere spørgsmål til administrationen, men færre spørgsmål til praktikaliteter i udvalgsarbejdet.

Processpørgsmål/spørgsmål til arbejdsform:

Hvordan opleves valget af sager, der tages op til politisk drøftelse – herunder timingen af den politiske inddragelse?:

- Opleves det, at der prioriteres tilstrækkeligt i hvilke sager, der tages op politisk? Er det hensigtsmæssige ting, politikerne beskæftiger sig med?
- Hvad burde være formålene være med udvalgenes arbejde, og realiseres disse formål inden for den nuværende struktur?
- Er der den rigtige timing i, hvornår politikerne bliver involveret i sager. Gerne eksempler på hvornår timingen har været god eller dårlig (fx inddraget så sent at der ikke er mere politik tilbage).
- Hvad er det for sager, der mangler? Er der noget, politikerne burde involveres i, som de ikke bliver involveret i og omvendt?
- Hvilke konsekvenser har valget af sager for administrationen arbejde?
- Har udvalgene generelt en passende opgaveportefølje?

Hvordan opleves udvalgenes rolle som politikformulerende og politikkontrollerende i praksis?

- Hvordan opleves sammenhængen mellem (eller adskillelsen af) politik og drift?
- Hvordan opleves sammenhængen mellem driftsmålstyringen og det politiske arbejde i regionen?
- Er der rum for, at politikerne kan levere hensigtsmæssige input til det strategiske arbejde i den nuværende struktur?

Struktur og snitfladespørgsmål:

Hvordan opleves snitfladerne mellem de stående udvalg og mellem stående udvalg og midlertidige udvalg?

- I forhold til forretningsudvalget kan spørges ind til relationen de enkelte stående udvalg. Særligt hvordan relationen er til den faglige behandling i udvalgene
- For SUND følges især op på relationen til PSU, TVÆRS og ITA. Forretningsudvalget i forhold til akutbetjeningen og hospitalsplanlægning. EVU på forskningsområdet. Evt. case Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til ITA).
- For TVÆRS følges særligt op i forhold til SUND og PSU. Evt. case: Sager om lægedækning. Snitflader til sundhedskoordinationsudvalg.
- For PSU følges særligt op i forhold til SUND og TVÆRS. Evt. case: Treårsplan.
- For EVU følges særligt op i forhold til MTU, SUND, Vækstforum og eksternt samarbejde. Evt. case: ReVUS.
- For MTU følges særligt op i forhold EVU. Evt. case: ReVUS.

- For ITA følges særligt op i forhold til SUND og forretningsudvalget. Evt. case: Afbureaukratisering eller Bornholms Udviklingshospital (særligt i forhold til SUND).

Hvordan opleves snitfladerne til forretningsudvalget? (og den anden vej for forretningsudvalgets vedkommende)

- Generelt
- I forbindelse med budgetprocessen
- I forbindelse med driftsmålsststyringen og indspil til denne

Hvilke konsekvenser har disse fordele/ulemper i forhold til snitflader for administrationens arbejde og organisationens arbejde mere generelt?

Afsluttende spørgsmål:

Hvordan opleves politikernes og administrationens muligheder for at udfolde sig som henholdsvis politikere og administration i den nuværende struktur og med de nuværende processer?

Er der generelle kommentarer til regionens politiske styreform eller udvalgsstruktur, som vi ikke har være inde på?

Sekretariatet

Kongens Vænge 2
DK - 3400 Hillerød

Telefon 38 66 50 00

Web www.regionh.dk

CVR/SE-nr: 30113721
Journal nr.: 16047827

Dato: 13. januar 2017

NOTAT

Baggrundsnotat om styrelsesregler mv. til brug for behandling af sag om evaluering af regionens udvalgsstruktur og udvalgenes rolle fra 1. januar 2018

Del 1

1.a) Forudsætninger for analysen

Forud for valgperioden 2014 -17 blev regionsloven ændret, så regionerne fik samme mulighed som kommunerne for at fastlægge deres udvalgsstruktur og nedsætte stående udvalg. Regionsrådet valgte ved sin tiltrædelse i januar 2014, at regionen skulle styres efter den såkaldte Skanderborgmodel. Denne model indebærer, at den umiddelbare forvaltning af regionens opgaver (det umiddelbare driftsansvar) ligger i regionsrådet og ikke - som i de fleste kommuner - i de stående udvalg. De stående udvalg har inden for de ansvarsområder, der fremgår af styrelsesvedtægten, den politikformulerende og politikkontrollerende rolle og rådgiver regionsområdet på disse områder. Det samme gør sig gældende for forretningsudvalget, som så også har særlige lovpligtige opgaver som økonomi- og personaleudvalg. Herudover har regionsrådet benyttet sig af muligheden for at nedsætte § 17 skt. 4 udvalg med afgrænsede opgaver og funktionstid.

På baggrund af drøftelserne i forretningsudvalgets møde den 12. april 2016 er administrationens udgangspunkt for denne evaluering af regionens styreform og for anbefalingerne til styreform i næste valgperiode:

- **at** Skanderborgmodellen bevares som princip for styringen
- **at** strategien Fokus og Forenkling videreføres
- **at** de nuværende politiske målsætninger videreføres

Evalueringens resultater planlægges forelagt for regionsrådet inden sommerferien med henblik på, at regionsrådets anbefalinger i forhold til styreform, udvalgsstruktur og opgavefordeling i næste valgperiode kan udmøntes i en styrelsesvedtægt til ikrafttræden den 1. januar 2018, så grundlaget for det nye råds konstituering så vidt muligt ligger fast.

1.b) Beskrivelse af Skanderborgmodellen som styreform i Region Hovedstaden

2007-2013 – det fleksible forretningsudvalgsstyre:
I regionsrådets to første valgperioder fra 2007 - 2013 var regionen styret efter det såkaldte fleksible forretningsudvalgsstyre, hvor der kun var nedsat et forretningsudvalg og midlertidige udvalg med afgrænsede opgaver (§ 17 stk. 4 udvalg). Her lå den umiddelbare forvaltning (det umiddelbare driftsansvar) af regionens ansvarsområder i forretningsudvalget, mens regionsrådet havde det overordnede ansvar.

2014-p.t.- Skanderborgmodellen: En ændring af regionsloven i 2013 muliggjorde nedsættelse af stående udvalg. Det nyvalgte regionsråd besluttede i januar 2014 at ændre styrelsesvedtægten, så regionen styres efter Skanderborgmodellen. Det indebærer, at både det overordnede og det umiddelbare driftsansvar ligger i regionsrådet, mens de stående udvalg varetager den strategiske opgave at formulere forslag til politik inden for bestemte områder og følge op på, om vedtagne politikker realiseres. De stående udvalg har således en strategisk rådgivende funktion i forhold til regionsrådet.

Der er fortsat mulighed for med Skanderborg-modellen at nedsætte midlertidige udvalg (§ 17, stk. 4-udvalg) ved siden af de stående udvalg.

Uddybet om valg af styreformen Skanderborg-modellen
I dagsordenen fra regionsrådets valg af styreform er det beskrevet, at Skanderborgmodellen:

"indebærer, at den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender, bortset fra forretningsudvalgets lovbestemte opgaver, ligger i regionsrådet, mens de stående udvalg har politikformulerende og – opfølgende opgaver.
På denne måde får udvalgene mulighed for at arbejde med overordnet strategisk styring, hvilket også vil være i tråd med de udtrykte ønsker til arbejdsformen i evalueringen af driftsudvalgene. Regionsrådet har så mulighed for at delegere afgørelseskompetencen i enkeltsager til administrationen eller i særlige tilfælde til udvalgene. Det er administrationens vurdering, at den foreslåede model vil være en særligt velegnet styreform for regionen. Det grunder dels i erfaringerne fra evalueringen af driftsudvalgene samt i karakteren af regionens opgaveportefølje, som efter administrationens vurdering er mere egnet til en styreform af overordnet strategisk karakter fremfor detailstyring via enkeltsagsbehandling."

Hvis regionsrådet havde valgt en udvalgsstruktur med traditionelt udvalgsstyre, som det kendes fra kommunerne og de gamle amter, hvor de stående udvalg har den umiddelbare forvaltning og dermed det umiddelbare driftsansvar for et bestemt opgaveområde, så ville både det budgetmæssige ansvar og den politiske indflydelse være meget ulige fordelt mellem fx et sundhedsudvalg, et miljø- og trafikudvalg og et forretningsudvalg. Udgifterne til sundhedsområdet udgør i budget 2017 over 97 % af det samlede budget, mens udgiften til regional udvikling udgør 2,6 %. Hvis den umiddelbare forvaltning af hele sundhedsområdet lå i ét sundhedsudvalg ville en væsentlig del af regi-

onsrådets medlemmer være afskåret fra at deltage i det forberedende og planlæggende arbejde på dette område og udvalgets arbejde ville risikere at blive belastet af en stor mængde af enkeltsager.

1.c) Opgavefordeling mellem regionsråd og udvalg
Placeringen af den umiddelbare forvaltning af regionens anliggender hos regionsrådet indebærer, at de stående udvalg og forretningsudvalget – bortset fra forretningsudvalgets lovbundne opgaver – ikke kan afgøre konkrete sager eller behandle emner, som ikke hører til udvalgets ressort efter styrelsesvedtægten.

Udvalgenes rolle er grundlæggende at rådgive regionsrådet inden for ansvarsområdet gennem at varetage politikformulerende og – kontrollerende funktioner. Det indebærer, at udvalget kan gennemføre tværgående undersøgelser og drøftelser af fx patientforløb og kvalitet i hospitalssektoren (sundhedsudvalget) eller af den kollektive trafik (miljø- og trafikudvalget) og stille forslag om ændret politik på området.

Opgavefordelingen mellem regionsråd og udvalg indebærer således også, at regionsrådet ikke kan formulere politikker eller vedtage ændringer på området uden at inddrage det relevante stående udvalg. I det omfang opgaver inden for fx praksisområdet ligger i flere udvalg (sundhedsudvalget, udvalget for tværsektorielt samarbejde og psykiatriudvalget) må udvalgene koordinere indbyrdes.

De stående udvalg har ikke budgetansvar, men leverer på foranledning af forretningsudvalget bidrag til budgetforslaget inden for deres ressort – med afsæt i udvalgenes faglige behandling og vurdering af forslagene.

Som led i de stående udvalgs politikforberedende rolle er udvalgene efter styrelsesvedtægten forpligtet til at inddrage relevante interessenter i udvalgsbehandlingen. Det kan fx være borgere, patienter, pårørende, klinikere og faglige eksperter, organisationer, andre myndigheder m.fl.

1.d) Delegation af kompetence fra regionsrådet til udvalg og administration
Regionsrådet vedtog samtidig med styrelsesvedtægten at delegere umiddelbar forvaltning til de stående udvalg, forretningsudvalg og administration på bestemte områder. Udvalgene fik mulighed for at indhente oplysninger fra administrationen inden for deres ansvarsområder og mulighed for som led i den politikkontrollerende rolle at foreslå nye konkrete tiltag inden for ansvarsområdet. Regionsrådet kan vælge at delegere afgørelsesbeføjelse til udvalgene på konkrete områder inden for udvalgenes ressort.

Administrationen fik kompetence til at træffe alle beslutninger af løbende driftsmæssig karakter inden for budgettets rammer og inden for bevillingsområdet. Regionsrådet har valgt et højt bevillingsniveau, dvs. at fx hvert hospital udgør et bevillingsområde for sig. Hospitalsdirektionen kan således disponere inden for det samlede driftsbudget for hospitalet. Der er tale om, at de allerfleste driftsmæssige beslutninger i regionen træffes på administrativt niveau.

Beslutninger, der ligger uden for vedtagne politikker og strategier, vil skulle behandles politisk. Administrationen har derfor en særlig rolle i at påse at dette sker fx i forbindelse med nye initiativer, som ikke ligger inden for rammerne af de vedtagne politikker mv.

1.e) Nuværende udvalgsstruktur og snitflader
I styrelsesvedtægten er alle regionens ansvarsområder på overordnet niveau henlagt enten under et stående udvalg eller under forretningsudvalget. I det omfang et område ikke er underlagt et stående udvalg, hører det under forretningsudvalgets ansvarsområde. Som det fremgår ovenfor er der i et vist omfang tale om, at nogle ansvarsområder er fordelt mellem forskellige udvalg. Det indebærer en del snitflader mellem de 6 stående udvalg i den nuværende udvalgsstruktur.

Nedenfor oplistes de 6 stående udvalgs opgaveområder, som anført i styrelsesvedtægten, og indbyrdes snitflader:

Sundhedsudvalget (SUND)

SUND har på det somatiske område opgaver vedr.

- Patientforløb
- Kvalitet i hospitalssektor og praksissektor
- Patientsikkerhed i hospitalssektor og praksissektor
- Kapacitet og akutbetjening

Udvalget vedr. tværsektorielt samarbejde (TVÆRS), har opgaver vedr.

- Udvikling af praksissektoren, herunder relationerne til praksisplanudvalg og samarbejdsudvalg
- Samarbejdet med kommunerne
- Relationerne til Sundhedskoordinationsudvalget
- Relationerne til Patientinddragelsesudvalget
- Ulighed i sundhed

Eksempler på snitflader: SUND, der har patientforløb som ansvarsområde har – fx i forhold til børn og unge og ældre medicinske patienter – en klar interesse i samarbejdet med kommunerne og dermed snitflader ift TVÆRS, der netop har dette samarbejde som ansvarsområde, herunder med Sundhedskoordinationsudvalget, hvor en række aftaler af betydning for patientforløb indgås. Hertil kommer Kommunekontaktudvalget, der har regionsrådsformanden som formand, og hvor en række spørgsmål om samarbejde mellem kommuner og region også drøftes.

De to udvalg har også snitflader i forhold til praksisområdet, hvor SUND har kvalitet i praksissektoren som ansvarsområde, men det er TVÆRS, der har relationerne til praksisplanudvalg og samarbejdsudvalg og udviklingen af praksissektoren som ansvarsområde. Snitfladerne mellem de to udvalg viser sig fx i forhold til sundhedsaftalerne med kommunerne og på hospiceområdet.

Psykiatriudvalget (PSU) har på det psykiatriske område opgaver vedr.

- Patientforløb
- Kvalitet i psykiatri og praksissektor
- Patientsikkerhed i psykiatri og praksissektor
- Recovery og netværksinddragelse
- Tvang
- Psykisk syge med alkohol- og stofmisbrug
- Den Sociale Virksomhed

Eksempler på snitflader: PSU og TVÆRS har snitflader i forhold til praksissektoren og samarbejdet med kommunerne både generelt vedr. patientforløb og mere specifikt på alkohol og misbrugsområdet og på recovery- og netværksområdet. PSU har samme interesse som SUND i relationerne til Sundhedskoordinationsudvalget.

Erhvervs- og vækstudvalget (EVU) har opgaver vedr.

- REVUS
- Relationerne til Vækstforum
- Uddannelsesplanlægning
- Samarbejde med beskæftigelsesområdet
- Kulturinitiativer
- Internationalisering, herunder Øresundssamarbejdet
- Forskning og innovation, herunder offentlig/privat innovation og iværksætteri
- Partnerskaber med universiteter, virksomheder mv.

Eksempler på snitflader: I forhold til Vækstforum har EVU snitflader i den forstand, at udvalget orienteres om indstillinger fra Vækstforum til regionsrådet om anvendelse af regionens erhvervsmidler og EU-midler. Regionsrådet er repræsenteret i Vækstforum med to medlemmer, hvor regionsrådsformanden er det ene og valgt som formand for Vækstforum. EVU's formand er observatør i Vækstforum. På samme måde er der snitflader til Greater Copenhagen, som arbejder med realisering af REVUS.

Miljø- og trafikudvalget (MTU) har opgaver vedr.

- Jordforurening, herunder beskyttelse af drikkevand, borgernes sundhed samt natur og overfladevand
- Råstoffer
- Klima
- Miljørigtig udvikling af driften inden for regionens virksomhedsområde, herunder Agenda 21 og grønt regnskab (hospitaler, trafik og miljø)
- Infrastruktur, herunder bidrag til den regionale vækst- og udviklingsstrategi
- Kollektiv trafik og trafikplanlægning
- Relationerne til MOVIA

Eksempler på snitflader: Der er således snitflader til EVU for så vidt angår MTU's bidrag til REVUS på områderne råstoffer, klima og trafikal infrastruktur og kollektiv trafik. MTU har også snitflader til Greater Copenhagen på disse områder.

IT- og afbureaukratiseringsudvalget (ITA) har opgaver vedr.

- Sundhedsplatformen
- Handlingsplaner og investeringer i IT- og medicoteknologi
- Den regionale og fællesoffentlige sundhedsteknologiske udvikling, herunder digitaliserings-strategier, herunder medicoteknologi og telemedicin samt brugeranvendelighed i disse forbindelser
- Sundhedsteknologi i kvalitetsfondsbyggerierne
- IT- og datasikkerhed
- Forenkling af administrative procedurer:
    - i IT-systemer
    - regionale vejledninger og procedurer
    - krav om registrering og dokumentation

Eksempler på snitflader: ITA har snitflader i forhold til SUND og EVU vedrørende forskning og innovation i forhold til sundheds- og it-teknologi og i forhold til digital brugertilgængelighed.

Som det fremgår ovenfor er der både på det sundhedspolitiske og på det regionale udviklingsområde betydelige snitflader mellem de stående udvalg i den nuværende udvalgsstruktur.

Midlertidige udvalg (§ 17 stk. 4-udvalg)
Udover de stående udvalg har regionsrådet i indeværende valgperiode nedsat såkaldte § 17 stk. 4 udvalg – udvalg med afgrænsede opgaver og bestemt funktionstid.

Den formelle forskel på et stående udvalg og et § 17 stk. 4 udvalg er, at 17 stk. 4 udvalget typisk løser en bestemt opgave i henhold til et kommissorium. Udvalget har således ikke et selvstændigt ansvarsområde og har derfor heller ikke som et stående udvalg en initiativret til at foreslå nye tiltag inden for ansvarsområdet.
§ 17 stk. 4 udvalget afrapporterer sine forslag til regionsrådet og har dermed afsluttet sin opgave, medmindre det får tilført nye opgaver.

Der har tidligere i indeværende periode været nedsat et Kræftudvalg med opgaver vedrørende bl.a. kvalitetsmål på kræftområdet, implementering af kræftpakkerne, og initiativer, der kan skabe sammenhængende patientforløb for kræftpatienter. Udvalget afsluttede sit arbejde med en afrapportering til regionsrådet med en række konkrete forslag vedr. de stillede opgaver.

Senest har regionsrådet i august måned på baggrund af den strategiske målsætning om at "patientens situation styrer forløbet" nedsat et § 17 skt. 4 udvalg for det sammenhængende sundhedsvæsen. Udvalget har til opgave at se på, hvordan der kommer sammenhæng i både udredning, behandling på regionens hospitaler og hjælp fra kommunen i de tilfælde, hvor det er nødvendigt for at sikre et godt resultat af behandlingen. Udvalget skal med sit arbejde skabe fokus på, at overgangene og kommunikationen imellem sundhedspersonalet, afdelinger og hospitaler fungerer sammenhæn-

gende og smidigt. Udvalget skal sikre, at der sker en reel og tæt involvering af patienter og pårørende i alle patientforløb. Udvalgets løsningsforslag skal indgå i det kommende regionsråds arbejde med regionens hospitalsplan frem mod 2030.

Som det ses er der også her tale om betydelige snitflader til de ansvarsområder, som såvel SUND, som TVÆRS, PSU og ITA har.

Del 2

2.a) Rammer om den praktiske tilrettelæggelse af møder

Udvalgenes beslutninger træffes i møder. Administrationen udarbejder et udkast til dagsorden for mødet, som udsendes syv dage før mødet. Udvalget tager ved mødets begyndelse stilling til godkendelse af dagsordenen. Administrationen har det faglige ansvar for dagsordenens indhold og indstilling. Dagsorden udsendes efter dialog med udvalgsformanden, som tager stilling til, om sagerne er tilstrækkeligt oplyst til at udvalget kan behandle dem. Udvalgsformanden kan ikke sætte sin egen indstilling om sagens afgørelse i stedet for administrationens. Formanden kan, som udvalgets øvrige medlemmer, bede om at få bestemte sager sat på dagsordenen.

Udvalget vedtager selv sin forretningsorden med de formelle regler om mødeindkaldelse, fremsættelse af forslag mv. Udvalgsformanden leder udvalgets møder og formulerer forslag til beslutning. Formanden er underkastet udvalgets beslutninger vedrørende mødeledelsen.

I praksis drøftes udkast til dagsorden mellem udvalgsformanden, udvalgssekretæren og den ansvarlige centerdirektør. Inden udsendelse godkendes dagsordenen af den koncerndirektør, som er ansvarlig for området. Udvalgsformanden spiller hermed en betydelig rolle ved tilrettelæggelse ikke bare af den enkelte dagsorden, men også ved tilrettelæggelsen af udvalgets arbejdsplan og udmøntningen af denne. Hertil hører drøftelse af hensigtsmæssig rækkefølge for udvalgets behandling af temaer og sager, aftaler om faglige oplæg på udvalgsmøderne, studiebesøg, møder med faglige organisationer, patientforeninger mv.

Regionsrådsformanden har efter regionsloven en koordinerende rolle i forhold til det politiske arbejde i regionsrådet. Hun fordeler sagerne til udvalgene og kan deltage i udvalgsmøderne uden stemmeret, ligesom hun kan standse et udvalgs behandling af en sag ved at kræve sagen forelagt for regionsrådet. For at formanden kan varetage denne koordinerende rolle og følge arbejdet i udvalgene får hun udvalgenes dagsordener forelagt, inden de udsendes, ligesom det ansvarlige center er i dialog med sekretariatet for formand og koncerndirektion om dagsordenen, herunder om der i indstillingerne er den fornødne konneks til regionsrådets tidligere behandlinger og beslutninger på det pågældende område. Heri kan også indgå dialog om budgetmæssige eller andre økonomiske forhold.

2.b) udvalgenes arbejdsform

Især udvalgenes politikformulerende rolle lægger op til en anden arbejdsform end behandling af en række enkeltsager på en dagsorden. Typisk vil en sag om politikformulering blive behandlet flere gange, først med en drøftelse af emnet og mulige forslag, eventuelt suppleret med faglige oplæg. Er der flere veje at gå må de forskellige veje belyses, så udvalget får en reel mulighed for politisk at forholde sig til, hvilken vej udvalget vil anbefale. De politikformulerende sager deles derfor typisk i en eller flere indledende drøftelsessager, før sagen kommer på som beslutningssag. Der er i november 2015 udarbejdet et notat med bidrag til "den politiske værktøjskasse". Notatet belyser mulighederne for at tilrettelægge udvalgets arbejde, så det tager højde for rollen som politikformulerende, herunder med en faseopdelt behandling af politikforslag, hvor problemstillinger afdækkes indledende, forskellige mulige scenarier derefter belyses, hvorefter udvalget kan vælge hvilken eller hvilke løsningsforslag man vil anbefale regionsrådet.

Sager på dagsordenen udarbejdes efter en fast skabelon med følgende overskrifter

- Baggrund for sagens fremlæggelse
- Indstilling
- Politisk behandling
- Sagsfremstilling
- Konsekvenser
- Risikovurdering
- Bevillingstekniske konsekvenser
- Kommunikation
- Tidsplan og videre proces

Afsnittene om konsekvenser og risikovurdering er indsat fra marts 2016 på baggrund af anbefalinger fra en arbejdsgruppe om politisk kodeks med deltagelse af regionsrådsmedlemmer. Administrationen arbejder fortsat på at finde en form på beskrivelse af såvel konsekvenserne af at følge indstillingen, som risikoen ved at gøre det, henholdsvis ikke at gøre det, som kan leve op til politikernes forventning om en tilstrækkelig sikkerhed i beslutningsgrundlaget.

De politikkontrollerende sager forelægges enten som orienteringssager, der forelægges til efterretning eller som beslutningssager, hvis der som opfølgning er behov for at tage stilling til bestemte forslag. Sagerne på udvalgets dagsordner deles, jf. det følgende afsnit 2.c) op i beslutningssager, drøftelsessager og orienteringssager.

2.c) Gennemgang af udvalgssager
Der er foretaget en gennemgang af alle udvalgssager i de stående udvalg for perioden august 2015 – august 2016 med en opdeling i hhv. beslutningssager, drøftelsessager og orienteringssager. Beslutningssager forelægges til beslutning, drøftelsessager forelægges til drøftelse, normalt med henblik på en senere fornyet forelæggelse til beslutning på baggrund af de synspunkter som udvalget giver udtryk for under drøftelsen. Orienteringssager forelægges alene til orientering, men udvalget kan beslutte at sagen

skal forelægges til fornyet behandling. Praksis i de stående udvalg er imidlertid ikke ganske ens i forhold til benævnelse af sagerne, så tallene må tages med et vist forbehold herfor.

Gennemgangen, der er vedlagt som bilag viser samlet set, at udvalgenes behandling af de tre typer af sager procentuelt fordeler sig således:

- Beslutningssager 48 %
- Drøftelsessager 23 %
- Orienteringssager 30 %

men med betydelige variationer mellem udvalgene – ITA har således væsentligt flere orienteringssager end de andre udvalg – det udgør næsten halvdelen af sagerne.

Bilag - gennemgang af udvalgssager

fra august 2015 – august 2016

Miljø og trafikudvalget

IT- og afbureaukratiseringsudvalget

Erhvervs- og vækstudvalget

Sundhedsudvalget

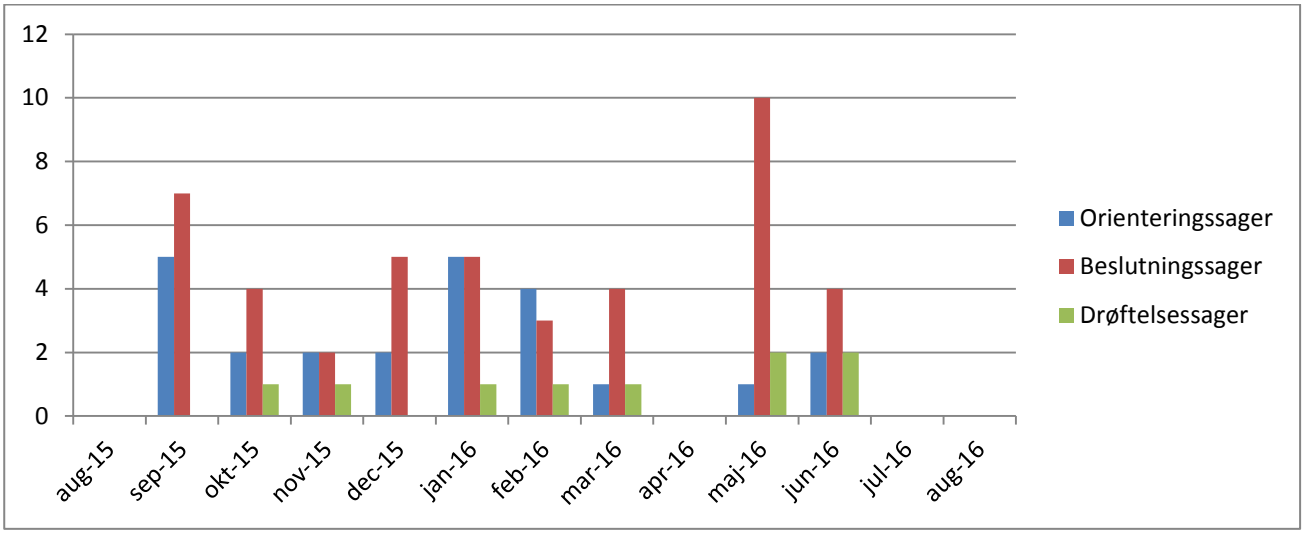
Psykiatriudvalget

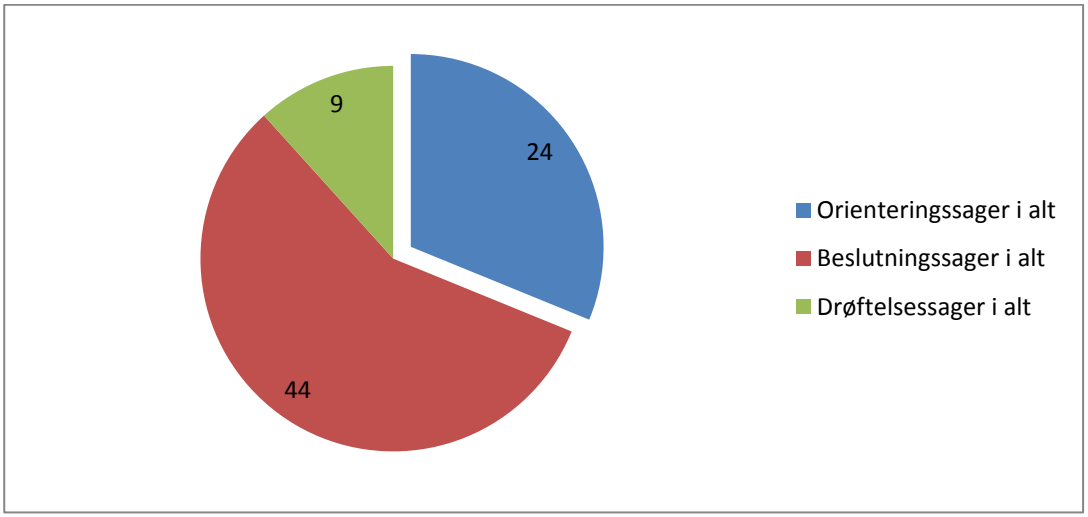
Det tværsektorielle udvalg

* Statussager er talt med som *orienteringssager*
* Godkendelsessager er talt med som *beslutningssager*
* Temadrøftelser og processager er talt med som *drøftelsessager*

Miljø og trafikudvalget (MTU):

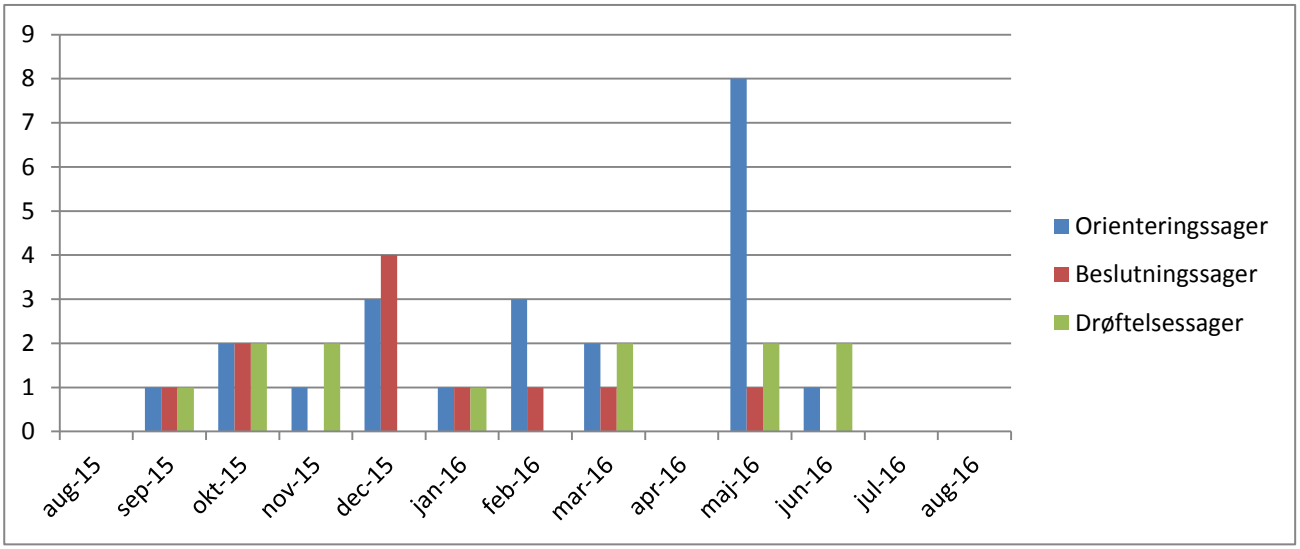
	Orienteringssager	Beslutningssager	Drøftelsessager
August 2015			
September 2015	5	7	0
Oktober 2015	2	4	1
November 2015	2	2	1
December 2015	2	5	0
Januar 2016	5	5	1
Februar 2016	4	3	1
Marts 2016	1	4	1
April 2016			
Maj 2016	1	10	2
Juni 2016	2	4	2
Juli 2016			
August 2016			

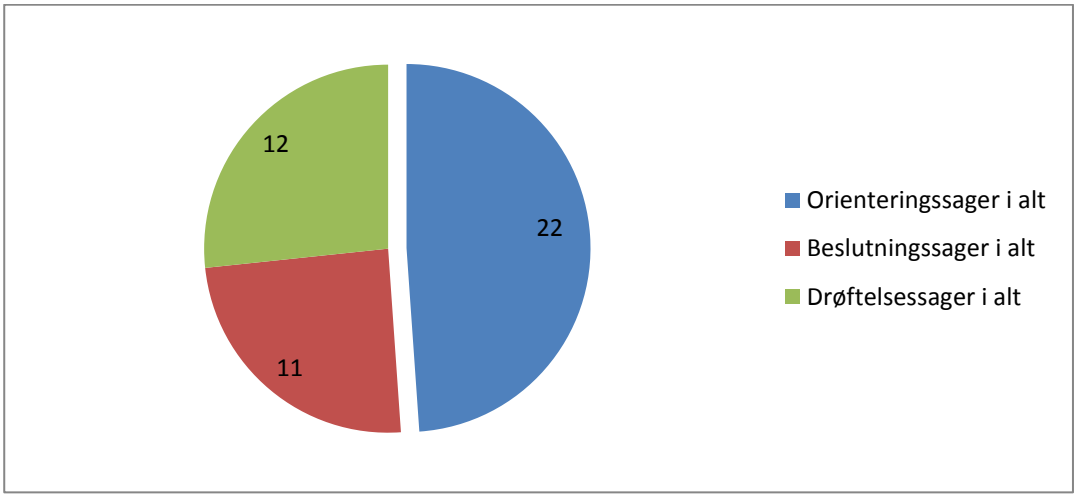

IT- og Afbureaukratiseringsudvalget (ITA):

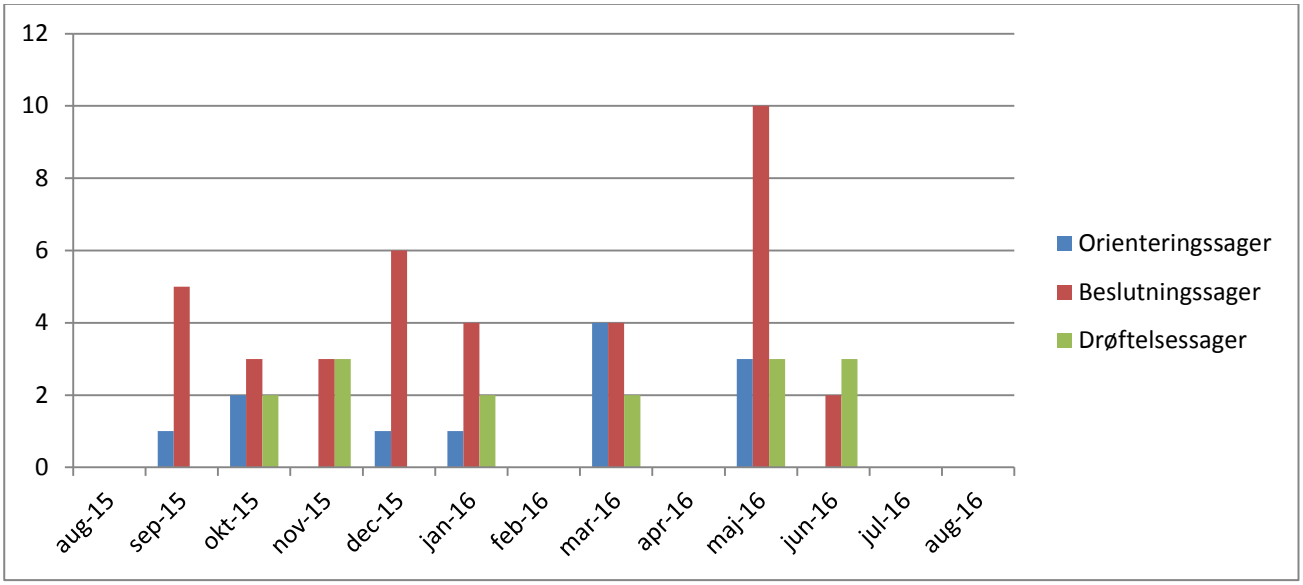
	Orienteringssager	Beslutningssager	Drøftelsessager
August 2015			
September 2015	1	1	1
Oktober 2015	2	2	2
November 2015	1	0	2
December 2015	3	4	0
Januar 2016	1	1	1
Februar 2016	3	1	0
Marts 2016	2	1	2
April 2016			
Maj 2016	8	1	2
Juni 2016	1	0	2
Juli 2016			
August 2016			

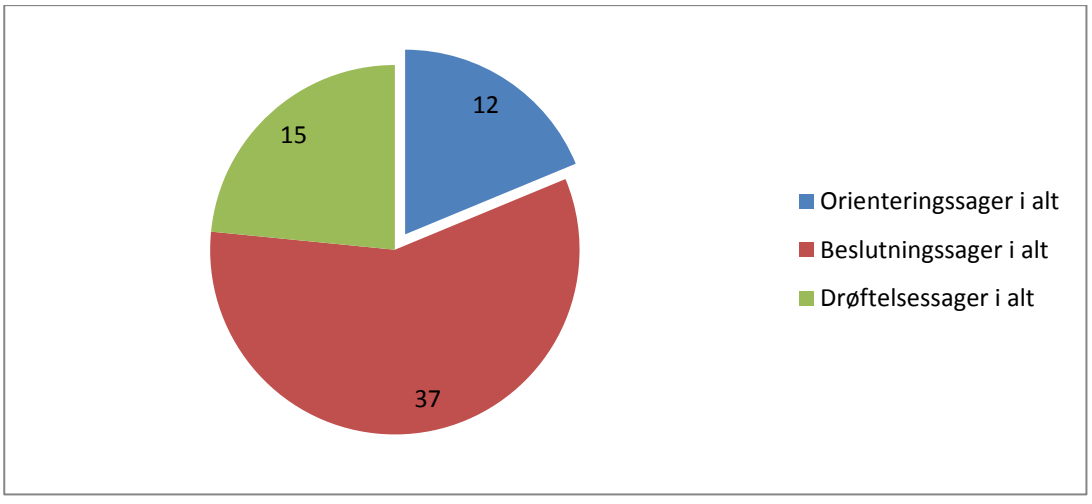

Erhvervs- og Vækstudvalget (EVU):

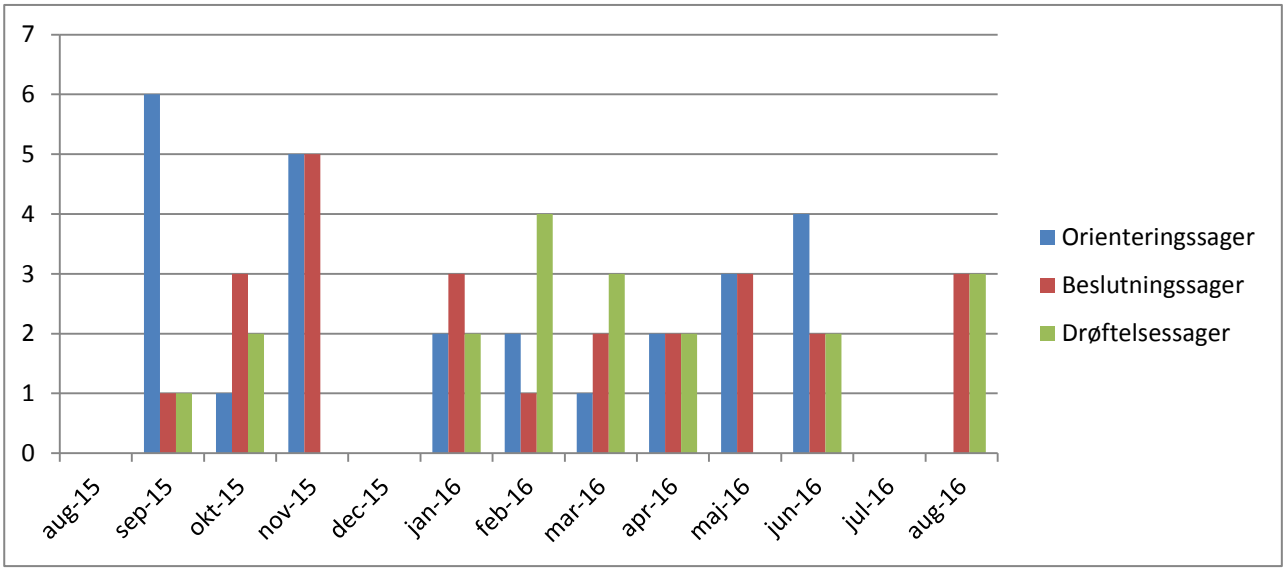
	Orienteringssager	Beslutningssager	Drøftelsessager
August 2015			
September 2015	1	5	0
Oktober 2015	2	3	2
November 2015	0	3	3
December 2015	1	6	0
Januar 2016	1	4	2
Februar 2016			
Marts 2016	4	4	2
April 2016			
Maj 2016	3	10	3
Juni 2016	0	2	3
Juli 2016			
August 2016			

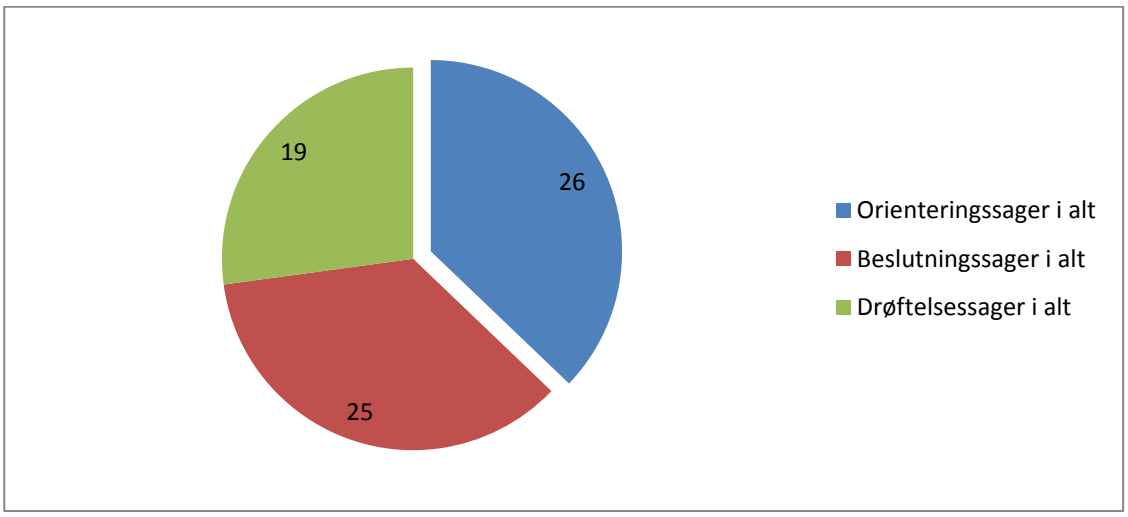

Sundhedsudvalget (SUND):

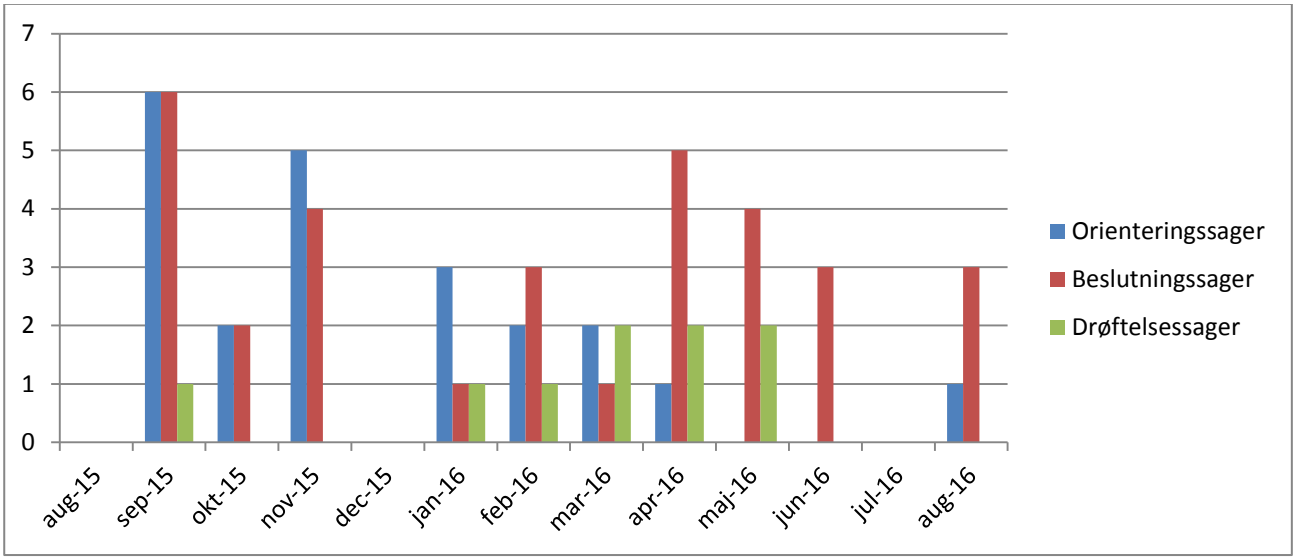
	Orienteringssager	Beslutningssager	Drøftelsessager
August 2015			
September 2015	6	1	1
Oktober 2015	1	3	2
November 2015	5	5	0
December 2015			
Januar 2016	2	3	2
Februar 2016	2	1	4
Marts 2016	1	2	3
April 2016	2	2	2
Maj 2016	3	3	0
Juni 2016	4	2	2
Juli 2016			
August 2016	0	3	3

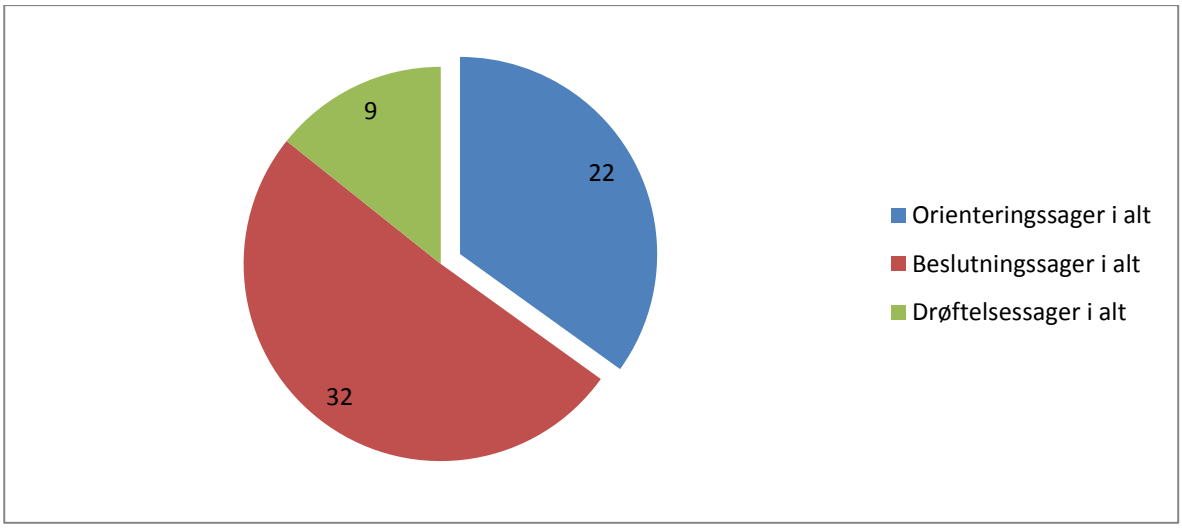

Psykiatriudvalget (PSYK):

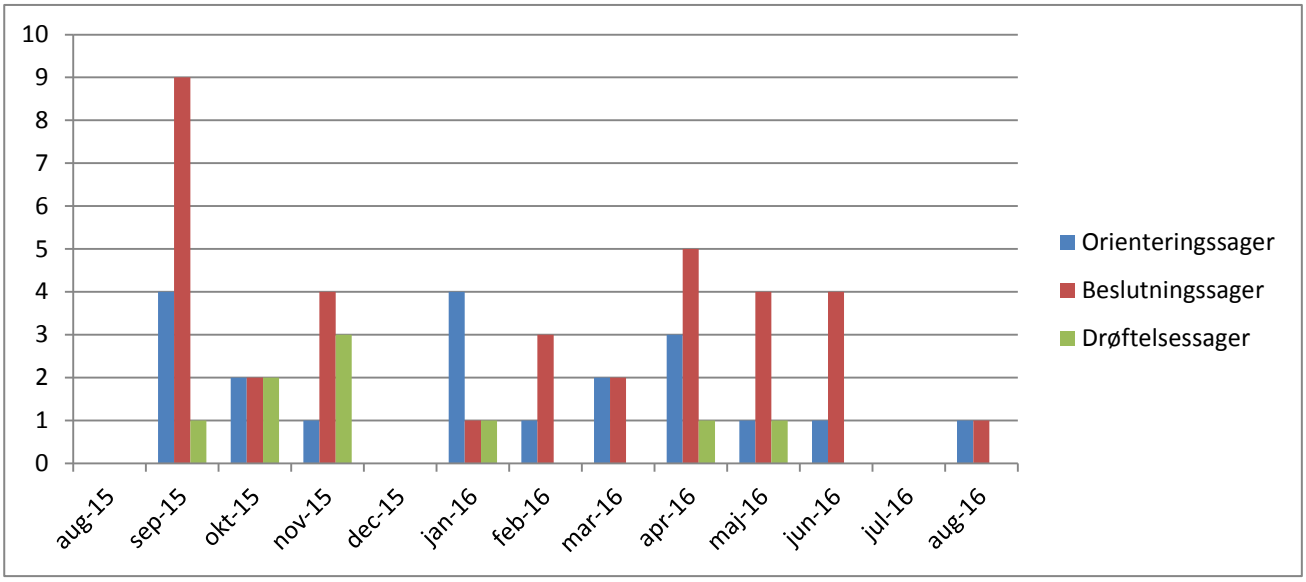
	Orienteringssager	Beslutningssager	Drøftelsessager
August 2015			
September 2015	6	6	1
Oktober 2015	2	2	0
November 2015	5	4	0
December 2015			
Januar 2016	3	1	1
Februar 2016	2	3	1
Marts 2016	2	1	2
April 2016	1	5	2
Maj 2016	0	4	2
Juni 2016	0	3	0
Juli 2016			
August 2016	1	3	0

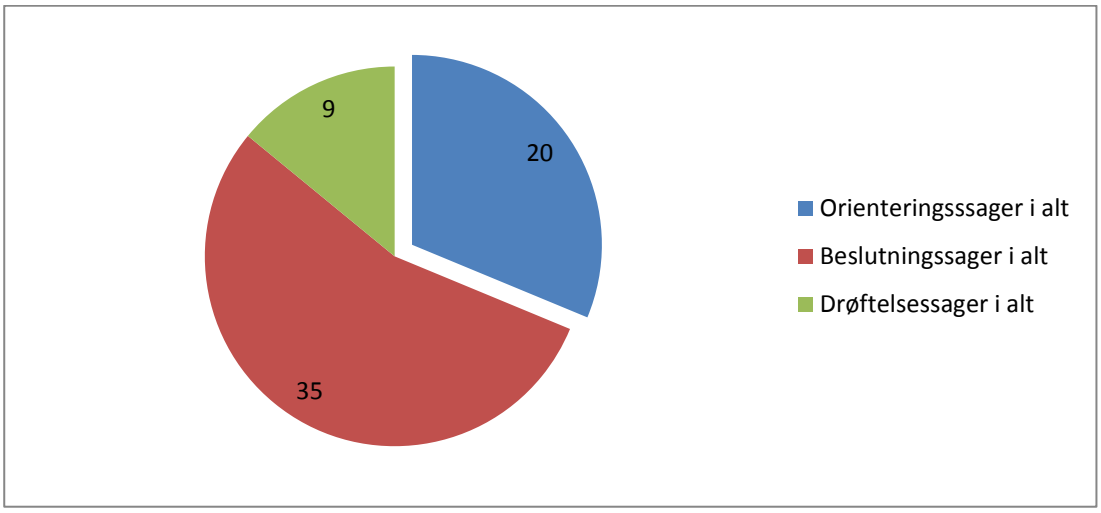

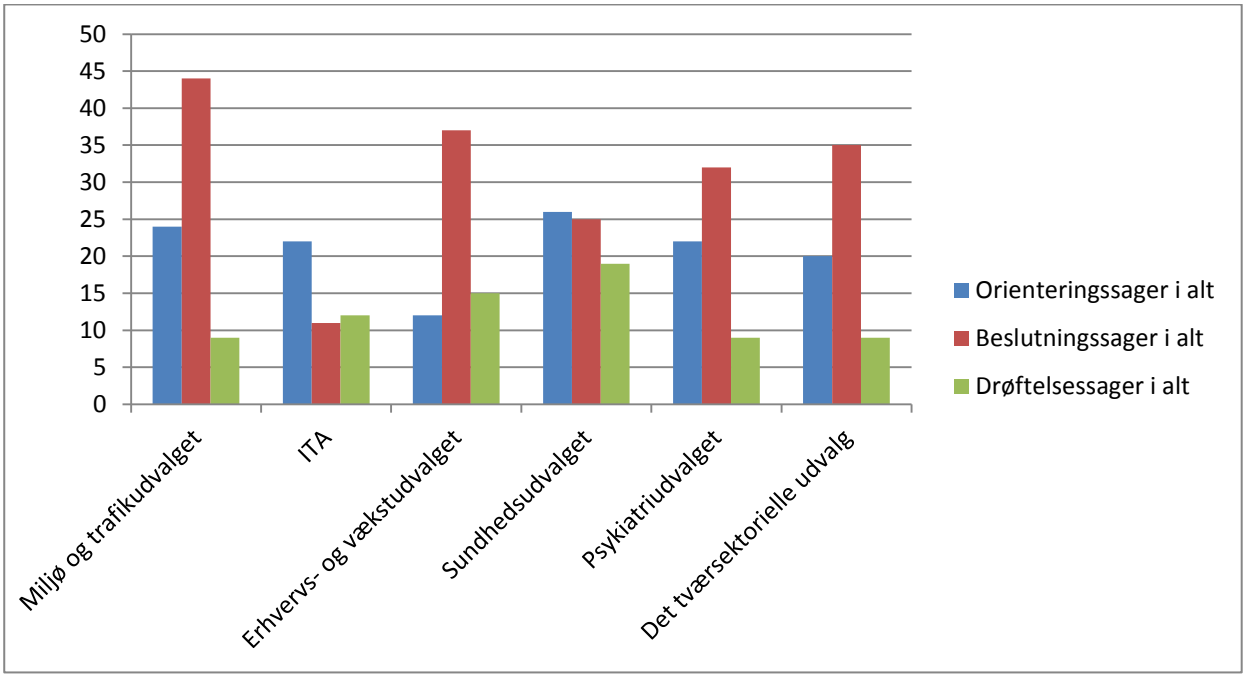
Det tværsektorielle udvalg:

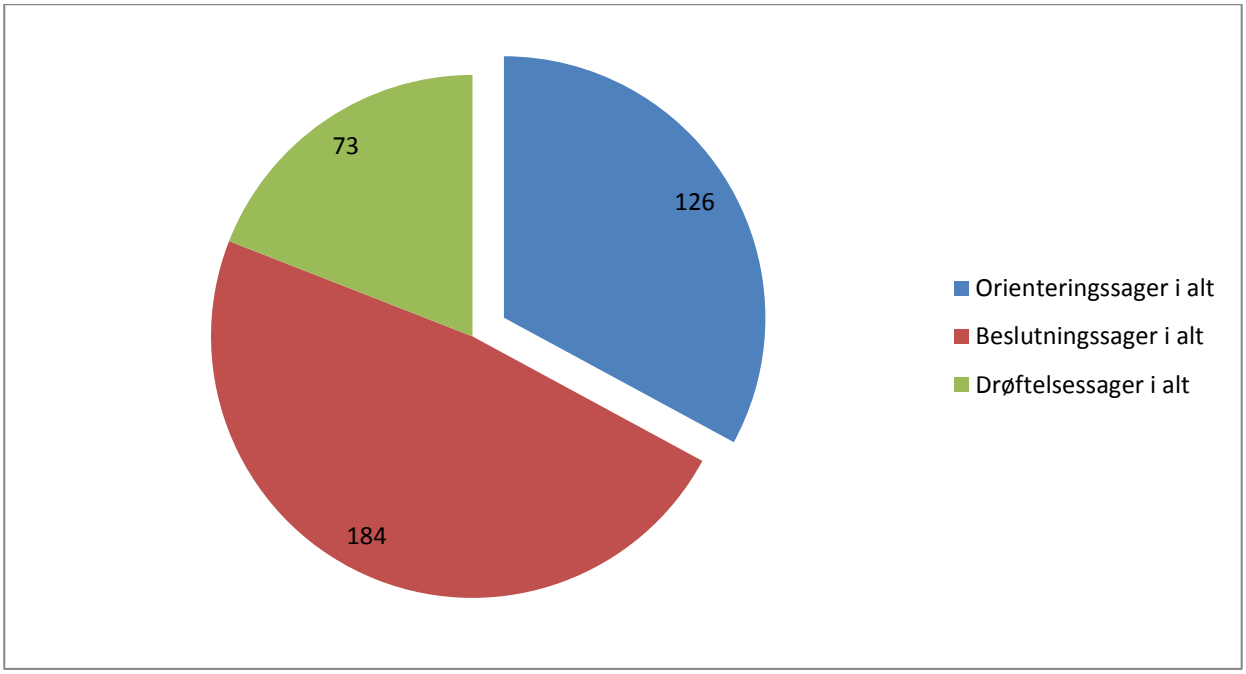
	Orienteringssager	Beslutningssager	Drøftelsessager
August 2015			
September 2015	4	9	1
Oktober 2015	2	2	2
November 2015	1	4	3
December 2015			
Januar 2016	4	1	1
Februar 2016	1	3	0
Marts 2016	2	2	0
April 2016	3	5	1
Maj 2016	1	4	1
Juni 2016	1	4	0
Juli 2016			
August 2016	1	1	0

Samlet opgørelse for udvalgene:

Forslag til Råstofplan 2016

Forslag til Råstofplan 2016 er under udarbejdelse og forelægges til politisk beslutning januar 2017. Derefter vil der være en 8 ugers høringsperiode før planen kan vedtages endelig.

Kongens vænge 2 3400 Hillerød Telefon: 38 66 50 00 **E-MAIL: raastoffer@regionh.dk**

Indholdsfortegnelse

Forslag til Råstofplan 2016	4
Den regionale råstofplan	5
Hvem er myndighed	7
Miljøvurdering af Råstofplan 2016	9
Intentioner og mål for Råstofplan 2016	10
Om råstoffer	12
- Hvad bruges råstofferne til?	13
- Om graveområder	14
- Om lerindvindingsområder	16
- Om interesseområder	17
- Om råstofgrave	19
Redegørelse	20
Indvinding og forsyning	21
- Sand, grus og sten	22
- Ler og andre råstoffer	24
- Genbrug	26
- Havindvinding	27
Prognose og forbrug	30
Ressourceopgørelse	32
Fokusområder	35
Grundvand	36
Transport og CO2	38
Genanvendelse og cirkulær økonomi	40
Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling	41
Retningslinjer	42
Indvinding	43
- Bemærkninger til Retningslinje 1	44
- Bemærkninger til Retningslinje 2	45
- Bemærkninger til Retningslinje 3	46
- Bemærkninger til Retningslinje 4	47
Ressourcebeskyttelse	48
- Bemærkninger til Retningslinje 5	49
- Bemærkninger til Retningslinje 6	50

- Bemærkninger til Retningslinje 7	51
- Bemærkninger til Retningslinje 8	52
Efterbehandling	53
- Bemærkninger til Retningslinje 9	54
- Bemærkninger til Retningslinje 10	55
- Bemærkninger til Retningslinje 11	56
- Bemærkninger til Retningslinje 12	57
Forhold til anden administration	58
- Bemærkninger til Retningslinje 13	59
- Bemærkninger til Retningslinje 14	60
Kortlægning og kortlægningsstrategi	61

Forslag til Råstofplan 2016 bliver politisk behandlet på Regionsrådsmøde d. 31. januar 2017. Derefter vil der være en 8 ugers høringsperiode før planen vedtages endelig.

Miljøscreeninger

Sideløbende med udarbejdelsen af Forslag til Råstofplan 2016, bliver planen også miljøvurderet bla. ved en række miljøscreeninger af de områder som enten forventes at blive udtaget, tilført eller justeret i råstofplanen.

Læs mere om miljøscreeninger

Den regionale Råstofplan

Regionen har den samlede myndighedskompetence i forhold til råstofforsyning og –indvinding på land. Regionen er dermed ansvarlig for at udarbejde en råstofplan, der skal indeholde en plan for indvinding og forsyning med råstoffer til brug for bl.a. bygge- og anlægsarbejde i hovedstadsregionen. Planen skal udarbejdes på baggrund af regionens kortlægning af råstofforekomsterne på land jf. råstoflovens § 5, og kortlægningen skal anvendes til at udpege graveområder og interesseområder. Råstofplanen udstikker de overordnede rammer og retningslinjer for regionens administration efter råstofloven. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og der skal være udpeget graveområder i råstofplanen, som indeholder råstoffer nok til det forventede forbrug i regionen for mindst en planperiode dvs. 12 år (Regionernes råstofplanlægning på land; Vejledning i administration af råstofloven, Naturstyrelsen, 2012).

Råstofplanen skal udarbejdes med udgangspunkt i forbruget af råstoffer i regionen med hensyn til art og kvalitet og samtidig sikre, at råstofferne udnyttes bedst muligt under hensyntagen til råstoferhvervet. Samtidig skal dette dog ske efter en afvejning af hensynet til miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse herunder bevarelse af landskabelige værdier, byudvikling og infrastrukturanlæg mv. Planen skal sikre, at udnyttelsen af råstofforekomsterne sker som led i en bæredygtig udvikling.

Regionen modtager kortlægningsresultater og andre oplysninger fra private lodsejere og råstoferhvervet der kan anvendes i vurderinger af graveområder og interesseområder.

Råstoflovens formål

§ 1. Lovens formål er at sikre:

1) at udnyttelsen af råstofforekomsterne på land og hav sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn, der er nævnt i § 3,

2) at indvinding og efterbehandling tilrettelægges således, at det efterbehandlede areal kan indgå som led i anden arealanvendelse,

3) en råstofforsyning på længere sigt,

4) at råstofferne anvendes i forhold til deres kvalitet, og

5) at naturbundne råstoffer i videst muligt omfang erstattes af affaldsprodukter.

§ 2. Loven omfatter sten, grus, sand, ler, kalk, kridt, tørv, muld og lignende forekomster. Loven gælder ikke for råstoffer, der er omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund.

§ 3. Ved lovens anvendelse skal der på den ene side lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser,

sandfodring, tilførsel og fjernelse af sand, oversvømmelse eller erosion af kysten, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 28. september 2016.

Hvem er myndighed?

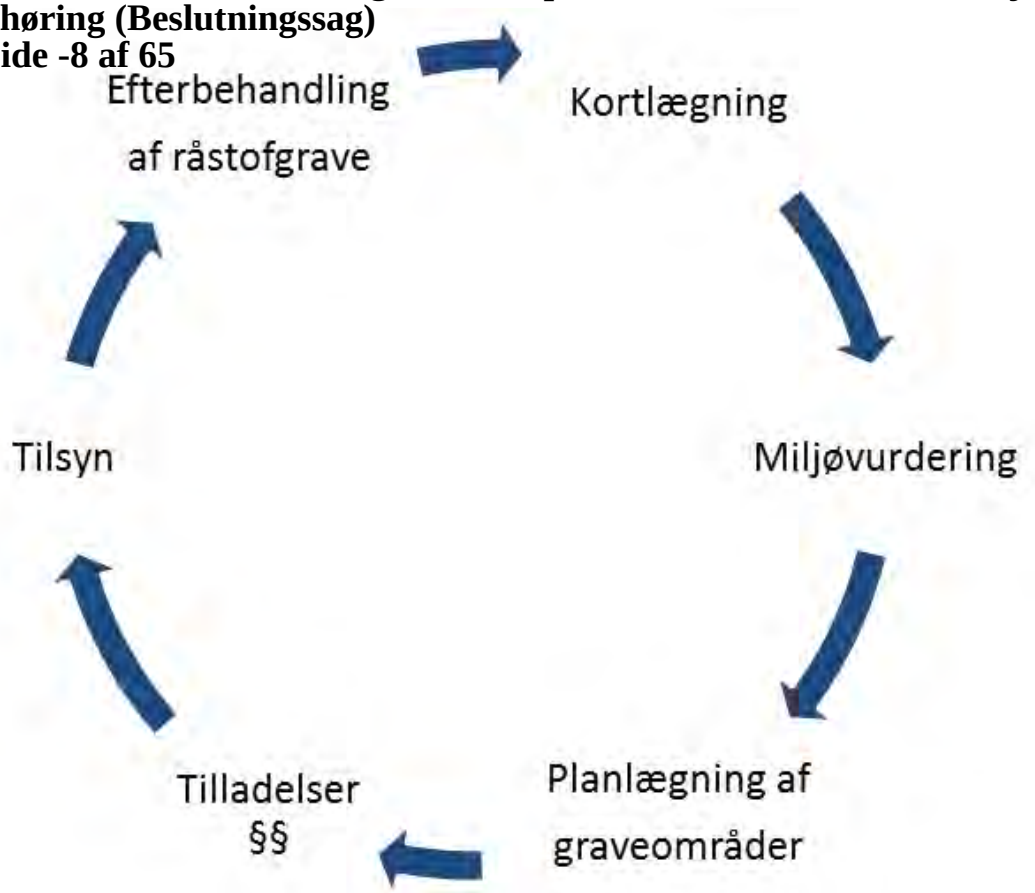
Administrationen af råstofloven vedrørende indvinding af råstoffer på land varetages af regionsrådet. Regionsrådet skal udarbejde en plan for, hvor råstofferne kan indvindes ved at udpege grave- og interesseområder i råstofplanen. Samtidig fastlægges de overordnede retningslinjer for råstofindvindingen. Regionen skal udføre kortlægning af råstofressourcerne, så der kan udpeges nye graveområder og interesseområder.

Regionsrådet er ansvarlig for at meddele gravetilladelser. Råstofindvinding skal som hovedregel ske inden for de udpegede graveområder i råstofplanen. Regionen fører ligeledes tilsyn med indvinding i råstofgravene, godkender efterbehandlingsplaner, og godkender gennemført efterbehandling i råstofgravene efter at indvindingen af råstoffer er ophørt.

Råstofplanen er en sektorplan, hvilket betyder, at kommuneplaner ikke må stride imod råstofplanen, jf. råstoflovens § 5a (se nedenstående boks). De bestemmelser i råstofplanen som er relevante for planlægningen af arealanvendelsen, skal fremgå af redegørelsen til kommuneplanerne, således at andre myndigheder, erhvervslivet og borgere kan gøre sig bekendt med råstofplanen og dens forhold til andre arealudpegninger. Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning eller miljømålsloven. Staten fører tilsyn med at planen ikke strider mod Statens interesser i planlægningen. Råstofplanen er udarbejdet i overensstemmelse med den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (ReVUS), der har til hensigt at skabe et fælles grundlag for at udvikle hele hovedstadsregionen som Danmarks vækstmotor.

Planlægning og administration af råstofindvinding sker efter råstofloven, men har også sammenhæng med en række andre love, der ifølge deres indhold og ordlyd har bestemmelser der vedrører råstofindvinding. En indvindingstilladelse vil f.eks. i de fleste tilfælde også omfatte vilkår vedrørende f.eks. grundvand, trafikoverkørsel mm. som reguleres af kommunalbestyrelsen. Regionen inddrager og samordner disse forhold i sagsbehandlingen som følge af råstoflovens § 8 om samordningspligten.

En oversigt over regionens samlede opgaver på råstofområdet er illustreret på nedenstående figur.

Planlægning og administration efter (uddrag af) råstofloven:

§ 5. Regionsrådet udfører en kortlægning af råstofforekomsterne på landjorden.

§ 5 a. Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år.

Stk. 2. På baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen og de hensyn, der er nævnt i § 3, fastlægger regionsrådet overordnede retningslinjer for råstofindvindingen, herunder udlæg af graveområder og råstofinteresseområder i råstofplanen.

Stk. 3. Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning eller miljømålsloven.

Stk. 4. Kommunalbestyrelserne er bundet af råstofplanen i deres planlægning og administration.

§ 7. Erhvervsmæssig indvinding af råstoffer og etablering af anlæg på indvindingsstedet til brug for indvindingen må kun ske efter tilladelse fra regionsrådet.

§ 8. En ansøgning om tilladelse efter § 7 gælder også som ansøgning om tilladelse efter anden lovgivning til råstofindvinding i jorden.

Lovbekendtgørelse 1218 af 28. september 2016

Miljøvurdering af Råstofplan 2016

Planer der fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser, herunder planer for råstofindvinding er som hovedregel omfattet af kravet om miljøvurdering. Råstofplanen er dermed omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer (lov nr. 1533 af 10. december 2015). Formålet med miljøvurdering er at fremme bæredygtig udvikling ved at sikre, at der foretages en miljøvurdering af planer, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet. På baggrund af miljøvurderingen af råstofplanen er det muligt at afveje arealkonflikterne når der udpeges graveområder, evt. fravælge forslag til nye graveområder og/eller opstille afbødende foranstaltninger for at imødegå de negative konsekvenser, som planen kan have.
Miljøvurderingen er udarbejdet sideløbende med råstofplanen (strategisk miljøvurdering) og er dermed en del af den samlede proces for revision af Råstofplan 2012 og udarbejdelse af Råstofplan 2016. Miljøvurderingen af Råstofplan 2016 er foretaget på to planniveauer – det detaljerede og det overordnede planniveau. På detailniveau er der udført 16 miljøscreeninger af forslag til graveområder. Samtidig er der på det overordnede niveau udført en vurdering af råstofplanens samlede effekt på miljøet i Region Hovedstaden.
Miljøvurderingen danner således grundlag for råstofplanen, idet den indeholder en række forudsætninger for råstofplanen. Miljøvurderingen udgør derfor en integreret del af Råstofplan 2016.
Du kan læse mere om miljøvurdering af planen i ”Miljøvurdering af Råstofplan 2016”.

Intentioner og mål for Råstofplan 2016

Hovedstadsregionen er en innovativ metropol med høj vækst og høj befolkningstæthed, og der anvendes i regionen ca. 5 gange så mange råstoffer, som der indvindes. Region Hovedstaden står derfor i planlægningsperioden (2016-2027) over for en række udfordringer på råstofområdet. Geologien i store dele af hovedstadsregionen betyder, at råstofressourcen er relativ lille, og at de råstoffer der kan indvindes, ikke kan anvendes til fremstilling af eksempelvis beton. Det betyder, at udviklingen og væksten i hovedstadsregionen er afhængig af tilførsel af råstoffer fra bl.a. Region Sjælland og havet. Region Hovedstaden står derfor over for nogle andre udfordringer på råstofområdet end de 4 andre regioner.

Region Hovedstaden og Region Sjælland har udarbejdet et fælles oversigtskort over arealinteresser og mulighederne for nye udlæg af råstofgraveområder for hele Sjælland, (link) se notat og kort her. Kortet viser, at der i såvel Region Hovedstaden som Region Sjælland kun er begrænsede arealer uden betydende arealinteresser. Dette giver store udfordringer med at udpege nye råstofgraveområder, der kan sikre forsyningen i regionerne. Kortet understreger, at udpegning af nye graveområder i begge regioner kræver intens dialog med både myndigheder, organisationer og borgere, da dette sjældent vil kunne foregå uden påvirkning af en lang række arealinteresser.

Den regionale udviklings- og vækststrategi i Region Hovedstaden tager udgangspunkt i den politiske vision om, at hovedstadsregionen også i fremtiden skal være en grøn og innovativ metropol, hvor høj vækst kan gå hånd i hånd med øget livskvalitet og udvikling af grøn teknologi.
Strategien støttes på råstofområdet ved de mål der er opstillet om, at samfundsmæssige og miljømæssige hensyn er tilgodeset ved fastlæggelse af råstofforsyning i regionen, samt at råstofgrave efter afsluttet råstofindvinding skal udvikles til at få ny samfundsmæssig værdi.
Råstofplan 2016 har derfor som mål:

- at forbedre forsyningen med råstoffer i hovedstadsregionen under hensyntagen til natur og miljø
- at skabe mulighed for øget ressourceeffektivitet og reduktion i forbruget af primære råstoffer
- at give tidligere råstofindvindingsområder ny samfundsmæssig værdi ved øget samspil med andre arealinteresser

Siden regionsrådet vedtog Råstofplan 2012, har regionerne overtaget den samlede myndighedskompetence på råstofområdet på land. Regionen har derfor nu mulighed for at planlægge for den samlede rækkefølge af aktiviteter fra kortlægning af forekomsterne over planlægning og miljøvurdering til indvindingstilladelse og den endelige efterbehandling af området efter endt indvinding.

Om råstoffer

De nedenstående afsnit forklarer nogle af begreberne som bruges i Råstofplanen

-Hvilke Råstoffer

-Hvad bruges råstofferne til?

-Om graveområder

-Om Lerindvindngsområder

-Om Interesseområder

-Om Råstofgrave

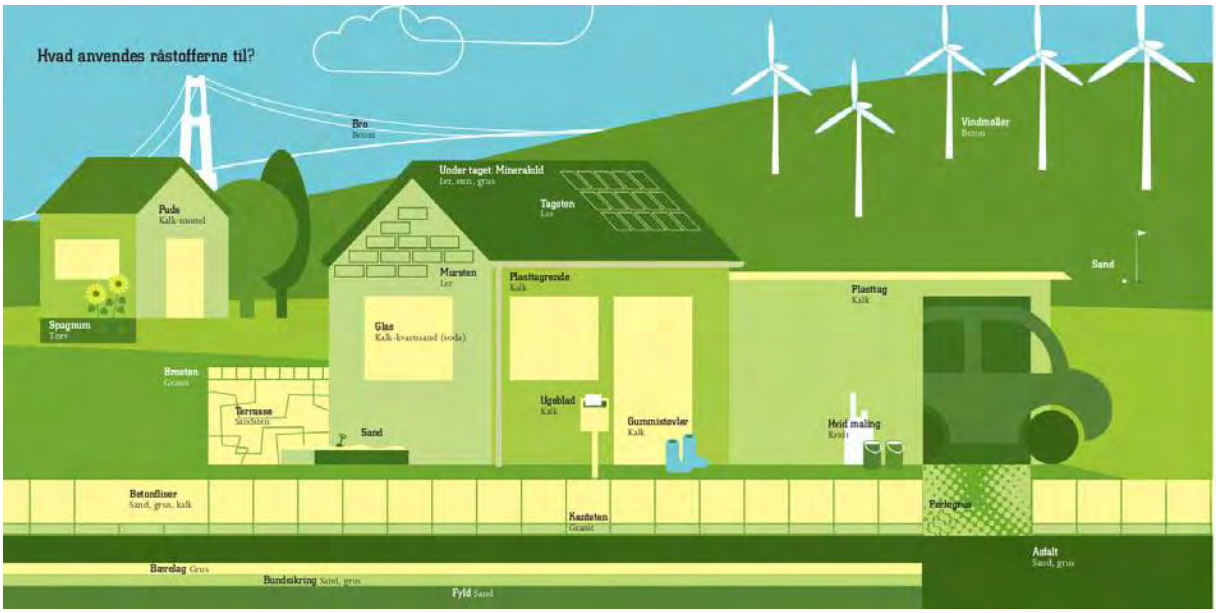
Billede fra Colourbox.dk

Hvad bruges råstofferne til?

Råstofferne bruges overalt i hverdagen og er en nødvendig forudsætning for vor velstand. Sand, grus og sten bruges i stort omfang til beton og vejmaterialer og udgør dermed grundlaget for nybyggeri af både bebyggelser og infrastruktur. Sand og grus anvendes også ved etablering af kloakledninger, som underlag for belægninger på fortovet, i glasproduktion, i produktion af isoleringsmaterialer mm.

Ler anvendes bl.a. til produktion af mursten og tagsten, som vandstandsende lermembraner ved anlæggelse af nye søer, og som tilsætning i mange forskellige materialer fra vitaminpiller til kattegrus og maling. Kalk bruges som jordforbedringsmiddel, det indgår i mørtel og til produktion af vinduesglas sammen med kvartssand mm.

Mange råstoffer anvendes dog også i mere dagligdags ting som f.eks. kalk i aviser og ugeblade, gummistøvler og plastictagrender, tørv til spagnum og kridt til papir og cement. Råstofferne er således en nødvendig forudsætning for mange aktiviteter i samfundet.

Kilde: Råstofbogen 2012, Danske Råstoffer

Om graveområder

Et graveområdeer et klart afgrænset område udpeget i råstofplanen, hvor det kan forventes, at mængden og kvaliteten af råstoffer er af erhvervsmæssig interesse for indvinding. Inden for graveområderne går hensynet til råstofindvinding forud for andre interesser, hvilket vil sige, at der som udgangspunkt ikke må foretages ændringer i områderne, som forhindre en fremtidig indvinding af den pågældende forekomst. Råstofindvinding skal som udgangspunkt foregå inden for de i råstofplanen udpegede graveområder.

Indvinding

Ved ansøgning om gravetilladelse indenfor et graveområde kan man forvente at få en indvindingstilladelse på visse vilkår, som tager hensyn til natur, miljø og naboer, og kun såfremt der foreligger en indvindingsaftale med den pågældende lodsejer. Regionsrådet har for nogle graveområder opstillede forudsætninger for at graveområdet er blevet udpeget. Forudsætninger kan omhandle indvinding og / eller efterbehandling af arealet. Disse forudsætninger vil ligge til grund for en eventuel tilladelse til råstofindvinding.

Udpegning af et areal som graveområde i råstofplanen, medfører ikke, at der nødvendigvis påbegyndes råstofindvinding. Hvis ejeren af arealet ikke ønsker, at der skal foregå råstofindvinding, kan områderne ligge ubenyttede hen i en årrække. I visse tilfælde påbegyndes råstofindvinding heller ikke, fordi efterspørgslen af de råstoffer, som findes inden for graveområdet, midlertidigt har ændret sig.

Afgrænsning

Afgrænsningen af et graveområde skal rumme mulighed for, at en indvinder kan opmagasinere den overjord der midlertidig skal afgraves og lægges i depot. Der kan også være behov for at etablere støjvolde uden for det område, hvor forekomsten findes, men inden for graveområdet. Derfor kan et graveområde f.eks. ligge meget tæt på en naboejendom, uden at der vil blive givet tilladelse til at indvinde i umiddelbar nærhed af naboejendommen.

Det er mest hensigtsmæssigt for administration af graveområderne, at graveområdernes afgrænsning følger matrikelskel eller naturlige skel i landskabet. I de senest udpegede graveområder i Råstofplanen følger graveområderne derfor som hovedregel matrikelskel eller naturlige skel. Flere ældre graveområder har dog stadig en uhensigtsmæssig arealafgrænsning, som er svær at administrere efter for både ejere, myndigheder og råstofindvindere. En ændring af alle områderne i dag kræver dog både ny viden om geologien og en revurdering af arealinteresserne. Derfor vil eventuelle ændringer af graveområderne foregå successivt i de kommende råstofplaner.

Andre arealinteresser

Inden for et graveområde vil der oftest være en række interesser, som medfører, at der ikke kan indvindes råstoffer på hele arealet. F.eks. findes der inden for mange graveområder både søer, moser, gravhøje, diger og huse mv., som er beskyttet af anden lovgivning. Hensynet til disse

Herudover vil der inden for graveområdernes arealer kan der derfor godt befinde sig en eller flere af ovennævnte interesser som ikke må bortgraves.

Udpegning

Udpegning af nye graveområder sker enten på baggrund af regionens egen kortlægning, eller ved at borgere, lodsejere eller indvindere gør regionen opmærksom på en forekomst. Hvorvidt forekomsten bliver udlagt som graveområde kommer an på resultatet af en miljøscreening og medfølgende partshøring, som har til hensigt at belyse de miljøforhold, der vil blive påvirket af en eventuel indvinding i det pågældende område. I vurderingen af, om hvorvidt et område skal udlægges til graveområde, skal der på den ene side lægges vægt på ressourcens kvalitet og udnyttelse overfor hensynet til natur, miljø og naboer (se evt. Råstoflovens § 3).

Forudsætninger

For visse råstofgraveområder er der opstillet særlige forudsætninger for deres udpegning. Disse forudsætninger er opstillet med det formål at afværge mulige miljøkonsekvenser, der er identificeret i forbindelse med miljøscreeningerne. En indvindingstilladelse kan derfor kun gives såfremt disse forudsætninger er opfyldt. Det kan f.eks. være særlige krav til arkæologiske forundersøgelser eller til efterbehandlingen af arealerne efter endt råstofindvinding.

Om lerindvindingsområder

I lerindvindingsområderne kan der indvindes ler til f.eks. teglindustrien. Lergrave er som regel ikke så dybe som f.eks. grusgrave og indvindingen foregår som for det meste i etaper når vejrforholdene egner sig til indvinding.

Graveområder for ler

Graveområder for ler er udpeget af regionen. Indenfor disse områder er der en af regionen kendt ressource, og man kan forvente at få en indvindingstilladelse til indvinding af ler på passende vilkår, såfremt der foreligger en indvindingsaftale med lodsejeren. (se Om graveområder)

Rettigheder for ler

Områder med rettigheder til at indvinde ler er ikke udpeget af regionen , men det er nogle rettigheder som er blevet givet tilbage i forbindelse med den første råstoflov i 1972. Inden for disse områder kan indehaveren af rettighederne, forvente at få en indvindingstilladelse på passende vilkår, såfremt der foreligger en indvindingsaftale med lodsejeren.

Se også afsnittet "Om graveområder", som også gælder for lerindvindingsområder

Om interesseområder

Interesseområder betegner et område, hvor der ifølge tilgængelig geologisk viden, findes sand og grus i et sådant omfang i nærheden af jordoverfladen, at det vil kunne betegnes som en råstofforekomst. Interesseområder skal sikre, at der ikke gennem anden planlægning eller ændret anvendelse sker udlæg til andre formål, der vil kunne forhindre en senere udnyttelse af råstofferne. Det er et krav ifølge råstoflovens § 5a stk. 2, at der udpeges interesseområder i råstofplanen for at sikre forsyningen med råstoffer på sigt.

Indvinding inden for interesseområder ligestilles med indvinding uden for et graveområde. Der kan derfor som udgangspunkt ikke ske råstofindvinding i et interesseområde.

Regionens råstofgeologiske kortlægning (se afsnit om Kortlægning og kortlægningsstrategi) har bl.a. til formål at identificere råstofforekomsterne i de udpegede interesseområder.

Baggrunden for de interesseområder, som er udpeget i råstofplan 2016 er en geologisk model, som er udarbejdet ved at sammenstille geologiske oplysninger fra boringer og geofysiske undersøgelser. Da der er en vis usikkerhed i den geologiske model, er der dog behov for yderligere undersøgelser (kortlægning) af geologien i Regionen. Region Hovedstaden vil derfor i de kommende år iværksætte en række geologiske undersøgelser, hvor geologien i interesseområderne kortlægges, så råstofressourcen kan estimeres. På baggrund af kortlægningen vil nogle interesseområder kunne udpeges som graveområder i forbindelse med kommende planlægning og andre vil blive udtaget af kommende planer. Idet der med interesseområder er tale om udpegninger på et mindre detaljeret grundlag, kan den endelige udpegning af et graveområde et givet sted få en anden afgrænsning end interesseområdet.

Der er ifølge råstofloven ikke krav om, at der udføres en afvejning af arealinteresser i forbindelse med udpegning af interesseområder i råstofplanen. Regionen har dog alligevel udført en overordnet afvejning af interesser, så der ikke er udpeget interesseområder på arealer som indeholder Natura 2000 områder, fredninger og større planlagte kommunale projekter. Ligeledes har det været et krav fra staten, at der ikke må udpeges interesseområder, som indeholder statsskov.

Udpegningen til interesseområde er ikke til hinder for erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for landbrug. Et interesseområde kan udtages af råstofplanen, hvis der opnås enighed mellem regionsrådet og de implicerede parter på baggrund af en afvejning mellem råstofinteressen og den ønskede arealanvendelse. Såfremt et areal ønskes anvendt til et formål, som vil forhindre udnyttelse af råstofferne, f.eks. i forbindelse med kommuneplanlægningen, skal den der ønsker at arealet anvendes til andre formål, fremskaffe det fornødne vidensgrundlag om den formodede råstofforekomst som grundlag for beslutningen.

Se også Retningslinje 5 i Råstofplan 2016 om interesseområder

Om råstofgrave

En råstofgrav er et areal, der er omfattet af en tilladelse til indvinding af råstoffer i form af sand, grus, sten, ler eller kalk, eller et areal hvor der har foregået indvinding af råstoffer. En råstofgrav kan omfatte flere sammenhængende matrikler. Råstofgraven betragtes som én grav, også selvom matriklerne udgør mere end én ejendom. Der vil derfor ved efterbehandlingen kunne ske indbygning af muld- og overjord fra hele graven, uafhængigt af om råstofgraven omfatter flere ejendomme.
Aktive råstofgravene må som udgangspunkt kun ligge indenfor et af regionen udpeget graveområde.
Deponering af jord i råstofgrave er ifølge jordforureningslovens[1] § 52 forbudt. Forbuddet gælder både forurenet og uforurenet jord med henblik på at beskytte grundvandet.
I særlige tilfælde kan Regionsrådet meddele dispensation fra forbuddet, men en dispensation vil forudsætte, at deponeringen af jord kan ske uden risiko for grundvandet og for miljøet i øvrigt. I størstedelen af Region Hovedstaden vil det være problematisk at tilføre jord til grusgrave af hensyn til grundvandet.

---

[1] LBK nr. 1190 af 27/09/2016

Redegørelse

Redegørelsen indeholder samlet set en beskrivelse af regionens forsyningssituation. Med baggrund i indvindingen de foregående år er der foretaget prognose af det forventede fremtidige forbrug, hvilket kædes sammen til en ressourceopgørelse.

Billede fra Colourbox.dk

Indvinding og forsyning

Emnet om råstofindvinding og forsyning i Regionen deles op i følgende afsnit:

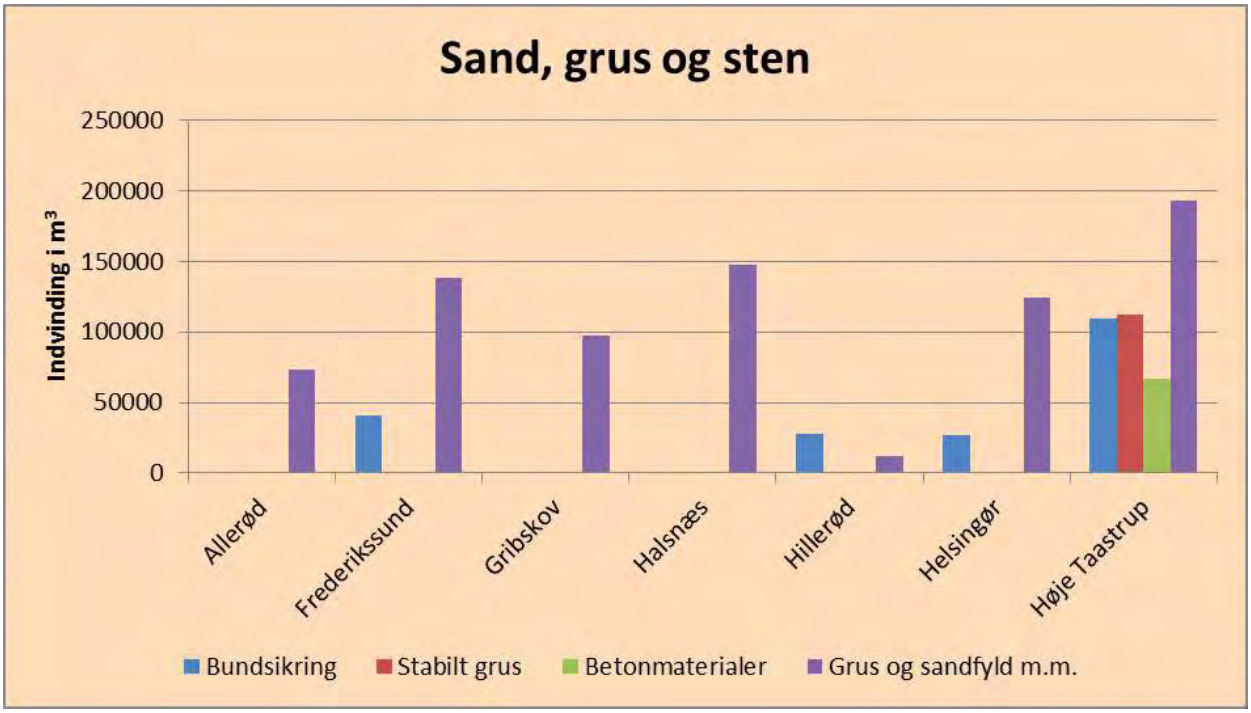
- Sand, grus og sten
- Ler og andre råstoffer
- Genbrug
- Havindvinding

Sand, grus og sten

I Region Hovedstaden er det primært sand, grus og sten der indvindes. I 2015 blev disse råstoffer indvundet fra 20 forskellige grusgrave i kommunerne Høje-Taastrup, Frederikssund, Allerød, Hillerød, Gribskov, Halsnæs og Helsingør indenfor Region Hovedstaden.

De aktive indvindingstilladelser i Regionen kan ses på regionh.dk

Figurtekst: Indvinding og anvendelse af sand, grus og sten fra indvindingsåret 2015 fordelt på de kommuner hvor råstofferne indvindes (tal fra 2015 indberetningen fra råstoferhvervet)

Kvaliteten af de råstoffer der indvindes afgør hvad materialerne kan bruges til efterfølgende, og derved i hvor høj grad de efterspørges. Kvalitetsmaterialer omfatter grove materialer som sten og groft grus, der kan anvendes til stabiltgrus, beton og asfaltmaterialer. De materialer som indvindes fra råstofgravene i Region Hovedstaden består dog i høj grad af sand og grus med lille korndiameter. I ovenstående figur ses fordelingen af de indvundne råstoffer i 2015 fordelt på anvendelse og den kommune de er indvundet i. Tallene er baseret på indberetningen fra råstoferhvervet, og der kan derfor være forskel i hvordan opgørelsen er lavet. Figuren viser, at det kun er i Høje-Taastrup Kommune, at det er muligt at indvinde materialer der kan bruges til bundsikring, stabiltgrus (hvilket bruges til anlæggelse af nye veje) og beton. Det skyldes, at der primært indvindes fra Hedelandsformationen, som består af relativt grove materialer (groft grus og sten), mens materialerne i resten af regionen er mere finkornede (sandede) på grund af de geologiske dannelsesforløb.

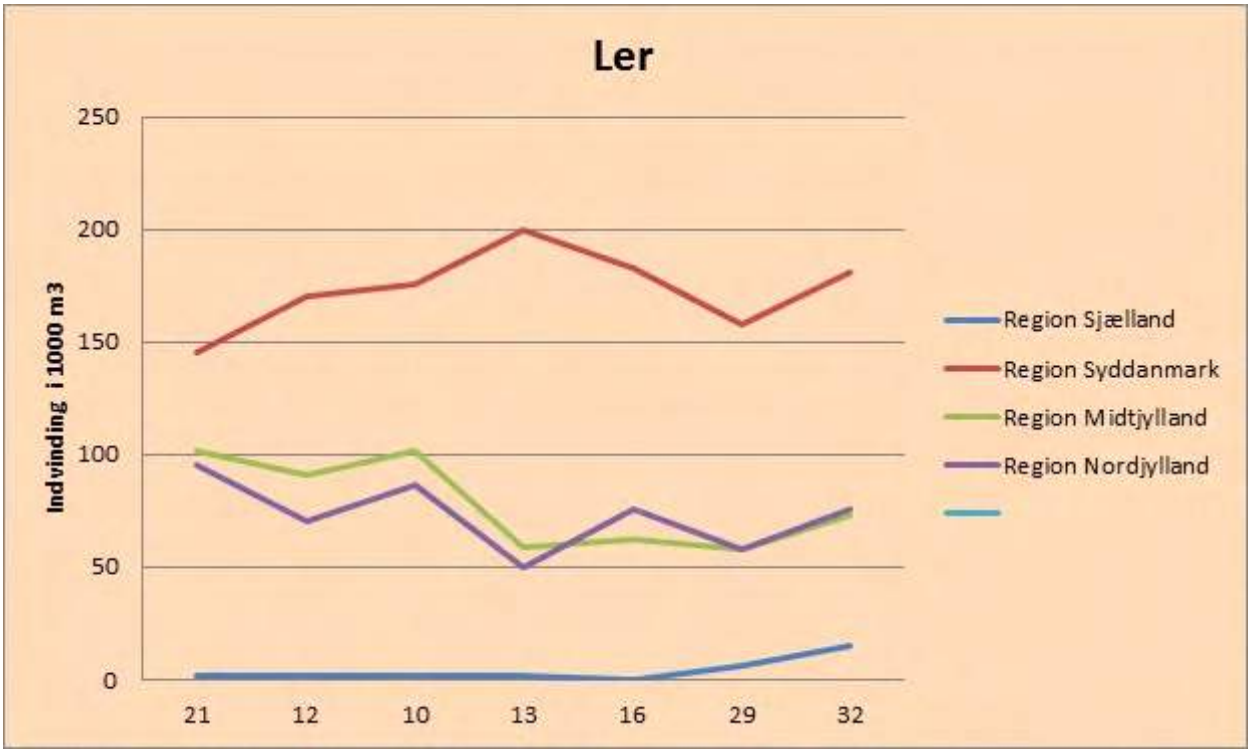
Figurtekst: Indvinding i de 5 regioner i perioden 2009-2015 (tal Danmarks statistik). Bemærk at Bornholm ikke indgår i statistikken for Region hovedstaden.

På landsplan indvindes der ca. 20 mio m^3 sand, grus og sten fra grusgrave (gns. 2009-2015).

I Region Hovedstaden har indvindingen af sand, grus og sten i perioden 2009-2015 ligget mellem ca. 800.000 m^3 til ca. 1.200.000 m^3. Udsvingene i de årlige indvindingsmængder skyldes i høj grad generelle konjunktursvingninger som påvirker anlægsbranchen og dermed markedet for råstoffer.

Ler og andre råstoffer

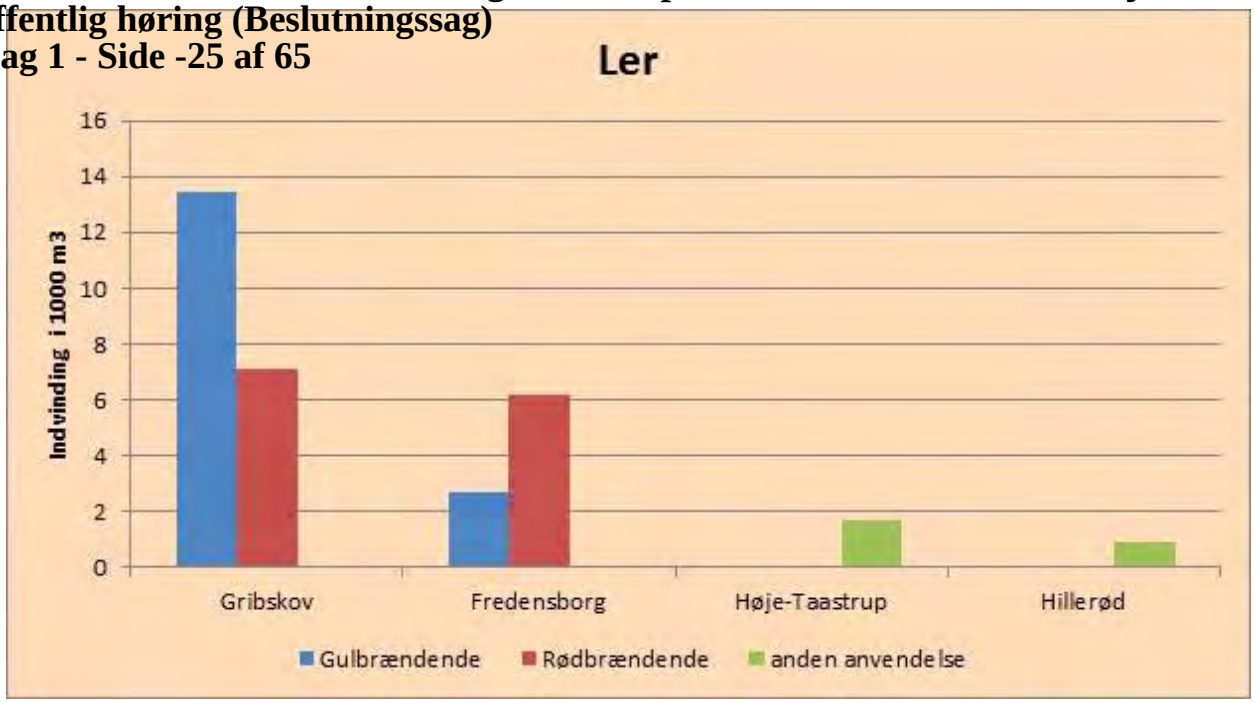
Udover sand, grus og sten indvindes der også ler i regionen som hovedsagligt bruges i teglproduktionen og til en vis grad til lermembraner i nye søer og anden anvendelse.

Figuttekst: Lerindvindingen i de 5 regioner i perioden 2009-2015 (tal Danmarks statistik). Bemærk at Bornholm ikke indgår i statistikken for Region hovedstaden.

Lerindvindingen foregår hovedsagligt i Fredensborg og Gribskov kommune, hvorfra der leveres rød- og gulbrændende ler til teglproduktionen. Her indvindes der i råstofgrave hvor der kun indvindes ler til dette formål.

I Høje-Taastrup og Hillerød kommune indvindes der ler til anden anvendelse, i forbindelse med igangværende indvinding af sand, grus og sten.

Figurtekst: Lerindvindingen i region Hovedstaden i 2015 fordelt på gul- og rødbrændende ler samt ler til anden anvendelse. (tal fra 2015 indberetningen fra råstoferhvervet)

Udover sand, grus, sten og ler indvindes der i flere af grusgravene også overjord i form af muld, som sælges til jordforbedring, samt en mindre mængde (1.000 – 3.000 m^3 om året) kalk, som også bruges som jordforbedring i landbruget.

Genbrug

Der foreligger ikke statistik for i hvor høj grad primære råstoffer bliver erstattet af andre materialer i form af genbrug eller genanvendelse.

Derfor kan der ikke laves en oversigt over forsyningen med genbrugsmaterialer på råstofområdet.

Regionen har siden Råstofplan 2012 iværksat og støttet et større projekt i samarbejde med Bygherreforeningen og en lang række af byggeriets partnere. Projektet "Helhedsorienteret bæredygtig jordhåndtering" har haft til formål, at finde nye bæredygtige metoder til håndteringen af byggeriets overskudsjord. Ved genanvendelse af overskudsjord kan man mindske behovet for import af råstoffer til regionen. Et af del-projekterne har handlet om oprettelsen af en jordportal hvor aktører på området for overskuds-jord kan mødes.

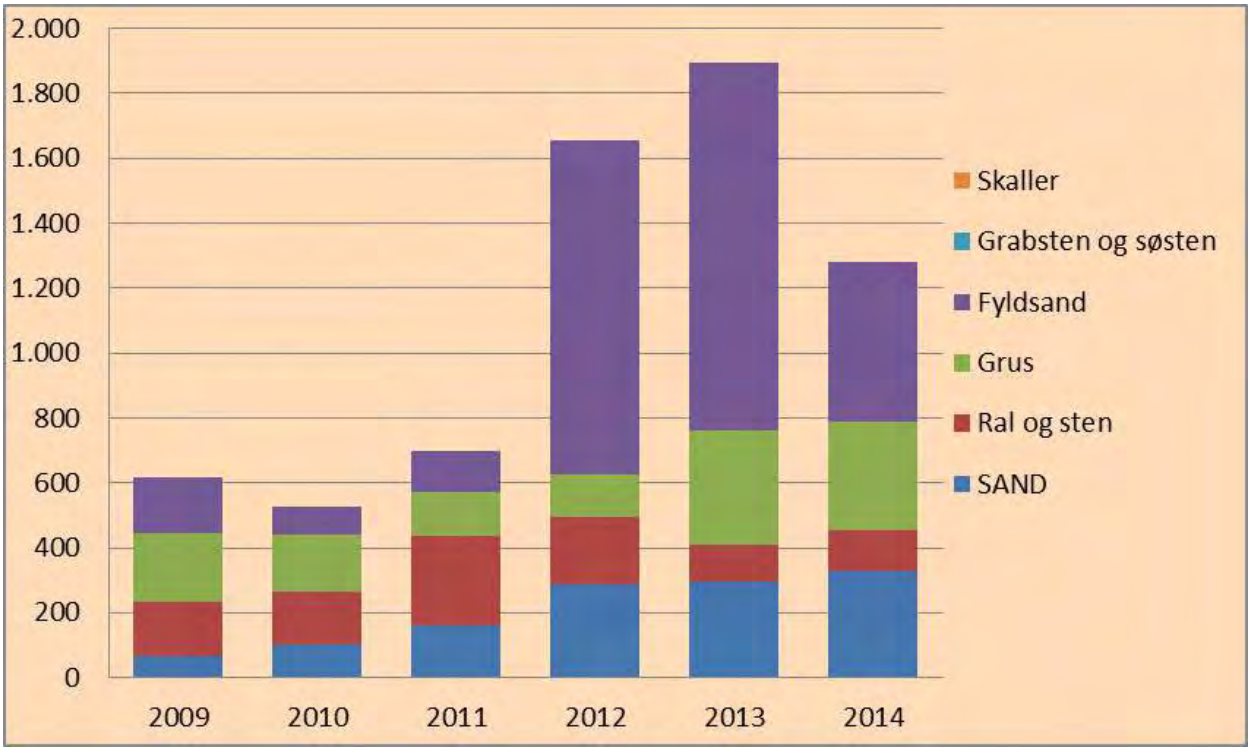
På nuværende tidspunkt består erstatningen af primære råstoffer i høj grad af nedknust beton, som et erstatningsmateriale for stabiltgrus. Derudover bliver overskudsjord i nogle projekter kalkstabiliseret, hvilket giver jorden egenskaber, som kan bruges i stedet for stabiltgrus.

Havindvinding

Indvinding af råstoffer på havbunden reguleres af staten, der giver tilladelse til indvinding på havbunden og stiller vilkår i forbindelse hermed. Råstofferne som indvindes på havet omkring Sjælland losses bl.a. i regionens havne og indgår i forsyningen i regionen. Råstofferne består hovedsagligt af sand, fyldsand, ral og sten samt grus (figur 1). Losningen i regionens havne har været meget svingende de seneste år grundet udbygning af Københavns Havn. I perioden før 2012 blev der årligt losset ca. 670.000 m^3 (gns. 2007-2011) mens der i perioden 2011 – 2014 i gennemsnit blev losset 1,6 mio. m^3 årligt. Det store udsving i losning skyldes udbygning af Københavns Havn og menes derfor ikke at være repræsentativ for losning af råstoffer i havnene i Region Hovedstaden. Havnene der anvendes i regionen er primært Avedøre ved Hvidovre, Prøvestenen i København samt Hundested Havn i Halsnæs. Gilleleje anvendes i meget lille skala, men kan ikke anvendes som indskibningshavn pga. pladsforholdene. I Helsingør er der ligeledes losset meget lidt, primært til lokalt forbrug (figur 2).

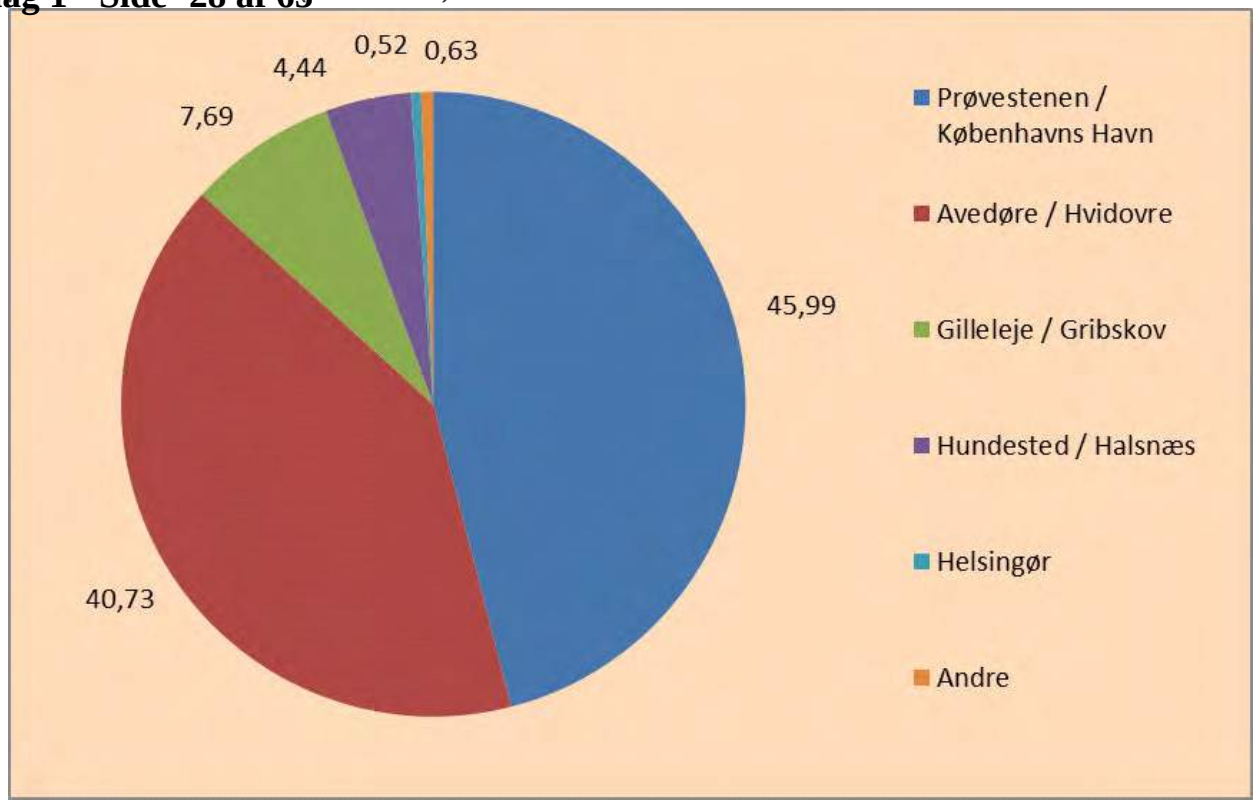
Losningshavne forandres

Antallet af havne i Region Hovedstaden, hvor der er plads til at modtage og oplagre råstoffer er reduceret væsentligt de sidste 10-20 år i takt med at havnearealerne får nye anvendelser som f.eks. boligområder. Det er således ikke længere muligt at losse store mængder råstoffer i f.eks. Helsingør havn. Dette vanskeliggør bl.a. transport af råstoffer, der er indvundet på havet til nordsjællandske bygge- og anlægsprojekter. Som alternativ køres råstofferne indvundet på land over store afstande fra f.eks. Vestsjælland til Hovedstadsområdet, hvor råstofferne skal bruges. En forbedring af forholdene, så udvalgte havne friholdes til losning og oplagring af råstoffer, kræver en koordineret planlægningsindsats mellem stat, regioner og kommuner.

Figur 1. Råstoffer indvundet på havet og losset i Region Hovedstaden havne fordelt på råstof type i

perioden 2009 – 2014 (x1.000 m³). Tal fra Danmarks Statistik.

Figur 2. Den procentvise fordeling af losning af råstoffer i regionens havne i perioden 2001 – 2014. Betegnelsen "andre" omfatter havne i Tårnby, Gentofte og Lyngby-Taarbæk Kommuner. Tal fra Danmarks Statistik.

Råstoffer indvundet på havet som alternativ til landbaserede råstoffer

Når der indvindes råstoffer på land skal der betales en råstofafgift til staten og ved indvinding på havet skal der betales yderligere en afgift. Det er medvirkende til, at den samlede pris på råstoffer indvundet på havet er højere end ved indvinding på land. Ofte er det derfor langt billigere at transportere råstofferne over store afstande fra f.eks. Vestsjælland til flere steder i Hovedstadsområdet end at bruge materialer fra havet. Transportafstanden fra Region Sjælland er endda ofte kortere end fra de havne i Region Hovedstaden, hvor råstofferne fra havet kan losses. Samlet er det udbud og efterspørgsel samt kvalitet og pris på råstofferne, der afgør hvor råstoferhvervet vælger at indvinde de råstoffer, som afsættes på markedet i Region Hovedstaden. I perioden 2002-2006 var det kun ca. 53 % af de råstoffer, som blev indvundet på havet, som i Region Hovedstaden blev anvendt til veje, anlæg og beton. Det resterende blev anvendt til fyldsand herunder havnebyggerier og kystfodring (Råstofforsyning i Danmark, sand, grus og sten). En øget indvinding af råstoffer på havet kunne dog bidrage til at reducere importen og transporten af råstoffer fra bl.a. Region Sjælland til f.eks. Storkøbenhavn. Vejdirektoratet peger i deres rapport 'Råstofforsyning i Danmark' på, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis der kunne losses råstoffer fra havet i f.eks. Frederikssund eller Jyllinge.

En undersøgelse gennemført af de 5 regioner samt Danske Regioner om muligheder og begrænsninger for en øget anvendelse af sømaterialer som supplement til landbaseret råstofindvinding blev afsluttet i 2014. Én af konklusionerne af denne undersøgelse var, at der er

store råstofkomsters, de danske farvande, men der foreligger ikke tilstrækkelige oplysninger om forekomsternes kvalitet og grusindhold.

Grønbog om muligheder og begrænsninger for øget anvendelse af sømaterialer som supplement til landbaseret råstofindvinding

Prognose og forbrug

Det samlede forbrug af råstoffer i Region Hovedstaden består af:

- råstoffer som indvindes på land i regionens råstofgrave
- råstoffer som indvindes på havet og losses i regionens havne
- råstoffer som tilføres regionen fra andre regioner, primært Region Sjælland og Bornholm
- råstoffer som importeres fra udlandet

Der findes imidlertid ingen opgørelser eller tal over forbruget af råstoffer i Region Hovedstaden, da importen fra andre regioner ikke kan registreres. En rimelig antagelse er dog, at mængden af råstoffer der indvindes, losses og importeres i Region Hovedstaden og Region Sjælland også forbruges i de to regioner.

Hvis den totale mængde af råstoffer der er til rådighed i de to regioner forbruges i de to regioner, medfører det et årligt forbrug pr. indbygger på ca. 3,2 m^3 (2014). Dette tal ligger dog en smule under det gennemsnitlige for landet som helhed, der er på 3,8 m^3 pr. indbygger pr. år, (gennemsnit 2009 – 2014) og det må derfor antages at være et konservativt estimat.

Hvis det forudsættes, at forbruget af råstoffer i Region Hovedstaden er på 3,2 m^3 pr. indbygger pr. år betyder det, at der årligt bruges 5,5 mio. m^3 sand, sten og grus i Region Hovedstaden (2014). Med en egen indvinding og losning af sømaterialer på ca. 2 mio. m^3 om året svarer det til, at der er et underskud af råstoffer på ca. 3 mio. m^3 pr. år, som hentes i Region Sjælland eller evt. andre steder. En del af disse råstoffer stammer muligvis fra losning i havnene i Region Sjælland hvorfra råstofferne fragtes videre til Region Hovedstaden, men losning i havnene i Region Sjælland har været aftagende og er i 2014 under 0,25 mio. m^3 årligt.

Regionerne i Danmark har i 2014 samarbejdet om udvikling af en model, der kan anvendes til at forudsige råstofforbruget i Danmark frem mod 2036. Modellen er baseret på den regionaløkonomiske model SAM/K-LINE og bygger på en sammenhæng mellem råstofforbruget og økonomiske og demografiske forhold. Modellen angiver, at der i Region Hovedstaden er behov for råstofindvinding på land i perioden 2013 – 2036 på i alt 41 mio. m^3, men angiver samtidigt, at råstofforbruget er langt større og større end Region Sjællands merproduktion.

Baggrundsrapporten kan ses her

Region Hovedstaden har imidlertid ikke fundet belæg for, som angivet i rapporten, at der foregår en import af råstoffer fra Fyn og Jylland for at dække et eventuelt merbehov i forbruget.

Fremtidens forbrug af råstoffer

Der er i Region Hovedstaden vedtaget en række større offentlige anlægsprojekter, der bl.a. omfatter nyt Hospital i Hillerød og letbanen på tværs af Storkøbenhavn. Det samlede nybyggeri ventes at få stor indflydelse på forbruget af råstoffer i regionen. Vejdirektoratet, som er én af de største forbrugere af råstoffer i regionen, har i en opgørelse over "Råstofbehov til store infrastruktur projekter" fra 2016 vurderet, at der vil være et samlet behov for grusgravsmaterialer i Region Hovedstaden på ca. 1,4 mio. m^3 over de næste 20 år til statslige vejprojekter. Denne opgørelse

Omfatter bl.a. Metroselskabets 3. etape, Fjordforbindelsen ved Frederikssund og motortrafikvej / landevej Helsinge Øst – Gilleleje. En samlet oversigt over infrastrukturprojekter i Region Hovedstaden findes i afsnit vedrørende Kortlægning og kortlægningsstrategi.

I opgørelse over det hidtidige forbrug indgår også en kortvarig intensiv indvinding af sømaterialer i forbindelse med udvidelse af Københavns Havn. Med de planlagte anlægsprojekter må det derfor forventes, at det årlige forbrug af råstoffer i Region Hovedstaden i planperioden forsat vil ligge omkring 5,5 mio. m^3.

Ressourceopgørelse

Der er i forslag til Råstofplan 2016 udpeget 32 graveområder for sand, grus og sten og 21 graveområder for ler. Derudover er der også angivet en række områder med anmeldte rettigheder for ler. Antallet af interesseområder for sand, grus og sten er øget i forhold til Råstofplan 2012 til i alt 20.

Sand, grus og sten

I Råstofplan 2012 blev der udpeget graveområder med en anslået samlet restressource på 73 mio. m^3. I perioden fra 2012 til 2015 er der i regionens råstofgrave indvundet ca. 4 mio. m^3. Ændrede miljøforhold bevirker, at 3 endnu ikke udnyttede graveområder foreslås udtaget af planen og et enkelt graveområde er færdiggravet. De tre graveområder der foreslås udtaget af planen har en samlet skønnet råstofforekomst på 0,7 mio. m^3. Der videreføres 27 graveområder fra Råstofplan 2012 til forslag til Råstofplan 2016.

Der er i forslag til Råstofplan 2016 foreslået 5 nye graveområder for sand og grus samt forslag til en udvidelse af et graveområde. Der foreslås således i alt 32 graveområder med en samlet anslået restressource på 74 mio. m^3.

Det samlede areal af graveområderne udgør 1357 ha, hvilket svarer til ca. 0,7 % af Region Hovedstadens areal. Det er godt 100 ha mindre end arealet udpeget i Råstofplan 2012 . En samlet oversigt fremgår af tabellen nedenfor.

Udpegede graveområder	Råstofplan 2012	Råstofplan 2016
Areal af graveområder, ha	1478	1357
Restressource, mio. m^3	73	74
Procent af regionens samlet areal	0,8	0,7

Regionens kortlægningsindsats har bl.a. betydet, at graveområderne for sand og grus i Råstofplan 2016 er fordelt over 9 kommuner i regionen. Dette er en forøgelse i forhold til Råstofplan 2012, hvor graveområderne for sand og grus var fordelt over 7 kommuner. Den større spredning skaber mulighed for øget adgang til råstofferne og derved mulighed for at forekomsterne er tættere på brugerne med mindre transport til følge.

En oversigt over de enkelte forslag til graveområder fremgår af tabellen neden for:

Graveområder	Areal af graveområde RP2016	Tilgængelig ressource mio. m^3 RP2016
Helsingør Kommune		
A1, Bøtterup	74,98	1,5
A2, Bistrup	22,81	0,6
A4, Kvistgård	31,81	1,2
Gribskov Kommune		
B1, Ammendrup	50,21	0,1
B2, Højbjerg	33,73	0,1
B3, Kagerup	37,48	0,2

Halsnæs		
C1, Ølsted	12,07	0,7
C3, St. Havelse	13,95	1,4
C4, St. Havelse	30,81	0,9
Frederikssund Kommune		
D1 Hørup	29,86	1,6
D2, Sundbylille	154,27	9,8
D4, Lyngerup	53,57	3,5
D6, Kyndby	139,66	15,9
D7, Ryegård	18,95	0,9
Hillerød Kommune		
F3, Tulstrup	62,72	2,8
Egedal Kommune		
L1, Vindekilde	52,59	0,7
L2, Ledøje Vest	11,92	0,8
Allerød Kommune		
E1, Uggeløse	4,69	0,3
E2, Uggeløse	55,96	2,7
E3, Lynge	12,10	0,9
E4, Lynge	34,45	4,2
E5, Lillerød	10,03	1,3
E6, Lillerød	16,41	1,4
E7, Lynge	33,15	3,5
E8, Lynge	27,44	3,2
E9, Lynge	38,01	4,8
E10, Nymølle	15,46	1,2
Høje-Taastrup		
J3, Vasby Bakke	4,18	0,0
J4, Kallerup Bakke	117,85	4,3
J5, Kallerup Bakke	96,73	1,5
J6, Vridsløsemagle	34,16	1,2
Fredensborg Kommune		
K1, Holtegård	24,91	0,5
SUM	1356,92	73,60

Statens krav til råstofplanens råstofressource

Råstofplanen skal indeholde en plan for det forventede forbrug af råstoffer i regionen. Det er derfor afgørende, at regionerne kan sikre, at der er et rimeligt forhold mellem det forventede forbrug af råstoffer i planperioden og de råstoffer der er tilgængelige i planperioden. Regionen er ikke bekendt med, at der eksisterer en strategi for den fremtidige indvinding af råstoffer på havet og losning i havnene. Det er derfor ikke muligt at anvende en sådan viden i forbindelse med regionens plan for råstofforsyning.

Det er et statsligt krav, at der skal være udpeget graveområder, der rummer råstoffer til et forbrug i regionen på 12 år, svarende til en planperiode. Det er i denne plans afsnit vedrørende råstofforbrug beregnet, at der i Region Hovedstaden er et forventet forbrug på 5,5 mio. m^3 om året og der er udpeget graveområder der indeholder forekomster svarende til et forbrug på 13,4 år. Råstofplan

Forslag til Råstofplan 2016.

Statens krav til råstofplan	Råstofressourcen / årlige forbrug = 12 år
Råstofplan 2016	74 mio. m^3 / 5,5 mio. m^3 = 13,4 år

På grund af kvaliteten af råstofferne i de udpegede graveområder og de geologiske forhold i Nordsjælland vil det dog forsat være nødvendigt, at der tilføres råstoffer fra Region Sjælland, fra havet og via import, for at de planlagte og projekterede anlægsprojekter kan gennemføres. Region Hovedstaden og Region Sjælland har gennem et samarbejde om planlægning skabt mulighed for forsyningen af kvalitetsmaterialer fra Region Sjælland.

Ler

Regionen vurderede i Råstofplan 2012, at der var en restressource i de udpegede graveområder på 3,2 mio. m^3. I perioden fra 2012 til 2015 er der indvundet ca. 90.000 m^3 og det ventes derfor at der godt 3 mio. m^3 i de eksisterende graveområder. Indberetninger fra branchen indikerer, at indvindingen fordeler sig således, at der indvindes ca. 50 % gulbrændende og 50 % rødbrændende ler. Oplysninger fra branchen indikerer imidlertid at der stadig er behov for rødbrændende ler. Derfor foreslås der et nyt graveområde med yderligere ca. 130.000 m^3 fortrinsvis rødbrændende ler. Den samlede restressource skønnes således til ca. 3,2 mio. m^3 som vurderes at være tilstrækkelig til planperioden.

Fokusområder

Regionsrådet ønsker at videreføre idéen om, at der i Region Hovedstaden er grund til at have særlig fokus på udvalgte miljøområder i forbindelse med det videre arbejde med administration af råstofloven og udviklingstiltag i den kommende planperiode.
De udvalgte fokusområder i Råstofplan 2012 var: Naturhensyn, grundvand, transport og CO_2 samt affald og genanvendelse.
I Råstofplan 2016 er der foretaget en opdatering af fokusområderne, således at fokusområderne grundvand, og transport og CO_2 er blevet videreført under samme overskrifter og temaerne opdateret i forhold til indholdet, så dette er tidssvarende.
Fokusområdet naturhensyn er blevet opdateret således, at naturhensyn bliver behandlet under overskriften "Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling". Baggrunden herfor er, at der i de seneste år er kommet en større bevidsthed om, at arealressourcen er under pres ikke mindst i hovedstadsregionen. Region Hovedstaden vil derfor sætte fokus på, at der søges løsninger, der sikrer større samspil mellem de forskellige arealinteresser i forbindelse med den fremtidige råstofplanlægning. Regionen behandler under fokusområdet tre emner: byudvikling, skovrejsning og etablering af nye naturområder/rekreative arealer. Administrationen vurderer, at der indenfor disse områder er et umiddelbart potentiale for planlægningsmæssige gevinster ved samtænkning af forskellige arealanvendelser efter endt råstofindvinding, samtidigt med at de understøtter temaet om grøn vækst i ReVUS.
Fokusområdet affald og genanvendelse er ligeledes blevet opdateret og behandles under overskriften genanvendelse og cirkulær økonomi. Det er vigtigt, at der i højere grad lægges vægt på at opfatte eksempelvis nedbrydningsprodukter fra byggebranchen ikke som affald men som sekundære råstoffer til substitution af de primære råstoffer, der kommer fra råstofgravene. Derfor er ordlyden i overskriften og temaet opdateret med udgangspunkt på den vinkel.
Fokusområderne i Råstofplan 2016 er således:

- Grundvand
- Transport og CO_2
- Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling
- Genanvendelse og cirkulær økonomi

Grundvand

Dansk grundvandspolitik bygger på forebyggelse frem for rensning, og staten har derfor, i bestræbelser på at beskytte grundvandet, udpeget områder med særlig drikkevandsinteresse (OSD) over hele landet. Ca. 60 % af Region Hovedstadens areal er udpeget som OSD, og der indvindes årligt omkring 70 mio. m^3 grundvand (Danmarks statistik), hvoraf størsteparten, efter en simpel behandling, anvendes til drikkevand. Det er derfor vigtigt, at råstofindvindingen i regionen sker på en sådan måde, at der er mindst mulig risiko for forurening af grundvandsressourcen.
Ved udpegning af graveområder skal der derfor tages højde for, at der sker mindst mulig påvirkning af grundvandsressourcen og at indvindingen af råstoffer sker med kendte og acceptable risici. Det stiller store krav til samordning af de vilkår som regionen stiller i indvindingstilladelser til råstoffer og de vilkår som kommunerne stiller til tilladelse til indvinding af grundvandet.
Udnyttelsen af råstofforekomster skal ske som led i en bæredygtig udvikling, og de enkelte råstofforekomster bør derfor så vidt muligt udnyttes fuldt ud. Nogle steder i regionen vil udnyttelsen af hele forekomsten betyde, at der skal indvindes råstoffer under grundvandsspejlet. I Region Hovedstaden er der ofte et sammenfald af interesser mellem grundvandsindvinding og sand- og grusindvinding. Indvinding af råstoffer kan påvirke grundvandskvaliteten og grundvandskvantiteten. Påvirkningen er derimod ikke ensidigt negativ og det er vigtigt at se på den samlede påvirkning før, under og efter råstofindvinding, for at vurdere de grundvandsrisici, der måtte være forbundet med indvinding af sand og grus.
Når der kun indvindes råstoffer over grundvandsspejlet bliver grundvandskvantiteten ikke påvirket. Når der indvindes råstoffer under grundvandsspejlet opstår der en grusgravssø. Bortgravning af råstoffer medfører, at grus bliver erstattet af et tilsvarende volumen grundvand. Beregninger indikerer, at der vil ske en momentan sænkning af grundvandsspejlet i gravningens første fase, men at sænkningen af vandspejlet ikke øges med tiden. Sænkning af grundvandsspejlet ved en grusgravssø vil typisk være i størrelsesorden få centimeter (5 – 15 cm) og aftager med afstanden fra søen. Sænkningen vurderes ikke at være væsentlig.
Når grundvandet blotlægges i en sø, tilføres der atmosfærisk ilt til både grundvandet og til de omkringliggende jordlag. Ilten vil påvirke den kemiske sammensætning af grundvandet og af jorden og gruset omkring grusgravssøen. Iltning kan især være et problem, hvis jordlagene indeholder organisk materiale eller mineralet pyrit, da der så kan dannes okker i søen. Den kemiske påvirkning af grundvandet i regionen, som følge af råstofindvinding under grundvandsspejlet synes, ifølge undersøgelser som regionen har gennemført, at være lille og har ikke regional betydning.
Såfremt der overholdes enkle forholdsregler både under og efter råstofindvinding kan der ventes ingen eller kun små kvalitative påvirkninger af grundvandskvaliteten, som resultat af råstofindvinding under grundvandspejlet.
Da en del af det beskyttende dæklag over grundvandsmagasinet er fjernet i forbindelse med råstofindvinding er det som hovedregel en forudsætning for at opnå tilladelse til råstofindvinding, at

- et tidligere råstofgravet område efter end råstofindvinding overgår til en arealanvendelse, der ikke indebærer risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Transport og CO2

Region Hovedstaden vedtog i 2012 en klimastrategi, hvor visionen er at hele hovedstadsregionen gennem stærke samarbejder på tværs af offentlige parter, private virksomheder og videns institutioner skal blive den mest klimaberedte og energieffektive region i Danmark. Region og kommuner har aftalt, at klimatilpasning er ét af 10 fælles fyrtårnsprojekter. Region, kommuner og forsyningsselskaber har med projektet Energi på Tværs udviklet en fælles vision og besluttet en række indsatsområder, der bl.a. skal føre til at hovedstadsregionens transportsektor er fossilfri i 2050.

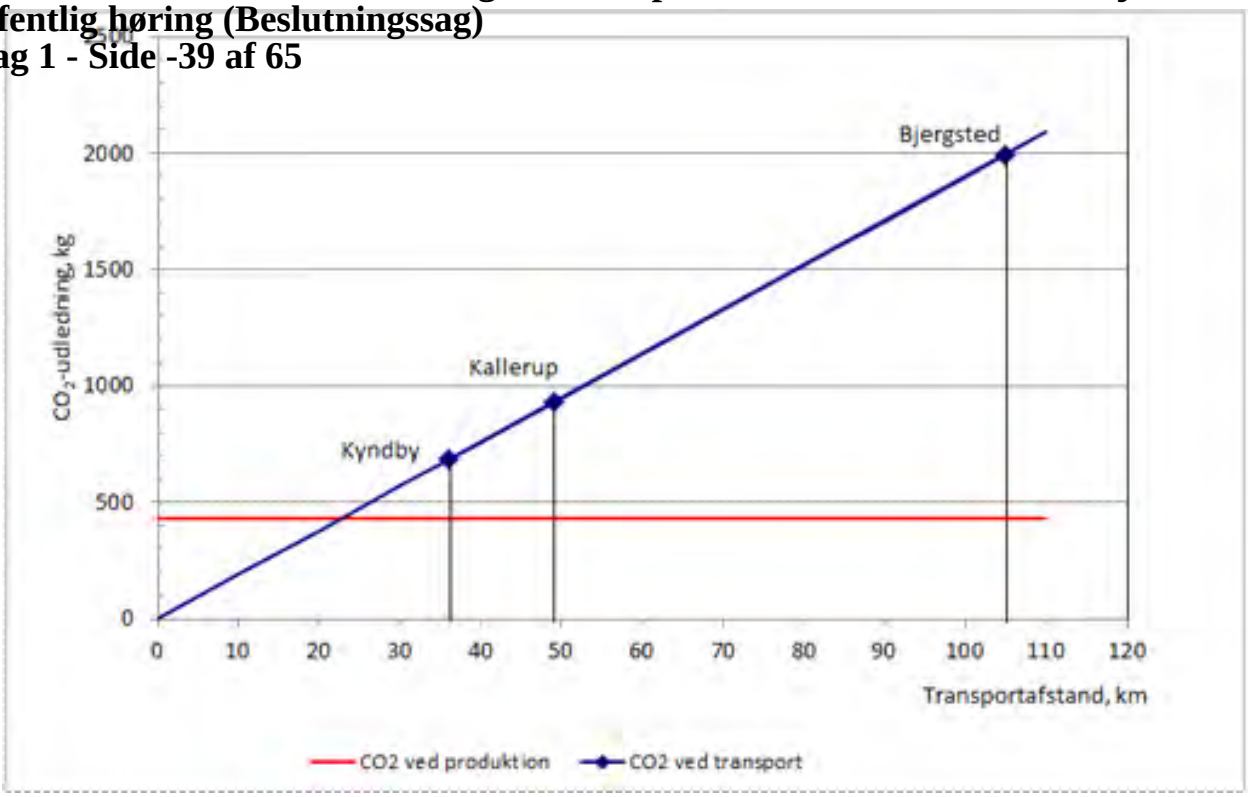
Cirka en tredjedel af landets CO_2-udledning stammer fra transport. Råstoffer transporteres med lastbil over store afstande og bidrager derfor med udledning af CO_2. Regionen har ikke indflydelse på, hvor råstoffer til et givent bygge- og anlægsprojekt hentes. Men for at vise hvilken betydning transporten af råstoffer har for udledningen af CO_2, er der gennemført beregninger af CO_2–udledning ved produktion og transport af sand og grus fra 3 grusgrave til byggeri af et nyt hospital ved Hillerød.

Figur 1 illustrerer CO_2 udledning ved transport af sand og grus fra tre forskellige grusgrave i hhv. Kyndby i Frederikssund, Kallerup ved Høje-Taastrup samt Bjergsted ved Kalundborg. En reduktion i transportafstanden fra grusgrav til anvendelsesstedet vil have en direkte virkning på CO_2–udledningen. Det forudsætter imidlertid, at de efterspurgte råstoffer findes i en nærmere beliggende grusgrav.

Ved at anvende knust granit som erstatning for sand og grus udledes mere CO_2 ved produktionen end ved indvinding af sand og grus. Den samlede CO_2 udledning ved produktion og fragt af granit fra Bornholm til Hillerød er i samme størrelsesorden, som produktion og transport af sand og grus med lastbil over ca. 130 km.

Ved tradionel opbygning af veje fjernes store mængder jord, som erstattes med sand og grus for at øge bæreevnen. Transporten af jord og grus medfører udledning af store mængder CO_2 samt indbygning af store mængder intakte råstoffer. I dag anvendes i begrænset omfang kalkstabilsering af moræneler, hvor der tilsættes brændt kalk til de øverste jordlag for at stabilisere jorden.

Ved at bruge alternative metoder som kalkstabilisering til at etablere veje, kan der opnås store besparelser i forbruget af intakte råstoffer samt bortkørsel af overskudsjord. Beregninger viser dog, at den samlede CO_2 udledning ved etablering af veje med kalkstabilisering er relativ stor, da produktionen af brændt kalk kræver meget energi.

Figur 1. CO_2 udledning fra lastbiltransport af råstoffer i forhold til afstand og produktion

Genanvendelse og cirkulær økonomi

Der er et stigende behov for råstoffer i Regionen og i Danmark som helhed. Væksten i samfundet er afhængig af udbygning af infrastruktur, udvikling af eksisterende og nye attraktive bolig- og erhvervsområder. I rapporten "Fremskrivning af råstofforbruget for 2013 – 2036" (Link til rapporten findes her) ses det estimerede råstofforbrug for perioden 2013 - 2036 fordelt på regioner. I rapporten præsenteres resultaterne af fremskrivningen, hvor det ses at råstofforbruget er jævnt stigende fra starten af perioden, til forbruget i slutningen af perioden (i 2036) når et niveau svarende til niveauet fra før finanskrisen i 2008. Modellen, der ligger til grund for estimatet, er udarbejdet på baggrund af estimerede beskæftigelsestal for bygge- og anlægssektoren, der har den bedste historiske korrelation med råstofforbruget. Denne parameter har samtidigt en relativt snæver sammenhæng med den økonomiske vækst i samfundet.

De sand-, grus- og lermaterialer, der indvindes i forbindelse med råstofindvinding, er naturligt dannede, ikke-fornyelige materialer. Bæredygtighedsprincippet tilsiger, at ressourcer bør anvendes uden at forringe livsvilkårene for kommende generationer, hvorfor ikke-fornyelige råstoffer kun bør indvindes i det omfang, det er nødvendigt for at sikre en ønskelig samfundsudvikling, og i det omfang det ud fra en samlet betragtning ikke findes egnede og eventuelt fornyelige erstatningsmaterialer.

Med baggrund i ønsket om øget bæredygtighed er der i Region Hovedstaden en målsætning om, at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og ressourceoptimering.

Regionen Hovedstaden har ikke direkte indflydelse på den mængde råstoffer som forbruges og kan ikke opstille regler og procedurer for brugen af genbrugsmaterialer som erstatning for råstoffer, men Regionen kan arbejde for etablering af ny viden på området og understøtte projekter til udarbejdelse af nye arbejdsformer og procedurer. Region Hovedstaden har i tiden fra november 2015 til december 2016 fulgt et projekt om udvikling af teknologi og metoder til nedrivning af murværk med henblik på genbrug af mursten med støtte fra Miljøudviklings- og demonstrationspuljen (MUDP). Desuden har regionen støttet og deltaget i projektet 'Helhedsorienteret bæredygtig jordhåndtering'

En god indikator for indfasningen af cirkulær økonomi og ressourceoptimering på råstofområdet vil være forholdet mellem økonomisk vækst og det samtidige råstofforbrug. Såfremt, der kan ske en gradvis afkobling mellem den økonomiske vækst og ressourceudnyttelsen vil det være tegn på, at den cirkulære økonomi og ressourceoptimeringen er under udvikling.

Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling

Der er ikke mange kvadratkilomenter ud af Danmarks ca. 43.000 km^2, der ikke er udnyttet. Presset på det begrænsede areal er voksende, og i de seneste år er der opstået helt nye arealbehov eksempelvis til arealer for bæredygtig energiproduktion og klimatilpasningstiltag.

I Region Hovedstaden er der behov for arealer til eksempelvis infrastruktur, mere natur, skovrejsning, klimatiltag, byudvikling og meget andet grundet den stigende befolkningsudvikling. I Råstofplan 2016 er der udpeget 1357 ha til graveområder og potentiel råstofindvinding. Arealet udgør ca. 0,7 % af Region Hovedstadens samlede areal. Samtidig er Region Hovedstaden den region med landets højeste befolkningstæthed med 842 indbyggere pr. km^2. Et forhold der understreger de udfordringer, der er forbundet med at finde tilgængelige arealer til råstofindvinding i regionen.

Det er på baggrund af det stigende pres nødvendigt, at der, i forbindelse med udarbejdelse af råstofplanen og andre planer for arealbenyttelsen i kommunalt og regionalt regi, sikres et tværgående syn på planlægningen. En af løsningerne kunne være en dynamisk og skiftende arealudnyttelse, således at det samme areal benyttes til flere forskellige formål samtidig eller successivt.

Regionen vil fortsat i samspil med kommuner, grundejere og råstofindvindere arbejde for at sikre, at arealer, der har været anvendt til råstofindvinding, efter endt råstofgravning får ny samfundsværdi, i overensstemmelse med målsætningerne formuleret i den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (ReVUS). I den kommende planperiode vil regionen tillige undersøge muligheden for, at en eventuel råstofressource kan udnyttes forud for byudvikling og således koordinere råstofindvinding med kommunens planlægning. Desuden vil regionen undersøge mulighederne for udlæg af graveområder, der hvor der er udlagt arealer til byudvikling på længere sigt.

Region Hovedstaden vil undersøge muligheden for, gennem fastlæggelse af forudsætninger i forbindelse med konkrete arealudpegninger, at sikre at der kan foretages indvinding af en given råstofressource forud for skovrejsning på arealer, hvor der er ønsket skovrejsning. Dette vil kræve, at der kan formuleres forudsætninger for udpegningen, hvorefter råstofindvindingen i hele eller dele af det konkrete graveområde for eksempel alene kan foregå over grundvandsspejl, og at indvindingen skal ske indenfor en given tidshorisont i forhold til den planlagte skovrejsning.

Retningslinjer

Råstofplanen skal indeholde retningslinjer for indvinding af råstoffer. På baggrund af redegørelse og miljøvurderingen for Råstofplan 2016, er der fastlagt overordnede retningslinjer for råstofindvindingen i Region Hovedstaden. Retningslinjerne i denne plan omhandler indvinding af sand, grus, sten og ler. Såfremt der opstår behov for retningslinjer for indvinding af andre råstoffer, kan der udarbejdes et tillæg til råstofplanen.

Formål

Med retningslinjerne synliggøres det over for borgere, myndigheder og andre interessenter, hvilke forhold regionen vil lægge til grund for afgørelser om tilladelse til råstofindvinding. Derudover fremhæver retningslinjerne de forhold som kommunerne skal tage højde for i den kommunale planlægning, idet kommuneplanen ikke må være i strid med råstofplanen jf. planlovens § 11, stk. 4, nr. 6.

Retningslinjerne må på den anden side ikke være til hinder for specifikke anlæg, herunder statens veje og anden infrastruktur, som skal kunne etableres inden for områderne.

Indvinding

Retningslinje 1 – Indvinding i graveområder

Råstofindvinding skal som udgangspunkt foregå inden for de graveområder, der er udpeget i Råstofplan 2016. Der må ikke planlægges eller etableres anlæg, der hindrer eller vanskeliggør råstofindvinding.

Retningslinje 2 – Indvinding uden for graveområder

Ansøgning om råstofindvinding uden for de udpegede graveområder kan normalt ikke imødekommes. En eventuel tilladelse til råstofindvinding uden for et graveområde kan kun meddeles efter forelæggelse for regionsrådet til behandling. Der kan dog i særlige tilfælde meddeles indvindingstilladelse, hvis der søges om indvinding af et værdifuldt råstof og/eller kortvarig indvinding på mindre arealer f.eks. i forbindelse med statens vejprojekter.

Retningslinje 3 – Arealer med rettigheder til at indvinde ler

På arealer som er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler, skal der som udgangspunkt meddeles tilladelse til ler indvinding på vilkår svarende til, at arealet var udpeget som graveområde.

Retningslinje 4 – Optimering af det aktive areal

I forbindelse med at der meddeles tilladelse til indvinding af råstoffer, skal der foreligge en godkendt plan for indvinding, - en graveplan. Graveplanen skal udformes således, at arealet der benyttes til aktiv indvinding begrænses mest muligt.

Bemærkninger til Retningslinje 1

Retningslinje 1 – Indvinding i graveområder

Råstofindvinding skal som udgangspunkt foregå inden for de graveområder, der er udpeget i Råstofplan 2016. Der må ikke planlægges eller etableres anlæg i graveområder, der hindrer eller vanskeliggør råstofindvinding.

Bemærkninger til retningslinje 1

Retningslinjen skal sikre, at der kan indvindes råstoffer i de udpegede graveområder, så den råstofressource, som findes inden for området, kan indgå i den fremtidige forsyning med råstoffer i regionen. Graveområderne skal derfor som udgangspunkt friholdes for aktiviteter, som varigt kan forhindre eller vanskeliggøre senere råstofindvinding. Et graveområde kan reduceres og overgå til anden anvendelse, hvis det overfor regionen dokumenteres, at råstofforekomsten er udnyttet eller er erhvervsmæssigt uinteressant. Retningslinjen er ikke til hinder for erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri til landbrug.

Inden for råstofplanens graveområder forpligter regionen sig til at meddele tilladelse til råstofindvinding på visse vilkår. Regionen har dog samordningspligt overfor andre myndigheder og der skal altid udføres en afvejning af forholdene efter den til enhver tid gældende lovgivning herunder bl.a. naturbeskyttelseslovens § 3, bygge- og beskyttelseslinjer, museumslov mv. samt landsplaner og planer om fremtidige infrastrukturprojekter, ligesom der skal udføres en VVM (Vurdering af Virkning på Miljøet)- screening af den ansøgte råstofindvinding. Der kan således forekomme forhold der bevirker, at regionen i særlige tilfælde ikke kan meddele indvindingstilladelse inden for dele af et graveområde, fordi der ved indvinding vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

For nogle graveområder i Råstofplan 2016 er der opstillet forudsætninger for graveområdets udpegning, Forudsætningerne fremgår af de datablade, der er udarbejdet for hvert graveområde. For disse graveområder gælder det, at forudsætninger skal overholdes for at en indvindingstilladelse kan meddeles.

Bemærkninger til Retningslinje 2

Retningslinje 2 – Indvinding uden for graveområder

Ansøgning om råstofindvinding uden for de udpegede graveområder kan normalt ikke imødekommes. En eventuel tilladelse til råstofindvinding uden for et graveområde kan kun meddeles efter forelæggelse for regionsrådet til behandling. Der kan dog i særlige tilfælde meddeles indvindingstilladelse, hvis der søges om indvinding af et værdifuldt råstof og/eller kortvarig indvinding på mindre arealer f.eks. i forbindelse med statens vejprojekter.

Bemærkninger til retningslinje 2

Der kan opstå situationer, hvor det vil være hensigtsmæssigt at en særlig forekomst indvindes uden for et graveområde. Råstofindvinding kan undtagelsesvis foregå uden for de udpegede graveområder, når samfundsmæssige interesser taler for det og når øvrige beskyttelsesinteresser ikke taler imod.

Indvinding uden for et graveområde kan f.eks. ske ved større statslige anlægsprojekter eller ved en mindre udvidelse af en eksisterende råstofgrav, som betyder en bedre udnyttelse af forekomsten. Såfremt en ansøgning om indvinding vedrører et areal uden for de udpegede graveområder, skal regionsrådet have forelagt sagen til behandling. Hvis der skal gives tilladelse uden for de udpegede graveområder skal indvindingen kunne foretages inden for 4 år, ellers skal området udpeges som graveområde i den førstkommende råstofplan.

Bemærkninger til Retningslinje 3

Retningslinje 3 – Arealer med rettigheder til at indvinde ler

På arealer som er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler efter råstofloven, skal der som udgangspunkt meddeles tilladelse til indvinding af ler på vilkår svarende til, at arealet var udpeget som graveområde.

Bemærkninger til retningslinje 3

I regionen findes arealer med anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Regionen skal meddele indvindingstilladelse på en række vilkår efter de til enhver tid gældende bestemmelser i råstofloven. Regionen kan kun stille krav om, at arealer med rettigheder til at indvinde ler friholdes for aktiviteter og anlæg, såfremt arealerne er udpeget som graveområder i Råstofplan 2016.

Bemærkninger til Retningslinje 4

Retningslinje 4 – Optimering af det aktive areal

I forbindelse med at der meddeles tilladelse til indvinding af råstoffer, skal der foreligge en godkendt plan for indvinding, - en graveplan. Graveplanen skal udformes således, at arealet der benyttes til aktiv indvinding begrænses mest muligt.

Bemærkninger til retningslinje 4

I forbindelse med at regionen meddeler tilladelse til råstofindvinding, skal der foreligge en graveplan, der er godkendt af regionen. Graveplanen skal bestå af mindst ét kort over arealet der er omfattet af tilladelsen, og en tekst, der forklarer indholdet i kortet og den planlagte fremdrift ved indvinding. Råstofindvinding ændrer landskabet permanent og ændrer dermed borgernes oplevelser af landskabet. Arealer med aktiv råstofindvinding kan udgøre et forstyrrende element for borgere, der er bosat eller i øvrigt opholder sig tæt på råstofgrave. Regionen ønsker at sikre, at regionens borgere har muligheden for at opleve landskabet samtidig med, at der er plads til samfundsnyttig råstofindvinding. Regionen vil derfor gerne sikre, at det åbne areal i grusgraven ikke er større end nødvendigt for den aktuelle daglige drift. Hvor fordeling af forekomsten tillader det, skal der derfor ikke åbnes arealer, der ikke umiddelbart vil indgå i den daglige drift, og indvinding skal koncentreres på så begrænsede arealer som muligt. Efterbehandling skal foretages løbende, og ikke afvente at indvinding på hele det areal som er omfattet af tilladelsen, er tilendebragt. Hvis regionen finder det begrundet, kan indvinderens sikkerhedsstillelse blive frigivet i takt med, at efterbehandlingen gennemføres.

Retningslinjer for ressourcebeskyttelse og -udnyttelse

Retningslinje 5 - Interesseområder

Interesseområder udgør arealer, hvor det er vurderet, at der kan findes en råstofforekomst af erhvervsmæssig interesse. Der må ikke planlægges eller etableres anlæg, der hindrer eller vanskeliggør en eventuel senere råstofindvinding.

Retningslinje 6 – Udnyttelse af råstofressourcen

Råstofforekomsterne skal udnyttes fuldt ud, med mindre særlige forhold taler imod. Råstofferne bør så vidt muligt indvindes såvel over som under grundvandsspejlet i overensstemmelse med deres kvalitet, før området overgår til anden anvendelse.

Retningslinje 7 – Kontinuitet i indvinding

Hvis indvinding i et kalenderår udgør 10 % eller mindre af den tilladte årlige indvindingsmængde skal indvinderen orientere regionen. Orienteringen skal ske skriftligt til regionen. Regionen vil på den baggrund vurdere, om råstofindvindingstilladelsen er blevet udnyttet det pågældende år. Såfremt en indvindingstilladelse i tre på hinanden følgende år vurderes ikke at være udnyttet, kan der være tale om manglende kontinuitet og tilladelsen kan dermed bortfalde. Hvis tilladelsen bortfalder, indtræder oprydnings- og efterbehandlingsforpligtelserne omgående.

Retningslinje 8 – Kvalitetsforbedring af forekomsten

Kvaliteten af råstofprodukter i den enkelte råstofgrav kan i visse tilfælde forbedres ved opblanding med importerede materialer. Regionen skal give tilladelse til typen og mængden af importerede materialer. I forbindelse med den årlige indberetning skal indvinderen oplyse regionen om, hvordan de importerede produkter indgår i opkvalificeringen af de stedlige råstoffer.

Bemærkninger til Retningslinje 5

Retningslinje 5 - Interesseområder

Interesseområder udgør arealer, hvor det er vurderet, at der kan findes en råstofforekomst af erhvervsmæssig interesse. Der må ikke planlægges eller etableres anlæg, der hindrer eller vanskeliggør en eventuel senere råstofindvinding.

Bemærkninger til retningslinje 5

Interesseområderne angiver et omtrentligt område, hvor der ifølge den tilgængelige geologiske viden kan findes en råstofforekomst af erhvervsmæssig interesse. Interesseområder er udpeget med henblik på at reservere arealer, hvor der formodes at være en råstofressource. Der er ikke udført en afvejning af øvrige arealinteresser i forbindelse med udpegningen af et interesseområde.
Indvinding inden for interesseområder ligestilles med indvinding uden for et graveområde. Der kan derfor som udgangspunkt ikke ske råstofindvinding i et interesseområde.
Interesseområderne skal som udgangspunkt friholdes for aktiviteter, som varigt kan forhindre eller vanskeliggøre senere råstofindvinding. Ved planlægning af byudvikling eller anden arealanvendelse i det åbne land, skal eventuelle råstofforekomster undersøges nærmere, hvorefter regionen vil tage stilling til, om råstofferne skal udnyttes før arealerne kan frigives til andre formål.
Formålet med udpegning af interesseområder er at sikre mulighed for en langsigtet planlægning, hvor arealer der indeholder råstoffer af erhvervsmæssig interesse ikke bebygges, før råstofferne er udnyttet. Dermed sikres, at vigtige råstofressourcer er tilgængelige for fremtidig udnyttelse.
Retningslinjen er ikke til hinder for erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for landbrug. Et interesseområde kan udtages af råstofplanen, hvis der opnås enighed mellem regionsrådet og de implicerede parter på baggrund af en afvejning mellem råstofinteressen og den ønskede arealanvendelse. Såfremt et areal ønskes anvendt til et formål, som vil forhindre udnyttelse af råstofferne, f.eks. i forbindelse med kommuneplanlægningen, skal den der ønsker at arealet anvendes til andre formål, fremskaffe det fornødne vidensgrundlag om den formodede råstofforekomst som grundlag for beslutningen.

Bemærkninger til Retningslinje 6

Retningslinje 6 – Udnyttelse af råstofressourcen

Råstofforekomsterne skal udnyttes fuldt ud, med mindre særlige forhold taler imod. Råstofferne bør så vidt muligt indvindes såvel over som under grundvandsspejlet i overensstemmelse med deres kvalitet, før området overgår til anden anvendelse.

Bemærkninger til retningslinje 6

Indvindingen af råstoffer skal foregå på en miljømæssigt hensigtsmæssig måde, hvilket betyder, at når en råstofgrav er åbnet, skal forekomsten inden for det pågældende areal udnyttes fuldt ud med mindre særlige forhold taler imod det. På denne måde reduceres den samlede effekt på landskabet og behovet for råstoffer kan dækkes fra færrest mulige råstofgrave. I det omfang det er muligt, er det derfor hensigtsmæssigt, at der indvindes råstoffer over såvel som under grundvandsspejlet. En tilladelse til at indvinde under grundvandsspejlet kan gives på baggrund af en vurdering af grundvands- og recipientforholdene.

Indvinding under grundvandsspejlet medfører, at der etableres søer, der skal indgå som en del af efterbehandlingen. En sådan efterbehandling giver gode muligheder for etablering af rekreative arealer til gavn for natur og miljø. Ved større sammenhængende graveområder, f.eks. med flere individuelle indvindingsvirksomheder, kan regionen stille krav om gennemgravning af skel mellem råstofgravene, for at råstofferne kan udnyttes bedst muligt og for at efterbehandlede arealer kommer til at fremstå som en helhed.

Inden for transportkorridorer skal terrænoverfladen efter endt råstofindvinding efterlades / efterbehandles til mindst 1 meter over grundvandsspejlet. Uudnyttede råstofforekomster inden for transportkorridoren bør så vidt muligt udnyttes, inden der anlægges ny infrastruktur på arealet. Det skal sikres, at råstofressourcens udnyttelse sker under hensyntagen til etablering af evt. kommende trafik- og forsyningsanlæg og lignende ved koordinering mellem de relevante myndigheder.

Bemærkninger til Retningslinje 7

Retningslinje 7 – Kontinuitet i indvinding

Hvis indvinding i et kalenderår udgør 10 % eller mindre af den tilladte årlige indvindingsmængde skal indvinderen orientere regionen. Orienteringen skal ske skriftligt til regionen. Regionen vil på den baggrund vurdere, om råstofindvindingstilladelsen er blevet udnyttet det pågældende år. Såfremt en indvindingstilladelse i tre på hinanden følgende år vurderes ikke at være udnyttet, kan der være tale om manglende kontinuitet og tilladelsen kan dermed bortfalde. Hvis tilladelsen bortfalder, indtræder oprydnings- og efterbehandlingsforpligtelserne omgående.

Bemærkninger til retningslinje 7

Formålet med retningslinjen er at sikre, at der løbende er fremdrift i indvindingen, for i videst mulige omfang at begrænse påvirkningen af omgivelserne og for at sikre, at der sker en kontinuert udnyttelse af de stedlige råstofressourcer. I vurderingen af eventuel manglende kontinuitet, vil bl.a. indgå konjunkturudsving og en vurdering af regionalt udbud og efterspørgsel.

Bemærkninger til Retningslinje 8

Retningslinje 8 – Kvalitetsforbedring af forekomsten

Kvaliteten af råstofprodukter i den enkelte råstofgrav kan i visse tilfælde forbedres ved opblanding med importerede materialer. Regionen skal give tilladelse til typen og mængden af importerede materialer. I forbindelse med den årlige indberetning skal indvinderen oplyse regionen om, hvordan de importerede produkter indgår i opkvalificeringen af de stedlige råstoffer.

Bemærkninger til retningslinje 8

Formålet med retningslinjen er at sikre, at der kun importeres materialer til råstofgraven, der er nødvendige for opgradering af de stedligt indvundne råstoffer, da import af materiale også kan have indflydelse på indvindingens fremdrift. Såfremt der ønskes tilført materialer til råstofgrave med henblik på direkte videresalg, kan dette kun ske efter tilladelse fra den kommunale myndighed.

Retningslinjer for efterbehandling

Retningslinje 9 – Efterbehandling

I forbindelse med, at der meddeles tilladelse til indvinding af råstoffer skal der foreligge en godkendt plan for efterbehandling, - en efterbehandlingsplan. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger, i samarbejde med lodsejer, indvinder, region og kommune. Efterbehandlingsplanen skal udformes i overensstemmelse med råstofplanens eventuelle forudsætninger for efterbehandling af graveområdet.

Såfremt der foreligger en samlet plan for graveområdets efterbehandling, skal efterbehandlingsplanerne for hver enkelt indvinding være i overensstemmelse med den samlede plan.

Retningslinje 10 – Søudformning og -sikkerhed

Såfremt der ved endt råstofindvinding efterlades en sø, skal indvinding tilrettelægges således at der efterlades stabile skrænter, der er sikret mod udskridning til fare for færdsel i området. Regionen kan stille yderligere krav til søbreddens og søbundens udformning, dybdeforhold og beplantning med henblik på at forbedre forudsætningerne for udvikling af et naturligt og varieret dyre- og planteliv.

Retningslinje 11 – Tilførsel af jord til råstofgrave

Tilførsel af jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt. Regionsrådet kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra forbuddet.

Retningslinje 12 – Interimsveje og lignende

Såfremt der er behov for interimsveje i en råstofgrav, skal disse i grusgrave anlægges med egne naturligt forekommende råstoffer, og i lergrave skal de anlægges med køreplader. Hvis dette ikke er teknisk muligt, skal eventuelt tilført materiale benyttet til etablering af interimsveje fjernes i forbindelse med efterbehandlingen. Indvinder skal, i forbindelse med godkendelsen af efterbehandlingen af råstofgraven, kunne dokumentere, at der ikke er efterladt synlige såvel som ikke synlige byggematerialer og lignende affald på arealet.

Bemærkninger til Retningslinje 9

Retningslinje 9 – Efterbehandling

I forbindelse med, at der meddeles tilladelse til indvinding af råstoffer skal der foreligge en godkendt plan for efterbehandling, - en efterbehandlingsplan. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger, i samarbejde med lodsejer, indvinder, region og kommune. Efterbehandlingsplanen skal udformes i overensstemmelse med råstofplanens eventuelle forudsætninger for efterbehandling af graveområdet.

Såfremt der foreligger en samlet plan for graveområdets efterbehandling, skal efterbehandlingsplanerne for hver enkelt indvinding være i overensstemmelse med den samlede plan.

Bemærkninger til retningslinje 9

Efterbehandlingsplanen er en plan for, hvordan arealet skal udformes, beplantes og anvendes efter at råstofindvinding er ophørt. Efterbehandlingsplanen skal understøtte regionens handlingsplan for den regionale vækst- og udviklingsstrategi, kommuneplanen samt statslige planer og være med til at sikre en hensigtsmæssig kommunal og regional udvikling af områderne, når råstofindvindingen er afsluttet.

Af hensyn til grundvandsressourcen bør færdiggravede arealer efterbehandles til formål der ikke indebærer risiko for forurening af grundvandsressourcen, f.eks. rekreative formål, naturarealer, ekstensivt landbrug eller skov.

Der er for en række graveområder opstillet forudsætninger for, at det pågældende areal er udpeget som graveområde.

Ved udarbejdelse af efterbehandlingsplaner kan der ikke forudsættes tilførsel af udefrakommende jord til råstofgraven, med mindre der foreligger en dispensation fra forbuddet i jordforureningslovens § 52.

Bemærkninger til Retningslinje 10

Retningslinje 10 – Søudformning og -sikkerhed

Såfremt der ved endt råstofindvinding efterlades en sø, skal indvinding tilrettelægges således at der efterlades stabile skrænter, der er sikret mod udskridning til fare for færdsel i området. Regionen kan stille yderligere krav til søbreddens og søbundens udformning, dybdeforhold og beplantning med henblik på at forbedre forudsætningerne for udvikling af et naturligt og varieret dyre- og planteliv.

Bemærkninger til retningslinje 10

Råstofgrave vil efter endt råstofindvinding overgå til anden anvendelse. Det er derfor vigtigt at sikre, at det ikke er forbundet med fare at færdes i området.

Region Hovedstaden har i 2015 indledt et samarbejde med Århus Universitet, Region Syd og Region Midtjylland om et projekt, der skal undersøge tilstanden i søer som dannes i forbindelse med indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet. På baggrund af undersøgelsen forventer Region Hovedstaden, at opnå en bedre forståelse for, hvordan råstofindvinding og efterbehandlingen kan gribes an i forhold til sikring af naturværdi i søerne og dermed hvilke krav, der skal stilles til efterbehandlingen.

Bemærkninger til Retningslinje 11

Retningslinje 11 – Tilførsel af jord til råstofgrave

Tilførsel af jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt. Regionsrådet kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra forbuddet.

Bemærkninger til retningslinje 11

Der meddeles som udgangspunkt ikke dispensation til tilførsel af jord i råstofgrave og tidligere råstofgrave. Såfremt regionen meddeler dispensation til tilførsel af jord til en aktiv råstofgrav, skal der udarbejdes en efterbehandlingsplan i overensstemmelse dermed. En sådan efterbehandlingsplan bør være i overensstemmelse med regionens eventuelle forudsætninger for fremtidig anvendelse af graveområdet.

Bemærkninger til Retningslinje 12

Retningslinje 12 – Interimsveje og lignende

Såfremt der er behov for interimsveje i en råstofgrav, skal disse i grusgrave anlægges med egne naturligt forekommende råstoffer, og i lergrave skal de anlægges med køreplader. Hvis dette ikke er teknisk muligt, skal eventuelt tilført materiale benyttet til etablering af interimsveje fjernes i forbindelse med efterbehandlingen. Indvinder skal, i forbindelse med godkendelsen af efterbehandlingen af råstofgraven, kunne dokumentere, at der ikke er efterladt eller deponeret synlige såvel som ikke synlige byggematerialer og lignende affald på arealet.

Bemærkninger til retningslinje 12

Det kræver tilladelse fra kommunen at foretage deponering af byggeaffald og lignende i en råstofgrav. Der kan dog uden tilladelse fra kommunen tilføres sorteret, uforurenet bygge- og anlægsaffald til etablering af interimsveje i råstofgrave. For at sikre, at sådanne materialer ikke efterlades efter endt indvinding, kan regionen stille krav om, at materialer til etablering af interimsveje mv. fjernes i forbindelse med afslutningen af råstofindvindingen og den afsluttende efterbehandling. Retningslinjen skal sikre, at der ikke ligger materialer tilbage i råstofgraven, som kan have en uønsket virkning på miljøet, herunder på grundvandet.

Retningslinjer for forhold til anden administration

Retningslinje 13 – Kommuneplanen

Råstofplanens graveområder, interesseområder og retningslinjer skal indarbejdes i kommuneplanerne.

Retningslinje 14 - Biaktiviteter

Aktiviteter i aktive råstofgrave der kræver tilladelse eller dispensation af anden myndighed, bør tidsbegrænses, svarende til udløbsdatoen for den gældende råstofindvindingstilladelse eller tidligere.

Bemærkninger til Retningslinje 13

Retningslinje 13 – Kommuneplanen

Råstofplanens graveområder, interesseområder og retningslinjer skal indarbejdes i kommuneplanerne

Bemærkninger til retningslinje 13

For at sikre at råstofplanens udpegede graveområder og interesseområder er synlige og respekteres, skal råstofplanens graveområder og interesseområder indarbejdes i kommuneplanerne.

Digitale GIS-tabeller fremsendes til kommunerne i forbindelse med vedtagelsen af Råstofplan 2016.

Råstofplanens retningslinjer indgår i regionens og kommunernes administrationsgrundlag.

Bemærkninger til Retningslinje 14

Retningslinje 14 - Biaktiviteter

Aktiviteter i aktive råstofgrave der kræver tilladelse eller dispensation af anden myndighed, bør tidsbegrænses, svarende til udløbsdatoen for den gældende råstofindvindingstilladelse eller tidligere.

Bemærkninger til retningslinje 14

I visse tilfælde kan det være hensigtsmæssigt, at placere aktiviteter der støjer, støver eller nemt kan kombineres med råstofindvinding i råstofgrave - såkaldte biaktiviteter. Etableringen af disse aktiviteter kræver typisk tilladelse eller dispensation fra kommunen eller andre myndigheder. Råstofindvinding skal dog altid være den primære aktivitet, således at afslutning og efterbehandling af råstofgrave ikke tidsmæssigt udsættes som følge af biaktiviteter.

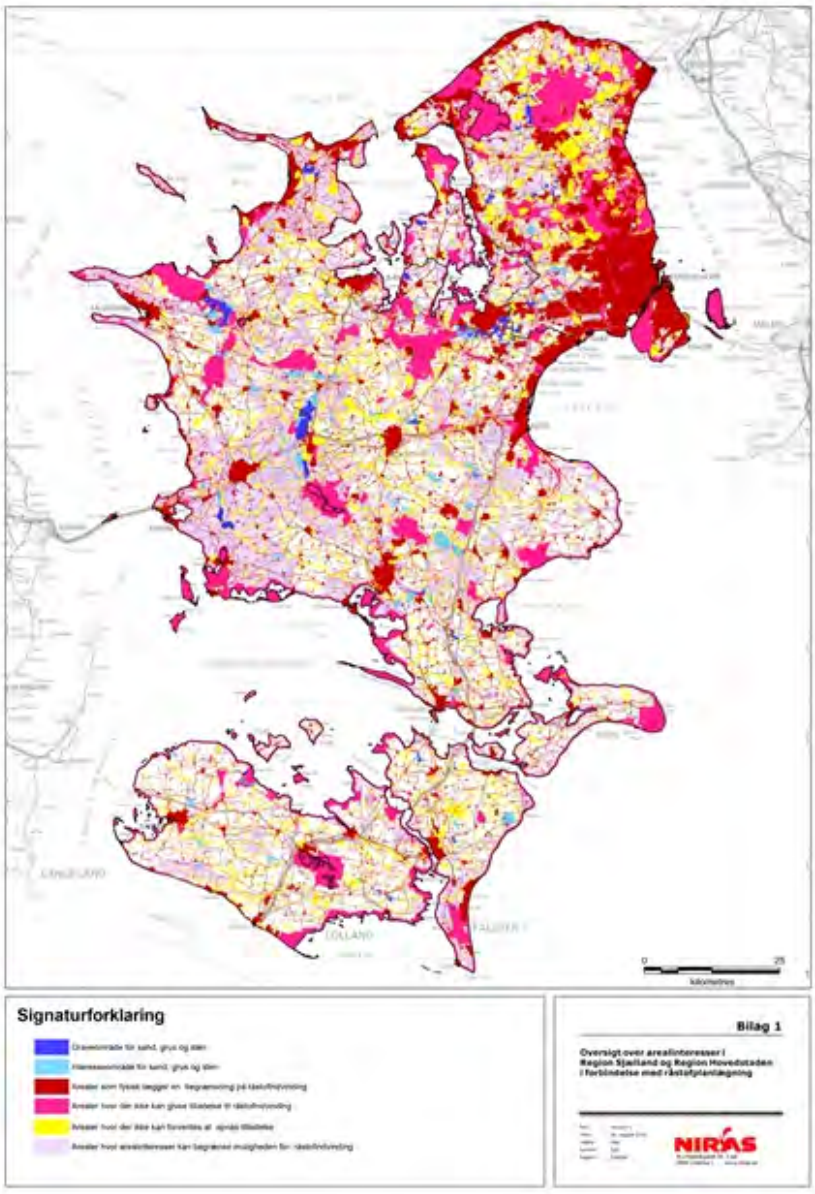
Region Hovedstaden ser substitution af primære råstoffer med bygningsaffald og andre egnede materialer som et vigtigt element i indfasningen af cirkulær økonomi. Oparbejdning af byggeaffald og restprodukter kan imidlertid indebære miljørisici; nyere undersøgelser indikerer, at miljøkvaliteten af nedknust beton og tegl ikke modsvarer Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterier[1]. Region Hovedstaden finder derfor, at etablering af anlæg til nedknusning af genbrugsmaterialer i råstofgrave og oplag af nedknusningsprodukter skal foregå med en høj grad af forsigtighed. I visse råstofgrave vil oparbejdningsaktiviteter og oplag af sekundære råstoffer derfor være uforenelige med hensynet til miljøbeskyttelse og vandforsyning.

---

[1] Miljøstyrelsen (2015): Forurenende stoffer i beton og tegl. Miljøprojekt nr. 1806, 2015

Kortlægning og kortlægningsstrategi

Region Hovedstaden er en tæt bebygget region og udbygningen af byer og infrastruktur tager mere og mere plads. De arealer hvorfra der kan indvindes råstoffer bliver mindre i takt med regionens udvikling og omfanget af arealinteresserne øges. For at få en indikation af omfanget af arealinteresser i regionen har Region Hovedstaden og Region Sjælland samarbejdet om en kortlægning af arealinteresser på Sjælland. Resultatet af kortlægningen fremgår af kortet figur 1.

Figur 1 Arealinteresser i Region Hovedstaden og Region Sjælland

Kortet viser, at der både i Region Hovedstaden og Region Sjælland er store udfordringer med at finde arealer med begrænsede arealinteresser der muliggøre udpegning af nye graveområder for sand og grus.

Prioritering

Region Hovedstaden påbegyndte i 2009 en systematisk undersøgelse af regionen med henblik på

Kortlægning af mulige råstofforekomster. Undersøgelserne og kortlægningen blev gennemført i flere trin. Det første trin blev udført ved, at alle tilgængelige rapporter over geologiske undersøgelser, geofysiske undersøgelser og råstofundersøgelser, der er blevet gennemført i regionen, blev indsamlet. Rapporterne blev indsamlet fra staten, regioner, kommuner, rådgivende ingeniørfirmaer og private personer og om nødvendigt digitaliseret. Rapporterne blev herefter indberettet til den nationale database for geofysiske undersøgelser samt rapportdatabasen hos GEUS (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland).

Kortlægningsindsatsen blev efterfølgende prioriteret i forhold til hvor i regionen der ventes det største forbrug. Prioriteringen resulteret i, at regionen kunne opdeles i en 1., 2. og 3. prioritetsområde samt et større tætbebygget område, hvor råstofindvinding ikke kunne lade sig gøre. Prioriteringen fremgår af figur 2.

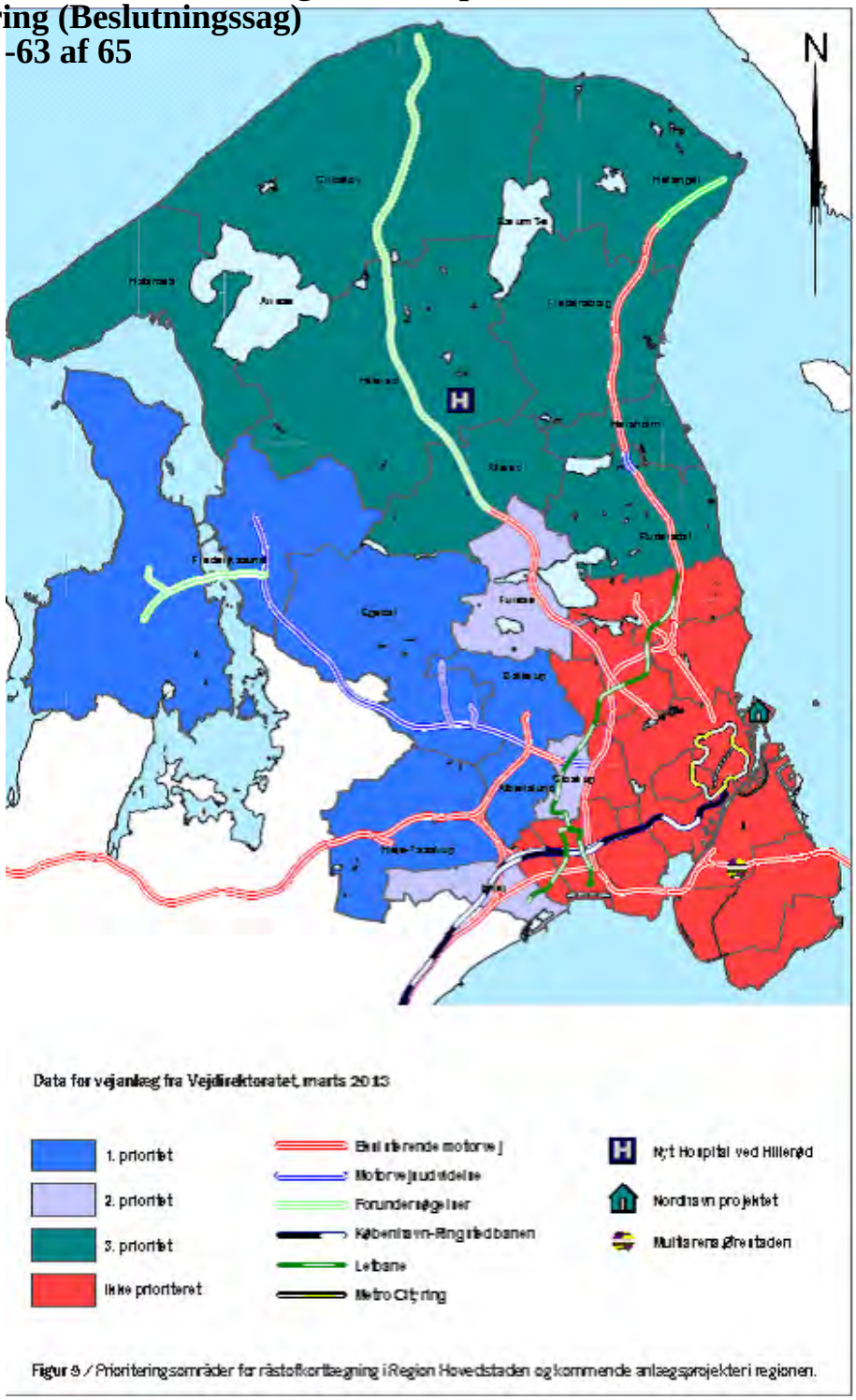
Kortlægningsstrategien kunne således tage afsæt i prioriteringen i Råstofplan 2012 og blev igangsat på flere fronter:

- Den indledende kortlægning af prioritetsområder
- Detailkortlægning af interesseområder
- Kortlægning, ressourcevurderinger og miljøscreeninger af flere af graveområderne i Nordsjælland

Den indledende kortlægning af prioritetsområder blev gennemført ved en råstofscreening på kommune-niveau. Ved screeningen blev alle eksisterende oplysninger, der tidligere er blevet indsamlet, samlet og disse oplysninger blev derefter sammenholdt med geologiske oplysninger fra eksisterende boringer i området. Resultat af disse screeninger blev en lokalisering af mulige forekomster af sand og grus, der befinder sig tæt på terrænoverfladen. Ved screeningen identificeredes tillige geologiske aflejringsmiljøer, der kan rumme tilsvarende forekomster andre steder i regionen.

Efter gennemførelse af screeningen af områder med 1. prioritet blev det klart, at prioriteringen og indsatsen skulle justeres. Kortlægning af kommunerne Ishøj, Glostrup og Furesø der udgør 2. prioritetsområder skulle på grund af befolkningstæthed, ikke gennemføres som screening. Der skulle i stedet gennemføres en detailkortlægning i tilgængelige områder. Tilsvarende skulle Rudersdal og Hørsholm kommuner udgå af prioriteringen.

Den råstofgeologiske screening af samtlige kommuner der indgår i prioriteringen er gennemført og afsluttet ved udgangen af 2016.

Figur 9 / Prioriteringsområder for råstofkortlægning i Region Hovedstaden og kommende anlægsprojekter i regionen.

Figur 2. Prioritering af råstofkortlægning i Region Hovedstaden

Detailkortlægning af interesseområder

På baggrund af screeningsresultaterne og den geologiske vurdering var det i Råstofplan 2012 muligt at udpege 13 områder som interesseområder, hvor der er sandsynlighed for forekomst af sand og grus tæt på terrænoverfladen. Regionen har ved udgangen af 2016 gennemført detailundersøgelser i otte af disse områder. Detailundersøgelser har omfattet bl.a. boringer og geofysiske undersøgelser og en nærmere geologisk vurdering af forekomsterne. På baggrund af disse detailundersøgelser udtages fem interesseområder fra planen, da forekomsten ikke vurderes at være erhvervsmæssig interessant, et område foreslås justeret og udpeget som graveområde for ler og et delområde

forslag udpeges som graveområder for sand og grus. Det sidste delområde rummer en forekomst der kan have erhvervsmæssig interesse, men miljøforholdene bevirker, at området foreslås udtaget af planen.

De råstofgeologiske screeninger har resulteret i, at der i Råstofplan 2016 foreslås udpegede 20 interesseområder, hvoraf fem videreføres fra sidste plan.

Detailkortlægning af interesseområderne fortsætter i den kommende planperiode med henblik på at udpege fremtidige graveområder.

I samarbejde med Region Sjælland er der gennemført undersøgelser af to områder, der begge går på tværs af regionsgrænsen. Et af områderne blev udpeget som interesseområde i Råstofplan 2012 og kunne på baggrund af en afvejning af eksisterende arealinteresser udtages af planen. Det andet område er beliggende på Hornsherred og der er gennemført boringer og geofysiske målinger. På denne lokalitet fortsættes samarbejdet med Region Sjælland med henblik på at lokalisere forekomster på tværs af regionsgrænsen.

Kortlægning af lerforekomster

Forud for Råstofplan 2012 blev der gennemført geologisk kortlægning af 19 arealer, hvor der er rettigheder til at indvinde ler, og på den baggrund blev hovedparten af disse arealer udpegede som graveområder. Kortlægningsindsatsen for ler i perioden indtil Råstofplan 2016 er derfor blevet nedprioriteret i forhold til kortlægning for sand og grus. Der er imidlertid mangel på rødbrændende ler i regionen og den målrettede kortlægningsindsats genoptages derfor. Kortlægningen vil blive koncentreret mod udvalgte geomorfologiske landskabselementer, der kunne identificeres i råstofscreeningen af kommunerne.

Oversigt over kortlægning gennemført siden godkendelse af Råstofplan 2012

- Geologisk Screening af Allerød Kommune, Hillerød Kommune, Frederikssund Kommune Vest, Halsnæs Kommune, Gribskov Kommune, Helsingør Kommune og Fredensborg Kommune
- Geologisk detailkortlægning af interesseområderne: Hammersholt, Vridsløsemagle, Sengeløse, Ledøje Vest, Kallerup Bakke og Uggeløse Skov
- Detailkortlægning af lerforekomst ved interesseområde Uggeløse Skov
- Geologisk detailkortlægning af 3 områder udenfor interesseområde ved Skibby, Ferslev og Vellerup
- Geologisk detailkortlægning af 1 interesseområde og 4 mulige interesseområder.

Kortlægningsstrategi i planperioden

Den systematiske kortlægning af regionens potentielle råstofforekomster fortsættes i næste planperiode. Råstofscreening af de kommuner i regionen der indgik i prioriteringen i Råstofplan 2012 er afsluttet i 2016 og giver derved mulighed for, at kortlægningen af sand og grus kan koncentreres og målrettes yderligere.

Resultaterne af den fortsatte screening bevirker, at der i forslag til Råstofplan 2016 kan udpeges 20 interesseområder fordelt over 8 kommuner, hvoraf 5 er interesseområder videreført fra den tidligere plan.

Der er fortsat høj byggeaktivitet i regionen, hvilket illustreres i nedenstående figur (fig. 3), der angiver undersøgte, planlagte og igangværende infrastrukturprojekter i regionen. Planlægning af

Kortlægningsindsatsen for sand og grus tager højde for disse projekter ved at prioritere kortlægning højt i områder tæt på planlagte projekter.

Kortlægning af regionens råstoffer i planperioden ventes derfor at foregå på flere fronter:

- Detailkortlægning af interesseområder. Den sydlige og vestlige del af regionen prioriteres højst.
- Kortlægning og ressourcevurderinger af flere af graveområderne i Nordsjælland.
- Kortlægning af potentielle forekomster af rødbrændende ler.

Figur 3 Anlæg af infrastrukturprojekter

Forslag til Råstofplan 2016

Forslag til Råstofplan 2016 er under udarbejdelse og forelægges til politisk beslutning januar 2017. Derefter vil der være en 8 ugers høringsperiode før planen kan vedtages endelig.

Kongens vænge 2 3400 Hillerød Telefon: 38 66 50 00 **E-MAIL: raastoffer@regionh.dk**

Indholdsfortegnelse

Råstofområder	4
Helsingør kommune	5
- A1 Bøtterup	6
- A2 Bistrup	8
- A4 Kvistgård	9
Gribskov Kommune	10
- B1 Ammendrup	11
- B2 Høbjerg	13
- B3 Kagerup	14
- Ler 1, 2 og 3, Blistrup	15
- Ler 5, Mønge og 6, Valby	17
- Ler 7, Dønnevælde	19
- Ler 9, Mårum og 10, Nellerød	21
- Ler 12 og 13 Annisse	23
Halsnæs Kommune	24
- C1 Ølsted	25
- C3 Store Havelse	26
- C4 Store Havelse	27
Frederikssund Kommune	28
- D1 Hørup	29
- D2 Sundbylille	30
- D4 Lyngerup	31
- D6 Kyndby	32
- D7 Ryegård	33
- Ler, Uggeløse skov	34
Allerød Kommune	36
- E1 Uggeløse	37
- E2 Uggeløse	38
- E3 Lynge	39
- E4 Lynge	40
- E5 og E6 Lillerød	41
- E7 Lynge	42
- E8 Lynge	43

- E9 Lynge	44
- E10 Nymølle	45
- Ler 26, Kollerød	47
- Ler 27, Lynge	48
Hillerød Kommune	49
- F3 Tulstrup	50
- Ler 22, 23, 24 og 25, Skævinge	51
Høje-Taastrup Kommune	53
- J3 Vasby Bakke	54
- J4 Kallerup Bakke	55
- J5 Hedeland	57
- J6 Vridsløsemagle	58
Egedal Kommune	60
- L1 Vindekilde	61
- L2 Ledøje Vest	62
- Ler 28 og 29, Knardrup	63
Fredensborg Kommune	65
- K1 Holtegård	66
- Ler 14 og 16, Niverød	67
- Ler 17, 18, 19 og 20, Gunderød	69

Råstofområder

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

Helsingør kommune

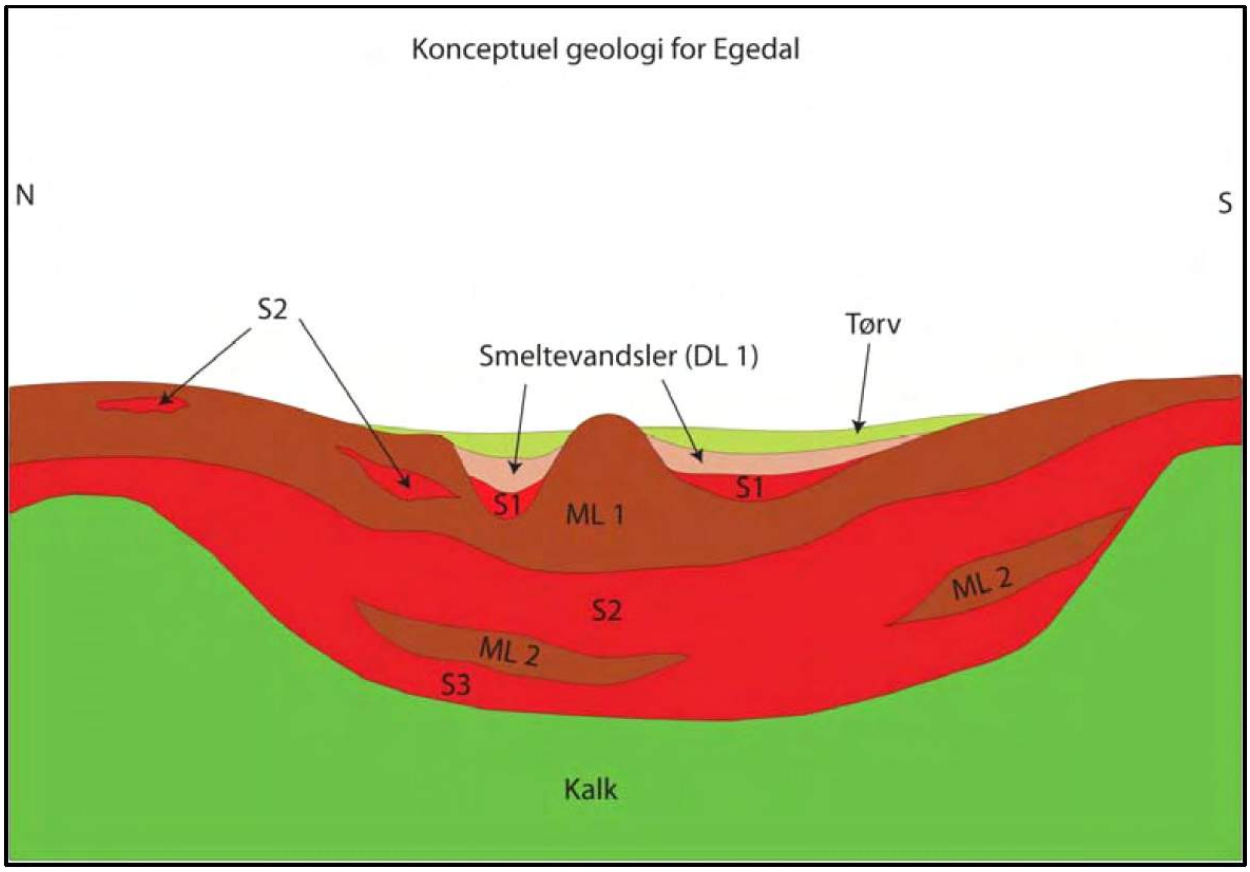
Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

A1 Bøtterup

Areal	74,6 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	2,0 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikring / vej og anlæg samt asfalt

Geologi:

Området udgør et småbakket landskab præget af dødisrelief med overfladenære aflejringer af smeltevandssand og spredte forekomster af moræneler.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk kortlægning i Tikøb regionale graveområde. Geokon 1986.
- Frederiksborg Amt. Processering og tolkning af Sky-TEM-data i et område omkring Helsinge. Orbicon 2006.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.

- Forslag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af ler, kalk og grus. Hovedstadsrådet 1982.
- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af sand, grus og sten. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning: Geo-el, Bøtterup 1983-1984. Frederiksborg Amtskommune 1984.
- Råstofkortlægning Bøtterup 1984. Frederiksborg Amtskommune 1984.
- Geo-el, Bøtterup. Frederiksborg Amtskommune 1984.
- Miljøscreening af graveområde A1, Bøtterup i Helsingør Kommune. Region Hovedstaden 2011.

A2 Bistrup

Areal	22,8 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,6 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld / vej og anlæg

Geologi:

Området udgør et småbakket landskab præget af dødisrelief med overfladenære aflejringer af smeltevandssand og spredte forekomster af moræneler.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk kortlægning i Tikøb regionale graveområde. Geokon 1986.
- Frederiksborg Amt. Processering og tolkning af Sky-TEM-data i et område omkring Helsinge. Orbicon 2006.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofkortlægning på ejendommen Hornbækvej 657, Bistrup, 3100 Hornbæk. Poul Falkenberg ApS, 2008.
- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af sand, grus og sten. Hovedstadsrådet ca. 1982.
- Råstofkortlægning: Geo-el, Bøtterup 1983-1984. Frederiksborg Amtskommune 1984.
- Råstofkortlægning Bøtterup 1984. Frederiksborg Amtskommune 1984.
- Geo-el, Bøtterup. Frederiksborg Amtskommune 1984.
- Råstofgeologisk kortlægning i Tikøb regionale graveområde. Hovedstadsrådet 1985.

A4 Kvistgård

Areal	32 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	1,2 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Bundsikringsgrus

Geologi:

Området er et morænelandskab fra sidste istid, Weichsel. Landskabet er præget af dødisrelief med overfladenære aflejringer af smeltevandssand og spredte forekomster af moræneler.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.

Udvalgte undersøgelser:

- MEP undersøgelse af dele af Kvistgårdområdet, Miljøcenter Roskilde, 2008.
- Helsingør Model, Integreret hydrologisk model, opstilling og anvendelse, Alectia september 2010.
- Region Hovedstaden: Ressourcevurdering i området ved Kvistgård, Orbicon, juni 2011.
- Miljøscreening af graveområde A4, Kvistgård i Helsingør Kommune, Region Hovedstaden 2011.

Gribskov Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

B1 Ammendrup

Areal	50,3 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,3 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

Området karakteriseres som et dødislandskab med enkeltstående bakker og afløbsløse lavninger. Overfladen præges af smeltevandssand.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

Det forudsættes, at området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.

Udvalgte undersøgelser:

- Miljøscreening af graveområde B1, Ammendrup i Gribskov Kommune. Region Hovedstaden 2011.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Frederiksborg Amt. Geofysisk kortlægning ved Helsinge. Datarapport. Watertech 2006.
- Geoelektrisk undersøgelse i et område ved Alsønderup mellem Helsinge og Hillerød Nordsjælland. Geokon 1984.
- Frederiksborg Amt. Processering og tolkning af Sky-TEM-data i et område omkring Helsinge. Orbicon 2006.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning i Alsønderup og Ølsted graveområder, Region Hovedstaden. Foreløbig undersøgelse udført for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af sand, grus og sten. Hovedstadsrådet 1982.
- Geoelektriske kort ved Annisse Nord. Kurt Sørensen 1993.
- Råstofkortlægning indenfor Alsønderup graveområde. Samfundsteknik A/S 1993.
- En detailkortlægning af en sand/grus forekomst ved Kæderup Øst for Helsinge i Nordsjælland. Geokon 1986,
- notater, herunder håndskrevne med tolkninger og beskrivelse af råstofforhold i Alsønderup graveområde. Desuden kort og sonderingsdatablade. Hovedstadsrådet 1988.
- Miljøscreening af graveområde B1, Ammendrup i Gribskov Kommune, Region Hovedstaden 2011.

B2 Højbjerg

Areal	33,8 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,1 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

Området karakteriseres som et dødislandskab med afløbsløse lavninger. Overfladen præges af smeltevandssand.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 1986.
- Geoelektrisk undersøgelse i et område ved Alsønderup mellem Helsinge og Hillerød Nordsjælland. Geokon 1984.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 1986.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning i Alsønderup og Ølsted graveområder, Region Hovedstaden. Foreløbig undersøgelse udført for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af sand, grus og sten. Hovedstadsrådet ca. 1982.
- Geoelektriske kort ved Annisse Nord. Kurt Sørensen 1993.
- Råstofkortlægning indenfor Alsønderup graveområde. Samfundsteknik A/S 1993.
- En detailkortlægning af en sand/grus forekomst ved Kæderup Øst for Helsinge i Nordsjælland. Geokon 1986.
- Notater, herunder håndskrevne med tolkninger og beskrivelse af råstofforhold i Alsønderup graveområde. Desuden kort og sonderingsdatablade. Hovedstadsrådet 1988.

B3 Kagerup

Areal	37,5 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,2 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

Området karakteriseres som et dødislandskab med lave enkeltstående bakker og afløbsløse lavninger. Overfladen præges af smeltevandssand.

Udvalgte undersøgelser:

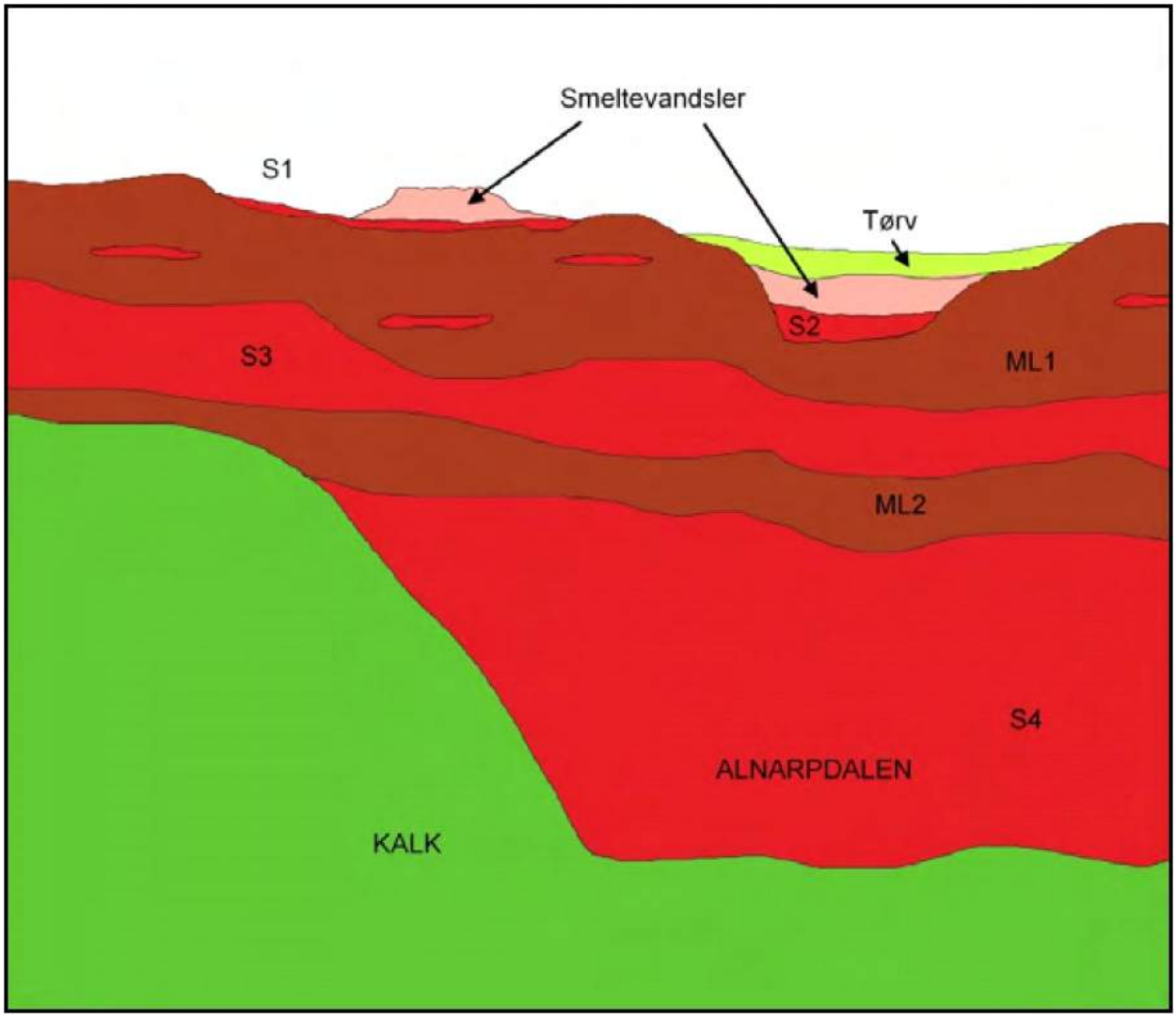
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Geoelektrisk undersøgelse i et område ved Alsønderup mellem Helsinge og Hillerød Nordsjælland. Geokon 1984.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning i Alsønderup og Ølsted graveområder, Region Hovedstaden. Foreløbig undersøgelse udført for Region Hovedstaden. GEUS 2007.

Lerindvindingsområde 1, 2 og 3, Blistrup

Areal:	Område 1: 2,1 ha Område 2: 2,9 ha Område 3: 3,5 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Område 1: 5.750 m^3 Område 2: - Område 3: 40.000 m^3
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit der viser geologien ved Blistrup og aflejring af smeltevandsler og silt i isdæmmet sø. Bemærk at der i dødislandskabet er aflejret smeltevandsler i dødisbassiner såvel som i isdæmmede søer, hvorfra sidstnævnte i dag fremstår som bakketoppe.

Undersøgelser:

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011, Rettighedsarealerne 1, 2 og 3, Blistrup, nov. 2011, COWI.

Bemærkninger:

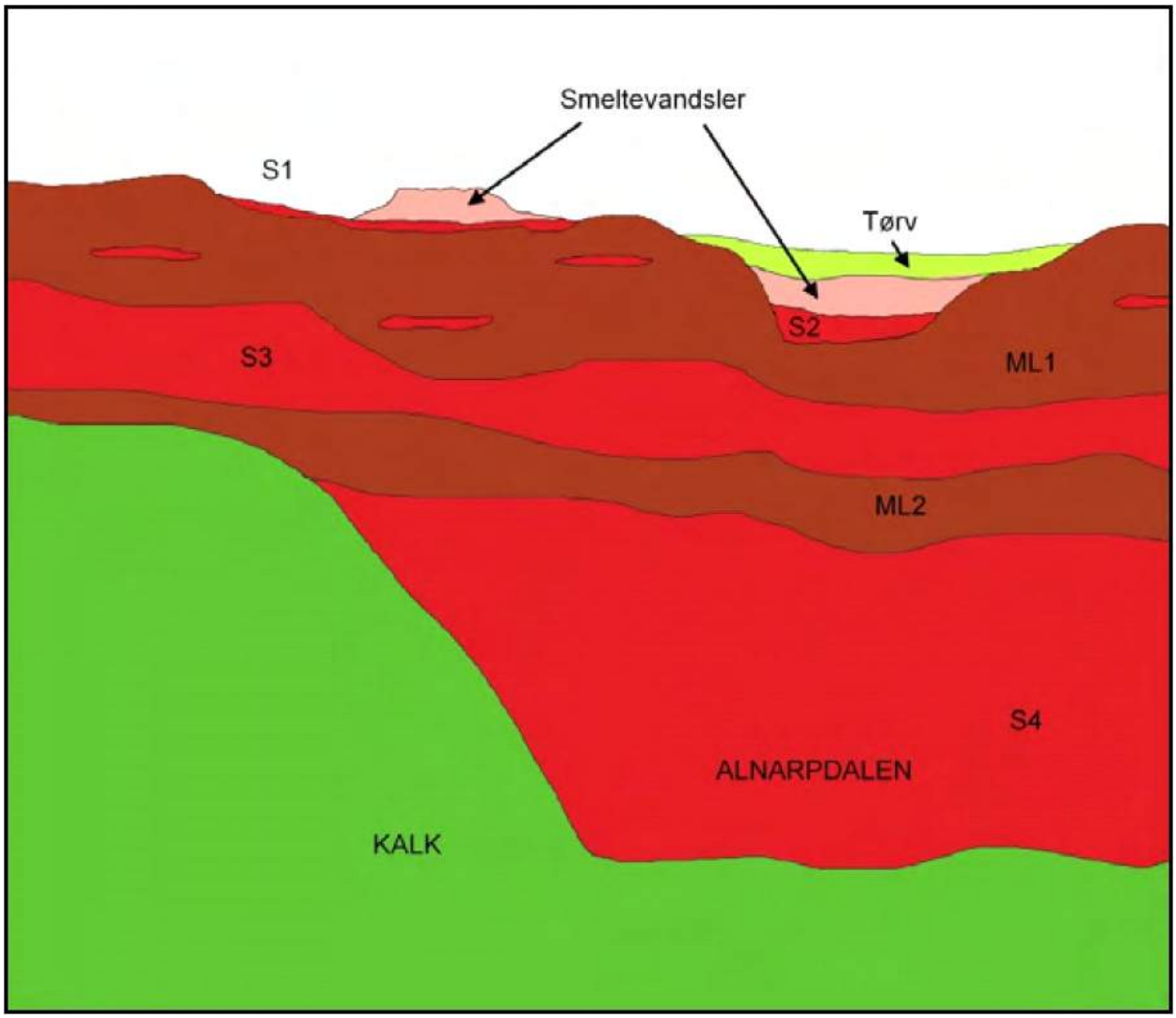
Område 1, 2 og 3 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Rettighederne er gældende indtil 2028. Område 1 og 3 er tillige udpegede som graveområder for ler på baggrund af regionens kortlægning.

Lerindvindngsområde 5, Mønge og 6, Valby

Areal:	Område 5: 28,1 ha Område 6: 27,5 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Område 5: - Område 6: 141.000 m^3
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit der viser geologien ved Valby. Bemærk at der i dødislandskabet er aflejret smeltevandsler i dødisbassiner såvel som i isdæmmede søer, hvorfor sidstnævnte i dag fremstår som bakketoppe.

Undersøgelser:

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011, Rettighedsareal 5, Lokalitet Mønge Huse, nov. 2011, COWI.

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011, Rettighedsareal 6, Lokalitet Valby, nov. 2011, COWI

Bemærkninger

Område 5 og 6 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Rettighederne er gældende indtil 2028.

Område 6 er tillige udpegede som graveområde for ler på baggrund af regionens kortlægning.

Lerindvindngsområde 7, Dønnevælde

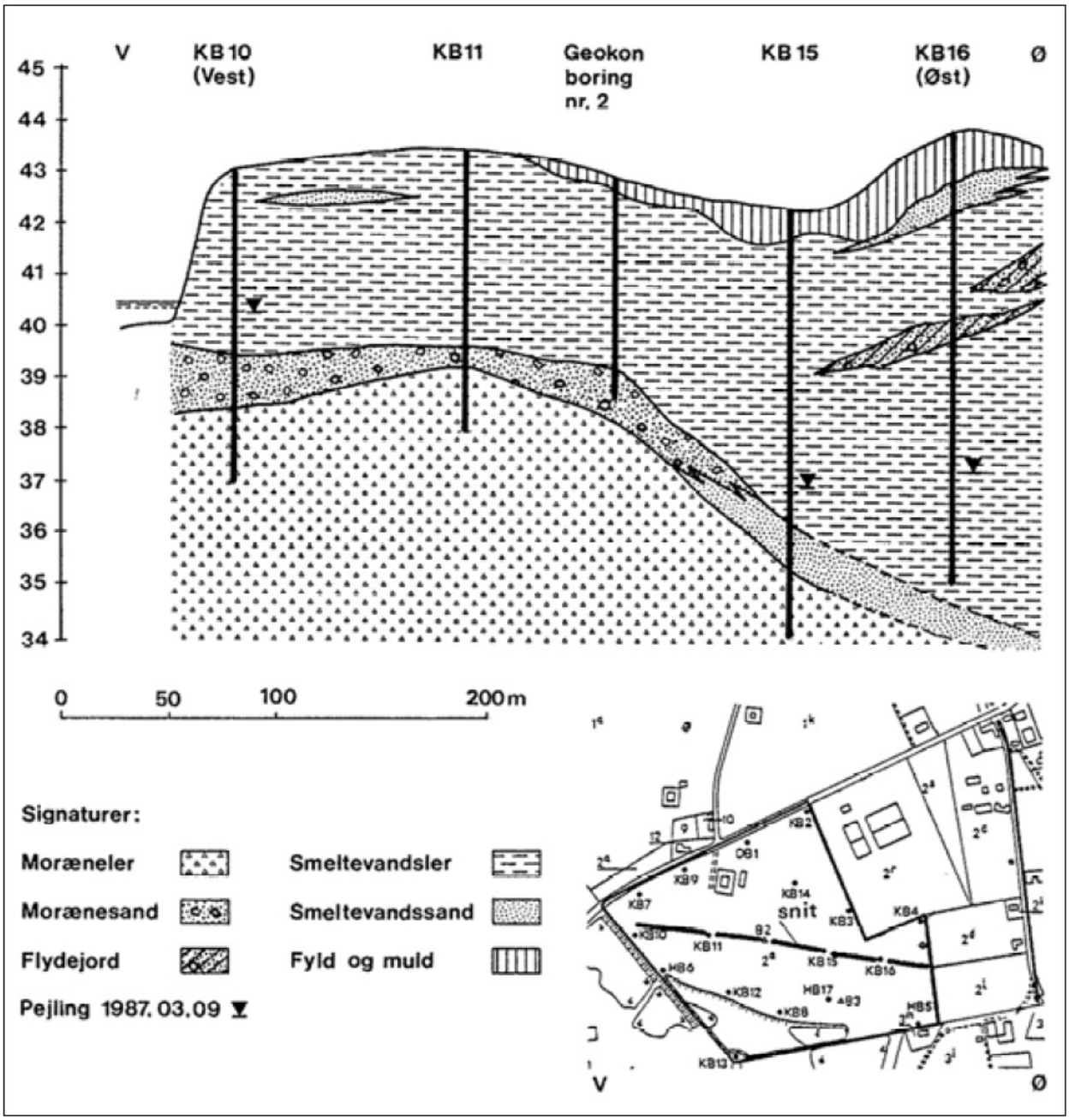
Areal: 7,6 ha

Skønnet forekomst pr. 2016: 64.000 m^3:

Forekomsttype: Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Smeltevandsler formodes at afspejle et bassin, hvori langsom sedimentation har forekommet under dødisens afsmeltning.

Forsimplet geologisk tværsnit for rettighedsareal 7 ved Dønnevælde fra COWIconsult 1987

Undersøgelser:

Hydrogeologiske undersøgelser ved Dønnevælde 1986-87, Græsted-Gilleleje Kommune,

COWI A/S, 1987.
Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011, Rettighedsareal 7, Lokalitet Dønnevælde, nov. 2011, COWI.

Bemærkninger:

Område 7 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

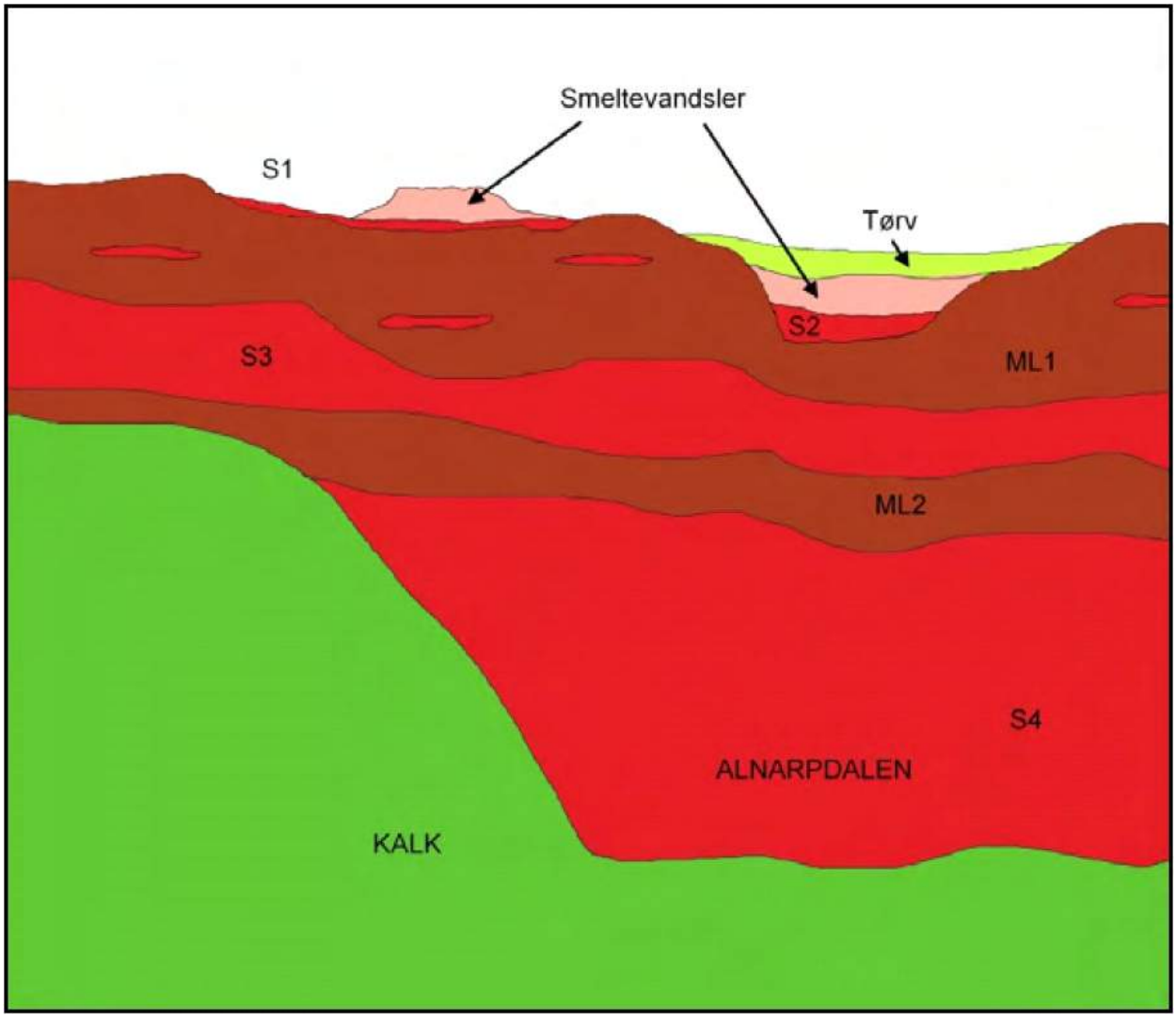
En del af område 7 er tillige udpeget som graveområde for ler på baggrund af regionens kortlægning.

Lerindvindngsområde 9, Mårum og 10, Nellerød

Areal:	Område 9: 47,9 ha Område 10: 14,8 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Område 9: 110.000 m^3 Område 10: 55.000 m^3
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit der viser geologien ved Nellerød og aflejringer af smeltevandsler og -silt i isdæmmet sø. Der er i dødislandskabet aflejret smeltevandsler i dødisbassiner såvel som i isdæmmede søer hvorfra sidstnævnte i dag fremstår som bakketoppe

Undersøgelser:

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011, Rettighedsareal 10, Lokalitet Nellerød, nov. 2011, COWI.

Bemærkninger:

Område 9 og 10 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

Område 10 og en del af område 9 er ligge udpeget som graveområde for ler på baggrund af regionens kortlægning.

Lerindvindingsområde 12 og 13 Annisse

Areal:	Areal 12 nord: 35 ha Areal 12 syd: 35 ha Areal 13: 3,9 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Areal 12 nord: 65.000 m^3 Areal 12 syd: 350.000 m^3 Areal 13: 40.000 m^3
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Undersøgelser:

-

Bemærkninger:

Områder 12 og 13 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

Område 12 og 13 er tillige udpeget som graveområder for ler på baggrund forekomsten af ler.

Halsnæs Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

C1 Ølsted

Areal	12 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,9 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

Området er del af en smeltevandsslette der i overfladen er præget af dødisrelief

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.
- At Fingerplanens bestemmelser for Rute 211 overholdes.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Frederiksborg Amt. Datarapport - Geofysisk kortlægning Skævinge. Watertech 2005.
- Geoelektrisk undersøgelse i Ølsted graveområde 1989. Geokon 2000.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup, Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk. Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning i Alsønderup og Ølsted graveområder, Region Hovedstaden. Foreløbig undersøgelse udført for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Hydrogeologisk kortlægning. Slæbegeoelektrisk kortlægning og udførelse af ellog-boringer ved Hørup Kildeplads og Havelse Kildeplads. Samfundsteknik A/S 1996.
- Geo-el, St. Havelse, 1980-1981. Frederiksborg Amtskommune 1981.
- Miljøscreening af graveområde C1, Ølsted i Halsnæs Kommune. Region Hovedstaden 2011.

C3 Store Havelse

Areal	14 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	1,4 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

Området er del af en smeltevandsslette der i overfladen er præget af dødisrelief

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Frederiksborg Amt. Datarapport - Geofysisk kortlægning Skævinge. Watertech 2005.
- Geoelektrisk undersøgelse i Ølsted graveområde 1989. Geokon 2000.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning i Alsønderup og Ølsted graveområder, Region Hovedstaden. Foreløbig undersøgelse udført for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Hydrogeologisk kortlægning. Slæbegeoelektrisk kortlægning og udførelse af ellog-boringer ved Hørup Kildeplads og Havelse Kildeplads. Sanfundsteknik A/S 1996.
- Geo-el, St. Havelse, 1980-1981. Frederiksborg Amtskommune 1981.

C4 Store Havelse

Areal	30,8 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	1,1 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

Området er del af en smeltevandsslette der i overfladen er præget af dødisrelief

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.
- At Fingerplanens bestemmelser for Rute 211 overholdes.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Frederiksborg Amt. Datarapport - Geofysisk kortlægning Skævinge. Watertech 2005.
- Geoelektrisk undersøgelse i Ølsted graveområde 1989. Geokon 2000.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning i Alsønderup og Ølsted graveområder, Region Hovedstaden. Foreløbig undersøgelse udført for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Hydrogeologisk kortlægning. Slæbegeoelektrisk kortlægning og udførelse af ellog-boringer ved Hørup Kildeplads og Havelse Kildeplads. Sanfundsteknik A/S 1996.
- Geo-el, St. Havelse, 1980-1981. Frederiksborg Amtskommune 1981.
- Miljøscreening af graveområde C4, St. Havelse. Region Hovedstaden 2011.

Frederikssund Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

D1 Hørup

Areal	29,6 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	1,8 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

En småbakket moræneflade gennemskåret af smeltevandsløb der i sidste istid afvandede gletscherne.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Hydrogeologisk kortlægning. Slæbegeoelektrisk kortlægning og udførelse af ellog-boringer ved Hørup Kildeplads og Havelse Kildeplads. Samfundsteknik A/S 1996.
- MEP-kortlægning ved Slangerup. HOH Vand og Miljø A/S 2002.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Frederikssund Graveområde. Fase 2 1989. Geokon 1989.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg tilRåstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofkortlægning i Frederikssund Graveområde. Geokon 1991.
- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, nov. 2011.
- Miljøscreening af graveområde D1, Hørup. Region Hovedstaden 2011.

D2 Sundbylille

Areal	154, 3 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	9,8 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materialer / vej og anlæg

Geologi:

En småbakket moræneflade gennemskåret af smeltevandsløb der i sidste istid afvandede gletscherne.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Hydrogeologisk kortlægning. Slæbegeoelektrisk kortlægning og udførelse af ellog-boringer ved Hørup Kildeplads og Havelse Kildeplads. Samfundsteknik A/S 1996.
- MEP-kortlægning ved Slangerup. HOH Vand og Miljø A/S 2002.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup, Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Frederikssund Graveområde. Fase 2 1989. Geokon 1989.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Københavns Energi. Undersøgelse af 9 vandindvindingsboringer. Geoteknisk institut 2003.
- Københavns Energi. Undersøgelse af vandindvindingsboring. DGU-nr. 192.984. Hørup-V22 (8a). Geoteknisk institut 2003.
- Borehulslogging Hørup. Københavns Vandforsyning. Boring 15A, 3A, 8A og 16A. GEUS 1996.
- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, nov. 2011.

D4 Lyngerup

Areal	53,6 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	3,5 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Småbakket terræn med smeltevandsaflejringer tæt på terrænet.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.
- At Vejdirektoratets planer for udbygning af vejtracéet af Landerslevvej respekteres.

Udvalgte undersøgelser:

- Sårbarhedskortlægning syd for Jægerspris på Hornsherred. WaterTech A/S 2001.
- Frederiksborg Amt. Ellogboringer ved Jægerspris. Carl Bro A/S 2001.
- Frederiksborg Amt. Geofysisk kortlægning ved Lyngerup. Slæbegeoelektrisk sondering (Paces) & MEP. Dansk Geofysik 2002.
- Miljøscreening af graveområde D4, Lyngerup. Region Hovedstaden 2011.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

D6 Kyndby

Areal	139,6 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	16,0 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Et lavtliggende flade der mod vest har et dække af moræneler over smeltevandsaflejringer. Mod øst er smeltevandsaflejringerne i overfladen.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.

Udvalgte undersøgelser:

- Ellog Rapport. Sag: Kyndby; 4"-Ellog-boringer med niveaubestemt vandprøvetagning. Samfundsteknik A/S 1993.
- Frederiksborg Amt. Geofysisk sårbarhedskortlægning ved Skibby og Kyndby. Carl Bro A/S 2001.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofkortlægning. Sag: Råstofkortlægning indenfor Kyndby graveområde. Samfundsteknik A/S 1993.
- Miljøscreening af graveområde D6, Kyndby. Region Hovedstaden 2011.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

D7 Ryegård

Areal	19 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	1,8 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi

En småbakket moræneflade gennemskåret af smeltevandsløb der i sidste istid afvandede gletscherne.

Forudsætninger for udpegning som graveområde

- At der indgås aftale med Museum Nordsjælland om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med museet, at de orienteres i god tid før afrømning af muld.
- At Energinet.dk inddrages ang. hensynet til deres arealreservation.

Udvalgte undersøgelser

- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden 2011.
- Råstofgeologisk oplæg tilRåstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- MEP-kortlægning ved Slangerup. HOH Vand og Miljø A/S 2002.
- Hydrogeologisk kortlægning. Slæbegeoelektrisk kortlægning og udførelse af ellog-boringer ved Hørup Kildeplads og Havelse Kildeplads. Samfundsteknik A/S 1996.
- Råstofkortlægning i Frederikssund Graveområde. Geokon 1991.
- Råstofkortlægning i Frederikssund Graveområde. Fase 2 1989. Geokon 1989.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningdel B. Hovedstadsrådet 1982.

Lerindvindingsområde, Uggeløse skov

Areal: 18,6 ha

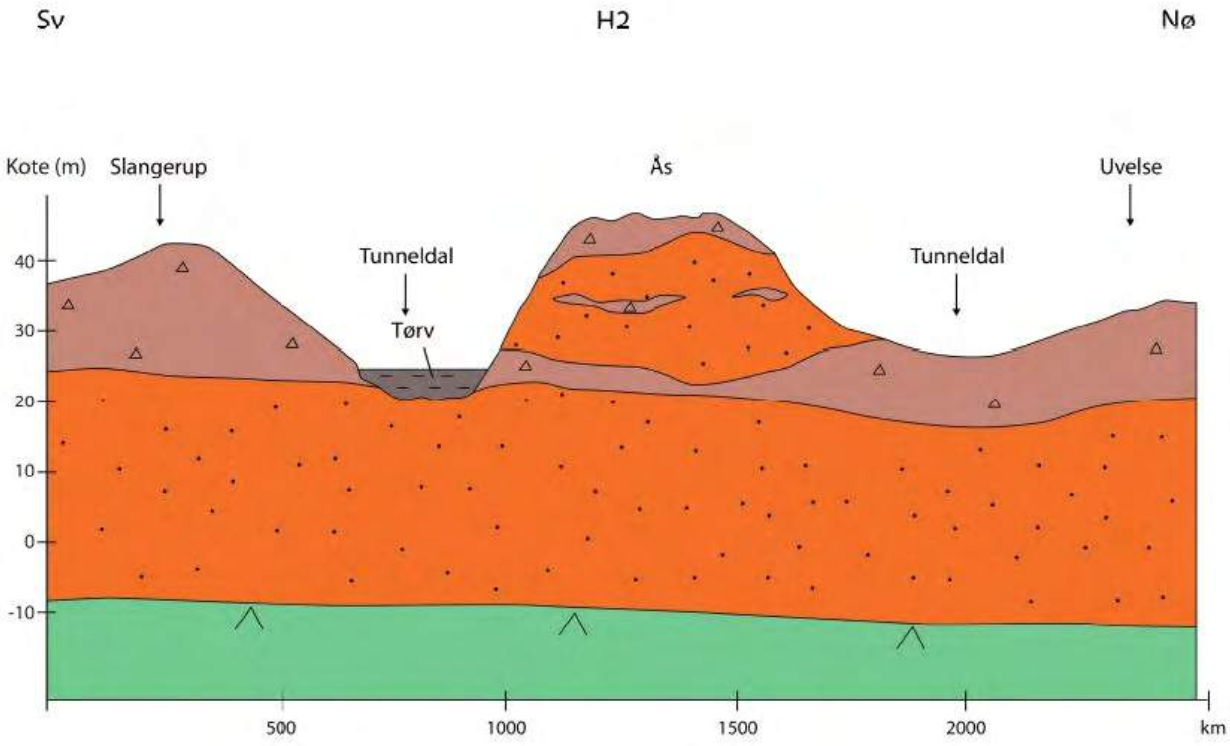
Skønnet forekomst pr. 2016: 130.000 m^3

Forekomsttype: Smeltevandsler

Skønnet kvalitet/anvendelse Teglværksproduktion

Geologi forhold

Konceptuelt snit som overordnet vurderes at afspejler de geologiske forhold i Uggerløse Skov. Landskabet er præget af en kuperet moræneflade med dødisrelief som gennemsættes af flere dalsystemer der tolkes som tunneldale dannet af subglaciale floder. Smeltvandsleret i Uggeløse Skov er sandsynligvis dannet i en mindre is-dæmmede sø som i dag fremstår som et mindre bakkedrag (ses ikke i det konceptuelle snit).

Forudsætninger for udpegning som graveområde

Arealets funktion som økologisk forbindelse skal indarbejdes i efterbehandlingsplaner for området

Udvalgte undersøgelser

- Lerkortlægning i Uggeløse Skov, Region Hovedstaden 2016.
- Råstofkortlægning i 5 råstofinteresseområder Uggeløse Skov. Region Hovedstaden 2016.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden 2013.
- MEP-kortlægning ved Slangerup. HOH Vand og Miljø A/S 2002.
- Råstofindvinding Lynge graveområde - Regionplantillæg 3 til Regionplan 1989. Frederiksborg Amt 1992.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.

- Råstofkortlægning i Lynge graveområde. Frederiksborg Amt1990.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Geoelektriske undersøgelser grusgrav ved Uggeløse "Lille Rosenbusk". Geokon 1984.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Landskabskort over Danmark. Smed, P., Blad 4, Sjælland, Lolland, Falster, Bornholm. Geografforlaget, 1982.

Allerød Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

E1 Uggeløse

Areal	46,8 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,3 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Del af et dalstrøg der udgjorde flodleje for smeltevand i sidste istid.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.
- At det i efterbehandlingsplanen sikres, at der efterlades geologiske profiler der illustrerer områdets geologiske dannelsesforløb.
- At der i efterbehandlingsplanen skabes sammenhæng med efterbehandlingsplanen for graveområdet E2.
- At der ikke etableres en direkte udkørsel til Slangerupvej.

Udvalgte undersøgelser:

- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Geoelektriske undersøgelser grusgrav ved Uggeløse "Lille Rosenbusk". Geokon 1984.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup, Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Fra grusgrav - til fritidsområde Delrapport nr. 2. Allerød Kommune 1989.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.
- Miljøscreening af graveområde E1, Uggeløse i Allerød Kommune. Region Hovedstaden 2011.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

E2 Uggeløse

Areal	55,9 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	2,9 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Den nordlige del af området er en kuperet moræneflade med dødisrelief, mens den sydlige tolkes som del af en morænedækket ås.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.
- At det i efterbehandlingsplanen sikres, at der efterlades geologiske profiler der illustrerer områdets geologiske dannelsesforløb.
- At der i efterbehandlingsplanen skabes sammenhæng med efterbehandlingsplanen for graveområde E1.

Udvalgte undersøgelser:

- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Geoelektriske undersøgelser grusgrav ved Uggeløse "Lille Rosenbusk". Geokon 1984.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Fra grusgrav - til fritidsområde Delrapport nr. 2. Allerød Kommune 1989.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.
- Råstofindvinding Lynge graveområde - Regionplantillæg 3 til Regionplan 1989. Frederiksborg Amt 1992.
- Råstofindvinding Lynge graveområde. Frederiksborg Amt1990.
- MEP-kortlægning ved Slangerup. HOH Vand og Miljø A/S 2002.
- Miljøscreening af graveområde E2, Uggeløse i Allerød Kommune. Region Hovedstaden 2011.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

E3 Lynge

Areal	12,1 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,9 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Området består af et højtliggende plateau med dødisrelief.

Udvalgte undersøgelser:

- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Frederiksborg Amt. Datarapport. Slæbegeoelektriske undersøgelser ved Uvelse, Nr. Herlev & Kollerød. WaterTech A/S 2004.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk. Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk. Kortlægningsdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.
- Råstofindvinding Lynge graveområde. Frederiksborg Amt 1990.
- MEP-kortlægning ved Slangerup. HOH Vand og Miljø A/S 2002.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

Andet:

Området er desuden omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Se lerindvindingsområde 27.

E4 Lynge

Areal	34,4 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	4,2 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Området består af et højtliggende plateau med dødisrelief.

Udvalgte undersøgelser:

- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007
- Frederiksborg Amt. Datarapport. Slæbegeoelektriske undersøgelser ved Uvelse, Nr. Herlev & Kollerød. WaterTech A/S 2004.
- Råstofkortlægning ved Fuglerupgård, Lynge. Geokon 1990.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel A. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofredegørelse 1990. Tillæg til regionplan 1989. Frederiksborg Amtskommune 1990.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.
- Råstofindvinding Lynge graveområde. Frederiksborg Amt 1990.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

E5 og E6 Lillerød

Areal	E5: 10,0 ha E6: 16,4 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	E5: 1,3 mio. m^3 E6: 1,4 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Området består af et højtliggende plateau med dødisrelief.

Udvalgte undersøgelser:

- Frederiksborg Amt. Datarapport. Slæbegeoelektriske undersøgelser ved Uvelse, Nr. Herlev & Kollerød. WaterTech A/S 2004.
- Foreløbig datarapport angående råstofkortlægning for B5. Statens Vejlaboratorium 1976.
- Ringmotorvejen M5 Veksø-Hammersholt. Statens Vejlaboratorium 1981.
- Ringmotorvejen M5 Veksø-Hammersholt. Statens Vejlaboratorium 1981.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk. Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Fra grusgrav - til fritidsområde Delrapport nr. 2. Allerød Kommune 1989.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.
- Råstofindvinding Lynge graveområde - Regionplantillæg 3 til Regionplan 1989. Frederiksborg Amt1992.
- Råstofindvinding Lynge graveområde. Frederiksborg Amt 1990.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

E7 Lynge

Areal	33,1 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	3,5 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld materiale samt bundsikringsgrus / vej og anlæg

Geologi:

Området består af et højtliggende plateau med dødisrelief.

Udvalgte undersøgelser:

- Rapport over den geoelektriske undersøgelse ved Maglebjerg øst for Lynge, udført 23-30/9 1966. Inst. For teknisk geologi 1966.
- Geofysiske undersøgelser i dele af Allerød, Farum og Stenløse kommuner. WaterTech 2002.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofredegørelse 1990. Tillæg til regionplan 1989. Frederiksborg Amtskommune 1990.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

E8 Lynge

Areal	27,4 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	3,2 mio. m3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsgrus / vej og anlæg.

Geologi:

Området består af et højtliggende plateau med dødisrelief.

Udvalgte undersøgelser:

- Lynge graveområde I. Diverse planlægningsdokumenter 1949-1988.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning: Geo-el. Lynge-Strø. Frederiksborg Amt 1982.
- Rapport over den geoelektriske undersøgelse ved Maglebjerg øst for Lynge, udført 23-30/9 1966. Inst. For teknisk geologi 1966.
- Geofysiske undersøgelser i dele af Allerød, Farum og Stenløse kommuner. WaterTech 2002.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Lynge graveområde III. Geokon 1988.
- Lynge graveområde II. Geokon 1985.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel B. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990. Geokon 1990.
- Råstofindvinding Lynge graveområde. Frederiksborg Amt1990.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

E9 Lynge

Areal	38 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	4,8 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsgrus / vej og anlæg.

Geologi:

Området består af et højtliggende plateau med dødisrelief.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2 GEUS 2006.
- Lynge graveområde III, Geokon 1988.
- Lynge graveområde II, Geokon 1990.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, kortlægningsdel B, Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup, Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder, Geokon 1988 .
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3, GEUS 2006.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990, Geokon 1990.
- Råstofindvinding Lynge graveområde, Frederiksborg Amt 1990.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden, GEUS 2007.
- Geofysiske undersøgelser i dele af Allerød, Farum og Stenløse kommuner, WaterTech 2002.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

E10 Nymølle

Areal	15,4 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	1,2 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld / vej og anlæg

Geologi:

Området består af et højtliggende plateau med dødisrelief.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.
- At der oprettes erstatningsvandhuller såfremt der på ansøgningstidspunktet konstateres stor vandsalamander.
- At afstanden mellem vandindvindingsanlæg og råstofgrav skal være minimum 150 meter.
- At der tages højde for at transportkorridorformålene varetages, herunder at der ikke indvindes under grundvand.

Udvalgte undersøgelser:

- Geofysiske undersøgelser i dele af Allerød, Farum og Stenløse kommuner, WaterTech 2002.
- Geo-elektrisk sonderingsundersøgelse af del af Farum Sten- og Gruskompagni's grusgrav, med henblik på etablering af losseplads. Geokon 1985.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Hillerød, Måløv, Frederikssund og Frederiksværk, Kortlægningsdel B, Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofkortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder, Geokon 1988.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3, GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden, GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofboringer i Lynge graveområde 1990, Geokon 1990.
- Råstofindvinding Lynge graveområde - Regionplantillæg 3 til Regionplan 1989. Frederiksborg Amt 1992.
- Råstofindvinding Lynge graveområde, Frederiksborg Amt 1990.
- Foreløbig datarapport angående råstofkortlægning for B5, Statens vejlaboratorium 1976.
- Miljøscreening af graveområde E10, Nymølle i Allerød Kommune. Region Hovedstaden 2011.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

Lerindvindingsområde 26, Kollerød

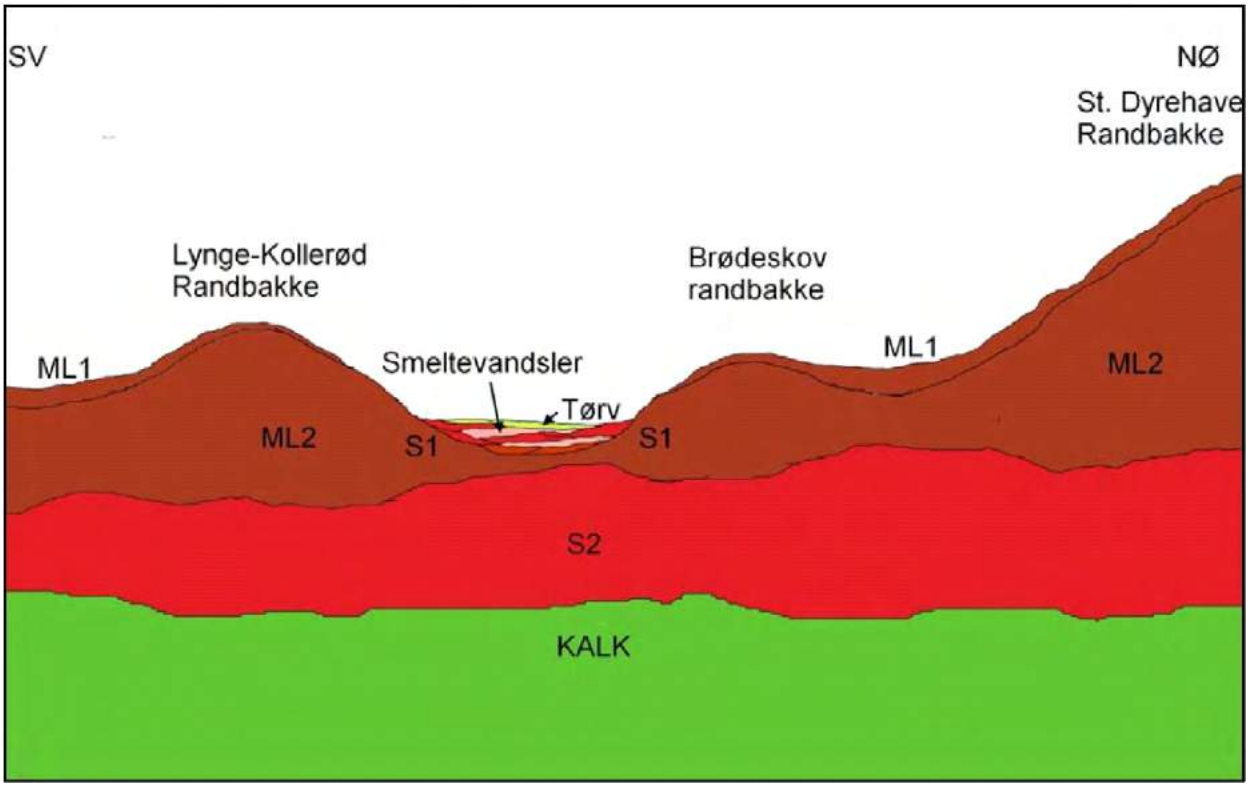
Areal: 11 ha

Skønnet forekomst pr. 2016: 33.000 m^3

Forekomsttype: Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit der viser geologien ved Kollerød. I landskabet som er præget af morænebakker er der aflejret smeltevandsler og sand i et flodløb i et sydøst-nordvest løbende trug mellem to mindre randbakker i sene stadier af isens afsmeltning.

Undersøgelser:

Region Hovedstaden. Lerkortlægning 2011, Rettighedsareal 26, Nørre Herlev. Nov. 2011, COWI.

Bemærkninger:

Område 26 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

Lerindvindingsområde 27, Lynge

Areal: 11 ha

Skønnet forekomst pr. 2016: -
Forekomsttype: Smeltevandsler

Bemærkninger:

Områder 27 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

Området er tillige udpeget som graveområde E3, Lynge for sand, grus og sten.

Hillerød Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

F3 Tulstrup

Areal	62, 7 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	3,0 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Området karakteriseres af svage langstrakte bakker præget af dødislandskab. Overfladen udgøres primært af smeltevandssand.

Udvalgte undersøgelser:

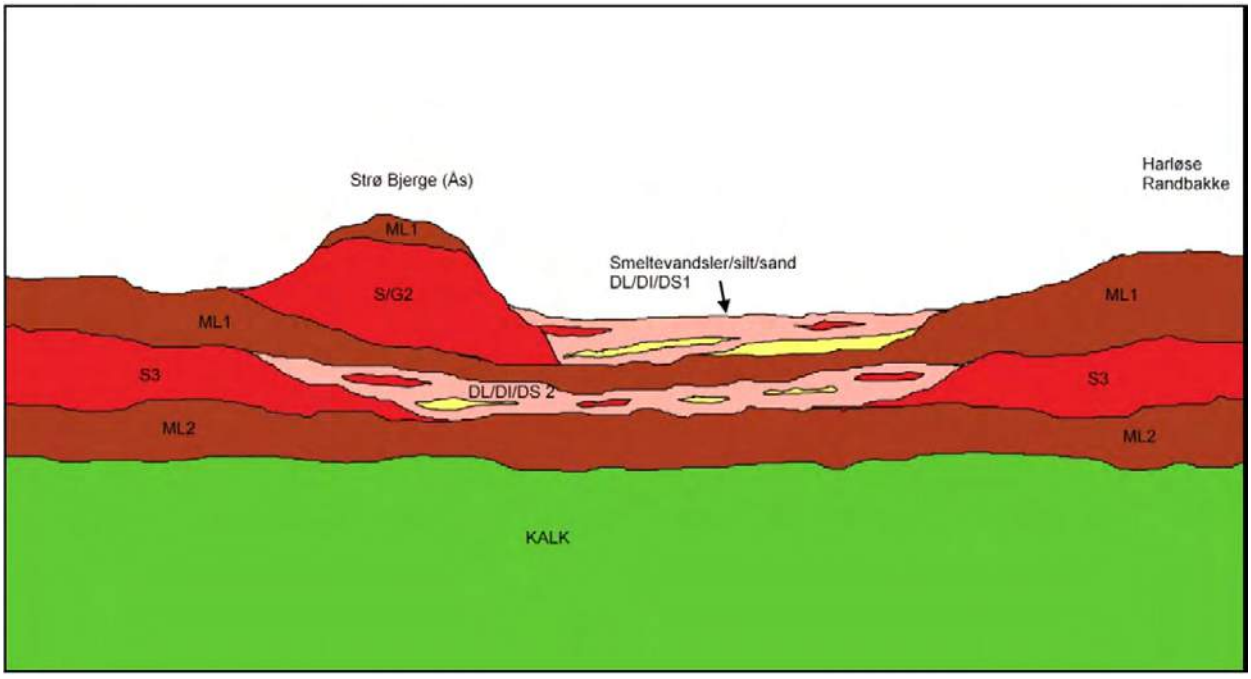
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Geoelektrisk undersøgelse i et område ved Alsønderup mellem Helsinge og Hillerød Nordsjælland. Geokon 1984.
- En detailkortlægning af sand/grusforekomster i 2 områder ved Annisse og Alsønderup i Nordsjælland. Geokon 1986.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofkortlægning i Alsønderup og Ølsted graveområder, Region Hovedstaden. Foreløbig undersøgelse udført for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofgeologisk screening Allerød, Hillerød og Frederikssind vest. Region Hovedstaden, juli 2013.

Lerindvindingsområde 22, 23, 24 og 25, Skævinge

Areal:	Areal 22: 1,7 ha Areal 23: 24 ha Areal 24: 39 ha Areal 25: 20 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Areal 22: 59.000 m^3 Areal 23: 700.000 m^3 Areal 24: - Areal 25: 85.000 m^3
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit der viser geologien ved Skævinge. Landskabet er præget af Strø Bjerge. Umiddelbart ved siden af Strø Bjerge er der på en smeltevandsslette aflejret smeltevandsler og sand i et flodløb i en nordvestsydøst løbende bred fladbundet smeltevandsdal.

Undersøgelser:

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011. Rettighedsarealerne 22 og 23 Skævinge. November 2011, COWI.

Bemærkninger:

Område 22, 23 og 24 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

Område 22 og del af område 23 er tillige udpeget som graveområde for ler på baggrund af

Regionens kortlægning. Område 25 er udpeget som graveområde på baggrund af arealets lerressource.

Område 25 er omfattet af Miljøscreening af graveområde ved Skævinge i Hillerød Kommune. Region Hovedstaden, nov. 2011.

Høje-Taastrup Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

J3 Vasby Bakke

Areal	41,8 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,5 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld, bundsikrings - samt betonmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Området er beliggende på kanten af et plateau der har en kerne af smeltevandssedimenter. Der er et begrænset morænedække over hele området.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- Området bør efterbehandles til natur, rekreativt areal eller eventuelt ekstensivt landbrug.
- At der tages højde for at transportkorridorformålene varetages, herunder at der ikke indvindes under grundvand.

Udvalgte undersøgelser:

- Hydrogeologisk kortlægning. Hedehusene, Høje Taastrup Kommune. Københavns Amt 2002.
- Råstofkortlægning. Et fase 2 kort udarbejdet på baggrund af råstof detailkortlægning omkring Roskilde. Geokon 1984.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Tåstrup, Jyllinge og Måløv. Hovedstadsrådet 1982.
- Hovedstadsrådet, Regional råstof kortlægning - fase 2, Vasby Bakke. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Grusgraveområder i Kallerup/Vasby området. Høje-Taastrup Kommune 1981.
- Foreløbig datarapport angående råstofkortlægning for B5. Statens Vejlaboratorium 1981.
- Foreløbigt notat angående råstofkortlægning for B5. Vejdirektoratet 1976.

Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, nov. 2011.

J4 Kallerup Bakke

Areal	117,3 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	4,5 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Stabilgrus samt betonmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Området er beliggende på kanten af et plateau der har en kerne af smeltevandssedimenter. Der er et begrænset morænedække over hele området.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At der tages højde for at transportkorridorformålene varetages, herunder at der ikke indvindes under grundvand for den del af graveområdet, der ligger inden for transportkorridoren.
- Indvinding inden for matr. nr. 2ah, 2ag, 3u Baldersbrønde By, Hedehusene og matr. nr. 8c, 8l og 8t skal ske under hensyntagen til evt. fremtidig udvidelse af rampeanlægget fra Holbæk-motorvejen.
- For at reducere støv- og støjgener, skal der opretholdes en afstand til kolonihaverne på min. 100 meter fra en kommende råstofgrav eller etableres afværgeforanstaltninger, så støjgenerne kan overholde Miljøstyrelsens grænseværdier.
- Der må ikke foretages råstofindvinding på arealer kortlagt efter jordforureningsloven.
- Området bør efterbehandles til natur, rekreativt areal, herunder kolonihaver eller eventuelt ekstensivt landbrug.

Udvalgte undersøgelser:

- Hydrogeologisk kortlægning. Hedehusene, Høje Taastrup Kommune. Københavns Amt 2002.
- Råstofkortlægning. Et fase 2 kort udarbejdet på baggrund af råstof detailkortlægning omkring Roskilde. Geokon 1984.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Tåstrup, Jyllinge og Måløv. Hovedstadsrådet 1982.
- Hovedstadsrådet, Regional råstof kortlægning - fase 2, Vasby Bakke. Hovedstadsrådet 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Grusgraveområder i Kallerup/Vasby området. Høje-Taastrup Kommune 1981.
- Foreløbig datarapport angående råstofkortlægning for B5. Statens Vejlaboratorium 1981.
- Foreløbigt notat angående råstofkortlægning for B5. Vejdirektoratet 1976.

Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, nov. 2011.

J5 Hedeland

Areal	96,7 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	2,6 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld, bundsikringsmaterialer og stabilgrus / vej og anlæg.

Geologi:

Området er en smeltevandsslette med morænedække.

Udvalgte undersøgelser:

- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 2. GEUS 2006.
- Råstofkortlægning. Et fase 2 kort udarbejdet på baggrund af råstof detailkortlægning omkring Roskilde. Geokon 1984.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstof, Lossepladser Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, nov. 2011.Foreløbigt notat angående råstofkortlægning for B5. Vejdirektoratet 1976.
- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, nov. 2011.

J6 Vridsløsemagle

Areal	34,2 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	1,2 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld, bundsikringsmaterialer

Geologi:

Bundmoræneflade dannet under sidste istid, Weichel, med erosionsdale som sandsynligvis er en del af et større system af sydøst-nordvest gående smeltevands- og tunneldale. De terrænnære sedimenter består af moræneler samt smeltevandssand i de gennemgående dale.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At der foretages en effektiv støvbekæmpelse i form af læhegn/beplantning og vanding af hensyn til Københavns Universitets nærliggende forsøgsmarker.
- At der indgås aftale med Kroppedal Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med museet, at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld for at sikre at eventuelle kulturspor ikke går tabt ved indvinding.
- At der etableres støjvolde ved afgræsninger til nabobeboelser samt at udkørsel fra graveområdet bliver anlagt ud til Snubbekorsvej, således at trafik til og fra et indvindingsområde ledes udenom beboelsesområder.
- At det i forbindelse med en konkret ansøgning om råstofindvinding undersøges om et ansøgt indvindingsområde indeholder levesteder for dyrearter, som er beskyttet af EU's Habitatdirektivs bilag IV, og at der i indvindingstilladelsen stilles vilkår, som tager højde for beskyttelsen af sådanne levesteder.

Udvalgte undersøgelser:

- Råstofkortlægning i 5 råstofinteresseområder Vridsløsemagle. Region Hovedstaden 2016.
- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden 2011.
- Råstofgeologisk oplæg til Råstofplan 2007 for Region Hovedstaden. GEUS 2007.
- Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland, delrapport 3. GEUS 2006.
- Råstofkortlægning. Et fase 2 kort udarbejdet på baggrund af råstof detailkortlægning omkring Roskilde. Geokon 1984.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Tåstrup, Jyllinge og Måløv. Hovedstadsrådet 1982.
- Landskabskort over Danmark. Smed, P., Blad 4, Sjælland, Lolland, Falster, Bornholm. Geografforlaget 1982.
- Råstofgeologisk kortlægning i området mellem Roskilde, Frederiksværk, Hillerød og Tåstrup. Hovedstadsrådet 1982.

Egedal Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

L1 Vindekilde

Areal	52,7 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,7 mio. m^3
Forekomsttype	Sand
Skønnet kvalitet / anvendelse	Fyldsand

Geologi:

Småbakket terræn med smeltevandsaflejringer tæt på terrænet.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At der foretages en effektiv støvbekæmpelse i form af læhegn / beplantning og vanding
- At der indgås aftale med Kroppedal Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med Museet at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld, for at sikre at evt. kulturspor på arealerne ikke går tabt ved indvinding.
- At der etableres til/frakørselsforhold der skåner Skovvangsvej
- At området efterbehandles således, at arealets delvise funktion som spredningskorridor og formålet med grønne kiler tilgodeses

Udvalgte undersøgelser:

- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, 2011.
- Råstofkortlægning indenfor Ganløse graveområde, A/S Samfundsteknik 1995.
- Råstofgeologisk kortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Råstofgeologisk kortlægning i Ganløse graveområde. Geokon 1987.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af ler, kalk og grus.

Hovedstadsrådet 1982.

- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af sand, grus og sten.

Hovedstadsrådet 1982.

- H + H. Intern-rapport nr. 71.74., 1971

L2 Ledøje Vest

Areal	11,9 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,8 mio. m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld, bundsikringsmaterialer

Geologi:

Småbakket morænelandskab fra sidste istid, Weichsel, med overfladenære aflejringer af smeltevandssand.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At der foretages en effektiv støvbekæmpelse i forhold til det nærliggende gartneri, fx i form af vilkår om etablering af læhegn/beplantning samt vanding af køreveje.
- At der indgås aftale med Kroppedal Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med museet, at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld for at sikre, at evt. kulturspor på arealerne ikke går tabt ved indvinding.
- At udkørsel skal ske fra den nordlige ende af graveområdet således at trafikken ledes mod tilkørsel til motorvejen.

Udvalgte undersøgelser:

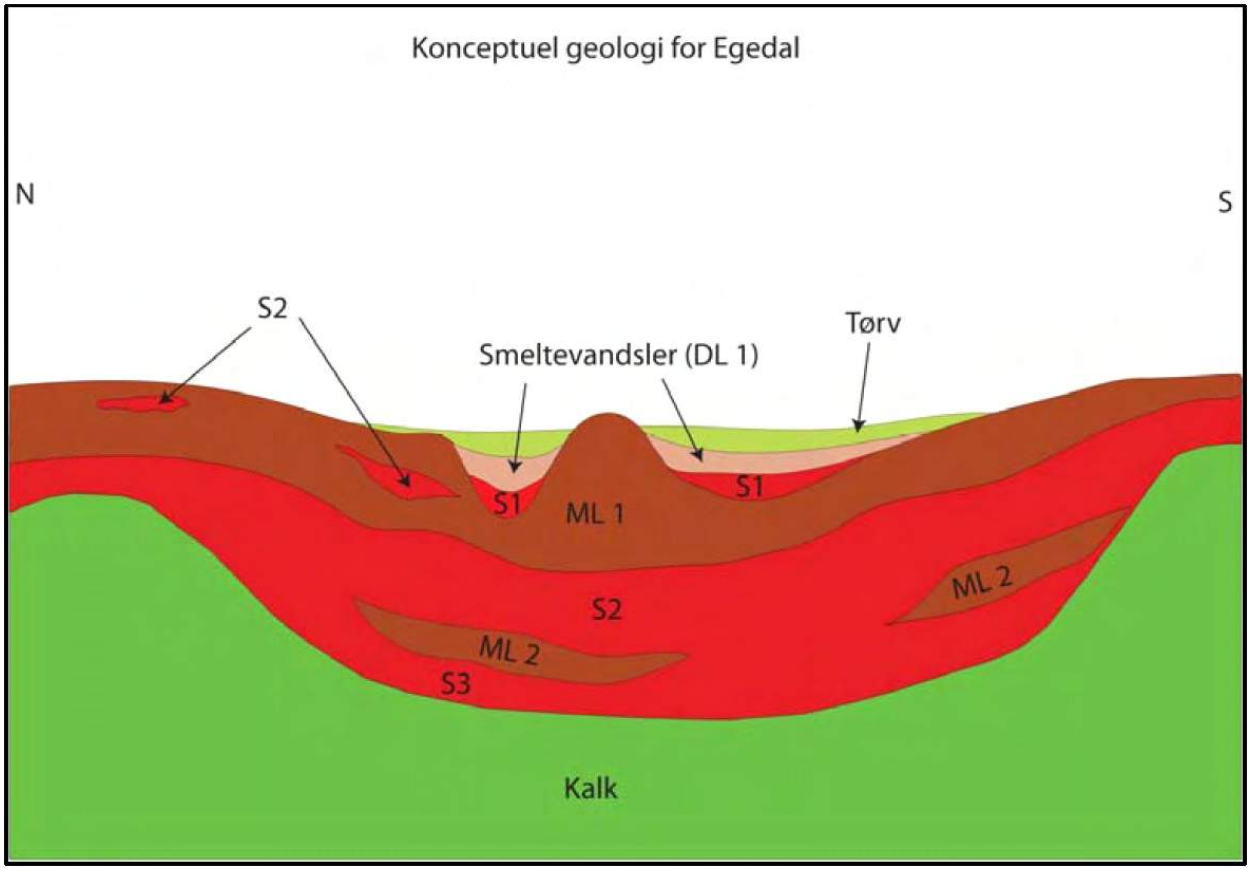
- Råstofkortlægning i 5 råstofinteresseområder Ledøje Vest. Region Hovedstaden 2016.
- Grundvandskortlægning i Smørum-Ballerup. Naturstyrelsen 2014
- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden 2011.
- Smørum-Ballerup trin 1 kortlægning, hovedrapport. COWI 2010.
- Værebro kortlægningsområde, grundvandsmodel. Miljøcenter Roskilde 2008.
- Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i Ganløse-området. Frederiksborg Amt m.fl. 2006.
- Geofysisk Kortlægning ved Ølstykke, datarapport. Watertech 2005.
- Fase 2 undersøgelser i Nybølle-området. Københavns Amt 2005.
- Geofysisk MEP kortlægning ved Ganløse 75 km MEP. Rambøll 2003.
- Landskabskort over Danmark. Smed, P., Blad 4, Sjælland, Lolland, Falster, Bornholm. Geografforlaget, 1982.
- Ringmotorvejen M5, Greve Veksø. Geotekniske Data, Råstofforekomster, 1513 I SV 1. Statens vejlaboratorium 1981.
- Frederikssund motorvejen, Rapport nr. 1, 102/67. Forundersøgelser strækning 329. Statens vejlaboratorium 1963.

Lerindvindingsområde 28 og 29, Knardrup

Areal:	Område 28: 40 ha Område 29: 91 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Område 28: 11.000 m^3 Område 29: -
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit af geologien ved Knardrup i Egedal. Snittet beskriver den geologiske lagserie i Søndersødalen. Smeltevandsler er aflejret i de afsnørede bassiner i de tidligere tunneldale.

Undersøgelser:

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011, Rettighedsarealerne 28 og 29 Egedal, nov. 2011, COWI.

Bemærkninger:

Områder 28 og 29 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

Område 28 er tillige udpeget som graveområde for ler på baggrund af regionens kortlægning.

Fredensborg Kommune

Brug knappen i kortet til at folde et panel ud, hvor der er adgang til diverse kortrelaterede funktioner som signaturforklaring, mulighed for at tænde og slukke temalag og skift af baggrundskort.

K1 Holtegård

Areal	24,9 ha
Skønnet forekomst pr. 2016	0,5 mio m^3
Forekomsttype	Sand, grus og sten
Skønnet kvalitet / anvendelse	Sand- og grusfyld samt bundsikringsmaterialer / vej og anlæg

Geologi:

Området karakteriseres som et dødislandskab med enkeltstående bakker og afløbsløse lavninger. Overfladen præges af smeltevandssand.

Forudsætninger for udpegning som graveområde:

- At efterbehandlingsplaner for indvindingstilladelser indenfor graveområdet ikke må stride imod de hensyn, der skal varetages grundet placering i en kystkile i Fingerplan 2013.
- At der indgås aftale med Nordsjællands Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med museet, at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld for at sikre, at evt. kulturspor på arealerne ikke går tabt ved indvinding.
- At der tages højde for, at transportkorridorformålene varetages, herunder at terrænet på arealer beliggende inden for transportkorridoren ikke må være lavere end 1 m over grundvand efter afsluttet indvinding og efterbehandling.

Udvalgte undersøgelser:

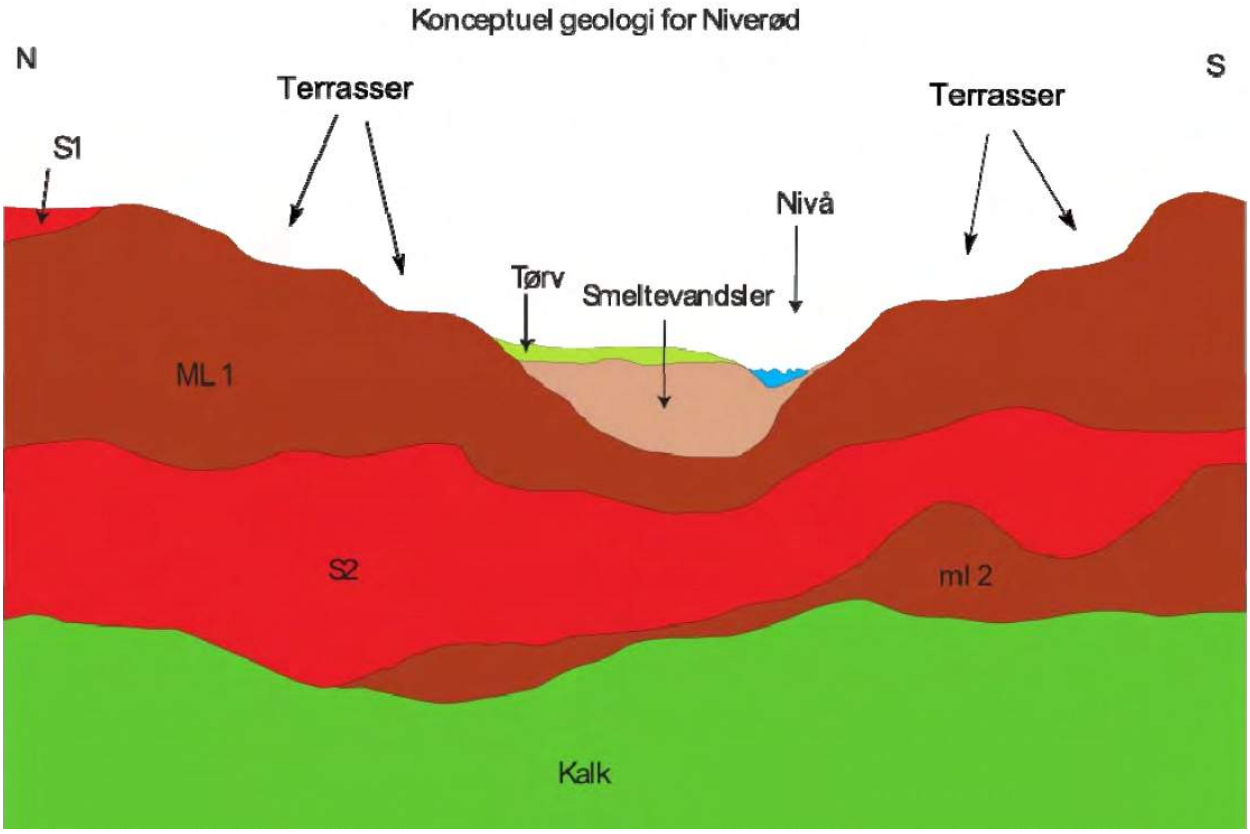
- Geologisk screening af Helsingør og Fredensborg Kommune. Region Hovedstaden, dec. 2016.
- Weichsel istiden på Sjælland. Smed, P, Geologisk Tidsskrift 2013.
- Hydrologisk modelrapport Fredensborg, Naturstyrelsen 2014.
- Geologisk model Gribskov og Fredensborg 2014.
- Geofysisk kortlægning Fredensborg Kortlægningsområde Trin 2, Naturstyrelsen Roskilde 2012.
- Øresundsmodellen 2012, Rambøll 2012.
- Grundvandskortlægning Fredensborg Kortlægningsområde Trin 1, Naturstyrelsen Roskilde 2011.
- Råstofgeologisk kortlægning i Nordøstsjælland, Hovedstadsrådet 1985b.
- Det danske Istidslandskabs Terrænformer og deres Opstaaen. Milthers, V, Danmarks Geologiske Undersøgelse 1948.

Lerindvindingsområde 14 og 16, Niverød

Areal:	Område 14: 10.5 ha Område 16: 4,0 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Område 14: 860.000 m^3 Område 16: 390.000 m^3
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit gennem geologien ved Niverød der viser smeltevandsler aflejret i en større dalstruktur. De terrasseformede erosionstrin i bakkesiderne er dannet under relativt faldende havniveau.

Undersøgelser:

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011. Rettighedsarealerne 14 og 16. November 2011, COWI.

Bemærkninger:

Område 14 og 16 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028.

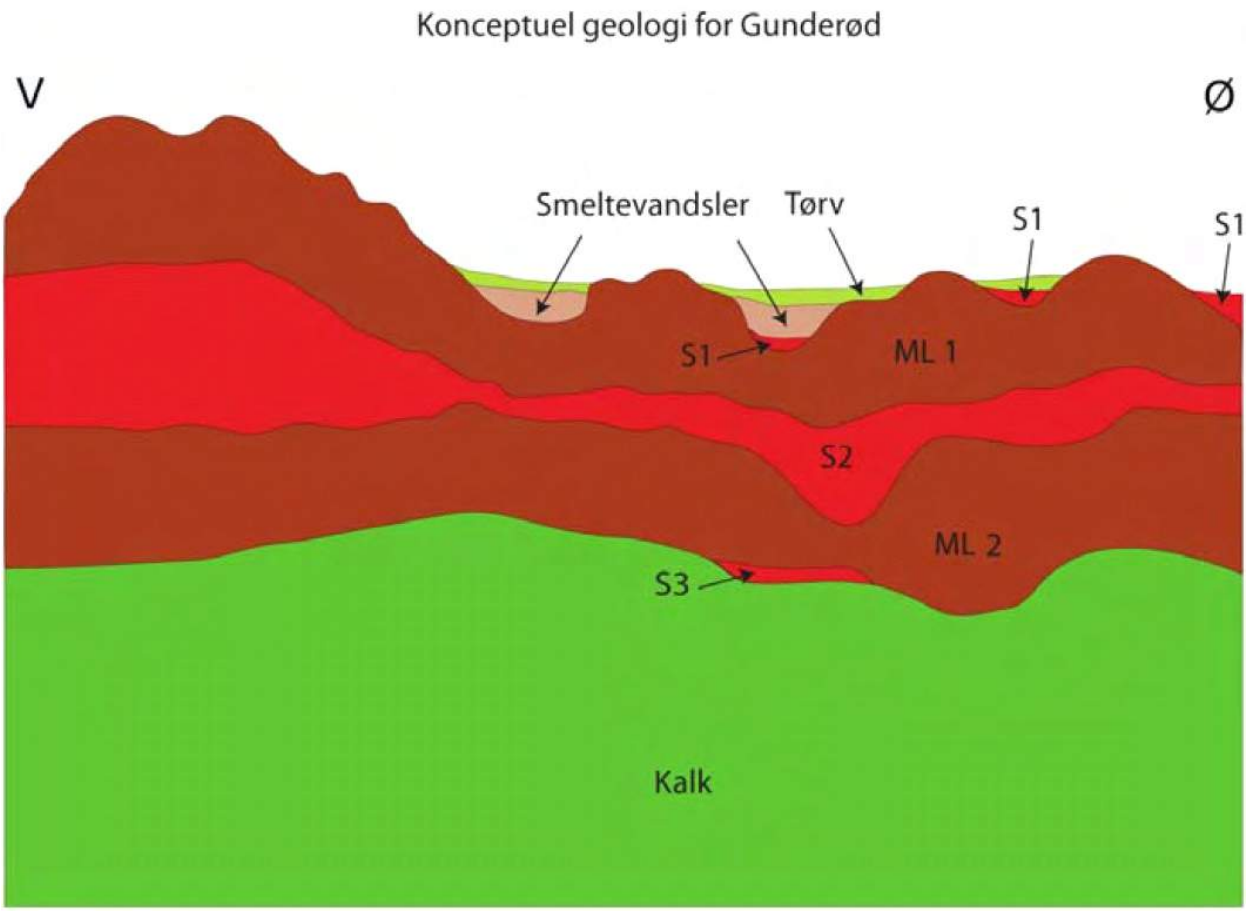
Område 14 og 16 er tillige udpeget som graveområder for ler på baggrund af regionens kortlægning.

Lerindvindingsområde 17, 18, 19 og 20, Gunderød

Areal:	Område 17: 26 ha Område 18: 17,5 ha Område 19: 2,7 ha Område 20: 7 ha
Skønnet forekomst pr. 2016:	Område 17: 45.000 m^3 Område 18: 60.000 m^3 Område 19: 30.000 m^3 Område 20: 54.000 m^3
Forekomsttype:	Smeltevandsler

Geologiske forhold:

Konceptuelt snit gennem geologien ved Gunderød. Bemærk den højere topografi (israndskompleks) mod
vest og dødislandskabet dannet bag israndslinien. I dødislandskabet ses smeltevandsler aflejret i dødisbassiner.

Undersøgelser:

Region Hovedstaden, Lerkortlægning 2011. Rettighedsarealerne 17, 18, 19 og 20 Gunderød,

Bemærkninger:

Område 17, 18, 19 og 20 er omfattet af anmeldte rettigheder til at indvinde ler. Retten er gældende indtil 2028. Område 17, 18, 19 og 20 er tillige udpeget som graveområde for ler på baggrund af regionens kortlægning.

Forslag til Råstofplan 2016

Forslag til Råstofplan 2016 er under udarbejdelse og forelægges til politisk beslutning januar 2017. Derefter vil der være en 8 ugers høringsperiode før planen kan vedtages endelig.

Kongens vænge 2 3400 Hillerød Telefon: 38 66 50 00 **E-MAIL: raastoffer@regionh.dk**

Indholdsfortegnelse

Miljøvurdering	3
Strategisk miljøvurdering	4
Ikke-teknisk resumé	5
Miljøvurdering af Råstofplan 2016	8
- Sikkerhed, befolkning og sundhed	9
- Biologisk mangfoldighed	10
- Landskab, visuel effekt og jordbund	11
- Vand	12
- Luft, støj, trafik og infrastruktur	14
- Klimatiske faktorer	15
- Arkitektonisk og arkæologisk arv samt kulturarv	16
- Ressourcer og affald	18
- Socioøkonomiske effekter	19
Fokusområder	20
- Grundvand	21
- Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling	25
- Genanvendelse og cirkulær økonomi	30
- Transport og CO2	35
Miljøvurdering af graveområder	42
- D7 Rygård	43
- J6 Vridsløsemagle	45
- K1 Holtegård	47
- L1 Vindekilde	49
- L2 Ledøje Vest	51
Miljøvurdering af Retningslinjer	52
- Indvinding	53
- Ressourcebeskyttelse	54
- Efterbehandling	55
- Forhold til anden administration	56
Kumulative effekter	57
Alternativer	59
Overvågning	61

Råstofplanen skal miljøvurderes ved en strategisk miljøvurdering af hele planen og i gennem en række miljøscreeninger af påvirkede arealer i planen.

Partshøringer

De arealer, som kan blive påvirket af den kommende råstofplan, er blevet miljøscreenet. Disse miljøscreeninger er blevet partshørt ved naboer og andre interessenter.

Se mere under Miljøscreeninger

Strategisk miljøvurdering

I forbindelse med udarbejdelsen af Region Hovedstadens Råstofplan 2016 er det blevet vurderet, at planen vil kunne få væsentlig indflydelse på miljøet og derfor skal miljøvurderes i henhold til Miljøvurderingsloven[1]
Miljøvurderingen af Råstofplan 2016 skal beskrive den samlede plans betydning for miljøet i regionen, og vil blive udarbejdet samtidig med udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2016 så Miljøvurderingen kommer til at udgøre en del af den samlede plan og fremlægges samtidig med forslag til råstofplanen.

1) Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer

Ikke-teknisk resumé

Miljøvurdering af Råstofplan 2016 udgør en del af beslutningsgrundlaget for Råstofplan 2016. Miljøvurderingen skal belyse råstofplanens konsekvenser for miljøet. Miljøvurderingen er foretaget på to planniveauer – det detaljerede planniveau dvs. råstofindvindingens betydning i det enkelte graveområde samt på det overordnede planniveau – dvs. Råstofplan 2016´s betydning for miljøet i Region Hovedstaden. Miljøvurderingen er blevet udarbejdet samtidig med råstofplanen (strategisk miljøvurdering) for at miljøoptimere råstofplanen bedst muligt.

Inden der blev truffet beslutning om, hvilke graveområder der skulle indgå i Råstofplan 2016, er der udarbejdet 16 miljøscreeninger. 12 af miljøscreeningerne omfattede forslag til nye graveområder, og fire af screeningerne omfattede eksisterende graveområder, der blev foreslået udtaget af planen. Der blev desuden foretaget en vurdering af, om der i de eksisterende graveområder var sket ændringer i arealanvendelsen eller andre miljøforhold, der kunne betyde, at der skulle foretages en yderligere vurdering af de miljømæssige konsekvenser. Der var ikke sket væsentlige ændringer.

På baggrund af den indledende miljøscreening blev 3 forslag til nye områder taget ud af det videre arbejde med planen. De resterende 13 miljøscreeninger blev herefter sendt i partshøring hos borgere og offentlige myndigheder. Det drejede sig om:

- 4 forslag til graveområder der udtages af den eksisterende plan (Råstofplan 2012).
- 9 forslag til nye graveområder i Råstofplan 2016.

Regionen har modtaget 233 bemærkninger til screeningerne, som er blevet beskrevet og vurderet i en hvidbog. På baggrund af miljøscreeningerne og vurdering af de indkomne høringssvar har Region Hovedstaden foretaget en nærmere miljøvurdering af 5 graveområder, det drejer sig om:

- K1 Holtegård i Fredensborg Kommune
- L1 Vindekilde i Egedal Kommune
- L2 Ledøje Vest i Egedal Kommune
- D7 Ryegård i Frederikssund Komune
- J6 Vridsløsemagle i Høje-Taastrup Kommune

På baggrund af miljøvurderingen er der opstillet yderligere forudsætninger for udpegningen af områderne, der skal overholdes i forbindelse med konkrete ansøgninger om tilladelse til indvinding af råstoffer. Herefter er følgende indeholdt i forslaget til Råstofplan 2016:

- Det fastholdes, at forslag til at 4 graveområder i Hillerød, Allerød og Høje-Taastrup Kommuner udtages af planen.
- 2 forslag til nye graveområder i Egedal og Hillerød Kommuner medtages ikke i planen.
- 2 forslag til nyt graveområde i Frederikssund Kommune fastholdes uændret.
- 5 forslag til nye graveområder i Egedal, Frederikssund, Fredensborg og Høje-Taastrup Kommuner reduceres i udstrækning og medtages i forslag til planen.

Hvidbogen med høringssvar til miljøscreeningerne er indeholdt i miljøvurderingen af råstofplanen.

Fokusområder

Miljøvurderingen indeholder desuden en nærmere redegørelse af fire emneområder, der vil udgøre fokus for Region Hovedstadens videre arbejde med administration af råstofloven samt udviklingstiltag i den kommende planperiode. Fokusområderne i Råstofplan 2016 er: Grundvand, Transport og CO2, Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling samt Genanvendelse og cirkulær økonomi.

Grundvand

Udnyttelsen af råstofforekomster skal ske som led i en bæredygtig udvikling, og de enkelte råstofforekomster bør derfor så vidt muligt udnyttes fuldt ud. Region Hovedstade har fokus på at udnyttelsen sker på en sådan måde, at der er mindst mulig risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Transport og CO_2

Region Hovedstaden vedtog i 2012 en klimastrategi, hvor visionen er at hele hovedstadsregionen gennem stærke samarbejder på tværs af offentlige parter, private virksomheder og videns institutioner skal blive den mest klimaberedte og energieffektive region i Danmark. Region og kommuner har aftalt, at klimatilpasning er ét af 10 fælles fyrtårnsprojekter. Region, kommuner og forsyningsselskaber har med projektet Energi på Tværs udviklet en fælles vision og besluttet en række indsatsområder, der bl.a. skal føre til at hovedstadsregionens transportsektor er fossilfri i 2050.

Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling

Der er i de senere år kommet en større bevidsthed om, at arealressourcen er under pres ikke mindst i hovedstadsregionen. Region Hovedstaden vil derfor sætte fokus på, at der søges løsninger, der sikrer større samspil mellem de forskellige arealinteresser i forbindelse med den fremtidige råstofplanlægning. Regionen behandler under fokusområdet tre emner: byudvikling, skovrejsning og etablering af nye naturområder/rekreative arealer. Regionen vurderer, at der indenfor disse områder er et umiddelbart potentiale for planlægningsmæssige gevinster ved samtænkning af forskellige arealanvendelser efter endt råstofindvinding, samtidigt med at de understøtter temaet om grøn vækst i ReVUS.

Genanvendelse og cirkulær økonomi

Det er efter Region Hovedstadens opfattelse vigtigt, at der i højere grad lægges vægt på at opfatte eksempelvis nedbrydningsprodukter fra byggebranchen ikke som affald men som sekundære råstoffer til substitution af de primære råstoffer, der kommer fra råstofgravene. Regionen vil have fokus på, at der kan ske en afkobling af forbruget af råstoffer fra den økonomiske vækst i samfundet, hvilket vil være tegn på indfasning af en mere cirkulær økonomi. Det vil betyde at udviklingen i regionen bevæger sig i en mere bæredygtig retning.

Råstofplanens forhold til øvrige planer og strategier

Råstofplanen indgår ikke i direkte sammenhæng med øvrige planer om arealinteresser, men det vurderes, at Råstofplan 2016 er overensstemmelse med de planer, direktiver og strategier, som den skal respektere. På baggrund af miljøscreeningerne og den samlede miljøvurdering af planen vurderes det, at Råstofplan 2016 ikke vil have en væsentlig negativ indvirkning på miljøet.

Miljøvurdering af Råstofplan 2016 – det overordnede planniveau

Indvinding af råstoffer vil altid ændre det eksisterende landskab, så udpegningen af graveområder må ske inden for områder, hvor det vurderes at påvirkningen er mindst mulig, samtidig med at der findes råstofressourcer af erhvervsmæssig interesse (Råstoflovens § 3, se råstofplanens afsnit 2).

For at vurdere råstofplanens samlede effekt på miljøet, er der taget udgangspunkt i miljøscreeningerne af graveområderne. I screeningerne er en lang række miljøforhold vurderet, og for hvert område er det vurderet, om påvirkningen er væsentlig. I områder med væsentlig påvirkning, er det efter en yderligere vurdering besluttet, om det har været muligt at opstille forudsætninger eller afværgeforanstaltninger, som kan reducere påvirkningen. Hvis det ikke har været muligt at afbøde effekten er forslaget om graveområde ikke medtaget i råstofplan 2016.

For en række af de miljøparametre, som indgår i screeningerne, skal regionen i forbindelse med konkrete indvindingstilladelser opstille vilkår, som kan reducere miljøpåvirkningen. Ligesom kommunerne indenfor graveområderne ved tiltag, der også kræver tilladelse fra lovgivning, der hører ind under deres myndighed kan stille vilkår eller lave afgørelser, der reducerer miljøpåvirkningen. Ved andre miljøforhold som f.eks. Natura 2000 områder kan påvirkningen af området være så væsentlig, at regionen har afvist at udpege et graveområde.

Interesseområder udgør områder, hvor der ifølge tilgængelig geologisk viden, findes sand og grus i et sådant omfang i nærheden af jordoverfladen, at det vil kunne betegnes som en råstofforekomst. Interesseområder skal sikre, at der ikke gennem anden planlægning eller ændret anvendelse sker udlæg til andre formål, der vil kunne forhindre en senere udnyttelse af råstofferne. Der er alene tale om en fastholdelse af status quo indenfor de udpegede områder. Der sker således ikke ændringer i miljøtilstanden indenfor de berørte områder, hvorfor disse ikke inddrages yderligere i miljøvurderingen.

På baggrund af de udpegede graveområder, er det (på det overordnede planniveau) vurderet hvilken effekt Råstofplan 2016 har på miljøet i Region Hovedstaden. Nedenfor er de forskellige miljøforhold, som er brugt i screeningerne omtalt og forklaret, og der er lavet en overordnet vurdering af parameterens betydning for den samlede vedtagelse af planen.

Sikkerhed, befolkning og sundhed

Beboere som bor tæt på grusgrave, kan blive påvirket af gener fra entreprenørmaskiner, lastbiler og andet materiel i form af udledning af partikler og NO_x. Støj, støv og vibrationer vil blive reguleret i de enkelte indvindingstilladelser, hvor der stilles krav om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende støj- og vibrationsgrænser.

Indvindingsteknologien er blevet væsentlig forbedret gennem tiden, således at de maskiner der anvendes i dag, er mere støjsvage end tidligere tiders materiel. De væsentligste gener for befolkningen ved indvinding i dag er den afledte transport med lastbiler, som i nogle områder bidrager med tung trafik på mindre veje tæt op ad bebyggelser.

Til grund for vurdering af påvirkninger på befolkningen indgår antal og afstand til enkeltejendomme og sammenhængende bebyggelse. Det vil ofte være muligt at afbøde negative virkninger, som indvinding af råstoffer kan have. Ved udarbejdelse af gravetilladelserne, skal der derfor tages hensyn de nærmeste beboere ved, at der stilles vilkår der tager hensyn til støj, støv og vibrationer. Dette kan f.eks. være i form af afskærmning af råstofgraven med jordvolde og beplantning.Derudover kan indvinding foregå etapevis, således at et delområde udgraves før et nyt påbegyndes og efterbehandlingen foretages løbende.

Råstofindvinding vurderes i øvrigt ikke at påvirke menneskers sundhed i negativ retning. Samlet set er der ikke flere mennesker, der vil blive påvirket af indvinding med vedtagelse af Råstofplan 2016 end ved Råstofplan 2012, da der medtages færre graveområder i Råstofplan 2016 end i Råstofplan 2012 og idet det samlede areal til råstofgraveområder er mindre.

Selve driften i råstofgraven anses ikke for at udgøre en særlig sikkerhedsrisiko, hverken for de ansatte eller for de omkringboende.

Biologisk mangfoldighed

De udpegede graveområder omfatter et antal mindre arealer, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Regionen skal sende ansøgninger om råstofindvinding i samordning hos kommunerne. Kommunerne vil i forbindelse med samordningen foretage en konkret vurdering i forhold til de beskyttede områder; om det ansøgte kræver dispensation og om denne kan gives evt. på visse vilkår. På bagrund heraf kan regionen lave afgørelse i sagen om tilladelse til råstofindvinding i overensstemmelse med proceduren for samordning af tilladelser.

Der er ikke udpeget nye graveområder, som er i konflikt med internationale beskyttelsesområder, så som Natura-2000 eller Ramsar-områder. De nye graveområder omfatter primært landbrugsarealer, og vurderes her ikke at rumme værdifulde planter eller dyreliv.

Der er udpeget to nye arealer (Uggeløse, ler og Vindekilde, sten og grus), der begge er beliggende i en økologisk forbindelse udpeget i kommuneplanen. Regionen vurderer, at udlæg af graveområder i økologiske forbindelser ikke er i strid med de naturhensyn, der skal varetages i økologiske forbindelser. Baggrunden herfor er, at det i indvindingstilladelser samt i efterbehandlingsplaner er muligt at stille vilkår til råstofindvinding og efterbehandling således at økologiske forbindelser ikke overskæres, reduceres eller forstyrres, uden at der er foretaget kompenserende handlinger og foranstaltninger.

Såfremt der er arealer, hvor der forekommer værdifuld flora og fauna, herunder arter fra Habitatdirektivets bilag IV, vil regionen på baggrund af oplysninger fra kommunerne fremsendt i forbindelse med samordningen kunne sikre, at der stilles vilkår om kompenserende handlinger og foranstaltninger. Det vurderes derfor, at det er muligt at drive råstofindvinding i de nye graveområder uden at beskadige flora og fauna.

Der er ikke udpeget nye graveområder som indeholder fredskov. Der kan være graveområder, hvor kommunerne har udpeget dele af området til skovrejsning. Det er vurderet, at skovrejsning kan imødekommes ved at stille vilkår, i de enkelte gravetilladelser, til efterbehandlingsplanen. Skovrejsning kan ikke gå forud for råstofindvinding.

Landskab, visuel effekt og jordbund

For områder som er udpeget med landskabelig værdi eller som er kulturhistorisk eller geologisk værdifulde, er det vurderet, at råstofindvinding kan udgøre en væsentlig påvirkning. Påvirkningen må dog afvejes i sammenhæng med de øvrige omgivelser, områdets størrelse og råstofressourcens kvalitet samt baggrunden for udpegningen. Muligheden for at efterbehandle området indgår også i vurderingen.

Et af graveområderne i planen ligger inden for kystnærhedszonen, men det vurderes ikke i sig selv, at have væsentlig landskabsmæssig betydning.

I Råstofplan 2016 findes to graveområder på et areal, der er udpeget som nationalt geologisk interesseområde. Graveområde for ler, Uggeløse og L1 Vindekilde. For Uggeløse vurderes påvirkningen ikke at være væsentlig og med de opstillede forudsætninger for graveområdet L1 Vindekilde er det vurderet, at interesserne i det nationale geologiske interesseområde er varetaget.

Der er i Råstofplan udpeget et mindre areal til råstofgraveområde, hvilket samlet set må betyde at den visuelle påvirkning begrænses og at det samlede indgreb på landskabet reduceres.

Det er typisk dyrkede landbrugsarealer, der inddrages i forbindelse med råstofindvinding. Det betyder, at der gøres indgreb i den jordbrugsmæssige ressource og den dyrkningsmæssigt tilgængelige jordbund reduceres i areal. Regionen vil arbejde på at reducere arealet der inddrages fra jordbrugsressourcen til råstofindvinding, ved at samtænke forskellige arealinteresser som byudviklingsområder og skovrejsningsområder med råstofgraveområder i den kommende planperiode.

Det er desuden typisk næringsfattige overflader, der efterlades efter endt råstofindvinding. Der er således foretaget en varig ændring i jordbunden på de arealer, hvor der foretages råstofindvinding.

Vand

Råstofindvinding er ikke i sig selv en forurenende proces og kan sammenlignes med den uregulerede risiko for grundvandsforurening der eksisterer i forbindelse med jordbrugsmæssig drift. Generelt er det vurderet, at råstofindvinding over grundvandspejlet ikke påvirker grundvandet. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids gravning. Dette er også i overensstemmelse med Naturstyrelsens vandplaner 2010-2015.

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsagligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen ophører. Det er derfor afgørende, at der ikke i fremtiden etableres anlæg eller forurenende aktiviteter i tidligere råstofgrave, og at der efterbehandles til naturarealer eller ekstensivt landbrug. Regionen godkender samtidig med gravetilladelsen efterbehandlingsplanen.

Udnyttelsen af råstofforekomster skal ske som led i en bæredygtig udvikling, og de enkelte råstofforekomster bør derfor så vidt muligt udnyttes fuldt ud. Nogle steder i regionen vil udnyttelsen af hele forekomsten betyde, at der skal indvindes råstoffer under grundvandsspejlet. I Region Hovedstaden er der ofte et sammenfald af interesser mellem grundvandsindvinding og sand- og grusindvinding. Indvinding af råstoffer kan påvirke grundvandskvaliteten og grundvandskvantiteten. Påvirkningen er derimod ikke ensidigt negativ og det er vigtigt at se på den samlede påvirkning før, under og efter råstofindvinding, for at vurdere de grundvandsrisici, der måtte være forbundet med indvinding af sand og grus. Såfremt der overholdes enkle forholdsregler både under og efter råstofindvinding kan der forventes ingen eller kun små kvalitative påvirkninger af grundvandskvaliteten, som resultat af råstofindvinding under grundvandspejlet.

Tidligere grusgravssøer opnår ofte stor økologisk funktionalitet efterfølgende (Naturstyrelsens vandplaner). Med de opstillede retningslinjer, samt de muligheder regionen har for at stille vilkår af varig gyldighed om sprøjtning og gødskning på arealerne efter endt indvinding, vurderes Råstofplan 2016 ikke at påvirke grundvandsressourcen negativt. Grundvand og råstofindvinding er behandlet yderligere i afsnittet om fokusområder.

En del af de udpegede graveområder indeholder flere mindre søer. Vandløb og søer er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og skal beskyttes. I forbindelse med samordningen sikres det jfr. ovenstående, at indvindingen ikke medfører negative konsekvenser for de nærliggende recipienter. Der vil med Råstofplan 2016 ikke være større indflydelse på søer og vandløb sammenholdt med Råstofplan 2012.

Luft, støj, trafik og infrastruktur

Udpegningen af et graveområde vil ikke straks medføre øget påvirkning. Det er først når indvindingen påbegyndes, at der kan opstå gener fra trafikken samt luft-, støv og støjgener. Regionen skal i gravetilladelserne stille vilkår, der regulerer støj og luftgener fra indvindingen. Fra en aktiv råstofgrav vil der være lastbiltrafik, der påvirker tilkørselsveje og det offentlige vejnet og dermed øget risiko for trafikulykker. Trafikken på offentlig vej kan ikke reguleres efter råstofloven. Kommunen kan evt. i samarbejde med politiet regulere trafikken på kommunevejene.

For eksisterende graveområder er det vurderet, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning. Hvis et nyt graveområdeområde ligger langt fra det overordnede vejnet (hovedveje, motorveje) og/eller transport til og fra området forventes at ske gennem tæt bebyggede områder, kan der være en væsentlig trafik- og støjpåvirkning. Til grund for vurdering af påvirkningerne på befolkningen indgår antal og afstand til enkeltejendomme og sammenhængende bebyggelse, og transporten til og fra området vurderes i forhold til typen af vejnet og den eksisterende trafikmængde. Ved udvidelse af eksisterende graveområder vil der oftest ikke ske en forøgelse af trafikken, da den årlige indvinding forventes at være i samme størrelsesorden. De i Råstofplan 2016 udpegede graveområder ligger i forbindelse med det overordnede vejnet. Udkørsel skal altid ske til kommunalvej og herefter til statsvej.

Udpegningen af de nye graveområder betyder, at råstofferne ikke skal transporteres så langt til forbrugsstedet, da den tilsvarende mængde råstoffer ikke skal importeres fra Region Sjælland (se fokusområde vedrørende Transport og CO_2). Der kan derfor være en lokal stigning i trafikken, men den vil ikke være betydende på regionalt plan.

<u>Transportkorridoren for M5 og tracéet til Frederikssundsmotorvejen</u>

De nye graveområder K1 Holtegård og L1 Vindekilde i Råstofplan 2016 ligger delvist i tracéet for transportkorridoren for motorring M5 jf. Fingerplan 2013. I "Vejledning i administration af transportkorridorerne i hovedstadsområdet", angives det bl.a, at uudnyttede råstofforekomster bør udnyttes så vidt muligt. I forbindelse med høringen af miljøscreeningerne af Råstofplan 2012 har regionen desuden været i dialog med staten, som mener det er foreneligt, at der indvindes i transportkorridoren under hensyntagen til de konkrete forhold, Region Hovedstaden henholder sig fortsat til denne udmelding. I forhold til tracéet til Frederikssundsmotorvejen har Region Hovedstaden lagt flere graveområder i eller tæt på tracéet med henblik på at sikre ressourcer til byggeriet i så kort afstand som muligt derfra, således at transport af råstofferne og den deraf følgende CO_2-udledning begrænses mest muligt.

Klimatiske faktorer

Med vedtagelsen af Råstofplan 2016 forventes det, at den samlede indvinding af råstoffer i Region Hovedstaden vil blive større i denne planperiode end i den forrige, da den udpegede råstofressource er større, ligesom råstofbehovet formodes at være stigende. Det vil umiddelbart betyde et øget energiforbrug og større udledning af CO_2 i forbindelse med indvinding. Det vurderes dog, at energiforbruget og CO_2-udslippet i forbindelse med råstofindvinding er begrænset i et regionalt perspektiv ligesom en mere lokal forsyningsstruktur vil reducere transporten og CO_2-udledningen. Dette understøttes af, at der nu er mulighed for råstofindvinding i 9 kommuner mod før 7.

Planen er dermed i overensstemmelse med målet i den Regionale Vækst- og UdviklingsStrategi (ReVUS) om at nedbringe CO_2 udslippet inden for bl.a. transportområdet (Region Hovedstanden, 2015).

Klimaet kan ligeledes have indflydelse på råstofplanen, da et stigende grundvandsspejl vil medføre, at en større del af råstofressourcen befinder sig under grundvandsspejlet. Der er allerede konstateret stigende grundvandspejl i f.eks. Høje-Taastrup og Allerød Kommuner. Det er dog uvist, om det er klimaets påvirkning i form at store mængder nedbør, som har forårsaget stigningen i grundvandsspejlet. En stigning i grundvandsspejlet vil ikke medføre, at råstofferne ikke kan indvindes, men det betyder, at der skal anvendes en anden teknologi for at indvinde råstofferne, og det landskab som efterlades vil indeholde søer. Transport af råstoffer og CO_2 er behandlet yderligere under fokusområderne.

Det er i de senere år konstateret stigende nedbørsintensitet og det forventes, at både nedbørsmængder og nedbørsintensitet er stigende i fremtiden (Strategi for tilpasning til klimaændringer i Danmark, 2008). De stigende mængder nedbør har resulteret i oversvømmelser i flere tætbefolkede dele af regionen med uhensigtsmæssige følger for mennesker og økonomi. Det kan i forbindelse med efterbehandlingsplaner vurderes, om råstofgrave kan indgå i beredskabet til at afværge disse følger af klimaændringer uden at der er risiko for at grundvandsressourcen påvirkes negativt.

Arkitektonisk og arkæologisk arv samt kulturarv

Fortidsminder og diger

En stor del af de udpegede graveområder indeholder beskyttede fortidsminder i form af diger og fortidsminder. Der er desuden visse steder større sandsynlighed for at støde på skjulte fortidsminder i forbindelse med råstofindvindingen. De fredede fortidsminder er omfattet af en beskyttelseszone på 100 m, og kommunerne skal i forbindelse med samordningen foretage en vurdering af en eventuel råstofindvindingstilladelse i forhold til naturbeskyttelseslovens § 18 og museumslovens § 29a om beskyttelse af diger, så der ikke sker væsentlige indgreb på kulturarven.
Før indvindingen påbegyndes, skal regionen ligeledes sikre, at de lokale museer har mulighed for at undersøge de pågældende arealer og sikre, at vigtig kulturarv ikke går tabt.

Kulturarvsarealer

Kulturarvsarealerne fremgår af Kulturarvsstyrelsens hjemmeside. Et kulturarvsareal er et kulturhistorisk interesseområde med skjult fortidsminder. Kulturarvsarealer kan være af national og regional betydning og er en indikator for, at der er væsentlige fortidsminder i et aktuelt område. Kulturarvsarealer er ikke i sig selv fredede. En indgriben i kulturarvsarealer kan være en væsentlig påvirkning. Region Hovedstaden vil i samråd med områdets ansvarlige museum vurdere påvirkningen i forbindelse med en eventuel råstofgravetilladelse, således at de arkæologiske
interesser inden for kulturarvsarealerne bliver varetaget.

Kulturmiljøer

Værdifulde kulturmiljøer er udpeget i kommuneplanerne. En påvirkning af værdifulde kulturmiljøer er vurderet som væsentlig. Kulturmiljøerne kan være enkeltstående elementer i det åbne land og byen, eller helheder i form af geografisk afgrænsede områder, som ved deres fremtræden afspejler væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling. Hvor der er udpeget kulturmiljøer inden for et foreslået råstofgraveområde, kan påvirkningen være væsentlig, og Region Hovedstaden vil i forbindelse med en ansøgning om råstofindvinding afklare eventuelle konflikter i fht. kulturmiljø med de berørte myndigheder.

Kirkebyggelinjer og kirkeomgivelser

Kirkebyggelinjen er en 300 m beskyttelseszone målt fra kirkebygningen til beskyttelse mod, at der opføres bebyggelse over 8,5 m, som virker skæmmende på kirkerne. Beskyttelseszonen omfatter som udgangspunkt hele området ud til en afstand af 300 m målt fra kirkebygningen. Der er ikke foreslået udlagt råstofgraveområder inden for kirkebyggelinjer.
Der kan i kommuneplanen desuden være udpeget kirkeomgivelser, der skal sikre at særligt værdifulde sammenhænge mellem kirken og det omkringliggende landskab bibeholdes.
De udpegede graveområder i Råstofplan 2016 berører ikke kirkebyggelinjer eller kirkeomgivelser.

Ressourcer og affald

Det samlede areal af udlagte graveområder i Råstofplan 2012 var ca. 1478 ha, mens der i Råstofplan 2016 udpeges ca. 1383 ha. Den samlede råstofressource i Råstofplan 2016 er større end i Råstofplan 2012, selvom arealet af graveområderne er mindre.

Energiforbruget ved indvinding af råstoffer vurderes ikke at være af betydning set i forhold til de regionale forhold. Energiforbruget i råstofbranchen målt som energiforbrug pr. ansat er en af de højeste i industrisektoren. I absolutte tal er energiforbruget dog et af de laveste i industrien.

Normalt anvendes vand ved indvinding af råstoffer kun til støvdæmpende foranstaltninger. Ved indvinding under grundvandsspejlet kan der benyttes vaskevand, men vandet ledes ofte retur til grundvandssøerne (se afsnit 6 om grundvand).

Der produceres ikke særlig affald i forbindelse med råstofindvinding. I forbindelse med tilladelserne til indvinding af råstoffer stilles vilkår om bortfjernelse af affald. Det gælder eksempelvis olieaffald og almindelig dagrenovation.

Socioøkonomiske effekter

Forsyningen af råstoffer til byggeri og infrastrukturanlæg er grundlæggende for den fortsatte udvikling og velstand i regionen. Men den fremtidige vækst afhænger også af om ressourceforbruget af de primære råstoffer kan afkobles fra den økonomiske vækst.

Den fremtidige efterspørgsel efter råstoffer forventes at stige både lokalt, regionalt og globalt. Dette kan føre til ressourceknaphed. Resultatet vil være stigende energi- og råvarepriser, som vil betyde voksende udgifter for virksomheder og befolkning i regionen. I Region Hovedstaden kommer hovedparten af forsyningen af sand, grus og sten fra indvinding på land. En mindre del af forsyningen med disse råstoffer kommer fra havet.

Indsatsen på råstofområdet er flerstrenget, for en effektiv indsats skal både sigte på at forsyne alle dele af regionen med råstoffer og på at ressourceoptimere og et genanvende de ressourcer vi har i undergrunden og på havet bedst muligt.

Inddragelse af landbrugsarealer til råstofindvinding har desuden en socioøkonomisk effekt i og med at der varigt udtages arealer, hvorpå der er foregået dyrkning af landbrugsafgrøder til fødevare- eller energiforsyning, fra regionens iøvrigt begrænsede arealressource.

Regionen har samlet set udpeget et mindre areal til råstofgraveområder i Råstofplan 2016 end i 2012. Desuden vil regionen i den kommende planperiode arbejde for at råstofressourcen i arealer, der under alle omstændigheder vil overgå til anden arealanvendelse end landbrug (eksempelvis byudvikling, skovrejsning og ny infrastruktur) benyttes forud for realiseringen af de potænkte projekter.

Fokusområder

Regionsrådet ønsker at videreføre idéen om, at der i Region Hovedstaden er grund til at have særlig fokus på udvalgte miljøområder i forbindelse med det videre arbejde med administration af råstofloven og udviklingstiltag i den kommende planperiode.
De udvalgte fokusområder i Råstofplan 2012 var: Naturhensyn, grundvand, transport og CO_2 samt affald og genanvendelse.
I Råstofplan 2016 er der foretaget en opdatering af fokusområderne, således at fokusområderne grundvand, og transport og CO_2 er blevet videreført under samme overskrifter og temaerne opdateret i forhold til indholdet, så dette er tidssvarende.
Fokusområdet naturhensyn er blevet opdateret således, at naturhensyn bliver behandlet under overskriften "Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling". Baggrunden herfor er, at der i de seneste år er kommet en større bevidsthed om, at arealressourcen er under pres ikke mindst i hovedstadsregionen. Region Hovedstaden vil derfor sætte fokus på, at der søges løsninger, der sikrer større samspil mellem de forskellige arealinteresser i forbindelse med den fremtidige råstofplanlægning. Regionen behandler under fokusområdet tre emner: byudvikling, skovrejsning og etablering af nye naturområder/rekreative arealer. Administrationen vurderer, at der indenfor disse områder er et umiddelbart potentiale for planlægningsmæssige gevinster ved samtænkning af forskellige arealanvendelser efter endt råstofindvinding, samtidigt med at de understøtter temaet om grøn vækst i ReVUS.
Fokusområdet affald og genanvendelse er ligeledes blevet opdateret og behandles under overskriften genanvendelse og cirkulær økonomi. Det er vigtigt, at der i højere grad lægges vægt på at opfatte eksempelvis nedbrydningsprodukter fra byggebranchen ikke som affald men som sekundære råstoffer til substitution af de primære råstoffer, der kommer fra råstofgravene. Derfor er ordlyden i overskriften og temaet opdateret med udgangspunkt på den vinkel.
Fokusområderne i Råstofplan 2016 er således:

- Grundvand
- Transport og CO_2
- Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling
- Genanvendelse og cirkulær økonomi

Grundvand

Dansk grundvandspolitik bygger på forebyggelse frem for rensning, og staten har derfor, i bestræbelser på at beskytte grundvandet, udpeget områder med særlig drikkevandsinteresse (OSD) over hele landet. Ca. 60 % af Region Hovedstadens areal er udpeget som (OSD) (se figur 1), og der indvindes årligt omkring 70 mio. m^3 grundvand (Danmarks statistik), hvoraf størsteparten, efter en simpel behandling, anvendes til drikkevand. Det er derfor vigtigt, at råstofindvindingen i regionen sker på en sådan måde, at der er mindst mulig risiko for forurening af grundvandsressourcen.

Figur 1: Fordelingen af grundvandsinteresseområder i Region Hovedstaden.

Grundvand og råstofindvinding

I Region Hovedstaden består de primære grundvandsmagasiner typisk af lag af sand- og grus, samt den øvre del af kalkaflejringerne. Der kan derfor ofte være et sammenfald af interesser mellem grundvandsindvinding og råstofindvindingen. I det følgende beskrives hvilke mulige risici råstofindvinding kan have for grundvandet og hvordan de eventuelle risici kan minimeres.

Indvinding af råstoffer kan påvirke grundvandskvaliteten og grundvandskvantiteten. Påvirkningerne

er indtil nu ikke ønsket inddraget. Arealerne der inddrages til råstofindvinding, er i Region Hovedstaden typisk landbrugsarealer. Ved intensivt landbrug anvendes der generelt pesticider, herbicider og gødning, som alle kan påvirke grundvandskvaliteten. Ved inddragelse af arealet til råstofindvinding vil tilførsel af disse stoffer ophøre. Det er derfor vigtigt, at se på den samlede påvirkning før, under og efter råstofindvinding for at vurdere de grundvandsrisici, der måtte være forbundet med indvinding af sand og grus. Omfanget og typen af grundvandsrisiko ved råstofindvinding er forskellig alt efter om der indvindes sand og grus over eller under grundvandspejlet. Risikoen vil også afhænge af hvordan arealet efterbehandles og arealets fremtidige anvendelse.

Råstofindvinding over grundvandsspejlet

Indvinding over grundvandsspejlet vil medføre, at vegetationen og en del af jordlagene fjernes. Dette kan bevirke en mindre fordampning fra arealet, samt en kortere opholdstid i jorden for nedbøren, inden den når grundvandet. Tilsammen kan det bevirke, at der derved sker en øget grundvandsdannelse. Studier har vist, at stigningen i grundvandsdannelse kan udgøre 10 % - 20 % i forhold til et tilsvarende areal uden råstofindvinding (Effect of gravel extraction on groundwater, 1994). Omfanget af råstofgravenes areal er imidlertid forholdsvis begrænset, og en mindre lokal stigning i grundvandsdannelsen har derfor ingen praktisk betydning på det regionale niveau.
Ved råstofindvinding i Region Hovedstaden fjernes typisk et muldlag og en vis mængde overjord inden råstofforekomsten kan indvindes. Muldlaget har et højt indhold af organisk materiale og levende organismer og det er i dette lag, at det største nedbrydningspotentiale findes for miljøfremmede stoffer. FOCUS (Forum for the coordination of pesticide fate models and their use, EU) anbefaler, at der kun regnes med nedbrydning af miljøfremmede stoffer i den øverste meter af jordlagene, og at nedbrydningshastigheden aftager hurtigt fra 0,3 m til 1,0 m under terrænet. Når overjorden fjernes vil grundvandet derfor være sårbart overfor pesticider og lignende miljøfremmede stoffer. Tilsvarende er det i de øverste metre, at reduktion af andre grundvandsbelastende stoffer så som nitrat sker. Organisk stof spiller en betydelig rolle i reduktionen af nitrat.
At de øverste jordlag fjernes i forbindelse med råstofindvinding er dog af mindre betydning, da den væsentligste kilde til påvirkning af grundvandskvaliteten fra landbruget ophører samtidig med, at råstofindvinding påbegyndes (Miljøministeriet, 1992). Uden de øverste jordlag kan den infiltrerende nedbør ændre grundvandets syre/base-forhold, ligesom grundvandet kan blive mere iltrigt. Såfremt der er pyritholdige jordlag tilstede, kan der ved iltning af pyrit (pyrit-oxidation) blive frigivet bl.a. sulfat og nikkel med efterfølgende påvirkning af grundvandet. Det øverste grundvand er imidlertid næsten altid iltholdigt og i Region Hovedstaden ventes denne påvirkning derfor at være meget begrænset.
I de tilfælde hvor råstofgraven efterbehandles til landbrugsformål, vil muldlaget blive genudlagt og en stor del af nedbrydningspotentialet i forhold til miljøfremmede stoffer blive genetableret. En del af det beskyttende dæklag over grundvandsmagasinet er imidlertid fjernet, hvilket betyder, at tilbageholdelsestiden for miljøfremmede stoffer er nedsat. Regionen tinglyser derfor vilkår i efterbehandlingsplanen om, at såfremt der efterbehandles til landbrug, skal landbruget drives

[illegible] (Miljøstyrelsen, 2000). Regionen forudsætter tillige, at det sikres, at drænvand fra tilstødende arealer og marker bliver ledt bort fra gravearealet, således at den efterfølgende påvirkning af grundvandskvaliteten fra disse kilder er minimal.

Råstofindvinding under grundvandsspejlet

Ved råstofindvinding under grundvandsspejlet fjernes dæklaget over grundvandsmagasinet helt og derved magasinets naturlige beskyttelse. Imidlertid vil de fleste potentielle kilder til grundvandsforurening, som f.eks. pesticider og gødning fra landbruget ikke længere være til stede. Blotlægningen af grundvandet vil resultere i en øget fordampning fra søen. Størrelsesordenen af fordampningen er ikke kendt, men er vurderet til at udgøre ca. 90 % af nedbøren dvs. at grundvandsdannelsen mindskes lokalt (Miljøstyrelsen, 2000).

Råstofindvinding under grundvandsspejlet kan medføre en kvantitativ påvirkning af grundvandet, men påvirkningen vil være meget lille og vurderes derfor ikke at være væsentlig (Råstofindvindings kvantitative påvirkning af grundvand, 2011).

Når der fjernes overjord og grundvandet blotlægges, tilføjes der atmosfærisk ilt til både grundvandet og til de råstofforekomster der indvindes. Ilt vil også blive transporteret til de jordlag, der er blevet påvirket af en eventuel grundvandssænkning. Tilførsel af atmosfærisk ilt vil påvirke den kemiske sammensætning af grundvandet og af de sedimenter ved grusgravssøen, der ikke længere er dækket af grundvand (Miljøministeriet, 1980). Iltning af mineralet pyrit, kan f.eks. føre til dannelse af okker i råstofsøen eller i tilstødende vandløb.

Region Hovedstaden gennemførte sammen med Region Midt i 2014 en undersøgelse af konsekvenserne for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet (LINK) På baggrund af undersøgelsen konkluderes det, at råstofgravning under grundvandet på de undersøgte lokaliteter ikke giver anledning til forurening med oliestoffer i grundvandet eller til saltvandsoptrængning. Der er påvist pyritoxidation på én lokalitet af de seks undersøgte som dog forsvinder hurtigt efter afslutning af gravning og grusvask. På baggrund af undersøgelsen konkluderes det bl.a., at pyritoxidation er et relevant opmærksomhedspunkt ved råstofindvinding under grundvand på okkerpotentielle lokaliteter. På lokaliteter, som ikke er okkerpotentielle, vurderes der ikke at være behov for særlige tiltag i forhold til at minimere pyritoxidation. Endeligt konkluderes det, at råstofindvinding på de undersøgte lokaliteter ikke medfører transport af pesticidholdigt overfladevand til grundvandet eller i øvrigt medfører en forøget belastning af grundvandet med pesticider.

Forholdsregler ved råstofindvinding under grundvandsspejlet både under og efter råstofindvinding

Som udgangspunkt skal råstofindvinding under grundvandsspejl foregå uden bortpumpning af vand, for at minimere den midlertidige sænkning af grundvandsspejlet, som råstofindvindingen under grundvandsspejl medfører.

Efter endt råstofindvinding er det, på grund af risikoen for forurening af grundvandet, som udgangspunkt ikke muligt at tilføre jord til råstofgrave til efterbehandlingen af arealet (Jordforureningslovens § 52). Råstofsøer skal derfor efterbehandles til natur- eller rekreative formål, hvor søen vil indgå som en naturlig del af det efterbehandlede areal, som vurderes uproblematisk i forhold til grundvandsbeskyttelsen.

For at imødekomme disse udfordringer i forhold til grundvandsbeskyttelse ifm. råstofindvindingstilladelse, skal grundvandsforholdene og grundvandsstanden være kendt inden en råstoftilladelse gives.

Fokus på grundvand

Region Hovedstaden ønsker i den kommende planperiode fortsat at fokusere på eventuelle konsekvenser for miljøet ved råstofindvinding under grundvandsspejlet. Regionen har tidligere fået undersøgt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" [LINK], og i denne planperiode er der sat yderligere fokus på vandkvaliteten og tilstanden af eksisterende råstofsøer.

Region Hovedstaden har derfor i 2015 indgået et samarbejde med Århus Universitet, Region Syd og Region Midtjylland om et projekt, der skal undersøge tilstanden i de søer, som dannes i forbindelse med indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet. Dette projekt afsluttes i foråret 2017.

Et andet grundvandsrelevant fokusområde, som Region Hovedstaden ønsker at belyse nærmere i den kommende planperiode, omhandler de miljømæssige risici der kan være forbundet med biaktiviteter i råstofgravene. Kommunerne, regulerer de pågældende biaktiviteter, men for at sikre, at der tages de nødvendige forholdsregler for beskyttelse af grundvandet mod potentielle risici, ønsker Region Hovedstaden som råstofmyndighed, at vidensgrundlaget for de miljømæssige konsekvenser for placering af aktiviteter som f.eks. harpning af muld og nedknusning af beton og tegl i råstofgravene tæt på grundvandsspejlet, bliver bedre belyst. Regionen vil arbejde for at vidensgrundlaget øges i tæt samarbejde med kommunerne.

Indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet betyder en bedre og mere ressourceøkonomisk udnyttelse af råstofressourcen og reducerer samtidigt behovet for udpegning af nye graveområder. Region Hovedstaden anbefaler ud fra foreliggende viden forsat råstofindvinding over såvel som under grundvandsspejlet, men mangler pt. viden vedr. biaktiviteternes konsekvenser for grundvandet.

Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling

Der er ikke mange kvadratkilomenter ud af Danmarks ca. 43.000 km^2, der ikke er udnyttet. Der er behov for, at landskabet skal kunne producere fødevarer, træ, geologiskeråstoffer, give os steder at bo,skabe fritidsmuligheder, oplevelser osv. Presset på det begrænsede areal er voksende, og i de seneste år er der opstået nye arealbehov dels til arealer for bæredygtig energiproduktion dels til klimatilpasningstiltag.

Region Hovedstaden har som resten af Danmark derfor en opgave med hensyn til fremadrettet at foretage arealplanlægning med blik for de meget forskellige arealinteresser, der er på spil i regionen. Der er særligt i Region Hovedstaden et stigende pres på en begrænset arealressource til eksempelvis infrastruktur, mere natur, skovrejsning, klimatiltag, råstofindvinding, byudvikling og meget andet grundet den stigende befolkningsudvikling.

Region Hovedstaden er kendetegnet ved store byområder samt trafik- og forsyningsanlæg, der strækker sig i en 5-fingret vifte fra København og udad (udpeget i Fingerplan 1947[1], og aktuelt i varetaget i Fingerplan 2013[2]) og som adskilles af grønne kiler mellem byfingrene, der friholdes for bymæssig bebyggelse. De grønne kiler mellem byfingrene udgøres af en mosaik af landbrugsarealer, naturområder (sø, eng, overdrev og skov) og rekreative områder.

Hovedparten af byvæksten i hovedstadsområdet, der er sket siden 1990, er sket som randbebyggelse til de eksisterende byområder og ligger derfor inden for rammerne af Fingerplanen (Skov og Landskab, 137/2011). I de senere år er væksten i arealforbruget til byformål dog faldet (2007-2010) idet hovedparten af nybyggeriet (ca. 80 %) er blevet opført på allerede bebyggede arealer (Arler, F. et al, 2015 [3]).

Den massive byudvikling, der er sket i regionen igennem det seneste århundrede, har medført en tilbagegang af ubebyggede arealer herunder landbrugsarealer og naturområder. Naturområderne er reduceret både i areal og i kvalitet. Samtidigt er befolkningens muligheder for oplevelse af natur og landskab blevet reduceret. I perioden 1990 til 2000 er det opgjort, at de samlede naturarealers omfang har været omtrent status quo (Skov og Landskab, 137/2011). Tallene dækker dog over, at udbygningen af nye store rekreative anlæg som Amager Strandpark og Peberholm indgår i opgørelsen over naturområder, mens udbygningen af København mod vest i form af bebyggelse og vejanlæg har betydet inddragelse af eksisterende naturarealer og landbrugsjord med mindre beskyttede naturarealer.

I kommuneplanerne er der udpeget en række forskellige arealer med beskyttelsesinteresser, herunder økologiske forbindelser, naturbeskyttelsesområder, lavbundsarealer, kulturelle landskabsværdier, bevaringsværdige landskaber og lignende. Herudover er der udlæg til nye byudviklingsområder, skovrejsning, store husdyrbrug, særligt værdifulde landbrugsområder og lignende arealreserveringer. Desuden er flere af regionens værdifulde naturområder beskyttet ved international lovgivning og regler, ligesom der findes et stort antal naturområder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 1217 af 28/09/2016).

Fastlægge løsning til samspil med øvrige arealinteresser

Det er på baggrund af ovenstående således nødvendigt, at der, i forbindelse med udarbejdelse af råstofplanen og andre planer for arealbenyttelsen i kommunalt og regionalt regi, sikres et tværgående syn på planlægningen. En af løsningerne kunne være en dynamisk og skiftende arealudnyttelse, således at det samme areal benyttes til flere forskellige formål samtidig eller successivt.

Tidligere blev udgravede råstofgrave ofte fyldt op med jord med henblik på, at gravene skulle tilbageføres til landbrugsjord, når råstofindvindingen var afsluttet. Denne praksis er dog forbundet med en potentiel forureningsrisiko for grundvandet, hvorfor der i 1998 blev indført et generelt forbud (aktuelt varetaget i jordforureningslovens § 52) mod deponering af jord i tidligere råstofgrave.

Dette har medført, at der i Region Hovedstaden er større fokus på, at råstofgrave efter afsluttet råstofindvinding skal overgå til f.eks. natur- og rekreative arealer, ekstensivt landbrug eller anden anvendelse, som vurderes uproblematisk i forhold til grundvandsbeskyttelsen.

Det er derfor vigtigt for regionen, at holde fokus på, at de arealer, hvor der skal foretages råstofindvinding betragtes som en arealressource og, ikke opfattes som udtjente eller industrialiserede, da dette kan medføre en uhensigtsmæssig etablering af biaktiviteter i råstofgravene i perioden, hvor der foretages råstofindvinding, med uheldige konsekvenser for mulighederne planlægningen for arealet efter endt råstofgravning. Regionen vurderer, at det er derfor vigtigt at holde sig for øje, at råstofindvindingen foregår over en periode, men at arealet efterfølgende skal have en helt ny samfundsværdi.

Regionen vil fortsat arbejde for at sikre, at arealer, der har været anvendt til råstofindvinding, efter endt råstofgravning får ny samfundsværdi, i overensstemmelse med målsætningerne formuleret i den Regionale Vækst- og UdviklingsStrategi (ReVUS). Her er det vigtigt med stor fokus på samarbejdet mellem regionen og de relevante myndigheder, særligt kommunerne, der er myndighed på en stor del af miljølovgivningen, landzoneadministrationen og den øvrige arealplanlægning. Arbejdet vil samtidigt skulle afstemmes med de enkelte lodsejeres ønsker og forventninger til den fremtidige arealanvendelse i de konkrete råstofgrave.

Region Hovedstaden vil på baggrund af ovenstående problemstillinger sætte fokus på, at forskellige arealinteresser bliver vurderet, og at der søges løsninger, der sikrer større samspil mellem de forskellige interesser. Som udgangspunkt vil regionen fokusere på tre emner: byudvikling, skovrejsning og etablering af nye naturområder/rekreative arealer. Regionen vurderer at, der indenfor disse områder er et umiddelbart potentiale for planlægningsmæssige gevinster ved samtænkning af forskellige arealanvendelser efter endt råstofindvinding, samtidigt med at de understøtter temaet om grøn vækst i ReVUS, idet der er tale om tiltag, der vil sikre en højere grad af ressourceeffektivitet og at råstofgrave efter endt råstofindvinding udvikles til at få ny samfundsværdi.

Råstofindvinding og byudvikling

Der vil være tilfælde, hvor tilsyneladende modstridende interesser som udlæg af arealer til hhv. råstofindvinding og byudvikling ved tværgående planlægning faktisk kan blive til fordele.

Regionen vil desuden i den kommende planperiode undersøge muligheden for, at der forud for byudvikling kan gives tilladelse til indvinding af en eventuel råstofressource forud for selve byudviklingen, hvis det kan passe sammen med kommunens planlægning. Desuden vil regionen undersøge mulighederne for udlæg af graveområder, der hvor der er udlagt arealer til byudvikling på længere sigt. I begge tilfælde vil der skulle udarbejdes konkrete retningslinjer, der sikrer, at råstofindvindingen sker på en måde og med en hastighed, der underbygger en kommende byudvikling uden at forsinke denne. Dette vil have indflydelse på, hvor dybt man eventuelt vil kunne grave, der vil være særlig fokus på hvilke muligheder, der er for at etablere biaktiviteter i forbindelse med råstofgraven og der vil stilles særlige krav til efterbehandlingen af de udgravede arealer.
Hvis der kan åbnes for disse muligheder, vil det dels betyde en optimeret udnyttelse af regionens begrænsede råstofressource, da man på denne måde kan integrere de lokalt fundne råstoffer i bygge- og anlægsarbejdet forbundet direkte med det konkrete byudviklingsprojekt eller gøre dem tilgængelig til bygge- og anlægsarbejder andre steder i regionen. Men det vil også betyde, at der er mulighed for skabelse af et spændende landskabeligt samspil med ny bebyggelse, ligesom det vil give mulighed for at skabe rekreative arealer med høj naturværdi på bynære arealer, som beskrevet nedenfor.
Regionen vil desuden arbejde for, at de råstoffer, der forefindes i forbindelse med grave- og anlægsarbejde, der foretages udenfor rammerne af råstoflovgivningen, udnyttes i så høj grad som muligt jfr. afsnit 7.3 i vejledning om administration af råstofloven (Naturstyrelsen, september 2012).

Råstofindvinding og skovrejsning/skovområder

Områder til skovrejsning udpeges af kommunerne i kommuneplanerne med henblik på at sikre grundvands- og drikkevandsressourcer, fjernelse af kvælstof, fremme biodiversiteten og spredningsmulighederne for det vilde plante- og dyreliv samt for at øge mulighederne for friluftsoplevelser omkring byområderne.
I råstofloven og planloven er det fastlagt, at kommuneplanernes arealudlæg ikke må stride imod en råstofplan og at kommunerne er bundet af råstofplanen i deres planlægning. Dette er hidtil blevet tolket på en måde, der betyder, at arealudpegninger til hhv. råstofindvinding og skovrejsning i praksis er uforenelige arealinteresser. Det har bl.a. betydet, at råstofplanernes råstofgraveområder i kommuneplanerne ofte er blevet udpeget som arealer, hvor skovrejsning er uønsket eller som neutralområder.
Ofte er hensigten med udpegning til skovrejsningsområde grundvandsinteresser. Her vil tilplantning med skov betyde, at arealet ikke bliver benyttet til intensiv landbrugsdrift med deraf følgende risiko for nedsivning af nitrat og sprøjtemidler til grundvandet. I forbindelse med tilladelser til råstofindvinding stilles der vilkår, der skal sikre, at der ikke ved denne aktivitet er risiko for forurening af grundvandet såvel under som efter endt drift. Derfor er de interesser der som udgangspunkt, skal sikres ved udlæg af arealer til skovrejsning af hensyn til grundvandet, således allerede tilgodeset i forbindelse med reguleringen af en evt. råstofindvindingsaktivitet.
En udpegning til råstofgraveområde af et areal, der af kommunen ønskes udlagt til skovrejsning kan, som det er nu, medføre, at området enten ikke kan udpeges til skovrejsning eller at skovrejsning forsinkes.

Region Hovedstaden vil undersøge mulighederen for, gennem fastlæggelse af forudsætninger i forbindelse med konkrete arealudpegninger, at sikre at der kan foretages indvinding af en given råstofressource forud for skovrejsning på arealet. Dette vil kræve, at der kan formuleres forudsætninger for udpegningen, hvorefter råstofindvindingen i det respektive graveområde for eksempel alene kan foregå over grundvandsspejl, og at indvindingen skal ske indenfor en given tidshorisont i forhold til den planlagte skovrejsning. Regionen vil i samarbejde med kommunerne udforske disse muligheder. Det kan her nævnes, at Frederikshavn Kommune i deres kommuneplan 2015 har udpeget områder, hvor ny skov er ønsket efter endt råstofindvinding. Her beskrives det i deres miljøvurdering for temaet skovrejsning, at det er en ny strategi for udpegninger, der foretages med henblik på at sikre grundvandsressourcen efter endt råstofindvinding i nitratfølsomme indvindingsoplande.

Råstofindvinding og nye naturområder/rekreative arealer

Naturområderne i Region Hovedstaden knytter sig i høj grad til det åbne land og skovene, hvorfor andelen af naturområder er større i områderne nord og vest for hovedstaden. Det er også i disse områder, at der er mulighed for at indvinde grus, hvilket kan medføre interessekonflikter mellem råstofindvinding og naturhensyn. Råstofindvindingen vil i visse områder således medføre ændringer i eller decideret bortgravning af naturområder, men råstofgrave rummer også gode muligheder for at arealer bliver omdannet til naturområder med tilsvarende eller større naturværdi og biodiversitet end inden, der blev indvundet råstoffer.

I flere undersøgelser er råstofgrave blevet fremhævet som 'hotspots 'for biodiversitet, særligt for arter knyttet til åbne, sandede levesteder med sparsom vegetation (Hansen, D.D. et al 2008 [5]). Naturhistorisk Museum i Aarhus har i 2009 undersøgt en række grusgrave på Djursland og fundet, at råstofgravene indeholder en varieret og sjælden flora og fauna (Olsen, K. et al., 2011[6]). Den primære årsag til dette vurderes at være grusgravenes lave indhold af næringsstoffer, samt at sand, grus og sten, der opvarmes, udgør gode levesteder for især krybdyr. Desuden giver lavvandede vandhuller med rent vand gode levevilkår for forskellige dyr som eksempelvis insekter og padder. Endeligt bevirker det forhold, at der i råstofgravene konstant blottes ny jomfruelig jord, at pionerplanter kan få rodfæste uden konkurrence fra vildtvoksende græsser (Olsen, K. et al., 2011). Region Hovedstaden har i samarbejde med Region Midtjylland i 2014 foretaget undersøgelser af eventuelle konsekvenser på grundvandskvaliteten af råstofindvinding under grundvandsspejlet, med henblik på at opnå bedre udnyttelse af råstofressourcen ved øget indvinding under grundvand. Undersøgelserne viste, at man ved indvinding grundvand på visse lokaliteter skal være opmærksom på evt. pyritoxidation, men at råstofindvinding under grundvandsspejl som hovedregel kan ske uden øget risiko for grundvandsforurening.

Som en forlængelse heraf har Region Hovedstaden i 2015 i samarbejde med Århus Universitet, Region Syd og Region Midtjylland indledt et samarbejde om et projekt, der skal undersøge tilstanden i de søer som dannes som i forbindelse med indvinding af råstoffer under grundvand. Formålet med projektet er at beskrive den natur-vandkvalitetsmæssige værdi af råstofgravesøer. Tanken er at afdække, hvorvidt en arealmæssigt optimeret råstofindvinding ved øget indvinding under grundvandsspejlet kan øge udnyttelse af råstofressourcen, og samtidig efterfølgende skabe nogle

Herefter ligger der en høj natur- og miljømæssig høj værdi, herunder øget biodiversitet.
På baggrund af undersøgelsen forventer Region Hovedstaden, at opnå en bedre forståelse for, hvordan råstofindvinding og efterbehandlingen i søerne kan gribes an til sikring af den bedste naturværdien i søerne.
Region Hovedstaden vil på baggrund af ovenstående i samspil med kommuner, grundejere og råstofindvindere arbejde på at sikre, at råstofindvinding og efterbehandlingen både over og under grundvand planlægges og udføres således, at naturværdien i råstofgravene under og efter endt indvinding fremmes.

0-alternativ

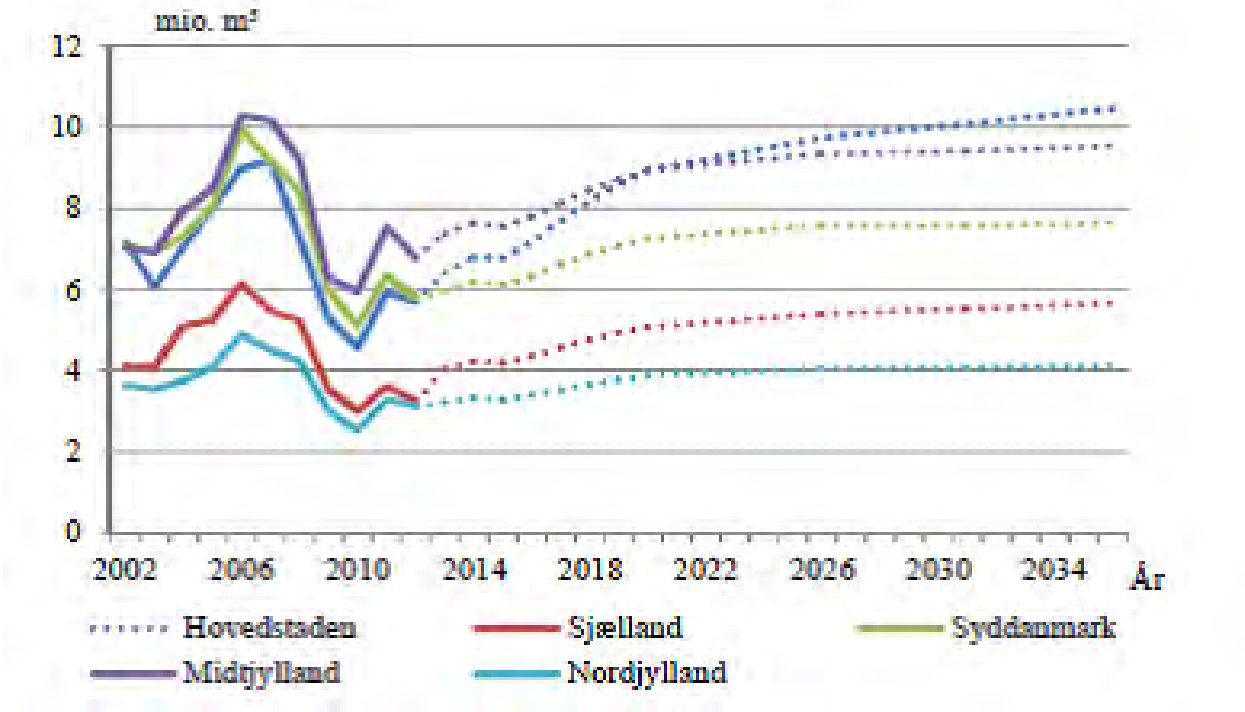
I råstofplanens afsnit om indvinding og forsyning gøres der rede for restressourcen af dels sand, grus og sten og dels af ler i regionen. Heraf fremgår det, at Region hovedstaden i stigende grad er afhængig af tilførsel af råstoffer dels fra havet og dels fra Region Sjælland.
De 1357 ha graveområder, som er udpeget i Region Hovedstadens Råstofplan 2016, udgør ca. 0,7 % af Region Hovedstadens samlede areal. Samtidig har Region Hovedstaden landets højeste befolkningstæthed på 842 indbyggere pr. km^2, hvilket understreger de udfordringer, der er forbundet med at finde tilgængelige arealer til råstofindvinding.
0-alternativet i denne sammenhæng vil være at fortsætte råstofplanlægning indenfor de samme rammer som hidtil, hvor ovenstående (og muligvis andre) arealreservationer ikke kan indgå i udpegningerne uanset den mulige råstofressource, der er til stede indenfor disse arealudpegninger. Dette vil betyde, at regionen indenfor en årrække vil komme i den situation, at regionen ikke kan opfylde statens krav om, at der skal udlægges graveområder, der indeholder råstoffer til et forbrug på 12 år.

---

[1] Fingerplan 1947 – skitseforslag til egnsplan for Storkøbenhavn, Egnsplankontoret 1947
[2] Fingerplan 2013 – landsplandirektiv for hovedstadsområdets planlægning, Miljøministeriet 2013
[3] Udvikling af blå og grønne områder over tid samt analyse af tingængeligheden, Det biovidenskabelige fakultet kbh. Universitet
[4] Prioritering af fremtidens arealanvendelse i Danmark, Fonden Teknologirådet, August 2015
[5] Gravhøje og råstofgraves betydning for bevarelse af den biologiske mangfoldighed i Nationalpark Mols Bjerge, Morten D.D. Hansen et al. Kulturarvsstyrelsen 2008.
[6] Olsen, Kent og Hansen, Morten D.D. Råstofgrave er refugier med stor biodiversitet. Poster Biodiversitetsymposiet 2011.

Genanvendelse og cirkulær økonomi

Der er et stigende behov for råstoffer i Region Hovedstaden og i Danmark som helhed. Væksten i samfundet hænger tæt sammen med udbygning af infrastruktur samt udvikling af eksisterende og nye attraktive bolig- og erhvervsområder. I rapporten "Fremskrivning af råstofforbruget for 2013 – 2036" ses det estimerede råstofforbrug for perioden 2013 - 2036 fordelt på regioner (1). I figur 1 ses resultaterne af fremskrivningen. Det ses, at kurven er jævnt stigende fra starten af perioden til den i slutningen af perioden når et niveau svarende til før finanskrisen i 2008. Den model, der ligger til grund for estimatet, er udarbejdet på baggrund af estimerede beskæftigelsestal for bygge- og anlægssektoren, der har den bedste historiske korrelation med råstofforbruget. Denne parameter har samtidig en relativt snæver sammenhæng med den økonomiske vækst i samfundet.

Figur 1. Estimat af udviklingen i råstofforbruget fordelt på regionerne. Kilde: Fremskrivning af råstofforbruget for 2013-2036.

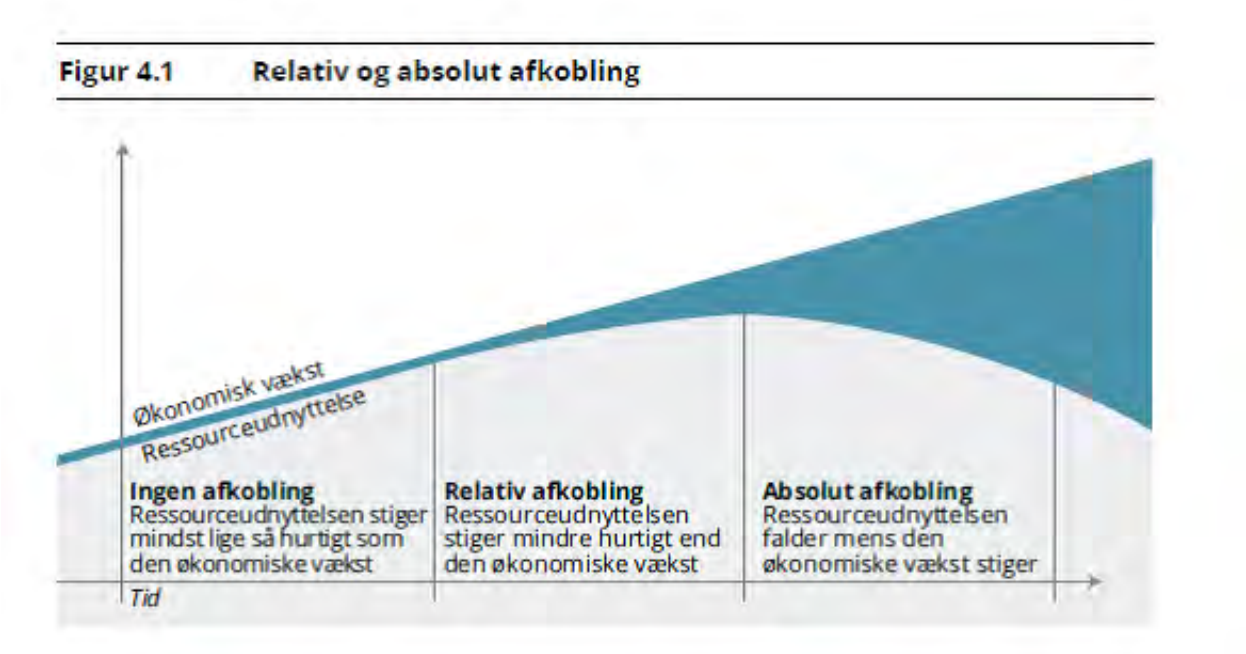
De sand-, grus- og lermaterialer, der indvindes i forbindelse med råstofindvinding, er naturligt dannede og ikke-fornybare materialer. Bæredygtighedsprincippet tilsiger, at ressourcer bør anvendes uden at forringe livsvilkårene for kommende generationer, hvorfor ikke-fornybare råstoffer kun bør indvindes i det omfang, det er nødvendigt for at sikre en ønskelig samfundsudvikling og i det omfang, at der ud fra en samlet betragtning ikke findes egnede og eventuelt fornybare erstatningsprodukter.

Med baggrund i ønsket om øget bæredygtighed er der i Region Hovedstaden en målsætning om, at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og ressourceoptimering.

Regionen Hovedstaden har ikke direkte indflydelse på den mængde råstoffer, som forbruges og kan ikke opstille regler og procedurer for brugen af genbrugsmaterialer som erstatning for råstoffer.

Regionen kan dog arbejde for etablering og udbredelse af viden på området og understøtte projekter til udarbejdelse af nye arbejdsformer og procedurer.

En god indikator for indfasningen af cirkulær økonomi og ressourceoptimering på råstofområdet ville være forholdet mellem økonomisk vækst og det samtidige råstofforbrug. Såfremt, der kan ske en gradvis afkobling mellem den økonomiske vækst og ressourceudnyttelsen vil det være tegn på, at den cirkulære økonomi og ressourceoptimeringen er under udvikling.

Figur 2. Relativ og absolut afkobling af ressourceforbrug fra den økonomiske vækst, kilde EEA.

Cirkulær økonomi

Cirkulær økonomi står højt på den politiske dagsorden både i EU og nationalt i Danmark og således også i Region Hovedstaden. Cirkulær økonomi ses som et redskab, der kan medvirke til at løse såvel globale som regionale miljømæssige og økonomiske udfordringer.

I den cirkulære økonomi lægges der vægt på, at al kapital, herunder naturkapital i form af f.eks. råstoffer som sand, sten og grus udnyttes på en sådan måde, at de kan genbruges/genanvendes (se faktaboks). Dermed fastholdes materialer og produkter i det økonomiske kredsløb med den højst mulige værdi i længst mulig tid.

Ellen MacArthur Foundation har vurderet potentialet for cirkulær økonomi i Danmark og fundet, at der i 2035 bl.a. kan opnås yderligere 7.000–13.000 job, 3–7 % reduktion i Danmarks CO_2-aftryk samt 5–50 % reduktion i forbruget af nye ressourcer for udvalgte materialer. Byggesektoren vurderes at være blandt de 10 sektorer med størst potentiale for reduktion. I byggesektoren genanvendes 87 % af bygge- og nedrivningsaffaldet og mindre end 1 % genbruges (se faktaboks). Potentialet i sektoren kan realiseres gennem nye forretningsmodeller og øget genbrug og genanvendelse svarende til en værdi på 100-150 mio. EUR pr. år i 2035 (2).

Faktaboks: Genbrug og genanvendelse

Genbrug: Det samme produktion/materiale anvendes i samme udformning og til sammenligneligt formål mere end en gang. Eks. har Region Hovedstaden fuldt et projekt, hvor hele mursten blev indsamlet og genbrugt til opførelse af nyt byggeri, uden videre

Genanvendelse: Materialerne fra et produkt anvendes til at fremstille et nyt. Eks. Nedknust beton kan benyttes til at fremstille til at genbrugsstabil, som er et billigere men ligeså anvendeligt produkt som stabilgrus fremstillet af jomfruelige råstoffer.

Ressourceoptimering

Ifølge Det Europæiske Miljøagentur (EEA) er det samlede danske ressourceforbrug pr. indbygger opgjort til 19,4 tons pr. indbygger (2015), hvilket er betydeligt over gennemsnittet i EU, som er 13,2 tons pr. indbygger. En væsentlig del af dette ressourceforbrug udgøres af primære råstoffer som sand, grus og sten. Region Hovedstaden har for perioden 2012 – 2015 inkl. opgjort det gennemsnitlige forbrug af primære råstoffer i regionen til ca. 6,3 tons pr. indbygger, hvilket svarer til ca. 1/3 af det samlede, årlige ressourceforbrug pr. indbygger i Danmark. 20 % af den forbrugte ressource indvindes i Region Hovedstaden.

Udnyttelsen af naturlige råstoffer i Danmark skal ske i tråd med strategier og regulering på nationalt og EU-niveau. I EU sigtes der på, at økonomisk vækst skal ske uden modsvarende vækst i ressourceforbrug og affaldsproduktion, hvilket bl.a. skal realiseres gennem øget ressourceeffektivitet og innovation, der kan sikre øget genbrug, (Europa-Kommissionen, 2011, European Commission, 2002).

Øget ressourceeffektivitet og genbrug/genanvendelse af affaldsprodukter som erstatning for primære råstoffer falder ind under ovenstående målsætninger. I Region Hovedstadens Regionale Vækst- og UdviklingsStrategi er der i overensstemmelse med disse målsætninger formuleret visioner og værdier, som skal bidrage til at skabe en bæredygtig udvikling for mennesker og miljø, herunder også øget ressourceeffektivitet og genbrug/genanvendelse.

Genanvendelse af affald, især fra bygge- og anlægsbranchen som sekundære råstoffer har potentiale til at erstatte sand og grus. Affaldet vil skabe større samfundsværdi ved at blive genanvendt end ved at blive deponeret eller destrueret. Erstatning af primære råstoffer gennem brug af f.eks. genanvendte affalds- og restprodukter forventes at kunne bidrage til øget ressourceeffektivitet og øget bæredygtighed i råstofsektoren. Ved øget genbrug af affalds- og restprodukter som sekundære råstoffer, vil der kunne opnås en øget ressourceeffektivitet samtidig med, at behovet for deponeringskapacitet og for arealer til indvinding af primære råstoffer som sand og grus reduceres.

Overskudsjord

Overskudsjord fra bygge- og anlægsprojekter har potentiale til at være en værdifuld ressource, der med nye anvendelsesmuligheder kan bidrage til at reducere forbruget af primære råstoffer og skabe merværdi for samfundet. I dag anvendes meget overskudsjord til f.eks. støjvolde og landskabsmodellering og bidrager derved ikke til merværdi for samfundet.

Region Hovedstaden støtter Bygherreforeningens projekt 'Helhedsorienteret bæredygtig jordhåndtering'. Projektets mål er bl.a. at komme med anbefalinger til regelændringer, udvikle metoder til reduktion eller genanvendelse af overskudjord samt teknikker til forædling af overskudsjord. Projektet vil igennem cases demonstrere, hvordan jord kan genanvendes og dermed blive til en ressource frem for et overskudsprodukt.

Region Hovedstaden har igangsat et forprojekt, som viste, at overskudsjord kan tænkes som en ressource ud fra følgende værdier:

- Overskudsjord er en værdifuld ressource – dvs. en råvare fremfor et restprodukt
- Overskudsjord er et lokalt produkt – som håndteres bedst lokalt, mens flytning er kostbar og miljøbelastende
- Ny viden og teknologi er nødvendig – det giver mindre mængder jord og transport samt reducerer behovet for primære råstoffer
- Projektet om overskudsjord udspringer af den Regionale Udviklingsplan og et udviklingsprojekt, som blev igangsat med støtte af regionsrådet i Region Hovedstaden.
- Overskudsjord kan bidrage til øget ressourceeffektivitet

Kommunerne og Region Hovedstaden har en fælles interesse i at begrænse mængden af overskudsjord fra anlægsprojekter m.v. i hele regionen. Kommunerne er udfordrede i forhold afsætning af til de op imod 10 mio. tons overskudsjord, som årligt produceres i regionen. Ofte anvises jorden til f.eks. støjvolde, landskabsmodellering, landvinding og deponering i gamle grusgrave, men disse løsninger bidrager hverken til øget ressourceeffektivitet, bæredygtighed, øget samfundsværdi eller til at reducere forbruget af råstoffer. Region Hovedstaden er på sin side myndighed i forhold til deponering af overskudsjord i råstofgrave, og det er velkendt, at dette kan være forbundet med miljøproblemer i form af forurening. Endvidere er regionen som myndighed på råstofområdet udfordret af, at efterspørgslen på råstoffer overstiger den mængde, der indvindes i regionen, og at der pga. mangel årligt importeres ca. 3 mio. m^3 råstoffer fra andre dele af Sjælland. Kalkstabiliseret moræneler er et eksempel på, hvordan overskudsjord kan anvendes som erstatning for råstoffer. Ved at anvende kalkstabiliseret moræneler til vejbyggeri i stedet for grus er der et reduceret behov for grus, som er en knap ressource i Region Hovedstaden, og samtidig kan mængden af overskudsjord reduceres, hvilket giver en reduktion i lastbiltransporter og yderligere økonomiske besparelser (Vejdirektoratet, juli 2012).

Store mængder overskudsjord anvendes i dag til formål som medfører, at kvaliteten af jorden forringes. Da overskudsjord er en ikke-fornybar ressource, bør jorden så vidt muligt anvendes til formål, som ikke medfører forringelse af jordens kvalitet. I den udstrækning, at overskudsjord kan substituere/erstatte primære råstoffer, vil behovet for indvinding og transport af råstoffer mindskes, og samtidig øges ressourceeffektiviteten og bæredygtigheden.

Region Hovedstaden har via et program om overskudsjord givet støtte til udvikling og afprøvning af ideer og teknologier, som forventes at være anvendelige både i forbindelse med Region Hovedstadens egne anlægsprojekter og i regionen som helhed. Inden for programmets rammer har Region Hovedstaden afsøgt mulighederne for at nedbringe produktionen af overskudsjord og for at undgå, at overskudsjord anvendes til formål, som forringer kvaliteten.

Vejen til øget genanvendelse

Råstoflovens formål er bl.a. at sikre, at råstofferne anvendes i forhold til deres kvalitet (§ 1, stk. 4) således, at materialer med høj kvalitet ikke anvendes i situationer, hvor materialer af lavere kvalitet er tilstrækkeligt. Tilsvarende er det lovens formål at sikre, at primære råstoffer som f.eks. sand og grus så vidt muligt erstattes af affaldsprodukter (§ 1 stk. 5). Råstoflovens § 4 rummer mulighed for,

at der er mulighed for at følge mængde og kvalitet af råstoffer, som må anvendes ved udførelsen af bygge- og anlægsarbejder, herunder også anvendelse af erstatningsprodukter. Denne bestemmelse i loven er endnu ikke udnyttet. Miljøstyrelsen er i færd med at udarbejde en ressourceeffektiviseringsstrategi, der bl.a. har til hensigt at beskrive, hvordan produktion i Danmark optimeres. Genanvendelse og anvendelse af materialer i forhold til deres kvalitet ventes at blive et centralt emne i denne strategi. Den konkrete situation i Region Hovedstaden omkring produktion og genbrug af affald, herunder overskudsjord, er væsentlig i relation til regionens ønske om at skabe en balanceret udvikling for mennesker og miljø gennem en effektiv bæredygtighedsindsats. Regionen forventer, at Miljøstyrelsens effektiviseringsstrategi vil være med til at støtte denne indsats.

1// Fremskrivning af råstofforbruget for 2013 – 2036. Danske Regioner 2014.
2 // Potential for Denmark as a circular economy. A case study from: Delivering the circular economy – a toolkit for policy makers. Ellen MacArthur Foundation 2015.

Transport og CO2

Region Hovedstaden vedtog i 2012 en klimastrategi hvor visionen er at hele hovedstadsregionen gennem stærke samarbejder på tværs af offentlige parter, private virksomheder og videns institutioner skal blive den mest klimaberedte og energieffektive region i Danmark.
Region og kommuner og har aftalt, at klimatilpasning er ét af 10 fælles fyrtårnsprojekter. Region, kommuner og forsyningsselskaber har med projektet Energi på Tværs udviklet en fælles vision og besluttet en række indsatsområder, der bl.a. skal føre til at hovedstadsregionens transportsektor er fossilfri i 2050.
Råstoffer transporteres med lastbil over store afstande og bidrager derfor med udledning af CO_2.
Regionen har ikke indflydelse på hvor råstoffer hentes og anvendes samt hvor langt råstofferne transporteres. Det er udelukkende markedskræfter samt bygherrer og entreprenører, som beslutter, hvorfra råstoffer til et givent bygge- og anlægsprojekt købes. For at belyse konsekvenserne af transporten af råstoffer har regionen valgt at beregne og vise hvilken betydning transporten af råstoffer har for udledningen af CO_2. Der er i beregningerne ikke taget højde for, at kvaliteten af råstofferne til et givent anlægsprojekt har indflydelse på, hvor det er muligt at hente råstofferne.

Transport af råstoffer

Det fremgår af råstofplanen, der i regionens grusgrave årligt indvindes ca. 1,0 mio. m^3 sand og grus, at der i regionens havne årligt losses ca. 700.00 m^3 råstoffer, samt at der er årligt importeres 300.000 m^3 materialer som internationalt gods. Langt hovedparten af disse råstoffer transporteres

med lastbil inden for regionen både til lokale forsyningsbehov og til større byggeprojekter placeret fortrinsvis i nærheden af København.

Det er beregnet, at det samlede forbrug af råstoffer i regionen udgør i alt ca. 5,5 mio. m^3 sand og grus. Følgelig er der en transport af råstoffer til regionen på ca. 3 mio. m^3 årligt. Disse råstoffer transporteres ligeledes med lastbil fortrinsvis fra Region Sjælland. Transporten af denne mængde råstoffer til regionen svarer til, at ca. 100.000 lastbiler kører til regionen hvert år.
Råstofsektoren bidrager til CO_2 -udledning gennem transport, men indvinding og forarbejdning af materialer bidrager også til den samlede udledning.

Klimafodaftryk/Carbon footprint

For at belyse CO_2-udledningen eller klimafodaftrykket (carbon footprint) i forbindelse med råstofforsyning er der valgt forskellige mulige scenarier. Der tages udgangspunkt i leverance af råstoffer til et nyt hospitalsbyggeri i Hillerød. Der er beregnet CO_2-udledning ved indvinding og transport fra to grusgrave i Region Hovedstaden og fra en grusgrav i Region Sjælland. For at belyse konsekvenserne ved leverancer uden for nærområdet, er det valgt yderligere at beregne udledning ved produktion og transport af en leverance af knust granit fra Bornholm. Beregningerne angiver de konsekvenser det har for CO_2 udledningen, når sand og grus transporteres fra forskellige geografiske lokaliteter.
Udledning af CO_2 i forbindelse med råstofindvinding kan opdeles i to komponenter:

- Udledning der stammer fra indvinding, bearbejdning, intern transport i grusgraven/stenbrud inklusiv vedligeholdelse af materiel.
- Transport fra grusgraven til anvendelsesstedet og retur.

Produktion og CO_2-udledning

Den beregnede udledning af CO_2 for produktion af sand og grus i en grusgrav fremgår af tabel 1. I beregningerne af CO_2-udledning indgår gravearbejde, sortering af materialer, opblanding af forskellige materialer, intern transport, læsning samt udledning forbundet med drift og vedligeholdelse af materiel. Beregningerne tager udgangspunkt i produktion af ca. 100 m^3 sand og grus svarende til 180 ton.

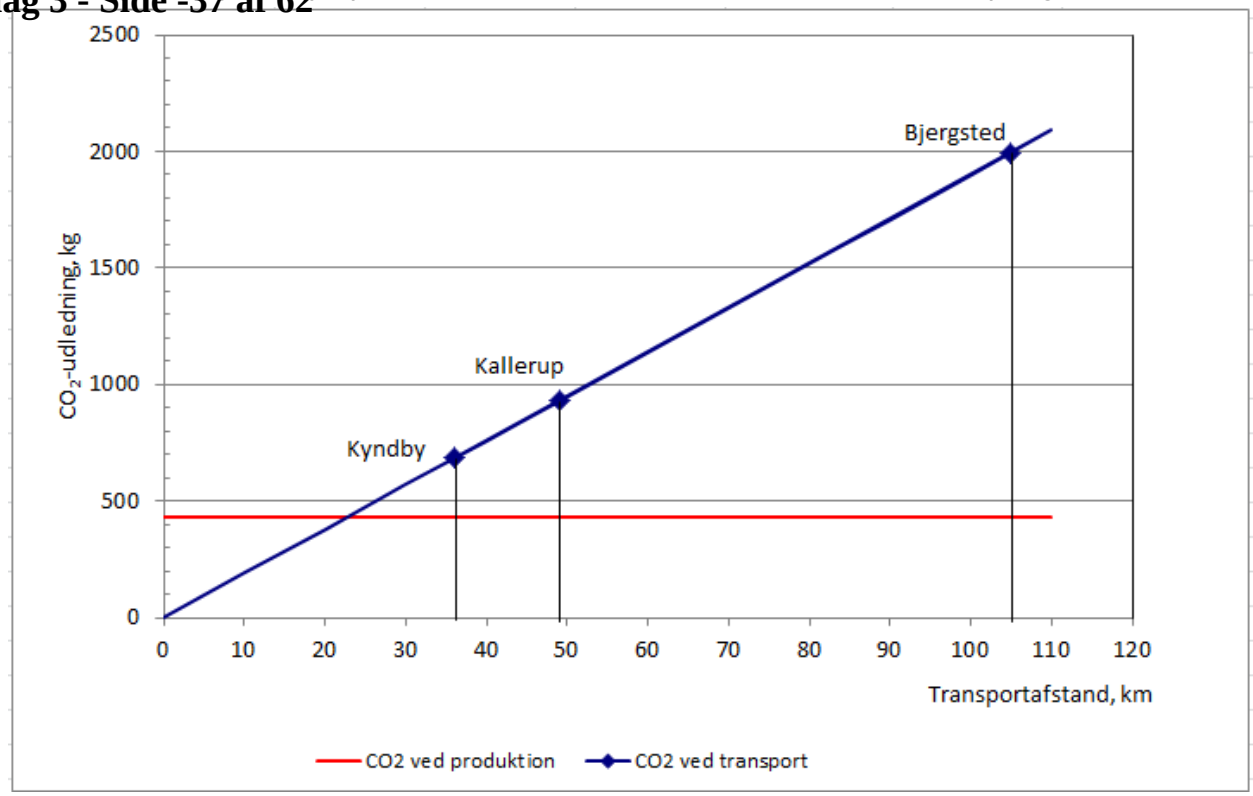
Produktion af sand og grus	Sand og grus (ton)	Udledning CO_2 (kg/ton)	Udledning CO_2-total (kg)
Grusgrav	180	2,4	432

Tabel 1: Udledning af CO_2 ved indvinding og produktion af sand og grus i en grusgrav.

Transport og CO_2-udledning

For at belyse CO_2-udledning ved transport inden for regionen er der valgt en grusgrav i Kyndby i Frederikssund Kommune og en grusgrav ved Kallerup i Høje-Taastrup Kommune. Derudover sammenlignes med en grusgrav ved Bjergsted ved Kalundborg i Region Sjælland. Ved beregningerne er det forudsat, at der leveres ca. 100 m^3 grus, svarende til 180 ton. Der anvendes lastbiler der kan læsse 20 ton, og som kører fuldt lastet til Hillerød og tomme tilbage til grusgraven. Beregningerne viser, at transportafstanden er den afgørende faktor for CO_2-udledningen, og at

udledningen er lineært proportional med afstanden. Resultaterne er illustreret på figur 1.

Figur 1. CO_2 udledning fra lastbiltransport af råstoffer i forhold til afstand og produktion.

Som det fremgår af figuren stiger udledningen af CO_2 med stigende afstand fra grusgraven til anvendelsesstedet. Ved en transportafstand under ca. 23 km er udledningen af CO_2 fra transporten af råstoffer mindre end ved produktionen. Figuren illustrerer, hvor stor en betydning øget transport af råstoffer til bygge- og anlægsprojekter har for udledningen af CO_2. Som eksempel ses udledningen af CO_2 ved transport af 180 ton grus fra hhv. Kyndby, Kallerup og Bjergsted til et nyt byggeri af et hospital i Hillerød. Figuren viser, at med transportafstande på hhv. 36, 49 og 105 km udledes 684, 931 og 1994 kg CO_2. Hvis man kan reducere afstanden ved transport af grus, har det altså store betydning for mængden af CO_2, som udledes til atmosfæren. Reduktion af transportafstanden forudsætter imidlertid, at de efterspurgte råstoffer findes i en nærmere beliggende grusgrav.

En reduktion i transportafstanden fra grusgrav til anvendelsesstedet vil have en direkte virkning på den samlede CO_2-udledning. Det forudsætter imidlertid, at de efterspurgte råstoffer findes i en nærmere beliggende grusgrav

Knust granit som erstatning for sand og grus

Ved nogle bygge- og anlægsopgaver kan knust granit udgøre en brugbar erstatning for sand og grus. Anvendelse af granit vil således kunne forlænge levetiden af sand- og grus forekomster i regionens graveområder og erstatte sand og grus transporteret eksempelvis fra Region Sjælland. Erstatning af sand og grus med granit kræver dog en relativ lang transport af materialerne fra enten Bornholm, Sverige eller Norge, og indvinding, produktion og transport af granitten med både lastbil og skib vil også bidrage til den samlede CO_2 udledning.

I beregningerne af CO_2-udledning indgår drift og vedligehold af materiel. For at lette sammenligningen anvendes den samme mængde råstoffer, som ved beregningerne for sand og

gustudledning (CO_2) ved produktion af 180 ton grus fra granit er angivet i tabel 2, og det kan ses, at udledning ved produktionen af granit er væsentlig højere (788 kg) end ved produktion af sand og grus fra en grusgrav (432 kg). Udledningen af CO_2 ved produktion af granit er ca. 80 % højere end ved produktion af sand og grus i grusgrave. Transport af det knuste granit til Hillerød antages, at foregå med lastbil til havnen i Rønne, derefter med skib til Køge og derefter med lastbil igen til Hillerød.

Produktion af grus	Grus mængde (ton)	Udledning CO_2 (kg/ton)	Udledning CO_2 -total (kg)
Stenbrud	180	4,38	788

Tabel 2: Udledning af CO_2 ved indvinding og produktion i stenbrud.

Den samlede CO_2-udledning ved produktion og transport af granit fra Bornholm er på 2.044 kg CO_2. Til sammenligning er den samlede CO_2-udledning ved produktion og transport af en tilsvarende mængde grus fra Bjergsted i Region Sjælland på 2.426 kg. (1994 kg ved transport + 432 kg ved produktion).

Skov- og Naturstyrelsen har tidligere fået gennemført lignende beregninger på scenarier der illustrerer forskellige indvindings- og transport situationer af råstoffer (Skov- og Naturstyrelsen, 2000). Scenarierne er dog ikke direkte sammenlignelige, da Skov- og Naturstyrelsens beregninger er fortaget på det samlede energiforbrug.

Kalkstabiliseret moræneler som erstatning for traditionelt vejopbygning

Ved traditionelt vejopbygning bortgraves en del af overjorden da jordens bæreevne ikke er tilstrækkelig til at kunne bære trafikbelastningen. Herefter indbygges sand og grus som erstatning for det bortgravede materiale. Det medfører udledning af store mængder CO_2 som følge af bortgravning og bortkørsel af jorden samt tilkørsel og indbygning af nye materialer. Ved opbygning af en firesporet motorvej anvendes der ca. 63.000 m^3 sand og grus pr. kilometer og derfor kan ganske små reduktioner i anvendelse af materialer have stor betydning for den samlede mængde sand og grus der anvendes til etablering af vejen. Ved at reducere mængden af materialer vil der kunne spares både på de nødvendige råstoffer og på CO_2-udledningen til produktion og transport af råstofferne.

I dag anvendes i begrænset omfang kalkstabilisering af moræneler i forbindelse med vejbyggeri. Metoden anvendes primært af Vejdirektoratet i forbindelse med hoved- og motorvejsbyggeri og har den umiddelbare fordel, at den kan reducere anvendelsen af primære råstoffer. Metoden omfatter tilsætning og opblanding af kalk i de øverste jordlag, som derved bliver stærkere og resulterer i, at det nødvendige gruslag typisk reduceres med ca. 30 cm (KMG, 2011). På en enkelt strækning på ca. 20 km mellem Tuse og Vig i Region Sjælland har Vejdirektoratet beregnet, at der er sparet bortkørsel og erstatning af mellem 150.000 og 200.000 m^3 jord (Vejdirektoratet, 2011). Ved at bruge færre råstoffer vil transporten af sand og grus til anvendelsesstedet blive reduceret, så CO_2-udledningen som resultat af transporten mindskes.

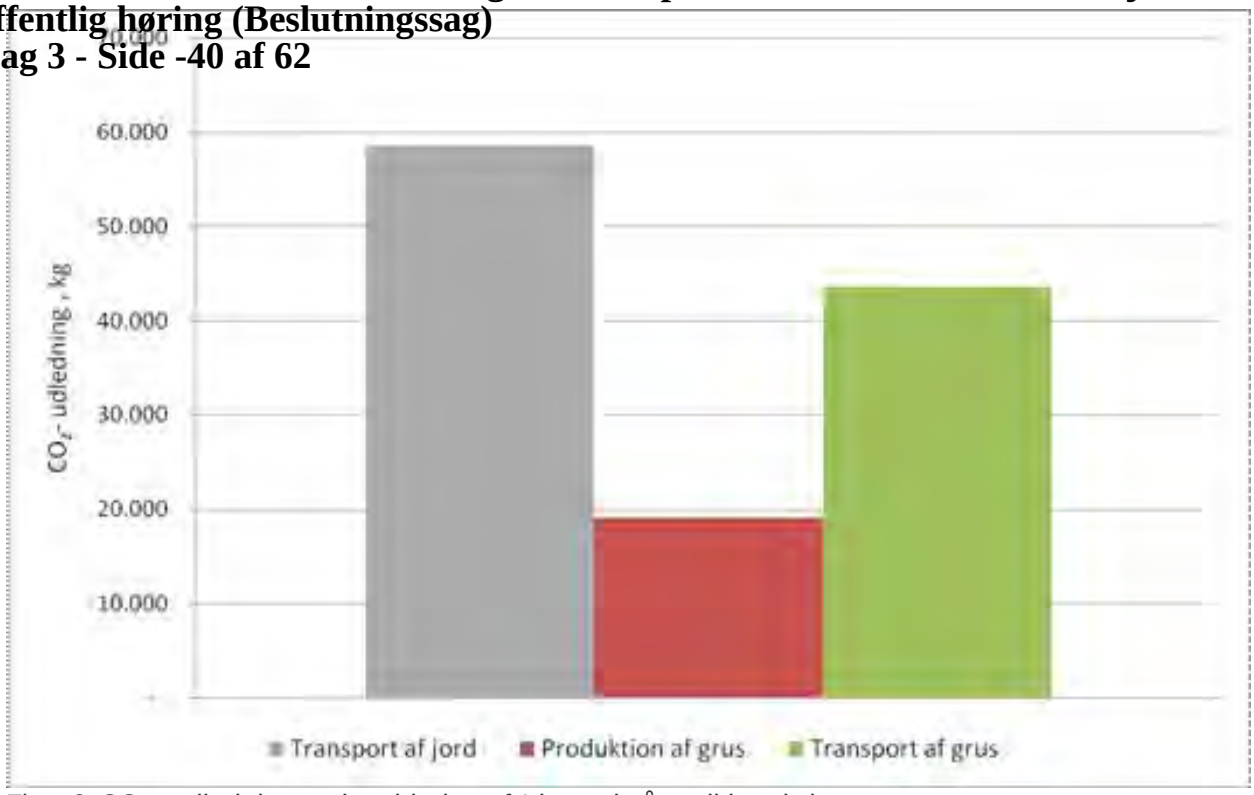
Kilde på billede: KMG/STRABAG

Alternative vejkonstruktioner kan reducere forbruget af råstoffer og derved mindske transporten, men det kan medføre større bidrag til CO_2–udledningen.

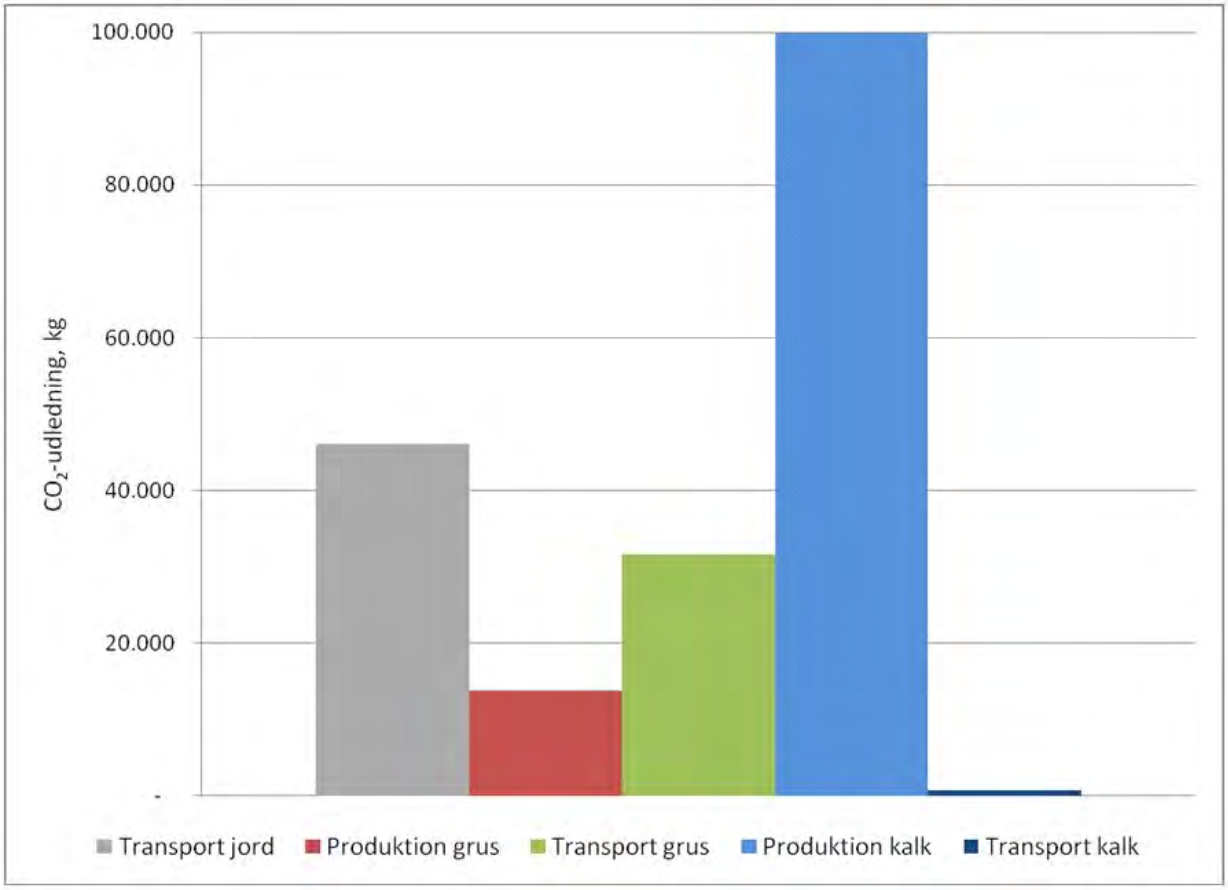
Ved kalkstabilisering spares der således både på kørsel og på forbruget af råstoffer. For at undersøge konsekvenserne for CO_2–udledningen er der undersøgt CO_2–regnskabet for etablering af 1 km vej med en bredde på 8 m. Der er beregnet CO_2–udledning ved opbygning af vejen på traditionel vis og ved anvendelse af kalkstabilisering (Niras 2011). Det antages i beregningen, at grusgraven er beliggende 50 km fra anvendelsesstedet.

Resultaterne af beregningerne fremgår af figur 2 og 3. Det fremgår af figurerne, at transport af både jord og grus er den mest betydende faktor for CO_2-udledningen ved traditionel vejbygning. Udledning af CO_2 fra transport af jord og grus har mindre betydning ved etablering af den kalkstabiliserede vej. Det skyldes, at man ved etablering af kalkstabiliserede veje anvender brændt kalk. Produktion af brændt kalk kræver meget energi både til tørring og brænding og udleder derved meget CO_2.

Den samlede CO_2-udledning ved konstruktion af 1 km vej er ved den traditionelle metode 121.144 kg CO_2, mens den ved brug af kalkstabilisering er 192.100 kg CO_2. Med de givne forudsætninger, reducerer det således ikke CO_2–udledningen, at anlægge veje ved brug af kalkstabilisering frem for på traditionel vis. Til gengæld vil etablering af veje med kalkstabilisering betyde mindre forbrug af primære råstoffer, mindre lastbiltransport og derved lavere udgifter. Med en ændret afstand til grusgraven eller kalkproducenten end den der er anvendt her, vil det samlede CO_2-regnskab se anderledes ud end angivet. For at belyse de samlede konsekvenser for CO_2–udledningen bør der gennemføres beregninger for de enkelte anlægsopgaver.

Figur 2: CO_2–udledning ved etablering af 1 km vej på traditionel vis.

Figur 3: CO_2–udledning ved etablering af 1 km vej ved kalkstabilisering.

Skov- og Naturstyrelsen, 2000: Råstofindvinding, Energiforbrug og emissioner, Miljøgruppen ApS, december 2000.

Vejdirektoratet, 2011: http://www.vejdirektoratet.dk/DA/vejprojekter/Holbaek-

Vip/nyheder/Sider/Kalk-gør-lerjord-til-billigt-og-miljøvenligt-vejunderlag.aspx

Region Hovedstaden, 2012: Klimastrategi for hovedstadsregionen. KKR Hovedstaden, april 2012.

Miljøvurdering af graveområder

Regionen har modtaget 233 bemærkninger til screeningerne, som er blevet beskrevet og vurderet i en hvidbog. På baggrund af miljøscreeningerne og vurdering af de indkomne høringssvar har Region Hovedstaden foretaget en nærmere miljøvurdering af 5 graveområder. Miljøvurderingerne fremgår nedenfor.

D7 Ryegård

Udpegning af det foreslåede graveområde D3, Ryegård risikerer ifølge miljøscreeningen og de indkomne høringssvar hertil at få væsentlig indflydelse på den landskabelige værdi og de kulturhistoriske værdier i landskabet. Råstofressourcen forventes at udgøre 0,9 mio. m^3 sand og grus.

Landskabelige værdier

Det foreslåede graveområde ligger ved den østlige fod af Skovbakken Danshøj, som er en 48 m høj bakke hvorpå der ligger en fredet langhøj. Den vestlige del af graveområdet er beliggende indenfor et område omkring Skovbakken Danshøj, der i kommuneplan 2013 er udpeget som bevaringsværdigt, idet udsigten fra Skovbakken vurderes særlig oplevelsesrig. Den østlige del er beliggende i et område, der ikke har en entydig stærk landskabskarakter, og hvor beskyttelsesinteressen derfor er mindre.

Kulturhistoriske værdier

På den sydlige del af det ønskede graveområde ligger 2 gravhøje og flere sløjfede gravhøje. Det betyder, at der på grund af beskyttelseslinjen for synlige fortidsminder, ikke vil kunne indvindes grus på en stor del af det ønskede areal. Området er udpeget som kulturhistorisk værdifuldt i Frederikssund Kommuneplan 2013. Mange kulturhistoriske enkeltelementer er omfattet af fredning eller er beskyttet gennem anden lovgivning. Den større sammenhæng mellem flere spredt beliggende fortidsminder varetages ikke gennem disse love. Det er derfor ønsket om at beskytte sammenhængene mellem gravhøjene og de øvrige synlige fortidsminder, der ligger bag udpegning af kulturmiljøerne. Gravhøjene i og omkring det foreslåede graveområde indgår således som elementer, der gør området til et værdifuldt kulturmiljø. Udover de synlige fortidsminder som gravhøje o.lign. vil der være stor sandsynlighed for, at der i områder med mange gravhøje vil være en stor mængde ikke synlige fortidsminder i form af spor efter bosættelse eller anden menneskelig virksomhed fra oldtiden. Disse er også en del af det udpegede kulturmiljø.

Vurdering

Det vurderes som vanskeligt at afbøde påvirkninger af råstofindvinding på landskabet og kulturmiljøet i området fuldt ud. Landskabet vil undergå en irreversibel ændring i forbindelse med råstofindvindingen. Fortidsminderne findes spredt ud over landskabet, dermed vil råstofindvinding kunne komme til at forstyrre sammenhængene. Der er samtidig stor sandsynlighed for at forstyrre ikke synlige fortidsminder i forbindelse med råstofgravningen.

Afværgeforanstaltninger

Arealet reduceres således, at det samlede areal udgør ca. 18,5 ha. Ved reduktionen berøres en væsentligt mindre del af området op mod Skovbakken Danshøj, der er udpeget som beskyttelsesværdigt. Arealet med de to synlige gravhøje udtages og dermed udtages også størstedelen af arealerne, hvorpå der er sløjfede gravhøje. Der opstilles forudsætninger for graveområdet, der skal sikre, at det stedlige museum forud for råstofgravning vil foretage en

Forinden gravning må gå i gang skal der foretages en arkæologisk forundersøgelse eller om museet blot ønsker, at blive orienteret i god tid forud for råstofindvindingens begyndelse. Dette gøres for at sikre at eventuelle skjulte fortidsminder ikke går tabt.

Forudsætninger

- At der indgås aftale med Museum Nordsjælland om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med museet, at de orienteres i god tid før afrømning af muld.
- At Energinet.dk inddrages ang. hensynet til deres arealreservation.

Beslutning

Området indgår i råstofplanen under ovenstående forudsætninger, men at det reduceres således, at det samlede areal udgør ca. 18,9 ha.

J6 Vridsløsemagle

Udpegning af det foreslåede graveområde J6 Vridsløsemagle kan ifølge miljøscreeningen og de indkomne høringssvar hertil få indvirkning på de kulturhistoriske værdier i landskabet og dele af arealets anvendelse til Københavns Universitets forsøg inden for landbrugsforskning. Endvidere viser miljøscreeningen og de indkomne høringssvar, at der er behov for nærmere vurdering i forhold til støj. Råstofressourcen forventes at udgøre over 3,5 mio. m^3.

Støj

Det foreslåede graveområde har en nordlig afgrænsning tæt ved landsbyen Vridsløsemagle. Mod øst grænser graveområdet op til et sammenhængende beboelses- og erhvervsområde beliggende på Ole Rømers Vej. Endvidere er der enkelte beboelser i det åbne land, som ligger tæt på det foreslåede graveområde.

Vurdering

Det er regionens vurdering, at de beboere, som bor tæt på graveområdet vil kunne blive påvirkede af støj og vibrationer fra råstofindvinding. Støj og vibrationer reguleres i de enkelte tilladelser til indvinding inden for graveområdet, og her stilles der krav om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænser for støj- og vibrationer. I en tilladelse kan der endvidere stilles vilkår om etablering af støjvolde eller om afstandskrav til nærliggende beboelser. Råstofmyndigheden kan desuden føre kontrol med, om grænserne bliver overholdt.

For at overholde afstandskrav til beskyttede gravhøje reduceres det foreslåede graveområde mod nord, hvilket øger afstanden til den sammenhængende landsby Vridsløsemagle til 280 meter og mindst 120 meter til de nærmest beliggende boliger. Reduceringen vurderes at ville mindske risikoen for støjgener for beboere i nærheden. Regionen vurderer, at graveområdet kan vedtages med den ændrede afgrænsning samt en forudsætning om placering af udkørsel og etablering af støjafskærmning.

Afværgeforanstaltninger

Arealet reduceres således, at det samlede areal udgør ca. 34,2 ha.

Forudsætninger

- At der foretages en effektiv støvbekæmpelse i form af læhegn/beplantning og vanding af hensyn til Københavns Universitets nærliggende forsøgsmarker.
- At der indgås aftale med Kroppedal Museum om enten arkæologisk forundersøgelse eller at museet skal orienteres i rimelig tid før afrømning af muld for at sikre at eventuelle kulturspor ikke går tabt ved indvinding.
- At der etableres støjvolde ved afgræsninger til nabobeboelser samt at udkørsel fra graveområdet bliver anlagt ud til Snubbekorsvej, således at trafik til og fra et indvindingsområde ledes udenom beboelsesområder.
- At det i forbindelse med en konkret ansøgning om råstofindvinding undersøges om et ansøgt indvindingsområde indeholder levesteder for dyrearter, som er beskyttet af EU's Habitatdirektivs bilag IV, og at der i indvindingstilladelsen stilles vilkår, som tager højde for beskyttelsen af sådanne levesteder.

Beslutning

Området indgår råstofplanen, men det reduceres til med 56 ha i forhold forslaget i miljøscreeningen og medtages i Råstofplan 2016 med de nævnte forudsætninger. Således reduceres graveområdet mod nord og mod syd/sydøst og vest udtages matr. nr. 12b, 12g, 12f, 13a, 3a og 4a Vridsløsemagle By, Sengeløse.

K1 Holtegård

Graveområdet er placeret i en kystkile udpeget i Fingerplan 2013. Råstofforekomsten i graveområdet vurderes at være 0,5 mio. m^3 sand og grus.

Kystkile

Af Fingerplan 2013 fremgår det bl.a., at grønne kiler skal sikre, at der er sammenhængende grønne og blå forbindelser på tværs af kommunegrænserne, og at de grønne bykiler i videst muligt omfang er alment tilgængelige for friluftsliv.

Kulturhistoriske værdier

Nordsjællands Museum har i sit høringssvar anbefalet, at der udføres en arkæologisk forundersøgelse i området i god tid inden indvinding påbegyndes. Graveområdet henligger som landbrugsareal og har derfor ikke tidligere været undersøgt for arkæologiske værdier. Der er således en mulighed for, at der kan forefindes skjulte fortidsminder eller andre kulturhistoriske værdier inden for graveområdet.

Transportkorridor

Graveområdet grænser umiddelbart op til en del af Helsingørmotorvejen, der er udlagt som transportkorridor i Fingerplan 2013. I Erhvervsstyrelsens 'Vejledning om administration af transportkorridorerne i hovedstadsområdet' er det angivet, at "transportkorridorerne reserveret til trafik- og forsyningsanlæg og skal friholdes for yderligere bebyggelse. Herfra er dog undtaget byggeri og anlæg, som er nødvendigt for driften af landbrugs- eller skovbrugsejendomme og andre erhverv, som er funktionelt knyttet til det åbne land, fx råstofindvinding."

Vurdering

Det er Region Hovedstadens opfattelse, at det ikke strider imod udpegningen af området som kystkile at udlægge området til graveområde. En råstoftilladelse er gældende for en 10-årig periode og arealanvendelse til andet end friluftsliv og mulighed for jordbrug er således af midlertidig karakter. Der vil i efterbehandlingsplanen kunne stilles krav om, at området efter endt råstofindvinding, efterbehandles til formål, der er i overensstemmelse med de krav, der opstilles for kommunernes planlægning indenfor kystkilerne. Regionen har i Råstofplan 2016 opstillet retningslinjer, der har til formål at sikre, at råstofindvinding forløber så hurtigt som muligt og med aktiv indvinding på mindst muligt areal ad gangen, bl.a. på grund af et krav om løbende efterbehandling.

Hvad angår transportkorridoren vurderer Region Hovedstaden, at udlægning af området til graveområde ikke er i strid med, hvordan transportkorridoren skal administreres, samt at dette ikke vil hindre en fremtidig udbygning af trafik- og forsyningsanlæg. I en indvindingstilladelse inden for graveområdet vil der desuden kunne stilles vilkår til sikring af, at indvindingen og efterbehandlingen udføres under hensyn til transportkorridorformålene. Staten har ikke fremsendt yderligere bemærkninger til forslaget i miljøscreeningen i høringsperioden.

Afværgeforanstaltninger

Graveområdet medtages som udlagt i Råstofplan 2016 dog med forudsætninger som anført nedenfor.

Forudsætninger

- At efterbehandlingsplaner for indvindingstilladelser indenfor graveområdet ikke må stride imod de hensyn, der skal varetages grundet placering i en kystkile i Fingerplan 2013.
- At der indgås aftale med Nordsjællands Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med museet, at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld for at sikre, at evt. kulturspor på arealerne ikke går tabt ved indvinding.
- At der tages højde for, at transportkorridorformålene varetages, herunder at terrænet på arealer beliggende inden for transportkorridoren ikke må være lavere end 1 m over grundvand efter afsluttet indvinding og efterbehandling.

Beslutning

Graveområdet medtages i Råstofplan 2016 under de anførte forudsætninger

L1 Vindekilde

Miljøscreeningen og de indkomne høringssvar viser, at udpegning af graveområde L1 Vindekilde kan medføre påvirkning på flere miljøparametre, idet området er delvist omfattet af flere landskabelige og naturmæssige interesser. Råstofressourcen forventes at udgøre 1,0-1,5 mio. m^3.

Grøn kile og økologisk forbindelse

Den østligste del af området er udpeget som grøn kile. Af Fingerplan 2013 fremgår det bl.a., at grønne kiler skal sikre, at der er sammenhængende grønne og blå forbindelser på tværs af kommunegrænserne, og at de grønne bykiler i videst muligt omfang er alment tilgængelige for friluftsliv.

En del af områdets østlige del er i kommuneplanen udpeget som økologisk forbindelse. Ved udpegning af det foreslåede graveområde vil en del af forbindelsen blive væsentligt smallere. Der bevares dog en passage på 150-300 m bredde, som ligger uden for det foreslåede graveområde. I en evt. indvindingstilladelse vil der kunne stilles vilkår om, at indvindingen tager hensyn til formålet med den økologiske forbindelse. Der vil desuden i forbindelse med en konkret ansøgning tages stilling til tilstedeværelsen af eventuelle bilag IV-arter og vilkårsstillelse i forbindelse hermed. Efterbehandlingen kan endvidere udføres, så den bidrager til en forbedret økologisk forbindelse efter afsluttet råstofindvinding, her vil hensynet til særlige arter i området også kunne spille ind.

Nationalt geologisk interesseområde og geologisk værdifuldt område

Området ligger i udkanten af et stort sammenhængende område udlagt til nationalt geologisk interesseområde og er delvist omfattet af en udpegning som geologisk værdifuldt område i kommuneplanen. Udpegningen af geologiske interesseområder skal sikre, at de nationale geologiske værdier indgår med vægt i planlægningen af det åbne land. Råstofindvinding er altid en irreversibel proces, hvor geologiske værdier fjernes permanent. Samtidig er de geologiske interesseområder ofte sammenfaldende med forekomster af brugbare råstoffer. Det er afgørende, at der i forbindelse med råstofindvinding på arealet lægges vægt på at bevare de geologiske værdier i området, f.eks. mulige geologiske profiler, der formidler de geologiske processer, som har formet landskabet.

Vurdering

Det er regionens vurdering, at udpegning som økologisk forbindelse ikke er i modstrid med råstofindvinding. Der vil fortsat være mulighed for, at arter benytter den økologiske forbindelse, selvom bredden reduceres ved evt. aktiv indvinding. Det vurderes, at indvinding kan ske uden, at det påvirker de arter, der benytter korridorerne væsentligt, idet mange af de dyr, der benytter korridorerne bevæger sig udenfor de almindelige driftstider, der er almindelige for en råstofgrav. Fødegrundlag for dyrene vurderes ikke at ændres væsentligt. Det er endvidere regionens erfaring, at en del arter trives på de næringsfattige jorde, som findes i råstofgrave. Regionen vurderer, at området kan udpeges til graveområde med forudsætninger som fastsat om, at efterbehandlingen tilrettelægges, så formålet med grønne kiler og den økologiske forbindelse tilgodeses.

Regionen vurderer, at der kan udføres råstofindvinding i det foreslåede område under hensyn til de

geologiske interesser, og forudsætning af at efterbehandlingen giver mulighed for at bevare og formidle de geologiske værdier i området.

Afværgeforanstaltninger

Arealet reduceres fra 69 ha i forhold til miljøscreeningen således, at det samlede areal udgør 52,7 ha. Mod nord ændres afgræsningen, så den respekterer placeringen af en nedgravet vandledning. Mod vest reduceres området af landskabelige hensyn, så det ikke gennemskæres af Skovvangsvej, idet råstofindvinding på begge sider ville efterlade vejen som en markant højderyg og et dominerende landskabselement. Mod syd reduceres graveområdet, så det afgrænses ved Sigersdalvej, hvilket mindsker det areal, som er omfattet af udpegningen som bevaringsværdigt landskab.

Forudsætning for udpegning som graveområde:

- At der foretages en effektiv støvbekæmpelse i form af læhegn / beplantning og vanding
- At der indgås aftale med Kroppedal Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med Museet at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld, for at sikre at evt. kulturspor på arealerne ikke går tabt ved indvinding.
- At der etableres til/frakørselsforhold der skåner Skovvangsvej
- At området efterbehandles således, at arealets delvise funktion som spredningskorridor og formålet med grønne kiler tilgodeses.
- At efterbehandlingen giver mulighed for at bevare geologiske profiler til dokumentation og formidling de geologiske værdier i området.

Beslutning

Arealet for Vindekilde graveområde reduceres i forhold forslaget og medtages i Råstofplan 2016 med de nævnte forudsætninger. Den forventede råstofressource er herefter 0,7 mio m^3.

Ledøje Vest

Miljøscreeningen viser, at udpegning af området L2 Ledøje Vest som graveområde i Råstofplan 2016 kan medføre væsentlig påvirkning af kulturarvsarealer. Området blev udpeget som et interesseområde for sand og grus i Råstofplan 2012. Regionen har gennemført en kortlægning af området, og det vurderes, at der er mellem 1,8 og 4,5 mio. m^3 sand til rådighed.

Kulturarvsareal

Et delareal af det nordvestligste område er udpeget til kulturarvsareal. Området er udpeget på grund af Syvhøje (syv ikke fredede gravhøje fra romersk jernalder). Gravhøjene vurderes at være blevet overpløjet, og hele arealet fremstår derfor i dag som landbrugsareal. Hele udpegningen ligger inden for et areal, som er planlagt til anlæg af Frederikssundsmotorvejen og transmissionsnet.

Vurdering

I forbindelse med anlæg af Frederikssundsmotorvejen må kulturarvsarealet Syvhøje forventes at blive nedlagt og de arkæologiske forekomster opgravet. På den baggrund er det Region Hovedstadens vurdering, at udlægning af graveområdet ikke vil medføre yderligere beskadigelse af kulturarvsarealet. Regionen har med udlæg af graveområdet sikret, at råstofressourcen kan udnyttes til eksempelvis anlægsarbejder på motorvejsbyggeriet.

Afværgeforanstaltninger

Arealet reduceres fra 22,5 ha i forhold til miljøscreeningen således, at det samlede areal udgør 12 ha. Hele arealet syd for Nybøllevej samt et mindre delareal umiddelbart nord for medtages ikke i Råstofplan 2016.

Forudsætninger

- At der foretages en effektiv støvbekæmpelse i forhold til det nærliggende gartneri, fx i form af vilkår om etablering af læhegn/beplantning samt vanding af køreveje.
- At der indgås aftale med Kroppedal Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med museet, at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld for at sikre, at evt. kulturspor på arealerne ikke går tabt ved indvinding.
- At udkørsel skal ske fra den nordlige ende af graveområdet således at trafikken ledes mod tilkørsel til motorvejen.

Beslutning

Graveområdet reduceres i forhold forslaget, og området medtages i Råstofplan 2016 med de nævnte forudsætninger.

Miljøvurdering af Retningslinjer

Råstofplan 2016 indeholder 14 retningslinjer, som er præciseret med en række bemærkninger. Retningslinjerne og bemærkningerne synliggør tilsammen hvilke forhold regionen særligt vil lægge til grund for afgørelser om tilladelse til råstofindvinding. Retningslinjerne har til formål at uddybe på hvilke vilkår råstofindvinding i regionen skal foregå, hvilket blandt andet skal være med til at mindske de miljømæssige konsekvenser ved råstofindvinding.

I det nedenstående gennemgås miljøvurderingen for de enkelte retningslinjer. Samlet set vurderes det, at retningslinjerne ikke medfører nogen væsentlig negativ påvirkning af miljøet på lokalt eller regionalt niveau i Region Hovedstaden.

Indvinding

Retningslinje 1 og 2 omhandler råstofindvinding i graveområder og uden for graveområder.
Retningslinjerne er indholdsmæssigt en videreførelse af retningslinjerne fra Råstofplan 2012.
Retningslinjerne har i sig selv ikke nogen negative eller positive miljøkonsekvenser
Retningslinje 3 i Råstofplan 2016 henviser til, hvilken administrativ praksis som skal benyttes ved behandling af ansøgninger om råstofindvinding på arealer med anmeldte rettigheder. Retningslinjen har dog ikke betydning for indvindingsmulighederne og for påvirkningen af miljøet.
Retningslinje 4 om optimering af det aktive areal, har til hensigt at begrænse det åbne graveareal. Dette skal ske igennem løbende efterbehandling, så arealerne lige så snart det er praktisk muligt efterbehandles. Den løbende efterbehandling skal gennemføres, for at mindske varigheden af den miljøpåvirkning den aktive råstofgravning påvirker landskabet med lokalt.
Retningslinjen vurderes at have en positiv påvirkning på miljøet lokalt.

Ressourcebeskyttelse

Retningslinje 5 om interesseområder har til hensigt at beskytte interesseområderne, som er medtaget, for at sikre muligheden for en langsigtet planlægning og for at opfylde råstoflovens krav. Da der som udgangspunkt ikke kan ske råstofindvinding i et interesseområde (betragtes som indvinding uden for et graveområde) har retningslinjen ingen indflydelse på miljøet.
Retningslinje 6, som omhandler udnyttelse af råstofressourcen har til hensigt at sikre, at råstofferne udnyttes bedst muligt, både over og under grundvandsspejlet såvel som i skel, så den samlede effekt på landskabet reduceres.
Retningslinjen skal sikre, at der ikke efterlades udnyttelige råstoffer og at påbegyndte råstofgrave færdigudnyttes, inden gravene efterbehandles til andre formål. Det har den miljømæssige fordel, at arealforbruget til råstofindvinding er mindst muligt og tilgodeser dermed påvirkningen af andre arealinteresser ved, at antallet af råstofgrave holdes på et minimum. På baggrund af bl.a. rapporten "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandspejl" vurderes det, at indvinding under grundvandspejl ikke har en betydelig negativ påvirkning på grundvandskvalitet og –kvantitet, hvorfor det vurderes at denne retningslinje på regionalt niveau har en positiv påvirkning på miljøet, da den overordnet set mindsker arealet, der skal bruges til råstofindvinding.
Retningslinje 7 om kontinuitet i indvinding har til formål at sikre, at der løbende sker fremdrift i indvindingen, for i videst mulige omfang at begrænse påvirkningen af omgivelserne.
Det vurderes at retningslinjen overordnet set vil have en positiv påvirkning på miljøet lokalt.
Retningslinje 8 om kvalitetsforbedring af forekomsten har til hensigt at sikre, at der kun importeres materialer til råstofgraven der er nødvendige for opgradering af de stedligt indvundne råstoffer, medmindre der foreligger en kommunal tilladelse til direkte videresalg af tilførte materialer. Da import af råstoffer til en råstofgrav kan forsinke indvindingens fremdrift vurderes det, at retningslinjen kan have en positiv miljøpåvirkning på råstofgrave, som pga. importerede råstoffer, i større eller mindre grad ikke indvinder de stedlige råstoffer.

Efterbehandling

Formålet med retningslinje 9 er at sikre, at der sker en koordineret planlægning mellem de involverede myndigheder ved udarbejdelsen af efterbehandlingsplaner og under hensyn til regionens forudsætninger for graveområdet. Efterbehandlingsplanen skal tage højde for de mange arealinteresser, herunder at der ikke forudsættes tilførsel af jord udefra, hvilket er præciseret i retningslinje 11.

Retningslinje 10 om søudformning skal sikre, at der ikke vil være fare for færdsel i området omkring råstofsøer efter endt gravning, samtidig med at der i efterbehandlingen af søerne tages højde for, hvordan man kan fremme naturværdierne af de færdige søer.

Retningslinje 9, 10 og 11 vurderes at have en positiv miljøpåvirkning lokalt efter endt råsofindvinding.

Retningslinje 12 om interrimsveje og lignende har til hensigt at sikre, at der ikke ligger materialer tilbage i råstofgraven efter endt gravning, som kan have en uønsket virkning på miljøet, herunder på grundvandet. Det vurderes derfor at retningslinjen vil have en positiv påvirkning på miljøet lokalt.

Forhold til anden administration

Retningslinje 13 omhandler krav til kommunernes planlægning og sikrer, at der tages det fornødne hensyn til råstofplanen. Retningslinjerne har i sig selv ikke nogen negative eller positive miljøkonsekvenser.

Retningslinje 14 om biaktiviteter har til hensigt at begrænse at afslutning og efterbehandling af råstofgrave tidsmæssigt udsættes som følge af biaktiviteter i råstofgraven.

Det vurderes at retningslinjen har en positiv indvirkning på miljøet lokalt, da en hurtigst mulig afslutning og efterbehandling råstofgravene vurderes at være positiv.

Kumulative effekter

Ved planlægningen af nye graveområder er der i de enkelte forslag til nye graveområder vurderet, om der kan opstå kumulative effekter. Det kan enten være en enkeltstående miljøparameter, som medfører en kumulativ effekt, eller det kan være summen af en lang række enkeltstående miljøparametre som tilsammen har en uhensigtsmæssig miljøpåvirkning. Hvis det er vurderet, at en eller flere miljøparametre vil blive påvirket, er der enten opstillet afværgeforstaltninger eller forudsætninger for at reducere påvirkningen, eller graveområdet er justeret eller ikke medtaget i Råstofplan 2016.

Hvor eksisterende graveområder udvides, betyder udvidelsen ikke nødvendigvis forøget råstofindvinding eller at større arealer inddrages som aktiv råstofgrav. Ofte vil udvidelsen ske, fordi et område er færdigudgravet, og indvindingen flyttes til nye arealer. Regionen vil dog arbejde for, at færdiggravede områder efterbehandles i takt med, at nye områder åbnes.

På det regionale plan (overordnede planniveau) kan Råstofplan 2016 medføre, at der vil blive indvundet flere råstoffer i Region Hovedstaden, da den estimerede mængde af råstofferne i graveområderne er større og idet behovet for råstoffer antages at stige. Samtidigt er de udpegede graveområder fordelt på et større antal kommuner og Regionen har prioriteret at udlægge graveområder tæt på planlagte infrastrukturprojekter. Øget indvinding af råstoffer i regionen kan medføre lokal øget trafik, men overordnet set ventes det, at råstofferne vil skulle transporteres kortere, hvilket vil reducere trafikbelastningen og udledningen af CO_2.

Der udlægges samlet set et mindre areal i Råstofplan 2016 i forhold til i 2012, idet det nu i endnu højere grad forudsættes, at en given råstofforekomst skal udnyttes fuldt ud, også selvom dette indebærer gravning under grundvandsspejlet. Det betyder, at indflydelsen på landskabet regionalt set begrænses mest muligt og reducerer de kumulative effekter.

Med råstofplan 2016 er der samtidig sat fokus på genanvendelse og indfasning af en mere cirkulær økonomi i stedet for anvendelse af primære råstoffer. Med de planlagte aktiviteter og tiltag der allerede er iværksat, ventes det, at der i planperioden vil ske en stigning i brugen af erstatningsmaterialer og genanvendelsesprodukter, hvilket sandsynligvis vil have indflydelse på forbruget af de primære råstoffer i regionen. De kumulative effekter af råstofindvinding i planperioden ventes derfor på regionalt niveau i et vist omfang at blive begrænset yderligere.

Der er i planen også sat fokus på, at efterbehandlingen i råstofgravene kan være med til at give råstofgravene ny samfundsmæssig værdi som rekreative områder eller som ny natur, og at sikre samspil med andre arealinteresser, som byudvikling eller skovrejsningsområder. I planperioden ventes disse tiltag at give positive kumulative effekter på miljøet i regionen.

Det vurderes, at Råstofplan 2016 ikke påfører regionen negative kumulative effekter på det overordnede planniveau.

Alternativer

For at forstå konsekvenserne af gennemførelsen af den foreslåede råstofplan, kan man betragte alternativerne til gennemførelsen. Til dette er der valgt to alternativer til den foreslåede plan, som hver i sær beskriver en situation hvor man inddrager så mange råstofområder som muligt og en anden situation hvor man fortsætter Råtofplanen uden ændringer:

- Råstofplanen baseres på gennemførsel af samtlige indsendte forslag til nye graveområder (Alternativ 1)
- Videreførsel af den eksisterende Råstofplan 2012 (0-alternativet)

Konsekvenserne for bl.a. miljøet ved valget af en disse forslag beskrives i det følgende.

Alternativ 1

Dette alternativ forudsætter, at samtlige forslag til nye graveområder medtages i planen, samtidig med at områderne i den Råstofplan 2012 ikke ændres. Med en fremskrivning i planperioden kan det ventes, at følgende forhold vil blive påvirket:

- Der tages ikke tilstrækkelig miljøhensyn i nye graveområder, hvilket kan føre til uoprettelige skader på natur, naboer og kulturhistoriske værdier.
- Der vil være en større resource udlagt i regionens graveområder, men tilgængeligheden til disse ressourcer vil i flere tilfælde være vanskelig pga. hensyn til andre forhold.
- Måske vil en større del af Region Hovedstadens forbrug af råstoffer end i dag kunne hentes i råstofgrave i regionen. Regionen bliver dog ikke selvforsynende.
- Råstoffer må stadig hentes bl.a. i Region Sjælland, og påvirker landskabet og borgerne i Region Sjælland.
- Der foretages ikke en reduktion i det samlede areal af graveområder, herunder udtagelse af 4 områder. Derved vil de planmæssige begrænsninger på disse arealer fastholdes, til ulempe for den kommunale planlægning og ejerne og de gevinster, der vil være i forhold til påvirkning af landskabet, bliver ikke realiseret.

Sammenlagt betyder Alternativ 1, at en større del af regionens råstoffer måske vil kunne hentes i råstofgrave i Region Hovedstaden, men regionen vil ikke blive selvforsynende med sand og grus. Alternativet vil påføre regionen uoprettelige skader på miljøet, skabe mange gener for borgerne og vil kunne skabe uoprettelige skader på kulturhistoriske værdier. Alternativ 1 forkastes derfor.

0-alternativet

0-alternativet beskriver den situation, at Råstofplan 2012 videreføres uændret. Følgende beskrivelse gælder for en fremskrivning i planperioden.

- Det kan forventes, at aktive graveområder udgraves yderligere og/eller færdiggraves og efterbehandles.
- Der påbegyndes evt. indvinding i et antal eksisterende graveområder fra Råstofplan 2012. Da kvaliteten af de råstoffer som findes i de eksisterende graveområder flere steder ikke kan matche de krav, der er til det forventede forbrug, vil det betyde, at indvinding gradvis vil aftage i takt med at råstofressourcen bliver opbrugt.
- Der udpeges ikke nye graveområder.
- En endnu større del af Region Hovedstadens forbrug af råstoffer må hentes i Region Sjælland, hvilket medfører større påvirkning af landskabet og borgerne i Region Sjælland samt øget transport og CO_2 -udledning.
- Der vil blive en gradvis større belastning af vejnettet og tilsvarende øgning i CO_2–udledning.
- Der udpeges ikke yderligere interesseområder i Region Hovedstaden. Muligheden for langsigtet planlægning af råstofforsyningen reduceres.
- En større del af råstofferne må hentes på havet, hvilket med den nuværende lovgivning betyder øgede udgifter til anlægsarbejde.
- Omfanget af råstofressourcen i de udlagte graveområder kan ikke opfylde råstoflovens krav om at regionen skal kunne være selvforsynende med råstoffer i en 12-års periode.
- Der foretages ikke en reduktion i det samlede areal af graveområder, herunder udtagelse af 4 områder. Derved vil de planmæssige begrænsninger på disse arealer fastholdes, til ulempe for den kommunale planlægning og ejerne.

Sammenlagt betyder 0-alternativet, at regionen med de udlagte graveområder ikke kan opfylde råstoflovens krav om at regionen skal kunne være selvforsynende med råstoffer i en 12-års periode 0-alternativet forkastes derfor.

Valg af alternativer

Der er ved den samlede afvejning af de graveområder, som indgår i forslag til Råstofplan 2016 arbejdet med 0-alternativer, således at de områder der indgår i forslag til Råstofplan 2016, er vurderet til at have mindst indflydelse på miljøet set i forhold til den ressource, som kan indvindes på arealet. Således er en række foreslåede graveområder ikke medtaget i forslag til Råstofplan 2016, da den miljømæssige påvirkning blev vurderet vigtigere end den råstofressource, som ville kunne indvindes på arealet.

Der er ikke fastlagt andre alternativer i planen, men forskellige scenarier for CO_2 -udledning ved transport af råstoffer og for forskellige former for indvinding er blevet beskrevet i afsnittet om fokusområder. Her er desuden skitseret de miljømæssige gevinster, der kan opnås ved ressourceoptimering og en højere grad af genanvendelse af råstofressourcen.

Overvågning

Udpegning af graveområder i råstofplanen vil ikke straks medføre ændringer i miljøtilstanden. Der sker først en påvirkning af miljøet, når der er meddelt en indvindingstilladelse og ansøger påbegynder indvindingen.

Regionen foretager en umiddelbar vurdering af de konkrete miljøforhold i forbindelse med en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding, hvorefter ansøgningen sendes i samordning hos kommunen, andre myndigheder og øvrige interessenter. Kommunen og eventuelt andre myndigheder vurderer ansøgningen i forhold til de myndighedsområder de varetager og tager i den forbindelse stilling til eventuelle andre tilladelser efter anden lovgivning. Efter en afvejning af forholdene i samarbejde med kommunen og eventuelt andre myndigheder meddeler regionen tilladelse til råstofindvinding og opstiller vilkår for driften samtidig med, at der vedtages en efterbehandlingsplan for området.

Regionen fører tilsyn med alle råstofgrave. Region Hovedstaden har en målsætning om at gennemføre ét årligt tilsyn i alle aktive råstofgrave. Om nødvendigt foretager regionen opfølgende tilsyn for at følge op på om eventuelle forhold konstateret i forbindelse med tilsynet, der vurderes at være i modstrid med loven eller vilkår stillet i forbindelse med tilladelsen, bliver rettet op. Såfremt regionen konstaterer forhold, der håndhæves af andre myndigheder, primært kommunerne, videreformidler regionen sine observationer til rette myndighed. Såfremt regionen får henvendelser om forhold i råstofgrave, der kan være i strid med råstofloven eller vilkår stillet i forbindelse med tilladelsen, foretager regionen tilsyn i råstofgraven og om nødvendigt opfølgende tilsyn.

Med udgangspunkt i dette sker overvågningen af de væsentlige miljøpåvirkninger på det overordnede niveau af regionen og kommunerne i fællesskab.

Regionen overvåger løbende, hvor der indvindes råstoffer i regionen og modtager årligt indberetning fra entreprenørerne om de indvundne mængder, som kan sammenholdes med det forventede forbrug. Regionen foretager regelmæssigt flyfotografering af alle graveområder, for bl.a. at kunne sikre, at der kun indvindes inden for de udpegede graveområder.

Ifølge råstofloven skal regionsrådet gennemgå råstofplanen hvert fjerde år for at vurdere, om der er behov for justeringer eller revision af planen. På den måde sikres en kontinuerlig politisk vurdering af miljøpåvirkningerne af råstofplanen.

Tilførsel af jord til råstofgrave er forbudt, men regionen kan i meget særlige tilfælde meddele dispensation fra forbuddet mod tilførsel af jord i råstofgrave (efter jordforureningslovens § 52). Det er regionsrådet, som er tilsynsmyndighed for denne aktivitet efter jordforureningsloven, hvilket sikrer en kontinuerlig overvågning af områderne med dispensation til at modtage jord.

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon 38 66 50 00
Direkte 38 66 56 59
Web www.regionh.dk

NOTAT

Dato: 30. januar 2017

Bemærkninger til udpegning af Vindekildeområdet som muligt råstofområde

Miljøscreeningen
Miljøscreeningerne af råstofområderne i forslag til Råstofplan 2016 er udarbejdet i overensstemmelse med "Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) "[1]. Miljøscreeningerne inddrager de kriterier, der er oplistet i bekendtgørelsens bilag 3. Region Hovedstaden har i screeningerne inddraget alt relevant tilgængeligt materiale til vurdering af mulige konsekvenser for natur og miljø.

Efter høringsperioden af forslag til nyt graveområde ved Vindekilde har regionen foretaget en miljøvurdering af udlægget i forhold til landskabelige værdier og det geologiske interesseområde. Denne miljøvurdering er foretaget på baggrund af miljøscreeningen og høringssvarene.

Arealinteresserne og miljøpåvirkningen ved en eventuel råstofindvinding i Vindekildeområdet er derfor fuldt ud belyst, og der er i det videre arbejde med planen taget forholdsregler i forhold til de mulige negative miljøpåvirkninger, der er identificeret i forbindelse med screeningen og den efterfølgende høring og på baggrund af miljøvurderingen.

Forholdsreglerne er:

- Reduktion af områdets areal fra ca. 69 til ca. 53 ha (ca. 23 %), se indsat kort bagerst i dokumentet.
- Opstilling af forudsætninger for områdets udpegning, nemlig:
  - At der foretages en effektiv støvbekæmpelse i form af læhegn / beplantning og vanding.
  - At der indgås aftale med Kroppedal Museum om enten arkæologisk forundersøgelse, eller at det aftales med Museet at de orienteres i rimelig tid før afrømning af muld, for at sikre at evt. kulturspor på arealerne ikke går tabt ved indvinding.
  - At der etableres til/frakørselsforhold der skåner Skovvangsvej.
  - At området efterbehandles således, at arealets delvise funktion som spredningskorridor og formålet med grønne kiler tilgodeses.

[1] BEK nr. 1440 af 23/11/2016

Forudsætningerne fastlægger sammen med de overordnede retningslinjer rammen for fremtidige råstofindvindinger i området.

Med disse areal-reduktioner og forudsætninger er det, i modsætning til forslag til nyt graveområde ved Ledøje Nord, vurderet at en evt. indvinding af råstoffer i området vil være økonomisk rentabel, og kan gennemføres samtidig med at der tages de nødvendige hensyn til natur, miljø og beboere.

I Ledøje Nord betød hensynet til natur, miljø og beboere at graveområdet ville blive reduceret så meget, at den tilgængelige ressource ikke var erhvervsmæssigt interessant mere, hvilket var begrundelsen for, at arealet ikke kom med i Forslag til Råstofplan 2016.

Geologiske undersøgelser der ligger til grund for udpegning af graveområdet
Som det fremgår af beskrivelserne af de graveområder, der indgår i forslag til Råstofplan 2016, er det et større datamateriale, der ligger til grund for Region Hovedstadens udpegninger.

For området ved Vindekilde er de primære undersøgelser, der ligger til grund for udpegningen:

- Geologisk kortlægning af 5 kommuner. Region Hovedstaden, 2011.
- Råstofkortlægning indenfor Ganløse graveområde, A/S Samfundsteknik 1995.
- Råstofgeologisk kortlægning i Gundsø, Ganløse og Lynge graveområder. Geokon 1988.
- Råstofgeologisk kortlægning i Ganløse graveområde. Geokon 1987.
- Råstofindvindingsplan 1985. Hovedstadsrådet 1985.
- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af ler, kalk og grus. Hovedstadsrådet 1982.
- Forlag til udpegning af råstofinteresseområder for indvinding af sand, grus og sten. Hovedstadsrådet 1982.
- H + H. Intern-rapport nr. 71.74, 1971.

Regionen har herudover benyttet undersøgelser fra 2002, hvor det daværende Frederiksborg Amt fik udført geofysiske undersøgelser (Multi Elektrode Profilering, MEP) i området, hvoraf fire målelinjer ligger indenfor eller i nærheden af graveområdet ved Vindekilde. Tilsammen viser undersøgelserne, at der er tale om en erhvervsmæssig interessant råstofressource på 0,7 mio. m^3 sand i Vindekildeområdet. I bilag 1ses placering af MEP-linjerne. I bilag 2 ses tolkede resultater fra de to linjer, der går igennem området.
Regionen har på baggrund af de ovenstående undersøgelser et godt kendskab til ressourcen omfang og kvalitet, hvilket ligger til grund for udpegningen til graveområde.

Erhvervsmæssig anvendelse af råstofferne i Vindekildeområdet
Den råstofressource (sand), der er i Vindekildeområdet, er ikke velegnet til anvendelse i vejanlæg. I Region Hovedstaden er der imidlertid også et behov for sand til fyldsand, for eksempel i forbindelse med nedlægning af ledninger.

Vedlagt som bilag 3 er en udtalelse fra HCS, der ønsker at foretage indvinding på arealet.

Hensynet til naboejendomme, natur og miljø
Når Region Hovedstaden skal foretage en afvejning mellem udnyttelse af råstofressourcen og de øvrige interesser, der er til stede i et råstofområde, er det en betingelse, at der er tale om en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

I forbindelse med udpegningen af graveområder må regionen ikke tage hensyn til ejendomspriser. Men der lægges under udarbejdelsen af planen vægt på, at der opstilles forudsætninger for de enkelte råstofområder, der skal afhjælpe de konsekvenser en råstofindvinding vil have på de omkringliggende ejendomme, natur og miljø.

I Råstofplan 2016 er der formuleret en række generelle retningslinjer, der gælder for alle områder. Retningslinjerne udarbejdes med det formål, at sikre en optimal udnyttelse af råstofressourcen samtidig med at natur og miljøhensyn respekteres. Nogle retningslinjer har specifikt til formål at sikre, at der sker en løbende indvinding af råstoffer, så råstofgraven ikke går i stå, og således at der løbende sker en efterbehandling af graveområdet. Regionen arbejder aktivt for, at de arealer, hvor der foretages råstofindvinding, så hurtigt som muligt kan få fornyet samfundsmæssig værdi til glæde for alle – ikke mindst for de borgere, der bor tæt ved og omkring råstofgraven.

Arkæologiske interesser
Indenfor arealet ved Vindekilde er der 4 overpløjede rundhøje fra stenalderen, spor efter to ildsteder og en stenlægning. Kroppedal Museum har i deres høringssvar vedr. scoping af miljøparametre i miljøscreeningerne til Råstofplan 2016 fremsendt et samlet høringssvar vedrørende alle de graveområder, der ligger indenfor deres ansvarsområde.

Museet har gradueret deres svar således:

- Indvinding frarådes grundet en stor mængde meget betydningsfulde fortidsminder i Vridsløsemagle og i Vindekilde.
- I Vridsløsemagle, Ledøje Nord og Vest frarådes indvinding indenfor kulturarvsarealer.
- I alle øvrige arealer anbefales det, at der foretages arkæologisk forundersøgelser.

For både Vindekilde og Vridsløsemagle gælder det, at museet anbefaler ikke at indvinde råstoffer de pågældende steder, da det kan blive meget dyrt for indvinderen at få udgravet fortidsminderne. Museet påpeger dog også, at såfremt der skal foretages råstofindvinding bør der foretages arkæologiske forundersøgelser.

På baggrund af Museets høringssvar har Regionen tilføjet en forudsætning om, at der skal foretages arkæologiske forundersøgelser, både i Vindekilde og i de øvrige arealer.

Silt og støvgener

Råstofressourcen i Vindekilde består af finsand med et vist silt-indhold. Ressourcen er grovere tættest på terræn og mod nord og finere i dybden og mod syd. Det er ikke det eneste sted i regionen, hvor der graves efter finkornede materialer. Det er ikke administrationens erfaring, at silt udgør et særligt problem for omgivelserne, med de støvbegrænsende vilkår der indskrives i indvindingstilladelserne. Ved Vindekilde er der opstillet særlige krav om etablering af læhegn/beplantning til forebyggelse af sandflugt. Det er desuden et standardvilkår i alle tilladelser til indvinding i grusgrave, at oplag og køreveje vandes så støvgener undgås.

Til forskel fra situationen i 1960'erne er råstofindvindingen i dag kun mulig på baggrund af en råstoftilladelse. Region Hovedstaden fører regelmæssige tilsyn med alle aktive råstofgrave i hovedstadsregionen, hvilket er med til at sikre, at de vilkår, der er stillet i tilladelserne, overholdes. Hvis vi modtager oplysninger om forhold, der tyder på manglende overholdelse af råstofloven eller af vilkår stillet i en tilladelse, foretager vi også tilsyn.

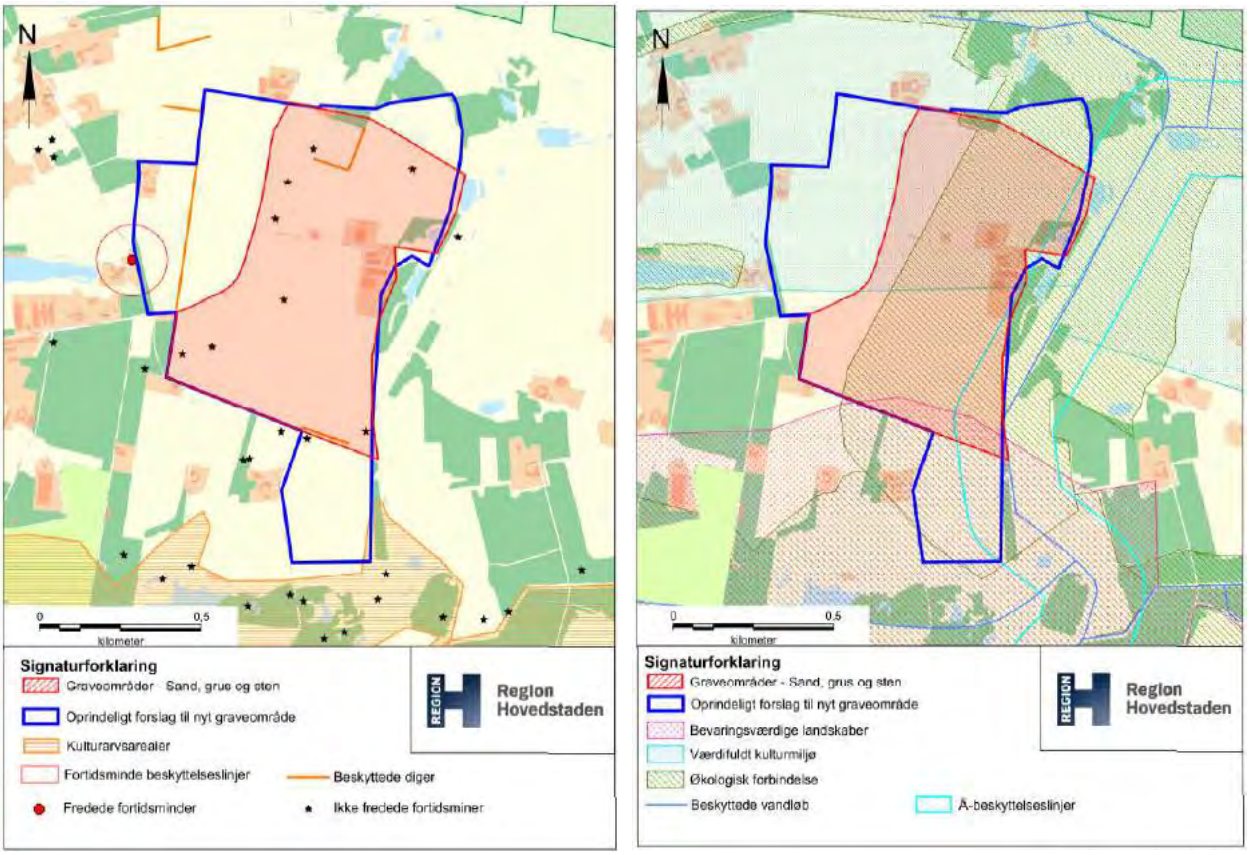
På denne baggrund vurderes det, at råstofindvinding i graveområdet kan tilrettelægges så støvgener kan begrænses til hvad der generelt vurderes som acceptabelt for en råstofgrav i landzonen.

Tilladelse til råstofindvinding
En tilladelse til indvinding af råstoffer gives efter konkret ansøgning til regionen. I ansøgningen gøres rede for placering af det ansøgte areal, der oftest kun er en del af det udpegede graveområde, omfanget af indvindingen og hvordan driften af råstofgraven skal tilrettelægges. Retningslinjerne i råstofplanen samt forudsætningerne for Vindekilde-området fastlægger rammerne for en tilladelse til råstofindvinding.

En tilladelse til råstofindvinding i Vindekilde vil indeholde:

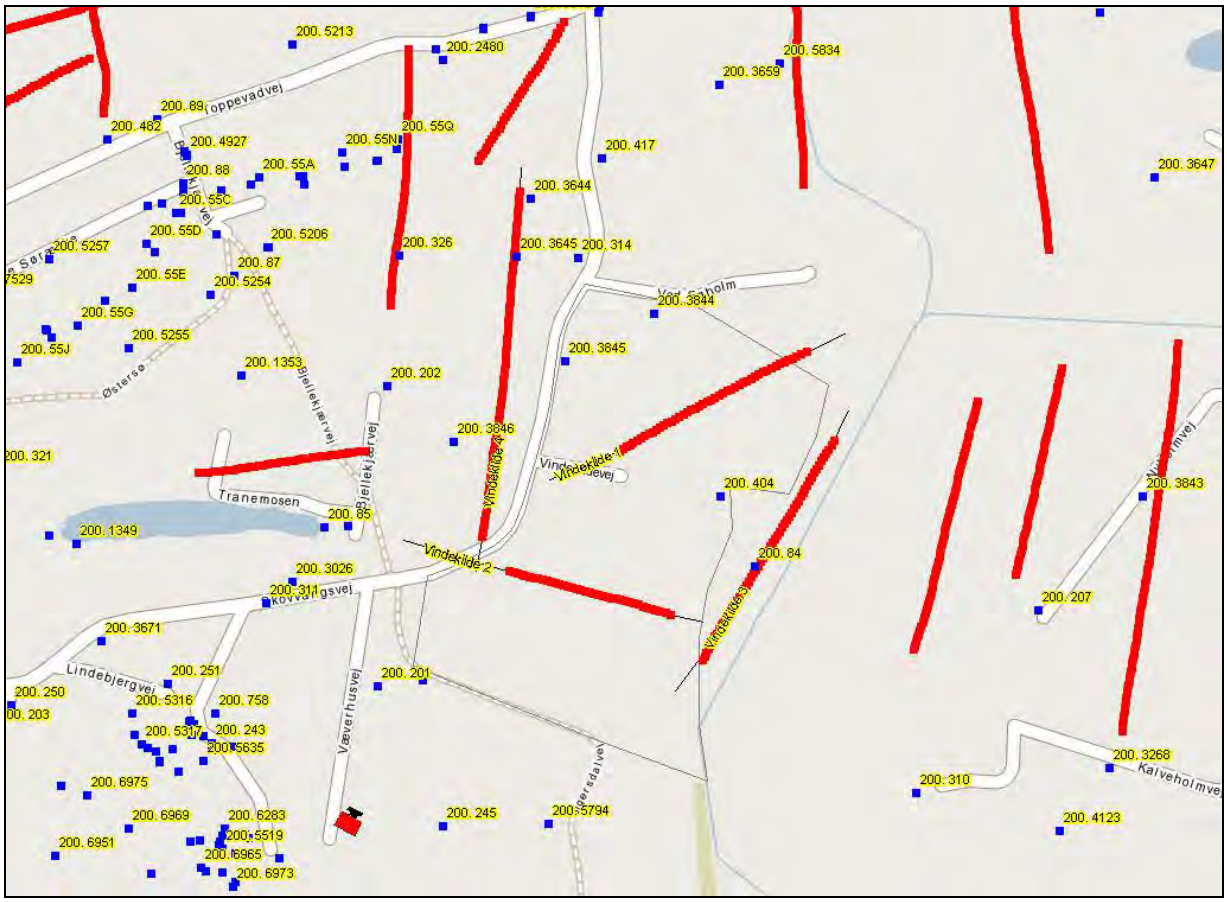
- Vilkår om gennemførelse af en arkæologisk forundersøgelse, såfremt Kroppedal Museum efter høring anbefaler dette
- Vilkår om særlig støvbekæmpelse i form af læhegn/beplantning og vanding
- Vilkår til grave- og efterbehandlingsplanen om, at det åbne areal skal begrænses mest muligt, og at der skal ske løbende efterbehandling
- Vilkår om at efterbehandlingen skal understøtte områdets værdi som økologisk forbindelse og grøn kile
- En plan for til- og frakørsel som udarbejdes i samarbejde med Egedal Kommune, der skal sikre at Skovvangsvej bliver skånet mest muligt,

Der kan eventuelt yderligere stilles vilkår om gennemførelse af støvmålinger.

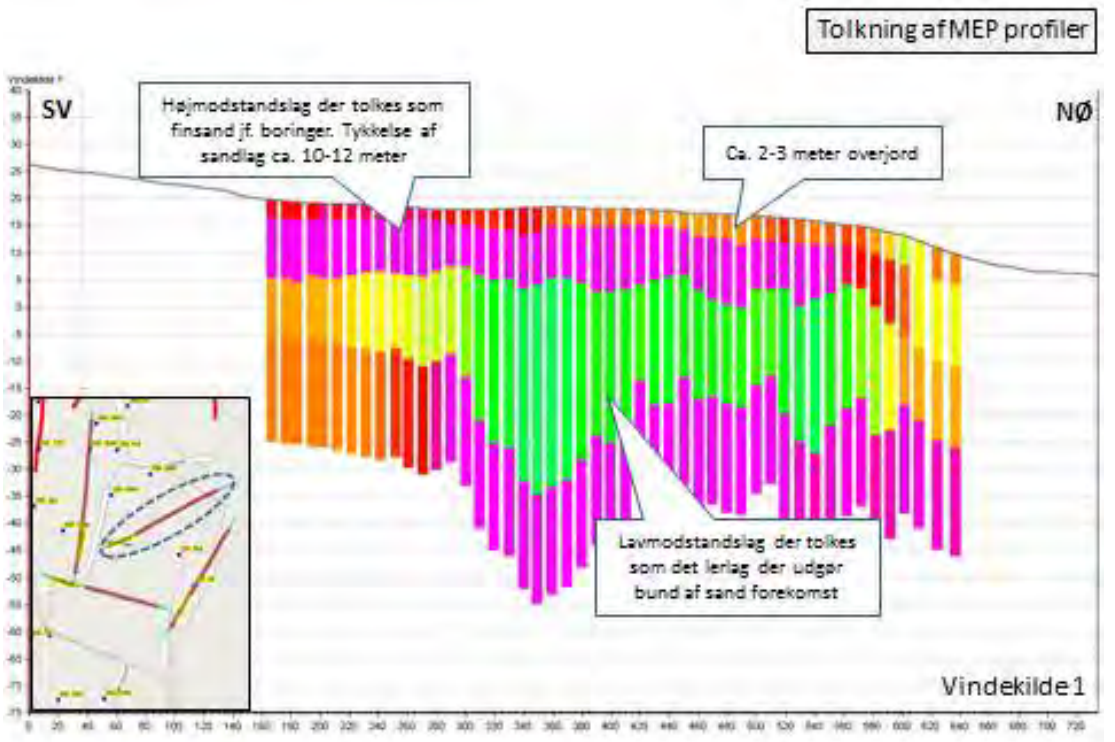
Figur 1 Placering af arkæologiske interessepunkter i kortudsnit 1 og beskyttelsesinteresser udpeget i kommuneplanen i kortudsnit 2.

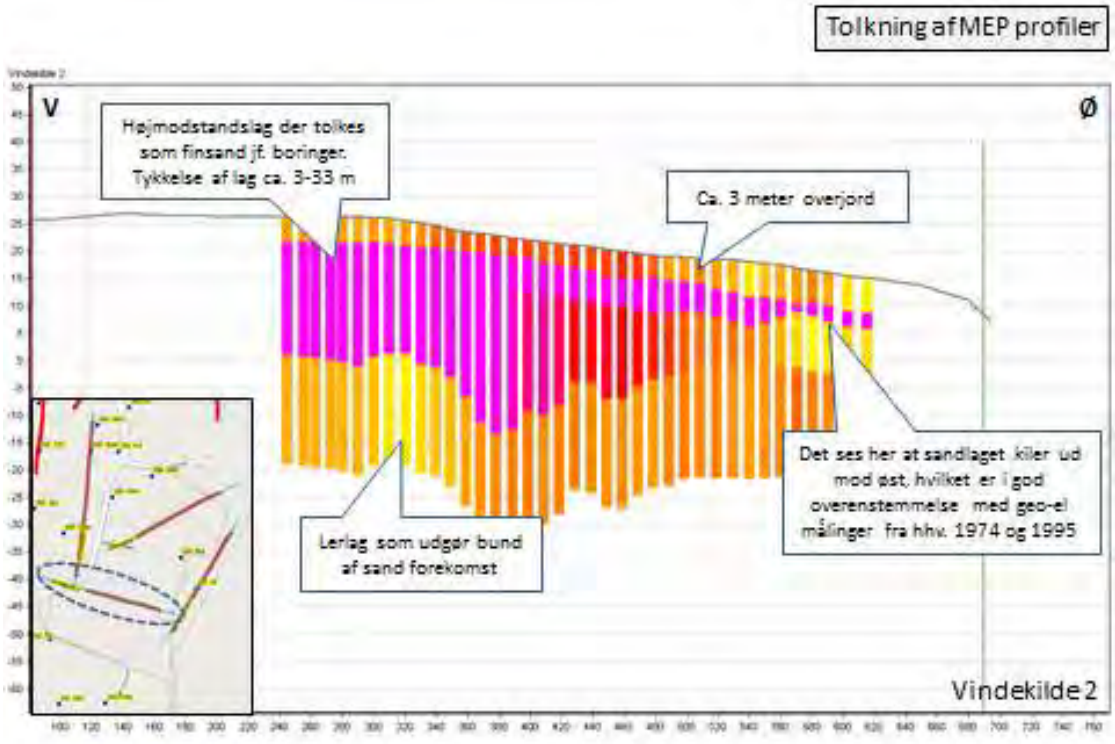
Bilag 1 Placering af MEP-linier

Figur 2 Placering af MEP-linjer (røde linjer) og boringer (blå punkter). Graveområdets afgrænsning er markeret med en grå linje. To MEP-linjer er beliggende i graveområdet

Bilag 2

MEP profil Vindkilde 2 er det profil hvor der ses størst mægtighed af finsand.

Bilag 3

Godkendt telefonnotat med HSC A/S

Kære Horst Ravn

Telefonnotat af vores samtale d.d. vedr. udpegning af potentielt graveområde L1 Vindekilde i Råstofplan 2016.

Horst Ravn fra HSC A/S har oplyst Region Hovedstaden at:

1) HCS grundigt har gennemgået eksisterende og tilgængelig råstofgeologisk data fra Vindekilde, herunder kornstørrelsesanalyser af prøver fra boringer i området.
2) HCS er bevidst om at området overvejende indeholder finkornet materialer.
3) HCS kan bruge de finkornede materialer til fyldmateriale, bundfyld (ikke bundsikring) og ledningsgrave.
4) HCS vil indvinde de finkornede råstoffer på arealet såfremt Vindekilde bliver udlagt som graveområde Råstofplan 2016.

HCS oplyste desuden, at de har en aftale med en specifik grundejer indenfor graveområde Vindekilde om at indvinde råstoffer på grundejers jord, såfremt Vindekilde bliver udlagt som graveområde i Råstofplan 2016.

HCS oplyste endvidere, at der er mangle på finkornede materialer i Københavnsområdet og HCS vurderer, at kvaliteten af råstofferne i Vindekilde kan bruges til at opfylde dette behov.

Har du bemærkninger eller ændringer til overstående skriv da tilbage. Jeg gemmer telefonnotatet på sagen når jeg har fået en tilbagemelding fra dig.

Mvh.

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 38 66 50 00
Direkte 38665654
Web www.regionh.dk

NOTAT

Dato: 31. januar 2017

Hensyn og prioriteringer ved fastlæggelse af forslag til graveområder

Forslag til nye graveområder stilles dels på baggrund af regionens egen kortlægning foretaget på baggrund af en kortlægnings og prioriteringsindsats og dels på baggrund af forslag fremsendt af indvindere eller ejere af ejendomme, hvor der er formodning om en erhvervsmæssig interessant råstofressource. For at et forslag fra en indvinder eller ejer medtages i det efterfølgende arbejde med planlægningen, skal de der stiller forslaget fremlægge dokumentation for tilstedeværelsen af en råstofressource af erhvervsmæssig interesse.

Overordnede miljøhensyn
I administrationens prioritering er der blevet lagt vægt på at reducere udledning af CO2 og generne ved tung trafik over lange afstande mest muligt. Derfor er det prioriteret at undersøge og udlægge graveområder så tæt på planlagte og igangværende infrastrukturprojekter som muligt, se bilag 2.

Retningslinjer
I Råstofplan 2016 er der formuleret en række generelle retningslinjer, der gælder for alle områder. Retningslinjerne udarbejdes med det formål, at sikre en optimal udnyttelse af råstofressourcen samtidig med at natur og miljøhensyn respekteres.
Nogle retningslinjer har specifikt til formål at sikre, at der sker en løbende indvinding af råstoffer, så råstofgraven ikke går i stå, og således at der løbende sker en efterbehandling af graveområdet. Regionen arbejder aktivt for, at de arealer, hvor der foretages råstofindvinding, så hurtigt som muligt kan få fornyet samfundsmæssig værdi til glæde for alle – ikke mindst for de borgere, der bor tæt ved og omkring råstofgraven.

Lokale miljø- og naturhensyn ved de konkrete udpegninger
Ved gennemførelsen af miljøscreeningerne og den efterfølgende høring er der blevet identificeret en række mulige natur- og miljøpåvirkninger ved flere af de fremlagte forslag. Det har betydet, at der er foretaget ændringer i det fremlagte forslag, på bilag 1 ses med blå signatur de oprindeligt foreslåede nye graveområder, der er blevet partshørt, og med rød skravering de arealer, der foreslås medtaget i råstofplan 2016. Ud-

over ændringer i afgrænsningerne er der opstillet forskellige forudsætninger for de områder, der foreslås videreført i planen.

- To steder har **arkæologiske forhold** haft betydning for reduktionerne. Det gælder D7 Ryegård og J6 Vridsløsemagle. I L2 Ledøje Vest er der ligeledes arkæologiske interesser, idet den nordlige del af graveområdet går ind i et kulturarvsareal, udpeget på grund af tilstedeværelsen af en højgruppe kaldet Syvhøje, der alle er overpløjede og sløjfede. Arealet er dog også beliggende i arealreservationen for frederikssundsmotorvejens forlængelse, så dette areal vil under alle omstændigheder blive påvirket af anlægsarbejde, derfor er der stadig dele af det foreslåede graveområde, der strækker sig ind i kulturarvsarealet. I alle de nye områder til indvinding af sand og grus opstilles forudsætninger om arkæologiske forundersøgelser.

- **Afstand til beboelse, støj og støv** har i områderne Ledøje Nord, Ledøje Vest og Vridsløsemagle haft betydning for ændret afgrænsning eller (i Ledøje Nord) bortfald af området. Disse forhold har også været afgørende for opstilling af forudsætninger om effektiv støvbekæmpelse og etablering af støjvolde ved Vridsløsemagle og om effektiv støvbekæmpelse og til- og frakørselsforhold ved Vindekilde og Ledøje Vest.

- **Naturområder, økologiske forbindelser og landskabelige forhold** har haft betydning for udtagningen af Ledøje Nord, reduktionen ved Vridsløsemagle og Vindekilde. Ligesom disse beskyttelseshensyn har haft betydning for de forudsætninger, der er formuleret for Vindekilde (efterbehandling til økologisk forbindelse), Vridsløsemagle (undersøgelse for dyrearter, som er beskyttet efter Habitatdirektivets bilag IV forud for indvinding).

Tilladelse til råstofindvinding
En tilladelse til indvinding af råstoffer gives efter konkret ansøgning til regionen. I ansøgningen gøres rede for placering af det ansøgte areal (der oftest kun er en del af det udpegede graveområde), omfanget af indvindingen og hvordan driften af råstofgraven skal tilrettelægges. Der kan kun søges om tilladelse til at indvinde råstoffer inden for et graveområde. Kun i meget særlige tilfælde kan regionsrådet give samtykke til, at der indvindes råstoffer uden for et graveområde.

Retningslinjerne i råstofplanen samt eventuelle forudsætninger beskrevet for udpegningen af det specifikke graveområde, hvor der søges om tilladelse, fastlægger rammerne for en tilladelse til råstofindvinding. Tilladelsen gives således på en række vilkår, hvor der tages hensyn til de interesser, som findes inden for og i nærheden af graveområdet.
Som eksempel vil en tilladelse til råstofindvinding i Vridsløsemagle indeholde:

- vilkår om at der foretages en effektiv støvbekæmpelse i form af læhegn/beplantning og vanding af hensyn til Københavns Universitets nærliggende forsøgsmarker

- vilkår om gennemførelse af en arkæologisk forundersøgelse, såfremt Kroppedal museum efter høring anbefaler dette, eller vilkår om at Kroppedal museum orienteres i rimelig tid før afrømning af muld for at sikre at eventuelle kulturspor ikke går tabt ved indvinding
- vilkår om etablering af støjvolde ved afgræsninger til nabobeboelse
- vilkår om undersøgelse af om det ansøgte indvindingsområde indeholder levesteder for dyrearter, som er beskyttet af EU's Habitatdirektivs bilag IV
- en plan som udarbejdes i samarbejde med kommunen, der skal sikre, at til- og frakørsel bliver anlagt ud til Snubbekorsvej, således at trafik til og fra et indvindingsområde ledes udenom beboelsesområder

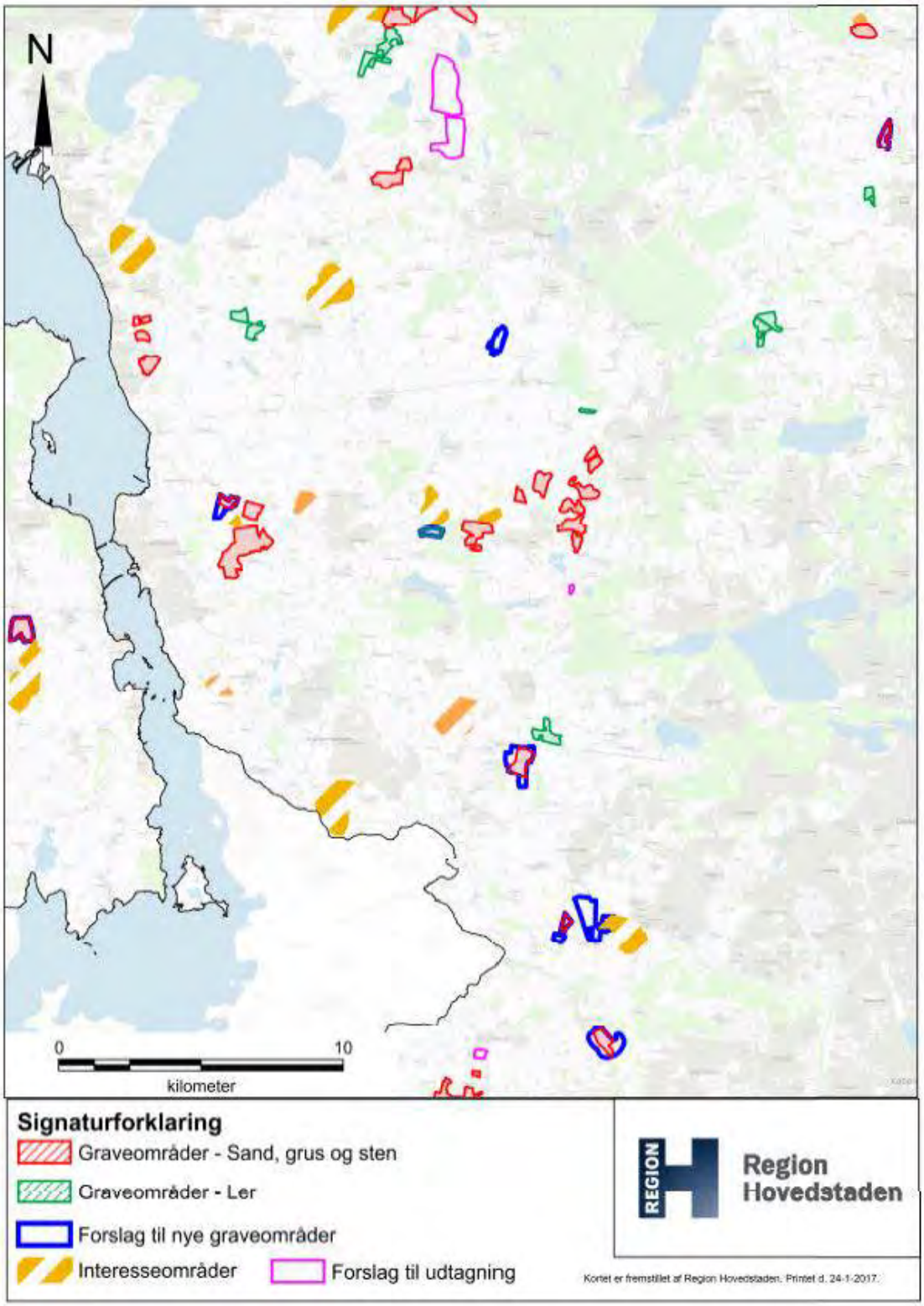
Kortlægningsstrategi
De udpegede graveområder er resultat af en kortlægningsstrategi og prioriteringsindsats, der er startet op i 2009, på bilag 2 ses resultatet af prioriteringsindsatsen. På baggrund af screeningsresultater og en geologiske vurdering var det i Råstofplan 2012 muligt at udpege 13 områder som interesseområder, hvor der er sandsynlighed for forekomst af sand og grus tæt på terrænoverfladen. Regionen har ved udgangen af 2016 gennemført detailundersøgelser i otte af disse områder. På baggrund af disse detailundersøgelser udtages fem interesseområder fra planen, da forekomsten ikke vurderes at være erhvervsmæssig interessant, et område foreslås justeret og udpeget som graveområde for ler (Uggeløse skov i Frederikssund Kommune) og et delområde foreslås udpeget som graveområde for sand og grus (Ledøje Vest). Det sidste delområde rummer en forekomst, der kan have erhvervsmæssig interesse, men miljøforholdene bevirker, at området foreslås udtaget af planen (Ledøje Nord).

De råstofgeologiske screeninger har resulteret i, at der i Råstofplan 2016 foreslås udpegede 20 interesseområder, hvoraf fem videreføres fra sidste plan.

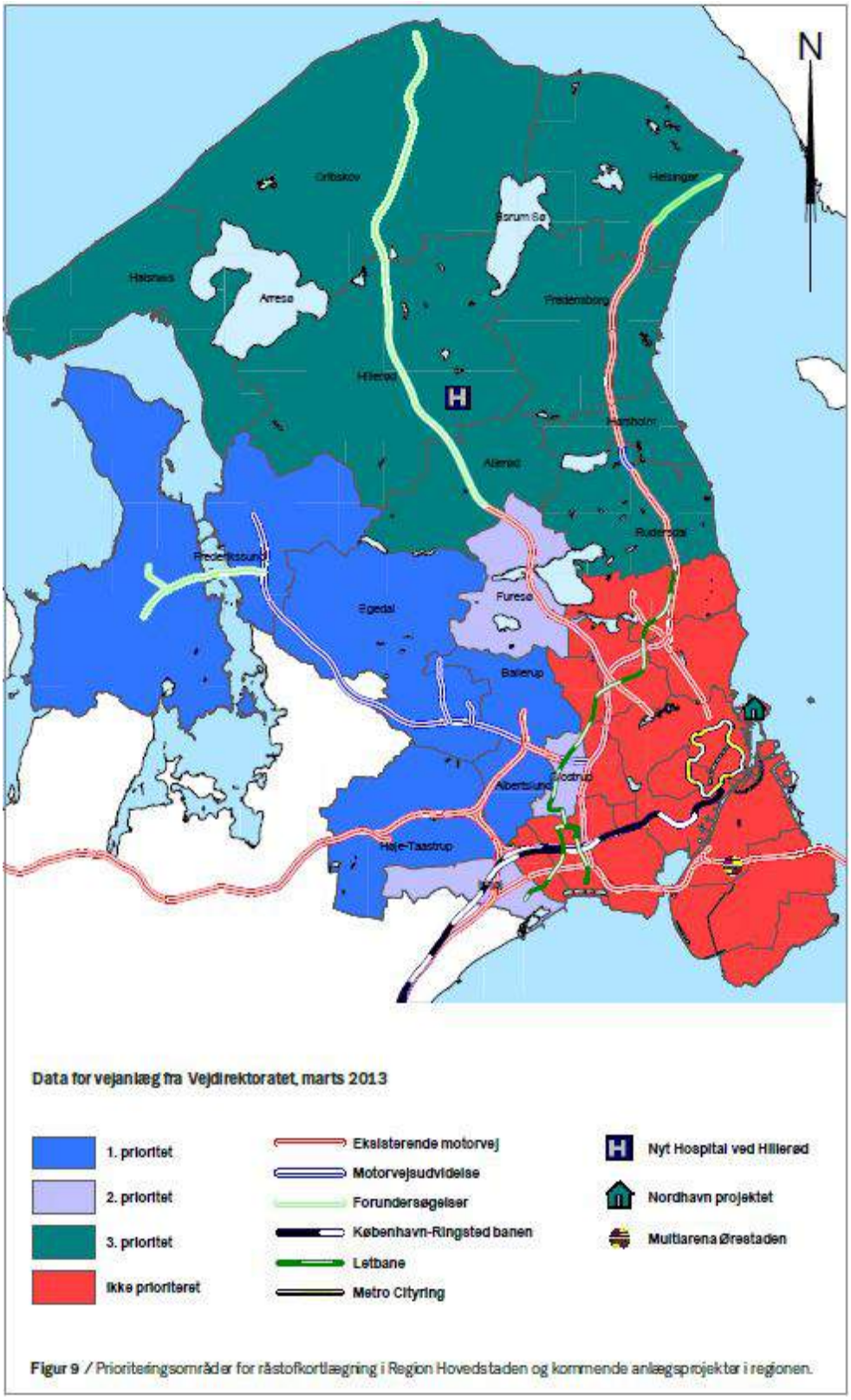
Detailkortlægning af interesseområderne fortsætter i den kommende planperiode med henblik på at udpege fremtidige graveområder.

Der er således ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkelig detailkendskab til yderligere råstofressourcer, der kan indgå i planen som erstatning for eventuelle områder, der udtages af planen.

Bilag 1

N
0
10
kilometer
Signaturforklaring
Graveområder - Sand, grus og sten
Graveområder - Ler
Forslag til nye graveområder
Interesseområder
Forslag til udtagning
REGION
Region Hovedstaden
Kortet er fremstillet af Region Hovedstaden. Printet d. 24-1-2017.

Bilag 2

Figur 9 / Prioriteringsområder for råstofkortlægning i Region Hovedstaden og kommende anlægsprojekter i regionen.

Bilag 3

Baggrundsnotat om Råstofplan 2016

På baggrund af Regionsrådets beslutning af den 19. maj 2015, om at Råstofplan 2012 skulle revideres, foreligger her den reviderede plan, forslag til Råstofplan 2016.

Overordnet om råstofplanen

Formålet med råstofplanen er, at sikre mulighed for udnyttelse af råstofressourcen før arealerne udnyttes til andre formål, samtidig med at der tages hensyn til natur- og miljøbeskyttelse, byudvikling og infrastruktur.

Råstofplanen er udarbejdet i overensstemmelse med den Regionale Vækst- og Udviklingsstrategi (ReVUS), der har til hensigt at skabe et fælles grundlag for at udvikle hele "Copenhagen"-regionen som Danmarks vækstmotor.

En råstofplan er en lovpligtig sektorplan, hvilket blandt andet betyder at kommuneplaner ikke må stride imod en råstofplan. De bestemmelser i råstofplanen, som er relevante for kommunernes planlægning af arealanvendelsen, skal fremgå af redegørelsen til kommuneplanen, således at andre myndigheder, erhvervslivet og borgere kan gøre sig bekendt med råstofplanen og dens forhold til andre arealudpegninger.

Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning eller miljømålsloven. Staten fører tilsyn med at planen ikke strider mod Statens interesser i planlægningen.

En råstofplan gælder for en 12-årig periode. Regionsrådet skal dog hvert 4. år vurdere, om der er behov for at revidere råstofplanen, hvorefter en ny planperiode på 12 år træder i kraft. Det er et lovkrav, at der skal udpeges graveområder, som indeholder råstoffer til mindst 12 års forbrug i regionen. Der kan løbende udarbejdes tillæg til råstofplanen.

Råstofplanen, retningslinjer og tilladelser til råstofindvinding

Den 1. juli 2014 overtog regionerne kompetencen til at give tilladelse til indvinding af råstoffer fra kommunerne og fik dermed den samlede myndighedskompetence for råstofindvinding på land. Dette har gjort det muligt og nødvendigt for regionerne, at sikre et bedre samspil mellem planlægning for graveområder og de efterfølgende gravetilladelser. I råstofplanen fastlægges placering af graveområder og interesseområder og der udstikkes de overordnede retningslinjer for råstofindvindingen. Retningslinjerne i råstofplanen samt eventuelle forudsætninger beskrevet for udpegningen af graveområderne fastlægger således rammerne for fremtidige tilladelser til råstofindvinding. En udpegning til graveområde er således ikke en tilladelse til indvinding.

Med retningslinjerne synliggøres det over for borgere, myndigheder og andre interessenter, hvilke forhold regionen vil lægge til grund for sine afgørelser om tilladelse til råstofindvinding. Retningslinjerne udarbejdes med det formål, at sikre en optimal udnyttelse af råstofressourcen samtidig med at natur og miljøhensyn respekteres. For at sikre en optimal udnyttelse stilles der i retningslinjerne krav om, at en råstofforekomst skal udnyttes fuldt ud, hvilket om nødvendigt omfatter indvinding under grundvandspejlet,

før området overgår til anden anvendelse. Det betyder, at der som udgangspunkt vil blive gravet under grundvandsspejlet i alle områder. Der vil dog i forbindelse med de konkrete ansøgninger foretages en vurdering af, om der er en råstofressource under grundvandspejlet eller om der er særlige forhold, der umuliggør råstofindvinding under grundvandspejl. I miljøvurderingen af planen er der en nærmere redegørelse for forholdet til grundvandsbeskyttelse ved gravning under grundvand, idet grundvand er et af de udvalgte fokusområder i Råstofplan 2016, se nedenfor.

En tilladelse til indvinding af råstoffer gives efter konkret ansøgning til regionen. I ansøgningen gøres rede for placering af det ansøgte areal, der oftest kun er en del af det udpegede graveområde, omfanget af indvindingen og hvordan driften af råstofgraven skal tilrettelægges. Tilladelsen gives herefter på en række vilkår, hvor der tages hensyn til en lang række interesser, som kan findes inden for og i nærheden af graveområdet. Der kan kun søges om tilladelse til at indvinde råstoffer inden for et graveområde. I meget særlige tilfælde kan regionsrådet give samtykke til, at der indvindes råstoffer uden for et graveområde. En tilladelse til indvinding vil i de fleste tilfælde også omfatte vilkår vedrørende f.eks. grundvand, trafikoverkørsel mm., som reguleres af kommunalbestyrelsen. Regionen inddrager og samordner disse forhold i sagsbehandlingen. Sagsbehandlingen forudsætter derfor et tæt samarbejde med kommunerne i regionen.

Overordnet om strategisk miljøvurdering

Miljøvurdering af planer og programmer kaldes ofte for SMV. SMV står for Strategisk Miljø Vurdering. SMV er betegnelsen for miljømæssige vurderinger af planer, programmer og politiske mål. Miljøvurdering af planer og programmer skal ses som en overbygning til bestemmelserne om VVM. Miljøvurdering af planer og programmer foregår på niveauet før projektniveauet, før VVM, og dermed også på et tidligere tidspunkt i beslutningsprocessen.

Lov om miljøvurdering af planer og programmer har til formål at fremme en bæredygtig udvikling ved at sikre, at der foretages miljøvurdering af planer og programmer, hvis gennemførelse kan få væsentligt indvirkning på miljøet.

I forbindelse med udarbejdelsen af Region Hovedstadens Råstofplan 2016 er det blevet vurderet, at planen vil kunne få væsentlig indflydelse på miljøet og derfor skal miljøvurderes i henhold til Miljøvurderingsloven. Den strategiske miljøvurdering af Råstofplan 2016 er blevet udarbejdet samtidig med udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2016. Miljøvurderingen udgør en del af den samlede plan og fremlægges samtidig med forslag til råstofplanen.

I forbindelse med den strategiske miljøvurdering af planen, er der foretaget miljøscreeninger af nye og reviderede graveområder. Der kan også foretages screening af eksisterende graveområder, hvis der er sket ændringer i den aktuelle arealanvendelse, så der er sket en ændring i den mulige miljøpåvirkning. Hvis det efter screeningen af et givent område må konkluderes, at der potentielt kan ske en væsentlig miljøpåvirkning som konsekvens af udpegningen, gennemføres der efterfølgende en miljøvurdering, hvor eventuelle afværgeforanstaltninger kan identificeres f.eks. i form af revidering af områdets afgrænsning o. lign.

Grave- og interesseområder samt ændringer i udpegningerne i Råstofplan 2016 i forhold til 2012

I Råstofplan 2012 blev der udpeget 31 graveområder for sand, sten og grus med et samlet areal på 1478 ha. Råstofressourcen indenfor graveområderne udgjorde samlet 73 mio m^3 svarende til 14 års forbrug, baseret på et forventet årligt forbrug på 5,3 mio. m^3/år.

I Råstofplan 2016 er der i alt udpeget 32 graveområder for sand, sten og grus med et samlet areal på 1383 ha fordelt på 9 kommuner. Råstofressourcen indenfor graveområderne udgør samlet 74 mio m^3 svarende til 13,5 års forbrug baseret på et forventet årligt forbrug på 5,5 mio. m^3/år.

I det forberedende arbejdet til forslaget til Råstofplan 2016 er der gennemført 16 miljøscreeninger. 3 områder blev udtaget fra forslaget efter den første miljøscreening. Miljøscreeningen af 4 eksisterende områder fra Råstofplan 2012, der blev foreslået taget ud af forslaget til ny råstofplan, og 9 nye områder blev herefter sendt i offentlig høring. I tabellen nedenfor ses hvilke ændringer, der blev gennemført på baggrund af høringerne, samt antal høringssvar pr. område.

Tabel 1 Tabel over graveområder, hvor der er blevet foretaget høring af miljøscreening, antal høringssvar og gennemførte ændringer

Lokalitets navn	Kommune navn	Areal før høring (Ha)	Areal efter høring (Ha)	Antal høringssvar	Begrundelse for ændring
Uggeløse (Ler)	Frederikssund	18,6	18,6	5	Ingen ændring
D4 Lyngerup	Frederikssund	53,6	53,6	5	Ingen Ændring
D7 Ryegård	Frederikssund	27,7	19,0	7	Hensyn til særlige arkæologiske interesser.
K1 Holtegård	Fredensborg	24,9	24,9	1	Ingen ændring
L1 Vindekilde	Egedal	69	52,7	23	Forløb af landevej og særlige landskabsinteresser
Ledøje Nord	Egedal	94,4	0	124	Samlede miljøinteresser i det lokale miljø
L2 Ledøje Vest	Egedal	22,5	11,9	46	Samlede miljøinteresser i det lokale miljø.
J6 Vridsløsemagle	Høje Taastrup	81	34,2	25	Beliggenhed af KU's forsøgsmarker, arkæologiske interesser samt samlede miljøinteresser i det lokale miljø.
Fuglebjergvej (Ler)	Hillerød	26,3	0	6	Mulig påvirkning af flagermus (bilag IV art) samt dårligt datagrundlag for råstofressourcens størrelse
F2 Vester Strødam	Hillerød	0	0	2	Ingen ændring
F1 Alsønderup	Hillerød	0	0	2	Ingen ændring
E12 Nymølle	Allerød	0	0	2	Ingen ændring
J2 Vasby Bakke	Høje-Taastrup	0	0	0	Ingen Ændring

I Råstofplan 2012 var der udpeget 12 interesseområder. Der er udpeget 21 interesseområder i forslag til Råstofplan 2016. Udpegningerne er sket på baggrund af Regionens kortlægningsindsats gennemført i perioden 2012-2016. Interesseområderne skal efterfølgende gennemgås med henblik på en afklaring af, om

arealerne skal frigives, eller om de skal indgå i en kommende plan som råstofgraveområder. Gennemgangen foregår efter en prioriteret liste.

Tabel 2 Antal grave- og interesseområder pr. kommune

Kommune navn	Graveområder sand,sten og grus	Graveområder Ler	Antal Interesseområder
Høje-Taastrup	4	0	2
Egedal	2	1	3
Frederikssund	5	1	4
Allerød	10	1	1
Hillerød	1	3	2
Halsnæs	3	0	3
Gribskov	3	9	4
Fredensborg	1	6	0
Helsingør	3	0	1

Fokusområder i Råstofplan 2016

Regionsrådet har i forbindelse med vedtagelsen af Råstofplan 2012 besluttet, at der i forbindelse med miljøvurdering af råstofplanen skulle være øget fokus på udvalgte miljøområder, der har særlig betydning i Region Hovedstaden. De udvalgte i Råstofplan 2012 var: Naturhensyn, grundvand, transport og CO_2 samt affald og genanvendelse.

Fokusområderne grundvand, og transport og CO_2 er blevet videreført under samme overskrifter og temaerne opdateret i forhold til indholdet, så dette er tidssvarende.

Fokusområdet naturhensyn er blevet opdateret således, at naturhensyn bliver behandlet under overskriften "Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling". Baggrunden herfor er, at der i de seneste år er kommet en større bevidsthed om, at arealressourcen er under pres ikke mindst i hovedstadsregionen. Region Hovedstaden vil derfor sætte fokus på, at der søges løsninger, der sikrer større samspil mellem de forskellige arealinteresser i forbindelse med den fremtidige råstofplanlægning. Regionen behandler under fokusområdet tre emner: byudvikling, skovrejsning og etablering af nye naturområder/rekreative arealer. Administrationen vurderer, at der indenfor disse områder er et umiddelbart potentiale for planlægningsmæssige gevinster ved samtænkning af forskellige arealanvendelser efter endt råstofindvinding, samtidigt med at de understøtter temaet om grøn vækst i ReVUS.

Fokusområdet affald og genanvendelse er ligeledes blevet opdateret og behandles under overskriften genanvendelse og cirkulær økonomi. Det er vigtigt, at der i højere grad lægges vægt på at opfatte eksempelvis nedbrydningsprodukter fra byggebranchen ikke som affald men som sekundære råstoffer til substitution af de primære råstoffer, der kommer fra råstofgravene. Derfor er ordlyden i overskriften og temaet opdateret med udgangspunkt på den vinkel.

Fokusområderne i Råstofplan 2016 er således:

- Grundvand

- Transport og CO_2
- Samspil med andre arealinteresser og efterbehandling
- Genanvendelse og cirkulær økonomi

HVIDBOG

Vurdering af bemærkninger til Miljøscreeninger

Råstofplan 2016

Indholdsfortegnelse:

Indledning 3
Graveområde Uggeløse i Frederikssund Kommune 4
Graveområde D7 Ryegård i Frederikssund Kommune 8
Graveområde D4 Lyngerup i Frederikssund Kommune 11
Graveområde K1 Holtegård i Fredensborg Kommune 16
Graveområde Fuglebjergvej i Hillerød Kommune 17
Graveområde F1 Alsønderup i Hillerød Kommune 20
Graveområde F2 Vester Strødam i Hillerød Kommune 20
Graveområde J6 Vridsløsemagle i Høje- Taastrup Kommune 21
Graveområde J2 Vasby Bakke i Høje-Taastrup Kommune 48
Graveområde L1 Vindekilde i Egedal Kommune 49
Graveområde L2 Ledøje Vest i Egedal Kommune 78
Graveområde Ledøje Nord i Egedal Kommune 113
Graveområde E12 Nymølle i Allerød Kommune 188

Indledning

I forbindelse med forarbejdet til Råstofplan 2016 er der udarbejdet 16 miljøscreeninger af graveområder. På bagrund af miljøscreeningerne er 3 forslag til nye graveområder udgået af den videre planlægning. Regionen har sendt de resterende 13 miljøscreeninger i partshøring hos de relevante parter.

Regionen har modtaget 233 skriftlige bemærkninger til miljøscreeningerne. For at oplyse offentligheden og regionsrådet om beslutningsgrundlaget for denne del af Råstofplan 2016 er de indkomne bemærkninger samlet og vurderet i denne hvidbog. For nogle af områderne er der foretaget en yderligere vurdering, som fremgår af Miljøvurdering af Råstofplan 2016.

Hvidbogen fungerer som en del af beslutningsgrundlaget for Råstofplan 2016 og kan ses på regionens hjemmeside www.regionh.dk/miljø/råstoffer/

Hvem er part?
Ifølge forvaltningslovens § 19 skal offentlige myndigheder høre de relevante parter inden der træffes afgørelse i en sag (herunder sager om udpegning af graveområder). Det fremgår ikke direkte af forvaltningsloven, hvem der er part i lovens forstand.

Regionen har for hver af de 13 miljøscreeninger vurderet, hvem der kunne tænkes at være part. Dvs. at der er foretaget en konkret vurdering af, hvem der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald. For at være part i sagen er det som udgangspunkt vurderet, at resultatet skal være vigtigere for parten end for en bredere ubestemt kreds. Generelt kan en person kun anses som part, hvis resultatet af høringen berører f.eks. den pågældendes ejendom, bolig mv. væsentligt.

På trods af den individuelle vurdering af hvert graveområde, kan det ske, at personer mener de er part i sagen, selvom de ikke er blevet hørt. Disse personer har kunnet påberåbe sig partstatus og fremsende bemærkninger til høringsmaterialet. Det er der flere personer/foreninger der har gjort. Der er efterfølgende taget stilling til, om vedkommende er part i sagen.
Til orientering kan det oplyses, at alle fremsendte høringssvar (også fra ikke-parter) er medtaget i Hvidbogen. Oplysninger om ejerforhold på parterne er trukket fra KMD e-Distribution, som indeholder alle ejendomsdata som findes i offentlige registre.

Metode
Det er kun bemærkninger, som angår indholdet af miljøscreeningerne og deres betydning for en evt. udpegning af et graveområde som er vurderet. Spørgsmål og bemærkninger som omhandler f.eks. overskridelse af grundlovssikrede rettigheder og klager over fejl i adresseoplysninger og tidspunktet for modtagelse af høringen med posten er ikke behandlet, da det ikke er vurderet af betydning for en evt. udpegning af et graveområde.

Hvidbogen indeholder på tabelform de indkomne bemærkninger opdelt på graveområder. Det er angivet hvem der har indsendt bemærkningerne, et kort resume af bemærkningerne og regionens vurdering af bemærkningerne. Nederst for hvert graveområde, er regionens beslutning for hvert graveområde angivet samt om området medtages i Råstofplan 2016.
For yderligere oplysninger om hvordan miljøscreeningerne er udarbejdet, omfanget af dem (scoping) og høringsperiode mv. henvises til Miljøvurdering af Råstofplan 2016.

Graveområde Uggeløse i Frederikssund Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Naturstyrelsen	Naturstyrelsen forventer at Region Hovedstaden sikrer, at naturmæssige, rekreative og landskabelige hensyn inddrages i sagsbehandlingen, således at Uggeløse skov ikke påvirkes unødigt i negativ retning.	Regionen vurderer at indvinding af ler indenfor det foreslåede område kan tilrettelægges så Uggeløse skov ikke påvirkes væsentligt.
Frederikssund Kommune	1) Region Hovedstaden opfordres til at reducere det voldsomme udlæg af råstofområder i Råstofplan 2012, og ikke inddrage nye områder i Råstofplan 2016.	1) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse.
	2) Lovgivningen indeholder ikke tilstrækkelige instrumenter til at håndtere interessekonflikter mellem tæt beboede områder og trafikale gener i forbindelse med bl.a. biaktiviteter i råstofgravene	2) Regionen er ikke lovgivende myndighed. Regionen sætter vilkår der regulerer driften af grusgrave, og samarbejder med kommunerne om eventuelle biaktiviteter der kan finde sted i råstofgrave.
	3) Borgere i tæt beboede områder bør i højere få gavn af færdigudgravede råstofgrave, som kompensation for tab af natur- og landskabelige værdier.	3) Regionen skal ved meddelelse af en tilladelse sikre, at der vedtages en efterbehandlingsplan. Regionen kan i samarbejde med kommunen, som er planmyndighed, udarbejde mere langsigtede planer for områderne, såfremt grundejer tillader det.
	4) Det foreslås at interesseområderne St. Rørbæk og Uggeløse fra Råstofplan 2012 begge udgår af Råstofplanen	4) Regionen har foretaget en råstofgeologisk kortlægning af Uggeløse interesseområde, hvilket har ført til at, en del af arealet er forslået som graveområde for ler. Resten af arealet udgår som interesseområde. Regionen vil prioritere en råstofgeologisk kortlægning af interesseområdet St. Rørbæk indenfor den kommende planperiode, så kommunen og parterne kan få afklaring om hvorvidt området indeholder råstoffer af samfundsmæssig interesse.
	5) De geologiske og landskabelige værdier i Uggeløse påvirkes væsentligt i graveperioden, da der i dag er visuel sammenhæng i landskabet. Gener ved råstofindvinding forventes ikke at ophøre over en kortere perioden, og bør derfor betragtes som varige.	5) Indvinding af ler sker i kortere grave-etaper og ressourcen ligger forholdsvis terrænnært. Regionen vurderer, at det er muligt med løbende efterbehandling af sikre det landskabelige udtryk. Den geologiske interesse i området er forbundet med de omkringliggende tunneldale. Da graveområdet kun udgør en meget lille del af det samlede areal og da det landskabelige udtryk ikke vurderes at blive ændret vurderer regionen, at den geologiske interesse ikke påvirkes væsentligt ved indvinding af ler.
	6) Graveområdet i Uggeløse må udløse krav om miljøvurdering, da det berører et uopdyrket areal, der kan være levested for dyr fra	6) I miljøscreeningen er det vurderet, om der vil være en påvirkning på naturområder. Regionen vurderer ikke, at de opdyrkede arealer udgør et unikt eller væsentligt raste- eller fourageringssted for dyr i de nærtliggende

	de nærliggende beskyttede naturområder.	naturområder. Ved en ansøgning om indvinding, vil det blive vurderet hvor der kan indvindes på, og der vil blive indarbejdet hensyn til evt. mindre vandhuller eller beskyttede områder.
HOFOR	Området ligger 3,5 km opstrøms Hørup Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.	Råstofgeologiske boringer på området viser at mægtigheden af det øverste lerlag er over 20 m. Råstofindvinding påvirker ikke grundvandset kvalitet eller kvantitet. Der ligger ingen BNBO´er eller indvindingsboringer i umiddelbar nærhed af det foreslåede graveområde. På baggrund af disse oplysninger vurderes det ikke at indvinding af ler til 3-4 m.u.t. vil påvirke Hørup Kildeplads.
Danmarks Naturfredningsforening, Frederikssund	1) Der kan hentes meget begrænsede lerressourcer i området, og en indvinding vil medføre væsentlig indvirkning på landskabelige og geologiske værdier. Der bør derfor foretages en miljøvurdering. 2) Råstofindvinding er ødelæggende for en økologisk forbindelse, og en graveplan kan ikke tilrettes området uden konsekvenser. 3) De landskabelige og geologiske interesser, trafikale gener og naturinteresser bør vægtes højere end den begrænsede mængde ler, der kan indvindes. 4) Region Hovedstaden har ikke forholdt sig til graveområdets og interesseområdets beliggenhed indenfor "Naturpark Mølleåen".	1) Der er mangel på rødbrændende ler i regionen, og det er vurderet, at der kan indvindes ca. 130.000 m^3 på arealet. Ler indvindes terrænært, ofte til 3-4 m.u.t, og sker i kortere etaper. Regionen vurderer, at det er muligt med løbende efterbehandling af sikre det landskabelige udtryk. Den geologiske interesse i området er forbundet med de omkringliggende tunneldale. Da graveområdet udgør en lille del af det samlede areal, og det landskabelige udtryk vurderes ikke at blive ændret, vurderer regionen, at det geologiske interesseområde ikke vil blive påvirket ved indvinding af ler på arealet. 2) Råstofindvinding vil altid medføre en ændring af landskabet, men regionen vurderer ikke at indvinding af ler vil påvirke den økologiske forbindelse ved Uggeløse skov. Det udpegede graveområde udgør en meget lille del af den udpegede økologiske forbindelse og er beliggende i udkanten af denne. Ved løbende at efterbehandle graveområdet vurderes påvirkningen på den økologiske forbindelse at være minimal, og en efterbehandlingsplan kan sikre, at området tilpasses omgivelserne. 3) Ler er en begrænset ressource inden for Region Hovedstaden. Regionen vurderer, at indvinding i området kan ske uden at påvirke de landskabelige, geologiske eller naturmæssige interesser. Trafikken i forbindelse med indvinding af ler er knyttet til kortere graveetaper og derfor vurderes det ikke at belaste området væsentligt. 4) Arealet ligger i udkanten af Naturpark Mølleåen, og området er en del af et større bevaringsværdigt landskab i Kommuneplanen. Regionen vurderer, at indvinding af ler på området er foreneligt med Naturpark Mølleåen, da indvindingen ikke vil påvirke landskabet væsentligt.
Allan Bornø Clausen og Ida Dahl-Nielsen "Hegnstrup" Gl. Københavnsvej 14 3550 Slangerup	1) Ejere af boligen er ikke blevet hørt om miljøscreeningen af graveområde Uggeløse og interesseområdet. 2) Støj- og trafikgener opfattes som væsentlige, selvom miljøscreeningen konkluderer at generne er ikke væsentlige. 3) Der ønskes oplysninger om hvordan "væsentligt" i forhold til støj- og støvgener defineres, samt hvilke vilkår, der forventes indsat for at undgå væsentlige	1) Der er ikke gennemført partshøring af interesseområder i forbindelse med Råstofplan 2012, da områderne blot tilkendegiver, hvor regionen har formodning om, at der kan være en potentiel råstofforekomst. Nærværende høringssvar anses som værende part i sagen. 2) Trafikken til/fra graveområdet ved en indvinding vil være knyttet til de relativt korte graveetaper. Trafikken på Hørup Skovvej er i dag betydelig, hvorfor den begrænsede trafik fra indvinding af ler på graveområdet ikke vurderes at være væsentlig. 3) Råstofindvinding kan medføre gener for de nærmest beliggende ejendomme. Det er den samlede påvirkning af ejendomme der afgør, om påvirkningen er væsentlig. Støvgener ved lerindvinding er begrænsede, og det vurderes at indvinding kan tilrettelægges, så støjniveauet

	støj- og støvgener.	kan overholde Miljøstyrelsens grænseværdier. Hvor det måtte være nødvendigt kan der bl.a. stilles vilkår om støjvolde, for at begrænse støjgener, og vanding af veje for at reducere støvgener.
	4) Råstofindvinding og interesseområdet vil bryde spredningskorridor.	4) Regionen vurderer, at lerindvindingen ikke vil medføre en ændring i mulighederne for at opretholde spredningskorridoren. Råstofgrave er ofte rige på natur, og skaber nye levesteder for en række nye næringsfattige naturtyper.
	5) Der ligger beskyttet §3-natur indenfor råstofgraveområde og interesseområdet.	5) Mosen på matrikel 1d, Lindholm By, Uvelse ligger ikke indenfor det foreslåede graveområde. Det vurderes, at indvindingen kan tilrettelægges således, at mosen ikke bliver påvirket af indvindingen. Den resterende del af interesseområdet vil ikke længere indgå i Råstofplan 2016.
	6) Der findes bilag 4-arter og sjældne planter indenfor det udlagte graveområde, hvis levesteder ikke må ødelægges.	6) Arealet består primært af opdyrket markareal. I den sydlige del er der to mindre arealer med beplantning, men områderne vurderes ikke at være beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3, og sandsynligheden for forekomst af bilag IV-arter her er meget lille. Arealerne syd for graveområdet består af sammenhængende skov og mosearealer, hvor det derimod er sandsynligt at der forekommer bilag IV-arter. Dette område var i Råstofplan 2012 udlagt til interesseområde men indgår ikke som en del af det foreslåede graveområde. Resten af interesseområdet medtages ikke i Råstofplan 2016. Hvorvidt der kan gives tilladelse til at indvinding i de to beplantninger vurderes i forbindelse med ansøgning om en konkret tilladelse.
	7) Området er udpeget som bevaringsværdigt landskab med geologiske værdier. Området indeholder humusarealer og lavbundsarealer uden forventet forekomst af ler.	7) Regionens geologiske kortlægning på ejendommen viser en erhvervsmæssig interessant lerforekomst på arealerne. Hvis dele af arealet ikke indeholder den forventede lerforekomst, vil der ikke blive indvundet på disse arealer. Lerindvinding vurderes ikke at udgøre en væsentlig påvirkning på landskabet, da indvindingen foregår etapevis og ressourcen er terrænnær. Den geologiske interesse i området er knyttet til de mange tunneldale i området. Da indvindingen af ler er terrænnær og arealet kun udgør en lille del af det samlede interesseområde vurderer regionen ikke at indvindingen vil påvirke den landskabelige eller geologiske interesse i området.
	8) Region Hovedstaden har ikke forholdt sig til at området ligger indenfor "Naturpark Mølleåen".	8) Indvinding af terrænnær ler vurderes således ikke at være uforeneligt med Naturpark Mølleåen, og det bevaringsværdige landskab. En efterbehandlingsplan vil kunne tilpasse området til det omkringliggende landskab.
	9) Råstofområder bør udlægges i områder, hvor der er begrænsede aktiviteter.	9) Der er mangel på råstoffer i Region Hovedstaden. Indvinding af råstoffer kan kun ske i de områder, hvor der er en tilgængelig ressource, og efter en vurdering af de arealinteresser der er i området. Regionen skal sikre, at der udlægges gravområder, så der er råstoffer til regionens forbrug i 12 år. Regionen vurderer, at råstofindvindingen indenfor det udlagte gravområde kan tilrettelægges så generne vil være begrænsede.
	10) Råstofområdet indeholder en lille råstofressource på kun 130.000 m^3 ler.	10) Der er mangel på rødbrændende ler i regionen. En ressource af rødbrændende ler på 130.000 m^3 vurderes af være af samfundsmæssig interesse.

	11) Der er ønske om at få gennemført et naturgenopretningsprojekt, hvor vandløbet til Græse Å genåbnes og at området ved Langelands mose/Kiel Sø genskabes som vådområde eller lavbundsområde.	11) En efterbehandlingsplan vil kun være gældende og kan kunne stille vilkår inden for det område, som der indvindes råstoffer på. Kommunen er myndighed for vandløb og eventuelle naturgenopretningsprojekter.
Beslutning: På bagrund af miljøscreeningen og de indkomne høringsvar besluttes det at: **Graveområde medtages i Råstofplan 2016. Der opstilles forudsætninger for fremtidig indvinding i graveområdet.**		

Graveområde D7 Ryegård i Frederikssund Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Slots- og Kulturstyrelsen	Graveområdet bør, på grund af fortidsminder, indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del med passende hensyn til dige. Styrelsen vil gerne bistå i forbindelse med ny afgrænsning.	Taget til efterretning. Graveområdets udstrækning indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del.
Frederikssund Kommune	1) Region Hovedstaden opfordres til at reducere det voldsomme udlæg af råstofområder i Råstofplan 2012, og ikke inddrage nye områder i Råstofplan 2016.	1) Regionen skal sikre, at der er graveområder med en ressource til et 12-årigt forbrug i regionen. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer i Region Hovedstaden. Der udpeges ikke nye interesseområder i Frederikssund Kommune. I området vest for København er der et stort forbrug af råstoffer, bl.a. til Frederikssundmotorvejen og Fjordforbindelse Frederikssund. Det er derfor afgørende, at der også kan indvindes sand og grus i nærområdet.
	2) Lovgivningen indeholder ikke tilstrækkelige instrumenter til at håndtere interessekonflikter mellem tæt beboede områder og trafikale gener i forbindelse med bl.a. biaktiviteter i råstofgravene	2) Regionen er ikke lovgivende myndighed. Regionen sætter vilkår der regulerer driften af grusgrave, og samarbejder med kommunerne om eventuelle biaktiviteter der kan finde sted i råstofgrave.
	3) Borgere i tæt beboede områder bør i højere grad få gavn af færdigudgravede råstofgrave, som kompensation for tab af natur- og landskabelige værdier.	3) Regionen skal ved meddelelse af en tilladelse sikre, at der vedtages en efterbehandlingsplan. Regionen kan i samarbejde med kommunen, som er planmyndighed, udarbejde mere langsigtede planer for områderne, hvor der kan være offentlig adgang, såfremt grundejer tillader det.
	4) Graveområde Ryegård krydses af et højspændingstracé hvortil der er foretaget arealreservation i Fingerplan 2013.	4) I forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding vil Energinet.dk blive partshørt. En ledning vil kunne krydse en grusgrav.
	5) Graveområde Ryegård er i konflikt med landskabelige og kulturhistoriske interesser, fortidsminder, planlagt rekreativ sti samt kommunens grønne struktur.	5) Taget til efterretning. Landskabelige og kulturhistoriske interesser er behandlet i Miljørapporten. Den rekreative sti passerer syd om, og vil ikke være i konflikt med graveområdet. Det ansøgte areal er reduceret i den sydlige del af hensyn til fortidsminder.
	6) Dyrelivet omkring Ryegård kan være beskyttet af habitatdirektivet.	6) Selv om størstedelen af arealet (>90%) er opdyrket areal, kan det aldrig udelukkes at der kan forekomme bilag IV-arter (jf. Habitatdirektivet) i graveområdet. Regionen vurderer, at det vil være muligt at tage hensyn til evt. beskyttede arter i forbindelse med en indvindingstilladelse.
	7) Graveområde Ryegård bør opgives, da området har vidtrækkende konsekvenser for Frederikssund Kommunes ønske om en rekreativ og naturmæssig forbindelse langs Græse Å.	7) Regionen vurderer, at ved at indskrænke arealet mod syd vil Frederikssund Kommunes planer om en rekreativ og naturmæssig forbindelse langs Græse Å ikke blive påvirket. I efterbehandlingsplanen kan der indbygges hensyn til en rekreativ forbindelse langs Græse Å.
	8) Råstofgravning langs Hørupvej giver allerede i dag trafikale	8) Der findes en mindre grusgrav med indvinding ved D1 Hørup, ca. 200 m øst for området. Afstanden til større

	gener, og Frederikssund Kommune er derfor uenige med Region Hovedstaden i, at udlæg af endnu et graveområde ikke vil give væsentlige påvirkninger for trafikafvikling og -støj.	veje er ca. 2 km. Adgangsvejen har været anvendt tidligere. På baggrund af områdets og ressourcens størrelse vurderes det ikke at give anledning til væsentlig ændringer.
Danmarks Naturfredningsforening, Frederikssund afd.	Råstofindvinding vil have negativ påvirkning på det kulturhistoriske miljø pga indvirkning på to gravhøje og beskyttede diger	Regionen giver som udgangspunkt ikke indvindingstilladelse til indvinding af råstoffer der skader diger eller gravhøje medmindre ansøger har fået dispensation til dette af kommunen og Slots- og/eller Kulturstyrelsen. Området er reduceret så gravhøjene ligger uden for. Kulturhistorisk miljø vurderes i miljørapporten.
Christina Lemonius og Asger Flygare Bech-Thomsen Græsedalen 1 3600 Frederikssund Og Christina Hildebrandt Lillelund Jørgensen og Thorsten Nordholm Søbirk Græsedalen 2 3600 Frederikssund	1) De kulturhistoriske og arkæologiske forhold vægtes højere end råstofressourcen og arealet skal ses i sammenhæng med skovbakken (Danshøj), som er dækket af kulturspor 2) Området giver fødegrundlag for ynglende musvåger, pindsvin og grævlinger 3) Bortpumpning af vand må forventes, da området gennemløbes af en å. 4) Støv- og støjgener ved nærmeste beboelser 5) Øgede trafikgener i Græse 6) Området er natur- og kulturhistorisk område 7) På området ligger 2 fredede fortidsminder og 8 ikke-fredede fortidsminder med 100 meter beskyttelseslinje. Graveområdet er langt mindre end foreslået i planen.	1) De kulturhistoriske og arkæologiske forhold vil indgå i regionens vurdering, samt beliggenheden af Skovbakken (Danshøj). 2) Råstofindvindingen vil foregå på nuværende landbrugsarealer. Da de omkringliggende områder i høj grad også er landbrugsarealer vurderes det, at de pågældende dyr også kan finde føde der. 3) Som udgangspunkt pumpes/udledes der ikke vand ved råstofindvinding. Åen er der ligger syd for påvirkes ikke af råstofindvinding. 4) I en evt. tilladelse reguleres støv- og støjgener med en række vilkår. 5) Det foreslåede areal er et mindre område der har været gravet på tidligere. Området ligger 2 km fra Frederikssundvej, og lastbilerne vil skulle passere gennem enten Græse eller Hørup. Det vurderes dog, at indvinding ikke vil medføre en væsentlig stigning i forhold til tidligere situationer med indvinding. 6) Områdets natur- og kulturhistoriske værdi indgår i regionens miljørapport. 7) Taget til efterretning. Arealet indskrænkes, så de to fredede fortidsminder er uden for graveområdet. Der er ikke en 100 m beskyttelse linje rund om ikke-fredede fortidsminder.
Søren Gludsted Græse Mølle 2 3600 Frederikssund	Der anmodes om en udvidelse af gravearealet til også at omfatte matriklerne 15b og 15k.	Der er ikke dokumenteret en ressource på arealet. En evt. indvinding på de nævnte matrikler vil skulle vurderes i forhold til bl.a. Skovbakken "Danshøj", andre arealinteresser og en evt. ressources omfang og kvalitet.
Advokat Leif Erlandsen For Jan Jacobsen, Ryegård	Jan Jacobsen håber at forslaget bliver vedtaget fordi 1) Graveområdet ligger 700-800 meter fra nærmeste bolig og kan ikke ses fra offentlig vej 2) "Danshøj" er beliggende udenfor graveområdet 3) Gravning omkring gravhøje reguleres i	 1) Afstand til nærmeste nabo vurderes at være mindre end 700 m. Hensyn til naboer indgår i regionens vurdering. 2) Taget til efterretning 3) Taget til efterretning.

	indvindingstilladelsen 4) Graveområdet ligger i udkanten af værdifuldt kulturmiljø og der har været gravet grus i flere år på naboejendom. 5) Nødvendighed at udlægge nye graveområder i Frederikssunds-området, da der bliver behov for grus til ny bro over Roskilde Fjord og nye boliger i Vinge.	 4) Forholdet vil indgå i regionens vurdering 5) Forholdet vil indgå i regionens vurdering
Jytte og Kurt Barfred Hørupvej 4 3600 Frederikssund	1) Tung trafik, støj og støv vil påvirke boligen kun 282 meter vest for det udlagte graveområde. 2) Eksisterende grav bør tømmes inden der åbnes ny grav 3) Begrundelser for afslag fra Frederikssund Kommune på råstofindvinding til tidligere ejer, Elin Andersen, må fortsat gøre sig gældende	1) Hensynet til naboer i forhold til tung trafik, støj og støv indgår i regionens vurdering af graveområdet. 2) Frederikssund kommune er myndighed for den eksisterende materialeplads. Indretning af en evt. råstofgrav vil blive behandlet i forbindelse med ansøgning om tilladelse til råstofindvinding. 3) Denne afgørelse blev taget på et andet grundlag, af en anden myndighed, og på et andet areal, hvilket betyder at regionen ikke er forpligtet af kommunens tidligere afgørelse.
Beslutning: På bagrund af miljøscreeningen, de indkomne høringsvar og en miljøvurdering af af landskabelig værdi, værdifuldt kulturmiljø og fortidsminder og landskabeligt udtryk (Se Miljøvurdering af Råstofplan 2016) besluttes det at: **Graveområde reduceres i forhold til forslaget i miljøscreeningen og medtages i Råstofplan 2016. Der opstilles forudsætninger for fremtidig indvinding i graveområdet.**		

Graveområde D4 Lyngerup i Frederikssund Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Slots- og Kulturstyrelsen	1) Graveområdet bør tilpasses så digerne i gravegrænsen bevares.	1) Regionen giver udgangspunkt ikke indvindingstilladelse til indvinding af diger medmindre ansøger har fået dispensation til dette af kommunen og/eller Slots- og Kulturstyrelsen.
Frederikssund Kommune	1) Region Hovedstaden opfordres til at reducere det voldsomme udlæg af råstofområder i Råstofplan 2012, og ikke inddrage nye områder i Råstofplan 2016.	1) Regionen skal sikre, at der er graveområder med en ressource til et 12-årigt forbrug i regionen. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer i Region Hovedstaden. Der udpeges ikke nye interesseområder i Frederikssund Kommune. I området vest for København er der et stort forbrug af råstoffer, bl.a. til Frederikssundmotorvejen og Fjordforbindelse Frederikssund. Det er derfor afgørende, at der også kan indvindes sand og grus i nærområdet.
	2) Lovgivningen indeholder ikke tilstrækkelige instrumenter til at håndtere interessekonflikter mellem tæt beboede områder og trafikale gener i forbindelse med bl.a. biaktiviteter i råstofgravene	2) Regionen er ikke lovgivende myndighed. Regionen sætter vilkår der regulerer driften af grusgrave, og samarbejder med kommunerne om eventuelle biaktiviteter der kan finde sted i råstofgrave.
	3) Borgere i tæt beboede områder bør i højere få gavn af færdigudgravede råstofgrave, som kompensation for tab af natur- og landskabelige værdier.	3) Regionen skal ved meddelelse af en tilladelse sikre, at der vedtages en efterbehandlingsplan. Regionen kan i samarbejde med kommunen, som er planmyndighed, udarbejde mere langsigtede planer for områderne, hvor der kan være offentlig adgang, såfremt grundejer tillader det.
	4) Den vestlige udvidelse af graveområdet Lyngerup strider imod Vejdirektoratets arealreservation til Ny Landerslevvej. Den vestlige udvidelse ligger desuden meget tæt op ad boliger i Lille Lyngerup	4) Taget til efterretning. Vejdirektoratet er blevet hørt.
Landerslev Bylaug v/ Jørgen Markvard Andersen Bygtoften 27 3630 Jægerspris	1) I det nuværende graveområde er der tilladt indvinding af 500.000 m3/år til 2025. Der er på nuværende tidspunkt ikke behov for at inddrage yderligere areal til graveområde.	1) Udpegning til graveområde har til hensigt at sikre forsyningen af råstoffer i Region Hovedstaden fremadrettet. Der mangler årligt ca. 3 mio m^3 råstoffer i Region Hovedstaden.
	2) Der bør være afstandskrav til nyt graveområde på mindst 200 meter til Lille Lyngerup og 100 meter til enkeltstående hus	2) I forbindelse med udarbejdelse af en evt. råstoftilladelse vil der blive taget hensyn beboelsesområder og der etableres støjvolde, der sikrer, at de vejledende støjgrænser kan overholdes.
	3) Det nævnes at nærmeste bymæssige bebyggelse er Lyngerup. Der må menes Landerslev, da graveområdet udvides mod syd?	3) Graveområdet er beliggende mellem de to landsbyer Lyngerup og Landerslev. I en evt. gravetilladelse vil støj blive vurderet i forhold til alle nærliggende boliger.
	4) Området er kildeplads for Femhøje Vandværk. Det er derfor uforståeligt at gravning	4) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl har indflydelse på vandindvindingen, da indvinding af råstoffer ikke

	under grundvandsspejl ikke påvirker grundvandskvaliteten. Der bør stilles krav om gravning mindst 1 meter over grundvandsspejl.	medfører risiko for forurening af grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt de sidste mange årtiers erfaring med indvinding af råstoffer, hvor der ikke er er konstateret forurening af grundvandet.
	5) I anlægsloven for den nye fjord-forbindelse er Ny Landerslevvej, der ville forbinde Landerslevvej med nye vejanlæg, ikke medtaget. Oplysningen om at Landerlevvej tilkobles nyt vejtracé undrer derfor.	5) Landerslevvej bliver rigtigt nok alligevel ikke forbundet med Ny Landerslevvej. Bemærkningen er taget til efterretning
	6) Hvis råstoffer til fjordforbindelse med vejanlæg skal hentes i det nye graveområde, skal der udarbejdes en indvindingstilladelse, der er sideløbende med nuværende indvindingstilladelse gældende til 2025. Det medfører forøgelse af tung trafik, og fordobling med over 6000 lastbiler/år, hvis nu indvindingstilladelse bliver samme omfang som eksisterende tilladelse.	6) Ved evt. ansøgning om en ny indvindingstilladelse i graveområdet, vil den kumulative effekt med den nuværende grav (herunder trafikbelastning) skulle medtages i vurderingen af tilladt indvindingsmængde.
	7) Der foreslås etablering af ny vejadgang direkte ud til Lyngerupvej (vej 53) fra både eksisterende og nyt graveområde.	7) I forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding vil vejadgang blive vurderet.
	8) Graveområdets indvirkning på natur, trafik og mennesker bør vurderes gennem en miljøvurdering.	8) Området er på nuværende tidspunkt landbrugsareal, og det vurderes ikke, at udlæggelsen har væsentlig indvirkning på natur, trafik og mennesker. Der henvises til miljøscreeningen.
	9) Bylauget anser sig som høringspart, da al trafik kører gennem Landerslev, og vil fremover gerne have tilsendt alle relevante materialer om sagen.	9) Bylauget er ikke at betragte som part i denne sag, men dette og evt. fremtidige høringssvar fra bylauget vil indgå i regionens vurdering af graveområdet D4 og Råstofplan 2016.
Palle Simonsen og Susanne Albæk Lille Lyngerupvej 3 3630 Jægerspris	1) Der bør ikke planlægges for yderligere råstofgravning på nuværende tidspunkt, da der netop er givet indvindingstilladelse til 2025	1) Planlægning af graveområder er ikke betinget af evt. indvindingstilladelser.
	2) Råstofplan 2012 havde sigte på 12 år, og det er den, der allerede nu er til revision.	2) Råstofplanen vedtages for en 12-årig periode, men ifølge råstofloven skal det hvert 4. år vurderes, om der skal ske en revision af planen. Politikerne i Region Hovedstaden har vurderet at Råstofplan 2012 skal revideres.
	3) Der bør udarbejdes miljøvurdering for graveområdet, da råstofgravning	3) Regionen vurderer ikke at udvidelsen af graveområdet D4 kræver yderligere miljøvurdering. Råstofplan 2016 med klagevejledning vil blive

	medfører væsentlige konsekvenser for området. Der anmodes om modtagelse af den endelige plan med klagevejledning.	offentliggjort på regionens hjemmeside når den er endeligt vedtaget af regionsrådet.
	4) Lyngerup ligger syd for graveområdet, og ikke nord for som angivet. Det antages at der menes Landerslev. Planen bør genfremsendes i fornyet høring	4) Dette vurderes ikke at have indflydelse på afgørelsen..
	5) Hvis afstandskravet er 250 meter til Landerslev for at støjniveauet er acceptabelt, bør der også være 250 meter til andre boliger. Der er kun 108 meter fra vores ejendom. Udvides graven mod nord, vil der være råstofindvinding 180˚ rundt med et højere støjniveau da der indvindes mere og tættere på bolig end i dag	5) I forbindelse med udarbejdelse af en evt. råstoftilladelse vil der blive taget hensyn til mindre beboelsesområder udenfor byer i forhold til afstandskrav pga. støv- og støjgener.
	6) Det synes besynderligt, at indendørs støjpåvirkning udgjorde et problem ved screeningen i 2012 men ikke i screeningen i 2016, idet der graves tættere på end 250 meter.	6) Det nuværende forslag ligger ikke lige så tæt på by (Landerslev), som forslaget fra 2012-planen gjorde, hvilket er grunden for forskellen i vurderingen.
	7) Selvom væsentlige gener kan formindskes ved regulering i gravetilladelse indebærer det ikke at man undgår regulær miljøvurdering af planen.	7) I screeningen er det vurderet at ændringen af graveområdet ikke skal miljøvurderes. Råstofplanen er omfattet af miljøvurdering.
	8) Støvbelastning øges når gravning flytter tættere på ejendommen. Allerede i dag driver støvskyer i tørre perioder ned over ejendommen. Støvgener bør begrænses gennem løbende efterbehandling af graveområdet.	8) Støvgener reguleres gennem vanding, som vilkår i tilladelser. I meget tørre perioder vil støv ikke helt kunne undgås.
	9) Eksisterende grav graves ikke længere, men står fortsat åben. Graven bør efterbehandles. Der bør i Råstofplan 2016 tages stilling til de udnyttede områders efterbehandling.	9) Den eksisterende råstofgrav er omfattet af en tilladelse og en efterbehandlingsplan som følges. En udvidelse kan få indflydelse på den eksisterende grav, men det må vurderes ved en konkret ansøgning.
	10) Den sydligste trekant af eksisterende graveområde indgår ikke i nogen af de fire skitserede etaper, og der er tilsyneladende aldrig meddelt tilladelse til at dette område kan udnyttes. Området bør lukkes og efterhandles i hh.t. tilladelse fra 2005.	10) Forhold omkring den eksisterende grusgrav, vedrører ikke forslaget til udvidelse af graveområde D4. Der indvindes efter gældende tilladelse og efterbehandlingsplan.

	11) Der er påbegyndt udvidelse af eksisterende grav mod nord i område A. Der bør ske tiltag til lukning af noget af eksisterende område.	11) Udvidelsen er påbegyndt efter gældende tilladelse, og øvrige områder efterbehandles jf. gældende efterbehandlingsplan.
	12) Der bør i råstofplanlægningen forekomme en etapeinddeling, så der først indsættes nye områder i planlægningen, når det råstofmæssigt er relevant.	12) Der er stor mangel på råstoffer i Region Hovedstaden, og det er derfor nødvendigt at der udpeges nye områder.
	13) Grusgraven ligger på en kildeplads i OSD. Forholdet blev i 2012 screenet som væsentligt med efterfølgende miljøvurdering, mens det i 2016 er screenet som uvæsentligt. Der vurderes ikke sket fysiske ændringer som betinger at råstofgravning ikke skulle have væsentlig påvirkning. Planen bør miljøvurderes pga. dette forhold.	13) I miljøvurderingen fra 2012 blev det vurderet at graveområdet ikke udgør en risiko for grundvandsforholdene med forudsætning af at området efterbehandles til natur, rekreativt areal eller ekstensivt landbrug. På baggrund af denne vurdering finder regionen det ikke nødvendigt at foretage miljøvurdering af grundvandsforholdene.
	14) Ved gravning til 1 meter over grundvandsspejl er der stor risiko for grundvandsforurening med olie, brændstof og forurenende materialer. Det bedes oplyst hvilke tilsyn der planlægges og hvad regionen vil gøre hvis uheldet sker.	14) Det vurderes ikke at råstofindvinding udgør en væsentlig risiko for grundvandskvaliteten. Det er kun i meget få tilfælde sket uheld ved råstofindvinding i Danmark. På trods af det stilles der vilkår i tilladelser om opbevaring og håndtering af brændstof i tilladelserne.
	15) Vurderingen af at trafikale forhold er uden væsentlig påvirkning af miljøet er ikke underbygget med tal for lastbiltransporter, udnyttelsesgrad eller kadancen for indvinding.	15) Det er vurderet at udvidelsen af graveområdet ikke vil have en væsentlig indflydelse på den årlige indvindingsmængden og dermed trafikken.
	16) Niras har en beklagelig og forvaltningsmæssig problematisk dobbeltrolle i graveområde Lyngerup, da Niras har lavet miljøscreeningen, samtidig med at de er rådgiver for ejeren af grusgraven.	16) NIRAS er ikke rådgiver for ejeren af grusgraven som er TSG/SCT Transport..
	17) Efterbehandlingsplanen fra november 2015 er ikke tinglyst på ejendommen, hvorfor efterbehandlingen reelt ikke gælder for fremtidige erhververe og/eller kreditorer.	17) Forhold omkring den eksisterende grusgrav, vedrører ikke forslaget til udvidelse af graveområde D4.
	18) Der er ikke foretaget partshøring af ansøgning om udvidet indvinding af 24. februar 2014 eller efterbehandlingsplanen behandlet af regionsrådet d. 29.	18) Klage over afgørelser bør indsendes særskilt. I forbindelse med afgørelser kan der indsendes klage der sendes videre til Natur- og Miljøklagenævnet.

	februar 2016, hvilket er en retlig mangel ved afgørelserne. Der anmodes om regionens bemærkninger til hvordan fremtid høring af naboer sikres.	
Kirsten Styltsvig Femhøjvej 51 3630 Jægerspris	1) Er blevet bedt om at rive drivhus 23 meter fra ejendommen ned, da det skæmmer naturen. Hvad gør en grusgrav så?	1) Det er Frederikssund Kommune der er planmyndighed.
	2) En del træer skal fældes ved råstofindvinding hvilket ikke er befordrende for rådyr.	2) Det foreslåede graveområde består primært af landbrugsjord. Såfremt områder er omfattet af §3 i naturbeskyttelsesloven vil der ikke kunne indvindes på området.
	3) Vil diger synke, hvis der graves for tæt på?	3) Diger er omfattet af museumsloven, og der vil blive stillet vilkår til indvinding nær dem i en evt. tilladelse.
	4) Støvallergi og støjgener vil forværres, og døre og vinduer kan ikke stå åbnet for meget.	4) Taget til efterretning.
	5) Grusgraven har aldrig generet synderligt.	5) Taget til efterretning.
	6) Der bør være ens regler for de 15 matrikler i en radius af 3 km, der ulovligt har opført tilbygninger.	6) Det er kommunen der er myndighed på byggeri efter planloven.
Beslutning: På bagrund af miljøscreeningen, og de indkomne høringsvar besluttes det at: **Området medtages i Råstofplan 2016.**		

Graveområde K1 Holtegård i Fredensborg Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Museum Nordsjælland	Der anbefales en arkæologisk forundersøgelse efter skjulte fortidsminder i god tid inden indvinding.	Der udføres som udgangspunkt altid arkæologiske forundersøgelser før påbegyndelse af indvinding på bar mark. Vilkår om arkæologiske undersøgelser indsættes i en evt. indvindingstilladelse.
Jan M. Rasmussen Langstrupvej 47 Mads Jørgensen Langstrupvej 45	Vi føler begge, at der vil være unødigt støj og støv, såfremt der gives tilladelse til projektet	Råstoffer er en begrænset ressource. For at sikre det fremtidige forbrug i Region Hovedstaden, skal regionen udpege egnede graveområder. Råstofindvinding vil medføre en række gener for mennesker, der bor i nærheden, men regionen tilstræber at finde områder, hvor indvirkningen vil medføre mindst mulig påvirkning af mennesker og natur. Udpegningen af et graveområde medfører, at der kan søges om indvindingstilladelse inden for området. I en indvindingstilladelse stilles der vilkår om driften af grusgraven, herunder om støv og støj.
Beslutning: På bagrund af miljøscreeningen, de indkomne høringsvar og en miljøvurdering kystkilen (Se Miljøvurdering af Råstofplan 2016) besluttes det at: **Graveområdet medtages i Råstofplan 2016. Der opstilles forudsætninger for fremtidig indvinding i graveområdet.**		

Graveområde Fuglebjergvej i Hillerød Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Museum Nordsjælland - Hillerød	Der bør foretages arkæologisk undersøgelse på de områder, hvor der ikke tidligere er foretaget beviselig lertagning.	Taget til efterretning, området udtages af planen, se beslutning.
Hillerød Kommune	1) Arealet afmærket som Fuglebjergvej 11 i de vedlagte kort er Fuglebjergvej 10F. Adressen Fuglebjergvej 11 findes ikke i Hillerød Kommune. 2) Der er placeret vindmøller på den østlige del af arealet, hvor der normalt laves deklaration for den type tekniske anlæg. 3) Fuglebjergvej 8 er et vandværk, og det bør screenes at det ikke er hele det beskyttende lag der fjernes ved lerindvindingen. 4) Der skal tages højde for det beregnede BNBO for vandværksboringerne. 5) De trafikale dele af indvindingen bør indgå i scopingen. 6) Hillerød Kommune forventer at blive hørt senere i processen.	1) I screeningen er området vist som Fuglebjergvej 10F. 2) Området medtages ikke i råstofplan 2016, se beslutning. 3) Området medtages ikke i råstofplan 2016, se beslutning. 4) Området medtages ikke i råstofplan 2016, se beslutning. 5) Trafikafvikling og belastning indgår som en del af screeningen under emnet Trafik. Området udtages af planen, se beslutning. 6) Området medtages ikke i råstofplan 2016, se beslutning.
HOFOR	Området ligger 800 meter opstrøms Attemose Kildeplads, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.	Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Hvis drikkevandsressourcen forringes har den der forårsager forringelsen pligt til at erstatte denne jf. Vandforsyningsloven.
Hillerød Forsyning	Der foretages forundersøgelser til to nye kildepladser, Freerslev og Brødeskov Kildeplads. Freerslev Kildeplads ligger nedstrøms det foreslåede graveområde og vil være meget sårbar overfor råstofindvinding ved Fuglebjerg. Forholdet bør tages med i Region Hovedstadens betragtninger.	Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Hvis drikkevandsressourcen forringes har den der forårsager forringelsen pligt til at erstatte denne jf. Vandforsyningsloven. Området udpeges ikke, se beslutning.

Danmarks Naturfredningsforening – Hillerød Afdeling	1) Screeningen er overfladisk og begrunder ikke de fremsatte opfattelser. 2) Øverst i det foreslåede graveområde findes en gruppe træer, som udgør et markant landskabeligt element og som anses som bevaringsværdig. Træerne er ikke omtalt i screeningen. Ved evt. fældning af træerne vil landskabet miste kvalitet som modvægt til motorvejen. Træerne er helt nødvendige for forekomsten af flagermus. 3) Råstofindvindingens påvirkning af to vandløb undervurderes i miljøscreeningen. Det er nødvendigt med bufferzone på 20 meter til vandløbene. Der må ikke udledes vand fra råstofgravningen til vandløbene. Den nordlige del af matriklen bør udtages som graveområde. 4) Videns grundlaget for forekomsten af ler er for spinkel i forhold til igangsættelse af et større administrativt arbejde. Regionen bør udbede sig nødvendige oplysninger og dokumentation for lerforekomst inden der bruges ressourcer på sagsbehandling. 5) Der foreslås ny screening, VVM-behandling eller alternativt at området udtages af Råstofplan 2016	1) Screeningen er udført efter retningslinjer i Vejledning til miljøvurdering af planer og programmer. 2) Oplysninger om levesteder for bilag IV-arter (flagermus) er taget til efterretning, se beslutning. 3) Der udledes ikke vand i forbindelse med indvinding af ler. I en indvindingstilladelse vil der kunne stilles vilkår om bufferzone til vandløb. 4) Taget til efterretning, se beslutning. 5) Taget til efterretning, se beslutning.
Niels Peter Ravnsborg Fuglebjergvej 2 Janne-Lis Eskildsen og Flemming Delf Nissen, Fuglebjergvej 3 Tine og Lars Petersen Fuglebjergvej 4 Jens Peter Nielsen Fuglebjergvej 5 Charlotte og Alex Gradischnig Fuglebjergvej 6 Hanne og Peer Truelsen, Fuglebjergvej 9 Nana Artjai Thorsen og Preben Jøker Thorsen	1) Det bør dokumenteres eller sandsynliggøres ud over enhver tvivl at der stadig er en råstofressource med samfundsmæssig betydning på arealet. 2) Negative effekter på habitater for fugle, flagermus og padder og vandkvaliteten i Havelse Å er ikke nærmere undersøgt. 3) Effekten af fornyet lerindvinding på områdets drikkevandsforsyning er ikke undersøgt. 4) Det er betænkeligt at tillade lergravning på et område, der grænser direkte op til en folkeskole.	1) Der er mangel på råstoffer inden for Region Hovedstaden. Taget til efterretning, se beslutning. 2) Oplysninger om forekomst af levesteder for bilag IV-arter er taget til efterretning, se beslutning. 3) Råstofindvinding af ler påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. 4) Det nærliggende dagtilbud er for et mindre antal elever (<20) i alderen 12-17 år. Indvinding af ler foregår i kortere perioder få gange om året, hvor leret afrømmes. Præcise perioder vil kunne fastsættes ved en indvindingstilladelse.

Fuglebjergvej 10B Linda Standland Hansen, Maria Standland Hansen, Louisa Standland Sørensen, Peter Standland Sørensen, Kenn Uldal Wolter og Kim Allan Hansen, Fuglebjergvej 12	5) Lerindvinding over en årrække vil påvirke ejendomspriserne negativt. 6) Der har været indvundet ler på området to gange tidligere og en evt. tilbageværende lerressource er udokumenteret. Gentagne belastninger af nærområdet ved at åbne nye udgravninger efter retableringer af tidligere udgravninger er særdeles tvivlsom og helt uproportional. Ved åbning af gravearealer skal ressourcen udnyttes en gang for alle og ikke gentagne gange åbnes, når ejeren finder det økonomisk opportunt. 7) Generne fra genåbning af graven er uproportionalt i forhold til den samfundsmæssige gavn og dermed urimelig og formentlig ulovlig.	5) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser. 6) Taget til efterretning, se beslutning. 7) Taget til efterretning, se beslutning.
Beslutning: Der er tidligere indvundet ler på arealet ad flere omgange. Der er i forbindelse med høringen ikke fremkommet nye oplysninger i form af boringer, geofysiske undersøgelser eller opgørelser over mængden og kvaliteten af den resterende ressource på ejendommen. Samlet vurderes det, at rødleret kan være bortgravet, og den manglende viden om ressourcen kan derfor ikke opveje en mulig påvirkning af bilag IV arter. **Graveområdet medtages ikke i Råstofplan 2016.**		

Graveområde F1 Alsønderup i Hillerød Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Hillerød Kommune	Ingen bemærkninger	Taget til efterretning.
Danmarks Naturfredningsforening, Hillerød Afdeling	Foreningen er tilfreds med, at området udtages af råstofplanen	Taget til efterretning.
Beslutning: Graveområdet udgår og medtages ikke i Råstofplan 2016.		

Graveområde F2 Vester Strødam i Hillerød Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Hillerød Kommune	Ingen bemærkninger	Taget til efterretning.
Danmarks Naturfredningsforening, Hillerød Afdeling	Foreningen er tilfreds med, at området udtages af råstofplanen	Taget til efterretning.
Beslutning: Graveområdet udgår og medtages ikke i Råstofplan2016.		

Graveområde J6 Vridsløsemagle i Høje- Taastrup Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Slots- og kulturstyrelsen	Graveområdet bør af hensyn til 100 meter beskyttelseslinje for fortidsminderne Snubbekorset og Ole Rømers Høj indskrænkes betydeligt og kun indeholde den nordlige del.	Udpegning til graveområde betyder ikke at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. fortidsminder og beskyttede diger. Af andre årsager reduceres området så arealet ikke omfatter beskyttelseszonerne for fortidsminderne.
Kroppedal Museum	Indvinding frarådes på grund af mange betydningsfulde fortidsminder og udpegning som kulturarvsareal. Der bør foretages arkæologiske undersøgelser såfremt området udpeges som råstofareal.	Udpegning til graveområde betyder ikke, at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår, som tager hensyn til f.eks. fortidsminder og beskyttede diger. Det kan i tilladelsen sikres, at museet orienteres i rimelig tid før afrømning af overjorden.
Københavns Universitet	1) De udpegede arealer anvendes som forsøgsmarker. Ved udpegning til råstofområde, vil det være svært at placere forsøg, og Regionen bedes kompensere med passende erstatningsarealer. 2) Marken umiddelbart øst for Rørrendegårds bygninger er en permanent forsøgsfacilitet med drænsystemer til bl.a. pesticiders nedsivning i landbrugsjord. Marken bedes undtaget fra planen eller alternativt skånes bedst muligt i de år, hvor arealet anvendes forskningsmæssigt. 3) Markerne øst og syd for Snubbekorset er økologisk forsøgsareal siden 1986. Arealet er værdifuldt til belysning af langtidseffekter. 4) Markvejen i forlængelse af Agrovej bør ikke belastes med tung trafik fra råstofindvinding, da den er eneste transportvej for landbrugsmaskiner til forsøgsmarkerne. 5) Støv fra råstofindvinding kan påvirke markforsøgene i negativ retning på en stor del af forsøgsmarkerne.	1) Taget til efterretning, se beslutning. 2) Taget til efterretning, se beslutning. 3) Taget til efterretning, se beslutning. 4) Regionen vurderer, at det er muligt at sikre til- og frakørsel til graveområdet uden, at det sker via Agrovej. 5) Støv fra indvinding af sand kan ikke helt undgås i meget tørre og blæsende perioder, men i en evt. indvindingstilladelse kan der stilles vilkår, der forpligter indvinder til at begrænse gener fra støv både med tilplantning af læhegn og vandbekæmpelse.
Høje-Taastrup Kommune	1) Udlæg til graveområde vil påvirke beboerne på Ole Rømers Vej, Vridsløsemagle By samt beboere tæt på udgravningen. 2) Støj, naturbeskyttelse, dyreliv, landskabelige værdier og grundvandsforhold bør vurderes	1) Påvirkninger fra støj (gravearbejde og trafik) er vurderet nærmere i miljørapporten. 2) I miljøscreeningen er det vurderet, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning på naturområder, dyr, landskabelige værdier og grundvandsforhold. Ved en evt. ansøgning om

	nærmere i en miljøvurderingsrapport.	indvinding, vil det blive vurderet på hvilket areal der kan indvindes, og der vil blive indarbejdet hensyn til evt. mindre vandhuller.
	3) Der er kloakledning i den vestlige tredjedel af området.	3) Taget til efterretning. En udpegning til graveområde betyder ikke, at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet. Hensynet til kloakledningen kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse.
	4) Snubbekorshøj og Ole Rømers Høj ligger nærmere end 100 meter fra graveområdet og der er beskyttede diger indenfor området.	4) Udpegning til graveområde betyder ikke at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. fortidsminder og beskyttede diger.
	5) Den østlige del af området er omfattet af kulturhistoriske værdier i Kommuneplan 2014.	5) Med en reducering af arealet ligger der ikke arealer med værdifuldt kulturmiljø inden for graveområdet. Se beslutning.
	6) Der er fundet kulturhistoriske spor i området, og der bør foretages arkæologiske undersøgelser forud for råstofindvinding.	6) Taget til efterretning. I en evt. indvindingstilladelse kan det sikres at relevant museum orienteres i rimelig tid inden jorden rømmes, således at evt. fortidsminder kan sikres.
	7) Vridsløsemagle er udlagt som Særlig Landsby i Kommuneplan 2014.	7) Regionen vurderer at råstofindvinding vil ikke være i strid med retningslinjerne for landsbyen.
	8) Den østlige del af området ligger indenfor den indre grønne kile i Fingerplan 2013.	8) Råstofindvinding er ikke uforligelig med formålet for den indre grønne kile, nemlig at sikre sammenhængende grønne og blå forbindelser mellem kommunerne, og i videst muligt at sikre offentlig adgang til arealerne. Ved efterbehandlingsplan kan der etableres en grøn kilde, evt. med offentlig adgang sikres.
	9) Igangværende grusgravninger bør afsluttes inden nye områder tages i brug.	9) Taget til efterretning. Der er behov for flere råstoffer i Region Hovedstaden. Regionen må ikke hindre behandling af nye ansøgninger.
	10) Det er uhensigtsmæssigt at høringsperioden strakte sig over sommerferien.	10) Taget til efterretning
	11) De kumulative effekter bør belyses i en miljøvurdering både i forhold til den samlede råstofplan og konsekvenserne i det lokale område.	11) De kumulative effekter af det enkelte område vurderes i forbindelse med en konkret indvindingstilladelse, hvor der jf. VVM-bekendtgørelsen skal udarbejdes en VVM-screening, hvor det afgøres om projektet er omfattet af VVM-pligt.
HOFOR	Området ligger i OSD og centralt mellem flere af HOFORs indvindinger. Miljøvurderingen bør have fokus på risici for iltning af grundvandet.	Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Hvis drikkevandsressourcen forringes har den der forårsager forringelsen pligt til at erstatte denne jf. Vandforsyningsloven. Arealet indskrænkes så BNBO området for Stubbekorsværket ikke indgår.
Danmarks Naturfredningsforening – Høje Taastrup	1) Det bør undersøges om der er forekomst af Bilag IV arter i de beskyttede diger, om beskyttelse af den gamle grusgrav, om vandindvindingen fra Snubbekors Vandværk påvirkes.	1) Udpegning til graveområde betyder ikke at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. beskyttede arter, fortidsminder, beskyttede diger og jordforureningsforhold. I forhold til grundvand så påvirker råstof indvinding ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Graveområdet indskrænkes til at ikke at omfatte det boringsnære beskyttelsesområde omkring Snubbekorsværket.
	2) Den overpløjede gravhøj	2) Taget til efterretning. Se svar vedr. punkt 1)

	Stanghøj ligger indenfor gravearealet. 3) Der bør foretages en mere omhyggelig screening af nye graveområder end der hidtil er foretaget.	 3) Taget til efterretning.
Vridsløsemagle Bylaug v/ Oldermand Christian Thomsen Pilenborgvej 3B 2630 Taastrup (Bilag vedlagt med kommentering af samtlige punkter i miljøscreeningen)	1) Hvad er der gjort for ikke at udlægge råstofområder klods op ad landsbyer f.eks. aftale med Region Sjælland eller råstofindvinding på havet?	1) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse.
	2) Er det vurderet om Region Hovedstaden kan være selvforsynende med sand og grus set i forhold til befolkningstætheden?	2) Se svar til punkt 1). Regionen Hovedstaden kan ikke blive selvforsynende med råstoffer grundet forbrug og kvaliteten af de råstoffer der kan indvindes.
	3) Metoden for miljøscreening tager ikke højde for negative påvirkninger fra råstofindvinding i graveperioden, hvilket er en mangelfuld risikovurdering.	3) Miljøscreeningen indeholder en vurdering af de miljømæssige forhold der kan påvirkes ved aktiv råstofindvinding i området, både positive og negative påvirkninger.
	4) Der er mangelfulde forhold i miljøscreeningen, herunder fejl i forhold til Høje-Taastrups Kommuneplan 2014, der er i miljøscreeningen ikke refereret til væsentlige dokumenter som Kroppedal museums høringssvar fra scopingen, Naturstyrelsens, Høje-Taastrup Kommunes og Høje-Taastrup Vands høringssvar fra Råstofplan 2012, Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, padderegistreringen og Naturklagenævnets afgørelse fra 2009 om fredning af Porsemosen.	4) Taget til efterretning. Regionen finder at miljøscreeningen er foretaget på baggrund af det for forslaget relevante materiale. En kortlægning af ressourcen på ejendommen viser, at der på arealet er en ressource af samfundsmæssig værdi. Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten og er derfor ikke i modstrid med indsatsplanen. Afgørelse vedr. fredning af Porsemose findes ikke relevant da indvinding af råstoffer ikke kan medføre indirekte påvirkning på vandstanden i moseområderne omkring graveområdet.
	5) Der er referencer i miljøscreeningen, som ikke understøtter vurderinger, f.eks. "Naturbeskyttelse jf. §3 i NBL".	5) Der henvises til, at der er områder indenfor forslaget til graveområde der er beskyttet jf. Naturbeskyttelseslovens §3 (§3 i NBL).
	6) Konklusion vedr. udvinding af råstoffer under grundvandsspejl er ikke videnskabeligt valid pga. manglende målinger over tid.	6) Regionens finder ikke at råstofindvinding under grundvandsspejl påvirker grundvandskvaliteten eller kvantiteten bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl", hvor der er fortaget monitering af ressourcen over tid. Der er flere andre steder i Danmark foretaget monitering over tid, der har dannet baggrund for en række erfaringer.
	7) Der bør foretages en miljøvurdering af området.	7) Der vil blive udarbejdet en miljørapport, der indeholder en nærmere vurdering af støj fra indvinding og trafik.

Guy Taylor og Christine Rydstrøm Bartholinstræde 13 Vridsløsemagle	1) Der er ikke modtaget information om udlæg af graveområde, selvom ejendommen ligger meget tæt op ad graveområde. 2) Svarfristen for høringssvar virker meget kort og indenfor sommerferieperioden. Kan høringen udsættes, så borgere informeres rettidigt? 3) At anlægge en grusgrav ved historisk landsby med kulturelle mindesmærker medfører støj- og naturgener. Er der overensstemmelse mellem målene i lokalplanen for byen og området udenfor byen? 4) Der gøres indsigelse mod graveområde med negative konsekvenser kulturelt, for naturen og befolkningens sundhed. 5) Forhold omkring fortidsminder, kulturarv, arkitektonisk og landskabsmæssige indtryk, friluftsliv, rekreative interesser, plante- og dyreliv og erhvervsaffald bør vurderes nærmere. 6) Findes der en standard for råstoftilladelser til at give overblik over de hensyn der tages igennem råstoftilladelsen, og som ligger til grund for at yderligere vurdering ikke er nødvendig? 7) Hvem sponsorerer miljøscreeningen, hvem er den tilsigtet og vil der senere komme en ny miljøscreening uafhængig af interesser?	1) Taget til efterretning Ejerne af Bartholinstræde 13 er fremover at betragte som parter i denne sag. 2) Det er regionens vurdering at 5 ugers høringsfrist frem til d. 11. august 2016 er rimelig til en partshøring af en miljøscreening, hvorfor regionen ikke forlænger høringsfristen for denne partshøring. 3) De kulturelle mindesmærker og kulturlandskabet indgår i vurderingen af forslaget til graveområde. Taget til efterretning 4) Taget til efterretning. Forholdene indgår i vurderingen af forslaget til graveområde. 5) Taget til efterretning. Forholdene indgår i vurderingen af forslaget til graveområde. 6) De gældende råstoftilladelser kan fremfindes på regionens hejmmeside regionh.dk 7) Der er ikke nogen der sponsorerer miljøscreeningerne. Miljøscreeningen er tilsigtet regionen og parterne i de respektive områder. Miljøscreeningen er udarbejdet af Regionen og er uafhængig af andre interesser. På baggrund af Miljøscreeningen og høringssvarene er der foretaget en yderligere miljøvurdering af støj – se Miljøvurdering af råstofplan 2016
Kim Jarvinen Bartholinstræde 15 2630 Taastrup	1) Grusgrav 100 meter fra bolig vil få indvirkning på indeklima/udemiljø da vinduer ikke kan åbnes uden høreværn. 2) Den store bestand af vildt vil forsvinde og aldrig komme igen, samt påvirkningen af fugle og flagermus.	1) Råstofindvinding kan medføre gener for de nærmest beliggende ejendomme. Der skal tages højde for støj og viberationer i indvindingstilladelsen, således at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier kan overholdes 2) Regionen vurderer ikke, at markarealerne udgør en unik lokalitet for vildt eller fugle, da der er lignende arealer i området. Flagermus påvirkes ikke af råstofindvinding med mindre deres rastesteder (træer, huse m.m.) fjernes. Det skyldes, at flagermus er nataktive og sover i dagstimerne. De mange små og store søer, der kan opstå ved grusgravene, kan desuden bidrage til et øget fødegrundlag, insekter, for flagermus, fugle og krybdyr. Råstofgrave er generelt rige på næringsfattig og sjælden natur og arter tilknyttet disse. Rådyr ses ofte i råstofgrave.

	3) Markerne er geologiske interesseområder fra Ole Rømers tid, og mange ting ligger i graveområdet og er ikke fundet endnu.	3) Området nord for graveområdet er fredet for at bevare de kulturhistoriske interesser efter Ole Rømer (Pileborg-fredningen). Området er ikke geologisk interesseområde.
	4) Graveområdet bør lægges et andet sted, hvor det ikke har så stor indvirkning på mennesker og dyr.	4) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12 års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Det er ikke muligt at finde arealer i Region Hovedstaden, hvor der ikke er beboede arealer i umiddelbar nærhed.
Søren Andersen og Lone Worm Andersen Ole Rømers Vej 44 2630 Tåstrup	1) Forhold som Snubbekors Vandværk, Rømershøj Almene Vandværk, det fredede Pilenborg-område og eksistensen af kloak- og vandledninger på matrikel 2a er ikke omfattet af miljøscreeningen.	1) Forhold omkring grundvandsressourcen og derved Stubbekors og Rømershøj Almene Vandværk er vurderet i miljøscreeningen. Forhold vedr. vandledning kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse. En udpegning til graveområde, er ikke ensbetydende med at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet. Pileborg-fredningen er ikke berørt da det fredede område ligger udenfor det foreslåede graveområde.
	2) Vandværksforeningen for Rømershøj Vandværk bør være høringsberettigede som andre vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet. Vandværksboringen ligger ca. 50 meter fra det foreslåede graveområde, mod anbefalet 300 meters afstandskrav. Gravegrænsen bør derfor flyttes 250 meter mod syd.	2) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Der henvises bl.a. til resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl". Graveområdet indskrænkes til ikke at omfatte det boringsnære beskyttelsesområde omkring Snubbekorsværket. Se beslutning.
	3) Niras nævner to boringer indenfor området som heller ikke overholder afstandskrav på 300 meter.	3) Se svar til punkt 2)
	4) Grundvandsspejlet sænkes ved gravning ned i grundvandslaget. Det bør undersøges og vurderes grundigt om det får betydning for vandforsyningen.	4) Se svar til punkt 2)
	5) Fredningen af Pilenborg-området er ikke medtaget i miljøscreeningen og bør vurderes nærmere.	5) Se svar til punkt 1)
	6) Kloakledninger i nordenden af matrikel 2a er ikke beskrevet i screeningen. Effekten på rør bør vurderes, da brud er alvorlige for både fysiske miljø og beboerne.	6) Det kan godt håndteres, at der sættes vilkår om afstand til både vand og gasledninger i indvindingstilladelser. Se svar til punkt 1).
	7) Miljøscreeningen indeholder ikke oplysninger om udendørs støjpåvirkning. Udendørs støj	7) Udendørs støj er behandlet i miljøscreeningen og vil blive vurderet nærmere i miljørapporten.

	bør vurderes.	
	8) Støv fra grusgraven beliggende syd/sydvest for boliger vil medføre støvgener i omkringliggende boliger.	8) Støvgener hos nærmeste ejendomme kan ikke helt udelukkes ved råstofindvinding. Begrænsninger af gener vil indgå i en evt. indvindingstilladelsen.
	9) Det findes ikke overbevisende at anlægge en grusgrav i område hvor spredningskorridoren reduceres med 1/3, omkring beskyttede fortidsminder og diger og i område der krydses af hjorteflokke og hvor der lever agerhøns.	9) Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Regionen vurderer, at indvinding i det foreslåede område ikke vil påvirke de omtalte parametre væsentlig. Arealet indskrænkes til ikke at omfatte arealet syd for Stubbekorsvej eller andre dele der er udlagt til spredningskorridor.
	10) Forhold omkring museumslovens §25 og arkæologiske forundersøgelser bør medtages i en miljøvurdering.	10) En ansøgning om indvinding efter råstofloven gælder også som ansøgning efter alle andre lovgivninger. Ved Behandling af ansøgninger foretages der derfor en samordning med kommune og stat, om relevante forhold. Der sættes ofte vilkår om arkæologiske undersøgelser før indvinding påbegyndes.
	11) Den øgede trafikbelastning vil være betragtelig, og til gene for de mange cyklister, motionister og hestetrafik. Sundhed i forhold til trafik samt risikoen for ulykker bør betragtes som et alvorligt forhold, der skal vurderes.	11) Råstofindvinding medfører lokalt en øget trafikbelastning. Regionen vurdere dog at den korte afstand til det overordnede vejnet gør det muligt med lokalplanlægning at sikre borgernes trafikmæssige sikkerhed. Regionen er ikke myndighed på trafikforhold.
	12) Der har tidligere været råstofindvinding i området	12) Taget til efterretning. Der vil ikke kunne indvindes råstoffer i den ældre grusgrav, da området er kortlagt som forurenet på vidensniveau 2 efter jordforureningsloven.
	13) Sociale forhold er ikke beskrevet i miljøscreeningen. Lokalområdet tilføres gener og negative effekter på boligsociale forhold og ikke ressourcer som angivet i miljøscreeningen. Sociale forhold bør undersøges.	13) Der er udført en overordnet vurdering af plan- og areal forholdene omkring et kommende graveområde, og bymiljøet omkring. En mere deltaljeret vurdering kan først foretages i forbindelse med et konkret projekt.
Marlies og Jan Poulsen Ole Rømers Vej 48	1) Der mangler vurdering af hensigtsmæssigheden i at udlægge et graveområde med råstofforekomst af ringe kvalitet langt under overfladen.	1) Forundersøgelser viser en råstofressource på mere end 3,5 mio m^3 med en kvalitet der kan benyttes til bundsikring. Ressourcen ligger kun 2-10 m under terræn. Der er stor mangel på råstoffer i Region Hovedstaden.
	2) Det betvivles at det er muligt at begrænse støj fra råstofindvinding på grund af lokalområdets højdeforskelle og vindforhold. Regulativer ved indvinding overholdes ikke og der mangler sanktionsmuligheder.	2) Taget til efterretning. Regionen finder det muligt at begrænse støjen så anbefalede støjgrænser kan overholdes.
	3) Helbredstilstanden risikeres pga støj og støv, og det vil blive svært at opnå den nødvendige rekreation på matriklen for at kunne udføre det daglige	3) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som f.eks. fastsætter arbejdstider. Almindeligvis tillades der kørsel til og fra grusgraven i tidsrummet 06-17 på hverdage, 07-14 på lørdage og ikke søndag og helligdage. Arbejde til graven tillades ofte kun på hverdage mellem

	arbejde.	07-17 (undtaget helligdage). Uden for almindelig arbejdstid vil der altså ikke være støjende aktivitet i graven.
	4) Råstofindvinding medfører en dokumenteret værdiforringelse af boligen. Der bør kompenseres for værditabet.	4) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser ved udpegning af graveområder.
	5) Vandet er tidligere forsvundet fra boringen til Rømershøj Vandværk i forbindelse med råstofindvinding. Beboerne bærer en betydelig risiko for gener på kort og lang sigt.	5) Regionen er ikke bekendt med den konkrete råstofindvinding. Grundvandsspejlet kan fx være faldet pga indvinding af grundvand til vandforsyning. Indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet (i gravesøer) påvirker ikke grundvandsspejlet eller kvaliteten. Graveområdet indskrænkes til at ikke at omfatte det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) omkring Snubbekorsværket. Rømershøj Vandværks BNBO område er ikke indenfor graveområdet, og boringen har ikke opland i området.
Annemarie Knudsen Ole Rømers Vej 50 2630 Tåstrup (5 bilag vedlagt som dokumentation for bemærkningerne)	1) Det kan ikke forventes at almindelige borgere ved, hvad en scoping er, eller hvem relevante myndigheder er. Det er relevant, at alle høringsberettigede informeres om disse forhold.	1) Taget til efterretning. Det er staten, som er lovgivende myndighed.
	2) Forhold som Snubbekors Vandværk, Rømershøj Almene Vandværk, det fredede Pilenborg-område og eksistensen af kloak- og vandledninger på matrikel 2a er ikke omfattet af miljøscreeningen.	2) Forhold omkring grundvandsressourcen og derved Snubbekors og Rømershøj Almene Vandværk er vurderet i miljøscreeningen. Forhold vedr. vandledning kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse En udpegning til graveområde, er ikke ensbetydende med, at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet. Pileborg fredningen er ikke berørt, da det fredede område ligger udenfor det foreslåede graveområde.
	3) Vandværksforeningen for Rømershøj Vandværk bør være høringsberettigede som andre vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet.	3) Taget til efterretning.
	4) Vandværksboringen ligger ca. 50 meter fra det foreslåede graveområde, mod anbefalet 300 meters afstandskrav. Gravegrænsen bør derfor flyttes 250 meter mod syd.	4) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Der henvises bl.a. til resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" og erfaringer ved råstofindvinding de sidste årtier i Danmark. Graveområdet indskrænkes således, at det kommer udenfor BNBO-område for Snubbekors Værket. Rømershøj Vandværks BNBO område er ikke indenfor graveområdet, og boringen har ikke opland i området.
	5) Grundvandsspejlet sænkes ved gravning ned i grundvandslaget. Det bør undersøges og vurderes grundigt om det får betydning for vandforsyningen.	5) Se svar vedr. punkt 4)
	6) Gravearealet ligger op ad udflytterbørnehaven Stjernehøj. Børn er mere påvirkelige af	6) Støjpåvirkning inde og ude for området omkring Vridsløsemagle vurderes nærmere i miljørapporten. Råstofindvinding forurener ikke.

	forurening grundet deres størrelse og stadige udvikling. Påvirkning af børnene bør vurderes som en del af en mere omfattende miljøvurdering.	
	7) Der er evidens for at påført mekanisk støj og konstant støj er skadelig og at omfanget varierer fra person til person. Støj er et alvorligt miljøproblem, der bør vurderes nærmere.	7) Støjpåvirkning inde og uden for området omkring Vridsløsemagle vurderes nærmere i miljørapporten.
	8) Støv fra grusgraven beliggende syd/sydvest for boliger vil medføre støvgener i omkringliggende boliger.	8) Støvgener kan ikke helt undgås ved nærmeste ejendomme og kan ikke udelukkes helt ved råstofindvinding. Begrænsninger af gener vil indgå i en evt. indvindingstilladelse.
	9) Det findes ikke overbevisende at anlægge en grusgrav i område hvor spredningskorridoren reduceres med 1/3, omkring beskyttede fortidsminder og diger og i område der krydses af hjorteflokke og hvor der lever agerhøns.	9) Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Regionen vurderer dog at indvinding i det foreslåede område ikke vil påvirke de omtalte parametre væsentlig. Arealet indskrænkes til ikke at omfatte arealet syd for Stubbekorsvej eller andre dele der er udlagt til spredningskorridor.
	10) Forhold omkring museumslovens § 25 og arkæologiske forundersøgelser bør medtages i en miljøvurdering.	10) En ansøgning om indvinding efter råstofloven fungerer også som ansøgning efter alle andre lovgivninger, der kan være relevante ved en tilladelse. I forbindelse med sagsbehandling foretages der derfor en samordning med kommunerne.
	11) Den øgede trafikbelastning vil være betragtelig, og til gene for de mange cyklister, motionister og hestetrafik. Sundhed i forhold til trafik samt risikoen for ulykker bør betragtes som et alvorligt forhold, der skal vurderes.	11) Råstofindvinding kan medføre en lokal øget trafikbelastning. Regionen vurderer dog at den korte afstand til det overordnede vejnet gør det muligt med lokalplanlægning at sikre borgernes trafikmæssige sikkerhed. Regionen er ikke myndighed på trafikforhold.
	12) Der har tidligere været råstofindvinding i området	12) Taget til efterretning. Der vil ikke kunne ske indvinding i den gamle grusgrav, som er fyldt op med jord, da området er kortlagt som forurenet på vidensniveau 2 efter jordforureningsloven.
	13) Sociale forhold er ikke beskrevet i miljøscreeningen. Lokalområdet tilføres gener og negative effekter på boligsociale forhold og ikke ressourcer som angivet i miljøscreeningen. Sociale forhold bør undersøges.	13) Der er udført en overordnet vurdering af plan- og arealforholdene omkring et kommende graveområde, og bymiljøet omkring. En mere deltaljeret vurdering kan først foretages i forbindelse med et konkret projekt – ansøgning om indvinding.
	14) Området har landskabelig værdi for de lokale beboere.	14) Taget til efterretning. Lokale interesser kan sikres i en efterbehandlingsplan, evt. i sammenspil med kommuneplanlægningen.
	15) Værdien af ejendommen vil falde betragteligt samtidig med at huset bliver usælgeligt. Regionen bør forholde sig til dette og afgive bud på	15) Regionens afvejning i forbindelse med udpegning af graveområder må ikke tage hensyn til ejendomspriser.

	ejendommen til den vurderede værdi uden grusgrav, sådan at regionen afholder tabet af ejendommens værdi.	
Tine Nielsen og Arnkell Sigtryggsson Ole Rømers Vej 52 2630 Tåstrup (10 bilag vedlagt som dokumentation)	1) Det kan ikke forventes at almindelige borgere ved hvad en scoping er, eller hvem relevante myndigheder er. Det er relevant at alle høringsberettigede informeres om disse forhold. 2) Forhold som Snubbekors Vandværk, Rømershøj Almene Vandværk, det fredede Pilenborg-område og eksistensen af kloak- og vandledninger på matrikel 2a er ikke omfattet af miljøscreeningen. 3) Vandværksforeningen for Rømershøj Vandværk bør være høringsberettigede som andre vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet. 4) Vandværksboringen ligger ca. 50 meter fra det foreslåede graveområde, mod anbefalet 300 meters afstandskrav. Gravegrænsen bør derfor flyttes 250 meter mod syd. 5) Grundvandsspejlet sænkes ved gravning ned i grundvandslaget. Det bør undersøges og vurderes grundigt om det får betydning for vandforsyningen. 6) Gravearealet ligger op ad udflytterbørnehaven Stjernehøj. Børn er mere påvirkelige af forurening grundet deres størrelse og stadige udvikling. Påvirkning af børnene bør vurderes som en del af en mere omfattende miljøvurdering. 7) Fredningen af Pilenborg-området er ikke medtaget i miljøscreeningen og bør vurderes nærmere. 8) Kloakledninger i nordenden af matrikel 2a er ikke beskrevet i screeningen. Effekten på rør bør vurderes, da brud er alvorlige for både fysiske miljø og beboerne. 9) Miljøscreeningen indeholder ikke oplysninger om udendørs støjpåvirkning. Udendørs støj bør vurderes	Høringssvaret er enslydende med ovenstående. Der henvises til høringssvar fra Annemarie Knudsen, Ole Rømers Vej 50, 2630 Tåstrup, se ovenfor.

	10) Der er evidens for at påført mekanisk støj og konstant støj er skadelig og at omfanget varierer fra person til person. Støj er et alvorligt miljøproblem, der bør vurderes nærmere. 11) Støv fra grusgraven beliggende syd/sydvest for boliger vil medføre støvgener i omkringliggende boliger. 12) Det findes ikke overbevisende at anlægge en grusgrav i område hvor spredningskorridoren reduceres med 1/3, omkring beskyttede fortidsminder og diger og i område der krydses af hjorteflokke og hvor der lever agerhøns. 13) Forhold omkring museumslovens §25 og arkæologiske forundersøgelser bør medtages i en miljøvurdering. 14) Den øgede trafikbelastning vil være betragtelig, og til gene for de mange cyklister, motionister og hestetrafik. Sundhed i forhold til trafik samt risikoen for ulykker bør betragtes som et alvorligt forhold, der skal vurderes. 15) Der har tidligere været råstofindvinding i området 16) Sociale forhold er ikke beskrevet i miljøscreeningen. Lokalområdet tilføres gener og negative effekter på boligsociale forhold og ikke ressourcer som angivet i miljøscreeningen. Sociale forhold bør undersøges. 17) Området er i Høje-Taastrup Kommuneplan 2014 udlagt som område med landskabelig værdi, og det bør vurderes hvordan landskabelige værdier er forenelige med udpegning til graveområde. 18) Værdien af ejendommen vil falde betragteligt samtidig med at huset bliver usælgeligt. Regionen bør forholde sig til dette og afgive bud på ejendommen til den vurderes værdi uden grusgrav, sådan at regionen afholder tabet af	

	ejendommens værdi	
Kenneth og Heidi Louise Krammager Ole Rømers Vej 53b 2630 Taastrup	1) Det er uhensigtsmæssigt at udsende høringsmaterialet i sommerferieperioden, da det vanskeliggør folks mulighed for at læse digital post og forhindrer at Høje-Taastrup Kommunes byråd kan samles. 2) Det er tvivlsomt at støjgener i forbindelse med behandling af råstoffer vil kunne holdes indenfor miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Trods støjvolde ændrer man ikke på det faktum, at især sorteringen af råstofferne er en meget støjende proces. Det bør undersøges nærmere hvilke støjgener det medfører udendørs i forhold til at kunne være i sin egen have. 3) På trods af reguleringer er det ikke muligt at undgå gener fra støj og støv. Tilsyn har generelt ikke har den ønskede effekt overfor reduktion af støj og støv. Der bør tages hensyn til borgere frem for udvinding af råstoffer. 4) Udflytterbørnehaven i Vestskoven er ikke nævnt i materialet. 5) Skolebørn vil få en særdeles farlig vej til skole, da der ikke er cykelsti og der vil komme en øget mængde tunge køretøjer. 6) Vi er bekymrede for at vilkår der stilles i gravetilladelsen, herunder graveafstande og skovbyggelinjer, ikke vil blive overholdt, da entreprenørens primære interesse er hurtigst og mest mulig indtjening til sin virksomhed. 7) Der bør foretages en reel miljøundersøgelse for at sikre at man ikke ødelægger mulighederne for værdifuldt dyreliv og planteliv. 8) I høringssvar vedr. råstofplan 2012 har Høje-Taastrup Kommune samt HTK Vand A/S, begge fremhævet deres bekymring for forurening af indvindingsoplandet til Snubbekorsværket og	1) For spørgsmål 1-13, henvises til bemærkninger til høringssvar fra Annemarie Knudsen, Ole Rømers Vej 50, 2630 Tåstrup, se ovenfor.

	Rømershøj vandværk, og at det forslåede graveområde ligger op til det boringsnære beskyttelsesområde. 9) Det bør undersøges hvorvidt luftforurening af partikler, tungmetaller, kulilte m.m. Luftforurening med partikler og ultrafine partikler giver anledning til alvorlige sundhedseffekter, herunder cancer, hjertekarsygdomme og allergi. 10) Et graveområde vil i høj grad ændre landskabet og der vil ikke være tale om en hensigtsmæssig byudvikling for Vridsløsemagle. Et graveområde der er tre gange større end selve landsbyen vil i den grad ændre bymiljøet. 11) Der har tidligere været gravet grus på Stenagergårds jord. Dette graveområde blev lukket før end forventet, da der ikke var den forventede mængde grus. 12) Beboerne i Vridsløsemagle må forvente betragtelige værditab i forbindelse med evt. hussalg. 13) Kommunen vil have merudgifter forbundet med slid på veje. 14) Regionens politikere bør arbejde for at sikre, at tilsyn ved råstofudvinding generelt får en større effekt og om muligt øge sanktioner i forhold til virksomheder der ikke overholder vilkår i gravetilladelsen. 15) Vi anmoder om at Regionsrådet i højere grad jf. råstoflovens § 3 tager hensyn til vandforsyningsinteresser, miljø herunder luftforurening og afstår fra at udlægge Vridsløsemagle til graveområde.	14) Lastbiler fra transport af råstoffer slider på vejene lige som lastbiler fra andre erhverv. Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. 15) Regionen har overtaget kompetencen til at meddele råstoftilladelser fra kommunerne pr. 1. juli 2014. Region Hovedstaden fører årligt tilsyn med alle råstofgrave i regionen, der har indvindingstilladelse. 16) Regionen skal efter råstoflovens § 3 vurdere råstofressourcen i forhold til en lang række miljø- og planforhold. Det vurderes, at der kan udpeges et graveområde uden at det påvirker miljøforholdene væsentligt. Det boringsnære beskyttelsesområde omkring Snubbekorsværket ligger uden for graveområdet.
Helle Madsen Ole Rømers Vej 56 2630 Tåstrup	1) Det kan ikke forventes at almindelige borgere ved hvad en scoping er, eller hvem relevante myndigheder er. Det er relevant at alle høringsberettigede informeres om disse forhold. 2) Forhold som Snubbekors Vandværk, Rømershøj Almene	1) For bemærkning 1-11 henvises der til bemærkningerne til høringssvar fra Annemarie Knudsen, Ole Rømers Vej 50, 2630 Tåstrup, se ovenfor.

	Vandværk og udflytterbørnehaven Stjernehøj er ikke omfattet af miljøscreeningen. 3) Vandværksforeningen for Rømershøj Vandværk bør være høringsberettigede som andre vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet. 4) Vandværksboringen ligger ca. 50 meter fra det foreslåede graveområde, mod anbefalet 300 meters afstandskrav. Gravegrænsen bør derfor flyttes 250 meter mod syd. 5) Grundvandsspejlet sænkes ved gravning ned i grundvandslaget. Det bør undersøges og vurderes grundigt om det får betydning for vandforsyningen. 6) Gravearealet ligger op ad udflytterbørnehaven Stjernehøj. Børn er mere påvirkelige af forurening grundet deres størrelse og stadige udvikling. Påvirkning af børnene bør vurderes som en del af en mere omfattende miljøvurdering. 7) Fredningen af Pilenborg-området er ikke medtaget i miljøscreeningen og bør vurderes nærmere. 8) Kloakledninger i nordenden af matrikel 2a er ikke beskrevet i screeningen. Effekten på rør bør vurderes, da brud er alvorlige for både fysiske miljø og beboerne. 9) Der er evidens for at påført mekanisk støj og konstant støj er skadelig og at omfanget varierer fra person til person. Støj er et alvorligt miljøproblem, der bør vurderes nærmere. 10) Støv fra grusgraven beliggende syd/sydvest for boliger vil medføre støvgener i omkringliggende boliger. 11) Det findes ikke overbevisende at anlægge en grusgrav i område hvor spredningskorridoren reduceres med 1/3, omkring beskyttede fortidsminder og diger og i område der krydses af hjorteflokke og hvor der lever	

	agerhøns. 12) Det bør undersøges om grusgravning med tilhørende gener og ulemper forringer levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivet og den danske rødliste. 13) Den øgede trafikbelastning vil være betragtelig og til gene for de mange cyklister, motionister og hestetrafik. Sundhed i forhold til trafik samt risikoen for ulykker bør betragtes som et alvorligt forhold, der skal vurderes. 14) Forhold omkring museumslovens § 25 og arkæologiske forundersøgelser bør medtages i en miljøvurdering. 15) Der har tidligere været råstofindvinding i området 16) Sociale forhold er ikke beskrevet i miljøscreeningen. Lokalområdet tilføres gener og negative effekter på boligsociale forhold og ikke ressourcer som angivet i miljøscreeningen. Sociale forhold bør undersøges. 17) Området har landskabelig værdi for de lokale beboere. 18) Værdien af ejendommen vil falde betragteligt samtidig med at huset bliver usælgeligt. Regionen bør forholde sig til dette og afgive bud på ejendommen til den vurderede værdi uden grusgrav, sådan at regionen afholder tabet af ejendommens værdi	12) Hensyn til beskyttede arter i området sikres i en evt. indvindingstilladelse. Grusgrave er kendt for at skabe gode habitater for mange sjældne dyr og planter tilknyttet næringsfattige miljøer. Desuden kan de små og store søer i en grusgrav med indvinding under grundvandsspejlet skabe et nyt stort fødegrundlag i form af insekter for både flagermus og fugle. 13) For bemærkning 13-18 henvises til bemærkninger vedr. høringssvar fra Annemarie Knudsen, Ole Rømers Vej 50, 2630 Tåstrup.
Mette og Jesper Starup-Hansen Ole Rømers Vej 60 2630 Taastrup	1) Det fremsendte materiale fremstår overfladisk og udokumenteret og beror sig på generelle og overordnede betragtninger. 2) Hvem vurderer hvilke interessenter, der er inviteret til denne miljøhøring i forbindelse med råstofplan? 3) Hvilke overvejelser ligger det til grund for ikke at invitere store	1) Miljøscreeningen er udarbejdet i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer. Miljøvurderingen i forbindelse med graveområder skal ske på det overordnede planniveau. I forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding vil der skulle foretages en VVM-screening (efter VVM-bekendtgørelsen), hvor konsekvenser af et konkret projekt kan vurderes. 2) Regionen er myndighed. I forbindelse med råstofplanen, sendes hele planen i offentlig høring. 3) Københavns Kommune er, som ejere af matriklen hvor Udflytterbørnehaven Stjernehøj har til huse, blevet hørt i

	interessenter i forbindelse med råstofplanen, dvs., Snubbekorsværket, Udflytterbørnehaven Stjernehøj?	forbindelse med partshøringen. Københavns Universitet er som matrikelejere af Snubbekorsværket blevet hørt i forbindelse med partshøringen, hvilket Høje-Taastrup Kommune som ejere af Forsyningen også er. Udflytterbørnehaven og Høje-Taastrup Forsyning vil blive informeret om den offentlige høring af Forslaget til Råstofplan 2016.
	4) Råstofområdet overholder ikke 300 meter anbefalet afstand til det almene vandværk Rømershøj Vandværk og Snubbekorsværket. Hvordan sikres det at graveafstand på 300 meter overholdes?	4) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Der henvises bl.a. til resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" og de sidste årtier råstofindvinding i Danmark. Graveområdet reduceres BNBO-område for Stubbekors Værket ikke påvirkes. Rømershøj Vandværks BNBO område er ikke indenfor graveområdet, og boringen har ikke opland i området.
	5) Høringsmaterialet er mangelfuldt i forhold til grundvands- og vindforhold.	5) Der er foretaget en overordnet vurdering som det er intentionen i loven.
	6) Kloak- og vandledninger langs Ole Rømers Vej nord og øst for graveområdet er ikke medtaget i miljøscreeningen, hvilket de bør, så de ikke graves over eller dækkes til.	6) Forhold vedr. vandledning kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse. En udpegning til graveområde, er ikke ensbetydende med at der kan meddeles tilladelse til indvinding på hele arealet.
	7) Der ønskes en mere præcis angivelse af den ønskede råstofindvinding i området, og specielt ønskes graveområdet justeret i forhold til dette.	7) Udpegningen af et graveområde medfører, at der kan søges om indvindingstilladelse inden for området. Der vil ikke nødvendigvis blive søgt om tilladelse til indvinding i hele området. Ved ansøgning om indvindingstilladelse vil der i henhold til VVM-bekendtgørelsen blive udarbejdet en VVM-screening af et konkret projekt, hvorefter det afgøres om der skal udarbejdes en VVM-redegørelse.
	8) Tidligere graveområde på matrikelnummer 13 g er efterbehandlet ved opfyldning og kilde til kategori 2 forurening i området. Hvordan påvirker det tidligere råstofindvindingsområde på matrikelnummer 13 g råstofområdets udstrækning og råstofestimering?	8) En del af ejendommen er kortlagt som forurenet på vidensniveau 2, og der er sket opfyld med jord. Der vil ikke blive indvundet råstoffer på arealet.
	9) Det virker meget overfladisk, at mene, at det kun er nødvendigt, at foretage yderligere miljøundersøgelser på støj. Desuden vil en råstofgrav have betydelig økonomisk konsekvens for ejendomsejere i området. En byrde ejendomsejerne tilsyneladende selv må løfte.	9) Taget til efterretning. Regionens afvejning og udpegning af graveområder må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	10) Alle miljøparametre som man vil sikre eller som vurderes ikke	10) Taget til efterretning. Screeningen er foretaget på et overordnet niveau jf. lov om miljøvurdering af planer og

	påvirket af råstofgravning bør undersøges nærmere.	programmer.
	11) Udendørs opholdsarealer og udflytterbørnehaven Stjernehøj bør medtages i miljøscreeningen. Støjkrav bør gælde udendørs fra skel såvel som indendørs.	11) Støj, både indendørs og udendørs støj vil blive vurderet nærmere i miljørapporten.
	12) Hvilke retningslinjer anvendes der for belysningen af støjforhold fra udvinding, transport, forarbejdning og evt. støjgrænser?	12) Der er foretaget en overordnet vurdering. En mere konkret vurdering kan først finde sted i forbindelse med et konkret projekt – ansøgning om indvinding.
	13) Hvordan vil man sikre, at støjgrænser m.m. overholdes for de enkelte berørte ejendomme?	13) Se svar vedr. punkt 12)
	14) Hvilke foranstaltninger vil man etablere, for, at overholde støjgrænser?	14) Se svar vedr. punkt 12).
	15) Hvordan vil beboere i de tilgrænsende områder til råstofgraven blive involveret i arbejdet omkring etablering af den mest hensigtsmæssige støjværgeforanstaltning?	15) En evt. indvindingstilladelse vil blive sendt i partshøring.
	16) I forbindelse med evt. etablering af råstofgrav, hvordan vil man sikre, at støjkravene løbende overholdes?	16) Der føres jævnligt tilsyn med alle grusgrave der har indvindingstilladelser, og det vurderes om vilkår i tilladelsen overholdes.
	17) Hvordan kompenseres beboerne i området for de støjgener, råstofgravningen vil medføre i forhold til ejendommens værdiforringelse?	17) Se svar vedr. punkt 9)
	18) Støvgener og vindforhold bør belyses yderligere, og undersøgelserne skal indgå i gravetilladelsen.	18) I forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding opstilles en lang række vilkår på hvilke, en tilladelse kan meddeles. Regulering af støv, støj indgår som vilkår i tilladelserne.
	19) Hvad mener regionen er en væsentlig påvirkning af støv og støj, som befolkningen ikke må påvirkes af? Hvad vurderes til at være ikke væsentlige støvgener?	19) Ved udpegning af graveområder må der foretages en overordnet vurdering af hvor mange borgere og hvor mange miljø- og planforhold der vil blive påvirket, herunder antal meget nærliggende naboer, adgang til overordnet trafikforhold mv.
	20) Hvorledes vil man sikre at beboere grænsende op til området ikke påvirkes af luftforurening i væsentlig grad?	20) Råstofindvinding forurener ikke. Der anvendes maskiner ved indvindingen. Men det vurderes ikke, at maskiner til indvinding medfører en væsentlig ændring i luftforureningen i forhold til det generelle niveau i Region Hovedstaden.
	21) Hvilke foranstaltninger vil der etableres for at forhindre væsentlig påvirkning af støv og luftforurening af befolkningen?	21) Se svar vedr. punkt 18).

	22) Et skøn på antallet af lastbiler til og fra området vil ligge på mellem 50 og 75 om dagen, hvilket er en stor belastning af vejene og til fare for de mange bløde trafikanter, der færdes i området. Hvordan vil man sikre, at samtlige frilufts- og rekreative interesser i forbindelse med råstofområdet sikres?	22) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. En evt. indvindingstilladelse vil indeholde vilkår om adgangsvej. En tilladelse meddeles til en årlig indvindingsmængde. Vejadgangen til det overordnede vejnet og motorvejsanlæg er relativ kort fra graveområdet. Graveområdet omfatter privat ejendom, der i dag anvendes til opdyrkning. Arealet kan med en efterbehandlingsplan evt. anvendes til rekreativt område, hvis ejeren tillader offentlig adgang.
	23) Hvordan vil man sikre de mange cyklister og ridende på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej?	23) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet, men kan i samordning med vurdere forholdene.
	24) Porsemosen er i Regionplanen udpeget som et område med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder som et "kerneområde", dvs. et område af særlig stor værdi for regionens plante- og dyreliv. Hvordan vil man sikre Porsemosen i forhold til evt. råstofindvinding?	24) Porsemosen er beliggende mere end 500 m nord for graveområdet og Vridsløsemagle. Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten hvorved grusgravning ikke kan medføre påvirkning på vådområder i nærheden.
	25) Inden der søges om gravetilladelse, bør der foretages en tilbundsgående miljømæssig undersøgelse, der sikrer at hensynet til spredningskorridorer omfattes bedst muligt i en evt. gravetilladelse. Hvordan sikres spredningskorridoren i området bedst muligt?	25) Arealet med spredningskorridoren udtages af graveområdet, se beslutning. Ved ansøgning om tilladelse skal der udføres en VVM-screening der belyser forholdene af et konkret projekt.
	26) Hvilke foranstaltninger vil man foretage for at sikre spredningskorridoren bedst muligt?	26) Se svar vedr. punkt 25)
	27) Der bør foretages en grunding miljøvurdering til sikring af vandhullerne i området. Hvordan vil man gennem råstoftilladelsen sikre vandhullernes tilstand?	27) Der må ikke indvindes råstoffer i områder omfattet af § 3 efter naturbeskyttelsesloven. Vandhuller vil derfor ikke blive påvirket. I en evt. tilladelse vil der stilles vilkår om dette, og om det konkrete areal der kan indvindes på.
	28) Hvilket niveau er vandstanden i vandhullerne i dag?	28) Se svar vedr. punkt 27).
	29) Hvordan er tilstanden for flora og fauna i vandhullerne i dag?	29) Se svar vedr. punkt 27).
	30) Hvordan vil man løbende sikre, at vandstanden forbliver stabilt i vandhullerne?	30) Se svar vedr. punkt 27).
	31) Hvordan vil man løbende sikre tilstanden i vandhullerne i forbindelse med udgravning?	31) Se svar vedr. punkt 27).

	32) Det forurenede område matr. nr. 13g, hvor der tidligere har været indvinding bør undersøges nærmere. Hvordan vil man sikre, at jordforureningen ikke spredes, hvis man graver i det forurenede område?	32) Se svar vedr. punkt 8)
	33) Grundvandets tilstand bør undersøges grundigt, inden en evt. råstof indvinding, herunder grundvandsstanden i området i de forskellige reservoirs, grundvandets kvalitet, grundvandsstanden og grundvandets udbredelse i de forskellige reservoirs. Hvordan er grundvandets tilstand i området i dag i de forskellige grundvandsoplande?	33) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Der henvises bl.a. til resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" og de sidste årtier råstofindvinding i Danmark. Graveområdet reduceres BNBO-område for Stubbekors Værket ikke påvirkes. Rømershøj Vandværks BNBO område er ikke indenfor graveområdet, og boringen har ikke opland i området.
	34) Hvordan vil man sikre grundvandets tilstand i forbindelse med råstofindvindingen?	34) Se svar til punkt 33)
	35) Hvordan vil man løbende sikre grundvandets tilstand i forbindelse med råstofindvindingen?	35) Se svar til punkt 33)
	36) Råstofindvinding kan medføre sætningsskader og revner i fundamenter på bygninger i nærheden. Alle berørte bygninger bør undersøges inden råstofindvinding, så deres tilstand kan fastsættes. Hvordan vil man sikre beboere mod gener som følge af vibrationer?	36) Der forekommer sjældent sætningsskader i forbindelse med råstofindvinding. Ved en evt. tilladelse kan produktionen tilrettelægges inden for graven, så færrest mulig borgere påvirkes af driften.
	37) Har råstoffet en beskaffenhed og kvalitet, så det bare kan graves op og køres væk?	37) Råstofferne i danske grusgrave kan anvendes umiddelbart til vejanlæg, byggeri og i produktion. Der foretages som regel en sortering af materialerne for at kunne producere produkter med den rette kvalitet. Der forekommer ikke restmaterialer der ikke kan anvendes.
	38) Hvor stor en del af det opgravede råstof skal efterbehandles?	38) I forbindelse med en tilladelse skal der altid godkendes en efterbehandlingsplan for området, der regulerer hvordan området skal se ud og anvendes efterfølgende.
	39) Hvordan kompenseres beboerne i området for de støj- og vibrationsgener, råstofgravningen vil medføre?	39) Der kan efter råstofloven ikke meddeles kompensation.
	40) En øget belastning af tung trafik på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej vil opleves meget voldsom, af de mennesker, der færdes der til dagligt, da gennemkørsel med lastbiler idag ikke er tilladt i Vridsløsemagle.	40) Lastbiler med grus vil ikke skulle passere gennem Vridsløsemagle, men vil skulle til det overordnede vejnet og motorring 4.

	41) Hvordan vil man sikre de bløde trafikanter på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej, herunder børn der tager skolebussen, i forbindelse med transport til og fra råstofgraven?	41) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet.
	42) Hvordan vil man sikre cyklisterne i tilfælde af tilsvining af Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej med ler og sand?	42) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet.
	43) Det bør undersøges, hvor meget vand der er nødvendigt, for at kunne foretage en tilfredsstillende støvbekæmpelse i forbindelse med råstofgravningen. Hvor og hvordan vil indvindingen af vand i forbindelse med støvbekæmpelse foretages?	43) Vandforbrug til normal støvbekæmpelse i grusgrave er ikke så stort, at det vil kunne påvirke indvindingen i de nærtliggende boringer.
	44) Hvor meget vand vil det være nødvendigt at pumpe op, for at foretage den nødvendige støvbekæmpelse?	44) Se svar vedr. punkt 43)
	45) Hvordan vil man sikre arkæologiske effekter for eftertiden, i det område, der er udpeget af Kroppedal Museum?	45) Når der søges om indvindingstilladelse jf. råstofloven søges der samtidig om tilladelse jf. museumsloven hvorved dennes § 25 også er opfattet af tilladelsen. Der stilles ofte vilkår om, at der udføres arkæologiske søgerender.
	46) Hvilke overvejelser ligger der til grund for, at en råstofgrav i Vridsløsemagle ikke vil være en væsentlig ændring af det arkitektoniske og landskabelige udtryk?	46) Området er ikke udpeget til at have en særlig landskabelig værdi.
	47) Hvordan håndteres de værditab, naboer mm. berøres af, som følge af evt. råstofindvinding?	47) Der kan ifølge råstofloven ikke meddeles økonomisk erstatning til naboer i forbindelse med råstofindvinding.
Lisbeth og Ebbe Kragh Blume Dahl Ole Rømers Vej 63 2630 Taastrup	1) Råstofindvinding vil medføre væsentlige støj- og støvgener, der flyver ind over haven.	1) Støjpåvirkning inden og ude for området omkring Vridsløsemagle vurderes nærmere i miljørapporten. Støvgener hos nærmeste ejendomme kan ikke udelukkes ved råstofindvinding. Begrænsninger af gener vil indgå i en evt. indvindingstilladelsen.
	2) Ved etablering af volde omkring graven, vil 18 km udsigt mod Roskilde forsvinde.	2) Placering af evt. støjvolde afklares først i forbindelse med en ansøgning om indvindingstilladelse.
	3) Husprisen falder med minimum 2. mio. og der vil kræves et klækkeligt erstatningsbeløb på 50 % af handelsværdien for ejendommen.	3) Regionens afvejning og udpegning af graveområder må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	4) Bevaringsværdige seværdigheder som Ole Rømers Høj, Snubbekorset og Ole	4) Taget til efterretning.

	Rømers Observatorium vil blive skæmmet/ødelagt af en grusgrav på den store mark.	
	5) Det er ikke tilladt for lastbiler at køre igennem Ole Rømers Vej fordi vejen er smal.	5) Taget til efterretning. Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. Der kan først tages stilling til vejadgang i forbindelse med en ansøgning om tilladelse.
	6) Ole Rømers Vej er pga områdets herlighed et yndet udflugtsmål.	6) Taget til efterretning.
Tom Hansen Ole Rømers Vej 64 2630 Taastrup	1) Det er relevant at alle høringsberettigede informeres om hvad en scoping er og hvilke myndigheder den er fremsendt til.	1) Taget til efterretning.
	2) Der mangler i rapporten en analyse af nuværende støjforhold, hvilke støjkrav der skal overholdes, og hvordan er det tænkt at overholde de krav, der vil være til støjbelastning.	2) Forhold om støj indendørs og udendørs vurderes nærmere i miljørapporten.
	3) Der mangler en redegørelse for lovkrav i fh.t støj og om det overhovedet er teknisk muligt at overholde de støjkrav, som vil fremkomme.	3) Se svar til punkt 2)
	4) Afsnittet omkring støjbelastning er ikke behandlet på en måde, der kan danne grundlag for en beslutningsproces.	4) Se svar til punkt 2)
	5) Der mangler i rapporten en grundlæggende analyse af, hvordan det er tænkt at overholde de givne krav til støj og støv og hvilke økonomiske og tekniske konsekvenser dette vil have. Det er ikke undersøgt om det er teknisk muligt at overholde de gældende krav.	5) Erfaring fra andre råstofgrave er, at det er muligt at sikre at støj og støvgener kan begrænses således at de vejledende grænseværdier kan overholdes.
	6) Dette er stærkt kritisabelt, og en uforståelig mangel i rapporten, at der ikke er taget højde for børnehaven. Der findes lige op og ned af graveområdet.	6) Det vurderes ikke at driften af en grusgrav vil påvirke børnehaven.
	7) Det er ikke anført hvilke økonomiske og tekniske konsekvenser begrænsninger og gener for befolkningen har.	7) Miljøscreeningen indeholder en vurdering af de samfundsøkonomiske forhold. Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	8) Der er ikke vurderet på de økonomiske og tekniske konsekvenser af de kompenserende handlinger i forhold til spredningskorridoren.	8) Miljøscreeningen indeholder en vurdering af påvirkningen på spredningskorridoren. Det er vurderet at spredningskorridorens funktion ikke vil blive påvirket væsentligt. Graveområdet indskrænkes til ikke at indeholde arealet syd for Snubbekorsvej, hvorfor spredningskorridoren ikke indgår.
	9) Det nuværende dyreliv er	9) Markarealet er ikke enestående for området, og de dyr der

	muligvis ikke unikt, men alligevel vil det betyde at de dyr der lever i området ikke har noget sted at være.	er tilknyttet åbne markarealer vil have andre tilsvarende arealer at søge føde og tilflugt på. Forhold vedr. beskyttede arter og naturområder håndteres i en evt. indvindingstilladelse. Grusgrave fungere som habitater for særlige dyr og planer der er tilpasset næringsfattige forhold, som fx orkideer og markfirben.
	10) Der er ikke anført dokumentation og forudsætninger for vurderingen af, at grundvands-ressourcen ikke vil blive negativt påvirket.	10) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet har indflydelse på vandindvindingen, da indvinding af råstoffer ikke medfører risiko for forurening af grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt de sidste årtiers erfaringer med råstofindvinding i Danmark. De samme to referencer fremgår af miljøscreeningen.
	11) Der er ikke anført dokumentation for vurderingen af, at luftforureningen fra entreprenørmaskiner og lastbiler ikke vil udgøre en risiko for de omboende.	11) Råstofindvinding er ikke en særligt luftforurenende aktivitet, da indvindingen fortages med enkelte gravemaskiner uden brug af kemikalier eller lignende. Forureningen er altså begrænset til NOx og andre partikler fra motorforbrændingen. Trafikken til og fra området, samt maskinerne til indvinding vurderes ikke at kunne skabe så store luftforureningsproblemer, at det udgøre en sundhedsmæssig risiko.
	12) Rapporten angiver ikke, hvad støj og vibrationer vil medføre af økonomiske og tekniske konsekvenser, og om det er teknisk muligt at overholde de gældende regler for dette.	12) Det er regionens erfaring at det er muligt at stille vilkår der sikrer, at vejledende grænseværdier overholdes.
	13) Hvorledes vil sætningsskader på huse undgås?	13) Se svar vedr. punkt 2 & 5)
	14) Hvordan vil det sikres, at der kan stilles krav om vilkår som sikrer, at krav om støj og vibrationer overholdes?	14) I en tilladelse stilles der en række krav til driften af grusgraven. Der føres tilsyn med at vilkårene overholdes.
	15) Hvorledes er der ændringer i sikkerhedsforhold og hvorledes er det tænkt at imødekomme disse ændringer? Hvilke tekniske løsner er der tænkt og hvilke økonomiske konsekvenser har dette?	15) En tilladelse meddeles på en række vilkår om drift, støj, adgangsvej mv. Regionen må efter råstofloven ikke lade økonomiske konsekvenser påvirke vurderingen af udpegningen af graveområder.
	16) Der mangler vurdering af faldende grundvandsstand og påvirkningen af vandindvinding i området.	16) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Se punkt 10.
	17) Beskyttelseszonen for fortidsminder er vedtaget for bl.a. at undgå råstofgravning i området. Der kan derfor ikke antages råstofindvinding indenfor beskyttelseszonen.	17) At et område udpeget til graveområde betyder ikke at der kan gives tilladelse til indvinding i hele området. I en indvindingstilladelse kan regionen stille vilkår der sikrer fortidsminder, diger m.m. Fortidsminder er som udgangspunkt altid omfattet af en beskyttelseszone.
	18) Øget lysforurening i området vil	18) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række

	umuliggøre den stjernekigning i området der forekommer i den mørke periode og vil generelt udgøre en forurening i området.	vilkår som f.eks. fastsætter driftstider. Almindeligvis tillades der kørsel til og fra grusgraven i tidsrummet 06-17 på hverdage, 07-14 på lørdage og ikke søndag og helligdage. Arbejde til graven tillades ofte kun på hverdage mellem 07-17 (undtaget helligdage). Der vil ikke være lysforurening uden for disse tider.
	19) Ejendomsværdien vil falde betragteligt og beboere vil blive stavnbundet på grund af fald i værdi og usælgelige huse. Regionen skal forholde sig til dette og afgive tilbud på opkøb af ejendom til den vurderede pris uden grusgrav.	19) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
Håkon Djurhuus Bech-Bruun på vegne af Ejerne af ejendommen Ole Rømers Vej 71 2630 Taastrup	1) Der ønskes ikke at Regionen udlægger ejendommen eller naboejendommene til graveområde i Råstofplan 2016.	1) Taget til efterretning, se beslutning.
	2) Forekomsten af råstoffer i området er af lav lødighed, dvs. sandforekomster til bundsikring. Råstofforekomstens værdi og det samfundsmæssige behov står således i misforhold til de konsekvenser graveområdet påfører de omboende.	2) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse.
	3) Ejendommen omkranses af graveområde, og der vil ved udnyttelse af forekomsten være graveaktivitet umiddelbart op ad ejendommen.	3) Taget til efterretning Ved en evt. tilladelse stilles der vilkår om drift i forhold til støj mv. Se beslutning.
	4) De negative effekter fra trafikbelastning, støjmæssig påvirkning fra trafik og indvindingen og støvgener frygtes.	4) Støj fra indvinding og trafik vurderes nærmere i miljørapporten.
	5) Såfremt ekspropriation i henhold til råstoflovens §27 kommer til anvendelse, vil ejendommens ejere modsætte sig med henvisning til at ekspropriationsbetingelserne ikke er opfyldt.	5) Taget til efterretning, se beslutning.
	6) Der forefindes egen drikkevandsboring på ejendommen.	6) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten.
	7) Marken er drænet, og drænvand og overfladevand fra gårdsplads ledes under snubbekorsvej til mergelgraven. Råstofindvinding vil kræve omlægning af ledninger.	7) Omlægning af dræn m.m. kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse.
	8) Ejendommens ejere er enige i Kroppedal museums svar af 3. december 2015, der fraråder indvinding i området. Der er i	8) Taget til efterretning. Der henvises til svar på høringsvar fra Koppeldal Museum.

	1950'erne udgravet 1-2 gravhøje på ejendommen.	
Søren Nielsen Snubbekorsvej 9 2630 Taastrup	1) Det er betænkeligt at kun 2 miljøparametre ud af 51 skønnes at være forhold, der bør vurderes nærmere. 2) Det er besynderligt, at dokumentet er sendt i høring i 4 uger i sommerferieperioden. 3) Det er ikke tilstrækkeligt gennemarbejdet, at vurdering af de fleste parametre er udskudt til senere behandling og regulering i råstoftilladelser eller ved efterbehandling. 4) Det bør på forhånd vurderes hvilke foranstaltninger der skal forventes indført for at begrænse støjgenerne til et acceptabelt niveau. 5) Der bør inddrages data fra andre lignende graveområder til belysning af de sundhedsmæssige konsekvenser ved udledningen af mineralsk støv i en længere periode, herunder vurdering af fremherskende vindretning og forventet støvkoncentration relateret til beboeres placering. 6) Som udgangspunkt må det absolut allerede vurderes i miljøscreeningen hvilken påvirkninger der må forventes med hensyn til overholdelse af grønne kiler/ fingerplan 2013. En udskydelse af dette til efterbehandlingsplanen vurderes særdeles uovervejet. 7) Der bør i miljøscreeningen tages detaljeret stilling til forventede gener fra støv og trafik og disses reduktion. Specielt med hensyn til ændrede trafikale forhold, hvor en stærkt øget lastbiltrafik må forventes. 8) Forekomsten af padder, krybdyr, insekter og pattedyr, herunder bilag IV-arter indenfor graveområdet bør undersøges i miljøscreeningen. 9) De fredede padder som befinder sig i vandhullerne indenfor graveområdet har et naturligt	1) Råstofplanen er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer. Derfor er der fortaget en miljøscreening af området på et overordnet planniveau. Ved en evt. ansøgning om indvinding skal der foretages en VVM-screening af det konkrete projekt. 2) Taget til efterretning. 3) Råstofplanen er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer. Derfor er der fortaget en miljøscreening af området på et overordnet planniveau 4) Støj fra indvinding og trafik vurderes nærmere i miljørapporten, og vil først kunne vurderes ved et konkret projekt. 5) Råstofindvinding er i sig selv ikke en særligt luftforurenende aktivitet, da indvindingen fortages med enkelte gravemaskiner uden brug af kemikalier eller lignende. Forureningen er altså begrænset til NOx og andre partikler fra motorforbrændingen. Trafikken til og fra området samt maskinerne til indvinding vurderes ikke at kunne skabe så store luftforureningsproblemer, at det udgør en sundhedsmæssig risiko. 6) Råstofindvinding er ikke uforligelig med formålet for den indre grønne kile, nemlig at sikre sammenhængende grønne og blå forbindelser mellem kommunerne, og i videst muligt at sikre offentlig adgang til arealerne. Ved efterbehandlingsplan kan der etableres en grøn kilde, evt. med offentlig adgang sikres. 7) Råstofplan 2016 og derfor også indeværende miljøscreening er foretaget i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer, hvorfor vurderingen er foretaget på et overordnet planniveau. Den detaljerede undersøgelse vil ske i forbindelse med udarbejdelsen af en evt. indvindingstilladelse (VVM-anmeldelse). 8) I forbindelse med en konkret tilladelse vil der blive taget stilling til evt. bilag IV arter. 9) Der må ikke indvindes råstoffer i områder omfattet af § 3 efter naturbeskyttelsesloven. Vandhuller vil derfor ikke blive påvirket. I en evt. tilladelse vil der stilles vilkår om

	vandremønster som udbreder sig op til en kilometer fra deres basisopholdssted. Denne mulighed afskæres de totalt fra og vil gå til grunde ved forsøget på at vandre.	dette, og om det konkrete areal der kan indvindes på. Ved rømning af overjorden skabers der næringsfattige miljøer til gavn for bl.a. padder og det er ikke ualmindeligt at disse indvandrer til grusgrave. Der arbejdes ikke alle steder samtidigt i en grusgrav, hvorfor padderne vil have mulighed for at vandre og sprede sig på lige vilkår som padder der skal krydse en mark, vej eller andet.
	10) Det foreslåede graveområde har høj grad landskabelig værdi.	10) Regionen vurdere ikke at landbrugsarealerne udgør en unik lokalitet i landskabet.
	11) Tungt materiel som dozere og dumptrucks har hydraulikolie-beholdning på flere hundrede liter. Springer en slange læk, kan køretøjet således udlede anseelige mængder olie over et stort område inden det bemærkes af operatøren. Oprensning vil være meget bekostelig og det er tvivlsomt om skaden kan oprettes.	11) I en evt. indvindingstilladelse stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af brændstof. Erfaringer fra Danmark viser, at det er yderst sjældent at der er sket uheld i grusgrave.
	12) Vandstand i vandhuller på marken er afhængig af omkringliggende marker. Bortgraves de omkringliggende arealer forsvinder også muligheden for tilførsel af frisk vand til vandhullerne, disse tørrer ud og den følsomme biotop ødelægges for bestandigt.	12) Indvinding af råstoffer påvirker ikke grundvandsstanden i vandhuller. Der bortpumpes ikke vand ved indvinding af råstoffer.
	13) Foretages udgravning som planlagt til samme dybde som grundvandsspejlet og dybere, så vil der ligeledes være risiko for ændring i vandstanden i de omkringliggende offentlige samt private boringer. Placering af ansvaret, både økonomisk og miljømæssigt for disse mulige forringelse, bør på forhånd vurderes og fastlægges i miljøscreeningen.	13) Der bortpumpes ikke grundvand i forbindelse med råstof indvinding. Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet har indflydelse på vandindvindingen, da indvinding af råstoffer ikke medfører risiko for forurening af grundvandet eller ændring af grundvandsspejlets niveau. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt de sidste årtiers erfaringer med råstofindvinding i Danmark.
	14) Det er i høj grad kritisabelt at påstå at "(støv) påvirkningerne vurderes ikke at være væsentlige", dette skal vurderes seriøst i miljøscreeningen.	14) I miljøscreeningen er foretaget en overordnet vurdering af påvirkningen i forhold til hvor mange mennesker der tænkes at kunne blive påvirket.
	15) I forbindelse med påtænkt graveområde vil Snubbekorsvej samt Ole Rømersvej afskæres. Således vil beboere Øst for graveområdet afskæres fra tilkørsel til både Tåstrup og Vridsløsemagle, samt Sengeløse. Beboere i Vridsløsemagle samt Vest for graveområdet afskæres for tilkørsel til O4.	15) I forbindelse med en evt. tilladelse vil der ikke blive lukket veje der afskærer beboere fra at de omkringliggende vejnet.

	16) Ud over det kraftigt forøgede slid på de relativt små veje, så vil støjen fra disse transporter være til gene for beboerne en stor del af døgnet.	16) I en evt. tilladelse opstilles vilkår for driftstider der regulerer driften af graven. Lastbiler fra råstofgrave vil slide på vejene lige som lastbiler fra andre erhverv. Kommunen er vejmyndighed.
	17) Ved udgravning af den samlede råstofmængde på 3,5 Mm^3 i en periode over 10 år, så vil trafikbelastningen være på over 10 lastvogns læs i timen i dagtiden, året rundt.	17) En evt. tilladelse gives til en årlig indvindingsmængde. Indvinding vil medføre en ændring i trafikmønsteret.
	18) Kroppedal Muesum vil kunne tilvejebringe oplysninger i detaljeret form vedrørende den overpløjede gravhøj "Stanghøj", og bør inddrages i vurdering af området som helhed.	18) I forbindelse med en evt. tilladelse foretages der altid en vurdering af de arkæologiske forhold, og museet vil blive hørt.
	19) Udgravning af enhver art vil frembringe disharmoni i det naturlige landskab og være synligt på kilometers afstand fra de fleste sider.	19) Indvinding af råstoffer medfører altid en ændring af landskabet. Regionen vurderer ikke at det vil påvirke landskabet i flere kilometers afstand.
	20) Yderligere vil en skarp kontrast af blottede lyse grusflader mod det omkringliggende landskab være decideret skæmmende for området.	20) Råstofindvinding medfører en ændring af landskabet. Der skabes ofte nye habitater for dyr og planter der foretrækker næringsfattige områder. Der vedtages altid en efterbehandlingsplan for områderne. Grusgrave vokser langsomt til efter indvinding og der skabes et nyt landskab.
	21) Omkringboende vil få gener af arbejdslys i mørke perioder samt reflektioner der med skiftende intensitet spredes i området.	21) Ved en evt. indvinding vil der være lys på mindre områder lige som der ved andre erhverv anvendes lys.
	22) Det er for os som beboere svært at se en værdiforøgelse af nogen art, tværtimod, så vil vurdering og handelspris på vores ejendomme blive stærkt forringet i forhold til nuværende niveau, uanset "genopretning".	22) Regionen skal med råstofplanen udpeget graveområder med en ressource til 12 års forbrug. Ifølge råstofloven må der ved udpegning af graveområder ikke tages højde for ejendomspriser.
Johnni Eilertsen Snubbekorsvej 11 2630 Taastrup	1) Hvorledes er trafikken planlagt at foreløbe til Tåstrup fremover, når grusgraven skærer igennem både Snubbekorsvej og Ole Rømers Vej?	1) I forbindelse med en evt. tilladelse vil der blive taget stilling til vejadgang mv. De overordene vejforløb ændres ikke, da kommunen er vejmyndighed.
	2) Der ønskes en redegørelse for mulighederne for tilkobling til offentligt vandværk samt afholdelse af udgifter for dette i tilfælde af at grundvandet falder eller forsvinder fra egen boring eller alternativt, hvem der afholder udgifterne til ny boring?	2) Der bortpumpes ikke grundvand i forbindelse med råstofindvinding. Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet har indflydelse på vandindvinding, da indvinding af råstoffer ikke medfører risiko for forurening af grundvandet eller ændring af grundvandsspejlets niveau. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt de sidste årtiers erfaringer med råstofindvinding i Danmark.

	3) Der ønskes en redegørende analyse, som afdækker de gener (støj, vibrationer og støv), der forventes at komme som følge af en anlagt grusgrav.	3) Der foretages en nærmere vurdering i miljørapporten. En evt. tilladelse meddeles på en række vilkår, som først kan fastsættes ved et konkret projekt.
	4) Er der planlagt fortov og cykelsti til skolesøgende børn, langs den vej som lastbilerne forventes at køre?	4) Der vil først kunne tages stilling til vejforløb i forbindelse med et konkret projekt.
	5) Er der planer om offentlig transport, uden at skulle igennem en anden kommune?	5) Graveområdet vil ikke påvirke forløbet af eksisterende veje.
Claus Thykier Pensioneret leder af Ole Rømer Museet	1) Sognebeskrivelsen nævner flere forhistoriske anlæg, som ikke er undersøgt arkæologisk, f.eks. overpløjede gravhøje.	1) I forbindelse med en evt. tilladelse tages der stilling til arkæologiske fund. Fortidsminder er beskyttet og reguleret af museumsloven. Fredede fortidsminder er omfattet af en 100 m beskyttelseslinje. Hensynet til kulturarven vil indgå i evt. tilladelse.
	2) Snubbekorset står på en bronzealderhøj, som ikke er udgravet.	2) Se punkt 1.
	3) Den gamle landevej mellem København og Roskilde førte gennem det planlagte grusgravsareal. Vejens forløb er ikke undersøgt arkæologisk.	3) Se punkt 1.
	4) Den kongelige vildtbanesten fra 1600-årene er blevet genopsat på sin rette plads efter at have været fjernet.	4) Se punkt 1.
	5) Den optiske telegraf fra 1800-årene var opstillet på området. Dens placering er ikke undersøgt arkæologisk.	5) Se punkt 1.
	6) Grusgrav klods op ad Vridsløsemagle landsby virker ikke gennemtænkt. Ole Rømers landsted "Pilenborg" er ikke undersøgt arkæologisk	6) Råstoffer er en knap ressource i Region Hovedstaden, og kun få steder findes der ressourcer der har en erhvervsmæssig og samfundsmæssig interesse. Landstedet vil ikke blive påvirket.
	7) Den række huse, som vil blive direkte berørt af det planlagte projekt, vil falde betragteligt i værdi	7) Regionens udpegning af graveområder må efter råstofloven ikke tage hensyn til ejendomsvurderinger.
	8) På et lavereliggende sted, på et markdige, var der en pæl, forsynet med et kors. Når man kalibrerede Ole Rømers teleskop, sigtede man mod den ovennævnte pæls kors (der er altså ikke tale om Snubbekorset). Markdiget er indenfor den påtænkte grusgravs placering. Det er af største betydning, både astronomisk og historisk, at man kan eftervise	8) Se punkt 1.

	sydretningen af meridiankredsens sigte, og at markdiget bevares.	

Beslutning: På bagrund af miljøscreeningen, de indkomne høringsvar og en miljøvurdering af støj (Se Miljøvurdering af Råstofplan 2016) besluttes det at:
Graveområde reduceres i forhold til forslaget i miljøscreeningen og medtages i Råstofplan 2016. Der opstilles forudsætninger for fremtidig indvinding i graveområdet.

Graveområde J2 Vasby Bakke i Høje-Taastrup Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Kroppedal Museum	Der anbefales arkæologisk forundersøgelse	Taget til efterretning.
Beslutning: Graveområdet udgår og medtages ikke i Råstofplan 2016.		

Graveområde L1 Vindekilde i Egedal Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Slots- og Kulturstyrelsen	Graveområdet ligger i værdifuldt kulturmiljø mod nord. Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den sydlige del.	Egedal Kommune har udpeget et større område til værdifuldt kulturmiljø på baggrund af landsbyen Søsums særlige sammenspil med de omkringliggende dyrkningsarealer. Kulturmiljøet strækker sig fra Flyvestation Værløse mod vest til Søsum, sydover mod Veksø og til Smørumovre. Graveområdet udgør en meget lille del af kulturmiljøet. Ved indvinding i området vil hovedparten af de omkringliggende dyrkningsarealer blive bevaret, hvorfor regionen ikke vurderer påvirkningen til at være væsentlig.
Kroppedal Museum	Indvinding frarådes grundet stor mængde meget betydningsfulde fortidsminder	Taget til efterretning. Der stilles i en evt. indvindingstilladelse vilkår om arkæologiske søgerender, og om at museet orienteres i rimelig tid før overjorden afrømmes, således at evt. fortidsminder kan sikres.
Egedal Kommune	1) Egedal kommune har i 2007 meddelt afslag på råstofindvinding ved Vindekilde pga. værdifulde natur- og landskabsinteresser. 2) Området er placeret i Farum Naturpark, hvor der i Kommuneplan 2013 er fastsat bestemmelser om, at der ikke må ske råstofindvinding, terrænregulering eller skovrejsning, som slører den særlige landskabsdannelse. Miljøvurderingen skal forholde sig til landskabet og de ændringer råstofgravning vil medføre. 3) Skovvangsvej er ikke tilstrækkelig til at afvikle transporter med råstoffer. Alternativ vejadgang bør være en forudsætning for råstofgravning. 4) Dele af området ligger inden for indvindingsopland til Bjellekær Kildeplads med en boring i graveområdet. Påvirkning af grundvandet skal indgå i en miljøvurdering. 5) Graveområdet Vindekilde bør udgå af råstofplanen. 6) Der ønskes bedre tid til miljøvurderingen, end der blev givet til miljøscreeningen.	1) Der blev ansøgt om indvinding i et område uden for graveområde. Der kan som udgangspunkt ikke meddeles tilladelse til råstofindvinding uden for graveområder. 2) Det foreslåede graveområde er ikke beliggende i Farum Naturpark, men syd for Ganløse by. Miljøvurderingen indeholder en vurdering af de landskabelige og geologiske værdier i området. 3) En forudsætning for graveområdet bliver at der etableres til/frakørselsforhold der skåner Skovvangsvej. 4) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl har indflydelse på vandindvinding, da indvinding af råstoffer ikke medfører risiko for forurening af grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet". Bjellekær Kildeplads har ikke en boring i graveområdet. Den eneste boring der er beliggende i graveområdet er en privat vandboring på Vindekildevej 11. 5) Taget til efterretning. 6) Miljøvurderingen af Råstofplan 2016 kommer i høring samtidig med Forslag til Råstofplan 2016 jf. gældende lovgivning.

	7) Egedal Kommune ønsker generelt ikke, at der udpeges nye graveområder i kommunen, og at eksisterende udlagte interesseområder skal fjernes fra Råstofplanen.	7) Regionen er forpligtet til at udpege graveområder i råstofplanen med ressourcer til 12 års forbrug, og grus er en knap ressource i Region Hovedstaden, hvor der årligt mangler ca. 3 mio. m^3. De råstoffer der indvindes i Region Hovedstaden anvendes til bl.a. anlæg af nye veje, byggeri, produktion m.v., der gavner regionens borgere og kommuner. Hvis Egedal Kommune er bekendt med områder, der indeholder kvalitetsråstoffer, hører regionen gerne fra kommunen.
HOFOR	Området ligger i OSD og i indvindingsoplande til Bjellekær, Bogøgård og til dels Værebro Kildepladser. Den begrænsede afstand til især Bjellekær Kildeplads bør have særlig fokus i miljøvurderingen.	Regionen finder ikke, at indvinding af råstoffer har indflydelse på vandindvindingen, da indvinding af råstoffer ikke medfører risiko for forurening af grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt erfaringer med råstofindvinding gennem de sidste årtier. Der er en vandforsyningsboring på markarealet lige øst for graveområdet, som ikke er aktiv. Ved ændret afgrænsning af graveområdet vil der være mere end 500 m til nærmeste grundvandsboring.
Søsum Borger- og grundejerforening v/ Jacob Precht	1) Det er meget tvivlsomt om de samlede fordele ved indvindingen står mål med de direkte og afledte gener og omkostninger for natur, lokalbefolkning og kommune. 2) Det er ikke korrekt, at der kun ligger boliger indenfor området, langs Vindekildevej og ved Egholm, da der også er boliger vest, sydvest og syd for området. 3) Beboerne på de ejendomme som påvirkes af støj, støv og vibrationer vil beviseligt have en negativ sundhedspåvirkning og forholdet "Sundhedstilstand" bør vurderes nærmere. 4) Skovvangsvej er skolevej for områdets skolebørn til distriktsskoleområdet Stenløse og det sekundære skoleområde Ganløse. Børnene vil have en væsentligt øget færdselsrisiko ved etablering af grusgrav med deraf følgende øgning af tung trafik. Forholdet bør vurderes nærmere. 5) Toppevadvej og Skovvangsvej er generelt meget anvendt af organiserede og uorganiserede motionscyklister og i mindre grad af ryttere. Forholdet bør belyses i en VVM-redegørelse.	1) Regionen skal ved udpegning af graveområder vurdere råstofressourcens omfang i forhold til en lang række miljø- og planforhold, jf. råstoflovens § 3. Region Hovedstaden er en tæt bebygget region med mange arealinteresser og mangel på kvalitetsråstoffer. Det vurderes, at påvirkningen ikke vil være væsentlig. 2) Det er kun ejendommen Vindekildevej 11, 3670 Veksø der er beliggende indenfor det udlagte graveområde. 3) Da det kun er enkelte ejendomme i det åbne land, der kan blive påvirket, er forholdet ikke vurderet væsentligt. Forhold vedr. støj, støv og viberationer vil blive reguleret i forbindelse med en evt. indvindingstilladelse. En tilladelse vil typisk indeholde vilkår, der sikrer en indretning og drift af grusgraven, hvor evt. negative påvirkninger minimeres. Det vurderes derfor ikke nærmere. 4) Regionen er bekendt med, at vejen kan anvendes af bløde trafikanter. Regionen er ikke myndighed på trafikområdet og kan ikke regulere trafikken. Den korte afstand til det overordnede vejnet gør, at regionen vurderer, at belastningen på de lokale veje vil være begrænset. Graveområdet afgrænses således, at Skovvangsvej ikke løber igennem graveområdet. 5) Se også ovenstående svar, nr. 4). I forbindelse med ansøgning om indvinding skal der udarbejdes en VVM-screening og træffes afgørelse om, hvorvidt der er VVM-pligt. Jf. gældende VVM-bekendtgørelse er det kun råstofgrave over 25 ha, der er VVM-pligtige uden, at der er foretaget en screening. VVM-bekendtgørelsen omfatter konkrete projekter, dvs. ved ansøgning om indvinding.

	6) Negative påvirkninger for lokalbefolkningens og udefrakommendes dagligdags, rekreative og friluftsmæssige brug af området bør undersøges nærmere.	6) Graveområdet er beliggende på marker i drift, hvorfor regionen ikke vurderer, at der er væsentlige rekreative eller friluftsinteresser i området. Arealet ændres således at Skovvangsvej ikke gennemskærer området. Der foretages ikke miljøvurdering af forholdet.
	7) Halvering af spredningskorridoren og muligheden for efterbehandling bør undersøges nærmere.	7) Forholdet vedr. inddragelse af en del af den økologiske forbindelse kan sikres i en grave- og efterbehandlingsplan, der udarbejdes i forbindelse med en evt. tilladelse. Der foretages ikke miljøvurdering af forholdet.
	8) Det er usandsynligt at grusgravning nær sø, mose og vandløb ikke vil have en afdrænende effekt. Dette bør undersøges nærmere.	8) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet vil have en afdrænende effekt for nærliggende vådområder og vandløb. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt de sidste årtiers erfaringer fra råstofindvinding. Der foretages ikke miljøvurdering af forholdet.
	9) Forekomst af bilag IV-arter bør undersøges nærmere.	9) Det foreslåede graveområde er beliggende på opdyrket mark, og det vurderes, at sandsynligheden for forekomst af bilag IV-arter her er meget lille. Råstofindvinding vurderes ikke at kunne påvirke den økologiske funktion af området for evt. bilag IV-arter i området.
	10) Det må som minimum sandsynliggøres at råstofindvinding ved skovkanten ikke påvirker skovbryn mm negativt, ligesom der må argumenteres for hvorfor skovbyggelinjen i det specifikke tilfælde kan negligeres uden negativ påvirkning til følge.	10) Råstofindvinding medfører kun landskabelig påvirkning indenfor indvindingsområdet. I en indvindingstilladelse sikres det, at gravearbejdet ikke må medføre ændringer i arealer udenfor graveområdet. Ved indvinding vil der ikke ske skade på skoven. I forhold til spørgsmål vedr. skovbyggelinjen, så har denne til formål at sikre at der ikke placeres bebyggelse, såsom bygninger, skure, campingvogne og master.
	11) Forholdet omkring landskabelig værdi og geologiske interesser er væsentlige og skal vurderes nærmere.	11) Taget til efterretning og vil indgå i miljørapporten, se beslutning.
	12) Ved uheld i området, gifthåndtering på landbrugsejendommene klos op ad området, brændstof, spildevand, skybrud, regnvandstilløb etc. vil et udgravet område udgøre en direkte forureningsvej til grundvandet. Risikoen er velkendt og bør undersøges nærmere.	12) Regionen finder ikke at indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet kan medføre en direkte forureningsvej til grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl". Uheld med gift, brændstof eller andet kan ikke udelukkes, hvorfor håndtering af og opbevaring af miljøskadelige stoffer reguleres i en evt. indvindingstilladelse. Regionen kan ikke stille krav vedr. uheld på naboejendomme.
	13) Der vil formentlig være behov for intensiv vanding af de åbne indvindingsområder for at forebygge sandfygning og -flugt, og dermed vil der være spildevand der skal håndteres. Dette bør undersøges nærmere.	13) Vand til forebyggelse af sandfygning kan ikke betegnes som spildevand, men vil blot recirkulere til grundvandet. Det undersøges ikke næremere.

	14) Der er ikke redegjort hvorfor en fjernelse af overjord og lerlag vurderes ikke at have en negativ påvirkning for private boringer, herunder navnlig mulighed for sænkning af grundvandsspejlet. Dette bør beskrives nærmere og medtages i en senere miljøvurdering.	14) Fjernelse af overjord og indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet medfører ikke sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale boringer ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl". Det medtages ikke i miljøvurderingsrapporten.
	15) Gravearbejde, sortering og transport er kerneaktiviteter ved indvinding af grus, og det må derfor vurderes at være forbundet med væsentlige støvgener.	15) Støvgener hos nærmeste ejendomme kan ikke helt udelukkes ved råstofindvinding. Begrænsning af gener vil indgå som vilkår i en evt. indvindingstilladelsen.
	16) Det må forventes at der er risiko for at støjbelastningen for de nærmeste naboer vil overskride dagstøjgrænsen på 55 dB(A). Dette bør belyses nærmere.	16) Der tages højde for støj og viberationer i indvindingstilladelsen, således at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier overholdes.
	17) Sandforekomsterne er i væsentligt omfang angiveligt ganske finkornet og dermed særligt udsat for sandflugt og -fygning. Forholdet belyses grundigt i en miljøvurdering	17) Se svar vedr. punkt 15)
	18) Trafikken være en væsentlig påvirkning som skal undersøges nærmere. Derudover vil der grundet særligt støvende sandtyper være usædvanlige støvgener ved transport af råstofferne, der oftest transporteres af åbne lastbiler.	18) Der henvises til punkt 5) og 15)
	19) Grusgravning og afledte aktiviteter forårsager væsentligt øgede vibrationer, og det bør undersøges nærmere hvilke konsekvenser det kan have for naboejendomme etc.	19) Der skal tages højde for støj og viberationer i indvindingstilladelsen, således at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier overholdes.
	20) Det bør undersøges nærmere hvordan der i den 'lokale planlægning' vil være mulighed for at reducere de væsentligste påvirkninger/ belastninger fra trafikken.	20) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet, og kan ikke stille krav til kommunens lokalplanlægning.
	21) Skovvangsvej og Toppevadvej er ikke dimensioneret til den tunge trafik, ligesom Skovvangsvej kan tænkes at skulle omlægges ved indvindingen.	21) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet, og kan ikke stille krav til kommunens lokalplanlægning.
	22) Påvirkning af det udpegede værdifulde kulturmiljø bør undersøges nærmere.	22) Egedal Kommune har udpeget et meget stort område omkring Søsum til værdifuldt kulturmiljø på baggrund af landsbyen Søsums særlige sammenspil med de

		omkringliggende dyrkningsarealer. Ved indvinding i området vil hovedparten af de omkringliggende dyrkningsarealer blive bevaret, hvorfor regionen ikke vurdere påvirkningen for væsentligt. Det vurderes ikke nærmere.
	23) Fuglesøfredningen og graveområdet støder op til hinanden. Dette bør medtages i vurderingen.	23) Graveområdet vil ikke påvirke fredningen. Særlige hensyn til fredningen håndteres i en evt. Indvindingstilladelse. Afstanden til fredningen vil være ca. 400 m.
	24) Digerne i området bør bevares.	24) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. gravhøje, diger m.m.
	25) Kroppedal Museum fraråder, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde	25) Taget til efterretning. Se høringsvar til Kroppedal Museum.
	26) Vanding forventes at være væsentligt større end den nuværende ikke-vandingskrævende landbrugsdrift. Forholdet bør undersøges nærmere.	26) Vandforbruget på arealet vil formentlig være større end det er i dag, men på et regionalt plan vurderes forbruget at være ubetydeligt.
	27) Området vil på sigt kunne fremstå som forbindelsen mellem Fuglesø-fredningen og den kommende Naturpark Mølleåen. Derfor vil den mest oprindelige landskabs- og naturtilstand være at foretrække. Forholdet bør belyses.	27) Der kan med en efterbehandlingsplan til natur og rekreativt område skabes en god forbindelse mellem Naturpark Mølleåen og fredningen syd for.
	28) Det må forventes at de omboende borgere må få en lavere livskvalitet og ringere økonomisk situation grundet grusgravens generelle negative påvirkning.	28) Råstoffer er en begrænset ressource med stor betydning for udvikling af det danske samfund. Regionen vurderer, at det er muligt at indvinde råstoffer uden at det medfører væsentlige negative påvirkninger på samfundet og lokalbefolkningen.
	29) Lokale virksomheder vil derimod kunne få problemer med indeklima og tekniske installationer, såfremt sandfygningen som frygtet ikke kan kontrolleres.	29) Forholdet reguleres i vilkår i en evt. indvindingstilladelse, hvor der kan stilles vilkår om vanding af veje. Der er mange steder i Danmark, hvor der indvindes finkornede materialer.
	30) Der bør foretages en nærmere undersøgelse af råstoffernes værdi kontra omkostningerne for lokalsamfund og kommune.	30) Regionen skal i forhold til råstoflovens § 3 vurdere råstofressourcens kvalitet og størrelse i forhold til en lang række miljø- og planmæssige forhold. Det gøres netop ved screening og miljøvurdering af en lang række forhold.
Knardrup Grundejer- og Borgerforening v/ Rikke Fischer-Bogason	1) Uagtet at vi ikke er inddraget i partshøringen, sender vi som nabo her vores bemærkninger til Region Hovedstaden, og de bedes inddraget i Regionens videre behandling af Vindekilde graveområde.	1) Taget til efterretning. Bemærkningerne indgår i den videre behandling af forslaget.
	2) Hele området ligger i et enestående og unikt geologisk område med fredede	2) Landskabelige og geologiske forhold vil indgå i miljøvurderingen.

	naturområder, som rummer en mangfoldig biologisk diversitet. Dette forhold bør indgå som en væsentlig parameter i vurderingen.	
	3) Vi tilslutter os Kroppedal Museums anbefaling om, at der ikke graves i området.	3) Taget til efterretning.
	4) Vi tilslutter os Danmarks Naturfredningsforenings anbefaling om, at der ikke graves i området på grund af geologiske- og naturværdier samt den lange kulturhistorie.	4) Taget til efterretning.
	5) Der har tidligere i 1950-erne været gravet i området og de sandflugts-problemer, som opstod dengang påvirkede både plante- og dyreliv i meget voldsom grad. Indvinding blev stoppet ved en højesteretsdom.	5) Taget til efterretning. Der er mange steder i Danmark, hvor der indvindes finkornet sand. Det er erfaringen i dag, at grusgrave og tidligere grusgrave skaber unikke habitater for dyr og planter, netop på grund af den næringsfattige jord.
	6) Knardrup landsby og markerne omkring vil uundgåeligt blive påvirket af sandflugt fra området.	6) At et område udlægges til graveområde er ikke ensbetydende med, at der er meddelt tilladelse til indvinding. Støvgener, herunder sandflugt, håndteres som en del af en evt. indvindingstilladelse.
	7) Efter den nye omfartsvejs åbning er Knardrupvej blevet belastet kraftigt, og der er ikke cykel- eller gangsti til at beskytte bløde trafikanter.	7) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. En eventuel cykelsti skal etableres af kommunen, som er vejmyndighed.
	8) Vi vil henstille til, at minimum følgende områder undersøges nærmere, da de er af særlig betydning for borgerne i Knardrup: Friluftsliv/rekreative interesser, Begrænsninger og gener overfor befolkningen, biologisk mangfoldighed, naturbeskyttelse - planteliv, grønne områder - skov, dyreliv, geologiske værdier, grundvandsforhold, luftforurening, trafik, kulturarv, fredede områder, nationalparker og fortidsminder	8) Taget til efterretning. I miljøvurderingen vil indgå en nærmere vurdering af landskabelige og geologiske interesser. Regionen vurderer, at der kan ske indvinding af råstoffer i det foreslåede graveområde uden at det vil påvirke de omtalte miljøparametre.
	9) Vi vil i Knardrup Grundejer- og Borgerforening tilslutte os de nærmeste naboers kritik, og foreningen giver vores opbakning til den argumentation, som står i deres indsigelser.	9) Taget til efterretning.
	10) Området bør fjernes helt fra regionens foreslåede interesseområder.	10) Taget til efterretning. Regionen er med råstofplanen ansvarlig for at finde egnede områder, hvor der er en ressource af samfundsmæssig interesse.

Ganløse Bylaug v/ Niels Hedeager Madsen og Poul Hesbjerg	1) Regionens egen miljøscreening peger selv på særdeles mange problemer i forbindelse med projektet. 2) Ganløse Bylaug ser i særlig grad problemer omkring støj- og støvgener fra en øget tung trafik i vort område 3) Der gøres indsigelse mod graveområdet.	1) Taget til efterretning. Der foretages en nærmere miljøvurdering af de pågældende forhold. 2) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår, som tager hensyn til f.eks. støj, viberationer, støv, m.m. 3) Taget til efterretning.
Martin og Gitte Helms Skovhusvej 4 3670 Veksø	1) Vi er ikke blevet bedt om en partshøring men ønsker at komme med en indsigelse mod de forhold i miljøscreeningen, som vi mener bør undersøges nærmere. 2) Få mennesker er blevet hørt i denne sag, der har helt oplagt interesse for hele lokalsamfundet. 3) Hvis forslaget til graveområde vedtages vil det kun være lodsejerne, der vil tjene penge på en udvindingstilladelse. Hvad skal der ske med alle os andre der stavnsbindes til vores ejendomme, som vil være usælgelige i mange år fremover? Får vi kompensation? 4) Selv ved efterbehandling med jordlaget efter endt gravning vil det værdifulde landskab (nationalt geologisk interesseområde) have ændret karakter for altid. Det bør undersøges nærmere om dette står mål med værdiskabelsen. 5) Der er fredede naturområder i og op til det søgte område, herunder også beskyttede dyr (flagermus og forskellige store guldsmede). Det bør undersøges nærmere om disse vil blive negativet påvirket af udgravning. 6) Det bør undersøges yderligere om larm og støj fra udvindingen vil påvirke de mange beboere tæt på graveområdet. Det bør undersøges om placering af graveområde på bakketop giver endnu større støjgener. 7) Miljøscreeningen nævner at	1) Taget til efterretning. Høringssvaret indgår i den videre behandling af området. 2) Regionen har i forbindelse med identifikationen af parter taget udgangspunkt i hvem der vurderes, at have en væsentlig direkte og individuel interesse i en evt. afgørelse. Dette medfører at regionens identifikation af parter ikke omfatter alle ejendomme som potentielt kan opleve en påvirkning af afgørelsen. 3) Regionens vurdering må ikke tage hensyn til ejendomspriser. 4) Forholdet behandles i miljøvurderingen. 5) Taget til efterretning. Se forudsætning for graveområdet om identifikation og beskyttelse af evt. bilag IV-arter i forbindelse med en evt. ansøgning om gravetilladelse. 6) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår, som tager hensyn til bl.a. støj, viberationer, støv m.m. Der etableres som oftest støjvolde af overjorden i forbindelse med indvinding, og indvindingen vil foregå nede i terræn og blive dybere i løbet af den periode, hvor der grave. I tilfælde af en indvindingstilladelse stilles der krav om, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier overholdes. 7) En tilladelse meddeles til en årlig mængde råstoffer, der

	geologiske undersøgelser anslår ressourcen i graveområdet til at være 1,5 mio. m^3 smeltevandssand. Det beregner vi til en lastbil ca. hvert 10 minut i arbejdstiden. Egedal kommune har så vidt vi ved tidligere afvist ansøgninger fra ejerne af Vindekildevej 11 om aktiviteter, der medfører øget tung transport.	kan indvindes i den efterfølgende årrække. Regionen afstemmer denne mængde ud fra tilkørselsforholdene og de almene miljøforhold i området. Se også forudsætning for graveområdet omkring skånsom til- og frakørselsforhold til Skovvangsvej.
	8) Det skal undersøges nærmere, hvordan til- og frakørsel til graveområdet skal foregå.	8) Der er forlagt regionen nogle alternative til- og frakørselsforhold, hvilket vil blive nærmere vurderet i forbindelse med en evt. konkret ansøgning om indvindingstilldelse. Regionen er ikke myndighed på trafikforhold, så dette skal vendes med Kommunen der er vejmyndighed.
	9) Det skal undersøges om smeltesand der spredes på vejbanen fra lastbilernes dæk og lad påvirker trafikken.	9) Mindre mængder sand kan erfaringsmæssigt i våde perioder trækkes ud på vejbanen. Såfremt problemet er stort kan der evt. stilles vilkår om vanding af bilerne.
	10) Er der overvejelser om etablering om cykelstier på Toppevadvej og Skovvangsvej?	10) Regionen er ikke myndighed på trafikforhold og kan ikke etablere cykelsti. Det er Egedal Kommune, der er vejmyndighed.
	11) Smeltesand og silt kan blæse op af gravene og lægge sig på det omkringliggende landskab, også på trods af overrisling. Dette bør undersøges nærmere.	11) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår, som tager hensyn til f.eks. støj, viberationer, støv m.m. Se også forudsætning for graveområdet om støvbekæmpelse.
	12) Der vil være tunge maskiner, spildevand og nærmest forventet olie/diesel-udslip tæt på eller under kote 0 i et område, hvor HOFOR har drikkevandsboringer til Region Hovedstadens borgere	12) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer medfører forurening af grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl". Håndtering af og opbevaring af brændstof reguleres i en evt. indvindingstilladelse. Der sker meget sjældent uheld med brændstoffer i råstofgrave.
	13) Der vil blive benyttet rent brugsvand til at forhindre sandflugt af smeltesandet, hvilket vil give en kontinuerlig mængde spildevand der skal bortskaffes. Det bør undersøges nærmere	13) Vand anvendt til støvbekæmpelse kan ikke betegnes som spildevand, men vil recirkulere til grundvandsressourcen.
	14) Det bør undersøges hvordan et evt. kemikalieuheld på de nærliggende landbrugsejen-domme så tæt på udvindings-området kan forhindre at forurene drikkevandet.	14) Regionen kan ikke stille vilkår der vedrører andre ejendomme. En grusgrav vil ikke ændre på spredningsvejen for eventuelle spild af kemikalier på nærliggende ejendomme. Eventuelle spild vil trænge vertikalt gennem jorden på stedet.
	15) HOFORs drikkevandsledning til København går gennem det søgte område hvilken også vil skulle flyttes. Dette bør også undersøges	15) Taget til efterretning. Området er reduceret mod nord, med hensyn til drikkevandsledningen.

Søren Mordhorst Furesøbakken 3 3460 Birkerød Ejer af Sigersdalvej 14, 3670 Veksø	1) Det foreslåede graveområde vil skæmme det smukke naturlandskab, ødelægge landskabelige og geologiske værdier samt bryde det unikt sammenhængende tunneldals-landskab. Miljøparametrene Landskabelig Værdi og Geologiske Værdier skal vurderes i en miljøvurdering.	1) Landskabelige og geologiske værdier vurderes nærmere i miljørapporten
	2) Graveområdet udgør samlet 2% af det totale udpegede landskab, men ikke desto mindre bør hensynet til at bevare det samlede naturlandskab intakt veje så tungt, at området ved Vindekilde ikke udlægges til graveområde.	2) Taget til efterretning. Regionen skal efter råstoflovens §3 netop vurdere råstofressourcen omfang og kvalitet i forhold til en række miljø- og planmæssige forhold.
	3) Etablering af et graveområde, som vil blive nærmeste nabo, vil give miljømæssige påvirkninger som vil være ødelæggende for de værdier som min ejendom repræsenterer, dyre- og fuglelivet vil blive påvirket, og ejendommen vil miste sin værdi.	3) Regionen må i vurderingen af graveområder ikke tage højde for ejendomspriser. Desuden vurderer regionen ikke, at der vil være en væsentlig påvirkning på dyre- og fuglelivet i de omkringliggende naturområder.
	4) Vindekilde bør ikke udlægges som graveområde.	4) Taget til efterretning.
Knud Pedersen Skovvangsvej 36 Søsum	1) Samtlige punkter i miljøscreeningen kræver yderligere vurdering	1) Landskabelige og geologiske værdier vurderes nærmere i miljørapporten. Regionen vurderer, at det er muligt at indvinde råstoffer i det udpegede graveområde uden at påvirke andre miljøparamenter væsentligt, der henvises til miljøscreeningen.
	2) Skovvangsvej er en markvej, der er asfalteret uden nogen særlig fundering, og tung trafik er nedprioriteret med skiltning i begge ender af vejen. Vejen er smal og to biler kan ikke passere hinanden uden de skal ud i rabatten.	2) Taget til efterretning. Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. I forbindelse med en eventuel indvindingstilladelse vil de konkrete adgangsforhold blive vurderet.
	3) Den tunge trafik får husene til at slå revner.	3) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet.
	4) Støj og støv fra et graveområde vil have en enorm negativ påvirkning på vores huse, mennesker, dyreliv og vil være ødelæggende for den unikke natur og hele miljøet omkring spredningskorridoren og det fredede område.	4) Taget til efterretning. En række planmæssige forhold er vurderet ved miljøscreeningen, og ved en evt. ansøgning om tilladelse skal der udføres en VVM-screening af det konkrete projekt. Hvis der på et tidspunkt meddeles tilladelse skal der udarbejdes en efterbehandlingsplan for området, hvor samspillet til spredningskorridor og fredninger kan indgå.
	5) Der har tidligere været gravet grus i området på matr. 14a, en lille grusgrav med store ødelæggelser til følge. Fint sand, der ødelagde afgrøderne og de omkringliggende jorde. Graven	5) Råstofindvinding har udviklet sig meget siden 1967, og regionen vurderer, at indvinding i dag ikke vil påvirke plantelivet i de omkringliggende naturområder. Ældre grusgrave fungerer i dag, som biotoper for en række dyr, der netop trives på næringsfattige jorde.

	blev lukket ved to højesteretsdomme (u.1965.761 og u.1967.495)	
	6) Sandet i undergrunden er en ringe kvalitet og ved gravning kan ikke undgås sandflugt med efterfølgende skade på naturen, marker og de omkringliggende naboer i et stort område fra graveområdet.	6) Regionen har vurderet, at ressourcen har en størrelse og værdi, så den er af samfundsmæssig interesse.
	7) Vandboringer, vibrationer og støj, geologiske værdier og luftforurening bør vurderes.	7) Geologiske værdier vurderes nærmere i miljøvurderingen. Der er kun en enkelt privat vandboring inden for arealet, og regionen vurderer ikke, at råstofindvinding over eller under grundvand påvirker drikkevandskvaliteten. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstadens og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt erfaring med råstofindvinding gennem de sidste mange år i Danmark. Støj, viberationer og luftforurening reguleres i en evt. indvindingstilladelse.
Diana Müller og Jan Mortensen Bjellekærvej 13, 3670 Søsum	1) På fremsendt kort indgår ejendommen 17b Søsum i graveområdet. Dette kort stemmer imidlertid ikke overens med kortet fra miljøscreeningen. Hvordan skal jeg forstå dette? Indgår min ejendom i forslag til graveområde eller kan det helt udelukkes?	1) Partshøringen omhandler det der fremgår af miljøscreeningen. Området er efterfølgende reduceret mod vest til Skovvangsvej, så 17b Søsum indgår ikke i forslag til graveområde.
	2) Jeg læser, at Regionen er åbne overfor, at man sender supplerende spørgsmål/ høringssvar på et senere tidspunkt.	2) Forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering sendes i offentlig høring i mindst 8 uger, hvor man kan indsende høringssvar.
	3) Ønsker ikke at der graves efter råstoffer på min ejendom	3) Udpegning af et graveområde i råstofplanen muliggør, at der kan søges om tilladelse til indvinding af råstoffer på arealet. Det er grundejer der afgør, om der skal søges på området.
	4) Det område, der nu indgår i forslag til graveområde ved Vindekilde, har ikke tidligere har været udpeget som interesseområde for råstoffer - hverken i Egedal Kommuneplan 2013-2025 og ej heller i RHs Råstofplan 2012. Skal et område ikke først være udpeget til interesseområde, før det kan blive forslag til graveområde?	4) Interesseområder er områder, hvor regionen har en formodning om, at der kan være råstoffer i jorden. Ved konkret viden om råstoffer i jorden kan arealet udpeges som graveområde uden at have været udpeget som interesseområde.
	5) Udlæg af interesseområde er den eneste mulighed for, at befolkningen kan følge med og planlægge væsentlige forhold, som hvor vil man bo?	5) Udpegningen af interesseområder i Region Hovedstaden stammer fra Råstofplan 2012. Der har desværre ikke været udpeget interesseområder af de tidligere Frederiksborg og Københavns Amter, hvorfor der i dag er store udfordringer med at skaffe sand og grus inden for Region Hovedstaden.

	6) Hvordan kan man opnå erstatning for en usælgelig bolig/svie og smerte ved at bo ved en grusgrav?	6) Region Hovedstaden må ikke tage hensyn til ejendomspriser ved udpegning af graveområder. En efterbehandlingsplan vil fastlægge områdets anvendelse efter indvinding.
	7) Tager man højde for beskyttelseslinier, spredningskorridorer mod øst, fredsskov mod vest, fredede Fuglesødal mod syd, værdifuldt kulturmiljø mod nord, beskyttede diger, fortidsminder i øvrigt, så vil der ikke kunne graves på en eneste kvadratmeter!	7) Regionen skal efter råstoflovens § 3 vurdere råstofressourcens størrelse og kvalitet i forhold til en række arealinteresser. Ved udpegning af graveområder vil der altid være en påvirkning på en række arealinteresser, og det skal vurderes om det er en væsentlig påvirkning. Regionen henviser til vurderingerne foretaget i miljøscreeningen og vurderer, at det er muligt at indvinde råstoffer uden væsentlig påvirkning.
	8) Regionen har overset mange vigtige miljøparametre eller vurderet dem forkert. Disse bør undersøges meget mere grundigt	8) Taget til efterretning.
	9) Hele graveområdet Vindekilde bør udgå af planerne	9) Taget til efterretning.
	10) Vi vil gerne kritisere denne del af processen, hvor man udsender parts-høringsbrev med meget kort varsel og midt i sommerferieperioden	10) Taget til efterretning..
	11) Fastholder Regionen at gå videre med forslag om graveområdet, bør der udarbejdes en VVM-undersøgelse for hele området, hvor løsningsmodeller beskrives.	11) I forbindelse med en eventuel ansøgning om indvinding til et konkret projekt skal der udarbejdes en VVM-screening, hvor det afgøres om der er VVM pligt med udarbejdelse af en VVM-redegørelse.
	12) Hvordan kommer man frem til, at støj- støv- og vibrationsgener ikke skal vurderes yderligere, når det har meget stor indvirkning på menneskers trivsel og sundhed?	12) Det foreslåede graveområde er beliggende i det åbne land, og det er derfor et begrænset antal ejendomme, der kan blive påvirket af støj, støv og vibrationsgener. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om drift, så påvirkning af støj, støv og viberationer begrænses for den enkelte ejendom og overholder Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Det vurderes derfor ikke væsentligt på et regionalt plan.
	13) Materialet der graves efter er meget flygtigt, og det støver ekstremt. Det tørrer meget hurtigt ud, og det er svært at holde på. Materialet kan være yderst sundhedsskadeligt.	13) Se svar til punkt 12)
	14) Støj og vibrationer, ved man, påvirker personer med depression. Personer med luftvejsproblemer påvirkes bl.a. af støv, og det kan få katastrofale følger for helbredet.	14) Se svar til punkt 12)
	15) Der er flere af naboerne til det foreslåede graveområde, der har	15) Taget til efterretning. Regionen mener ikke, at naboer med handikap vil blive væsentlig påvirket.

	handicaps.	
	16) Tager Regionen udgangspunkt i de nye skærpede hensyn til befolkning og sundhed ved Råstofplan 2016 vedtagelse, når den ligger tæt på VVM-lovens ikrafttrædelse, og når Råstofplan 2016 løber fem til 2020?	16) Råstofplan 2016 vil blive miljøvurderet i henhold til gældende lovgivning. Udarbejdelse af råstofplaner er ikke omfattet af den gældende VVM-bekendtgørelse, men af lov om miljøvurdering af planer og programmer. En ny samlet lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM) træder i kraft den 16. maj 2017. Det vurderes ikke, at den nye lov vil ændre metode eller vurderinger.
	17) Vi skal anmode om, at der udarbejdes en miljøvurdering af, hvilke gener og konsekvenser støj, vibrationer, sandfygning og ikke mindst støv vil få for os og øvrige naboer til graveområdet.	17) Se punkt 12)
	18) Det bør undersøges i en miljøvurdering, hvordan sandfygning og støv fra det meget fine sand påvirker dyr og plantevækst. Der henvises til højesteretsdomme U.1965.761 og U.1967.495 samt de undersøgelser og vurderinger, der ligger til grund herfor. Det bør miljøvurderes – ud fra hvornår graveområdet er udtømt for råstoffer, og ud fra hvornår en efterbehandling kan stå færdig - hvilken påvirkning det har på Fingerplan 2013 og dermed friluftslivet og de rekreative interesser.	18) Se punkt 12). Mange råstofgrave fungerer både under og efter indvinding som særdeles gode habitater for dyr og planter på grund af den næringsfattige jord. Denne viden var man ikke bevidst om tidligere. Regionen kan ikke fastsætte, hvornår ressourcen i et graveområde vil være færdigindvundet. Der vil ved en evt. ansøgning meddeles tilladelse til en årlig indvindingsmængde. I miljøvurderingen af råstofplanen tages der højde for den regionale planlægning i Fingerplan 2013. Sådanne forhold kan indarbejdes i efterbehandlingsplanen.
	19) Alle arealer, der omkranser det foreslåede graveområde, og som ligger helt op til graveområdet, består af speciel fin natur med høje naturværdier, og specielt områderne, der omkranser mod nordøst, hele østsiden, mod syd og sydvest er meget følsomme.	19) Taget til efterretning. Forholdene medtages i miljøvurderingen.
	20) Skovbyggelinjerne bør overholdes. Dette indskrænker den sydvestlige del af graveområdet væsentligt.	20) Skovbyggelinjen har til formål at sikre, at der ikke placeres bebyggelse, såsom bygninger, skure, campingvogne og master. Råstof indvinding er ikke i strid med formålet og kan derfor godt ske indenfor skovbyggelinjen.
	21) Det fredede område Fuglesødal grænser helt op til det foreslåede graveområde, og er ikke beliggende 500 meter fra graveområdet, som angivet i screeningen.	21) Af miljøscreeningen fremgår det, at området ligger mindre end 500 m fra det foreslåede graveområde. Ved en reducering af graveområdet er afstanden ca. 400 m, og graveområdet vurderes ikke at ville påvirke fredningen.
	22) 63 % af det forslåede graveområde ligger i den udpegede sprednings-korridor. Indskrænkes korridoren til 150-300 meter i graveperioden, og senere indgår i en	22) Spredningskorridoren består af både områder med beskyttet natur, marker og andet. Graveområdet indskrænker ganske rigtigt korridorens bredde betydeligt, men det er regionens vurdering, at indvinding i området kan ske uden at det påvirker de arter, der benytter korridorerne. Råstofindvindingen er begrænset til at

	efterbehandlingsplan, vil det trække ud i rigtig mange år før arealet er efterbehandlet, og det vil aldrig blive det samme. Hele spredningskorridoren, som i dag indeholder talrige dyrearter - flere af dem endog rødlistede arter, herunder fugle og padder - og meget varieret planteliv, henstår uberørt og bør udtages af det forslåede graveområde. Alternativt skal konsekvenserne beskrives i en miljøvurdering.	foregå i dagtimerne og typisk kun på hverdage, og mange af de dyr, der benytter korridorerne bevæger sig udenfor dette tidsrum. Fødegrundlag for dyrene vurderes ikke at ændres væsentligt. Med en efterbehandlingsplan til naturområde kan der etableres værdifuld natur der kan indgå i spredningskorridoren.
	23) Hele området omkring søen ved Værebro å og den nordøstlige del lige op til det foreslåede graveområde er af helt speciel karakter. Hvordan vil fugle og flagermus reagere på støj, støv og vibrationer? Dette bør undersøges i en miljøvurdering.	23) Flagermus vil ikke blive påvirket af grusgravning, da de sover i dagstimerne. Kun hvis deres levesteder (træer, gamle huse m.m.) fjernes kan de blive påvirket, dette kan sikres i en indvindingstilladelse. Vandhuller fra selve grusgravningen kan desuden medvirke til et øget insektliv og derved øget fødegrundlag for disse. I forhold til fugle er det korrekt at særligt støj kan bevirke, at vise fugle fortrækker for området. Dette er dog primært ved meget støjende og vedvarende aktivitet. Grusgravning støjer meget lokalt, og da der i området i forvejen findes andre støjende landbrugs/drivhus- aktiviteter vurderes grusgraven ikke at kunne medvirke til egentlige gener for fugle i området. Støv og viberationer er uden påvirkning.
	24) Hvilke arter er der tale om i den varierede natur og hvordan vil plantelivet i og omkring det forslåede graveområde blive påvirket af specielt det meget fine, flygtige sand og støv? Dette bør undersøges nærmere i en miljøvurdering.	24) Gener fra sand og støv kan begrænses og reguleres i en evt. indvindingstilladelse, således at planter og dyr i nærtliggende naturarealer ikke påvirkes. Mange dyr og planer foretrækker næringsfattig jord som finde i grusgrave.
	25) Hele det foreslåede graveområde ligger i bevaringsværdigt landskab og ikke kun 25 % som angivet i miljøscreeningen.	25) Kun den sydlige del af området ligger i bevaringsværdigt landskab, mens hele området ligger i national geologisk interesseområde.
	26) Forholdene i Kommuneplanens retningslinjer for geologi, pkt. 4.5.1 - 4.5.4 bør belyses nærmere	26) Regionen skal ved udpegningen af graveområder vurdere en lang række planforhold. Nationalgeologisk interesseområde er vurdere nærmere i miljøvurderingen.
	27) Vi går stærkt ud fra, at Regionen har taget indvinder af drikkevand fra Bjellekær kildeplads med i partshøringen, og at indvinder dermed har mulighed for at komme med høringssvar	27) HOFOR er blevet hørt i sagen.
	28) Hvordan forholder det sig med den belastning i forhold til grundvandet, som Vindekilde allerede udøver ved deres komposteringsanlæg - er overjorden og evt.	28) Ved at udtage landsbrugsarealet til råstofindvinding, sænkes næringsstoffrigivelsen til underliggende den grundvandsressource. Regionen er ikke myndighed på eksisterende erhverv. Der henvises til kommunen.

	underliggende lag forurenede?	
	29) Gravningens indvirken på vandstanden og øvrige grundvandsforhold bør undersøges yderligere.	29) Regionen finder ikke, at indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl har indflydelse på vandindvindingen, da indvinding af råstoffer ikke medfører risiko for forurening af grundvandet eller medfører væsentlige ændringer på grundvandets kvantitet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvindng under grundvandsspejl". Bjellekær Kildeplads har ikke en boring i graveområdet. Den eneste boring der er beliggende i graveområdet er en privat vandboring på Vindekildevej 11, i udkanten af graveområdet. Der er en vandforsyningsboring på markarealet lige øst for graveområdet, denne er ikke aktiv.
	30) Hvordan kommer man til og fra graveområdet og videre ud på de offentlige veje? Hvordan kan man foretage en Miljøscreening, når man ikke har med i planerne, hvor transporten af materialerne på vejnettet skal foregå? Transportvejene placering og div. påvirkninger bør undersøges nærmere i en miljøvurdering af konsekvenserne.	30) Afklaring vedr. adgangsforhold sker i forbindelse med ansøgning om en konkret indvindingstilladelse og et konkret projekt.
	31) Det foreslåede graveområde ligger i et kulturarvsmiljø med store værdier. Der er levn fra både oldtiden, bronze-alderen og jernalderen, og der er mange værdifulde fund, der begrunder, at der kan være mere.	31) Hensynet til kulturarvsarealer, beskyttede diger og fortidsminder på arealet håndteres i en evt. indvindingstilladelse. Såfremt der forventes fund vil der blive stille vilkår om arkæologiske søgerender.
	32) I kanten af Bjellekjærvej ved Tranemosen står en helleristning, som er et fredet fortidsminde. Beskyttelseszonen skal overholdes, og den strækker sig et stykke ud i det foreslåede graveområde	32) Fredede fortidsminder er omfattet af en beskyttelseszone.
	33) Der er 3 beskyttede diger inde i det foreslåede graveområde. Derudover er der diger, der ligger i skellet til graveområdet. Beskyttelseslinierne bør overholdes og samtidig henviser vi til sammenstyrtnings-problematikken ved det fine sand.	33) Se svar til punkt 31)
	34) Graves der sand/grus i det foreslåede graveområde, kan det forventes, at der skal bruges umådelige mængder af vand ved sikring mod sandflugt/støv. Hvor skal denne vandressource komme fra?	34) Regionen er ikke af den opfattelse at råstofindvinding inkl. støvbekæmpelse medfører forbrug af store vandmængder.

	35) Der kan være meget stor risiko for sammenstyrtning i graveområdet pga det fine sand. Der må således holdes behørig afstand til naboskel, beskyttelseslinier og i det hele taget tages hensyn til disse forhold, som må undersøges nærmere i en miljøvurdering.	35) Det er muligt at tilrettelægge indvinding af råstoffer, så risiko for uheld reduceres. Vilkår i en evt. tilladelse skal overholdes. Der er mange erfaringer med at indvinde finkornede materialer i Danmark.
	36) Vi mener ikke der er så store forekomster, som man beskriver fra indvinders side. Samtidig er det spørgsmålet om denne forekomst af det fine sand overhovedet er særlig anvendeligt. Disse forhold bør undersøges nærmere i en miljø-undersøgelse.	36) Regionen vurderer, at forekomsten af råstoffer i området er af samfundsmæssig betydning.
Hans og Inge Stage Sigeradalvej 12 3670 Veksø	1) Hele området burde udgå som interesseområde, idet der er mange miljømæssige konsekvenser ved at tillade råstofudvinding af dette område. Der bør udarbejdes miljøvurdering/VVM for projektet såfremt området fastholdes.	1) Området er ikke udlagt til interesseområde. Der er konstateret en råstofressource i området, hvorfor det er udpeget som forslag til graveområde. I miljørapporten vil landskabelig og geologiske værdier blive vurderet nærmere.
	2) Man bør planlægge ud fra nyeste og bedst viden jf. implementering af kommende VVM-direktiv.	2) Råstofplan 2016 vil blive miljøvurderet i henhold til gældende lovgivning. Den kommen sammenlægning af VVM-bekendtgørelse og lov om miljøvurdering af planer og programmer ændrer ikke væsentligt på miljøvurderingen.
	3) Vi bor på Sigersdalvej 12, matr. 14a som støder lige op til graveområdet, nærmere betegnet til matr. 14l. Vi anmoder om, at dette område udtages af planen om råstofudvinding, da det vil udgøre stor risiko for ejendom – mennesker og dyr.	3) Taget til efterretning. Udlæg af graveområde er ikke ensbetydende med at der gives tilladelse til indvinding på hele arealet. Udlæg af graveområder må foretages, hvor der er en ressource, og hvor påvirkningen er mindst muligt.
	4) Forbedring af spredningskorridor efter råstofindvinding bør vurderes nærmere, da en del af korridorens passager bliver halveret i bredden.	4) Spredningskorridoren består af områder med beskyttet natur, marker og andet. Graveområdet indskrænker ganske rigtig korridorens brede betydeligt, men regionen vurderer, at indvinding i området kan ske uden at det påvirker de arter der benytter korridorerne. Råstofindvinding er begrænset til at foregå i dagstimerne i hverdagen og mange af de dyr der benytter korridorerne bevæger sig udenfor dette tidsrum. Fødegrundlag for dyrene vurderes ikke at ændres væsentligt. En efterbehandlingsplan til natur kan indpasses i korridoren.
	5) Det planlagte graveområde vil have stor negativ indflydelse på det generelle dyreliv. Det vil fordrive arter som rådyr, fasaner, agerhøns og grævling	5) Dyrelivet for omtalte dyr vurderes ikke at blive påvirket, da graveaktiviteterne kun foregår i dagstimerne og da der er mange andre markarealer i området, der sikre et fødegrundlag for dyrene. En aktiv grusgrav kan godt omfatte et rigt dyreliv, og rådyr passerer ofte genne aktive grusgrave.
	6) Store dele af graveområdet er	6) De geologiske værdier vurderes nærmere i

	udlagt til nationalt geologisk interesseområde samt geologisk værdifuldt område, som derfor bør undersøges nærmere.	miljørapporten.
	7) Der anmodes om miljøvurdering af forhold omkring overfladevand, vandløb og vådområder.	7) Der udeledes ikke vand fra grusgravning og der er ingen vådområder inden for graveområdet. Desuden finder regionen ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl har indflydelse på grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl", og de sidste mange års erfaring er med råstofindvinding i Danmark. Vådområder eller vandløb i nærheden påvirkes ikke.
	8) Der bør foretages en beregning af vandforbruget og en redegørelse af, hvorfra vandet til vanding for støvgener skal komme.	8) Vandforbruget til støvbekæmpelse vil ikke være stort og regionen finder det ikke nødvendig at undersøge nærmere på nuværende tidspunkt.
	9) Forhold omkring luftkvalitet og støvgener bør vurderes nærmere.	9) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. støj, viberationer, støv, gravhøje, diger m.m.
	10) Støj og vibrationer fra udgravning samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i/på tilstødende ejendomme. Dette forhold bør vurderes nærmere.	10) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. støj, viberationer, støv, gravhøje, diger m.m.
Ole Dalskov Sigersdalvej 6 3670 Veksø	1) Arbejdstider for råstofudvikling er umenneskelige - det er ikke unormalt at der graves/køres fra meget tidlig morgen (kl. 5) til sent aften og ikke nødvendigvis kun 5 dage om ugen. Forholdet bør vurderes.	1) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som f.eks. fastsætter driftstider. Almindeligvis tillades der kørsel til og fra grusgraven i tidsrummet 06-17 på hverdage, 07-14 på lørdage og ikke søndag og helligdage. Arbejde til graven tillades ofte kun på hverdage mellem 07-17 (undtaget helligdage).
	2) Mange lægger vejen forbi Sigersdalvej og nyder områdets udsigt og dyreliv fra nord til øst. Dette vil der blive lukket af for på grund af overfladejord under udgravningen, og den nuværende landskabelige værdi vil efterfølgende være ødelagt for altid. Forholdet bør vurderes.	2) Påvirkningen på den landskabelige værdi vurderes næremere i miljørapporten.
	3) Selvom vi vil rejse en erstatningssag, vil vi aldrig kunne opnå den værdi, vi vil miste i ejendomsværdi på grund af grusgraven 3 meter fra bopælen.	3) Regionens vurdering af graveområder må ikke tage højde for boligpriser.
	4) Skovvangsområde vil blive påvirket af transporten til og fra grusgraven, ligeledes vil hele området omkring grusgraven blive påvirket af sandflugt. Forholdet bør vurderes.	4) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. Regionen finder det muligt at planlægge til og frakørsel til grusgraven så området i tilknytning til Skovvangsvej begrænses mest muligt. Dette kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse.

	5) Spredningskorridoren vil blive lukket mellem den fredede Fuglesødalen med rødlistede dyrearter og Ganløse tunneldalslandskab/Farum Naturpark, tilsvarende fra øst mod Skovvangsområdet. Forholdet bør vurderes.	5) Spredningskorridoren vil stadig være åben langs Værebro Å. Det udlagte område er markareal, og der er tilsvarende arealer på modsatte side af korridoren. Det vurderes ikke nærmere. En efterbehandlingsplan til natur kan skabe gode betingelser for netop sjældne arter, der foretrækker næringsfattig jord.
	6) To Højesteretsdomme dokumenterer, at den forekomst af sand, som også blev udvundet på matr. 14a tilbage i 1965 og 1967 havde en vital skadelig effekt på plantelivet (dele af dommene refereret i høringssvaret).	6) Råstofindvinding har udviklet sig meget siden 1967 og regionen vurderer, at den opfattelse at indvinding i dag ikke vil påvirke plantelivet i de omkringliggende naturområder. Aarhus Universitet har bl.a. dokumenteret hvordan mange ældre råstofgrave skabe unikke habitater for dyr og planter der foretrækker næringsfattig jord.
	7) Området ligger højt og åbent for alle vindretninger og derved kan sandflugt ikke undgås. Forholdet bør vurderes.	7) Regionen finder det muligt at foretage råstofindvinding uden at støvpåvirkningen blive væsentlig.
	8) Matr. nr. 16l, 16m og 17m ligger indenfor skovbyggelinje, og der er et rigt liv af flagermus i området, som bør bevares.	8) Skovbyggelinjen har til formål at sikre at der ikke placeres bebyggelse, såsom bygninger, skure, campingvogne og master. Råstof indvinding er ikke i strid med formålet og kan derfor godt ske indenfor skovbyggelinjen. Flagermus i området vil ikke blive generet af råstofindvinding, da de sover i dagstimerne. Området indeholder ikke levende hegn eller andet, der kan udgøre væsentlige transportveje for flagermus. Ved grusgravning øges flagermus fødegrundlag ofte, som følge af øget mængder insekter i de mange vandhuller/søer.
	9) En vold af muldjord, støjvold 3 meter fra vinduet og ét hul på 15 meter vil naturligvis skade landskabet. Forholdet bør vurderes.	9) Påvirkningen på den landskabelige værdi vurderes næremere i miljørapporten.
	10) Nationalmuseet har tidligere vist stor interesse for arkæologiske fund og området.	10) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. fortidsminder og andre arkæologiske fund.
	11) Der er en privat boring 10 meter fra området på matr. 35	11) Regionen finder ikke, at indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl kan sænke eller forurene grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindere ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl", samt erfaringer fra råstofindvinding i Danmark gennem de sidste årtider. Det medtages ikke i miljøvurderingsrapporten.
	12) Støvgener vil fremkomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport fra råstofgravene. -ved kørsel fra grusgraven trækkes sandet med på dæk, og selvom det pålægges at overdække med	12) Regionen vurderer, at råstofindvinding i området ikke vil medføre væsentlige påvirkninger fra støv. Vurderingen er baseret på hvor mange naboer der kan blive påvirket af indvindingen. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at minimere støvgener.

	presenning m.m., vil der tilsvarende spildes/fyge fra lasten. Forholdet bør vurderes.	
	13) Vores ejendom er fra 1883 og kun fundamenteret på kampsten. Dermed risiko for sætningsskader.	13) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. viberationer, således at det kan sikres at der ikke sker skade på nabobebyggelserne.
	14) Graveområdet vil påvirke hele lokalområdet, ikke mindst Skovvangsområdet, og de små bysamfund i Søsum samt Ganløse. Dette var begrundelse for afslag fra Egedal kommune i 2008 til et mindre udvindingsareal. Forholdet bør vurderes.	14) Det var som udgangspunkt ikke muligt at meddele tilladelse til råstofindvinding af Egedal Kommune, da arealet ikke var udpeget som graveområde, og de planmæssige forhold vurderet.
	15) Ved ét eventuel reduceret projekt kun omhandlede Vindekilde´s egne jorde matr.nr.: 14l, 15a, 15g, 15l og 36 - er mange af ovenstående problematikker stadig de samme.	15) Taget til efterretning. Området er reduceret i forhold til forslaget, se beslutning nederst.
Hanne og Willy Hansen Skovvangsvej 44 3670 Veksø	1) Området langs Skovvangsvej er meget følsomt overfor støj og trafik, og på den baggrund kan vi ikke forstå hvordan en miljøscreening kan komme frem til, at trafik og støj ikke skal vurderes yderligere. Andre ansøgninger der ville medføre øget trafik, er blevet afvist af Egedal Kommune.	1) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. Regionen vurderer, at der er en relativ kort afstand til det overordnede trafiknet, og at det er muligt at begrænse generne så meget, at det ikke er væsentlig.
	2) Der bør foretages en miljøvurdering af hvilke konsekvenser, det vil få for naboerne til både transportvej og graveområde mht. støj, støv og vibrationer.	2) Taget til efterretning. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. støj, viberationer, støv m.m. og da det kun er et begrænset antal naboer der vil blive berørt, vurderer regionen, at det ikke er væsentligt. Det vurderes ikke nærmere.
	3) Vi har privat vandboring beliggende på Skovvangsvej 49 – kun 40-50 meter fra graveområdet, ligesom Københavns vandforsynings hovedledning løber gennem området. Hvordan er det i tråd med at man vil udpege området som graveområde?	3) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt ”Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl” samt erfaring med råstofindvinding i Danmark gennem de sidste årtier. Udlæg af graveområde er ikke ensbetydende med at der gives tilladelse til indvinding på hele arealet. I en tilladelse kan der stilles vilkår om ikke at grave for tæt på omtalte vandforsyningsledning.
	4) Vores bolig ligger inde i graveområdet og vi frygter den store sandflugt det kan medføre.	4) Taget til efterretning. Der vil stilles vilkår i en evt. tilladelse om vanding af interimsveje.
	5) Området er hjemsted for flere fugle- og dyrearter, samt det	5) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. dyr i området, samt beskyttelse

	ligger i et kulturarvsmiljø. Hvordan tilgodeser man det fremover?	af kulturarv og fortidsminder. Dyrelivet i nærtliggende naturområder, vurderes ikke at blive påvirket. En efterbehandling til natur kan skabe særdele gode vilkår for dyre- og plantelivet.
Torben Skov Skovvangsvej 65 B, 3660 Stenløse Henrik Røbel Skovvangsvej 59, 3660 Stenløse Ulrik Linvald Skovvangsvej 55, 3660 Stenløse	1) Der udtrykkes forundring over, at beboerne ikke er blevet inddraget i den partshøringsprocessen på grund af beliggenhed i forhold til graveområde og transportvej. Beboerne ønskes inddraget i høring og tidsfristen forlænges i forhold hertil.	1) Taget til efterretning. Regionen har foretaget en vurdering af hvem der vurderes at have en individuel interesse i sagen. Efterfølgende er alle der har indsendt høringssvar betragtet som part. Forslag til Råstofplan 2016 sendes i offentlig høring i 8 uger, hvor der kan indsendes høringssvar.
	2) Det foreslåede nye graveområde vil indebære en voldsom trafikmæssig merbelastning af Skovvangsvej og tilstødende lokalveje med tung lastvognstrafik ned til 5 meter fra bebyggelsens facader.	2) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. Regionen finder det muligt at planlægge til og frakørsel til grusgraven så påvirkning af området i tilknytning til Skovvangsvej begrænses mest muligt. Dette kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse.
	3) Der har gennem flere år ikke foreligget og fortsat ikke foreligger gyldig landzonetilladelse til vognmandsaktiviteter på ejendommen Vindekildevej 11.	3) Det er Egedal Kommune der myndighed på dette område og kan meddele tilladelse til aktiviteter i landzonen. Udpegning af graveområde efter råstofloven har ikke indflydelse myndighedsbehandling efter andre love.
	4) Ved grusgravning i området vil der således blive tale om en voldsom forøgelse af støj, vibrationer og de støvmæssige problemer, både som følge af selve udgravnings- og transportaktiviteten med sidstnævnte yderligere forstærket af karakteren af områdets særlige sandforekomster.	4) En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. støj, støv og viberationer.
	5) Ved de herskende vind- og terræn-forhold såvel som i forbindelse med den forventelige intensive transport-aktivitet må der påregnes en omfattende spredning af fint sandstøv langt udover rammerne og nærmeste omgivelser til udgravningsområdet, og som kan få meget alvorlige sundheds- og faunamæssige konsekvenser for bebyggelsen, dens beboere og omkringliggende omgivelser og biotoper.	5) Regionen finder det muligt at indvinde råstoffer i området uden at det vil påvirke lokalsamfundet væsentligt. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår som tager hensyn til f.eks. støj, støv og viberationer.
	6) Miljøscreeningen betragtes på flere områder som på samme tid undervurderende de faktiske problemer og konsekvenser af råstofindvinding i området og samtidig overvurderende	6) Taget til efterretning.

	effekten af mulige begrænsende forholdsregler og reguleringer i forhold til disse. Desuden tilsidesætter miljøscreeningen på kritisabel vis væsentlige behov for yderligere udredning og vurderinger.	
Agrovi Videncenter v/ Tina Seligmann Petersen på vegne af Svend Hansen Skovvangsvej 49 3670 Veksø	1) Svend Hansen ønsker ikke at lade sit areal indgå som en del af grusgravningsarealet. Det skal derfor tages ud af projektet.	1) Det er regionen, der er planmyndighed for udpegning af graveområder, hvor der findes råstofressourcer. Det er imidlertid grundejer, som beslutter om der skal indvindes råstoffer på arealet. Formålet med graveområder er at sikre tilgængelige råstofressourcer på sigt.
	2) Ejendommen er drænet pga. tætte lerlag i gruset. Det er derfor tvivlsomt om der er de forventede mængder grus.	2) Taget til efterretning. Et lerlag vil virke vandstandsende. Geologiske boringer viser et øvre tyndt morænelerslag, hvorunder der ligger smeltevandssand med indslag af smeltevandsgrus i dybden. Der er på baggrund af boringer foretaget en vurdering af råstofressourcens størrelse.
	3) Der er følsomt overfor støj og trafik omkring Skovvangsvej, og det er derfor uforståeligt hvordan en miljøscreening kan komme frem til at trafik og støj ikke skal vurderes yderligere, når der skal være trafik i rigtig mange timer dagligt i rigtig mange år. Dertil kommer tilkørsel af jord til efterbehandling, så det tager dobbelt tid. Der bør foretages miljøvurdering i forhold til transportveje, støj, støv og vibrationer.	3) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet, men er bevidst om, at råstofindvinding medfører en stigning i trafikken. Regionen finder det muligt at planlægge til og frakørsel til grusgraven så området i tilknytning til Skovvangsvej, så påvirkningen begrænses mest muligt. Dette kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse.
	4) Hvordan harmonerer udpegning af råstofområder med Egedal trafikplan?	4) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. Råstofplanen er en sektorplan der planmæssigt ligger over kommuneplanen.
	5) Der er basis for fund af arkæologisk betydning.	5) Taget til efterretning. Fortidsminder er altid omfattet af beskyttelseslinjer. I en tilladels vil der stilles vilkår, såfremt der træffes arkæoliske fortidsminder.
	6) Sandtypen på arealerne er meget fint, og det bør undersøges hvilken betydning sandfygning vil få for naboerne og landbrugsafgrøderne.	6) Støv og sand kan ikke helt undgås fra en grusgrav, men der vil blive stillet vilkår om regulering af støj, støv og vibrationer i en evt. tilladelse.
	7) Hvordan vil råstofgravning og trafik indvirke på den store bestand af flagermus i området?	7) Flagermus sover i dagstimerne, og da der ikke er umiddelbare leve- eller fourageringssteder i graveområdet vurderes disse ikke at kunne påvirkes negativt ved råstofindvinding. Råstofindvinding kan bidrage til et øget fødegrundlag for flagermus i området, da der ved søer i gravene er grobund for et rigt insektliv.
	8) Hvordan tilgodeses fuglelivet, herunder havørne og ravne, ved råstofindvindingen?	8) Råstofindvinding i pågældende område fjerner ikke områder med fødegrundlag for de to omtalte arter og afstanden til deres potentielle levesteder (Fuglesødal) er så stor at støj ikke vil påvirke dem.
	9) På skovvangsvej 49 er der en privat vandboring, der også	9) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl kan medføre sænkning

	betjener Skovvangsvej 44.	eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt erfaringer med råstofindvinding i Danmark gennem de sidste årtier.
	10) Der er ca. 400-500 meter til Bjellekær Kildeplads, hvor der arbejdes på 300 meter BNBO omkring kildepladsen.	10) Se svar til punkt 9)
Johannes Munk Bjellekærvej 19 3670 Veksø	1) Ønsker ikke at lade sit areal indgå som en del af grusgravningsarealet. Det skal derfor tages ud af projektet.	1) Det er regionen, der er planmyndighed for udpegning af graveområder, hvor der findes råstofressourcer. Det er imidlertid grundejer, som beslutter om der skal indvindes råstoffer på arealet. Formålet med graveområder er at sikre tilgængelige råstofressourcer på sigt. Området er af andre årsager reduceret til den østlige side af Skovvangsvej. Se beslutning.
	2) Miljøscreeningen virker forjaget og ufuldstændig og skyldes muligvis ny lov der træder i kraft d. 16. maj 2017 som skærper kravene til miljøvur-deringen.	2) Taget til efterretning. Loven der træder i kraft er en sammenlægning af den eksisterende lov om miljøvurdering af planer og programmer og den eksisterende VVM-bekendtgørelse. Den nye lov indeholder ikke særlig skærpede krav i forhold til miljøvurdering af planer.
	3) En grusgrav vil utvivlsomt medføre støjpåvirkning for nærtliggende ejendomme såvel som ejendomme, der rammes af den øgede transport til og fra graveområdet. Nyt VVM-direktiv af 16. maj 2017 skærper støjkravene. Der stilles spørgsmålstegn ved, om disse støjkrav vil kunne overholdes.	3) Taget til efterretning. Udpegning af graveområder er en del af miljøvurdering af råstofplanen, som er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer. En konkret ansøgning om indvinding (projekt) er derimod omfattet af VVM-bekendtgørelsen, som omhandler vurdering af offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Se punkt 2. Den nye lov omfatter ikke konkrete krav til støj men indeholder ændrede regler for vurderingerne. Den nye lov vurderes ikke at ville ændre regionens vurdering
	4) Det er dokumenteret, at den særligt finkornede form for sand, der findes på det areal, der er underlagt miljøscreeningen, er af en karakter, der ikke kan kontrolleres ift. vinden. Der henvises til højesteretsdommene U.1967.495 og U.1965.761. En sandgrav i det pågældende område vil medføre sandflugt grundet sandkornets finkornede natur og derved påvirke miljøet langt ud over gravens grænser. Der ønskes dokumentation for, at dette ikke bør undersøges yderligere	4) Råstofindvinding har udviklet sig meget siden 1967 og regionen vurderer, at indvinding i dag ikke vil påvirke plantelivet i de omkringliggende naturområder. Finkornede forekomster indvindes flere steder i landet og inden for Region Hovedstaden, og anvendes til fx fyld omkring fjernvarmerør mv. I en evt. indvindingstilladelse vil der stilles vilkår til drift, herunder vilkår om støv og støj.
	5) Området bliver hyppigt anvendt til diverse friluftsinteresser såsom ridning, cykling, mountainbike, løb og vandreture. Der ønskes svar på, hvorfor dette forhold ikke bør undersøges nærmere, på trods af	5) Området uden for vejanlæg og bebyggelse udgør udelukkende opdyrket landbrugsareal – dette gælder også den del af området der er udlagt til ydre grøn kile i Fingerplan 2013. Denne plan har til formål at sikre, at der på de udpegede arealer i videst omfang er adgang for alment friluftliv. Dette er ikke tilfældet på nuværende tidspunkt (dyrket mark), men det vurderes at være muligt

	arealet til dels er udlagt til grøn kile.	at sikre i en efterbehandlingsplan for området.
	6) Det ønskes, at der fremtvinges en miljøvurdering, der tydeliggør, at der ikke vil forekomme forringelse af økologisk forbindelse og spredningskorridorens vigtige rolle.	6) Regionen henviser til den overordnede vurdering i miljøscreeningen, og vurderer at der på sigt kan skabes en god økologisk forbindelse med en efterbehandlingsplan der tilgodeser spredningskorridoren.
	7) Det er dokumenteret i højesterets-dommene, at en sandgrav på 4000 m^2 kan forvolde skade på omgivelserne op til 350 m væk. Det findes derfor påfaldende, at dette forhold ifølge miljøscreeningen ikke skal vurderes yderligere, eftersom det omhandlende område ligger direkte op ad et fredet område og omtrent 350m fra en fredet sø. Der forventes en miljøvurdering af, om gravens sand- og støvpåvirkning vil påvirke det fredede områdes plante-, fugle-, dyre- og paddeliv.	7) Råstofindvinding har udviklet sig meget siden 1967, og regionen er af den opfattelse, at indvinding i dag ikke vil påvirke plantelivet i de omkringliggende naturområder. Miljøscreeningen er foretaget for at afklare, hvilke forhold der skal vurderes nærmere. Råstofindvinding vil ikke skade en nærliggende sø og fredning. Ny viden fra bl.a. Aarhus Universitet har dokumenteret, at råstofgrave fungerer som unikke habitater for dyr og planter, som foretrækker de næringsfattige jorde i råstofgravene.
	8) Det omhandlende område er unikt istidslandsskab, der indeholder stor kulturarv, herunder særlige fortidsminder. En sandgrav vil for altid ødelægge Danmarks største sammenhængende tunneldalssystem, hvorfor det er yderst vigtigt, at dette forhold undersøges og vurderes særligt intensivt.	8) Landskabelige og geologiske værdier vil blive vurderet nærmere i miljøvurderingen. Fortidsminder er omfattet af beskyttelseslinjer, og der vil blive stillet vilkår i en evt. tilladelse til indvinding.
	9) Der bør foreligge en miljøvurdering der viser, at en grusgrav, der fjerner grundvandets øverste beskyttelseslag mod forurening, ikke vil medføre forringelse af grundvandet.	9) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark.
	10) Der ønskes en miljøvurdering, der skal undersøge forhold omkring støv og andre emissioner nærmere. Der ønskes forklaring på, hvilke foranstaltninger, der er i sinde at blive anvendt, til at forhindre den uundgåelige sandflugt.	10) Støv m.m. kan ikke helt undgås fra en grusgrav. Mulige tiltag til støvbekæmpelse kan indebære vanding, vilkår om placering af materialer, beplantning med tætte læhegn m.m.
	11) Der ønskes en miljøvurdering, der skal belyse solcellers ydeevne ift. en eventuel sandgrav.	11) Regionen henviser til svar vedr. punkt 10)

	12) Skovvangsvej og det omkringliggende vejnet er meget smalle veje, hvor to personbiler ikke kan køre forbi hinanden uden at begge biler skal ud i vejkanten. Kombinationen af lastbilkørsel og folk der motionerer/cykler/rider er farlig og kan resultere i trafikuheld. Der ønskes en miljøvurdering af dette, eftersom borgernes sikkerhed må være et afgørende forhold, der altid bør kræve grundig vurdering.	12) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. Regionen finder det muligt at planlægge til og frakørsel til grusgraven så påvirkninger af området i tilknytning til Skovvangsvej begrænses mest muligt. Dette kan håndteres i en evt. indvindingstilladelse.
	13) En dyb sandgrav få hundrede meter væk fra fredet sø vil utvivlsomt ændre grundvandsspejlet, hvorfor der ønskes en miljøvurdering, der kan fastslå, at denne ændring ikke vil påvirke søen negativt.	13) Regionen finder ikke, at indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt erfaring fra råstofindvinding gennem de sidste årtier i Danmark.
	14) En stor del af det omhandlende område er udpeget til værdifuldt kulturmiljø, jf. Egedal kommuneplan 2013-2025, hvorfor området indiskutabelt besidder en kulturhistorisk værdi, der er et forhold, der bør undersøges nærmere.	14) Egedal Kommune har udpeget området til værdifuldt kulturmiljø på baggrund af landsbyen Søsums særlige sammenspil med de omkringliggende dyrkningsarealer. Ved en indvinding i området vil hovedparten af de omkringliggende dyrkningsarealer blive bevaret, og graveområdet udgør en meget lille del af det meget store kulturmiljø, hvorfor regionen ikke vurderer påvirkningen som væsentlig.
	15) Socioøkonomiske effekter kan have markant betydning for området og dets borgere. Der ønskes en miljøvurdering af hvilke socioøkonomiske effekter en sandgrav vil medføre.	15) Regionen må ikke lade fx ejendomspriser indvirke på udpegningen af et område. Det vurderes ikke, at der vil være en væsentlig påvirkning på socioøkonomiske faktorer.
Ellemosegaard v/ Frank Hartmann Rasmussen Skovhusvej 5 3670 Veksø	1) Der er alt for mange væsentlige, selvmodsigende og ubelyste parametre, som regionen enten har overset eller af andre årsager ikke har villet medtage.	1) Taget til efterretning.
	2) Hele området ligger i et geologisk værdifuldt område, som er udpeget til nationalt geologisk interesseområde og bevaringsværdigt landskab.	2) Påvirkningen af geologiske og landskabelige værdier vurderes nærmere i miljørapporten.
	3) Grundlaget for at udpege Vildekilde-området som område for råstofindvinding er utilstrækkeligt belyst, da kun den nordlige del af området er undersøgt, og at de påviste råstoffer stort set ikke indeholder fraktioner > 2 mm. Ligeledes udgør fraktionen < end sand (silt) en betydelig del.	3) Der er stor mangel på råstoffer inden for Region Hovedstaden. Regionen vurderer, at ressourcen i området er af en sådan karakterer og omfang, at den har samfundsmæssig værdi. Finkornet sand anvendes som fyldmateriale omkring fx fjernvarmerør m.v.

	4) Hele området er en del af et meget stort system af tunneldale og smeltevandsdale, der er enestående af sin art, og det betydeligste i Danmark. Og tager man højde for beskyttelseslinjer, spredningskorridorer mod øst, fredskov mod vest, fredede Fuglesødal mod syd, værdifuldt kulturmiljø mod nord, beskyttede diger, fortidsminder i øvrigt, så er råstofindvinding i hele området umuligt, hvis man er tro mod sine egne love og paragraffer.	4) Påvirkning på det landskabelige udtryk og geologiske forhold vurderes nærmere i miljørapporten. Regionen henviser i øvrigt til den vurdering, der er i miljøscreeningen og vurderer, at det er muligt at indvinde råstoffer uden at påvirke de omtalte forhold væsentligt. Fortidsminder er omfattet af beskyttelseslinjer.
	5) Af miljøscreeningen fremgår det, at man har vurderet en række forhold til blot at skulle reguleres i råstoftilladelsen. Fastholder regionen at gå videre med forslag om graveområdet, bør der udarbejdes en seriøs VVM-undersøgelse for hele området, hvor alle løsningsmodeller beskrives.	5) Udarbejdelse af råstofplanen er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. En ansøgning om tilladelse vil derimod være omfattet af VVM-bekendtgørelsen. En evt. ansøgning skal screenes, hvorefter der kan træffes afgørelse om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en VVM-redegørelse.
	6) Det er yderste kritisabelt, at så vigtigt et høringsmateriale udsendes til høring hen over sommerferien, hvor både borgere, Egedal kommune, politikere og andre interessenter er på ferie, og ikke har haft den fornødne tid til at svare, hvis man overhovedet har været hjemme i perioden.	6) Taget til efterretning.
	7) Ny Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) - VVM direktiv (2014/52/EU) fra maj 2017 indeholder skærpede krav til miljøvurdering af planer, og specielt i forholdet omkring mennesker og sundhed, der vil komme til at gælde for de fremtidige udpegninger af nye graveområder. Man kan få den tanke, at behandlingen ønskes gennemtrumfet pga. de fremtidige skærpede krav, som ville kunne have stillet selve tilladelsen og/eller borgerne anderledes. Det kræves, at det foreslåede graveområde ved Vindekilde må vente til behandling under Råstofplan 2020 under de nye og skærpede krav, eller at den nye lov bliver anvendt i den igangværende	7) Forslag til Råstofplan 2016 vil blive miljøvurderet i henhold til gældende lovgivning. Hvert 4. år vurderes det, om der skal udarbejdes en ny råstofplan, hvorfor tidsplanen for udarbejdelsen råstofplanen forløber i en fast cyklus.

	proces.	
	8) De udførte boringer alene er beliggende på områdets nordlige matrikler 16m og 16n. Disse matrikler udgør mindre end 1/3 af det sammenlagte område. I den resterende del af det udpegede område forekommer yderligere kun én boring 200.404, beliggende på gården Vindekilde, hvor der er påvist moræneler. Materialernes sammensætning gør, at dets anvendelighed uden sortering eller tilsætning af grovere materialer udefra næppe eller med stor usikkerhed kan finde anvendelse som andet end til dæmningsfyld.	8) Regionen vurderer, at ressourcen i området har en størrelse og kvalitet af samfundsmæssig værdi. Mange steder i Danmark er det nødvendigt at blande materialer for fx at kunne fremstille stabiltgrus af tilstrækkelig høj kvalitet.
	9) Transportbelastning af Skovvangsvej er blevet vurderet af Egedal Kommune i juni 2015 i forbindelse med ansøgning fra Vindekilde I/S, om udvidelse af aktiviteter med bearbejdning af haveaffald til gødningsmateriale. Øget transportbelastning var baggrund for Egedal Kommunes afslag på ansøgningen.	9) Regionen er ikke myndighed på trafikforhold.
	10) Der er flere naboer med bopæl meget tæt på, og nogle med mindre end 3 meter til graveområdet, og her kan det ikke undgås at støj og vibrationer fra maskineri, der benyttes til grusgravning, vil påvirke ens såvel fysiske som mentale tilstand.	10) Støj, støv og viberationer kan ikke undgås ved indvinding af råstoffer. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår vedr. støj, støv og vibrationer.
	11) Vi har flere modne/ældre medborgere, og personligt bor vi på vores gård med 3 generationer, hvor mine forældre er mærket af udsigterne til en grusgrav i baghaven, bl.a. med begrundelsen, at vi bestemt ikke flyttede på landet for at kigge ned i en grusgrav.	11) Taget til efterretning. Regionen er ansvarlig for at udpege graveområder med råstofressourcer til 12 års forbrug. Graveområder må foreslås udpeget, hvor der er en ressource, og hvor påvirkningen forventes at være mindst mulig ud fra en samlet betragtning.
	12) Vi kunne godt ønske os eksempler på hvorledes Region Hovedstaden har forestillet sig fritidsliv og de rekreative interesser reguleret i råstoftilladelsen, og uden at dette giver anledning til væsentlige gener.	12) I en evt. indvindingstilladelse stilles der vilkår om driftstider. Disse vil typisk kun være i dagtimerne på hverdage og evt. lørdage og aldrig på helligdage. Markarealerne inden for graveområdet er privat ejendom. En efterbehandlingsplan og tilladelse vil kunne samtænkes med evt. adgang eller mulighed for at krydse arealerne efter aftale med grundejer.
	13) Personligt vil forslaget til grave-området stavnsbinde os, idet	13) Regionens vurdering af graveområder må ikke tage højde for boligpriser.

	vores ejendom vil falder 30 – 50 %, og i værste fald blive usælgelig.	
	14) At spredningskorridorens passage bliver halveret i bredden er IKKE korrekt, men den bliver simpelthen lukket mellem den fredede Fuglesødal med flere rødlistede dyrearter og Ganløse tunneldals-landskab/Farum Naturpark/Mølle Å Naturpark, og tilsvarende mod Skovvangsområdet.	14) Spredningskorridoren omfatter også Værebro Å og en del af arealet øst for denne. Grusgravning forhindrer ikke passage for dyr og planter, og erfaringer viser at både rådyr, fugle og mange sjældne arter netop har trives med de næringsfattige jorde i råstofgrave.
	15) Området ligger højt og er åbent for alle vindretninger, og derved kan sandflugt ikke undgås (med ref. til to højesteretsdomme) – specielt mod øst ved Værebro Å, Knardrup og lidt længere væk mod Novo Nordisk, Måløv og Origio.	15) Råstofindvinding har udviklet sig meget siden 1967, og regionen er af den opfattelse, at indvinding i dag ikke vil påvirke plantelivet i de omkringliggende naturområder væsentligt.
	16) Der er observationer af flere af de 17 registrerede arter af danske flagermus i området.	16) Flagermus sover i dagstimerne, hvor der vil være aktiv indvinding, og da der ikke er umiddelbare leve- eller fourageringssteder inden for det foreslåede graveområde vurderes flagermus ikke at kunne påvirkes negativt ved råstofindvinding. Råstofindvinding kan bidrage til et øget fødegrundlag for flagermus i området, da der ved søer i gravene er grobund for et rigt insektliv.
	17) Vi har en rimelig stor bestand af rådyr gående på vores jord (op til 15 individer), og de besøger tit vores køkkenhave, og de går efterhånden helt op til huset uden at blive forskrækket over, at vi er der.	17) Taget til efterretning. Fra mange andre grusgrave er det tydeligt, at rådyr ikke skræmmes bort af grusgrave men ofte færdes i områderne.
	18) Fra moseområdet syd for Genbrugsstation Stenløse har vi i år ved flere tilfælde observeret en af de helt store rovfugle stille og roligt (lydløst) flyve over os. Fuglekendere fastslår, at der har været tale om en fiskeørn.	18) Taget til efterretning.
	19) For 2 år siden havde vi et besøg på vores ejendom af en stor ørn, der sad på tagryggen af vores maskinlade. Fuglekendere fastslår, at der har været tale om en havørn.	19) Taget til efterretning.
	20) Vi har en del padder i vores vandhul ind imod Bjellekjær Kildeplads.	20) Taget til efterretning
	21) En vold af muldjord og et hul med en dybde på 15 - 20 (ned til 40 m) meter vil naturligvis skade landskabet.	21) Påvirkningen af geologiske og landskabelige værdier vurderes nærmere i miljørapporten.

	22) Støjvolde er ikke tilstrækkelige for at dæmpe støj til at acceptabelt niveau under lovkrav.	22) Regionen finder, at det er muligt at sikre, at de vejledende grænseværdier overholdes ved indvinding. Dette håndteres ved vilkår i en evt. indvindingstilladelse.
	23) Afstanden er mindre end 250 m fra den nordligste grænse af det foreslåede graveområde til Bjellekær Kildeplads. Denne kildeplads er meget vital som indvindingsområde for HOFOR. Der er nedgravet en rørledning, der fører drikkevand fra HOFOR's Kildeplads "Bjellekjær" ind til København. Rørledningen er lokaliseret og gennemskærer den nordlige del af indvindingsområdet. Det er mere end bekosteligt at foretage en ny rørføring.	23) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt erfaringer med råstofindvinding i Danmark gennem de sidste årtier. Udlægning af graveområdet er ikke ensbetydende med, at der gives tilladelse til indvinding på hele arealet. I en tilladelse kan der stilles vilkår om en vis afstand til den omtalte vandforsyningsledning.
	24) Udsagnet med at der ikke udledes hverken overflade- eller spildevand holder ikke, da det er konstateret ved alle grusgrave.	24) Der udledes ikke spildevand fra grusgrave. I nogle grusgrave anvendes der vand til vask af materialerne, men det er sjældent ved forekomster i Region Hovedstaden. Der anvendes ofte mindre mængder vand til vanding af interne køreveje for at undgå støvgener.
	25) Støvgener kan fremkomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport fra råstofgravene. Ved kørsel fra grusgraven trækkes sandet med på dæk, og selvom det pålægges at overdække med presenning m.m. vil der tilsvarende spildes/fyge fra lasten.	25) Se svar vedr. punkt 10)
	26) Vi er helt uforstående overfor og bekymret over, at andre i lokal-området ikke er blevet hørt i sagen, dvs. de såkaldte Teglværkhusene, der ligger omkring 5m fra Skovvangsvej, hvor den i dag tunge trafik fra Vindekilde kommer forbi med store daglige problemer og gener, og det er kun et spørgsmål om tid inden der sker en ulykke.	26) Der er ikke meddelt tilladelse til indvinding. Der er foretaget høring af nærliggende parter.
	27) Vi går ud fra, at Kommunen har en trafikplan for området, og at den bliver overholdt.	27) Regionen er ikke myndighed på trafikforhold.
	28) Hvilke kommentarer har Stenløse Vandværk til denne screening med et kommende stort merforbrug af vand, og at vandet bliver anvendt til en nytteløs overrisling af sand.	28) Der henvises til høringssvar fra HOFOR, der ikke stiller spørgsmål ved vandforbrug til støvbekæmpelse, denne mængde vand er ubetydelig. Råstoffer fra grusgrave i Danmark er nødvendige for anlæg, byggeri m.v.
	29) Det er direkte forkert at påstå, at energiforbruget vurderes til at	29) Energiforbruget stiger lokalt, men på et regionalt plan er dette forbrug ubetydeligt og ikke væsentligt.

	være ubetydeligt.	
	30) Vi har alle set hvordan arrene efter råstofindvindingen andre steder ALDRIG /IKKE kan reetableres. Landskabet er og forbliver ødelagt for altid bl.a. fordi man i dag ikke må tilføre opfyld, og et smukt og dejligt bakkedrag bliver til ét hul i jorden.	30) Taget til efterretning. Råstofindvinding medfører en ændring af landskabet. Råstofferne bidrager til samfundets udvikling fx byggeri af huse, anlæg af veje, fliser, produktion m.v.
	31) Vi har en del solfangere på tagene, og vi har ansøgt om solceller. Med den forventede sandflugt fra et evt. graveområde, så opnår vi ikke den ønskede effekt af investeringen, og det bliver der jo heller ikke kompenseret for.	31) Der henvises til svar vedr. punkt 10)
	32) Ved en evt. udnyttelse af råstofferne, så påføres der en kæmpe og betydelig økonomisk byrde til Egedal Kommune, da de små og smalle landeveje ikke kan klare det store trafikale pres fra lastbilerne.	32) Egedal Kommune er vejmyndighed og har udgifter til vedligehold af veje. Råstoffer er en forudsætning for samfundets udvikling, og man må formode, at materialer fra en evt. indvinding afsættes i lokalområdet, herunder fx til udbygning og vedligeholdelse af veje, nybyggeri i Egedal Kommune, fliser, anlægsprojekter m.v. Fx er der de sidste år, anvendt store mængder råstoffer til anlæg af Frederikssundsmotorvejen.
Nikolaj & Nathalie Nikolajsen Kalveholmvej 6, Knardrup 3660 Stenløse	1) Der foreligger ikke opdaterede, og for området dækkende, boreprøver, der viser kvaliteten og kvantiteten af de råstoffer der er ansøgt om at udvinde.	1) Råstofforekomsten ved Vindekilde er velbelyst på baggrund af flere forskellige undersøgelser. Det er regionens vurdering, at der er tale om en erhvervsmæssig interessant forekomst af sand, der for eksempel har en anvendelse til fyldsand i forbindelse med nedlægning af ledninger.
	2) Manglende tilbundsgående undersøgelser af konsekvenserne af sandflugt – både økonomisk og ikke mindst sundhedsmæssige. I 1960'erne valgte man at lukke en grusgrav på matr. nr. 14a på grund af sandfygnings- problemer på de omliggende landbrugsejendomme. Grusgraven som blev lukket omfattede et areal på 4.000 m2. I det ansøgte risikerer vi et areal på op mod 80-100 gange i størrelse!	2) Støj, støv og viberationer kan ikke undgås ved indvinding af råstoffer. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår vedr. støj, støv og vibrationer. Det er gennem vilkårsfastsættelse efter regionens vurdering muligt at sikre, at der ikke vil opstå væsentlige støvgener for de omkringliggende ejendomme. Regionen fører som myndighed tilsyn med råstofgravene med henblik på at sikre, at indvindingen foregår i overensstemmelse med råstofloven og vilkår stillet i forbindelse med konkrete tilladelser til råstofindvinding. Forud for udnyttelse af en tilladelse til råstofindvinding skal der foreligge en godkendt grave- og efterbehandlingsplan. I denne er der mulighed for at opdele råstofindvindingen i etaper, det er således ikke hele arealet, der vil være åbent på én gang.
	3) Den miljøscreening som Region Hovedstaden har udarbejdet nævner ikke Højesteretsdommene fra 1960'erne, men beskriver under socioøkonomiske effekter, at grusgravningen ikke har effekt på områdets erhvervsliv. Det må vi afvise som tilfredsstillende resultat af miljøscreeningen, og kræver grundigere undersøgelse	3) Der bør jfr. ovenstående ikke være negative effekter på høstudbytte o.lign. på de omkringliggende ejendomme.

	og afdækning af konsekvenserne ved åbning af nye grusgrave indeholdende silt.	
	4) Hvordan kan reetablering overhovedet komme i spil, når allerede synlige aftaler viser, at der er tanker om udnyttelse af området til andre erhvervsmæssige aktiviteter som betonknusning og recycling efter endt gravning?	4) Forud for udnyttelse af en tilladelse til råstofindvinding skal der foreligge en godkendt grave- og efterbehandlingsplan, som regionen er tilsynsmyndighed på. Aktiviteter som ikke er direkte relaterede til råstofindvindingen, som eksempelvis etablering af betonknusning og recycling, kan ikke etableres under henvisning til tilladelsen efter råstofloven. Disse aktiviteter kræver tilladelse efter lovgivning, der ligger under kommunernes myndighedsområde.
	5) I Råstofplan 2016, bemærkninger til retningslinje 1, står der "Et graveområde kan reduceres og overgå til anden anvendelse, hvis det overfor regionen dokumenteres, at råstofforekomsten er udnyttet eller er erhvervsmæssigt uinteressant.", så er vejen banet for direkte anlæggelse af disse tidligere afviste aktiviteter.	5) Et graveområde kan reduceres og overgå til anden anvendelse, hvis det overfor regionen dokumenteres, at råstofforekomsten er udnyttet eller er erhvervsmæssigt uinteressant. Dette vil ske ved udarbejdelse af et tillæg til råstofplanen. Tillæg til råstofplanen skal vedtages af Regionsrådet og processen svarer til processen for revision af råstofplanen; der skal miljøscreenes og foretages partshøringer på samme vis. Når området er udtaget af planen, er det kommunen, der overtager myndigheden over området som plan- og miljømyndighed og som derfor beslutter hvilken arealanvendelse, der vil være mulig på arealet; dog vil vilkår af varig betydning, der er tinglyst på ejendommen i forbindelse med en eventuel udnyttet råstoftilladelse, skulle overholdes. Det gælder vilkår som for eksempel forbud mod gødskning og sprøjtning eller placering og udformning af råstofgravesøer (banketter o.lign).
	6) Med de interesser der kan konstateres at være i konflikt med ønsket om gravning i området, undrer det os voldsomt, at området overhovedet har kunnet udpeges af Region Hovedstaden som graveområde.	6) Der vil ved etablering af råstofgrave altid ske en påvirkning af landskabet. Påvirkning på det landskabelige udtryk og geologiske forhold vurderes nærmere i miljørapporten. Regionen henviser i øvrigt til den vurdering, der er i miljøscreeningen og vurderer, at det er muligt at indvinde råstoffer uden at påvirke de omtalte forhold væsentligt.
	7) De trafikale spørgsmål er slet ikke belyst. Det eksisterende vejnet omkring Ganløse er i forvejen stærkt overbelastet pga. tung trafik og er slet ikke dimensioneret til yderlige trafik.	7) Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. Regionen finder det muligt at planlægge til og frakørsel til grusgraven så påvirkninger af området i tilknytning til Skovvangsvej begrænses mest muligt. Dette kan håndteres i en evt. tilladelse til indvinding af råstoffer.
Beslutning: På bagrund af miljøscreeningen, de indkomne høringsvar og en miljøvurdering af landskabelig værdi og geologisk interesseområde (Se Miljøvurdering af Råstofplan 2016) besluttes det at: **Graveområde reduceres i forhold til forslaget i miljøscreeningen og medtages i Råstofplan 2016. Der opstilles forudsætninger for fremtidig indvinding i graveområdet.**		

Graveområde L2 Ledøje Vest i Egedal Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Slots- og Kulturstyrelsen	Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet i den nordlige del bør bevares in situ.	Taget til efterretning. Kulturhistoriske interesser er behandlet i miljørapporten.
Kroppedal Museum	Indvinding indenfor de to kulturarvsarealer frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal.	Taget til efterretning. Der stilles i en indvindingstilladelse vilkår om arkæologiske søgerender, og om museet orienteres i rimelig tid før jorden rømmes, således at evt. fortidsminder kan sikres.
Inge Bastkær Provst Frederikssund Provsti	1) Ud fra en foreløbigt beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø. 2) Muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i stilhed. 3) Med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelses-zonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes. 4) Interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelseszonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen.	1) I en evt. indvindingstilladelse stilles der vilkår om mængden af råstoffer, der kan indvindes årligt og dermed også den trafikmæssige belastning. Området reduceres mod syd. Adgangsvej vil først kunne fastlægges i forbindelse med en konkret tilladelse, og der vil kunne tages hensyn til støjpåvirkningen i Ledøje By og derved nærheden til Ledøje Kirke. Se beslutning. 2) Afstanden mellem graveområdet og kirken er 800 m. Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjkrav kan overholdes ved kirken. 3) Med indskrænkningen af graveområdet vil der være > 800 m fra kanten af graveområdet til Ledøje Kirke. 4) Med indskrænkningen af graveområdet vil der være > 800 m fra graveområdets afgrænsning til Ledøje Kirke.
Inge Bo Mikkelsen Formand f. Ledøje-Smørum Menighedsråd	1) Ud fra en foreløbigt beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø.	Der henvises til svar vedr. høringssvar fra Provst Inge Bastkær, se ovenfor.

	2) Muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i stilhed. 3) Med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelses-zonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes. 4) Interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelses-zonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen.	
Egedal Kommune	1) Der ønskes ikke flere områder udlagt til råstofgravning i Egedal Kommune, da udgravningerne gør stor skade på værdifulde og kulturhistoriske landskaber og de kulturhistoriske landskabsspor omkring Ledøje by vil for altid være væk. 2) Råstofgravning vil uundgåeligt påvirke mange borgere ved gravearbejdet og den trafikale belastning. 3) Der er angivet alternative afgrænsninger af graveområder. 4) Interesseområder ved Søsum og Hove ønskes udtaget af den kommende råstofplan, da kommunen med to lerindvindingsområder og tre sand- og grusområder vurderes at være dækket ind. 5) Alle tre graveområder bør miljøvurderes.	1) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource, og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Forholdet omkring kulturhistoriske interesser er behandles i miljørapporten. 2) Støj, støv og vibrationer kan ikke helt undgås ved indvinding af råstoffer eller trafikken herfra. En evt. indvindingstilladelse meddeles på en række vilkår om støj, støv, viberationer og trafik. 3) Taget til efterretning, se beslutning. 4) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12 års forbrug i regionen. Interesseområderne udpeges, hvor der er ifølge geologisk viden findes en råstofforekomst af samfundsmæssig interesse. Udpegningen skal sikre, at der ikke sker anden planlægning i områderne, der kan forhindre fremtidig indvinding af ressourcen. Interesseområde ved Ledøje begrænses til kun at omfatte den østlige del, og områderne ved Søsum og Hove bevares. Råstoffer anvendes bl.a. til anlæg og vedligehold af veje i regionen samt byggeri m.v. 5) Graveområdet ved Ledøje Nord udgår. For graveområdet ved Vridsløsemagle behandles støj (inde- og udendørs) i Miljørapporten og for indeværende område (Ledøje Vest) behandles forhold vedr. kulturhistoriske interesser og

		grundvand i miljørapporten.
	6) Det skal sikres at den trafikale afvikling ikke vil påvirke Ledøje by og at trafikken ledes udenom byen.	6) Taget til efterretning. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår vedr. adgang til graveområdet, og det vil ske i samordning med Egedal Kommune som vejmyndighed.
	7) Området ligger i oplandet til Nybølle Øst kildeplads og Hove Kildeplads. Regionen skal forholde sig til påvirkningen af kildepladserne og det grundvandsdannende opland til Nybølle Øst Kildeplads.	7) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt de sidste årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark.
	8) Hvorfor skal privat boring til Nybøllevej 18 vurderes nærmere, når private boringer indenfor Ledøje Nord og Vindekilde ikke skal? Hvad er forskellen og årsagen til en nærmere vurdering i dette ene tilfælde?	8) Den del af graveområdet, som omfatter den pågældende private boring, udtages af forslaget til graveområdet. Forholdet miljøvurderes derfor ikke i miljørapport.
	9) Der er bilag IV-arter i Tysmosen i den sydlige kant af graveområdet. Graveområdet skal justeres, så det ikke rækker ind i fredningen, ligesom det ikke kan undgås at mosen påvirkes af råstofgravning.	9) Råstofindvinding vurderes ikke at ville påvirke vandstanden i mosen. Graveområdet indskrænkes således, at arealet syd for Nybøllevej udgår, og afstanden til mosen bliver mindst 350 m.
	10) Miljøstyrelsens støjgrænser gælder ikke kun indendørs, men også på udendørs opholdsarealer.	10) Regionen er bekendt med Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om, at de vejledende grænseværdier overholdes.
	11) Graveområdet bør udgå af råstofplanen eller alternativt reduceres til den nordlige del (kortbilag med alternativ afgrænsning vedlagt).	11) Taget til efterretning, se beslutning.
	12) Egedal Kommune ønsker generelt ikke at der udpeges nye graveområder i kommunen, og at eksisterende udlagte interesseområder skal fjernes fra Råstofplanen.	12) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende i dag, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Området omkring Egedal og Frederikssund er netop et område, hvor der anvendes meget sand og grus til fx motorveje, ny fjordforbindelse, Vinge by m.v.
HOFOR	Området ligger opstrøms Nybølle og Hove Kildepladser og er dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.	Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten. Hvis drikkevandsressourcen forringes har den, der forårsager forringelse pligt til at yde erstatning, jf. vandforsyningsloven.
John Jantzen, Jantzen og Lund Advokater På vegne af Ledøje Vandværk	1) Det undrer, at Ledøje Vandværk ikke er inviteret som høringspart, da størstedelen af indvindingsoplandet er beliggende i det foreslåede graveområde nord og vest for Ledøje.	1) Taget til efterretning. Ledøje Vandværk er at betragte som part i sagen, og høringssvaret inddrages i regionens vurdering af forslaget til graveområde.

	2) Bestyrelsen har noteret sig regionens ringe interesse for og beskedne indsigt i Ledøje Vandværks fremtidige vandindvinding, da regionen er bevidst om, at området er udlagt til OSD og NFI.	2) Miljøscreeningen nævner, at området er beliggende i OSD og NFI. Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl vil medføre væsentlig sænkning af grundvandsspejlet eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale vandindvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark. Se desuden punkt 1.
	3) Regionen omtaler to private boringer indenfor det foreslåede område, men omtaler ikke boringerne der forsyner Ledøje landsby og opland.	3) Taget til efterretning.
	4) Regionens vurdering af at råstofgravning over og under grundvandsspejl ikke påvirker grundvandskvaliteten eller -kvantiteten baserer sig på teori og matematiske beregninger i gravefasen og i mindre grad efter afsluttet og retableret område.	4) Regionens vurdering baseres bl.a. på resultaterne af Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl". I dette projekt indgår en langvarig monitering af grundvandspejlet i forbindelse med indvinding under grundvandsspejl flere steder i Danmark.
	5) Regionen anfører at området kan efterbehandles med skovrejsning og vurderer at det i efterbehandlingen er muligt at tilpasse området til landskabelige interesser. Uanset om graveområdet efterbehandles med sø eller skov/andet landskab vil området være frataget nuværende grundvandsbeskyttelse i form af moræneler og grusforekomster.	5) Der henvises til svar til punkt 2) og 4)
	6) Regionen skal dokumentere at der ikke sker væsentlig ændring i grundvandsstand, -kvalitet eller -kvantitet.	6) Taget til efterretning. Se svar til punkt 2) og 4)
	7) Ledøje Vandværks hovedledning er beliggende i Ledøje Bygade. Ledningen er udført i støbejern, og tåler ikke større vibrationer. Tung trafik vil være ødelæggende og medføre at hovedledning og stikledninger skal omlægges.	7) Taget til efterretning. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår vedr. adgang til graveområdet. I forbindelse med en evt. tilladelse er der samordningspligt med kommunen, som er vejmyndighed.
	8) Der forbeholdes et erstatningskrav mod regionen og grusgravenes grundejere såfremt grusgravningen medfører negativ virkning for vandværket vandindvinding og distribution.	8) Hvis drikkevandsressourcen forringes har den, der forårsager forringelsen, pligt til at yde erstatning, jf. vandforsyningsloven.

Danske Naturister v/ Søren Kristensen, Tysmosen FriluftsCenter	1) Det nye graveområde sydligste del ligger få hundrede meter nordvest fra ejendommen og kan ikke undgå at påvirke brugen af vores ejendom i væsentlig grad og erstatningskrav overvejes.	1) Taget til efterretning.
	2) Vores vej til campingpladsen ligger i skellet til det nye graveområde og vil uden tvivl blive generet af etablering af graveområdet. Den tunge trafik til og fra graveområdet som helhed, vil være uforenelig for samfærdslen med campingpladsens bløde trafikanter.	2) Taget til efterretning, se beslutning. Området indskrænkes til ikke at omfatte arealet syd for Nybøllevej.
	3) Støj og støv gener vil stærkt påvirke brugen af vores ejendom og vil ikke kunne begrænse tilstrækkeligt, når der henses til den meget korte afstand der er til det planlagte graveområde.	3) Taget til efterretning, se beslutning. Områdets indskrænkes til ikke at omfatte arealet syd for Nybøllevej.
	4) Campingpladsen har egen vandboring, som risikerer at blive ødelagt eller forurenet.	4) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten og forurener ikke.
	5) Grundvandshøjden på graveområdet er meget høj og det vil antagelig ikke kunne lade sig gøre at grave uden at grundvandet i den fredede mose påvirkes.	5) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Regionens vurdering er, at mosens vandstand ikke vil blive påvirket. Områdets reduceres til ikke at omfatte arealet syd for Nybøllevej.
	6) Det mangfoldige dyreliv i Tysmosen vil antagelig blive stærkt påvirket af støj, møg og trafik fra graveområdet. Hertil kan det gå ud over de frøer og padder som lever i Tysmosen, hvoraf flere arter måske er fredede.	6) Områdets indskrænkes til ikke at omfatte arealet syd for Nybøllevej. Grusgrave er kendt for at skabe gode habitater for mange sjældne dyr og planter tilknyttet næringsfattige miljøer. Desuden kan de små og store søer i en grusgrav med indvinding under grundvandsspejl skabe et nyt stor fødegrundlag, i form af insekter, for både flagermus og fugle.
	7) Vi finder det utilstedeligt, at høringsperioden fra 6. juli til 10. august 2016, er tilrettelagt i en ferieperiode, hvor vores muligheder for at sætte os tilstrækkeligt ind i sagen er stærkt begrænset.	7) Taget til efterretning.
Ledøje Bylaug v/ Bjørn Weitemeyer Præstetoften 5 2765 Smørum	1) Alle borgere i Ledøje burde have været partsberettiget, da forslaget kan have væsentlig individuel indvirkning på de fleste (transport, vandindvinding, skolestien, bevaringsværdige bygninger dyreliv, kulturarv m.m)	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere, der er vurderet at have en væsentlig individuel interesse i sagen. Imidlertid er alle indsendte høringssvar også fra ikke-parter medtaget i regionens vurdering.
	2) Hele interesseområdet er	2) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer

	sammenfaldende med Ledøje Vandværks indvindingsopland, som ligger ubeskyttet uden et lerlag mellem sand- og grusforekomster og det nedre kalklag.	over eller under grundvandspejlet medfører sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt de sidste årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark.
	3) Det er kritisabelt, at så vigtigt høringsmateriale udsendes til høring hen over sommerferien. Både borgere, kommunen og andre interessenter er på ferie, og har ikke den fornødne tid til at svare, hvis man overhoved har været hjemme i perioden.	3) Taget til efterretning.
	4) Området er fejlagtigt udpeget som interesseområde i Råstofplan 2012, idet der er mange miljømæssige og trafikale forhold, som ikke har været vurderet tilstrækkeligt.	4) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af grave- og interesseområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af interesse- og graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Der er ikke krav om vurdering af arealmæssige forhold ved udpegning af interesseområder. Områderne vest og nordvest for København er netop områder, hvor der anvendes store mængder sand og grus til veje og anlægsbyggeri.
	5) Området skal udgå som interesseområde, eller alternativt skal området miljøvurderes.	5) Ved udpegningen af graveområde Ledøje Vest indskrænkes interesseområdet til kun at omfatte den østlige del, øst for Ledøje By.
	6) Lodsejeren for hele Ledøje Nord har trukket sin anmodning om graveområde tilbage. Ledøje Bylaug finder det betænkeligt, at Region Hovedstaden alligevel ønsker at fortsætte behandlingen af området	6) Ikke relevant. Der henvises til høringssvar for Graveområde Ledøje Nord.
	7) Ledøje Bylaug ønsker som mindstekrav, at områderne Ledøje Nord og Ledøje Vest må afvente behandling til de nye skærpede krav jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) er trådt i kraft, eller at den nye lov finder anvendelse i den igangværende proces.	7) Sammenlægning af Lov om miljøvurdering af planer og programmer og VVM-bekendtgørelsen har ingen væsentlig betydning eller medfører væsentlige ændringer i metoden for miljøvurdering af Råstofplan 2016. En ansøgning om indvinding vil forsat være omfattet af de samme regler som gælder i den nuværende VVM-bekendtgørelse.
	8) Der er mange uafklarede forhold i miljøscreeningen, som bør undersøges meget grundigere, og at den oprindelige udpegning af interesseområdet omkring Ledøje ikke burde have fundet sted.	8) Taget til efterretning. Interesseområderne udpeges, hvor der ifølge geologisk viden findes en råstofforekomst af samfundsmæssig interesse. Udpegningen skal sikre, at der ikke sker anden planlægning i områderne, der kan forhindre fremtidig indvinding af ressourcen. Der er ikke krav om vurdering af arealinteresser i forbindelse med interesseområder.

	9) Flere forhold under "befolkning og sundhed" er vurderet forkert eller ikke tilstrækkeligt. Indendørs støjpåvirkning og svage grupper, herunder plejehjem med tilhørende plejeboliger, undersøges ikke.	9) Råstofplanen er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. Derfor er der fortaget en miljøscreening af området på et overordnet planniveau. Vurderingen er foretaget ud fra, hvor mange naboer der vurderes påvirket ved indvinding. Der vil i en evt. indvindingstilladelse blive stillet vilkår om at minimere støj- og støvgener.
	10) Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål', hvilket svarer til et 'rekreativt område'.	10) Der er ikke fastsat planrammer i kommuneplanen for arealet, og området er heller ikke omfattet af en lokalplan.
	11) Ledøje Bylaug forventer, at der vil blive udarbejdet en VVM-undersøgelse (Vurdering af virkninger på miljøet) for graveområdet på baggrund af biologisk mangfoldighed og fredet område.	11) Regionen kan ikke stille vilkår om udarbejdelsen af VVM i forbindelse med råstofplanen. I forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding inden for graveområdet vil der skulle foretages en VVM-screening, og på baggrund af denne træffes der afgørelse om evt. VVM-pligt for det konkrete projekt. Arealet reduceres i den sydlige del til ikke at omfatte arealet syd for Nybøllevej.
	12) Den vidtgående negative påvirkning som grusgravning vil have i den fredede Tysmose, kan ikke opvejes af en potentiel korridor fra Tysmosen mod nord i en ubestemt fremtid efter endt grusgravning.	12) Råstofindvinding har ikke en varig indvirkning på grundvandstanden. Råstofindvinding vurderes ikke, at ville påvirke vandstanden i mosen og derved heller ikke naturtilstanden i mosen. Området syd for Nybøllevej medtages ikke i graveområdet. Med den ændrede afgræsning vil der være mindst 350 meter mellem graveområdet og mosen.
	13) Tysmosen er fredet og at påtænkte råstofindvinding er uforenelig med fredningsbestemmelserne for matrikel 8f.	13) Formålet med fredningen af Tysmosen er at sikre pleje af mosen og dermed styrke de biologiske spredningsmuligheder for dyr og planter. Grundvandstanden i mosen og derved naturværdien påvirkes ikke ved råstofindvinding, hvorfor regionen ikke finder, at råstofindvinding er i uoverensstemmelse med fredningsbestemmelsen. Området syd for Nybøllevej medtages ikke i graveområdet.
	14) Det skal undersøges og specificeres nærmere, hvorledes hensyn til dyre- og plantelivet i Tysmosen kan tages forud for en mulig ændring af områdets råstofindvindingsstatus, idet det for nuværende ikke er sandsynliggjort at råstofudvinding kan foretages under passende hensyn til plantelivet i området.	14) Regionen vurderer, at naturværdien i mosen ikke påvirkes ved råstofindvinding. Endvidere indskrænkes graveområdet mod syd, hvorved afstanden til mosen øges markant. Grusgrave udgør desuden gode habitater for mange sjældne dyr og planter tilknyttet næringsfattige miljøer. Yderligere kan de små og store søer i en grusgrav med indvinding under grundvandsspejlet skabe et nyt store fødegrundlag i form af insekter for både flagermus og fugle.
	15) Størstedelen af Ledøje Vest er i Egedals Kommuneplan angivet som værdifulde landbrugsområder.	15) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af grave- og interesseområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource, og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Hovedparten af landbrugsområderne i regionen er angivet til værdifulde landbrugsområder.
	16) Fjernelse af overjordslaget vil medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje.	16) Der henvises til svar vedr. punkt 2)

	17) Den vestligste boring tilhørende Ledøje Vandværk, må forventes at have et opland der ligger sammenfaldende med Ledøje Vest. Drikkevandets største beskyttelse er den øvre kappe af morænejord/-ler, som ligger øverst. Fjernelse af dette lag vurderes at være yderst risikabel for den fremtidige indvinding af vand til hele Ledøje by.	17) Der henvises til svar vedr. punkt 2)
	18) Støv- og luftforurening fra indvinding og transportarbejde undersøges nærmere, og specielt så såfremt transport foregår gennem Ledøje.	18) Vurderingen af støv- og luftforurening fra indvinding og transport indgår i miljøscreeningen. Regionen er ikke myndighed for trafik. I en evt. indvindingstilladelse kan der stilles vilkår vedr. placering af udkørsel fra graveområdet, som leder trafikken i en anden retning end igennem Ledøje.
	19) Der bør i miljøvurderingen/ VVM udarbejdes støjberegninger/støjkort for Ledøje, og at allerede kendte støjkilder bør medtages i denne, således at den reelle støjbelastning kortlægges.	19) Miljøvurderingen af Råstofplan 2016 og de udpegede graveområder sker på et overordnet planniveau. I forbindelse med en konkret ansøgning om indvinding inden for graveområdet skal der foretages en VVM-screening ud fra hvilken regionen kan træffe afgørelse om, at der skal udarbejdes en VVM-redegørelse.
	20) En del af Ledøjes mange bevaringsværdige huse er endvidere særligt sårbare over for vibrationer, idet de er bygget på syldsten fundamenter. Eksempler på vilkår til støj og vibrationer i råstoftilladelsen bør beskrives i miljøvurderingen.	20) I en evt. indvindingstilladelse stilles der vilkår, der regulerer vejadgang. Vibrationer i forbindelse med råstofindvinding er primært forbundet med de tunge transporter.
	21) Hvordan kan I sikre jer, at luftforureningen, med et grave-område, ikke øges, og at Ledøjes borgere med luftvejssygdomme ikke får forværring af deres symptomer og dermed et større behov for medicin?	21) Råstofindvinding er ikke en særligt luftforurenende aktivitet, da indvindingen fortages med enkelte gravemaskiner uden brug af kemikalier eller lignende. Forureningen er altså begrænset til NOx og andre partikler fra maskiner. Trafikken til og fra området, samt maskinerne til indvinding vurderes ikke at kunne skabe så store luftforureningsproblemer, at det udgør en væsentlig ændring i forhold til den nuværende situation med en nærliggende motorvej.
	22) Graveområdet vil generere en ikke uvæsentlig trafik til og fra området, som dels vil kunne høres og mærkes.	22) I en evt. indvindingstilladelse stilles der vilkår om mængden af råstoffer, der kan indvindes og dermed også om den trafikmæssige belastning. Området reduceres mod syd, og der vil blive stillet vilkår vedr. vejadgang i samordning med Egedal Kommune som vejmyndighed.
	23) Miljøbelastningen vurderes ikke som uvæsentlig, da trafikbelastning sammen med maskinelt udstyr til udvindingen vil påvirke miljøet markant i forhold til støv, lugt, støj og trafiksikkerhed.	23) Råstofplanen er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer. Derfor er der fortaget en miljøscreening af området på et overordnet planniveau. Vurderingen er foretaget ud fra, hvor mange naboer der vurderes påvirket ved indvinding. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår vedr. vejadgang, driftstider, støj og støv.
	24) Transportvejene for lastbiler til og fra grusgraven bør vurderes i forhold til den risiko, som	24) Se svar vedr. punkt 22)

	vibrationer fra tung trafik udgør for de gamle bevaringsværdige huse langs og nær Ledøje Bygade. Tilsvarende skrøbelige huse ligger langs bygaderne i Risby og Sengeløse såfremt disse transportveje overvejes.	
	25) Graveområdets indvirkning på trafikal sikkerhed bør undersøges nærmere og vi ønsker en klar afklaring af, hvordan børns sikkerhed til og fra skole sikres.	25) Se svar vedr. punkt 22)
	26) Graveområderne vil kunne påvirke grundvandsspejlet eller grundvands-tilstrømningen, både for Ledøje Vandværk og de lokale vådområder. Dette kan både føre til problemer for vandindvindingen (kvantitet og forurening) samt til ændrede biologiske forhold for vådområderne.	26) Se svar vedr. punkt 2)
	27) Graveområdet Ledøje Vest ligger lige uden for beskyttelseszonen på 750 meter for Ledøje Kirke, men Ledøje Bylaug mener, at hensynet til det frie udsyn til kirken alligevel bør vurderes.	27) Med indskrænkningen af graveområdet vil der være > 800 m fra kanten af graveområdet til Ledøje Kirke.
	28) Kulturhistoriske spor og fortælle-værdier i form af stjerneudskiftningen og den bevaringsværdige landsby kan ikke bevares for eftertiden ved udgravning af råstoffer som foreslået ved interesseområdet og graveområde Ledøje Nord. Landskabet vil ikke kunne 'genskabes', idet der ikke må tilføres opfyld, når gravearbejderne afsluttes.	28) Graveområdet Ledøje Vest er begrænset til én matrikel, og det vurderes efterbehandlingen af arealet vil kunne tilrettelægges så sporene efter stjerneudstykningen vil kunne ses for eftertiden..
	29) Ved omlægning af landbrugsjord til råstofindvinding vil lodsejer få tilført ressourcer, men landmændene vil miste nogle værdifulde landbrugsområder og vigtige ressourcer.	29) Taget til efterretning.
	30) Det kan være et krav at der vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på planteskolen/plantehotellet samt naboer kan stille krav hertil. Det skal beskrives hvorfra vandet skal komme, og om vandingen kan have konsekvenser for Ledøje Vandværks kapacitet og	30) Der stilles ofte vilkår om vanding af interne køreveje i råstofgrave for at mindske risiko for støvgener. Der kan også stilles vilkår om læhegn/beplantning, hvis der vurderes at være særlige hensyn, som skal varetages. Vandforbruget til støvbekæmpelse vil være begrænset og vurderes ikke at ville påvirke grundvandsressourcen hos lokale vandværker.

	kvalitet af vandindvinding.	
	31) Det er besynderligt, at sociale forhold, som f.eks. trafiksikkerhed, indvirkning på ejendomspriser og liggetider, ændring af befolkningssammensætning, salgstider på ejendomme, tabt fortjeneste for landmænd, øget kommunal drift af veje m.m., ikke findes relevant for vurderingen.	31) Taget til efterretning. Regionens vurdering må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	32) Der er betragtelige økonomiske udgifter forbundet med vedligehold af veje i forbindelse med transportkørsel fra graveområder. En 25 tons lastbil belaster vejene som 20.000 personbiler	32) Taget til efterretning. Regionen vurderer, at afstanden til det overordnede trafiknet og motorvejen er relativ kort. Lastbiler der transporter råstoffer slider på vejene lige som lastbiler fra andre erhverv. Det er kommunen, der er vejmyndighed for kommunale veje, og staten, der er det for statsveje.
	33) Der må kunne angives alternative graveområder med mindre miljømæssige konsekvenser.	33) Regionen foreslår kun udpegning af graveområder, hvor der vurderes at være en ressource af samfundsmæssig interesse. Det er ikke mange steder i regionen, hvor der findes sand- og grusforekomster, der kan indvindes og anvendes til anlægsarbejde.
Ejerlavet for Holmevej 2765 Smørum v/ Formand Henrik Sørensen og bestyrelsesmedlem Søren Stride Vinentzen	1) Ejerlavet støtter indsigelsen fra Ledøje Bylaug.	1) Taget til efterretning.
	2) Alle medlemmer af ejerlavet har en væsentlig individuel interesse, da graveområdet er beliggende ca. 100 meter fra boliger. Gravning vil medføre væsentlige støjgener fra forøget tung trafik.	2) Graveområdets grænse ligger mere end 1 km fra de nærmeste boliger på Holmevej.
	3) Det økonomiske tab, den stærkt forringede livskvalitet for borgerne og hensynet til byudviklingen bør indregnes i forhold til det forventede udbytte.	3) Taget til efterretning. Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	4) Nuværende lodsejer har ingen aktuelle planer om råstofindvinding, og graveområdet kan derfor forblive uudnyttet i op til 30 år, hvilket medfører fald i ejendomsværdier og staunbinding af husejere.	4) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
Anette Kirstine Bøgh og Lars Stentoft Bøgh Holmevej 4 2765 Smørum	1) Anser sig selv som part, da boligen er tæt på det foreslåede graveområde og beliggende ud til Ledøjetoften, som kommer til at være hovedfærdselsåre.	1) Holmevej er beliggende mere end 1km fra graveområdet. Adgang til og fra graveområdet vil først kunne fastlægges i forbindelse med en evt. behandling af en tilladelse. Vejadgang vil fastsættes efter samordning med kommunen som er vejmyndighed.
	2) Vejene er smalle med dårlige oversigtsforhold og ikke dimensioneret til tung trafik.	2) Taget til efterretning.

	3) En evt. kommende grusgrav rundt om Ledøje vil have en meget stor indflydelse på fremtidige vurderinger af huspriser.	3) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	4) Med vindforhold fra Nord/Vest vil støv og støj indhylle det ellers fredelige miljø i Ledøje.	4) Regionen vurderer, at det er muligt at udføre råstofindvinding uden, at støj- og støvpåvirkningen bliver væsentlig. Forholdene reguleres i en evt. indvindingstilladelse.
Elisabeth Demandt og Ivan Lübbers Holmevej 6 2765 Smørum	1) Vores ejendom er beliggende ca. 50 meter fra Ledøjetoften, og vi vil derfor få væsentligt øgede støjgener fra den forøgede tunge trafik med kørsel af grus.	1) Adgang til og fra graveområde Ledøje Vest vil først kunne fastlægges i forbindelse med en evt. behandling af en tilladelse til indvinding inden for graveområdet. Vejadgang vil fastsættes efter samordning med kommunen som er vejmyndighed.
	2) Gener fra luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler ved udledninger af især NOx og partikler.	2) Råstofindvinding og transport udgør ikke en væsentlig luftforurening på regionalt plan.
	3) Påvirkning af vores vandforsyning (Ledøje private vandværk).	3) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten.
	4) Risiko for sætningsskader på huset samt skader på facader, vinduer og tag, når vindretningen giver ”sandstorm".	4) Råstofindvinding medfører ikke så store vibrationer, at der kan ske skade på boliger mere end 1 km fra graveområdet.
	5) Den nye tværvej der forbinder motorvejstilkørslen i Ledøje med Frederikssundsvejen via Smørum nedre må ikke benyttes af cyklister eller gående. Vi er derfor afhængige af at kunne benytte skolestien til og fra indkøbsmuligheder og biblioteket (kulturhuset).	5) Graveområdet ligger langt fra stien, og denne forventes ikke at blive påvirket af evt. råstofindvinding.
	6) Nuværende lodsejer har ingen aktuelle planer om råstofindvinding, og graveområdet kan derfor forblive uudnyttet i op til 30 år, hvilket medfører fald i ejendomsværdier og staunsbinding af husejere.	6) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	7) Miljøscreeningen påviser så mange problematiske forhold, at screeningen alene kan danne grundlag for en beslutning om at graveområdet ved Ledøje ikke skal optages i råstofplan 2016	7) Miljøscreeningen viser kun, at forhold vedr. kulturhistoriske værdier og grundvandsforhold skal vurderes nærmere. Den sydlige del af området omkring Nybøllevej udgår.
	8) Den reelle mulige udnyttelse af indvindingsområdet at det planlagte graveområde vil blive meget begrænset af det motorvejsanlæg, der er etableret, og muligvis skal yderligere udvides.	8) Råstofindvinding i området kan ske både før, under og efter udvidelsen af motorvejsanlægget og kan bidrage med en lokalressource i forbindelse med anlægget.

	9) Parallelt med motorvejsanlægget er dele af graveområdet udpeget til transmissionsnet, som er de overordnede forsyningsnet for el, naturgas og fjernvarme	9) Arealreservationen til transmissionsnet vil ikke blive påvirket af en evt. råstofindvinding.
	10) Størstedelen af det foreslåede område er i Egedal kommuneplan 2013 – 2015 udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde	10) Området indskrænkes mod syd således at dette område med bevaringsværdigt landskabsområde ikke indgår. Området i den nordlige del af det udpegede graveområde, der er udpeget til bevaringsværdigt landskabsområde, er også udlagt til areal for ny Frederikssundsmotorvej, hvorfor området i forvejen må antages at ændre karakter i fremtiden.
	11) Det nye arealudlæg vil medføre at støj og vibrationer fra udgravning, samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i Ledøje landsby, samt i/ved de boliger i det åbne land som ligger op/grænser optil/ligger midt i graveområdet	11) Det foreslåede graveområde er beliggende i det åbne land, og det er derfor et begrænset antal ejendomme, der kan blive påvirket af støj, støv og vibrationsgener fra en evt. grav. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om drift, så påvirkning af støj, støv og viberationer begrænses for den enkelte ejendom og ikke overskrider de anbefalede grænseværdier fra miljøstyrelsen.
	12) Området er beliggende i område udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser.	12) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten.
	13) Bekæmpelse af støvgener i graveområder meget tæt på bebyggelse vil medføre indvinding og udsprøjtning af betydelige mænger vand	13) Vand til støvbekæmpelse recirkuleres til grundvandet og vil ikke være i så store mængder, at det kan påvirke indvindingen andre steder.
	14) Den sydlige del af det foreslåede graveområde er beliggende umiddelbart op til Ledøje by hvilket vil medføre øget støjbelastning af Ledøje by, da erfaringer med eksisterende grusgrave viser at regulering i råstoftilladelser ikke til at er tilstrækkelige til at sikre mod negative påvirkninger i bynære områder.	14) Området ligger mere end 200 m vest for landsbygrænsen.
	15) Området omfatter flere mindre områder beskyttet natur bl.a. tre beskyttede vandhuller, tre moseområder hvilket yderligere vil begrænse det reelle udnyttelses-område	15) Der er ingen beskyttede naturområder inden for det foreslåede graveområde. Gælder kun for Ledøje nord.
	16) Området omfatter arealer udlagt til fredskov.	16) Der er ikke fredskovspligt på arealet. Gælder kun for Ledøje nord.
	17) Lokal til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil påvirke lokalområdet, da området ikke tidligere har været anvendt til råstofindvinding eller lignede aktiviteter, og hovedsageligt består af mindre	17) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at vejadgang efter samordning med kommunen som er vejmyndighed.

	veje. 18) Mange boliger ligger meget tæt på vejnettet hvilket medfører øget risiko for farlige trafikale situationer. Området huser mange børn og ældre	 18) Der er kun enkelte naboer til det foreslåede graveområde.
Sonja og Jesper Møller Holmevej 14 2765 Smørum	1) Nej tak til grusgrav lige op ad grunden. 2) Vind fra vest og nordvest medfører sandstorm over det meste af Ledøje. 3) En grusgrav støjer og larmer. I forvejen har vi støj fra to motorveje. 4) Der henvises til høringssvar fra Ledøje Bylaug	1) Taget til efterretning. 2) Det foreslåede graveområde er beliggende i det åbne land, og det er derfor et begrænset antal ejendomme, der kan blive påvirket af støj, støv og vibrationsgener. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om drift, så påvirkning af støj, støv og viberationer begrænses for den enkelte ejendom og ikke overskrider de anbefalede grænseværdier. 3) Taget til efterretning. 4) Taget til efterretning.
Henrik og Pauline Wagtberg Kirkevej 1 2765 Smørum	1) Vi er et lille lokalsamfund, hvor folk er flyttet til for at nyde naturen, freden og roen. Dette ødelægges, hvis der kommer en grusgrav så tæt på. 2) Skolestien og cykelstien langs Råbrovej er ikke nævnt i materialet. Vi er ikke trygge ved tanken om, at disse to stier skal ligge klods op af en grusgrav med de gener, det vil medføre i form af støv og trafik 3) "Bevaringsplan for Ledøje landsby" er ikke nævnt i materialet. Rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst tung trafik til og fra det foreslåede graveområde, vil uværligt komme til at påvirke vores bevaringsværdige huse negativt. 4) Vores hus bliver forsynet med vand fra Ledøje vandværk. De fleste af vandrørene er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik. Det samme gælder kloakrørene. 5) Vores forsikringer dækker ikke ved sætningsskader og lignende, der meget nemt kan komme på vores hus ved tung trafik tæt ved. Dette er stærkt foruroligende. 6) Ledøje bør fjernes helt fra	1) Taget til efterretning. 2) Den omtalte sti ligger ca. 1 km fra det foreslåede graveområde. 3) Emner omfattet af lokalplan 010104 'Bevaringsplan for Ledøje landsby' er behandlet i miljøscreeningen. Vibrationer fra indvinding og transport vurderes ikke at kunne medføre skade på nærliggende boliger. Først ved en evt. indvindingstilladelse vil der blive taget stilling til vejadgang. Det vil ske i efter samordning med kommunen, som er vejmyndighed. 4) Se punkt 3). 5) Taget til efterretning. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til området og taget stilling til kørsel. 6) Taget til efterretning, se beslutning.

	råstofplanen	
Lea Schmidt og Lars Nielsen Kirkevej 2 2765 Smørum	1) Hvis skolestien enten fjernes, eller hvis den skal gå gennem området for grusgravning, vil vi være nødt til at opgive at cykle til skole og arbejde. 2) Den tunge trafik på Ledøje Bygade til/fra grusgravene gøre det livsfarligt at krydse Bygaden, hvilket man skal for at komme fra vores hus til skolestien. 3) Det må da være muligt at finde et andet sted at grave grus og sand - et sted, hvor man ikke generer så mange mennesker og ødelægger deres liv og hverdag i et indtil videre ukendt antal år. 4) Vi beder om, at Region Hovedstaden revurderer og annullerer disse planer, da disse vil få uoverstigelige konsekvenser for vores familie og vores liv.	1) Stien ligger ca. 1 km vest for det foreslåede graveområde og påvirkes ikke. 2) Taget til efterretning. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet efter samordning med kommunen, der er vejmyndighed. 3) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af graveområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Der er desværre få steder i regionen, hvor der er værdifulde grusressourcer. 4) Taget til efterretning, se beslutning.
Hanne og Jørgen Grønlund Øbakkevej 8 2765 Smørum	1) Vi vil blive plaget af støjgener og støvgener ved bortkørsel af grus på bygaden. 2) Da undertegnede lider af astma vil det få en sundhedsmæssig betydning 3) Sætningsskader vil kunne opstå på huset. 4) Det kulturelle landskab vil blive ødelagt. 5) Ejendomspriserne vil falde væsentligt. 6) Hele forslaget til graveområdet bør annulleres og vi tilslutter os helt Ledøje Bylaugs høringssvar.	1) Det foreslåede graveområde indskrænkes til ikke at omfatte den sydligste del. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen, som er vejmyndighed 2) Se svar vedr. punkt 1) 3) Se svar vedr. punkt 1). 4) Kulturhistoriske forhold og værdier vurderes nærmere i Miljørapporten. 5) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser. 6) Taget til efterretning.
Susie-Ann Spiegelhauer og Michael Normann Andersen Præstetoften 1 2765 Smørum	1) Vi er høringsberettigede, da vi som beboere 150 meter fra en etableret grusgrav, vil få kraftig påvirkning på vores miljø og dagligdag 2) Etablering af grusgrav i det	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil dog indgå i Regionens vurdering.. Der er mere end 1000 m fra Præstetoften til det foreslåede graveområde. 2) Skolestien vil ikke blive påvirket og stien ligger ca. 1 km

	forslåede område vil fjerne skolestien. Alternativ rute via Råbrovej vil være muligt, men Råbrovej vil blive tilkørselsvej for den tunge trafik fra grusgraven og trafiksikre forhold, vil blive væsentligt forringet både i Ledøje by samt ved Søagerskolen/Skebjergvej	øst for det foreslåede graveområde.
	3) Ledøjetoften må som tilkørselsvej til motorvejen betegnes som farlig vej, da der ikke er nogen cykelsti og kun fortov i een side med ringe oversigtsforhold.	3) Taget til efterretning. Regionen er ikke vejmyndighed.
	4) Rekreativt område "Lillesø" ligger på den anden side af Ledøjetoften og passage vil uvægerligt give farlige episoder især for de mindre børn der ikke har forståelse for den hurtigtkørende og farlige trafik.	4) Taget til efterretning. Regionen er ikke vejmyndighed.
	5) Den kraftige øgning af tung trafik i forbindelse med en grusgrav, vil med stor sandsynlighed give sætningsskader i vores ejendom.	5) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske samordning med kommunen som er vejmyndighed.
	6) Der vil forekomme en væsentlig forhøjelse af støj og partikel-forurening på vores ejendom, med mulige sundhedsskader til følge.	6) Med en afstand på mere en 1 km til graveområdet vil der ikke være nogle støj eller støvgener.
	7) Ved etablering af grusgrav kan der, ved ugunstige vejrforhold kunne forekomme sandstorme. Dette vil medføre en væsentlig slidtage på ejendom, biler mv. med værdi- og materiale-forringelse til følge.	7) Med en afstand på mere en 1 km til graveområdet vil denne risiko ikke være væsentlig.
	8) Generelt er der også problematikken med forurening af grundvand, det æstetiske, sameksistens og kulturelle interessekonflikter.	8) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Kulturhistoriske værdier behandles i Miljørapporten.
	9) Området bør fjernes helt som interesseområde	9) Med udpegningen af graveområde Ledøje Vest reduceres interesseområdet, så kun den østligste del, øst for Ledøje By, forbliver interesseområde.
Bjørn og Zandra Weitemeyer Præstetoften 5 2765 Smørum	1) Ledøjestien/Skolestien ligger midt i det foreslåede graveområde Ledøje Nord, men er slet ikke nævnt i det udsendte materiale. Hvordan har man tænkt sig at sikre alle brugerne af stien? Vi ønsker en konsekvensvurdering af dette store problem samt løsninger på dette.	1) Ledøjestien ligger ca. 1 km fra det foreslåede graveområde og forventes ikke at blive påvirket af råstofindvinding. Se evt. bemærkninger for Ledøje nord.

	2) Primært er vi bekymret over vores sundhed/helbred, som kan blive påvirket af støv i luften. Hvordan hænger dette sammen med regionens indsats over for sundhed og sygdomme, at placere et graveområde så tæt på en by	2) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af grave- og interesseområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource, og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Regionen er tæt befolket, og det kan derfor ikke undgås, at der vil være borgere, der blive berørt af råstofindvinding.
	3) Konsekvenser af "sandstorme" ønskes vurderet og beskrevet. Erstatningsforhold bør ligeledes beskrives og fremstilles som vilkår i råstoftilladelsen. Vil Miljøstyrelsen anbefalede grænseværdier for støvgener være gældende for råstoftilladelsen?	3) Med en afstand på mere en 1 km til graveområdet vil denne risiko ikke være væsentlig.
	4) Der bør laves støjudbredelseskort for et eventuelt øget transportarbejde ifm. råstofindvinding.	4) Da der med Råstofplanen ikke beskrives konkrete projekter (indvindingsansøgninger) foretages miljøvurderingen på en overordnet plan niveau. Konkrete vurderinger foretages i forbindelse med en konkret ansøgning.
	5) Vores forsikring vil ikke dække eventuelle skader på vores hus som følge af skader forårsaget af råstofindvinding. Hvilke vilkår vil der blive stillet i en råstoftilladelse, og hvilke grænseværdier skal benyttes for vibrationer? Og hvem dækker for eventuelle skader?	5) Indvinding af sand og grus medfører ikke voldsomme vibrationer i undergrunden, da dette sker med gravemaskine. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed.
	6) Næsten hele interesseområdet er indvindingsområde for Ledøje Vandværk. Hvordan kan man forestille sig at vilkår i råstof-tilladelsen vil kunne afhjælpe dette – både under og efter indvindingen?	6) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten.
	7) Vi finder det meget bemærkelsesværdigt at påvirkninger på mennesker og sundhed, fauna og flora og trafiksikkerhed slet ikke vurderes som forhold der bør undersøges.	7) Forholdende er i miljøscreeningen vurderet i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer.
	8) Vi håber meget at Region Hovedstaden sørger for, at en miljøvurdering i en eventuel videreførelse af sagen, vil medtage alle de forhold som er nævnt i Ledøje Bylaugs høringssvar	8) Taget til efterretning, se beslutning.
	9) Området bør udgå af Råstofplanen.	9) Taget til efterretning, se beslutning.

Kiki Lara og Christian Bruun-Kiilerich Haretoften 6 2765 Smørum	1) Vi har en væsentlig individuel interesse i råstofindvindingen, da en eventuel udvinding af råstoffer vil medføre negativ påvirkning af støj- og støvforhold, øget trafikbelastning, og stor risiko for områdets vandudvinding.	1) Taget til efterretning. Alle indkomne høringssvar er blevet vurderet som part i sagen.
	2) Herudover vil de kulturhistoriske og naturskønne omgivelser som Ledøje Landsby er kendt og eftertragtet for, blive ødelagte ved udlæggelse til graveområde for udvinding af sand og grus.	2) Kulturhistoriske værdier er vurderet nærmere i Miljørapporten.
	3) Vi er uforstående overfor hvorfor vi ikke er parter i sagen, da Ledøje Vest og Ledøje Nord vil påvirke samtlige borgere i Ledøje. Generelt er væsentlige parter som vandværket og bylauget udeladt fra høringen	3) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil dog indgå i Regionens vurdering.. Der er mere end 1000 m fra Haretoften til det foreslåede graveområde.
	4) Det er ikke tilladt for trafik til og fra graveområder at køre direkte ud på statsvej, hvorfor vi må forvente at trafikbelastningen ud for vores bolig vil øges betragteligt.	4) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om vedr. vejadgang til graveområdet, og det vil ske i samordning med kommunen som vejmyndighed.
	5) Vi er allerede i dag påvirkede af trafikstøj fra lastbiler og anden tung trafik, der kører over Ledøje for at komme til og fra motorvejen ved Albertslund N afkørslen gennem Risby. Hvis vi kan se frem til afviklingen af 500 – 1000 lastbiler i døgnet, vil disse gener øges betragteligt. Den daglige trafikafvikling med cykler, ryttere og personbiler, giver dagligt anledning til udfordringer i forvejen.	5) Regionen er ikke vejmyndighed.
	6) Der er i Regionens rapport ikke taget højde for, at skolestien løber direkte igennem de planlagte grave- og interesseområder. Råstofindvinding nord for Ledøje må derfor i meget væsentlig grad forventes at påvirke særligt sikkerheden, i forbindelse med den daglige færdsel på strækningen, samt påvirke de rekreative interesser i området og de omkringliggende omgivelser	6) Se bemærkninger for Ledøje nord.
	7) Der skal rettes en kritik af Regionens valg af tidspunkt for høringsperioden, som er	7) Taget til efterretning.

	planlagt i den primære sommerferie og derved må forventes at have begrænset visse parters involvering i høringsprocessen.	
	8) Hvorledes forventer man at kunne udlægge områder nord og vest for Ledøje Landsby til råstofindvinding, uden påvirkning eller væsentlig forringelse af det omkringliggende landskab, kirkelinjen omkring den særegne og sjældne kirke, de bevaringsværdige bygninger, de fredede naturområder med habitat for blandt andet adskillige flagemusearter, tudser og biller?	8) Det foreslåede graveområde er beliggende uden for kirkebyggelinjen og det område hvorfra kirken kan ses. Området indskrænkes mod syd således at dette område med bevaringsværdigt landskabsområde ikke indgår. Området i den nordlige del af det udpegede graveområde, der er udpeget til bevaringsværdigt landskabsområde, er også udlagt til areal for ny Frederikssundsmotorvej, hvorfor området i forvejen må antages at ændre karakter i fremtiden. Da den sydlige del af området (syd for Nybøllevej) udgår påvirkes det fredede område eller de tilknyttede arter ikke.
	9) Det må antages at regionen kan få øje på det rimelige i, at der må tages hensyn til befolkning, dyreliv, natur og kulturhistorie i den periode hvor en eventuel indvinding står på.	9) Forholdene indgår i miljøscreeningen, og kulturhistoriske forhold er vurderet nærmere i miljørapporten.
	10) Hvordan kan man finde det værende en mindre belastning, af det lokale vejnet, at man forventer at lede den primære trafik fra de planlagte grave- og interesseområder igennem Ledøje Landsby?	10) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår vedr. adgang til graveområdet, og det vil ske i samordning med kommunen som er vejmyndighed
	11) Hvordan er regionen kommet frem til en vurdering af, at de borgere der bor i og omkring Ledøje Landsby ikke kan antages at blive påvirket eller generet af den øgede trafik-belastning?	11) Se svar vedr. punkt 10). Først i forbindelse med en konkret ansøgning og behandling af denne kan der foretages en detaljeret vurdering.
	12) Hvordan kan regionen finde det ubetydeligt at grave det filtrerende jord- og gruslag væk i et område, der netop sikrer områdets rene drikkevand?	12) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejl kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejl" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark.
	13) Vi henviser Regionen til at partshøre Ledøje Vandværk, og opfordrer på det kraftigste til at deres ekspertise inkluderes i Regionens miljøscreening og vurdering, af de afledte effekter for en eventuel råstof-indvinding.	13) Regionen har modtaget høringssvar fra Ledøje Vandværk, se i øvrige svar vedr. punkt 12)
	14) En eventuel råstofindvinding vil	14) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af

	betyde en fjernelse af værdifuld landbrugsjord samtidig med at ejendomspriserne og private borgeres formuer påvirkes.	graveområder, så der er råstoffer til 12 års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource, og regionen foreslår kun udpegning af interesse- og graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	15) Indeværende vurdering af Ledøje Nord og Vest foretages med vurdering ud fra den snarligt gældende "lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)".	15) Råstofplan 2016 udarbejdes efter gældende lovgivning. Sammenlægningen af den eksisterende lov om miljøvurdering af planer og programmer og VVM-bekendtgørelsen vil ikke medføre væsentlige ændringer i hverken metode eller afgørelser i forhold til gældende lovgivning.
	16) Områderne bør fjernes fra råstofplan 2016 og alle fremtidige planer.	16) Taget til efterretning, se beslutning.
Inge og Per Anker Larsen Nybøllevej 7a 2765 Smørum	1) Vi begge har en kronisk astma, som støvgener - med partikler fra grusgravning - kan medfører en forværring af.	3) Med indskrænkningen af graveområdet bliver afstanden til boligen mere end 500m, hvorfor det vurderes at der ikke vil være påvirkning fra støv fra grusgravning på ejendommen.
	2) Der henvises til bylaugets høringssvar.	4) Taget til efterretning.
Jesper Due Hansen og Anita Nielsen Nybøllevej 17 2765 Smørum	Ansøgningen om udlæg af jord til graveområde trækkes tilbage.	Taget til efterretning, se beslutning.
Tommy og Sanne Norup Benedictus Nybøllevej 18 2765 Smørum	1) Vores smukke udsigt, naturen og dyrelivet, som er direkte årsag til vores køb af ejendommen sidste år, vil forsvinde.	1) Taget til efterretning.
	2) Vi vil være stavnsbundet. Huset kan ikke sælges allerede fra nu af og en lang årrække frem	2) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	3) Vores ejendom vil tabe værdi i så stort et omfang, at det vil være katastrofalt for os. Udover, at vi ikke vil kunne sælge ejendommen, får det de konsekvenser, at vi heller ikke kan optage lån i ejendommen, som planlagt når vi er færdige med renovering.	3) Se svar vedr. punkt 2)
	4) Et hus, der er omkranset af en grusgrav, vil være stærkt generet af støj og sandsynligvis i en sådan grad, at huset vil være ubeboeligt i den årrække, hvor der graves tæt på huset.	4) Området reduceres til kun at omfatte den nordlige del af arealet. Afstanden mellem boligen og graveområdet bliver da 100 m. I forbindelse med en evt. tilladelse til råstofindvinding stilles der krav om, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj overholdes. Der kan fx stilles vilkår om etablering af støjvolde.
	5) Roen, vores drømmehus og det smukke landskab vi har bosat os i, er noget vi nyder og sætter enormt stor pris på i tilværelsen. Vi risikerer nu, at det bliver taget fra os på den måde, at det	5) Taget til efterretning, se også svar vedr. punkt 2)

	forvandles til det stik modsatte uden konsekvenser for lodsejer, uden genhusning og uden kompensation.	
	6) Vores husmure og staldbygning vil slå revner med en grusgrav så tæt på bebyggelse, som det fremstår i ansøgningen.	6) I forbindelse med en konkret tilladelse vil der blive taget stilling til drift, placering af anlæg m.v., så evt. gener for naboer bliver mindst mulig.
	7) Privat boring må sandsynligvis nedlægges og der må i stedet etableres vandledning fra nærmeste vandværk. Der vil nødvendigvis være store omkostninger forbundet med dette og den fine vandkvalitet bliver sandsynligvis ikke den samme.	7) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten og private boringer kan opretholdes.
	8) På matriklen i den sydlige del af det ansøgte interesseområde løber en hovedkloak tværs over, som ikke er anført i screeningen.	8) Taget til efterretning, se beslutning.
	9) Husstandsvindmølles levetid bliver stærkt påvirket af sandfygning fra en grusgrav klos op ad.	9) Taget til efterretning.
	10) Hvis ikke trafikken kan ledes direkte på motorvejen via rundkørslen, vil lastbilerne skulle køre ud på Nybøllevej klos op af vores ejendom og særdeles tæt på vores hus. To lastbiler kan ikke køre forbi hinanden på Nybøllevej. Vi vil nødvendigvis blive udsat for stor forurening, eftersom alle køretøjer vil gasse op idet de drejer ud på vejen. Det vil samtidig give os en øget belastning i fht. sætningsskader, fygning og støj.	10) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår vedr. adgang til graveområdet, og dette vil ske i samordning med kommunen som vejmyndighed.
	11) En grusgrav er ikke en udvikling men en afvikling af vores landsby.	11) Taget til efterretning.
Gitte og Jacob Nybøllevej 33 2765 Smørum	1) Forstår ikke at der kan planlægges grusgravning rundt om fredet mose.	1) Mosen vurderes ikke at kunne blive påvirket ved råstofindvinding, da grundvandstanden ikke påvirkes. Arealet indskrænkes til kun at være nord for Nybøllevej.
	2) Bekymring for helbred, psykisk og fysisk, ved udsigten til støj- og støvgener og tung trafik som skal køre ad Nybøllevej.	2) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske samordning med kommunen som er vejmyndighed. Den lange afstand til graveområdet, ca. 1 km, gør at støj og støv fra indvinding ikke vil påvirke ejendommen.
	3) Der ønskes oplysninger om geografisk omfang af grusgravningen samt en præcisering af den forventede årrække på 10-20 år.	3) Regionen kan ikke stille de ønskede oplysninger til rådighed, da forholdene først bliver behandlet på baggrund af en konkret ansøgning om indvinding.

	4) Der henvises til bylaugets høringssvar.	4) Taget til efterretning.
Jannie og David Andersen Klokkertoften 8 2765 Smørum	1) Vi er yderst bekymrede for, hvad en evt. udgravning kan medføre for os personligt, for vores skønne og meget velfungerende by, og ikke mindst hvad det vil komme til at betyde for vores børns sikkerhed.	1) Taget til efterretning.
	2) Solcelleanlægget vil blive fyldt med støv fra udgravningen, som vil betyde at udbyttet fra solen forringes væsentligt.	2) Med ca. 1 km til det foreslåede graveområde vurderes støv ikke at kunne påvirke ejendommens solcelleanlæg.
	3) Vi har fået oplyst at forsikringsselskaberne ikke dækker evt. skader der skyldes vibrationer fra udgravningen – dette ville have store økonomiske konsekvenser for ikke kun os, men alle husstande i området, hvilket også vil betyde at vores huse bliver mere eller mindre usælgelige.	3) Udgravning af sand og grus skaber ikke vibrationer af væsentlig grad, og med ca. 1 km til det foreslåede graveområde vurderes dette ikke at kunne påvirke ejendommen. Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	4) Vi frygter for manglende sikkerhed ved den øgede trafik med store biler der skal ind og ud fra graveområderne, for ikke at påpege den støj og øgede støvmængde det vil medføre.	4) Taget til efterretning. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår vedr. adgang til graveområdet, og det vil ske i samordning med kommunen som vejmyndighed.
	5) Vi er yderst bekymrede for, at en længere periode med støv fra udgravningen vil medføre forværret astma hos vores søn, og at støjen vil medføre stress,	5) Taget til efterretning. Med ca. 1 km til graveområdet vurderes støv og støj ikke at kunne påvirke ejendommens beboere.
	6) Ejerne af grundene i det ønskede graveområde Ledøje Nord ønsker IKKE at få gravet på sin grund, hvorfor vi klart vil opfordre til at området tages ud af Råstofplan 2016.	6) Taget til efterretning. Se bemærkninger til Ledøje Nord.
Flemming og Inge Kiilerich Klokketoften 11 2765 Smørum	1) Da vestenvind er det vi har de fleste dage i Danmark, vil vi komme til at leve i et støj og støv helvede	1) Taget til efterretning. Med ca. 1 km til graveområdet vurderes støv og støj ikke at kunne påvirke ejendommens beboere væsentligt.
	2) Hvis der kan graves 10 meter fra skel, vil vores have være totalt uanvendelig, og det vil være umuligt at lufte ud i huset uden, at blive udsat for støv og støj.	2) Se svar vedr. punkt 1). Se desuden bemærkning for Ledøje Nord.
	3) Hvilken kompensation kan der forventes for tab af dyrknings-muligheder i køkkenhaven?	3) Regionen kan jf. Råstofloven ikke stille økonomisk kompensation.
	4) Hvilken økonomisk	4) Se svar vedr. punkt 3)

	kompensation vil der kunne påregnes i forhold til støjgener?	
	5) Hvad gives der i erstatning for tabt indtjening ved tilsanding af solfangere?	5) Se svar vedr. punkt 3)
	6) Hvilken kompensation vil der være for sætningsskader, revner og rystelser og andre relaterede skader?	6) Se svar vedr. punkt 3)
	7) Skolestien vil blive placeret midt i den fremtidige grusgrav og med krydsende tung trafik, vil det ikke være sikkert for vores børn, at færdes på stien længere.	7) Skolestien er ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde.
	8) Den kommunale kloakledning som transportere spildevandet fra Ledøje til Måløv rensningsanlæg er nedgravet på vestsiden af Skolestien og går derfor også igennem graveområdet. Hvordan vil man sikker den og hvad vil det betyde for afstanden til graveområdet?	8) Skolestien og den derfor omtalte kloakledning, er ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde.
	9) Hvordan vil I sikre, at Frederikssundmotorvejen ikke skrider ud under udgravningen, hvis der bliver gravet lige op ad den? Vil det betyde at den i forvejen meget sparsomme støjvold bliver jævnet og dermed påfører os endnu mere støj?	9) Graveområdet er placeret sydvest for Frederikssundmotorvejen og råstofindvindingen kan evt. ske i forbindelse med udvidelsen af denne. Der stilles vilkår i en tilladelse til arealet der må indvindes på, samt afstandskrav til fx veje, gravhøje mv.
	10) Der er ikke anvist en oplagt vej til at køre grus ud af området på, og vi frygter derfor, at det vil komme til, at foregå henover skolestien og evt. ned af Præstetoften.	10) Graveområde Ledøje Vest vil ikke have adgang henover skolestien.
	11) Risikoen for, at der kan graves grus i fremtiden har fået ejendomsmæglerne til at sænke prisen på huse i Ledøje med 1/3, hvem skal kompensere os for det tab?	11) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	12) Vi er forundrede over, at der kan udpeges et graveområde så tæt på et bynært rekreativt område, som dette graveområde er placeret i.	12) Arealet er landbrugsjord og regionen anser det ikke for at udgøre et bynært rekreativt område. Efterbehandling af grusgrave har erfaringsvis skabt nye rekreative områder med høj naturværdi. Materialerne kan anvendes til anlæg af motorvejen.
	13) Rapporten er mangelfuld på mange væsentlige punkter, herunder at vandboringer og grundvandsreserver ikke	13) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten. Dette fremgår af miljøscreeningen.

	fremgår af rapporten 14) Området bør fjernes af råstofplanen.	14) Taget til efterretning, se beslutning.
Ronni og Kezia Ankersen Klokkertoften 26 2765 Smørum	1) Vi er ikke blevet underrettet af Region Hovedstaden. Den manglende underretning er et betydeligt kritikpunkt i en sag af denne karakter, da opførelsen af en grusgrav vil have store konsekvenser personligt, økonomisk og miljømæssigt for os. Tilbagemelding bør rumme en forklaring på, hvorfor vi ikke er udpeget som interessenter i denne sammenhæng.	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil dog indgå i Regionens vurdering.. Der er ca. 1000 m fra Klokkertoften til det foreslåede graveområde.
	2) Det er uundgåeligt med støjgener.	2) Støv og sand kan ikke helt undgås fra en grusgrav, men der vil blive stillet vilkår om regulering af støj, støv og vibrationer i en evt. tilladelse.
	3) En grusgrav i baghaven vil medføre, at vi slet ikke kan benytte den ene halvdel af vores have i og med det grænser direkte op til marken og dermed graveområdet, da der intet læ er for støvet eller støjen.	3) Der er ca. 1km fra Klokkertoften til det foreslåede graveområde.
	4) Det er meget kritisk, at det ikke bliver muligt at benytte stierne i samme omfang som hidtil, og for byen er det en stor udfordring.	4) Der er ingen stier i umiddelbart nærhed at det foreslåede graveområde.
	5) En grusgrav i baghaven vil helt klart ødelægge den smukke udsigt, som vi har i dag. Ikke nok med det - så vil det ødelægge synet for det meste af Ledøje by, da mange kan se ud over markerne fra bopælen.	5) Se svar vedr. punkt 3)
	6) Da vi købte huset, undersøgte vores boligadvokat, hvorvidt der var planer for den pågældende mark. Men på dette tidspunkt, var denne plan ikke offentliggjort.	6) Taget til efterretning. Området blev udpeget som interesseområde i Råstofplan 2012, og områderne indgår på Danmarks miljøportal/arealinfo.
	7) Vi agter at bygge om i huset indenfor en 5-årig periode. Med en grusgrav som nabo, vil vores hus være "usælgeligt" - og dermed vil vi formentlig ikke kunne optage den ønskede finansiering af en ombygning af huset.	7) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
Henrik Wolfhagen og Birgit Sougaard Tygesen Ledøje Bygade 4 2765 Smørum	1) Vi betragter os som parter i sagen, da gravning af råstoffer i Ledøje Vest og Nord vil have stor miljømæssig påvirkning af ejendommen.	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil dog indgå i Regionens vurdering..

	2) Al tung trafik fra graveområderne og til motorvejstilslutningerne vil blive kørt forbi ejendommen, hvilket afstedkommer bygningsskader og ulykker på en vej, der ikke er dimensioneret til det.	2) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed
	3) Støjbelastningen vil medføre potentielle sundhedsrisiko.	3) I forbindelse med udarbejdelse af en evt. råstoftilladelse vil der blive taget hensyn beboelsesområder og der etableres støjvolde, der sikrer, at de vejledende støjgrænser kan overholdes.
	4) Sunde fritidsaktiviteter som cykel- og løbetræning vil lide gene og skade i hele udgravningsperioden.	4) Der er ingen stisystemer i nærheden at det forslåede graveområde og arealet er landbrugsjord, hvorfor regionen ikke vurdere at indvinding i området vil have en påvirkning på fritidsaktiviteter i området.
	5) Regionen skal nøje vurdere de skadevirkninger den afledte tunge trafik vil få for Ledøje landsby.	5) Miljøscreeningen er fortaget i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer, og vurderingerne er derfor fortaget på et overordnet plan niveau. Se desuden svar vedr. punkt 2).
	6) Udpegningen af graveområderne medfører en staunsbinding pga store ejendomsværditab, og ejere af de fleste ejendomme ender som teknisk insolvente. Regionen skal nøje vurdere om det samfundsmæssige værditab står mål med den mængde råstoffer, der kan udgraves.	6) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
Liv og Thomas Juul Ledøje Bygade 22 2765 Smørum	1) Vi ønsker at indsende dette private høringssvar, da vi uden tvivl vil blive berørt at konsekvenserne, hvis en grusgravning føres ud i livet.	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering..
	2) Ruten Råbrovej, Skebjergvej og skolestien anvendes som løberute og har under motorvejsbyggeriet i perioder måtte finde andre ruter pga. for meget støv i luften. Dette vil ske igen, hvis grusgravning skal finde sted.	2) Støv og sand kan ikke helt undgås fra en grusgrav, men der vil blive stillet vilkår om regulering af støj, støv og vibrationer i en evt. tilladelse.
	3) Den nye motorvejsstrækning har givet en masse ekstra trafik mellem Smørum og motorvejstilkørslen En yderligere belastning af trafik med tunge køretøjer med begrænset udsyn er derfor et ekstra stort minus.	3) Regionen er ikke vejmyndighed.
	4) Vi er stærkt bekymrede for påvirkningen af vores hus, hvis udgravningen bliver en realitet med de vibrationer og forventet	4) Udgravning af sand og grus skaber ikke vibrationer af væsentlig grad og med ca. 1 km til det foreslåede graveområde vurderes dette ikke at kunne påvirke ejendommen. I forhold trafik så vil der i en evt. indvindingstilladelse blive stillet vilkår om at adgang til

	øget kørsel med tung trafik på Ledøje Bygade. 5) Udgravning i Ledøje Vest vil skabe øget trafik med tunge køretøjer gennem Ledøje Bygade. Ledøje Bygade er i forvejen en smal vej, og der er ikke plads til at to biler kan passere hinanden, hvis det ene køretøj er meget bredt eller hvis der fx er cyklister eller heste på kørebanen 6) Hvis Ledøje Nord og Vest udpeges som graveområder, vil usikkerheden omkring hussalg komme tilbage. 7) Vi anmoder Region Hovedstaden om at revurdere og annullere planer om udgravning i Ledøje Vest og Nord, da både vi som familie og Ledøje som landsbysamfund vil blive påvirket i utrolig høj grad.	graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed. 5) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed. 6) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser. 7) Taget til efterretning, se beslutning. I forhold til graveområde Ledøje Nord henvises der til høringssvar for denne.
Christopher og Monika Petersen Ledøje Bygade 25 2765 Smørum	1) Vi er desværre ikke inviteret som part i høringssvar i forhold til Råstofplan 2016, men ønsker at have part i sagen, eftersom vi mener at være høringsberettiget. 2) Graveområderne Ledøje Nord og Vest skal fjernes som interesseområder og graveområder i Råstofplan 2016 og ikke forekomme i fremtidige råstofplaner. 3) Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesseområde, ligeledes har områdets fortælleværdi om den geologiske dannelseshistorie og dets sårbarhed fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser. 4) Størsteparten af landsbyens huse er af ældre oprindelse, herunder huse som er flere hundrede år gamle. Ledøje Kirke er med en yderst sjælden arkitektur og indretning 5) De udpegede områder støder direkte op til boliger medførende støj-, luft- og vibrationsgener for alle grundet landsbyens størrelse. 6) Vi er plaget af søvnproblemer	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere, der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering.. 2) Taget til efterretning. Ledøje Nord udpeges ikke, Ledøje Vest indskrænkes og området øst for Ledøje By bibeholdes som interesseområde. 3) Nærmeste område udpeget til nationalt geologisk interesseområde er beliggende mere end 4 km nordvest for Ledøje, lige nord for Veksø. Kulturhistoriske værdier vurderes nærmere i Miljørapporten. 4) Taget til efterretning. Kulturhistoriske værdier vurderes nærmere i Miljørapporten. 5) Taget til efterretning. Råstofressourcen i regionen er begrænset og befolkningstætheden er stor. Det er derfor næsten uundgåeligt at graveområder ikke støder op til enkelte husstande. I en evt. tilladelse vil der blive stillet vilkår om regulering af støj, støv og vibrationer. 6) Taget til efterretning. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om driftstider. Der meddeles

	grundet støjniveauet som ofte umuliggør åbne vinduer i varme perioder. Vibrationsniveauet i vores hus er også påvirket, eftersom gavlen ligger helt ud til fortovet. 7) Grusgravsområdet Ledøje Vest og Nord vil bidrage til yderligere tung trafik i Ledøje – specielt den ekstreme tunge trafik. Vores hus vil ikke holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmur som følge af det tidligere motorvejsbyggeri. 8) Undertegnede føler os økonomisk stavnsbundet pga faldende huspriser. 9) Det har tidligere været udmeldt, at Frederikssundmotorvejens linjeføring ikke kunne ændres grundet fredede områder, hvorfor vi undres over, at disse nu er udlagt som interesse-områder for gravning af grus og sand.	normalt kun tilladelse til indvinding i dagstimerne Med ca. 1 km til graveområdet vurderes viberationer herfra ikke at kunne påvirke boligen. 7) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed. 8) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser. 9) Interesseområderne er udpeget i Råstofplan 2012 er beliggende nord for Tysmose-fredningen.
Hans Hemming Larsen og Tina Lyngby Larsen Ledøje Bygade 27 2765 Smørum	1) Vi ønsker at have part i sagen. 2) Graveområderne Ledøje Vest skal fjernes som interesseområder og graveområder i Råstofplan 2016 og ikke forekomme i fremtidige råstofplaner. 3) Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesseområde og dets sårbarhed har fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser. 4) Størsteparten af landsbyens huse er af ældre oprindelse, herunder huse som er flere hundrede år gamle. Ledøje Kirke er med en yderst sjælden arkitektur og indretning 5) De udpegede områder støder direkte op til boliger medførende støj-, luft- og vibrationsgener for alle grundet landsbyens størrelse. 6) Vi har ofte været plaget af søvnproblemer grundet støjniveauet fra trafikken på Ledøje Bygade.	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering.. 2)- 7) Der henvises til svar vedr. høringssvar fra Christopher og Monika Petersen, Ledøje Bygade 25, 2765 Smørum

	7) Grusgravsområdet Ledøje Vest vil bidrage til yderligere tung trafik i Ledøje – specielt den ekstreme tunge trafik. Vores hus vil ikke holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmur.	
Dorthe og Steen Frølund Thomsen Ledøje Nordre Gade 5 2765 Smørum (Tidl. Ledøje Bygade 35)	1) Vores ejendom ligger 150 meter fra graveområde med grund ud til Ledøje Bygade. Det må derfor være en fejl, at vi ikke er blevet hørt, da vi har en væsentlig individuel interesse i sagen. 2) Trafikbelastningen på Ledøje Bygade vil medføre store problemer. 3) Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt. 4) Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs. 5) Støv vil blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vindretningen er ugunstig. Stråtage vil blive ødelagt af sand/støv. 6) Det vil have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding, da dette forslag til graveområde vil betyde at priserne vil falde markant, og husene vil være umulige at sælge i en mangeårig periode. 7) Vi vil være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamling af vand, og vil påvirke grundvandet. 8) Man har helt overset cykelstien,	1) Der er mere end 1000 m fra ejendommen Ledøje Nordre Gade 5, Smørum til det foreslåede graveområde Ledøje Vest. Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering.. 2) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at vejadgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed. 3) Se svar vedr. punkt 2) 4) Støj, støv og viberationer kan ikke helt undgås fra en grusgrav, men der vil blive stillet vilkår om regulering af støj, støv og vibrationer i en evt. tilladelse. Med en afstand på mere en 1 km vurderes der dog ikke at være nogen støjpåvirkning. 5) Se svar vedr. punkt 4) 6) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser. 7) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark. 8) Det udpegede graveområde ligger ca. 1 km vest for den omtalte cykelsti der derfor ikke vil blive påvirket. Se

	som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er. 9) Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse. 10) Ledøje Nord og Ledøje Vest skal fjernes som interesseområde og graveområde i råstofplan 2016. 11) Det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11. august 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende informationen til hele byen, da alle vil blive berørt	Bemærkninger for Ledøje nord. 9) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af grave- og interesseområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af interesse- og graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Regionen har en høj befolkningstæthed, og det kan derfor ikke undgås, at der vil være borgere der blive berørt af indvindingen. Det udpegede graveområde er beliggende ca. 300 m vest for Ledøje by. 10) Taget til efterretning, se beslutning. 11) Taget til efterretning.
Pernille Breum og Søren Andersen Ledøje Bygade 39 2765 Smørum	1) Vi er høringsberettigede da vi bor på Ledøje Bygade. 2) Det bør vurderes hvilke transportveje der skal fastlægges for transport af de udvundne råstoffer. Dette med henblik på at undgå kraftige vibrationer fra meget tunge transporter med grus nær de gamle huse i Ledøje landsby. De materielle omkostninger for beboere i Ledøje ved råstofudvinding i 'Ledøje Vest' bør vurderes. 3) Det bør vurderes meget grundigt, hvordan Ledøjes kulturhistoriske landskab og landsbymiljø kan bevares for eftertiden, som værdifuld danmarkshistorie for kommende generationer. 4) Trafikbelastning af de lokale veje med trafik til og fra grusgraven bør vurderes yderligere af hensyn til trafiksikkerheden. 5) Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder at nedlægge dette fritidsområde.	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering.. 2) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om vejadgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed. 3) Kulturhistoriske værdier er vurderet nærmere i Miljørapporten. 4) Miljøscreeningen er foretaget i henhold til Lov om miljøvurdering og planer og programmer, hvorfor vurderingen er foretaget på et overordnet planniveau. I øvrigt henvises der til svar vedr. punkt 2) 5) Arealet er beliggende i landzone og der er ingen planramme for arealet i Egedal Kommuneplan 2013.

	Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål'. 6) Det bør vurderes yderligere hvad det betyder for Ledøjeborgernes livskvalitet, at marklandskabet ændres til store kratere, hvor der aldrig mere kan dyrkes landbrug. 7) Det anbefales at de påtænkte planer om at udpege graveområder ved 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest' helt opgives, og at hele "Interesseområdet' omkring Ledøje, der er udpeget i Råstofplan 2012, slettes i den kommende Råstofplan 2016.	6) Efterbehandlede råstofgrave har erfaringsmæssigt vist sig at have en stor rekreativ og naturmæssig værdi, ofte til glæde for borgerne i lokalsamfundet. Den næringsfattige natur der skabes når overjorden fjernes er af stor national betydning og mange sjældne dyr og planter foretrækker den næringsfattige jord. 7) Taget til efterretning, se beslutning.
René og Hanne Madelung Ledøje Bygade 44 2765 Smørum	1) Vi mener at vi er høringsberettiget, som ejere af et bevaringsværdigt hus ud til Ledøje Bygade og med få meters afstand til gaden. 2) Vores hus blev allerede ved motorvejens opførelse alvorlig belastet af den tunge trafik, og vi her set flere sætningsrevner i husmuren. Ved en grusgrav meget tæt på byen kan det ikke undgås at der kommer tungere trafik igennem byen og det vil skade vores hus yderligere. 3) Da de mange lastbiler skal køre ned igennem Ledøje vil vi blive stærkt belastet af støjen og støvet fra de mange lastbiler som vil køre forbi vores hus. Dette vil både belaste vores hus og vores helbred	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering.. 2) Taget til efterretning. Regionen er ikke myndighed på trafikområdet. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed. 3) Se svar vedr. punkt 2)
Tobias og Gitte Nielsen Degnetoften 1 2765 Smørum	1) Det må derfor være en fejl, at vi ikke er blevet hørt, da vi har en væsentlig individuel interesse i sagen. 2) Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt. 3) Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering.. 2) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om adgangsvej og udkørsel til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed. 3) Støj og støv fra indvinding kan ikke undgås helt, men det er regionens erfaring, at det er muligt begrænse støjgenerne, så Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier overholdes. Med en afstand på mere en 1 km til graveområdet vurderes der ikke at være en støj- eller støvmæssig påvirkning fra indvindingen.

	4) Støv vil ligeledes blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vindretningen er ugunstig	4) Se svar vedr. punkt 3).
	5) Det vil også have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding. Er det planlagt at alle beboere får tildelt en erstatning for værditab?	5) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser. Regionen kan jf. Råstofloven ikke stille økonomisk kompensation.
	6) Samtidig vil vi være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamling af vand, og vil påvirke grundvandet.	6) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller kvantiteten eller medfører sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark.
	7) Man har helt overset cykelstien, som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er.	7) Skolestien og er ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde og vil derfor ikke blive berørt.
	8) Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse.	8) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af grave- og interesseområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af interesse- og graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Regionen har en høj befolkningstæthed og det kan derfor ikke undgås, at der vil være borgere, der blive berørt af indvindingen. Det udpegede graveområde er beliggende ca. 200 m vest for Ledøje by.
	9) Ledøje Nord og Ledøje vest, skal helt fjernes som graveområde og interesseområde i råstofplan 2016.	9) Taget til efterretning, se beslutning.
	10) Det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11. august 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende informationen til hele byen, da alle vil blive berørt.	10) Taget til efterretning.
Sisse Skov-Larsen og Steen Søndergaard Risbyvej 2 2765 Ledøje	1) Vi mener at vi i vores husstand er høringsberettiget, da vi vil blive direkte og væsentligt påvirket af gravearbejdet.	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere, der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering..
	2) Vi er stærkt utilfredse med planerne omhandlende graveområdet pga den uundgåelige påvirkning af støv	2) Taget til efterretning.

	og sand fygning. Øget tung trafik samt nedlæggelse af skolestien til Smørum vil i vores øjne gøre det farligere at færdes i trafikken. 3) For os virker det ubegribeligt og gammeldags at placere et sådan graveområde så tæt på en af regionens få idylliske landsby-områder og derved komplet ødelægge idyllen og den omkringliggende natur.	3) Taget til efterretning. Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af grave, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse. Regionen har en høj befolkningstæthed og det kan derfor ikke undgås, at der vil være borgere der bliver berørt af indvindingen.
Tuala Hjarnø Bukh og Tina Bukh Risbyvej 22 2765 Ledøje	1) Vi er høringsberettiget fordi vi har en privat drikkevands boring, som kan blive påvirket af, at man vil grave i området 2) Vi vil gerne have undersøgt, om det kan have en betydning for vores drikkevandsforsyning og vandet i brønden, hvis man påbegynder gravearbejdet. 3) Det er vores frygt, at det kan have væsentlig negative betydning for vandmængde og vandkvaliteten i vores boringer. Det er desuden ikke muligt at komme på fælles vandværk her i området. 4) Der henvises til Ledøje Bylaugs høringssvar omkring vandforsyning	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering.. 2) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark. 3) Se svar vedr. punkt 2) 4) Taget til efterretning.
Susanne Knudsen og Bent Søndergaard Poulsen Ledøjetoften 23 2765 Smørum	1) Vi er ikke blevet hørt og føler tingene er foregået lidt i det skjulte og høringsfristen er også forbavsende kort henset til, at den kører i sommer-ferieperioden. 2) At der er udsigt til, at der rundt om vores by over en hel årrække skal være graveområde med store maskiner, grus, sand, støv, larm og påvirkning af vores hus fra de store køretøjer er næsten ubærligt. 3) Det er uforståeligt for os, at man kan påtænke at lægge sådant et område så tæt på en lille landsby, hvor det med sikkerhed vil ødelægge rigtig mange ting som fx natur, vores drikkevandsinteresser, vores	1) Taget til efterretning. 2) At et område udlægges til graveområde er ikke ensbetydende med at der kan gives tilladelse til indvinding på hele arealet. 3) Regionen skal med råstofplanen sikre udpegning af grave- og interesseområder, så der er råstoffer til 12-års forbrug i regionen. Regionen er ikke selvforsynende, og der mangler årligt ca. 3 mio. m^3 råstoffer. Råstoffer er en begrænset ressource og regionen foreslår kun udpegning af interesse- og graveområder på arealer, hvor ressourcen vurderes at være af væsentlig samfundsmæssig interesse.

	kulturarv og landsbymiljøet i det hele taget og med sikkerhed desuden påføre os støv og støjgener.	Regionen er desuden tæt befolket og det kan derfor ikke undgås at der vil være borgere der blive berørt af indvindingen.
	4) Udkørsel fra vores matrikel vil blive vanskeliggjort hvis store maskiner og lastbiler skal køre forbi os.	4) Ledøjetoften er beliggende ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde. Se evt. bemærkninger for Ledøje Nord.
	5) Det vil med sikkerhed påvirke huspriserne i vores område i negativ retning	5) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser.
	6) Vores bedste forbindelse på cykel går via "Skolestien". Den vil blive påvirket af et gravearbejde.	6) 'Skolestien' er beliggende ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde og vil ikke blive påvirket. Se evt. Ledøje Nord.
	7) Vi er sikre på, at store arbejdende grusgravemaskiner i området vil kunne høres tydeligt og det vil så blive hver eneste dag	7) Det er regionens erfaring at det er muligt at minimere støjen fra indvindingen så meget at Miljøstyrelsens grænseværdier overholdes.
Martin og Anne Nielsen Ledøjetoften 25 2765 Smørum	1) Vi mener at vi også er høringsberettigede i denne sag. Vi bor ud til Ledøjetoften som vil blive meget trafikeret med tung trafik af store lastbiler som vil give meget stor støj- og støvforurening	1) Regionen har valgt at sende miljøscreeningen i partshøring hos de borgere, der er vurderet at have en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering..
	2) Vi frygter at Ledøjetoften som i forvejen er belastet af meget trafik efter anlæggelsen af motorvejen ikke kan bære den yderligere tunge trafik fra grusgraven.	2) Taget til efterretning. Kørsel og adgangsvej til en graveområde fastsættes i forbindelse med en evt. behandling af ansøgning.
	3) Vi er meget bekymrede for grundvandet samt at vandet fra Ledøje Vandværk forurenes.	3) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark.
	4) Vi benytter meget ofte skolestien til Smørum til indkøb og motion hvorfor det vil være en stor forringelse i vores dagligdag hvis den nedlægges som følge af anlæggelse af grusgraven	4) 'Skolestien' er beliggende ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde og vil ikke blive påvirket. Se evt. bemærkning er for Ledøje Nord.
Birgitte og Morten Neergaard-Kofod Ledøje Søndre Gade 17 2765 Smørum	1) Vi kan ikke se skolestien er nævnt i materialet. Denne cykelsti vil blive påvirket af forslaget. Heller ikke cykelstien langs råbrovej er nævnt. Disse cykelstier en væsentlig del er vores børns rute til og fra skole samt op til idrætsfaciliteter og	1) Taget til efterretning. 'Skolestien' er beliggende ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde og vil ikke blive påvirket. Se evt. bemærkning er for Ledøje Nord.

	bibloteket i Smørum.	
	2) Vi kan heller ikke se at "Bevaringsplan for Ledøje landsby" er nævnt i materialet. Det er en lokalplan udarbejdet af kommunen.	1) Emner i lokalplanen er behandlet i miljøscreeningen.
	3) Husets konstruktion af syldsten og belappet kalket murværk er ikke egnet til at modstå rystelser af nogen art. Huset er bygget mens al tung transport forgik i hestevogn.	2) Taget til efterretning.
	4) De fleste af vandværkets vandrør er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik. Det samme gælder kloaknettet.	3) Taget til efterretning. Regionen er ikke myndighed på trafikområdet.
	5) Forsikringer vil ikke dække sætnings-skader og lignende	4) Taget til efterretning.
	6) Ledøje bør helt fjernes fra Råstofplanen	5) Taget til efterretning, se beslutning.
Anna og Alexander Mauthner Ledøje Søndre Gade 19 2765 Smørum	1) Råstofindvinding omkring Ledøje vil ødelægge naturen omkring landsbyen, hvor vi er flyttet hen for at nyde naturen og ro tæt ved hovedstaden.	1) Det foreslåede graveområde udgøres næsten udelukkende af landbrugsjord. Råstofgrave er ofte rige på natur, og skaber nye levesteder for en række nye næringsfattige naturtyper.
	2) vi er nødt til delvist at købe ind på cykel i Smørum, da Ledøje ikke har egne indkøbsmuligheder. Vi kan ikke acceptere at denne mulighed ophører/belastes stærkt af støj og støv. Man bliver tvunget til at bruge bilen for at købe ind, hvilket sikkert ikke er ønsket mhp miljø. Ikke for at tale om, at denne sti også bliver brugt som cykelsti til børn til deres skolegang	2) 'Skolestien' er beliggende ca. 1 km øst for det foreslåede graveområde og vil ikke blive påvirket. Se evt. bemærkninger om Ledøje Nord.
	3) Kommer der grusgrav så klods op ad Ledøje, må vi indstille os på et betragteligt fald i vores ejendoms værdi.	3) Regionens afvejning må ikke tage hensyn til ejendomspriser
	4) Vi frygter rystelser i huset i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst pga trafikken med de tunge lastbiler gennem byen.	4) Indvinding af sand og grus medfører ikke voldsomme vibrationer i undergrunden, da dette sker med gravemaskine. I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed.
	5) Bortset fra, at hele ledningssystemet er af ældre dato og derfor påvirkeligt af tung trafik, frygter vi også om vandets kvalitet, hvis det beskyttende ler-lag bliver ødelagt.	5) Se svar vedr. punkt 4) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandes kvaliteten eller kvantitet.

	6) Graveområder i Ledøje bør udtages af råstofplanen.	6) Taget til efterretning, se beslutning.
	7) Vi vil tilkendegive vores kritik af, at behandlingen af dette emne i forhold til de berørte beboere foregår i sommerferien. Vi afbrød vores ferie for at komme til borgermøde i Ledøje	7) Taget til efterretning.
Martin Nielsen Råbrovej 27 2765 Smørum Kurt og Rita Mench Råbrovej 29 2765 Smørum Ole Nielsen Råbrovej 31 2765 Smørum Lisbeth og Paw Jønsson Råbrovej 33 2765 Smørum Sandra Breinholt Thomsen Råbrovej 62B 2765 Smørum Karen Strand Råbrovej 64 2765 Smørum	1) Etablering af graveområder så tæt på byen vil være i strid med de intentioner som Velfærdsministeriet i 2009 vedrørende udvikling af landsbyer lægger op til som fundament for fortsat at skabe liv og interesse for det lille lokalsamfund.	1) Taget til efterretning. Regionen skal ved udpegning af graveområder vurdere området efter råstoflovens § 3, som vægter ressourcen i forhold til en lang række miljø og planforhold.
	2) 500-1000 vognlæs udvundet materiale dagligt vil medføre et betydeligt støjniveau fra hver af de tre processer gravning, læsning og bortkørsel.	2) I en evt. indvindingstilladelse stilles der vilkår om den årlige mængde af råstoffer der kan indvindes og dermed også den trafikmæssige belastning.
	3) Da et vogntog har et lydniveau på mere end 90 dB, vil det ikke være muligt at blive boende uden helbredsmæssige konsekvenser.	3) I en evt. indvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår om at adgang til graveområdet og det vil ske efter samordning med kommunen som er vejmyndighed.
	4) Der vil selv ved lav vindhastighed blive transporteret partikler gennem luften som medfører helbredsmæssige gener og hyppigere vinduesvask og manglende mulighed for udluftning. Støvbelastning er et helbredsmæssigt og formueretligt et alvorligt problem.	4) Regionens erfaring er, at det er muligt at begrænse støv fra indvinding ved vanding af interimsveje.
	5) Råbrovej og skolestien får begge grænse til de påtænkte graveområder, hvor 2-4 vogntog i minuttet skal krydse en skolevej. Trafikafvikling bør vurderes nærmere.	5) Se svar vedr. 2) og 3)
	6) Der er forskel på at have en nedgravet motorvej 1 km fra byen og en grusgrav som nærmeste nabo.	6) Taget til efterretning.
	7) Sundhedstilstand bør vurderes yderligere af eksperter, f.eks. Sundhedsstyrelsen.	7) Regionen vurderer ikke, at råstofindvinding har en væsentligt sundhedsmæssig påvirkning.
	8) Svage grupper bør undersøges nærmere	8) Regionen vurderer ikke, at udpegningen af graveområdet vil have en væsentlig påvirkning på svage grupper.

	9) Der ses ikke foretaget en reel vurdering af risiko for forurening af grundvandet under hensyntagen til jordbundsforhold og konkrete brøndboringer.	9) Regionen finder ikke, at en evt. indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet kan medføre sænkning eller forurening af grundvandsressourcen, hvorfor de lokale indvindinger ikke påvirkes. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt årtiers erfaring med råstofindvinding i Danmark.
	10) Luftforurening fra støv og diesel bør vurderes nærmere.	10) Råstofindvinding er i sig selv ikke en særligt luftforurenende aktivitet, da indvindingen fortages med enkelte gravemaskiner uden brug af kemikalier eller lignende. Forureningen er altså begrænset til NOx og andre partikler fra motorforbrændingen, som allerede forekommer i området. Trafikken til og fra området, samt maskinerne til indvinding vurderes ikke at kunne skabe så store luftforureningsproblemer at det udgøre en sundhedsmæssig risiko.
	11) Der henvises til høringssvar fra Ledøje Bylaug.	11) Taget til efterretning.
	12) Tålegrænsen vurderes for overskredet, og der henstilles til at der ikke etableres graveområder som anført.	12) Taget til efterretning. Regionen gør opmærksom på at en udpegning til graveområde ikke automatisk medfører, at der kan gives tilladelse til indvinding på hele området.
Fogh & Følner Arkitektfirma A/S på vegne af Det Kongelige Bygningsinspektorat	Ikke mange steder i Københavns nærhed er omgivelserne omkring en kirke så attraktive og velbevarede som netop omkring Ledøje Kirke. Kirken har i kraft af sin beliggenhed på det højeste punkt, en langtrækkende fjernvirkning og et usædvanlig smukt samspil med den omkringliggende landsbybebyggelse. Inspektoratet kan derfor på det kraftigste støtte, at beskyttelseslinjerne overholdes og landsbymiljøet omkring kirken beskyttes mod så voldsomme anslag, skalamæssigt, visuelt, støjmæssigt og trafikalt, som det foreslåede graveområde ved Ledøje iflg. Råstofplan 2016, vil medføre.	Det foreslåede graveområde Ledøje Vest vil med indskrænkningen af arealet være beliggende ca. 800 m fra Ledøje Kirke. Arealet ligger uden for de i Lokalplan nr. 010104 : 'Bevaringsplan for Ledøje Landsby', angivende fjernomgivelser.

Beslutning: På bagrund af miljøscreeningen, de indkomne høringsvar og en miljøvurdering af kulturarvsarealer (Se Miljøvurdering af Råstofplan 2016) besluttes det at:
Graveområdet reduceres mod syd, og den nordlige del medtages i Råstofplan 2016. Der opstilles forudsætninger for fremtidig indvinding i graveområdet.

Graveområde Ledøje Nord i Egedal Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Slots- og Kulturstyrelsen	Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet omkring Ledøje landsby bør bevares in situ.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Kroppedal Museum	Indvinding indenfor kulturarvsareal frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug . Området medtages ikke, se beslutning.
Inge Bastkær Provst Frederikssund Provsti	Ud fra en foreløbigt beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø. Muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i stilhed. Med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelses-zonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes. Interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelses-zonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Inge Bo Mikkelsen Formand f. Ledøje-Smørum Menighedsråd	Ud fra en foreløbigt beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø. Muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i stilhed. Med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelses-zonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes. Interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelses-zonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen.	
Egedal Kommune	Der ønskes ikke flere områder udlagt til råstofgravning i Egedal Kommune, da udgravningerne gør stor skade på værdifulde og kulturhistoriske landskaber og de kulturhistoriske landskabsspor omkring Ledøje by vil for altid være væk. Råstofgravning vil uundgåeligt påvirke mange borgere ved gravearbejdet og den trafikale belastning. Der er angivet alternative afgrænsninger af graveområder. Interesseområder ved Søsum og Hove ønskes udtaget af den kommende råstofplan, da kommunen med to lerindvindingsområder og tre sand- og grusområder vurderes at være dækket ind. Alle tre graveområder bør miljøvurderes. Dele af forslaget til nyt graveområde ligger udenfor afgrænsningen af interesseområdet fra 2012, og der gøres opmærksom på nye interessekonflikter. Der er udarbejdet bevarende lokalplan for Ledøje by. Stjerneudskiftningen omkring byen er udpeget som kulturmiljøer i kommuneplanen, og der er mange bevaringsværdige bygninger i landsbyen. Råstofgravning kan ikke undgå at ødelægge det særlige miljø ved Ledøje, og det kan ikke erstattes ved efterbehandling.	Der henvises til generelt svar om råstofindvinding og behovet for ressourcer, se øvrige graveområder i Egedal Kommune. Området medtages ikke i Råstofplan 2016. Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug.

	Området er tilplantet med skov med anlagte stier, og det er ikke landbrugsareal som angivet i screeningen. Egedal Kommune er ikke enig i, at området ved efterbehandling kan få samme værdier som området fremstår med i dag. Der er givet tilladelse til etablering af privat skov på arealet mellem Smørum by og motorvejen. Skoven er plantet og registreret som fredskov, og fjernelse af skoven vil derfor medføre erstatningsskov. Egedal kommune er ikke enig i, at der generelt set kan drives råstofindvinding uden at påvirke naturværdier. I Ammetofte Mose er der fundet bilag IV-arter og området bør belyses i miljøvurderingen. Området ligger i grundvandsdannende opland til Ledøje Vandværk og rækker ind i BNBO. Regionen forventes at vurdere risikoen for forurening af boringerne i tilfælde af spild og uheld fra graveaktiviteterne. Sænkning af grundvandsspejl kan betyde iltning af pyrit og frigivelse af nikkel. Konsekvenserne for vandforsyningen bør miljøvurderes. Egedal Kommune mener ikke at det kan tillades at den støjende aktivitet kommer så tæt på Ledøje landsby. Miljøstyrelsens støjgrænser gælder ikke kun indendørs, men også på udendørs opholdsarealer. Graveområdet bør udgå eller alternativt reduceres til de arealer, der ligger nord for motorvejen (kort med ny afgrænsning medsendt). Egedal Kommune ønsker generelt ikke at der udpeges nye graveområder i kommune, og at eksisterende udlagte interesseområder skal fjernes fra Råstofplanen.	
HOFOR	Området ligger opstrøms Nybølle med en afstand på 2 km og Hove Kildepladser og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.	Området medtages ikke, se beslutning. Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug.
John Jantzen, Jantzen og Lund Advokater På vegne af Ledøje Vandværk	Det undrer, at Ledøje Vandværk ikke er inviteret som høringspart, da størstedelen af indvindingsoplandet er beliggende i det foreslåede	Området medtages ikke, se beslutning. Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug.

	graveområde nord og vest for Ledøje. Bestyrelsen har noteret sig regionens ringe interesse for og beskedne indsigt i Ledøje Vandværks fremtidige vandindvinding, da regionen er bevidst om, at området er udlagt til OSD og NFI. Regionen omtaler to private boringer indenfor det foreslåede område, men omtaler ikke boringerne der forsyner Ledøje landsby og opland. Regionens vurdering af at råstofgravning over og under grundvandsspejl ikke påvirker grundvandskvaliteten eller – kvantiteten baserer sig på teori og matematiske beregninger i gravefasen og i mindre grad efter afsluttet og retableret område. Regionen anfører at området kan efterbehandles med skovrejsning og vurderer at det i efterbehandlingen er muligt at tilpasse området til landskabelige interesser. Uanset om graveområdet efterbehandles med sø eller skov/andet landskab vil området være frataget nuværende grundvandsbeskyttelse i form af moræneler og grusforekomster. Regionen skal dokumentere at der ikke sker væsentlig ændring i grundvandsstand, -kvalitet eller – kvantitet. Ledøje Vandværks hovedledning er beliggende i Ledøje Bygade. Ledningen er udført i støbejern, og tåler ikke større vibrationer. Tung trafik vil være ødelæggende og medføre at hovedledning og stikledninger skal omlægges. Hovedledningen der forsyner Tofterne nord for landsbyen er beliggende i det foreslåede graveområde og skal omlægges. Der forbeholdes et erstatningskrav mod regionen og de grusgravene grundejere såfremt grusgravningen medfører negativ virkning for vandværket vandindvinding og distribution.	
Henrik Lauge Lohse Skoledirektør for Mir Skolerne	Vi vil gerne gøre indsigelse mod denne udlægning, da vi har elever med diagnoser som autisme, ADHD, OCD og angst indskrevet på vores skole. Disse elever er meget følsomme overfor støj i	Området medtages ikke, se beslutning. Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug.

	omgivelserne, og da vi er meget udenfor, så kan vi være bekymrede for dette.	
Anders C. Wulff På vegne af Forældrerådet for Skovbørnehaven Hede Enge Hede Enge 29 2765 Smørum	Skovbørnehaven deler en privat drikkevandsboring med andre beboere på Hede Enge. Denne forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lagforholdene og dermed renseeffekten af grundvand. De støj- og støvgener, som en grusgrav og den tilhørende trafik vil medføre, vil være en væsentlig belastning for børnene og de ansatte, både fordi de stort set konstant opholder sig udendørs, og særligt fordi der flere gange ugentligt gennemføres cykel- eller gåture rundt i lokalområdet. I særdeleshed vil den tunge trafik i forbindelse med en grusgrav være decideret uforsvarlig med tanke på børnenes jævnlige færden i lokalområdet. Det er derfor åbenlyst, at det vil lægge kraftige begrænsninger på de muligheder, der bliver for afvekslende ture rundt i området, hvilket er en væsentlig del af det at gå i Skovbørnehaven Hede Enge. Både børn og ansatte i Skovbørne-haven Hede Enge i væsentlig grad vil blive negativt berørt af en etablering af graveområde ved Ledøje Nord, og vi opfordrer på det kraftigste Region Hovedstaden til ikke at udpege graveområde her i forbindelse med Råstofplan 2016	Området medtages ikke, se beslutning. Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug.
Ledøje Bylaug v/ Bjørn Weitemeyer Præstetoften 5 2765 Smørum	1) Alle borgere i Ledøje burde have været partsberettiget, da forslaget kan have væsentlig individuel indvirkning på de fleste (transport, vandindvinding, skolestien, bevaringsværdige bygninger dyreliv, kulturarv m.m.) 2) Hele interesseområdet er sammen-faldende med Ledøje Vandværks indvindingsopland, som ligger ubeskyttet uden et lerlag mellem sand- og grusforekomster og det nedre kalklag.	1) Regionen har sendt miljøscreeningen i partshøring hos de borgere, der er vurderet til at have væsentlig en individuel interesse i sagen. Alle indsendte høringssvar (også fra ikke-parter) vil indgå i Regionens vurdering. 2) Regionen finder ikke, at indvinding af råstoffer over eller under grundvandspejlet har indflydelse på grundvandsressourcen, da indvinding af råstoffer ikke medfører risiko for forurening af grundvandet. Denne vurdering bygger bl.a. på resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt de sidste mange årtiers erfaring med indvinding af råstoffer i Danmark, hvor der ikke er konstateret forurening af grundvandet.

	3) Det er kritisabelt, at så vigtigt høringsmateriale udsendes til høring hen over sommerferien. Både borgere, kommunen og andre interessenter er på ferie, og har ikke den fornødne tid til at svare, hvis man overhoved har været hjemme i perioden.	3) Taget til efterretning.
	4) Området er fejlagtigt udpeget som interesseområde i Råstofplan 2012, idet der er mange miljømæssige og trafikale forhold, som ikke har været vurderet tilstrækkeligt.	4) Ved udpegning af interesseområder er der ikke krav om vurdering af arealinteresser. I interesseområder er der tilgængelig geologisk viden om, at der i nærheden af jordoverfladen findes sand og grus i et omfang, som vil kunne betegnes som en råstofforekomst.
	5) Området skal udgå som interesseområde, eller alternativt skal området miljøvurderes.	5) Den centrale og vestlige del af interesseområdet udtages af råstofplanen.
	6) Lodsejeren for hele Ledøje Nord har trukket sin anmodning om graveområde tilbage. Ledøje Bylaug finder det betænkeligt, at Region Hovedstaden alligevel ønsker at fortsætte behandlingen af området	6) Region Hovedstaden skal udarbejde en råstofplan, der indeholder råstofressourcer til 12 års forbrug. Der er et årligt underskud af råstoffer på ca. 3 mio. m^3, hvorfor råstofferne også hentes i fx Vestsjælland. Sand og grus er en vigtig forudsætning for vækst i samfundet, da det anvendes til veje, anlægsbyggeri, produktion m.v.
	7) Ledøje Bylaug ønsker som mindstekrav, at områderne Ledøje Nord og Ledøje Vest må afvente behandling til de nye skærpede krav jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) er trådt i kraft, eller at den nye lov finder anvendelse i den igangværende proces.	7) Råstofplan 2016 udarbejdes efter gældende lovgivning. Sammenlægningen af den eksisterende lov om miljøvurdering af planer og programmer og VVM-bekendtgørelsen vil ikke medføre væsentlige ændringer i hverken metode eller afgørelser i forhold til gældende lovgivning.
	8) Der er mange uafklarede forhold i miljøscreeningen, som bør undersøges meget grundigere, og at den oprindelige udpegning af interesseområdet omkring Ledøje ikke burde have fundet sted.	8) Der er foretaget en overordnet miljøscreening af graveområdet, jf. gældende lovgivning for udarbejdelse af planer. Såfremt der søges om tilladelse til indvinding skal der udføres en VVM-screening, hvor det afgøres, om der skal udarbejdes en VVM-redegørelse. Omkring interesseområder, se punkt 4.
	9) Flere forhold under "befolkning og sundhed" er vurderet forkert eller ikke tilstrækkeligt. Indendørs støjpåvirkning og svage grupper, herunder specialskole for autisme og ADHD, undersøges ikke.	9) Graveområdets udstrækning er ikke ensbetydende med, at der vil kunne meddeles tilladelse på hele arealet. Erfaringsmæssigt kan råstofindvinding foretages, så det overholder Miljøstyrelsens generelle retningslinjer for støj.
	10) Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål', hvilket svarer til et 'rekreativt område'.	10) Det er området nord for det foreslåede graveområde, der er udlagt til fritidsformål (jf. miljøscreening). Råstofgrave bliver ofte anvendt som rekreative naturområder efter afsluttet råstofindvinding.
	11) Ledøje Bylaug forventer, at der vil blive udarbejdet en VVM-undersøgelse (Vurdering af	11) Hvis der ansøges om konkret indvindingstilladelse inden for et graveområde vil der skulle udarbejdes en VVM-screening, hvorefter der træffes afgørelse om, hvorvidt der

	virkninger på miljøet) for graveområdet Ledøje Nord.	skal udarbejdes en VVM-redegørelse. Udpegning af graveområder er ikke omfattet af VVM-bekendtgørelsen, men af lov om miljøvurdering af planer og programmer.
	12) Dele af Ledøje Nord er allerede udlagt som område for skovrejsning, og der er allerede udlagt skov på dele af området.	12) Området med ønsket skov fremgår af screeningen. Regionen anser ikke råstofindvinding som værende i uoverensstemmelse med skovrejsning.
	13) Store dele af Ledøje Nord er i kommuneplanen udpeget som bevaringsværdige landskaber. Øvrige dele af Ledøje Nord, er i Egedals Kommuneplan desuden angivet som værdifulde landbrugsområder.	13) Hovedparten af landskabet uden for Storkøbenhavn er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Regionen anser ikke råstofindvinding i den foreslåede størrelse som værende i konflikt med udpegningen.
	14) Fjernelse af overjordslaget vil medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje	14) Råstofindvinding medfører fjernelse af overjord, men råstofindvinding medfører ikke forurening af grundvandet. Regionen stiller som standard vilkår, om at der ikke tilføres pesticider eller næringsstoffer, herunder nitrat efter endt råstofindvinding.
	15) Oplandet for Ledøjes 3 boringer dækker hele Ledøje Nord samt store områder uden for dette, og tilstrømningen til boringerne sker hovedsageligt fra nord/nordøst mod sydvest. Dele af området er klassificeret som særligt nitratfølsomt område, specielt fordi sand- og gruslaget ligger direkte oven på de tertiære kalklag uden et beskyttende lerlag. Området er OSD.	15) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten. Der henvises bl.a. til resultaterne fra Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og Region Hovedstaden og Region Midtjyllands projekt "Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet" samt de sidste årtiers erfaringer med råstofindvinding både over og under grundvandsspejlet i Danmark. Området er netop nitratfølsomt på grund af de sandede og grusede materialer, der udgør en råstofforekomst.
	16) Drikkevandets største beskyttelse er den øvre kappe af morænejord/-ler, som ligger øverst. Fjernelse af dette lag vurderes at være yderst risikabel for den fremtidige indvinding af vand til hele Ledøje by.	16) Se punkt 15.
	17) Støv- og luftforurening fra indvinding skal undersøges nærmere.	17) Indvinding af sand og grus kan medføre mindre støvgener i meget tørre og blæsende perioder. Vilkår reguleres i tilladelser.
	18) Der bør i miljøvurderingen/VVM udarbejdes støjberegninger/støjkort for Ledøje, og at allerede kendte støjkilder bør medtages i denne, således at den reelle støjbelastning kortlægges.	18) Vurdering af støj foretages i en VVM-screening af et konkret projekt.
	19) En del af Ledøjes mange bevaringsværdige huse er endvidere særligt sårbare over for vibrationer, idet de er bygget på syldsten fundamenter. Eksempler på vilkår til støj og	19) Indvinding af råstoffer medfører ikke vibrationer i stor afstand. Der vil kunne optræde vibrationer fra lastbiler, der kører tæt forbi ejendomme.

	vibrationer i råstoftilladelsen bør beskrives i miljøvurderingen.	
	20) Skolestien krydser midt igennem området Ledøje Nord, hvorfor byens sikreste skolerute og rute til Smørum, vil ligge midt i graveområdet	20) Området medtages ikke.
	21) Graveområderne vil kunne påvirke grundvandsspejlet eller grundvandstilstrømningen, både for Ledøje Vandværk og de lokale vådområder. Dette kan både føre til problemer for vandindvindingen (kvantitet og forurening) samt til ændrede biologiske forhold for vådområderne.	21) Råstofindvinding påvirker ikke grundvandskvantiteten eller -kvaliteten. Se punkt 15.
	22) I gældende lokalplan 010104 er fastlagt en beskyttelseszone på 750 meter omkring Ledøje Kirke, der i forvejen er omfattet af en 300 meters beskyttelseszone efter Naturbeskyttelsesloven. Store dele af graveområdet Ledøje Nord ligger inden for beskyttelseszonen, hvilket Ledøje Bylaug ikke mener, at man har været opmærksom på i miljøscreeningen.	22) En del af graveområdet berører beskyttelseszonen for kirken. Graveområdets udstrækning er ikke ensbetydende med, at der vil kunne indvindes på hele arealet. Råstofindvinding påvirker ikke umiddelbart beskyttelseszonen, da det foregår under terrænoverfladen.
	23) Kulturhistoriske spor og fortælle-værdier i form af stjerneudskiftningen og den bevaringsværdige landsby kan ikke bevares for eftertiden ved udgravning af råstoffer, som foreslået ved interesseområdet og graveområde Ledøje Nord.	23) Forslaget til graveområde Ledøje Nord består af 4 matrikler, hvor indvinding vurderes at kunne tilrettelægges så spor efter stjerneudstykningen vil kunne indgå i efterbehandlingsplanen. Regionens udpegning til interesseområder er foretaget på baggrund af en råstofgeologisk kortlægning. Spørgsmål om hensyntagen til stjerneudstykning tages der først stilling til hvis området viser sig at indeholde brugbare råstoffer.
	24) Transportvejene for lastbiler til og fra grusgraven bør vurderes i forhold til den risiko, som vibrationer fra tung trafik udgør for de gamle bevaringsværdige huse i landsbyen.	24) En evt. adgangsvej fastlægges ved en konkret behandling af en tilladelse.
	25) Ved omlægning af landbrugsjord til råstofindvinding vil lodsejer få tilført ressourcer, men landmændene vil miste nogle værdifulde landbrugsområder og vigtige ressourcer.	25) Det er korrekt, at råstofressourcen kun kan anvendes én gang. Sand og grus er et vigtigt fundament for udvikling i samfundet, og der er endnu ikke fundet andre ressourcer der kan erstatte materialerne. Regionen arbejder på at forbedrer mulighederne for genanvendelse af andre materialer som erstatning for primære råstoffer.
	26) Dele af Ledøje Nord er udlagt som skov. Endvidere er øvrig del af de nordlige arealer af Ledøje Nord samt dele af de sydlige arealer i Ledøje Nord	26) Regionen vurderer ikke at råstofindvinding er i uoverensstemmelse med skovrejsning. Dele af områderne vil kunne anvendes til skovrejsning efterfølgende.

	udlagt til ønsket skovrejsning, og der er udlagt skovbyggelinjer.	
	27) Det kan være et krav at der vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på byen vil kunne foranledige en række støvgener. Det skal beskrives hvorfra vandet skal komme, og om vandingen kan have konsekvenser for Ledøje Vandværks kapacitet og kvalitet af vandindvinding.	27) Der stilles ofte krav om vanding af interimsveje i grusgrave. Forbruget af vand til vanding vurderes ikke at være væsentligt.
	28) Landskabet vil ikke kunne 'genskabes', idet der ikke må tilføres opfyld, når gravearbejderne afsluttes.	28) Det er korrekt, at der som udgangspunkt ikke må tilføres jord til grusgrave jf. jordforureningslovens § 52 på grund af risikoen for at tilføre forurenet jord. Ældre grusgrave kan til gengæld omdannes til særlige naturtyper, for specieller dyr og planter der foretrækker næringsfattig jord. Der er flere eksempler på dette i Danmark fx Hedeland og Tarup Davinde.
	29) Det er besynderligt, at sociale forhold, som f.eks. trafiksikkerhed, indvirkning på ejendomspriser og liggetider, ændring af befolknings-sammensætning, salgstider på ejendomme, tabt fortjeneste for landmænd, øget kommunal drift af veje m.m., ikke findes relevant for vurderingen.	29) Regionens udpegning af graveområder må ikke tage højde for ejendomspriser.
	30) Der er betragtelige økonomiske udgifter forbundet med vedligehold af veje i forbindelse med transportkørsel fra graveområder. En 25 tons lastbil belaster vejene som 20.000 personbiler	30) Det er korrekt at lastbiler medfører en øget belastning og slid på vejene. Lastbilerne fra råstofindvinding er at betragte på lige fod med sliddet fra lastbiler i andre erhverv. Det er kommunen der er vejmyndighed.
	31) Der må kunne angives alternative graveområder med mindre miljømæssige konsekvenser end de to foreslåede graveområder om Ledøje by.	31) Mængden og kvaliteten af råstoffer i Region Hovedstaden er sparsom og store dele af regionen er dækket af tykke morænelag, hvorfor det er yderst svært at skaffe sand og grus til anlæg af veje og byggeri. Regionen er tæt bebygget og alle steder er der arealinteresser og borgere, der vil blive berørt af en evt. indvinding af råstoffer. Regionen skal efter råstoflovens § 3 vurdere ressourcen i forhold til en lang række arealinteresser. Ledøje nord medtages ikke i råstofplanen, se beslutning.
Grundejerforeningen "Den Gamle Præstegård" v/ Morten Dyrner Ledøje Bygade 23D 2765 Smørum	Det er uforståeligt, at grundejer-foreningen ikke er blevet tilsendt høringsbrev om det foreslåede graveområde ved Ledøje Nord. Dette er ikke acceptabelt, samtidig med at det ikke er acceptabelt at der udsendes høringsbrev midt i en sommerferieperiode En af vores medlemmer er en	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	nyetableret skole for psykisk udsatte børn, hvor lederne bag skolen netop har valgt at placere deres skole i fredelige og landlige omgivelser af hensyn til børnenes trivsel. Skolen er etableret således, at der ikke er afspærring fra skolen til hovedgaden, og en ulykke med en elev indblandet vil være en katastrofe. Den tunge trafik igennem landsbyen vil samtidig frembringe støjgener for beboerne samt skolens elever. Der vil komme støjgener fra en grusgrav som støder op til grundejer-foreningens beboelser. Her skal igen nævnes skolen, og den undervisning der finder sted. De psykisk belastede børn (ADHD, autisme, Asperger og lign.) har i forvejen koncentrations-besvær. Og dette vil blive forværret med unødige støjgener fra en nærtliggende grusgrav. Grundejerforeningen har ligeledes flere medlemmer, hvor deres job består af at arbejde hjemme fra privatadressen. Disse medlemmer vil ligeledes blive stærkt forstyrret i deres arbejde ved store støjgener fra tungt maskineri. Flere medlemmer i grundejer-foreningen har problematikker med luftveje. En stærkt forøget støvgene kan i yderste fald tvinge disse personer til at fraflytte deres boliger. ”Den Gamle Præstegård” er af kommunen udpeget til at være særlig bevaringsværdig. Det samme er en stor del af træbeplantningen rundt om gården. På hvilken måde vil man sikre, at ved udgravning (og som konsekvens deraf en formodet sænkning af grundvandsspejlet) at disse bevaringsværdige træer ikke lider overlast? Hvilke foranstaltninger samt erstatningspligt vil en evt. grusgrav påtage sig for at sikre, at der ikke sker sætningsskader på bevaringsværdige bygninger? De kulturhistoriske landsbyer i det grønne bælte omkring København, vil blive fraflyttet, idet at ingen vil bo som nabo til en støjende og støvende grusgrav/motorvej. Dette vil specielt for Ledøjes vedkommende være katastrofalt, idet at byen blandt andet rummer en unik kirke, som er en stor turistattraktion.	

	Der gives en uforbeholden støtte til Bylaugets høringssvar.	
Underskriftsindsamling fra Smørum GolfKlub	Nej tak til råstofudgravning i Ledøje Grusgrav som nabo til SGK 11 sider med underskrifter	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Rebekka Skau Vincentzen Holmevej 3 2765 Smørum	Jeg frygter at vores vej vil blive inddraget til transport til og fra grusgraven, hvis grusgraven bliver en realitet. Forenden af vores vej ligger skole-stien som vores børn cykler af til skole. Jeg frygter for deres sikkerhed, hvis der bliver anlagt grusgrav. Jeg frygter for at naturskønne områder, idyl, fred og ro vil ændres væsentligt på grund af transport til og fra graveområder. Denne boligs værdi vil forringes betydeligt, ved anlægning af grusgrav få hundrede meter herfra. Jeg håber, at det vil blive genover-vejet om ikke den nødvendige udvinding af råstoffer kan foregå andre steder, hvor det ikke vil være til gene for så meget natur og så mange mennesker.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Anette Kirstine Bøgh og Lars Stentoft Bøgh Holmevej 4 2765 Smørum	Anser sig selv som part, da boligen er tæt på det foreslåede graveområde og beliggende ud til Ledøjetoften, som kommer til at være hovedfærdselsåre. Vejene er smalle med dårlige oversigtsforhold og ikke dimensioneret til tung trafik. Skolestien gennemskærer graveområdet Ledøje Nord, hvorfor der må være særlige hensyn der skal tages. En evt. kommende grusgrav rundt om Ledøje vil have en meget stor indflydelse på fremtidige vurderinger af huspriser. Med vindforhold fra Nord/Vest vil støv og støj indhylle det ellers fredelige miljø i Ledøje.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Elisabeth Demandt og Ivan Lübbers Holmevej 6 2765 Smørum	Vores ejendom er beliggende ca. 50 meter fra Ledøjetoften, og vi vil derfor få væsentligt øgede støjgener fra den forøgede tunge trafik med kørsel af grus. Gener fra luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler ved udledninger af især NOx og partikler.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Påvirkning af vores vandforsyning (Ledøje private vandværk). Risiko for sætningsskader på huset samt skader på facader, vinduer og tag, når vindretningen giver ”sandstorm". Den nye tværvej der forbinder motorvejstilkørslen i Ledøje med Frederikssundsvejen via Smørum nedre må ikke benyttes af cyklister eller gående. Vi er derfor afhængige af at kunne benytte skolestien til og fra indkøbsmuligheder og biblioteket (kulturhuset). Nuværende lodsejer har ingen aktuelle planer om råstofindvinding, og graveområdet kan derfor forblive uudnyttet i op til 30 år, hvilket medfører fald i ejendomsværdier og staunbinding af husejere. Miljøscreeningen påviser så mange problematiske forhold, at screeningen alene kan danne grundlag for en beslutning om at graveområdet ved Ledøje ikke skal optagets i råstofplan 2016. Den reelle mulige udnyttelse af Indvindingsområdet at det planlagte graveområde vil blive meget begrænset af det motorvejsanlæg, der er etableret, og muligvis skal yderligere udvides. Parallelt med motorvejsanlægget er dele af graveområdet udpeget til transmissionsnet, som er de overrordnede forsyningsnet for el, naturgas og fjernvarme Størstedelen af det foreslåede område er i Egedal kommuneplan 2013 – 2015 udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde Det nye arealudlæg vil medføre at støj og vibrationer fra udgravning, samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i Ledøje landsby, samt i/ved de boliger i det åbne land som ligger op/grænser optil/ligger midt i graveområdet Området er beliggende i område udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser. Bekæmpelse af støvgener i	

	graveområder meget tæt på bebyggelse vil medføre indvinding og udsprøjtning af betydelige mænger vand Den sydlige del af det foreslåede graveområde er beliggende umiddelbart op til Ledøje by hvilket vil medføre øget støjbelastning af Ledøje by, da erfaringer med eksisterende grusgrave viser at regulering i råstoftilladelser ikke til at er tilstrækkelige til at sikre mod negative påvirkninger i bynære områder. Området omfatter flere mindre områder beskyttet natur bl.a. tre beskyttede vandhuller, tre moseområder hvilket yderligere vil begrænse det reelle udnyttelses-område Området omfatter arealer udlagt til fredskov. Lokal til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil påvirke lokalområdet, da området ikke tidligere har været anvendt til råstofindvinding eller lignede aktiviteter, og hovedsageligt består af mindre veje. Mange boliger ligger meget tæt på vejnettet hvilket medfører øget risiko for farlige trafikale situationer. Området huser mange børn og ældre	
Karin Muusfeldt Jakobsen Holmevej 11 2765 Smørum	Min ejendom har fladt tag med ovenlyskupler, hvor støvet vil lægge sig og evt. ødelægge tagpappet - det flyver ikke bare videre som fra et tag med hældning - ovenlyskuplerne vil endvidere bliver mere eller mindre sandblæste Jeg er i forvejen generet at larm fra motorvejen, da jeg ligger i en lydkorridor Skolestien bliver brugt af skole-børnene og andre personer, der skal på arbejde i Smørum, og vi er da også nogle, der går til Smørum centeret for at handle. Der henvises til bylaugets høringssvar	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Sonja og Jesper Møller Holmevej 14 2765 Smørum	Det blæser ofte fra nord nordvest og der vil være sandstorm over det meste af Ledøje. Begrundelsen er at det ofte blæser fra nord nordvest og der vil være sandstorm over det meste af Ledøje.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	En grusgrav støjer og sviner i forvejen har vi støj fra to motorveje. Der henvises til Ledøje Bylaugs høringssvar	
Henriette Voldmester og Keld Østergaard Christensen Ejere af Holmevej 15 2765 Smørum	Vi har ikke haft mulighed for at sætte os ordentligt ind i det omfattende materiale der burde læses og vi har ikke haft mulighed for at deltage i div. møder omkring projektet på grund af sommerferie. Hvis vi ikke kan sælge vores hus, bliver vi nok nød til at bebo det igen, da jeg forestiller mig at det heller ikke vil være let at leje ud. Jeg arbejder om natten. Hvordan vil man sikre at støjkrav bliver sat, så det bliver muligt at sove i almindelig arbejdstid? Vandet i Ledøje har altid været af en god kvalitet og vi kunne godt være lidt urolige for hvad det foreslåede gravearbejde vil have af indvirkning på kvaliteten. Undersøgelser fra andre grusgrave har vist at man kan måle støvpåvirkning op til 200 m fra graveområdet. Hvordan vil man håndtere det? Hvordan vil man sikre cyklister og gående/løbende mod den tunge trafik fra lastbiler, som en grusgrav nødvendigvis må medføre? Det er vores helt klare opfattelse, at det foreslåede gravearbejde truer naturen og roen væsentligt. En grusgrav i umiddelbar nærhed af Ledøje vil efter vores opfattelse medføre betydelige støjgener ved tilstedeværelse af tunge maskiner, ligesom det vil øge trafikken af tunge køretøjer i området. Forhold omkring støj, støv, cykelstien og vandindvindingen ønskes undersøgt nærmere Vi vil opfordre på det kraftigste til at Ledøje helt tages ud af interesseområde for råstofudvinding.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Louise Christensen Hede Enge 37 2765 Smørum	Den eneste side hvorfra der ikke er væsentlig støj er fra det område der nu blandt andet er udset som graveområde, Da støjgener er styret af vindretningen, vil det betyde at de få dage hvor der er fred nu, når	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	vindretningen kommer fra denne side, også bliver ødelagt af støjgener. Både fra gravearbejdet samt den tunge trafik der eventuelt vil køre af Ledøjevej. Det er en af de vigtigste parametre for min livskvalitet og psykiske og fysiske sundhed at jeg kan leve i natur og opleve stilhed i min hverdag. Støjzonen fra et gravearbejde i område Nord vil direkte kunne påvirke min ejendomspris negativt og dermed forringe min muligheder for lån i eller salg af ejendommen i den periode som et gravearbejde ville strække sig over. Jeg har efter gravearbejdet med Fredrikssundmotorvejen er startet , oplevet at der er problemer med at grundvandet stiger på min grund, med oversvømmelse i mine staldbygninger til følge. Jeg forventer at problemet vil blive endnu større hvis der begynder at blive fjernet mere sand og grus fra undergrunden i lokalområdet. Jeg handler ind og har daglig gang i Smørum by, og arbejde i Måløv by hvor den daglige rute til og fra arbejde går gennem det berørte område, både via cykel og bil, hvilket med tung trafik fra lastbiler vil blive en meget ubehagelig tur grundet støv, dieseludstødningsluft og støj, samt risiko for at en tur der normalt tager 15 min kan blive meget længere pga. den øgede tunge trafik. Jeg har en privat vandboring i fællesskab med Skovbørnehaven Hede Enge, samt 2 naboer som forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lag forholdene og dermed renseeffekten af grundvand. Vi henstiller kraftigt til, at området bliver fjernet som interesseområde og som muligt graveområde, i særdeleshed med henblik på trafik støj og grundvandsforhold.	
Anders C. Wulff og Sarah Børresen Hede Enge 41 2765 Smørum	Enhver trafik med relativt små børn (6-15 år) gennem et område der har en grusgrav som nabo, mener vi er uforsvarligt og vi vil derfor få en kæmpe belastning med at hente og bringe hver dag i stedet for at de kan cykle sikkert selv.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi handler ind og har daglig gang i Smørum by, både via cykel og bil, hvilket med tung trafik fra lastbiler vil blive en meget ubehagelig tur grundet støv, dieseludstødningsluft og støj, hvilket vi netop ønskede at undgå da vi flyttede til Ledøje og Smørum-området i 2012. Vi har en privat vandboring i fællesskab med Skovbørnehaven Hede Enge, som forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lagforholdene og dermed renseeffekten af grundvand. Vi benytter netop området omkring område Nord i Ledøje til mange fritidsaktiviteter inklusive cykling, løb og gåture, som så mange andre fra Ledøje og Smørum, hvilket vi ikke kan hvis et større gravearbejde påbegyndes. Støv fra gravearbejdet vil lægge sig på solceller og under sandstorme vil det øverste lag glas blive matteret og dermed ødelægge solpanelerne der så vil give et væsentligt mindre udbytte. Støjzonen fra et gravearbejde i område Nord vil direkte kunne påvirke vores ejendomspris negativt og dermed forringe vores muligheder for lån i eller salg af ejendommen i den periode som et gravearbejde ville strække sig over. Vi henstiller kraftigt til, at området bliver fjernet som interesseområde og som muligt graveområde, i særdeleshed med henblik på trafik støj og grundvandsforhold.	
Camilla og Tommy Sander Hede Enge 43 2765 Smørum	En grusgrav med tilhørende tung trafik i netop det område, hvor sti og veje er placeret, vil være særdeles uforsvarligt i forhold til børnenes daglige færden på cykel eller til bens. Den tunge trafik til og fra grusgraven vil udgøre en væsentlig gene for vores daglige færden til og fra Smørum. De støj- og støvgener samt store fysiske ændringer, som en grusgrav og den tilhørende trafik vil medføre, vil være ødelæggende for områdets skønne natur	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi har en privat vandboring i fællesskab med Skovbørnehaven Hede Enge, som forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lagforholdene og dermed renseeffekten af grundvand. Huset ligger sydøst for de udpegede mulige graveområder, dvs. vind fra vest/nordvest vil bevirke, at støv fra gravearbejdet kan lægge sig på solcellerne og dermed dels nedsætte effekten heraf og kræve hyppig rengøring, og dels – ved kraftig vind – vil kunne beskadige/mattere solcellernes øverste glaslag. Det vil mærkes som en ekstra stor belastning, hvis vores ellers rolige og naturskønne område igen – og endda i en lang årrække – kan se frem til endnu flere støj-, støv- og trafikgener fra en grusgrav. Vi henstiller kraftigt til, at området bliver fjernet som interesseområde og som muligt graveområde, i særdeleshed med henblik på trafik støj og grundvandsforhold.	
Henrik og Pauline Wagtberg Kirkevej 1 2765 Smørum	Vi er et lille lokalsamfund, hvor folk er flyttet til for at nyde naturen, freden og roen. Dette ødelægges, hvis der kommer en grusgrav så tæt på. Skolestien og cykelstien langs Råbrovej er ikke nævnt i materialet. Vi er ikke trygge ved tanken om, at disse to stier skal ligge klods op af en grusgrav med de gener, det vil medføre i form af støv og trafik "Bevaringsplan for Ledøje landsby" er ikke nævnt i materialet. Rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst tung trafik til og fra det foreslåede graveområder, vil uværligt komme til at påvirke vores bevaringsværdige huse negativt. Vores hus bliver forsynet med vand fra Ledøje vandværk. De fleste af vandrørene er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik. Det samme gælder kloakrørene. Vores forsikringer dækker ikke ved sætningsskader og lignende, der meget nemt kan komme på vores hus ved tung trafik tæt ved. Dette er stærkt foruroligende.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Ledøje bør fjernes helt fra råstofplanen	
Lea Schmidt og Lars Nielsen Kirkevej 2 2765 Smørum	Hvis skolestien enten fjernes, eller hvis den skal gå gennem området for grusgravning, vil vi være nødt til at opgive at cykle til skole og arbejde. Den tunge trafik på Ledøje Bygade til/fra grusgravene gøre det livsfarligt at krydse Bygaden, hvilket man skal for at komme fra vores hus til skolestien. Det må da være muligt at finde et andet sted at grave grus og sand - et sted, hvor man ikke generer så mange mennesker og ødelægger deres liv og hverdag i et indtil videre ukendt antal år. Vi beder om, at Region Hovedstaden revurderer og annullerer disse planer, da disse vil få uoverstigelige konsekvenser for vores familie og vores liv.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Hanne og Jørgen Grønlund Øbakkevej 8 2765 Smørum	Vi vil blive plaget af støjgener og støvgener ved bortkørsel af grus på bygaden. Da undertegnede lider af astma vil det få en sundhedsmæssig betydning Sætningsskader vil kunne opstå på huset. Det kulturelle landskab vil blive ødelagt. Ejendomspriserne vil falde væsentligt. Hele forslaget til graveområdet bør annulleres og tilslutter os helt Ledøje Bylaugs høringssvar.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Susie-Ann Spiegelhauer og Michael Normann Andersen Præstetoften 1 2765 Smørum	Vi er høringsberettigede, da vi som beboere 150 meter fra en etableret grusgrav, vil få kraftig påvirkning på vores miljø og dagligdag Etablering af grusgrav i det forslåede område vil fjerne skolestien. Alternativ rute via Råbrovej vil være muligt, men Råbrovej vil blive tilkørselsvej for den tunge trafik fra grusgraven og trafiksikre forhold, vil blive væsentligt forringet både i Ledøje by samt ved Søagerskolen/Skebjergvej Ledøjetoften må som tilkørselsvej til motorvejen betegnes som farlig vej, da der ikke er nogen cykelsti og kun	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	fortov i een side med ringe oversigtsforhold. Rekreativt område "Lillesø" ligger på den anden side af Ledøjetoften og passage vil uvægerligt give farlige episoder især for de mindre børn der ikke har forståelse for den hurtigtkørende og farlige trafik. Den kraftige øgning af tung trafik i forbindelse med en grusgrav, vil med stor sandsynlighed give sætningsskader i vores ejendom. Der vil forekomme en væsentlig forhøjelse af støj og partikel-forurening på vores ejendom, med mulige sundhedsskader til følge. Ved etablering af grusgrav kan der, ved ugunstige vejrforhold kunne forekomme sandstorme. Dette vil medføre en væsentlig slidtage på ejendom, biler mv. med værdi- og materiale-forringelse til følge. Generelt er der også problematikken med forurening af grundvand, det æstetiske, sameksistens og kulturelle interessekonflikter. Området bør fjernes helt som interesseområde	
Jette og Christian Cailloux Præstetoften 4 2765 Smørum	Vores børn cykler til skole ad Skolestien som ligger midt i graveområdet og vi kan ikke lade være med at bekymre os om deres sikkerhed og helbred. Vores børn bruger skolestien når de kører til /fra deres kammerater i byen (ingen andre cykelstier). Ledøje bliver i den grad belastet af tung trafik og kan også have en direkte påvirkning på os, hvis den tunge trafik eventuelt skal ad Præstetoften til Ledøjetoften. Vi har hørt fra naboer til andre grusgrave, at selv om gravetil-ladelserne sætter grænser for, hvornår der må graves, så overholdes aftalerne ikke. Hvordan vil man sikre, at reglerne overholdes / hvem skal sørge for, at de overholdes? Det går ud over helbredet, både fysisk og psykisk, at være nabo til en grusgrav. Der bor ca. 1000 mennesker i Ledøje. Skal de alle risikere deres helbred? Gener fra støv/sandstorm på etablerede solceller på vores tag eller på vores facader og vinduer.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Stor risiko for sætningsskader på vores hus. Huspriserne kan risikere at falde 1-1.5 mio.kr i gennemsnit. Det betyder, at vi bliver stavnsbundet, selv om vi af helbredsmæssige grunde nok burde flytte. Ledøje et naturskønt område, som lige er blevet vendt på hovedet af den nye motorvej. Lad nu være med, også at ødelægge den vidunderlige perle, som Ledøje er, med at anlægge en grusgrav.	
Bjørn og Zandra Weitemeyer Præstetoften 5 2765 Smørum	Ledøjestien/Skolestien ligger midt i det foreslåede graveområde Ledøje Nord, men er slet ikke nævnt i det udsendte materiale. Hvordan har man tænkt sig at sikre alle brugerne af stien? Vi ønsker en konsekvensvurdering af dette store problem samt løsninger på dette. Primært er vi bekymret over vores sundhed/helbred, som kan blive påvirket af støv i luften. Hvordan hænger dette sammen med regionens indsats over for sundhed og sygdomme, at placere et graveområde så tæt på en by. Konsekvenser af "sandstorme" ønskes vurderet og beskrevet. Erstatningsforhold bør ligeledes beskrives og fremstilles som vilkår i råstoftilladelsen. Vil Miljøstyrelsen anbefalede grænseværdier for støvgener være gældende for råstoftilladelsen? Der bør laves støjudbredelseskort for et eventuelt øget transportarbejde ifm. råstofindvinding. Vores forsikring vil ikke dække eventuelle skader på vores hus som følge af skader forårsaget af råstofindvinding. Hvilke vilkår vil der blive stillet i en råstoftilladelse, og hvilke grænseværdier skal benyttes for vibrationer? Og hvem dækker for eventuelle skader? Næsten hele interesseområdet er indvindingsområde for Ledøje Vandværk. Hvordan kan man forestille sig at vilkår i råstof-tilladelsen vil kunne afhjælpe dette – både under og efter indvindingen? Vi finder det meget bemærkelses-værdigt at påvirkninger på mennesker og sundhed, fauna og	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	flora og trafiksikkerhed slet ikke vurderes som forhold der bør undersøges. Vi håber meget at Region Hovedstaden sørger for, at en miljøvurdering i en eventuel videreførelse af sagen, vil medtage alle de forhold som er nævnt i Ledøje Bylaugs høringssvar Området bør udgå af Råstofplanen.	
Kirsten Dahl og Thomas Olsen Præstetoften 7a 2765 Smørum	Vi har to skolesøgende børn, der har brug for at kunne cykle sikkert til skole. Dette vil ikke være muligt med det skitserede interesseområde Nord, der ikke tager hensyn til den nuværende skolesti. På grund af vores hus beliggenhed frygter vi også at støj og støv fra et eventuelt gravearbejde vil komme til at forringe vores dagligdag	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Monika Frederiksen og Claus Hesselberg Præstetoften 8 2765 Smørum	Når man påtænker at stort set omslutte en landsby af vores størrelse, mener vi at alle er parter i denne sag. Vores forsikringsselskab dækker ikke sætningsskader. Dette er en stor bekymring, da vibrationerne fra de maskiner som bruges vibrerer op til 200 meter væk. En ud af fem beboere på adressen har dokumenteret astma og et af vores børn er desværre arveligt disponeret, så vi er især bekymrede for vores helbred med al det støv, der unægteligt vil forekomme i vores dagligdag. Efter møde med ejendomsmægler vil vores ejendom falde ml 500.000-1.000.000 i værdi, hvis grusgraven bliver en realitet. Har talt med vores mekaniker, der mener, at vi skal have omlakeret vores biler oftere end normalt for at undgå rustskader pga. støv i luften, der vil slide på metallet. Den støvede luft vil slide på vinduer, så de vil kræve udskiftning før end beregnet. Skole-stien til Smørum er også et stort problem, hvis den forsvinder. Cykelstien på Råbrovej er al for kuperet til mindre skolebørn, hvor den nuværende er lang mindre udfordrende for børn at cykle på, samt at de er bedre	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	beskyttet imod den tunge trafik. Helt generelt vil annullering af skole-stien forringe trafiksikkerheden for vores børn. Vinden står ofte i WNW, hvilket vil sørge for både støj og støv over vores ejendom, og vi vil f. eks. ikke kunne tørre tøj udenfor mere. Vi påtænker også at investere i solceller og har haft skriftlig kontakt med Dansk Solcelle Service, der kan dokumentere et effekttab på 8 %, når der ligger støv på solcellerne og hvis man ikke vasker dem estimerer de et gnsn. effekttab på ca. 3 % pr år. Vores smukke og bevaringsværdige område vil forsvinde. Det vil påvirke hele vores familie både fysisk og psykisk. Vi er bange for den forringelse af livskvalitet, der følger med sådan en grusgrav i baghaven og så især uden mulighed for kompensation	
Merete og Preben Nordal Petersen Præstetoften 12 2765 Smørum	Området er ikke egnet til råstof-graveområde fordi -Der kommer støv-støj daglig fra 7 morgen til 22 om aften -Luft forurening -Støv som lægger på vores solfanger -Skole stien til Smørum som ikke er nævnt -vores veje er ikke bygget til tung - trafik mellem 500-1000 pr dag -Bor mindre en 100 meter fra grave-område(sætningsskader) -Værdi tab efter samtale med ejendomsmægler -Ledøje er af Region Hovedstaden udpeget som kulturmiljø og omfattet af en lokal plan.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Pernille Hvilsted og Kim Roch Haretoften 4 2765 Smørum	Vi har ingen ide om hvorledes I tænker, at den sikre vej til skole skal foregå – men med det påtænkte graveområde har vi svært ved, at forstille os, at den daglige vej til skole kommer til at foregå sikkert. Vi er meget bekymret for vores vandboringer i Ledøje. Vi er dybt bekymret for den trafik en grusgrav medfører. På dage hvor vindretningen går vores vej – kan vi hører en susen fra motorvejen Ring 4. Så kan man kun frygte den støj vi vil kunne hører fra en grusgrav der er væsentlig tættere på end Ring 4. Med det påtænkte graveområde vil	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	vores by blive delt i 2, hvilket vil være til stor ærgrelse for os der føler vi har meget til fælles med Smørum. Håber inderligt ikke, at Jeres planer bliver til virkelighed.	
Kiki Lara og Christian Bruun-Kiilerich Haretoften 6 2765 Smørum	Vi har en væsentlig individuel interesse i råstofindvindingen, da en eventuel udvinding af råstoffer vil medføre negativ påvirkning af støj- og støvforhold, øget trafikbelastning, og stor risiko for områdets vandudvinding. Herudover vil de kulturhistoriske og naturskønne omgivelser som Ledøje Landsby er kendt og eftertragtet for, blive ødelagte ved udlæggelse til graveområde for udvinding af sand og grus. Vi er uforstående overfor hvorfor vi ikke er parter i sagen, da Ledøje Vest og Ledøje Nord vil påvirke samtlige borgere i Ledøje. Generelt er væsentlige parter som vandværket og bylauget udeladt fra høringen Det er ikke tilladt for trafik til og fra graveområder at køre direkte ud på statsvej, hvorfor vi må forvente at trafikbelastningen ud for vores bolig vil øges betragteligt. Vi er allerede i dag påvirkede af trafikstøj fra lastbiler og anden tung trafik, der kører over Ledøje for at komme til og fra motorvejen ved Albertslund N afkørslen gennem Risby. Hvis vi kan se frem til afviklingen af 500 – 1000 lastbiler i døgnet, vil disse gener øges betragteligt. Den daglige trafikafvikling med cykler, ryttere og personbiler, giver dagligt anledning til udfordringer i forvejen. Der er i Regionens rapport ikke taget højde for, at skolestien løber direkte igennem de planlagte grave- og interesseområder. Råstofindvinding nord for Ledøje må derfor i meget væsentlig grad forventes at påvirke særligt sikkerheden, i forbindelse med den daglige færdsel på strækningen, samt påvirke de rekreative interesser i området og de omkringliggende omgivelser Der skal rettes en kritik af Regionens valg af tidspunkt for høringsperioden, som er planlagt i den primære sommerferie og derved må forventes at have begrænset visse parters involvering i høringsprocessen.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Hvorledes forventer man at kunne udlægge områder nord og vest for Ledøje Landsby til råstofindvinding, uden påvirkning eller væsentlig forringelse af det omkringliggende landskab, kirkelinjen omkring den særegne og sjældne kirke, de bevaringsværdige bygninger, de fredede naturområder med habitat for blandt andet adskillige flagemusearter, tudser og biller? Det må antages at Regionen kan få øje på det rimelige i, at der må tages hensyn til befolkning, dyreliv, natur og kulturhistorie i den periode hvor en eventuel indvinding står på. Hvordan kan man finde det værende en mindre belastning, af det lokale vejnet, at man forventer at lede den primære trafik fra de planlagte grave- og interesseområder igennem Ledøje Landsby? Hvordan er Regionen kommet frem til en vurdering af, at de borgere der bor i og omkring Ledøje Landsby ikke kan antages at blive påvirket eller generet af den øgede trafik-belastning? Hvordan kan Regionen finde det ubetydeligt at grave det filtrerende jord- og gruslag væk i et område, der netop sikrer områdets rene drikkevand? Vi henviser Regionen til at partshøre Ledøje Vandværk, og opfordrer på det kraftigste til at deres ekspertise inkluderes i Regionens miljø-screening og vurdering, af de afledte effekter for en eventuel råstof-indvinding. En eventuel råstofindvinding vil betyde en fjernelse af værdifuld landbrugsjord samtidig med at ejendomspriserne og private borgeres formuer påvirkes. Indeværende vurdering af Ledøje Nord og Vest foretages med vurdering ud fra den snarligt gældende "lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)". Områderne bør fjernes fra råstofplan 2016 og alle fremtidige planer.	

Britta og Søren Lindeløv Haretoften 10 2765 Smørum	Vejene omkring Ledøje kan ikke tage tung trafik. På Ledøje Bygade skal der etableres gennemkørsels-forbud for lastbiler. Hele Ledøje vil få støvgener. Ved motorvejsbyggeriet blev der foretaget VVM undersøgelser, og der blev taget særligt hensyn til natur og dyreliv. Måske kan den eksisterende VVM undersøgelse også bruges i relation til råstofudvinding. Ellers bør der foretages nye undersøgelser. Vi anbefaler, at grusgravning ved Ledøje tages ud af planerne for råstofindvinding.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Jacqueline Engelbrechtsen og Carsten Wisti Hansen Ristoften 2 2765 Smørum	Støv fra sikkert utildækkede lastbillæs med grus/sand og forurening og støjen fra de tunge lastbiler kommer til at genere os rigtig meget. Dertil kommer, at at vores hus risikerer sætningsskader pga. rystelser fra den tunge trafik. Negativ påvirkning af vores boligpriser	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Karina Christiansen og John Sørensen Ristoften 3 2765 Smørum	Vi har en kælder under vores hus og er usikre på, hvordan eventuelle sætningsskader vil påvirke huset i forhold til huse uden kældre. Er vi mere udsatte? Specielt fordi, at vi har fået målt forhøjet radon-forekomst og ikke ønsker denne øget. Er der gjort nogen overvejelser ang. radon-aktivitet ifm. sætningsskader i gulve? Vi bor vest for interesseområdet og vil får store gener fra støv, da vi bor kortere end 100 meter fra interesseområdet. Derudover skal vores datter dagligt bruge skolestien på cykle til måløv-station, hvor hun vil blive påvirket af støvet. Vi bor 20 meter fra Ledøje Toften hvor vi også vi blive generet af eventuel tung trafik. Både på grund af trafikfaren på den meget smalle vej uden cykelsti og på grund af støj og rystelser fra samme.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Bjarne Andersen Ristoften 4 2765 Smørum	En udgravning af råstoffer, som der lægges op til, vil betyde at vores børns skole vej vil blive nedlagt (Skolestien) og børnene tvinges ud på en omvej med mere trafik. Når en eventuel udgravning begynder, vil trafikken på den "nye"	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	skole vej øges med store lastbiler i pendulfart til og fra området. Den øgede trafik vil gøre børnenes færdsel rundt i landsbyen mere farlig, samt give en større belastning af af de små og smalle veje som løber gennem byen. Indfaldsvejen til Ledøje landsby vil blive påvirket af den øgede trafik. I forbindelse med en øgede trafik og store gravemaskiner, vil der ske en markant stigning af luft, støj og støv forurening i området. Hvordan det vil gå med grundvandet kan man kun krydse fingre for. Ledøje landsby bør helt udgå af Råstofplanen.	
Hanne Tygesen Ristoften 9 2765 Smørum	Min ejendom ligger under 50 meter fra det foreslåede graveområde og en udlægning til graveområde vil derfor påvirke min ejendom ift. støj, trafik, støv og muligvis sætningsskader. En udlægning til graveområde vil medføre at min dattters skolevej skal gå gennem et område hvor der støjes og støves. Graveområdet vil medføre risiko for skader på ejendomme i nærheden af graveområdet, herunder på mit hus, i form af skader på tag/vinduer/vægge fra støvforurening fra gravning og sætningsskader. Dertil kommer støjgener fra gravning og fra transport/kørsel i forbindelse med driften af grusgrave. Gravning vil også medføre tung trafik i nærområdet, herunder på Ledøjetoften, med støj- og sikkerhedsmæssige følger for alle andre trafikanter i området. Områdets landskabelige kvaliteter vil blive fuldstændig ødelagt ved grusgravning. Ved anlæggelsen af Frederiksssundsmotorvejen blev der jo netop lagt vægt på at motorvejen skulle graves ned i terrænet på en lang strækning, for at bevare områdets landskabelige karakter og kvalitet.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Morten og Britt Bohnstedt Ristoften 11 2765 Smørum	Gravning efter grus så tæt på vores ejendom vil medføre store daglige mængder af støv på vores ejendom med risiko for vores helbred samt en	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	del ekstra rengøring både ude og inde. Ændringer i markens nuværende niveauhøjde samt de daglige rystelser fra mange tunge lastbiler og gravemaskiner så tæt på vores ejendom medføre stor risiko for sætningsskader på vores ejendom. Kørsel med store maskiner og gravning efter grus så tæt på vores ejendom vil være forbundet med store støjgener. Udsigten til en støjende og støvende grusgrav ikke er nær så attraktiv som stille fuglefløjt og en flot mark i flor og derfor vil vores hus falde betydeligt i værdi og Ledøje By vil med både en motorvej og en grusgrav ikke længere være en idyllisk landsby.	
Inge og Per Anker Larsen Nybøllevej 7a 2765 Smørum	Vi begge har en kronisk astma, som støvgener - med partikler fra grusgravning - kan medfører en forværring af. Der henvises til bylaugets høringssvar.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Tommy og Sanne Norup Benedictus Nybøllevej 18 2765 Smørum	Vores smukke udsigt, naturen og dyrelivet, som er direkte årsag til vores køb af ejendommen sidste år, vil forsvinde. Vi vil være stavnsbundet. Huset kan ikke sælges allerede fra nu af og en lang årrække frem Vores ejendom vil tabe værdi i så stort et omfang, at det vil være katastrofalt for os. Udover, at vi ikke vil kunne sælge ejendommen, får det de konsekvenser, at vi heller ikke kan optage lån i ejendommen, som planlagt når vi er færdige med renovering. Et hus, der er omkranset af en grusgrav, vil være stærkt generet af støj og sandsynligvis i en sådan grad, at huset vil være ubeboeligt i den årrække, hvor der graves tæt på huset. Roen, vores drømmehus og det smukke landskab vi har bosat os i, er noget vi nyder og sætter enormt stor pris på i tilværelsen. Vi risikerer nu, at det bliver taget fra os på den måde, at det forvandles til det stik modsatte uden konsekvenser for lodsejer, uden genhusning og uden kompensation. Vores husmure og staldbygning vil	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	slå revner med en grusgrav så tæt på bebyggelse, som det fremstår i ansøgningen. Privat boring må sandsynligvis nedlægges og der må i stedet etableres vandledning fra nærmeste vandværk. Der vil nødvendigvis være store omkostninger forbundet med dette og den fine vandkvalitet bliver sandsynligvis ikke den samme. På matriklen i den sydlige del af det ansøgte interesseområde løber en hovedkloak tværs over, som ikke er anført i screeningen. Husstandsvindmølles levetid blive stærkt påvirket af sandfygning fra en grusgrav klos op ad. Hvis ikke trafikken kan ledes direkte på motorvejen via rundkørslen, vil lastbilerne skulle køre ud på Nybøllevej klos op af vores ejendom og særdeles tæt på vores hus. To lastbiler kan ikke køre forbi hinanden på Nybøllevej. Vi vil nødvendigvis blive udsat for stor forurening, eftersom alle køretøjer vil gasse op idet de drejer ud på vejen. Det vil samtidig give os en øget belastning ifht. sætningsskader, fygning og støj. En grusgrav er ikke en udvikling men en afvikling af vores landsby.	
Lars og Helle Arp-Hansen Nybøllevej 20 2765 Smørum Solvej Jacobsen Nybøllevej 22 2765 Smørum	Det virker på os helt uforståeligt ikke at inddrage os i partshøringen, når vi har 700m skel direkte til det foreslåede graveområde, samt at vi begge er ejere af jord i interesseområdet. Vi meget kede af, at vi ikke har fået den samme høringsfrist til at indgive høringssvar, som andre berørte borgere har fået. Vi slutter 100% op omkring Ledøje bylaugets høringsvar Det vil ikke være muligt at drive landbrug videre med heste/kvæg hvis der kommer en grusgrav. Vi har begge på vores ejendomme en stor bekymring, for vores meget dybe private vandboringer, hvor der utvivlsomt vil være en stor risiko, for at vandet forsvinder eller bliver forurenet, hvis der graves ud i nærheden af dem. Vi ville på begge ejendommenes matrikler, (som ligger i interesseområdet) meget gerne have	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	foretaget de samme prøveboringer, som er lavt på de andre "udvalgte" matrikler i interesseområdet. Vi håber meget at regionen giver mulighed for at få beskrevet eventuelle forekomster på matriklerne i interesseområdet inden et event. eksproprition, i forbindelse med at motorvejs-byggeriet færdiggøres.	
Smedagerkrogen Grundejerforening V/ Steen Andreasen Smedekrogen 8 2765 Smørum	Grundejerforeningen vurderer, at råstofgravning i det påtænkte interesseområde vil påvirke alle borgere i Smedekrogen og Ledøje, og at alle husstande dermed er part i sagen. Ved råstofgravning i området nord for Nybøllevej og på begge sider af Råbrovej åbnes op for direkte adgang til sekundære grundvands-magasiner . Dette giver mulighed for efterfølgende forurening af vandværkets råvandsboringer, befordret af den sænkningstragt de eksisterende boringer har medført. Støjen vil genereres ved selve gravearbejdet, ved behov for separationsanlæg på pladsen til "bortsigtning" af sten m.v. og ved til- og frakørsel af entreprenørmaskiner og lastbiler på pladsen. Der skal særligt peges på risiko for lavfrekvent støj, der giver særlige sundhedsskader, herunder hjerte-karsygdomme. Ved etableringen af motorvejen nord om Ledøje blev vejtraceet lagt under terræn. En bortgravning af grus og sand vil øge støjbelastningen fra motorvejen ned mod Ledøje. Ved de hyppige vindretninger vest og nordvest spredes støvet ned over Ledøje. Støvet giver ved indånding øget forekomst og forværring af astma og kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL). Forholdet bør vurderes nærmere. Støvgener og støjgener foreslås i planforslaget reguleret gennem råstoftilladelse med krav om at overholde Miljøstyrelsens grænseværdier. Grænseværdien er ikke tænkt som et niveau, man frit kan forurene op til. Særligt ikke når alternativer kan findes. Råstofgravning gennem en årrække vil medføre tab af naturoplevelser ved færden på områdets anlagte stier	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	og vejkanter. Med tanke på efterladte grusgrave i Regionen, skal man væbne sig med tålmodighed, før et forsøg på retablering af et naturskønt område kan forventes. Bortgravning af overjord, etablering af mellemdepoter og tilbagelægning af jorden vil effektivt fjerne fremtidige arkæologiske og historiske studier. Tung trafik må forventes at påvirke det lokale vejnet med tung trafik betragteligt med risiko for ulykker, sætningsskader af m.v. af Ledøjes historiske bygninger. Skolestien udgør et stykke af den regionale cykelrute R69 - Det er en kendsgerning at Skolestien som anvendes af en stor del af Ledøjes borgere og skolesøgende børn til bl.a. skoler, sport, indkøb, m.v. løber gennem interesse- og graveområdet. Beboerne i landsbyen Ledøje har ved det gennemførte motorvejsbyggeri båret mange gener/helbreds-påvirkninger af hensyn til almenvel-let. Det er uanstændigt at denne borgergruppe på ny skal udsættes for gener og helbredsskade. Særligt når det må antages, at der findes alternativer, der ikke ligger klods op ad et bebygget byområde.	
Inger Forsing Smedekrogen 2 2765 Smørum	Jeg tror, der både på Råbrovej og Ledøje Bygade vil komme en enorm voldsom tung, larmende og støvende trafik større end jeg oplevede ved bygning af Frederikssundsmotor-vejen, med utrolig mange skader af forskellig art. Næsten midt i det foreslåede graveområde ligger Skolestien. Den kan ikke undværes. Jeg mener at Ledøje vil blive ødelagt, såfremt gravearbejdet udføres som regionen foreslår.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Hanne og Claus Hedin Vind Klokkertoften 1 2765 Smørum	Sikkerhedsafstande, for at undgå overskridelse af grænseværdier for støj og støvgener samt risiko for sætningsskader i vores hus, skal være et niveau, hvor indvindingsområde vil være så begrænset - at graveområde ikke længere vil være interessant for udvinder. Skolecykelstier krydses og de foreslåede matrikler ligger direkte oven på hele Ledøjes vandforsyning.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi er overbevist om at det ganske enkelt er en fejltagelse, at udlægge matr. i Ledøje nord, i forslag til graveområde ifm. forslag til råstofplan 2016 og har tiltro nok til regionen at disse bliver fjernet. Vejnet i og omkring Ledøje er sikret med vejbump og ikke beregnet eller bygget til den mængde tung trafik som vil kræves for at udvinde de angivne ressourcer og skolevejenes sikkerhedsniveau bør på ingen måde kompromitteres. Regionen må derfor give svar på hvordan skolevejenes sikkerhed opretholdes såfremt graveområder bibeholdes i forslag. Det er vores bekymring at området vil tabe sin værdi som rekreativt område og vi vil gerne have regionens svar på hvordan et udvindingsområde kan sikres, så unge med fare for deres liv ikke får adgang? Vi mangler et støjkort fra Regionens side. Grundet placering af graveområder så tæt på vores hus, forventer vi at gravetidsrum indskrænkes til tid fra 8-16. Vi vil gerne have regionens svar på hvor store sikkerhedsafstande der tiltænkes for at overholde gældende grænseværdier for støv og støj? Såfremt forslag til graveområde bibeholdes bør der udarbejdes bygningsrapport over vores matrikel til reference for fremtidige tvister om skader på bygning i forbindelse med gravearbejde. Vi vil gerne have regionens svar på hvilke sikkerhedsafstande der vil blive pålagt udvinder samt hvilke erstatningsmæssige forhold der vil være gældende? I det nuværende marked er det realistisk med en salgspris i lejet 3,5 mill. Man skal nærme sig et prisleje omkring 2 mill., hvis der skal være købere, der vil gå på kompromis med de lyd-, støv- og støjgener. Finder regionen det rimeligt at påføre os et så stort tab og hvordan bliver dette kompenseret?	
Charlotte Voldmester Godiksen og Espen Thimm Godiksen Klokkertoften 3 2765 Smørum	Høringen sendes ud midt i sommer-ferien. Dette er meget utilfredsstillende og rent ud sagt stressende. Støvpåvirkningen vil være væsentlig. Undersøgelser fra andre grusgrave har vist at man kan måle støv-	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	påvirkning op til 200 m fra graveområdet. Hvordan vil man håndtere det? Støvet fra en grusgrav på det foreslåede område vil have voldsomme konsekvenser for vores børn, da vi bor direkte op af området, kun med cykelstien i mellem. Vi ønsker støvproblematikken vurderet nærmere. Skolestien er ikke nævnt i materialet overhovedet. Cykelstien er mange børns trafiksikre rute til deres skole i Smørum ligesom den bliver flittigt brugt til gå- og løbeture. Desuden er den en del af et sammenhængende cykelnet (rute 69), der strækker sig fra Klampenborg i nord til Ishøj Strand i syd. Kan man bare ignorere det? Hvordan vil man sikre cyklister og gående/løbende mod den tunge trafik fra (mange) lastbiler, som en grusgrav nødvendigvis må medføre? Vi ønsker en vurdering af konsekvenserne for cykelstien og områdets børn. Vi har i vores husstand et medlem, der har natarbejde. Hvordan vil man sikre at støjkrav bliver sat, så det bliver muligt at sove i nærområdet i almindelig arbejdstid og at samme støjkrav bliver overholdt? Vi ønsker støjproblematikken vurderet nærmere. Ledøje har sit eget vandværk og stort set hele vores vandindvinding foregår i det markerede interesseområde. Vi ønsker en vurdering af konsekvenserne for vores vandind-vinding og Ledøje Vandværk. Graveområdet ligger direkte op ad golfbanen. Hvordan kan man påstå at en grusgrav ikke vil genere golfspillerne i nævneværdig grad og at man ikke behøver at vurdere dette nærmere? Vi vil ikke være dækket for skader forårsaget af en nærtliggende grusgrav på grund af vibrationer, støv og lign. Hvordan sikrer man sig at grusgraven er sig sit særlige ansvar for lokalsamfundet i den forbindelse bevidst? Det foreslåede gravearbejde truer roen, naturen og det helt særlige	

	landsbymiljø, hvorfor selve grundlaget for vores valg af bopæl er truet. Vi opfordrer på det kraftigste til at Ledøje helt tages ud af interesseområde for råstofudvinding.	
Lone og Henning Hansen Klokkertoften 4 2765 Smørum	Hvis forslaget vedtages vil vi få meget, tung, støvende og støjende trafik på Præstetoften, som er en sidevej til Klokkertoften. Ligeledes vil forslaget medføre at vores daglige gåture og transport på bl.a. cykelstien fra Ledøje til Smørum ikke kan lade sig gøre, da det vil være i grave-området. Forslaget vil medføre ødelæggelse af vores natur samt støv og støj i store mængder i hele området. Ydermere er vi bekymrede for i hvilket omfang det vil få konsekvenser for vores hus og for vores helbred. Vil det give sætningsskader på huset p.g.a. af al arbejdet? Vil astma forværres p.g.a. store støvgener? Vi frygter at disse planer vil medføre "nedlukning" af en skøn landsby, som i stedet vil blive til en støvet og støjende arbejdsplads, hvor der ikke er plads til mennesker og dyr.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Nina og Kay Kristensen Klokkertoften 5 2765 Smørum	Det meste af området er omgivet boliger. Vinden kommer ofte fra vest, og vi vil blive generet af en mængde støv og støj. Vi har skolestien mellem os og graveområdet, som er en livsnerve for alle byens skolebørn. Huspriserne vil falde drastisk, der er jo ingen normale mennesker, der ønsker at bo klods op af en grusgrav.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Vivi Rishede Klokkertoften 7 2765 Smørum	Høringsbrevet er dateret 6. juli, hvilket giver en uhørt kort høringsfrist på 5 uger, midt i sommerferien. Udsigten over marker og til himmel forvandles til et månelandskab i form af udsigten til en grim grusgrav med tilhørende støj og støv og sikkert også vibrationer, som ville kunne mærkes og ses i huset Jeg er snart en ældre dame, som nu kan forudse at være stavnsbundet til mit hus, da det vil være usælgeligt mange år fremover, hvis ikke jeres planer tages af bordet.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Det er ikke en måde at behandle mennesker på. Vi risikerer skader på krop og sjæl og ejendom med al den larm og det støv, som en grusgrav vil medføre.	
Jannie og David Andersen Klokkertoften 8 2765 Smørum	Vi er yderst bekymrede for, hvad en evt. udgravning kan medføre for os personligt, for vores skønne og meget velfungerende by, og ikke mindst hvad det vil komme til at betyde for vores børns sikkerhed. Solcelleanlægget vil blive fyldt med støv fra udgravningen, som vil betyde at udbyttet fra solen forringes væsentligt. Vi har fået oplyst at forsikrings-selskaberne ikke dækker evt. skader der skyldes vibrationer fra udgravningen – dette ville have store økonomiske konsekvenser for ikke kun os, men alle husstande i området, hvilket også vil betyde at vores huse bliver mere eller mindre usælgelige. Vi frygter for manglende sikkerhed ved den øgede trafik med store biler der skal ind og ud fra graveom-råderne, for ikke at påpege den støj og øgede støvmængde det vil medføre. Vi er yderst bekymrede for, at en længere periode med støv fra udgravningen vil medføre forværret astma hos vores søn, og at støjen vil medføre stress, Ejerne af grundene i det ønskede graveområde Ledøje Nord ønsker IKKE at få gravet på sin grund, hvorfor vi klart vil opfordre til at området tages ud af Råstofplan 2016.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Grethe Nielsen Klokkertoften 9 2765 Smørum	Jeg dybt rystet over, at man kan påtænke at åbne en grusgrav så tæt på et befolket område som Ledøje landsby Med yderlige støj og forurening fra en grusgrav vil det blive et sandt inferno af disse gener samt med vibrationer/rystelser, der kan påføre sætningsskader på mit hus, som vil være usælgeligt, hvis et skrantende helbred skulle tvinge mig til at søge anden bopæl. Flere af husene på Klokkertoften er piloteret. Det betyder formentlig moselignende tilstande i undergrunden. Har det været undersøgt til bunds i forbindelse med	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	overvejelserne om velegnethed til grusgrav? Jeg er bekymret for mit drikkevand – men også for grundvandet og for grusgravens påvirkning af dyrelivet, der hvor marken er nu. Skolestien er også til stor glæde og gavn som bindeled til Smørum, og til gå- og motionsture midt i naturen. Jeg frygter lange arbejdsdage med støj og larm - og i vinterhalvåret desuden et kedeligt lys fra grusgravens projektører. Fysisk tør jeg, der er oppe i årene, slet ikke tænke på de gener, som støvet indendørs vil give mig og mine naboer. Udendørs vil det betyde snavs og skidt på ruder, træværk, tag og murværk	
Anne og Bill Jahnsen Klokkertoften 10 2765 Smørum	Udsigten vil totalt blive ødelagt, hvis markerne vil blive omfattet af råstofindvinding og hvad deraf følger. Og udover det visuelle vil det påvirke priserne på ejendomme. Vi vil blive generet af støv og støj, når vi "arbejder" og opholder os ude i haven og det vil være usundt for helbredet. Cykelstien, som bl.a. fører over til vores lokale indkøbscenter, bruger vi ofte og vi vil blive generet af støv og støj under cykelturen. Der henvises til Ledøje Bylaugs høringssvar.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Lars Bech Rasmussen og Lene Hviid Klokkertoften 12 2765 Smørum	Vi har netop oplevet ved årets høst hvor meget larm og forurening der kommer ind over vores område, når vinden er i vest. Vi må forvente at en grusgrav vil give lignende gener, men over en lang periode. Det vil betyde væsentlig forringet livskvalitet, hvis vi ikke kan bruge vores have og skal være plaget af støj og forurening. Udluftning vil ikke være muligt med en grusgrav lige udenfor døren. Skolestien anvendes selvsagt af vore skolebørn, men også for vores fritidsliv er skolestien meget vigtig. Skolestien vil med en grusgrav ikke blive et rekreativt område men et usikkert og uskønt område. Hvis der kommer grusgravning i området omkring Ledøje bliver	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Ledøje snarere en grusgrav end en landsby og byen vil få en helt anden aura. Vore huspriser og muligheder for at sælge vore huser sættes i stå.	
Karsten Nielsen Klokkertoften 13 2765 Smørum	Jeg finder det uacceptabel at vi skal indgå i denne nye Råstofplan 2016 og Regionen skal slette området helt og uden forbehold som interesse-område fra regionsplanen. Plan omkring udvindelse af grus i området vil overordnet set ødelægge hele området både som beboelses-område, rekreationsområde og landskabsområde. Vest til Nord vind vil i alle tilfælde betyde en voldsom støjbelastning. Støv fra gravearbejde må forventes at blive et stort problem for vores område. Eftersom vi ligger så tæt på området, vil sætningsskader på huset være sandsynligt med deraf alvorlige økonomiske følger. Rystelser generelt vil sikkert også kunne mærkes. Trafikbelastningen fra tung trafik (herunder støj, øget trafik, belastning af vejnettet) vil betyde væsentlig forringelse af vores område. For et graveområde vil landskabet ikke blive gendannet og vi vil forventeligt se aktivitet de næste 10-15 år der totalt destruerer landskabet og den idyl der helt overordnet er årsag til at bo i en landzone. Hvordan udmåles og kompenseres der for tabt ejendomsværdi? Kan ejendommen overhovedet sælges igen med en grusgrav som nabo? Bliver jeg dermed frataget min mulighed for at sælge igen? Og hvordan kompenseres dette?	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Pia Therese Larsen Dyssevej 19 4000 Roskilde Ejer af Klokkertoften 15 2765 Smørum	Med støvpåvirkningen fra en grusgrav i måske kun 10 meters afstand fra min hæk i baghaven frygter jeg luftvejsinfektioner. Som kontaktlinsebruger kan jeg også forvente at skulle bære beskyttelses-briller, når jeg opholder mig udendørs. Jeg vil gerne have undersøgt, om naboer til andre grusgrave rundt om i	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	landet lider af luftvejssygdomme og andre fysiske og psykiske sygdomme som f.eks. stress i højere grad end andre, og om der er registreret en forværring af den generelle sundhedstilstand for disse mennesker. Lov nr. 425 af 18. maj 2016 er vedtaget, men med dette hastværk, som hele jeres forarbejde bærer præg af, har I sikret jer, at I kan nøjes med at forholde jer til den gamle lov, som tager hensyn til alle levende væsener undtagen mennesker. Skolestien er slet ikke nævnt, selv om den bruges af hele Ledøje. Jeg vil gerne have undersøgt – i samarbejde med Egedal Kommune og Ledøje Vandværk – hvordan Ledøjes vandforsyning skal fungere med grusgravning over stort set hele det område, hvorfra vi får vores drikkevand. Jeg vil gerne have undersøgt de bygningsmæssige risici ved en arbejdende grusgrav som nabo. Jeg vil gerne have oplyst, hvem der har erstatningsansvaret i tilfælde af skader på privat ejendom. Jeg henviser til Ledøje Bylaugs meget omfattende og grundige høringssvar, der bør danne grundlag for regionens videre arbejde.	
John Lund Jensen og Birgit Arnsholt Klokkertoften 19 2765 Smørum	Vi vil som nærmeste nabo til den påtænkte grusgrav dagligt blive generet og påvirket af: -Støj, såvel ude som inde i vores hus -Støv i store mængder, da det ofte blæser fra vest -En rigtig dårlig udsigt til entreprenørmaskiner, lastbiler og mange bunker med opgravet jord -En betydelig forringelse af salgsværdien på vores hus. Hvis der gives grønt lys til etableringen af grusgraven forventer vi en 100 % erstatning af det tab, som vi vil få på ejendommens salgspris. I byggesager, er der utrolig mange begrænsninger og påbud, men at staten kan udpege graveområder, og dermed gøre det muligt at etablere en støjende, støvende og uskøn industri så tæt på et stort bebygget område er måske meget lettere?	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi håber, at Region Hovedstaden indstiller til staten, at det påtænkte område i Råstofplan 2016, IKKE kan udpeges som egnet til udvinding af grus og sand.	
Steen Rasmussen og Britt Thomasen Klokkertoften 21 2765 Smørum	Vores grund ligger direkte ud til det planlagte graveområde og vi vil derfor blive kraftigt påvirket af støj og gener fra graveområdet. Vores hus ligger meget tæt på skel, da vi har en tilbygning på huset, hvilket betyder at vi ligger ekstra tæt og lige ud til den jord, som er tiltænkt som et evt. graveområde Skolestien ligger lige udenfor vores grund, og vores søn cykler til og fra skole og fritidsaktiviteter hver dag via denne - denne sti ligger midt i det planlagte graveområde. Hvor kommer udkørselsvejen fra graveområdet til at blive placeret - vi bor på Klokkertoften, som ligger direkte ud til graveområdet, og frygter at blive generet af tung, daglig trafik. Herudover kommer risici for diverse skader på huset - som sætningskader i forbindelse med tung trafik til og fra graveområdet, samt diverse skader på facader, vinduer og tag i forbindelse med støvstorme fra grusgraven. Vi er stærkt bekymrede for et stort værditab på vores hus. Der henvises til bylaugets høringssvar	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Ronni og Kezia Ankersen Klokkertoften 26 2765 Smørum	Vi er ikke blevet underrettet af Region Hovedstaden. Den manglende underretning er et betydeligt kritikpunkt i en sag af denne karakter, da opførelsen af en grusgrav vil have store konsekvenser personligt, økonomisk og miljømæssigt for os. Tilbagemelding bør rumme en forklaring på, hvorfor vi ikke er udpeget som interessenter i denne sammenhæng. Det er uundgåeligt med støjgener. En grusgrav i baghaven vil medføre, at vi slet ikke kan benytte den ene halvdel af vores have i og med det grænser direkte op til marken og dermed graveområdet, da der intet læ er for støvet eller støjen. Det er meget kritisk, at det ikke bliver muligt at benytte stierne i samme omfang som hidtil, og for byen er det	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	en stor udfordring. En grusgrav i baghaven vil helt klart ødelægge den smukke udsigt, som vi har i dag. Ikke nok med det - så vil det ødelægge synet for det meste af Ledøje by, da mange kan se ud over markerne fra bopælen. Da vi købte huset, undersøgte vores boligadvokat, hvorvidt der var planer for den pågældende mark. Men på dette tidspunkt, var denne plan ikke offentliggjort. Vi agter at bygge om i huset indenfor en 5-årig periode. Med en grusgrav som nabo, vil vores hus være "usælgeligt" - og dermed vil vi formentlig ikke kunne optage den ønskede finansiering af en ombygning af huset.	
Henrik Wolfhagen og Birgit Sougaard Tygesen Ledøje Bygade 4 2765 Smørum	Vi betragter os som parter i sagen, da gravning af råstoffer i Ledøje Vest og Nord vil have stor miljømæssig påvirkning af ejendommen. Al tung trafik fra graveområderne og til motorvejstilslutningerne vil blive kørt forbi ejendommen, hvilket afstedkommer bygningsskader og ulykker på en vej, der ikke er dimensioneret til det. Støjbelastningen vil medføre potentielle sundhedsrisiko. Sunde fritidsaktiviteter som cykel- og løbetræning vil lide gene og skade i hele udgravningsperioden. Regionen skal nøje vurdere de skadevirkninger den afledte tunge trafik vil få for Ledøje landsby. Udpegningen af graveområderne medfører en staunsbinding pga store ejendomsværditab, og ejere af de fleste ejendomme ender som teknisk insolvente. Regionen skal nøje vurdere om det samfundsmæssige værditab står mål med den mængde råstoffer, der kan udgraves.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Charley og Rikke Ørgreen Nielsen Ledøje Bygade 5 2765 Smørum	Vi vil blive væsentligt genereret af den store mængde tung trafik der vil komme og den mængde støj der vil komme fra de tunge vogne. Vores børn vil komme til at færdes på veje med voldsom tung trafik , og de vil ikke have en sikker cykelrute til skole. Hvordan skal vores børn komme trygt i skole?	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi vil blive væsentligt generet af støv, da vi bor ca. 125 meter fra det ønskede graveområde. Vi vil blive generet af støj og rystelser fra grave- og boremaskinerne. Hvor høj bliver støjen indendørs? Vores hus vil få en væsentlig øget risiko for sætningsskader. Facader, tag og vinduer på vores hus vil få øget slidtage pga. støvet og de "sandstorme" vinden vil medføre. Husprisen vil falde, og en del af vores investering vil gå tabt. Hvem dækker de faldende huspriser? Lak og maling på bilen vil få væsentlig øget slidtage. Hvem dækker de øgede udgifter til vedligehold af hus og bil? Væsentlig øget risiko for at få stenslag på bilruden.	
Bent Jespersen Ledøje Byagde 7 2765 Smørum	Jeg er meget bekymret for at når nu der kommer tung trafik fra grusgraven bliver revnerne i huset værre.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Erik Hjortkær Andersen Ledøje Byagde 8 2765 Smørum	Huset er særligt følsomt for tung trafik, som kan foranledige revner og skader på murværket. Stor er vores bekymring for at udnævne Ledøje som nyt råstofområde. Hvilket formentlig kunne resultere en tilbagevenden og yderligere trafik i forhold til hvad var gældende før motorvejens åbning. Ledøje er en lille perle med kultur, historie og mange historiske minder. Det kan ikke være rigtig at spolere dette med en grusgrav.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Nicolai Daniel Hannen og Malene Skou Hannen Ledøje Bygade 17 2765 Smørum	Vores hus ligger ud til en markvej på Ledøje Bygade, denne markvej benytter vores ældste barn og snart begge vore børn, samt mange andre lokale børn, når de cykler til/fra skole. Dette stykke vej fører direkte op til en cykelsti på Råbrovej og danner dermed en sikke skolevej. Markvejen mellem Ledøje Bygade og Råbrovej, samt cykelstien på Råbrovej ligger langs det foreslåede graveområde. Stien vil ikke længere være et sikkert sted at cykle for et barn. Da vores hus ligger umiddelbart op til	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	et foreslået graveområde, kan vi konstatere at der vil være øgede drift- og vedligeholdelsesomkostninger til vores genvexsystem, samt et øget energiforbrug grundet hurtigere tilstopning af filtre og dermed dårligere effektivitet. Med den korte afstand vi bor i forhold til et foreslået graveområde ser vi risikoen for sætningsskader på vores hus samt skader på facader grundet vibrationer, samt skader på facader, vinduer og tag når vindretningen giver sandstorm. Den konstante larm og støj vi kan se frem til, vil betyde vi aldrig vil have ro og også vil have en øget stress-risiko. Samtidig vurderer vi at den øgede støvmængde vil give store gener i forhold til rengøring både ude og inde. Vores hus falder væsentligt i værdi hvis Ledøje Nord bliver inddraget som et graveområde, samtidig med at vi vil få øgede omkostninger.	
Liv og Thomas Juul Ledøje Bygade 22 2765 Smørum	Vi ønsker at indsende dette private høringssvar, da vi uden tvivl vil blive berørt at konsekvenserne, hvis en grusgravning føres ud i livet. Området Ledøje Nord strækker sig på tværs af skolestien. Det betyder, at skolevejen vil blive påvirket med tung trafik og forandringer i området. Ruten Råbrovej, Skebjergvej og skolestien anvendes som løberute og har under motorvejsbyggeriet i perioder måtte finde andre ruter pga. for meget støv i luften. Dette vil ske igen, hvis grusgravning skal finde sted. Den nye motorvejsstrækning har givet en masse ekstra trafik mellem Smørum og motorvejstilkørslen En yderligere belastning af trafik med tunge køretøjer med begrænset udsyn er derfor et ekstra stort minus. Vi er stærkt bekymrede for påvirkningen af vores hus, hvis udgravningen bliver en realitet med de vibrationer og forventet øget kørsel med tung trafik på Ledøje Bygade. Hvis Ledøje Nord og Vest udpeges som graveområder, vil usikkerheden omkring hussalg komme tilbage.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi anmoder Region Hovedstaden om at revurdere og annullere planer om udgravning i Ledøje Vest og Nord, da både vi som familie og Ledøje som landsbysamfund vil blive påvirket i utrolig høj grad.	
Bente& Brian Luplau Ledøje Bygade 23H 2765 Smørum	Vi finder det særdeles utilfredsstillende at modtage høringen midt i vores sommerferie. Det har betydet at vi haft en meget begrænsede tid til rådighed som høringspart og dethar været svært at nå at sætte os ind i det fremsendte materiale. Vi har heller ikke som høringspart haft muligheden for at deltage på Borgermøde i Ledøje Forsamlingshus. Medstøjpåvirkning fra den eksisterende motorvej, en aktiv grusgrav som er betydelig, samt en forøgede støjbelastning der vil opstå, når den planlagte forlængelse af motorvejen til Frederikssund gennemføres, ønsker vi at støjproblematikken bliver vurderet nærmere så der tages højde for både de fysiske og psykiske påvirkninger som støj giver os mennesker. I bedes vurdere den nødvendige bredde af en bufferzone i forhold til at sikre at beboerne i de mange huse ikke udsættes for en sundheds-skadelig påvirkning med støv. Vi er total uforstående over at Ledøje Vandværk ikke er høringspart i denne sag. Hvad er baggrunden for dette? Hvordan sikrer vi os at en evt. kommende grusgravsvirksomhed er sig sit særlige erstatningsansvar bevidst både overfor os som naboer (skel) og for hele lokalsamfundet? Skolestien forbinder Ledøje med Smørum og benyttes som sikker sti til skole og fritidstilbud for byens børn og unge. Stien krydser over graveområdet og vil således ikke længere kunne benyttes. Vi har ingen forståelse for at man kan få den tanke, at etablere en grusgrav så at sige midt i et stort parcelhuskvarter. Vi er af den opfattelse, at forslaget vil vanskeliggøre vores mulighed for at fraflytte området på grund af manglende køberinteresse samt væsentlig værdiforringelse af vores	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	ejendom. Vi opfordrer på det kraftigste både Region Hovedstaden og dens politikere til at Ledøje helt tages ud af interesseområde for råstofudvinding.	
Christopher og Monika Petersen Ledøje Bygade 25 2765 Smørum	Vi er desværre ikke inviteret som part i høringssvar i forhold til Råstofplan 2016, men ønsker at have part i sagen, eftersom vi mener at være behøringsrettiget. Graveområderne Ledøje Nord og Vest skal fjernes som interesseområder og graveområder i Råstofplan 2016 og ikke forekomme i fremtidige råstofplaner. Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesse-område, ligeledes har områdets fortælleværdi om den geologiske dannelseshistorie og dets sårbarhed fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser. Størsteparten af landsbyens huse er af ældre oprindelse, herunder huse som er flere hundrede år gamle. Ledøje Kirke er med en yderst sjælden arkitektur og indretning De udpegede områder støder direkte op til boliger medførende støj-, luft- og vibrationsgener for alle grundet landsbyens størrelse. Vi er plaget af søvnproblemer grundet støjniveauet som ofte umuliggør åbne vinduer i varme perioder. Vibrationsniveauet i vores hus er også påvirket, eftersom gavlen ligger helt ud til fortovet. Grusgravsområdet Ledøje Vest og Nord vil bidrage til yderligere tung trafik i Ledøje – specielt den ekstreme tunge trafik. Vores hus vil ikke holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmur som følge af det tidligere motorvejsbyggeri. Undertegnede føler os økonomisk stavnsbundet pga faldende huspriser. Det har tidligere været udmeldt, at Frederikssundmotorvejens linjeføring ikke kunne ændres grundet fredede områder, hvorfor vi undres over, at disse nu er udlagt som interesse-områder for gravning af grus og sand.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

Hans Hemming Larsen og Tina Lyngby Larsen Ledøje Bygade 27 2765 Smørum	Forslag til graveområde ved Ledøje Nord skal fjernes som interesse-område i Råstofplanen 2016 samt ikke forekomme i fremtidige råstofplaner overhovedet. Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesse-område, ligeledes har områdets fortælleværdi om den geologiske dannelseshistorie og dets sårbarhed fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser. Det udpegede område støder direkte op til folks boliger med støj, luft, vibrationsgener det må medføre er klart for alle. Morgentrafikken starter ca. 05:30. Vi har ofte været plaget af søvn-problemer i familien grundet det høje støj- samt vibrationsniveau i vores hus, som ligger ca. 2 meter fra Ledøje Bygade. Grusgravsområdet Ledøje NORD vil yderligere bidrage til tung trafik i Ledøje. Det kan og bør vores private bolig og familie ikke holde til. Endvidere vil vores hus ikke kunne holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmure.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Dorthe og Steen Frølund Thomsen Ledøje Nordre Gade 5 2765 Smørum (Tidl. Ledøje Bygade 35)	Vores ejendom ligger 150 meter fra graveområde med grund ud til Ledøje Bygade. Det må derfor være en fejl, at vi ikke er blevet hørt, da vi har en væsentlig individuel interesse i sagen. Trafikbelastningen på Ledøje Bygade vil medføre store problemer. Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt. Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs. Støv vil blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vind-retningen er ugunstig. Stråtage vil blive ødelagt af sand/støv. Det vil have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding, da dette	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	forslag til graveområde vil betyde at priserne vil falde markant, og husene vil være umulige at sælge i en mangeårig periode. Vi vil være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamling af vand, og vil påvirke grundvandet. Man har helt overset cykelstien, som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er. Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse. Ledøje Nord og Ledøje Vest skal fjernes som interesseområde og graveområde i råstofplan 2016. Det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11 August 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende informationen til hele byen, da alle vil blive berørt	
Jesper Wiberg og Karin Rahbek Wiberg Ledøje Nordre Gade 10 2765 Smørum	Det er ikke er muligt at forhindre skader på huset som følge af vibrationer fra maskiner og lastbiler fra en grus grav i baghaven. Vi bor så tæt på det ønskede graveområde, at vi ikke kan undgå en indendørs støjpåvirkning fra grusgraven. For ikke at tale om støjgener, når vi opholder os i haven. Det korte afstand vil betyde en væsentlig støvpåvirkning ikke kun med hensyn til et øget behov for rengøring, men også i den luft vi indånder. Det er ikke kun skolebørn, der bruger skolestien. Voksne bruger den også som transportvej til og fra Smørum - og ikke mindst som motionssti fri for trafikstøj og forurening. Der er dagligt et omfattende dyreliv på Ledøje Nordre gade i form af hundeluftning og hesteridning. Ligesom der bor mange katte i området. Når vi har valgt at flytte til Ledøje, er det på grund af naturen og stilheden.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	En grusgrav vil påvirke vores ejendomsværdi negativt, hvilket kan betyde at vi kan blive stavnsbundet i vores hus så længe graveområdet eksisterer. Vi ønsker IKKE nogen grusgrav eller andre støjende tiltag i Ledøje.	
Pernille Breum og Søren Andersen Ledøje Bygade 39 2765 Smørum	Vi er høringsberettigede, da vi bor ca. 100 meter fra det foreslåede graveområde og dermed ikke vil kunne undgå at blive påvirkede ved gravning i Ledøje Nord. Det bør vurderes yderligere hvad det betyder at nedlægge dette fritidsområde, og at det bør vurderes hvad der skal ske med 'Ledøjestien' også kaldet Skolestien Det bør vurderes yderligere hvad det betyder for Ledøjeborgernes livskvalitet, at marklandskabet ændres til store kratere, hvor der aldrig mere kan dyrkes landbrug. Det bør vurderes hvilke konsekvenser det får for støjniveauet i landsbyen, at disse bakker graves væk og landskabet sænkes mellem landsbyen og motorvejen. Huset vil være skrøbeligt overfor vibrationer fra gravearbejdet i grusgraven, og ligeledes overfor vibrationer fra tung trafik, i form af eventuelle grustransporter gennem Ledøje Bygade. Vi frygter, at huset vil få sætningsskader og forfalde pga. vibrationer. Det bør vurderes yderligere hvilke transportveje der skal fastlægges for transport af de udvundne råstoffer. Dette med henblik på at undgå kraftige vibrationer fra meget tunge transporter med grus nær de gamle bevaringsværdige huse i Ledøje landsby. Det bør vurderes meget grundigt, hvordan Ledøjes kulturhistoriske landskab og landsbymiljø kan bevares for eftertiden, som værdifuld danmarkshistorie for kommende generationer. Den mulige belastning af Ledøje med støv og støj fra udgravningen bør vurderes yderligere. Trafikbelastning af de lokale veje med trafik til og fra grusgraven bør vurderes yderligere af hensyn til	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	trafiksikkerheden. Det anbefales at de påtænkte planer om at udpege graveområder ved 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest' helt opgives, og at hele "Interesseområdet' omkring Ledøje, der er udpeget i Råstofplan 2012, slettes i den kommende Råstofplan 2016.	
Bodil Bagh Ledøje Bygade 40 2765 Smørum	Ledøje er en meget gammel landsby, og flere af husene er flere hundrede år gamle. Jeg kan rettelig være meget nervøs for, om huset kan holde til den tunge trafik, som vil køre forbi mit hus mange gange om dagen. Hvem er ansvarlig for, hvis det falder sammen? En grusgrav i Ledøje vil også påvirke salgspriserne væsentlig i nedadgående retning.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
René og Hanne Madelung Ledøje Bygade 44 2765 Smørum	Vi mener at vi er høringsberettiget, som ejere af et bevaringsværdigt hus ud til Ledøje Bygade og med få meters afstand til gaden. Vores hus blev allerede ved motorvejens opførelse alvorlig belastet af den tunge trafik, og vi her set flere sætningsrevner i husmuren. Ved en grusgrav meget tæt på byen kan det ikke undgås at der kommer tungere trafik igennem byen og det vil skade vores hus yderligere. Da de mange lastbiler skal køre ned igennem Ledøje vil vi blive stærkt belastet af støjen og støvet fra de mange lastbiler som vil køre forbi vores hus. Dette vil både belaste vores hus og vores helbred	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Anne og Per Assentorp Ledøje Bygade 54 2765 Smørum	Det virker underligt, at man ikke tænker på os, der vil få ødelagt vores hjem, som vi værner så dybt om, så vi kan bevare det i gammel stil, med strå og bindingsværk. En lille by, med eget vandværk, som man vil risikere blive ødelagt. Byens skolesti vil blive ødelagt af grusgravning og tunge lastbiler. Hvordan skal vores børn cykle i skole? Vores gamle kirke i 2 etager skal ligge klods op ad en udgravning. Den vil nok være knap så attraktiv at blive både viet og bisat i, hvis man skal sidde med høreværn på. En fantastisk natur, hvor der er sjældne dyr i søen, man bare kan	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	flytte. Ville det ikke være en ide at samarbejde med vejdirektoratet og kommunerne om at få gang i resten af Frederikssundsmotorvejen. De værdier regionen søger, finder I jo, når der bliver gravet, og det ville da være en vinder for alle, hvis I gravede for, fandt jeres grus og sand, og derefter gang i motorvejsbyggeriet	
John Briston & Karina Gram Ledøje Bygade 58 2765 Smørum	Vi har allerede i forbindelse med anlæggelsen af Frederikssund Motorvejen, hvortung trafik lejlighedsvis passerede forbi, haft store støjgener, men har også, ikke mindst, observeret sætningsskader i perioden, der mistænkes for at være afstedkommet af denne tunge trafik. Bevaringsværdige bygninger frygtes at tage skade af gennemkørende tung trafik, der vil forekomme i et omfang, der langt vil overgå ovennævnte anlægsarbejder af Frederikssund Motorvejen. Vejene i Ledøje Landsby, er meget smalle og i forvejen udgør en risiko for de bløde trafikanter, herunder børn og mange ryttere	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Henrik Christensen og Christina Riedel Gravertoften 1 2765 Smørum	Vores grund og hus ligger helt ud til Ledøjetoften, hvor der er en fare for at den tunge trafik for en evt grusgrav bliver ledt forbi. Dette vil i vores øjne påvirke vores hverdag og familie i væsentlig grad grundet larm fra den tunge trafik og sikkerheds-risikoen Skolestien til Smørum vil blive anvendt af vores børn til skolen i Smørum. Det vil medføre en væsentlig sikkerhedsrisiko at cyklingen skal foregå via offentlig vej. Forureningen fra den mulige grusgrav mener vi er en potentiel sundhedsfare for os, og vores børn. Vores primære anke er i forhold til støj og støv gener, idet vores børn leger i vores have og på vejen, og derfor i høj grad bliver påvirket af dette. Jeg vil formode at dette også får en mærkbar negativ effekt på værdien og vores hus, og dermed vores opsparing. Jeg håber at det område der er blevet udpeget som interesseområde ift	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	råstoffer, igen kan blive fjernet fra jeres radar, da området ligger alt for tæt på beboelse, og at summen af effekter ved at oprette et graveområde har vidtrækkende konsekvenser, som ikke kan udbedres igen.	
Jørgen Hindsbo Madsen og Inger-Lis Madsen Gravertoften 4 2765 Smørum	Det er med stor bekymring vi som grundejer tæt opad omtalte graveområde, forudser betydelige støv og -støjgener samt at herlighedsværdien vil blive markant forringet. Dette medfører at værdi på vores ejendom vil afstedkomme anselig værdiforringelse. For landsbyen Ledøje som helhed vil dette være med til at slette et helt landsbysamfund	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Trine Eiken og Lars Olesen Gravertoften 6 2765 Smørum	Området er registreret som kulturarvs areal og værdifuldt kulturmiljø. Der bakkes op om bylaugets høringssvar. Med en grusgrav i baghaven vil den indendørs støjpåvirkningen blive kolossal med sandsynlige helbreds-mæssige indvirkning, for slet ikke at tale om de udendørs støjpåvirkninger, hvor man må antage at ophold i haven i grusgravens åbningstid vil være umuligt på grund af støv og støj Da Kattekær er en ren grundvandssø vil den blive tørlagt ved grundvandssænkning med uoverskuelige konsekvenser for plante- og dyreliv i og omkring søen. Landskabet vil blive totalt ødelaget og i stedet for frit udsyn vil man kunne forvente et direkte kig ned i en grusgrav eller direkte ind i en kæmpe støjvold. Vandboringer i området vil sandsynligvis løbe tør da vandspejlet sænkes. Massiv støvforurening må forventes da vores ejendom ligger i første række til den omtalte grusgrav. Vi ligger syd-syd- øst fra området og med fremherskende vinde fra vest-nord-vest ligger vi lige i skudlinjen. Massiv støjforurening må forventes, både fra maskiner i grusgraven og fra de mange daglige lastbiler der kommer til at køre i området.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vibrations skader på huset og andre bygninger er også meget sandsynlige med den korte afstand mellem grusgraven, Ledøjetoften og vores ejendom. Trafikken gennem Ledøje vil uden tvivl føre til vibrations skader på huse, kraftig slid på vejnettet og ikke mindst meget farlige trafik forhold for beboerne i området. Ved etablering af grusgraven fjernes også en af områdets mest værdifulde og sikre trafikforbindelser mellem Ledøje og Smørum nemlig Skolestien. Hele husets ansigt er naturligt vendt mod søen og de bagved liggende marker, og vi vil får vores fantastiske udsigt til sø og åbent land udskiftet med en udsigt til kæmpe hul med støjende og støvende maskiner. Med en idyllisk sø i baghaven, åbne marker på den modsatte bred og ro og fred udgør beliggenheden minimum 50% af ejendommens værdier, men med en grusgrav i stedet, vil ejendommens værdi med sikkerhed falde til et niveau på 25-40 % af den nuværende værdi. Hvem skal dække dette tab? Vi har i dag en alder, hvor vi indenfor en kortere årrække skal overveje vores seniorbolig, vi vil hverken have økonomi, psykiske eller fysiske ressourcer til at gennemleve en 15 – 20 år lang periode med grusgravning omkring ørene, og frygter konsekvenserne.	
Michael Rømer Poulsen Gravertoften 10 2765 Smørum	Det er en dårlig ide at udgrave sand/grus så tæt på et boligområde. Hvilken garanti har vi for at vandet i Kattekær ikke forsvinder, hvis man udgraver sand/grus i nærheden ? Hvis vandet i Kattekær forsvinder vil fundamentet for vores hus synke, og hvem vil evt. skulle betale for udbedring ? Hvis vandet i Kattekær forsvinde, hvem skal betale for værdiforringel-sen af husene som ligger ud til Kattekær? Hvorfor vidste konsulenten fra Regionen ikke at der var en sø som hedder Kattekær. Har han ikke 'læst på lektien'. Man må forvente at når	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	man møder op til et borgermøde at man har forberedt sig grundigt. Har man andre lignende sager, hvor man har udgravet så tæt på en landsby og hvilken konsekvenser fik det for dem, mht. støj/støv/trafik og evt. værdiforringelse af husene. Der er ikke taget hensyn til dyrelivet i søen Kattekær, men der er et rigt fugleliv (bl.a. svaner, blisthøns, fiskehejre, ænder) og søen har forskellige fisk og krebs.	
Tobias og Gitte Nielsen Degnetoften 1 2765 Smørum	Det må derfor være en fejl, at vi ikke er blevet hørt, da vi har en væsentlig individuel interesse i sagen. Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt. Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs Støv vil ligeledes blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vindretningen er ugunstig Det vil også have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding. Er det planlagt at alle beboere får tildelt en Erstatning for værditab? Samtidig vil vi være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamling af vand, og vil påvirke grundvandet. Man har helt overset cykelstien, som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er. Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse. Ledøje Nord og Ledøje vest, skal helt fjernes som graveområde og interesseområde i råstofplan 2016. Det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	August 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende information til hele byen, da alle vil blive berørt.	
Kirsten og Per Krag Degnetoften 3 2765 Smørum	Hvis råstofplanen gennemføres bør der rejses erstatningssager for alle i Ledøje By, da vore huse bliver svære at sælge og i hvert fald til en lavere pris. Dette forhold er slet ikke behandlet i miljøscreeningen. Ved udvindingen af sand og grus skal vi høre på tunge maskiner meget tættere på byen og i hvert fald i hele arbejdstiden. Motorvejsbyggeriet har givet en forsmag på de støvgener, vi kan blive udsat for, og da skal man tænke på at udvindingen kommer til at foregå hele tiden og meget tættere på byen. Hvis der fjernes 20 m sand og grus må det have en kraftig indvirkning på området, herunder også støjforholdene omkring motorvejen, som må forventes at blive meget værre. Miljøscreeningen viser ikke hvad der sker med de rekreative områder omkring vores små søer. Vejene i området er ikke bygget til tung trafik, og skal disse også udbygges bliver der endnu flere gener. Samtidig med at trafiktætheden med tunge køretøjer ændres drastisk og derved påvirker trafiksikkerheden i området udover støv og støj. Skolevejen for byens børn vil gå igennem det foreslåede område, hvilket er meget uheldigt med de tunge maskiner, der skal arbejde i området og det støv udvindingen vil give. Vi synes det er meget uheldigt at Regionen overhovedet overvejer udvinding af grus og sand på et område så tæt på bebyggelse og uden at forholde sig til hvordan forholdene bliver. Ingen tal, ingen beregninger og ingen sammenligninger med kendte forhold andre steder. Vi beder Regionen og Kommunen ændre beslutningen om at udpege området nord for Ledøje som potentielt udviklingsområde. Hvis udpegningen til udvindings-	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	område for råstoffer skulle blive en realitet forbeholder vi os ret til at rejse erstatningssag for værdifor-ringelse af vores ejendom, samt hvis udvindingen går i gang indgive yderligere indsigelser og erstatningssager.	
Ewald og Helene Kronberg Degnetoften 12 2765 Smørum	Ud over gener som støj, støv, skolesti og privat vandværk som vedrører alle herude, så kommer vores familie til at mærke til det på vores hussalg. Det kan forventes at priserne vil falde da der ikke er nogen mennesker der vil købe et hus lige op af en grusgrav.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Carsten, Andreas, Astrid og Gitte Nielsen Degnetoften 14 2765 Smørum	Vores datter benytter dagligt skolestien mellem Ledøje og Smørum- både til at komme frem og tilbage fra skole, men også til fritidsinteresser, og når hun skal besøge kammerater i Smørum. Det skaber stor bekymring og frygt for os, hvis hun flere gange om dagen skal færdes mellem store tunge lastbiler, som vi ved har dårligt udsyn for cyklister. Vi, forældre benytter ofte skolestien mellem Ledøje og Smørum, skal vi fremadrettet benytte bilen fremfor cyklen, dette vil have en konsekvens for vores sundhed og forurening på miljøet. Vi frygter at støv yderligere, vil forringe vores datters livskvalitet- og i værste fald medfører kroniske luftvejsgener. Vores hus vil ligge mindre end 300 m fra en evt. grusgrav, dette frygter vi kan have konsekvenser for evt. sætningsskader på vores hus, samt skader på facader, vinduer og tag når vindretningen giver sandstorm. Vi frygter at luften generelt vil blive belastet, således at den bliver tung og forurenet, af alle de store tunge lastbiler, og at det kan påvirkes vores helbred fremadrettet. Vi håber at Ledøje kan fjernes som interesseområde for en grusgrav.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Ulla og Jørgen Frederiksen Degnetoften 15 2765 Smørum	Når man flytter på landet accepterer man også når markerne bliver høstet og pløjet 1 gang om året, som det er sket de sidste par dage i blæsevejr, hvilket har resulteret i støv og strå på bil og vinduer. Det kan man leve med 1 gang om året – noget andet er at skulle leve med støj og støv hele året. På vejen er 4 huse til salg, vi har hørt at interessen for køb her allerede er	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	gået i stå, indtil man har en afklaring med en grusgrav. Det er en ulykkelig situation	
Lene og Rüdiger Scheid Degnetoften 18 2765 Smørum	Skolestien, som vi og mange andre bruger til indkøb i Smørumcentret, besøg på biblioteket og sport i idrætshallen er fjernet fra kortet. Gravemaskiner og tusindvis af lastbiler med deres dieseludstødning, larm og støv, vil i årevis belaste hele området, og vil gøre livet i haven specielt om sommeren til et mareridt! Støv og støj fra udgravningen samt giftige lugtgener fra dieselkøretøjer kan ikke kun begrænses til første række af beboelser – nej, den vil flyttes med vinden og ramme alle. Hvem er ansvarlig for evt. sætnings-skader på husene samt erstatning? Udkørsel fra stikvejene til Ledøjetoften, som ikke er udlagt til tung trafik, er allerede i dag uoverskuelig, og vil ved øget trafik være direkte farligt. Huspriserne vil rasle ned, og mange huse vil slet ikke kunne sælges, så længe området er udlagt til interesse- eller gravområde! Det kommer til at berøre os, der er ældre mennesker, som forventer at flytte i løbet af få år. Hvem betaler erstatning for værditab? Resultatet efter mange års udvinding vil være ødelagt natur og et kæmpe hul i jorden med forurening i hele området. Hvilken tidshorisont taler vi om at projektet skal køre? Er der ikke mulighed for at udvinde grus m.v. i det åbne landskab, hvor man ikke er så tæt på en landsby som i Ledøje? Man beskytter planter, dyr og arkæologiske udgravninger – men hvad med os mennesker, som har valgt at købe hus her på grund af beliggenheden, længe før der var planer om en grusgrav	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Pernille Holst Degnetoften 19 2765 Smørum	Mine børn benytter skolestien til at cykle til og fra skole ind til Smørum. Stien er meget vigtig for vores familie. Solcelleanlægget på vores tag vil blive dækket af støv fra grave-området, og vi vil få et økonomisk tab. Jeg vil gerne have undersøgt i hvilket omfang, et solcelleanlægs kapacitet bliver forringet, hvis det	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	ofte er dækket af støv fra sand og grus	
Lars Jochumsen og Mette Ziirsen Christiansen Degnetoften 20 2765 Smørum	Der er i dag allerede mere trafik end tidligere, og jeg oplever ikke, at vejene er egnede til den nuværende trafik. - De nuværende fortov på Ledøjetoften er under vejniveau og er ikke betryggende at gå eller cykle på. En øgning af tung trafik ifm. grusgraven vil kun forværre dette. Da området ligger så tæt på bebyggelse, som det gør, vil Tofterne, hvor vi bor, i sagens natur også blive generet af støj og støv. Anlægning af en grusgrav vil betyde, at vores børn skal cykle direkte igennem grusgraven, for at komme til skole m.v. Ovennævnte udfordringer med støv og støj m.v. taget i betragtning, ser jeg dette som helt uacceptabelt. Jeg er opmærksom på, at Ledøje Vandværk har indsendt eget høringssvar, men det bekymrer mig meget, hvordan man har tænkt sig, at håndtere dette. Husstanden har ikke modtaget brev fra regionen, og det undrer mig, at vores naboer, som bor på selve Ledøjetoften heller ikke har	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Marianne N. Jørgensen Degnetoften 23 2765 Smørum	Det er min opfattelse, at Region Hovedstaden har skønnet forkert i forbindelse med udpegningen af hvem, der skal have partsstatus i sagen. Regionen opfordres til at foretage en nærmere undersøgelse af søen Kattekærs bestand af bl.a. frøer, idet det formodes at søen indeholder en bestand af frøer, som nyder særlig beskyttelse. Huset har en helt almindelig sokkel, der ikke forventes at være tilstrækkelig stærk, hvis vandspejlet ændres. Rystelserne fra de store maskiner i en mulig kommende grusgrav vil kunne tilføre yderligere gener og sætningsskader til mit murværk. Da den hyppigste vindretning i Ledøje er vest og nordvestlige retninger medfører dette, at min ejendom vil blive påvirket af det støv, som kommer fra grusgrav-	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	ningen, og særligt i forbindelse med de "sandstorme", der uvægerligt vil opstå med jævne mellemrum. Regionen kan ikke lade hånt om ca. 1000 personers helbredsmæssige tilstand, som vil blive påvirket i den lange årrække en mulig kommende grusgravning må forventes at strække sig over. Vindretningen vil medføre, at den støj der kommer fra en mulig grusgravning vil blive ført direkte ind mod ejendommen med stor støjgene til følge.	
René og Lilli Hovgesen Degnetoften 25 2765 Smørum	Vi henholder os til Bylaugets høringssvar. Da vi bor i første række til marken, og da vinden ofte kommer fra nord/vest, er vi meget bekymret for det øget støjniveau samt støv generelt. Der vil være risiko for sætnings-skader på vores hus, da vi bor direkte ud til graveområde. Dyrelivet omkring søen Kattekær vil blive påvirket i negativ retning	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Søren og Jane Rasmussen Degnetoften 28 2765 Smørum	Daglig bruger vi skole stien til flere gøremål gennem dagen. At cykle på Ledøjetoften og Ledøje Bygade har aldrig været en sikker vej at færdes på, da disse veje ofte er præget at mange biler og andet tung trafik. Det er med bekymring at vi på borger mødet oplevet at Region Hovedstaden ikke har været opmærksom på Ledøjes private vandboringer. Hvor skal vi så få vores vand fra? Kan vi nu regne med det er som det skal være? Den konstante støj som vil præge vores ude liv i vores have. Den mængde at støv der vil være tilstede uden at vi ved hvad den har af betydning for vores helbred på sigt. Vores hus bliver mindre værd og sværere at få solgt, når den tid kommer.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Lonny og Bent Witt Degnetoften 38 2765 Smørum	Vi ønsker at få undersøgt, om gravearbejde i en grusgrav så tæt på os vil forårsage sætningsskader, og om ændret vandtryk og vandniveau i området vil være en risiko for os. Når man mærker hvordan høstarbejdet støver de par dage det	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	foregår, kan vi godt få en frygt for, hvordan ens hus og have vil blive påvirket af en grusgrav, hvor arbejdet foregår hele året	
Sisse Skov-Larsen og Steen Søndergaard Risbyvej 2 2765 Ledøje	Vi mener at vi i vores husstand er høringsberettiget, da vi vil blive direkte og væsentligt påvirket af gravearbejdet. Vi er stærkt utilfredse med planerne omhandlende graveområdet pga den uundgåelige påvirkning af støv og sand fygning. Øget tung trafik samt nedlæggelse af skolestien til Smørum vil i vores øjne gøre det farligere at færdes i trafikken. For os virker det ubegribeligt og gammeldags at placere et sådan graveområde så tæt på en af regionens få idylliske landsby-områder og derved komplet ødelægge idyllen og den omkring-liggende natur.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Tuala Hjarnø Bukh og Tina Bukh Risbyvej 22 2765 Ledøje	Vi er høringsberettiget fordi vi har en privat drikkevands boring, som kan blive påvirket af, at man vil grave i området Vi vil gerne have undersøgt, om det kan have en betydning for vores Drikkevandsforsyning og vandet i brønden, hvis man påbegynder gravearbejdet. Det er vores frygt, at det kan have væsentlig negative betydning for vandmængde og vandkvaliteten i vores boringer. Det er desuden ikke muligt at komme på fælles vandværk her i området. Der henvises til Ledøje Bylaugs høringssvar omkring vandforsyning	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Torben Engelbreth Risbyvej 36 2765 Ledøje	Skolestien går lige igennem det udpegede område og vil blive gravet væk. Når der så oven i dette må forventes en betydelig trafik med tunge, støvende lastbiler vil det gå voldsomt ud over vores miljø og vores "liv" i byen/området. Skolestien og alle de øvrige sandsynlige negative påvirkninger på vand, luft, fast ejendom, dyreliv, kulturvarv, kulturliv m.v. give mig anledning til at opfordre til at der satses på indvinding af råstoffer i andre, mindre følsomme områder	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Jørgen Kurt McGovern Jensen Ledøjetoften 2 2765 Smørum	Huset er bevaringsværdigt, er bygget på kampesten, helt ud til vejen og har allerede fra motorvejsbyggeriet slået markant revner.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi har skolebørn der daglig skal over ledøjetoften for at komme til skolebus m.v., der er ikke fortov og ringe sigtbarhed på denne del / side af ledøjetoften. Huset er placeret helt ud til vejen og på en lille stigning så lastbiler på 32T skal gasse voldsomt op for at sætte i gang op af denne stigning, vil gøre beboelse til et støjmareridt af dimensioner. I forhold graveområde nord er vi ligeledes part da vinden ofte står i WNW vil bringe både støj og støv over vores hus da Nord kun er få hundrede meter fra vores hus. Vi har igennem en årrække fra vores gæster fra nært og fjern fået ros for at have verdens bedste kildevand, dette frygter vi miste.	
Helle Knudsen Ledøjetoften 4 2765 Smørum	Der er op til flere steder i det nævnte område, som både har fredede dyr og naturområder. En sådan grusgrav vil ødelægge et ellers udlagt kulturarvsareal og selve landsbyen er omfattet af en bevarende lokalplan. En stor del af området er udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde. Det vil skabe konstant støj og støv både indendørs og udendørs i hele landsbyen. Der vil hver dag komme tung og larmende trafik igennem hele vores område, som vil ødelægge en af de sidste landsby miljøer så tæt på København. Skole-/cykelstien går direkte igennem graveområdet, og det vil skabe både ubehag og sundhedsfarlig støvpå-virkning for dem, der benytter cykelstien. At naboorientering/-høring kun er sendt ud til de allernærmeste naboer til området, er helt uhørt, da det vil komme til at berøre hele landsbyen,	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Christian Jantzen Ledøjetoften 14 2765 Smørum	Med stor undren har jeg noteret mig, at jeg ikke er inviteret til at afgive høringssvar til trods for at min ejendom grænser op til det foreslåede graveområde. Min vandboring er beliggende i OSD ca. 100 meter fra graveområdet (boringsnr. 169.591).	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vandindvindingsområdet strækker sig ind i det foreslåede graveområde, der alene er beskyttet af et beskedent lag moræneler. Det må forventes at min boring forurenes af nitrat og pesticider ligesom selv en mindre grundvandssænkning vil tørlægge boringen. Min ejendom vil være særdeles udsat for støj- og støvgener, da den er beliggende umiddelbart øst for graveområdet. Der henvises til høringssvar fra Ledøje Bylaug og Ledøje Vandværk. Jeg forbeholder mig i videst muligt omfang et erstatningskrav mod såvel regionen som de grusgravende grundejere såfremt grusgravningen får negativ indvirkning på vandboringen eller afføder andre gener som eksempelvis støj og støv.	
Hugo Grønlund Ledøjetoften 17 2765 Smørum	Det vil være med væsentlig ængstelse at være tvunget til at sende familiens fem medlemmer ud på de omkring-liggende veje hvor entreprenør-maskiner og tunge lastbiler vil køre i rutefart. Skolestien er hovedfærdselsåren for familien mod Smørum når der feks. skal købes ind eller dyrkes sport. Ledøjetoften er på ingen måde anlagt eller gearet til at modstå den belastning og det slid den sandsynlige tunge trafik vil medføre. Risikoen for alvorlige uheld for cykler væsentlig forøget da der ikke er cykelsti på ledøjetoften før man næsten er ude af Ledøje og hvor cyklisterne også er nød til at krydse vejen for at komme på ind på cykelstien. Der er ingen tvivl om at et eventuelt gravearbejde vil medføre en hel del støvpåvirkning af solfangere til opvarmning af vand. Da produktionen fra en grusgrav vil pågå i flere år vil det medføre en forringelse af husets værdi	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Susanne Knudsen og Bent Søndergaard Poulsen Ledøjetoften 23 2765 Smørum	Vi er ikke blevet hørt og føler tingene er foregået lidt i det skjulte og høringsfristen er også forbavsende kort henset til, at den kører i sommer-ferieperioden.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	At der er udsigt til, at der rundt om vores by over en hel årrække skal være graveområde med store maskiner, grus, sand, støv, larm og påvirkning af vores hus fra de store køretøjer er næsten ubærligt. Det er uforståeligt for os, at man kan påtænke at lægge sådant et område så tæt på en lille landsby, hvor det med sikkerhed vil ødelægge rigtig mange ting som fx natur, vores drikkevands-interesser, vores kulturarv og landsbymiljøet i det hele taget og med sikkerhed desuden påføre os støv og støjgener. Udkørsel fra vores matrikel vil blive vanskeliggjort hvis store maskiner og lastbiler skal køre forbi os. Det vil med sikkerhed påvirke huspriserne i vores område i negativ retning vores bedste forbindelse på cykel går via "Skolestien". Den vil blive påvirket af et gravearbejde. Vi er sikre på, at store arbejdende grusgravemaskiner i området vil kunne høres tydeligt og det vil så blive hver eneste dag	
Martin og Anne Nielsen Ledøjetoften 25 2765 Smørum	Vi mener at vi også er høringsberettigede i denne sag. Vi bor ud til Ledøjetoften som vil blive meget trafikeret med tung trafik af store lastbiler som vil give meget stor støj- og støvforurening Vi frygter at Ledøjetoften som i forvejen er belastet af meget trafik efter anlæggelsen af motorvejen ikke kan bære den yderligere tunge trafik fra grusgraven. Vi er meget bekymrede for grundvandet samt at vandet fra Ledøje Vandværk forurenes. Vi benytter meget ofte skolestien til Smørum til indkøb og motion hvorfor det vil være en stor forringelse i vores dagligdag hvis den nedlægges som følge af anlæggelse af grusgraven	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Vibe Lund Hansen og Carsten Bie Ledøjetoften 45 2765 Smørum	Der henvises til Bylaugets høringssvar. Vi har skolesøgende børn, der hver dag kører i skole på cykel, er vores største bekymring den øgede risiko for uheld, en øget trafik med tungtlastede lastbiler igennem vores	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	lille by vil afstedkomme. Dimensioneringen af vejene igennem Ledøje er ikke egnet til større mængder af tung trafik, da vejene er smalle, husene - hvoraf mange er mere end 100 år gamle - er beliggende tæt på vejen, og oversigtsforholdene generelt er dårlige. Derudover anvender en del at Ledøjes borgere – heriblandt alle skolebørnene - skolestien beliggende midt igennem graveområdet Ledøje Nord. Færdsel på en cykelsti igennem et graveområde vil medføre tab af herlighedsværdi og gener som støj, sandfygning og manglende sikkerhed for brugerne. Ledøje by er til dels beskyttet mod støj fra motorvejen af de bakker, der er beliggende mellem Ledøje og motorvejen. Det må forventes, at hvis disse bakker graves bort, vil støjpåvirkningen af Ledøje forøges kraftigt, hvorfor det må påregnes, at der skal opsættes ny og dyr støjafskærmning op ved motorvejen i forbindelse med råstofudvindingen. Den øgede trafikmængde igennem Ledøje by som følge af ibrugtagelsen af motorvejen er af Vejdirektoratet vurderet til at ligge mellem 63 og 73 dB(A). Denne støjbelastning vil øges som følge af den øgede trafik med lastbiler, der skal borttransportere grus og sand fra graveområdet. Den fremherskende vindretning vil bære støjen fra graveområdernes stenknusning og udgravning ind over Ledøje by. Ved graveaktiviteter tættere på beboelsesområder end motorvejen, og med en mere intensiveret graveaktivitet, må sætningsskader forventes at blive større for de omkringliggende huse. Ligeledes må sandblæsning fra graveområderne forventes at påføre beboerne i Ledøje betydelig gene. Hvis der skal holdes de angivne sikkerheds/afstandszoner til §3-områder, huse, skolesti og motorvej vil det område, hvor graveaktivitet kan udføres være yderst begrænset og dermed urentabelt. Ved anlæggelsen af et graveområde i	

	et så tætbefolket område vil det være nødvendigt at lave yderligere afgrænsende sikkerhedstiltag, som f.eks. et hegn omkring graveområdet. Der vil således være uhyre store omkostninger ved at udnytte et forholdsvis begrænset område. Det er useriøst, at flere af de miljøparametre, der vurderes som "Forhold, der bør vurderes" blot foreslås reguleret i råstofindvindingstilladelsen, således at Regionen skubber problemløsningerne foran sig. Det anbefales at graveområder ved Ledøje slettes.	
Birgitte og Morten Neergaard-Kofod Ledøje Søndre Gade 17 2765 Smørum	Vi kan ikke se skolestien er nævnt i materialet. Denne cykelsti vil blive påvirket af forslaget. Heller ikke cykelstien langs råbrovej er nævnt. Disse cykelstier en væsentlig del er vores børns rute til og fra skole samt op til idrætsfaciliteter og bibloteket i Smørum. Vi kan heller ikke se at "Bevaringsplan for Ledøje landsby" er nævnt i materialet. Det er en lokalplan udarbejdet af kommunen. Husets konstruktion af syldsten og belappet kalket murværk er ikke egnet til at modstå rystelser af nogen art. Huset er bygget mens al tung transport forgik i hestevogn. De fleste af vandværkets vandrør er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik. Det samme gælder kloaknettet. Forsikringer vil ikke dække sætningsskader og lignende Ledøje bør helt fjernes fra Råstofplanen	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Anna og Alexander Mauthner Ledøje Søndre Gade 19 2765 Smørum	Råstofindvinding omkring Ledøje vil ødelægge naturen omkring landsbyen, hvor vi er flyttet hen for at nyde naturen og ro tæt ved hovedstaden. Vi er nødt til delvist at købe ind på cykel i Smørum, da Ledøje ikke har egne indkøbsmuligheder. Vi kan ikke acceptere at denne mulighed ophører/belastes stærkt af støj og støv. Man bliver tvunget til at bruge bilen for at købe ind, hvilket sikkert ikke er ønsket mhp miljø. Ikke for at tale om, at denne sti også bliver brugt	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	som cykelsti til børn til deres skolegang Kommer der grusgrav så klods op ad Ledøje, må vi indstille os på et betragteligt fald i vores ejendoms værdi. Vi frygter rystelser i huset i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst pga trafikken med de tunge lastbiler gennem byen. Bortset fra, at hele ledningssystemet er af ældre dato og derfor påvirkeligt af tung trafik, frygter vi også om vandets kvalitet, hvis det beskyttende ler-lag bliver ødelagt. Graveområder i Ledøje bør udtages af råstofplanen. Vi vil tilkendegive vores kritik af, at behandlingen af dette emne i forhold til de berørte beboere foregår i sommerferien. Vi afbrød vores ferie for at komme til borgermøde i Ledøje	
Claus S. Madsen Ejendomsretten IVS Anemonevej 6 3650 Ølstykke På vegne af Gunner Søndergaard, Ledøjetoften 49, 2765 Smørum Inger og Hans Voldmester, Skebjergvej 48 2765 Smørum Jette Bushard, Kathrinevej 5, 2900 Hellerup Smørum Golfklub	Flere af høringsparterne vil skulle hyrer rådgivere til en gennemarbejdet høring, hvorfor en høringsfrist i sommerferien er utilstedelig og for kort. Vi vil godt have en lodsejerliste, hvortil høringen er sendt tilsendt. Området mellem Ledøje og Smørum har hele tiden være et åndehul mellem de to byer. Det ødelægges af råstofindvindingen helt. Råstofområder bør ikke etableres i tætte byområder, så tæt på København og tætbefolket område. Vil Region Hovedstaden venligst oplyse om det videre forløbs af tilladelsesprocessen og klageadgang til vores videre arbejde med sagen? Vedhæftet bilag 1 (9 sider) med afkrydsning af forhold, der menes miljøvurderet.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Helle Sommer Skriver Dahl og Peer Skriver Dahl Råbrovej 25C 2765 Smørum	Er der taget højde for kloakledninger, da vi ved at der løber en fra vores matrikel direkte, tværs over marken til Råbrovej, og denne ligger nok ikke lang nok nede. Vi vil på vores matrikel blive generet unødigt meget af støv, ligefrem sundhedsskadeligt, og da der er allergikere i vores familie, vil besøg	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	af børnebørn ikke kunne finde sted, vores livskvalitet vil blive ikke eksisterende. Vi vil blive meget generet af støj, da vi vil få udgravning på begge sider af vores matrikel iflg. Jeres plan, også over normalværdier. Den oplyste mindste afstand til skel, vil ikke kunne overholdes på den ene side, da der så ikke er noget at grave. Der er igennem årene kommet mere fauna & dyreliv, her under hare, dådyr, fugleliv, der har i år været en falkerede, rørsangeren er også begyndt at indfinde sig, ud over et fastboende uglepar med unger, vi kunne tydeligt se nedgangen under motorvejs byggeriet. Vi vil får unødige mange bygnings problemer, herunder sætningsskader, grundet den tunge trafik, og rystelser, og vi kan ikke tegne forsikring mod disse. Vores hus værdi vil falde til 0, da der ikke er nogle der vil bo i en grusgrav. Hvem vil stille bankgaranti?	
Majbritt og Lars Nielsen Råbrovej 25D 2765 Smørum	Er der taget højde for kloakledninger, da vi ved at der løber en fra vores matrikel direkte, tværs over marken til Råbrovej, og denne ligger nok ikke lang nok nede. Tilkørselsvejen til vores matrikel går tilsyneladende også hen over et graveområde? Vi vil på vores matrikel blive generet unødigt meget af støv, ligefrem sundhedsskadeligt, og da der er allergikere i vores familie, vil besøg af børnebørn ikke kunne finde sted, vores livskvalitet vil blive ikke eksisterende. Vi vil blive meget generet af støj, da vi vil få udgravning på begge sider af vores matrikel iflg. Jeres plan, også over normalværdier. Min hustru har natarbejde og sover om dagen ofte med åbent vindue, hvilket vil blive stort set umuligt med den støj og støv der vil komme fra lastbiler og maskiner. Den oplyste mindste afstand til skel, vil ikke kunne overholdes på den ene side, da der så ikke er noget at grave.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Der er igennem årene kommet mere fauna & dyreliv, her under hare, dådyr, fugleliv, der har i år været en falkerede, rørsangeren er også begyndt at indfinde sig, ud over et fastboende uglepar med unger. Vi vil får unødige mange bygnings problemer, herunder sætningsskader, grundet den tunge trafik, og rystelser, og vi kan ikke tegne forsikring mod disse. Vores hus værdi vil falde væsentligt og være stort set usælgelig, da der ikke er nogle der vil bo i en grusgrav. Hvem vil stille bankgaranti?	
Martin Nielsen og Kristina Melanie Nielsen, Maria Astrid Nielsen Råbrovej 27 2765 Smørum	Det undrer os meget at Region Storkøbenhavn agter at placere en grusgrav tæt på en fredet landsby og andre nærliggende naturområder som Thy mose hvor grusgraven placeres tæt på dette fredede område, at grave efter grus - sand her er der ikke meget naturpleje i. Skal vi nu evt. gennem de næste 10-20 år været plaget af gener med hensyn til støv -støj - tung trafik vil det medfører en meget forringet livskvalitet for vores familie og mange borgerne i Ledøje Smørum. Skulle Region hovedstaden vælge at anlægge grusgraven og evt. fralægge overskydende jord som en jordvold tæt på vores hæk for at forhindre støj/støv vil vi fra vores hus se direkte ind i en sådan jordvold, disse forhold vil afstedkomme at vores hus vil blive væsentlig mindre værd og i værste fald usælgeligt.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Martin Nielsen Råbrovej 27 2765 Smørum Kurt og Rita Mench Råbrovej 29 2765 Smørum Ole Nielsen Råbrovej 31 2765 Smørum Lisbeth og Paw Jønsson Råbrovej 33 2765 Smørum Sandra Breinholt Thomsen Råbrovej 62B 2765 Smørum	Etablering af graveområder så tæt på byen vil være i strid med de intentioner som Velfærdsministeriet i 2009 vedrørende udvikling af landsbyer lægger op til som fundament for fortsat at skabe liv og interesse for det lille lokalsamfund. 500-1000 vognlæs udvundet materiale dagligt vil medføre et betydeligt støjniveau fra hver af de tre processer gravning, læsning og bortkørsel. Da et vogntog har et lydniveau på mere end 90 dB, vil det ikke være muligt at blive boende uden helbredsmæssige konsekvenser. Der vil selv ved lav vindhastighed blive transporteret partikler gennem luften som medfører	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

Karen Strand Råbrovej 64 2765 Smørum	helbredsmæssige gener og hyppigere vinduesvask og manglende mulighed for udluftning. Støvbelastning er et helbredsmæssigt og formueretligt et alvorligt problem. Råbrovej og skolestien får begge grænse til de påtænkte graveområder, hvor 2-4 vogntog i minuttet skal krydse en skolevej. Trafikafvikling bør vurderes nærmere. Der er forskel på at have en nedgravet motorvej 1 km fra byen og en grusgrav som nærmeste nabo. Sundhedstilstand bør vurderes yderligere af eksperter, f.eks. Sundhedsstyrelsen. Svage grupper bør undersøges nærmere Der ses ikke foretaget en reel vurdering af risiko for forurening af grundvandet under hensyntagen til jordbundsforhold og konkrete brøndboringer. Luftforurening fra støv og diesel bør vurderes nærmere. Der henvises til høringssvar fra Ledøje Bylaug. Tålegrænsen vurderes for overskredet, og der henstilles til at der ikke etableres graveområder som anført.	
Johnny Bahne Hansen og Jane Spuur Råbrovej 58 2765 Smørum	Vi ønsker ikke, at der bliver gravet i vores områder i Ledøje, da vores afgrøder ikke tåler støv og gener fra sand og grus, vi lever af at dyrke jordbær, nye kartofler, hindbær, æbler og div grøntsager, der bliver solgt direkte fra marken og til kunden.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Sandra og Bjarne Breinholt Thomsen Råbrovej 62B 2765 Smørum	Støj har sundhedsskadelige virkninger på mennesker og kan ved længere tids påvirkning føre til egentlige helbredseffekter. Den indendørs og udendørs støjpåvirkning bør vurderes yderligere. Ved udpeget graveområdes placering må det antages, at værdien af udendørs aktivitet stærk reduceres, hvilket er stik imod landsbylivets identitet og formål, hvorom der kraftigt værnes for i lokalplanen. NOx og partikler vil have væsentlig påvirkning på adfærd bl.a. ved brug af udeareal til hvil for børn.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Planlægning af tilkørsel til nyt område bør vurderes yderligere. Nedlæggelse af Ledøjestien vil være en væsentlige forringelse af Ledøje borgernes adgang til Smørum ligesom det vil betyde en væsentlig forringelse af muligheden for sikker færdsel. Byens vejnet er ikke indrettet til tung trafik i den størrelsesorden Region Hovedstadens råstofplan 2016 vedrørende Ledøje Nord graveområde ligger op til. Det vurderes at trafikafvikling/ belastning og befordring ved anlæggelse af graveområde vil have væsentlig negative konsekvenser for parts vedkommende. Vedtagelse af Region Hovedstadens råstofplan 2016 graveområde Ledøje Nord vil sænke ejendomsværdien i en sådan grad, at part vil blive teknisk insolvent.	
Lars Petersen Råbrovej 68 2765 Smørum	Jeg finder det bekymrende, at forsikringen ikke dækker sætningsskader forårsaget af rystelser. Det rolige og fredfyldte miljø jeg har valgt at bosætte mig i vil derved forsvinde. Luften i området vil også med en grusgrav blive fyldt med støv, som i den grad forringer luftkvaliteten. Det naturlige miljø og landskab vil forsvinde. Det rige dyreliv vil, i hvert fald så længe der er grusgrav, forsvinde. Landskabet vil blive forandret og det reetablerer sig ikke. Resterne af de gamle historiske markskel og agerfordeling vil forsvinde hvilket vil være et lokalhistorisk problem da man ikke længere vil have synligt bevis for historien i området. Trafikmængden vil kraftigt forøges ned igennem Ledøje. Trafik, som vil øge rystelser, støj og forurening ned igennem byen. Den lille idylliske landlige ”oase” vil blive skamferet og ødelagt med en grusgrav klods op ad.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Mit hus vil i den grad falde i værdi alene fordi området bliver udlagt som graveområde. Jeg vil derfor opleve, som andre i byen, at vi bliver "stavnsbundet" til den ejendom vi bor i. Det må være muligt at finde mere egnede steder at grave efter grus i Region H end lige klods op ad Ledøje by.	
Silje og Tom Heidner Gadebrøndsvej 2 2765 Smørum	Vi bor lige ud til Ledøje Bygade, hvor det kan forventes, at der over 10-20 år vil køre tusindvis af store lastbiler tungt lastet med sand og grus. Vores hus, som er fra år1850, risikerer at få sætningsskader. Det vil være umuligt for os at opholde os udendørs, når sand og grus fyger fra lastbilerne. Larmen fra lastbilerne vil være en tilsvarende stor belastning. Ved nord-og vestlige vindretninger vil vi være voldsomt plaget af grusgravningen. Skolestien udgør en sikker skolevej, som vi har svært ved at se kan erstattes af noget andet, hvis Regionens planer føres ud i livet. Vi ønsker på et tidligt tidspunkt i processen at gøre opmærksom på, at planerne om at grave grus og sand omkring Ledøje skal droppes allerede nu.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Jane Mølgaard og Lars Sønderby Nielsen Gadebrøndsvej 4 2765 Smørum	Vi opfordrer til, at Ledøje Nord IKKE udlægges som graveområde. Forslaget forekommer uhørt og vil få enorm negativ indflydelse på rigtig mange børn og voksnes daglige liv, hvilket burde være åbenlyst. Skolestien går lige igennem det udpegede graveområde, og bliver graveområdet en realitet, vil børn ikke kunne anvende cykelstien. Det vil både være for farligt og uansvarligt at sende børn gennem et område, hvor der graves, i forhold til trafik, udstødning, sand, grus og støj. Alternativt er det muligt at tage en bus, som kører fra Ledøje Bygade til skolen. Vi bifalder ikke dette alternativ, da vi gerne ser, at børn lærer ansvar, selvstændighed og ikke mindst sundhed ved at cykle til skole. Vi bifalder det især ikke som et alternativ til skolestien, da Ledøje Bygade ikke er gearet til tung trafik samtidig med skolebørn på fortorvet.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi kan desuden frygte, at et graveområde så tæt på en skolesti og et område med mange børn vil resultere i ulykker. Støj fra en eventuel grusgrav vil være til væsentlig gene for både voksne og børns daglige udeliv. Konsekvensen vil være, at vi ikke kan opholde os i vores have. Derudover vil konsekvensen også være en indendørs støjpåvirkning fra graveområdet. Støv og sand vil være til væsentlig gene for vores daglige ophold udendørs, da vores primære udeareal (terrasse, legeområde mv.) ligger lige ud til graveområdet. De udpegede graveområder har generelt dårlige forbindelser til kommunale veje. Det vil givet resultere i en forøgelse af den tunge trafik gennem Ledøje by. Mange mindreårige børn til dagligt færdes på og omkring byens hovedgade i forbindelse med legeaftaler samt i forbindelse med trafik til og fra byens børnehave. Der har i de forløbne årtier været mindre sætningsskader, som det er lykkedes at udbedre, men ved udførelse af gravearbejde inden for ganske kort afstand af huset (10-15 meter), vil risikoen for sætningsskader øges væsentligt. Herudover vurderer vi, at der vil være væsentlig risiko for skader på facade, tag og vinduer som følge af sandflugt. Såfremt område 11a klassificeres som graveområde, vil ejendommens værdi forringes væsentligt både i forhold til vores eget brug og i forhold til en eventuel salgssituation. Vi vil uforskyldt komme til at bære omkostningerne ved dette område og frygter, at vi vil være stavnsbundet til vores hus samtidig med, at vi skal leve med både de daglige gener og den økonomiske usikkerhed i årevis. Vi kan frygte, at de lokale aktiviteter forsvinder, såsom børnehaven, områdets mange rideskoler, små erhvervsdrivende osv., og endelig kan vi frygte, at alt dette fører til, at endnu en bevaringsværdig landsby	

	vil uddø.	
Jørgen Schou og Therese Faurschou Nielsen Gadebrøndsvej 7 2765 Smørum	Vi er generelt stærkt bekymrede over, at regionen overvejer at planlægge en meget forurenende industri i vores landsby. Der foreligger en detaljeret lokalplan for området for at bevare og beskytte det enestående landsbymiljø. Ved at udlægge området til graveområde vil det stærkt forringe Ledøjes status som attraktiv landsby og lokalsamfund. Boliger vil miste eller forringe deres værdi i væsentlig grad. Hvis Ledøje Nord udlægges til graveområde, vil vi meget gerne have at regionen afdækker de nødvendige tiltag, der skal tages, for at støjgener fra en grusgrav reduceres mest muligt. Det er vores store bekymring at den forurening med både sand - og grus partikler i luften – samt den kraftige forurening der vil komme pga. en voldsom daglig trafik med store lastbiler, der udsender dieselpartikler til omgivelserne, vil medføre, at vi bliver en familie, der igen bliver syge af astma. Vi vil gerne have vurderet støv-belastningen for området og de tiltag – udover vanding af graveområdet – der kan gøres for at reducere luftforureningen. Vi vil gerne have en vurdering fra regionen om, hvor langt fra beboelse man vil tillade graveområdet for at sikre at støvgenerne reduceres til acceptable for et boligområde. Vi vil gerne have et svar fra regionen, om man påtænker at friholde et større areal nær beboelse fra graveområde for at sikre et sundt luftmiljø for beboerne i området. Vi vil gerne have vurderet hvor lang afstand, der skal være fra gravområdet til bebyggelse for at undgå skader på husene. Hvilke erfaringer har man fra andre graveområder? Vil der på forhånd blive givet en garanti for at sætnings-skader, der ikke var til stede før udgravningen og som opstår under	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	gravearbejdet, kan blive udbedret af de ansvarlige ? Er det gravefirmaet eller anden instans der kan holdes ansvarlige? Stien forbinder Ledøje med Smørum og benyttes som sikker sti til skole og fritidsaktiviteter for byens børn og unge. Stien krydser over graveområdet og vil således ikke længere kunne benyttes som sikker transportvej mellem Ledøje og Smørum. Lastbiler til grustransport er meget brede og meget tunge og vil udgøre en stor fare i trafikken i et område, der slet ikke er forberedt til tung trafik. Børnene vil miste muligheden for den daglige motion og de fysiske færdigheder det at kunne cykle fra tidlig alder giver for livet. Det kan medføre overvægtige, inaktive børn, der senere i livet er i stor risiko for at udvikle livsstil sygdomme.	
Henrik Holmgren og Henriette Dannisøe Gadebrøndsvej 5 2765 Smørum	Det er en kendsgerning, at der vil være voldsomme støj-/støvgener i forbindelse med gravearbejdet, meget tung trafik på små veje for ikke også at nævne sætningsskader på huse. Den alvorligste gene vil være den heldbredmæssige negative påvirkning af indbyggere i en stor radius fra graveområdet. Vi vil gerne have at Region Hovedstaden redegører for hvordan skolebørnene i Ledøje kan komme sikkert til og fra skole, fritids-aktiviteter m.m. Herunder ønskes en nærmere redegørelse for den tunge trafiks afvikling. Vi har en kraftig bekymring i forhold til støvgenerne da vi har erfaret at man i USA sidestiller krystallinsk silica støv med asbest. Regionen bedes redegøre for hvorvidt det er korrekt og hvilke tiltag man planlægger for at minimere generne. Vi opfordrer på det kraftigste til at Ledøje helt tages ud af interesseområdet for råstofudvikling.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Tina og Morten Heiermo Gadebrøndsvej 6 2765 Smørum	Som en af de allernærmeste naboer til en evt. kommende grusgrav, føler vi at vores – og den øvrige landsbys – sundhedstilstand bør tages i betragtning. Det er vanskeligt at tænke sig at så	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	omfattende ændringer i jordbunds-forhold i så stort et område ikke vil ha konsekvenser for kvaliteten af vores drikkevand. Grundvandsforhold bør vurderes nærmere. Luftforureningen vil ikke kun have betydning for vores helbred i vores beboelser, men så sandelig også for de mange motionister og skolebørn i alle aldre, herunder vores egne børn, der dagligt benytter skolestien der går tværs gennem interesseområdet. Det vil give overordentlig store gener med den sandflugt man må forvente med et så åbent område typisk med vestenvind. Konsekvensen af luftforurening bør vurderes. Krydset Råbrovej/Skebjergvej, hvor den lokale skole ligger er et lille men travlt lyskryds med rigtig mange skolebørn, hvor tung trafik og lastbiler der sandsynligvis taber grus som cyklerne kan skride i, vil være en virkelig trafikfarlig cocktail. Ledøje Bygade er en gammel smal landsbygade, uden cykelstier, med smalle fortorve, og rigtig mange ryttere til hest. Gaden egner sig på ingen måde til regelmæssig tungtrafik. Vi ønsker at der foretages en realistisk vurdering af det forventede vandforbrug hvis støvgenerne skal holdes på et minimum. Vi ønsker en vurdering af hvordan de økonomiske konsekvenserne for beboerne på længere sigt vil påvirke landsbymiljøet med tanke på flere dårligt vedligeholdte og eller tomme usælgelige ejendomme i Ledøje. Hvis det er hensigten at nedlægge Skolestien, hvordan har man så tænkt at børnene skal komme til den alternative sti langs Råbrovej? Det kan de ikke i dag, uden at komme direkte ud på Ledøje Bygade. Vi ønsker at trafik sikkerheden for skolebørn og bløde trafikanter vurderes nærmere. En stor industri som en grusgrav er vil ikke bare skæmme vores smukke landsby, men også betyde en markant ændring i støjniveauet, luftforurening og den trafikale belastning for Ledøje generelt. Findes der undersøgelser fra andre graveområder der er placeret	

	direkte i skel til tæt bymæssig bebyggelse? At udsende et så mangelfuldt og dårligt udarbejdet oplæg til en høringsproces midt i sommerferie-perioden med 5 ugers svarfrist, og kun til en brøkdel af de beboere som vil blive påvirket, og ikke til vandværk, bylaug og andre interessenter er på ingen måde acceptabelt i vore øjne.	
Casper Tygesen Wolfhagen og Christina Kruse Wolfhagen Gadebrøndsvej 8 2765 Smørum	Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der ved anlæggelse af grusgrav så tæt på landsbyen ikke konflikter med den kulturarv som der ligger forbundet med at Ledøje i dag udgør en sjælden og naturskøn landsby. Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre for hvorledes beboerne ikke skal blive voldsomt udfordret og belastet, ved et tab på 1,5-2 mio på deres husværdi, og hvordan at grundejerne skal kompenseres for dette indlysende tab. Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes det kan dokumenteres at der ikke kan forekomme sætningsskader på vores ejendom, med udgravning 10 meter fra skel, og samtidig hvordan det kan sikres at der ikke kommer skader på ejendommen generelt ved udgravninger inden for påtænkte graveområde Nord. Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes en støvgene kan undgås uden at have konse-kvenser for ejendommen samtidig med at der udføres udvinding inden for så kort afstand af vores ejendom og generelt inden for påtænkte graveområde Nord. Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre for en støjberegning ved arbejde med tunge maskiner inden for 10 meter fra vores skel samt det generelle område Nord, i en samlet beregning med motorvejs-støjen indregnet. Hertil en vurdering på den menneskelige gene ved en sådan støjpåvirkning over flere timer/dage/år, som det vil tage at udvinde fra påtænkte graveområde Nord. Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der kan garanteres at vi ikke kan blive udsat	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	for fysiske skader så tæt på graveområdet. Jeg vil gerne bede om en redegørelse for påvirkningen af støv ved mennesker med lidelser som Astma og KOL, samt risikoen for selv at udvikle luftvejssygdomme. Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der kan garanteres at vi ikke vil blive udsat for ekstraordinære psykisk pres eller stress som kan udgøre en stor risiko for psykiske mén. Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der kan garanteres at vi stadig kan lade vores børn cykle frem og tilbage fra Smørum, uden at det ikke skal udgøre en større sikkerhedsrisiko end vi har i dag. Jeg vil også bede regionen forholde sig til hvad konsekvens det har, at nedlægge en forbindelse midt på cykelrute 69 Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes sikkerheden ikke forringes for de bløde trafikanter som færdes i byen under udvinding af grusgraven med dertilhørende udvidet trafik igennem Ledøje. Vi opfordrer med dette høringssvar til, at Ledøje Nord ikke udlægges til graveområde, samt helt tages ud af interesseområdet for råstofudvinding i råstofplanen.	
Anne-Mette Høier og Jørgen Nielsen Gadebrøndsvej 10 2765 Smørum	Støjbelastningen fra en evt. råstofindvinding skal tage højde for den eksisterende belastning fra motorvejen SAMT den forøgede støjbelastning der vil opstå når den planlagte forlængelse af motorvejen til Frederikssund gennemføres. I bedes vurdere den nødvendige bredde af en bufferzone i forhold til at sikre at beboerne i de mange huse ikke udsættes for en sundheds-skadelig påvirkning med støv. Vi skal bede om at det vurderes hvilken sikkerhedszone der er nødvendig for at undgå revner og sætningsskader på områdets huse. Skolestien forbinder Ledøje med Smørum og benyttes som sikker sti til skole og fritidstilbud for byens børn og unge. Stien krydser over graveområdet og vil således ikke længere kunne benyttes.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.

	Vi har ingen forståelse for at man kan få den tanke, at etablere en grusgrav så at sige midt i et stort parcelhuskvarter.	
Fogh & Følner Arkitektfirma A/S på vegne af Det Kongelige Bygningsinspektorat	Ikke mange steder i Københavns nærhed er omgivelserne omkring en kirke så attraktive og velbevarede som netop omkring Ledøje Kirke. Kirken har i kraft af sin beliggenhed på det højeste punkt, en langtrækkende fjernvirkning og et usædvanlig smukt samspil med den omkringliggende landsbybebyggelse. Inspektoratet kan derfor på det kraftigste støtte, at beskyttelseslinjerne overholdes og landsbymiljøet omkring kirken beskyttes mod så voldsomme anslag, skalamæssigt, visuelt, støjmæssigt og trafikalt, som det foreslåede graveområde ved Ledøje iflg. Råstofplan 2016, vil medføre.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Ejerlavet for Holmevej 2765 Smørum v/ Formand Henrik Sørensen og bestyrelsesmedlem Søren Stride Vinentzen	Ejerlavet støtter indsigelsen fra Ledøje Bylaug. Alle medlemmer af ejerlavet har en væsentlig individuel interesse, da graveområdet er beliggende ca. 100 meter fra boliger. Gravning vil medføre væsentlige støjgener fra forøget tung trafik. Det økonomiske tab, den stærk forringede livskvalitet for borgerne og hensynet til byudviklingen bør indregnes i forhold til det forventede udbytte. Nuværende lodsejer har ingen aktuelle planer om råstofindvinding, og graveområdet kan derfor forblive uudnyttet i op til 30 år, hvilket medfører fald i ejendomsværdier og staunbinding af husejere.	Der henvises til generelt svar til Ledøje Bylaug. Området medtages ikke, se beslutning.
Beslutning: Ifølge screeningen er det vurderet, at der vil være en påvirkning af miljøparametrene støj, indendørs støjpåvirkning, spredningskorridor, trafikafvikling, kulturarv, kulturhistoriske værdier og arkitektonisk og landskabeligt udtryk. **På baggrund af en samlet afvejning af forholdene medtages graveområdet ikke i Råstofplan 2016.** Den centrale og vestlige del af interesseområdet reduceres.		

Graveområde E12 Nymølle i Allerød Kommune		
Afsender	**Bemærkninger**	**Vurdering**
Naturstyrelsen	Ingen indvendinger mod, at graveområdet tages ud af regionens Råstofplan	Taget til efterretning
Boet efter Michael Henriksen v/Horten Advokater	1) Det forhold, at graveområdet ikke er udnyttet tidligere, er ikke ensbetydende med, at det ikke har erhvervsmæssig interesse. 2) Forekomsten er placeret i et område, hvor råstofindvinding ikke nødvendigvis vil medføre særlige gener i forhold til de beskyttelsesværdige interesser i området, der følger af råstofloven, herunder natur- og miljøbeskyttelsesinteresser, landskabelige værdier mv.	1) Taget til efterretning 2) På baggrund af en samlet vurdering af råstofforekomsten og de miljømæssige forhold (jf. Råstoflovens § 3) foreslås det, at området ikke medtages i den kommende Råstofplan 2016. I denne vurdering lægges der vægt på områdets Tætte beliggenhed tæt på et Nature 2000 område samt at området erbeliggende i et skovrejsnings-område, er udpeget som ydre grøn kile, ligger i et regionalt friluftsområde, potentiel økologisk forbindelse, nationalt geologisk interesseområde, geologisk værdifuldt område, samt i et bevaringsværdigt kulturhistorisk område.
Beslutning: Graveområdet udgår af råstofplanen og medtages ikke i Råstofplan 2016.		

Bil Samlede høringssvar

Alsønderup

Hillerød Kommune

From: Louise Just Johansen
Sent: 1 Dec 2015 14:55:49 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar fra Hillerød Kommune vedr. scoping fremsendt 11.november 2015

Hermed fremsendes Hillerød Kommunes høringssvar på Høring om afgrænsning af omfanget af miljøscreeninger af graveområder for råstofindvinding.

Der er udpeget 3 områder i Hillerød Kommune.

F1 Alsønderup (annullering af graveområde)
F2 Vester Strødam (annullering af graveområde)
Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11

I forhold til scopingen af F1 og F2, har Hillerød Kommune ingen bemærkninger.

I forhold til scopingen af Fuglebjergvej har Hillerød Kommune følgende bemærkninger:

- Vi gør opmærksom på, at det areal der er afmærket som Fuglebjergvej 11i de vedlagte kort er Fuglebjergvej 10F. Der er ikke en adresse der hedder Fuglebjergvej 11 i Hillerød Kommune.

Såfremt det er afmærkningen der er den korrekte, så skal Hillerød Kommune gøre opmærksom på at der er følgende opmærksomhedspunkter i forhold til matriklen:

- Der er placeret vindmøller på den østlige side af arealet – normalt er der lavet deklaration i forhold den slags tekniske anlæg.
- Der er på nabo-matriklen (Fuglebjergvej 8) placeret et vandværk. Det bør screenes at det ikke er hele det beskyttende lag der fjernes i forbindelse med lerindvindingen.
- Der skal tages højde for det beregnede BNBO for vandværksboringerne.
- Tilkørselsvejen til matriklen er en mindre landevej – derfor mener vi at de trafikale dele af indvindingen det bør indgå i scopingen.

Hillerød Kommune forholder sig ikke for eller imod de foreslåede områder i scopingen, men forventer at blive hørt i den forbindelse senere i processen.

Med venlig hilsen

Louise Just Johansen
Cand. scient geolog
Miljømedarbejder
BY OG MILJØ
Direkte: 7232 2155

HILLERØD KOMMUNE | Trollesmindealle 27 | 3400 Hillerød | Telefon: 7232 0000 | hillerod.dk |

Denne e-mail kan indeholde fortrolig information. Hvis du ved en fejl modtager en e-mail, som ikke var tiltænkt dig, beder jeg dig informere mig om det hurtigst muligt. Samtidig beder jeg dig slette e-mailen uden at videresende eller kopiere indholdet.

Hillerød Afdeling
Fm. Jørgen Nielsen 8691 5210/ 2147 5210
hilleroed@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening

Hillerød den 15. juni 2016

Region Hovedstadens
Råstofteam
raastoffer@regionh.dk

Miljøscreening af råstof-graveområder, der ikke foreslås videreført i Region Hovedstadens Råstofplan 2016

Region Hovedstaden har fremsendt miljøscreeninger af eksisterende graveområder, hvor arealet ønskes justeret i en kommende råstofplan. For vores område drejer det sig om graveområderne F1 Alsønderup og F2 Vester Strødam. Begge områder foreslås udtaget som graveområder.

I begrundelsen for udtagelsen af de to områder anføres, at områderne har været udlagt i mange år, uden at ressourcen er blevet udnyttet. Områderne har derfor tilsyneladende begrænset erhvervsmæssig interesse. I begrundelsen nævnes desuden, at begge graveområder i Hillerød Kommuneplan 2013 er udpeget som bevaringsværdige landskaber med særlig landskabelig værdi. Desuden er størstedelen af de to områder i Kommuneplanen udpeget til potentielle økologiske forbindelser samt værdifulde geologiske områder.

Med de begrundelser er DN-Hillerød meget tilfreds med, at begge disse områder ikke medtages i den kommende råstofplan.

Med venlig hilsen

Jørgen Nielsen

Samlede høringssvar
Fuglebjergvej 10F

Hillerød Kommune

From: Esben Aarsleff
Sent: 3 Aug 2016 13:10:24 +0000
To: Nikolaj Dam
Subject: SV: Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Hej Nikolaj,

Vedr. Fuglebjergvej 10F så har museet nogle kommentarer.

I vores arkiver kan vi se, at der er flere løsfund fra yngre stenalder på nabomatriklen 11a. Dertil kommer fund af gruber og jordovne i forbindelse med opførelse af vindmøllerne. Endelig er der undersøgt bopladsspor fra bronzealderen på nabomatriklen mod nord – 1ag. Der er således ganske mange spor efter mennesker i nærområdet, og det må formodes at der også vil være spor indenfor indeværende graveområde. Eventuelle områder med beviselig tidligere lertagning skal ikke undersøges rent arkæologisk, da alle spor vil være ødelagte. Men for resten af arealet gælder det, at museet vil anbefale en arkæologisk forundersøgelse. Forundersøgelsen skal afklare hvorvidt der er spor fra tidligere tider på arealet, såkaldte skjulte fortidsminder. Desuden skal den afgrænse disse med henblik på udgravning eller bevaring.

Med venlig hilsen

Esben Aarsleff
Afdelingsleder Arkæologi

MUSEUM NORDSJÆLLAND

MUSEUM NORDSJÆLLAND – HILLERØD
Frederiksgade 11, DK 3400 Hillerød
mobil: 6181 5820
www.museumns.dk

From: Louise Just Johansen
Sent: 1 Dec 2015 14:55:49 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar fra Hillerød Kommune vedr. scoping fremsendt 11.november 2015

Hermed fremsendes Hillerød Kommunes høringssvar på Høring om afgrænsning af omfanget af miljøscreeninger af graveområder for råstofindvinding.

Der er udpeget 3 områder i Hillerød Kommune.

F1 Alsønderup (annullering af graveområde)
F2 Vester Strødam (annullering af graveområde)
Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11

I forhold til scopingen af F1 og F2, har Hillerød Kommune ingen bemærkninger.

I forhold til scopingen af Fuglebjergvej har Hillerød Kommune følgende bemærkninger:

- Vi gør opmærksom på, at det areal der er afmærket som Fuglebjergvej 11i de vedlagte kort er Fuglebjergvej 10F. Der er ikke en adresse der hedder Fuglebjergvej 11 i Hillerød Kommune.

Såfremt det er afmærkningen der er den korrekte, så skal Hillerød Kommune gøre opmærksom på at der er følgende opmærksomhedspunkter i forhold til matriklen:

- Der er placeret vindmøller på den østlige side af arealet – normalt er der lavet deklaration i forhold den slags tekniske anlæg.
- Der er på nabo-matriklen (Fuglebjergvej 8) placeret et vandværk. Det bør screenes at det ikke er hele det beskyttende lag der fjernes i forbindelse med lerindvindingen.
- Der skal tages højde for det beregnede BNBO for vandværksboringerne.
- Tilkørselsvejen til matriklen er en mindre landevej – derfor mener vi at de trafikale dele af indvindingen det bør indgå i scopingen.

Hillerød Kommune forholder sig ikke for eller imod de foreslåede områder i scopingen, men forventer at blive hørt i den forbindelse senere i processen.

Med venlig hilsen

Louise Just Johansen
Cand. scient geolog
Miljømedarbejder
BY OG MILJØ
Direkte: 7232 2155

HILLERØD KOMMUNE | Trollesmindealle 27 | 3400 Hillerød | Telefon: 7232 0000 | hillerod.dk |

Denne e-mail kan indeholde fortrolig information. Hvis du ved en fejl modtager en e-mail, som ikke var tiltænkt dig, beder jeg dig informere mig om det hurtigst muligt. Samtidig beder jeg dig slette e-mailen uden at videresende eller kopiere indholdet.

From: Henrik Nielsen
Sent: 11 Dec 2015 13:20:33 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: SV: miljøscreeninger til råstofplan 2016

Til Region Hovedstaden
Under henvisning til nedenstående mail vil HOFOR i det følgende påpege en række forhold, der bør indgå i miljøvurderingen af råstofplanen af hensyn til grundvandet.

For fuldstændighedens skyld er det valgt at kommentere direkte ud fra listen i høringsbrevet – udtagne områder eller områder uden for HOFORs indvindingsoplande er ikke behandlet i dette høringssvar:

Albertslund Kommune:
 Albertslund Skovvej, Herstedvestervej: Det forslåede område ligger i skovområde, hvor der er etableret tre indvindingsboringer til en kommende kildeplads. Albertslund Kommune har siden 1990'erne arbejdet for at sprede og øge indvindingen af grundvand inden for kommunen, og i den forbindelse er der gennemført hydrogeologiske undersøgelser i flere områder i kommunen, herunder Vestskoven. Med de hydrogeologiske undersøgelser og etablering af de tre boringer er det sandsynliggjort, at der vil kunne indvindes en vandmængde og af en -kvalitet, som er velegnet til drikkevandsforsyning. På den baggrund er der ansøgt om tilladelse til indvinding af op til 1 mio. m^3 grundvand om året fra den ny kildeplads i Vestskoven. Da det er yderst vanskeligt at finde nye rene drikkevandsressourcer og placere nye boringer til en ny kildeplads på 1 mio. m^3 i området, bør dette råstofinteresseområde ikke medtages i forslaget til råstofplan.

Hillerød Kommune:
 Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11: Området ligger 800 m opstrøms Attemose Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Frederikssund Kommune:
 Onsved, Pagteroldvej 3: Det udpegede område ligger i OSD og centralt i et potentielt, nyt indvindingsområde, som er omfattet af et samarbejdet mellem Frederikssund, Furesø, Egedal og Roskilde Forsyninger samt HOFOR, jf. rapporten Behandlings- og forsyningsstruktur omkring Roskilde Fjord. Tilstedeværelsen af den store, uudnyttede grundvandressource på Hornsherred var baggrunden for Frederiksborg Amts udpegning af området til OSD, hvilket bør behandles indgående i miljøvurderingen.
 Uggeløse, Hørup Skovvej (interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger 3½ km opstrøms Hørup Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Allerød Kommune:
 Terkelskoven, Slangerupvej: Området ligger 4 km opstrøms Bogøgård Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen

Høje-Taastrup Kommune: - samlet for de tre områder i kommunen:
 Vridsløsemagle, (interesseområde i Råstofplan 2012),
 Sengeløse, (interesseområde i Råstofplan 2012) og
 Vasby, Vadsby Bygade/Hørupvej (interesseområde i Råstofplan 2012):
- gælder, at områderne ligger i OSD og centralt mellem flere af HOFORs indvindinger, men ikke isoleret set i et enkelt opland. Miljøvurderingen bør reflektere dette og have særlig fokus på risici for iltning af grundvandsmagasinet.

Egedal Kommune:
 Vindekilde, Vindekildevej 11: Området ligger i OSD og indvindingsoplandene til hhv. Bjellekær Kildeplads (ligger kun 200 m nedstrøms området – men dog ikke i BNBO) og Bogøgård Kildeplads (ligger ca. 1,3 km nedstrøms området) og til dels opstrøms Værebro Kildeplads (mere end 3 km fra området). Den begrænsede afstand til Bjellekær Kildeplads bør have særlig fokus i miljøvurderingen.
 Ledøje Nord, Råbrovej 25 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle med en afstand på 2 km og Hove Kildepladser og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.
 Ledøje Vest, Nybøllevej 17 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle og Hove Kildepladser (med en afstand på 1 km) og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Afslutningsvis skal HOFOR beklage dette sene høringssvar og derfor kvittere for muligheden for at komme med høringssvaret. Alle i Region Hovedstaden ønskes en God Jul og et Godt Nytår.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen
planlægger
Vandressourcer & Miljø
Miljø & Samarbejder

Direkte tlf: 2795 4162
E-mail: hnie@hofor.dk
Tænk på miljøet - spar på vand og energi !

HOFOR A/S | Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | CVR: 10073022 | tlf. 3395 3395 | www.hofor.dk

HILLERØD FORSYNING

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Att. Nikolaj Thyssen Dam

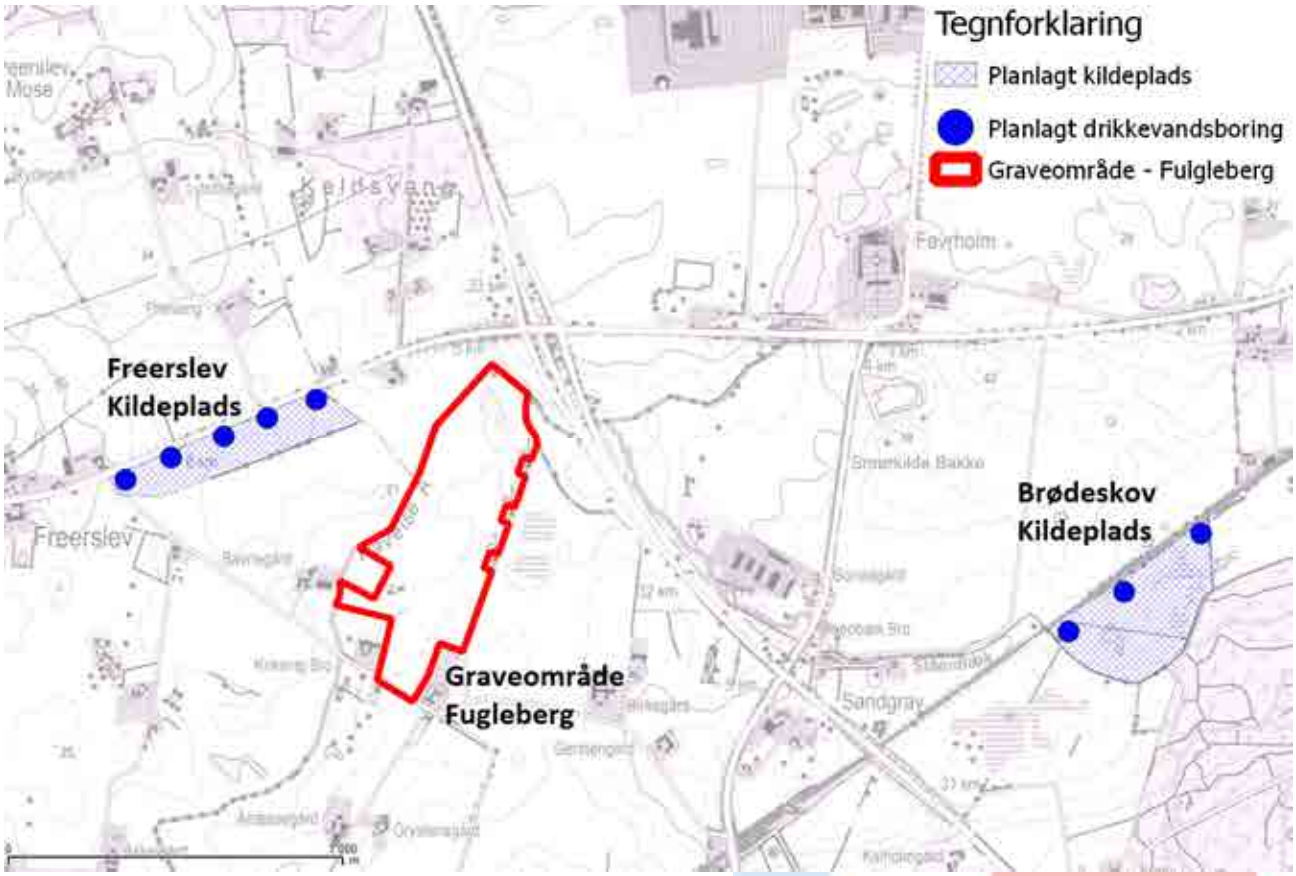
Ægirsvej 4
3400 Hillerød
48 23 10 00
Direkte +45 6124 2266
rbt@hfors.dk
hillerodforsyning.dk

13. juli 2016

Svar på partshøring om udlæg af råstofområde Fuglebjergvej

Med henvisning til partshøringen dateret 6 juli. 2016 af Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2016 fremsendes hermed svar. Svaret angår forslag om nyt råstof-graveområde ved Fuglebjerg.

Hillerød Forsyning er i gang med forundersøgelserne til to nye kildeplader, hvoraf den ene ligger ved Freerslev umiddelbart nedstrøms for det forslåede råstofområde som vist på nedenstående figur. Den anden kildeplads bliver placeret nord for Brødeskov. Freerslev og Brødeskov kildeplads skal årligt levere henholdsvis 1,5 mio. m3 og 0,5 mio. m3 drikkevand.

Etableringen af kildepladserne er sammen med et planlagt vandværk en forudsætning for at Hillerød Forsyning har kapacitet til at forsyne en ny bydel, benævnt Favrholm, med drikkevand. Bydelen Favrholm kommer til at ligge omkring det nye hospital i Hillerød. Se mere på https://www.hillerod.dk/kommunen/kommunen-i-udvikling/favrholm/ .

Hillerød Forsyning er i dialog med Hillerød Kommune vedr. kildepladserne og vandværket. Status er, at forsyningen er ved at udføre undersøgelser af kildepladsernes påvirkning på natur og miljø med henblik på at opnå de nødvendige indvindingstilladelser.

Hillerød Forsyning har gennem længere tid ledt efter grundvandsmagasiner, som er egnet til drikkevandsforsyning. Det har været vanskeligt at finde egnede lokaliteter til at indvinde drikkevand fra, hvorfor det vil være problematisk ikke at kunne indvinde fra især Freerslev Kildeplads.

Hillerød Forsyning vurderer umiddelbart, at kildepladsen ved Freerslev vil være meget sårbar overfor en råstofgrav ved Fugleberg og indstiller til at nævnte forhold tages med i Region Hovedstadens betragtninger.

Måtte der være bemærkninger eller spørgsmål skal disse rettes til undertegnede på rbt@hfors.dk.

Med venlig hilsen

Hillerød Forsyning
René Bruus Thomsen

Hillerød Afdeling
Fm. Jørgen Nielsen 8691 5210/ 2147 5210
hilleroed@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening

Hillerød den 2. august 2016

Center for Regional Udvikling
Klima og Ressourcer
Region Hovedstaden
att. Nikolaj Thyssen Dam
raastoffer@regionh.dk

Miljøscreening af graveområde Fuglebjergvej, Hillerød Kommune.

Regionen har sendt miljøscreeningen af området til udtalelse. Efter gennemgang af materialet og de akter, som efterflg. er tilsendt, har vi flg. bemærkninger:
Vi mener, at screeningen på en række områder er overfladisk og at den undlader at begrunde fremsatte opfattelser. Vi mener ikke, at screeningen i sin nuværende form kan bruges som indikation for, at råstofgravning på stedet ikke vil medføre væsentlig indvirkning på miljøet. Vi begrunder med flg.:

1. **Landskab**
   Graveområdet er placeret i et område, der indeholder "bevaringsværdige landskaber". Øverst i det foreslåede graveområde findes en gruppe træer, som udgør et markant landskabeligt element. Det undrer os, at dette ikke omtales i screeningen. Vi anser træbevoksningen for bevaringsværdig. Hvis en fremtidig gravning fører til fældning af disse træer vil landskabet efter vores opfattelse miste kvalitet som modvægt til motortrafikvejen, hvis påvirkning må forventes at blive større, hvis vejen udvides til regulær motorvej.
2. **Vandløb**
   Som omtalt i screeningen afgrænses graveområdet mod nord og vest af to vandløb, Havelse å og Slåenbækken. Råstofgravning kan medføre konflikter i forhold til de to vandløb, hvilket efter vores opfattelse helt undervurderes i screeningen. Af hensyn til vandløbene og den omtalte trægruppe bør hele den nordlige del af matriklen udtages som graveområde. For at beskytte brinkerne mener vi, at en bufferzone til vandløbene på mindst 20 meter er nødvendig. Dette skal ses i lyset af, at vandføringen øges i forbindelse med Solrødgårdprojektet, hvilket gør vandløbenes mere sårbare.
   Der må under ingen omstændigheder udledes vand fra et graveområde til vandløbene.
3. **Bilag IV-arter**
   Flg. udtalelse undrer os: *"Det foreslåede graveområde er landbrugsareal, og der vurderes ikke at være værdifuldt dyreliv tilknyttet arealet"*. Man har tilsyneladende ikke tænkt på de flagermus, som tidligere har haft glæde af træer på Solrødgård- træer, som i dag er fældede. Derfor anser vi den under pkt. 1 omtalte trægruppe for helt nødvendig for flagermus.
4. **Forekomst af ler**
   I screeningen nævnes: "Der foreligger ingen oplysninger om den resterende råstofforekomst på arealet". En mail fra Ghita Hansen af 15. april 2016 anfører, at der "måske" er ler tilbage i området. Vi har svært ved at forstå, at der på et så svagt videngrundlag sættes et større administrativt arbejde, som en screening trods alt er, i værk. Vi anser det for at være et rimeligt

- krav, at myndigheden udbeder sig nødvendige oplysninger og dokumentation fra ansøger, inden der bruges ressourcer, som måske er spildte.

Vi foreslår, at der laves en ny screening eller, på grund af de mange usikkerheder, som nævnes o-venfor, laves en regulær VVM-behandling. Som det i øvrigt fremgår af ovenstående, er vi yderst skeptiske over for graveprojektet, og vi foreslår som en 3. mulighed, at området på det foreliggende grundlag ikke medtages som nyt graveområde i 2016-planen.

Vi har ingen bemærkninger til de øvrige graveområder, F1 og F2.

Med venlig hilsen

Jørgen Nielsen

Region Hovedstadens Råstofteam
Att. Råstofplanlægger Nikolaj Thyssen Dam
Pr. e-mail raastoffer@regionh.dk

Nørre Herlev
10. august 2016

Råstofplan 2016 – Indsigelse mod udlægning af ejendommen Fuglebjergvej 10F som graveområde for rødler

Vi gør hermed indsigelse imod udlægning af ejendommen Fuglebjergvej 10F som graveområde for rødler.

Resumé
Ejendommen har allerede tidligere været udlagt og anvendt til gravning af ler i flere omgange, og efter endt gravning blev den udtaget af den seneste råstofplan. Det er udokumenteret, at der stadig findes en kommerciel forekomst af ler.

Under de omstændigheder finder vi det er uproportionalt endnu engang at udsætte den omgivende natur, områdets vandresourcer, og nærområdets beboere for de betydelige gener og værdiforringelser en eventuel kommerciel udnyttelse af en restforekomst af ler givetvis vil medføre.

1. *Tidligere lergravning*

   Det fremgår af høringsskrivelsen, at ejendommen i tre eller flere omgange har været anvendt til gravning af ler, senest i 1984 og i en periode afsluttet i 2002. Området blev herefter udtaget af regionens råstofplan.

   Da den seneste lergravning, foretaget med moderne udstyr, blev indstillet i 2002, har det formodningen for sig, at gravningen ikke længere var kommerciel på det daværende teknologistade og derfor blev opgivet. Udgravningsteknologien har ikke siden da udviklet sig på nogen afgørende måde.

   Man må derfor antage, at en eventuel restforekomst af ler i bedste fald har marginalt økonomisk og råstofmæssigt potentiale. Hvis graveområdet ønskes fastholdt, opfordres Råstofteamet til, at dokumentere eller i det mindste sandsynliggøre udover enhver rimelig tvivl, at der – til trods for at området tidligere har været intensivt gravet – stadig er en råstof-resource, der har en sådan

samfundsmæssig betydning, at den nødvendiggør endnu et indgreb overfor områdets natur, vandresourcer og beboere.

2. *Nærområdet*

Området ligger i landzone og har tidligere været anvendt til råstofgravning, men er nu for relativt nyligt retableret til et område med landbrug og spredt beboelse.

Flere små arealer med skov- og småbevoksning grænser direkte op til det foreslåede graveområde, ligesom Havelse Å løber danner habitat for en række arter. Herunder vil vi særligt nævne

- Ét eller flere ynglende uglepar
- En bestand af flagermus
- Rige bestande af forskellige padder

Negative effekter på habitaterne og vandkvaliteten i Havelse Å ved en eventuel fornyet lergravning har ikke været nærmere undersøgt i forbindelse med forslaget til Råstofplan 2016. Det er overvejende sandsynligt at støj, støv og rystelser fra endnu en – måske forgæves - udgravning af området vil forstyrre dyrelivet i området betydeligt og reelt berøve følsomme og fredede arter som ugler, flagermus og padder deres ynglehabitat.

Området er overordnet udpeget som drikkevands-interesseområde. Specifikt opererer i nærområdet Nørre Herlev – Freerslev Vandværk (www.nhfvand.dk) , der leverer vand til 300 husstande og landbrug. Det foreslåede graveområde støder direkte op til Fuglebjergvej 10A, hvor vandværket har sine væsentligste drikkevandsboringer. Effekten af fornyet lergravning på områdets drikkevandsforsyning, der potentielt kan være ganske betydelig, er ikke blevet undersøgt.

Bygningsmassen i nærområdet, der oprindeligt har været opført som landbrug eller til andre formål, bliver nu anvendt til beboelse og pædagogiske formål. Det foreslåede område område grænser direkte op til 4 bygninger, der huser 6 familier og desuden en skole, der underviser børn i folkeskolealderen. Der bor derudover en række familier i det umiddelbare nærområde, mange med skolesøgende børn.

Støj, støv og rystelser vil med sikkerhed også medføre gener for vi beboere i området og vores trivsel. Ikke mindst er det meget betænkeligt at tillade lergravning på et område, der grænser direkte op til en folkeskole.

Hvis lergravning finder sted over en uvis årrække, vil ejendomspriser også påvirkes negativt. De omkringliggende huse handles primært til beboelsesformål og ikke til landbrugsdrift.

3. Proportionalitet i Region Hovedstadens afgørelse

Dansk forvaltningsret indeholder en ufravigelig grundsætning om proportionalitet i forvaltningsindgreb.

Vi forstår det samfundsmæssige hensyn til frembringelse af råstoffer til almenvellets bedste. Og vi forstår, at nogle dyr og mennesker nødvendigvis må være naboer til lergrave og grusgrave.

Det foreslåede område har allerede to gange indenfor den seneste årrække været anvendt som lergrav, forladt igen for at blive retableret til landbrug/natur.

Det har derfor for det første formodningen imod sig, at der er tilbageværende samfundsnødvendige ler-ressourcer til stede, og det er i hvert fald helt udokumenteret.

Proportionalitetshensyn kræver, at en udnyttelse af en naturresource sker så lidt byrdefuldt som muligt. Resourcen åbnes, udnyttes og lukkes ned igen til retablering af nærområdet.

En praksis hvorefter en resource-ejer gentagne gange kan få lov at belaste nærområdet med nye udgravninger efter retablering af nærområdet fra tidligere udgravninger ville være særdeles tvivlsom og helt uproportional. Resourcen må udnyttes én gang for alle, når den åbnes op, og så må området forlades og retableres. Sådan sikres balancen mellem samfundshensynet og hensynet til nærområdet. Området kan ikke bruges som en porteføljе, som ejeren beslutter at udnytte til gravning engang imellem, når det virker økonomisk opportunt.

Nærområdet omkring Fuglebjergvej 10F har allerede to gange i nyere tid lagt ryg til de gener og uønskede forandringer lergravning og retablering af området indebærer. Det må antages at resourcen i det væsentligste blev udtømt eller kunne have været valgt udtømt ved de gravninger, der blev afsluttet i 1984 og 2002.

At give tilladelse til at området nu endnu én eller flere gange kan graves for en eventuel rest af ler, endnu engang til betydelig gene for natur, vandresourcer og beboere i nærområdet vil derfor være uproportionalt i forhold til den gavn samfundet måske kan have af gravningen, og dermed urimeligt og formentlig ulovligt.

Vi forbeholder os i den forbindelse vores rettigheder, og håber I i Råstofteamet vil modtage denne indsigelse i den rette ånd og behandle den derefter.

Med venlig hilsen

Niels Peter Ravnsborg, Fuglebjergvej 2

Janne-Lis Eskildsen og Flemming Delf Nissen, Fuglebjergvej 3

Tine og Lars Petersen, Fuglebjergvej 4

Jens Peter Nielsen, Fuglebjergvej 5

Charlotte og Alex Gradischnig, Fuglebjergvej 6

Charlotte Døssing og Niels Peter Ravnsborg, Fuglebjergvej 7

Hanne og Peer Truelsen, Fuglebjergvej 9

Nana Artjai Thorsen og Preben Jøker Thorsen, Fuglebjergvej 10B

Linda Standland Hansen, Maria Standland Hansen, Louisa Standland Sørensen, Peter Standland Sørensen, Kenn Uldal Wolter og Kim Allan Hansen, Fuglebjergvej 12

Bil

Samlede høringssvar
Vester Strødam

Hillerød Kommune

From: Louise Just Johansen
Sent: 1 Dec 2015 14:55:49 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar fra Hillerød Kommune vedr. scoping fremsendt 11.november 2015

Hermed fremsendes Hillerød Kommunes høringssvar på Høring om afgrænsning af omfanget af miljøscreeninger af graveområder for råstofindvinding.

Der er udpeget 3 områder i Hillerød Kommune.

F1 Alsønderup (annullering af graveområde)
F2 Vester Strødam (annullering af graveområde)
Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11

I forhold til scopingen af F1 og F2, har Hillerød Kommune ingen bemærkninger.

I forhold til scopingen af Fuglebjergvej har Hillerød Kommune følgende bemærkninger:

- Vi gør opmærksom på, at det areal der er afmærket som Fuglebjergvej 11i de vedlagte kort er Fuglebjergvej 10F. Der er ikke en adresse der hedder Fuglebjergvej 11 i Hillerød Kommune.

Såfremt det er afmærkningen der er den korrekte, så skal Hillerød Kommune gøre opmærksom på at der er følgende opmærksomhedspunkter i forhold til matriklen:

- Der er placeret vindmøller på den østlige side af arealet – normalt er der lavet deklaration i forhold den slags tekniske anlæg.
- Der er på nabo-matriklen (Fuglebjergvej 8) placeret et vandværk. Det bør screenes at det ikke er hele det beskyttende lag der fjernes i forbindelse med lerindvindingen.
- Der skal tages højde for det beregnede BNBO for vandværksboringerne.
- Tilkørselsvejen til matriklen er en mindre landevej – derfor mener vi at de trafikale dele af indvindingen det bør indgå i scopingen.

Hillerød Kommune forholder sig ikke for eller imod de foreslåede områder i scopingen, men forventer at blive hørt i den forbindelse senere i processen.

Med venlig hilsen

Louise Just Johansen
Cand. scient geolog
Miljømedarbejder
BY OG MILJØ
Direkte: 7232 2155

HILLERØD KOMMUNE | Trollesmindealle 27 | 3400 Hillerød | Telefon: 7232 0000 | hillerod.dk |

Denne e-mail kan indeholde fortrolig information. Hvis du ved en fejl modtager en e-mail, som ikke var tiltænkt dig, beder jeg dig informere mig om det hurtigst muligt. Samtidig beder jeg dig slette e-mailen uden at videresende eller kopiere indholdet.

Hillerød Afdeling
Fm. Jørgen Nielsen 8691 5210/ 2147 5210
hilleroed@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening

Hillerød den 15. juni 2016

Region Hovedstadens
Råstofteam
raastoffer@regionh.dk

Miljøscreening af råstof-graveområder, der ikke foreslås videreført i Region Hovedstadens Råstofplan 2016

Region Hovedstaden har fremsendt miljøscreeninger af eksisterende graveområder, hvor arealet ønskes justeret i en kommende råstofplan. For vores område drejer det sig om graveområderne F1 Alsønderup og F2 Vester Strødam. Begge områder foreslås udtaget som graveområder.

I begrundelsen for udtagelsen af de to områder anføres, at områderne har været udlagt i mange år, uden at ressourcen er blevet udnyttet. Områderne har derfor tilsyneladende begrænset erhvervsmæssig interesse. I begrundelsen nævnes desuden, at begge graveområder i Hillerød Kommuneplan 2013 er udpeget som bevaringsværdige landskaber med særlig landskabelig værdi. Desuden er størstedelen af de to områder i Kommuneplanen udpeget til potentielle økologiske forbindelser samt værdifulde geologiske områder.

Med de begrundelser er DN-Hillerød meget tilfreds med, at begge disse områder ikke medtages i den kommende råstofplan.

Med venlig hilsen

Jørgen Nielsen

Bil

Samlede høringssvar

Vasby Bakke

Høje Taastrup Kommune

Vasby Bakke: Ingen høringssvar modtaget.

Bil

Samlede høringssvar

Interesseområde Vridsløsemagle

Høje Taastrup Kommune

From: Morten Stenak
Sent: 11 Aug 2016 12:03:59 +0000
To: Nikolaj Dam
Cc: Marie Walther
Subject: SV: 16/05619 Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Til Nikolaj Dam

Tak for forlængelse af fristen for høring af de 9 graveområder.

Styrelsens bemærkninger tager udgangspunkt i miljøscreeningernes kulturarvsscreening og den gældende administrationspraksis.

Slots- og Kulturstyrelsen har følgende bemærkninger:

Slots- og Kulturstyrelsen er som udgangspunkt forundret over, at nye graveområder sendes i høring, selvom miljøscreeningerne i flere tilfælde viser betydelige konflikter med kulturarvsværdierne.

Intet at bemærke
Holtegård
Uggeløse
Fuglebjergvej

Graveområdet bør tilpasses
Lynderup: De nye graveområder omgives af beskyttede diger, der ligger i gravegrænsen. Graveområderne bør tilpasses så digerne bevares.

Graveområdet bør indskrænkes betydeligt
Vindekilde: Graveområdet ligger i værdifuldt kulturmiljø mod nord, der også indeholder digerne D00.007.847 og D00.009.907 (i alt 250 m). Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den sydlige del.
Ryegård: Graveområdet indeholder to fredede fortidsminder, hvor der ikke kan graves indenfor 100 meter. Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del med passende hensyn til dige D00.005.535, der ligger i den nordlige grænse af graveområdet.
Vridsløsemagle: Graveområdet omfatter kulturarvsareal med romertidsgrave og overskrider 100 meter beskyttelseslinjen til Snubbekorshøj og Ole Rømers Høj. Desuden berøres dige D00.040.561 (ca. 400 m) og del af dige D00.040.560 (ca. 500 m). Graveområdet bør indskrænkes betydeligt og kun omfatte den nordlige del.

Gravområdet bør udtages
Ledøje Nord: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet omkring Ledøje landsby bør bevares in situ.
Ledøje Vest: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet i den nordlige del bør bevares in situ.

Såfremt det ønskes vil styrelsen gerne bistå i forbindelse med ny afgrænsning og tilpasning af graveområderne.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at vende tilbage.

Venlig hilsen

Morten Stenak

Morten Stenak
Chefkonsulent, Ph.D.
Fortidsminder
Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200
M +45 3374 5121
mst@slks.dk | slks.dk

From: Lotte Sparrevohn
Sent: 8 Aug 2016 09:02:05 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Nikolaj Dam
Subject: VS: Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Kære Nikolaj Dam

Tak for orienteringen om miljøscreeninger af en række forslag til nye graveområder i Kroppedal Museums ansvarsområde; ved Vindekilde Søsum, Ledøje og Vridsløsemagle.
Det er vores vurdering, at der kan forefindes skjulte fortidsminder inden for de udpegede områder, og vi vil derfor anbefale at der bliver foretaget arkæologiske undersøgelser af arealerne, såfremt områderne udpeges til råstofindvinding.
Vedhæftet det høringssvar vi sendte ifm scopingen.

Venlig hilsen Lotte

Lotte Reedtz Sparrevohn
Museumsinspektør, arkæologi
Kroppedal Museum
Kroppedals Allé 3 T 43 30 30 05
DK-2630 Taastrup M 61 55 62 81

lotte.sparrevohn@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

KROPPEDAL MUSEUM

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Att.: Råstofplanlægger
Nikolaj Thyssen Dam
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

3. december 2015

T 43 30 30 22
Mads.johnsen
@kroppedal.dk

Kroppedals Allé 3
2630 Taastrup

T 43 30 30 00
CVR-nr. 26 58 90 02
kontakt@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

VEDR. SCOPING AF MILJØPARAMETRE I MILJØSCREENINGER TIL RÅSTOFPLAN 2016

Kroppedal Museum har d. 19/11-2015 modtaget en høring fra Nikolaj Thyssen Dam, Center for Regional Udvikling vedr. Scoping af miljøparametre i miljøscreeninger til råstofplan 2016.
I forhold til 'Kulturarv' har museet foretaget arkivalsk kontrol ift. de 7 indvindingsområder, der er beliggende i museets ansvarsområde dvs. Albertslund kommune (Albertslund Skovvej (Herstedvestervej)), Høje-Taastrup kommune (Vridsløsemagle, Sengeløse & Vasby (Vadsby Bygade/Hørupvej)) & Egedal kommune (Vindekilde (Vindekildevej 11), Ledøje Nord (Råbrovej 25) & Ledøje Vest (Nybøllevej 17).

Sammenfattende er museets anbefalinger følgende:

- **Albertslund kommune: Skovvej: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle: indvinding frarådes grundet kulturarvsareal samt mange meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Høje-Taastrup kommune: Sengeløse: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vasby: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Egedal kommune: Vindekilde: indvinding frarådes grundet stor mængde meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Egedal kommune: Ledøje Nord: indvinding indenfor kulturarvsareal frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**
- **Egedal kommune: Ledøje Vest: indvinding indenfor de to kulturarvsarealer frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**

Nedenfor findes museets uddybende kommentarer til de enkelte indvindingsområder.

Albertslund kommune: Skovvej
Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) er beliggende i et område hvorfra kendes spor af menneskelig aktivitet i store dele af oldtiden. Således er der mindre end 200 m fra indvindingsområdet fundet bebyggelsesspor fra jernalderen (020205 sb. 25) og en overpløjet høj kaldet Flintdysse (020205 sb. 2) fra bondestenalderen. Ligeledes er der fundet en bronzealderboplads (020205 sb. 29) ca. 300 m fra indvindingsområdet samt et yderst sjældent depot af to "harpiks-kager" fra ældre bronzealder (020205 sb. 3) ca. 550 m fra indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle
Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) findes et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 93) på matr. 2a, 2d, 12b, 13a & 7000d – Vridsløsemagle By, Sengeløse. Kulturarvsarealet er udpeget grundet fund af grave fra romersk jernalder (020211 sb. 12) samt to overpløjede oldtidsgravhøje (020211 sb. 5 & 6). Udpegningen af et kulturarvsareal er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder.

Indenfor det påtænkte indvindingsområde, men udenfor kulturarvsarealet, kendes endvidere til en sløjfet stendysse fra bondestenalderen (020211 sb. 4), to gravhøje fra den ældre bronzealder (020211 sb. 9 & 10), en overpløjet oldtidshøj (020211 sb. 11) samt to detektorfund af middelaldermønter (020211 sb. 60 & 62). Det skal også bemærkes, at der findes beskyttede diger mellem matr. 2a & 4a samt mellem 2a & 3a indenfor indvindingsområdet, og endvidere yderligere et dige mellem matr. 12b og 23a, der muligvis ligger indenfor indvindingsområdet (kan ikke præcist fastslås udfra fremsendte luftfoto). Der findes ydermere to fredede gravhøje henholdsvis Ole Rømers Høj (020211 sb. 7) & Snubbekors Høj (020211 sb. 1), som udfra det fremsendte luftfoto synes at ligge umiddelbart udenfor indvindingsområdet, men i begge tilfælde overlapper indvindingsområdet med beskyttelseszonen for de fredede gravhøje.

Kulturhistorisk anbefaling:
Topografien samt nærliggende fund af henholdsvis en stor gravplads fra vikingetiden kaldet Snubbekorsgård (020211 sb. 104) og en vikingetidsbebyggelse (020211 sb. 64) gør sammen med omtalte kulturarvsareal og de øvrige, omtalte fund indenfor indvindingsområdet samt de fredede gravhøje umiddelbart op til, at museet har yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det pågældende indvindingsområde. Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vridsløsemagle' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Sengeløse

Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) ligger umiddelbart sydøst for et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 92), der er udpeget grundet Sengeløses rødder i middelalderen og fund fra yngre jernalder og vikingetid i området viser lang bebyggelseskontinuitet. Indenfor dette kulturarvsareal er der kun omtrent 100 m nord for indvindingsområdet udgravet bebyggelse fra den ældre og yngre jernalder (020211 sb. 102).

Umiddelbart syd/sydøst for indvindingsområdet er udpeget endnu et kulturarvsareal denne gang af national betydning (020211 sb. 94) på baggrund af fund af palisaderækker og rituelle gruber fra bondestenalderen ved den fredede Helgeshøj (020207 sb. 32) samt diverse bopladsspor fra bondestenalder og jernalder (eks. 020207 sb. 124 (ca. 600 m fra indvindingsområdet) & 020207 sb. 102 (ca. 650 m fra indvindingsområdet)).

Endvidere kendes der til en række markante oldtidsfund indenfor en afstand på mindre end 1 km i form af to fredede oldtids gravhøje Bondehøj (020211 sb. 18 (ca. 400 m mod vest)) & Klevehøj (020211 sb. 21 (ca. 320 m mod vest)), fire overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 17,19, 20 & 25), en overpløjet langdysse (020211 sb. 16) kun ca. 150 vest for indvindingsområdet samt fund af en bronzealder økse (020211 sb. 47) ca. 350 m mod vest ved omtalte Klevehøj. Ydermere skal nævnes, at museet i 2009-2010 gennemførte en stor udgravning af omfangsrig bebyggelse fra hele perioden fra bondestenalder til yngre jernalder samt en lille gravplads fra romersk jernalder kun omtrent 500-600 m sydvest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal bemærkes, at der findes et beskyttet mindre dige på matr. 10e indenfor indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:

På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vasby

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) så kendes der til flere vigtige fund indenfor en afstand på 1 km i form af overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 30 & 020207 sb. 16) og diverse stenalder løsfund (020401 sb. 21, 020211 sb. 51 & 57, 020207 sb. 55). Der er endvidere fundet knogler og en flintøkse fra bondestenalderen i Kallerup Mose (020207 sb. 56), bopladsspor og en flintdolk fra den sene bondestenalder (020211 sb. 61) kun ca. 100 m fra indvindingsområdet samt Danefæ i form af et detektorfundet trefliget spænde fra vikingetiden i Vasby (020211 sb. 109) ca. 200 m fra indvindingsområdet. På de Høje Målebordsblade ses endvidere en langdysse ca. 120 m vest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal nævnes, at museet i 2009 udgravede en boplads fra bondestenalder og bronzealder (020401 sb. 42 & 46) beliggende 700-900 m sydvest for indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:

På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En

arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Vindekilde

Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 8) kendes til et stort antal gravfund. Således skal nævnes en række sløjfede oldtids gravhøje (010605 sb. 19, 20 & 21), en sløjfet jættestue og en dysse fra bondestenalderen (010605 sb. 15 & 18) samt en grav fra ældre bronzealder indeholdende et bronzesværd (010605 sb. 109). Endvidere er der indenfor indvindingsområdet påvist to stenlagte ildsteder (010605 sb. 85 & 86) og en udateret stenlægning (010605 sb. 114).
Umiddelbart udenfor indvindingsområdet kendes endvidere til en række væsentlige fortidsminder i form af en stenbygget grav fra oldtiden (010605 sb. 14), en helleristningssten med skåltegn fra bronzealderen (010605 sb. 118), lystertænder fra jægerstenalderen (010605 sb. 122 & 123) samt en dysse og en langdysse fra bondestenalderen (010605 sb. 16 & 17). I Værebro Å på kanten af udvindingsområdet er der gjort flere offerfund, bl.a. knogler fra mindst seks mennesker, flinteredskaber og lerkar. Offerfundene er med til at underbygge områdets betydning i oldtiden.
Generelt kendes der til mange kulturhistoriske lokaliteter i området nær indvindingsområdet ved Vindekilde eks. en rig grav med guldfingerring & bronze-skjoldbule fra romersk jernalder (010605 sb. 46) kun 800 m vest for indvindingsområdet.
Afslutningsvist skal nævnes, at der findes beskyttede diger mellem henholdsvis matr. 16n & 36 og 16n & 15a, samt mellem matr. 15a & 14l – begge indenfor indvindingsområdet. Ydermere findes et beskyttet dige på grænsen mellem matr. 16m og henholdsvis 17b & 17m, der udfra det fremsendte luftfoto synes at udgøre den vestligste afgrænsning af indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
Grundet det store antal gravfund indenfor indvindingsområdet samt den umiddelbare nærhed til en stor koncentration af andre vigtige fund, så har museet yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af fortidsminder
Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vindekilde' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Ledøje Nord

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at hele den sydlige del af indvindingsområdet på matr. 9a, 11a, 11u & 12b overlapper med et kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27). Kulturarvsarealet er udpeget grundet, at Ledøje var en vigtig landsby i middelalderen, mens fund af vikingesmykker, bronzespænder og romerske mønter indikerer, at der allerede i yngre jernalder måske har ligget en vigtig handels- og håndværksplads. Som tidligere omtalt er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-

sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende udpegede kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.

Indenfor og umiddelbart op til det påtænkte indvindingsområde er der gjort en række væsentlige fund. Først og fremmest skal nævnes, at der på matr. 12b (indenfor indvindingsområdet & kulturarvsarealet) er fundet spor efter en middelalderbygning i munkesten kaldet Møllebakke (020209 sb. 15). Ellers skal nævnes, at der med detektor er fundet et korsformet spænde fra yngre jernalder samt en romersk sølvmønt (020209 sb. 34), enkelte oldtidsgruber (020209 sb. 36), en kogestensgrube/jordovn med flintafslag (020209 sb. 33) og en halv ornamenteret bronzehalsring fra den yngste bronzealder eller ældre jernalder på kanten af Husesø Mose (020209 sb. 18). Endvidere kendes til en række gravfund i umiddelbar nærhed af indvindingsområdet i form af en gravhøj kaldet Karen Kroghs Høj som ved udgravning indeholdt en hellekiste fra slutningen af bondestenalderen samt & to grave med brændte ben fra ældre bronzealder (020212 sb. 5), en overpløjet høj fra bronzealderen (020209 sb. 2), en kvindegrav fra ældre bronzealder (020212 sb. 8) samt overpløjede oldtidshøje (020212 sb. 6, 9 & 10), hvoraf den ene (sb. 6) kaldet Ornehøj indeholdt en urne med brændte ben.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor det udpegede kulturarvsareal.

Egedal kommune: Ledøje Vest
I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at den sydøstligste del af indvindingsområdet på matr. 8f overlapper lidt med det ovenfor beskrevne kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27).
Ydermere overlapper den nordvestligste del af indvindingsområdet på matr. 6q også med et kulturarvsareal af regional betydning (020209 sb. 35) udpeget på baggrund af de her fundne syv overpløjede oldtidshøje kaldet Syvhøje (020209 sb. 3-9). Heraf ligger to af gravhøjene indenfor indvindingsområdet (020209 sb. 5 & 9).
Som omtalt ovenfor er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor de to pågældende udpegede kulturarvsarealer, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.
Generelt kendes der til en række vigtige fund i nærheden, og det kan nævnes, at der indenfor indvindingsområdet er fundet Danefæ med detektor i form af et bronzespænde fra romersk jernalder (020209 sb. 45).

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum stærkt begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at

indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor de to omtalte, udpegede kulturarvsarealer.

Med venlig hilsen

Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen
Museumsinspektør, arkæologi, Kroppedal Museum

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling

Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle

8. AUGUST 2016

CAMPUS SERVICE
CAMPUS UDVIKLING

NØRREGADE 10
1017 KØBENHAVN K

MOB 21 51 60 66

pernille.norby@adm.ku.dk

Københavns Universitet, KU, har modtaget "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle" i forbindelse med Region Hovedstadens udarbejdelse af forslag til Råstofplan 2016.

KU lejer hos Bygningsstyrelsen nogle af de markarealer, der ligger indenfor forslaget til graveområde, og KU har derfor bemærkninger til forslaget.

Taastrup Campus

De berørte markarealer er en del af KU´s forsøgsgårde i Taastrup Campus, som huser plante- og miljøvidenskab samt en stor del af veterinærområdet. Forsøgsgårdenes markarealer anvendes til kortere og længerevarende forsøg med planter og kan anvendes af forskere, undervisere og studerende på KU eller andre private og offentlige forskningsvirksomheder.

Forskning og uddannelse i bæredygtig plante- og husdyrproduktion er af stor betydning både globalt og nationalt, idet den bidrager til at løse en række store globale samfundsudfordringer som befolkningstilvækst, omstilling til bæredygtig energiforsyning, under- og overernæring, knaphed på ressourcer samt klimaforandringer. De fremtidige plantefaglige aktiviteter i Taastrup Campus er koncentreret om forskning i planter og afgrøders vækst og interaktioner med andre organismer og miljø i naturlige eller semi-naturlige økosystemer. Der sker dels via klimakamre, væksthuse, laboratorier og på forsøgsmarkerne, hvor man blandt andet undersøger samspillet mellem genotyper, klima, jord og vand i forskellige dyrkningssystemer. Et vigtigt element er at følge systemernes udvikling på kort og langt sigt, og det er derfor centralt at kende arealernes historik.

Man kan læse mere om forsøgsgårdene her:
http://plen.ku.dk/om/pfv/forsoegsgaarde/

KU´s bemærkninger til forslag til graveområde

- KU finder, at det er et relativt stort areal, der bliver berørt af forslaget til graveområde, og i fald planen føres ud i livet, vil det være udfordring at finde plads til at placere forsøg. KU vil derfor have behov for, at regionen kompenserer med tilsvarende erstatningsarealer.

- Det meste af det berørte areal anvendes i dag til traditionelle, kortvarige (enårige) markforsøg med korn-, frø- og græsafgrøder. Der er dog to undtagelser (markeret på kortet i bilag 1):

  1. Marken umiddelbart øst for Rørrendegårds bygninger (markeret med blåt på bilag 1), hvor der er etableret en permanent forsøgsfacilitet, der benytter sig af markens drænsystem samt et mangeårigt dyrkningssystem med reduceret jordbehandling. Marken er et helt unikt anlæg til studier af bl.a. pesticiders nedsivning i landbrugsjord i relation til jordbehandlingsmetoder. Da marken ligger i udkanten af det påtænkte graveområde, håber KU, at det kan undtages fra planen eller i det mindste skånes bedst muligt i de år, hvor arealet skal anvendes forskningsmæssigt.

  2. Markerne umiddelbart øst og syd for Snubbekorset (markeret med lilla på bilag 1) er udlagt som økologisk forsøgsareal og har været dyrket med økologisk sædskifte siden 1986. De seneste 10 har der ikke været tildelt gødning – næringen kommer udelukkende fra kvælstoffikserende planter i sædskiftet. Arealet er derfor værdifuldt til belysning af langtidseffekter og anvendes i stor udstrækning af KU´s forskere.

- KU går ud fra, at trafikken fra råstofudvindingen skal afvikles direkte til Snubbekorsvej således, at de interne veje på KU`s arealer ikke bliver belastet. Markvejen, som ligger i forlængelse af Agrovej (markeret med gult på bilag 1), er eneste transportvej til forsøgsmarkerne med landbrugsmaskiner, og vi kan derfor ikke undvære den. KU håber, at råstofplanen vil tage dette hensyn.

- KU er endvidere bekymrede for støv fra udgravninger og håndtering af materialer, som kan påvirke markforsøgene i negativ retning på en meget stor del af forsøgsarealerne udenfor den angivne forslag til graveområde.

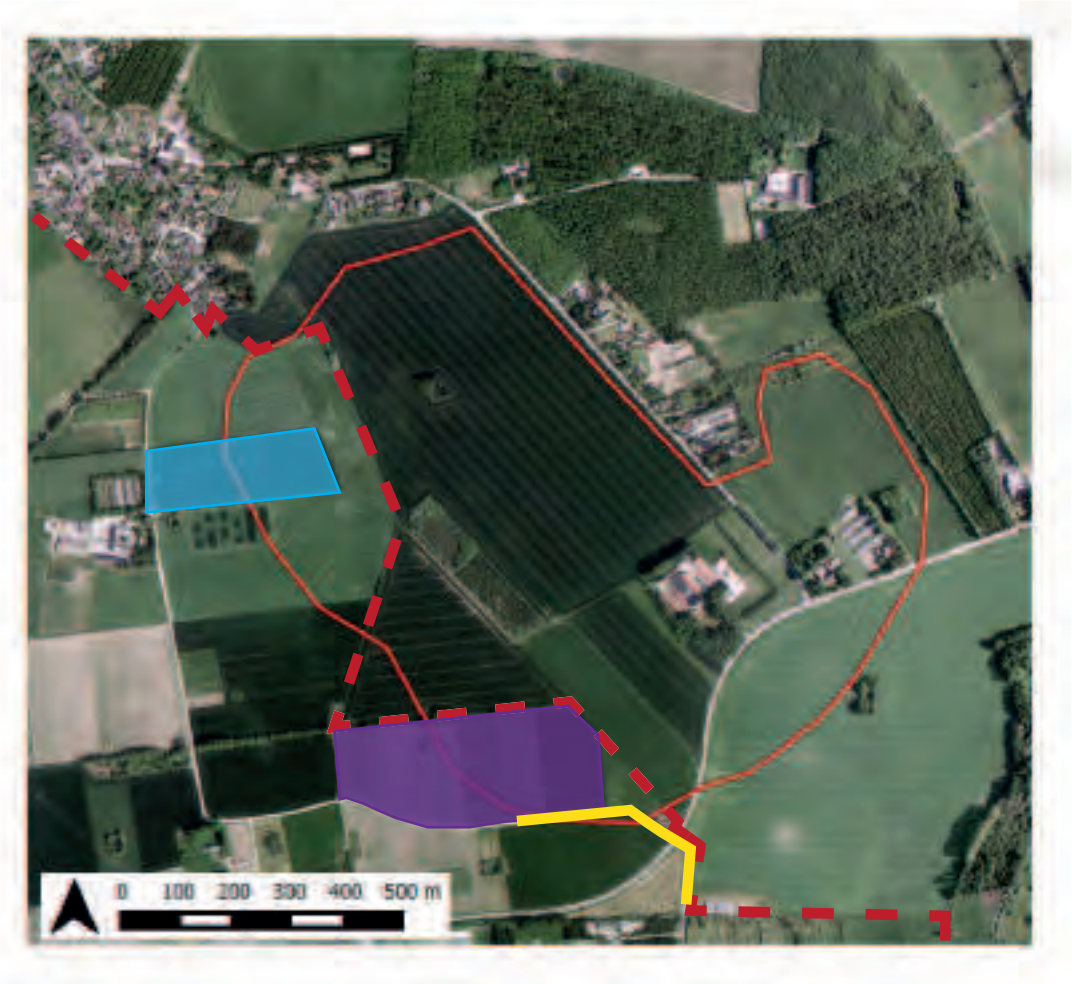
KU håber, at Region Hovedstaden i den fortsatte planlægning vil tage hensyn til KU´s særlige interesser i området, og vi står til rådighed for yderligere oplysninger eller dialog om sagen.

Med venlig hilsen
På vegne af Københavns Universitet

Pernille Nørby
Projektleder

BILAG
Bilag 1 Forslag til graveområde med påtegning af Københavns Universitets særlige interesser.

BILAG 1 Forslag til graveområde med påtegning af Københavns Universitets særlige interesser.

Signaturforklaring

- Afgrænsning af arealer, der anvendes af KU´s forsøgsgårde
- Markforsøgsfacilitet til studie af pesticiders nedsivning i landbrugsjord
- Økologisk dyrkningssystem med 30-årig historik
- Adgangsvej for landbrugsmaskiner til dyrkningsarealerne

8. august 2016, Campus Service

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Høje-Taastrup Kommune

Teknik- og Miljøcentret
Natur og Miljø

Høje-Taastrup Kommune
Bygaden 2
2630 Taastrup
Telefon: 43 59 10 00
www.htk.dk

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Sendt til raastoffer@regionh.dk

Direkte telefon: **43 59 12 73**
Email: **LoneJo@htk.dk**

10-08-2016

Ekspeditionstid:

Mandag - Onsdag	10.00 - 14.30
Torsdag	10.00 - 17.00
Fredag	10.00 - 13.30

Svar på høring om miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle i Høje-Taastrup Kommune. Miljøscreeningen har til formål at afklare, hvilke miljøparametre der vurderes at kunne blive påvirket væsentligt, hvis området udlægges som graveområde i Råstofplan 2016. Miljøscreeningen er sendt i høring i perioden fra 7. juli 2016 til 11. august 2016.

Region Hovedstaden konkluderer i miljøscreeningen, at udpegningen af området som graveområde i Råstofplan 2016 kan medføre væsentlig indvirkning for beboerne i boligområdet ved Ole Rømers Vej, Vridsløsemagle by samt de beboere, der bor tæt på udgravningen. Beboerne vil kunne blive påvirket af gener fra f.eks. entreprenørmaskiner, lastbiler og lignende. Regionen konkluderer, at det bør vurderes nærmere, om der kan ske væsentlige negative støjpåvirkninger i det tilstødende boligområde på Ole Rømers vej samt i Vridsløsemagle by.

Høje-Taastrup Kommune vurderer, at påvirkningen af nedenstående fem miljøparametre bør undersøges nærmere i en miljøvurderingsrapport.

- Støj
- Naturbeskyttelse
- Dyreliv
- Landskabelige værdier
- Grundvandsforhold

Høje-Taastrup Kommune vil desuden bemærke,

- at der ligger en kloakledning i den vestlige tredjedel af det foreslåede graveområde
- at gravhøjene Snubbekorshøj og Ole Rømershøj ligger nærmere end 100 m fra det foreslåede graveområde
- at der ligger to beskyttede diger inden for det foreslåede graveområde
- at den østlige del af det foreslåede graveområde er omfattet af kulturhistoriske værdier i Kommuneplan 2014
- at der ved tidligere anlægsarbejder i området er fundet kulturhistoriske spor i jorden, og det må derfor på det kraftigste anbefales at foretage arkæologiske undersøgelser forud for en eventuel råstofindvinding
- at Vridsløsemagle er udlagt som Særlig landsby i Kommuneplan 2014
- at den østlige del af det foreslåede graveområde er udlagt som spredningskorridor i Kommuneplan 2014
- at den østlige del af det foreslåede graveområde ligger inden for den Indre grønne kile i Fingerplan 2013

Nærværende høringssvar er med forbehold for Byrådets godkendelse den 30. august 2016.

Sagsbehandler	DokLøbenr.	Sagsløbenr.
LoneJo/AnjaMø	*182340/16*	*16/16824*

Støj
Høje-Taastrup Kommune vurderer i lighed med Region Hovedstaden, at negative gener i form af støj forbundet med råstofindvindingen, bør undersøges nærmere i en miljøvurderingsrapport. Ved beregning af støjpåvirkningen ved de omkringliggende boliger vurderer kommunen, at dette bør ske efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984. Høje-Taastrup Kommune er desuden af den vurdering, at både de bebyggede områder i Vridsløsemagle og boligområdet langs Ole Rømers Vej (nr. 53A-69) skal betragtes som boligområder for åben og lav bebyggelse. Jf. bl.a. Miljøstyrelsens afgørelse af 17. august 2004 om stadfæstelse med ændringer af miljøgodkendelse af Bon Bon-Land og Miljøstyrelsens vejledning nr. 1, 2012 om støj fra vindmøller.

Naturbeskyttelse
Inden for det foreslåede graveområde ligger to søer, der er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Det fremgår af regionens miljøscreening, at det vil være muligt at drive råstofindvinding uden at påvirke de beskyttede vandhuller. Søerne ligger centralt i det foreslåede graveområde. Kommunen vurderer, at der bør ske en nærmere beskrivelse af, hvordan en eventuel råstofindvinding tænkes tilrettelagt, så det ikke påvirker de beskyttede søer.

Dyreliv
Høje-Taastrup Kommune har i 2011 fået lavet en padderegistrering af alle kommunens vandhuller /1/. Af denne fremgår det, at den nordlige sø (1) vurderes at være potentielt levested for Stor vandsalamander (Bilag IV-art), og der blev registreret Lille vandsalamander i søen. Den sydlige sø (2) vurderes at være potentielt levested for Lille vandsalamander og Skrubtudse.

Søen (3) umiddelbart vest for det foreslåede graveområde er i 2011 vurderet som potentielt levested for Spidssnudet frø (Bilag IV-art) og potentielt levested for Butsnudet frø, Grøn frø, Lille vandsalamander og Skrubtudse.

I søen (4) umiddelbart syd for det foreslåede graveområde er der i 2011 registreret ynglefund af Stor vandsalamander (Bilag IV-art). Der blev fundet Lille vandsalamander, og søen blev vurderet som potentielt levested for Skrubtudse.

I søerne (5 og 6) sydvest for det foreslåede graveområde er der registeret som potentielt levesteder for Butsnudet frø, Grøn frø, Lille vandsalamander og Skrubtudse, og den ene sø (6) vurderes at være potentielt levested for Spidssnudet frø (Bilag IV-art).

Rød markering viser udvalgte lokaliteter med registrerede paddefund eller potentielle levesteder.
Lilla markering viser det foreslåede fremtidige graveområde, jf. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle.

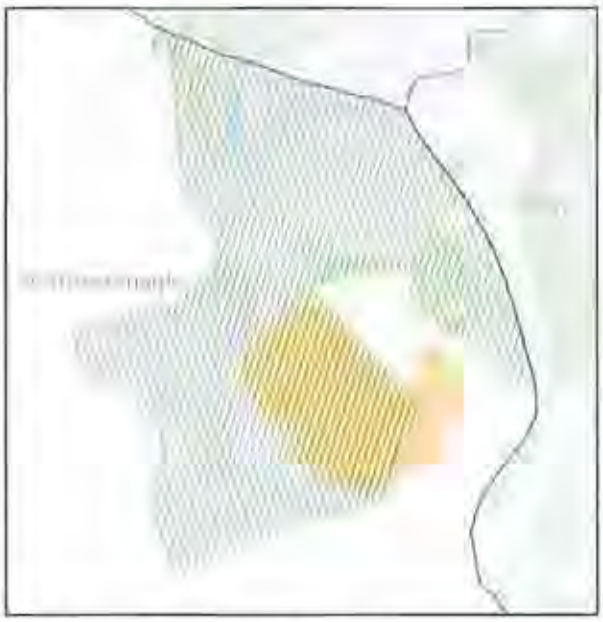
Sammenfattende vurdering i forhold til naturbeskyttelse og dyreliv
Kommunen vurderer, at påvirkningen af en eventuel råstofgravning af områdets beskyttede søer og padder bør beskrives og vurderes i en miljøvurderingsrapport.

Der bør i den forbindelse gennemføres en vurdering af søernes tilstand som habitat for padder, en opdateret padderegistrering, og der bør foretages en vurdering af den økologiske funktionalitet af områdets yngle- og rasteområder.

Landskabelige værdier
Høje-Taastrup Kommunes Kommuneplan 2014 /2/ udlægger landskabet omkring Vridsløsemagle som et område med landskabelige værdier, herunder størstedelen af det foreslåede graveområde. Kommuneplanens retningslinje fastsætter, at inden for de udpegede værdifulde landskaber skal de karakteristiske sammenhængende landskaber og landskabselementer bevares.

Baggrunden for udpegningen er den brede, bløde dalsænkning mellem det højtliggende terræn ved Ole Rømers Høj og Kroppedalsknuden ned mod Dybendalgrøften. Landskabet er et åbent agerlandskab, hvor bevoksningen langs vejen mod Kroppedal afgrænser rummet. Der er frit udsyn over området fra Ole Rømers Vej.

Inden for områder med landskabelige værdier, der samtidig er udlagt som graveområder til råstofindvinding, kan der gives tilladelse til indvinding af råstoffer på særlige vilkår, som sikrer, at der tages afgørende hensyn til konkrete landskabsværdier i området.

Stribet grøn markering viser område med landskabelige værdier, jf. Kommuneplan 2014.
Orange markering viser det foreslåede fremtidige graveområde, jf. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle.

Sammenfattende vurdering i forhold til landskab og jordbund samt visuel effekt
På baggrund af ovenstående oplysning om områdets landskabelige værdier anbefaler Høje-Taastrup Kommune at vurderingen i afsnittene om landskabelig værdi samt arkitektonisk og landskabeligt udtryk ændres i miljøscreeningen.

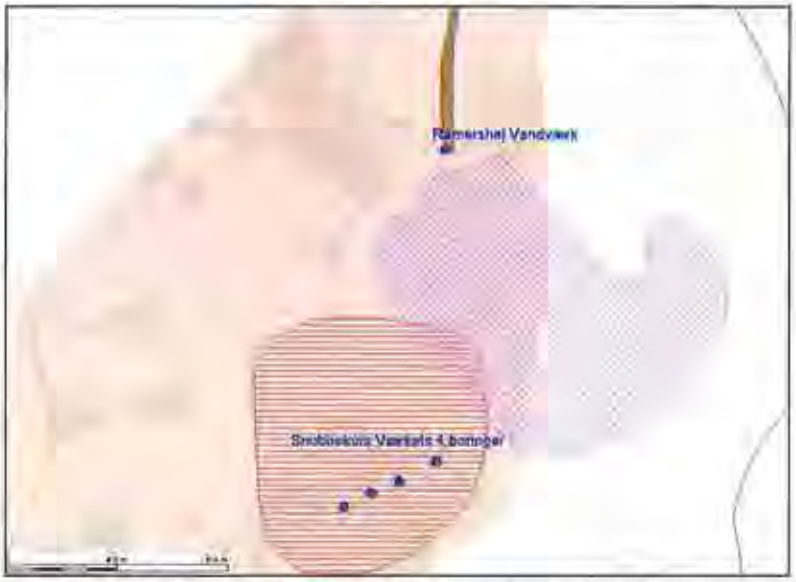
Kommunen vurderer, at påvirkningen af de landskabelige værdier bør beskrivelse og vurderes i en miljøvurderingsrapport Det bør beskrives hvilke konsekvenser en eventuel fremtidig tilladelse til råstofindvinding forventes at få for områdets landskabelige værdier, og hvordan en eventuel tilladelse kan meddeles i overensstemmelse med retningslinjerne i Kommuneplan 2014 for Høje-Taastrup Kommune.

Grundvandsforhold
Hele graveområdet er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser, og en stor del af området er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) og indsatsområde (IO).

En stor del af graveområdets vestlige del ligger inden for indvindingsoplandet til Snubbekors Værket, som hører under HTK Vand A/S. Snubbekors Værket har en indvindingstilladelse på 1,2 mio. m^3/år, gældende frem til 2046. Grundvandet hentes fra kildepladsens fire eksisterende boringer (DGU nr. 200.4454, 200.4943, 200.4937, 200.4938). I juli 2016 fik Snubbekors Værket tilladelse til at etablere en femte boring vest for boringen med DGU nr. 200.4454. Det foreslåede graveområde er beliggende ca. 200 m fra Snubbekors Værkets østligste boring (DGU nr. 200.4938).

Kommunen har fået beregnet et boringsnært beskyttelsesområde (BNBO) på i alt 65 ha omkring Snubbekors Værkets boringer. Formålet med BNBO er bl.a. at forhindre eller begrænse risikoen for forurening af grundvandet i boringernes nærområde, og derved beskytte drikkevandet. Den sydvestlige del af det foreslåede graveområde ligger inden for dette BNBO-areal.

Graveområdets nordlige del, er beliggende ca. 60 meter fra Rømershøj Vandværks indvindingsboring med DGU nr. 200.3877. Vandværket indvinder i gennemsnit 1.100 m^3/år.

Rosa markering viser en del af Snubbekors Værkets indvindingsopland og rød skravering værkets BNBO-areal.
Blå prik viser indvindingsboringer ved Snubbekors Værket og Rømershøj Vandværk.
Lilla markering viser det foreslåede fremtidige graveområde, jf. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle.

Øvrige oplysninger om grundvandsforhold
Det foreslåede graveområde er beliggende inden for indvindingsoplandet til Høje-Taastrup Kommunes største vandforsyning Snubbekors Værket.

Snubbekors Værket leverer i alt ca. 2,4 mio. m^3 drikkevand årligt til 41.000 forbruger i kommunen. Vandet kommer fra en blanding af både vand fra HOFOR og egen produktion fra de fire (fem) boringer på kildepladsen. En udnyttelse af indvindingstilladelsen på 1,2 mio. m^3/år fra Snubbekors Værkets egne boringer, svarer til forsyning af drikkevand for ca. 20.000 borgere i kommunen.

Kildepladsens østligste boring, med DGU nr. 200.4938, er beliggende ca. 200 meter fra graveområdet. Denne boring er den mest sårbare af kildepladsens boringer, da kalken ligger 5 meter højere end i de øvrige boringer. Analyser af vandet fra boringen viser en tendens til et stigende indhold af nikkel og nitrat. Denne tendens ses ikke i de øvrige boringer, hvor indholdet af begge parametre er lavt. HTK Vand A/S er derfor særligt opmærksomme på styring af vandspejlet, netop i denne boring.

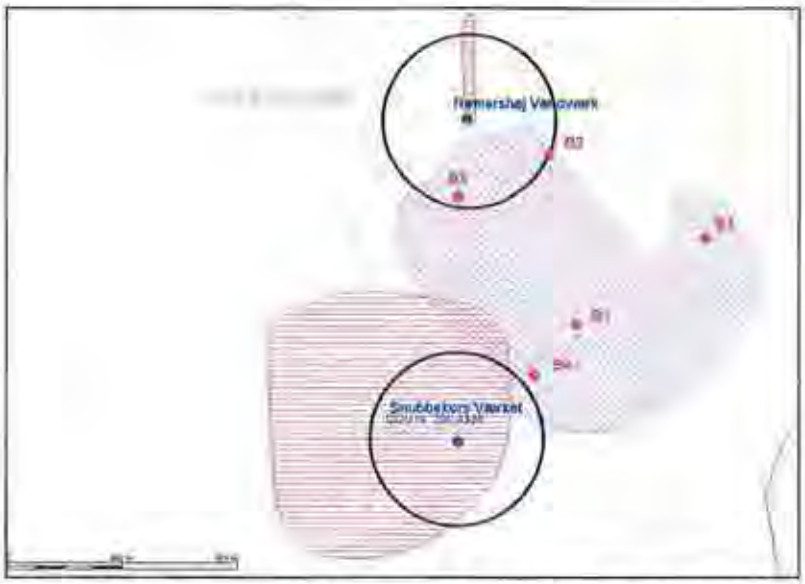
Region Hovedstanden har i samarbejde med Region Midtjylland set på konsekvenserne for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding og konkluderer i denne rapport, at pyritoxidation er et relevant opmærksomhedspunkt. Denne risiko opstår når det overliggende beskyttende lerlag fjernes under råstofindvindingen /4/.

Herudover har Region Hovedstaden i samarbejde med Region Midtjylland undersøgt en række søer, hvor der indvindes råstoffer under grundvandspejlet. Ifølge rapporten sænkes grundvandsstanden kun "minimalt" i forbindelse med grusgravning under grundvandsspejlet og dette forekommer "maksimalt" inden for en afstand af ca. 200 meter fra graveområdet. Undersøgelsen bygger på resultaterne fra én lokalitet ved Store Rosenbusk grusgrav /3/.

I 2011 udarbejdede Grontmij et teknisk notat for Region Syddanmark som konkluderer, at råstofindvinding under grundvandspejlet vil påvirke vandspejl/trykniveau, gradient og vandbalance for området. Den samlede påvirkning vurderes dog at være lille og kan begrænses ved, at den indledende gravning under grundvandsspejlet foretages langsomt /5/.

I følge "Drejebog for VVM, Råstofindvinding på land", bør en beskyttelseszone på 300 m for almene vandforsyninger respekteres /6/.

Dette afstandskrav er hverken overholdt i forhold til Snubbekors Værket eller Rømershøj Vandværk, jf. nedenstående figur.

Sort cirkel viser 300 meters beskyttelseszone til Snubbekors Værket og Rømershøj Vandværk. Rød skravering viser Snubbekors Værkets BNBO-areal. Rød prik viser Regionens råstofprøveboringer B1-B5. Lilla skravering viser det foreslåede fremtidige graveområde, jf. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle råstofgraveomrdetrå

Sammenfattende vurdering i forhold til grundvand
I følge Råstoflovens § 3 skal der på den ene side lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der også lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser mv.

Kommunen vurderer, at ovenstående oplysninger om Snubbekors Værket og Rømershøj Vandværk skal indgå i en miljøvurderingsrapport. Miljøvurderingsrapporten bør beskrive, hvordan råstofindvindingen vil kunne gennemføres, under hensyntagen til både beskyttelse af grundvandsressourcen som helhed, vandforsyningerne samt de anbefalede afstandskrav til indvindingsboringer og BNBO.

Miljøvurderingen bør indeholde en vurdering af, hvorvidt råstofindvindingen kan påvirke grundvandsspejlet i Snubbekors Værkets østligste boring, samt en vurdering af risikoen for pyritoxidation.

Vurdering af råstofmængden og grusgravning under grundvandspejl

I Region Hovedstadens kortlægningsrapport om råstofinteresseområde ved Vridsløsemagle fremgår det, at der vurderes at være mellem 3,6 og 5,7 mio. m^3 sand i råstofinteresseområdet. Disse vurderinger er baseret på fem råstofprøveboringer (B1-B5) /7/.

I konklusionen vurderes det, at råstofmægtigheden er 17 meter i B2, 15 meter i B3 og 9 meter i B4. Det fremgår ikke i kortlægningsrapporten, hvorvidt Regionen påtænker, at grave under grundvandspejlet (GVS), men Høje-Taastrup kommune kan umiddelbart se af ovenstående råstofmægtigheder, sammenholdt med nedenstående figur, at dette må være Regionens hensigt.

På figuren har kommunen skitseret den anslåede råstofmægtighed, hvis der graves til maksimalt 1 m over grundvandspejlet (GVS). Afstanden til grundvandspejlet er baseret på data fra kommunens seneste grundvandspotentialekort fra 2014.

Som det fremgår af figuren, er mægtigheden af råstoffer ved gravning 1 meter over grundvandspejlet således reduceret til 14 meter i B2, 8 meter i B3 og 5 meter i B4.

Det bemærkes, at B4 ligger i umiddelbar nærhed af BNBO og 300 meters beskyttelseszonen til Snubbekors Værket og at B2 ligger inden for 300 meters beskyttelseszonen til Rømershøj Vandværk.

Kommunen vurderer at det, af hensyn til grundvandsbeskyttelsen, er *særdeles* uhensigtsmæssigt at grave under grundvandsspejlet i dette område. Kommunen pointerer, at beskyttelsen af netop denne vigtige grundvandsressource har afgørende betydning for den fremtidige drikkevandsforsyning i Høje-Taastrup Kommune.

Med venlig hilsen

Jørgen Lerhard
Direktør

Kildehenvisning

/1/ Padderegistrering i Høje-Taastrup Kommune 2011. Rapport udarbejdet af Aglaja for Høje-Taastrup Kommune, oktober 2011

/2/ Kommuneplan 2014 for Høje-Taastrup Kommune. Offentliggjort 11. november 2014

/3/ Monitering af vandstand ved Store Rosenbusk Grusgrav. Evalueringsrapport. COWI, 05-03-2015

/4/ Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet. COWI, november 2014

/5/ Råstofindvindingens kvantitative påvirkning af grundvand teknisk notat. Grontmij 30. august 2011

/6/ Råstofindvinding på land. Drejebog for VVM. Udarbejdet i samarbejde med foreningen af Danske Grus- og Stenindustrier, Dansk Industri og Naturstyrelsen. Grontmij, juni 2007

/7/ Råstofkortlægning i 5 råstofinteresseområder. Råstofinteresseområde Vridsløsemagle. Orbicon A/S, 23-03-2016

Høje-Taastrup Kommune

BORGMESTEREN

Høje-Taastrup Kommune
Bygaden 2
2630 Taastrup
Tlf. 4359 1000
www.htk.dk

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Sendt til raastoffer@regionh.dk

Email: Kommune@htk.dk

06-09-2016

Supplerende høringssvar om miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle

Høje-Taastrup Kommune sendte den 10. august 2016 et administrativt høringssvar til Region Hovedstaden om miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle. Høringssvaret var med forbehold for Byrådets godkendelse den 30. august 2016.

Byrådet har på deres møde den 30. august 2016 besluttet at anbefale det fremsendte høringssvar af 10. august 2916, med bemærkning om:

- at igangværende grusgravninger bør færdiggøres inden et nyt område tages i brug og
- at Byrådet finder det uhensigtsmæssigt, at høringsperioden strakte sig over sommerferieperioden.

Høje-Taastrup Kommune har også i høringssvar af 24. juni 2016, om afgrænsningen af miljøparametre ved Råstofplan 2016, fremhævet de kumulative konsekvenser af yderligere arealudlæg til råstofindvinding. Kommunen bemærkede, at miljøvurderingen bør belyse konsekvenserne ved at give mulighed for at etablere yderligere graveområder og balancen mellem antallet af åbne grave og efterspørgslen på råstoffer.

Byrådet har med deres beslutning den 30. august 2016 tilkendegivet, at de kumulative konsekvenser bør belyses både i forhold til den samlede råstofplan, men miljøvurderingen bør også belyse konsekvenserne for det lokale område.

Høringen om scoping af miljøparametre ved Råstofplan 2016 skete i perioden 21. juni – 5. juli 2016. Partshøringen af forslag til nye graveområder skete i perioden 7. juli – 11. august 2016. Høje-Taastrup Kommune finder det uhensigtsmæssigt, at udsende høringsmateriale om miljøvurdering af Råstofplan 2016 over sommerferien. Dels fordi det i sommerperioden kan være svært at koordinere et høringssvar mellem de relevante fagpersoner, og dels fordi Byrådet og planudvalgene ikke afholder møder i juli måned.

Vi håber meget, at Region Hovedstaden vil tage kommunens synspunkter i betragtning i det videre arbejde med miljøvurdering af graveområdet ved Vridsløsemagle og den samlede Råstofplan 2016.

Med venlig hilsen

Michael Ziegler
Borgmester

Doknr. 212848/16 Sagsnr. 16/16824

From: Henrik Nielsen
Sent: 11 Dec 2015 13:20:33 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: SV: miljøscreeninger til råstofplan 2016

Til Region Hovedstaden
Under henvisning til nedenstående mail vil HOFOR i det følgende påpege en række forhold, der bør indgå i miljøvurderingen af råstofplanen af hensyn til grundvandet.

For fuldstændighedens skyld er det valgt at kommentere direkte ud fra listen i høringsbrevet – udtagne områder eller områder uden for HOFORs indvindingsoplande er ikke behandlet i dette høringssvar:

Albertslund Kommune:
 Albertslund Skovvej, Herstedvestervej: Det forslåede område ligger i skovområde, hvor der er etableret tre indvindingsboringer til en kommende kildeplads. Albertslund Kommune har siden 1990'erne arbejdet for at sprede og øge indvindingen af grundvand inden for kommunen, og i den forbindelse er der gennemført hydrogeologiske undersøgelser i flere områder i kommunen, herunder Vestskoven. Med de hydrogeologiske undersøgelser og etablering af de tre boringer er det sandsynliggjort, at der vil kunne indvindes en vandmængde og af en -kvalitet, som er velegnet til drikkevandsforsyning. På den baggrund er der ansøgt om tilladelse til indvinding af op til 1 mio. m^3 grundvand om året fra den ny kildeplads i Vestskoven. Da det er yderst vanskeligt at finde nye rene drikkevandsressourcer og placere nye boringer til en ny kildeplads på 1 mio. m^3 i området, bør dette råstofinteresseområde ikke medtages i forslaget til råstofplan.

Hillerød Kommune:
 Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11: Området ligger 800 m opstrøms Attemose Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Frederikssund Kommune:
 Onsved, Pagteroldvej 3: Det udpegede område ligger i OSD og centralt i et potentielt, nyt indvindingsområde, som er omfattet af et samarbejdet mellem Frederikssund, Furesø, Egedal og Roskilde Forsyninger samt HOFOR, jf. rapporten Behandlings- og forsyningsstruktur omkring Roskilde Fjord. Tilstedeværelsen af den store, uudnyttede grundvandressource på Hornsherred var baggrunden for Frederiksborg Amts udpegning af området til OSD, hvilket bør behandles indgående i miljøvurderingen.
 Uggeløse, Hørup Skovvej (interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger 3½ km opstrøms Hørup Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Allerød Kommune:
 Terkelskoven, Slangerupvej: Området ligger 4 km opstrøms Bogøgård Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen

Høje-Taastrup Kommune: - samlet for de tre områder i kommunen:
 Vridsløsemagle, (interesseområde i Råstofplan 2012),
 Sengeløse, (interesseområde i Råstofplan 2012) og
 Vasby, Vadsby Bygade/Hørupvej (interesseområde i Råstofplan 2012):
- gælder, at områderne ligger i OSD og centralt mellem flere af HOFORs indvindinger, men ikke isoleret set i et enkelt opland. Miljøvurderingen bør reflektere dette og have særlig fokus på risici for iltning af grundvandsmagasinet.

Egedal Kommune:
 Vindekilde, Vindekildevej 11: Området ligger i OSD og indvindingsoplandene til hhv. Bjellekær Kildeplads (ligger kun 200 m nedstrøms området – men dog ikke i BNBO) og Bogøgård Kildeplads (ligger ca. 1,3 km nedstrøms området) og til dels opstrøms Værebro Kildeplads (mere end 3 km fra området). Den begrænsede afstand til Bjellekær Kildeplads bør have særlig fokus i miljøvurderingen.
 Ledøje Nord, Råbrovej 25 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle med en afstand på 2 km og Hove Kildepladser og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.
 Ledøje Vest, Nybøllevej 17 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle og Hove Kildepladser (med en afstand på 1 km) og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Afslutningsvis skal HOFOR beklage dette sene høringssvar og derfor kvittere for muligheden for at komme med høringssvaret. Alle i Region Hovedstaden ønskes en God Jul og et Godt Nytår.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen
planlægger
Vandressourcer & Miljø
Miljø & Samarbejder

Direkte tlf: 2795 4162
E-mail: hnie@hofor.dk
Tænk på miljøet - spar på vand og energi !

HOFOR A/S | Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | CVR: 10073022 | tlf. 3395 3395 | www.hofor.dk

From: DN Høje-Taastrup
Sent: 10 Aug 2016 19:01:50 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar - Råstofplan 2016

Høringssvar til Råstofplan 2016, specielt Vridsløsemagle

Danmarks Naturfredningsforening for Høje-Taastrup Kommune vil gerne gøre opmærksom på visse problematikker, der skal grundigt belyses, før Region Hovedstaden træffer endelig afgørelse.

Af de mere formelle ting er spørgsmålet om de eksisterende beskyttede diger er undersøgt for bilag IV arter, så som firben m.f. Dernæst er der spørgsmålet om den gamle grusgrav, der ligger i området, og hvordan den skal beskyttes. Pt. er den anført som v2-niveau og må derfor ikke bortgraves uden genplacering efter nutidige miljøregler. For det tredje, spørgsmålet om grundvandet, som indvindes af Snubbekors' vandværk, vil kunne tåle udgravningen. Det bemærkes at man vil grave ti meter under overfladen. I øvrigt ligger den overpløjede gravhøj Stanghøj inden for gravområdet.

Vi er indforstået med, at det er regionens opgave at udpege arealer til indvinding af råstoffer, men det bør foregå efter en mere omhyggelig screening, end den der indtil videre er foretaget.

Med venlig hilsen
Carsten Vestergaard
Formand

Til
Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

Fra
Vridsløsemagle Bylaug
Ved Oldermand Christian Thomsen
Pilenborgvej 3B
2630 Taastrup

Vedr. Høringssvar til Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle.

Høringssvarene fra Bylauget i Vridsløsemagle er vedhæftet i bilag 1, hvori der er givet høringssvar til de enkelte punkter i miljøscreeningen.

Overordnet har vi følgende spørgsmål til miljøscreeningen:

1) Hvad har man gjort for at finde alternative graveområder der ikke ligger klods op af landsbyer? Eksempelvis aftaler med Region Sjælland, råstofudvinding i havet ved Region H.
2) Er det overordnet set vurderet om Region H kan være selvforsynende med grus og sand set i forhold til befolkningstætheden?
3) Metoden i miljøscreeningen tager ikke højde for negative påvirkninger i selve graveperioden. Dette medfører en mangelfuld risikovurdering.
4) Set ud fra en videnskabelig tilgang er der flere mangelfulde forhold i miljøscreeningen.
    a. Der er en væsentlig faktuel fejl vedr. Høje Taastrups kommuneplan 2014.
    b. Væsentlige dokumenter er ikke refereret i miljøscreeningen, som f.eks.
        i. Kroppedal Museums høringssvar, december 2015
        ii. Høje Taastrup Kommunes høringssvar vedr. 2012 råstofplan
        iii. Høje Taastrup Vand høringssvar vedr. 2012 råstofplan
        iv. Naturstyrelsens høringssvar vedr. 2012 råstofplan
        v. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i indsatsområde Taastrup Nord, Hovedrapport, 2010
        vi. Padderegistrering i Høje Taastrup Kommune 2011
        vii. Naturklagenævnets afgørelse af 13. maj 2009 om fredning af Porsemosen og Høholm i Høje Taastrup Kommune og Egedal Kommune.
    c. Der er referencer i miljøscreeningen som ikke understøtter vurderinger, eks. i punktet ″Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL″.
    d. Konklusion i undersøgelsen vedr. udvinding af råstoffer under grundvandsspejl (miljøscreeningens reference nr. 7) er ikke videnskabelig valid. Se vores svar til miljøscreeningens punkt ″Risiko for forurening af grundvandsressourcen″ vedr. manglende målinger over tid.

Baseret på ovenstående mener Bylauget, at punkterne som vi har kommenteret i miljøscreeningen skal underkastes en egentlig miljøvurdering.

From: Vridsløsemagle Bylaug
Sent: 10 Aug 2016 19:40:35 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Vridsløsemagle Bylaug
Subject: Høringssvar til Miljøscreening ved Vridsløsemagle i forbindelse med Råstofplan 2016

Til

Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden

Kongens Vænge 2

3400 Hillerød

Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

Fra

Vridsløsemagle Bylaug

Ved Oldermand Christian Thomsen

Pilenborgvej 3B

2630 Taastrup

Høringssvar til Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle i forbindelse med Råstofplan 2016.

Høringssvarene fra Bylauget i Vridsløsemagle er vedhæftet i filen "Vridsløsemagle Bylaugs høringssvar på Miljøscreening", hvori der er givet høringssvar til de enkelte miljøparametre i miljøscreeningen.

Desuden har bylauget følgende spørgsmål til metoden som ligger til grund for miljøscreeningen, som vi mener er mangelfuld. Dem ønsker vi Region Hovedstaden forholder sig til og besvarer:

1) Hvad har man gjort for at finde alternative graveområder der ikke ligger klods op af landsbyer? Eksempelvis aftaler med Region Sjælland, råstofudvinding i havet ved Region Hovedstaden.

2) Er det overordnet set vurderet om Region H kan være selvforsynende med grus og sand set i forhold til befolkningstætheden?

3) Metoden i miljøscreeningen tager ikke højde for negative påvirkninger i selvegraveperioden. Dette resulterer i en mangelfuld vurdering af den negativepåvirkning på den enkelte miljøparameter. Hvordan forholder Region H sig til dette faktum?

4) Ved vurderingen af påvirkningen af mange af miljøparametrene angives det, at en negativ påvirkning reguleres i gravetilladelsen eller reguleres i vilkår for efterbehandlingsplanen. Men det er intet sted beskrevet hvordan reguleringerne skal udformes for at mindske de negative påvirkninger til et acceptabelt niveau. Hvem udformer disse reguleringer og hvilke undersøgelser vil ligge til grund for beslutningen om hvordan reguleringerne skal udformes? Hvornår ibeslutningsprocessen vil reguleringerne blive udformet?

5) Set ud fra en videnskabelig tilgang er der flere mangelfulde forhold i miljøscreeningen.

a. Der er en væsentlig faktuel fejl vedr. Høje Taastrups kommuneplan 2014.

b. Væsentlige dokumenter er ikke refereret i miljøscreeningen, som f.eks.

i. Kroppedal Museums høringssvar, december 2015

ii. Høje Taastrup Kommunes høringssvar vedr. 2012 råstofplan

iii. Høje Taastrup Vand høringssvar vedr. 2012 råstofplan

iv. Naturstyrelsens høringssvar vedr. 2012 råstofplan

v. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i indsatsområde Taastrup Nord, Hovedrapport, 2010

vi. Padderegistrering i Høje Taastrup Kommune 2011

vii. Naturklagenævnets afgørelse af 13. maj 2009 om fredning af Porsemosen og Høholm i Høje Taastrup Kommune og Egedal Kommune.

c. Der er referencer i miljøscreeningen som ikke understøtter vurderinger, eks. i punktet ”Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL”.

d. Konklusion i undersøgelsen vedr. udvinding af råstoffer under grundvandsspejl (miljøscreeningens reference nr. 7) er ikke videnskabelig valid. Se vores svar til miljøscreeningens punkt ”Risiko for forurening af grundvandsressourcen” vedr. manglende målinger over tid.

Baseret på ovenstående mener Bylauget, at punkterne som vi har kommenteret i høringssvaret til miljøscreeningen skal undersøges nærmere, dokumenteres og underkastes en egentlig miljøvurdering.

I høringssvaret under miljøparameter "Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger"er der refereret til den vedhæftede fil "Kommentar fra Claus Thykier".

Jeg vil gerne bede om kvittering for rettidig modtagelse af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Vridsløsemagle Bylaug

Ved Oldermand Christian Thomsen

Miljø-parameter	Miljøparameter	Region H's Vurdering	Region H's bemærkninger	Bylaugets høringssvar
1	**Befolkning og sundhed**			
1.1	Indendørs støjpåvirkning	Forhold, der bør vurderes	Mod nord grænser arealerne næsten helt op til Vridsløsemagle by. Mod øst grænser graveområdet op til et område med sammenhængende beboelse og erhverv beliggende på Ole Rømers Vej. Da graveområdet grænser næsten op til Vridsløsemagle by samt et større område med samlet bebyggelse i landzonen, kan det medføre øget støjbelastning i både Vridsløsemagle by samt samlede bebyggelse på Ole Rømers Vej. Forholdet bør vurderes nærmere.	Bylauget støtter op om at det undersøges nærmere, hvordan støjbelastningen vil være i Vridsløsemagle og boliger langs Ole Rømers Vej. Vi går ud fra at det både er støj fra maskinel og arbejdsgange på grusgravområdet, såvel som trafik til og fra området, som vil indgå i undersøgelsen af støjforhold. Vil undersøgelsen tage højde for den relative ændring af støjforhold i området ift. situationen i dag? Vi kan være bekymret for, at det som vil blive betegnet som acceptable støjforhold i byområder, vil virke markant voldsommere og mere generende i et område, hvor der normalt er forholdsvis stille. Vi mener at det bør indgå i vurderingen. Vil der blive taget særlig højde for hvordan man kan undgå eller minimere støj, som kan være usynligt i en gennemsnits lydmåling, men som kan være særlig generende for mennesker at lytte til? Det kan fx være lavfrekvente maskinlyde, som har lang rækkevidde. Eller implusstøj fra fx sten mod metal, som kan nå meget høje lydniveauer. Vi mener at det bør indgå i vurderingen. Hvilket acceptabelt støjniveu vil være gældende for husene i Vridsløsemagle og langs Ole Rømersvej? Vil der i fastsættelsen af det acceptable støjniveu blive taget hensyn til "Sommerhusområder og rekreative områder" og "Det åbne land inkl. landsbyer og landbrugsarealer" jf. Vejledning fra miljøstyrelsen nr. 5/1984. Dvs. maks 40 db udendørs.
1.2	Indendørs støjpåvirkning	Forhold, der ikke vurderes	På den sydlige del af matr. nr. 12b og 12f samt på matr. nr. 2d er der på hver af matriklerne beliggende en landejendom. Forslag til graveområde omkranser til fulde alle ejendomme, hvorfor ejendomme kan få graveaktiviteter i umiddelbart nærhed af boligen. Det kan betyde, at der for ejendommene kan være en forøget støj gene. Støjbelastningen vil blive reguleret i råstoftilladelsen, hvor der stilles vilkår om at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier skal overholdes. Tilladelsen vil typisk stille krav til indretning og drift af grusgraven, således at eventuelle negative påvirkninger kan afgrænses.	Bylauget mener at Region H også bør undersøge støjforhold for de nævnte landejendomme. Vi kan ikke se at der skulle være forhold, der gør at disse beboere ikke skulle kunne blive lige så generet af støj, eller at det vil være lige så svært at støjregulerer, som hos beboerne i Vridsløsemagle og langs Ole Rømers Vej. Hvad ligger til grund for, at støjpåvirkning for de af gravning omkrandsede ejendomme ikke giver anledning til yderligere undersøgelser idet man har valgt at undersøge støjpåvirkningen for Vridsløsemagle by og beboelse på Ole Rømers Vej?

1.3	Sundhedstilstand	Forhold, der ikke vurderes	Støj og støv fra råstofindvinding kan potentielt påvirke menneskers sundhed. Begrænsninger af støj og støv reguleres i råstoftilladelsen, hvor der fastsættes vilkår, som skal sikre, at befolkningen ikke kan blive påvirket væsentligt.	Bylauget mener at der bør undersøges nærmere allerede i denne fase, hvordan forholdene omkring en grusgrav kan påvirke sundhedstilstanden hos beboere op til grusgraven. Hvis det først reguleres i en råstoftilladelse, og derefter viser sig ikke at kunne undgå at påvirke beboernes sundhedstilstand, vil det være grov tilsidesættelse af menneskers ve og vel. Det er en problematik, der bør afklares i en egentlig miljøvurdering. Hvilke undersøgelser vil ligge til grund for at finde ud af hvilke foranstaltninger som skal sættes i værk for at reducere de negative støvpåvirkninger til et acceptabelt niveau? Hvordan vil vindforholdende i et helt åbent landskab samt det faktum, at det primært er finkornet sand som råstofforekomsten består af (Råstofkortlægning i 5 råstofinteresseområder. RÅSTOFINTERESSEOMRÅDE VRIDSLØSEMAGLE, Orbicon), blive inddraget i en afklaring? Der er kendskab til, at naboer til eksisterende grusgrave bliver voldsomt generet af støv også i perioder uden aktivitet i grusgraven. Eksempelvis grusgraven på Højvangsvej i Høje Taastrup, hvor naboer følte sig nødsaget til at flytte.
1.4	Svage grupper (f.eks. handicappede)	Ikke relevant	Ingen bemærkninger	Miljøscreeningen har mangelfulde oplysninger omkring svage grupper. På adressen Kroppedal Allé 1, som grænser lige op til den nordøstlige del af graveområdet er der placeret en børnehave med 112 tilknyttede børn, Københavns Kommunes udflytterinstitution Stjernehøj. Bylauget mener at det bør undersøges og afklares i en mere omfattende miljøvurdering, hvordan det kan undgås at støj, støv og tung trafik vil påvirke børnene.
1.5	Friluftsliv/rekreative interesser	Forhold, der ikke vurderes	Den sydøstlige del af graveområdet samt den nordlige del af matr. nr. 12g er i Fingerplan 2013 /ref. 9/ udlagt til grøn kile (ydre) som en del af Vestskovskilen og Vestskovskilens forlængelse (fig.3). I Fingerplan 2013 /ref. 9/ beskrives det, at de grønne kiler bl.a. skal sikre, at der sammenhængende grønne og blå forbindelser på tværs af kommunegrænserne og at de grønne bykiler i videst muligt omfang er alment tilgængelige for friluftsliv. Det vurderes, at der i efterbehandlingsplanen er mulighed for at fastsætte vilkår der sikrer, at anvendelsen og formålet med de grønne kiler beskrevet i Fingerplan 2013 /ref. 9/ kan overholdes, herunder tilgængelighed for offentligheden samt anvendelse til rekreative formål.	Hvilken påvirkning vil placering af en grusgrav i det udpegede område have på cykeltrafikken på Vestegnsruten, cyklister og gående generelt i området, samt oplevelsen af de 2 udpegede attraktioner umiddelbart syd for Vridsløsemagle. som er beskrevet i http://www.visitvestegnen.dk/sites/default/files/asp/visitvestegnen/pdf/motions_og_oplevelseskort_skrm.pdf? Dette mener vi skal undersøges i en egentlig miljøvurdering. Hvilken påvirkning vil placering af en grusgrav have på anvendelsen og formålet med de grønne kiler beskrevet i Fingerplan 2013 i selve graveperioden? Dette spørgsmål har man ikke forholdt sig til i Miljøscreeningen. Dette mener vi skal undersøges i en egentlig miljøvurdering.
1.6	Begrænsninger og gener overfor befolkningen	Forhold, der ikke vurderes	Råstofindvinding kan give anledning til gener overfor befolkningen i nærområdet, herunder støj og støv fra drift og transport og eventuelle gener i forhold til lastbiltrafik. Begrænsninger af støj og støv reguleres i råstoftilladelsen, hvor der fastsættes vilkår, som skal sikre, at befolkningen ikke påvirkes væsentligt (se også under sundhedstilstand og trafikstøj).	Bylauget mener det skal undersøges og afklares i en egentlig miljøvurdering, hvordan placering af en grusgrav ved Vridsløsemagle harmonerer med Høje Taastrups støjhandlingsplan ((http://mst.dk/media/mst/66226/hoeje_taastrup_stoejhandlingsplan.pdf) som bl.a. omhandler konstant støj som f.eks. fra fra råstofudvinding.

2	**Biologisk mangfoldighed (flora og fauna)**			
2.1	Nærliggende Natura 2000 områder (fuglebeskyttelsesområder og habitatområder)	Forhold, der ikke vurderes	De nærmeste Natura 2000 områder nr. 140 'Vasby mose og Sengeløse mose' beliggende ca. 1,5 km nordvest for arealet og nr. 143 'Vestamager og havet syd for', der ligger ca. 13 km sydøst for det foreslåede graveområde /ref. 2/. Natura 2000 området 'Vasby mose og Sengeløse mose er et habitatområde og forslaget om graveområde vurderes ikke at kunne påvirke de beskyttede områder, hverken direkte eller indirekte.	Hvad ligger til grund for denne vurdering af at de beskyttede områder ikke påvirkes af grusgravning i det planlagte område? Porsemosen er beliggende umiddelbart nord for Vridsløsemagle er fredet jf. naturklagenævnets afgørelse af 13. maj 2009 om fredning af Porsemosen og Høholm... Heri står bl.a. "Porsemosen er af Nordsjællands vigtigste vådområde for ynglefugle. I mosen yngler omkring 60 forskellige fuglearter - heriblandt mange der på landsplan må betegnes som mere eller mindre sjældne karakterarter for vådområder, f.eks. gråstrubet lappedykker, grågås, bynkefugl, vandrikse, pungmajse, sivsanger og græshoppesanger samt rørhøg og rødrygget tornskade, som er opført på EF-fuglebeskyttelsesdirektiv." Potentiel påvirkning af dette betydningsfulde biologiske interesseområde bør undersøges og afklares i en egentlig miljøvurdering.
2.2	Spredningskorridorer	Forhold, der ikke vurderes	Den sydøstligste del af det foreslåede graveområde er ifølge Høje- Taastrup Kommuneplan 2014 udpeget som spredningskorridor /ref. 1/ (figur 4). Ved at inddrage arealet indenfor det undersøgte graveområde, vil korridorens brede på det givne område blive reduceret med ca. 1/3. Ifølge Kommuneplanen må økologiske forbindelser ikke overskæres, reduceres eller forstyrres uden der foretages kompenserende handlinger /ref. 1/. Det er i indvindingstilladelsen samt i efterbehandlingsplanen muligt at stille vilkår til råstofindvinding og efterbehandling således at økologiske forbindelser ikke overskæres, reduceres eller forstyrres uden at der er foretaget kompenserende handlinger og foranstaltningerne. Det vurderes at være muligt at drive råstofindvinding uden at reducere eller ændre formålet med spredningskorridoren.	Hvad ligger til grund for vurderingen af, at det er muligt at drive råstofindvinding uden at reducere eller ændre formålet med og funktionen af spredningskorridoren når det udpegede graveområde overlapper spredningskorridoren og denne bliver reduceret med 1/3? Der ønskes dokumentation for denne vurdering. Hvordan vil graveaktiviteterne påvirke dyrelivet som benytter spredningskorridoren i råstofudvindingsperioden og hvad vil de efterfølgende konsekvenser af reduceringen i graveperioden være? Dette bør undersøges og klarlægges i en egentlig miljøvurdering. Det bør undersøges hvilke kompenserende handlinger og foranstaltninger der kan implementeres inklusiv en undersøgelse og dokumentation af disses effekt i indvindingsperioden.
2.3	Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL	Forhold, der ikke vurderes	Centralt i det foreslåede graveområde ligger der to beskyttede vandhuller /ref. 2/. Vandhullerne er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og ændringer i tilstanden kræver dispensation. Hensynet til beskyttet naturtyper indgår i de enkelte råstoftilladelser. Det vurderes at være muligt at drive råstofindvending uden at påvirke de beskyttede vandhuller/ref. 1 og 2./.	Hvad ligger til grund for vurderingen af der kan drives råstofudvinding uden at påvirke de § 3 beskyttede vandhuller? Dette bør undersøges og dokumenteres. De i screeningssvaret angivne referencer er ikke relevante for vurderingen og det er ikke muligt at se hvordan de underbygger vurderingen. Det bedes uddybes, hvordan disse referencer understøtter vurderingen.
2.4	Planteliv	Forhold, der ikke vurderes	Arealerne bliver i dag primært anvendt til landbrug og der vurderes ikke at være værdifuld botanik tilknyttet disse arealer.	Ingen kommentarer.
2.5	Dyreliv	Forhold, der ikke vurderes	Der er ikke registreret bilag IV arter eller andre arter indenfor det forslåede areal. Det vurderes ikke at der er tilknyttet værdigfuldt dyreliv til disse arealer.	Der findes potentiel Stor Vandsalamander jf. http://www2.htk.dk/teknik_og_miljoecenter/miljoe/padderapport_2011.pdf som er bilag 4 klassificeret i det planlagte graveområde. Det bør undersøges og dokumenteres om Stor Vandsalamander er tilstede i området nu samt i hvilket omfang og hvordan grusgravning vil påvirke en eventuel forekomst.
2.6	Sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr, planter el. naturtyper	Forhold, der ikke vurderes	Se ovenfor under plante- og dyreliv.	Ref. punkt 2.1.

2.7	Grønne områder	Forhold, der ikke vurderes	Området anvendes primært til landbrugsformål. Den sydøstlige del af området er i Fingerplanen 2013 udlagt til ydre grøn kile /ref. 9./ og i Kommuneplanen til spredningskorridor /ref. 1/. Det vurderes at det ved vilkår i råstoftilladelsen og efterbehandling er muligt at indvinde råstoffer uden at påvirke de grønne områder.	Hvad ligger til grund for denne vurdering af at indvinding af råstoffer ikke vil påvirke de grønne områder? Dette bedes dokumenteret. Det er ikke dokumenteret hvordan de grønne områder påvirkes i perioden for råstofindvinding. Dette bør undersøges og dokumenteres i en egentlig miljøvurdering.
2.8	Skov	Forhold, der ikke vurderes	Den sydøstligste del af området, øst for Ole Rømers Vej, samt den vestlige halvdel af arealet syd for Snubbekorsvej er ifølge Høje-Taastrup Kommuneplan 2014 udpeget som område, hvor skovrejsning er ønsket /ref. 1/. Det resterende areal er udpeget til område, hvor skovrejsning er uønsket /ref. 1/ Den nordøstlige del af området er indenfor skovbyggelinjen til skov beliggende i afstand af ca. 30 meter fra området /ref. 2/ (se fig. 5). Det er muligt i indvindingstilladelsen at tage højde for forhold vedrørende skovbyggelinjer. Området kan ved efterbehandling bruges til skovrejsning og det vurderes, at det foreslåede graveområde kan efterbehandles således at alle interesser for skov indarbejdes.	I høringssvar til Forslag til Råstofplan 2012 fra Naturstyrelsen og Høje-Taastrup Kommune fremgår det at graveområder omfatter; skovrejsningsområder, eksisterende skov og fredsskov for hvilke det ikke er muligt at udpege erstatningsarealer i Høje-Taastrup Kommune samt Naturstyrelsen mener, at en større del af graveområdet bør udgå da det er en del af Vestskoven og fredsskovspligtigt. Dette bør undersøges og klarlægges i en egentlig miljøvurdering Man har ikke forholdt sig til den negative påvirkning i råstofindvindingsperionde. Dette bør undersøges og dokumenteres.

3	**Landskab og jordbund**			
3.1	Landskabelig værdi	Forhold, der ikke vurderes	Det foreslåede graveområde er, i Høje-Taastrup Kommuneplan 2014, ikke udlagt til værdifuldt landskabsområde /ref. 1/.	Miljøscreening har fejlagtige oplysninger. Høje-Taastrup Kommuneplan 2014 har netop markeret graveområdet, som at være et værdifult landskabsområde (http://htk-end.cowi.webhouse.dk/dk/land/beskyttelse/landskabelige_vaerdier/). I tillæg til dette er graveområdet i Kommuneplan 2014 også markeret som et særlig værdifuldt landbrugsområde (http://htk-end.cowi.webhouse.dk/dk/land/benyttelse/jordbrug/jordbrug.htm) og en del af graveområdet som et område med kulturhistoriske værdier (http://htk-end.cowi.webhouse.dk/dk/kulturhistorie/retningslinjer_kulturhistorie/retningslinjer_kulturhistorie.htm) Der udbedes forklaring på hvorfor den landskabelige værdiforringelse ikke skal undersøges yderligere idet graveområdet overlapper fortidsminder, fortidsmindebeskyttelseszone, kulturarvsarealer, værdifult kulturmiljø samt beskyttede diger jf. "Scoping af miljøparametre i miljøscreeninger til råstofplan, december 2015" udarbejdet af Kroppedal Museum. Størrelsen af graveområdet er tre gange større end landsbyen Vridsløsemagle som er udpeget som værdifuldt kulturmiljø. Den landskabelige værdiforringelse bør undersøges og dokumenteres yderligere i en egentlig miljøvurdering.
3.2	Geologiske værdier	Forhold, der ikke vurderes	Der er ifølge Høje-Taastrup Kommuneplan 2014 ikke nogen geologiske interesser inden for det foreslåede graveområde, hverken regionale eller nationale/ref. 1/ Nærmeste geologiske interesseområde ligger mere end 5 km fra det forslåede graveområde /ref. 2/.	Ingen kommentarer.

3.3	Jordforurening	Forhold, der ikke vurderes	Et større område (9 ha) indenfor det foreslåede graveområde er V2- kortlagt, hvilket betyder at der er kendskab til jordforurening. Det V2 kortlagte område dækker hele matrikel 13g, Vridsløsemagle By, Sengeløse, samt dele af matrikel 2a og 13a Vridsløsemagle By, Sengeløse (se figur 6). Tilladelse til at grave og håndtere forurenet jord reguleres af tilladelser med hjemmel i Jordforureningsloven.	Miljøscreeningen har mangelfulde oplysninger. Det område, som er markeret med V2 jordforurening, dækker over en gammel grusgrav, som sidenhen er fyldt op som losseplads og dækket over. De beboere i Vridsløsemagle, som har boet her så længe, husker tydeligt at grusgraven blev udgravet omkring start og midt 1970'erne. Det er sandsynligt at dokumentation af grusgraven er forsvundet i forbindelse med at Sengeløse Kommune blev indlemmet i Høje Taastrup Kommune i 1974. Den store fredede sø i området er et levn fra grusgraven, og skulle efter signende være meget dyb. Hvilken betydning for graveområdets ressourcepotentiale, at der allerede har været indvindet sand og grus på en større del af området? Giver det særlige udfordringer ved beskyttelse af den fredede sø og dyrelivet deri, at det er en meget dyb sø fra en tidligere grusgrav? Hvordan vil man undgå at forurening fra den tidligere losseplads, som har fyldt den gamle grusgrav, bliver spredt til fx grundvandet, hvis man begynder at grave i området? Eventuelt ændrede grundvandsstrømme som konsekvens af grusgravning og pumpning af vand kan have indflydelse på forurening af grundvand fra de V2 kortlagte områder. Dette forhold bør undersøges og dokumenteres ikke at have indflydelse grundvandskvaliteten i en egentlig miljøvurdering. Blotlægning af det V2 kortlagte område samt eventuel ændring af grundvandsspejlet kan medføre risiko for udvaskning af forureningsstoffer til grundvandet. Dette forhold bør undersøges og dokumenteres i en egentlig miljøvurdering.

3.4	Risiko for forurening	Forhold, der ikke vurderes	Såfremt olier og kemikalier opbevares forsvarligt og i overensstemmelse med gældende regler, vil der ikke forekomme spild fra arealet og dermed medføre risiko for forurening af jorden. Opbevaring og håndtering af olier og kemikalier reguleres i tilladelsen til at indvinde råstoffer. Håndtering af forurenet jord, sker efter tilladelser med hjemmel i Jordforureningsloven og risiko for forurening i forbindelse med håndtering af forurenet jord vurderes derfor ikke at være væsentlig (se også jordforurening og jordhåndtering/flytning).	Samme som ovenfor.
3.5	Jordhåndtering/flytning	Forhold, der ikke vurderes	Inden råstofressourcen kan udnyttes skal overjorden flyttes. Overjorden forbliver inden for området evt. i form af afskærmende støjvolde. Efter endt råstofudnyttelse anvendes jorden til efterbehandling. Overjorden i de områder der ikke er V2-kortlagte (fig. 6), forventes at være uforurenet da der her er tale om landbrugsjord. Tilladelse til at grave og håndtere forurenet jord reguleres af tilladelser med hjemmel i Jordforureningsloven.	Volumen af overjorden (ca. 4,1 mio. m3) er lige så stor som volumen af råstofmaterialet jf. råstofkortlægningen udarbejdet af Orbicon 23/3-2016. Det bør beskrives og klarlægges i en egentlig miljøvurdering at overjorden kan forblive på graveområdet i form af fx. støjvolde.

4	**Vand**			
4.1	Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder	Forhold, der ikke vurderes	Der udledes ikke vand fra graveområdet. Centralt i det foreslåede graveområde ligger der to beskyttede vandhuller (se fig. 4) /ref.2/. Hensynet til beskyttede naturtyper indgår i de enkelte råstoftilladelser. Det vurderes at være muligt at drive råstofindvending uden at påvirke beskyttede vandhuller.	Det bedes dokumenteret hvad vurderingen af at drive råstofindvending uden at påvirke de §3 beskyttede vandhuller er baseret på og hvordan det kan undgås at disse påvirkes af omkringliggende grusgravning. Forhold omkring de to §3 beskyttede vandhuller bør undersøges og dokumenteres i en miljøvurdering.
4.2	Udledning af spildevand	Forhold, der ikke vurderes	Der udledes ikke spildevand fra graveområdet.	Ingen kommentarer.

4.3	Grundvandsforhold	Forhold, der ikke vurderes	Hele området er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og en stor del af området er også nitratfølsomt indvindingsområde /ref. 2/. Ejendommene på Snubbekorsvej der begge er beliggende inden for det foreslåede graveområde, har egne vandboringer med tilhørende indvendingsanlæg. Boringerne har hhv. DGU nr. 200.4785 og DGU nr. 200.431, for henholdsvis Snubbekorsvej nr. 5 og 7 /ref. 5/. Det vurderes ikke at være en væsentlig negativ påvirkning ved råstofindvinding.	Set i lyset af høringssvar til Forslag til Råstofplan 2012 fra Naturstyrelsen, Høje-Taastrup Kommune og HTK Forsyning undrer det at forhold nævt i disse høringssvar er vurderet ikke ikke at skulle undersøges nærmere? Hvad er vurderingen af dette baseret på? Punkter som har givet anledning til bekymring i de tre ovennævnte høringssvar bør undersøges og dokumenteres i en miljøundersøgelse for at dokumentere påvirkningen ved placering af en grusgrav i de planlagte område. Herunder: - Påvirkning af grundvandsinteresserne for Rømershøj vandværk og Snubbekors Værket hvis opland overlapper med placeringen af en grusgrav. I forbindelse med etablering af den tidligere grusgravning i området er der kendskab til, at flere boringer løb tør for vand. Den refererede undersøgelse /ref. 7/ belyser ikke potentielle ændringer i grundvandsspejlet i forbindelse med etablering af en grusgrav. - Konsekvensen ved at placere en grusgrav i et nitratfølsomt indvindingsområde NFI og ION (jf. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i indsatsområde Taastrup Nord, Hovedrapport, 2010). - Nitratpåvirkningen samt effekterne ved fjernelse af vand umættede jordzone bør beregnes ved placering af en grusgrav i det planlagte område. Disse forhold mener bylauget skal undersøges nærmere og klarlægges i en egentlig miljøvurdering. Desuden bedes det dokumenteres, at en midlertidig sænkning af grundvandsspejlet ikke udgør en risiko for nærtliggende bebyggelse i form af sætningsskader. Især taget i betragtning af de mange gamle og bevaringsværdige huse der udgør et værdifuldt kulturmiljø, jf. fig. 7 i miljøscreeningen.
4.4	Risiko for forurening af grundvandsressourcen	Forhold, der ikke vurderes	Råstofindvinding over og under grundvandsspejlet vil ikke påvirke grundvandskvaliteten eller kvantiteten /ref. 6 og 7/. Der vil i den kommende råstoftilladelse blive stillet vilkår til indretning og drift, således at indvinding ikke medfører negative konsekvenser for grundvandsressourcen og de nærliggende recipienter, her bl.a. de to §3 beskyttede vandhuller indenfor området.	Den rapport som der henvises til /ref. 7 belyser ikke ændringer i drikkevandskvaliteten som følge af udvinding under grundvandsspejl. Rapporten belyser udelukkende "her og nu" billede af drikkevandskvaliteten - ikke en udvilking i drikkevandskvaliteten. Der mangler i rapporten målinger af drikkevandskvaliteten fra før udvinding under grundvandsspejl påbegyndtes. Bylauget mener dermed ikke der er evidens for unvinding under frundvandsspejl ikke forringer drikkevandskvaliteten. Ydermere er der et særlig lokalt forhold for området med Vridsløsemagle, idet der er en losseplads på det påtænkte graveareal som udgør ca. 9 ha. Bylauget mener det skal undersøges og klarlægges i en egentlig miljøvurdering.
5	**Luft**			

5.1	Luftforurening (støv og andre emissioner)	Forhold, der ikke vurderes	Indvinding vil mod nord komme til at foregå i et område grænsende optil Vridsløsemagle by og mod øst tæt på et område med sammenhængende ejendomme i det åbne land. Både mod syd og vest vil gravearbejdet foregå på arealer, hvor der er spredt bebyggelse i det åbne land. Luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler kan påvirke menneskets sundhed ved udeledninger af især NOx og partikler. Men indvindingen vil foregå i et område, hvor der vil ske opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer og dermed forventes luftkvaliteten ikke at blive påvirket væsentligt. Støvgener kan fremkomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport fra råstofgravene. Begrænsning af støvgener reguleres i de enkelte råstoftilladelser og påvirkningerne vurderes ikke at være væsentlige.	Hvad ligger til grund for denne vurdering? Se punkt 1.3.
5.2	Emissioner fra eventuel trafik til og fra området	Forhold, der ikke vurderes	Der vil komme en øget trafik med lastbiler til og fra området. Men emissioner fra lastbiler vil ske i åbent land med stor fortynding, og dermed forventes ingen væsentlig indvirkning.	Hvad er denne forventning baseret på? Der bør udarbejdes dokumentation for hvor store emmisioner transport og drift vil udlede og hvor meget den vil blive fortyndet i en egentlig miljøvurdering.

6	**Støj og vibrationer**			
6.1	Støj	Forhold, der bør vurderes	Nyt graveområde er placeret i landzonen og nærmeste bebyggelse er beliggende indenfor området på den sydligste del af matr. nr. 12b, 12f samt matr. nr. 2d. Desuden grænser området lige op til et samlet boligområde ved Ole Rømers Vej samt Vridsløsemagle by. Støj og vibrationer fra udgravning, samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i Vridsløsemagle by samt det samlede boligområde ved Ole Rømers Vej samt i/ved de boliger der ligger i det åbne land og som ligger op/grænser op til/ligger midt i graveområdet. Det bør vurderes nærmere om der kan komme væsentlige negative påvirkninger af støj i det tilstødende boligområde på Ole Rømers Vej samt i Vridsløsemagle by. Det nye arealudlæg er placeret i landzone med spredt bebyggelse. De beboere, der bor tæt på udgravningen vil kunne blive påvirket af gener fra f.eks. entreprenørmaskiner, lastbiler og lignende. Støj og vibrationer vil blive reguleret i råstoftilladelsen, som vil stille vilkår om tilrettelæggelse af indvindingen således, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier bliver overholdt (se også trafik og indendørs støjbelastning).	Enig. Se også 1.2.
6.2	Vibrationer	Forhold, der ikke vurderes	Se ovenfor under støj.	Det bør dokumenteres i en egentlig miljøvurdering hvordan vibrationer påvirker de nærliggende huse og om det udgør en risiko for nærtliggende bebyggelse i form af sætningsskader. Især taget i betragtning af de mange gamle og bevaringsværdige huse der udgør et værdifuldt kulturmiljø, jf. fig. 7 i miljøscreeningen.
7	**Trafik**			
7.1	Trafikafvikling/belastning	Forhold, der ikke vurderes	Lokalt: Til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil kunne påvirke lokalområdet med en øget trafikbelastning, støj og ændrede sikkerhedsforhold, da området ikke tidligere har været anvendt til råstofindvinding eller lignede aktiviteter. Der er dog meget kort afstand til det overordnede vejnet, hvorfor belastningen af det lokale vejnet formentlig vil være begrænset. Det vurderes, at der i den lokale planlægning vil være en mulighed for at planlægge tilkørsel til nyt graveområde på en sådan måde, at de væsentligste påvirkninger/belastninger fra trafikken kan reduceres for de omboende.	Se 7.5. Det bør kvantificeres og analyseres hvilken trafikbelastning råstofudvinding vil have på vejnettet i området i en egentlig miljøvurdering, da mængden af tung trafik vil øges betragtligt. Her bør påvirkningen på Hofors 1100 mm bonna-ledning som ligger tæt på graveområdet og krydser Snubbekorsvej ved Agrovej også indgå.
7.2	Trafikafvikling/belastning	Forhold, der ikke vurderes	Regionalt: Graveområdet ligger i en afstand af ca. 600 meter fra Motorring 4 og er således beliggende tæt på det overordnede vejnet. Trafikbelastningen på det regionale vejnet vil udgøre en ubetydelig del.	Samme som ovenfor.
7.3	Støj	Forhold, der ikke vurderes	Se ovenfor.	Samme som ovenfor i relation til forøget støj.
7.4	Energiforbrug	Forhold, der ikke vurderes	Råstofindvinding bruger energi bl.a. til transport på lastbiler til og fra grusgraven. Forbruget vurderes dog at være begrænset regionalt set og uden betydning.	Hvad er denne vurdering baseret på?

7.5	Sikkerhed	Forhold, der ikke vurderes	Se under trafikafvikling.	Det bør undersøges og dokumenteres hvad de ændrede trafik- og sikkehedsforhold vil betyde i en egentlig miljøvurdering. Eksempelvis de dårlige oversigtsforhold der er ved krydset Snubbekorsvej / Ole Rømers Vej, samt på Snubbekorsvej mod motorvejen. Dernæst at vejene fra udvindingsområdet til motorvejen hverken har fortov eller cykelsti - og der ikke er nogen alternativ rute for de cyklister, som skal i retning mod Albertslund og videre mod København. Og at vejene bliver meget brugt af både gående, fritidscyklister og cykelpendlere.
7.6	Risiko for ulykker	Forhold, der ikke vurderes	Se ovenfor.	Det bør undersøges og dokumenteres hvad de ændrede trafik- og sikkehedsforhold vil betyde. Se også 7.5.
8	**Klimatiske faktorer**			
8.1	CO2 udledning	Forhold, der ikke vurderes	CO2- udledning som følge af en evt. råstofudvinding vurderes at stige lokalt, men at være uden betydning for påvirkning på klimaet.	Bylauget mener det bør undersøges og afklares i en miljøundersøgelse hvilken ekstra CO2 belastning det vil have at grave grus ved Vridsløsemagle hvor tykkelsen af overjord vurderes at være væsentlig større end andre interesseområder. Her tænkes på, at der skal flyttes rundt på ca. 4 mio. m3 jord for at komme ned til råstofmaterialet.
8.2	Oversvømmelsesrisiko pga. ændret nedbørsmønstre	Ikke relevant	Ændret nedbørsmønster vurderes ikke at have indvirkning på råstofindvindingen.	Ingen kommentarer.
8.3	Vandstandsændringer, stigende grundvand.	Forhold, der ikke vurderes	Råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke vandstanden i de beskyttede vådområder, vandhuller og åer er tæt på det nye arealudlæg.	Hvad er denne vurdering baseret på? Påvirkning af vandstand og grundvandsspejl bør undersøges og dokumenteres.
9	**Kulturarv**			
9.1	Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger	Forhold, der ikke vurderes	Arealet er ikke omfattet af områder med kulturhistorisk værdier og der er hverken fredede eller bevaringsværdige bygninger /ref. 1 og 3/. Området omkring Snubbekorsvej 5 er udpeget til kulturarvsareal (se fig. 7) /ref. 3/. På det udpegede kulturarvsareal er der ifølge Koppedal Museum sandsynlighed for at der er uopdagede gravpladser fra den romerske jernalder /ref. 3/. Hensynet til kulturarven vil indgå i råstoftilladelsen. Udgravning i kulturarvsarealer reguleres af Museumsloven, hvilket betyder, at hvis der i forbindelse med gravearbejdet bliver fundet genstande der er omfattet af Museumsloven, er der pligt til at standse udgravningen, således at fortidsminder kan udgraves og håndteres korrekt.	Bylauget mener at svaret på dette punkt i miljøscreeningen er i direkte modstrid med anbefalingen fra Kroppedal Museum om ikke at grave i området ved Vridsløsemagle i "Scoping af miljøparametre i miljøscreeninger til råstofplan 2016" udarbejdet af Kroppedal Museum december 2015. Bylauget ønsker en redegørelse for hvad der ligger til grund for tilsidesættelsen af Kroppedal Museums faglige anbefaling. Der er således ikke taget stilling til de enkelte punkter i rapporten fra Kroppedal Museum. Dette mener Bylauget bør gøres i en egentlig miljøvurdering. Denne vurdering understøttes desuden af vedlagte udtalelse fra tidligere museumsdirektør Claus Thykier, se vedhæftede fil "Kommentar fra Claus Thykier".
9.2	Fredede områder	Forhold, der ikke vurderes	Arealet er ikke omfattet af fredninger/ref. 3/.	Det planlagte råstofindvindingsområde overlapper beskyttelseszoner for fredede gravhøje. Hvordan vil der blive taget højde for dette?
9.3	Nationalparker	Ikke relevant	Arealet ligger ikke indenfor kommende eller vedtagne nationalparker/ref. 8/.	Ingen kommentarer.

9.4	Beskyttede diger	Forhold, der ikke vurderes	Der ligger to beskyttede diger inden for det foreslåede graveområde og begge ser ud til at være i en god stand /ref. 3/. Beskyttede diger er omfattet af Museumsloven og det kræver dispensation at påvirke digerne. Hensynet til beskyttede diger vil indgå i den enkelt råstoftilladelse. Det vurderes at være muligt at drive råstofindvinding uden at beskadige de beskyttede diger.	Hvad er denne vurdering baseret på? Denne vurdering bedes undersøgt og klarlagt i en egentlig miljøvurdering.
9.5	Fortidsminder	Forhold, der ikke vurderes	Der ligger ingen fredede fortidsminder inde for det foreslåede graveområde. Mindre end 100 meter fra det foreslået område er to frede fortidsminder beliggende (se fig.7). Centralt i området er der en beliggende en dysse (se fig. 7). De frede fortidsminder og en 100 m beskyttelseszone fra fortidsmindets kant er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §18 . Det foreslåede areal går to steder ind over beskyttelseszonen. Hensynet til fortidsminderne indgår i de enkelte råstoftilladelser. Det vurderes at være muligt at drive råstofindvinding uden at beskadige fortidsminderne.	Hvad er denne vurdering baseret på? Denne vurdering bedes dokumenteret i en egentlig miljøvurdering. Det bør dokumenteres hvor meget graveområdet totalt set reduceres med set i lyset af samtlige de hensyn der skal tages i gravetilladelsen, således det reelle råstofpotentiale kan beregnes. Dette bør udføres og dokumenteres i forbindelse med en egentlig miljøundersøgelse.
9.6	Kirker og deres omgivelser	Forhold, der ikke vurderes	Der er ingen kirker indenfor eller i nærheden af det foreslåede graveområde/ref. 3/.	Ingen kommentarer.
10	**Ressourcer og affald**			
10.1	Arealforbrug	Forhold, der ikke vurderes	Forslaget til graveområde dækker ca. 81,5 ha og ligger syd for Vridsløsemagle.	Dette er inklusiv en tidligere grusgrav på 9 ha på området som må formodes at være tømt. Hvilket må formodes at reducere graveområdet og raastofforekomsten.
10.2	Energiforbrug	Forhold, der ikke vurderes	Råstofindvinding bruger energi bl.a. til drift af maskiner. Forbruget vurderes dog at være begrænset regionalt set.	Ingen kommentarer.
10.3	Vandforbrug	Forhold, der ikke vurderes	Der vil formodentlig anvendes vand til støvbekæmpelse. Vandforbruget forventes at være begrænset og vil ikke medføre væsentlige påvirkninger på det samlede vandforbrug i området.	Denne forventning og vurdering er i modstrid med ønsket om at begrænse støvgener. Vandforbrug til dette formål bør kvalificeres.
10.4	Produkter, materialer og råstoffer	Forhold, der ikke vurderes	Der forventes indvinding af grus og sand.	Ingen kommentarer.
10.5	Kemikalier, miljøfremmede stoffer	Forhold, der ikke vurderes	Forbruget af kemikalier og miljøfremmede stoffer i forbindelse med råstofindvinding omfatter primært forbrug af olieprodukter til køretøjer. Håndtering og opbevaring af kemikalier og miljøfremmede stoffer reguleres i råstoftilladelsen.	Ingen kommentarer.
10.6	Affald, genanvendelse	Forhold, der ikke vurderes	Der vurderes ikke at fremkomme væsentlige affaldsmængder i forbindelse med råstofindvindingen. Håndtering og opbevaring reguleres i råstoftilladelsen, mens bortskaffelsen af affaldet reguleres af Høje-Taastrup Kommunes regulativ for erhvervsaffald.	Ingen kommentarer.
11	**Visuel effekt**			

11.1	Arkitektonisk og landskabeligt udtryk	Forhold, der ikke vurderes	Området bliver i dag anvendt til landbrugsformål og landskabet er ikke udpeget til at være bevaringsværdigt i Høje-Taastrup Kommuneplan 2014 /ref. 1/. Råstofindvinding vil ændre det landskabelige udtryk for området, men da området ikke er omfattet af fredninger eller udpeget som bevaringsværdigt, vurderes det ikke at ændringen vil have en væsentlig påvirkning på det landskabelige eller arkitektoniske udtryk.	Områder er jf. Høje Taastrup kommuneplan 2014 udpeget som bevaringsværdigt. Derfor må vurderingen betragtes som fejlagtig. Det bør undersøges og klarlægges i en egentlig miljøundersøgelse, at gravning i det planlagte område ikke udgør en uacceptabel påvirkning af det arkitektoniske og landskabelige udtryk samt er i overenstemmelse med Høje Taastrup kommuneplan 2014.
11.2	Kystnærhedszone	Ikke relevant	Området ligger udenfor kystnærhedszonen /ref. 2/.	Ingen kommentarer.
11.3	Lys og/eller refleksioner	Ikke relevant	Ingen bemærkninger.	Ingen kommentarer.
12	**Socioøkonomiske effekter**			
12.1	Påvirkning af sociale forhold	Ikke relevant	Ingen bemærkninger.	Ingen kommentarer.
12.2	Påvirkning af erhvervsliv	Forhold, der ikke vurderes	Arealet ligger i et område, hvor der ikke tidligere har været råstofindvinding. Anvendelse af arealerne til råstofindvinding vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på erhvervslivet i forhold til den eksisterende situation.	Ingen kommentarer.
12.3	Materielle goder	Forhold, der ikke vurderes	Da der aldrig har været råstofindvinding, vil der ved indvindingen af råstoffer fra arealerne blive tilføjet en ressource til lokalområdet	Huspriser må formodes at falde i indvindingsperiodenr. Hvordan vil det være muligt for husejere at blive kompenseret for dette forhold - idet der er parter som vil have økonomisk vinding ved grusgravning i det pågældende område?

From: Christine Rydstrom
Sent: 12 Jul 2016 18:06:17 +0200
To: Høje-Taastrup Kommune
Cc: CRU-FP-raastoffer;'Guy'
Subject: FW: Vridsløsemagle Gravområde foreslag

Til Høje Tåstrup Kommune:

Jeg videresender herved mail sendt til Region Hovedstaden vedrørende vores store bekymring omkring foreslag til graveområde ved Vridsløsemagle by hvilket vi mener har en væsentlig indvirkning på mange punkter for landsbyen og det omkringliggende miljø.

Vi ser frem til at høre nærmere dels omkring kommunikations processen og inddragelse af borgere samt hvorledes vores indsigelse mod forslaget bliver behandlet. Vi ser også frem til en mere realistisk tidsramme inden partshøringen efter sommerferien som giver mulighed for at læse rapporten nærmere.

Med Venlig Hilsen
Guy Taylor og Christine Rydstrøm

From: Christine Rydstrom [mailto:guychr@gmail.com]
Sent: 09 July 2016 16:45
To: 'raastoffer@regionh.dk' <raastoffer@regionh.dk>
Cc: 'Guy' <guychr@gmail.com>
Subject: Vridsløsemagle Gravområde foreslag

Til Nikolaj Thyssen Dam,

Det forstås at Region Hovedstaden foreslå et område i Vridsløsemagle udlagt til gravområde. Vi er bosiddende i matrikel 1 C (Bartholinstræde 13) som det udlagte område grænser meget tæt op til. Vi har ikke modtaget nogen information omkring dette. Kan det være rigtigt?

Det forstås ligeledes at høringen er meget snart (11 August 2016) – Det virker som en meget kort frist for et forslag der påvirker en hel landsby hvor borger der påvirkes ikke er blevet informeret. Desuden er det ind over en sommerferie periode. Kan høringen udsættes således at borger bliver informeret rettidigt? Vi vil gerne forstå kommunikations processen samt beslutningsprocessen såfremt det er muligt.

Som rapporten beskriver er det klart at forslaget vil have støj og natur gener og påvirke hele landsbyen. At anlægge en grusgrav lige uden for en historisk landsby, med ærkeologiske udgravninger og kulturelle mindesmærker samt dejlig natur, fredede områder og ingen støj vil ændre hele karakteren af landsbyen. Er det i overensstemmelse med målene i lokal planen for byen og området uden for byen?

Anlæggelsen af et graveområde lige for enden af byen vil ikke kun have negative konsekvenser kulturelt men vil i særdeleshed også have negative konsekvenser for naturen og befolkningens sundhed (støv, trafik,forhøjelse af støj niveau, eventuelle affaldsstoffer, øget affald osv) og vi vil gerne gøre kraftige indsigelser mod et sådan foreslag.

Med venlig hilsen og ser frem til at høre nærmere

Guy Taylor og Christine Rydstrøm

Bartholinstræde 13
Vridsløsemagle

From: Christine Rydstrom
Sent: 24 Jul 2016 11:16:54 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: 'Arne Schøller Larsen'
Subject: RE: Vridsløsemagle Gravområde foreslag

Hej Nikolaj,

Mange tak for informationerne omkring processen for partshøringen samt uddybning af miljøscreeningen.

Det nævnes nedenfor at miljøscreeningen har vuderet at der er en række forhold der skal miljøvuderes nærmere før der kan træffes beslutning om arealet skal forslås som graveområde. Efter at have læst screeningsrapporten ser jeg faktisk kun et punkt (ud af de ca 51 punkter der er listet) som er beskrevet som et forhold der bør vuderes nemlig støjen.

Vi mener der er flere forhold der bør vuderes yderligere; for eksempel fortidsminder, kulturarv, arkitektonisk og landssabsmæssige indtryk, fritidsliv, rekreative interesser, planteliv og dyreliv, erhversaffald for bare at næven nogle. Rapporten henviser i mange tilfælde til diverse lovmæssige forhold i råstoftilladelsen. Det vil være rart at få nogle flere informationer om selve råstoftilladelsen; er en ansøgning allerede udarbejdet, eller er der en standard der kan henvises til for at få overblik over de hensyn der tages igennem råstoftilladdelsen som vuderingen af at det er forhold der ikke kræver yderligere vudering er baseret på?

Efter at have læst miljøscreeningen er det ikke helt klart hvem der sponsorere den og hvem den tilsigter (da flere punkter henviser til eksisterende lovforanstaltninger/tilladelser) og vi tænker om der senere vil komme en ny miljøscreening uafhængigt af interesser?

Med venlig hilsen
Guy og Christine

From: k.jarvinen@mail.dk
Sent: 9 Aug 2016 16:15:16 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Råstofplan 2016 Vridsløsemagl. Bartholinstræde15

Mit navn er kim Jarvinen jeg bor Bartholinstræde 15. 2630 Taastrup Vridsløsemagle.

Jeg læser at i har planer og grusgrav 100meter fra min bolig. Dette er jeg meget ked af da dette vil få stor ind virkning på vores indklima/udemiljø da dette ville være umuligt,bare at have vinduer åbne uden at vi skal sidde med høreværn. Dette er ikke noget jeg bare gætter mig til, da jeg selv driver entreprenør firma og ved hvormeget lastbiler og entreprenørmaskiner støjer og støver selv om man vander køreveje.

Der ud over har vi et meget stort bestand af vildt lige uden fra vores dør, som jeg dagligt sidder og følger, alt dette vil jo forsvinde og aldrig komme igen. Der ud over er der jo alle fugle og flagermus som også lever med rundt om min ejendom.

Nu går jeg også meget op i vores fortid og ved lige ude på marken er der en masse geologiske interesseområder tilbage fra da Ole Rømer som den første brugte stjernerne til at kortlægge vores stjerne billed. Der er nogle ting som stadig ikke er fundet i nu, nogle af disse er midt i den mulige grusgrav.

Jeg håber at i vil tage nogle af disse ting op til overvejelse og ligge den mulige grusgrav i et andet område hvor det ikke vil have så stor indvirkning på menesker og dyr.

Med venlig hilsen

Kim Jarvinen
Bartholinstræde 15
2630 Taastrup Vridsløsemagle

10. August 2016

Til
Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

Fra
Ejerne af matrikel 15b
Søren Andersen og Lone Worm Andersen
Ole Rømers Vej 44
2630 Tåstrup

Høringssvar og bemærkninger til "Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle".

Indledende bemærkninger
Som ejere af en ejendom, der ligger umiddelbart op til det foreslåede graveområde "Vridsløsemagle" fremsender vi hermed, som part i sagen, vores høringssvar og bemærkninger til miljøscreeningen gennemført af NIRAS.

I forhold til formålet er vi følgende bemærkninger:

1. I NIRAS (side 1) skrives at der tages udgangspunkt i "det brede miljøbegreb". Da der ikke angives hvad dette dækker over, lægger vi således følgende betydning til grund for vores høringssvar: **Miljø omfatter i den brede forstand sociale, sundheds- og trivselsmæssige, kulturhistoriske, landskabelige, trafikale og naturmæssige forhold.**

Bemærkninger vedrørende relevante forhold som ikke er nævnt i NIRAS

Uagtet at NIRAS dækker mange forhold, er der forhold med relevans for miljøscreeningen, som ikke er nævnt i rapporten. Det drejer sig fesk. om Rømershøj almene vandværk, Snubbekors almene vandværk, Det fredede Pilenborg-område, og eksistensen af kloak og vandledninger i matrikel 2a.

Rømershøj vandværk
På matrikel 15f (Ole Rømers Vej 52) ligger Rømershøj almene vandværk. Vandværket har eksisteret og været i drift mindst siden 1960, hvor det første hus er opført på matrikel 15. Vandværket betjener de 11 husstande beliggende matrikel 15b – 15m, og behandles i alle offentlige sammenhænge, præcist som alle andre almene vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet – dette bør således også ske i denne sammenhæng. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet . Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til en række bemærkninger:

2. Vandværksforeningen for Rømershøj almene vandværk er ikke inviteret til at afgive behørigt høringssvar. Vi mener at vandværksforeningen bør høres i sagen, idet påvirkning af vandforsyning og vandkvalitet er en væsentlig del af en miljøvurdering (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9), for at miljøvurderingen kan foretages. Ikke mindst fordi Vandværket i alle andre offentlige sammenhænge behandles efter samme regler som andre store almene vandværker med mere end 10 hustande tilkoblet – fx Snubbekors almene vandværk. Vandværksforeningens formand er Jesper Starup-Hansen, Ole Rømers Vej 60.
3. På matrikel 15f, hvor Rømershøj vandværk er placeret, kan vi oplyse at dybden af boringen er omkring 20 meter**.** Desuden er det i nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag dokumenteret at vandtilstrømningen til boringen kommer (ca. nordfra), og således ned gennem grunden Ole Rømers Vej 52, og videre ud i det foreslåede graveområde. Således ligger boringen mindre end 50 meter fra det foreslåede graveområde (jf http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091: "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") - jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil grave 2-10 meter overjord af

og derefter grave efter sand, mener vi at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at vi derfor mister vores vandforsyning eller på anden vis får påvirket vores vandforsyning (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter vores mening, undersøges og vurderes grundigt, idet vi mener at den nordlige grænse for grusgraven bør flyttes ca. 250 meter mod syd for at overholde 300-meters grænsen, og at der formentlig også bør flyttes på andre grænser ifht boringer. Det bør også bemærkes at NIRAS nævner boringer på de 2 ejendomme, der ligger indenfor det foreslåede graveområde, og at disse således ikke ligger 300 meter fra graveriet.

Snubbekors almene vandværk

På adressen Snubbekorsvej 24 ligger det kommunale/regionale Snubbekors almene vandværk, som har været i drift siden 2008. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet . Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til følgende bemærkning:

4. Vi ved fra høringer omkring Snubbekors almene vandværk, at dette pumper omkring 1,3 millioner kubikmeter vand årligt, og forsyner både borgere i Høje Tåstrup kommune og region hovedstaden med vand. Desuden ved vi at vandtilstrømningen fra nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag til boringen kommer ca nordøst fra og videre ud i det foreslåede graveområde. Vi mener også at indtil flere af vandværkets boringer er placeret indenfor den 300 meters grænse anbefalet af Danmarks Naturfredningsforening (http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091: "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") – jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil grave 2-10 meter overjord af og derefter grave efter sand, mener vi at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at mange borgere derfor mister vandforsyning eller på anden vis får påvirket vandforsyningen (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter vores mening, undersøges og vurderes grundigt. (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer)

Det fredede Pilenborg-område

5. I 1989 blev det område der udgøres af Matrikel 2c fredet af Fredningsnævnet for Københavns Amtsrådskreds. Uagtet denne fredning, er dette ikke indtegnet i NIAS kort figur 7 side 5. Denne fredning og betydningen af den i forbindelse med det foreslåede graveområde, bør efter vores mening vurderes.

Kloak og offentlige vandledninger i matrikel 2a

6. Kloakrør for husene beliggende Ole Rømers Vej, matrikel 15b – 15m, er placeret i nordenden af matrikel 2a. Ligeledes er offentlige vandledninger til Vridsløsemagle landsby, Kroppedal Museum og den samlede bebyggelse på Ole Rømers Vej, placeret i hhv. den nordlige ende samt den østlige side af matrikel 2a. Uagtet placeringerne i matrikel 2a, hvor hoveddelen af det foreslåede graveområde befinder sig, er disse forhold ikke medtaget i NIAS. Vi mener at effekten på disse rør og ledninger bør vurderes i miljøscreeningen, idet konsekvenserne af brud er alvorlige for både det fysiske miljø og beboerne.

Bemærkninger vedrørende "Befolkning og sundhed" (NIRAS side 6 - 7)

Ad Sundhedstilstand:

7. Som det første punkt under befolkning og sundhed angives at *indendørs* støjpåvirkning er et forhold, der bør vurderes, og det beskrives at det foreslåede graveområde både med øst og nord grænser lige op til samlet bebyggelse, til landbyen Vridsløsemagle, samt 3 enkeltstående ejendomme. Der skrives endvidere, at en grusgrav vil kunne øge støjbelastning i forhold til disse beboelser, og at miljøstyrelsens grænseværdier således skal overholdes. Der skrives imidlertid intet om den *udendørs støjpåvirkning***.** Da vi alle har relativt store grunde, haver og køkkenhaver som benyttes flittigt og som vender mod den foreslåede grusgrav, mener vi at beboernes muligheder for at kunne opholde sig rekreativt på egen grund uden at være generet af støj udgør en væsentlig

total afdet holig sociale nærmiljø. Hvis der kun vurderes indendørs støjniveau, kan dette betyde at vi alle tvinges til at opholde os inden døre, hvilket er at betragte som et yderst alvorligt forhold. Vi mener derfor at den udendørs støj bør være genstand for en særdeles grundig og uvildig vurdering i forhold til hvad der kan betragtes som rimeligt i et landsby-beboelsesområde.

I dokumentet Administration af råstofloven. En vejledning til regioner og kommuner fra juni, 2007 (jf. http://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/vejledningendeligjuli1.pdf) skrives side 55 og 56 *"I forbindelse med indvindingsvirksomheden anvendes der normalt en række maskiner og anlæg, som fremkalder en ikke ubetydelig støj, der vil kunne påføre de omboende gener"* og desuden *" Der bør også skelnes mellem støj, som stammer fra selve indvindingsaktiviteten, og støj i forbindelse med bearbejdning af de indvundne materialer. Det vil ofte være såvel teknisk som økonomisk muligt at foretage en væsentlig reduktion af støjen fra materialebearbejdningen. Selv om bearbejdningen sker ved indvindingsstedet, bør der således ikke accepteres en kraftigere støjpåvirkning af omgivelserne, end hvis bearbejdningen havde fundet sted på en anden lokalitet"*. Det er dokumenteret at "personer der udsættes for kontinuerlig støj påvirkes negativt og dør tidligere" – jf. for eksempel http://www.amo-uddannelse.dk/stoj1/, https://ing.dk/artikel/vejstoj-draeber-fortsat-hundredvis-om-aret-110129 og http://www.tv2fyn.dk/artikel/stoej-stresser-og-kan-draebe samt forskning i samme forhold (fx Kehlberg, 1990). Da der således er evidens for (og langt mere omfattende end hvad der er refereret til her) at påført mekanisk og konstant støj er skadelig, og at omfanget af de negative effekter varierer fra person til person, og samtidigt er mindst 7 personer i husene beliggende matrikel 15b – 15m, der er pensionerede eller af anden grund opholder sig i deres hjem på hverdage. Yderligere 2 personer (mindst) arbejder ofte hjemme i hverdage, mener vi at støj, såvel indendørs som udendørs, bør vurderes særskilt og betragtes som et yderst alvorligt miljøproblem. Bemærk at dette også bør tages i betragtning ifht børnehaven Stjernehøj, hvor børnene jo netop opholder sig i dagtimerne.

At støv er usundt behøver ingen argumentation eller dokumentation. Og at en grusgrav støver, må også betragtes som elementært, dels at vi bor på en lille høj med udsigt over det foreslåede graveområde, hvor vinden altid forstærkes af denne højdeforskel og det således altid blæser lidt "på toppen". Desuden er det vores erfaring gennem de sidste mange år, at vinden i hvad vi vurderer som ca. 75 % af tiden kommer i retning fra det foreslåede graveområde (sydvest og vest). Det der således klart, at støv fra grusgraven vil ende, ikke bare på vores grunde, men også i vores huse, idet åbne vinduer, udluftningskanaler mv. vil få støv ind i husene. Man kan argumenter at vi så må lukke vinduerne. Men de fleste af os har, qua den smukke panorama-udsigt over åbne marker, naturligvis panorama-vinduer med syd/sydvest (det foreslåede graveområde) og således behov for at åbne, idet der bliver ganske varmt i husene ellers. At støvet ender i husene kan vi dokumentere, idet vi altid er nødt til at lukke helt til, når marken høstes, idet dette støv, selv på en dage med kun en let brise, ender ved husene.

Bemærkninger vedrørende "Biologisk mangfoldighed" (NIRAS side 7-8)

Ad Spredningskorridorer, naturbeskyttelse og vandhuller

Danmarks naturfredningsforening angiver på deres hjemmeside at " Indvinding af råstoffer på land indebærer en bortgravning af landskabet. Det er derfor helt afgørende, at udpegningen af graveområder sker uden for beskyttede og værdifulde landskaber, og at den respekterer kommuneplanens udpegninger. Regionerne har ikke kompetencen til at vurdere disse forhold, og derfor oplever vi somme tider, at de udpeger naturskønne områder eller smukke landskaber som graveområder eller råstofinteresseområder" (jf. http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091). Dette giver således anledning til at bemærke følgende:

8. Vi mener der bør vurderes og redegøres for hvorledes det kan lade sig gøre at anlægge en grusgrav samtidigt med at der ikke berøres spredningskorridoren, 2 fredede vandhuller, 2 fortidsmindebeskyttelseszoner, 2 beskyttede diger, 1 stort udpeget kulturarvsområde samt de 2 ejendomme beliggende inden for det foreslåede graveområde (jf. også punkt 6 omkring det fredede område, som ikke er med i NIAS). Vi finder det ikke overbevisende at anlægge en grusgrav rundt om så mange "forhindringer", idet det fremgår af NIRAS at: spredningskorridoren reduceres med 1/3 og at dette skal kompenseres, at fortidsminderne er beskyttede, at digerne er beskyttede, osv.– fx ved vi at fortidsminderne er flittigt besøgte, at der er hjorteflokke der passerer gennem det foreslåede graveområde 2 gange dagligt, at området bebos af en større flok agerhøns – en fugleart der har været i kraftig tilbagegang i Danmark, og således har været genstand for genoprettelses osv.

9. Vi mener desuden at det er en mangel, at der ikke skal vurderes i forhold til museumslovens §25 og foretages en arkæologisk forundersøgelse af hele det foreslåede graveområde, da dette befinder sig i et område med en relativt høj koncentration af vikingetids- og tidligere fund. Dette mener vi således bør finde sted og deraf naturligt også indgå i miljøvurderingen. Dette dog kun i det tilfælde, at regionen ser bort fra Kroppedals museums frarådning om at grave i netop dette område pga. yderst begrundede formodninger om tilstedeværelse af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det foreslåede graveområde (jf. Kroppedal Museums svar i forbindelse med scoping, dateret 3. december 2015 ved Museumsinspektør Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen).

Bemærkninger vedrørende "trafik" (NIRAS side 10-11)
Det angives i NIRAS at området vil kunne blive belastet af øget trafik, støj og ændrede sikkerhedsforhold, men at dette ikke er forhold der bør vurderes. Dette mener vi er forkert. Den øgede trafikbelastning vil være ganske betragtelig, da der næsten ingen trafik er i området pt. Det vil udgøres af tung Diesel trafik, som både forurener og støjer – dette skal desuden kobles til tidligere bemærkninger omkring sundhed og udsatte grupper. Der til skal lægges, at der er meget cykeltrafik i området og ingen cykelstier, idet mange mennesker dagligt cykler ud i de omkringliggende haveforeninger, der cykles til skole og arbejde og et større antal cykelhold og motionister anvender Snubbekorsvej og Ole Rømers Vej til træning. Der er desuden en betragtelig hestetrafik på begge disse veje. Alt sammen et lokalliv som ikke er foreneligt med tung lastbilstrafik. Vi mener derfor at der både tilføres sundhedsskadelige effekter og desuden højnes risikoen for ulykker betragteligt. Dette bør således vurderes og betragtes som et alvorligt forhold.

Bemærkninger til socioøkonomiske effekter (NIRAS side 13)
Vi har følgende 3 bemærkninger til de socioøkonomiske effekter som de angives:

10. Først skrives det, at der ikke tidligere har været råstofindvinding i området. Dette er ikke korrekt og der bør gennemføres mere tilbundsgående undersøgelser af dette forhold. Der bor folk i området som kan huske at der tidligere har været grusgrav i det foreslåede graveområde.
11. Der er i NIAS ingen bemærkninger til sociale forhold og det angives at lokalområdet vil blive tilført ressourcer. Det mener vi ikke er korrekt, men at vi bliver "tilført" gener og særdeles negative effekter på de boligsociale forhold – jf. alle de tidligere punkter samt de 2 afsluttende punkter. Dette bør således undersøges blandt lokalbefolkningen

Med venlig hilsen

Søren Andersen og Lone Worm Andersen
Ole Rømers Vej 44
2630 Tåstrup.

From: Marlies Poulsen
Sent: 9 Aug 2016 12:07:31 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar til Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle

9. August 2016

Til

Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden

Kongens Vænge 2

3400 Hillerød

Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

Fra

Ejerne af matrikel 15e

Marlies & Jan Poulsen

Ole Rømers Vej 48

2630 Tåstrup

Høringssvar og bemærkninger i forhold til "Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle" dateret 6. juli 2016, Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden

****

Som ejere af en ejendom, der ligger umiddelbart op til det foreslåede graveområde "Vridsløsemagle" fremsender vi hermed som part i sagen vores høringssvar, som

består af 1) høringssvar fra Vridsløsemagle Bylaug ved oldermand Christian Thomsen (2 vedhæftede filer) og 2) yderligere bemærkninger, som er følgende:

1. Der mangler en vurdering af, om det overhovedet er hensigtsmæssigt at lægge et område ud til graveområde, hvor råstofforekomsten er beskrevet som værende af ringe kvalitet og liggende langt under overfladejord (https://www.regionh.dk/til-fagfolk/miljoe/raastoffer/Publikationer-om-raastoffer/Documents/Kortl%C3%A6gning%20af%20interesseomr%C3%A5der/Vridsl%C3%B8semagle%20interesseomr%C3%A5de%202016.pdf) samtidig med at indvindingen medfører store miljømæssige gener/risici som beskrevet i bilag 1.

2. Vi betvivler, at det vil være muligt at begrænse støjpåvirkningen svarende til gældende regler (se bylaugets svar under støj) ved en eventuel gravetillladelse, da der her på matriklen er særlige faktorer i form af højdeforskel ift. graveområdet og vindforhold, der medfører at støjen bliver flyttet fra graveområdet op mod ejendommen. Dvs. at støjen ikke bliver reduceret i decibel/meter, som ellers ville være forventeligt og som man ellers plejer at vurdere den slags ud fra. Som en yderligere forværrende faktor hører vi fra andre, som bor i nærheden af en grusgrav, at regulativer ikke bliver overholdt. Indvindingen fortsætter og der mangler sanktionsmulighede

3. Vi mener, at vi personligt vil risikere at vores helbredstilstand vil blive påvirket i negativ retning ivæsentlig grad pga. støj og støv og da det vil blive meget svært at opnå den rekreation på matriklen, som er nødvendig for at vi kan udføre vores arbejde. Én beboer er sygeplejerske og arbejder med døende mennesker på hospice, som medfører arbejde på alle tidspunkter af døgnet og derfor behov for rekreation på alle tider af døgnet. Ydermere er arbejde på hospice mere psykisk belastende end almindeligt sygeplejerskearbejde. For nærværende opnås rekreationen særligt ved udendørs ophold med fred og ro i haven, ved de naturskønne omgivelser og vores udsigt ud over samme. En anden beboer er IT konsulent og arbejder ofte hjemme. Han har tidligere været sygemeldt pga. stress og har også brug for fred og ro for at opnå samme rekreation.

4. Andre husejere har ved salgsprisvurdring fra ejendomsmægler dokumenteret en væsentlig værdiforringelse. Da vores hus ligger højt på grunden og vi har panoramavinduer, er udsigten en betydelig faktor for værdien af huset. En grusgrav vil ikke alene ødelægge udsigten, men den vil påføre store gener. Ejendommens værdi vil derfor falde dramatisk. Samtidig vil entreprenøren, der søger gravetilladelsen og lodsejeren, der sælger den, tjene betragteligt på råstofudvindingen. Der er ikke bare tale om en almennyttig installation som f.eks. anlæggelsen af en motorvej. Vi mener derfor, at vi bør kompenseres for vores værditab.

5. Vores ejendom er en af elleve husstande, der bliver forsynet af lokalt vandværk Rømershøj Vandværk. Flere af vores vandværks beboere husker problemer ved den gamle grusgrav i interesseområdet. Selv om graveområdet kun var på 9 ha og det befandt sig betydeligt længere væk fra boringen end det

nuværende interesseområde, så forsvandt vandet fra boringen. Man blev nødt til at bore meget dybere for at få vand igen. Selv om entreprenør bliver pålagt ansvar for at sørge for vand, så bærer beboerne en betydelig risiko for gener på kort og lang sigt. På kort sigt kan det være en ustabil vandforsyning. På lang sigt kan det være en ringere vandkvalitet end den nuværende.

Send venligst bekræftelse på modtagelse af denne mail.

Med venlig hilsen

Jan & Marlies Poulsen
Ole Rømers Vej 48
2630 Tåstrup

Til
Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

9. August 2016

Fra
Ejer af matrikel 15e
Annemarie Knudsen
Ole Rømers Vej 50
2630 Tåstrup

Høringssvar og bemærkninger i forhold til "Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle" dateret 6. juli 2016, Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
****

Indledende bemærkninger
Som ejer af en ejendom, der ligger umiddelbart op til det foreslåede graveområde "Vridsløsemagle" fremsender jeg hermed som part i sagen mit høringssvar og bemærkninger til miljøscreeningen gennemført af NIRAS.

Høringssvaret og bemærkningerne er organiseret ifht rækkefølgen af punkterne i miljøscreeningen. Dette er udelukkende valg for at gøre høringssvaret så let tilgængeligt som muligt, og rækkefølgen relaterer sig således på ingen måde til **vigtigheden** af mine bemærkninger – disse kan betragtes som lige vigtige. Dette betyder også, at der forekommer en del gentagelser og tilbagehenvisninger, hvilket vi naturligvis beklager.

Miljøscreeningen har ifølge fremsendte rapport fra NIRAS (side 1; herefter NIRAS) "til formål at afklare hvilke miljøparametre, der vurderes at kunne blive påvirket væsentligt hvis det nye område optages i Råstofplan 2016", og det kan "forventes at kunne udløse en så væsentligt indvirkning på miljøet, at det udløser krav om en miljøvurdering i henhold til" lov om miljøvurdering af planer og programmer.

I forhold til formålet er vi følgende bemærkninger:
1. I NIRAS (side 1) skrives at der tages udgangspunkt i "det brede miljøbegreb". Da der ikke angives hvad dette dækker over, lægger vi således følgende betydning til grund for mit høringssvar: **Miljø omfatter i den brede forstand sociale, sundheds- og trivselsmæssige, kulturhistoriske, landskabelige, trafikale og naturmæssige forhold**.
2. I NIRAS (side 1) skrives at der er foretaget "en scoping" og at denne er sendt i hørings hos relevante myndigheder. Vi mener ikke at det kan forventes at almindelige borgere ved hvad en scoping er eller hvem de relevante myndigheder er i den forbindelse, og vi mener derfor det er relevant at alle involverede høringsparter oplyses om disse forhold.

Bemærkninger vedrørende relevante forhold som ikke er nævnt i NIRAS
Uagtet at NIRAS dækker mange forhold, er der 3 forhold med relevans for miljøscreeningen, som ikke er nævnt i rapporten. Det drejer sig om eksistensen af Rømershøj almene vandværk, eksistensen af Snubbekors almene vandværk, og endelig eksistensen af udflytterbørnehaven Stjernehøj.

<u>Rømershøj vandværk</u>
På nabogrunden til matrikel 15e (Ole Rømers Vej 50) ligger Rømershøj almene vandværk. Vandværket har eksisteret og været i drift mindst siden 1960, hvor det første hus er opført på matrikel 15. Vandværket betjener de 11 husstande beliggende matrikel 15b – 15m, og behandles i alle offentlige sammenhænge

sammenhænge præcist som alle andre almene vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet – dette bør således også ske i denne sammenhæng. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer). Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til en række bemærkninger:

3. Vandværksforeningen for Rømershøj almene vandværk er ikke inviteret til at afgive behørigt høringssvar. Jeg mener at vandværksforeningen bør høres i sagen, idet påvirkning af vandforsyning og vandkvalitet er en væsentlig del af en miljøvurdering (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9), for at miljøvurderingen kan foretages. Ikke mindst fordi Vandværket i alle andre offentlige sammenhænge behandles efter samme regler som andre store almene vandværker med mere end 10 hustande tilkoblet – fx Snubbekors almene vandværk. Vandværksforeningens formand er Jesper Starup-Hansen, Ole Rømers Vej 60.
4. Fra ejerne af matrikel 15f, hvor Rømershøj vandværk er placeret, er jeg oplyst om at dybden af boringen er omkring meter**.** Desuden er det i nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag dokumenteret at vandtilstrømningen til boringen kommer (ca nordfra), og således ned gennem matrikel 15f, og videre ud i det foreslåede graveområde. Således ligger boringen mindre end 50 meter fra det foreslåede graveområde (jf http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091: "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") - jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil grave 2-10 meter overjord af og derefter grave efter sand, mener jeg at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at jeg derfor mister min vandforsyning eller på anden vis får påvirket min vandforsyning (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter min mening, undersøges og vurderes grundigt, idet jeg mener at den nordlige grænse for grusgraven bør flyttes ca. 250 meter mod syd for at overholde 300-meters grænsen, og at der formentlig også bør flyttes på andre grænser ifht boringer (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer). Det bør også bemærkes at NIRAS nævner boringer på de 2 ejendomme, der ligger indenfor det foreslåede graveområde, og at disse således ikke ligger 300 meter fra graveriet.

Snubbekors almene vandværk

På adressen Snubbekorsvej 24 ligger det kommunale/regionale Snubbekors almene vandværk, som har været i drift siden 2008. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer). Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til følgende bemærkning:

5. Jeg ved fra høringer omkring Snubbekors almene vandværk, at dette pumper omkring 1,3 millioner kubikmeter vand årligt, og forsyner både borgere i Høje Tåstrup kommune og region hovedstaden med vand. Desuden ved vi at vandtilstrømningen fra nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag til boringen kommer ca nordøst fra og videre ud i det foreslåede graveområde. Jeg mener også at indtil flere af vandværkets boringer er placeret indenfor den 300 meters grænse anbefalet af Danmarks Naturfredningsforening (http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091: "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") – jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil grave 2-10 meter overjord af og derefter grave efter sand, mener jeg at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at mange borgere derfor mister vandforsyning eller på anden vis får påvirket vandforsyningen (jf. NIRAS punkterne under overskriften

"vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter min mening, undersøges og vurderes grundigt. (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer)

Udflytterbørnehaven Stjernehøj

På adressen Kroppedal Alle 1 ligger udflytterbørnehaven Stjernehøj, mindre end 50 meter fra det foreslåede graveområde. Jeg ved ikke hvor mange år børnehaven har eksisteret. Dette uagtet, er børnehaven ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til følgende bemærkning:

6. Børn i en udflytterbørnehave er per definition bør som transporteres ud af byen og ud på landet/skoven for at kunne opholde sig mere udendørs i rolige og mindre forurenede omgivelser. Med en grusgrav med støj og støvgener samt øget tung og forurenende diesel trafik placeret umiddelbart op af børnehaven areal, og da børn beviseligt er langt mere påvirkelige af forurening grundet deres størrelse og stadige udvikling (jf. for eksempel forskning af Professor Phillippe Grandjean samt anden miljømedicinsk og epidemiologisk forskning), mener jeg at det er relevant i denne sammen at betragte børnene som særligt sårbare (jf. NIRAS punkterne "befolkning og sundhed", særligt "sårbare grupper" side 6). Dette mener jeg er et yderst alvorligt forhold, da konsekvenserne er livslange for børnene. Jeg mener derfor, at dette forhold særskilt bør vurderes som del af en mere omfattende miljøvurdering og den påtænkte grusgrav konsekvenser for børnene.

Bemærkninger vedrørende "Befolkning og sundhed" (NIRAS side 6 - 7)

Ad Sundhedstilstand:

7. Det er dokumenteret at "personer der udsættes for kontinuerlig støj påvirkes negativt og dør tidligere" – jf. for eksempel http://www.amo-uddannelse.dk/stoj1/, https://ing.dk/artikel/vejstoj-draeber-fortsat-hundredvis-om-aret-110129 og http://www.tv2fyn.dk/artikel/stoej-stresser-og-kan-draebe samt forskning i samme forhold (fx Kehlberg, 1990). Da der således er evidens for (og langt mere omfattende end hvad der er refereret til her) at påført mekanisk og konstant støj er skadelig, og at omfanget af de negative effekter varierer fra person til person, og samtidigt er er mindst 7 personer i husene beliggende matrikel 15b – 15m, der er pensionerede eller af anden grund opholder sig i deres hjem på hverdage. Yderligere 2 personer (mindst) arbejder ofte hjemme i hverdage, mener jeg at dette bør vurderes særskilt og betragtes som et yderst alvorligt miljøproblem. Bemærk at dette også bør tages i betragtning ifht børnehaven Stjernehøj, hor børnene jo netop opholder sig i dagtimerne. (jf. vedlagte Bilag A2: Artikel om effekterne af støj) Dette bør sammen punkt 8 betragtes som yderst alvorlige punkter – jf. også punkt 8 omkring vind, da denne vil forværre støjgenerne, se også Bilag D fra Danmarks Vindmølleforening, hvor det vises at det er muligt at dokumenter vindretning .

8. At støv er usundt behøver ingen argumentation eller dokumentation. Og at en grusgrav støver må også betragtes som elementært (jf. dog alligevel Bilag B om naboer til grusgraves erfaringer med støv, samt Bilag C som viser at der er et så stort behov for foranstaltninger til at begrænse støv fra grusgrave, at der er udviklet metoder). At vi alle vil være i samme situation som de personer der udtaler sig i Bilag B, fremstår desværre kun alt for tydeligt for os, idet vi bor på en lille høj med udsigt over det foreslåede graveområde, hvor vinden altid forstærkes af denne højdeforskel og det således altid blæser lidt "på toppen". Desuden er det min erfaring gennem de sidste mange år, at vinden i hvad jeg vurderer som ca. 75% af tiden kommer i retning fra det foreslåede graveområde (syd, sydvest og vest). Det der således klart, at støv fra grusgraven vil ende, ikke bare på vores grunde, men også i vores huse, idet åbne vinduer, udluftningskanaler mv. vil få støv ind i husene. Man kan argumenter at vi så må lukke vinduerne. Men de fleste af os har, qua den smukke panorama-udsigt over åbne marker, naturligvis panorama-vinduer med syd/sydvest (det foreslåede graveområde) og således behov for at åbne, idet der bliver ganske varmt i husene ellers. At støvet ender i husene kan vi dokumentere, idet vi alle altid er nødt til at lukke helt til, når marken høstes, idet dette støv, selv på en dage med kun en let brise, ender ved husene. Dette bør vurderes og sammen med punkt 7 betragtes som yderst alvorlige punkter – jf. Bilag D fra Danmarks Vindmølleforening, hvor det vises at det er muligt at dokumentere vindretning .

Bemærkninger vedrørende "Biologisk mangfoldighed" (NIRAS side 7-8)
Ad Spredningskorridorer, naturbeskyttelse og vandhuller
Danmarks naturfredningsforening angiver på deres hjemmeside at " Indvinding af råstoffer på land indebærer en bortgravning af landskabet. Det er derfor helt afgørende, at udpegningen af graveområder sker uden for beskyttede og værdifulde landskaber, og at den respekterer kommuneplanens udpegninger. Regionerne har ikke kompetencen til at vurdere disse forhold, og derfor oplever vi somme tider, at de udpeger naturskønne områder eller smukke landskaber som graveområder eller råstofinteresseområder" (jf. http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091). Dette giver således anledning til at bemærke følgende:

9. Jeg mener det bør vurderes og redegøres for hvorledes det kan lade sig gøre at anlægge en grusgrav samtidigt med at der ikke berøres spredningskorridoren, 2 fredede vandhuller, 2 fortidsmindebeskyttelseszoner, 2 beskyttede diger, 1 stort udpeget kulturarvsområde samt de 2 ejendomme beliggende inden for det foreslåede graveområde. Jeg finder det ikke overbevisende at anlægge en grusgrav rundt om så mange "forhindringer", idet det fremgår af NIRAS at: spredningskorridoren reduceres med 1/3 og at dette skal kompenseres, at fortidsminderne er beskyttede, at digerne er beskyttede, osv.– fx ved jeg at der er hjorteflokke der passerer gennem det foreslåede graveområde 2 gange dagligt, at fortidsminderne er flittigt besøgte, osv.
10. Jeg mener desuden at det er en mangel at der ikke skal vurderes i forhold til museumslovens §25 og foretages en arkæologisk forundersøgelse af hele det foreslåede graveområde, da dette befinder sig i et område med en relativt høj koncentration af vikingetids- og tidligere fund. Dette mener jeg således bør finde sted og deraf naturligt også indgå i miljøvurderingen. Dette dog kun i det tilfælde, at regionen ser bort fra Kroppedals museums frarådning om at grave i netop dette område pga yderst begrundede formodninger om tilstedeværelse af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det foreslåede graveområde (jf. Kroppedal Museums svar i forbindelse med scoping, dateret 3 december 2015 ved Museumsinspektør Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen).

Bemærkninger vedrørende "trafik" (NIRAS side 10-11)
Det angives i NIRAS at området vil kunne blive belastet af øget trafik, støj og ændrede sikkerhedsforhold, men at dette ikke er forhold der bør vurderes. Dette mener jeg er forkert. Den øgede trafikbelastning vil være ganske betragtelig, da der næsten ingen trafik er i området pt. Det vil udgøres af tung Diesel trafik, som både forurener og støjer – dette skal desuden kobles til tidligere bemærkninger omkring sundhed og udsatte grupper. Der til skal lægges, at der er meget cykeltrafik i området og ingen cykelstier, idet mange mennesker dagligt cykler ud i de omkringliggende haveforeninger, der cykles til skole og arbejde og et større antal cykelhold og motionister anvender Snubbekorsvej og Ole Rømers Vej til træning. Der er desuden en betragtelig hestetrafik på begge disse veje. Alt sammen et lokalliv som ikke er foreneligt med tung lastbilstrafik. Jeg mener derfor at der både tilføres sundhedsskadelige effekter og desuden højnes risikoen for ulykker betragteligt. Dette bør således vurderes og betragtes som et alvorligt forhold.

Bemærkninger til socioøkonomiske effekter (NIRAS side 13)
jeg har følgende 3 bemærkninger til de socioøkonomiske effekter som de angives:

11. først skrives det at der ikke tidligere har været råstofindvinding i området. Dette er ikke korrekt og der bør gennemføres mere tilbundsgående undersøgelser af dette forhold. Der bor folk i området som kan huske at der har været en grusgrav i det foreslåede graveområde.
12. Der er i NIAS ingen bemærkninger til sociale forhold og det angives at lokalområdet vil blive tilført ressourcer. Det mener jeg ikke er korrekt, men at vi blive "tilført" gener og særdeles negative effekter på de boligsociale forhold – jf. alle de tidligere punkter samt de 2 afsluttende punkter. Dette bør således undersøges blandt lokalbefolkningen

Bemærkninger vedrørende "landskab og jordbund" (NIRAS side 8-9) samt den personlige værdi for ejendommens beboere

Ad landskabelig værdi samt personlig værdi

13. Det angives at det foreslåede graveområde ikke har nogen landskabelig værdi. Det mener jeg ikke er korrekt, da det har stor værdi for de som bor her og de som bruger området rekreativt. Jeg bebor således ejendommen Ole Rømers Vej 50 pga de rolige omgivelser samt panoramaudsigten over åbne marker, netop for at kunne nyde roen og omgivelserne i min pensionisttilværelse med meget hjemmeliv.
14. På det mere personlige plan, hvilket dog også er et miljø-spørgsmål qua det brede miljøbegreb, der anvendes, må jeg desværre også konstatere at værdien af både min ejendom formentlig vil falde betragteligt i værdi, og at jeg således reelt er i fare for at blive stavnsbundet – både pga fald i værdi og fordi huset vil blive usælgeligt. Den lokale ejendomsmægler har vurderet at ejendommen Ole Rømers Vej 52 vil være 4-500.000 mindre værd ved tab af udsigt. Dertil skal lægges det yderligere værditab som vil være konsekvensen af støv, støj, vibrations og andre gener ved anlæg af grusgrav – et tab som ikke kan sættes pt., men som må antages at være af mindst samme størrelsesorden som værdiforringelsen grundet tab af udsigt. Der er al grund til at antage at det samme forhold gør sig gældende for min ejendom Ole Rømers Vej 50. Jeg ser således gerne, at Regionen også forholder sig til dette og vurderer disse forhold, og for så vidt at grusgraven etableres afgiver tilbud i at opkøbe min ejendom til den vurderede værdi uden grusgrav, således at det er Regionen, der kommer til at afholde tabet ved ikke at kunne videresælge ejendommen og ikke mig. (Jf. den dokumentation som allerede er fremsendt af nabo, Ole Rømers Vej 52 i forbindelse med deres høringssvar).

Vedlagte bilag:
Bilag A1: kortlægning af grundvandressourcer
Bilag A2: Artikel om effekterne af støj
Bilag B: Om naboer til grusgraves erfaringer med støv
Bilag C: FORCE Technology om behov for foranstaltninger til at begrænse støv fra grusgrave
Bilag D: Danmarks Vindmølleforening, hvor det vises at det er muligt at dokumenter vindretning

Med venlig hilsen
Annemarie Knudsen

Annemarie Knudsen
Ole Rømers Vej 50
2630 Tåstrup

Bemærk, at dette høringssvar er fremsendt på mine vegne af min Nabo i nummer 52, Tine Nielsen. Dette skyldes at jeg er frameldt digital post og derfor ikke har en e-boks, og heller ikke har hverken internet eller email. Jeg skal således også udbede mig at al korrespondance til mig i denne sag fremsendes på papir via almindelig post – således også kvitteringen for mit høringssvar og samlingen af indkomne høringssvar, som part i sagen.

TAASTRUP NORD INDSATSOMRÅDE (1B)

KORTLÆGNING AF GRUNDVANDSRESSOURCENS BESKYTTELSE OG TRUSLER SAMT ANBEFALINGER TIL INDSATS

RESUMÉRAPPORT

Rekvirent:

KØBENHAVNS AMT
Københavns Amt
Teknisk Forvaltning
Stationsparken 27
2600 Glostrup
Telefon 43 22 22 22
Telefax 43 22 26 99

Rådgiver:

HEDESELSKABET
Hedeselskabet
Miljø og Energi as
Ringstedvej 20
4000 Roskilde
Telefon 46 30 03 10
Telefax 46 30 03 11

Udgivet September 2005

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 INDLEDNING 1

2 TAASTRUP NORD INDSATSOMRÅDE 2

3 OVERORDNET GEOLOGI 4

4 HYDROGEOLOGI 6

5 GRUNDVANDSKEMI 9

6 NITRATSÅRBARE OMRÅDER OG NITRATUDVASKNING 10

7 GENNEMGANG AF VANDVÆRKER OG KILDEPLADSER 12
7.1 Klovtofte Vandværk 12
7.2 Snubbekorsgaard kildeplads 14
7.3 Vridsløselille Vandværk 16
7.4 Vestskoven Kildeplads 18
7.5 Risby og Rømershøj vandværker 20
7.6 St. Vejleå Kildeplads 22

1 INDLEDNING

Høje-Taastrup Kommune samt store dele af nabokommunerne Ishøj, Albertslund og Ledøje-Smørum har grundet de store vandindvindingsinteresser og den forholdsvis store sårbarhed over for nitrat første prioriteret i amtets sårbarhedskortlægning af grundvandsressourcen.

Taastrup Nord området udgør den midterste del af område 1 og betegnes kortlægningsområde 1b. Området har et areal på 31 km^2 og omfatter Høje-Taastrup Kommune, den vestlige del af Albertslund Kommune og den sydligste del af Ledøje-Smørum Kommune (kapitel 2).

Taastrup Nord er udpeget til sårbarhedskortlægning med det formål at tilvejebringe det nødvendige vidensgrundlag, så der kan udarbejdes en indsatsplan til sikring af den fremtidige vandindvinding i området.

Kortlægningsarbejdet har omfattet en analyse af geologiske, hydrologiske og grundvandskemiske data. Formålet har været at vurdere kendte og potentielle forureningstrusler i forhold til grundvandsmagasinet og i forhold til indvindingsinteresserne i området ved at opstille detaljerede hydrogeologiske og grundvandskemiske tolkningsmodeller for området. Under opstillingen af tolkningsmodellerne er der fokuseret på:

- Geologi – områdets opbygning og geologiske lag, herunder mægtigheden af beskyttende lerlag og udbredelsen af forskellige grundvandsmagasiner (kapitel 3).

- Hydrogeologi – grundvandsstrømningen gennem området, indvindingsoplande til de eksisterende og påtænkte fremtidige vandforsyninger, samt vandbalanceforhold og vandløbspåvirkning når de to påtænkte kildepladser ved Snubbekorsgaard og Vestskoven startes op (kapitel 4).

- Grundvandskemi – niveau og udvikling af naturlige grundvandskemiske stoffer som nitrat, sulfat, jern, nikkel m.v. samt fund og udbredelse af miljøfremmede stoffer relateret til klorerede opløsningsmidler, pesticider og olie- og benzinstoffer (kapitel 5). Effekten af nitratudvaskningen i vandforsyningsøjemed (kapitel 6).

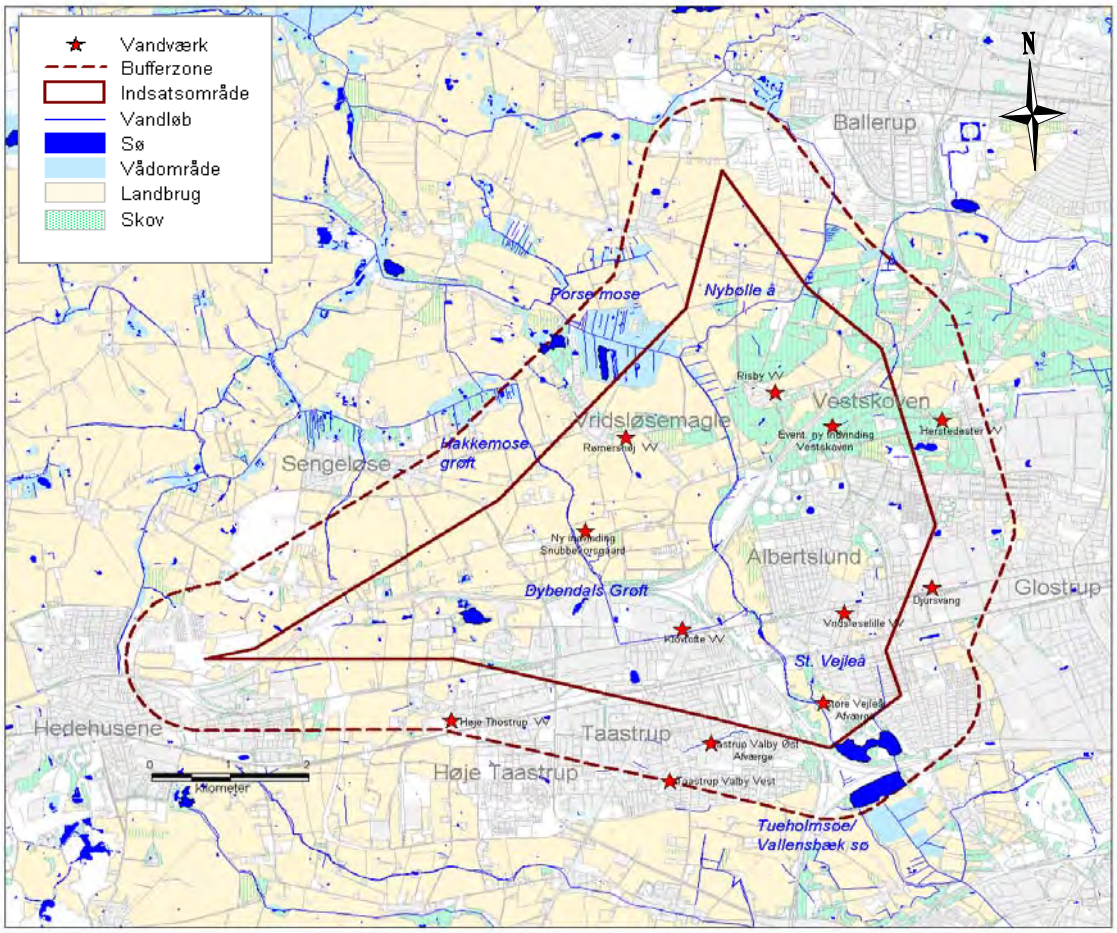
Ved kortlægningsarbejdet er der endelig foretaget en risikovurdering af kendte og potentielle forureningskilder i området, der har resulteret i anbefalinger til temaer i den kommende indsatsplan til fremtidssikring af drikkevandsressourcen i indsatsområdet (kapitel 7). Indsatsplantemaerne er i dette notat præsenteret for hver af de eksisterende kildepladser i indsatsområdet hørende til:

- Klovtofte vandværk
- Snubbekorsgaard (kildeplads)
- Vridsløselille vandværk
- Vestskoven (kildeplads)
- Risby vandværk
- Rømershøj vandværk
- St. Vejleå (kildeplads)

Denne resumérapport beskriver på overordnet niveau de gennemførte undersøgelser, vurderinger og anbefalinger. For en detaljeret beskrivelse henvises til den udarbejdede hovedrapport.

2 TAASTRUP NORD INDSATSOMRÅDE

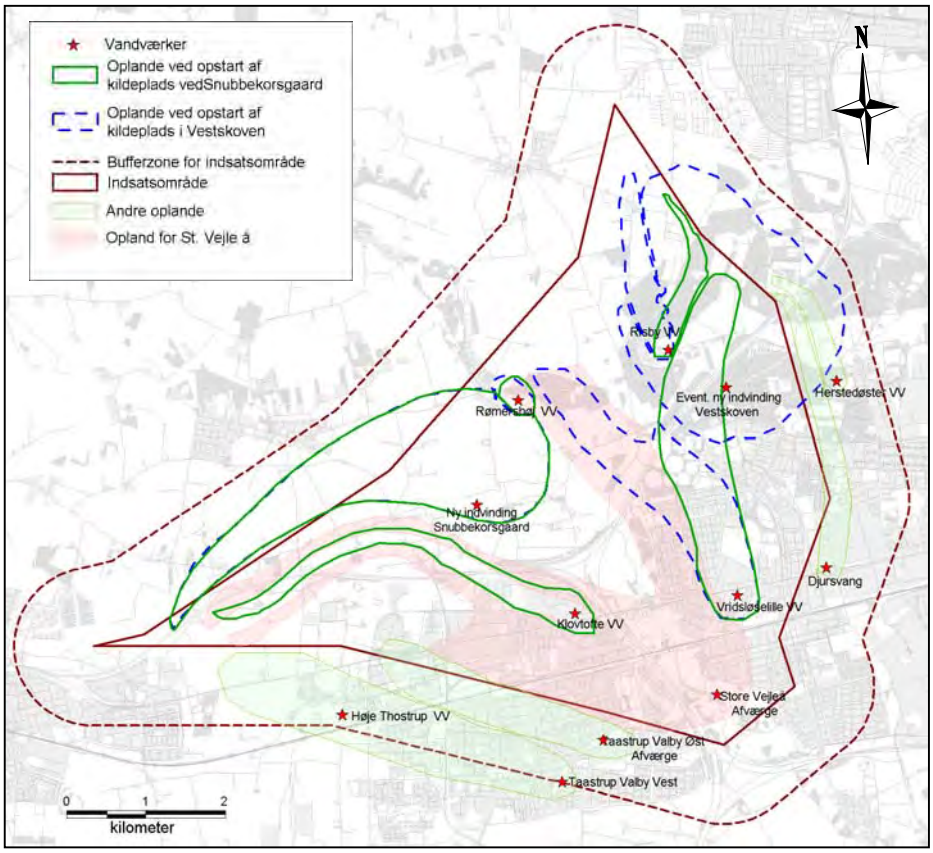
Menneskers aktivitet afgør forureningsbelastningen og dermed risikoen i forhold til grundvandsressourcen. I områder med høj landbrugsaktivitet vil fladebelastning med nitrat og pesticider udgøre de typiske forureningstrusler, mens truslen fra by og industriområder i højere grad er relateret til lokale punktforureninger med bl.a. klorerede opløsningsmidler, oliestoffer og totalukrudtsmidler.

Figur 2.1: Oversigt over Taastrup Nord indsatsområde med vandforsyninger, vandløb og landbrugsarealer

Den vestlige del af indsatsområdet er domineret af landbrug med små lokale by- og skovområder, jf. figur 2.1. I dette område er fokus derfor rettet mod landbrugets nitratbelastning. I den nordlige del af indsatsområdet findes større skovområder omkring Vestskoven med enkelte spredte landbrugsområder, mens det i indsatsområdets sydlige og vestlige del domineres af byområderne Albertslund og Taastrup. I disse områder er fokus rettet mod konstaterede og potentielle punktkilder.

St. Vejleå gennemskærer området og leder vand ud af områdets centrale del mod syd i retning af Tueholmsøen og Vallensbæk Sø. I den nordlige del af indsatsområdet leder Nybølleå vand mod Porsemosen og videre mod vest til Hoveåsystemet.

Figur 2.2: Indvindingsoplande for de 6 vandforsyninger i indsatsområdet. indvindingsoplandene er beregnet på baggrund af partikelbanesimuleringer i amtets regionale grundvandsmodel – KAM2004.

Den udførte kortlægning har været fokuseret mod dels de fire aktive vandværker ved Rømershøj, Klovtofte, Vridsløselille og Risby, der tilsammen indvinder ca. 750.000 m^3 pr år, og dels afværgeanlægget ved St. Vejleå, hvorfra der foregår en intensiv afværgepumpning på ca. 1,2 mio. m^3 pr år.

Ud over de eksisterende vandforsyninger indgår de to endnu ikke etablerede kildepladser ved Snubbekorsgaard og Vestskoven i analysen af området. Der er p.t. givet tilladelse til indvinding på 1. mio. m^3/år ved Snubbekorsgaard i Høje-Taastrup Kommune, og der foreligger en ansøgning om indvinding i Albertslund Kommunes del af Vestskoven på 1 mio. m^3/år.

I figur 2.2. er de beregnede indvindingsoplande optegnet. I tabel 2.1 er de potentielle indvindingsmængder for de enkelte kildepladser præsenteret samlet.

Indvindingsmængde m^3/år i 2004	
St. Vejleå Kildeplads (afværgepumpning) – Kbh. Amt står for drift af anlæg	1.019.000
Klovtofte Vandværk, v/ Høje-Taastrup Kommune	294.975
Snubbekorsgaard kildeplads, v/ Høje-Taastrup Kommune	0*
Vridsløselille Vandværk, v/ Albertslund Kommune	426.000
Planlagt kildeplads i Vestskoven, v/ Albertslund Kommune	0**
Risby Vandværk, privat vandværk	4.996
Rømershøj Vandværk, privat vandværk	1.253
Vallensbæk kildeplads (afværgepumpning) – KE står for drift af anlæg	152.400
Djursvang afværgeanlæg - Kbh. Amt står for drift af anlæg	90.200
Taastrup-Valby øst (afværgeanlæg) - Kbh. Amt står for drift af anlæg	244.000
Taastrup-Valby vest, v/ KE	540.000

Tabel 2.1 Indvindingsmængder inden for Taastrup Nord området

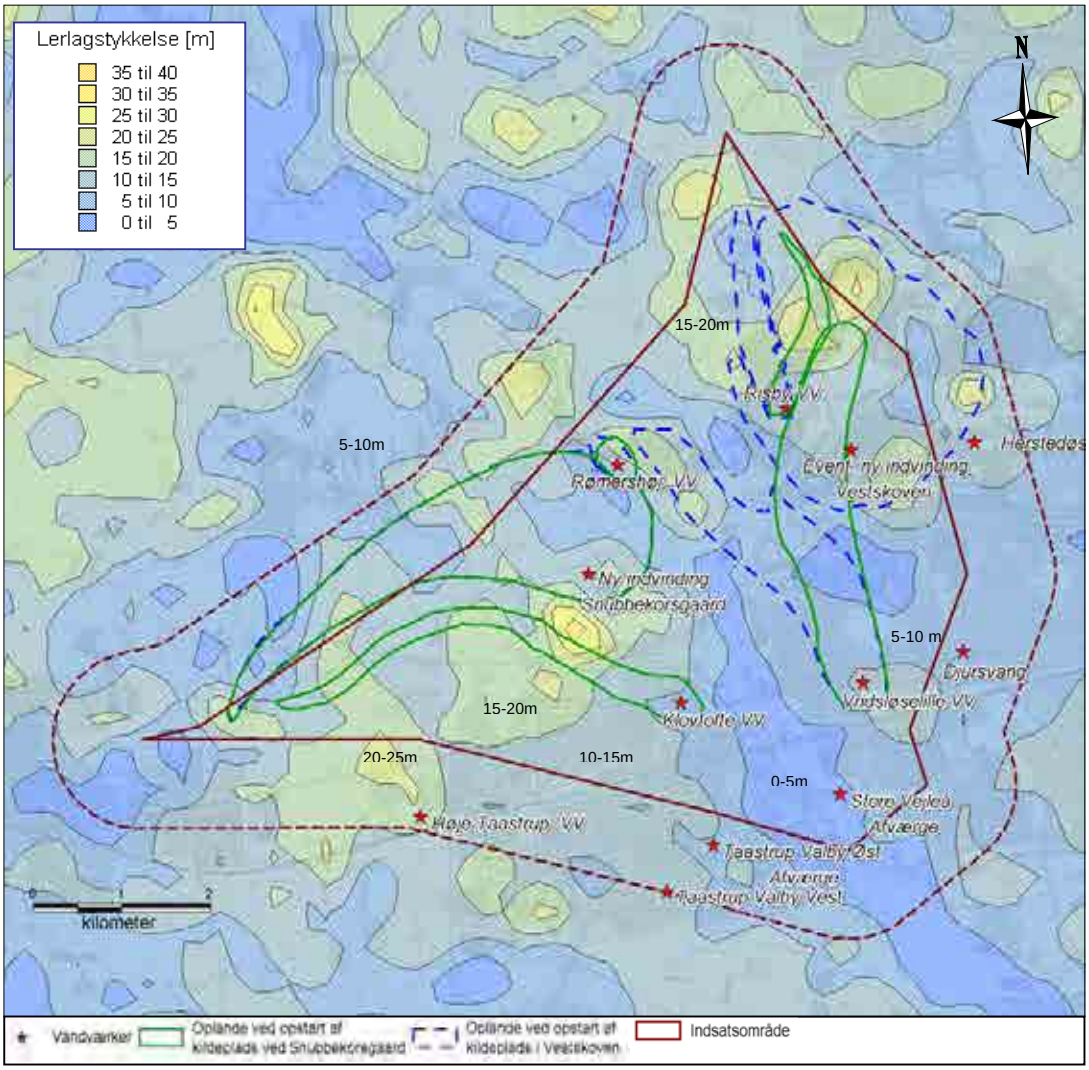
*: Tilladelse til 1.000.000 m^3/år **: Der er søgt om tilladelse til indvinding af 1.000.000 m^3/år

3 OVERORDNET GEOLOGI

Indledningsvist har amtet opstillet en detaljeret geologisk model som danner grundlaget for den hydrogeologiske detailkortlægning og som i det videre arbejde har været en vigtig del i forhold til forståelsen af vandtransport og vurdering af forureningsspredning i området.

Området er præget af en jævn landskabsform med en terrænkote beliggende mellem kote +5 til +35 DNN med et større plateau i den vestlige del af undersøgelsesområdet. Området gennemskæres af en betydende smeltevandsdal, som strækker sig gennem området i en nordvest - sydøstlig retning, og i dag huser den lavtliggende ådal, Store Vejle ådal.

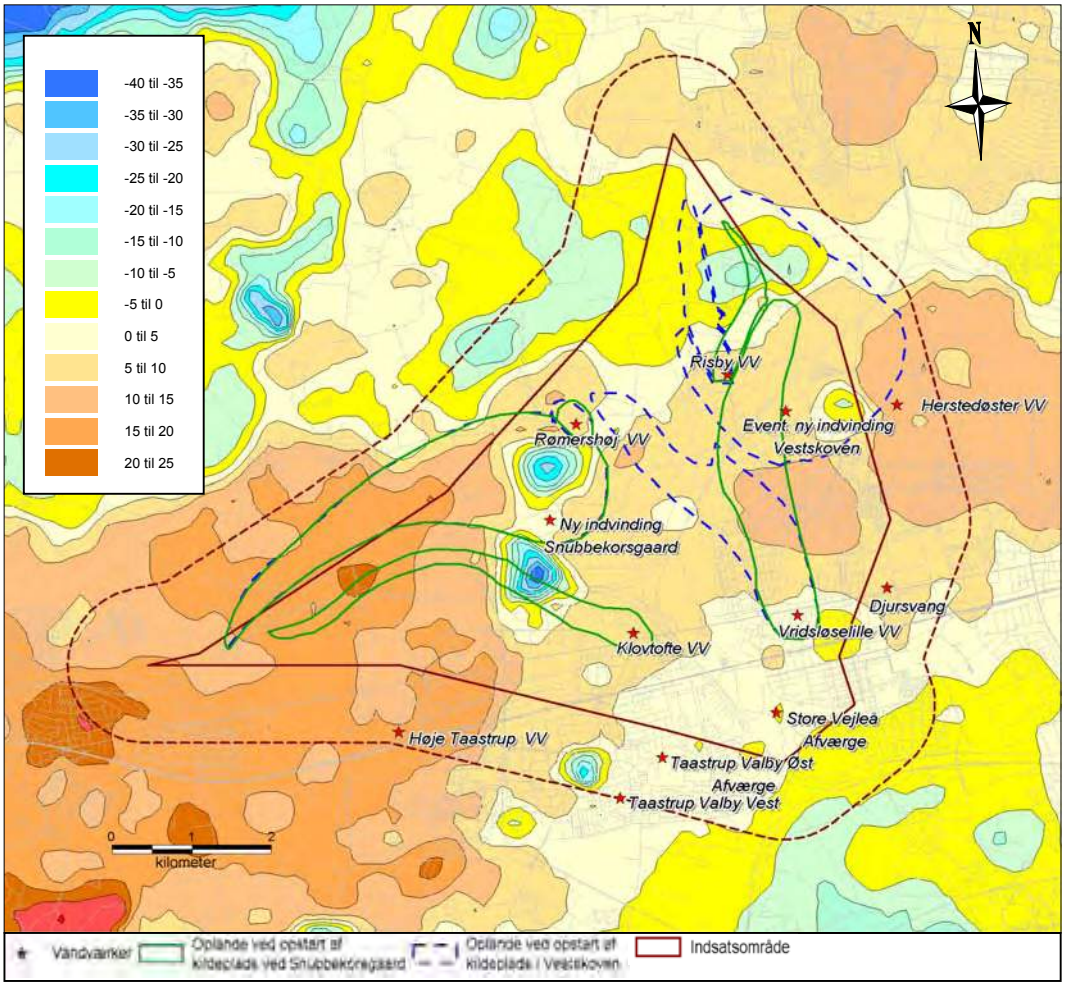
Den kvartære lagpakke er overordnet beskrevet ved fem geologiske lag vekslende mellem moræneler og smeltevandssand/grus. I forhold til naturlig beskyttelse af grundvandsmagasinet har dæklaget over magasinet stor betydning, idet forureningsstoffer er tilbøjelige til at bindes og dermed tilbageholdes i lerlagene. I figur 3.1 er den akkumulerede lerlagstykkelse præsenteret for området. I områdets nordlige del findes varierende sandlag i lerpakken, som lokalt anvendes til privat vandforsyning.

Figur 3.1: Samlet mægtighed af lerdæklag præsenteret sammen med vandværker og indvindingsoplande

I den vestlige del af området er der en lerlagstykkelse på mellem 15 - 20 meter og lokalt væsentlig større. I den sydøstlige del af området, hvor ådalen gennemskærer terrænet er lerlagstykkelsen på ca. 5 meter. Dette gælder også et område lokalt ved henholdsvis Herstedvester og Risby.

Beliggenheden af kalkoverfladen i indsatsområdet, baseret på Københavns Amts geologiske model, er vist i figur 3.2. Kalkoverfladen hælder fra vest, hvor den ligger omkring kote 15, mod øst, hvor den ligger omkring kote 0. I den centrale del er der konstateret en markant depression i kalken omkring Dybendals Grøft. Depressionen er fyldt med sandede og grusede aflejringer og udgør således et lokalt højtydende sekundært magasin. Der er indikationer på, at depressionen udgør en langstrakt dal, der strækker sig ned gennem Høje Taastrup.

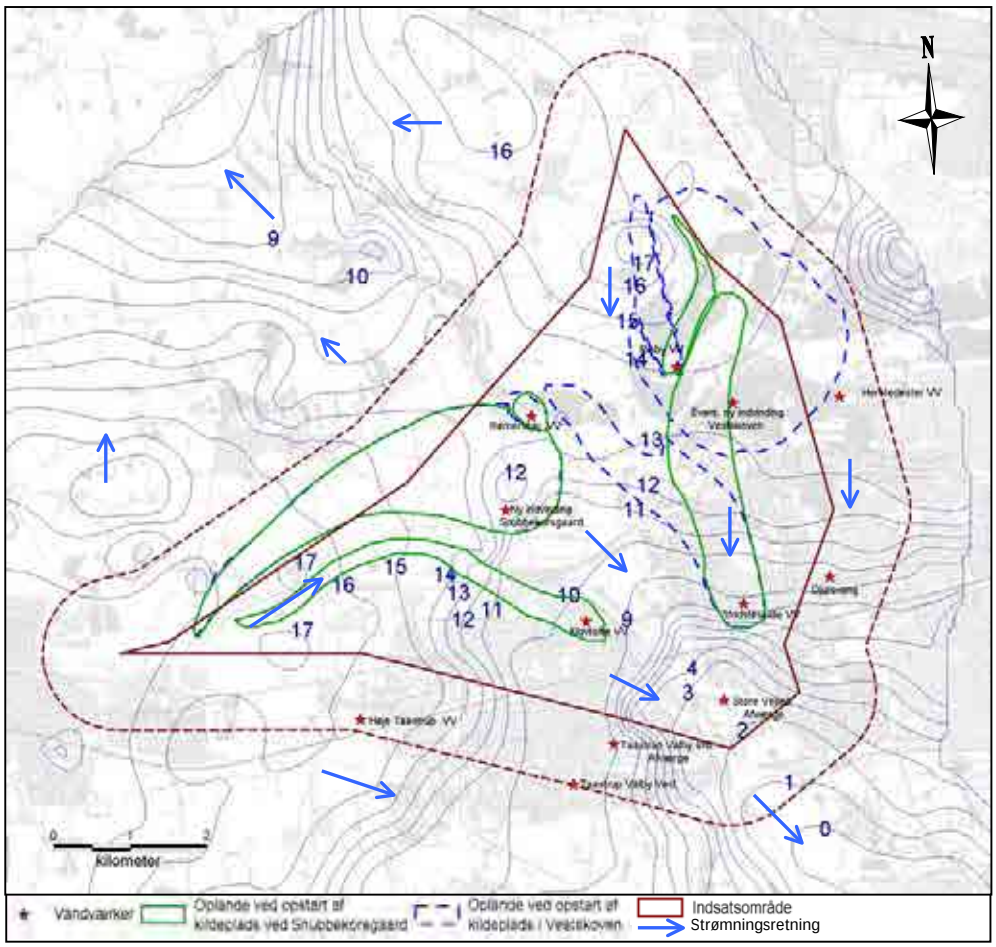

Figur 3.2: Beliggenhed af kalkoverfladen sammen med vandværker og indvindingsoplande

4 HYDROGEOLOGI

De hydrogeologiske forhold beskriver vandtransporten og risikoen for forureningsspredning i de enkelte magasiner.

Det primære grundvandsmagasin i undersøgelsesområdet er knyttet til kalken og eventuelle sand- og grusaflejringer aflejret direkte ovenpå kalken. Af figur 4.1 ses det, at grundvands-strømmen i det primære magasin forløber fra områdets vestlige og nordlige del i retning mod St. Vejleå og St. Vejleå Kildeplads. Indsatsområdets afgrænsning følger på overordnet niveau grundvandsskel bortset fra Store Vejleås udløb. Umiddelbart nord for indsatsområdet sker der desuden en afstrømning ud af området gennem Nybølle Å.

Figur 4.1: Grundvandspotentiale i det primære magasin fra synkronpejlerunde 2004 (m DNN) præsenteret sammen med vandværker og indvindingsoplande

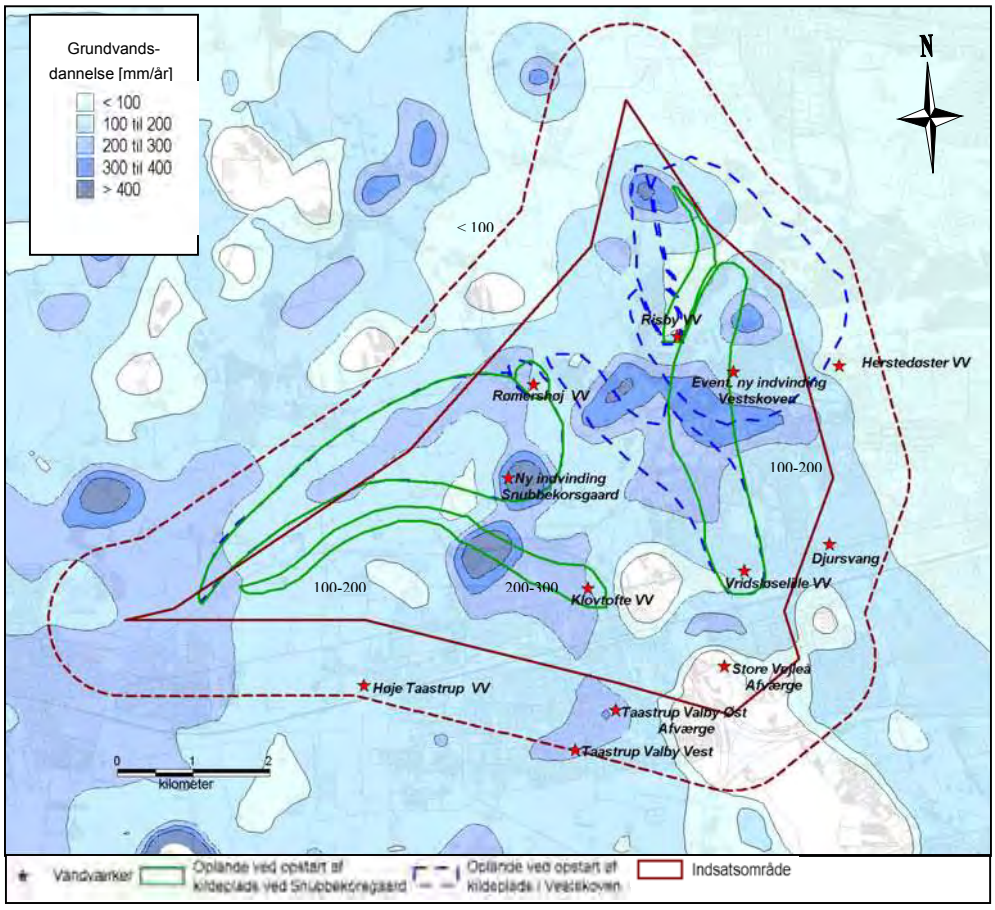
Der er konstateret frit vandspejl i kalken i store dele af den sydvestlige del af indsatsområdet samt i to mindre områder i den østlige del af området, mens der er konstateret spændte maga-sinforhold i kalken i områderne ved de nye planlagte indvindinger ved Snubbekorsgaard og i Vestskoven. Områderne med frie vandspejl i kalken er som udgangspunkt mere udsatte for forurening end områder med spændte magasinforhold.

Transmissiviteten, der repræsenterer kalkens ydeevne, er generelt høj, i størrelsesordenen 1-5 x 10^{-3} m^2/s , og højest i områdets vestlige udkant mod Sengeløse. De laveste transmissiviteter

findes omkring Vallensbæk Kildeplads og nord herfor. Enkelte steder i Albertslund Kommune er der boret igennem Danienkalken til Skrivekridtet, men ydelsen i skrivekridtet har vist sig at være ringe.

Infiltrationen, dvs. den mængde vand der siver ned i jorden, er i gennemsnit 250 mm/år i området, men varierer mellem 0 og 350 mm/år. Den mindste infiltration foregår i Høje Taastrup og Albertslund i områder med meget bebyggelse og befæstede arealer, mens der sker en stor infiltration i den vestlige og nordlige del af indsatsområdet, hvor landbrug og skov dominerer.

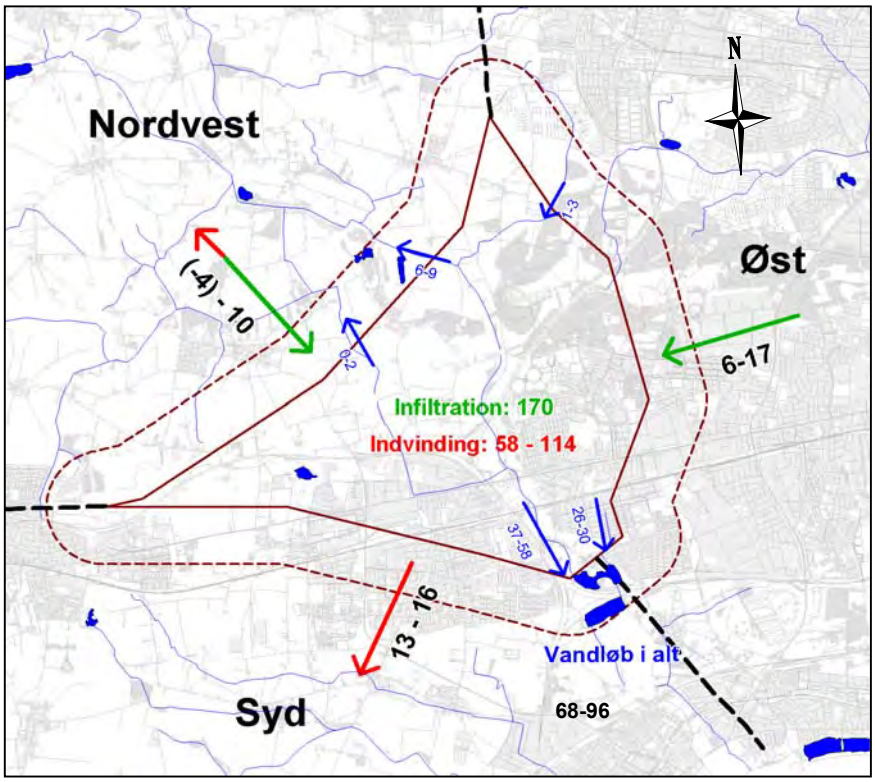
Grundvandsdannelsen til det primære magasin, dvs. den infiltrerende vandmængde minus den afdrænede vandmængde, er beregnet på baggrund af modelsimuleringer med amtets grundvandsmodel for Vestegnen og vist i figur 4.2. Grundvandsdannelsen spænder bredt fra -50 mm/år til over 350 mm/år. Der foregår en stor grundvandsdannelse i områderne omkring Snubbekorsgaard og Vestskoven, mens der er konstateret en opadrettet strømning flere steder langs St. Vejleå.

Figur 4.2: Grundvandsdannelse til primært magasin beregnet på baggrund af modelsimuleringer med amtets grundvandsmodel for Vestegnen. Hvide områder angiver negativ grundvandsdannelse.

Vandbalancen for indsatsområdet er simuleret med en grundvandsmodel. Modelsimuleringen er gennemført dels for den nuværende vandindvinding dels ved en mulig fremtidig indvindingssituation. Vandbalancen for de udførte modelscenarier er præsenteret i figur 4.3. Nettobalancen for vand der transporteres over randen er præsenteret for de tre tilstødende områder sammen

med infiltrationen, indvindingen og afstrømning gennem vandløb. Nettobalancen over randen rummer store lokale variationer da der sker ud- og indstrømning på hver delstrækning. Variationen i nettobalancen betyder, at indstrømning over randen kan udgøre op i mod 30 % af den samlede vandmængde der tilføres indsatsområdet.

Figur 4.3: Vandbalance for indsatsområdet. Grønne og røde pile angiver nettobalancen for hhv. tilstrømmet og udstrømmet vand i området, mens blå pil angiver vand der strømmer fra området i gennem vandløb. Alle tal er i mm/år.

Variationerne repræsenterer dels den nuværende indvinding dels en situation, hvor der indvindes 1 mio. m^3/år ved hhv. Snubbekorsgård og i Vestskoven.

Indvindingen er beregnet ved at dividere indvindingens størrelse i m^3/år med arealet af indsatsområdet.

En indvinding ved Snubbekorsgaard øger indstrømningen til området fra nordvest, mens en eventuel indvinding i Vestskoven medfører en øget indstrømning fra øst. Der findes et regionalt vandskel langs den nordvestlige grænse af indsatsområdet. Denne grænse forskydes yderligere mod vest af en opstart af indvindingen ved Snubbekorsgaard, mens en eventuel indvinding i Vestskoven medfører en forskydning af grundvandsskellet mod nordøst.

Udstrømningen ud af områdets sydøstlige del er overvejende styret af afstrømningen gennem St. Vejleå, mens udstrømningen mod nordvest foregår i de sekundære magasiner og styres af afstrømning til Nybølle Å. Den modellerede afstrømning gennem Nybølle Å er ca. 15% af afstrømningen gennem St. Vejleå.

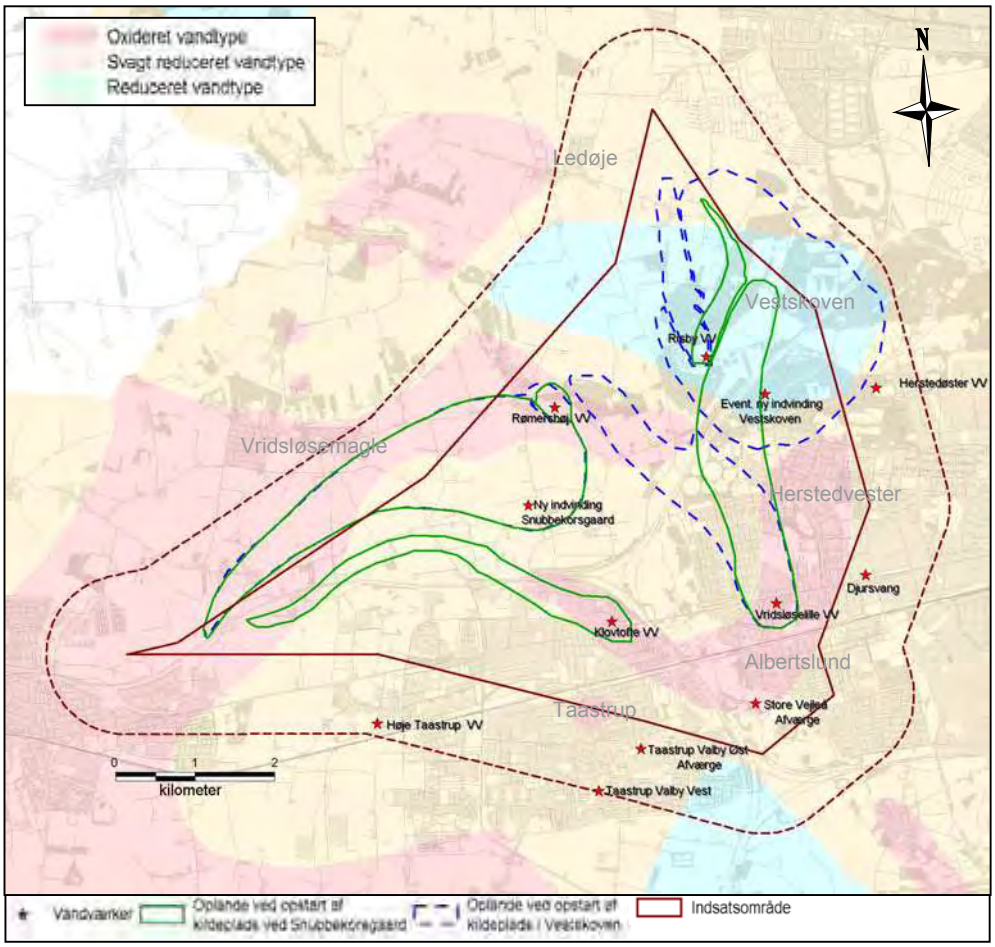
En øget indvinding fra de to kildepladser ved Snubbekorsgaard og Vestskoven medfører en væsentlig reduktion i afstrømningen gennem vandløb samt en øget tilstrømning over randen. Det er beregnet, at vandføringen ud af indsatsområdet gennem St. Vejleå reduceres med 500.000 m^3/år (16 l/s), når indvindingen ved Snubbekorsgaard igangsættes med 1 mio. m^3/år, mens der ikke ses nogen betydelig effekt på vandføringen ud af indsatsområdet gennem Nybølle Å. Modelberegningerne viser endvidere, at en indvinding i Vestskoven på 1 mio. m^3/år reducerer vandføringen ud af indsatsområdet gennem St. Vejleå og Nybølle på hhv. 300.000 m^3/år (10 l/s) og 100.000 m^3/år (3 l/s).

5 GRUNDVANDSKEMI

Der er foretaget en kortlægning af de geokemiske og grundvandskemiske forhold med det formål at beskrive den nuværende grundvandskvalitet og samtidig kunne beskrive den fremtidige udvikling af grundvandskvaliteten.

I forhold til beskyttelse af vandressourcen er vandtypen en relevant parameter, da den udtrykker hvilket redoxmiljø der er dominerende i et givent grundvandsmagasin, og dermed udtrykker hvilke biologiske nedbrydningsprocesser der kan forventes at foregå.

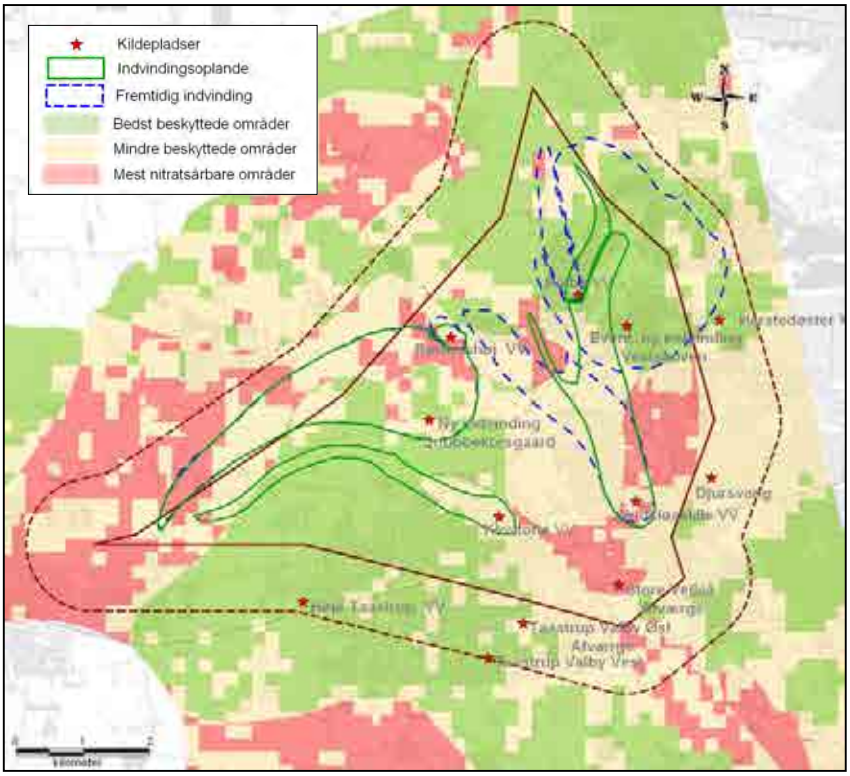
I figur 5.1 er vandtypekortet for det primære grundvandsmagasin vist med en fordeling mellem oxideret, svagt reduceret og reduceret grundvand. Det skal i forbindelse med anvendelse af vandtypekortet bemærkes, at den grundvandskemiske sammensætning er udtryk for de processer vandet har gennemgået fra infiltrationssted frem til boringen. Vandtypen er i hovedparten af området karakteriseret som svagt reduceret. Der er fundet oxideret grundvand i mindre områder ved Vridsløsemagle, Herstedvester og Taastrup, og disse vurderes primært at være indvindingsbetinget. Områder med reduceret grundvand findes inden for Taastrup Nord områdets nordlige del mellem Vestskoven og Ledøje.

Figur 5.1: Vandtype for det primære grundvandsmagasin i indsatsområdet præsenteret sammen med kildepladser.

6 NITRATSÅRBARE OMRÅDER OG NITRATUDVASKNING

Områdets sårbarhed overfor nitrat er vist i figur 6.1. Beregningerne af sårbarheden er foretaget med SI-ajour gennem kombination og vægtning af temakortene for infiltration, lerdæklag og vandtype. De 'beskyttede' områder findes i indsatsområdets nordlige og sydvestlige del, mens nitratsårbare områder dominerer i indsatsområdets centrale og sydøstlige del. Indvindingsoplandene til Klovtofte og Risby vandværker og den potentielle kildeplads i Vestskoven ligger i beskyttede områder, mens indvindingsoplandene til Vridsløselille og Rømershøj vandværker samt en stor del af indvindingsoplandet til kildepladsen til Snubbekorsgaard ligger i områder klassificeret som enten 'mindre nitratsårbare' eller 'mest nitratsårbare' områder.

Figur 6.1: Nitratsårbare områder, vandværker og beregnede indvindings-oplande.

Sårbarheden er bestemt på baggrund af en sårbarhedsberegning (SI-ajour) ud fra temakort af hhv. infiltration, akkumuleret lerdæklag og vandtype i primært magasin.

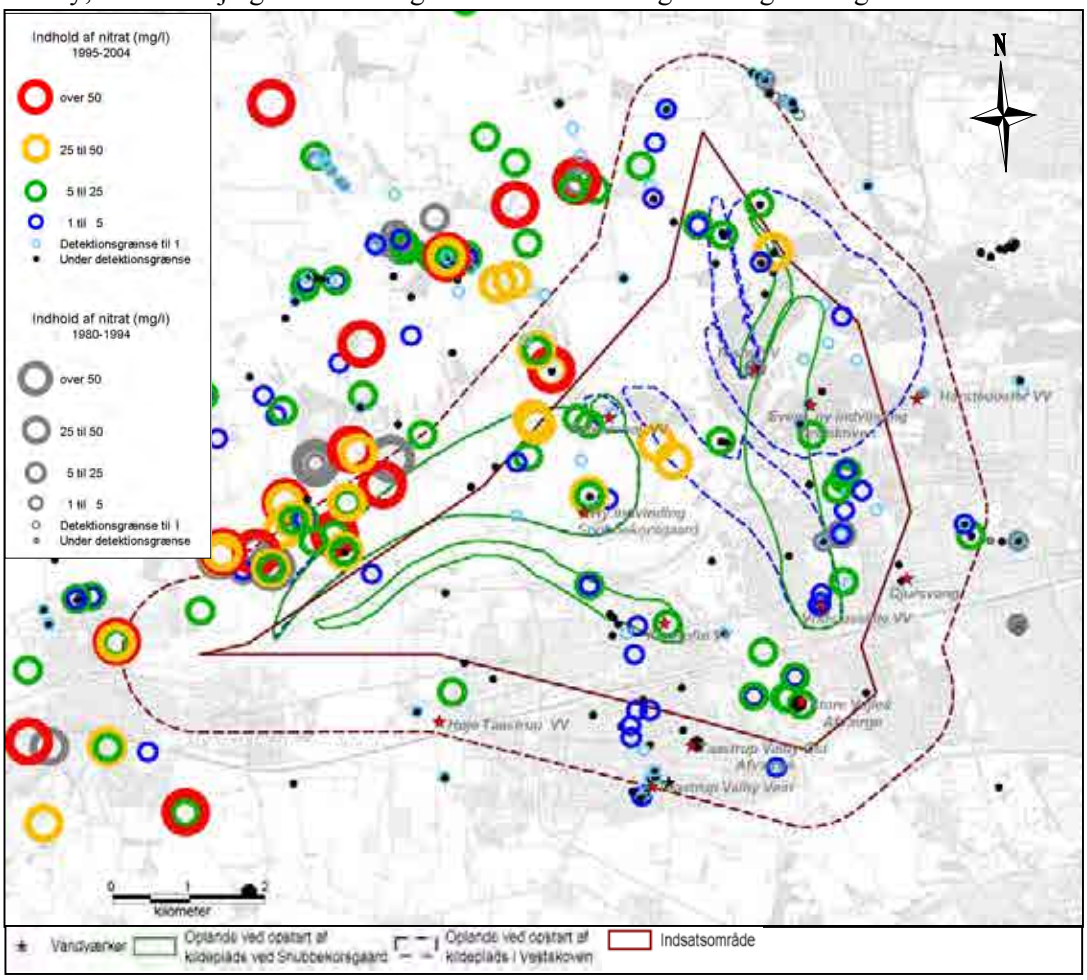
På baggrund af landbrugsregisterdata fra 2001 er det beregnet, hvor store mængder nitrat der udvaskes fra rodzonen. Udvaskningen er herefter omregnet til en koncentration i de enkelte indvindings-oplande.

Tabel 6.1: Beregnet nitratkoncentration i infiltrerende grundvand baseret på den nuværende indvinding, jf. tabel 2.1 og den mulige fremtidige indvinding ved opstart af kildeplads ved både Snubbekorsgaard og Vestskoven sammen med den faktisk målte på vandværkerne. (A) - udvaskning fra alle områder, (B) - udvaskning fra nitratsårbare områder, og (C) - udvaskning fra mest sårbare områder.

Vandværk	Oplandsareal [km^2]	N belastning [kg]	Beregnet nitrat koncentration (A) [mg NO_3/l]	Beregnet nitrat koncentration (B) [mg NO_3/l]	Beregnet nitrat koncentration (C) [mg NO_3/l]	Målt nitrat koncentration [mg NO_3/l] 1995-2004
Taastrup Nord	31,11	23.431	20	9	3	(0-40)
Vridsløselille	2,71	551-921	6-10	6-9	3	1-5
Klovtofte	1,33	1.371	25	2	1	10-15
Risby	0,42	116	7-44	0	0	0-1
Rømershøj	0,14	218	32-35	32-35	21	0-1
Snubbekorsgaard	4,66	7186	32	25	7	0-3
Vestskoven	6,26	3617	16	2	0	0-1
St. Vejle å	8,95	4.578- 5.907	15-19	8-10	3-5	5-18

I tabel 6.1 er den beregnede nitratkoncentration i det indvundne grundvand præsenteret. I beregningerne er det antaget, at den udvaskede mængde N forsyndes op i oppumpet mængde vand. I tabellens fjerde, femte og sjette kolonne er koncentrationen angivet under forudsætning af, at (A) nitrat udvaskes fra rodzonen uden at nedbrydes, (B) nitrat udvaskes fra de 'mindre' og 'mest' nitrat sårbare områder uden at nedbrydes og (C) nitrat udvaskes alene i områder klassificeret som 'mest nitratsårbare områder' og nedbrydes fuldstændigt i dæklaget i øvrige områder.

Af tabellen fremgår, at nitratkoncentrationen i det infiltrerende grundvand i indvindingsoplandene generelt ligger under drikkevandskriteriet på 50 mg/l. I det konservative scenarie i 4. kolonne, hvor nitrat ikke omsættes i rodzonen men udvaskes til magasinet, vil koncentrationen for Risby, Rømershøj og Snubbekorsgaard vandværker dog overstige 25 mg/l.

Figur 6.2: Nitratfund i grundvandet.

Koncentrationen af nitrat i og omkring indsatsområdet er vist i figur 6.2. Der er målt indhold af nitrat over drikkevandskriteriet i flere boringer umiddelbart nordvest for indsatsområdet, mens der ikke ses indhold over kriteriet inden for indsatsområdet. De høje koncentrationer nordvest for området stemmer godt overens med klassificeringen som hhv. 'mindre' og 'mest nitratfølsomt' og en arealanvendelse domineret af landbrug. Store områder i den østlige del af indsatsområdet har samme klassificering, men her ses kun et lavt indhold af nitrat, da størstedelen af området er dækket af skov og by.

7 GENNEMGANG AF VANDVÆRKER OG KILDEPLADSER

Vandværkerne er vurderet enkeltvist i forhold til risiko fra kendte og ukendte forureningskilder. I Høje Taastrup Kommune er det indsamlede materiale vedr. forureningslokaliteterne kortlagt på vidensniveau 1 eller udgået af amtets kortlægningsarbejde. I Albertslund Kommune er materialet behandlet for de brancher der forventes at kunne have anvendt klorerede opløsningsmidler. Øvrige brancher forventes behandlet i 2005. Brancherne gartneri, planteskoler og plantager er ikke omfattet af punktkildekortlægningen.

7.1 Klovtofte Vandværk

Sammenfatning af eksisterende viden
Klovtofte Vandværk har siden 1987 haft problemer med klorerede opløsningsmidler. Efter i en periode fra 1995 til 2000 uden indvinding påbegyndtes indvinding igen i 2000 med 250.000 m^3/år - ca. halvdelen af den oprindelige indvinding. Efter indvindingen er genoptaget med den reducerede ydelse, er der sket et markant fald i koncentrationen af klorerede opløsningsmidler.

Konceptuel model
Geologien, jf. figur 7.1, viser at der ved Klovtofte Kildeplads findes op til 17 meter moræneler umiddelbart under terræn. Under moræneleret findes et sandmagasin, der flere steder står i hydraulisk kontakt med kalken. Grundvandspejlet hælder kraftigt fra vest mod St. Vejleå, og der sker en tydelig afstrømning fra grundvandssystemet til vandløbet. Vandtypen er generelt svagt reduceret undtagen lokalt omkring kildepladsen, hvor vandtypen er oxideret i sandmagasinet og i den øvre del af kalken.

Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til kildepladsen strækker sig ind under et industri- og byområde med mange potentielle forureningskilder. Udover Dybendalsvænge Losseplads, der er V2-kortlagt, ligger der yderligere en lang række V1- og V2-kortlagte lokaliteter indenfor oplandsgrænsen samt flere kortlagte lokaliteter tæt på indvindingsoplandets grænser. I området er der en generel påvirkning af grundvandet med klorede opløsningsmidler. Oliekomponenter er generelt ikke konstateret i indvindingsoplandet. BAM-niveauet på vandværket ligger under drikkevandskvalitetskravet, og der er ingen forventning om væsentlige stigninger i BAM-indholdet. Der er generelt en stor risiko for mobilisering af nikkel ved vandspejlssænkninger eller nedsivende oxideret grundvand, da kalkoverfladen ligger nær terræn.

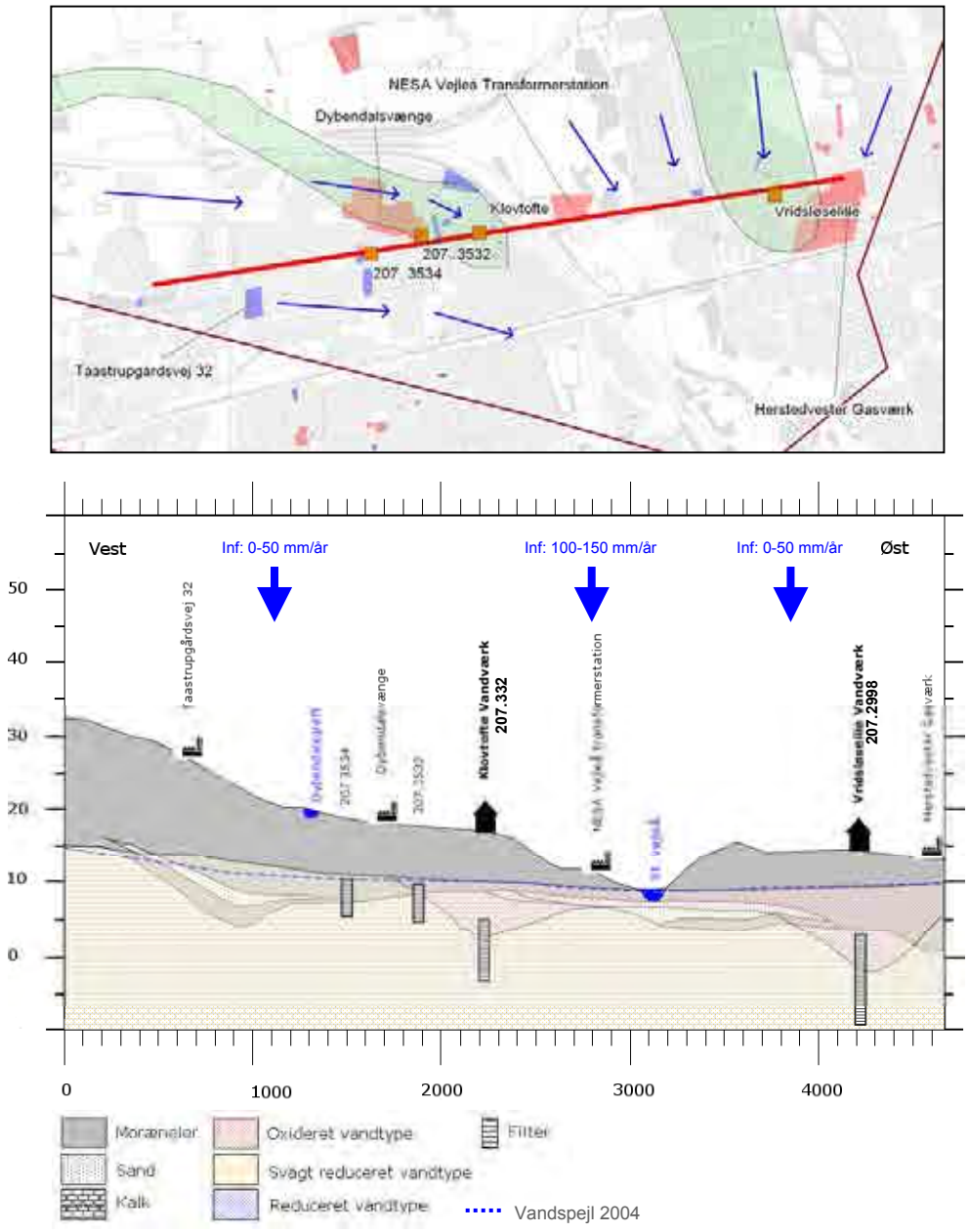
Forslag til indsatsplantemaer

Fastholdt indvinding
I henhold til indvindingstilladelsen fra oktober 2001 må den samlede indvinding fra Klovtofte og Snubbekorsgaard ikke overstige en indvindingsmængde på 1 mio. m^3/år. Reelt indvinder vandværket vand, der overholder gældende kriterier for drikkevand og alt tyder på, at råvandskvaliteten er stabil. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at undersøge, om der kan være en økonomisk fordel ved fortsat at indvinde fra den eksisterende kildeplads parallelt med en indvinding fra Snubbekorsgaard. En sådan eventuel parallel indvinding vil tillige dels øge forsyningssikkerheden og dels sprede indvindingen i området og dermed nedsætte risikoen for nitrat og nikkelforurening af grundvandet ved Snubbekorsgaard.

Kilde-opsporing

Derfor foreslås følgende temaer behandlet:

- Modelsimuleringer af det tidligere indvindingsoplands udbredelse i forhold til det nuværende. TCE-kilden, der oprindeligt lukkede indvindingen må forventes at ligge indenfor det tidligere indvindingsopland og udenfor det nuværende.
- En samlet evaluering af byggesagsgennemgang, V1- og V2-undersøgelser samt omfattende undersøgelser vil sammen med modelsimuleringerne forbedre mulighederne for at afdække huller i kortlægningen og dermed afdække en forklaring på den oprindelige forurening af Klovtofte Vandværk.

Figur 7.1: Konceptuel model for området omkring Klovtofte Vandværk

7.2 Snubbekorsgaard kildeplads

Sammenfatning af eksisterende viden
Geologisk er der fortsat uafklarede forhold om bl.a. den nøjagtige udbredelse af depressionen i kalken ved Dybendal Grøft vest for kildepladsen. Men der foreligger med de gennemførte undersøgelser og med kildepladsundersøgelserne som Høje-Taastrup Kommune har gennemført et godt og tilstrækkeligt datagrundlag til at forstå de hydrogeologiske forhold, der har betydning for transport og omsætning af de konstaterede forureningskomponenter. Herudover er den hydrauliske viden, der er interessant i relation til vandindvinding, tilvejebragt.

Konceptuel model
Under det terrænnære ca. 7-12 meter tykke morænelerslag findes et sekundært sandmagasin med frit vandspejl. Mellem det sekundære sandmagasin og det primære kalkmagasin findes enkelte lerlag. Det vurderes, at disse lerlag ikke er gennemgående over hele området. Umiddelbart vest for boringerne ligger den geologiske struktur 'Dybendals Grøften', hvor kalkoverfladen ligger meget dybt. Sænkningen i kalkoverfladen er primært fyldt op med sand. Vandtypen er vurderet til at være svagt reduceret over hele profilet, bortset fra de øverste par meter af grundvandsmagasinet, hvor vandtypen er vurderet mere oxideret.

Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til Snubbekorsgaard består overvejende af landbrugsarealer, der primært anvendes til kunstgødet planteavl og nitratbelastningen er derfor lav i forhold til landsgennemsnittet. På baggrund af udtagne sedimentanalyser er der påvist en god potentiel nitratreduktionskapacitet i dæklaget. Det begrænsede antal af sedimentprøver og den konstaterede variation i data antyder dog, at der er stor usikkerhed knyttet til den beregnede reduktionskapacitet. Den reelle nitratreduktionskapacitet forventes, som følge af biologiske og hydrokemiske begrænsninger i nedbrydningsprocesserne, at være moderat i forhold til de beregnede værdier.

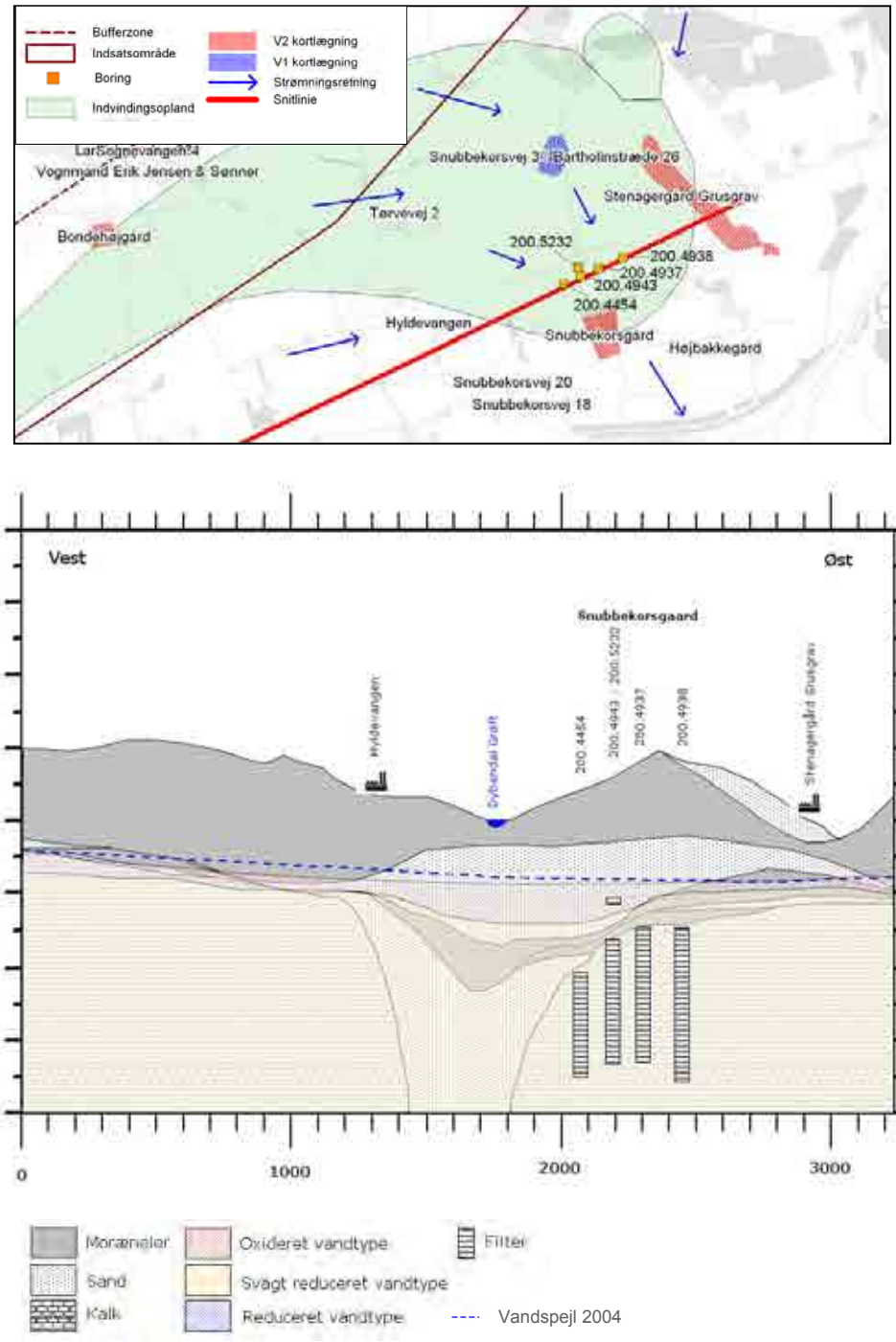
Der er målt lave koncentrationer af nitrat i grundvandet, som delvist er relateret til arealanvendelsen og den begrænsede nitratbelastning i området. Der vurderes ikke at være en akut risiko for nitratproblemer i indvindingsoplandet med den aktuelle belastning. Vidensniveauet omkring industrielle punktkilder og pesticidpunktkilder er generelt højt. Ingen af de kortlagte kilder vurderes at udgøre en risiko for kildepladsen. Der er i enkelte analyser påvist BAM i grundvandet i koncentrationer under grænseværdien. Oliekomponenter, MTBE og klorerede stoffer er ikke påvist i primært magasin i indvindingsoplandet. Nikkel er ved langtidsprøvepumpning konstateret i et niveau på 1-3µg/l.

Forslag til indsatsplantemaer

Overvågning af afsænkningsforhold	Kalkoverfladen ligger lokalt blot 3-5 m under vandspejlet i det sekundære magasin, hvormed en intensiv grundvandsindvinding medfører øget risiko for at trække oxideret vand ned i kalken og i værste tilfælde skabe frit vandspejl i kalken.
Monitering	Ændring i grundvandskvaliteten kan i tide opdages og imødekommes med supplerende tiltag ved detaljeret monitering i indvindingsboringerne samt i indvindingsoplandet.

Areal-anvendelse

En intensivering af f.eks. husdyrhold i området kan med udgangspunkt i områdets karakterisering som nitratsårbart være kritisk for grundvandskvaliteten i fremtiden. Arealanvendelsen bør derfor behandles som tema i indsatsplanlægningen for at sikre at nitratbelastningen ikke intensiveres i fremtiden.

Figur 7.2: Konceptuel model for området omkring Snubbekorsgaard Kildeplads.

7.3 Vridsløselille Vandværk

Sammenfatning af eksisterende viden
I indvindingsoplandet til Vridsløselille Vandværk er gennemført en række hydrogeologiske undersøgelser med henblik på fortsat at kunne udnytte grundvandsressourcen og forbedring af vandkvaliteten. Der er i to af indvindingsboringerne målt nikkelkoncentrationer på lidt over grænseværdien, og i den sidste boring er koncentration langt over grænseværdien. Det indvundne vand opblandes derfor med importeret vand fra Københavns Energi for at overholde drikkevandskriteriet.

Konceptuel model
Øverst i den geologiske lagserie findes mellem 5 og 10 meter moræneler. Herunder findes et 5-10 meter tykt sandlag, der ligger umiddelbart oven på kalken og står i hydraulisk kontakt hermed. Vandtypen bliver gradvist mere oxideret fra nord til syd, hvilket vurderes primært at skyldes, at der er frit vandspejl i det primære sand/kalk magasin i den centrale del af profilet. Ved Vridsløselille vandværk er der oxiderede forhold i den øverste del af kalken, mens der er svagt reducerede forhold længere nede. De oxiderede forhold vurderes at kunne forklare en del af de forhøjede nikkelindhold.

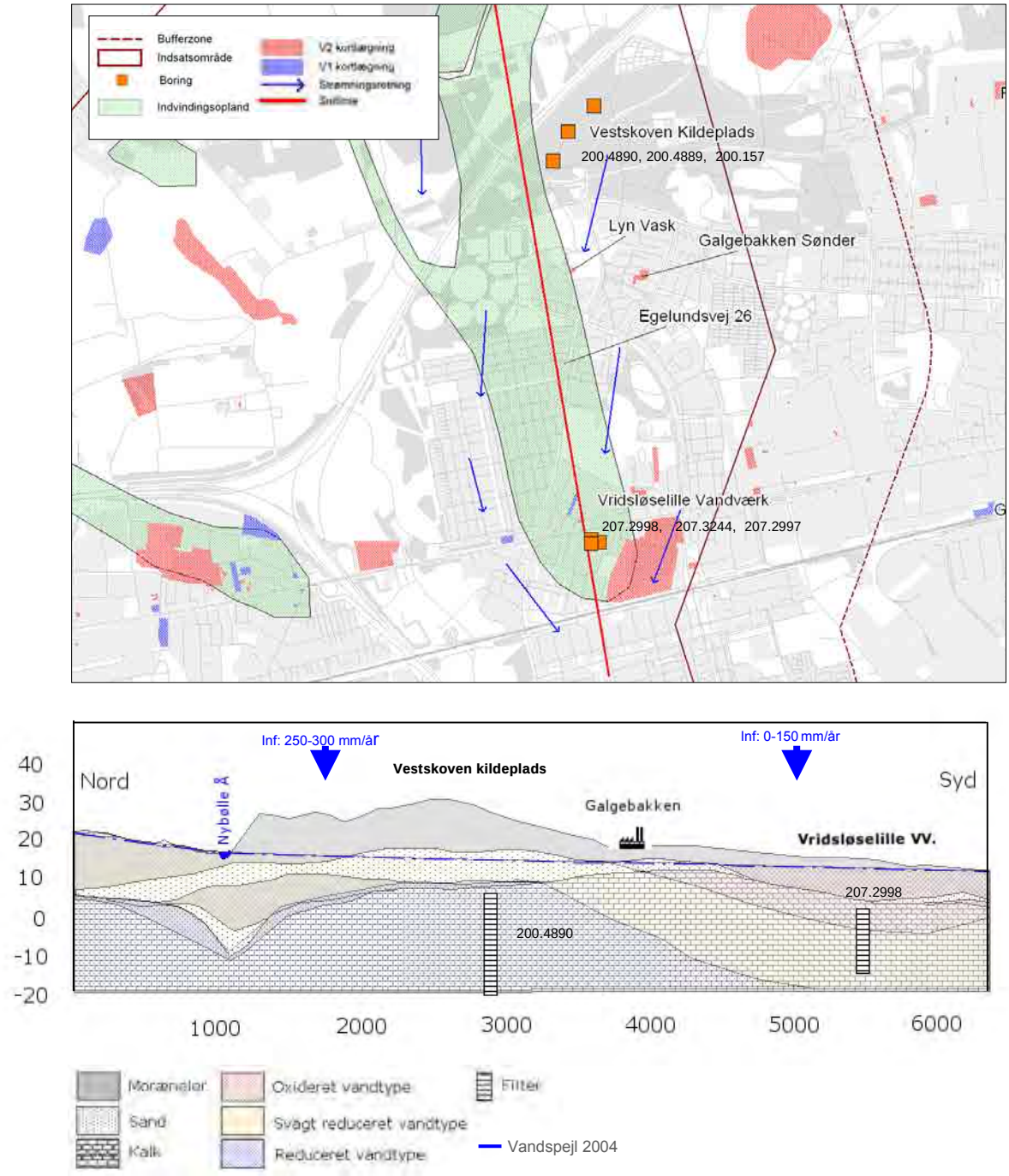
Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til vandværket ligger i et område med megen industri, og der er kortlagt flere potentielt forurenede/forurenede lokaliteter. Herunder udgør specielt lokaliteten Galgebakken Sønder og i mindre omfang Herstedvesterstræde 56 (Lyn Vask) samt de kortlagte områder på Værkstedsgården, hvor der er anvendt klorerede opløsningsmidler, en trussel for vandindvindingen på Vridsløselille Vandværk. Der foregår på nuværende tidspunkt en specifik monitering overfor Galgebakken Sønder, mens der ikke er iværksat specielle programmer overfor de resterende kortlægninger. Der er konstateret indhold af klorerede opløsningsmidler på kildepladsen, men de målte koncentrationer er under drikkevandskriteriet. Der er generelt ikke konstateret fund af oliekomponenter. Dog er MTBE påvist i lave koncentrationer (<0,25 µg/l) i flere analyser. Indholdet af nikkel i det indvundne vand er over grænseværdien på 20 µg/l.

Forslag til indsatsplantemaer
Indvindingsoplandet til Vridsløselille Vandværk omfatter primært arealer dækket af boligområder og industri, hvilket afspejles i en række af de indsatser, der foreslås gennemført. I prioriteret rækkefølge foreslås følgende tiltag gennemført:

Monitering	Monitering af vandkvaliteten på vandværket samt i indvindingsoplandet bør systematiseres for at imødekomme evt. spredning af ukendte kilder til forurening i indvindingsoplandet. Specielt skal der fokuseres på BAM, klorerede stoffer, MTBE og nikkel.
Indvindings-strategi	Revurdering af den nuværende indvindingsstrategi med henblik på at nedbringe nikkelniveauerne på kildepladsen.

Klorerede opløsningsmidler

Fortsættelse af den eksisterende V1- og V2-kortlægning fokuseret på klorerede opløsningsmidler specielt i værkstedsområdet umiddelbart opstrøms indvindingsboringerne. I forhold til opløsningsmidler bør Holsbjergvej 27-29, tidligere galvanisering og Rydager 23, tidligere trykkeri og smedevirksomhed have særlig opmærksomhed. Begge lokaliteter er i dag V1-kortlagt.

Figur 7.3: Konceptuel model for Vridsløselille Vandværk.

7.4 Vestskoven Kildeplads

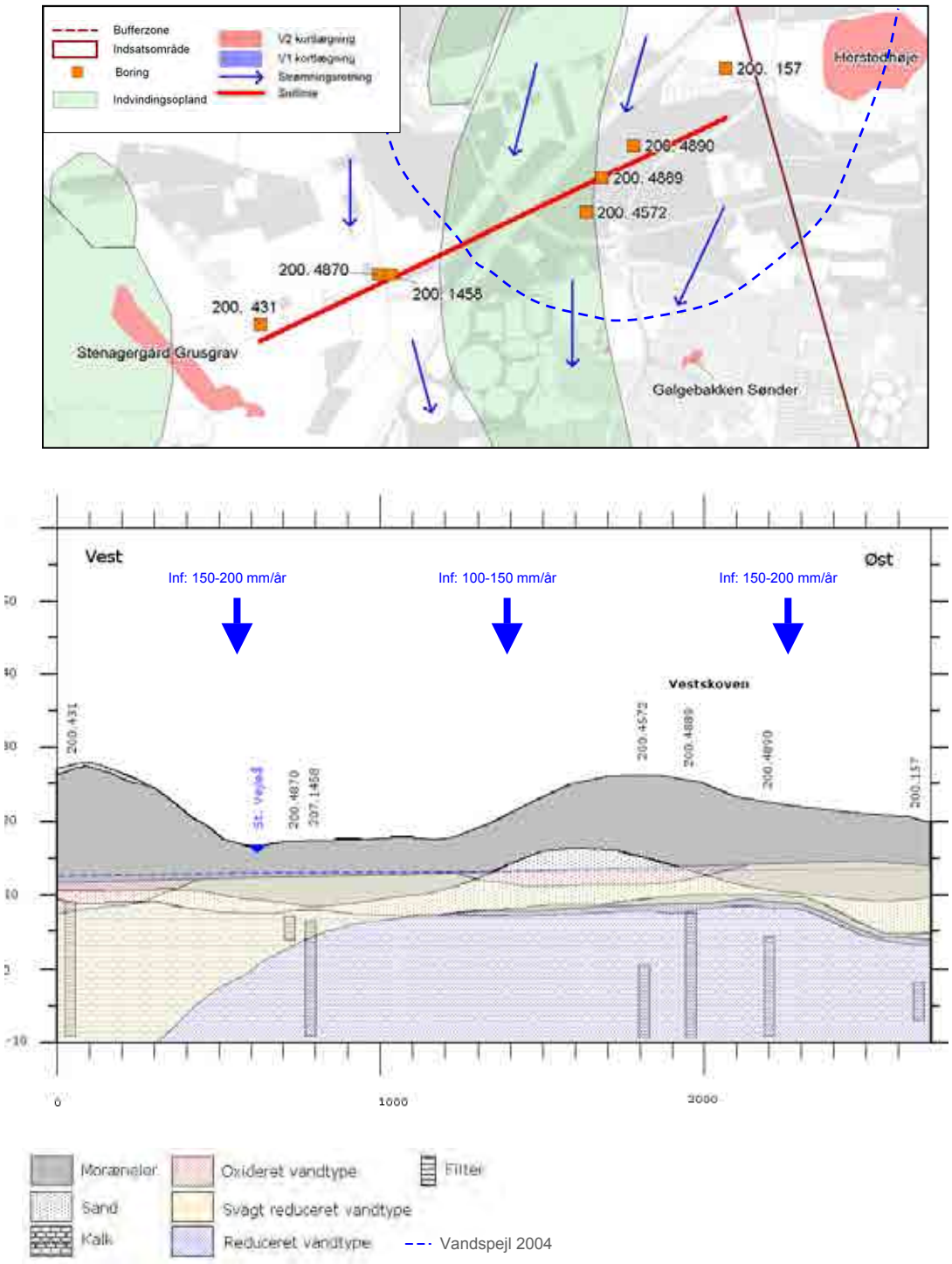
Sammenfatning af eksisterende viden
Der er i 1999-2003 udført en række hydrogeologiske og vandkemiske undersøgelser i Vestskoven med henblik på udpegning af en ny kildeplads til Albertslund Kommune, herunder etablering af tre prøveboringer. Ved undersøgelserne er der konstateret et lavt indhold af nikkel, hvilket har været et stort problem på Albertslund Kommunens vandværk ved Vridsløselille og den væsentligste faktor til, at kommunen opgav indvindingsplanerne i Egelundsparken og Birkelundsparken. Overordnet set er der fundet en grundvandsressource med god vandkvalitet og høj ydelse i flere dele af Danienkalken. Vandkvaliteten og ydelsen udviser en god vandressource.

Konceptuel model
Geologien omkring kildepladsen består øverst af et 10-15 meter tykt lag af moræneler. Herunder findes et mindre sandmagasin, der flere steder står i direkte hydraulisk kontakt med det primære kalkmagasin. St. Vejleå ligger ca. 5 meter over vandspejlet og der vurderes ikke at være hydraulisk kontakt mellem vandløbet og grundvandsmagasinerne på dette sted. Vandtypen i kalkmagasinet et generelt reduceret, mens der er svagt reducerede og oxiderede forhold i sandmagasinet.

Forureningskilder og risiko
Forureningskilderne i Vestskoven er primært knyttet til Risby Losseplads og slaggedeponierne. Begge lokaliteter moniteres og amtet er i gang med en revurdering af moniteringsprogrammet for Risby Losseplads. Der er i indvindingsoplandet hverken konstateret klorerede opløsningsmidler, pesticider, oliekomponenter eller MTBE af betydning. Risikoen for alvorlige punktkildeforureninger i området er meget begrænset. Vidensniveauet vedr. punktkilder er højt og risikoen for forureninger fra denne type kilder er lille. Da området er udpræget skovområde, er den samlede pesticid- og kvælstofbelastning meget lav. Nikkelindholdet er i samtlige analyser lavt (1-3 µg/l).

Forslag til indsatsplantemaer
Albertslund kommune har søgt om tilladelse til at indvinde 1 mio. m^3/år fra kildepladsen i Vestskoven og Københavns Amt gennemgår i øjeblikket en vurdering af ansøgningen og indvindingsmulighederne. De efterfølgende indsatstemaer tager udgangspunkt i, at der etableres en indvinding i området.

Igangværende monitering	Revurdering af de igangværende moniteringsprogrammer til Risby Losseplads, slaggedeponierne og Galgebakken Sønder.
Kontrolleret Indvinding	Kalkoverfladen ligger lokalt 5 m under vandspejlet i det sekundære magasin, hvormed en intensiv grundvandsindvinding kan medføre øget risiko for at trække oxideret vand ned i kalken. Ved ekstrem indvinding kan der i værste tilfælde skabes frit vandspejl i kalken.
Påvirkning på målsatte naturområder	Der er indikationer på, at indvindingen vil have en markant indflydelse på vandføringen af indsatsområdets vandløb. Samspillet mellem indvinding og påvirkning på målsatte naturområder bør undersøges nærmere for at sikre de fastsatte mål opretholdes.

Figur 7.4: Konceptuel model for Vestskoven Kildeplads.

7.5 Risby og Rømershøj vandværker

Sammenfatning af eksisterende viden
Risby Vandværk er en lille indvinding i forhold til de øvrige med en årlig indvindingstilladelse på 6.000 m^3. Der er i efteråret/vinteren 2004 etableret en ny boring. Det vurderes, at overgang til indvinding fra denne nye boring vil minimere risikoen for lokalt relaterede vandkvalitetsproblemer. Rømershøj vandværk indvinder på nuværende tidspunkt kun ca. 1.000 m^3/år, og vandkvaliteten er god.

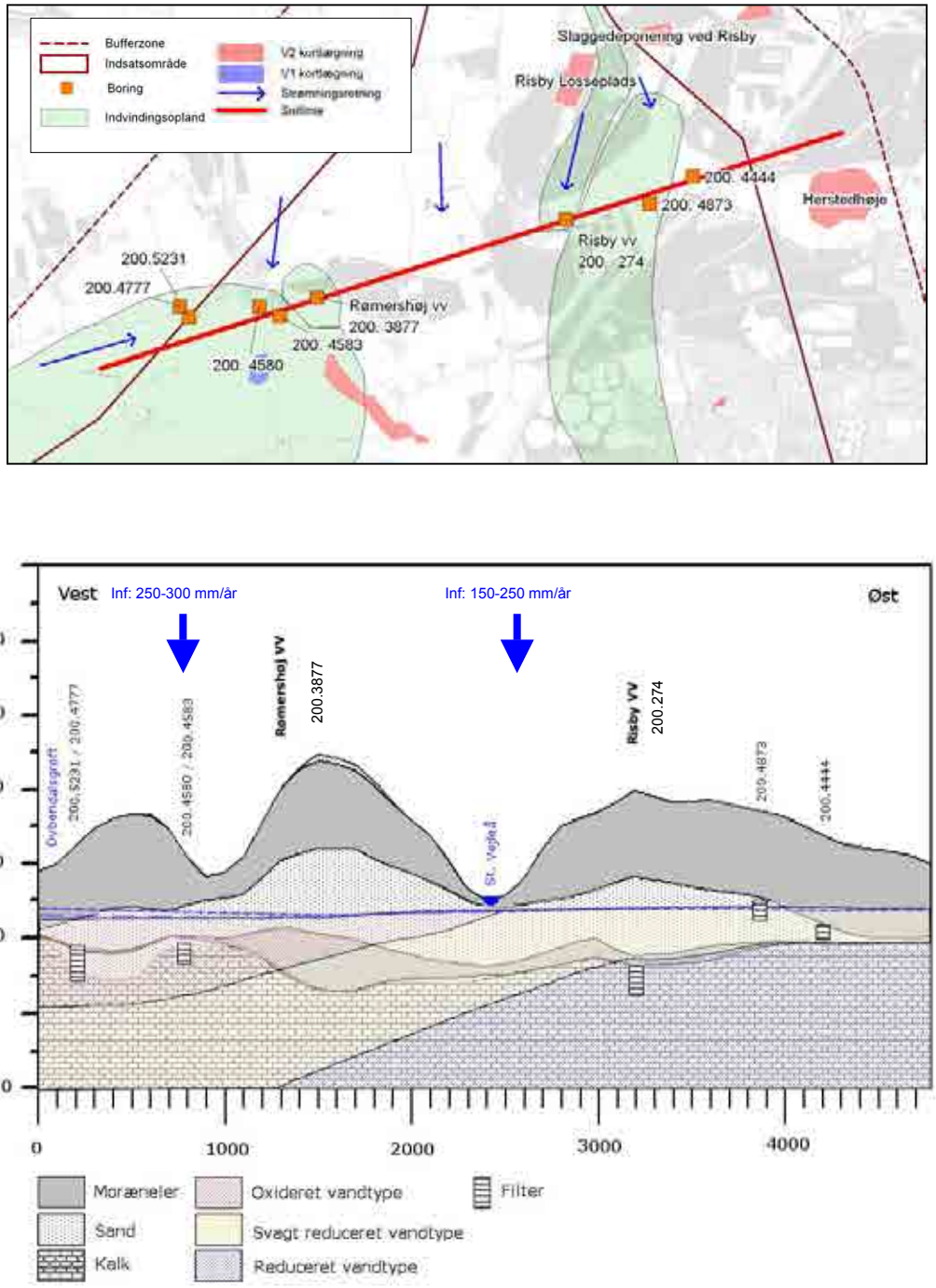
Konceptuel model
Ved begge vandværker findes der et ca. 10 meter tykt lag af moræneler øverst i den geologiske lagserie. Herunder findes et sandlag, der ved begge vandværker er adskilt fra kalken af et mindre lerlag. Lerlaget vurderes ikke at være gennemgående i hele området. Vandtypen bliver gradvist mere reduceret fra vest mod øst. Ved Rømershøj Vandværk er vandtypen svagt reduceret, mens den er reduceret ved Risby Vandværk.

Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til Risby Vandværk dækker primært skov arealer, så der er kun en begrænset risiko for nitratbelastning. Risby losseplads ligger i forhold til indvindingens størrelse langt fra boringen og anses ikke som en reel trussel mod den beskedne indvinding.

Nitratbelastningen i indvindingsoplandet til Rømershøj Vandværk er moderat og der er ikke kortlagt punktkildeforureninger eller påvist miljøfremmede stoffer inden for indvindingsoplandet. Nord for indvindingsoplandet er påvist forhøjede koncentrationer af BTEX. Med indvindingens størrelse i betragtning vurderes disse påvisninger ikke at udgøre en risiko for vandforsyningen. Såfremt vandværket mod forventning får kvalitetsproblemer, er resten af lokalområdet tilknyttet offentlig vandforsyning.

Forslag til indsatsplantemaer
Risby vandværk indvinder vand af høj kvalitet. Der er meget få kendte og potentielle forureningskilder i området, og den nye boring sikrer indvindingen mod meget lokal forurening. Samlet set er der ikke udover monitering behov for indsats i forhold til Risby Vandværk. Tilsvarende er gældende for Rømershøj vandværk.

Risby vandværk: Monitering	Systematiseret monitering
Rømershøj vandværk: Monitering	Intensiveret moniteringsprogram i indvindingsboringen ved Rømershøj Vandværk med henblik på 1) at sikre, at der fortsat findes en god vandkvalitet i indvindingsboringen, 2) indikere hvordan vandkvaliteten i oplandet til Snubbekorsgaard udvikles ved opstart af kildeplads ved Snubbekorsgaard. Moniteringen bør koordineres med Snubbekorsgaard kildeplads, da Rømershøj vandværk ligger i udkanten af indvindingsoplandet til Snubbekorsgaard og dermed kan give information om vandkvaliteten i indvindingsoplandet til den massive indvinding.

Figur 7.5: Konceptuel model for Risby og Rømershøj vandværker .

7.6 St. Vejleå Kildeplads

Sammenfatning af eksisterende viden
I indvindingsoplandet til St. Vejleå er der inden fase 2 undersøgelserne udført omfattende undersøgelser af forureningsspredningen. Endvidere er amtet nået langt med kortlægning af punktkilder og har gennemført undersøgelser samt afværgeforanstaltninger. Der er konstateret indhold af miljøfremmede stoffer og nikkel over grundvandskriteriet på kildepladsen. I 2002 igangsatte Københavns Amt et udredningsprojekt med det formål, at undersøge mulighederne for fremtidig indvinding i St. Vejleå oplandet samt i indvindingsoplandene til Taastrup-Valby Øst henholdsvis Taastrup-Valby Øst kildepladserne. Udredningsprojektet blev i 2003 videreført i en neddrosling af St. Vejleå kildeplads til 700.000 m^3 i 8 måneder. I dag indvindes 1,2 mio. m^3/år fra kildepladsen. Undersøgelserne viste, at der vil være både fordele og ulemper ved at gennemføre det rapporterede projekt. Af fordele kan nævnes en øget udstrømning af grundvand til St. Vejle å og en forbedring af grundvandskvaliteten i området. Ulemperne er relateret til en stigning i grundvandsspejlet i de nærliggende boligområder.

Konceptuel model
Der findes omkring kildepladsen kun to begrænsede morænelersaflejringer med en samlet mægtighed på maksimalt 10 meter. De to aflejringer er de fleste steder adskilt af et mindre sandmagasin. Kalkoverfladen ligger meget nær terræn. Vandspejlet i området styres af både afværgeboringerne på kildepladsen og vandløbet. Vandløbsbunden i St. Vejleå ligger på niveau med trykniveauet i grundvandsmagasinet og i situationer med høj grundvandsstand eller lav pumperate vil der være hydraulisk kontakt mellem grundvandsmagasinet og vandløbet. Vandtypen er vurderet til at være svagt reduceret over hele profilet, bortset fra de øverste par meter omkring St. Vejleå afværgeboringerne, hvor der er oxiderede forhold.

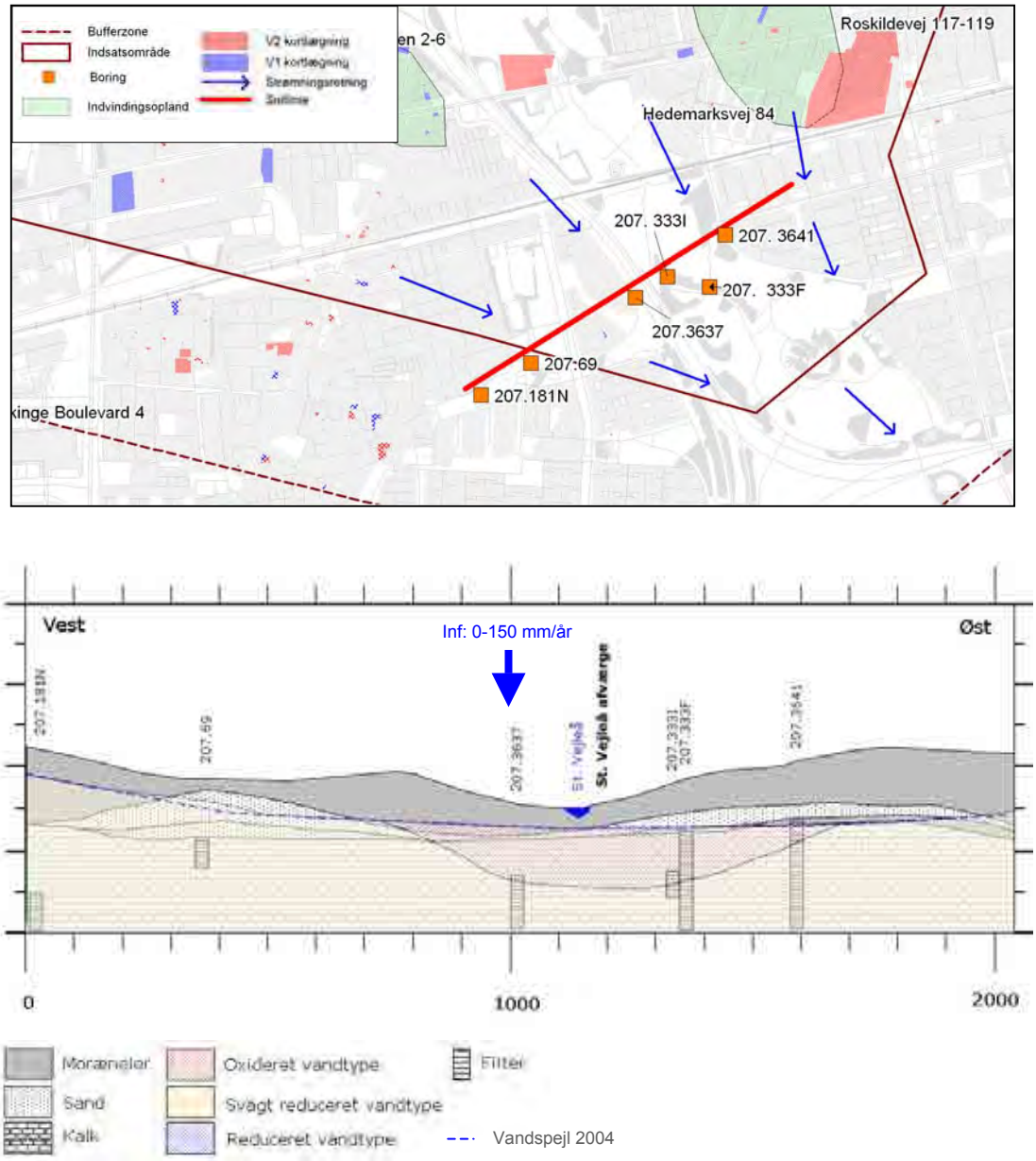
Forureningskilder og risiko
Der findes et større antal V1- og V2-kortlagte forureninger inden for indvindingsoplandet til kildepladsen. Kun på få af disse (Østerparken 5-7 og NESA ved Roskildevej 302-306) er der fortsat markante forureninger med klorerede opløsningsmidler. Der er generelt set ikke konstateret oliekomponenter i det primære magasin i området, dog enkelte lave fund af MTBE i indvindingsoplandet. Forhøjet indhold af BAM og især nikkel er i øjeblikket den største barriere for fremtidig drikkevandsindvinding på kildepladsen.

Forslag til indsatsplantemaer
I dag foregår der alene afværge fra kildepladsen ved St. Vejle å. Perspektiverne for udnyttelse af kildepladsen til drikkevandsformål i fremtiden er bl.a. styret af indvindingsstrategien på kildepladsen. Der konstateres en betydelig variation i koncentrationsniveauet for nikkel, BAM og klorerede stoffer i tid og sted ved varierende indvindingsstrategier. Forslag til indsatsplantemaer i den kommende indsatsplan bør derfor omfatte følgende:

Udnyttelse af dele af kildepladsen til drikkevand	Grundvandskvaliteten og indholdet af nikkel, BAM og klorerede opløsningsmidler varierer fra boring til boring på kildepladsen. I forhold til indhold af klorerede stoffer og BAM er kvaliteten i den centrale del af kildepladsen bedre end i den nordlige og sydlige del. Hvorvidt en del af kildepladsen kan udnyttes til drikkevandsformål kan afklares ved en detailanalyse af kildepladsens hydraulik og vandkvalitet.

Kortlægning af nikkelproblemer

Nikkelkoncentrationen varierer geografisk uden systematik og koncentrationen reduceres tilsyneladende ved fald i størrelsen af indvindingen. En dybere forståelse for mobilisering af nikkel på kildepladsen kan på sigt afhjælpe nikkelproblemet i forhold til en fremtidig drikkevandsforsyning.

Figur 7.5: Konceptuel model for St. Vejleå Kildeplads.

Scand J Work Environ Health

Danish National Research Centre for the Working Environment
Finnish Institute of Occupational Health
Norwegian National Institute of Occupational Health

Subjective, behavioral and psychophysiological effects of noise
Author(s): Anders Kjellberg
Source: *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*, Vol. 16, Supplement 1. Behavioral and psychophysiological effects of the physical work environment (1990), pp. 29-38
Published by: the Scandinavian Journal of Work, Environment & Health, the Finnish Institute of Occupational Health, the Danish National Research Centre for the Working Environment, and the Norwegian National Institute of Occupational Health
Stable URL: http://www.jstor.org/stable/40965841
Accessed: 25-07-2016 15:03 UTC

REFERENCES
Linked references are available on JSTOR for this article:
http://www.jstor.org/stable/40965841?seq=1&cid=pdf-reference#references_tab_contents
You may need to log in to JSTOR to access the linked references.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at http://about.jstor.org/terms

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Danish National Research Centre for the Working Environment, Scandinavian Journal of Work, Environment & Health, Finnish Institute of Occupational Health, Norwegian National Institute of Occupational Health are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -107 af 862

Scand J Work Environ Health 1990;16(suppl 1):29—38

Subjective, behavioral and psychophysiological effects of noise

by Anders Kjellberg, PhD[1]

KJELLBERG A. Subjective, behavioral and psychophysiological effects of noise. *Scand J Work Environ Health* 1990;16(suppl 1):29—38. The subjective and psychophysiological responses to noise and the effects of noise on performance have been reviewed in this article. Emphasis was placed on moderate-intensity noise and on the effects relevant for occupational noise exposure. It was concluded that in many respects research presents a rather inconsistent picture of these effects. Still, it is evident that the nonauditory effects of noise may be serious enough to warrant as much general attention in the occupational setting as has for some time been accorded in residential settings.

Key terms: annoyance, performance, psychophysiology, review.

Noise is probably the most widespread problem in the physical work environment. Thus about 40 % of the total work force consider themselves to be exposed to noise in Sweden. For male workers this figure is 68 %, and even among the white-collar workers the figure is about 25 %. Noise is also one of the environmental problems for which the psychological view points are of obvious importance. Thus, even the definition of noise, ie, "unwanted sound," is stated in psychological rather than in physical terms. And although hearing damage of course is the most serious consequence of noise exposure, noise certainly creates problems at levels much lower than those at which such damage may occur.

The aim of the present paper was to review the psychological effects of noise where they are relevant for noise in the work environment. The limited space necessitates a very selective approach. Basic issues already adequately covered by previous reviews and books have, thus, often only been briefly noted with references to such works. The major basis for selection, however, was the emphasis on the work environment, since this aspect makes most psychological noise research of limited interest. Most of the applied psychological research on noise has dealt with problems in residential areas and is only partly generalizable to the work environment. Sleep disturbance is, eg, a major criterion of disturbance in residential areas, whereas it is irrelevant for almost all work situations. Within the extensive experimental noise research, noise has often been used as a convenient way of creating a stressful situation or to raise the arousal level. Thus the immediate objective has often been to test theoretical proposals with little direct relevance to the noise problems at the workplace. All the same, most of the hard facts about noise effects emanate from such laboratory studies.

Which, then, are the psychological effects of interest? The most obvious is the subjective responses to noise, eg, annoyance or irritation. But noise may also change a person's behavior. It may lower performance level, and sometimes it also affects behavior towards other people. Finally, there may be psychophysiological counterparts to these subjective and behavioral responses; noise sometimes, eg, elicits physiological stress responses. These three types of effects are treated, in turn, in the following discussion.

Subjective responses to noise

In studies of subjective responses to noise subjects typically rate how loud, annoying, disturbing, etc, they find the noise. The relation between such estimates and various physical characteristics of the noise has been studied extensively, whereas the influence of other aspects of noise and of the situation is less well known. Another way of studying the subjective responses to noise is to make subjects describe their subjective state, eg, their mood, in the presence and the absence of noise. Mackay (1) used an instrument based on the two-dimensional stress-arousal model of mood and found that subjects were more distressed during noise exposure, whereas the effect on the activation dimension was less marked. However, such studies of mood are rather rare, and little can be said about the relation between such responses and various characteristics of noise.

Critical physical characteristics

The basic psychoacoustics, ie, the relation between the physical qualities of noise and the subjective response to it, are common knowledge and have been summarized by many authors (2). Therefore, they have been

[1] Institute of Occupational Safety and Health, Solna, Sweden.

Reprint requests to: Professor A Kjellberg, Institute of Occupational Safety and Health, S-171 84 Solna, Sweden.

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

treated only briefly, stress being placed on the exceptions to the general rules.

Sound level. It is generally agreed that the loudness of a sound in most cases is doubled with each 10-dB increase in the sound pressure level. The most important exception to this rule is low-frequency noise. When, eg, a 100-Hz tone is raised 10 dB, it is experienced as four to five times louder (3).

Similar functions have been determined for more evaluative aspects of the subjective response to noise, like noisiness and annoyance (4). Generally, only small differences have been found between these functions. Thus a certain increase in the noise level usually increases loudness and annoyance to the same extent. However, when two different sounds are compared, the one with the lowest sound level may of course be the most annoying.

In reports of noise surveys in residential areas, the effect of noise level is often not described in terms of degree of annoyance but in terms of the percentage of the exposed who complain or experience a certain degree of annoyance. A typical finding in studies of traffic noise is that the percentage of annoyed people, above a threshold level, increases by about 10 % for each 5-dB increase in the sound level (4).

Frequency. There is general agreement on the overall shape of the equal loudness curves, which describe the differential sensitivity of man to sounds of different frequencies. Thus the maximum sensitivity lies within the 500—5000 Hz frequency range, the sensitivity decreases rapidly in the lowest frequency band, and few persons hear any sounds above 15 000 Hz. A 100-Hz tone must, eg, be presented at about 50 dB in order to be experienced as equally loud as a 40 dB tone of 1000 Hz. The equal loudness curves become flatter at higher sound pressure levels, ie, the frequency dependency decreases when the level is raised. The frequency weighting filters which are normally used when noise is measured are based on such curves. However, it should be noted that the same filter, usually the A-filter, is used irrespective of sound level. This filter, yielding readings denoted as dB(A), is based upon the equal loudness curve at a very low level (40 dB), where the difference between the sensitivity to different frequencies is large. In other words the dB(A) value is influenced very little by the low-frequency components of the noise. A consequence, which is confirmed by several studies, is that the dB(A) value grossly underestimates the subjective impression of noise containing strong low-frequency components, eg, ventilation noise (5).

Contrary to popular belief, it is possible to hear sounds below 20 Hz, ie, infrasound, if presented at high enough levels. (The auditory threshold lies around 95 dB at 16 Hz and 120 dB at 3 Hz.) Infrasound is distinguished from higher frequencies in that a pure infrasound tone has subjectively no tonal quality but is experienced as beats. Infrasound may also give rise to vibrotactile sensation, but the threshold for it lies 15—30 dB above the hearing threshold (6).

Equal sensation curves have also been constructed for noisiness (4). Their general appearance is very similar to the loudness curves, but there is a more marked sensitivity maximum in the 2000—5000 Hz band. The D-weighting filter is based upon this curve, and it has been shown that dB(D) often gives a better prediction of annoyance than dB(A), especially for noise containing strong low-frequency components (5).

Exposure time. The effects of the length of exposure to noise may be viewed in different perspectives. Considering first very short exposure times, it is known that, during a short period of about 0.1 s, energy is integrated to create the impression one has of the loudness (temporal summation) (3). In other words a 10-ms sound is less loud than a 100-ms sound when the two are presented at the same sound pressure level. This 100-ms integration time is built into the sound level meter and results in a better prediction of the subjective impression. However, an underestimation of the risk of hearing damage may sometimes occur since the integration time in the ear is less than 2 ms. Thus a very short sound (impulse noise) may cause damage to the ear without being experienced as very loud (7). In such a case the subjective response does not constitute an adequate warning for risks of damage.

The second perspective concerns how the subjective impression changes when exposure is prolonged up to several hours. In many sense modalities a rather dramatic adaptation occurs. This does not seem to be the case for sound, except at near threshold levels. Thus loudness generally does not seem to be lower after 1 h than after 1 s (3).

Finally, it is commonly believed that in a long-term perspective people will adapt to noise in the sense that they become less annoyed by it. In fact, most evidence speaks against such an effect (8), at least after the first few weeks in a new environment. A study by Weinstein (9) even indicates that the annoyance of those who are initially most annoyed by the noise undergoes the opposite change; their annoyance increases with exposure time.

Temporal variability. The risk for hearing damage is usually less if the noise varies over time than if it is constant. If anything, the opposite is true for subjective reactions to noise. Variability is in itself an annoying characteristic of noise (10, 11). A very sudden increase in noise level is especially annoying (4).

Signal-noise ratio. The most obvious effect of noise is that it may mask speech and other sounds which one

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -109 af 862

wants to hear. Several studies have shown that noise is especially annoying when this is the case (12, 13).

However, masking may sometimes have a positive effect, by making unwanted sounds less intrusive. Faint intermittent sounds, like dripping water, may become very annoying if heard in an otherwise very quiet environment. In such cases a continuous masking noise would probably decrease the annoyance. The same is true of speech masking. Sometimes a higher background level is preferred if it prevents a person from overhearing irrelevant conversations. This effect naturally also operates in the other direction, ie, by preventing others from hearing a conversation, noise also protects privacy.

Other factors influencing the subjective response to noise

In studies of noise annoyance in residential areas physical noise measures have generally been found to explain a very small percentage of the interindividual variance in annoyance (14, 15). There is a lack of comparable data from occupational environments, but in a methodological study (16) it was possible to explain about 25 % of the variance in the most favorable case and only 14 % in the least favorable. These results may partly be explained by shortcomings in the annoyance and noise measurements, but it is also evident that nonphysical noise characteristics are of great importance. Unfortunately, research on the influence of such factors on subjective response is rare and virtually nonexistent with respect to the work environment. Therefore, the factors presented in this paper have rarely been subjected to any systematic studies, although they are often mentioned as critical. They also constitute possible explanations of observed group differences with respect to noise annoyance.

Informational content. In many work environments complaints about noise most commonly concern irrelevant speech (17). Probably the informational content of the speech is the main determinant of its intrusiveness. However, there is some support from performance data that even incomprehensible speech sounds are especially intrusive (18). However, no systematic studies have been reported on the relative importance of various speech features on subjective effects.

Sounds other than speech may of course also carry information which makes them more or less acceptable, eg, that something is wrong with a machine.

Predictability and controllability. Results from stress research indicate that an unpredictable and uncontrollable stressor generally yields a stronger stress response than a predictable and controllable event (19). A predictable stressor offers greater possibilities to prepare oneself and also implicates that there are periods during which the person does not have to be prepared for the stressor. Accordingly, an expected noise is generally judged as less annoying than an unexpected one. Similarly, the person who operates a machine and thus controls its noise is generally less annoyed by it than are other people exposed to the same noise.

Attitude towards the noise source. A person's response to noise is also influenced by his or her attitude towards the source of the noise. McKennell (20), eg, found that the persons least annoyed by the noise from the Concorde airplane were those who had the strongest patriotic feelings for the Concorde project. Likewise, Sörensen (21) managed to reduce the complaints about aircraft overflights by creating a more positive attitude towards the air force.

It is reasonable to assume that the same mechanisms are at work also in occupational settings. Thus one would, eg, expect a secretary who does not like word processors to be especially irritated by the printer noise.

Ongoing activity. It is often assumed that annoyance response depends on the task in which one is engaged. However, no studies have been reported on the importance of task characteristics other than vulnerability to masking effects. Thus there is no empirical basis for the often expressed view that the different types of activities in factories and offices may explain why higher levels are tolerated in factories.

Aspiration level and the "necessity" of the noise. In a workshop most of the noise is generally regarded as an unavoidable consequence of the activity, whereas the same noise would be considered unnecessary in an adjacent office. This is probably the main reason why a noise deemed acceptable in a workshop would be regarded as unbearable in an office. The importance of aspiration levels and the avoidability of the noise has never been studied in occupational environments, but it has been shown to be an important factor for noise response in residential areas (22).

Individual differences. It is obvious that the same noise elicits widely different responses from different persons. Much research has been devoted to these individual differences, and it has mainly concerned the following three questions: (i) are there any stable individual differences with respect to the subjective response to noise; (ii) if so, is it a case of specific noise sensitivity; and (iii) finally, what characterizes noise sensitive persons? A comprehensive review of the studies on individual differences has been written by Jones & Davies (23).

The first problem encountered when one tries to study individual differences is how the sensitive individuals should be identified. One strategy has been

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side 110 af 862

to find the individuals who give extremely high annoyance ratings in relation to their exposure levels. Such ratings do not of course reflect only stable individual characteristics, but also response styles, situational differences, and transient states. Another strategy is to ask directly how sensitive the persons consider themselves. Irrespective of the method used, the validity and reliability of the sensitivity index will create problems of interpretation.

Although it has been claimed that the distribution of noise sensitivity is bimodal (24), most evidence indicates a normal distribution (25). The persons who appear to be sensitive to noise thus probably constitute the upper part of a normal distribution of individual responses. The question remains regarding the extent to which these differences may be attributed to stable individual differences in noise sensitivity. The low test-retest reliabilities of annoyance ratings indicate that, to a large degree, they reflect transient states rather than stable traits (26). On the other hand, Weinstein (9) found that students who reported themselves to be noise sensitive before arriving at college were also much more bothered by dormitory noise.

However, there are reasons to doubt that the stable differences in annoyance reflect a specific noise sensitivity. Thus, in a later study, Weinstein (27) found substantial correlations between the evaluations of different aspects of the neighborhood. He also found that a critical tendencies scale (that did not include any questions on noise) predicted noise annoyance as well as a noise sensitivity scale did. Thus noise sensitivity as a specific and stable trait has little support in data.

What characterizes those most annoyed by noise? The very inconsistent results indicate, eg, that there are no simple sex and age differences in noise sensitivity (27). There is some support for associations between different personality traits and noise sensitivity (23), but, again, it is possible that the noise sensitivity measure should rather be viewed as a measure of general annoyance (25).

One group which definitely deviates from others in response to noise comprises those with a hearing impairment. Contrary to popular belief these people are not necessarily less sensitive to noise than those with normal hearing. Quite the opposite, they are often more annoyed by noise than others. There are two reasons for this sensitivity. One is the recruitment phenomenon, which means that, although their hearing thresholds are higher than those of an unimpaired person, the loudness of sounds well above the threshold may be normal. Thus, for an impaired person, the growth of loudness is abnormally rapid when the level is raised well above the threshold. Therefore sounds with a varying sound level, eg, speech, become distorted and more annoying.

The other reason for more severe annoyance responses among those with impaired hearing is that the impairment is followed by strengthened masking effects. In other words, much lower noise levels become annoying as a consequence of their interfering with, eg, speech intelligibility (28).

Behavioral effects of noise

The behavioral effect of noise which has attracted most attention is the effects on performance, and the present section thus deals primarily with these effects. The studies of social behavior during noise exposure are, however, mentioned briefly.

Theoretical interpretations of the performance effects

Masking. It is an undisputable fact that the performance of any task which involves auditory cues may be deteriorated by noise. Poulton (29) has claimed this situation to be true of almost all reported negative effects of continuous noise. Thus, according to him, these effects may be explained by the masking of auditory feedback or inner speech. Broadbent (30) has convincingly argued against these ideas and showed that they leave many effects unexplained. However, Poulton must be credited for calling attention to the importance of the masking of auditory cues also in tasks which are not primarily of an auditory nature.

Distraction. Any sudden change in the environment may disrupt ongoing activity. This statement is of course also true with respect to the onset and offset of noise. Distraction may also be important for the negative effects of variable and meaningful noise (eg, irrelevant speech).

Arousal level, allocation of attention. The effects of noise on performance have usually been treated within the framework of arousal theory, sometimes supplemented by the hypothesis that attention becomes more selective at high arousal levels. Generally speaking, noise has been supposed to raise the arousal level, but there is reason to believe that continuous or repetitive noise sometimes makes people sleepy (6, 31, 32). The main support for the arousal theory has been provided by studies in which noise has been found to alleviate the effects of dearousing factors like sleep deprivation (33).

One problem encountered by arousal theory is the fact that small changes in the task or the experimental situation may alter the results dramatically. Thus experimental results by no means present a simple and consistent picture of the effects of noise. This fact has cast doubts upon the rather mechanistic arousal theory and has been used as an argument for a "strategy choice theory," which states that noise influences the way in which a person chooses to carry out a task (34, 35). In other words, eg, attentional selectivity is not regarded as an inevitable consequence of the arous-

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side 111 af 862

ing effects of noise but of one of many factors which may increase the mental load and make the task more difficult to perform. In such a situation the available information processing resources are likely to be directed towards the most important aspects of the task at the expense of the less important ones. This is not to deny that some of the performance effects are unavoidable consequences of the noise exposure. This statement is primarily true of those consequences brought about by masking effects, but it is also conceivable that some of the effects on short-term verbal memory are a result of direct and unavoidable interference with a stage of information processing.

Field studies of safety and efficiency

The few studies treating the effects of noise on safety and efficiency at workplaces indicate that high noise levels are associated with higher accident rates (36) and lower productivity or higher error rates (37, 38). However, the interpretation of these results is complicated by the fact that high-noise work settings are likely to be defective also in other respects. A certain control over such confounding factors may be attained through the study of the effects of noise reduction. However, when Noweir (38) found that a reduction in noise level led to higher productivity, it may have been a result of the management showing an interest in improving the environment, rather than of the noise reduction in itself. The reduced accident rate as a result of wearing ear protectors shown by Cohen (39) is less likely to be an effect of such factors. The same is true of the reduced error rate found by Broadbent & Little (37) in a factory producing motion picture films. In this factory workers alternated between two rooms, one of which was treated acoustically. Operator errors were substantially reduced in this room but not in the other one. Reduced masking effects may be one explanation for this outcome, but attentional effects might also have been of importance.

Noise effects in different tasks

Noise is relatively easy to produce in the laboratory, and this is probably a major reason for the vast amount of laboratory research on noise and performance in comparison with research on other factors of the physical environment, such as climate or vibration. The results have by no means been consistent, as is reflected in the fact that reviewers of this topic have drawn at least apparently conflicting conclusions. Thus Kryter (4) concluded that there are no significant nonauditory adverse effects of noise on performance, whereas the conclusion in another review covering the same period (40) was that recent research "suggested that a much wider range of mental functions than hitherto supposed is influenced by noise [p 131]."

Another general point to be made before the results are reviewed is that many of the studies in this area have dealt with noise at levels which are, or should be, avoided for reasons of hearing protection. Since these studies are of limited practical interest, they will only be treated briefly.

Tasks in which noise may improve performance. It follows from arousal theory that noise should improve performance in situations when the task in itself lowers the arousal level. As shown by Poulton (41), several studies have obtained such an effect of noise at moderate levels, primarily with the use of variable noise and long simple monotonous signal monitoring tasks. However, the evidence is not as consistent as Poulton indicates (42). Noise has also been found to improve recall in some memory tasks (43), but this effect is generally not viewed as an arousal effect.

Tasks insensitive to continuous meaningless noise. The performance of several types of tasks appears to be unaffected even by very high levels of continuous noise. Examples of such tasks mentioned by Broadbent (44) are simple reaction-time tasks with an easily discriminable and fore-warned stimulus, motor performance, and sensory tasks such as visual acuity tasks.

Tasks sensitive to noise

Reaction-time and vigilance tasks. The five- or four-choice serial reaction-time task is probably the task used in most noise studies (40). Typically the task consists of five lights above five response buttons, and a new bulb lights up immediately after a response has been made to the previous one. The typical effect of noise on this type of task is an increased number of fast erroneous responses. Furthermore, this effect of noise, like most other effects on performance, is accentuated with increased time in the task. The increased error rate probably reflects impaired control processes during noise exposure (45), more specifically a lowered ability to withhold a highly prepared response to an anticipated signal. In many of these studies very high noise levels were used, but Smith & Miles (46) showed that, when exposure time is prolonged, the effect is obtained also at moderate noise levels.

The serial reaction task has also been used to study the effects of noise on the allocation of attention (47). Smith found that the difference between response times to the signals with high and low probability was accentuated by noise, ie, attention was concentrated on the most probable stimuli at the expense of the less probable ones. The same experiment also showed that subjects were less flexible in noise, in the sense that they adapted more slowly to a change of signal probabilities. A similar effect in a cognitive task was reported by Dornic & Fernaeus (48).

Earlier studies of tasks requiring the monitoring of infrequent and weak signals, vigilance tasks, found detrimental effects only at very high noise levels and

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

only in tasks requiring the monitoring of several signal sources or the simultaneous performance of another task. The effects observed by, eg, Hockey (49) have usually been consistent with the view that noise increased attentional selectivity.

Later studies have shown that vigilance performance may be impaired by noise also at lower levels, provided that the signal is of a more complicated nature, eg, makes demands on memory by requiring the identification of a certain series of signals (50).

Text comprehension and other verbal tasks. Recent research has demonstrated that noise may affect performance at levels previously considered harmless. One reason for this phenomenon has been a shift of interest from sensorimotor tasks to verbal tasks. Evidence from different kinds of studies indicates that noise may lead to a more superficial processing of the text and, thus, to impaired comprehension. Hockey (51) reports that noise even improved the memory of inconsequential details in a text, but impaired the comprehension of the content of the text. Similar effects were reported by Jones & Broadbent (52).

A more indirect demonstration of the same effects is found in the proof reading experiments by Weinstein (53, 54). Noise had no effect on the identification of simple typographical errors, but lowered the detection frequency of the more complicated errors, which required comprehension of the text for their identification.

Some conventional memory experiments using lists of words also indicate that the interpretation of a text may be more superficial in noise. Subjects tend to keep semantically related words together when reporting such a list. This tendency has been found to be weaker when learning takes place in noise (55, 56)

Irrelevant speech and verbal short-term memory. The impaired verbal short-term memory in the presence of irrelevant speech demonstrated by Salamé & Baddeley (57) and reviewed by Jones (18) has been found to be an unusually consistent effect. The main conclusions from this research are that the effect is independent of speech level [at least between 55 to 95 dB(A)] and that it appears also when speech is incomprehensible to the subject. It is unlikely that distraction effects could explain the impairment, which rather seems to depend on direct interference with memory processes.

Incidental learning. Hockey & Hamilton (58) instructed their subjects to remember words presented on different parts of a screen. This task was accomplished at least as well in noise as in a control situation. However, when subjects were unexpectedly asked to remember the location of the words, more errors occurred in the noise group. Other studies of such incidental learning have obtained the same result (59, 60). Thus these results provide further evidence of noise leading to an increased concentration of attentional resources on the aspects of the tasks deemed most important.

Effects of noise characteristics

Noise level. Noise level is the only physical noise characteristic which has been studied to any extent. Broadbent (44) concluded that negative effects on performance were only to be expected at very high levels [somewhere between 90 and 95 dB(A)]. Since then researchers have become increasingly aware of the complexity of the matter, and no general conclusions about the critical level now seem possible. It obviously depends on the nature of the task, the experimental setting, and the choice of subjects and their experience. Sometimes the critical level is very low, as shown by the studies of irrelevant speech and by Kjellberg & Wide (61), who found performance effects of continuous noise at 51 dB(A). The issue is further complicated by problems of generalization from laboratory to real work conditions, in which the duration of exposure and work is so much longer.

Frequency. Only Broadbent (62) has specifically treated the effects of sound frequency on performance. He found that serial reaction-time performance was more sensitive to high- than to low-frequency noise.

Duration. Generally the effect of noise has been found to increase as a function of time on a task. This finding is not necessarily an effect of exposure time in itself but is perhaps better described as an effect of working for a long time in noise, ie, an interaction effect. However, in two studies, subjects were exposed to noise for a longer or shorter period before the task (63, 64). These studies indicate that there may also be an effect of exposure time in itself.

Variability, predictability, control. Intermittent noise has generally been found to impair performance more than continuous noise (65), especially if the time schedule is unpredictable (66). The opposite effect may be obtained if the subject is well acquainted with the noise and the time schedule is reasonably predictable (67). In the one study which treated the effect of subjects having control over noise level (68), performance was less disrupted when subjects had, or rather thought they had, control.

Aftereffects of noise

In their influential book *Urban Stress,* Glass & Singer (69) reported a series of studies which indicated that performance may be impaired also after a period of noise exposure. A review of more recent studies has been given by Cohen (70). The tasks which seem to

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -113 af 862

be most sensitive to the aftereffects of noise do not primarily measure the capacity to perform, but rather the motivation to perform well, eg, endurance in unsolvable tasks or tasks which are very dull or difficult. In contrast to acute effects, aftereffects have been found to be very predictable. It is also to be noted that an acute effect during exposure is not a prerequisite for aftereffects.

Aftereffects are the most evident after exposure to uncontrolled or unpredictable noise, whereas they are less dependent on noise level. In fact, the aftereffects of noise should not be regarded as due to noise in itself but rather as due to a general influence of uncontrollable and unpredictable stressors (70).

The bulk of evidence on aftereffects comes from laboratory studies, and there seems to be no studies of the aftereffects of occupational exposure to noise. Several studies have, however, treated the aftereffects of noise in the classroom, and they indicate that the effects are not restricted to the laboratory (71).

Other behavioral effects of noise

Many studies indicate that people behave differently towards each other in noisy environments than elsewhere. One obvious reason for this occurrence is that noise makes speech communication more difficult, but this phenomenon does not explain all the social effects of noise. Thus a series of field experiments has shown that people tend to be less helpful in noise. (A review of these and other studies of the social effects of noise can be found in reference 72.) There are several possible reasons for such an effect, eg, that noise distracts attention from the person in need of help, that people want to get out of the noisy situation as fast as possible, or that the noise actually makes them irritated and less willing to help.

Psychophysiological effects

The physiological responses to noise are of three types, distinguished by their duration and their relation to the noise exposure. First, changes in noise may elicit short-lasting, phasic responses. Second, noise may give rise to more persistent, tonic responses during and for a short period after exposure. Finally, it is feasible that noise may cause more stable changes and constitute a long-term health hazard.

Immediate phasic response to noise changes

Any change in the environment and thus any change in noise (raised or lowered level, changed quality) may lead to an attentional response generally called the "orienting reflex." This response involves a redirection of sense organs towards the noise source, but also a series of physiological responses lasting one or a few seconds and including, eg, a lowered heart rate, blood pressure, and peripheral blood flow, along with increased sweat gland activity. An important aspect of this response is that it habituates, provided that the noise is found to be of no importance for the individual. Habituation thus could be viewed as a primitive learning process implying learning not to respond to irrelevant stimulation or learning not to be distracted. This habituation is faster for low-level noise and for short intervals between the changes. There is also evidence of consistent differences between individuals with respect to habituation rate (73). More comprehensive reviews of the orienting reflex and other physiological responses of brief duration have been given by Graham (74) and Westman & Walters (75).

Noise at very high levels (at least above 90 dB) elicits a somewhat different response pattern, the defensive reflex, which does not habituate or, at least, habituates very slowly. If the noise has a very sudden onset, ie, short rise time, it may evoke a startle reflex, which, eg, includes blinking and muscular jerks. Some of the components of the reflex habituate fast, while others habituate slowly or not at all. Thus, eg, even an experienced shooter blinks when a shot is fired. Obviously, a startle response may cause a momentary disruption in the performance of manipulatory tasks (76).

These physiological responses of brief duration are very weak and of no consequence in themselves. Rather, their importance is as indicators of the distracting effects of noise.

Persistent, tonic responses

A second aspect of the psychophysiological responses to noise concerns whether, eg, heart rate, blood pressure, or catecholamine output is higher in a noisy environment than under more quiet circumstances. Studies of this problem have been reviewed by, eg, Borg (77) and Sandén & Axelsson (78).

In the typical experiment physiological responses have been registered for resting persons exposed to high-level noise. These studies have generally revealed a peripheral vascular constriction and a raised diastolic blood pressure level during noise, whereas the effects on systolic blood pressure, pulse rate, and the output of "stress hormones" like cortisol or epinephrine have been less consistent. [See the review by Borg (77).]

In another, more relevant but less common, type of study physiological responses to noise have been observed during mental work. To the extent that noise makes the task more difficult, one would expect it to elicit responses indicating stress. Such an effect was found by Brandenberger et al (79) on cortisol plasma levels but not on catecholamine levels. In other studies effects on either epinephrine or norepinephrine were found (80), but the results have by no means been consistent. One possible reason for this inconsistency is illustrated by a couple of studies by Frankenhaeuser & Lundberg (81, 82). In one study (82) they let their subjects do mental arithmetic during exposure to low- or high-level noise. They found no effect of noise on

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

performance, but an increased excretion of epinephrine and an increased rated effort did occur. Obviously, the performance level was upheld at the price of increased physiological stress. In another study by the same authors, which was designed to induce a lower performance standard (83), the opposite result was obtained, ie, performance was impaired whereas the epinephrine level was unaffected by noise.

In physiological research little work has been conducted on the importance of different noise characteristics, with the exception of noise level. But control has been shown to be an important variable also in this context. Thus much stronger responses have been found to uncontrolled noise than to noise over which one has control (84).

Sleep. Sleep disturbance is an important effect of noise in residential areas, whereas it of course is of less importance in work settings. In this context it is of greater interest that noise might have aftereffects on sleep, ie, noise exposure during the day may disturb sleep during the night (85).

Noise may also have the opposite effect, ie, it may provoke sleep. This effect is especially likely for low-frequency noise, as has been demonstrated by Landström and his collaborators (86). However, similar effects have also been obtained with other types of monotonous, repetitive sounds (31).

Long-term health hazards

Cardiovascular responses constitute the most prominent acute physiological responses to noise, and this fact has given rise to the hypothesis that cardiovascular diseases might be promoted by noise. A certain support for this hypothesis is offered by long-term animal studies showing that noise exposure, eg, may lead to permanently raised blood pressure, ie, hypertension (77).

An increased incidence of hypertension and other cardiovascular problems has also been found in several epidemiologic studies of groups occupationally exposed to noise, although there are several contradicting results. A review of these studies has been given by Borg (77).

Long-term cardiovascular effects have also been found in residential areas with, eg, aircraft noise (87) and among schoolchildren from noisy areas (88).

Since noise may cause annoyance and stress, it is reasonable to hypothesize that it also contributes to the development of mental illness. Most of the studies addressing this problem have been conducted in residential areas and have compared symptoms, use of psychotropic drugs, or admissions to mental health care units in high and low noise areas. [See the reviews by Cohen & Weinstein (89) and Tarnopolsky & Clark (90).] Although many studies have found a higher incidence of such indicators of psychiatric ill health in noisy areas, most evidence argues against noise being a major causal factor behind the observed differences. A few studies have also been reported from occupational settings (91), and they have shown a higher incidence of psychiatric symptoms among workers exposed to extremely high-intensity noise. However, a lack of adequate reference groups in this work makes it impossible to distinguish the effects of noise from those of other possible contributory factors. The interpretation of the results from the occupational studies is also complicated by the fact that psychiatric symptoms are much more common among people with a hearing impairment than among the general population (92).

Concluding remarks

The number of workplaces in which people are exposed to a high level of noise is decreasing in most countries, although many people still receive damage to their hearing at work. At the same time the noise level is raised at many previously qniet workplaces as a result of increased mechanization and automation. Thus ventilation systems, computers, printers, and other machines have led to an increased noise pollution in, eg, offices. The problem in these cases is never the risk of hearing damage, but noise annoyance and its possible behavioral and physiological consequences. The importance of these effects has been recognized in residential settings for some time, and it becomes more and more urgent to pay serious attention to them at workplaces.

References

1. Mackay CJ. The measurement of mood and psychophysiological activity using self-report techniques. In: Martin I, Venables PH, ed. Techniques in psychophysiology. Chichester: John Wiley & Sons, 1980: 501—62.
2. Carterette EC, Friedman MP. Handbook of perception; vol 4 (Hearing). New York, NY: Academic Press, 1978.
3. Scharf B. Loudness. In: Carterette EC, Friedman MP, ed. Handbook of perception. New York, NY: Academic Press, 1978:187—242.
4. Kryter KD. The effects of noise on man. New York, NY: Academic Press, 1985.
5. Kjellberg A, Goldstein M. Loudness assessment of band noise of varying bandwidth and spectral shape: an evaluation of various frequency weighting networks. J Low Freq Noise Vib 1985;4:12—26.
6. Landström U, Lundström R, Byström M. Exposure to infrasound — perception and changes in wakefulness. J Low Freq Sound Vib 1983;2:1—11.
7. Brüel PV. Do we measure damaging noise correctly? Noise Control Eng 1977;8:52—60.
8. Weinstein ND. Community noise problems: evidence against adaptation. J Environ Psychol 1982;2:87—97.
9. Weinstein ND. Individual differences in reactions to noise: a longitudinal study in a college dormitory. J Appl Psychol 1978;63:458—66.
10. Kuwano S, Namba S, Nakajima Y. On the noisiness of steady state and intermittent noises. J Sound Vib 1980;72:87—96.
11. Keighley EC. Acceptability criteria for noise in large offices. J Sound Vib 1970;11:83—93.

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

12. Moran SLV, Loeb M. Annoyance and behavioral aftereffects following interfering and noninterfering aircraft noise. J Appl Psychol 1977;62:719—26.
13. Williams CE, Stevens KN, Klatt M. Judgements of the acceptability of aircraft noise in the presence of speech. J Sound Vib 1969;9:263—75.
14. Griffiths ID, Langdon FJ. Subjective response to road traffic noise. J Sound Vib 1968;8:16—32.
15. McKennel AC. Aircraft noise annoyance around London (Heathrow) airport. London: Her Majesty's Stationary Office, 1963.
16. Kjellberg A, Landström U, Löfstedt P, Wide P, Åkerlund E. Bedömning av upplevd bullerstörning i arbetet [Evaluation of noise and annoyance in working environments: a methodological study]. Solna (Sweden): National Institute of Occupational Health, 1988. (Arbete och Hälsa 1988:30.)
17. Nemecek J, Grandjean E. Results of an ergonomic investigation of large-space offices. Hum Factors 1973; 2:111—24.
18. Jones DM. Progress and prospects in the study of performance in noise. In: Berglund B, Berglund U, Karlsson J, Lindvall T, ed. Proceedings of the 5th international congress on noise as a public health problem; vol 4. Stockholm: Byggforskningsrådet (in press).
19. Thompson SZ. Will it hurt less if I can control it? A complex answer to a simple question. Psychol Bull 1981; 90:89—101.
20. McKennell AC. Annoyance from Concorde flights around Heathrow. In: Tobias JV, Jansen G, Ward WD, ed. Proceedings of the third international congress on noise as a public health problem. Rockville, MD: American Speech-Language-Hearing Association, 1980:562—6.
21. Sörensen S. On the possibilities of changing the annoyance reaction to noise by changing the attitudes to the source of annoyance. Nord Hyg Tidsk 1970;(suppl 1): 76 p.
22. Borsky PN. Review of community response to noise. In: Tobias JV, Jansen G, Ward WD, ed. Proceedings of the third international congress on noise as a public health problem. Rockville, MD: American Speech-Hearing-Language Association, 1980:453—74. (ASAH reports 10.)
23. Jones DM, Davies DR. Individual and group differences in the response to noise. In: Jones DM, Chapman AJ, ed. Noise and society. Chichester: John Wiley & Sons, 1984:125—53.
24. Bryan ME, Tempest W. Are our noise laws adequate? Appl Acoust 1973;6:219—32.
25. Thomas JR, Jones DM. Individual differences in noise annoyance and the uncomfortable loudness level. J Sound Vib 1982;82:289—304.
26. Griffiths ID, Delanzun FR. Individual differences in sensitivity to traffic noise: an empirical study. J Sound Vib 1977;55:93—107.
27. Weinstein ND. Individual differences in critical tendencies and noise annoyance. J Sound Vib 1980;68:241—8.
28. Aniansson G, Pettersson K, Peterson Y. Traffic noise annoyance and noise sensitivity in persons with normal and impaired hearing. J Sound Vib 1983;88:85—97.
29. Poulton EC. Continuous intense noise masks auditory feedback and inner speech. Psychol Bull 1977;84: 977—1001.
30. Broadbent DE. The current state of noise research: reply to Poulton. Psychol Bull 1978;85:1052—67.
31. Bohlin G. Monotonous stimulation, sleep onset and habituation of the orienting reaction. Electroencephalogr Clin Neurophysiol 1971;31:593—601.
32. Hartley LR. Similar and opposing effects of noise on performance. In: Ward WD, ed. Proceedings of the second international congress on noise as a public health problem. Washington, DC: Environmental Protection Agency, 1973:379—87.
33. Wilkinson RT. Interaction of noise with knowledge of results and sleep deprivation. J Exp Psychol 1963;66: 332—7.
34. Smith AP. The effects of noise on strategies of human performance. In: Rossi G, ed. Proceedings of the fourth international congress on noise as a public health problem. Milano: Centro Ricerche e Studi Amplifon, 1983: 797—807.
35. Smith A. A review of the effects of noise on human performance. Scand J Psychol (in press).
36. Wilkins PA, Acton WI. Noise and accidents — a review. Ann Occup Hyg 1982;25:249—60.
37. Broadbent DE, Little EAS. Effects of noise reduction in a work situation. Occup Psychol 1960;34:133—40.
38. Noweir MH. Noise exposure as related to productivity, disciplinary actions, absenteeism, and accidents among textile workers. J Safe Res 1984;15:163—74.
39. Cohen A. The influence of a company hearing conservation program on extra-auditory problems in workers. J Safe Res 1976;8:146—62.
40. Davies DR, Jones DM. Noise and efficiency. In: Tempest W, ed. The noise handbook. New York, NY: Academic Press, 1985:87—141.
41. Poulton EC. Arousing environmental stresses can improve performance, whatever people say. Aviat Space Environ Med 1976;47:1193—204.
42. Koelega HS, Brinkman JA. Noise and vigilance: an evaluative review. Hum Factors 1986;28:465—81.
43. Breen-Lewis K, Wilding J. Noise, time of day and test expectations in recall and recognition. Br J Psychol 1984;75:51—63.
44. Broadbent DE. Human performance and noise. In: Harris CM, ed. Handbook of noise control. New York, NY: McGraw-Hill, 1979:17:1—17:20.
45. Rabbitt P. Current paradigms and models in human information processing. In: Hamilton V, Warburton DM, ed. Human stress and cognition. New York, NY: John Wiley & Sons, 1979:115—40.
46. Smith A, Miles C. The combined effects of noise and nightwork on human function. In: Oborne DJ, ed. Contemporary ergonomics 1985: proceedings of the Ergonomics Society's annual conference 1985 in Nottingham. London: Taylor & Francis, 1985:33—41.
47. Smith AP. Noise, biased probability and serial reaction. Br J Psychol 1985;76:89—95.
48. Dornic S, Fernaeus SE. Type of processing in high-load tasks: the differential effect of noise. Stockholm: Department of Psychology, University of Stockholm, 1981. (Report no 576.)
49. Hockey GRJ. Effect of loud noise on attentional selectivity. Q J Exp Psychol 1970;22:28—36.
50. Jones DM, Smith AP, Broadbent DE. Effects of moderate intensity noise on the Bakan vigilance task. J Appl Psychol 1979;64:627.
51. Hockey GRJ. Stress and the cognitive components of skilled performance. In: Hamilton V, Warburton DM, ed. Human stress and cognition. New York, NY: John Wiley & Sons, 1979: 141—77.
52. Jones DM, Broadbent DE. Side effects of interference with speech by noise. Ergonomics 1979;22:1073—81.
53. Weinstein ND. Effects of noise on intellectual performance. J Appl Psychol 1974;59:548—54.
54. Weinstein ND. Noise and intellectual performance: a confirmation and extension. J Appl Psychol 1977;62: 104—7.
55. Daee S, Wilding JM. Effects of high intensity white noise on short-term memory for position in a list and sequence. Br J Psychol 1977;68:335—49.
56. Smith AP, Broadbent DE. The effects of noise on recall and recognition of instances of categories. Acta Psychol 1982;51:257—71.
57. Salam P, Baddeley A. Noise, unattended speech and short-term memory. Ergonomics 1987;30:1185—94.
58. Hockey GRJ, Hamilton P. Arousal and information

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

selection in short-term memory. Nature 1970;226: 866—7.
59. Cohen S, Lezak A. Noise and inattentiveness to social cues. Environ Behav 1977;9:559—72.
60. Davies DR, Jones DM. The effects of noise and incentives upon attention in short-term memory. Br J Psychol 1975;66:61—8.
61. Kjellberg A, Wide P. Effects of simulated ventilation noise on performance of a grammatical reasoning task. In: Berglund B, Berglund U, Karlsson J, Lindvall T, ed. Proceedings of the 5th international congress on noise as a public health problem; vol 3. Stockholm: Byggforskningsrådet, 1988:31—6.
62. Broadbent DE. Effects of noises of high and low frequency on behaviour. Ergonomics 1957;1:21—9.
63. Hartley LR. Performance during continuous and intermittent noise and wearing ear protection. J Exp Psychol 1974;102:512—6.
64. Smith AP, Broadbent DE. The effects of noise on the naming of colours and reading of colour names. Acta Psychol 1985;58:275—85.
65. Smith AP. The effects of different types of noise on semantic processing and syntactic reasoning. Acta Psychol 1985;58:263—73.
66. Kohfeld DL, Goedecke DW. Intensity and predictability of background noise as determinants of simple reaction time. Bull Psychon Soc 1978;12:129—32.
67. Warner HD, Heimstra NW. Effects of intermittent noise on visual tasks of varying complexity. Percept Mot Skills 1971;32:219—26.
68. Blechman EL, Dannemiller EA. Effects on performance of perceived control over noxious noise. J Consult Clin Psychol 1976;44:601—7.
69. Glass DC, Singer JE. Urban stress: experiments on noise and social stressors. New York, NY: Academic Press, 1972.
70. Cohen S. Aftereffects of stress on human performance and social behavior: a review of research and theory. Psychol Bull 1980;88:82—108.
71. De Joy DM. Environmental noise and children: review of recent findings. J Aud Res 1983;23:180—94.
72. Cohen S, Spacapan S. The social psychology of noise. In: Jones DM, Chapman AJ, ed. Noise and society. Chichester: John Wiley & Sons, 1984:221—45.
73. Lader M. The psychophysiology of anxious and depressed patients. In: Fowles DC, ed. Clinical applications of psychophysiology. New York, NY: Columbia University Press, 1975:12—41.
74. Graham FK. Distinguishing among orienting, defense, and startle reflexes. In: Kimmel HD, van Holst EH, Orbleke JF, ed. The orienting reflex in humans. New York, NY: Lawrence Erlbaum, 1979:137—67.
75. Westman JC, Walters JR. Noise and stress: a comprehensive approach. Environ Health Perspect 1981;41: 291—309.
76. May DN, Rice CG. Effects of startle due to pistol shots on control precision performance. J Sound Vib 1971; 15:197—202.
77. Borg E. Physiological and pathogenic effects of sound. Acta Otolaryngol 1981;(suppl 381): 68 p.
78. Sandén Å, Axelsson A. Comparison of cardiovascular responses in noise-resistant and noise-sensitive workers. Acta Otolaryngol 1981;(suppl 331):75—100.
79. Brandenberger G, Follenius M, Wittersheim G, Salame P, Siméoni M, Reinhart B. Plasma catecholamines and pituitary adrenal hormones related to mental task demand under quiet and noise conditions. Biol Psychol 1980;10:239—52.
80. Klotzbücher E. Zum Einfluss des Lärms auf Leistung bei geistiger Arbeit und ausgewählte physiologische Funktionen. Int Arch Occup Environ Health 1976;37: 139—55.
81. Frankenhaeuser M, Lundberg U. Immediate and delayed effects of noise on performance and arousal. Biol Psychol 1974;2:127—33.
82. Lundberg U, Frankenhaeuser M. Psychophysiological reactions to noise as modified by personal control over noise intensity. Biol Psychol 1978;6:51—9.
83. Frankenhaeuser M, Lundberg U. The influence of cognitive set on performance and arousal under different noise loads. Motiv Emotion 1977;1:139—49.
84. Breier A, Albus M, Pickar D, Zahn TP, Wolkowitz OM, Paul SM. Controllable and uncontrollable stress in humans: alterations in mood and neuroendocrine and psychophysiological function. Am J Psychiatry 1987;144: 1419—25.
85. Fruhstorfer B, Fruhstorfer H, Grass P, et al. Daytime noise and subsequent night sleep: interference with sleep patterns, endocrine functions and serotogenic system. In: Rossi G, ed. Proceedings of the fourth international congress on noise as a public health problem. Milano: Centro Ricerche e Studi Amplifon, 1983:1015—8.
86. Landström U, Byström M, Nordström B. Changes in wakefulness during exposure to noise at 42 Hz, 1000 Hz and individual EEG frequencies. J Low Freq Sound Vib 1985;4:27— 33.
87. Knipschild PV. Medical effects of aircraft noise: community cardiovascular survey. Int Arch Occup Environ Health 1977;40:185—90.
88. Cohen S, Evans GW, Krantz DS, Stokols D. Physiological, motivational, and cognitive effects of aircraft noise on children. Am Psychol 1980;35:231—43.
89. Cohen S, Weinstein N. Nonauditory effects of noise on behavior and health. J Soc Issues 1981;37:36—70.
90. Tarnopolsky A, Clark C. Environmental noise and mental health. In: Freeman H, ed. Mental health and the environment. London: Church & Livingstone, 1984: 250—70.
91. Miller JD. Effects of noise on people. J Acoust Soc Am 1974;3:729—64.
92. Singerman B, Riedner E, Folstein M. Emotional disturbance in hearing clinic patients. Br J Psychiatry 1980; 137:58—62.

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -117 af 862

Få de lokale nyheder på Facebook

Forside
Nyheder
Lokalnyt
Politi
Sport
Kultur
Motor
Læserbreve
Jobannoncer
Dødsannoncer
Galleri
Arrangementer
Temaer

Facebook
Få de lokale nyheder på
facebook

Kontakt
Sydsjællands Tidende
Torvestræde 4
4760 Vordingborg
Tlf. 5537 0009
Fax 5534 0011

- Priser
- Annoncebestilling
- Kontakt os

Praktisk info
- Annoncer
- Deadlines
- Firmaprofil

OnlineAvis

Vis arkiv

Jubilæumsavis

Kort bragt efter tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, COWI og Region Sjælland.

Er du nabo til en af de nye grusgrave?

12. maj 2016 05:57 Del på Facebook

Region Sjælland har udpeget 26 mulige grusgrave. Heraf ligger en del i vores område. Ved Bårse har naboerne til den gamle grusgrav set frem til at slippe for det grusstøv, de har levet med i 15 år. Nu bliver de naboer til en ny grusgrav.

Når der anlægges nye veje, bygges supersygehuse, broer og så videre er der brug for enorme mængder af grus, sand og sten. Region Sjælland har derfor udpeget 26 graveområder til udvinding af råstofferne. Planen sendes nu i høring og i den forbindelse bliver der afholdt et borgermøde i Vordingborg 31. maj klokken 18.30.

Grusstøv i 25 år

I Vordingborg Kommune bliver 10 (?) områder berørt af den nye plan - blandt andet tages nye områder omkring Bårse grusgrav i brug.

En af grusgravens nærmeste naboer er Lone Sukstorf. Hendes mand købte deres hus på Lundbyvej 9 ved Bårse for omkring 20 år siden - før der var planer om at anlægge en grusgrav på nabojordene. Lone flyttede selv ind for 14 år siden og på det tidspunkt var gravearbejdet i grusgraven i fuld sving.

- Det sviner helt sindssygt. Vi har haft en stor vold liggende på to sider, for at vi ikke havde SÅ meget larm, men det støjer stadig, fortæller hun til avisen, og hun fortsætter:

- Der er støv allevegne, grusstøv.

- Når man skal ud at sidde på sine havemøbler, skal man lige gøre rent først, siger hun. Lone Sukstorf og hendes mand havde netop nået at glæde sig over at den gamle grusgrav, der har været i gang i omkring 15 år, endelig er nedlagt og naturen i gang med at blive reetableret. Grusgraven løber langs to ad deres grunds fire sider. Så kom planen fra Region Sjælland, som vil etablere et nyt graveområde på en tredie af husets sider.

- Jeg synes det er drøn irriterende, siger hun, men åbner dog op for en hvis samarbejdsvillighed:

- Varer gravearbejdet et år, fint, så lad dem grave. Det kan jeg leve med. Men hvis det er ti år til, så bliver det for meget. Så har vi levet med grusgrav i...hvad...25 år.

Fiskere og gravemaskiner

På den anden side af vejen i nummer 20 har Michael Hansen lejet sig ind og indrettet en put'n'take sø. Han har ikke hørt om planerne om at lægge en grusgrav klods op og ned ad hans fiskesø, før Sydsjællands Tidende taler med ham.

- Jeg ved ingenting, overhovedet ingenting, men det skal jeg begynde at finde ud af, siger han chokeret til avisen.

Seneste gallerier

Vikingeskibe fik varm...

FOTOS: Loppernes byer

FOTOS:...

FOTOS: Sildebord med...

Klik her for flere gallerier

Annoncer
Klik på annoncen for at se den i fuld størrelse

Se flere annoncer fra ugens avis

Kommende arrangementer

26. Jul Design, kunst og kunsthåndværk
WeDoCraft Marked

28. Jul Menighedstur
Vordingborg Menighedsråd

Seneste video fra TV-SYDTID

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side 118 af 862

- Jeg har lokket for at få den her sø op at stå og brugt en hulens masse penge, fortsætter han.

- Jeg har lavet den så lækker som jeg synes, den skal være, fortsætter han.

Michael Hansen er i gang med at overtage den lille sø, der er blevet etableret i den nu nedlagte grusgrav ved siden af Lone Sukstorfs, men den er tænkt som et supplement til den sø, han allerede har og kan ikke erstatte den.

- Det er bare en lille en, mener Michael Hansen, der overvejer, om han vil kunne få erstatning - eventuelt en helt ny sø et andet sted - som kompensation for de indtægter, grusgraven højst sandsynlig vil berøve ham.

- Det bliver en irritation for dem, der kommer og fisker. De kommer for at få fred og ro, siger han og er derfor særligt irriteret over den støj, som gravemaskinerne på nabogrunden vil medføre.

Råstofplan i høring

Regionens råstofplan sendes i høring 9. maj til 4. juli. De mennesker, Sydsjællands Tidende har talt med overvejer, hvordan de nu skal gribe sagen an, men Lone Sukstorf siger:

- Jeg får ikke noget ud af at henvende mig. Det gjorde jeg heller ikke sidst. Det kan godt være, at man kommer i høring, men man bliver ikke hørt.

Fakta
• På Borgermødet 31. maj klokken 18.30 kan du høre mere om regionens råstofplan samt få hjælp til at indgiv høringssvar.

• Borgermødet holdes i Festsalen på amtshospitalet Oringe, Færgegaardsvej 15 i Vordingborg.

• Bemærk at der er tilmeldingfrist til borgermødet 25. maj på naturmiljo@regionsjaelland.dk.

Ved du, om du er nabo til en af de nye grusgrave på Sydsjælland, Møn og Nordfalster? Tjek det via kortet.

Borgermøde skal give indsigt

Regionen forventer at gravearbejdet i de 26 nye grusgrave kan starte i 2018. Et borgermøde i Vordingborg skal hjælpe borgerne til at indgive høringssvar vedrørende Region Sjællands nye råstofplan.

Region Sjælland forventer at den endelige godkendelse af råstofplanen går igennem regionsrådet 8. december 2016. Det fortæller Hanne Møller Jensen, der er funktionschef i regionens afdeling for Miljø og Ressourcer.

- Går alt efter planen vil indvindingen kunne gå i gang i 2018, fortæller hun til Sydsjællands Tidende og mener ikke, der som udgangspunkt er noget der tyder på, at planerne for Bårse bliver ændret.

Lodsejere er blevet hørt

Indtil videre har der været gennemført en såkaldt partshøring, hvor de nærmeste naboer har haft mulighed for at komme med indvendinger til planen. Hvem er er de nærmeste naboer beror på en individuel vurdering, som regionen selv foretager. Men Hanne Møller Jensen understreger, at regionen kun retter henvendelse til lodsejere, ikke til eventuelle lejere. Det ansvar hviler på den enkelte lodsejer.

Få hjælp til høringssvar

Den 9. maj til 4. juli sendes regionens råstofplan i høring, og her har alle mulighed for at komme med bemærkninger til og indvendinger mod planen. I den forbindelse afholder Region Sjælland et borgermøde i Vordingborg 31. maj.

- Vi forventer at bruge en mindre del af mødet på oplæg, fortæller Hanne Møller Jensen, der hellere vil sætte god tid af til spørgsmål og indlæg fra salen.

- Vi vil prøve at have et lokalt fokus, siger hun og oplyser i den forbindelse at regionen på forhånd prøver at sætte sig ind i, hvad det kan være, folk vil have af indvendinger og hvad der vil blive spurgt ind til. Håbet er, at borgerne på mødet får svar på alle de spørgsmål, de måtte have. Hanne Møller Jensen unerstreger desuden, at mødet også er tænkt som en mulighed for borgerne til at få hjælp til at komme i gang med at udfærdige et høringssvar.

Fakta
• Region Sjællands Råstofplan foreslår 26 graveområder.

• Graveområderne udgør 327 hektar svarende til 20-25 millioner kubikmeter grus, sand og sten, hvilket svarer til 3-4 års forbrug.

Af Mille Holst

Klik her for flere videoer fra TV-SYDTID

Mest læste artikler

- Landsbylæge i generationer
- 29-årig køber lokal skole
- I morgen ryger Per på integrationsydelse
- Avisen forstærkes over sommeren
- Kirke-hamp?
- Vandt en million i Masnedsund
- Spotlys på lokal musik
- Festugen får sin ekstra scene...
- Japansk busskur på Faksevej
- Løvehovedet og telefonen

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -119 af 862

Lone Sukstorf har i 14 år levet med grusstøv overalt fra grusgraven på nabogrunden. Her ses hendes hus til venstre. Nu, hvor den gamle grusgrav endelig er lukket, åbner en ny på den anden side af vejen. Foto: Michael Thønnings

Michael Hansens put'n'take sø Vesterled på Lundbyvej ved Bårse bliver nærmeste nabo til den nye grusgrav. Han frygter at gravearbejdet ødelægger hans forretning. Foto: Michael Thønnings

Kommentar

Indsend kommentar

Navn: *

Bemærk: Alle anonyme indlæg vil blive slettet

E-mail: *

Indholdet af dette felt er privat og bliver ikke vist offentligt.

Skriv din kommentar: *

Send kommentar

Sydsjællands Tidende - Torvestræde 4 - 4760 Vordingborg - Telefon: 5537 0009 - E-mail: redaktion@sydtid.dk

Støvgener omkring virksomheder

– Kortlægning og vurdering af diffuse emissioner

FORCE Technology har udviklet en metode, der kan vise, hvor nedfaldet støv kommer fra. Det udviklede måleudstyr hedder METDUST.

METDUST måleudstyr

Der kan forekomme støvgener i nærmiljøet omkring industrier, der har udendørs oplag af støvende materiale.

Eksempler herpå er oplag af kul, flyveaske, træspåner og korn. Jo finere og lettere partikler, der opbevares, jo større er risikoen for, at vinden ophvirvler og transporterer støv til det omgivende nærmiljø.

Den del af det ophvirvlede støv, der sedimenterer, kaldes støvfald. Støvfald måles som den støvmængde, der sedimenterer pr. tidsenhed pr. arealenhed.

Når støvfaldet når over et vist niveau, vil der typisk opstå klager fra de berørte beboere i området nær kilden.

Disse klager behandles af tilsynsmyndighederne, dvs. typisk af miljøafdelinger i miljøcentre eller kommuner. Tilsynsmyndighederne ønsker i videst muligt omfang at udføre en objektiv kontrol af problemets omfang.

METDUST kan anvendes overalt, hvor der er behov for at kortlægge omfanget af støvgener.

Eksempler på støv, som FORCE Technology har målt med METDUST:

- flyveaske fra depoter omkring forbrændingsanlæg
- kulpartikler fra oplag af kul omkring kraftværker
- træstøv fra træforarbejdende industri
- støv fra stenbrud
- organisk støv fra korntørreriet
- støv fra grusgrave
- kalkstøv fra knusning af kalkholdige produkter
- støv omkring byggepladser.

METDUST har den store fordel, at den indstilles til at opsamle støv, når vinden er i bestemte retninger. Den traditionelle målemetode kan derimod ikke vise, hvorfra støvet kommer.

Med den traditionelle metode (en beholder, der altid er åben og som ikke tager hensyn til vindretningen) er der derfor næsten altid diskussion om, hvem eller hvad der er årsag til eventuelle forhøjede værdier.

Yderligere information:
Karsten Fuglsang, tlf. (direkte) 43 26 71 48, kfu@force.dk
Arne Oxbøl, tlf. (direkte) 43 26 71 30, aox@force.dk

Ret til ændringer forbeholdes

FORCE Technology USA Inc
Tel. +1 713 975 8300

FORCE Technology Rusland LLC
Tel. +7(812) 326 80 92

FORCE Technology Norway AS
Claude Monets allé 5
1338 Sandvika, Norway
Tel. +47 64 00 35 00
Fax +47 64 00 35 01
info@forcetechnology.no

FORCE Technology Sweden AB
Tallmätargatan 7
721 34 Västerås, Sweden
Tel. +46 (0)21 490 3000
Fax +46 (0)21 490 3001
info@forcetechnology.se

FORCE Technology, Headquarters
Park Allé 345
2605 Brøndby, Denmark
Tel +45 43 26 70 00
Fax +45 43 26 70 11
info@forcetechnology.com
forcetechnology.com

Vindenergi i Danmark

DANMARKS VINDMØLLEFORENING
Fakta om Vindenergi
Faktablad P1

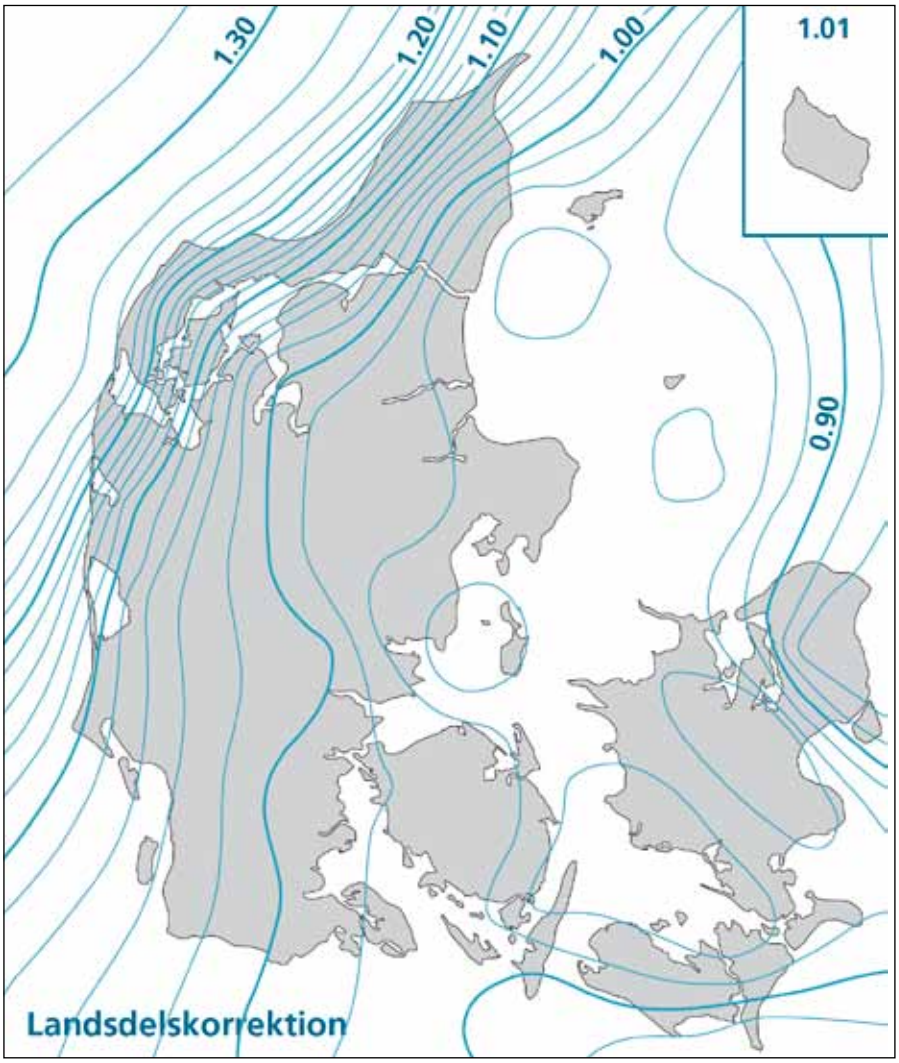
Hvor meget en vindmølle kan producere afhænger i høj grad af, hvor møllen er placeret. En mølle på en god placering med meget vind kan producere flere hundrede procent mere strøm end den samme mølle på en dårlig placering uden ret meget vind.

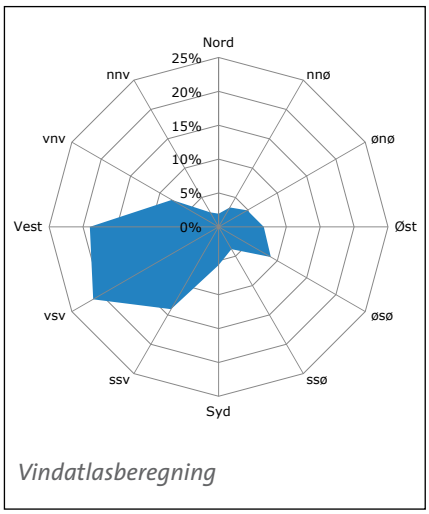
Etableringsomkostningerne til køb af mølle, fundament, vejanlæg, eltilslutning, finansiering mv. varierer derimod sjældent mere end 10-12 % fra det ene mølleprojekt til det andet. Det samme gælder driftsudgifterne i møllen levetid.

Vindberegninger

For at få en konkret og rimelig præcis vurdering af en vindmølles forventede, gennemsnitlige årsproduktion på en bestemt placering må man udføre en såkaldt vindatlasberegning. Vindatlas er navnet på den metode, der benyttes til beregning af vindmøllers energiproduktion.

Risø, DTU har udviklet vindatlas metoden, som kan anvendes såvel fra DTUs eget software WAsP som fra EMDs WindPRO software. I WindPRO er der indlagt en speciel håndtering af vindforholdene i Danmark, en landsdelskorrektion, der korrigerer for forskelle i vinden over Danmark ud over den der gives af terrænet.

Vindatlasberegning

En beregning vil her kræve følgende oplysninger:

- Vindstatistikken (statistiske oplysninger om vindforholdene)
- Landsdelskorrektion (bruges til at korrigere statistikkens vinddata efter geografisk placering)
- Terrænvurderingen (omfatter en vurdering af landskabets "ruhed" omkring møllen, dvs. bakker og lokale lægivere)
- Effektkurven (viser den valgte møllestypes forventede effekt ved forskellige vindhastigheder)

Vindstatistikken fortæller, hvor ofte det blæser fra forskellige vindretninger, og med hvilken styrke. De fleste steder i Danmark kommer der mest vind fra vest og sydvest, i Nordvestjylland dog mest fra nordvest. Fordelingen af vindenergien efter vindretninger kan ses af tegningen nedenfor til ventre.

Vindvariationer over årene

Man skal være opmærksom på at det ikke blæser lige meget hvert år – vindenergien kan svinge op til ca. +/- 20 % fra år til år. Der synes også at være en tendens til at en række gode år følges af

tendens at man kan vide noget med sikkerhed. Man må således indstille sig på, at man kan risikere at løbe ind i en længere årrække med dårlige vindforhold.

Se også faktablad M3 om vindmøllers elproduktion.

Landsdelskorrektion

Det blæser mere i nogle landsdele end i andre. Kurverne på kortskitsen overfor viser de landsdelskorrektioner, man bør foretage af de generelle, statistiske vinddata for at få et korrekt billede af vindforholdene rundt om i landet.

I det nordvestlige Jylland er vindenergien for eksempel ca. 1,25 gange så stor som gennemsnittet for landet som hehed. I det nordøstlige Sjælland må gennemsnitstallene ganges med ca. 0,85.

En mølle, der er placeret i en bestemt type terræn (f.eks. på helt åben, flad mark), vil i den vindmæssigt bedste del af landet producere 50 % mere energi end i den vindmæssigt dårligste.

Ruhedsklasse

Terrænforholdene omkring en vindmølle (landskabets "ruhed") betyder meget for, hvor stor produktion møllerne kan give. Vinden bremses af skove, byområder og andre lægivere.

Ved at analysere landkort og undersøge terrænet i alle verdenshjørner omkring mølleplaceringen kan man inddele landskabet i forskellige ruhedsklasser.

Ruhedsklasser

0 På vand

1 Åbent landbrugsland med få bygninger og intet læhegn

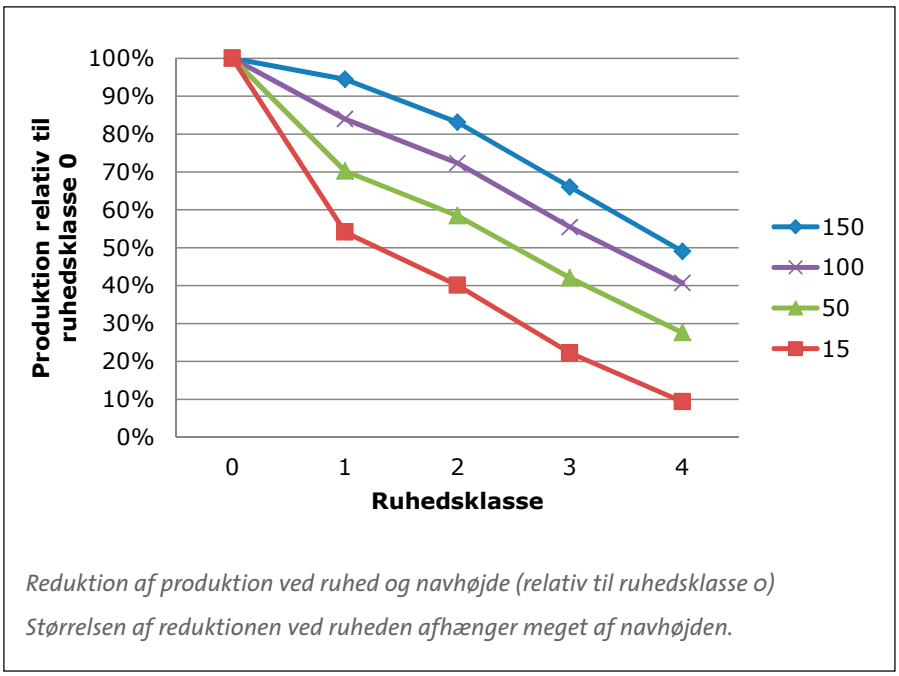
2 Landbrugsland med nogen hegn og nogen bebyggelse

3 Skove, byer og landbrugsland med mange læhegn

4 Millionbyer med store bygninger

Figuren her på siden viser forskellen på en vindmølles gennemsnitlige produktion, når møllen placeres i landskaber af forskellige ruhedsklasser.

Landskabets karakter har betydning i en afstand af ca. 20 kilometer omkring en større mølle. Men det er de første ca. 5 kilometer, der betyder mest. Det er især vigtigt for energiproduktionens størrelse, at landskabet i de mest vindrige retninger er i en lav ruhedsklasse.

Reduktion af produktion ved ruhed og navhøjde (relativ til ruhedsklasse 0)

Størrelsen af reduktionen ved ruheden afhænger meget af navhøjden.

Bakker og lægivere

Lokale bakker og lægivere kan påvirke en vindmølles energiproduktion kraftigt. En mølle på en bakketop producerer mere end den samme mølle i fladt terræn af samme type.

I det danske landskab er denne bakkevirkning sjældent større end ca. 20 %. På særligt gode bakker kan møllens energiproduktion dog være op til 50 % større.

Lokale lægivere kan reducere produktionen væsentligt. For husstandsmøller kan det give over 50% reduktion, hvis der er høje træer og bygninger nær. For større møller kan fx skovnærhed (indenfor ca. 1 km) reducere produktion markant.

Vindenergikortlægning

Den nyeste vindenergikortlægning er "Vindressourcekort for Danmark" udført af EMD International og Risø, DTU i 1999. Her er beregnet en mulighed vindkraftproduktion for hver 200 m i et net over hele landet. Produktionen er beregnet for 4 forskellige navhøjder (25, 45, 70 og 100 m).

Kortlægningen kan anvendes i vindmølleplanlægningen og til vurdering af vindenergipotentialet i et område.

For vurdering af en bestemt placering af det stadig nødvendigt med en konkret vurdering af de lokale vindforhold.

Yderligere oplysninger

Vindressourcekort for Danmark" udført af EMD International og Risø, DTU i 1999

WindPRO, vindmølleprojektering, EMD International, www.emd.dk

WAsP, vindatlasanlyse og applikationsprogram, Risø DTU, www.wasp.dk

Faktabld P6 "Vindenergi og kystnærhed"

Faktablad M3 "Vindmøllers elproduktion"

DANMARKS VINDMØLLEFORENING

Fakta om Vindenergi

Fakta om Vindenergi udgives af Danmarks Vindmølleforening.

Faktabladene, der giver faktaoplysninger om en række udvalgte emner, kan rekvireres fra sekretariatet eller hentes på www.dkvind.dk.

Danmarks Vindmølleforening
Ellemarksvej 47, Bygning 6
8000 Århus C

Tlf. 8611 2600
(kl. 9-15, fredag 9-13)
Fax 8611 2700
E-mail: info@dkvind.dk
www.dkvind.dk

Faktablad P1, april 2013

Til
Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

5. August 2016

Fra
Ejerne af matrikel 15f
Tine Nielsen & Arnkell Sigtryggsson
Ole Rømers Vej 52
2630 Tåstrup

Høringssvar og bemærkninger i forhold til "Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle" dateret 6. juli 2016, Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
****

Indledende bemærkninger
Som ejere af en ejendom, der ligger umiddelbart op til det foreslåede graveområde "Vridsløsemagle" fremsender vi hermed som part i sagen vores høringssvar og bemærkninger til miljøscreeningen gennemført af NIRAS.

Høringssvaret og bemærkningerne er organiseret ifht rækkefølgen af punkterne i miljøscreeningen. Dette er udelukkende valg for at gøre høringssvaret så let tilgængeligt som muligt, og rækkefølgen relaterer sig således på ingen måde til **vigtigheden** af vores bemærkninger – disse kan betragtes som lige vigtige. Dette betyder også, at der forekommer en del gentagelser og tilbagehenvisninger, hvilket vi naturligvis beklager.

Miljøscreeningen har ifølge fremsendte rapport fra NIRAS (side 1; herefter NIRAS) "til formål at afklare hvilke miljøparametre, der vurderes at kunne blive påvirket væsentligt hvis det nye område optages i Råstofplan 2016", og det kan "forventes at kunne udløse en så væsentligt indvirkning på miljøet, at det udløser krav om en miljøvurdering i henhold til" lov om miljøvurdering af planer og programmer.

I forhold til formålet er vi følgende bemærkninger:

1. I NIRAS (side 1) skrives at der tages udgangspunkt i "det brede miljøbegreb". Da der ikke angives hvad dette dækker over, lægger vi således følgende betydning til grund for vores høringssvar: **Miljø omfatter i den brede forstand sociale, sundheds- og trivselsmæssige, kulturhistoriske, landskabelige, trafikale og naturmæssige forhold**.
2. I NIRAS (side 1) skrives at der er foretaget "en scoping" og at denne er sendt i hørings hos relevante myndigheder. Vi mener ikke at det kan forventes at almindelige borgere ved hvad en scoping er eller hvem de relevante myndigheder er i den forbindelse, og vi mener derfor det er relevant at alle involverede høringsparter oplyses om disse forhold.

Bemærkninger vedrørende relevante forhold som ikke er nævnt i NIRAS
Uagtet at NIRAS dækker mange forhold, er der 5 forhold med relevans for miljøscreeningen, som ikke er nævnt i rapporten. Det drejer sig om eksistensen af Rømershøj almene vandværk, eksistensen af Snubbekors almene vandværk, eksistensen af udflytterbørnehaven Stjernehøj, det fredede område, der udgøres af matrikel 2c (det såkaldte Pilenborg-område), og endelig eksistensen af kloak og vandledninger i matrikel 2a.

<u>Rømershøj vandværk</u>

På matrikel 15f (Ole Rømers Vej 52) ligger Rømershøj almene vandværk. Vandværket har eksisteret og været i drift mindst siden 1960, hvor det første hus er opført på matrikel 15. Vandværket betjener de 11 husstande beliggende matrikel 15b – 15m, og behandles i alle offentlige sammenhænge sammenhænge præcist som alle andre almene vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet – dette bør således også ske i denne sammenhæng. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer). Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til en række bemærkninger:

3. Vandværksforeningen for Rømershøj almene vandværk er ikke inviteret til at afgive behørigt høringssvar. Vi mener at vandværksforeningen bør høres i sagen, idet påvirkning af vandforsyning og vandkvalitet er en væsentlig del af en miljøvurdering (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9), for at miljøvurderingen kan foretages. Ikke mindst fordi Vandværket i alle andre offentlige sammenhænge behandles efter samme regler som andre store almene vandværker med mere end 10 hustande tilkoblet – fx Snubbekors almene vandværk. Vandværksforeningens formand er Jesper Starup-Hansen, Ole Rømers Vej 60.

4. Som ejer af matrikel 15f, hvor Rømershøj vandværk er placeret, kan vi oplyse at dybden af boringen er omkring 20 meter**.** Desuden er det i nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag dokumenteret at vandtilstrømningen til boringen kommer (ca nordfra), og således ned gennem vores grund Ole Rømers Vej 52, og videre ud i det foreslåede graveområde. Således ligger boringen mindre end 50 meter fra det foreslåede graveområde (jf http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091: "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") - jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil grave 2-10 meter overjord af og derefter grave efter sand, mener vi at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at vi derfor mister vores vandforsyning eller på anden vis får påvirket vores vandforsyning (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter vores mening, undersøges og vurderes grundigt, idet vi mener at den nordlige grænse for grusgraven bør flyttes ca. 250 meter mod syd for at overholde 300-meters grænsen, og at der formentlig også bør flyttes på andre grænser ifht boringer (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer). Det bør også bemærkes at NIRAS nævner boringer på de 2 ejendomme, der ligger indenfor det foreslåede graveområde, og at disse således ikke ligger 300 meter fra graveriet.

<u>Snubbekors almene vandværk</u>
På adressen Snubbekorsvej 24 ligger det kommunale/regionale Snubbekors almene vandværk, som har været i drift siden 2008. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer). Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til følgende bemærkning:

5. Vi ved fra høringer omkring Snubbekors almene vandværk, at dette pumper omkring 1,3 millioner kubikmeter vand årligt, og forsyner både borgere i Høje Tåstrup kommune og region hovedstaden med vand. Desuden ved vi at vandtilstrømningen fra nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag til boringen kommer ca nordøst fra og videre ud i det foreslåede graveområde. Vi mener også at indtil flere af vandværkets boringer er placeret indenfor den 300 meters grænse anbefalet af Danmarks Naturfredningsforening (http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091: "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") – jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil

grave 2-10 meter overjord af og derefter grave efter sand, mener vi at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at mange borgere derfor mister vandforsyning eller på anden vis får påvirket vandforsyningen (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter vores mening, undersøges og vurderes grundigt. (jf. Bilag A1 kortlægning af grundvandressourcer)

Udflytterbørnehaven Stjernehøj

På adressen Kroppedal Alle 1 ligger udflytterbørnehaven Stjernehøj, mindre end 50 meter fra det foreslåede graveområde. Vi ved ikke hvor mange år børnehaven har eksisteret, men mindst 12 år. Dette uagtet, er børnehaven ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til følgende bemærkning:

6. Børn i en udflytterbørnehave er per definition bør som transporteres ud af byen og ud på landet/skoven for at kunne opholde sig mere udendørs i rolige og mindre forurenede omgivelser. Med en grusgrav med støj og støvgener samt øget tung og forurenende diesel trafik placeret umiddelbart op af børnehaven areal, og da børn beviseligt er langt mere påvirkelige af forurening grundet deres størrelse og stadige udvikling (jf. for eksempel forskning af Professor Phillippe Grandjean samt anden miljømedicinsk og epidemiologisk forskning), mener vi at det er relevant i denne sammen at betragte børnene som særligt sårbare (jf. NIRAS punkterne "befolkning og sundhed", særligt "sårbare grupper" side 6). Dette mener vi er et yderst alvorligt forhold, da konsekvenserne er livslange for børnene. Vi mener derfor, at dette forhold særskilt bør vurderes som del af en mere omfattende miljøvurdering og den påtænkte grusgrav konsekvenser for børnene.

Det fredede Pilenborg-område

7. I 1989 blev det område der udgøres af Matrikel 2c fredet af Fredningsnævnet for Københavns Amtsrådskreds. Uagtet denne fredning, er dette ikke indtegnet i NIAS kort figur 7 side 5. Denne fredning og betydningen af den i forbindelse med det foreslåede graveområde, bør efter vores mening vurderes.

Kloak og offentlige vandledninger i matrikel 2a

8. Kloakrør for husene beliggende Ole Rømers Vej, matrikel 15b – 15m, er placeret i nordenden af matrikel 2a. Ligeledes er offentlige vandledninger til Vridsløsemagle landby, Kroppedal Museuam og den samlede bebyggelse på Ole Rømers Vej, placeret i hhv den nordlige ende samt den østlige side af matrikel 2a. Uagtet placeringerne i matrikel 2a, hvor hoveddelen af det foreslåede graveområde befinder sig, er disse forhold ikke medtaget i NIAS. Vi mener at effekten på disse rør og ledninger bør vurderes i miljøscreeningen, idet konsekvenserne af brud er alvorlige for både det fysiske miljø og beboerne.

Bemærkninger vedrørende "Befolkning og sundhed" (NIRAS side 6 - 7)

Ad Sundhedstilstand:

9. som det første punkt under befolkning og sundhed angives at *indendørs* støjpåvirkning er et forhold, der bør vurderes, og det beskrives at det foreslåede graveområde både med øst og nord grænser lige op til samlet bebyggelse, til landbyen Vridsløsemagle, samt 3 enkeltstående ejendomme . Der skrives endvidere, at en grusgrav vil kunne øget støjbelastning i forhold til disse beboelser, og at miljøstyrelsens grænseværdier således skal overholdes. Der skrives imidlertid intet om den *udendørs støjpåvirkning***.** Da vi alle har relativt store grunde, haver og køkkenhaver som benyttes flittigt og som vender mod den foreslåede grusgrav, mener vi at beboernes muligheder for at kunne opholde sig rekreativt på egen grund uden at være generet af støj udgør en væsentlig del af det bolig-sociale nærmiljø. Hvis der kun vurderes indendørs støjniveau, kan dette betyde at vi alle tvinges til at opholde

os indendøre, hvilket er at betragte som et yderst alvorligt forhold. Vi mener derfor at den udendørs støj bør være genstand for en særdeles grundig og uvildig vurdering i forhold til hvad der kan betragtes som rimeligt i et landsby-beboelsesområde.

10. I dokumentet Administration af råstofloven. En vejledning til regioner og kommuner fra juni, 2007 (jf. http://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/vejledningendeligjuli1.pdf) skrives side 55 og 56 *"I forbindelse med indvindingsvirksomheden anvendes der normalt en række maskiner og anlæg, som fremkalder en ikke ubetydelig støj, der vil kunne påføre de omboende gener"* og desuden *" Der bør også skelnes mellem støj, som stammer fra selve indvindingsaktiviteten, og støj i forbindelse med bearbejdning af de indvundne materialer. Det vil ofte være såvel teknisk som økonomisk muligt at foretage en væsentlig reduktion af støjen fra materialebearbejdningen. Selv om bearbejdningen sker ved indvindingsstedet, bør der således ikke accepteres en kraftigere støjpåvirkning af omgivelserne, end hvis bearbejdningen havde fundet sted på en anden lokalitet"*. Det er dokumenteret at "personer der udsættes for kontinuerlig støj påvirkes negativt og dør tidligere" – jf. for eksempel http://www.amo-uddannelse.dk/stoj1/, https://ing.dk/artikel/vejstoj-draeber-fortsat-hundredvis-om-aret-110129 og http://www.tv2fyn.dk/artikel/stoej-stresser-og-kan-draebe samt forskning i samme forhold (fx Kehlberg, 1990). Da der således er evidens for (og langt mere omfattende end hvad der er refereret til her) at påført mekanisk og konstant støj er skadelig, og at omfanget af de negative effekter varierer fra person til person, og samtidigt er er mindst 7 personer i husene beliggende matrikel 15b – 15m, der er pensionerede eller af anden grund opholder sig i deres hjem på hverdage. Yderligere 2 personer (mindst) arbejder ofte hjemme i hverdage, mener vi at støj, såvel indendørs som udendørs, bør vurderes særskilt og betragtes som et yderst alvorligt miljøproblem. Bemærk at dette også bør tages i betragtning ifht børnehaven Stjernehøj, hor børnene jo netop opholder sig i dagtimerne. (jf. vedlagte Bilag A2: Artikel om effekterne af støj) Dette bør sammen punkt 9 betragtes som yderst alvorlige punkter – jf. også punkt 11 omkring vind, da denne vil forværre støjgenerne, se også Bilag D fra Danmarks Vindmølleforening, hvor det vises at det er muligt at dokumenter vindretning .

11. At støv er usundt behøver ingen argumentation eller dokumentation. Og at en grusgrav støver må også betragtes som elementært (jf. dog alligevel Bilag B om naboer til grusgraves erfaringer med støv, samt Bilag C som viser at der er et så stort behov for foranstaltninger til at begrænse støv fra grusgrave, at der er udviklet metoder). At vi vil være i lignende eller værre situation som de personer der udtaler sig i Bilag B, fremstår desværre kun alt for tydeligt for os. Dette skyldes dels, at der er tale om ganske finkornet materiale (jf. Region Hovedstadens Råstofkortlægning i 5 råstofinteresseområder – Vridsløsemagle, gennemført af Orbicon 2016: https://www.regionh.dk/til-fagfolk/miljoe/raastoffer/Publikationer-om-raastoffer/Documents/Kortl%C3%A6gning%20af%20interesseomr%C3%A5der/Vridsl%C3%B8semagle%20interesseomr%C3%A5de%202016.pdf, dels at vi bor på en lille høj med udsigt over det foreslåede graveområde, hvor vinden altid forstærkes af denne højdeforskel og det således altid blæser lidt "på toppen". Desuden er det vores erfaring gennem de sidste mange år, at vinden i hvad vi vurderer som ca. 75% af tiden kommer i retning fra det foreslåede graveområde (sydvest og vest) – jf. fx også vindretningerne ved Storebælts og Øresundbroerne, hvor vinden netop går på langs det meste af tiden. Det der således klart, at støv fra grusgraven vil ende, ikke bare på vores grunde, men også i vores huse, idet åbne vinduer, udluftningskanaler mv. vil få støv ind i husene. Man kan argumenter at vi så må lukke vinduerne. Men de fleste af os har, qua den smukke panorama-udsigt over åbne marker, naturligvis panorama-vinduer med syd/sydvest (det foreslåede graveområde) og således behov for at åbne, idet der bliver ganske varmt i husene ellers. At støvet ender i husene kan vi dokumentere, idet vi

altid er nødt til at lukke helt til, når marken høstes, idet dette støv, selv på en dage med kun en let brise, ender ved husene. Dette bør vurderes og sammen med punkt 10 betragtes som yderst alvorlige punkter – jf. Bilag D fra Danmarks Vindmølleforening, hvor det vises at det er muligt at dokumenter vindretning .

Bemærkninger vedrørende "Biologisk mangfoldighed" (NIRAS side 7-8)
Ad Spredningskorridorer, naturbeskyttelse og vandhuller
Danmarks naturfredningsforening angiver på deres hjemmeside at " Indvinding af råstoffer på land indebærer en bortgravning af landskabet. Det er derfor helt afgørende, at udpegningen af graveområder sker uden for beskyttede og værdifulde landskaber, og at den respekterer kommuneplanens udpegninger. Regionerne har ikke kompetencen til at vurdere disse forhold, og derfor oplever vi somme tider, at de udpeger naturskønne områder eller smukke landskaber som graveområder eller råstofinteresseområder" (jf. http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=47091). Dette giver således anledning til at bemærke følgende:

12. Vi mener der bør vurderes og redegøres for hvorledes det kan lade sig gøre at anlægge en grusgrav samtidigt med at der ikke berøres spredningskorridoren, 2 fredede vandhuller, 2 fortidsmindebeskyttelseszoner, 2 beskyttede diger, 1 stort udpeget kulturarvsområde samt de 2 ejendomme beliggende inden for det foreslåede graveområde (jf. også punkt 7 omkring det fredede område, som ikke er med i NIAS). Vi finder det ikke overbevisende at anlægge en grusgrav rundt om så mange "forhindringer", idet det fremgår af NIRAS at: spredningskorridoren reduceres med 1/3 og at dette skal kompenseres, at fortidsminderne er beskyttede, at digerne er beskyttede, osv.– fx ved vi at fortidsminderne er flittigt besøgte, at der er hjorteflokke der passerer gennem det foreslåede graveområde 2 gange dagligt, at området bebos af en større flok agerhøns – en fugleart der har været i kraftig tilbagegang i Danmark, og således har været genstand for genoprettelses osv.
13. Vi mener desuden at det er en mangel at der ikke skal vurderes i forhold til museumslovens §25 og foretages en arkæologisk forundersøgelse af hele det foreslåede graveområde, da dette befinder sig i et område med en relativt høj koncentration af vikingetids- og tidligere fund. Dette mener vi således bør finde sted og deraf naturligt også indgå i miljøvurderingen. Dette dog kun i det tilfælde, at regionen ser bort fra Kroppedals museums frarådning om at grave i netop dette område pga yderst begrundede formodninger om tilstedeværelse af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det foreslåede graveområde (jf. Kroppedal Museums svar i forbindelse med scoping, dateret 3 december 2015 ved Museumsinspektør Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen).

Bemærkninger vedrørende "trafik" (NIRAS side 10-11)
Det angives i NIRAS at området vil kunne blive belastet af øget trafik, støj og ændrede sikkerhedsforhold, men at dette ikke er forhold der bør vurderes. Dette mener vi er forkert. Den øgede trafikbelastning vil være ganske betragtelig, da der næsten ingen trafik er i området pt. Det vil udgøres af tung Diesel trafik, som både forurener og støjer – dette skal desuden kobles til tidligere bemærkninger omkring sundhed og udsatte grupper. Der til skal lægges, at der er meget cykeltrafik i området og ingen cykelstier, idet mange mennesker dagligt cykler ud i de omkringliggende haveforeninger, der cykles til skole og arbejde og et større antal cykelhold og motionister anvender Snubbekorsvej og Ole Rømers Vej til træning. Der er desuden en betragtelig hestetrafik på begge disse veje. Alt sammen et lokalliv som ikke er foreneligt med tung lastbilstrafik. Vi mener derfor at der både tilføres sundhedsskadelige effekter og desuden højnes risikoen for ulykker betragteligt. Dette bør således vurderes og betragtes som et alvorligt forhold.

Bemærkninger til socioøkonomiske effekter (NIRAS side 13)
Vi har følgende 3 bemærkninger til de socioøkonomiske effekter som de angives:

14. først skrives det at der ikke tidligere har været råstofindvinding i området. Dette er ikke korrekt og der bør gennemføres mere tilbundsgående undersøgelser af dette forhold. Der bor folk i området som kan huske at der tidligere har været grusgrav i det foreslåede graveområde.
15. Der er i NIAS ingen bemærkninger til sociale forhold og det angives at lokalområdet vil blive tilført ressourcer. Det mener vi ikke er korrekt, men at vi blive "tilført" gener og særdeles negative effekter på de boligsociale forhold – jf. alle de tidligere punkter samt de 2 afsluttende punkter. Dette bør således undersøges blandt lokalbefolkningen

Bemærkninger vedrørende "landskab og jordbund" (NIRAS side 8-9) samt den personlige værdi for ejendommens beboere

Ad landskabelig værdi samt personlig værdi

16. Det angives at det foreslåede graveområde ikke har nogen landskabelig værdi. Det mener vi ikke er korrekt. I Kommuneplan 2014-2016 Høje Tåstrup (jf. http://soap.plansystem.dk/pdfarchive/11_1792829_1415621061663.pdf) er netop det foreslåede graveområde på side 317 angivet af være et område med landskabelige værdier. Der skrives på samme side: *" Indenfor de udpegede værdifulde landskaber skal de karakteristiske sammenhængende landskaber og landskabelige elementer bevares. Indenfor de udpegede områder med landskabelige værdier må der kun meddeles tilladelse til byggeri, anlæg eller ændret arealanvendelse, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og det ud fra en konkret planmæssig vurdering kan ske uden at forringe 1. de særlige landskabelige værdier, som ligger til grund for udpegningen, eller 2. muligheden for at styrke eller genoprette disse værdier. Ændringer kan dog ske som led i forbedring af områdernes landskabelige værdier. (eller i medfør allerede gældende bestemmelser i en fredning eller lokalplan.) Indenfor områder med landskabelige værdier, der samtidigt er udlagt som graveområder til råstofindvinding, kan der gives tilladelse til indvinding af råstoffer på særlige vilkår, som sikrer, at der tages afgørende hensyn til konkrete landskabsværdier i området.".* I samme kommuneplan side 328 er det foreslåede graveområde tillige udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Området har desuden stor landskabelig værdi for beboerne i området og de som bruger området rekreativt. Vi har for eksempel udelukkende købet ejendommen Ole Rømers Vej 52 pga de rolige omgivelser samt panoramaudsigten over åbne marker, netop for at kunne nyde roen og omgivelserne mhp pensionisttilværelse med meget hjemmeliv. Omgivelserne var da også den gang, som nu i seneste vurdering ejendomsmæglerens væsentligste salgsargument – jf. Bilag E1 og E2 billeder af udsigten fra ejendommen Ole Rømers Vej 52 udover foreslået graveområde. Dette forhold mener vi således er væsentligt at medtage i miljø-vurderingen ifht at det konkret bør vurderes hvordan kommunens retningslinier for områder med landskabelige værdier (jf. citatet ovenfor) kan forenes med en opgravning af mere end halvdelen af det udpegede område, og midt i dette.
17. På det mere personlige plan, hvilket dog også er et miljø-spørgsmål qua det brede miljøbegreb, der anvendes, må vi desværre også konstatere at værdien af både vores og andres ejendomme vil falde betragteligt i værdi, og at vi således reelt er i fare for at blive stavnsbundet – både pga fald i værdi og fordi husene vil blive usælgelige. Den lokale ejendomsmægler vurderer således at ejendommen Ole Rømers Vej 52 vil være 4-500.000 mindre værd ved tab af udsigt. Dertil skal lægges det yderligere værditab som vil være konsekvensen af støv, støj, vibrations og andre gener ved anlæg af grusgrav – et tab som ikke kan sættes pt., men som må antages at være af mindst samme størrelsesorden som værdiforringelsen grundet tab af udsigt. Vi ser således gerne, at Regionen også forholder sig til dette og vurderer disse forhold, og for så vidt at grusgraven etableres afgiver tilbud i at opkøbe vores ejendom til den vurderede værdi uden grusgrav, således at det er Regionen, der kommer til at afholde tabet ved ikke at kunne videresælge ejendommen og ikke os. jf. Bilag E1 og E2 billeder af udsigten fra ejendommen Ole Rømers Vej 52 udover foreslået graveområde, samt Bilag E3 dokumentation fra ejendomsmægler om værditab alene grundet tab af udsigt.

Vedlagte bilag:
Bilag A1: kortlægning af grundvandressourcer
Bilag A2: Artikel om effekterne af støj
Bilag B: Om naboer til grusgraves erfaringer med støv
Bilag C: FORCE Technology om behov for foranstaltninger til at begrænse støv fra grusgrave
Bilag D: Danmarks Vindmølleforening, hvor det vises at det er muligt at dokumenter vindretning
Bilag E1 og E2: billeder af udsigten fra ejendommen Ole Rømers Vej 52 henover foreslået graveområde
Bilag E3: Bilag E3 dokumentation fra ejendomsmægler om værditab alene grundet tab af udsigt
Bilag F: Afgørelsen vedrørende fredning, Fredningsnævnet for Københavns Amtsrådskreds af 9. November, 1989)

Med venlig hilsen

Tine Nielsen & Arnkell Sigtryggsson
Ole Rømers Vej 52
2630 Tåstrup

TAASTRUP NORD INDSATSOMRÅDE (1B)

KORTLÆGNING AF GRUNDVANDSRESSOURCENS BESKYTTELSE OG TRUSLER SAMT ANBEFALINGER TIL INDSATS

RESUMÉRAPPORT

Rekvirent:

KØBENHAVNS AMT
Københavns Amt
Teknisk Forvaltning
Stationsparken 27
2600 Glostrup
Telefon 43 22 22 22
Telefax 43 22 26 99

Rådgiver:

HEDESELSKABET
Hedeselskabet
Miljø og Energi as
Ringstedvej 20
4000 Roskilde
Telefon 46 30 03 10
Telefax 46 30 03 11

Udgivet September 2005

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 INDLEDNING 1

2 TAASTRUP NORD INDSATSOMRÅDE 2

3 OVERORDNET GEOLOGI 4

4 HYDROGEOLOGI 6

5 GRUNDVANDSKEMI 9

6 NITRATSÅRBARE OMRÅDER OG NITRATUDVASKNING 10

7 GENNEMGANG AF VANDVÆRKER OG KILDEPLADSER 12
7.1 Klovtofte Vandværk 12
7.2 Snubbekorsgaard kildeplads 14
7.3 Vridsløselille Vandværk 16
7.4 Vestskoven Kildeplads 18
7.5 Risby og Rømershøj vandværker 20
7.6 St. Vejleå Kildeplads 22

1 INDLEDNING

Høje-Taastrup Kommune samt store dele af nabokommunerne Ishøj, Albertslund og Ledøje-Smørum har grundet de store vandindvindingsinteresser og den forholdsvis store sårbarhed over for nitrat første prioriteret i amtets sårbarhedskortlægning af grundvandsressourcen.

Taastrup Nord området udgør den midterste del af område 1 og betegnes kortlægningsområde 1b. Området har et areal på 31 km^2 og omfatter Høje-Taastrup Kommune, den vestlige del af Albertslund Kommune og den sydligste del af Ledøje-Smørum Kommune (kapitel 2).

Taastrup Nord er udpeget til sårbarhedskortlægning med det formål at tilvejebringe det nødvendige vidensgrundlag, så der kan udarbejdes en indsatsplan til sikring af den fremtidige vandindvinding i området.

Kortlægningsarbejdet har omfattet en analyse af geologiske, hydrologiske og grundvandskemiske data. Formålet har været at vurdere kendte og potentielle forureningstrusler i forhold til grundvandsmagasinet og i forhold til indvindingsinteresserne i området ved at opstille detaljerede hydrogeologiske og grundvandskemiske tolkningsmodeller for området. Under opstillingen af tolkningsmodellerne er der fokuseret på:

- Geologi – områdets opbygning og geologiske lag, herunder mægtigheden af beskyttende lerlag og udbredelsen af forskellige grundvandsmagasiner (kapitel 3).

- Hydrogeologi – grundvandsstrømningen gennem området, indvindingsoplande til de eksisterende og påtænkte fremtidige vandforsyninger, samt vandbalanceforhold og vandløbspåvirkning når de to påtænkte kildepladser ved Snubbekorsgaard og Vestskoven startes op (kapitel 4).

- Grundvandskemi – niveau og udvikling af naturlige grundvandskemiske stoffer som nitrat, sulfat, jern, nikkel m.v. samt fund og udbredelse af miljøfremmede stoffer relateret til klorerede opløsningsmidler, pesticider og olie- og benzinstoffer (kapitel 5). Effekten af nitratudvaskningen i vandforsyningsøjemed (kapitel 6).

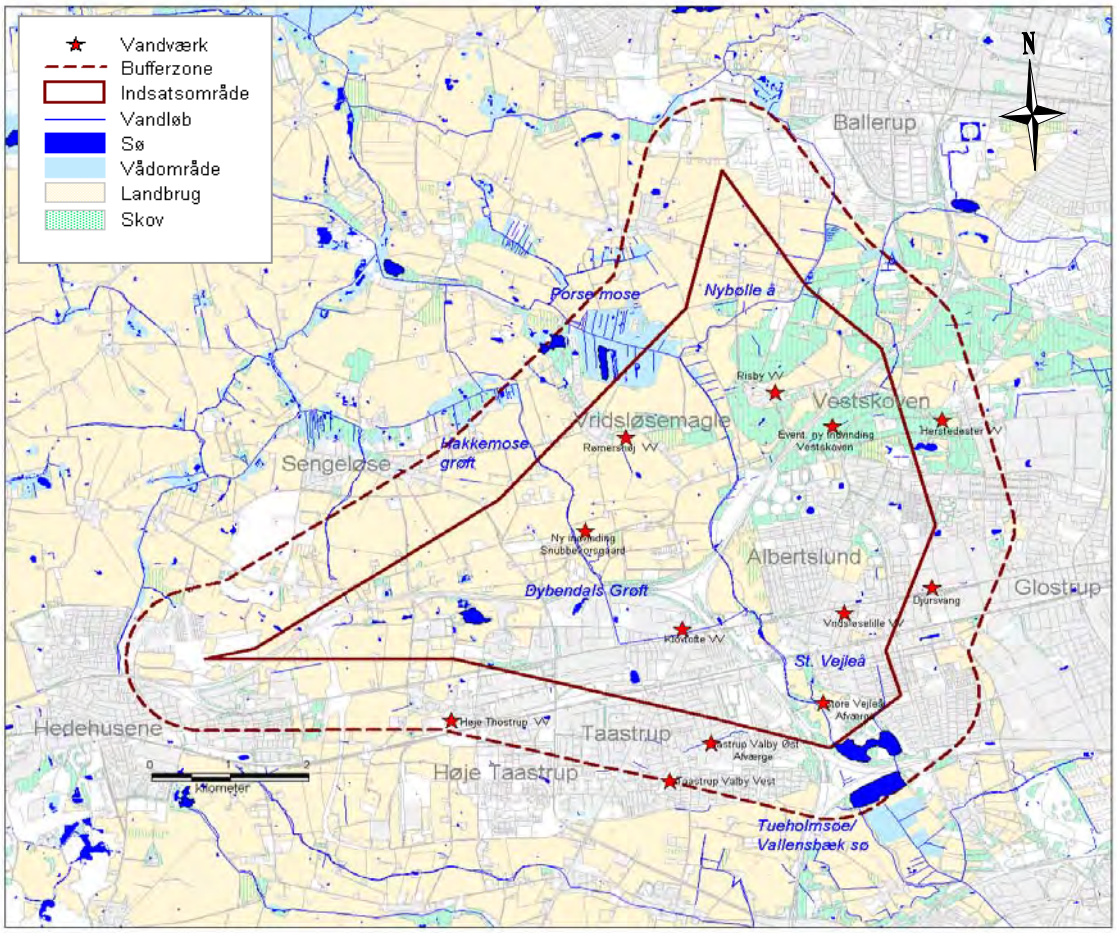
Ved kortlægningsarbejdet er der endelig foretaget en risikovurdering af kendte og potentielle forureningskilder i området, der har resulteret i anbefalinger til temaer i den kommende indsatsplan til fremtidssikring af drikkevandsressourcen i indsatsområdet (kapitel 7). Indsatsplantemaerne er i dette notat præsenteret for hver af de eksisterende kildepladser i indsatsområdet hørende til:

- Klovtofte vandværk
- Snubbekorsgaard (kildeplads)
- Vridsløselille vandværk
- Vestskoven (kildeplads)
- Risby vandværk
- Rømershøj vandværk
- St. Vejleå (kildeplads)

Denne resumérapport beskriver på overordnet niveau de gennemførte undersøgelser, vurderinger og anbefalinger. For en detaljeret beskrivelse henvises til den udarbejdede hovedrapport.

2 TAASTRUP NORD INDSATSOMRÅDE

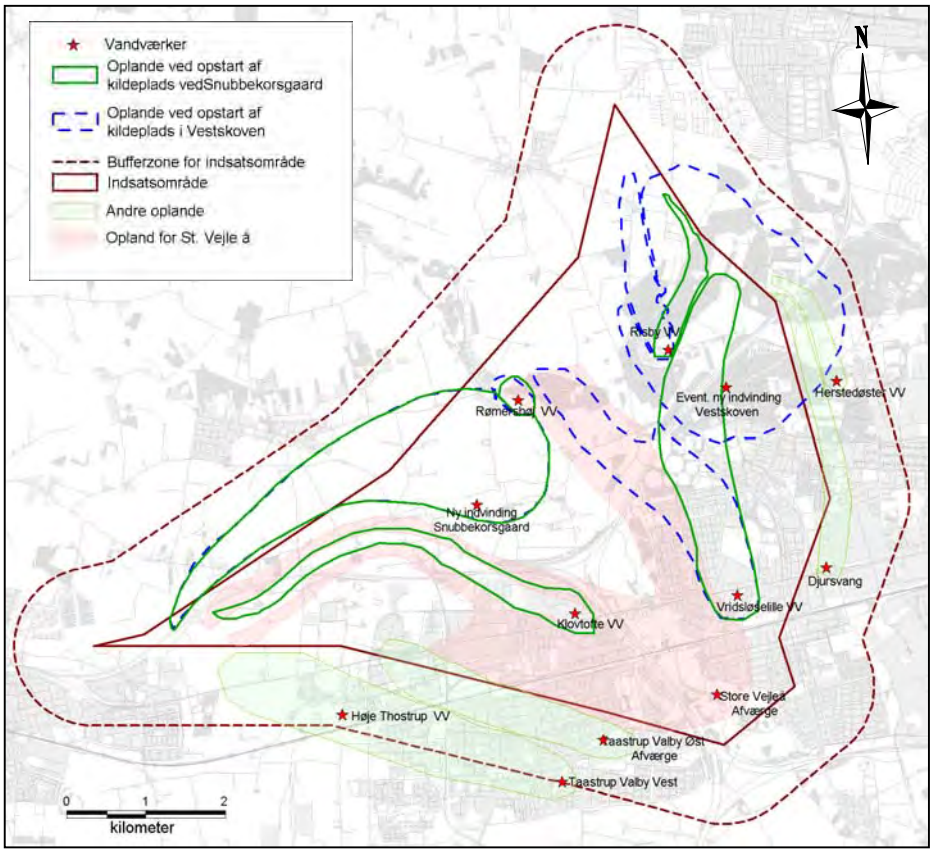
Menneskers aktivitet afgør forureningsbelastningen og dermed risikoen i forhold til grundvandsressourcen. I områder med høj landbrugsaktivitet vil fladebelastning med nitrat og pesticider udgøre de typiske forureningstrusler, mens truslen fra by og industriområder i højere grad er relateret til lokale punktforureninger med bl.a. klorerede opløsningsmidler, oliestoffer og totalukrudtsmidler.

Figur 2.1: Oversigt over Taastrup Nord indsatsområde med vandforsyninger, vandløb og landbrugsarealer

Den vestlige del af indsatsområdet er domineret af landbrug med små lokale by- og skovområder, jf. figur 2.1. I dette område er fokus derfor rettet mod landbrugets nitratbelastning. I den nordlige del af indsatsområdet findes større skovområder omkring Vestskoven med enkelte spredte landbrugsområder, mens det i indsatsområdets sydlige og vestlige del domineres af byområderne Albertslund og Taastrup. I disse områder er fokus rettet mod konstaterede og potentielle punktkilder.

St. Vejleå gennemskærer området og leder vand ud af områdets centrale del mod syd i retning af Tueholmsøen og Vallensbæk Sø. I den nordlige del af indsatsområdet leder Nybølleå vand mod Porsemosen og videre mod vest til Hoveåsystemet.

Figur 2.2: Indvindingsoplande for de 6 vandforsyninger i indsatsområdet. indvindingsoplandene er beregnet på baggrund af partikelbanesimuleringer i amtets regionale grundvandsmodel – KAM2004.

Den udførte kortlægning har været fokuseret mod dels de fire aktive vandværker ved Rømershøj, Klovtofte, Vridsløselille og Risby, der tilsammen indvinder ca. 750.000 m^3 pr år, og dels afværgeanlægget ved St. Vejleå, hvorfra der foregår en intensiv afværgepumpning på ca. 1,2 mio. m^3 pr år.

Ud over de eksisterende vandforsyninger indgår de to endnu ikke etablerede kildepladser ved Snubbekorsgaard og Vestskoven i analysen af området. Der er p.t. givet tilladelse til indvinding på 1. mio. m^3/år ved Snubbekorsgaard i Høje-Taastrup Kommune, og der foreligger en ansøgning om indvinding i Albertslund Kommunes del af Vestskoven på 1 mio. m^3/år.

I figur 2.2. er de beregnede indvindingsoplande optegnet. I tabel 2.1 er de potentielle indvindingsmængder for de enkelte kildepladser præsenteret samlet.

Indvindingsmængde m^3/år i 2004	
St. Vejleå Kildeplads (afværgepumpning) – Kbh. Amt står for drift af anlæg	1.019.000
Klovtofte Vandværk, v/ Høje-Taastrup Kommune	294.975
Snubbekorsgaard kildeplads, v/ Høje-Taastrup Kommune	0*
Vridsløselille Vandværk, v/ Albertslund Kommune	426.000
Planlagt kildeplads i Vestskoven, v/ Albertslund Kommune	0**
Risby Vandværk, privat vandværk	4.996
Rømershøj Vandværk, privat vandværk	1.253
Vallensbæk kildeplads (afværgepumpning) – KE står for drift af anlæg	152.400
Djursvang afværgeanlæg - Kbh. Amt står for drift af anlæg	90.200
Taastrup-Valby øst (afværgeanlæg) - Kbh. Amt står for drift af anlæg	244.000
Taastrup-Valby vest, v/ KE	540.000

Tabel 2.1 Indvindingsmængder inden for Taastrup Nord området

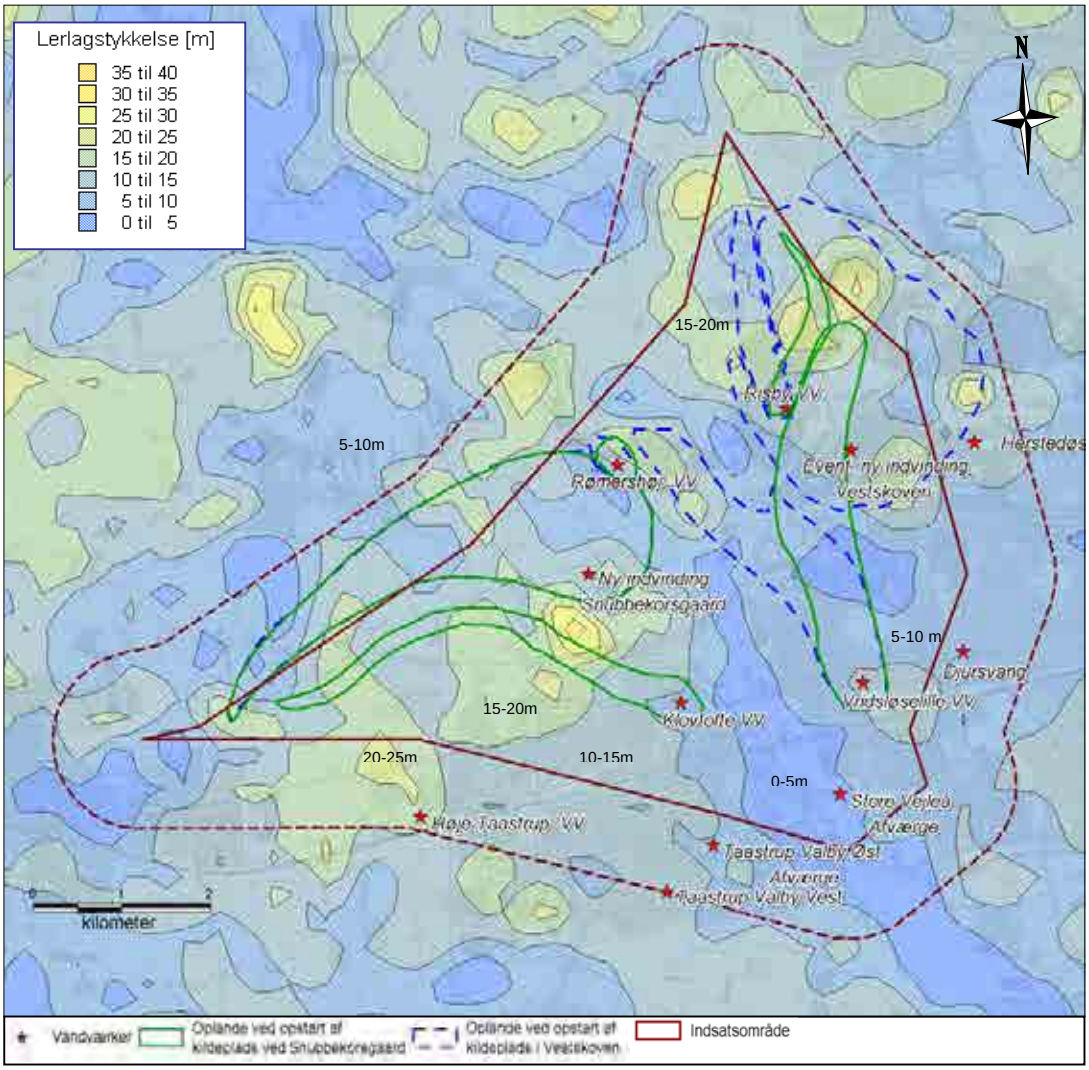
*: Tilladelse til 1.000.000 m^3/år **: Der er søgt om tilladelse til indvinding af 1.000.000 m^3/år

3 OVERORDNET GEOLOGI

Indledningsvist har amtet opstillet en detaljeret geologisk model som danner grundlaget for den hydrogeologiske detailkortlægning og som i det videre arbejde har været en vigtig del i forhold til forståelsen af vandtransport og vurdering af forureningsspredning i området.

Området er præget af en jævn landskabsform med en terrænkote beliggende mellem kote +5 til +35 DNN med et større plateau i den vestlige del af undersøgelsesområdet. Området gennemskæres af en betydende smeltevandsdal, som strækker sig gennem området i en nordvest - sydøstlig retning, og i dag huser den lavtliggende ådal, Store Vejle ådal.

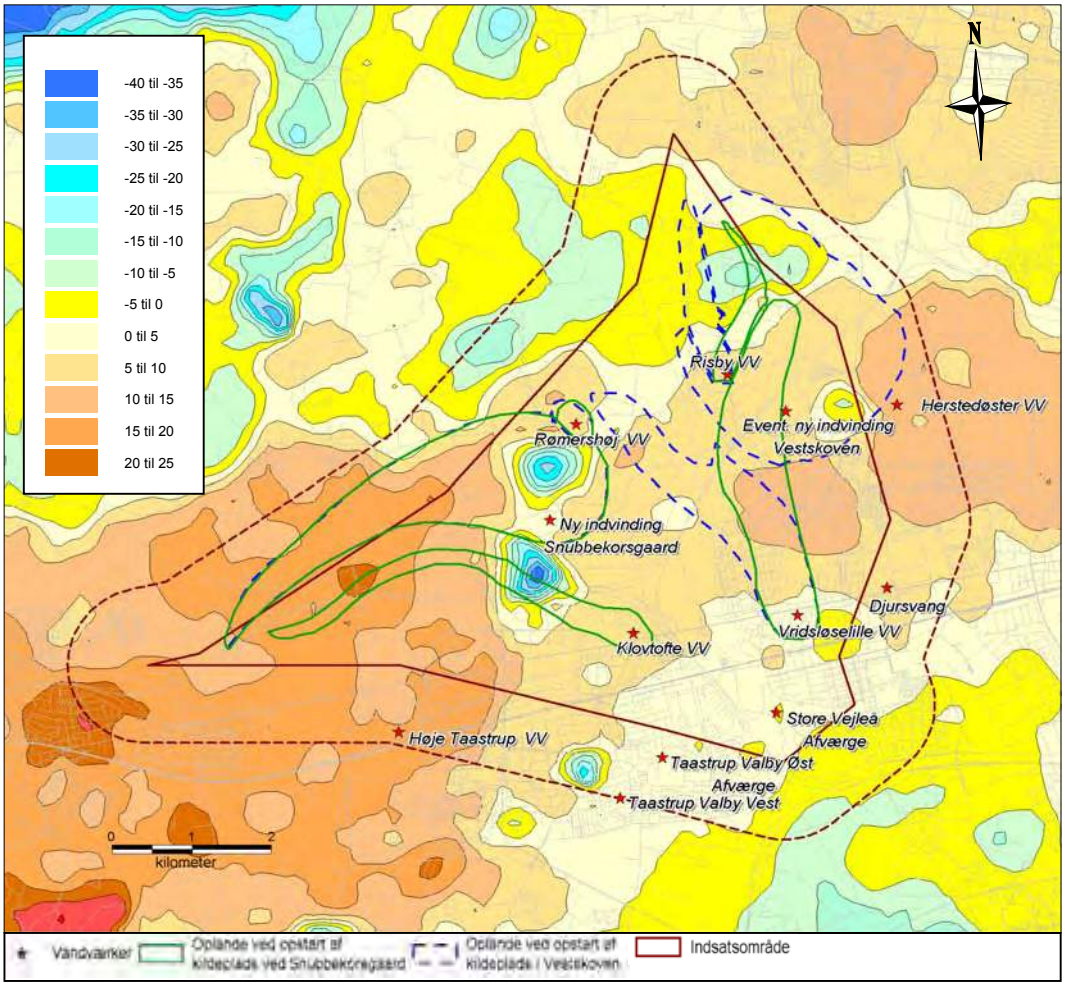
Den kvartære lagpakke er overordnet beskrevet ved fem geologiske lag vekslende mellem moræneler og smeltevandssand/grus. I forhold til naturlig beskyttelse af grundvandsmagasinet har dæklaget over magasinet stor betydning, idet forureningsstoffer er tilbøjelige til at bindes og dermed tilbageholdes i lerlagene. I figur 3.1 er den akkumulerede lerlagstykkelse præsenteret for området. I områdets nordlige del findes varierende sandlag i lerpakken, som lokalt anvendes til privat vandforsyning.

Figur 3.1: Samlet mægtighed af lerdæklag præsenteret sammen med vandværker og indvindingsoplande

I den vestlige del af området er der en lerlagstykkelse på mellem 15 - 20 meter og lokalt væsentlig større. I den sydøstlige del af området, hvor ådalen gennemskærer terrænet er lerlagstykkelsen på ca. 5 meter. Dette gælder også et område lokalt ved henholdsvis Herstedvester og Risby.

Beliggenheden af kalkoverfladen i indsatsområdet, baseret på Københavns Amts geologiske model, er vist i figur 3.2. Kalkoverfladen hælder fra vest, hvor den ligger omkring kote 15, mod øst, hvor den ligger omkring kote 0. I den centrale del er der konstateret en markant depression i kalken omkring Dybendals Grøft. Depressionen er fyldt med sandede og grusede aflejringer og udgør således et lokalt højtydende sekundært magasin. Der er indikationer på, at depressionen udgør en langstrakt dal, der strækker sig ned gennem Høje Taastrup.

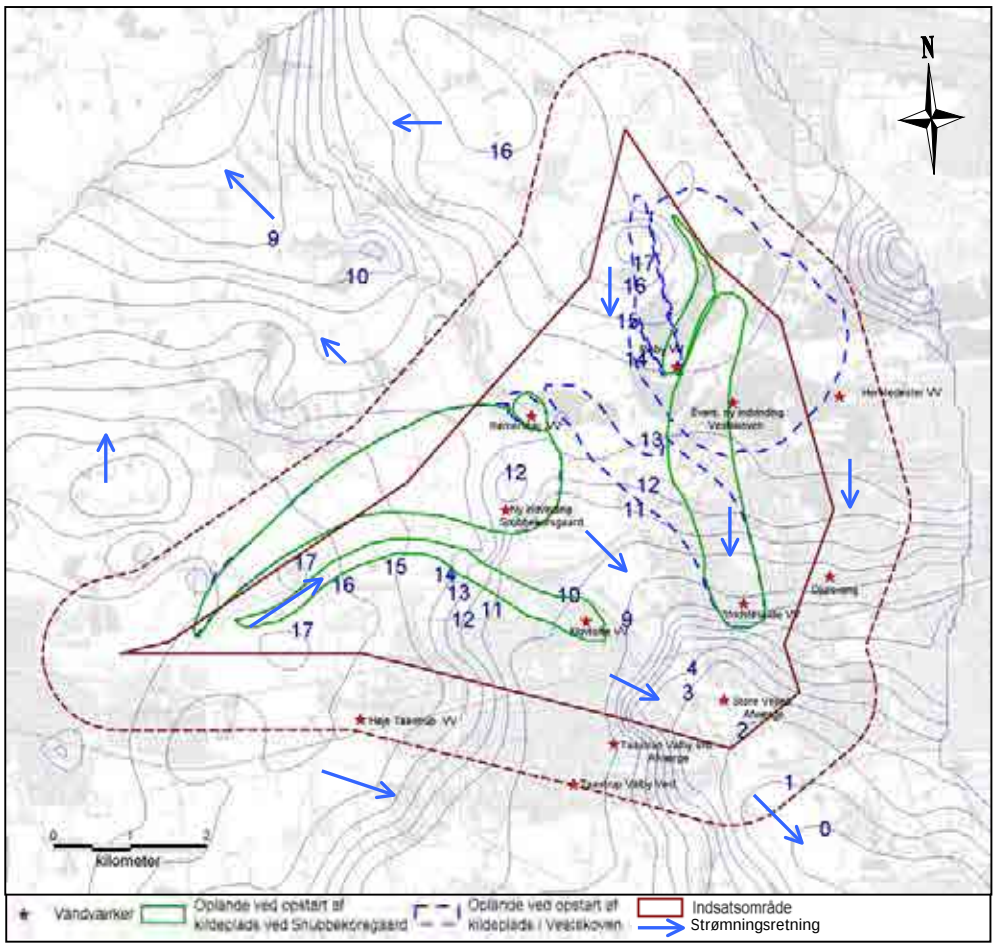

Figur 3.2: Beliggenhed af kalkoverfladen sammen med vandværker og indvindingsoplande

4 HYDROGEOLOGI

De hydrogeologiske forhold beskriver vandtransporten og risikoen for forureningsspredning i de enkelte magasiner.

Det primære grundvandsmagasin i undersøgelsesområdet er knyttet til kalken og eventuelle sand- og grusaflejringer aflejret direkte ovenpå kalken. Af figur 4.1 ses det, at grundvands-strømmen i det primære magasin forløber fra områdets vestlige og nordlige del i retning mod St. Vejleå og St. Vejleå Kildeplads. Indsatsområdets afgrænsning følger på overordnet niveau grundvandsskel bortset fra Store Vejleås udløb. Umiddelbart nord for indsatsområdet sker der desuden en afstrømning ud af området gennem Nybølle Å.

Figur 4.1: Grundvandspotentiale i det primære magasin fra synkronpejlerunde 2004 (m DNN) præsenteret sammen med vandværker og indvindingsoplande

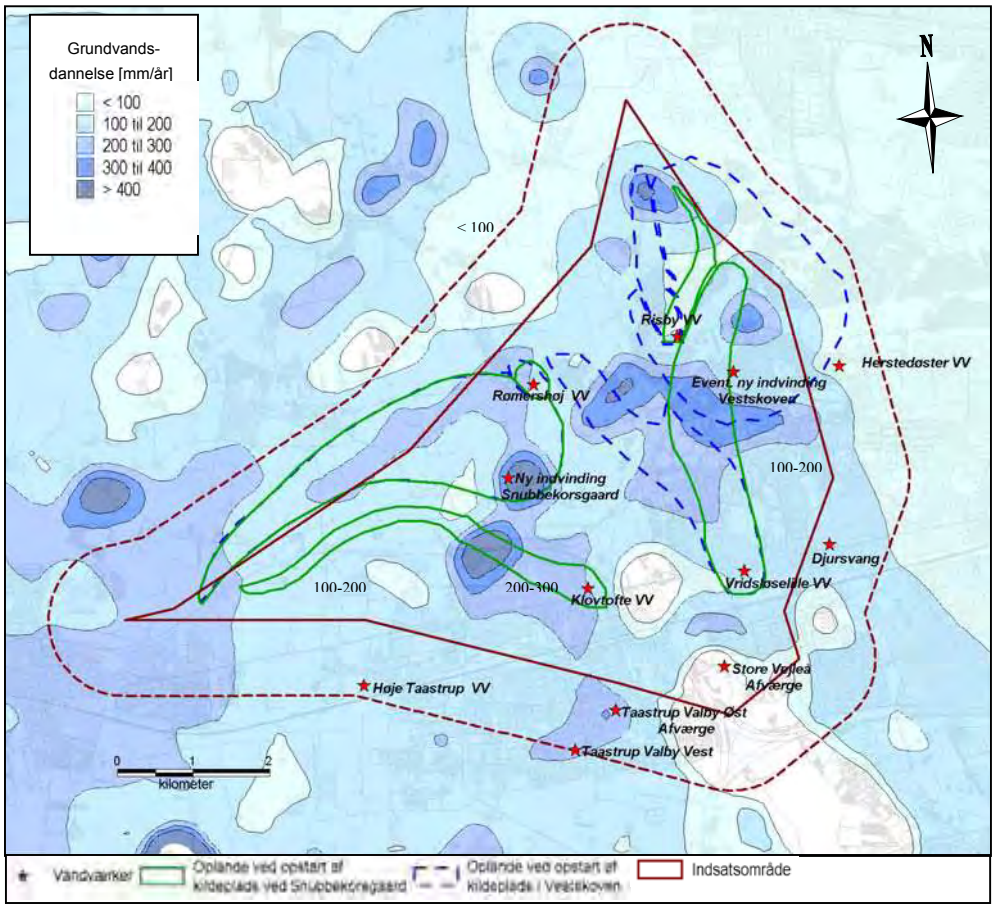
Der er konstateret frit vandspejl i kalken i store dele af den sydvestlige del af indsatsområdet samt i to mindre områder i den østlige del af området, mens der er konstateret spændte maga-sinforhold i kalken i områderne ved de nye planlagte indvindinger ved Snubbekorsgaard og i Vestskoven. Områderne med frie vandspejl i kalken er som udgangspunkt mere udsatte for forurening end områder med spændte magasinforhold.

Transmissiviteten, der repræsenterer kalkens ydeevne, er generelt høj, i størrelsesordenen 1-5 x 10^{-3} m^2/s , og højest i områdets vestlige udkant mod Sengeløse. De laveste transmissiviteter

findes omkring Vallensbæk Kildeplads og nord herfor. Enkelte steder i Albertslund Kommune er der boret igennem Danienkalken til Skrivekridtet, men ydelsen i skrivekridtet har vist sig at være ringe.

Infiltrationen, dvs. den mængde vand der siver ned i jorden, er i gennemsnit 250 mm/år i området, men varierer mellem 0 og 350 mm/år. Den mindste infiltration foregår i Høje Taastrup og Albertslund i områder med meget bebyggelse og befæstede arealer, mens der sker en stor infiltration i den vestlige og nordlige del af indsatsområdet, hvor landbrug og skov dominerer.

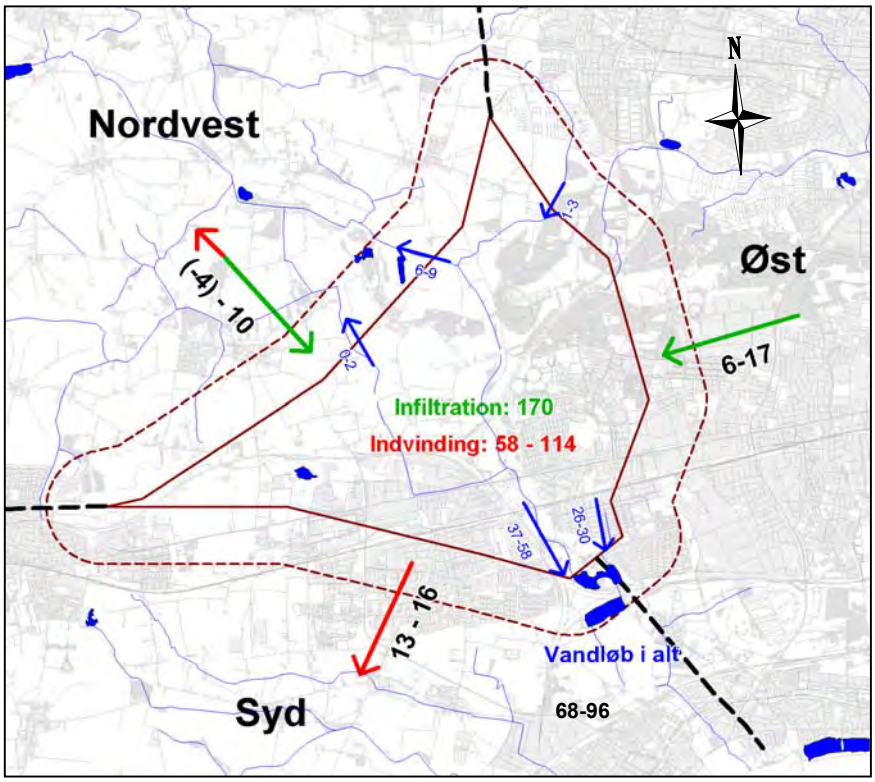
Grundvandsdannelsen til det primære magasin, dvs. den infiltrerende vandmængde minus den afdrænede vandmængde, er beregnet på baggrund af modelsimuleringer med amtets grundvandsmodel for Vestegnen og vist i figur 4.2. Grundvandsdannelsen spænder bredt fra -50 mm/år til over 350 mm/år. Der foregår en stor grundvandsdannelse i områderne omkring Snubbekorsgaard og Vestskoven, mens der er konstateret en opadrettet strømning flere steder langs St. Vejleå.

Figur 4.2: Grundvandsdannelse til primært magasin beregnet på baggrund af modelsimuleringer med amtets grundvandsmodel for Vestegnen. Hvide områder angiver negativ grundvandsdannelse.

Vandbalancen for indsatsområdet er simuleret med en grundvandsmodel. Modelsimuleringen er gennemført dels for den nuværende vandindvinding dels ved en mulig fremtidig indvindingssituation. Vandbalancen for de udførte modelscenarier er præsenteret i figur 4.3. Nettobalancen for vand der transporteres over randen er præsenteret for de tre tilstødende områder sammen

med infiltrationen, indvindingen og afstrømning gennem vandløb. Nettobalancen over randen rummer store lokale variationer da der sker ud- og indstrømning på hver delstrækning. Variationen i nettobalancen betyder, at indstrømning over randen kan udgøre op i mod 30 % af den samlede vandmængde der tilføres indsatsområdet.

Figur 4.3: Vandbalance for indsatsområdet. Grønne og røde pile angiver nettobalancen for hhv. tilstrømmet og udstrømmet vand i området, mens blå pil angiver vand der strømmer fra området i gennem vandløb. Alle tal er i mm/år.

Variationerne repræsenterer dels den nuværende indvinding dels en situation, hvor der indvindes 1 mio. m^3/år ved hhv. Snubbekorsgård og i Vestskoven.

Indvindingen er beregnet ved at dividere indvindingens størrelse i m^3/år med arealet af indsatsområdet.

En indvinding ved Snubbekorsgaard øger indstrømningen til området fra nordvest, mens en eventuel indvinding i Vestskoven medfører en øget indstrømning fra øst. Der findes et regionalt vandskel langs den nordvestlige grænse af indsatsområdet. Denne grænse forskydes yderligere mod vest af en opstart af indvindingen ved Snubbekorsgaard, mens en eventuel indvinding i Vestskoven medfører en forskydning af grundvandsskellet mod nordøst.

Udstrømningen ud af områdets sydøstlige del er overvejende styret af afstrømningen gennem St. Vejleå, mens udstrømningen mod nordvest foregår i de sekundære magasiner og styres af afstrømning til Nybølle Å. Den modellerede afstrømning gennem Nybølle Å er ca. 15% af afstrømningen gennem St. Vejleå.

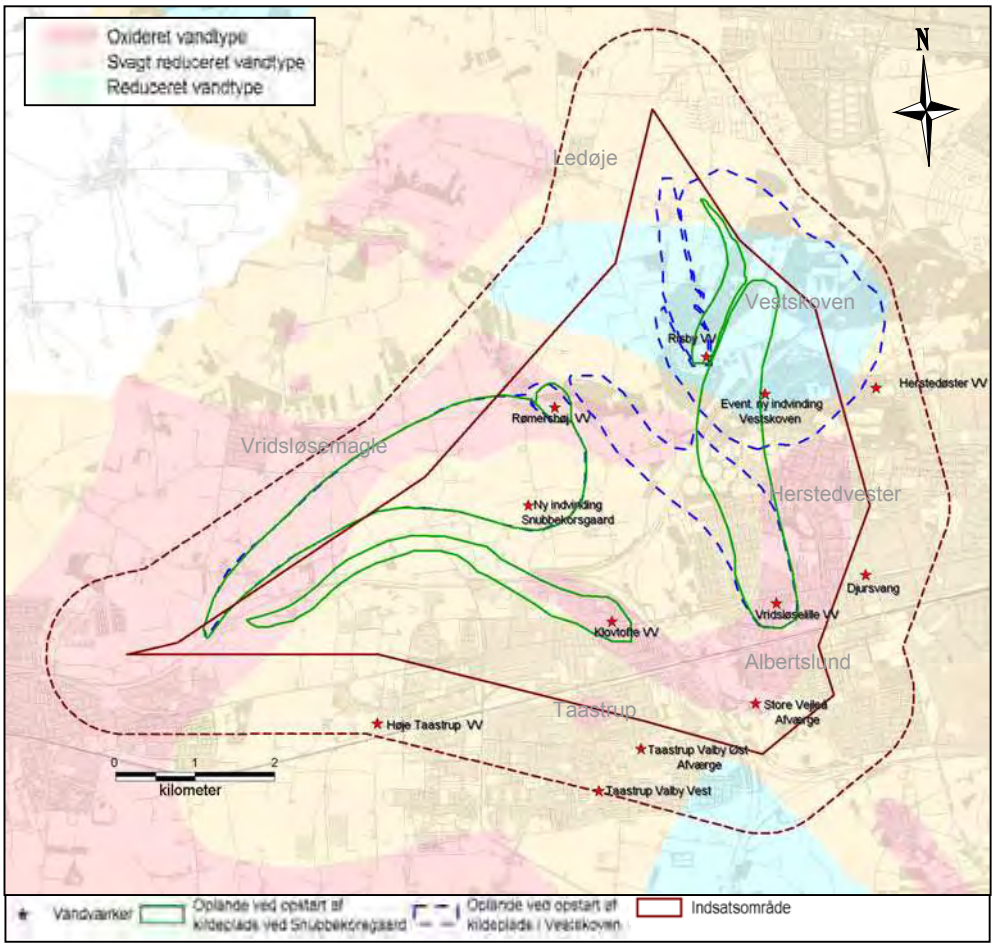
En øget indvinding fra de to kildepladser ved Snubbekorsgaard og Vestskoven medfører en væsentlig reduktion i afstrømningen gennem vandløb samt en øget tilstrømning over randen. Det er beregnet, at vandføringen ud af indsatsområdet gennem St. Vejleå reduceres med 500.000 m^3/år (16 l/s), når indvindingen ved Snubbekorsgaard igangsættes med 1 mio. m^3/år, mens der ikke ses nogen betydelig effekt på vandføringen ud af indsatsområdet gennem Nybølle Å. Modelberegningerne viser endvidere, at en indvinding i Vestskoven på 1 mio. m^3/år reducerer vandføringen ud af indsatsområdet gennem St. Vejleå og Nybølle på hhv. 300.000 m^3/år (10 l/s) og 100.000 m^3/år (3 l/s).

5 GRUNDVANDSKEMI

Der er foretaget en kortlægning af de geokemiske og grundvandskemiske forhold med det formål at beskrive den nuværende grundvandskvalitet og samtidig kunne beskrive den fremtidige udvikling af grundvandskvaliteten.

I forhold til beskyttelse af vandressourcen er vandtypen en relevant parameter, da den udtrykker hvilket redoxmiljø der er dominerende i et givent grundvandsmagasin, og dermed udtrykker hvilke biologiske nedbrydningsprocesser der kan forventes at foregå.

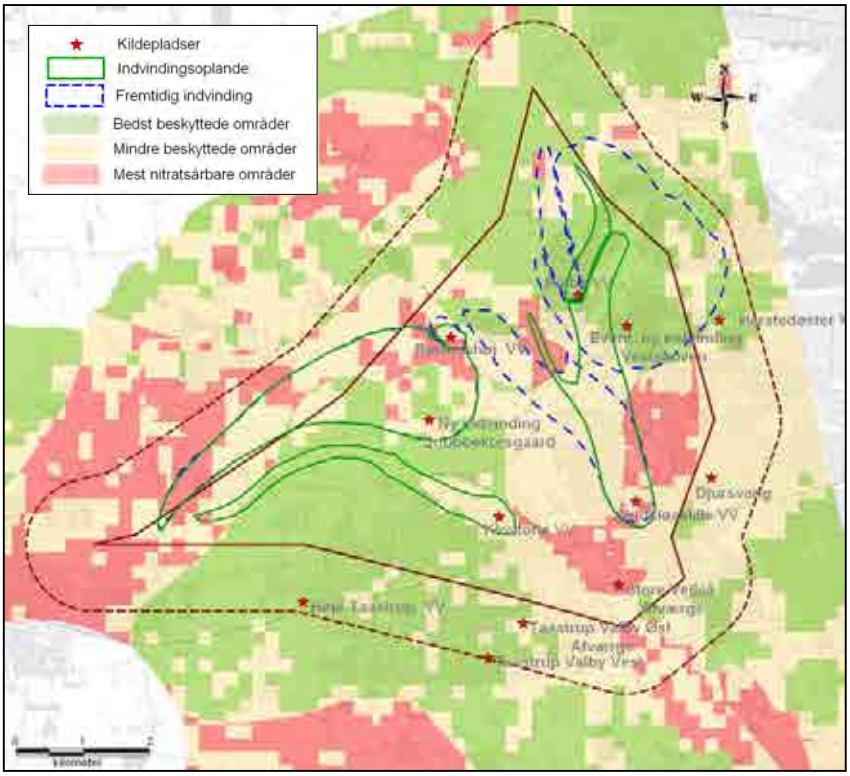
I figur 5.1 er vandtypekortet for det primære grundvandsmagasin vist med en fordeling mellem oxideret, svagt reduceret og reduceret grundvand. Det skal i forbindelse med anvendelse af vandtypekortet bemærkes, at den grundvandskemiske sammensætning er udtryk for de processer vandet har gennemgået fra infiltrationssted frem til boringen. Vandtypen er i hovedparten af området karakteriseret som svagt reduceret. Der er fundet oxideret grundvand i mindre områder ved Vridsløsemagle, Herstedvester og Taastrup, og disse vurderes primært at være indvindingsbetinget. Områder med reduceret grundvand findes inden for Taastrup Nord områdets nordlige del mellem Vestskoven og Ledøje.

Figur 5.1: Vandtype for det primære grundvandsmagasin i indsatsområdet præsenteret sammen med kildepladser.

6 NITRATSÅRBARE OMRÅDER OG NITRATUDVASKNING

Områdets sårbarhed overfor nitrat er vist i figur 6.1. Beregningerne af sårbarheden er foretaget med SI-ajour gennem kombination og vægtning af temakortene for infiltration, lerdæklag og vandtype. De 'beskyttede' områder findes i indsatsområdets nordlige og sydvestlige del, mens nitratsårbare områder dominerer i indsatsområdets centrale og sydøstlige del. Indvindingsoplandene til Klovtofte og Risby vandværker og den potentielle kildeplads i Vestskoven ligger i beskyttede områder, mens indvindingsoplandene til Vridsløselille og Rømershøj vandværker samt en stor del af indvindingsoplandet til kildepladsen til Snubbekorsgaard ligger i områder klassificeret som enten 'mindre nitratsårbare' eller 'mest nitratsårbare' områder.

Figur 6.1: Nitratsårbare områder, vandværker og beregnede indvindings-oplande.

Sårbarheden er bestemt på baggrund af en sårbarhedsberegning (SI-ajour) ud fra temakort af hhv. infiltration, akkumuleret lerdæklag og vandtype i primært magasin.

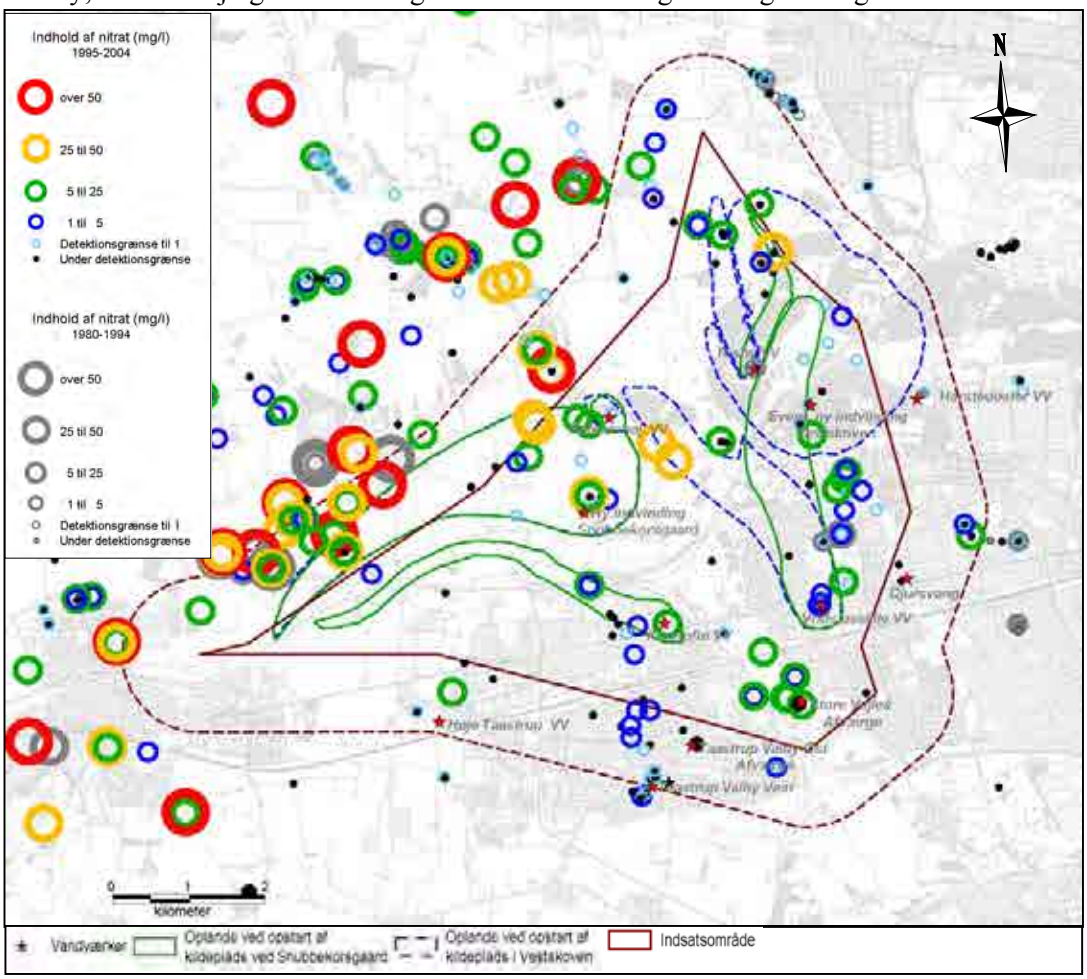
På baggrund af landbrugsregisterdata fra 2001 er det beregnet, hvor store mængder nitrat der udvaskes fra rodzonen. Udvaskningen er herefter omregnet til en koncentration i de enkelte indvindings-oplande.

Tabel 6.1: Beregnet nitratkoncentration i infiltrerende grundvand baseret på den nuværende indvinding, jf. tabel 2.1 og den mulige fremtidige indvinding ved opstart af kildeplads ved både Snubbekorsgaard og Vestskoven sammen med den faktisk målte på vandværkerne. (A) - udvaskning fra alle områder, (B) - udvaskning fra nitratsårbare områder, og (C) - udvaskning fra mest sårbare områder.

Vandværk	Oplandsareal [km^2]	N belastning [kg]	Beregnet nitrat koncentration (A) [mg NO_3/l]	Beregnet nitrat koncentration (B) [mg NO_3/l]	Beregnet nitrat koncentration (C) [mg NO_3/l]	Målt nitrat koncentration [mg NO_3/l] 1995-2004
Taastrup Nord	31,11	23.431	20	9	3	(0-40)
Vridsløselille	2,71	551-921	6-10	6-9	3	1-5
Klovtofte	1,33	1.371	25	2	1	10-15
Risby	0,42	116	7-44	0	0	0-1
Rømershøj	0,14	218	32-35	32-35	21	0-1
Snubbekorsgaard	4,66	7186	32	25	7	0-3
Vestskoven	6,26	3617	16	2	0	0-1
St. Vejle å	8,95	4.578- 5.907	15-19	8-10	3-5	5-18

I tabel 6.1 er den beregnede nitratkoncentration i det indvundne grundvand præsenteret. I beregningerne er det antaget, at den udvaskede mængde N forsyndes op i oppumpet mængde vand. I tabellens fjerde, femte og sjette kolonne er koncentrationen angivet under forudsætning af, at (A) nitrat udvaskes fra rodzonen uden at nedbrydes, (B) nitrat udvaskes fra de 'mindre' og 'mest' nitrat sårbare områder uden at nedbrydes og (C) nitrat udvaskes alene i områder klassificeret som 'mest nitratsårbare områder' og nedbrydes fuldstændigt i dæklaget i øvrige områder.

Af tabellen fremgår, at nitratkoncentrationen i det infiltrerende grundvand i indvindingsoplandene generelt ligger under drikkevandskriteriet på 50 mg/l. I det konservative scenarie i 4. kolonne, hvor nitrat ikke omsættes i rodzonen men udvaskes til magasinet, vil koncentrationen for Risby, Rømershøj og Snubbekorsgaard vandværker dog overstige 25 mg/l.

Figur 6.2: Nitratfund i grundvandet.

Koncentrationen af nitrat i og omkring indsatsområdet er vist i figur 6.2. Der er målt indhold af nitrat over drikkevandskriteriet i flere boringer umiddelbart nordvest for indsatsområdet, mens der ikke ses indhold over kriteriet inden for indsatsområdet. De høje koncentrationer nordvest for området stemmer godt overens med klassificeringen som hhv. 'mindre' og 'mest nitratfølsomt' og en arealanvendelse domineret af landbrug. Store områder i den østlige del af indsatsområdet har samme klassificering, men her ses kun et lavt indhold af nitrat, da størstedelen af området er dækket af skov og by.

7 GENNEMGANG AF VANDVÆRKER OG KILDEPLADSER

Vandværkerne er vurderet enkeltvist i forhold til risiko fra kendte og ukendte forureningskilder. I Høje Taastrup Kommune er det indsamlede materiale vedr. forureningslokaliteterne kortlagt på vidensniveau 1 eller udgået af amtets kortlægningsarbejde. I Albertslund Kommune er materialet behandlet for de brancher der forventes at kunne have anvendt klorerede opløsningsmidler. Øvrige brancher forventes behandlet i 2005. Brancherne gartneri, planteskoler og plantager er ikke omfattet af punktkildekortlægningen.

7.1 Klovtofte Vandværk

Sammenfatning af eksisterende viden
Klovtofte Vandværk har siden 1987 haft problemer med klorerede opløsningsmidler. Efter i en periode fra 1995 til 2000 uden indvinding påbegyndtes indvinding igen i 2000 med 250.000 m^3/år - ca. halvdelen af den oprindelige indvinding. Efter indvindingen er genoptaget med den reducerede ydelse, er der sket et markant fald i koncentrationen af klorerede opløsningsmidler.

Konceptuel model
Geologien, jf. figur 7.1, viser at der ved Klovtofte Kildeplads findes op til 17 meter moræneler umiddelbart under terræn. Under moræneleret findes et sandmagasin, der flere steder står i hydraulisk kontakt med kalken. Grundvandspejlet hælder kraftigt fra vest mod St. Vejleå, og der sker en tydelig afstrømning fra grundvandssystemet til vandløbet. Vandtypen er generelt svagt reduceret undtagen lokalt omkring kildepladsen, hvor vandtypen er oxideret i sandmagasinet og i den øvre del af kalken.

Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til kildepladsen strækker sig ind under et industri- og byområde med mange potentielle forureningskilder. Udover Dybendalsvænge Losseplads, der er V2-kortlagt, ligger der yderligere en lang række V1- og V2-kortlagte lokaliteter indenfor oplandsgrænsen samt flere kortlagte lokaliteter tæt på indvindingsoplandets grænser. I området er der en generel påvirkning af grundvandet med klorede opløsningsmidler. Oliekomponenter er generelt ikke konstateret i indvindingsoplandet. BAM-niveauet på vandværket ligger under drikkevandskvalitetskravet, og der er ingen forventning om væsentlige stigninger i BAM-indholdet. Der er generelt en stor risiko for mobilisering af nikkel ved vandspejlssænkninger eller nedsivende oxideret grundvand, da kalkoverfladen ligger nær terræn.

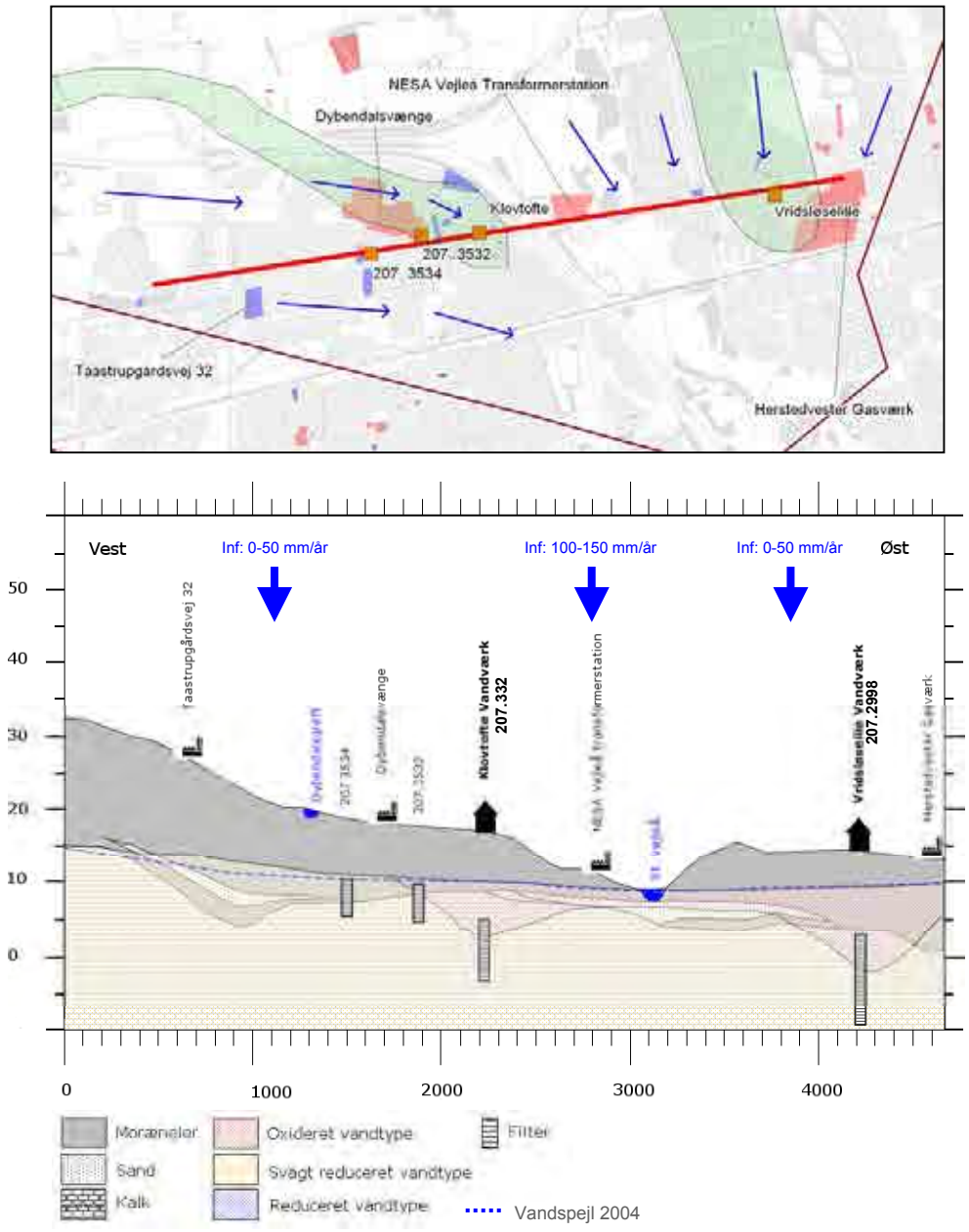
Forslag til indsatsplantemaer

Fastholdt indvinding
I henhold til indvindingstilladelsen fra oktober 2001 må den samlede indvinding fra Klovtofte og Snubbekorsgaard ikke overstige en indvindingsmængde på 1 mio. m^3/år. Reelt indvinder vandværket vand, der overholder gældende kriterier for drikkevand og alt tyder på, at råvandskvaliteten er stabil. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at undersøge, om der kan være en økonomisk fordel ved fortsat at indvinde fra den eksisterende kildeplads parallelt med en indvinding fra Snubbekorsgaard. En sådan eventuel parallel indvinding vil tillige dels øge forsyningssikkerheden og dels sprede indvindingen i området og dermed nedsætte risikoen for nitrat og nikkelforurening af grundvandet ved Snubbekorsgaard.

Kilde-opsporing

Derfor foreslås følgende temaer behandlet:

- Modelsimuleringer af det tidligere indvindingsoplands udbredelse i forhold til det nuværende. TCE-kilden, der oprindeligt lukkede indvindingen må forventes at ligge indenfor det tidligere indvindingsopland og udenfor det nuværende.
- En samlet evaluering af byggesagsgennemgang, V1- og V2-undersøgelser samt omfattende undersøgelser vil sammen med modelsimuleringerne forbedre mulighederne for at afdække huller i kortlægningen og dermed afdække en forklaring på den oprindelige forurening af Klovtofte Vandværk.

Figur 7.1: Konceptuel model for området omkring Klovtofte Vandværk

7.2 Snubbekorsgaard kildeplads

Sammenfatning af eksisterende viden
Geologisk er der fortsat uafklarede forhold om bl.a. den nøjagtige udbredelse af depressionen i kalken ved Dybendal Grøft vest for kildepladsen. Men der foreligger med de gennemførte undersøgelser og med kildepladsundersøgelserne som Høje-Taastrup Kommune har gennemført et godt og tilstrækkeligt datagrundlag til at forstå de hydrogeologiske forhold, der har betydning for transport og omsætning af de konstaterede forureningskomponenter. Herudover er den hydrauliske viden, der er interessant i relation til vandindvinding, tilvejebragt.

Konceptuel model
Under det terrænnære ca. 7-12 meter tykke morænelerslag findes et sekundært sandmagasin med frit vandspejl. Mellem det sekundære sandmagasin og det primære kalkmagasin findes enkelte lerlag. Det vurderes, at disse lerlag ikke er gennemgående over hele området. Umiddelbart vest for boringerne ligger den geologiske struktur 'Dybendals Grøften', hvor kalkoverfladen ligger meget dybt. Sænkningen i kalkoverfladen er primært fyldt op med sand. Vandtypen er vurderet til at være svagt reduceret over hele profilet, bortset fra de øverste par meter af grundvandsmagasinet, hvor vandtypen er vurderet mere oxideret.

Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til Snubbekorsgaard består overvejende af landbrugsarealer, der primært anvendes til kunstgødet planteavl og nitratbelastningen er derfor lav i forhold til landsgennemsnittet. På baggrund af udtagne sedimentanalyser er der påvist en god potentiel nitratreduktionskapacitet i dæklaget. Det begrænsede antal af sedimentprøver og den konstaterede variation i data antyder dog, at der er stor usikkerhed knyttet til den beregnede reduktionskapacitet. Den reelle nitratreduktionskapacitet forventes, som følge af biologiske og hydrokemiske begrænsninger i nedbrydningsprocesserne, at være moderat i forhold til de beregnede værdier.

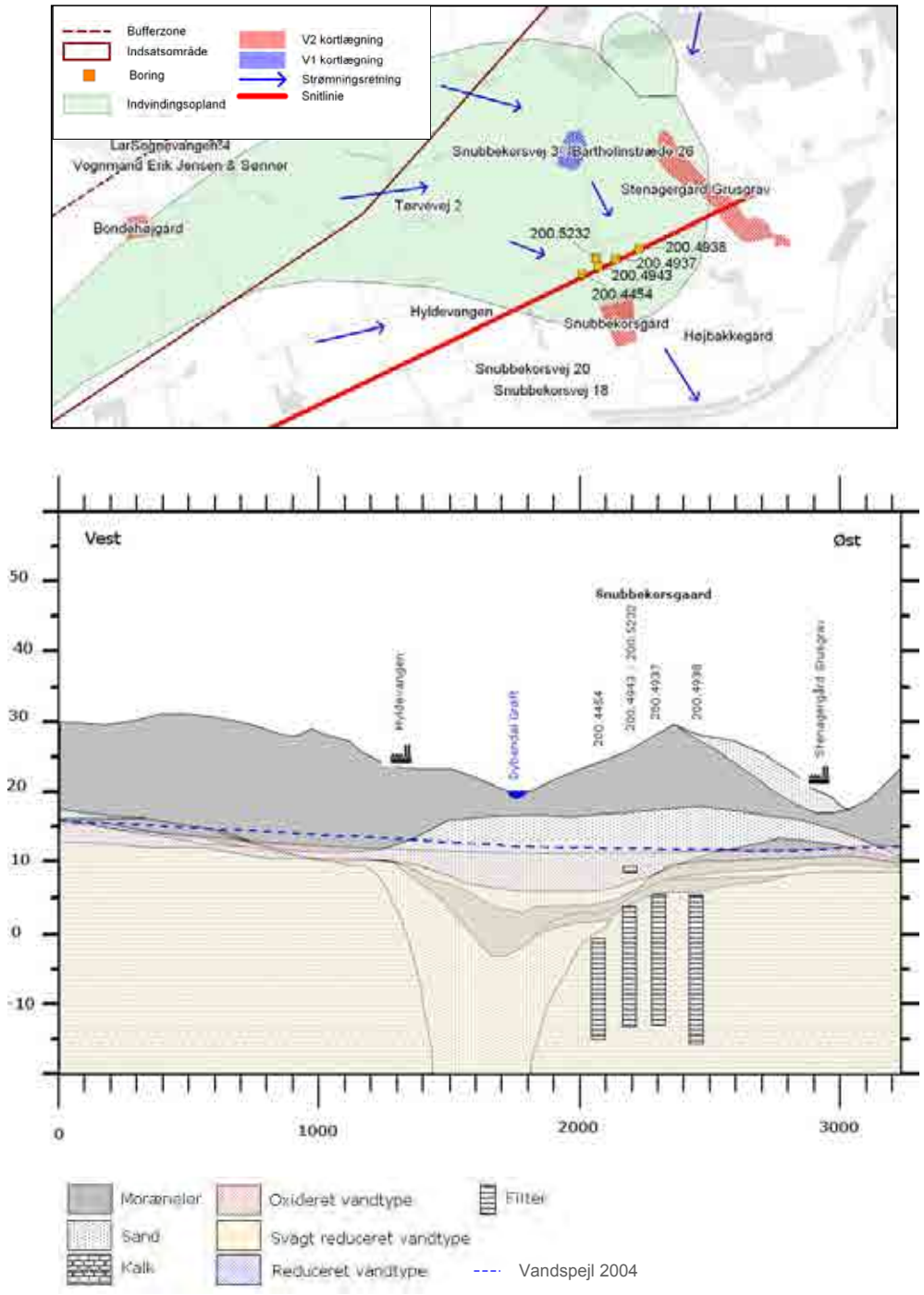
Der er målt lave koncentrationer af nitrat i grundvandet, som delvist er relateret til arealanvendelsen og den begrænsede nitratbelastning i området. Der vurderes ikke at være en akut risiko for nitratproblemer i indvindingsoplandet med den aktuelle belastning. Vidensniveauet omkring industrielle punktkilder og pesticidpunktkilder er generelt højt. Ingen af de kortlagte kilder vurderes at udgøre en risiko for kildepladsen. Der er i enkelte analyser påvist BAM i grundvandet i koncentrationer under grænseværdien. Oliekomponenter, MTBE og klorerede stoffer er ikke påvist i primært magasin i indvindingsoplandet. Nikkel er ved langtidsprøvepumpning konstateret i et niveau på 1-3µg/l.

Forslag til indsatsplantemaer

Overvågning af afsænkningsforhold	Kalkoverfladen ligger lokalt blot 3-5 m under vandspejlet i det sekundære magasin, hvormed en intensiv grundvandsindvinding medfører øget risiko for at trække oxideret vand ned i kalken og i værste tilfælde skabe frit vandspejl i kalken.
Monitering	Ændring i grundvandskvaliteten kan i tide opdages og imødekommes med supplerende tiltag ved detaljeret monitering i indvindingsboringerne samt i indvindingsoplandet.

Areal-anvendelse

En intensivering af f.eks. husdyrhold i området kan med udgangspunkt i områdets karakterisering som nitratsårbart være kritisk for grundvandskvaliteten i fremtiden. Arealanvendelsen bør derfor behandles som tema i indsatsplanlægningen for at sikre at nitratbelastningen ikke intensiveres i fremtiden.

Figur 7.2: Konceptuel model for området omkring Snubbekorsgaard Kildeplads.

7.3 Vridsløselille Vandværk

Sammenfatning af eksisterende viden
I indvindingsoplandet til Vridsløselille Vandværk er gennemført en række hydrogeologiske undersøgelser med henblik på fortsat at kunne udnytte grundvandsressourcen og forbedring af vandkvaliteten. Der er i to af indvindingsboringerne målt nikkelkoncentrationer på lidt over grænseværdien, og i den sidste boring er koncentration langt over grænseværdien. Det indvundne vand opblandes derfor med importeret vand fra Københavns Energi for at overholde drikkevandskriteriet.

Konceptuel model
Øverst i den geologiske lagserie findes mellem 5 og 10 meter moræneler. Herunder findes et 5-10 meter tykt sandlag, der ligger umiddelbart oven på kalken og står i hydraulisk kontakt hermed. Vandtypen bliver gradvist mere oxideret fra nord til syd, hvilket vurderes primært at skyldes, at der er frit vandspejl i det primære sand/kalk magasin i den centrale del af profilet. Ved Vridsløselille vandværk er der oxiderede forhold i den øverste del af kalken, mens der er svagt reducerede forhold længere nede. De oxiderede forhold vurderes at kunne forklare en del af de forhøjede nikkelindhold.

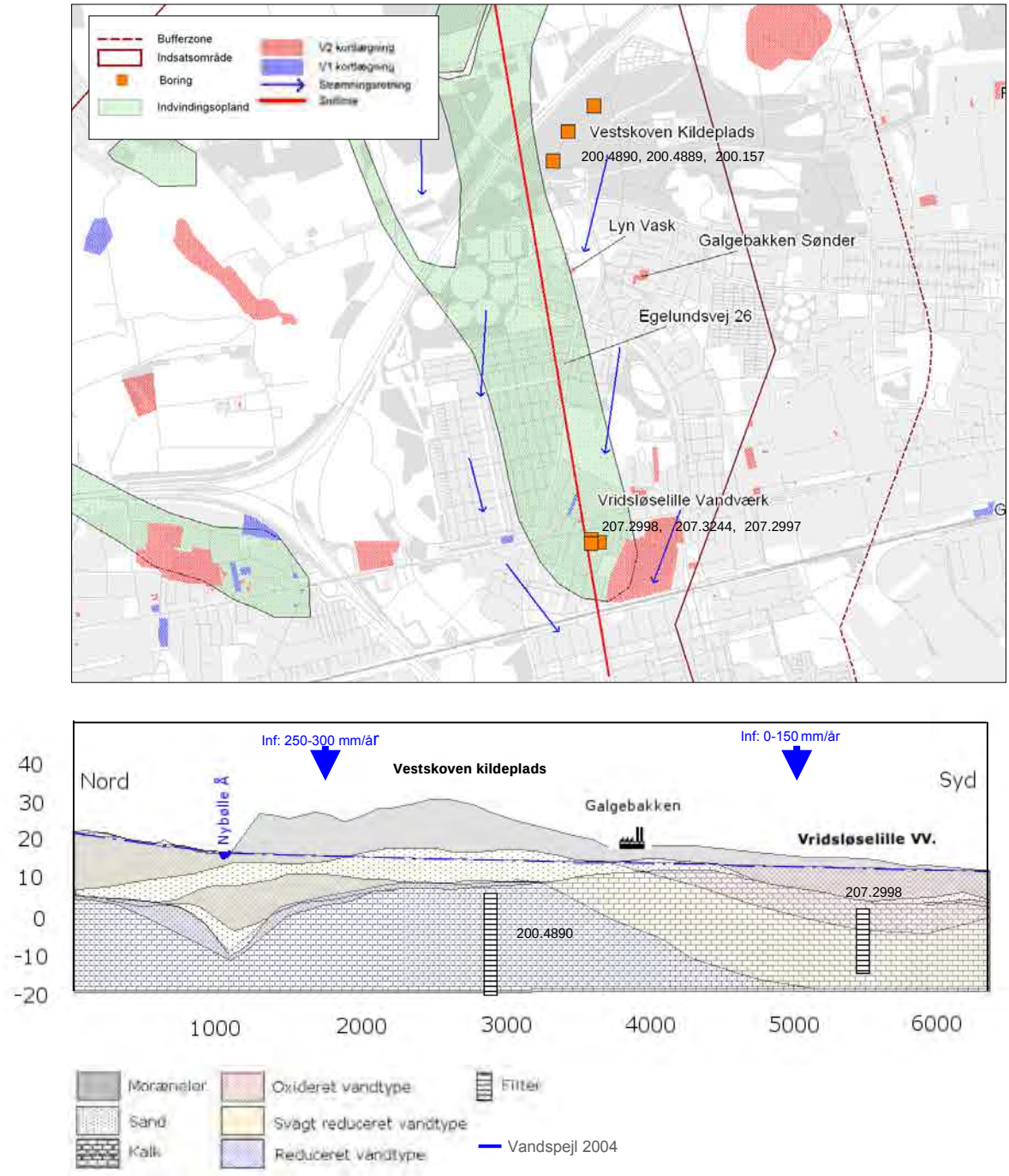
Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til vandværket ligger i et område med megen industri, og der er kortlagt flere potentielt forurenede/forurenede lokaliteter. Herunder udgør specielt lokaliteten Galgebakken Sønder og i mindre omfang Herstedvesterstræde 56 (Lyn Vask) samt de kortlagte områder på Værkstedsgården, hvor der er anvendt klorerede opløsningsmidler, en trussel for vandindvindingen på Vridsløselille Vandværk. Der foregår på nuværende tidspunkt en specifik monitering overfor Galgebakken Sønder, mens der ikke er iværksat specielle programmer overfor de resterende kortlægninger. Der er konstateret indhold af klorerede opløsningsmidler på kildepladsen, men de målte koncentrationer er under drikkevandskriteriet. Der er generelt ikke konstateret fund af oliekomponenter. Dog er MTBE påvist i lave koncentrationer (<0,25 µg/l) i flere analyser. Indholdet af nikkel i det indvundne vand er over grænseværdien på 20 µg/l.

Forslag til indsatsplantemaer
Indvindingsoplandet til Vridsløselille Vandværk omfatter primært arealer dækket af boligområder og industri, hvilket afspejles i en række af de indsatser, der foreslås gennemført. I prioriteret rækkefølge foreslås følgende tiltag gennemført:

Monitering	Monitering af vandkvaliteten på vandværket samt i indvindingsoplandet bør systematiseres for at imødekomme evt. spredning af ukendte kilder til forurening i indvindingsoplandet. Specielt skal der fokuseres på BAM, klorerede stoffer, MTBE og nikkel.
Indvindings-strategi	Revurdering af den nuværende indvindingsstrategi med henblik på at nedbringe nikkelniveauerne på kildepladsen.

Klorerede opløsningsmidler

Fortsættelse af den eksisterende V1- og V2-kortlægning fokuseret på klorerede opløsningsmidler specielt i værkstedsområdet umiddelbart opstrøms indvindingsboringerne. I forhold til opløsningsmidler bør Holsbjergvej 27-29, tidligere galvanisering og Rydager 23, tidligere trykkeri og smedevirksomhed have særlig opmærksomhed. Begge lokaliteter er i dag V1-kortlagt.

Figur 7.3: Konceptuel model for Vridsløselille Vandværk.

7.4 Vestskoven Kildeplads

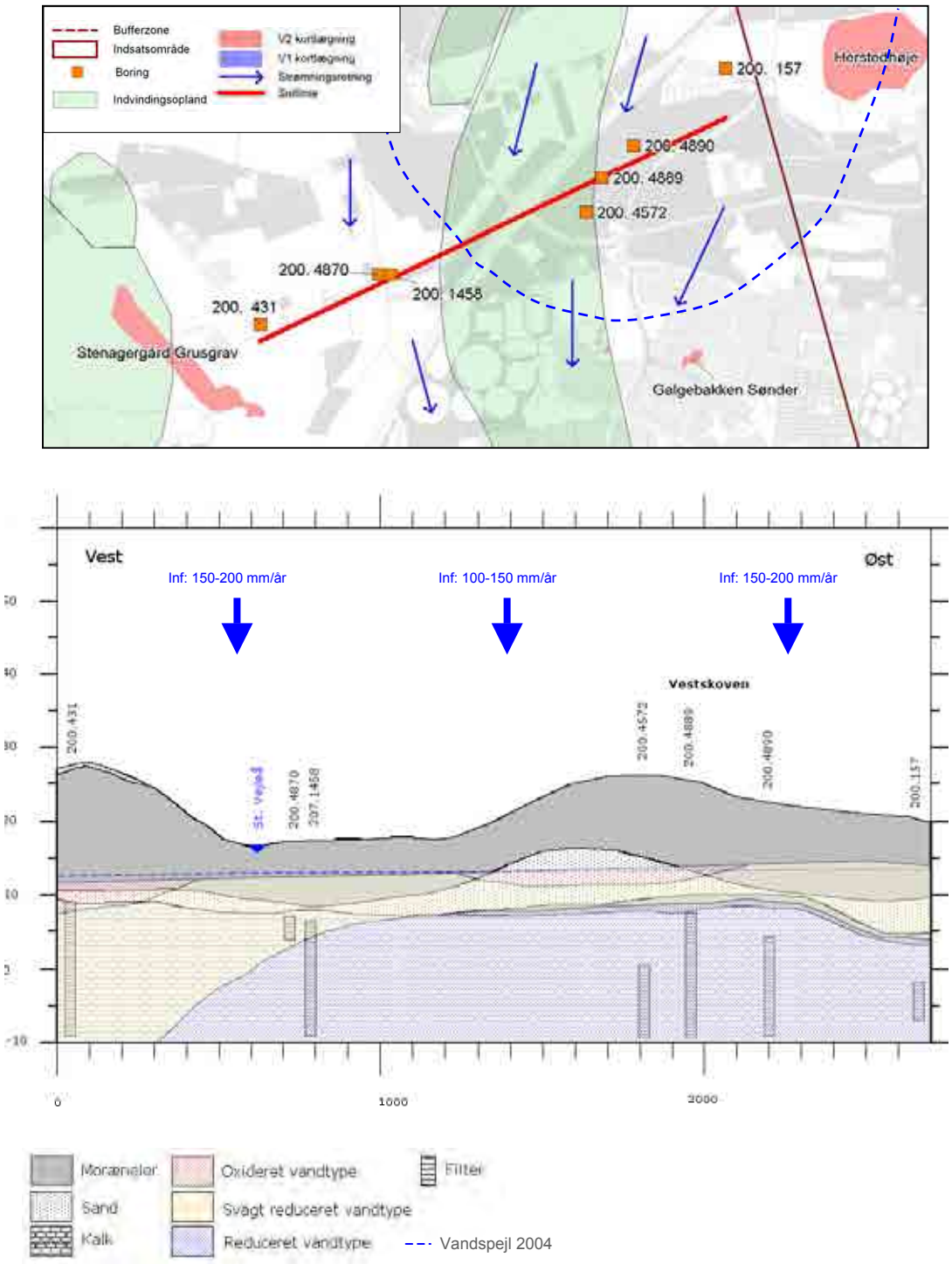
Sammenfatning af eksisterende viden
Der er i 1999-2003 udført en række hydrogeologiske og vandkemiske undersøgelser i Vestskoven med henblik på udpegning af en ny kildeplads til Albertslund Kommune, herunder etablering af tre prøveboringer. Ved undersøgelserne er der konstateret et lavt indhold af nikkel, hvilket har været et stort problem på Albertslund Kommunens vandværk ved Vridsløselille og den væsentligste faktor til, at kommunen opgav indvindingsplanerne i Egelundsparken og Birkelundsparken. Overordnet set er der fundet en grundvandsressource med god vandkvalitet og høj ydelse i flere dele af Danienkalken. Vandkvaliteten og ydelsen udviser en god vandressource.

Konceptuel model
Geologien omkring kildepladsen består øverst af et 10-15 meter tykt lag af moræneler. Herunder findes et mindre sandmagasin, der flere steder står i direkte hydraulisk kontakt med det primære kalkmagasin. St. Vejleå ligger ca. 5 meter over vandspejlet og der vurderes ikke at være hydraulisk kontakt mellem vandløbet og grundvandsmagasinerne på dette sted. Vandtypen i kalkmagasinet et generelt reduceret, mens der er svagt reducerede og oxiderede forhold i sandmagasinet.

Forureningskilder og risiko
Forureningskilderne i Vestskoven er primært knyttet til Risby Losseplads og slaggedeponierne. Begge lokaliteter moniteres og amtet er i gang med en revurdering af moniteringsprogrammet for Risby Losseplads. Der er i indvindingsoplandet hverken konstateret klorerede opløsningsmidler, pesticider, oliekomponenter eller MTBE af betydning. Risikoen for alvorlige punktkildeforureninger i området er meget begrænset. Vidensniveauet vedr. punktkilder er højt og risikoen for forureninger fra denne type kilder er lille. Da området er udpræget skovområde, er den samlede pesticid- og kvælstofbelastning meget lav. Nikkelindholdet er i samtlige analyser lavt (1-3 µg/l).

Forslag til indsatsplantemaer
Albertslund kommune har søgt om tilladelse til at indvinde 1 mio. m^3/år fra kildepladsen i Vestskoven og Københavns Amt gennemgår i øjeblikket en vurdering af ansøgningen og indvindingsmulighederne. De efterfølgende indsatstemaer tager udgangspunkt i, at der etableres en indvinding i området.

Igangværende monitering	Revurdering af de igangværende moniteringsprogrammer til Risby Losseplads, slaggedeponierne og Galgebakken Sønder.
Kontrolleret Indvinding	Kalkoverfladen ligger lokalt 5 m under vandspejlet i det sekundære magasin, hvormed en intensiv grundvandsindvinding kan medføre øget risiko for at trække oxideret vand ned i kalken. Ved ekstrem indvinding kan der i værste tilfælde skabes frit vandspejl i kalken.
Påvirkning på målsatte naturområder	Der er indikationer på, at indvindingen vil have en markant indflydelse på vandføringen af indsatsområdets vandløb. Samspillet mellem indvinding og påvirkning på målsatte naturområder bør undersøges nærmere for at sikre de fastsatte mål opretholdes.

Figur 7.4: Konceptuel model for Vestskoven Kildeplads.

7.5 Risby og Rømershøj vandværker

Sammenfatning af eksisterende viden
Risby Vandværk er en lille indvinding i forhold til de øvrige med en årlig indvindingstilladelse på 6.000 m^3. Der er i efteråret/vinteren 2004 etableret en ny boring. Det vurderes, at overgang til indvinding fra denne nye boring vil minimere risikoen for lokalt relaterede vandkvalitetsproblemer. Rømershøj vandværk indvinder på nuværende tidspunkt kun ca. 1.000 m^3/år, og vandkvaliteten er god.

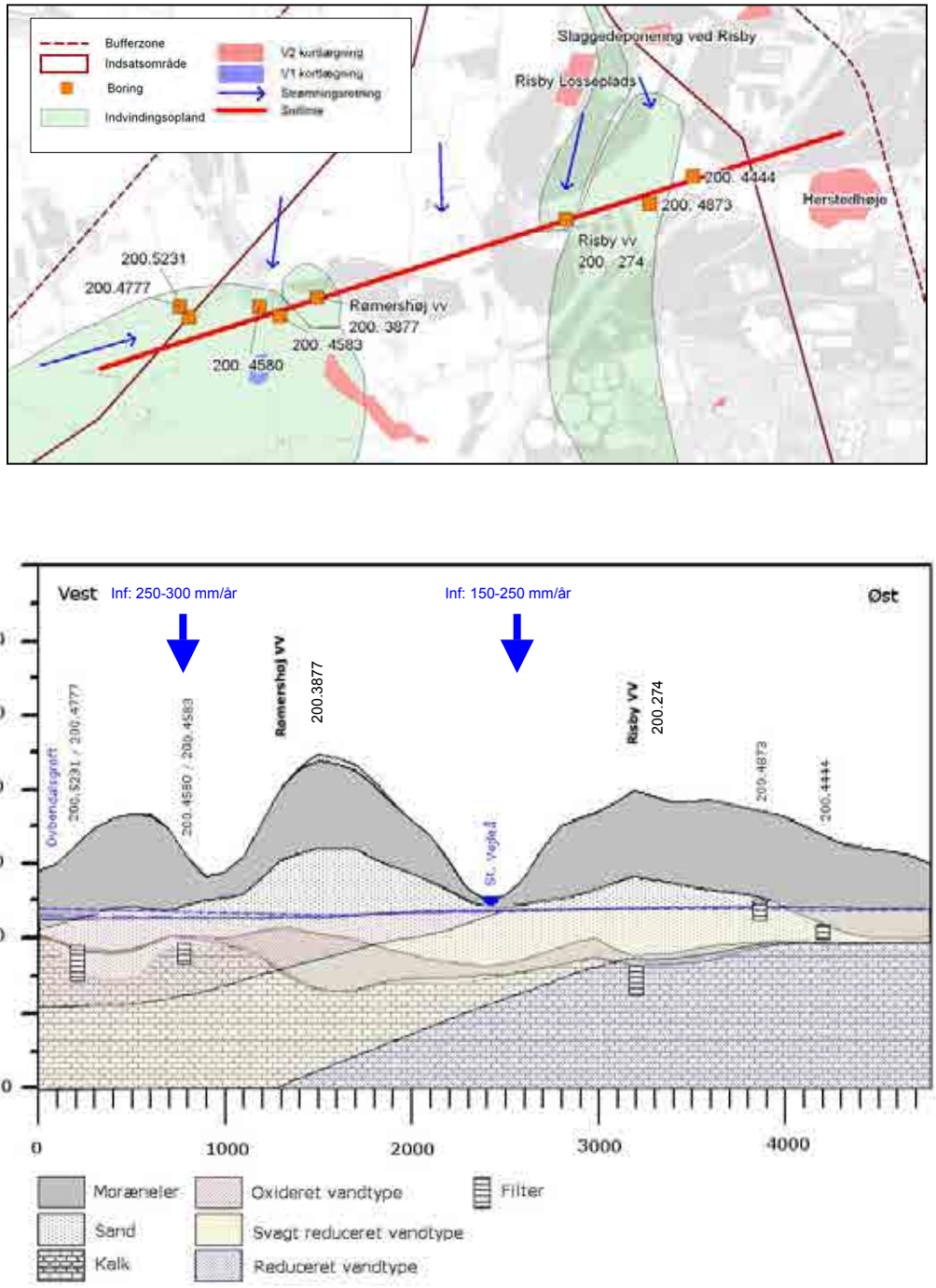
Konceptuel model
Ved begge vandværker findes der et ca. 10 meter tykt lag af moræneler øverst i den geologiske lagserie. Herunder findes et sandlag, der ved begge vandværker er adskilt fra kalken af et mindre lerlag. Lerlaget vurderes ikke at være gennemgående i hele området. Vandtypen bliver gradvist mere reduceret fra vest mod øst. Ved Rømershøj Vandværk er vandtypen svagt reduceret, mens den er reduceret ved Risby Vandværk.

Forureningskilder og risiko
Indvindingsoplandet til Risby Vandværk dækker primært skov arealer, så der er kun en begrænset risiko for nitratbelastning. Risby losseplads ligger i forhold til indvindingens størrelse langt fra boringen og anses ikke som en reel trussel mod den beskedne indvinding.

Nitratbelastningen i indvindingsoplandet til Rømershøj Vandværk er moderat og der er ikke kortlagt punktkildeforureninger eller påvist miljøfremmede stoffer inden for indvindingsoplandet. Nord for indvindingsoplandet er påvist forhøjede koncentrationer af BTEX. Med indvindingens størrelse i betragtning vurderes disse påvisninger ikke at udgøre en risiko for vandforsyningen. Såfremt vandværket mod forventning får kvalitetsproblemer, er resten af lokalområdet tilknyttet offentlig vandforsyning.

Forslag til indsatsplantemaer
Risby vandværk indvinder vand af høj kvalitet. Der er meget få kendte og potentielle forureningskilder i området, og den nye boring sikrer indvindingen mod meget lokal forurening. Samlet set er der ikke udover monitering behov for indsats i forhold til Risby Vandværk. Tilsvarende er gældende for Rømershøj vandværk.

Risby vandværk: Monitering	Systematiseret monitering
Rømershøj vandværk: Monitering	Intensiveret moniteringsprogram i indvindingsboringen ved Rømershøj Vandværk med henblik på 1) at sikre, at der fortsat findes en god vandkvalitet i indvindingsboringen, 2) indikere hvordan vandkvaliteten i oplandet til Snubbekorsgaard udvikles ved opstart af kildeplads ved Snubbekorsgaard. Moniteringen bør koordineres med Snubbekorsgaard kildeplads, da Rømershøj vandværk ligger i udkanten af indvindingsoplandet til Snubbekorsgaard og dermed kan give information om vandkvaliteten i indvindingsoplandet til den massive indvinding.

Figur 7.5: Konceptuel model for Risby og Rømershøj vandværker .

7.6 St. Vejleå Kildeplads

Sammenfatning af eksisterende viden
I indvindingsoplandet til St. Vejleå er der inden fase 2 undersøgelserne udført omfattende undersøgelser af forureningsspredningen. Endvidere er amtet nået langt med kortlægning af punktkilder og har gennemført undersøgelser samt afværgeforanstaltninger. Der er konstateret indhold af miljøfremmede stoffer og nikkel over grundvandskriteriet på kildepladsen. I 2002 igangsatte Københavns Amt et udredningsprojekt med det formål, at undersøge mulighederne for fremtidig indvinding i St. Vejleå oplandet samt i indvindingsoplandene til Taastrup-Valby Øst henholdsvis Taastrup-Valby Øst kildepladserne. Udredningsprojektet blev i 2003 videreført i en neddrosling af St. Vejleå kildeplads til 700.000 m^3 i 8 måneder. I dag indvindes 1,2 mio. m^3/år fra kildepladsen. Undersøgelserne viste, at der vil være både fordele og ulemper ved at gennemføre det rapporterede projekt. Af fordele kan nævnes en øget udstrømning af grundvand til St. Vejle å og en forbedring af grundvandskvaliteten i området. Ulemperne er relateret til en stigning i grundvandsspejlet i de nærliggende boligområder.

Konceptuel model
Der findes omkring kildepladsen kun to begrænsede morænelersaflejringer med en samlet mægtighed på maksimalt 10 meter. De to aflejringer er de fleste steder adskilt af et mindre sandmagasin. Kalkoverfladen ligger meget nær terræn. Vandspejlet i området styres af både afværgeboringerne på kildepladsen og vandløbet. Vandløbsbunden i St. Vejleå ligger på niveau med trykniveauet i grundvandsmagasinet og i situationer med høj grundvandsstand eller lav pumperate vil der være hydraulisk kontakt mellem grundvandsmagasinet og vandløbet. Vandtypen er vurderet til at være svagt reduceret over hele profilet, bortset fra de øverste par meter omkring St. Vejleå afværgeboringerne, hvor der er oxiderede forhold.

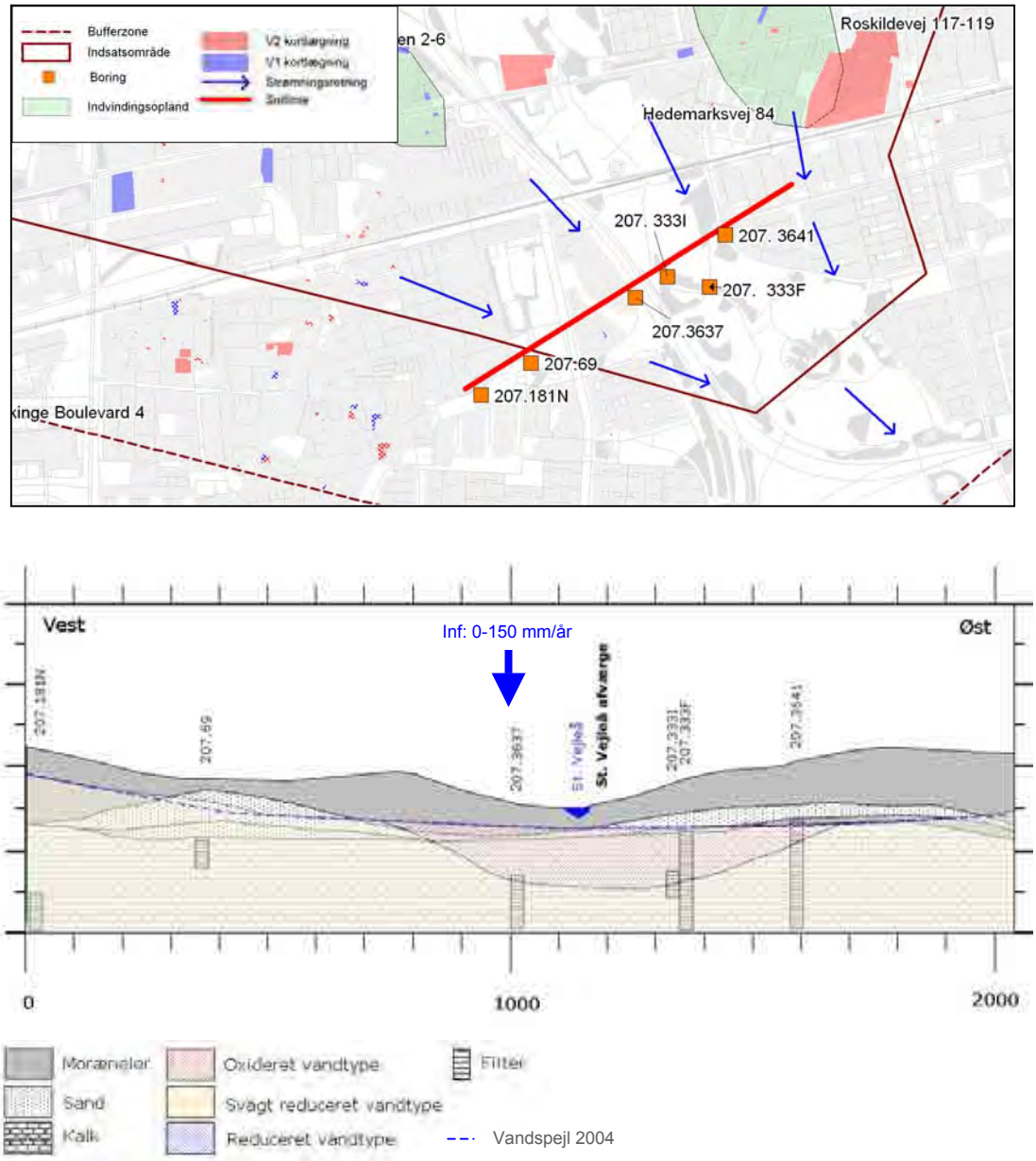
Forureningskilder og risiko
Der findes et større antal V1- og V2-kortlagte forureninger inden for indvindingsoplandet til kildepladsen. Kun på få af disse (Østerparken 5-7 og NESA ved Roskildevej 302-306) er der fortsat markante forureninger med klorerede opløsningsmidler. Der er generelt set ikke konstateret oliekomponenter i det primære magasin i området, dog enkelte lave fund af MTBE i indvindingsoplandet. Forhøjet indhold af BAM og især nikkel er i øjeblikket den største barriere for fremtidig drikkevandsindvinding på kildepladsen.

Forslag til indsatsplantemaer
I dag foregår der alene afværge fra kildepladsen ved St. Vejle å. Perspektiverne for udnyttelse af kildepladsen til drikkevandsformål i fremtiden er bl.a. styret af indvindingsstrategien på kildepladsen. Der konstateres en betydelig variation i koncentrationsniveauet for nikkel, BAM og klorerede stoffer i tid og sted ved varierende indvindingsstrategier. Forslag til indsatsplantemaer i den kommende indsatsplan bør derfor omfatte følgende:

Udnyttelse af dele af kildepladsen til drikkevand	Grundvandskvaliteten og indholdet af nikkel, BAM og klorerede opløsningsmidler varierer fra boring til boring på kildepladsen. I forhold til indhold af klorerede stoffer og BAM er kvaliteten i den centrale del af kildepladsen bedre end i den nordlige og sydlige del. Hvorvidt en del af kildepladsen kan udnyttes til drikkevandsformål kan afklares ved en detailanalyse af kildepladsens hydraulik og vandkvalitet.

Kortlægning af nikkelproblemer

Nikkelkoncentrationen varierer geografisk uden systematik og koncentrationen reduceres tilsyneladende ved fald i størrelsen af indvindingen. En dybere forståelse for mobilisering af nikkel på kildepladsen kan på sigt afhjælpe nikkelproblemet i forhold til en fremtidig drikkevandsforsyning.

Figur 7.5: Konceptuel model for St. Vejleå Kildeplads.

Scand J Work Environ Health

Danish National Research Centre for the Working Environment
Finnish Institute of Occupational Health
Norwegian National Institute of Occupational Health

Subjective, behavioral and psychophysiological effects of noise
Author(s): Anders Kjellberg
Source: *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*, Vol. 16, Supplement 1. Behavioral and psychophysiological effects of the physical work environment (1990), pp. 29-38
Published by: the Scandinavian Journal of Work, Environment & Health, the Finnish Institute of Occupational Health, the Danish National Research Centre for the Working Environment, and the Norwegian National Institute of Occupational Health
Stable URL: http://www.jstor.org/stable/40965841
Accessed: 25-07-2016 15:03 UTC

REFERENCES
Linked references are available on JSTOR for this article:
http://www.jstor.org/stable/40965841?seq=1&cid=pdf-reference#references_tab_contents
You may need to log in to JSTOR to access the linked references.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at
http://about.jstor.org/terms

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Danish National Research Centre for the Working Environment, Scandinavian Journal of Work, Environment & Health, Finnish Institute of Occupational Health, Norwegian National Institute of Occupational Health are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -157 af 862

Scand J Work Environ Health 1990;16(suppl 1):29—38

Subjective, behavioral and psychophysiological effects of noise

by Anders Kjellberg, PhD[1]

KJELLBERG A. Subjective, behavioral and psychophysiological effects of noise. *Scand J Work Environ Health* 1990;16(suppl 1):29—38. The subjective and psychophysiological responses to noise and the effects of noise on performance have been reviewed in this article. Emphasis was placed on moderate-intensity noise and on the effects relevant for occupational noise exposure. It was concluded that in many respects research presents a rather inconsistent picture of these effects. Still, it is evident that the nonauditory effects of noise may be serious enough to warrant as much general attention in the occupational setting as has for some time been accorded in residential settings.

Key terms: annoyance, performance, psychophysiology, review.

Noise is probably the most widespread problem in the physical work environment. Thus about 40 % of the total work force consider themselves to be exposed to noise in Sweden. For male workers this figure is 68 %, and even among the white-collar workers the figure is about 25 %. Noise is also one of the environmental problems for which the psychological view points are of obvious importance. Thus, even the definition of noise, ie, "unwanted sound," is stated in psychological rather than in physical terms. And although hearing damage of course is the most serious consequence of noise exposure, noise certainly creates problems at levels much lower than those at which such damage may occur.

The aim of the present paper was to review the psychological effects of noise where they are relevant for noise in the work environment. The limited space necessitates a very selective approach. Basic issues already adequately covered by previous reviews and books have, thus, often only been briefly noted with references to such works. The major basis for selection, however, was the emphasis on the work environment, since this aspect makes most psychological noise research of limited interest. Most of the applied psychological research on noise has dealt with problems in residential areas and is only partly generalizable to the work environment. Sleep disturbance is, eg, a major criterion of disturbance in residential areas, whereas it is irrelevant for almost all work situations. Within the extensive experimental noise research, noise has often been used as a convenient way of creating a stressful situation or to raise the arousal level. Thus the immediate objective has often been to test theoretical proposals with little direct relevance to the noise problems at the workplace. All the same, most of the hard facts about noise effects emanate from such laboratory studies.

Which, then, are the psychological effects of interest? The most obvious is the subjective responses to noise, eg, annoyance or irritation. But noise may also change a person's behavior. It may lower performance level, and sometimes it also affects behavior towards other people. Finally, there may be psychophysiological counterparts to these subjective and behavioral responses; noise sometimes, eg, elicits physiological stress responses. These three types of effects are treated, in turn, in the following discussion.

Subjective responses to noise

In studies of subjective responses to noise subjects typically rate how loud, annoying, disturbing, etc, they find the noise. The relation between such estimates and various physical characteristics of the noise has been studied extensively, whereas the influence of other aspects of noise and of the situation is less well known. Another way of studying the subjective responses to noise is to make subjects describe their subjective state, eg, their mood, in the presence and the absence of noise. Mackay (1) used an instrument based on the two-dimensional stress-arousal model of mood and found that subjects were more distressed during noise exposure, whereas the effect on the activation dimension was less marked. However, such studies of mood are rather rare, and little can be said about the relation between such responses and various characteristics of noise.

Critical physical characteristics

The basic psychoacoustics, ie, the relation between the physical qualities of noise and the subjective response to it, are common knowledge and have been summarized by many authors (2). Therefore, they have been

[1] Institute of Occupational Safety and Health, Solna, Sweden.

Reprint requests to: Professor A Kjellberg, Institute of Occupational Safety and Health, S-171 84 Solna, Sweden.

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

treated briefly, stress being placed on the exceptions to the general rules.

Sound level. It is generally agreed that the loudness of a sound in most cases is doubled with each 10-dB increase in the sound pressure level. The most important exception to this rule is low-frequency noise. When, eg, a 100-Hz tone is raised 10 dB, it is experienced as four to five times louder (3).

Similar functions have been determined for more evaluative aspects of the subjective response to noise, like noisiness and annoyance (4). Generally, only small differences have been found between these functions. Thus a certain increase in the noise level usually increases loudness and annoyance to the same extent. However, when two different sounds are compared, the one with the lowest sound level may of course be the most annoying.

In reports of noise surveys in residential areas, the effect of noise level is often not described in terms of degree of annoyance but in terms of the percentage of the exposed who complain or experience a certain degree of annoyance. A typical finding in studies of traffic noise is that the percentage of annoyed people, above a threshold level, increases by about 10 % for each 5-dB increase in the sound level (4).

Frequency. There is general agreement on the overall shape of the equal loudness curves, which describe the differential sensitivity of man to sounds of different frequencies. Thus the maximum sensitivity lies within the 500—5000 Hz frequency range, the sensitivity decreases rapidly in the lowest frequency band, and few persons hear any sounds above 15 000 Hz. A 100-Hz tone must, eg, be presented at about 50 dB in order to be experienced as equally loud as a 40 dB tone of 1000 Hz. The equal loudness curves become flatter at higher sound pressure levels, ie, the frequency dependency decreases when the level is raised. The frequency weighting filters which are normally used when noise is measured are based on such curves. However, it should be noted that the same filter, usually the A-filter, is used irrespective of sound level. This filter, yielding readings denoted as dB(A), is based upon the equal loudness curve at a very low level (40 dB), where the difference between the sensitivity to different frequencies is large. In other words the dB(A) value is influenced very little by the low-frequency components of the noise. A consequence, which is confirmed by several studies, is that the dB(A) value grossly underestimates the subjective impression of noise containing strong low-frequency components, eg, ventilation noise (5).

Contrary to popular belief, it is possible to hear sounds below 20 Hz, ie, infrasound, if presented at high enough levels. (The auditory threshold lies around 95 dB at 16 Hz and 120 dB at 3 Hz.) Infrasound is distinguished from higher frequencies in that a pure infrasound tone has subjectively no tonal quality but is experienced as beats. Infrasound may also give rise to vibrotactile sensation, but the threshold for it lies 15—30 dB above the hearing threshold (6).

Equal sensation curves have also been constructed for noisiness (4). Their general appearance is very similar to the loudness curves, but there is a more marked sensitivity maximum in the 2000—5000 Hz band. The D-weighting filter is based upon this curve, and it has been shown that dB(D) often gives a better prediction of annoyance than dB(A), especially for noise containing strong low-frequency components (5).

Exposure time. The effects of the length of exposure to noise may be viewed in different perspectives. Considering first very short exposure times, it is known that, during a short period of about 0.1 s, energy is integrated to create the impression one has of the loudness (temporal summation) (3). In other words a 10-ms sound is less loud than a 100-ms sound when the two are presented at the same sound pressure level. This 100-ms integration time is built into the sound level meter and results in a better prediction of the subjective impression. However, an underestimation of the risk of hearing damage may sometimes occur since the integration time in the ear is less than 2 ms. Thus a very short sound (impulse noise) may cause damage to the ear without being experienced as very loud (7). In such a case the subjective response does not constitute an adequate warning for risks of damage.

The second perspective concerns how the subjective impression changes when exposure is prolonged up to several hours. In many sense modalities a rather dramatic adaptation occurs. This does not seem to be the case for sound, except at near threshold levels. Thus loudness generally does not seem to be lower after 1 h than after 1 s (3).

Finally, it is commonly believed that in a long-term perspective people will adapt to noise in the sense that they become less annoyed by it. In fact, most evidence speaks against such an effect (8), at least after the first few weeks in a new environment. A study by Weinstein (9) even indicates that the annoyance of those who are initially most annoyed by the noise undergoes the opposite change; their annoyance increases with exposure time.

Temporal variability. The risk for hearing damage is usually less if the noise varies over time than if it is constant. If anything, the opposite is true for subjective reactions to noise. Variability is in itself an annoying characteristic of noise (10, 11). A very sudden increase in noise level is especially annoying (4).

Signal-noise ratio. The most obvious effect of noise is that it may mask speech and other sounds which one

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side 159 af 862

wants to hear. Several studies have shown that noise is especially annoying when this is the case (12, 13).

However, masking may sometimes have a positive effect, by making unwanted sounds less intrusive. Faint intermittent sounds, like dripping water, may become very annoying if heard in an otherwise very quiet environment. In such cases a continuous masking noise would probably decrease the annoyance. The same is true of speech masking. Sometimes a higher background level is preferred if it prevents a person from overhearing irrelevant conversations. This effect naturally also operates in the other direction, ie, by preventing others from hearing a conversation, noise also protects privacy.

Other factors influencing the subjective response to noise

In studies of noise annoyance in residential areas physical noise measures have generally been found to explain a very small percentage of the interindividual variance in annoyance (14, 15). There is a lack of comparable data from occupational environments, but in a methodological study (16) it was possible to explain about 25 % of the variance in the most favorable case and only 14 % in the least favorable. These results may partly be explained by shortcomings in the annoyance and noise measurements, but it is also evident that nonphysical noise characteristics are of great importance. Unfortunately, research on the influence of such factors on subjective response is rare and virtually nonexistent with respect to the work environment. Therefore, the factors presented in this paper have rarely been subjected to any systematic studies, although they are often mentioned as critical. They also constitute possible explanations of observed group differences with respect to noise annoyance.

Informational content. In many work environments complaints about noise most commonly concern irrelevant speech (17). Probably the informational content of the speech is the main determinant of its intrusiveness. However, there is some support from performance data that even incomprehensible speech sounds are especially intrusive (18). However, no systematic studies have been reported on the relative importance of various speech features on subjective effects.

Sounds other than speech may of course also carry information which makes them more or less acceptable, eg, that something is wrong with a machine.

Predictability and controllability. Results from stress research indicate that an unpredictable and uncontrollable stressor generally yields a stronger stress response than a predictable and controllable event (19). A predictable stressor offers greater possibilities to prepare oneself and also implicates that there are periods during which the person does not have to be prepared for the stressor. Accordingly, an expected noise is generally judged as less annoying than an unexpected one. Similarly, the person who operates a machine and thus controls its noise is generally less annoyed by it than are other people exposed to the same noise.

Attitude towards the noise source. A person's response to noise is also influenced by his or her attitude towards the source of the noise. McKennell (20), eg, found that the persons least annoyed by the noise from the Concorde airplane were those who had the strongest patriotic feelings for the Concorde project. Likewise, Sörensen (21) managed to reduce the complaints about aircraft overflights by creating a more positive attitude towards the air force.

It is reasonable to assume that the same mechanisms are at work also in occupational settings. Thus one would, eg, expect a secretary who does not like word processors to be especially irritated by the printer noise.

Ongoing activity. It is often assumed that annoyance response depends on the task in which one is engaged. However, no studies have been reported on the importance of task characteristics other than vulnerability to masking effects. Thus there is no empirical basis for the often expressed view that the different types of activities in factories and offices may explain why higher levels are tolerated in factories.

Aspiration level and the "necessity" of the noise. In a workshop most of the noise is generally regarded as an unavoidable consequence of the activity, whereas the same noise would be considered unnecessary in an adjacent office. This is probably the main reason why a noise deemed acceptable in a workshop would be regarded as unbearable in an office. The importance of aspiration levels and the avoidability of the noise has never been studied in occupational environments, but it has been shown to be an important factor for noise response in residential areas (22).

Individual differences. It is obvious that the same noise elicits widely different responses from different persons. Much research has been devoted to these individual differences, and it has mainly concerned the following three questions: (i) are there any stable individual differences with respect to the subjective response to noise; (ii) if so, is it a case of specific noise sensitivity; and (iii) finally, what characterizes noise sensitive persons? A comprehensive review of the studies on individual differences has been written by Jones & Davies (23).

The first problem encountered when one tries to study individual differences is how the sensitive individuals should be identified. One strategy has been

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

to find the individuals who give extremely high annoyance ratings in relation to their exposure levels. Such ratings do not of course reflect only stable individual characteristics, but also response styles, situational differences, and transient states. Another strategy is to ask directly how sensitive the persons consider themselves. Irrespective of the method used, the validity and reliability of the sensitivity index will create problems of interpretation.

Although it has been claimed that the distribution of noise sensitivity is bimodal (24), most evidence indicates a normal distribution (25). The persons who appear to be sensitive to noise thus probably constitute the upper part of a normal distribution of individual responses. The question remains regarding the extent to which these differences may be attributed to stable individual differences in noise sensitivity. The low test-retest reliabilities of annoyance ratings indicate that, to a large degree, they reflect transient states rather than stable traits (26). On the other hand, Weinstein (9) found that students who reported themselves to be noise sensitive before arriving at college were also much more bothered by dormitory noise.

However, there are reasons to doubt that the stable differences in annoyance reflect a specific noise sensitivity. Thus, in a later study, Weinstein (27) found substantial correlations between the evaluations of different aspects of the neighborhood. He also found that a critical tendencies scale (that did not include any questions on noise) predicted noise annoyance as well as a noise sensitivity scale did. Thus noise sensitivity as a specific and stable trait has little support in data.

What characterizes those most annoyed by noise? The very inconsistent results indicate, eg, that there are no simple sex and age differences in noise sensitivity (27). There is some support for associations between different personality traits and noise sensitivity (23), but, again, it is possible that the noise sensitivity measure should rather be viewed as a measure of general annoyance (25).

One group which definitely deviates from others in response to noise comprises those with a hearing impairment. Contrary to popular belief these people are not necessarily less sensitive to noise than those with normal hearing. Quite the opposite, they are often more annoyed by noise than others. There are two reasons for this sensitivity. One is the recruitment phenomenon, which means that, although their hearing thresholds are higher than those of an unimpaired person, the loudness of sounds well above the threshold may be normal. Thus, for an impaired person, the growth of loudness is abnormally rapid when the level is raised well above the threshold. Therefore sounds with a varying sound level, eg, speech, become distorted and more annoying.

The other reason for more severe annoyance responses among those with impaired hearing is that the impairment is followed by strengthened masking effects. In other words, much lower noise levels become annoying as a consequence of their interfering with, eg, speech intelligibility (28).

Behavioral effects of noise

The behavioral effect of noise which has attracted most attention is the effects on performance, and the present section thus deals primarily with these effects. The studies of social behavior during noise exposure are, however, mentioned briefly.

Theoretical interpretations of the performance effects

Masking. It is an undisputable fact that the performance of any task which involves auditory cues may be deteriorated by noise. Poulton (29) has claimed this situation to be true of almost all reported negative effects of continuous noise. Thus, according to him, these effects may be explained by the masking of auditory feedback or inner speech. Broadbent (30) has convincingly argued against these ideas and showed that they leave many effects unexplained. However, Poulton must be credited for calling attention to the importance of the masking of auditory cues also in tasks which are not primarily of an auditory nature.

Distraction. Any sudden change in the environment may disrupt ongoing activity. This statement is of course also true with respect to the onset and offset of noise. Distraction may also be important for the negative effects of variable and meaningful noise (eg, irrelevant speech).

Arousal level, allocation of attention. The effects of noise on performance have usually been treated within the framework of arousal theory, sometimes supplemented by the hypothesis that attention becomes more selective at high arousal levels. Generally speaking, noise has been supposed to raise the arousal level, but there is reason to believe that continuous or repetitive noise sometimes makes people sleepy (6, 31, 32). The main support for the arousal theory has been provided by studies in which noise has been found to alleviate the effects of dearousing factors like sleep deprivation (33).

One problem encountered by arousal theory is the fact that small changes in the task or the experimental situation may alter the results dramatically. Thus experimental results by no means present a simple and consistent picture of the effects of noise. This fact has cast doubts upon the rather mechanistic arousal theory and has been used as an argument for a "strategy choice theory," which states that noise influences the way in which a person chooses to carry out a task (34, 35). In other words, eg, attentional selectivity is not regarded as an inevitable consequence of the arous-

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side 161 af 862

ing effects of noise but of one of many factors which may increase the mental load and make the task more difficult to perform. In such a situation the available information processing resources are likely to be directed towards the most important aspects of the task at the expense of the less important ones. This is not to deny that some of the performance effects are unavoidable consequences of the noise exposure. This statement is primarily true of those consequences brought about by masking effects, but it is also conceivable that some of the effects on short-term verbal memory are a result of direct and unavoidable interference with a stage of information processing.

Field studies of safety and efficiency

The few studies treating the effects of noise on safety and efficiency at workplaces indicate that high noise levels are associated with higher accident rates (36) and lower productivity or higher error rates (37, 38). However, the interpretation of these results is complicated by the fact that high-noise work settings are likely to be defective also in other respects. A certain control over such confounding factors may be attained through the study of the effects of noise reduction. However, when Noweir (38) found that a reduction in noise level led to higher productivity, it may have been a result of the management showing an interest in improving the environment, rather than of the noise reduction in itself. The reduced accident rate as a result of wearing ear protectors shown by Cohen (39) is less likely to be an effect of such factors. The same is true of the reduced error rate found by Broadbent & Little (37) in a factory producing motion picture films. In this factory workers alternated between two rooms, one of which was treated acoustically. Operator errors were substantially reduced in this room but not in the other one. Reduced masking effects may be one explanation for this outcome, but attentional effects might also have been of importance.

Noise effects in different tasks

Noise is relatively easy to produce in the laboratory, and this is probably a major reason for the vast amount of laboratory research on noise and performance in comparison with research on other factors of the physical environment, such as climate or vibration. The results have by no means been consistent, as is reflected in the fact that reviewers of this topic have drawn at least apparently conflicting conclusions. Thus Kryter (4) concluded that there are no significant nonauditory adverse effects of noise on performance, whereas the conclusion in another review covering the same period (40) was that recent research "suggested that a much wider range of mental functions than hitherto supposed is influenced by noise [p 131]."

Another general point to be made before the results are reviewed is that many of the studies in this area have dealt with noise at levels which are, or should be, avoided for reasons of hearing protection. Since these studies are of limited practical interest, they will only be treated briefly.

Tasks in which noise may improve performance. It follows from arousal theory that noise should improve performance in situations when the task in itself lowers the arousal level. As shown by Poulton (41), several studies have obtained such an effect of noise at moderate levels, primarily with the use of variable noise and long simple monotonous signal monitoring tasks. However, the evidence is not as consistent as Poulton indicates (42). Noise has also been found to improve recall in some memory tasks (43), but this effect is generally not viewed as an arousal effect.

Tasks insensitive to continuous meaningless noise. The performance of several types of tasks appears to be unaffected even by very high levels of continuous noise. Examples of such tasks mentioned by Broadbent (44) are simple reaction-time tasks with an easily discriminable and fore-warned stimulus, motor performance, and sensory tasks such as visual acuity tasks.

Tasks sensitive to noise

Reaction-time and vigilance tasks. The five- or four-choice serial reaction-time task is probably the task used in most noise studies (40). Typically the task consists of five lights above five response buttons, and a new bulb lights up immediately after a response has been made to the previous one. The typical effect of noise on this type of task is an increased number of fast erroneous responses. Furthermore, this effect of noise, like most other effects on performance, is accentuated with increased time in the task. The increased error rate probably reflects impaired control processes during noise exposure (45), more specifically a lowered ability to withhold a highly prepared response to an anticipated signal. In many of these studies very high noise levels were used, but Smith & Miles (46) showed that, when exposure time is prolonged, the effect is obtained also at moderate noise levels.

The serial reaction task has also been used to study the effects of noise on the allocation of attention (47). Smith found that the difference between response times to the signals with high and low probability was accentuated by noise, ie, attention was concentrated on the most probable stimuli at the expense of the less probable ones. The same experiment also showed that subjects were less flexible in noise, in the sense that they adapted more slowly to a change of signal probabilities. A similar effect in a cognitive task was reported by Dornic & Fernaeus (48).

Earlier studies of tasks requiring the monitoring of infrequent and weak signals, vigilance tasks, found detrimental effects only at very high noise levels and

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

only in tasks requiring the monitoring of several signal sources or the simultaneous performance of another task. The effects observed by, eg, Hockey (49) have usually been consistent with the view that noise increased attentional selectivity.

Later studies have shown that vigilance performance may be impaired by noise also at lower levels, provided that the signal is of a more complicated nature, eg, makes demands on memory by requiring the identification of a certain series of signals (50).

Text comprehension and other verbal tasks. Recent research has demonstrated that noise may affect performance at levels previously considered harmless. One reason for this phenomenon has been a shift of interest from sensorimotor tasks to verbal tasks. Evidence from different kinds of studies indicates that noise may lead to a more superficial processing of the text and, thus, to impaired comprehension. Hockey (51) reports that noise even improved the memory of inconsequential details in a text, but impaired the comprehension of the content of the text. Similar effects were reported by Jones & Broadbent (52).

A more indirect demonstration of the same effects is found in the proof reading experiments by Weinstein (53, 54). Noise had no effect on the identification of simple typographical errors, but lowered the detection frequency of the more complicated errors, which required comprehension of the text for their identification.

Some conventional memory experiments using lists of words also indicate that the interpretation of a text may be more superficial in noise. Subjects tend to keep semantically related words together when reporting such a list. This tendency has been found to be weaker when learning takes place in noise (55, 56)

Irrelevant speech and verbal short-term memory. The impaired verbal short-term memory in the presence of irrelevant speech demonstrated by Salamé & Baddeley (57) and reviewed by Jones (18) has been found to be an unusually consistent effect. The main conclusions from this research are that the effect is independent of speech level [at least between 55 to 95 dB(A)] and that it appears also when speech is incomprehensible to the subject. It is unlikely that distraction effects could explain the impairment, which rather seems to depend on direct interference with memory processes.

Incidental learning. Hockey & Hamilton (58) instructed their subjects to remember words presented on different parts of a screen. This task was accomplished at least as well in noise as in a control situation. However, when subjects were unexpectedly asked to remember the location of the words, more errors occurred in the noise group. Other studies of such incidental learning have obtained the same result (59, 60). Thus these results provide further evidence of noise leading to an increased concentration of attentional resources on the aspects of the tasks deemed most important.

Effects of noise characteristics

Noise level. Noise level is the only physical noise characteristic which has been studied to any extent. Broadbent (44) concluded that negative effects on performance were only to be expected at very high levels [somewhere between 90 and 95 dB(A)]. Since then researchers have become increasingly aware of the complexity of the matter, and no general conclusions about the critical level now seem possible. It obviously depends on the nature of the task, the experimental setting, and the choice of subjects and their experience. Sometimes the critical level is very low, as shown by the studies of irrelevant speech and by Kjellberg & Wide (61), who found performance effects of continuous noise at 51 dB(A). The issue is further complicated by problems of generalization from laboratory to real work conditions, in which the duration of exposure and work is so much longer.

Frequency. Only Broadbent (62) has specifically treated the effects of sound frequency on performance. He found that serial reaction-time performance was more sensitive to high- than to low-frequency noise.

Duration. Generally the effect of noise has been found to increase as a function of time on a task. This finding is not necessarily an effect of exposure time in itself but is perhaps better described as an effect of working for a long time in noise, ie, an interaction effect. However, in two studies, subjects were exposed to noise for a longer or shorter period before the task (63, 64). These studies indicate that there may also be an effect of exposure time in itself.

Variability, predictability, control. Intermittent noise has generally been found to impair performance more than continuous noise (65), especially if the time schedule is unpredictable (66). The opposite effect may be obtained if the subject is well acquainted with the noise and the time schedule is reasonably predictable (67). In the one study which treated the effect of subjects having control over noise level (68), performance was less disrupted when subjects had, or rather thought they had, control.

Aftereffects of noise

In their influential book *Urban Stress,* Glass & Singer (69) reported a series of studies which indicated that performance may be impaired also after a period of noise exposure. A review of more recent studies has been given by Cohen (70). The tasks which seem to

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -163 af 862

be most sensitive to the aftereffects of noise do not primarily measure the capacity to perform, but rather the motivation to perform well, eg, endurance in unsolvable tasks or tasks which are very dull or difficult. In contrast to acute effects, aftereffects have been found to be very predictable. It is also to be noted that an acute effect during exposure is not a prerequisite for aftereffects.

Aftereffects are the most evident after exposure to uncontrolled or unpredictable noise, whereas they are less dependent on noise level. In fact, the aftereffects of noise should not be regarded as due to noise in itself but rather as due to a general influence of uncontrollable and unpredictable stressors (70).

The bulk of evidence on aftereffects comes from laboratory studies, and there seems to be no studies of the aftereffects of occupational exposure to noise. Several studies have, however, treated the aftereffects of noise in the classroom, and they indicate that the effects are not restricted to the laboratory (71).

Other behavioral effects of noise

Many studies indicate that people behave differently towards each other in noisy environments than elsewhere. One obvious reason for this occurrence is that noise makes speech communication more difficult, but this phenomenon does not explain all the social effects of noise. Thus a series of field experiments has shown that people tend to be less helpful in noise. (A review of these and other studies of the social effects of noise can be found in reference 72.) There are several possible reasons for such an effect, eg, that noise distracts attention from the person in need of help, that people want to get out of the noisy situation as fast as possible, or that the noise actually makes them irritated and less willing to help.

Psychophysiological effects

The physiological responses to noise are of three types, distinguished by their duration and their relation to the noise exposure. First, changes in noise may elicit short-lasting, phasic responses. Second, noise may give rise to more persistent, tonic responses during and for a short period after exposure. Finally, it is feasible that noise may cause more stable changes and constitute a long-term health hazard.

Immediate phasic response to noise changes

Any change in the environment and thus any change in noise (raised or lowered level, changed quality) may lead to an attentional response generally called the "orienting reflex." This response involves a redirection of sense organs towards the noise source, but also a series of physiological responses lasting one or a few seconds and including, eg, a lowered heart rate, blood pressure, and peripheral blood flow, along with increased sweat gland activity. An important aspect of this response is that it habituates, provided that the noise is found to be of no importance for the individual. Habituation thus could be viewed as a primitive learning process implying learning not to respond to irrelevant stimulation or learning not to be distracted. This habituation is faster for low-level noise and for short intervals between the changes. There is also evidence of consistent differences between individuals with respect to habituation rate (73). More comprehensive reviews of the orienting reflex and other physiological responses of brief duration have been given by Graham (74) and Westman & Walters (75).

Noise at very high levels (at least above 90 dB) elicits a somewhat different response pattern, the defensive reflex, which does not habituate or, at least, habituates very slowly. If the noise has a very sudden onset, ie, short rise time, it may evoke a startle reflex, which, eg, includes blinking and muscular jerks. Some of the components of the reflex habituate fast, while others habituate slowly or not at all. Thus, eg, even an experienced shooter blinks when a shot is fired. Obviously, a startle response may cause a momentary disruption in the performance of manipulatory tasks (76).

These physiological responses of brief duration are very weak and of no consequence in themselves. Rather, their importance is as indicators of the distracting effects of noise.

Persistent, tonic responses

A second aspect of the psychophysiological responses to noise concerns whether, eg, heart rate, blood pressure, or catecholamine output is higher in a noisy environment than under more quiet circumstances. Studies of this problem have been reviewed by, eg, Borg (77) and Sandén & Axelsson (78).

In the typical experiment physiological responses have been registered for resting persons exposed to high-level noise. These studies have generally revealed a peripheral vascular constriction and a raised diastolic blood pressure level during noise, whereas the effects on systolic blood pressure, pulse rate, and the output of "stress hormones" like cortisol or epinephrine have been less consistent. [See the review by Borg (77).]

In another, more relevant but less common, type of study physiological responses to noise have been observed during mental work. To the extent that noise makes the task more difficult, one would expect it to elicit responses indicating stress. Such an effect was found by Brandenberger et al (79) on cortisol plasma levels but not on catecholamine levels. In other studies effects on either epinephrine or norepinephrine were found (80), but the results have by no means been consistent. One possible reason for this inconsistency is illustrated by a couple of studies by Frankenhaeuser & Lundberg (81, 82). In one study (82) they let their subjects do mental arithmetic during exposure to low- or high-level noise. They found no effect of noise on

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurderin
i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side 164 af 862

performance, but an increased excretion of epinephrine and an increased rated effort did occur. Obviously, the performance level was upheld at the price of increased physiological stress. In another study by the same authors, which was designed to induce a lower performance standard (83), the opposite result was obtained, ie, performance was impaired whereas the epinephrine level was unaffected by noise.

In physiological research little work has been conducted on the importance of different noise characteristics, with the exception of noise level. But control has been shown to be an important variable also in this context. Thus much stronger responses have been found to uncontrolled noise than to noise over which one has control (84).

Sleep. Sleep disturbance is an important effect of noise in residential areas, whereas it of course is of less importance in work settings. In this context it is of greater interest that noise might have aftereffects on sleep, ie, noise exposure during the day may disturb sleep during the night (85).

Noise may also have the opposite effect, ie, it may provoke sleep. This effect is especially likely for low-frequency noise, as has been demonstrated by Landström and his collaborators (86). However, similar effects have also been obtained with other types of monotonous, repetitive sounds (31).

Long-term health hazards

Cardiovascular responses constitute the most prominent acute physiological responses to noise, and this fact has given rise to the hypothesis that cardiovascular diseases might be promoted by noise. A certain support for this hypothesis is offered by long-term animal studies showing that noise exposure, eg, may lead to permanently raised blood pressure, ie, hypertension (77).

An increased incidence of hypertension and other cardiovascular problems has also been found in several epidemiologic studies of groups occupationally exposed to noise, although there are several contradicting results. A review of these studies has been given by Borg (77).

Long-term cardiovascular effects have also been found in residential areas with, eg, aircraft noise (87) and among schoolchildren from noisy areas (88).

Since noise may cause annoyance and stress, it is reasonable to hypothesize that it also contributes to the development of mental illness. Most of the studies addressing this problem have been conducted in residential areas and have compared symptoms, use of psychotropic drugs, or admissions to mental health care units in high and low noise areas. [See the reviews by Cohen & Weinstein (89) and Tarnopolsky & Clark (90).] Although many studies have found a higher incidence of such indicators of psychiatric ill health in noisy areas, most evidence argues against noise being a major causal factor behind the observed differences. A few studies have also been reported from occupational settings (91), and they have shown a higher incidence of psychiatric symptoms among workers exposed to extremely high-intensity noise. However, a lack of adequate reference groups in this work makes it impossible to distinguish the effects of noise from those of other possible contributory factors. The interpretation of the results from the occupational studies is also complicated by the fact that psychiatric symptoms are much more common among people with a hearing impairment than among the general population (92).

Concluding remarks

The number of workplaces in which people are exposed to a high level of noise is decreasing in most countries, although many people still receive damage to their hearing at work. At the same time the noise level is raised at many previously qniet workplaces as a result of increased mechanization and automation. Thus ventilation systems, computers, printers, and other machines have led to an increased noise pollution in, eg, offices. The problem in these cases is never the risk of hearing damage, but noise annoyance and its possible behavioral and physiological consequences. The importance of these effects has been recognized in residential settings for some time, and it becomes more and more urgent to pay serious attention to them at workplaces.

References

1. Mackay CJ. The measurement of mood and psychophysiological activity using self-report techniques. In: Martin I, Venables PH, ed. Techniques in psychophysiology. Chichester: John Wiley & Sons, 1980: 501—62.
2. Carterette EC, Friedman MP. Handbook of perception; vol 4 (Hearing). New York, NY: Academic Press, 1978.
3. Scharf B. Loudness. In: Carterette EC, Friedman MP, ed. Handbook of perception. New York, NY: Academic Press, 1978:187—242.
4. Kryter KD. The effects of noise on man. New York, NY: Academic Press, 1985.
5. Kjellberg A, Goldstein M. Loudness assessment of band noise of varying bandwidth and spectral shape: an evaluation of various frequency weighting networks. J Low Freq Noise Vib 1985;4:12—26.
6. Landström U, Lundström R, Byström M. Exposure to infrasound — perception and changes in wakefulness. J Low Freq Sound Vib 1983;2:1—11.
7. Brüel PV. Do we measure damaging noise correctly? Noise Control Eng 1977;8:52—60.
8. Weinstein ND. Community noise problems: evidence against adaptation. J Environ Psychol 1982;2:87—97.
9. Weinstein ND. Individual differences in reactions to noise: a longitudinal study in a college dormitory. J Appl Psychol 1978;63:458—66.
10. Kuwano S, Namba S, Nakajima Y. On the noisiness of steady state and intermittent noises. J Sound Vib 1980;72:87—96.
11. Keighley EC. Acceptability criteria for noise in large offices. J Sound Vib 1970;11:83—93.

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017
This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

12. Moran SLV, Loeb M. Annoyance and behavioral aftereffects following interfering and noninterfering aircraft noise. J Appl Psychol 1977;62:719—26.
13. Williams CE, Stevens KN, Klatt M. Judgements of the acceptability of aircraft noise in the presence of speech. J Sound Vib 1969;9:263—75.
14. Griffiths ID, Langdon FJ. Subjective response to road traffic noise. J Sound Vib 1968;8:16—32.
15. McKennel AC. Aircraft noise annoyance around London (Heathrow) airport. London: Her Majesty's Stationary Office, 1963.
16. Kjellberg A, Landström U, Löfstedt P, Wide P, Åkerlund E. Bedömning av upplevd bullerstörning i arbetet [Evaluation of noise and annoyance in working environments: a methodological study]. Solna (Sweden): National Institute of Occupational Health, 1988. (Arbete och Hälsa 1988:30.)
17. Nemecek J, Grandjean E. Results of an ergonomic investigation of large-space offices. Hum Factors 1973; 2:111—24.
18. Jones DM. Progress and prospects in the study of performance in noise. In: Berglund B, Berglund U, Karlsson J, Lindvall T, ed. Proceedings of the 5th international congress on noise as a public health problem; vol 4. Stockholm: Byggforskningsrådet (in press).
19. Thompson SZ. Will it hurt less if I can control it? A complex answer to a simple question. Psychol Bull 1981; 90:89—101.
20. McKennell AC. Annoyance from Concorde flights around Heathrow. In: Tobias JV, Jansen G, Ward WD, ed. Proceedings of the third international congress on noise as a public health problem. Rockville, MD: American Speech-Language-Hearing Association, 1980:562—6.
21. Sörensen S. On the possibilities of changing the annoyance reaction to noise by changing the attitudes to the source of annoyance. Nord Hyg Tidsk 1970;(suppl 1): 76 p.
22. Borsky PN. Review of community response to noise. In: Tobias JV, Jansen G, Ward WD, ed. Proceedings of the third international congress on noise as a public health problem. Rockville, MD: American Speech-Hearing-Language Association, 1980:453—74. (ASAH reports 10.)
23. Jones DM, Davies DR. Individual and group differences in the response to noise. In: Jones DM, Chapman AJ, ed. Noise and society. Chichester: John Wiley & Sons, 1984:125—53.
24. Bryan ME, Tempest W. Are our noise laws adequate? Appl Acoust 1973;6:219—32.
25. Thomas JR, Jones DM. Individual differences in noise annoyance and the uncomfortable loudness level. J Sound Vib 1982;82:289—304.
26. Griffiths ID, Delanzun FR. Individual differences in sensitivity to traffic noise: an empirical study. J Sound Vib 1977;55:93—107.
27. Weinstein ND. Individual differences in critical tendencies and noise annoyance. J Sound Vib 1980;68:241—8.
28. Aniansson G, Pettersson K, Peterson Y. Traffic noise annoyance and noise sensitivity in persons with normal and impaired hearing. J Sound Vib 1983;88:85—97.
29. Poulton EC. Continuous intense noise masks auditory feedback and inner speech. Psychol Bull 1977;84: 977—1001.
30. Broadbent DE. The current state of noise research: reply to Poulton. Psychol Bull 1978;85:1052—67.
31. Bohlin G. Monotonous stimulation, sleep onset and habituation of the orienting reaction. Electroencephalogr Clin Neurophysiol 1971;31:593—601.
32. Hartley LR. Similar and opposing effects of noise on performance. In: Ward WD, ed. Proceedings of the second international congress on noise as a public health problem. Washington, DC: Environmental Protection Agency, 1973:379—87.
33. Wilkinson RT. Interaction of noise with knowledge of results and sleep deprivation. J Exp Psychol 1963;66: 332—7.
34. Smith AP. The effects of noise on strategies of human performance. In: Rossi G, ed. Proceedings of the fourth international congress on noise as a public health problem. Milano: Centro Ricerche e Studi Amplifon, 1983: 797—807.
35. Smith A. A review of the effects of noise on human performance. Scand J Psychol (in press).
36. Wilkins PA, Acton WI. Noise and accidents — a review. Ann Occup Hyg 1982;25:249—60.
37. Broadbent DE, Little EAS. Effects of noise reduction in a work situation. Occup Psychol 1960;34:133—40.
38. Noweir MH. Noise exposure as related to productivity, disciplinary actions, absenteeism, and accidents among textile workers. J Safe Res 1984;15:163—74.
39. Cohen A. The influence of a company hearing conservation program on extra-auditory problems in workers. J Safe Res 1976;8:146—62.
40. Davies DR, Jones DM. Noise and efficiency. In: Tempest W, ed. The noise handbook. New York, NY: Academic Press, 1985:87—141.
41. Poulton EC. Arousing environmental stresses can improve performance, whatever people say. Aviat Space Environ Med 1976;47:1193—204.
42. Koelega HS, Brinkman JA. Noise and vigilance: an evaluative review. Hum Factors 1986;28:465—81.
43. Breen-Lewis K, Wilding J. Noise, time of day and test expectations in recall and recognition. Br J Psychol 1984;75:51—63.
44. Broadbent DE. Human performance and noise. In: Harris CM, ed. Handbook of noise control. New York, NY: McGraw-Hill, 1979:17:1—17:20.
45. Rabbitt P. Current paradigms and models in human information processing. In: Hamilton V, Warburton DM, ed. Human stress and cognition. New York, NY: John Wiley & Sons, 1979:115—40.
46. Smith A, Miles C. The combined effects of noise and nightwork on human function. In: Oborne DJ, ed. Contemporary ergonomics 1985: proceedings of the Ergonomics Society's annual conference 1985 in Nottingham. London: Taylor & Francis, 1985:33—41.
47. Smith AP. Noise, biased probability and serial reaction. Br J Psychol 1985;76:89—95.
48. Dornic S, Fernaeus SE. Type of processing in high-load tasks: the differential effect of noise. Stockholm: Department of Psychology, University of Stockholm, 1981. (Report no 576.)
49. Hockey GRJ. Effect of loud noise on attentional selectivity. Q J Exp Psychol 1970;22:28—36.
50. Jones DM, Smith AP, Broadbent DE. Effects of moderate intensity noise on the Bakan vigilance task. J Appl Psychol 1979;64:627.
51. Hockey GRJ. Stress and the cognitive components of skilled performance. In: Hamilton V, Warburton DM, ed. Human stress and cognition. New York, NY: John Wiley & Sons, 1979: 141—77.
52. Jones DM, Broadbent DE. Side effects of interference with speech by noise. Ergonomics 1979;22:1073—81.
53. Weinstein ND. Effects of noise on intellectual performance. J Appl Psychol 1974;59:548—54.
54. Weinstein ND. Noise and intellectual performance: a confirmation and extension. J Appl Psychol 1977;62: 104—7.
55. Daee S, Wilding JM. Effects of high intensity white noise on short-term memory for position in a list and sequence. Br J Psychol 1977;68:335—49.
56. Smith AP, Broadbent DE. The effects of noise on recall and recognition of instances of categories. Acta Psychol 1982;51:257—71.
57. Salam P, Baddeley A. Noise, unattended speech and short-term memory. Ergonomics 1987;30:1185—94.
58. Hockey GRJ, Hamilton P. Arousal and information

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

selection in short-term memory. Nature 1970;226: 866—7.
59. Cohen S, Lezak A. Noise and inattentiveness to social cues. Environ Behav 1977;9:559—72.
60. Davies DR, Jones DM. The effects of noise and incentives upon attention in short-term memory. Br J Psychol 1975;66:61—8.
61. Kjellberg A, Wide P. Effects of simulated ventilation noise on performance of a grammatical reasoning task. In: Berglund B, Berglund U, Karlsson J, Lindvall T, ed. Proceedings of the 5th international congress on noise as a public health problem; vol 3. Stockholm: Byggforskningsrådet, 1988:31—6.
62. Broadbent DE. Effects of noises of high and low frequency on behaviour. Ergonomics 1957;1:21—9.
63. Hartley LR. Performance during continuous and intermittent noise and wearing ear protection. J Exp Psychol 1974;102:512—6.
64. Smith AP, Broadbent DE. The effects of noise on the naming of colours and reading of colour names. Acta Psychol 1985;58:275—85.
65. Smith AP. The effects of different types of noise on semantic processing and syntactic reasoning. Acta Psychol 1985;58:263—73.
66. Kohfeld DL, Goedecke DW. Intensity and predictability of background noise as determinants of simple reaction time. Bull Psychon Soc 1978;12:129—32.
67. Warner HD, Heimstra NW. Effects of intermittent noise on visual tasks of varying complexity. Percept Mot Skills 1971;32:219—26.
68. Blechman EL, Dannemiller EA. Effects on performance of perceived control over noxious noise. J Consult Clin Psychol 1976;44:601—7.
69. Glass DC, Singer JE. Urban stress: experiments on noise and social stressors. New York, NY: Academic Press, 1972.
70. Cohen S. Aftereffects of stress on human performance and social behavior: a review of research and theory. Psychol Bull 1980;88:82—108.
71. De Joy DM. Environmental noise and children: review of recent findings. J Aud Res 1983;23:180—94.
72. Cohen S, Spacapan S. The social psychology of noise. In: Jones DM, Chapman AJ, ed. Noise and society. Chichester: John Wiley & Sons, 1984:221—45.
73. Lader M. The psychophysiology of anxious and depressed patients. In: Fowles DC, ed. Clinical applications of psychophysiology. New York, NY: Columbia University Press, 1975:12—41.
74. Graham FK. Distinguishing among orienting, defense, and startle reflexes. In: Kimmel HD, van Holst EH, Orbleke JF, ed. The orienting reflex in humans. New York, NY: Lawrence Erlbaum, 1979:137—67.
75. Westman JC, Walters JR. Noise and stress: a comprehensive approach. Environ Health Perspect 1981;41: 291—309.
76. May DN, Rice CG. Effects of startle due to pistol shots on control precision performance. J Sound Vib 1971; 15:197—202.
77. Borg E. Physiological and pathogenic effects of sound. Acta Otolaryngol 1981;(suppl 381): 68 p.
78. Sandén Å, Axelsson A. Comparison of cardiovascular responses in noise-resistant and noise-sensitive workers. Acta Otolaryngol 1981;(suppl 331):75—100.
79. Brandenberger G, Follenius M, Wittersheim G, Salame P, Siméoni M, Reinhart B. Plasma catecholamines and pituitary adrenal hormones related to mental task demand under quiet and noise conditions. Biol Psychol 1980;10:239—52.
80. Klotzbücher E. Zum Einfluss des Lärms auf Leistung bei geistiger Arbeit und ausgewählte physiologische Funktionen. Int Arch Occup Environ Health 1976;37: 139—55.
81. Frankenhaeuser M, Lundberg U. Immediate and delayed effects of noise on performance and arousal. Biol Psychol 1974;2:127—33.
82. Lundberg U, Frankenhaeuser M. Psychophysiological reactions to noise as modified by personal control over noise intensity. Biol Psychol 1978;6:51—9.
83. Frankenhaeuser M, Lundberg U. The influence of cognitive set on performance and arousal under different noise loads. Motiv Emotion 1977;1:139—49.
84. Breier A, Albus M, Pickar D, Zahn TP, Wolkowitz OM, Paul SM. Controllable and uncontrollable stress in humans: alterations in mood and neuroendocrine and psychophysiological function. Am J Psychiatry 1987;144: 1419—25.
85. Fruhstorfer B, Fruhstorfer H, Grass P, et al. Daytime noise and subsequent night sleep: interference with sleep patterns, endocrine functions and serotogenic system. In: Rossi G, ed. Proceedings of the fourth international congress on noise as a public health problem. Milano: Centro Ricerche e Studi Amplifon, 1983:1015—8.
86. Landström U, Byström M, Nordström B. Changes in wakefulness during exposure to noise at 42 Hz, 1000 Hz and individual EEG frequencies. J Low Freq Sound Vib 1985;4:27— 33.
87. Knipschild PV. Medical effects of aircraft noise: community cardiovascular survey. Int Arch Occup Environ Health 1977;40:185—90.
88. Cohen S, Evans GW, Krantz DS, Stokols D. Physiological, motivational, and cognitive effects of aircraft noise on children. Am Psychol 1980;35:231—43.
89. Cohen S, Weinstein N. Nonauditory effects of noise on behavior and health. J Soc Issues 1981;37:36—70.
90. Tarnopolsky A, Clark C. Environmental noise and mental health. In: Freeman H, ed. Mental health and the environment. London: Church & Livingstone, 1984: 250—70.
91. Miller JD. Effects of noise on people. J Acoust Soc Am 1974;3:729—64.
92. Singerman B, Riedner E, Folstein M. Emotional disturbance in hearing clinic patients. Br J Psychiatry 1980; 137:58—62.

This content downloaded from 130.225.116.237 on Mon, 25 Jul 2016 15:03:16 UTC
All use subject to http://about.jstor.org/terms

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side -167 af 862

Få de lokale nyheder på Facebook

Forside
Nyheder
Lokalnyt
Politi
Sport
Kultur
Motor
Læserbreve
Jobannoncer
Dødsannoncer
Galleri
Arrangementer
Temaer

Facebook

Få de lokale nyheder på

facebook

Kontakt

Sydsjællands Tidende
Torvestræde 4
4760 Vordingborg
Tlf. 5537 0009
Fax 5534 0011

- Priser
- Annoncebestilling
- Kontakt os

Praktisk info

- Annoncer
- Deadlines
- Firmaprofil

OnlineAvis

Vis arkiv

Jubilæumsavis

Kort bragt efter tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, COWI og Region Sjælland.

Er du nabo til en af de nye grusgrave?

12. maj 2016 05:57 Del på Facebook

Region Sjælland har udpeget 26 mulige grusgrave. Heraf ligger en del i vores område. Ved Bårse har naboerne til den gamle grusgrav set frem til at slippe for det grusstøv, de har levet med i 15 år. Nu bliver de naboer til en ny grusgrav.

Når der anlægges nye veje, bygges supersygehuse, broer og så videre er der brug for enorme mængder af grus, sand og sten. Region Sjælland har derfor udpeget 26 graveområder til udvinding af råstofferne. Planen sendes nu i høring og i den forbindelse bliver der afholdt et borgermøde i Vordingborg 31. maj klokken 18.30.

Grusstøv i 25 år

I Vordingborg Kommune bliver 10 (?) områder berørt af den nye plan - blandt andet tages nye områder omkring Bårse grusgrav i brug.

En af grusgravens nærmeste naboer er Lone Sukstorf. Hendes mand købte deres hus på Lundbyvej 9 ved Bårse for omkring 20 år siden - før der var planer om at anlægge en grusgrav på nabojordene. Lone flyttede selv ind for 14 år siden og på det tidspunkt var gravearbejdet i grusgraven i fuld sving.

- Det sviner helt sindssygt. Vi har haft en stor vold liggende på to sider, for at vi ikke havde SÅ meget larm, men det støjer stadig, fortæller hun til avisen, og hun fortsætter:

- Der er støv allevegne, grusstøv.

- Når man skal ud at sidde på sine havemøbler, skal man lige gøre rent først, siger hun. Lone Sukstorf og hendes mand havde netop nået at glæde sig over at den gamle grusgrav, der har været i gang i omkring 15 år, endelig er nedlagt og naturen i gang med at blive reetableret. Grusgraven løber langs to ad deres grunds fire sider. Så kom planen fra Region Sjælland, som vil etablere et nyt graveområde på en tredie af husets sider.

- Jeg synes det er drøn irriterende, siger hun, men åbner dog op for en hvis samarbejdsvillighed:

- Varer gravearbejdet et år, fint, så lad dem grave. Det kan jeg leve med. Men hvis det er ti år til, så bliver det for meget. Så har vi levet med grusgrav i...hvad...25 år.

Fiskere og gravemaskiner

På den anden side af vejen i nummer 20 har Michael Hansen lejet sig ind og indrettet en put'n'take sø. Han har ikke hørt om planerne om at lægge en grusgrav klods op og ned ad hans fiskesø, før Sydsjællands Tidende taler med ham.

- Jeg ved ingenting, overhovedet ingenting, men det skal jeg begynde at finde ud af, siger han chokeret til avisen.

Seneste gallerier

Vikingeskibe fik varm...

FOTOS: Loppernes byer

FOTOS:...

FOTOS: Sildebord med...

Klik her for flere gallerier

Annoncer

Klik på annoncen for at se den i fuld størrelse

Se flere annoncer fra ugens avis

Kommende arrangementer

26. Jul **Design, kunst og kunsthåndværk**
WeDoCraft Marked

28. Jul **Menighedstur**
Vordingborg Menighedsråd

Seneste video fra TV-SYDTID

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)
Bilag 8 - Side 168 af 862

- Jeg har lokket for at få den her sø op at stå og brugt en hulens masse penge, fortsætter han.

- Jeg har lavet den så lækker som jeg synes, den skal være, fortsætter han.

Michael Hansen er i gang med at overtage den lille sø, der er blevet etableret i den nu nedlagte grusgrav ved siden af Lone Sukstorfs, men den er tænkt som et supplement til den sø, han allerede har og kan ikke erstatte den.

- Det er bare en lille en, mener Michael Hansen, der overvejer, om han vil kunne få erstatning - eventuelt en helt ny sø et andet sted - som kompensation for de indtægter, grusgraven højst sandsynlig vil berøve ham.

- Det bliver en irritation for dem, der kommer og fisker. De kommer for at få fred og ro, siger han og er derfor særligt irriteret over den støj, som gravemaskinerne på nabogrunden vil medføre.

Råstofplan i høring

Regionens råstofplan sendes i høring 9. maj til 4. juli. De mennesker, Sydsjællands Tidende har talt med overvejer, hvordan de nu skal gribe sagen an, men Lone Sukstorf siger:

- Jeg får ikke noget ud af at henvende mig. Det gjorde jeg heller ikke sidst. Det kan godt være, at man kommer i høring, men man bliver ikke hørt.

Fakta
• På Borgermødet 31. maj klokken 18.30 kan du høre mere om regionens råstofplan samt få hjælp til at indgiv høringssvar.

• Borgermødet holdes i Festsalen på amtshospitalet Oringe, Færgegaardsvej 15 i Vordingborg.

• Bemærk at der er tilmeldingfrist til borgermødet 25. maj på naturmiljo@regionsjaelland.dk.

Ved du, om du er nabo til en af de nye grusgrave på Sydsjælland, Møn og Nordfalster? Tjek det via kortet.

Borgermøde skal give indsigt

Regionen forventer at gravearbejdet i de 26 nye grusgrave kan starte i 2018. Et borgermøde i Vordingborg skal hjælpe borgerne til at indgive høringssvar vedrørende Region Sjællands nye råstofplan.

Region Sjælland forventer at den endelige godkendelse af råstofplanen går igennem regionsrådet 8. december 2016. Det fortæller Hanne Møller Jensen, der er funktionschef i regionens afdeling for Miljø og Ressourcer.

- Går alt efter planen vil indvindingen kunne gå i gang i 2018, fortæller hun til Sydsjællands Tidende og mener ikke, der som udgangspunkt er noget der tyder på, at planerne for Bårse bliver ændret.

Lodsejere er blevet hørt

Indtil videre har der været gennemført en såkaldt partshøring, hvor de nærmeste naboer har haft mulighed for at komme med indvendinger til planen. Hvem er er de nærmeste naboer beror på en individuel vurdering, som regionen selv foretager. Men Hanne Møller Jensen understreger, at regionen kun retter henvendelse til lodsejere, ikke til eventuelle lejere. Det ansvar hviler på den enkelte lodsejer.

Få hjælp til høringssvar

Den 9. maj til 4. juli sendes regionens råstofplan i høring, og her har alle mulighed for at komme med bemærkninger til og indvendinger mod planen. I den forbindelse afholder Region Sjælland et borgermøde i Vordingborg 31. maj.

- Vi forventer at bruge en mindre del af mødet på oplæg, fortæller Hanne Møller Jensen, der hellere vil sætte god tid af til spørgsmål og indlæg fra salen.

- Vi vil prøve at have et lokalt fokus, siger hun og oplyser i den forbindelse at regionen på forhånd prøver at sætte sig ind i, hvad det kan være, folk vil have af indvendinger og hvad der vil blive spurgt ind til. Håbet er, at borgerne på mødet får svar på alle de spørgsmål, de måtte have. Hanne Møller Jensen unerstreger desuden, at mødet også er tænkt som en mulighed for borgerne til at få hjælp til at komme i gang med at udfærdige et høringssvar.

Fakta
• Region Sjællands Råstofplan foreslår 26 graveområder.

• Graveområderne udgør 327 hektar svarende til 20-25 millioner kubikmeter grus, sand og sten, hvilket svarer til 3-4 års forbrug.

Af Mille Holst

Klik her for flere videoer fra TV-SYDTID

Mest læste artikler

- Landsbylæge i generationer
- 29-årig køber lokal skole
- I morgen ryger Per på integrationsydelse
- Avisen forstærkes over sommeren
- Kirke-hamp?
- Vandt en million i Masnedsund
- Spotlys på lokal musik
- Festugen får sin ekstra scene...
- Japansk busskur på Faksevej
- Løvehovedet og telefonen

Lone Sukstorf har i 14 år levet med grusstøv overalt fra grusgraven på nabogrunden. Her ses hendes hus til venstre. Nu, hvor den gamle grusgrav endelig er lukket, åbner en ny på den anden side af vejen. Foto: Michael Thønnings

Michael Hansens put'n'take sø Vesterled på Lundbyvej ved Bårse bliver nærmeste nabo til den nye grusgrav. Han frygter at gravearbejdet ødelægger hans forretning. Foto: Michael Thønnings

Kommentar

Indsend kommentar

Navn: *

Bemærk: Alle anonyme indlæg vil blive slettet

E-mail: *

Indholdet af dette felt er privat og bliver ikke vist offentligt.

Skriv din kommentar: *

Send kommentar

Sydsjællands Tidende - Torvestræde 4 - 4760 Vordingborg - Telefon: 5537 0009 - E-mail: redaktion@sydtid.dk

Støvgener omkring virksomheder

– Kortlægning og vurdering af diffuse emissioner

FORCE Technology har udviklet en metode, der kan vise, hvor nedfaldet støv kommer fra. Det udviklede måleudstyr hedder METDUST.

METDUST måleudstyr

Der kan forekomme støvgener i nærmiljøet omkring industrier, der har udendørs oplag af støvende materiale.

Eksempler herpå er oplag af kul, flyveaske, træspåner og korn. Jo finere og lettere partikler, der opbevares, jo større er risikoen for, at vinden ophvirvler og transporterer støv til det omgivende nærmiljø.

Den del af det ophvirvlede støv, der sedimenterer, kaldes støvfald. Støvfald måles som den støvmængde, der sedimenterer pr. tidsenhed pr. arealenhed.

Når støvfaldet når over et vist niveau, vil der typisk opstå klager fra de berørte beboere i området nær kilden.

Disse klager behandles af tilsynsmyndighederne, dvs. typisk af miljøafdelinger i miljøcentre eller kommuner. Tilsynsmyndighederne ønsker i videst muligt omfang at udføre en objektiv kontrol af problemets omfang.

METDUST kan anvendes overalt, hvor der er behov for at kortlægge omfanget af støvgener.

Eksempler på støv, som FORCE Technology har målt med METDUST:

- flyveaske fra depoter omkring forbrændingsanlæg
- kulpartikler fra oplag af kul omkring kraftværker
- træstøv fra træforarbejdende industri
- støv fra stenbrud
- organisk støv fra korntørreriet
- støv fra grusgrave
- kalkstøv fra knusning af kalkholdige produkter
- støv omkring byggepladser.

METDUST har den store fordel, at den indstilles til at opsamle støv, når vinden er i bestemte retninger. Den traditionelle målemetode kan derimod ikke vise, hvorfra støvet kommer.

Med den traditionelle metode (en beholder, der altid er åben og som ikke tager hensyn til vindretningen) er der derfor næsten altid diskussion om, hvem eller hvad der er årsag til eventuelle forhøjede værdier.

Yderligere information:
Karsten Fuglsang, tlf. (direkte) 43 26 71 48, kfu@force.dk
Arne Oxbøl, tlf. (direkte) 43 26 71 30, aox@force.dk

Ret til ændringer forbeholdes

FORCE Technology USA Inc
Tel. +1 713 975 8300

FORCE Technology Rusland LLC
Tel. +7(812) 326 80 92

FORCE Technology Norway AS
Claude Monets allé 5
1338 Sandvika, Norway
Tel. +47 64 00 35 00
Fax +47 64 00 35 01
info@forcetechnology.no

FORCE Technology Sweden AB
Tallmätargatan 7
721 34 Västerås, Sweden
Tel. +46 (0)21 490 3000
Fax +46 (0)21 490 3001
info@forcetechnology.se

FORCE Technology, Headquarters
Park Allé 345
2605 Brøndby, Denmark
Tel +45 43 26 70 00
Fax +45 43 26 70 11
info@forcetechnology.com
forcetechnology.com

Vindenergi i Danmark

DANMARKS VINDMØLLEFORENING
Fakta om Vindenergi
Faktablad P1

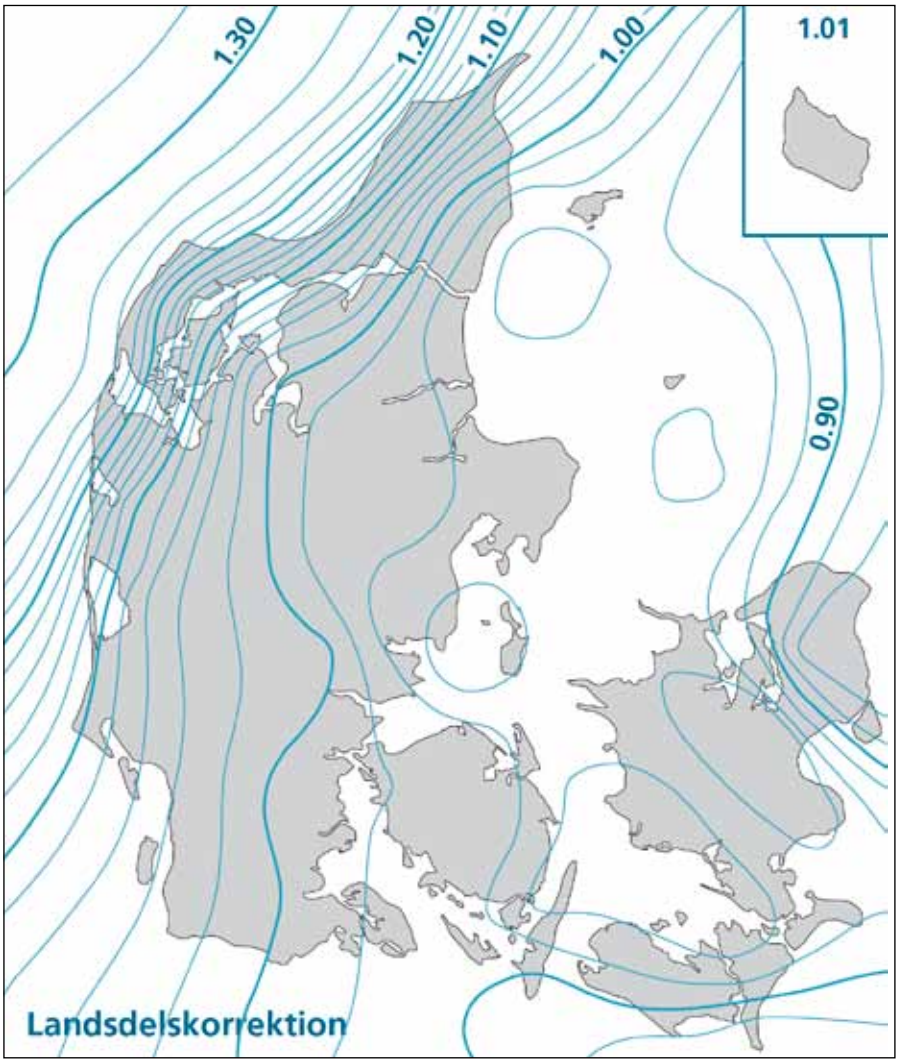
Hvor meget en vindmølle kan producere afhænger i høj grad af, hvor møllen er placeret. En mølle på en god placering med meget vind kan producere flere hundrede procent mere strøm end den samme mølle på en dårlig placering uden ret meget vind.

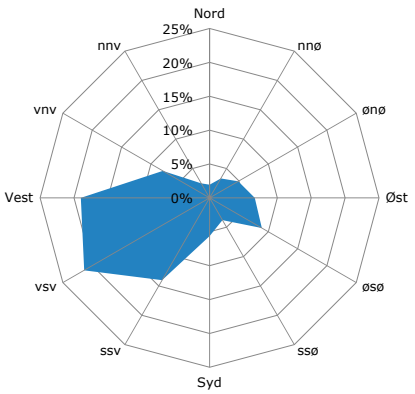
Etableringsomkostningerne til køb af mølle, fundament, vejanlæg, eltilslutning, finansiering mv. varierer derimod sjældent mere end 10-12 % fra det ene mølleprojekt til det andet. Det samme gælder driftsudgifterne i møllen levetid.

Vindberegninger

For at få en konkret og rimelig præcis vurdering af en vindmølles forventede, gennemsnitlige årsproduktion på en bestemt placering må man udføre en såkaldt vindatlasberegning. Vindatlas er navnet på den metode, der benyttes til beregning af vindmøllers energiproduktion.

Risø, DTU har udviklet vindatlas metoden, som kan anvendes såvel fra DTUs eget software WAsP som fra EMDs WindPRO software. I WindPRO er der indlagt en speciel håndtering af vindforholdene i Danmark, en landsdelskorrektion, der korrigerer for forskelle i vinden over Danmark ud over den der gives af terrænet.

Vindatlasberegning

En beregning vil her kræve følgende oplysninger:

- Vindstatistikken (statistiske oplysninger om vindforholdene)
- Landsdelskorrektion (bruges til at korrigere statistikkens vinddata efter geografisk placering)
- Terrænvurderingen (omfatter en vurdering af landskabets "ruhed" omkring møllen, dvs. bakker og lokale lægivere)
- Effektkurven (viser den valgte møllestypes forventede effekt ved forskellige vindhastigheder)

Vindstatistikken fortæller, hvor ofte det blæser fra forskellige vindretninger, og med hvilken styrke. De fleste steder i Danmark kommer der mest vind fra vest og sydvest, i Nordvestjylland dog mest fra nordvest. Fordelingen af vindenergien efter vindretninger kan ses af tegningen nedenfor til ventre.

Vindvariationer over årene

Man skal være opmærksom på at det ikke blæser lige meget hvert år – vindenergien kan svinge op til ca. +/- 20 % fra år til år. Der synes også at være en tendens til at en række gode år følges af

tendens at man kan vide noget med sikkerhed. Man må således indstille sig på, at man kan risikere at løbe ind i en længere årrække med dårlige vindforhold.

Se også faktablad M3 om vindmøllers elproduktion.

Landsdelskorrektion

Det blæser mere i nogle landsdele end i andre. Kurverne på kortskitsen overfor viser de landsdelskorrektioner, man bør foretage af de generelle, statistiske vinddata for at få et korrekt billede af vindforholdene rundt om i landet.

I det nordvestlige Jylland er vindenergien for eksempel ca. 1,25 gange så stor som gennemsnittet for landet som hehed. I det nordøstlige Sjælland må gennemsnitstallene ganges med ca. 0,85.

En mølle, der er placeret i en bestemt type terræn (f.eks. på helt åben, flad mark), vil i den vindmæssigt bedste del af landet producere 50 % mere energi end i den vindmæssigt dårligste.

Ruhedsklasse

Terrænforholdene omkring en vindmølle (landskabets "ruhed") betyder meget for, hvor stor produktion møllerne kan give. Vinden bremses af skove, byområder og andre lægivere.

Ved at analysere landkort og undersøge terrænet i alle verdenshjørner omkring mølleplaceringen kan man inddele landskabet i forskellige ruhedsklasser.

Ruhedsklasser

0 På vand

1 Åbent landbrugsland med få bygninger og intet læhegn

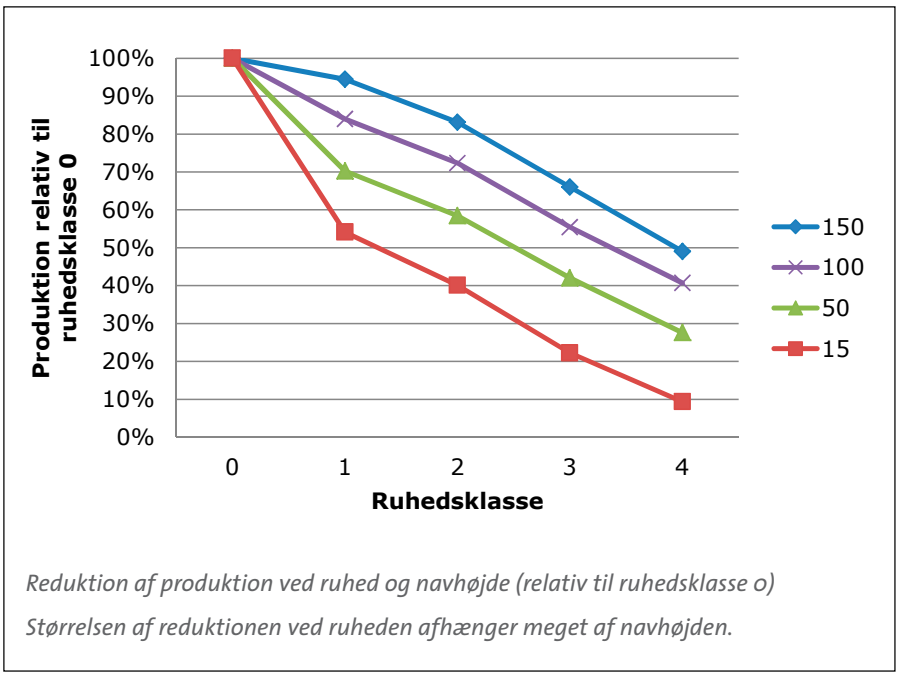
2 Landbrugsland med nogen hegn og nogen bebyggelse

3 Skove, byer og landbrugsland med mange læhegn

4 Millionbyer med store bygninger

Figuren her på siden viser forskellen på en vindmølles gennemsnitlige produktion, når møllen placeres i landskaber af forskellige ruhedsklasser.

Landskabets karakter har betydning i en afstand af ca. 20 kilometer omkring en større mølle. Men det er de første ca. 5 kilometer, der betyder mest. Det er især vigtigt for energiproduktionens størrelse, at landskabet i de mest vindrige retninger er i en lav ruhedsklasse.

Reduktion af produktion ved ruhed og navhøjde (relativ til ruhedsklasse 0)

Størrelsen af reduktionen ved ruheden afhænger meget af navhøjden.

Bakker og lægivere

Lokale bakker og lægivere kan påvirke en vindmølles energiproduktion kraftigt. En mølle på en bakketop producerer mere end den samme mølle i fladt terræn af samme type.

I det danske landskab er denne bakkevirkning sjældent større end ca. 20 %. På særligt gode bakker kan møllens energiproduktion dog være op til 50 % større.

Lokale lægivere kan reducere produktionen væsentligt. For husstandsmøller kan det give over 50% reduktion, hvis der er høje træer og bygninger nær. For større møller kan fx skovnærhed (indenfor ca. 1 km) reducere produktion markant.

Vindenergikortlægning

Den nyeste vindenergikortlægning er "Vindressourcekort for Danmark" udført af EMD International og Risø, DTU i 1999. Her er beregnet en mulighed vindkraftproduktion for hver 200 m i et net over hele landet. Produktionen er beregnet for 4 forskellige navhøjder (25, 45, 70 og 100 m).

Kortlægningen kan anvendes i vindmølleplanlægningen og til vurdering af vindenergipotentialet i et område.

For vurdering af en bestemt placering af det stadig nødvendigt med en konkret vurdering af de lokale vindforhold.

Yderligere oplysninger

Vindressourcekort for Danmark" udført af EMD International og Risø, DTU i 1999

WindPRO, vindmølleprojektering, EMD International, www.emd.dk

WAsP, vindatlasanlyse og applikationsprogram, Risø DTU, www.wasp.dk

Faktabld P6 "Vindenergi og kystnærhed"

Faktablad M3 "Vindmøllers elproduktion"

DANMARKS VINDMØLLEFORENING

Fakta om Vindenergi

Fakta om Vindenergi udgives af Danmarks Vindmølleforening.

Faktabladene, der giver faktaoplysninger om en række udvalgte emner, kan rekvireres fra sekretariatet eller hentes på www.dkvind.dk.

Danmarks Vindmølleforening
Ellemarksvej 47, Bygning 6
8000 Århus C

Tlf. 8611 2600
(kl. 9-15, fredag 9-13)
Fax 8611 2700
E-mail: info@dkvind.dk
www.dkvind.dk

Faktablad P1, april 2013

Fra: Kennie Simonsen <ks@nybolig.dk>
Sendt: 27. juli 2016 15:14
Til: Tine Nielsen
Cc: Ulrik Skiffard
Emne: Ole Rømers Vej 52

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Afmærket

Tak for hyggeligt møde på Jeres ejendom i går.

Jeg bekræfter hermed, at mit skøn på en værdiforringelse, såfremt udsigten jf. vedhæftede foto forsvinder, anslås til niveauet omkring kr. 400.000 – kr. 500.000,-

Medvenlig hilsen

Kennie Simonsen
Indehaver, ejendomsmægler, valuar & MDE.

Mobil: 2244 8646

Nybolig Skiffard & Simonsen
Taastrup Hovedgade 72, 2630 Taastrup
Tlf. 4371 4422

Find din bolig på nybolig.dk eller følg os på facebook

År 1989 den 9. november

har

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVNS AMTSRÅDSKREDS

truffet sålydende

A F G Ø R E L S E :

Den lo. februar 1988 har Høje-Taastrup kommune rejst fredningssag vedrørende et 12.474 m2 stort ubebygget landzoneareal beliggende ved PILENBORG i den vestlige del af Vridsløsemagle landsby syd for Ole Rømershøj.

Arealet omfatter matr.nr. 2 c Vridsløsemagle by, Sengeløse, og tilhører Ole Rømers Museeum.

På området ved Vridsløsemagle forefindes fundamenter efter Ole Rømers "Observatorium Tusculanum", opført i 17o4, samt spor efter landstedet Pilenborg, hvor Ole Rømer boede under sine observationer. Fredningsområdet omfatter arealerne omkring "PILENBORG", der på grund af deres historiske og landskabelige værdier ønskes gjort tilgængelige for offentligheden og inddraget i de lokale museumsaktiviteter i forbindelse med Ole Rømers Museum.

Efter fredningssagens rejsning har Ole Rømers Museum på vegne Vridsløsemagle Bylaug ansøgt om tilladelse til etablering af en bålplads på arealet.

Statsskovvæsenet, Skov- og Naturstyrelsen, Hovedstadsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har anbefalet fredningsforslaget. Danmarks Naturfredningsforening har fremhævet betydningen af at bevare de gamle middelalderkulturplanter, der måtte vokse op som følge af udgravninger og den fremtidige pleje.

Beboerforeningen "Rømershøj" har under henvisning til brandfaren og miljøhensyn ikke kunnet anbefale, at der gives tilladelse til etablering af en bålplads på området, men har ikke iøvrigt fremsat indvendinger mod fredningsforslaget.

Ole Rømers Museum kan tiltræde, at der een gang årligt (Sct. Hans aften) på midten af arealet brændes bål af bylauget, idet der på grund af arealets størrelse ikke ses at foreligge brandfare.

Der er ikke iøvrigt fremsat indvendinger mod etablering af bålplads.

Museet har påteget sig vedligeholdelsen af eventuelle udgravede ruiner.

NESA har ønsket den på ejendommen tinglyste deklaration vedrørende kabler respekteret.

Der har været afholdt møder i sagen, ligesom Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet finder, at området med dets betydelige historiske, botaniske og undervisningsmæssige interesser bør undergives fredning efter naturfredningslovens kapitel III.

Om fredningens indhold bemærkes, at fredningsmæssige interesser ikke ses at være til hinder for etablering af en bålplads på området.

Der fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for matr. nr. 2 c Vridsløsemagle by, Sengeløse:

§ 1: Fredningens formål:

Fredningen har til formål at bevare de historiske, botaniske og undervisningsmæssige interesser, der knytter sig til området, samt at sikre offentligheden adgang til området.

§ 2: Bevaring af området:

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand. Dog skal det være tilladt ved udgravning at frilægge resterne af Pilenborg samt at genskabe dele af landstedets haveanlæg. De kulturplanter, der måtte vokse op som følge af udgravningerne og den fremtidige pleje, skal søges bevaret. Der må ikke opføres bebyggelse eller foretages tilplantning, medmindre en sådan ændring i områdets muværende tilstand er tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation. Udgravningerne skal respektere NESA`s rettigheder.

§ 3: Arealanvendelse:

Arealet skal anvendes til museumsformål samt rekreativt grønt område.

Der kan på arealet holdes et mindre antal husdyr, for eksempel 5-8 får, samt etablers en bålplads.

Der kan i tilslutning til Ole Rømers Vej anlægges en parkeringsplads for højst 4 personbiler. Parkeringspladsens placering og udformning skal godkendes af myndighederne.

Der må ikke henkastes eller anbringes affald og lignende.

§ 4: Beplantning:

Området må kun beplantes med:

a) træer, planter og urter af de arter, som forefandtes på ejendommen, mens Pilenborg endnu eksisterede.

b) Andre kulturplanter, der måtte vokse op som følge af udgravninger og den fremtidige pleje.

c) Danske løvfældende landskabsplanter.

d) græs.

Beplantningen må ikke spærre udsigten over nabomarkerne.

§ 5: Terrænændring:

Terrænændring må kun foretages som led i de museumsmæssige aktiviteter på området.

§ 6: Stier og Veje:

Der kan etableres de for benyttelsen af arealet nødvendige stier, ligesom kommunens hovedsti kan føres gennem området.

§ 7) Bebyggelse og andre faste konstruktioner og anlæg:

Som anført i § 2 må der ikke opføres bebyggelse på stedet (herunder skure, boder eller lignende), og der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anbringes vindmøller, tårne, skydeplatforme, skilte og master, og der må ikke opsættes plankeværkslignende hegn eller etableres oplagspladser. Der må heller ikke anbringes campingvogne, telte eller lignende.

En dispensation efter § 9 skal dog meddeles af Fredningsnævnet til

a) opførelse af enkelte mindre skure m.m., der er nødvendige for områdets drift og beskyttelse af museumsgenstande.

b) opstilling af enkelte faciliteter for besøgende (borde, bænke og lignende).

c) anbringelse af diskrete skilte med henblik på informering af de besøgende.

Dispensationer kan betinges af krav til bebyggelsens eller konstruktionens beliggenhed og ydre fremtræden.

§ 8: Naturpleje:

Pleje af området forestås af plejemyndigheden og Ole Rømers Museum. Området skal fremstå i pæn vedligeholdt stand.

§ 9:

En dispensation fra bestemmelsen i § 5 - 2) - 8) kan meddeles, hvis det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

Afgørelsen kan i medfør af Naturfredningslovens § 2o påklages til Overfredningsnævnet inden 4 uger fra den dag, de klageberettigede, jfr. Naturfredningslovens § 2o, har fået meddelelse om afgørelsen.

I. Heide-Jørgensen.
civildommer - formand.

Poul Jensen.
Hovedstadsrådets medlem af nævnet.

Eivind Thomsen.
Eivind Thomsen.
Høje-Tåstrup kommunes medlem af nævnet.

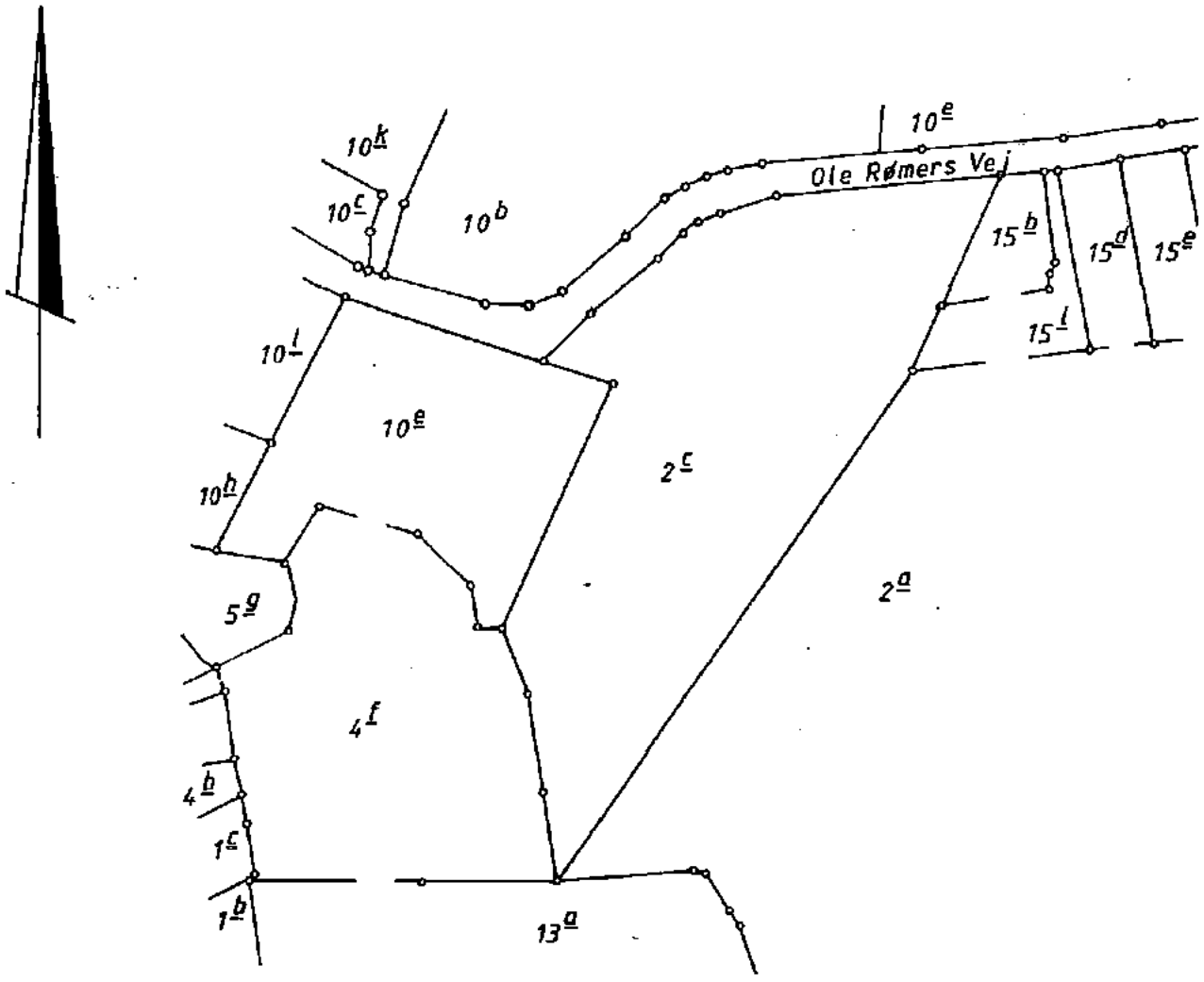
Udskriftens rigtighed bekræftes: - 9 NOV. 1989

Frednings nævnet for Københavns amtsrådskreds
Gentofte civilret
Rygårdsvænget 6
2900 Hellerup
01 - 62 26 44

I. Heide-Jørgensen
civildommer

Akt. Skab Nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Justitsministeriets genpartkalkulationsnævn

Deklarationskalke vedr. fredning af område ved „Pilenborg."

Matr.nr. 2c Vridsløsemagle by, Sengeløse

Høje-Taastrup kommune, Københavns amt.

Udfærdiget i november 1989 af
Høje-Taastrup kommune, teknisk forvaltning

sign. Børge Romme
stadsingeniør.

At denne kort-genpart er nøjagtig genpart af det originale kort vedrørende ejendommen(e)
matr. nr. 2c Vridsløsemagle by, Sengeløse
attesteres herved Høje Taastrup d. 2/11 1989
Navn Hyr Hansen

Bestillings-formular

1 - 1 fløj

Otto B. Wroblewski, Nytorv 19, 1450 København K

1:2000

J.nr. 110/2c Vrm.

Att: Region Hovedstadens Råstof team

Høringssvar vedr. forslag om nyt graveområde Vridsløsemagle

Region Hovedstaden har i forbindelse med Råstofplan 2016, stillet forslag om at udlægge nyt graveområde i Vridsløsemagle. Forslaget er sendt i partshøring med frist for høringssvar 11.august 2016. Kenneth og Heidi Louise Krammager, Ole Rømers vej 53b, Vridsløsemagle, fremsender derfor nedenstående høringssvar.

Først vil vi nævne vores forundring over processen vedr. partshøringen. Vi mener det er uhensigtsmæssigt at udsende materialet til høring i sommerferieperioden. Dette vanskeliggør folks mulighed for at læse deres digitale post og dermed deres mulighed for at indgive høringssvar. Ligeledes forhindrer det at kunne samle Høje Taastrup Kommunes byråd. Man kunne få den tanke at det var en bevidst hensigt fra Regionen, da de har givet afslag på at forlænge høringsperioden.

Vi har flg. bemærkninger til Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle, Høje Taastrup Kommune:

Miljøparameter:

Befolkning og sundhed
-indendørs støjpåvirkning
Vi mener at det er tvivlsomt at støjgener i forbindelse med behandling af råstoffer vil kunne holdes indenfor miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Dette vurderet udfra graveområdets størrelse og beliggenhed tæt op af beboelse samt Vestskoven som rekreativt område. Grænseværdierne for virksomheder ligger på 40 dB for rekreative områder, mens grænseværdierne for trafikstøj ligger på 53dB for rekreative områder. Regionen vurderer at det kan afhjælpes ved at stille krav til indretning og drift af grusgraven. Vi mener at på trods af støjvolde ændrer man ikke på det faktum at især sorteringen af råstofferne er en meget støjende proces. Dertil kommer at vindretningen ofte kommer fra marken, det forslåede graveområde, ind til beboelseområdet langs Ole Rømers vej.
Vi mener ligeledes at det bør undersøges nærmere hvilke støjgener det medfører udendørs i forhold til at kunne være i sin egen have, hvilket jo for den enkelte borger gerne skulle være et rekreativt område.

- Sundhedstilstand

Regionen vurderer at det gennem vilkår i råstoftilladelsen er muligt at regulere og begrænse støj og støv. Vi mener at det på trods af reguleringer ikke er muligt at undgå gener, dette baseret udfra erfaringer fra andre steder i Høje Taastrup Kommune, Ågesholmsvej og Højvangsvej, hvor landskabet langs indfaldsveje og i nabolaget er præget af støv langt ind på marker. Vi mener at tilsyn generelt ikke har den ønskede effekt overfor reduktion af støj og støv.

Regionen bør derfor tage hensyn til landsbyens og Ole Rømers vejs beboeres helbred frem for udvindingen af råstoffer.

-Svage grupper
der nævnes ikke udflytterbørnehaven beliggende i Vestskoven, som også vil blive påvirket af støj og støvgener. Børnehaven ejes af Københavns kommune og må formodes at være placeret i området på grund af dets rekreative grønne miljø.
Skolebørn vil få en særdeles farlig vej til skole, da der ikke er cykelsti og der vil komme en øget mængde tunge køretøjer.

Biologisk mangfoldighed
-Skov
Det fremgår at man vurderer at der ved reetableringen kan tages hensyn til skovbyggelinjer i HTKs kommunalplan 2014. Tidligere i kommunens grusgrave har det været en udfordring med reetableringen, her er overjorden på mystisk vis forsvundet. Vi er bekymrede for at vilkår der stilles i gravetilladelsen ikke vil blive overholdt da entreprenørens primær interesse er hurtigst og mest mulig indtjening til sin virksomhed. Erfaringerne fra Kohøjvej, Høje Taastrup Kommune viser at man ikke har overholdt afstanden til naboer og dermed gravet ind i skellet således at hestehegnspæle flere steder hænger i luften, da jorden er væk. Ligeledes er Kohøjvej revnet i asfalten på vejen, grundet jordskred da man heller ikke her har overholdt afstanden.

-Naturliv
inden en gravetilladelse udstedes bør der foretages en reel miljøundersøgelse for at sikre at man ikke ødelægger mulighederne for værdifuldt dyreliv og planteliv. Hensynet til miljøet bør veje tungt således at man tager beslutning udfra fakta og ikke ca. beregninger.

Vand

I høringssvar vedr råstofplan 2012 har Høje Tåstrup Kommune samt HTK Vand A/S, begge fremhævet deres bekymring for forurening af indvindingsoplandet til Snubbekorsværket og Rømershøj vandværk, og at det forslåede graveområde ligger op til det boringsnære beskyttelsesområde. Snubbekorsværket er HTKs primære vandforsyning, den forsyner med 1000000 m3 årligt.
De bemærker især at :

- Graveområdet er beliggende indenfor de af Staten udpegede indsatsområder med hensyn til nitrat (ION) og nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).
- ved blotlægning af de øvre beskyttende lerlag, vil grundvandet iltes og nikkelindholdet stige yderligere.

- Der ligger en kortlagt losseplads indenfor det forslåede graveområde, den udgør en risiko for grundvandet, hvis den blotlægges. Lossepladsen er kortlagt på baggrund af bygningsaffald, jordfyld og muligvis kemikalieaffald. Ved råstofindvinding i dette område kan det ikke undgås at det deponerede affald mobiliseres og udvaskes til drikkevandet.
- Formålet med udpegning af det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) er at forhindre eller begrænse risikoen for forurening af grundvandet.
- Selv med skrappe vilkår og hyppige tilsyn er der mange eksempler på at råstofgrave fyldes med forurenet jord og dette udgør stadig stor risiko for grundvandsforurening.
- Der er stor risiko for spild af olieprodukter fra maskiner og tankanlæg til brændstof. Disse stoffer udgør en risiko for grundvandet.

Luft

Vi mener det bør undersøges nærmere om den tunge trafik af lastbiler samt maskiner vil udgøre en sundhedsrisiko. Det bør undersøges hvorvidt luftforurening af partikler, tungmetaller, kulilte m.m. Luftforurening med partikler og ultrafine partikler giver anledning til alvorlige sundhedseffekter, herunder cancer, hjertekarsygdomme og allergi.
Det forventes iflg. miljøscreeningen ikke at påvirke luftkvaliteten væsentligt pga. opblanding med luft, udfra hvilke undersøgelser vurderes dette? Hvis man forestiller sig ca. 70 lastbiler om dagen, vil der være en højere udledning af partikler og dermed udgøre en større helbredsrisiko i beboelsesområderne end før.

Trafik

vores bemærkninger herunder er nævnt under svage grupper, støj og luft.

Visuel effekt

-Arkitektonisk og landskabeligt udtryk
det vurderes at et evt graveområde ikke vil have væsentlig påvirkning af det landskabelige eller arkitektoniske udtryk. Vi mener at det i høj grad vil ændre landskabet og ikke være tale om en hensigtsmæssig byudvikling for Vridsløsemagle. Et graveområde der er tre gange større end selve landsbyen vil i den grad ændre bymiljøet, som på nuværende er præget af ro, ren luft, grønne områder og et rigt naturliv.

Socioøkonomiske effekter

- materielle goder
"Da der aldrig har været råstofindvinding, vil der ved indvindingen af råstoffer fra arealerne blive tilføjet en ressource til lokalområdet"- dette er ikke korrekt, der har tidligere været gravet grus på Stenagergårds jord, dette graveområde blev lukket før end forventet da der ikke var den forventede mængde grus. Vi mener ikke det er at tilføje en ressource der kommer lokalområdet til gode, beboerne i Vridsløsemagle må forvente betragtelige værditab i forbindelse med evt. hussalg. Ligeledes vil kommunen have merudgifter forbundet med slid på veje.

Vi håber at Regionens politikere vil arbejde for at sikre, at tilsyn ved råstofudvinding generelt får en større effekt og om muligt øge sanktioner i forhold til virksomheder der ikke overholder vilkår i gravetilladelsen, dette af hensyn til miljø og befolkningen.

J.f.råstoflovens §3 er Region Hovedstaden forpligtet til at lave en interesseafvejning herunder tage hensyn til bl.a miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, jord og skovbrugsmæssige interesser.

Vi anmoder om at Regionsrådet i højere grad tager hensyn til vandforsyningsinteresser, miljø herunder luftforurening og afstår fra at udlægge Vridsløsemagle til graveområde.

med venlig hilsen

Kenneth og Heidi Louise Krammager

Til
Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger raastoffer@regionh.dk

10. August 2016

Fra
Ejer af matrikel 15M
Helle Madsen
Ole Rømers Vej 56
2630 Tåstrup

Høringssvar og bemærkninger i forhold til "Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle" dateret 6. juli 2016, Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden

Indledende bemærkninger

Som ejere af en ejendom, hvor grunden er fredet i 2.det cirkelslag fra Ole Rømers Høj, og som ligger umiddelbart op til det foreslåede graveområde "Vridsløsemagle" fremsender vi hermed som part i sagen vores høringssvar og bemærkninger til miljøscreeningen gennemført af NIRAS.

Høringssvaret og bemærkningerne er kommenteret ifht rækkefølgen af punkterne i miljøscreeningen. Dette er udelukkende valg for at gøre høringssvaret så let tilgængeligt som muligt, og rækkefølgen relaterer sig således på ingen måde til **vigtigheden** af vores bemærkninger – disse kan betragtes som lige vigtige.

Miljøscreeningen har ifølge fremsendte rapport fra NIRAS (side 1; herefter NIRAS) "til formål at afklare hvilke miljøparametre, der vurderes at kunne blive påvirket væsentligt hvis det nye område optages i Råstofplan 2016", og det kan "forventes at kunne udløse en så væsentligt indvirkning på miljøet, at det udløser krav om en miljøvurdering i henhold til" lov om miljøvurdering af planer og programmer.

I forhold til formålet har vi følgende bemærkninger:

1. I NIRAS (side 1) skrives at der tages udgangspunkt i "det brede miljøbegreb". Da der ikke angives hvad dette dækker over, lægger vi således følgende betydning til grund for vores høringssvar: **Miljø omfatter i den brede forstand sociale, sundheds- og trivselsmæssige, kulturhistoriske, landskabelige, trafikale og naturmæssige forhold.**

2. I NIRAS (side 1) skrives at der er foretaget "en scoping" og at denne er sendt i hørings hos relevante myndigheder. Vi mener det er af afgørende vigtighed at det oplyses hvem de relevante myndigheder er i denne forbindelse, og det er rimeligt at alle involverede høringsparter oplyses om disse forhold.

Bemærkninger vedrørende relevante forhold som ikke er nævnt i NIRAS

Uagtet at NIRAS dækker mange forhold, er der 3 forhold med relevans for miljøscreeningen, som ikke er nævnt i rapporten. Det drejer sig om eksistensen af Rømershøj almene vandværk, eksistensen af Snubbekors almene vandværk, og endelig eksistensen af udflytterbørnehaven Stjernehøj.

<u>Rømershøj vandværk</u>

På matrikel 15f (Ole Rømers Vej 52) ligger Rømershøj almene vandværk. Vandværket har eksisteret og været i drift mindst siden 1960, hvor det første hus blev opført på matrikel 15. Vandværket betjener de 11 husstande beliggende matrikel 15a – 15m, og behandles i alle offentlige sammenhænge præcist som alle andre almene vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet – dette bør således også ske i denne sammenhæng. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende

oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet. Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til en række bemærkninger:

3. Vandværksforeningen for Rømershøj almene vandværk er ikke inviteret til at afgive behørigt høringssvar. Vi mener at vandværksforeningen bør høres i sagen, idet påvirkning af vandforsyning og vandkvalitet er en væsentlig del af en miljøvurdering (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9), for at miljøvurderingen kan foretages. Ikke mindst fordi Vandværket i alle andre offentlige sammenhænge behandles efter samme regler som andre store almene vandværker med mere end 10 husstande tilkoblet – fx Snubbekors almene vandværk. Vandværksforeningens formand er Jesper Starup-Hansen, Ole Rømers Vej 60.
4. Dybden af boringen er 20 meter. Desuden er det i nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag dokumenteret at vandtilstrømningen til boringen kommer (ca nordfra), og således ned gennem grunden Ole Rømers Vej 52, og videre ud i det foreslåede graveområde. Således ligger boringen mindre end 50 meter fra det foreslåede graveområde. "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") - jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil grave 2-10 meter overjord af og derefter grave efter sand, mener vi at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at vi derfor mister vores vandforsyning eller på anden vis får påvirket vores vandforsyning (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter vores mening, undersøges og vurderes grundigt, idet vi mener at den nordlige grænse for grusgraven bør flyttes ca. 250 meter mod syd for at overholde 300-meters grænsen, og at der formentlig også bør flyttes på andre grænser ifht boringer. Det bør også bemærkes at NIRAS nævner boringer på de 2 ejendomme, der ligger indenfor det foreslåede graveområde, og at disse således ikke ligger 300 meter fra graveriet.

Snubbekors almene vandværk

5. På adressen Snubbekorsvej 24 ligger det kommunale/regionale Snubbekors almene vandværk, som har været i drift siden 2008. Vandværket er nævnt i den vurdering af BNBO (gennemført af NIRAS i 2014) med tilhørende oversigt over hvor grundvandet løber fra til boringer gennemført af Hedeselskabet. Dette uagtet, er vandværket ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til følgende bemærkning:

Vi ved fra høringer omkring Snubbekors almene vandværk, at dette pumper omkring 1,3 millioner kubikmeter vand årligt, og forsyner både borgere i Høje Tåstrup kommune og region hovedstaden med vand. Desuden ved vi at vandtilstrømningen fra nævnte BNBO rapport med tilhørende bilag til boringen kommer ca nordøst fra og videre ud i det foreslåede graveområde. Vi mener også at indtil flere af vandværkets boringer er placeret indenfor den 300 meters grænse anbefalet af Danmarks Naturfredningsforening: "Selve gravningen af råstoffer anses generelt ikke for at udgøre en risiko for forurening af grundvandet, men der bør normalt ikke gives tilladelse til gravning af råstoffer nærmere end 300 meter fra boringer, hvor der indvindes grundvand til almen vandforsyning") – jf. også vandforsyningsloven. Da det af NIRAS fremgår at man vil grave 2-10 meter overjord af og derefter grave efter sand, mener vi at det er en realistisk betragtning, at man i grusgraven vil grave ned i grundvandslaget. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at grundvandsspejlet sænkes, idet vandet løber ud i grusgraven, og at mange borgere derfor mister vandforsyning eller på anden vis får påvirket vandforsyningen (jf. NIRAS punkterne under overskriften "vand" side 9). Disse forhold bør derfor, efter vores mening, undersøges og vurderes grundigt.

Udflytterbørnehaven Stjernehøj

6. På adressen Kroppedal Alle 1 ligger udflytterbørnehaven Stjernehøj, mindre end 50 meter fra det foreslåede graveområde. Vi ved ikke hvor mange år børnehaven har eksisteret, men mindst 12 år. Dette uagtet, er børnehaven ikke nævnt i NIRAS, og det giver anledning til følgende bemærkning:

Børn i en udflytterbørnehave er pr. definition børn som transporteres ud af byen og ud på landet/skoven for at kunne opholde sig mere udendørs i rolige og mindre forurenede omgivelser. Med en grusgrav med støj og støvgener samt øget tung og forurenende dieseltrafik placeret umiddelbart op af børnehaven areal, mener vi at det er relevant i denne sammen at betragte børnene som særligt sårbare (jf. NIRAS punkterne "befolkning og sundhed", særligt "sårbare grupper" side 6). Dette mener vi er et yderst alvorligt forhold, da konsekvenserne er livslange for børnene. Vi mener derfor, at dette forhold særskilt bør vurderes som del af en mere omfattende miljøvurdering.

7. Det fredede Pilenborgområde.
I 1989 blev det område der udgøres af matrikel 2c fredet af Fredningsnævnet for Københavns Amtsrådskreds. På trods af denne fredning er dette ikke indtegnet i NIRAS kort figur 7 side 5. Denne fredning og betydningen heraf i forbindelse med det foreslåede graveområde bør vurderes.
Ligeledes er følgende matrikler fredede: 12a 12d 10a 11 9c 8a & Porsemosen, såvel som matriklerne i 1.ste & 2.det cirkelslag rundt om Ole Rømers Høj.

8. Kloakker og offentlige vandledninger.
Kloakrørene fra matriklerne 15b – 15m på Ole Rømers Vej er placeret i nordenden af matrikel 2a. Ligeledes er offentlige vandledninger til Vridsløsemagle landsby, Kroppedal Museum samt den samlede bebyggelse på Ole Rømers Vej placeret hhv i den nordlige ende samt den østlige side af matrikel 2a.Uagtet placeringerne i matrikel 2a, hvor hoveddelen af det foreslåede graveområde befinder sig, er disse forhold ikke medtaget i Niras. Effekten på disse rør og ledninger bør vurderes i miljøscreeningen, idet konsekvenserne af brud er alvorlige for både det fysiske miljø og for beboerne.

Bemærkninger vedrørende "Befolkning og sundhed" (NIRAS side 6 - 7)

Sundhedstilstand:

9. Det er dokumenteret at personer der udsættes for kontinuerlig støj påvirkes negativt og dør tidligere. Der er evidens for at påført mekanisk og konstant støj er skadelig, og at omfanget af de negative effekter varierer fra person til person. Der er samtidig mindst 7 personer i husene beliggende matrikel 15a – 15m, der er pensionerede eller af anden grund opholder sig i deres hjem på hverdage. Yderligere 2 personer (mindst) arbejder ofte hjemme i hverdage, dette bør naturligvis vurderes særskilt og betragtes som et yderst alvorligt miljøproblem. Bemærk at dette også bør tages i betragtning ifht børnehaven Stjernehøj, hvor børnene jo netop opholder sig i dagtimerne. Dette bør sammen punkt 8 betragtes som yderst alvorlige punkter – jf. også punkt 8 omkring vind, da denne vil forværre støjgenerne.

At støv er usundt behøver ingen argumentation eller dokumentation. Og at en grusgrav støver må også betragtes som elementært. Vi bor på en lille høj med udsigt over det foreslåede graveområde, hvor vinden altid forstærkes af denne højdeforskel og det således altid blæser lidt på toppen af bakken. Desuden er det vores erfaring gennem de sidste mange år, at vinden i hvad vi vurderer som ca. 75% af tiden kommer i retning fra det foreslåede graveområde (syd, sydvest og vest). Det der således klart, at støv fra grusgraven vil ende, ikke bare på vores grunde, men også i vores huse, idet åbne vinduer, udluftningskanaler mv. vil få støv ind i husene. At støvet ender i husene kan vi dokumentere, idet vi altid er nødt til at lukke helt til, når marken høstes, idet dette støv, selv på en dage med kun en let brise, ender ved husene. Dette bør vurderes og sammen med punkt 7 betragtes som yderst alvorlige punkter .

Bemærkninger vedrørende "Biologisk mangfoldighed" (NIRAS side 7-8)

Spredningskorridorer, naturbeskyttelse og vandhuller

Danmarks naturfredningsforening angiver på deres hjemmeside at " Indvinding af råstoffer på land indebærer en bortgravning af landskabet. Det er derfor helt afgørende, at udpegningen af graveområder sker uden for beskyttede og værdifulde landskaber, og at den respekterer kommuneplanens udpegninger.

Regionerne har ikke kompetencen til at vurdere disse forhold, og derfor oplever vi somme tider, at de udpeger naturskønne områder eller smukke landskaber som graveområder eller råstofinteresseområder". Dette giver således anledning til at bemærke følgende:

Vi mener der bør vurderes og redegøres for hvorledes det kan lade sig gøre at anlægge en grusgrav samtidigt med at der ikke berøres spredningskorridoren, 2 fredede vandhuller, 2 fortidsmindebeskyttelseszoner, 2 beskyttede diger, 1 stort udpeget kulturarvsområde samt de 2 ejendomme beliggende inden for det foreslåede graveområde. Vi finder det ikke overbevisende at anlægge en grusgrav rundt om så mange "forhindringer", idet det fremgår af NIRAS at: spredningskorridoren reduceres med 1/3 og at dette skal kompenseres, at fortidsminderne er beskyttede, at digerne er beskyttede, osv.– fx ved vi at der er hjorteflokke der passerer gennem det foreslåede graveområde 2 gange dagligt, at fortidsminderne er flittigt besøgte, osv.

10. Sjældne og udryddelsestruede dyr:
Pungmejsen yngler i Porsemosen der er fredet i 1968. Naturklagenævnets afgørelse af 13.05. 2009 redegør for fauna her, bl.a. blå kærhøg og pungmejse.
I skellets bevoksning mellem 1.ste og 2.det cirkelslag på Ole Rømers Høj er observeret ynglende flagermus.
Det bør af afgørende vigtighed undersøges om grusgravning med de dertil hørende gener og ulemper forringer levevilkårene for dyre- & plantearter omfattet af Habitatdirektivet, ligeledes bør det undersøges om samme er listet op på den danske rødliste.

Bemærkninger vedrørende "trafik" (NIRAS side 10-11)
Det angives i NIRAS at området vil kunne blive belastet af øget trafik, støj og ændrede sikkerhedsforhold, men at dette ikke er forhold der bør vurderes. Dette mener vi er forkert. Den øgede trafikbelastning vil være ganske betragtelig, da der næsten ingen trafik er i området pt. Det vil udgøres af tung diesel trafik, som både forurener og støjer – dette skal desuden kobles til tidligere bemærkninger omkring sundhed og udsatte grupper. Der til skal lægges, at der er meget cykeltrafik i området og ingen cykelstier, idet mange mennesker dagligt cykler ud i de omkringliggende haveforeninger, der cykles til skole og arbejde og et større antal cykelhold og motionister anvender Snubbekorsvej og Ole Rømers Vej til træning. Der er desuden en betragtelig hestetrafik på begge disse veje. Alt sammen et lokalliv som ikke er foreneligt med tung lastbilstrafik. Vi mener derfor at der både tilføres sundhedsskadelige effekter og desuden højnes risikoen for ulykker betragteligt. Dette bør således vurderes og betragtes som et alvorligt forhold.

Bemærkninger vedrørende "kulturarv" (NIRAS side 11)
Vi mener, det er en mangel at der ikke skal vurderes i forhold til museumslovens §25 og foretages en arkæologisk forundersøgelse af hele det foreslåede graveområde, da dette befinder sig i et område med relativt høj koncentration af vikingetids- & tidligere fund. Dette mener vi bør finde sted og deraf naturligt også indgå i miljøvurderingen. Kroppedals Museum fraråder at grave i netop dette område pga yderst begrundede formodninger om tilstedeværelse af væsentlige jordfaste fortidsminder i det foreslåede graveområde. Kroppedals Museum har afgivet svar i forbindelse med scoping 03-12-2015

Bemærkninger til socioøkonomiske effekter (NIRAS side 13)
Vi har følgende 3 bemærkninger til de socioøkonomiske effekter som de angives:

11. først skrives det at der ikke tidligere har været råstofindvinding i området. Dette er ikke korrekt og der bør gennemføres mere tilbundsgående undersøgelser af dette forhold. Der bor folk i området som kan huske at der har været en grusgrav i det foreslåede graveområde.

12. Der er i NIAS ingen bemærkninger til sociale forhold og det angives at lokalområdet vil blive tilført ressourcer. Det mener vi ikke er korrekt, men at vi bliver belastet af - & tilført gener og særdeles negative effekter på de boligsociale forhold – jf. alle de tidligere punkter samt de 2 afsluttende punkter. Dette bør således undersøges blandt lokalbefolkningen

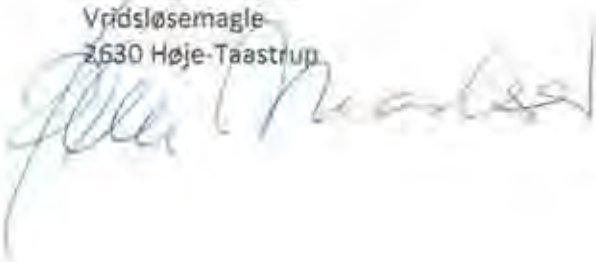
Bemærkninger vedrørende "landskab og jordbund" (NIRAS side 8-9) samt den personlige værdi for ejendommens beboere

Landskabelig værdi samt personlig værdi

13. Det angives at det foreslåede graveområde ikke har nogen landskabelig værdi. Det mener vi ikke er korrekt, da det har stor værdi for de som bor her og de som bruger området rekreativt. Dette forhold mener vi således er væsentligt at medtage i en miljø-vurdering

På det mere personlige plan, hvilket dog også er et miljø-spørgsmål qua det brede miljøbegreb, der anvendes, må vi desværre også konstatere at værdien af både vores og andres ejendomme vil falde betragteligt i værdi, og at vi således reelt er i fare for at blive stavnsbundet – både pga fald i værdi og fordi husene vil blive usælgelige. Den lokale ejendomsmægler vurderer således at de ejendomme på Ole Rømers Vej , der har udsigt over markerne, vil være 4-500.000 mindre værd ved tab af udsigt. Dertil skal lægges det yderligere værditab som vil være konsekvensen af støv, støj, vibrations - & andre gener ved anlæg af grusgrav – et tab som ikke kan sættes pt., men som må antages at være af mindst samme størrelsesorden som værdiforringelsen grundet tab af udsigt. Vi ser således gerne, at Regionen også forholder sig til dette og vurderer disse forhold.

Med venlig hilsen
Matrikel 15m – fredet grund.
Helle Madsen
Ole Rømers Vej 56
Vridsløsemagle
2630 Høje-Taastrup

3. august 2016

Til:
Center for regional udvikling, Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att. Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

Fra:
Mette og Jesper Starup-Hansen
Ole Rømers Vej 60
2630 Taastrup
Ejere af matrikelnummer 15i

Kommentarer og spørgsmål til Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vridsløsemagle, Høje Taastrup Kommune

Som ejere af en ejendom, der ligger lige op til det foreslåede graveområde, Vridsløsemagle, fremsender vi hermed, som part i sagen, vores høringssvar, bemærkninger og spørgsmål til miljøscreeningen udarbejdet af Niras.

Det fremsendte materiale fremstår overfladisk og udokumenteret, hvilket betyder at der er en del spørgsmål til det fremsendte. Tilsyneladende beror miljøscreeningen på allerede udarbejdet materiale i form af diverse kortkilder, og rapporter der generaliserer på baggrund af undersøgelser i andre områder. På nær prøveboringer i råstoformrådet, er der ikke foretaget en eneste miljøundersøgelse i det aktuelle område, i forbindelse med høringen. Alle konklusioner i screeningen beror sig derfor på overordnede og generelle betragtninger. Eftersom et råstofområde som dette har kolossale konsekvenser for dem der bor, arbejder og driver daginstitution i området, bør man sikre sig, det absolutbedste udgangspunkt for beslutning omkring en råstofgrav. Dette betyder at der bør foretages langt flere tilbundsgående miljøundersøgelser.

Første del af høringssvaret omfatter generelle bemærkninger og spørgsmål. Efterfølgende er spørgsmål, der følger miljøscreeningens struktur. Dette siger ikke noget om vigtigheden af spørgsmålene og kommentarerne, og disse bør vægtes ligeligt. Der kan forekomme gentagelser.

Generelle spørgsmål og bemærkninger

Interessenter

> Spørgsmål 1: Hvem vurderer, hvilke interessenter, der skal inviteres til en miljøhøring i forbindelse med en råstofplan?
>
> Spørgsmål 1.1: Hvilke overvejelser ligger der til grund for, hvilke interessenter, der er inviteret til denne miljøhøring i forbindelse med råstofplanen?
>
> Spørgsmål 1.2: Hvilke overvejelser ligger der til grund for, ikke, at invitere store interessenter i forbindelse med råstofplanen, dvs. Rømers Høj Vandværk, Snubbekorsværket, Udflytter børnehaven Stjernehøj (ligger på hjørnet af Ole Rømers Vej og Kroppedals Allé), bare for at nævne dem vi har hørt om.

Der transporteres dagligt 100-115 børn med personale fra København til Vridsløsemagle, til

tæt på ejendommen Havelyttervej 1. Sidstnævnte er ikke medtaget i miljøscreeningen, og bør generelt medtages med hensyn til yderligere undersøgelser vedrørende støj, støv, sundhedstilstand, vibrationer og andre potentielle gener fra råstofgraven.

Vandværker

Ud over at der ikke er medtaget en del private drikkevandsboringer påå Ole Rømers Vej i høringsmaterialet, bør de to almene vandværker, Rømershøj Vandværk og Snubbekorsværket også indgå i høringsmaterialet.

I henhold til vandforsyningsloven bør der ikke foretages råstofgravning nærmere end 300 meter fra almen vandforsyning for at sikre grundvandet. Råstofområdet overholder ikke denne 300 meter grænse fra det almene vandværk Rømershøj Vandværk beliggende på matrikelnummer 15f, og fra Snubbekorsværket. Rømershøj Vandværks boring, DGU-nr. 200.3877, ligger ca. 60 meter fra det udpegede fraveområde. Disse to vandværker bør indgå i høringsmaterialet, således at vandforsyningen fra disse kan sikres fremover.

> Spørgsmål 2: Hvordan vil man sikre at grænsen på 300 meter fra graveområde til almen vandforsyning overholdes?

Grundvand

Høringsmaterialet er mangelfuldt i forhold til oplysninger omkring grundvandsforhold. Dette bør tilføjes, da hele råstofområdet overlapper grundvandmagasiner for flere vandboringer.

Vindforhold

Høringsmaterialet er mangelfuldt i forhold til vindforhold. Vindforhold er en vigtig faktor i forbindelse med forurening af støv, og til en hvis grænse støj. Dette bør være en del af høringsmaterialet, da det bør indgå i kommende afværgeforanstaltninger.

Kloak og vandledninger

Der er kloak og vandledninger, langs Ole Rømers Vej, nord og øst for graveområdet. Disse ledninger er ikke medtaget i miljøscreeningen. Disse ledninger bør indarbejdes i miljøscreeningen, således at det sikres at de ikke graves over eller dækkes til med store jordvolde.

Beskrivelse af det foreslåede graveområde

Det foreslåede graveområde dækker et stort område, markeret på kortet. I forbindelse med udarbejdelse af Råstofkortlægning i 5 råstofinteresseområder, RÅSTOFINTERESSEOMRÅDE VRIDSLØSEMAGLE, er der forskellige mængder råstoffer tilgængelige i området. Der ønskes en mere præcis angivelse af den ønskede råstofindvinding i området, og specielt ønskes graveområdet justeret i forhold til dette. I det hele taget ønskes det tydelig markering, hvis dele af graveområdet tages ud af planen.

Påvirkning af erhvervsliv

I høringsmaterialet er angivet, at der ikke har fundet råstofindvinding sted i området. Dette er faktuelt forkert. I 1969 gav kommunen tilladelse til udvinding af grus og sten i et 8 ha stort område beliggende på matrikelnummer 13 g. I 1979 meddeler firmaet Adam Jensen, at grusgravningen i området er ophørt. Efterfølgende opfyldning af dette område er kilde til den Kategori 2 forurening,

bør er i området. Dette tidligere indvindingsområde, bør undersøges nærmere og indarbejdes i forbindelse med råstofområdets udstrækning, og i råstofestimeringen.

Spørgsmål 3: Hvordan påvirker det tidligere råstofindvindingsområde på matrikelnummer 13 g råstofområdets udstrækning?

Spørgsmål 3.1: Hvordan påvirker det tidligere råstofindvindingsområde på matrikelnummer 13 g råstofestimeringen?

Resultat af screeningen

Som resultat af screeningen angives at der er én miljøparameter ud af 46 mulige, der bør undersøges yderligere, støj. Ikke desto mindre er der krydset to parametre af, i skemaet, som kræver yderligere undersøgelser. Det er indendørs støjpåvirkning og støj. Deraf er støj som følge af transport til og fra råstofområdet ikke medtaget. Det virker meget overfladisk, at mene, at det kun er nødvendigt, at foretage yderligere miljøundersøgelser på en parameter, specielt fordi en råstofgrav i dette område vil få meget store konsekvenser for beboere, folk der arbejder i området, daginstitutionsbørn, folk der bruger området til friluftsformål, skolebørn der skal sikres en sikker skolevej o.s.v. Desuden vil en råstofgrav have betydelig økonomisk konsekvens for ejendomsejere i området. En byrde ejendomsejerne tilsyneladende selv må løfte.

Generelt bør alle forhold, hvor man vil sikre en miljøparameter, ved at tage forholdsregler i råstoftilladelsen, undersøges nærmere. Hvordan vil man ellers sikre, at man tager de rigtige forholdsregler?

Desuden bør alle miljøparametre, hvor det vurderes, at råstofgravningen ikke vil påvirke netop denne, undersøges nærmere. Man kan jo ikke vurdere, om man påvirker en miljøparameter, hvis ikke man kender udgangspunktet.

Bemærkninger og spørgsmål direkte til høringsmaterialet

Befolkning og sundhed

Indendørs støjpåvirkning

Regionen angiver selv, at der vil komme øgede støjgener for de beboere til råstofgraven, der ligger på Ole Rømers Vej. Regionen ønsker at belyse disse støjforhold yderligere, hvad angår indendørs støjpåvirkning.

De beboere, der bor langs det foreslåede råstofområde, benytter deres udendørsområder aktivt til almindelig familieliv mm. Desuden er der en udflytterbørnehave beliggende på hjørnet af Ole Rømers Vej og Kroppedals Allé, Stjernehøj. Denne udflytterbørnehave transporterer dagligt 60-80 børn med personale fra København til Vridsløsemagle. Sidstnævnte er ikke medtaget i miljøscreeningen, og bør medtages.

Af hensyn til beboerne i området, børnehavebørnene i Stjernehøj og personalet, bør støjkrav være gældende udendørs og dermed også indendørs. En undersøgelse af den indendørs og den udendørs støjpåvirkning bør derfor gælde fra det skel, der ligger nærmest råstofområdet.

Det forudsættes desuden, at belysning af støjforhold omfatter alle støjkilder i forbindelse med råstofudvindingen, dvs. støj i forbindelse med transport af udvundet materiale, støj i forbindelse

ved forarbejdning af det udvundne materiale, støj i forbindelse med selve gravningen mm.

Spørgsmål 4: Hvilke retningslinjer anvendes der for belysningen af disse støjforhold og evt. støjgrænser?

Spørgsmål 4.1: Hvordan vil man sikre, at støjgrænser mm. overholdes for de enkelte berørte ejendomme?

Spørgsmål 4.2: Hvilke foranstaltninger vil man etablere, for, at overholde støjgrænser?

Spørgsmål 4.3: Hvordan vil beboere i de tilgrænsende områder til råstofgraven blive involveret i arbejdet omkring etablering af den mest hensigtsmæssige støjværgeforanstaltning?

Ved en hurtig søgning på internettet, bliver det hurtigt klart, at støjgener er en af de største gener, som nabo til en råstofgrav oplever.

Spørgsmål 5: I forbindelse med evt. etablering af råstofgrav, hvordan vil man sikre, at støjkravene løbende overholdes?

I tilfælde af en evt. råstofgravning, vil der stadig være betydelige støjgener for de beboere, der er naboer til råstofgraven. Dette vil betyde en kraftig forringelse af disse ejendommes værdi, i tilfælde af ønsket salg.

Spørgsmål 6: Hvordan kompenseres beboerne i området for de støjgener, råstofgravningen vil medføre?

Sundhedstilstand

Ved læsning af nabogener i forbindelse med råstofgravning på nettet, angives støj, og ikke mindst støv, som meget store gener. Dette er tilsyneladende meget frustrerende for de mennesker, der bor op til en råstofgrav, og når råstofgravningen først er i gang, føler de ikke de bliver hørt.

I henhold til høringsmaterialet samt prøveboringer, består det ønskede indvindingsmateriale af bundsikringsmateriale, dvs. sand. Over dette materiale, ligger betydelige mængder ler med varierende mængder sand, som også skal graves af og håndteres. Sand og ler er meget finkornede materialer, og må alt andet lige være lette at bringe i suspension, med risiko for forurening af støv hos naboer og tilgrænsende ejendomme. I relativ nærhed af råstofområdet ligger desuden en udflytterbørnehave fra Københavns Kommune, hvor to institutioner dagligt kører 100 – 115 børn ud, for at nyde godt af den friske luft.

Smeltevandssand består for en stor dels vedkommende af kvarts. Kvartssand i en bestemt form er dokumenteret kræftfremkaldende.

Med dette in mente bør støj og støvgener belyses yderligere og indgå i en miljøundersøgelse, således at disse støj, og støv undersøgelser kan indgå i gravetilladelsen.

Spørgsmål 7: Hvad mener regionen er en væsentlig påvirkning af støv og støj, som befolkningen ikke må påvirkes af?

Spørgsmål 7.1: Hvilke foranstaltninger vil der etableres for at forhindre væsentlig påvirkning af støv, af befolkningen?

> Spørgsmål 7.2: Det ligger nok klart, at støvgener ikke kan forhindres fuldstændigt. Støvgener i forbindelse med råstofudvinding i nærheden, vil forringe naboejendommenes værdi, i forbindelse med et evt. salg. Hvordan vil man kompensere berørte ejendomme for dette værditab i forbindelse med udlægning til råstofindvinding?

Det tages for givet at vindforholdene i området bliver yderligere undersøgt, og at det bliver indarbejdet i materialet, da det har en stor betydning for støvforureningen.

Friluftsliv/rekreative interesser

Dette emne, samt de trafikale forhold er meget mangelfuldt belyst i høringsmaterialet, og det vurderes ikke at have behov for yderligere belysning. En råstofgrav vil berøre en lang række interessenter, der anvender området og tilgrænsende veje og stier til frilufts- og rekreative formål.

På Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej, hvor en stor del af den tunge trafik til og fra grusgraven vil køre, er der krydsende og tilgrænsende stisystemer for ryttere, cyklister og gående. Blandt andet ligger starten af supercykelstien, der forbinder Vestegnen med København, på Snubbekorsvej. Der finder dagligt cykeltrafik sted, af skolebørn, unge og voksende, motionscyklister og cykelklubber, der træner i området. Da der ikke er cykelstier langs Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej, kører cyklisterne på vejen.

Langs Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej ligger der en del ejendomme, der har heste. For at forlade deres ejendom på hesteryg, er de tvunget ud på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej.

Vej og stisystemet til Albertslund Badesø, Albertslund Golfbane, Albertslund fodboldklub, Vestegnens Rideklub mm. knytter an til Snubbekorsvej. Transport til og fra disse rekreative/fritidsinteresser vil i høj grad blive påvirket af tung trafik til og fra råstofområdet. Der er altså langt flere friluft/rekreative interesser i området, og emnet bør belyses yderligere og indgå i en miljøundersøgelse.

Blandt andet vil ler og mudder fra transport til og fra råstofområdet være til stor gene for cyklister og andre trafikanter i området.

Både Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej er meget smalle veje der ikke af forberedt på massiv tung trafik. Et skøn på antallet af lastbiler til og fra området vil ligge på mellem 50 og 75 om dagen, hvilket er en stor belastning af vejene og til fare for de mange bløde trafikanter, der færdes i området.

> Spørgsmål 8.1: Hvordan vil man sikre, at samtlige frilufts- og rekreative interesser i forbindelse med råstofområdet sikres?
>
> Spørgsmål 8.2: Hvordan vil man sikre de mange cyklister og ridende på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej?

Begrænsninger og gener overfor befolkningen

Råstofindvinding kan give anledning til gener overfor befolkningen i befolkningen nærområdet, herunder støj og støv fra drift og transport og eventuelle gener i forhold til lastbiltrafik. Begrænsninger af støj og støv reguleres i råstoftilladelsen, hvor der fastsættes vilkår, som skal sikre, at befolkningen ikke påvirkes væsentligt (se også under sundhedstilstand og trafikstøj).

Biologisk mangfoldighed (flora og fauna)

Nærliggende Natura 2000 områder (fuglebeskyttelsesområder og habitatområder)

Dette punkt bør også omfatte hensynet til områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser.

I høringsmaterialet er Porsemosen udeladt. Porsemosen ligger nord for Vridsløsmagle, og Porsemosen er i Regionplanen udpeget som et område med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder som et "kerneområde", dvs. et område af særlig stor værdi for regionens plante- og dyreliv.

Spørgsmål 9: Hvordan vil man sikre Porsemosen i forhold til evt. råstofindvinding?

Spredningskorridorer

Inden der søges om gravetilladelse, bør der foretages en tilbundsgående miljømæssig undersøgelse, der sikrer at hensynet til spredningskooridorer omfattes bedst muligt i en evt. gravetilladelse.

Spørgsmål 10: Hvordan sikres spredningskorridoren i området bedst muligt?

Spørgsmål 10.1: Hvilke foranstaltninger vil man foretage for at sikre spredningskorridoren bedst muligt?

Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL

I råstofområdet ligger to vandhuller, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. I høringsmaterialet angives at disse vandhuller håndteres i forbindelse med råstoftilladelserne, og der ikke er behov for yderligere undersøgelser.

I følge § 3 i Naturbeskyttelsesloven, må man ikke ændre tilstanden i sådanne vandhuller, i forbindelse med råstofgravning. Det tages som forudsætning, at man heller ikke må ændre udstrækningen af disse vandhuller. Hvis der er planlagt at skulle foretage gravning rundt om begge huller, vil disse huller være kraftigt forhøjet i forhold til det øvrige landskab. Det virker ikke særligt sandsynligt, at dette ikke vil kunne ændre vandstanden i vandhullerne betydeligt og dermed tilstanden af vandhullerne. Derfor bør der foretages en grundig miljøundersøgelse af sikring af disse vandhuller, så de egenskaber de har ikke forsvinder.

Der er en del dyreliv i området som ud over rådyr og harer også tæller en del rovfugle som fx kærhøg samt ræve og grævlinge.

Spørgsmål 11: Hvordan vil man gennem råstoftilladelsen sikre vandhullernes tilstand?

Spørgsmål 11.1: Hvilket niveau er vandstanden i vandhullerne i dag?

Spørgsmål 11.2: Hvordan er tilstanden for flora og fauna i vandhullerne i dag?

Spørgsmål 11.3: Hvordan vil man løbende sikre, at vandstanden forbliver stabilt i vandhullerne?

Spørgsmål 11.4: Hvordan vil man løbende sikre tilstanden i vandhullerne i forbindelse med udgravning?

Landskab og jordbund

Jordforurening

En stor del af dette område har tidligere været udvundet i forbindelse med grusgravning mellem 1969 og 1979. Dette område bør udgå af råstofområdet.

De lokale forhold af dette jordforurende område bør undersøges nærmere, således, at der ikke sker en aktivering af de forureningsskabende stoffer.

> Spørgsmål 12: Hvordan vil man sikre, at jordforureningen ikke spredes, hvis man graver i det forurenede område?

Vand

Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder

Se under Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL

Grundvandsforhold

Grundvand er en vigtig ressource, og det er vigtigt, at grundvandsstand og grundvandes kvalitet ikke udsættes for risiko i forbindelse med råstofindvinding. Derfor er det vigtigt, at grundvandets tilstand undersøges grundigt, inden en evt. råstof indvinding. Det gælder grundvandsstanden i området i de forskellige reservoirs, grundvandets kvalitet, grundvandsstanden og grundvandets udbredelse i de forskellige reservoirs.

> Spørgsmål 13: Hvordan er grundvandets tilstand i området i dag i de forskellige grundvandsoplande?

> Spørgsmål 13.1: Hvordan vil man sikre at grundvandets tilstand i forbindelse med råstof indvindingen?

> Spørgsmål 13.2: Hvordan vil man løbende sikre grundvandets tilstand i forbindelse med råstofindvindingen?

Risiko for forurening af grundvandsressourcen

For at kunne vurdere, om der sker en påvirkning af grundvandskvalitet og kvantitet, er det nødvendigt, at disse ting undersøges inden råstofudvindingen begynder. Derfor er det nødvendigt, at kende tilstanden af grundvandet mht. kvalitet og kvantitet, inden råstofgravningen påbegyndes.

Som tidligere nævnt, er det svært at forestille sig, at vandstanden i de to § 3 søer ikke vil blive påvirket, hvis man fjerner flere meter jord omkring dem. Derfor er det også vigtigt, at undersøge forholdene omkring disse søer grundigt, således at deres tilstand ikke påvirkes af råstofgravningen.

> Spørgsmål 14: Se forrige, samt tidligere spørgsmål vedrørende naturbeskyttelse.

Luft

Luftforurening (støv og andre emissioner)

Som tidligere nævnt består overjorden og det materiale der ønskes udvundet af relativt fine fraktioner. I den forbindelse er det særdeles vigtigt, at foretage yderligere undersøgelser for at fastsætte hvorledes kravene i gravetilladelsen skal udformes. I den forbindelse er det vigtigt, at de lokale vindforhold analyseres. Specielt i forårs og sommermånederne blæser det hyppigere fra syd, sydøst og sydvest, hvilket betyder at det ofte blæser lige ind i haverne, i de ejendomme, der ligger nord for området. Disse perioder er også de perioder, hvor folk opholder sig mest udendørs, hvilket betyder at det også vil være det tidspunkt, hvor generne vil være størst. I efterårs og vintermåneder blæser det hyppigere fra vest og nordvest, hvilket betyder at de beboere, der bor øst for området er i øget risiko for støv og luftforurening.

Desuden gøres der opmærksom på, at der på hjørnet af Ole Rømers Vej og Kroppedals Allé ligger en udflytterbørnehave fra Københavns Kommune, hvor to institutioner hver dag transporterer 60-80 børn ud for at komme væk fra byens røg, støj og møj. Disse børn vil være udsat for de samme støvgener og luftforureningsgener, som beboerne i området, og yderligere undersøgelser af den potentielle luftforurening bør tage hensyn til dette.

Spørgsmål 15: Hvad vurderes til at være ikke væsentlige støvgener?

Spørgsmål 15.1: Hvorledes vil man sikre at beboere grænsende op til området ikke påvirkes af luftforurening i væsentlig grad?

Spørgsmål 15.2: Hvilke foranstaltninger vil man foretage, for at beboere ikke påvirkes af luftforurening i væsentlig grad?

Støj og vibrationer

Som tidligere nævnt, er det vigtigt, at de grænseværdier der fastsættes for støj, gælder indendørs, såvel som udendørs. Typisk vil vibrationer i forbindelse med råstofindvinding kunne medføre sætningsskader og revner i fundamenter på bygninger i nærheden. For at kunne vurdere bygningernes eventuelle påvirkning af vibrationer fra råstofindvindingen, bør bygninger på alle de berørte ejendomme undersøges, således at deres tilstand kan fastsættes inden råstofindvindingen påbegyndes. Dermed vil det være klart, at evt. nye skader vil være som følge af råstofindvindingen. Dette gælder både ejendomme, der ligger i graveområdet og ejendomme, der grænser op til graveområdet, og som er i fare for at få skader som følge af råstofindvindingen.

Det er vigtigt, at disse forhold belyses, således at det er det der ligger til grund for den regulering, der skal finde sted i råstoftilladelsen. Det er vigtigt, at der i de yderligere undersøgelser af støj og vibrationer tages hensyn til, udflytterbørnehaven, som ligger på hjørnet af Ole Rømers Vej og Kroppedals Allé.

Spørgsmål, støj: Se tidligere spørgsmål

Spørgsmål 16: Hvordan vil man sikre beboere mod gener som følge af vibrationer?

Spørgsmål 16.1: Hvilke foranstaltninger vil man foretage, for at beboere i området ikke udsættes for vibrationer, der ligger over de grænseværdier, der skal overholdes?

Uanset hvad, vil der være gener for beboerne i graveområdet og grænsende op til graveområdet.

> Spørgsmål 17: Har råstoffet en beskaffenhed og kvalitet, så det bare kan graves op og køres væk?
>
> Spørgsmål 17.2: Hvor stor en del af det opgravede råstof skal efterbehandles?
>
> Spørgsmål 17.1: Hvordan kompenseres beboerne i området for de støj- og vibrationsgener, råstofgravningen vil medføre?

Trafik

Trafikafvikling/belastning

I dag er der meget lidt tung trafik ad Ole Rømers Vej, da der er gennemkørsel af lastbiler forbudt gennem Vridsløsemagle. Det betyder, at der også er meget lidt tung trafik ad Snubbekorsvej. En øget belastning af tung trafik på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej vil derfor opleves meget voldsom, af de mennesker, der færdes der til dagligt.

En del af Snubbekorsvej ligger i Høje Taastrup Kommune og en anden del ligger i Albertslund Kommune. Den del, der ligger i Albertslund Kommune er mere hullet og vedligeholdes på en helt anden måde, end den del der ligger i Høje Taastrup Kommune. Den øgede belastning af tung trafik vil helt sikkert påvirke vejenes tilstand, og dermed påføre disse kommuner en øget udgift til vedligeholdelse af vejene omkring grusgraven.

Desuden er både Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej relativt smal, og det vil have stor betydning for, hvordan den tunge trafik opleves lokalt.

Risiko for ulykker

Se kommentar til emnet **Friluftsliv/rekreative interesser**

Desuden skal det nævnes at der kører skolebus på både Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej. Skolebørnene bruger bussen ved at vinke bussen ind til siden, for at komme med om morgenen. Det betyder at skolebørnene står i græsrabatten og venter til bussen kommer. Om eftermiddagen sættes de af bussen i modsatte side. Det betyder at en gang om dagen, er de afhængige af, at komme over vejen for at komme hjem. Vintermorgener vil der ikke dagslys og når skolebørnene får fri om vinteren vil det også være mørkt.

Spørgsmål: Hvordan vil man sikre de bløde trafikanter på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej i forbindelse med transport til og fra råstofgraven?

I forbindelse med transport til og fra råstofgraven, vil der nødvendigvis køres en masse jord og sand ud på Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej. Dette kan medføre øget risiko for ulykker for cyklister. Præcis en jordklump, kostede vores søn et brækket kraveben. Det bør også belyses yderligere.

> Spørgsmål 18: Hvordan vil man sikre cyklisterne i tilfælde af tilsvining af Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej med ler og sand?

Ressourcer og affald

Vandforbrug

Der angives, at der formodentlig vil blive anvendt vand til støvbekæmpelse. Det bør undersøges, hvor meget vand der er nødvendigt, for at kunne foretage en tilfredsstillende støvbekæmpelse i forbindelse med råstofgravningen.

> Spørgsmål 19: Hvor og hvordan vil indvindingen af vand i forbindelse med støvbekæmpelse foretages?

> Spørgsmål 19.1: Hvor meget vand vil det være nødvendigt at pumpe op, for at foretage den nødvendige støvbekæmpelse?

Kulturarv

Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger

Ifølge Kroppedal Museum, er der stor sandsynlighed for at der er uopdagede gravpladser fra den romerske jernalder. Hvis udgravningen af råstofområdet er begyndt, er der stor risiko for at man aldrig vil "opdage" disse arkæologiske effekter. Det er trods alt kæmpe gravemaskiner, der er i gang. Derfor bør der foretages grundige arkæologiske undersøgelser, af det område, som Kroppedal Museum har udpeget, for at disse effekter ikke går tabt.

> Spørgsmål 20: Hvordan vil man sikre arkæologiske effekter for eftertiden, i det område, der er udpeget af Kroppedal Museum?

Visuel effekt

Arkitektonisk og landskabeligt udtryk

Det er korrekt at området anvendes til landbrugsformål. Men området er også en glacial smeltevandsdal og et meget åbent område, med vid udsigt i mange retninger. En råstofgravning i området vil være en meget væsentlig ændring, og det vil have en meget betydelig påvirkning på det landskabelige og arkitektoniske udtryk. Visuelt vil en råstofgrav være en katastrofe, men dette synspunkt tæller desværre nok ikke i det store spil.

> Spørgsmål 21: Hvilke overvejelser ligger der til grund for, at en råstofgrav i Vridsløsemagle ikke vil være en væsentlig ændring af det arkitektoniske og landskabelige udtryk?

Socioøkonomiske effekter

Påvirkning af sociale forhold

Landskabet vurderes ikke at være bevaringsværdigt. En glacial smeltevandsdal fra istiden er en unik landskabstype, som bør bevares. Landskabet er smukt og skattet. Råstofgraven vil for altid ødelægge denne unikke naturtype.

Landskabets udseende har markedsmæssig værdi. I forbindelse med udsendelse af høringsmaterialet til miljøscreeningen, vurderes truslen om tab af udsigten over landskabet at koste mindst 500.000,- kr. Når udgravningen evt. påbegyndes falder værdien af ejendommen yderligere. Dette vil påvirke

de økonomiske forhold og de sociale forhold for rigtigt mange mennesker.

Spørgsmål 22: Hvordan håndteres de værditab, naboer mm. berøres af, som følge af evt. råstofindvinding?

Påvirkning af erhvervsliv

I høringsmaterialet er angivet, at der ikke har fundet råstofindvinding sted i området. Dette er faktuelt forkert. I 1969 gav kommunen tilladelse til udvinding af grus og sten i et 8 ha stort område, der ligger på matrikelnummer 13 g. I 1979 meddeler firmaet Adam Jensen, at grusgravningen i området er ophørt. Efterfølgende opfyldning af dette område er kilde til den Kategori 2 forurening, der er i området.

Med venlig hilsen

Jesper Starup-Hansen og Mette Starup-Hansen
Ole Rømers Vej 60
2630 Taastrup

Stilet til rette vedkommende.

NEJ TAK TIL ETABLERING AF GRUSGRAV I VRIDSLØSEMAGLE, 2630 Taastrup.

Det var noget af et chok at åbne sin E-box og finde dokumentet vedr. en eventuel etablering af grusgrav i Vridsløsemagle, 2630 Taastrup.

Vi bor på Ole Rømers Vej 63, og vi ville i så fald blive nærmest omringet af den kommende grusgrav.

Da vi købte huset for 5år siden, købte vi det primært pga beliggenhed, udsigt og den store have, og alle 3 ting ville blive væsentligt forringet for os, hvis der etableres en grusgrav som foreslået.

Der vil formentlig blive væsentlige støjgener, og der vil bestemt blive en masse støv, der vil flyve ind over vores haver, da vinden som oftest kommer fra vest. Såfremt man etablerer volde undt om grusgraven – vil 18 km fri udsigt mod Roskilde forsvinde.

Bliver grusgraven etableret falder vores hus som minimum 2millioner i eventuel salgspris, og det gælder de fleste af de berørte matrikler. Så i så fald vil vi bestemt bede om et klækkeligt erstatningsbeløb, og det mener vi også, at de andre matrikler ligeledes vil kræve.

I området har vi adskillige bevaringsværdige seværdigheder fx Ole Rømers Høj, hvorfra der er udsigt til andre gamle attraktioner, samt Snubbekorset og Ole Rømers Observatorium, disse ville også blive delvist berørt for ikke at sige ødelagt af en grusgrav på den store mark.

Derudover bor vi på en vej, hvor der ikke er tilladt for lastbiler at køre gennem, fordi den er smal, og endnu smallere ned gennem Vridsløsemagle, så trafikalt er det heller ikke optimalt at anlægge en grusgrav her.

Ole Rømers Vej er pga områdets herlighed et meget yndet udflugtsmål. Cyklister fra hele Vestegnen kører i hobetal langs den smukke Ole Rømers Vej, medens andre valfarter til Ole Rømers Observatoriet, Kroppedal museum, Ole Rømer monumentet, Snubbekorset samt Vikinge attraktionerne med flere.

Med det største ønske om, at I skrinlægger projektet, så vi kan få lov fortsat at nyde vores fredelige oase her i Vridsløsemagle. De fleste beboere i Vridsløsemagle har jo lige netop valgt at bo i Vridsløsemagle, fordi her er så fredeligt og idyllisk.

På forhånd tak.

Fremsendt af beboerne i nr. 63.

Vridsløsemagle _____Underskrevet af _____

Lisbeth Kragh Blume Dahl Ebbe Kragh Blume Dahl

Lisbeth og Ebbe Kragh Blume Dahl

Ole Rømers Vej 63

Vridsløsemagle

2630 Taastrup

Hørings svar efter offentlig høring om forslag til nyt graveområde ved Vridsløsemagle.

1. **28 husstande deler skel med graveområdet**. Alle 28 ejendomme vil således blive direkte nabo til et graveområde. Herudover ligger hele Vridsløsemagle By direkte i forlængelse af graveområdet.
2. **Snubbekorset** der er en del af vores kulturarv, står med fri udsigt direkte til graveområde. Snubbekorset bliver skæmmet af en kommende grusgrav.
3. **Gravhøjen 'Ole Rømers Høj'** står i skel til graveområdet. Højen vil ligeledes blive skæmmet af en kommende grusgrav.
4. Det skal yderligere bemærkes at såfremt Vridsløsemagle området medtages som muligt graveområde i et forslag fra Region Hovedstaden, vil vi **sagsøge Region Hovedstaden for 50 % af handelsværdien for vores ejendom**. Det er forventeligt at de andre 27 ejendomme vil gøre det samme, hvilket vil udløse et krav på mindst 50-100 millioner kroner – fra de ejendomme som ligger direkte op til graveområdet.

Billederne nedenfor illustrerer de fremførte punkter.

De 28 ejendommen i skel omkring graveområdet er markeret med rødt.

Ole Rømers høj og Snubbekorset er markeret med rødt. Disse ligger op af graveområdet.

Snubbekorset i dag. De bagved liggende områder er graveområdet

Snubbekorset i dag.

Snubbekorset – de markerede områder bliver til graveområde – grave-området vil skæmme Snubbekorset.

Med venlig hilsen

Ebbe Dahl

Ole Rømers Vej 63

2630 Taastrup

Cpr: (fjernet af administrationen)

10. August 2016

Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att: Nikolaj Thyssen Dam, Råstofplanlægger

Fra
Ejeren af matrikel 15c
Tom Hansen
Ole Rømers Vej 64
2630 Tåstrup

Høringssvar og bemærkninger i forhold til "Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle" dateret 6. juli 2016, Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden
****

Indledende bemærkninger
Som ejer af en ejendom, der ligger umiddelbart op til det foreslåede graveområde "Vridsløsemagle" fremsender jeg hermed som part i sagen høringssvar og bemærkninger til miljøscreeningen gennemført af NIRAS.

Høringssvaret og bemærkningerne er organiseret ifht rækkefølgen af punkterne i miljøscreeningen. Dette er udelukkende valg for at gøre høringssvaret så let tilgængeligt som muligt, og rækkefølgen relaterer sig således på ingen måde til **vigtigheden** af de givne bemærkninger.
Dette betyder også, at der forekommer en del gentagelser og tilbagehenvisninger.

Miljøscreeningen har ifølge fremsendte rapport fra NIRAS (side 1; herefter NIRAS) "til formål at afklare hvilke miljøparametre, der vurderes at kunne blive påvirket **væsentligt,** hvis det nye område optages i Råstofplan 2016", og det kan "forventes at kunne udløse en så væsentligt indvirkning på miljøet, at det udløser krav om en miljøvurdering i henhold til ovennævnte lov" om miljøvurdering af planer og programmer.

I forhold til formålet er der følgende bemærkninger:
I NIRAS (side 1) skrives at der tages udgangspunkt i "det brede miljøbegreb".
Da der ikke angives, hvad "det brede miljøbegreb" dækker over, lægger jeg følgende betydning til grund for mit høringssvar: **Miljø omfatter i den brede forstand sociale, sundheds- og trivselsmæssige, kulturhistoriske, landskabelige, trafikale og naturmæssige forhold**.

I NIRAS (side 1) skrives at der er foretaget "en scoping" og at denne er sendt i hørings hos relevante myndigheder. Det kan forventes at almindelige borgere ved hvad en scoping er eller hvem de relevante myndigheder er i den forbindelse, og det er relevant at alle involverede høringsparter oplyses om disse forhold. Det vil sige en forklaring af, hvad en "scoping" er og hvilke myndigheder, denne er fremsendt til.

Niras rapporten berører en del relevante forhold, men der mangler i kritisabelt omfang

dokumentation for antagelser, vurderinger og konklusioner.

Støjbelastning:
I Niras rapporten bilag 1 er anført, at støjbelastningen vil være øget for Vridsløsemagle by.
Der mangler i rapporten en analyse af, hvilke krav der skal overholdes i den forbindelse.
Hvordan er de nuværende støjforhold og hvordan er det tænkt at overholde de krav, der vil være til støjbelastning.
Der mangler en redegørelse for, om det overhovedet er teknisk muligt at overholde de støjkrav, som der vil fremkomme.
Der mangler endvidere en beskrivelse af, hvilke lovkrav der er gældende.
Så alt i alt er afsnittet omkring støjbelastning ikke på nogen måde behandlet således, at det kan danne grundlag for en beslutningsproces.

Sundhedstilstand:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at sundhedstilstanden vil blive påvirket af støj og støv.
Der mangler i rapporten en grundlæggende analyse af, hvordan det er tænkt at overholde de givne krav og hvilke økonomiske og tekniske konsekvenser dette vil have.
Det vil sige, at beslutningsgrundlaget også på dette punkt er særdeles mangelfuldt.
Det er ikke undersøgt om det overhovedet er teknisk muligt at overholde de gældende krav.

Svage grupper:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at der ikke er nogle bemærkninger i forhold til svage grupper.
Det lader til, at det er forbigået Niras' rapportgrundlag, at der findes en børnehave lige op og ned ad det angivne graveområde.
Dette er stærkt kritisabelt, og en uforståelig mangel i rapporten.
En sådan mangel stiller troværdigheden af rapporten i ret så dårligt lys og tydeliggør, at rapporten som beslutningsgrundlag er tvivlsom.
Netop en svag gruppe som børn er særdeles følsom overfor støj, støv og anden forurening.
Hele idéen med den pågældende børnehave er netop at få børnene væk fra byen og ud i naturen, så de kan opleve naturen på egen hånd.
Med den foreslåede placering af graveområdet vil disse børn blive frataget denne oplevelse i deres opvækst.

Begrænsninger og gener overfor befolkningen:
I Niras rapport bilag 1 er der anført, at der vil være begrænsninger og gener for befolkningen.
Det er dog slet ikke anført, hvilke konsekvenser dette har, hverken økonomisk eller teknisk.
Igen er rapporten som beslutningsgrundlag særdeles mangelfuld, og bør given enhver myndighed anledning til uddybende spørgsmål til Niras for at belyse disse emner på en sober måde.

Spredningskorridorer:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at den givne spredningskorridor ikke må forstyrres uden der foretages kompenserende handlinger.
Niras rapporten vurder igen ikke på nogen måde, hvad det vil medføre økonomisk og teknisk.
Det er igen kritisabelt i forhold til, at rapporten fremstår som væsentligt dokument i forhold til beslutningsgrundlaget.

Dyreliv:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at den nuværende dyreliv ikke er værdifuldt.
Det er muligt, at nuværende dyreliv ikke er unikt, men et graveområde vil stadigvæk betyde, at de dyr, som findes i området ikke længere har noget sted at være.
Det er en mangelfuld rapport, som ellers skulle redegøre for de miljømæssige konsekvenser.
Grundvandsforhold:

I Niras rapport bilag 1 er anført, at grundvandsforhold ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning.
Der er ikke på nogen måde give en analyse, der på nogen måde giver belæg for denne påstand.
Der er ikke nogen form for dokumentation for denne påstand og der er ikke på nogen måde udført nogen form for analyse med tilhørende konklusion, som underbygger denne påstand.
Det er i højeste grad i påstand som er givet uden nogen form for baggrund.
Hvis den pågældende rapport fra Niras på nogen måde skal kunne være et dokument, som kan tillægges nogen form for værdi, så er det tvingende nødvendigt, at der fremlægges dokumentation for en sådan påstand.
Det er under al kritik, at der fremsættes sådanne udokumenterede formulering i en rapport, som prøve at fremstå troværdigt.
Igen er rapporten udfærdiget på mangelfuldt grundlag da der også findes andre vandindvindinger i området.

Risiko for forurening af grundvandsressourcen:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at risikoen for forurening af grundvandsressourcen ikke vil være negativ påvirket.
Der er igen ikke på nogen måde anført dokumentation for denne påstand.
Der mangler en analyse med angivelse af anvendte forudsætninger for denne påstand.
Det er endnu et punkt som tydeligt viser, at den udførte rapport på mange steder er særdeles mangelfuld og i kritisabel grad slet ikke er tilstrækkelig som grundlag for en beslutning i den givne sag.

Luftforurening:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at der vil være en luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler.
Rapporten angiver, at denne forurening vil blive fortyndet og dermed ikke udgøre nogen risiko.
Der vil være en luftforurening, som især vil være til skade for børnene i børnehaven og også for øvrige beboere.
At Niras angiver, at det skulle klares ved fortynding virker som de samme argumenter, som man brugte, da man dumpede radioaktivt affald i Nordsøen!
Igen er der ikke i rapporten udført nogen som helst form for analyse, der på nogen måde dokumentere denne påstand.
Det er ret så utroligt, at der kan fremsættes så mange udokumenterede påstande i en og samme rapport.

Emissioner fra eventuel trafik til og fra området:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at der vil være emissioner ”eventuel” trafik til og fra området.
Ja, først kan man jo undre sig over, at der kun er tale om ”eventuel” trafik til og fra området.
Hvorledes Niras har tænkt at fragte de pågældende materialer uden at der skulle være en form for trafik fremgår desværre ikke af deres rapport.
Igen fremsættes udokumenterede påstande om ”stor fortynding”.
Hvor er dokumentation for dette?
Igen kan rapporten ikke tillægges nogen troværdighed, når der gang på gang fremsættes udokumenterede påstande.
Igen mangler dokumentation for fakta og en efterfølgende analyse via en spredningsmodel med angivelse af forudsætninger for de foretagede beregninger.
Igen meget kritisabelt i forhold til, at rapporten udgiver sig for at være et væsentligt grundlag for beslutningsprocessen.

Støj og vibrationer:

I Niras rapport bilag 1 er anført, at der vil være støj og vibrationer, som kan vil kunne høres og mærkes i Vridsløsemagle by samt det samlede boligområde ved Ole Rømers Vej.
Rapporten angiver ikke, hvad det vil medføre af økonomiske og tekniske konsekvenser, og om det overhovedet er teknisk muligt at overholde de gældende regler for dette.
Der mangler en angivelse af, hvordan disse forhold kan overholdes.
Hvorledes vil sætningsskader på huse undgås?
Hvordan vil det sikres, at der kan stilles krav om vilkår som sikre, at krav om støj og vibrationer overholdes?
Igen er rapporten mangelfuld, da der mangler en analyse af, hvordan dette sikres og hvilke konsekvenser det har for projektet og for berørte parter.

Trafikafvikling/belastning:
Jeg vil undlade at kommentere trafikafvikling/belastning. Dog blot konstatere, at nu er denne åbenbart ikke længere noget der "eventuelt" opstår i forbindelse med de angivne aktiviteter!
Det understreger igen blot den ringe troværdighed af den givne rapport fra Niras.

Risiko for ulykker:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at omkring risiko for ulykker kan der ses på ovenstående i den givne rapport.
Ja, det er rigtigt, at der står, at der vil være ændrede sikkerhedsforhold.
Dette siger intet omkring risiko for ulykker!
Hvorledes er der ændringer og hvorledes er det tænkt at imødekomme disse ændringer?
Hvilke tekniske løsner er der tænkt og hvilke økonomiske konsekvenser har dette?
Der mangler igen en analyse af de givne forhold.
Analysen skal bygge på dokumenterede forhold og med klar angivelse af forudsætninger som f.eks. prisen for menneskeliv og for forskellige invaliditetsgrader.
Igen mangler rapporten totalt dokumentation for de fremsatte påstande.

Vandstandsændringer, stigende grundvand:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at omkring vandstandsændringer, så er det åbenbart kun muligt at have en stigende grundvand.
Måske ikke også, at det var muligt med en faldende grundvandsstand?
Og under dette punkt ses der overhovedet ikke på, hvordan dette påvirker de vandindvindinger, der er i området.
Igen en særdeles mangelfuld analyse af de forhold, som der bør ses på under dette punkt.
Der er på ingen måde nogen som helst form for dokumentation for den fremsatte påstand.
Dette er igen yderst kritisabelt.

Fortidsminder:
I Niras rapport bilag 1 er anført, at to steder vil det foreslåede graveområde gå ind over beskyttelseszonen for fortidsminder.
Det er ret så underligt, at man i en rapport antager at man kan omgås en beskyttelseszone for fortidsminder.
Beskyttelseszonen er netop vedtaget for at forhindre at man foretager sådanne handlinger.
Igen er det uforståeligt, at Niras kan fremsætte sådanne påstande uden på nogen som helst måde at dokumentere dette.
Der er igen ingen form for analyse af dette og der er ingen dokumentation for, at man kan gøre som angivet i rapporten.

Lys og/eller reflektioner:

I Niras rapport bilag 1 er anført, at omkring lys og reflektioner er der ingen bemærkninger.
Det er igen udtryk for, at der foreligger en særdeles mangelfuld undersøgelse af de faktiske forhold.
På Kroppedal er der i den mørke periode af året stor aktivitet i forbindelse med stjernekigning.
Ved en øget lys forurening i området vil dette ikke være muligt.
Endvidere er der faktisk en grund til at mange af os bor her i område, og det er nemlig at der her stadig er rimeligt naturligt mørkt om natten.
En øget lyspåvirkning vil i allerhøjeste grad være en forurening af området, som ikke bare kan affærdiges med, at der er ingen bemærkninger.
Der må også for dette område fremlægges en analyse af de faktiske forhold med tilhørende dokumentation for antagelser og fakta og med angivelse af, hvorledes analysen foretages.
Bare fordi Niras åbenbart ikke har hørt om lysforurening fritager da ikke dem fra at belyse og analysere det pågældende emne.

Værdiforringelse:
På det mere personlige plan, hvilket dog også er et miljø-spørgsmål qua det brede miljøbegreb, der anvendes, må vi desværre også konstatere at værdien af både vores og andres ejendomme vil falde betragteligt i værdi, og at vi således reelt er i fare for at blive stavnsbundet – både pga fald i værdi og fordi husene vil blive usælgelige. Den lokale ejendomsmægler vurderer således at ejendommen Ole Rømers Vej 64 vil være 1.000.000-1.500.000 kroner mindre værd ved tab af udsigt. Dertil skal lægges det yderligere værditab som vil være konsekvensen af støv, støj, vibrations og andre gener ved anlæg af grusgrav – et tab som ikke kan sættes pt., men som må antages at være af mindst samme størrelsesorden som værdiforringelsen grundet tab af udsigt.
Jeg ser således gerne, at Regionen også forholder sig til dette og vurderer disse forhold, og for så vidt at grusgraven etableres afgiver tilbud i at opkøbe vores ejendom til den vurderede værdi uden grusgrav, således at det er Regionen, der kommer til at afholde tabet ved ikke at kunne videresælge ejendommen og ikke os.

Med venlig hilsen

Tom Hansen
Ole Rømers Vej 64
Vridsløsemagle
2630 Tåstrup

Region Hovedstaten
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Att.: Råstofplanlægger Nikolaj Thyssen Dam

Sendt pr. e-mail til raastoffer@regionh.dk

København, 18. juli 2016

Håkun Djurhuus
Partner, Advokat (H)

T +45 72 27 33 44
djur@bechbruun.com

Sagsnr. 064352-0001 djur/gsc/mabe
Dok.nr. 15500668.1

Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle

Under henvisning til partshøringsbrev af 6. juli 2016, skal jeg herved, som advokat for ejerne af ejendommen Ole Rømers Vej 71, matr. nr. 12b, Taastrup, fremkomme med følgende bemærkninger:

1. Indsigelse mod projektet

Mine klienter er klar over, at høringen alene vedrører udkastet til miljøscreening forud for senere planproces med henblik på indarbejdelse af Vridsløsemagleområdet, som graveområde i henhold til Regionen Hovedstadens Råstofplan 2016.

Mine klienter ønsker desuagtet utvetydigt at tilkendegive, at mine klienter ikke ønsker, at deres ejendomme, eller de umiddelbare naboejendomme, udlægges som graveområde i en kommende Råstofplan 2016.

Mine klienter finder anledning til at fremhæve, at råstofforekomsten alene omfatter råstoffer af lav lødighed. Der er blot tale om sandforekomster, og sandet vil i givet fald blot skulle anvendes som bundsikringsmateriale.

Råstofforekomstens ringe lødighed indebærer, at udlægning af området som graveområde med de negative konsekvenser, dette påfører de omboende, står i misforhold til de samfundsmæssige behov for at indvinde de forholdsvis ringe råstofforekomster.

Under henvisning til miljøscreeningen ønsker mine klienter at fremhæve, at forslaget til graveområdet fuldt ud omkranser min klienters ejendom, og at mine klienter derfor, hvis forekomsten skal udnyttes, vil være udsat for graveaktivitet umiddelbart op ad boligejendommen.

Mine klienter frygter den øgede trafikale belastning, herunder den støjmæssige påvirkning, støj fra råstofindvindingerne og trafik, og gener i form af støv.

BECH-BRUUN

Alle disse negative miljøfaktorer vil antageligt blive aktualiseret, såfremt der skal indvindes råstoffer i området.

2. Den teoretiske mulighed for ekspropriation i henhold til råstoflovens § 27

Bestemmelsen ses ikke tidligere at være bragt i anvendelse. Det forekommer da også usandsynligt, at bestemmelsen skulle kunne bringes i anvendelse i denne sag jf. blandt andet punkt 1 ovenfor.

Skulle det imidlertid blive overvejet, kan det oplyse, at mine klienter aktivt vil modsætte sig en sådan ekspropriation under påberåbelse af, at ekspropriationsbetingelserne i givet fald ikke vil være opfyldt.

3. Faktuelle fejl i høringsudkastet

Mine klienter ønsker, at påpege, at mine klienter har egen drikkevandsboring på ejendommen.

Mine klienter ønsker at oplyse, at marken er drænet, og at drænvandet og vand fra gårdsplads ledes under Snubbekorsvej og ned til mergelgraven.

Råstofindvinding på naboejendomme vil få negativ betydning for ledningsforhold, idet ledningerne i givet fald ville skulle omlægges.

4. Fortidsminder

Mine klienter er enige i Kroppedal Museums kulturhistoriske anbefaling af 3. december 2015, hvorefter museet, under henvisning til den store graveplads fra vikingetiden og en vikingebebyggelse i området, indebærer, at museet fraråder råstofindvinding i området.

Mine klienter kan supplerende oplyse, at der på mine klienters ejendom blev udgravet en eller to gravhøje af arkæologer i 1950'erne.

Med venlig hilsen

Håkun Djurhuus

Til Region Hovedstadens Råstofteam
raastoffer@regionh.dk

Høringssvar til partshøring angående miljøscreening af nyt råstof-graveområde Vridsløsemagle , Råstofplan 2016.

Matrikelnumre bag dette høringssvar samt bemærkninger: 2d,12g,12a,25,12d,12e,1o

Ovennævnte matrikelnumre bag dette dokument er beliggende i umiddelbar nærhed til foreslået graveområde på østlig og sydlig side , alle indenfor en afstand der gør dem påvirket i høj grad eller særdeles høj grad af det påtænkte graveområde.

Indledningsvis skal det bemærkes at vi finder det meget betænkeligt at **kun** 2 miljøparametre ud af ialt 51 mulige skønnes at være ”Forhold der bør vurderes” i miljøscreeningen.

Yderligere finder vi det meget besynderligt at dokumentet med kun 4 ugers høringsfrist er sendt til høring i netop sommerferieperioden hvor færrest muligt beboere er hjemme og kan tage stilling.

Langt de fleste parametre foreslås udskudt til senere behandling med henvisning til at disse kan reguleres i råstoftilladelserne eller ved efterbehandling.

Umiddelbart virker dette ikke tilstrækkeligt gennemarbejdet , da der ved en grundigere miljøscreening kan forekomme forhold der slet ikke gør det relevant at udstede råstoftilladelserne.

Derfor vil vi med dette høringssvar, påpege og argumentere for de åbenlyse mangler der er i forslaget til Miljøscreening af Vridsløsemagle graveområde , Råstofplan 2016.

Høringssvar og bemærkninger er refereret i kronologisk rækkefølge i henhold til fremsendte forslag til miljøscreening for området Vridsløsemagle.

Efterfølgende tabel beskriver de forhold for hvilke vi mener at klassifikationen ubetinget bør ændres til ”Forhold der bør vurderes”.

Med Venlig Hilsen

På Vegne af Beboerne i matriklerne 2d,12g,12a,25,12d,12e,1o

Søren Nielsen
Snubbekorsvej 9
Vridsløsemagle
2630 Taastrup

Miljøparametre	Reference punkt for bemærkninger hvis flere punkter under emnet	Bemærkning
Indendørs støjpåvirkninger	Andet afsnit omhandlende sydlig del af graveområde	Matrikel 12b,12f,2d samt 12a er direkte grænsende til graveområdet og vil få betydelige støjgener fra udgravningen. Det bør på forhånd vurderes hvilke foranstaltninger der skal forventes indført for at begrænse støjgenerne til et acceptabelt niveau. Der er på nuværende tidspunkt ikke væsentlig støj i området, og udgravning vil derfor tilføre markante gener for beboerne i forhold til nuværende niveau. Beboere i matriklerne 12g,25,12d samt 1o har ned til 200 meters afstand til graveområdet og må forventes at blive påvirket i væsentlig grad også.
Sundhedstilstand		Det må forventes at råstofudvinding i området foregår i en længerevarende årrække, der bør indrages faktuelle data fra andre lignende graveområder til belysning af de sundhedsmæssige konsekvenser ved udledningen af mineralsk støv i en længere periode, herunder vurdering af fremherskende vindretning og forventet støvkoncentration relateret til beboeres placering
Friluftsliv / Rekreative interesser		Som udgangspunkt må det absolut allerede vurderes i miljøscreeningen hvilken påvirkninger der må forventes med hensyn til overholdelse af de nævnte relevante planer (Grønne kiler/ Fingerplan 2013/ref 9.) En udskydelse af vurdering af

		dette til efterbehandlingsplanen virker særdeles uovervejet.
Begrænsninger og gener overfor befolkningen.		Det må forventes at befolkningen i tilknytning til graveområdet i sin helhed bliver påvirket i væsentlig grad, der bør i miljøscreeningen tages detaljeret stilling til forventede gener og disses reduktion. Specielt med hensyn til ændrede trafikale forhold , hvor en stærkt øget lastbiltrafik må forventes. Dette vil tilføre stærkt øget belastning af vejnet samt støjgener. Afskæres Snubbekorsvej vil trafikken til og fra graveområdet koncentreres på den østlige eller sydlige del af denne vej med voldsom forøgelse af trafikstøjgener for de beboere som har matrikel ud til denne. Støvgener i dagtiden vil gøre tørring af vasketøj i fri luft stort set umulig. Igen er en udskydelse af emnets behandling til udstedelse af råstoftilladelser ikke hensigtsmæssig og i øvrigt alt for sent.
Naturbeskyttelse jf. §3 NBL		Naturbeskyttelses loven §3 referer til EF-habitatdirektivet som omhandler et bredt udsnit af arter der forekommer i det foreslåede graveområde, herunder både Padder,krybdyr, insekter samt pattedyr. Forekomsten af disse arter indenfor graveområdet bør undersøges i miljøscreeningen.
Dyreliv		Det er ikke i overensstemmelse med sandheden, at der ikke er Bilag IV arter indenfor det påtænkte graveområde, der er

		betydelige bestande af både padder, krybdyr samt pattedyr (herunder flere arter af Flagermus, Sortspætte, stor Vandsalamander, Markfirben, Snog samt flere Tudsearter) i området. Sikring af disse forekomsters habitat bør undersøges detaljeret i miljøscreeningen.
Sjældne, udryddelsestruede eller fredede dyr,planter eller naturtyper		Navnlig padder har behov for at kunne vandre hen over sæsonen, de fredede padder som befinder sig i vandhullerne indenfor graveområdet har et naturligt vandremønster som udbreder sig op til en kilometer fra deres basisopholdssted. Denne mulighed afskæres de totalt fra og vi gå til grunde ved forsøget på at vandre.
Landskabelig værdi		Det foreslåede graveområde har i høj grad landskabelig værdi. Berørte lodsejere har af Høje Taastrup kommune fået påbud om ikke at udføre tilplantning med netop denne begrundelse.
Risiko for forurening		Ud over opbevaring af olie og kemikalier i overensstemmelse med gældende regler, bør risikoen for spild af hydraulikolie tages med i betragtning. Tungt materiel som dozere og dumptrucks har hydraulikoile beholdning på flere hundrede liter. Springer en slange læk, kan køretøjet således udlede anseelige mængder olie over et stort område inden det bemærkes af operatøren. Specielt er risikoen for miljøet stor her, da der påtænkes gravning til og under grundvandsspejlet.

Overflade vand og herunder påvirkning af vandløb og vådområder.		I graveområdet ligger to vandhuller, vandstanden i disse er afhængig af tilløb fra omkringliggende marker. Bortgraves de omkringliggende arealer forsvinder også muligheden for tilførsel af frisk vand til vandhullerne, disse tørre ud og den følsomme biotop ødelægges for bestandigt. Dette kan ikke genoprettes selv i den bedste ”efterbehandling”.
Grundvandsforhold		Hele området har særlige drikkevandsinteresser, der er 5 private lodsejere som kan blive påvirket af ændrede grundvandsforhold, yderligere har Vandværket Snubbekors, tilhørende HTK boringer i betænkelig nærhed af graveområdet. Som landskabet er i dag, så filtreres alt nedfaldent regnvand over en lang årrække igennem de sand og grusaflejringer der ønskes udvundet på området. Graves disse væk, så vil regnvand ledes ufiltreret direkte ned i det vandførende lag, dette inklusive luftbåren forurening, udvaskning fra omkringliggende landbrugsjod etc. Foretages udgravning som planlagt til samme dybde som grundvandsspejlet og dybere, så vil der ligeledes være risiko for ændring i vandstanden i de omkringliggende offentlige samt private boringer. Placering af ansvaret , både økonomisk og miljømæssigt for disse mulige forringelse, bør på forhånd

		vurderes og fastlægges i miljøscreeningen.
Risiko for forurening af grundvandsressourcen		Som anført under risiko for forurening : Tungt materiel som dozere og dumptrucks har diesel og hydraulikolie beholdning på flere hundrede liter. Springer en slange læk, kan køretøjet således udlede anseelige mængder olie over et stort område inden det bemærkes af operatøren. Specielt er risikoen for miljøet stor her, da der påtænkes gravning til og under grundvandsspejlet. Oprensning vil være meget bekostelig og det er tvivlsomt om skaden kan oprettes.
Luftforurening (Støv og andre emmisioner)		At støvgener kun vil genere de nærmeste naboer er en underdrivelse af format, med den fremherskende vindretning vil støv fra udgravningen alene i den Østlige og Sydlige del af udgravningen påvirke matriklerne 2d,12g,12a,25, 12d,12e,1o i udpræget grad. Det er i høj grad kritisabelt at påstå at ”Påvirkningerne vurderes ikke at være væsentlige” , dette skal vurderes seriøst i miljøscreeningen.

Trafikafvikling / belastning		Som det ses af Figur 1. i det fremsendte materiale vedrørende påtænkt graveområde, så vil Snubbekorsvej samt Ole Rømersvej afskæres. Således vil beboere Øst for graveområdet afskæres fra tilkørsel til både Tåstrup og Vridsløsemagle, samt Sengeløse. Beboere I Vridsløsemagle samt Vest for graveområdet afskæres for tilkørsel til O4. Yderligere vil matriklerne 12a,25,12d,1o få en voldsom forøgelse af trafikken, her specielt tung trafik med transport af materialer fra udgravningen via korteste rute til motorvejsnettet. Ud over det kraftigt forøgede slid på de relativt små veje, så vil støjen fra disse transporter vil være til gene for beboerne en stor del af døgnet. Ved udgravning af den samlede råstof mængde på 3,5 Mm^3 i en periode over 10 år, så vil trafikbelastningen være på over 10 lastvogns læs i timen i dagtiden, året rundt.
Vandstandsændring, stigende grundvand		Udgravningen vil i høj grad påvirke vandstanden i de beskyttede vandhuller, som beskrevet under tidligere punkt : I graveområdet ligger to vandhuller, vandstanden i disse er afhængig af tilløb fra omkringliggende marker, bortgraves de omkringliggende arealer forsvinder også muligheden for tilførsel af frisk

		vand til vandhullerne, disse tørre ud og den følsomme biotop ødelægges for bestandigt. Dette kan ikke genoprettes selv i den bedste ”efterbehandling”.
Fortidsminder		Indenfor det forslåede område ligger Stanghøj på matrikel 12b, dette er en overpløjet gravhøj fra bronzealderen, gravhøjen og det omliggende område må formodes at indeholde fortidsminder af national interesse. Kroppedal museum vil kunne tilvejebringe oplysninger i detaljeret form vedrørende denne lokation, og bør inddrages i vurdering af området som helhed.
Arkitektonisk og landskabeligt udtryk.		Som landskabet ligger i dag, fremstår det med bløde konturer ned mod Vridsløsemagle. Disse konturer er skabt under istiden og har præget landskabet siden da. Udgravning af enhver art vil frembringe disharmoni i det naturlige landskab og være synligt på kilometers afstand fra de fleste sider. Yderligere vil en skarp kontrast af blottede lyse grusflader mod det omkringliggende landskab være decideret skæmmende for området.
Lys og /eller reflektioner		Det må forventes at arbejdet i udgravningen forekommer i såvel sommer som vintertid, derfor vil det være forventeligt at der anvendes kraftigt arbejdslys på både område og køretøjer i mørke perioder. Omkringboende vil får gener af dette lys samt reflektioner der med skiftende intensitet spredes i området.

Materielle goder		Det må absolut kræves, at de materielle goder som området forventes tilført, anskueliggøres detaljeret. Det er for os som beboere svært at se en værdiforøgelse af nogen art, tværtimod, så vil vurdering og handelspris på vores ejendomme blive stærkt forringet i forhold til nuværende niveau, uanset ”genopretning”. For visse ejendomme i området vil en gennemførelse af ”Råstofplan 2016 for Vridsløsemagle” være lig med en usælgelig ejendom og stavnsbinding.

Referencer :

EF-habitatdirektivet

*www.**dmu**.dk/Pub/FR**635**.pdf*

From: Johnni Eilertsen
Sent: 11 Jul 2016 20:55:26 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Vedr planlagt grusgrav ved vridsløsemagle
Importance: Normal

Hej

Jeg er blevet orienteret om, at der planlægges at anlægge en grusgrav ved vridsløsemagle.

Det vil jeg gerne have flere informationer omkring.

Jeg kan se at grusgraven er planlagt til at skære igennem både Ole Rømers Vej og Snubbekorsvej. Hvorledes er trafikken til Tåstrup planlagt at forløbe fremover. Jeg bor på Snubbekorsvej 11 og ligger på den "forkerte" side af grusgraven ifht at mine børn går i skole i Tåstrup.

Jeg har egen drikkevandsboring, hvis grundvandet falder eller helt forsvinder i forbindelse med etableringen, vil jeg gerne have en redegørelse for hvordan mulighederne er for at blive koblet på det offentlige vandledning, og hvem der tænkes at afholde udgifterne til dette. Eller hvis det ikke er muligt at komme på det offentlige, hvem der dækker udgifterne til at etablere en ny boring. Pt koster en ny boring ca 140.000.-

Jeg er også bekymret for støj, vibrationer og støv, da vinden oftest blæser fra vest. Jeg vil gerne bede om en redegørende analyse som afdækker de gener der forventes at komme som følge af en anlagt grusgrav.

Mht. færdselsforhold, må der forventes en del tung trafik, rent sikkerhedsmæssigt i fht til skolesøgende børn, er der planlagt fortov og cykelsti, langs den vej som lastbilerne forventes at køre ?

Offentlig transport til og fra Tåstrup, da vi stadig ligger i kommunen, må det forventes at der er mulighed for offentligtransport, uden at skulle igennem en anden kommune. Hvad er planerne for dette ?

Mvh

Johnni Eilertsen
Snubbekorsvej 11
2630 Tåstrup

Kommentar til planerne om planlægning af grusgrav ved Vridsløsemagle fra Claus Thykier:

Efter min mening virker dette grusgravsprojekt særdeles uigennemtænkt. Ikke mindst af følgende årsager:

1. Sognebeskrivelsen nævner adskillige forhistoriske anlæg, som ikke er undersøgt arkæologisk. Det vil f.eks. sige overpløjede gravhøje, som ikke er udgravede.

2. Snubbekorset står på en bronzealderhøj, som ikke er udgravet. Dette kors stammer fra middelalderen, skønt det flere gange er fornyet. En overligger fra et tidligere kors befinder sig på museet.

3. Den gamle landevej mellem København og Roskilde førte gennem det planlagte grusgravsareal. Vejens forløb er ikke undersøgt arkæologisk.

4. Den kongelige vildtbanesten fra 1600-årene er i min tid blevet genopsat på sin rette plads efter at have været fjernet og anbragt i en privat have.
Dens oprindelige placering kan ses på Det Kgl. Videnskabernes Selskabs kort fra slutningen af 1700-årene. Dette kort, som er tegnet af Thomas Bugge, befinder sig på museet. Genopsætningen skete i samarbejde med arkæologen Jens Jønsson.

5. Den optiske telegraf fra 1800-årene var opstillet på området. Ved hjælp af den kunne man meddele sig over store afstande på kort tid. F.eks. sende en advarsel om fjendtlig ankomst. Dens placering er ikke undersøgt arkæologisk.

6. Sidst, men ikke mindst: En grusgrav klods op ad den gamle Vridsløsemagle landsby, hvor Ole Rømers familie, Bartholinerne, havde sit landsted Pilenborg, virker lidet gennemtænkt.
Pilenborg er ikke undersøgt arkæologisk.

7. Den række huse, som vil blive direkte berørt af det planlagte projekt, vil falde betragteligt i værdi!

8, Ole Rømers elev og efterfølger, Peder Horrebow, skrev følgende (gengivet efter hukommelsen):
In loco claudente, in aggere vallum, palus erat, cruce insignitus.
(oversat:) På et lavereliggende sted, på et markdige, var der en pæl, forsynet med et kors.
Dette kræver en forklaring: Astronomen Ole Rømer byggede i 1704 sit private observatorium OBSERVATORIUM TUSCULANUM. Resterne efter observatoiet blev genfundet i 1978.
Hovedinstrumentet var verdens første meridiankreds. Et meget vigtigt instrument til positionsmåling af stjernerne. Man observerede stjernehimlen mod syd. Når man kalibrerede teleskopet, sigtede man mod den ovennævnte pæls kors (der er altså ikke tale om Snubbekorset). Markdiget er indenfor den påtænkte grusgravs placering. Pælens placering er endnu ikke fundet eller undersøgt. Det er af største betydning, både astronomisk og historisk,
at man kan eftervise sydretningen af meridiankredsens sigte. Og det kan man af gode grunde ikke, såfremt markdiget bliver afløst af et hul i jorden!!

Med venlig hilsen

Claus Thykier
pensioneret leder af Ole Rømer Museet

Bil Samlede høringssvar

Nymølle

Allerød Kommune

From: Kim Søderlund on behalf of NST - Østsjælland postkasse
Sent: 28 Jul 2016 07:09:54 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Partshøring af forslag til nyt graveområde ved Uggeløse
[Ref.nr.=3c0e622709e04a2ab3affd4d0d061464]

NST-711-00049

Naturstyrelsen har som ejer af matrikel 5c og 8c Bastrup By, Uggeløse og 26b Uggeløse By, Uggeløse ingen indvendinger mod, at "Graveområde E12, Nymølle" tages ud af regionens råstofsplan.

Med venlig hilsen

Kim Søderlund
Skovrider I Østsjælland
+ 45 72 54 33 15 I ksl@nst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen I Østsjælland I Fægyden 1 I 3500 Værløse I Tlf. +45 72 54 30 00 I nst@nst.dk I www.nst.dk

NATURSTYRELSEN BLIVER DELT I TO
Fra 1. juli 2016 bliver Naturstyrelsen delt i to. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA), som er overordnet statslig myndighed på vand- og naturområdet, og Naturstyrelsen (NST), som skal forvalte Miljø- og Fødevareministeriets skov- og naturarealer og gennemføre projekter til gavn for biodiversitet og friluftsliv.
Læs mere om delingen på www.nst.dk/opdeling

Horten
Advokat Finn Schwarz
Philip Heymans Allé 7
2900 Hellerup
Tlf. +45 3334 4000
Fax +45 3334 4001

J.nr. 426863

HØRINGSSVAR - UDKAST TIL RÅSTOFPLAN 2016

HORTEN

Med henvisning til Region Hovedstadens brev af 17. maj 2016 skal jeg som bobestyrer i boet efter Michael Henriksen fremkomme med høringssvar i anledning af regionens varslede beslutning om at foreslå graveområde E12 Nymølle udtaget af råstofplanen.

Boets økonomiske interesse i graveområdet:

Det er min opgave som bobestyrer at varetage og sikre boets økonomiske værdier og rettigheder bedst muligt.

Boet har udbudt den relevante ejendom til salg, og muligheden for at indvinde råstoffer på ejendommen må i den forbindelse anses som en egenskab, der øger efterspørgslen og dermed ejendommens værdi. Jeg henviser her til, at den nuværende mulighed for indvinding betyder, at ejendommen har interesse for en bredere køberskare, ligesom den potentielle indtjeningsmulighed i sig selv øger ejendommens værdi.

Det er endvidere min opfattelse, at graveområdets lokalitet er hensigtsmæssig i forhold til de øvrige forekomster i området. Det er her af afgørende betydning, at der allerede er etableret gode adgangsveje og øvrig infrastruktur, som gør det nemt at transportere til og fra ejendommen, ligesom der er etableret fornødne og relevante faciliteter i området. Disse forhold gør ejendommen særlig attraktiv for indvindingsvirksomheder.

Det forhold, at graveområdet ikke er udnyttet tidligere, er ikke ensbetydende med, at det ikke har erhvervsmæssig interesse. Forholdet er efter mine oplysninger derimod udtryk for en række praktiske omstændigheder, som betød, at det ikke blev relevant for Farum Sten og Grus at udnytte indvindingsmuligheden, herunder fordi selskabet ophørte sin indvindingsvirksomhed i området i 2007.

Boet efter Michael Henriksen har derfor af de ovennævnte grunde en selvstændig økonomisk interesse i at bevare arealets status som graveområde.

Begrundelsen for at udtage graveområdet:

Det er min opfattelse, at der ikke i det foreliggende udkast til råstofplan er anført hensyn, som kan begrunde, at graveområde E12 Nymølle udtages af råstofplanen.

I planen anføres bl.a. at *"Graveområdet foreslås udtaget fordi det har været udlagt i mange år uden at ressourcen er blevet indvundet, hvilket antyder at området har begrænset erhvervsmæssig interesse".*

Det er min opfattelse, at regionens beslutning om at udtage graveområdet skal ske på baggrund af en konkret afvejning af de hensyn, som fremgår af råstoflovens § 3.

I det konkrete tilfælde, er forekomsten placeret i et område, hvor råstofindvinding ikke nødvendigvis vil medføre særlige gener i forhold til de beskyttelsesværdige interesser i området, der følger af råstofloven, herunder natur- og miljøbeskyttelsesinteresser, landskabelige værdier mv. Det bemærkes i den forbindelse, at miljømæssige forhold er foranderlige og kan vokse ind og ud af beskyttelsen, ligesom det vil afhænge af det konkrete indvindingsprojekt, hvilke påvirkninger dette vil give anledning til.

HORTEN

Det vil derfor være rigtigst, hvis graveområdet opretholdes og vurderingen af eventuelle påvirkninger som følge af råstofindvinding i stedet udskydes og foretages i forbindelse med en egentlig og konkret ansøgning om råstofindvinding. Herved kan der tages en mere præcis og retvisende hensynsafvejning.

Under alle omstændigheder foreligger der efter min opfattelse – og efter en konkret afvejning af de hensyn, der fremgår af råstoflovens § 3 – ikke sådanne oplysninger eller forhold, der kan begrunde, at graveområde E12 Nymølle udtages i forbindelse med Råstofplan 2016.

***

Hvis der er spørgsmål eller bemærkninger til det ovenfor anførte, står jeg naturligvis til rådighed.

Horten, 9. juni 2016

Finn Schwarz

Samlede høringssvar
Fredensborg Kommune

From: Esben Aarsleff
Sent: 5 Aug 2016 10:04:22 +0000
To: Nikolaj Dam
Subject: SV: Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Hej Nikolaj,

Vedr. Holtegaard, så er det interessant at der er fundet en overpløjet gravhøj på arealet. Selvom den ikke kan ses i dag, vil der sikkert være noget bevaret under mulden. Desuden vil der ofte være spor efter handlinger som knytter sig til gravhøjen i form af gravlæggelser, ofringer, kultanlæg eller andet.

For resten af området gælder det, at der ligeledes kan være spor efter bopladser og/eller gravpladser fra store dele af oldtiden. Det kuperede terræn har tiltrukket især bønderne op gennem hele forhistorien, og sporene efter deres bopladser vil stadig ligge under mulden.

Alle disse forskellige typer af spor vil være at anse for skjulte fortidsminder i henhold til Museumslovens Kap 8, §27. For at undgå problemstillinger og forsinkelser i forhold til fremkomst af skjulte fortidsminder ved indvindingen, anbefaler museet, at der gennemføres en arkæologisk forundersøgelse af arealet, i god tid forud for indvindingen. Denne skal klarlægge hvorvidt der er spor efter tidligere tider på arealet, samt afgrænse disse med henblik på bevaring eller nødudgravning.

Med venlig hilsen

Esben Aarsleff
Afdelingsleder Arkæologi

MUSEUM NORDSJÆLLAND

MUSEUM NORDSJÆLLAND – HILLERØD
Frederiksgade 11, DK 3400 Hillerød
mobil: 6181 5820
www.museumns.dk

Samlede Høringssvar

Ryegaard

Frederikssund Kommune

From: Morten Stenak
Sent: 11 Aug 2016 12:03:59 +0000
To: Nikolaj Dam
Cc: Marie Walther
Subject: SV: 16/05619 Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Til Nikolaj Dam

Tak for forlængelse af fristen for høring af de 9 graveområder.

Styrelsens bemærkninger tager udgangspunkt i miljøscreeningernes kulturarvsscreening og den gældende administrationspraksis.

Slots- og Kulturstyrelsen har følgende bemærkninger:

Slots- og Kulturstyrelsen er som udgangspunkt forundret over, at nye graveområder sendes i høring, selvom miljøscreeningerne i flere tilfælde viser betydelige konflikter med kulturarvsværdierne.

Intet at bemærke
Holtegård
Uggeløse
Fuglebjergvej

Graveområdet bør tilpasses
Lynderup: De nye graveområder omgives af beskyttede diger, der ligger i gravegrænsen. Graveområderne bør tilpasses så digerne bevares.

Graveområdet bør indskrænkes betydeligt
Vindekilde: Graveområdet ligger i værdifuldt kulturmiljø mod nord, der også indeholder digerne D00.007.847 og D00.009.907 (i alt 250 m). Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den sydlige del.
Ryegård: Graveområdet indeholder to fredede fortidsminder, hvor der ikke kan graves indenfor 100 meter. Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del med passende hensyn til dige D00.005.535, der ligger i den nordlige grænse af graveområdet.
Vridsløsemagle: Graveområdet omfatter kulturarvsareal med romertidsgrave og overskrider 100 meter beskyttelseslinjen til Snubbekorshøj og Ole Rømers Høj. Desuden berøres dige D00.040.561 (ca. 400 m) og del af dige D00.040.560 (ca. 500 m). Graveområdet bør indskrænkes betydeligt og kun omfatte den nordlige del.

Gravområdet bør udtages
Ledøje Nord: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet omkring Ledøje landsby bør bevares in situ.
Ledøje Vest: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet i den nordlige del bør bevares in situ.

Såfremt det ønskes vil styrelsen gerne bistå i forbindelse med ny afgrænsning og tilpasning af graveområderne.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at vende tilbage.

Venlig hilsen

Morten Stenak

Morten Stenak
Chefkonsulent, Ph.D.
Fortidsminder
Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200
M +45 3374 5121
mst@slks.dk | slks.dk

FREDERIKSSUND KOMMUNE

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Dato
11. august 2016

Sagsnr.
01.09.10-K04-1-16

TEKNIK, MILJØ OG ERHVERV

Torvet 2
3600 Frederikssund

Telefon 47 35 10 00
Telefax 47 35 10 99

epost@frederikssund.dk
www.frederikssund.dk

CVR-nr.: 29 18 91 29

Bank 4319-3430270303

Åbningstider:
Mandag 09.00 - 15.00
Tirsdag lukket
Onsdag 09.00 - 15.00
Torsdag 10.00 - 18.00
Fredag 09.00 - 14.00

Høring vedr. miljøscreening af råstofgraveområder
Frederikssund Kommune har modtaget miljøscreeninger vedr. forslag til udvidelse af det eksisterende graveområde ved Lyngerup og forslag til nye graveområder ved Ryegård og Uggeløse i høring. Da høringen foregår i sommerferien har det ikke været muligt at færdigbehandle sagen. Nedenstående bemærkninger fremsendes derfor med forbehold for endelig politisk godkendelse.

Generelle bemærkninger

Udlæg til råstofgrave områder bør reduceres

Ved råstofplanlægningen i 2012 krævede staten at regionernes råstofplanlægning for sand og grus skulle dække det lokale forbrug i minimum 12 år. Byggeaktiviteten og dermed råstofforbruget er meget stort i Region Hovedstaden og det statslige krav førte dermed også til meget omfattende og meget problematiske råstofudlæg i hovedstadsområdet. Generelt er det ikke let at se meningen i statens krav om, at der i de tættest bebyggede områder, hvor beboelserne ligger tættest og hvor natur og landskab er under hårdest pres, skal udlægges flest arealer til råstofindvinding. Råstofplanlægningen burde i stedet sikre at områder til råstofindvinding udlægges, hvor konflikterne med borgere, natur og landskab er mindst mulige.

Af udmeldingen af statslige interesser forud for råstofplan 2016 fremgår ikke noget krav om at planlægningen for sand og grus skal dække det lokale forbrug i minimum 12 år. Frederikssund Kommune opfordrer derfor Region Hovedstaden til ikke at tage nye udlæg af råstofgraveområder ind i planlægningen, men tværtimod reducere de meget voldsomme udlæg i råstofplan 2012, således at der i mere rimeligt omfang tages hensyn til beboere, natur og landskabsværdier i den kommende råstofplan.

Utilstrækkelig lovgivning forstærker interessekonflikterne

Problemerne med råstofgravning i tæt beboede områder forstærkes af, at lovgivningen ikke rummer tilstrækkelige instrumenter til at regulere interessekonflikterne. I tæt beboede områder skal det kunne sikres at råstofgrave afsluttes og trafikbelastningerne ved eksisterende grave ikke forlænges og øges, fordi råstofgravningen trækkes ud eller graven an-

vendes til sortering eller oparbejdning af genbrugsmaterialer. Det bør desuden overvejes, om borgerne i tætbebyggede områder i højere grad kunne få gavn af færdigudgravede råstofgrave til gengæld for de natur- og landskabsværdier som uvægerligt går tabt under råstofgravningen, således at råstofgravning ikke er et rent tab af kvalitet.

Udlæg til interesseområder i Frederikssund Kommune bør udgå

Frederikssund Kommune vil desuden foreslå at to interesseområder for råstoffer, som blev udlagt indenfor Frederikssund Kommune i Råstofplan 2012 – St. Rørbæk og Uggeløse – begge udgår.

St. Rørbæk

Arealet ved St. Rørbæk ligger til den ene side umiddelbart op ad byudlægget til Vinge og til den anden side umiddelbart op ad fredede arealer, som yderligere forventes udpeget til grøn kile i den kommende fingerplanlægning. Endelig ligger arealet tæt på Lille Rørbæk landsby, som er en kulturhistorisk interessant landsby, som er omfattet af en bevarende lokalplan. Interesseområdet er således i strid med meget væsentlige byudviklings-, natur- kultur- og landskabsinteresser. Derudover er interesseområdet i konflikt med væsentlige vandforsyningsinteresser, idet der ligger flere drikkevandsboringer i området. Interesseområdet bør derfor udgå af råstofplanlægningen.

Uggeløse

Regionen har fremsendt miljøscreening vedr. Uggeløse og dette areal kommenteres derfor konkret i de specifikke bemærkninger til miljøscreeningerne nedenfor, hvortil der henvises.

Specifikke bemærkninger til de fremsendte miljøscreeninger

Uggeløse

Området er i Råstofplan 2012 udpeget som interesseområde for sand og grus. Regionen har undersøgt området og konstaterer i miljøscreeningen, at der ikke findes "sand og grus i området i et omfang der kan udgøre en forekomst." Området er udlagt som beskyttet landskabsområde og nationalt geologisk interesseområde. Området bør derfor udgå af råstofplanlægningen.

Af miljøscreeningen fremgår at det nu overvejes at udpege arealet til indvinding af ler. Det fremgår imidlertid af råstofplan 2012, at der ikke generelt er behov for yderligere gravemuligheder for ler i hovedstadsområdet (restresursen er på 3,2 mio. m3 og den årlige indvinding ligger i gennemsnit på ca. 30.000 m3. Resursen rækker således langt ud over 12 år). Uanset om lertypen i området evt. måtte være interessant (hvilket det fremgår at der ikke er vidensgrundlag for) kan dette ikke opveje de væsentlige landskabelige og geologiske interesser i området. Regionen skriver i miljøscreeningen, at "Det foreslåede graveområde udgør en lille del af det samlede geologiske interesseområde samt geologisk værdifulde område. Da forekomsten af ler der indvindes er beliggende lige under overfladen (ned til 3-4m u.t.) vurderes det, at påvirkningen ved at indvinde ler ikke er væsentlig." Argumentationen vedr. udpegningen af området som bevaringsværdigt landskab er tilsvarende. På den baggrund vurderer regionen, at der ikke skal foretages miljøvurdering af de geologiske og landskabsmæssige effekter af råstofgravning. Frederikssund

Kommune vurderer, at de geologiske og landskabsmæssige værdier påvirkes væsentligt i graveperioden og finder at disse helt klart bør miljøvurderes. I den forbindelse skal bemærkes,

- at det foreslåede råstofgraveområde ligger der, hvor der i dag er visuel sammenhæng i landskabet. Den visuelle sammenhæng vil dermed gå tabt og det beskyttede landskab og det geologiske interesseområde vil ikke opleves som sammenhængende.
- at det ikke kan lægges til grund, at råstofgravningen finder sted i en kort årrække, hvorefter landskabet retableres. Råstofgrave er i realiteten tæt på permanente. De lokale råstofgrave i Kyndby, Lyngerup og Ryegård har f.eks. alle været åbne i 30-40 år og vil formentlig stå som åbne huller i landskabet og give anledning til trafikbelastninger, støj- og støvgener længe endnu. Selvom råstofudvindingen i Ryegård blev stoppet i 2002 er nabogenerne, trafikbelastningerne og de negative effekter på landskabet fortsat gældende, så i relation til miljøpåvirkninger er en lukning ikke ensbetydende med at generne ophører. Generne og ulemperne ved råstofgravning bør i lyset heraf realistisk vurderes som varige og ikke midlertidige.

Graveområdet overskærer en økologisk forbindelse og rummer udyrkede arealer som kan være levested for dyr fra de nærliggende beskyttede naturområder (eng og mose), hvilket også må give krav om miljøvurdering.

Ryegård

I miljøscreeningen nævnes det, at regionen ikke har kunnet se, at der er et højspændingstrace, som krydser arealet. Det fremgår af Energinet.dk's Kabelhandlingsplan 2013 (s. 30), at der er planlagt en 132kV kabelforbindelse mellem Borup og Frederikssund. Fingerplan 2013 indeholder en reservation til tracéet. Frederikssund Kommune forudsætter på det grundlag, at tracéet bliver friholdt i råstofplanlægningen. Såfremt tracéet påtænkes revideret i en dialog med Erhvervsstyrelsen og Energinet.dk ønsker Frederikssund Kommune at blive inddraget.

I miljøscreeningen skriver regionen om trafik: "På baggrund af det foreslåede areals størrelse vurderes det, at forslaget om graveområde ikke vil indvirke væsentligt på trafikafviklingen eller trafikbelastningen." Råstofgravningen langs Hørupvej giver allerede i dag store trafikmæssige belastninger for gående, cyklende og bilister. Frederikssund Kommune kan ikke tilslutte sig, at udlæg af endnu et råstofgraveområde ikke vil give væsentlige påvirkninger. Det samme gælder for trafikstøj.

Det foreslåede råstofgraveområde er desuden i konflikt med væsentlige landskabsinteresser (sårbart område med visuelle værdier), kulturhistoriske interesser, fortidsminder (både fredede og ikke-fredede), udlæg til rekreativ sti og kommuneplanens grønne struktur. Desuden vil råstofgravning forringe området visuelt.

Endelig skal det bemærkes, at dyreliv omkring den §3-beskyttede natur i (mose) og omkring (overdrev, eng, sø) området kan være beskyttet af habitatdirektivet. Det gælder også dyreliv i diger.

Det er Frederikssund Kommunes opfattelse, at der er så mange negative konsekvenser ved det foreslåede råstofgraveområde, at det bør opgives. Såfremt arealet indarbejdes i råstofplan 2016 kan det medføre, at Frederikssund Kommunes ønske om en rekreativ og naturmæssig forbindelse langs Græse Å, som indgår i hovedstrukturen i Kommuneplan 2013, bliver urealistisk og må opgives, hvilket vil tegne en helt anderledes fremtid for området end kommunen ønsker. Virkningerne af råstofgravning på dette sted er således vidtrækkende.

Frederikssund Kommune finder jf. ovenstående ikke, at en miljøvurdering kan indskrænkes til at omfatte landskab, kulturhistorie og fortidsminder, som foreslået i det fremsendte materiale.

Lyngerup
Den vestlige udvidelse af graveområdet strider mod Vejdirektoratets reservation til Ny Landerslevvej. Dette område kan således ikke udlægges til råstofgravning. Frederikssund Kommune forventer i sin kommuneplanlægning at tage stilling til, hvorvidt kommunen bør videreføre reservationen, som en kommunal reservation, så der sikres mulighed for evt. etablering af denne vejstrækning efter fjordforbindelsens åbning i 2019. Frederikssund Kommune forventer at blive inddraget før regionen evt. arbejder videre med den vestlige udvidelse.

Desuden vil den vestlige udvidelse ligge meget tæt på boliger i Lille Lyngerup, hvilket må forventes at føre til gener for beboelsen.

Venlig hilsen

Tina Tving Stauning
Formand for Teknisk Udvalg

Claus Steen Madsen
Direktør for Teknik, Miljø og Erhverv

Frederikssund afdeling
Afdelings-e-mail: frederikssund@dn.dk og
Afdelings -hjemmeside: www.dn.dk/frederikssund

Danmarks Naturfredningsforening

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

raastoffer@regionh.dk

10, august 2016

Vedr. Miljøscreening af graveområde ved Ryegård 2016

Hermed fremsendes DN-Frederikssunds høringssvar.

Da graveområdet er i et område, der er udpeget som kulturhistorisk værdifuldt og derudover et værdifuldt landskab, mener vi, det vil være til stor skade at grave i området. Derudover er der to fortidsminder, hvis beskyttelseslinier overskrides. Det virker som om, at en stor del af det sydlige område, som ønskes vurderet, ikke kan udnyttes uden stor risiko for beskadigelse af fortidsminderne. De sten og jorddiger, der løber langs graveområdets afgrænsning og gennem graveområdet, vil også være udsatte for beskadigelse.

De to fortidsminder har hver to dobbelte kamre med rimeligt intakte bæresten: Nr. 29274 er jættestuer og gang ind dog uden dæksten. Nr. 29273 er stendysser. Begge høje er stærkt overgroede og der er tidligere pløjet ind til fortidsmindets fod.

Hvis der gives tilladelse til at grave omkring fortidsminderne, vil det medføre markante ændringer i det visuelle indtryk af det værdifulde kulturhistoriske landskab, som inden for det udpegede område desuden indeholder 5 sløjfede gravhøje, hvilket indikerer, at der er grund til at formode, at der er rester fra vore forfædre i de øvre jordlag.

Arealet som er omfattet af screeningen, er en del af et stort sammenhængende kulturlandskab, som vurderes til at være meget værdifuldt, hvorfor det skønnes, at råstofgravning i det ønskede omfang vil have en væsentlig negativ indvirkning på dette kulturhistoriske miljø.

På afdelingens vegne
Med venlig hilsen
Bent Christiansen
Bestyrelsesmedlem

From: Thorsten Søbirk
Sent: 3 Aug 2016 21:16:02 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Christina Hildebrandt;Christina Lemonius;Bech-Thomsen, Asger Flygare Flygare DK - BIO
Subject: Høringssvar vedr. Råstofplan 2016, graveområde Ryegård

Kvittér venligst for modtagelsen af dette høringssvar.

Det vækker undren at Regionen foreslår at medtage graveområdet ved Ryegård i Frederikssund i Råstofplan 2016, idet graveområdet af gode grunde ikke blev medtaget i Råstofplan 2012. Ganske vist er det nyligt foreslåede graveområde noget større end det tidligere, men alle de tidligere fremsatte argumenter imod dette graveområde gælder stadig:

- Frederikssund Kommune har vurderet de kulturhistoriske og arkæologiske forhold højere end råstofressourcen og arealet skal ses i sammenhæng med Skovbakken, som er dækket af kulturspor.
- Området giver fødeunderlag for bl.a. ynglende musvåger, pindsvin, og grævlinger.
- Da det foreslåede graveområde gennemløbes af en å, må det forventes at der skal bortpumpes vand.
- Graveområdet forventes at give støv- og støjgener til de nærtliggende beboelser.
- Det vil medføre øgede trafikgener i Græse.
- Området er udpeget som natur og kulturhistorisk område.
- På det foreslåede graveområde ligger 2 fredede fortidsminder og 8 ikke fredede fortidsminder, som alle er omfattet af 100m beskyttelseslinje. Det areal der kan graves er således langt mindre end det umiddelbart fremgår af planen.

Med venlig hilsen

Christina Lemonius og Asger Flygare Bech-Thomsen
Græsedalen 1
3600 Frederikssund

Christina Hildebrandt Lillelund Jørgensen og Thorsten Nordholm Søbirk
Græsedalen 2
3600 Frederikssund

From: Søren Gludsted
Sent: 23 Jul 2016 13:33:38 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Råstofplan 2016 - Graveområde Ryegård

Hej Nikolaj Thyssen Dam

Tak for en behagelig telefonsamtale torsdag den 21 juli.

Som ejer af matr. 15b, 15k og 20a Græse by, Græse og dermed høringsberettiget i forbindelse med Miljøscreeningen af graveområde Ryegård har jeg følgende bemærkninger.

Om det foreslåede graveområde:

Jeg anmoder hermed om at graveområdet udvides til også at omfatte arealerne matr. 15b, areal 123316 m^2 og 15k, areal 20568 m^2 Græse by, Græse, i alt en udvidelse på 14,3884 ha.

Området har tidligere været en del af råstofplanerne, men min ansøgning om indvinding af 28 maj 2005, som også omfattede matr. 15i tilhørende Lis Gludsted blev afslået af Frederiksborg amt.

Arealerne for 15b og 15k blev ved ansøgningen vurderet til at indeholde sten, grus og sand i lag på mere end 20 m, og den samlede mængde råstoffer, der kunne indvindes, blev skønnet til at være mellem 1,5 og 2 mill m^3 .

Screeningens resultat.

Miljøscreeningens vurdering af miljøparametre herunder beskrivelsen af landskabelig værdi, vil ikke ændre sig ved den forslåede udvidelse af graveområdet, hvorfor rapportens konklusioner vil kunne fastholdes. De parametre/elementer der har indflydelse ved en udvidelse af graveområdet, er i stor udstrækning allerede vist i det udarbejdede materiale.

Miljøscreeningens Bilag 1.
Bemærkninger til Parametre.

Trafik
Den trafik, der genereres af råstofudvinding ved en udvidelse af graveområdet, vil ikke påvirke den eksisterende lastbiltrafik på Hørupvej. Lastbiltrafikken påtænkes afviklet på ny grusgravsvej fra graveområdet til Græse møllevej, hvorfra der er direkte adgang til Frederikssundsvej (vej 211). Frederikssundsvej blev ved vejens anlæg bygget med heller, højre og venstresvingsbaner i tilslutningen ved Græse mølle, og lastbilernes til og frakørsel vil kunne ske direkte til hovedlandevejsnettet og vil derfor ikke påvirke trafikken i lokalområdet.
I øvrigt vil det i samarbejde med vejmyndigheden kunne overvejes, at ændre trafikken fra de fire husstande på Græse mølle fra nuværende udkørsel til vej 211, til ny udkørsel til vej 211 "Ved kilden" og således helt adskille lastbilerne fra dagligtrafikken.

En overvejelse for Regionen kunne være at lade transporten af materialer fra det øvrige udvindingsområde foregå af den omtalte grusgravsvej.i

Kulturarv

Der er mig bekendt ikke kulturhistoriske værdier, arealerne er ikke fredet, beskyttede diger er vist i Regionens materiale.

Ressourcer og affald
Arealforbrug, matr. 15b gennemskæres af 10kV højspændingsledning.

Venlig hilsen
Søren Gludsted
Græse mølle 2 3600 Frederikssund
47 310994 mob.40107297

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

ADVOKATFIRMA LEIF ERLANDSEN

Mail: raastoffer@region.dk

Frederikssund, 10. juli 2016

I fortsættelse af regionens skrivelse af 6. juli 2016 vedr. partshøring om udlægning af nyt råstof-graveområde Ryegård, skal jeg herved som advokat for ejeren af Ryegård, Jan Jacobsen meddele, at Jan Jacobsen kan acceptere forslaget og håber på at det bliver vedtaget.

Af den lokale dagspresse fremgår det at formanden for Teknisk Udvalg i Frederikssund Kommune ikke er begejstret for planen, idet man frygter at planen kan ødelægge værdifuld natur i kommunen. Dette er ikke Jan Jacobsens opfattelse og der henvises derfor til følgende faktiske forhold

1. Det udlagte graveområde er beliggende 700-800 meter fra nærmeste bolig, Dvs. ingen kan blive generet af støj eller støv fra udgravnings arbejdet. Graveområdet kan i øvrigt ikke ses fra offentlig vej.

2. "Danshøj" er beliggende udenfor graveområdet jf. figur 4 i Miljøscreeningen.

3. De to gravhøje beliggende indenfor graveområdet bliver ikke berørt af udgravningen, idet dette reguleres igennem gravetilladelsen.

4. Graveområdet er beliggende i udkanten af det område der i figur 5 er betegnet som værdifuldt kulturmiljø. Dertil kommer, at der indenfor dette område har været gravet grus i flere år på en naboejendom.

5. Afslutningsvis finder jeg, at det er nødvendigt at der udlægges nye graveområder, der kan forsyne Frederikssundområdet med grus, idet der bliver behov for grus i forbindelse med opførelse af den nye bro over Roskilde fjord og opførelse af nye boliger i Vinge.

Med venlig hilsen
Advokat Leif Erlandsen

From: kurt barfred
Sent: 7 Sep 2016 09:07:59 +0000
To: CRU-FP-raastoffer;ttvin@frederikssund.dk
Subject: Vs: Grusgrav/ Ryegård

Journal nr. 16028148

Vi er en af de berørte beboere tæt på Ryegård´s planer om råstofudvinding.

Vi har valgt at videresende korrespondencen mellem Frederikssund Kommune og undertegnede, da den udtrykker stort set samme argumenter for ikke at gennemføre en sådan råstofindvinding.

Vor ejendom Hørupvej 4 ligger i en afstand af kun 282 meter (ikke som skrevet ca. 500 m) direkte vest (den mest udbredte vindretning), hvor støj og støv vil påvirke miljøet omkring vor bolig. Samtidig har vi i forvejen tung trafik til og fra grusgrav på samme vej Græsevejen, som er en fortsættelse af Hørupvej mod Slangerup blot 700 meter fra vor bolig.

Endvidere mener vi, at man bør tømme denne grusgrav før man påtænker at etablere en ny i samme område.

Vi har endnu ikke modtaget kopi af afslag til tidligere ejer Elin Andersen vedr. udvinding af råstoffer på bakke beliggende på vor ejendom, men de samme begrundelser om bevarelse af naturområdet må også gælde graveområdet på Ryegård.

Vi håber Regionen vil tage vore bemærkninger med i overvejelserne, da en evt. godkendelse vil ødelægge vor boligs miljømæssige omgivelser.

Med venlig hilsen

Jytte og Kurt Otto Barfred e-mail: kurt.barfred@hotmail.com telf. 60819726

Kopi af mail sendt til Frederikssund Kommune v. Tina Tving Stauning

Sendt fra Outlook

Fra: kurt barfred
Sendt: 24. august 2016 09:32
Til: ttvin@frederikssund.dk
Emne: Sv: Grusgrav/ Ryegård

Kære Tina Tving Stauning

Det ser ud som om min mail og dit indlæg i Lokalavisen 23. august har krydset hinanden.

Begge giver udtryk for det samme. Jeg vil dog gerne have kopi af det afslag Elin Andersen fik for ca. 3 1/2 år siden, da jeg vil bruge denne sammen med min henvendelse til Region Hovedstaden ud fra samme argumenter.

Specielt den tunge trafik, hvor Hørupvej og Græsevej i forvejen er belastet med gennemgående trafik (ofte med stor hastighed), da man bruger disse som omkørsel/gennemkørsel for at undgå trafikken på hovedvejen mellem Slangerup og Frederikssund til Broen og videre mod Skibby og Jægerspris, nordlige Frederiksund og fra/mod Frederiksværk, der ofte giver kødannelse.

En trafikmåling vil kunne bekræfte dette - ved ikke om en sådan også kan måle hvor tung trafikken er, og en hastighedmåling vil kunne bekræfte den alt for høje hastighed, der køres med.

Med venlig hilsen

Kurt Otto Barfred

Sendt fra Outlook

Fra: kurt barfred
Sendt: 21. august 2016 14:27:40
Til: ttvin@frederikssund.dk
Emne: Grusgrav/ Ryegård

Kære Tina Tving Stauning

Jeg har læst din artikel i Lokalavisen, og jeg er en af de berørte beboere, Hørupvej 4 Græse, som har modtaget partshøring fra Region Hovedstaden.

Lige som dig, vil jeg være imod den, der vedrøre Ryegård, der ligger i en afstand af kun 500 m. fra vor matrikel.

Jeg sender kopi af Elin Andersen´s (tidligere ejer af Hørupvej 4) mail til mig, Elin Andersen, der ud fra evt. bedre salgsmuligheder af ejendommen fik afslag fra Frederikssund Kommune. Jeg husker, jeg har set Kommunens brev til Elin Andersen for ca. 3 1/2 år siden, men har desværre, som hun, ikke kopi, og håber du kan fremskaffe en sådan fra Kommunens arkiv.

Dette, da de sammen argumenter for afslag, også må gælde for matrikel tilhørende Ryegård.

Som det vil fremgå, er vi glade for at denne udgravning aldrig blev til noget, og det falder vist i tråd med det grønne område som Frederiksund Kommune med sti fra Slangerup, Kommunen påtænker.

Jeg har andre "gode" argumenter for at denne udgravning ikke skal finde sted, bl.a. den tunge trafik, støj- og støvgener og den genetablerede flotte natur efter tidligere grusgrav op til vor matrikel - nu sø med megen fugleliv og grønt område.

I øvrigt mener jeg, man bør tømme grusgraven beliggende på Græsevejen (forlængelsen af Hørupvej) mod Slangerup før man påtænker udgravning i samme område. Især, da det i forvejen giver tung transport til og fra denne.

Jeg er gerne til disposition med yderligere bemærkninger - også gerne et møde med dig på vor bopæl for besigtigelse af omgivelserne.

Med venlig hilsen

Kurt Otto Barfred

Sendt fra Outlook

Samlede Høringssvar

Frederikssund Kommune

From: Kim Søderlund on behalf of NST - Østsjælland postkasse
Sent: 3 Aug 2016 06:28:20 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Svar vedr. høring af forslag til nyt graveområde vest for Uggeløse Skov

NST-711-00049

Hej Nikolaj

Jeg har set forslaget til nyt graveområde vest for Uggeløse Skov. Naturstyrelsen er kun nabo til området og har ikke arealer indenfor området.

Naturstyrelsen går som nabogrundejer ud fra, at regionen sikrer, at de naturmæssige, rekreative og landskabelige hensyn inddrages i sagen og dermed også, at Uggeløse Skov ikke påvirkes (unødigt) negativt af en eventuel udpegning.

Med venlig hilsen

Kim Søderlund
Skovrider I Østsjælland
+ 45 72 54 33 15 I ksl@nst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen I Østsjælland I Fægyden 1 I 3500 Værløse I Tlf. +45 72 54 30 00 I nst@nst.dk I www.nst.dk

NATURSTYRELSEN BLIVER DELT I TO
Fra 1. juli 2016 bliver Naturstyrelsen delt i to. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA), som er overordnet statslig myndighed på vand- og naturområdet, og Naturstyrelsen (NST), som skal forvalte Miljø- og Fødevareministeriets skov- og naturarealer og gennemføre projekter til gavn for biodiversitet og friluftsliv.
Læs mere om delingen på www.nst.dk/opdeling

FREDERIKSSUND KOMMUNE

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Dato
11. august 2016

Sagsnr.
01.09.10-K04-1-16

TEKNIK, MILJØ OG ERHVERV

Torvet 2
3600 Frederikssund

Telefon 47 35 10 00
Telefax 47 35 10 99

epost@frederikssund.dk
www.frederikssund.dk

CVR-nr.: 29 18 91 29

Bank 4319-3430270303

Åbningstider:
Mandag 09.00 - 15.00
Tirsdag lukket
Onsdag 09.00 - 15.00
Torsdag 10.00 - 18.00
Fredag 09.00 - 14.00

Høring vedr. miljøscreening af råstofgraveområder
Frederikssund Kommune har modtaget miljøscreeninger vedr. forslag til udvidelse af det eksisterende graveområde ved Lyngerup og forslag til nye graveområder ved Ryegård og Uggeløse i høring. Da høringen foregår i sommerferien har det ikke været muligt at færdigbehandle sagen. Nedenstående bemærkninger fremsendes derfor med forbehold for endelig politisk godkendelse.

Generelle bemærkninger

Udlæg til råstofgrave områder bør reduceres

Ved råstofplanlægningen i 2012 krævede staten at regionernes råstofplanlægning for sand og grus skulle dække det lokale forbrug i minimum 12 år. Byggeaktiviteten og dermed råstofforbruget er meget stort i Region Hovedstaden og det statslige krav førte dermed også til meget omfattende og meget problematiske råstofudlæg i hovedstadsområdet. Generelt er det ikke let at se meningen i statens krav om, at der i de tættest bebyggede områder, hvor beboelserne ligger tættest og hvor natur og landskab er under hårdest pres, skal udlægges flest arealer til råstofindvinding. Råstofplanlægningen burde i stedet sikre at områder til råstofindvinding udlægges, hvor konflikterne med borgere, natur og landskab er mindst mulige.

Af udmeldingen af statslige interesser forud for råstofplan 2016 fremgår ikke noget krav om at planlægningen for sand og grus skal dække det lokale forbrug i minimum 12 år. Frederikssund Kommune opfordrer derfor Region Hovedstaden til ikke at tage nye udlæg af råstofgraveområder ind i planlægningen, men tværtimod reducere de meget voldsomme udlæg i råstofplan 2012, således at der i mere rimeligt omfang tages hensyn til beboere, natur og landskabsværdier i den kommende råstofplan.

Utilstrækkelig lovgivning forstærker interessekonflikterne

Problemerne med råstofgravning i tæt beboede områder forstærkes af, at lovgivningen ikke rummer tilstrækkelige instrumenter til at regulere interessekonflikterne. I tæt beboede områder skal det kunne sikres at råstofgrave afsluttes og trafikbelastningerne ved eksisterende grave ikke forlænges og øges, fordi råstofgravningen trækkes ud eller graven an-

vendes til sortering eller oparbejdning af genbrugsmaterialer. Det bør desuden overvejes, om borgerne i tætbebyggede områder i højere grad kunne få gavn af færdigudgravede råstofgrave til gengæld for de natur- og landskabsværdier som uvægerligt går tabt under råstofgravningen, således at råstofgravning ikke er et rent tab af kvalitet.

Udlæg til interesseområder i Frederikssund Kommune bør udgå

Frederikssund Kommune vil desuden foreslå at to interesseområder for råstoffer, som blev udlagt indenfor Frederikssund Kommune i Råstofplan 2012 – St. Rørbæk og Uggeløse – begge udgår.

St. Rørbæk

Arealet ved St. Rørbæk ligger til den ene side umiddelbart op ad byudlægget til Vinge og til den anden side umiddelbart op ad fredede arealer, som yderligere forventes udpeget til grøn kile i den kommende fingerplanlægning. Endelig ligger arealet tæt på Lille Rørbæk landsby, som er en kulturhistorisk interessant landsby, som er omfattet af en bevarende lokalplan. Interesseområdet er således i strid med meget væsentlige byudviklings-, natur- kultur- og landskabsinteresser. Derudover er interesseområdet i konflikt med væsentlige vandforsyningsinteresser, idet der ligger flere drikkevandsboringer i området. Interesseområdet bør derfor udgå af råstofplanlægningen.

Uggeløse

Regionen har fremsendt miljøscreening vedr. Uggeløse og dette areal kommenteres derfor konkret i de specifikke bemærkninger til miljøscreeningerne nedenfor, hvortil der henvises.

Specifikke bemærkninger til de fremsendte miljøscreeninger

Uggeløse

Området er i Råstofplan 2012 udpeget som interesseområde for sand og grus. Regionen har undersøgt området og konstaterer i miljøscreeningen, at der ikke findes "sand og grus i området i et omfang der kan udgøre en forekomst." Området er udlagt som beskyttet landskabsområde og nationalt geologisk interesseområde. Området bør derfor udgå af råstofplanlægningen.

Af miljøscreeningen fremgår at det nu overvejes at udpege arealet til indvinding af ler. Det fremgår imidlertid af råstofplan 2012, at der ikke generelt er behov for yderligere gravemuligheder for ler i hovedstadsområdet (restresursen er på 3,2 mio. m3 og den årlige indvinding ligger i gennemsnit på ca. 30.000 m3. Resursen rækker således langt ud over 12 år). Uanset om lertypen i området evt. måtte være interessant (hvilket det fremgår at der ikke er vidensgrundlag for) kan dette ikke opveje de væsentlige landskabelige og geologiske interesser i området. Regionen skriver i miljøscreeningen, at "Det foreslåede graveområde udgør en lille del af det samlede geologiske interesseområde samt geologisk værdifulde område. Da forekomsten af ler der indvindes er beliggende lige under overfladen (ned til 3-4m u.t.) vurderes det, at påvirkningen ved at indvinde ler ikke er væsentlig." Argumentationen vedr. udpegningen af området som bevaringsværdigt landskab er tilsvarende. På den baggrund vurderer regionen, at der ikke skal foretages miljøvurdering af de geologiske og landskabsmæssige effekter af råstofgravning. Frederikssund

Kommune vurderer, at de geologiske og landskabsmæssige værdier påvirkes væsentligt i graveperioden og finder at disse helt klart bør miljøvurderes. I den forbindelse skal bemærkes,

- at det foreslåede råstofgraveområde ligger der, hvor der i dag er visuel sammenhæng i landskabet. Den visuelle sammenhæng vil dermed gå tabt og det beskyttede landskab og det geologiske interesseområde vil ikke opleves som sammenhængende.
- at det ikke kan lægges til grund, at råstofgravningen finder sted i en kort årrække, hvorefter landskabet retableres. Råstofgrave er i realiteten tæt på permanente. De lokale råstofgrave i Kyndby, Lyngerup og Ryegård har f.eks. alle været åbne i 30-40 år og vil formentlig stå som åbne huller i landskabet og give anledning til trafikbelastninger, støj- og støvgener længe endnu. Selvom råstofudvindingen i Ryegård blev stoppet i 2002 er nabogenerne, trafikbelastningerne og de negative effekter på landskabet fortsat gældende, så i relation til miljøpåvirkninger er en lukning ikke ensbetydende med at generne ophører. Generne og ulemperne ved råstofgravning bør i lyset heraf realistisk vurderes som varige og ikke midlertidige.

Graveområdet overskærer en økologisk forbindelse og rummer udyrkede arealer som kan være levested for dyr fra de nærliggende beskyttede naturområder (eng og mose), hvilket også må give krav om miljøvurdering.

Ryegård

I miljøscreeningen nævnes det, at regionen ikke har kunnet se, at der er et højspændingstrace, som krydser arealet. Det fremgår af Energinet.dk's Kabelhandlingsplan 2013 (s. 30), at der er planlagt en 132kV kabelforbindelse mellem Borup og Frederikssund. Fingerplan 2013 indeholder en reservation til tracéet. Frederikssund Kommune forudsætter på det grundlag, at tracéet bliver friholdt i råstofplanlægningen. Såfremt tracéet påtænkes revideret i en dialog med Erhvervsstyrelsen og Energinet.dk ønsker Frederikssund Kommune at blive inddraget.

I miljøscreeningen skriver regionen om trafik: "På baggrund af det foreslåede areals størrelse vurderes det, at forslaget om graveområde ikke vil indvirke væsentligt på trafikafviklingen eller trafikbelastningen." Råstofgravningen langs Hørupvej giver allerede i dag store trafikmæssige belastninger for gående, cyklende og bilister. Frederikssund Kommune kan ikke tilslutte sig, at udlæg af endnu et råstofgraveområde ikke vil give væsentlige påvirkninger. Det samme gælder for trafikstøj.

Det foreslåede råstofgraveområde er desuden i konflikt med væsentlige landskabsinteresser (sårbart område med visuelle værdier), kulturhistoriske interesser, fortidsminder (både fredede og ikke-fredede), udlæg til rekreativ sti og kommuneplanens grønne struktur. Desuden vil råstofgravning forringe området visuelt.

Endelig skal det bemærkes, at dyreliv omkring den §3-beskyttede natur i (mose) og omkring (overdrev, eng, sø) området kan være beskyttet af habitatdirektivet. Det gælder også dyreliv i diger.

Det er Frederikssund Kommunes opfattelse, at der er så mange negative konsekvenser ved det foreslåede råstofgraveområde, at det bør opgives. Såfremt arealet indarbejdes i råstofplan 2016 kan det medføre, at Frederikssund Kommunes ønske om en rekreativ og naturmæssig forbindelse langs Græse Å, som indgår i hovedstrukturen i Kommuneplan 2013, bliver urealistisk og må opgives, hvilket vil tegne en helt anderledes fremtid for området end kommunen ønsker. Virkningerne af råstofgravning på dette sted er således vidtrækkende.

Frederikssund Kommune finder jf. ovenstående ikke, at en miljøvurdering kan indskrænkes til at omfatte landskab, kulturhistorie og fortidsminder, som foreslået i det fremsendte materiale.

Lyngerup
Den vestlige udvidelse af graveområdet strider mod Vejdirektoratets reservation til Ny Landerslevvej. Dette område kan således ikke udlægges til råstofgravning. Frederikssund Kommune forventer i sin kommuneplanlægning at tage stilling til, hvorvidt kommunen bør videreføre reservationen, som en kommunal reservation, så der sikres mulighed for evt. etablering af denne vejstrækning efter fjordforbindelsens åbning i 2019. Frederikssund Kommune forventer at blive inddraget før regionen evt. arbejder videre med den vestlige udvidelse.

Desuden vil den vestlige udvidelse ligge meget tæt på boliger i Lille Lyngerup, hvilket må forventes at føre til gener for beboelsen.

Venlig hilsen

Tina Tving Stauning
Formand for Teknisk Udvalg

Claus Steen Madsen
Direktør for Teknik, Miljø og Erhverv

From: Henrik Nielsen
Sent: 11 Dec 2015 13:20:33 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: SV: miljøscreeninger til råstofplan 2016

Til Region Hovedstaden
Under henvisning til nedenstående mail vil HOFOR i det følgende påpege en række forhold, der bør indgå i miljøvurderingen af råstofplanen af hensyn til grundvandet.

For fuldstændighedens skyld er det valgt at kommentere direkte ud fra listen i høringsbrevet – udtagne områder eller områder uden for HOFORs indvindingsoplande er ikke behandlet i dette høringssvar:

Albertslund Kommune:
 Albertslund Skovvej, Herstedvestervej: Det forslåede område ligger i skovområde, hvor der er etableret tre indvindingsboringer til en kommende kildeplads. Albertslund Kommune har siden 1990'erne arbejdet for at sprede og øge indvindingen af grundvand inden for kommunen, og i den forbindelse er der gennemført hydrogeologiske undersøgelser i flere områder i kommunen, herunder Vestskoven. Med de hydrogeologiske undersøgelser og etablering af de tre boringer er det sandsynliggjort, at der vil kunne indvindes en vandmængde og af en -kvalitet, som er velegnet til drikkevandsforsyning. På den baggrund er der ansøgt om tilladelse til indvinding af op til 1 mio. m^3 grundvand om året fra den ny kildeplads i Vestskoven. Da det er yderst vanskeligt at finde nye rene drikkevandsressourcer og placere nye boringer til en ny kildeplads på 1 mio. m^3 i området, bør dette råstofinteresseområde ikke medtages i forslaget til råstofplan.

Hillerød Kommune:
 Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11: Området ligger 800 m opstrøms Attemose Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Frederikssund Kommune:
 Onsved, Pagteroldvej 3: Det udpegede område ligger i OSD og centralt i et potentielt, nyt indvindingsområde, som er omfattet af et samarbejdet mellem Frederikssund, Furesø, Egedal og Roskilde Forsyninger samt HOFOR, jf. rapporten Behandlings- og forsyningsstruktur omkring Roskilde Fjord. Tilstedeværelsen af den store, uudnyttede grundvandressource på Hornsherred var baggrunden for Frederiksborg Amts udpegning af området til OSD, hvilket bør behandles indgående i miljøvurderingen.
 Uggeløse, Hørup Skovvej (interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger 3½ km opstrøms Hørup Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Allerød Kommune:
 Terkelskoven, Slangerupvej: Området ligger 4 km opstrøms Bogøgård Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen

Høje-Taastrup Kommune: - samlet for de tre områder i kommunen:
 Vridsløsemagle, (interesseområde i Råstofplan 2012),
 Sengeløse, (interesseområde i Råstofplan 2012) og
 Vasby, Vadsby Bygade/Hørupvej (interesseområde i Råstofplan 2012):
- gælder, at områderne ligger i OSD og centralt mellem flere af HOFORs indvindinger, men ikke isoleret set i et enkelt opland. Miljøvurderingen bør reflektere dette og have særlig fokus på risici for iltning af grundvandsmagasinet.

Egedal Kommune:
 Vindekilde, Vindekildevej 11: Området ligger i OSD og indvindingsoplandene til hhv. Bjellekær Kildeplads (ligger kun 200 m nedstrøms området – men dog ikke i BNBO) og Bogøgård Kildeplads (ligger ca. 1,3 km nedstrøms området) og til dels opstrøms Værebro Kildeplads (mere end 3 km fra området). Den begrænsede afstand til Bjellekær Kildeplads bør have særlig fokus i miljøvurderingen.
 Ledøje Nord, Råbrovej 25 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle med en afstand på 2 km og Hove Kildepladser og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.
 Ledøje Vest, Nybøllevej 17 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle og Hove Kildepladser (med en afstand på 1 km) og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Afslutningsvis skal HOFOR beklage dette sene høringssvar og derfor kvittere for muligheden for at komme med høringssvaret. Alle i Region Hovedstaden ønskes en God Jul og et Godt Nytår.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen
planlægger
Vandressourcer & Miljø
Miljø & Samarbejder

Direkte tlf: 2795 4162
E-mail: hnie@hofor.dk
Tænk på miljøet - spar på vand og energi !

HOFOR A/S | Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | CVR: 10073022 | tlf. 3395 3395 | www.hofor.dk

Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling
Klima og Ressourcer

sendt pr. Mail raastoffer@regionh.dk

Frederikssund den 9. august 2016

Vedr: Miljøscreeningen af forslag til graveområde ved Uggeløse Skov i Frederikssund Kommune.

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikssund (DN) skal hermed kommenterer ovenstående miljøscreening:

Niras rapport siger, at screeningen viser, at udpegning af et graveområde for ler ikke vil medføre væsentlig indvirkning på miljøet.

På den baggrund vurderes det, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering.

Dette er DN uenig i, især på baggrund af landskablige og geologiske værdier, ligesom det er meget begrænsede ressourcer, der kan hentes i dette område.

Screeningen: Lidt mere end halvdelen (ca. 70 %) af det foreslåede graveområdes østlige del, er udlagt som økologisk forbindelse i Frederikssund Kommuneplan 2013-2025.

Ifølge Kommuneplanen må anvendelsen af økologiske forbindelser kun ændres såfremt det er muligt at bevare eller genopbygge funktionen af området. Det foreslåede graveområde ligger i yderkanten af en økologiske forbindelse og det vurderes, at det er muligt at tilrettelægge graveplanen og efterbehandlingsplanen således, at området kan bibeholde funktionen som økologisk forbindelse.

DN mener, at at det er ødelæggende for en økologisk forbindelse at begynde at tage bid for bid af en økologisk forbindelse og så regne med, at en graveplan kan tilrettelægges uden konsekvenser.

Screeningen: Det foreslåede graveområde er udlagt som bevaringsværdigt landskab i Frederikssund Kommuneplan 2013-2025 .

Området er beliggende centralt i Slangerup tunneldalslandskab, der er karakteriseret ved et kuperet terræn med moræneflader, der er gennemskåret af dybe øst-vestgående tunneldale. Sammen med tunneldalslandskabet omkring Spangebæk og Fuglesødalen, udgør området et af Danmarks største samlede tunneldalssystemer.

DN mener, at det derfor er meget uheldigt, at området udlægges til graveområde eller interesseområde. Den landskabelige værdi må vægtes meget højere end den

begrænsede mængde ler, der kan udvindes.

Det foreslåede graveområde er udpeget som et område med geologiske værdier, hvilket også må vægtes højere end det gøres i screeningen.

Screeningen: Forekomsten af ler i området er beliggende ned til forventeligt 3-4 meters dybde, som må forventes at være det dybeste der afgraves. Området udgør en meget lille del af det samlede område, som er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Efterbehandlingen vil kunne tilrettelægges, så påvirkningen af det landskabelige udtryk bliver mindst mulig.

DN er af den opfattelse, at det er en relativt lille ressource i forhold til, at en graveaktivitet i området betyder en negativ påvirkning på en lang række natur, landskabelig og geologisk samt trafikale forhold.

DN skal til slut påpege at Regionen Hovedstaden ikke har forholdt sig til at både det foreslåede graveområde og interesseområde ligger inden for "Naturpark Mølleåen". Naturparken ved Farum Sø blev udpeget i 1942. 17. juni 2016 blev naturparkplanen for "Naturpark Mølleåen" sat I høring på hjemmesiden for de 4 kommuner. Der er frist til 12. august 2016 til at komme med bemærkninger, hvorefter planen skal vedtages politisk inden ansøgningsfristen 30. september 2016 for mærkning hos danske naturparker.

Det er afgørende for befolkningen i det tæt bebyggede hovedstadsområde, at man får sammenhængende rekreative naturområder.

Knud Eskesen, formand

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikssund

Hegnstrup den 7. august 2016

Indsigelse vedrørende råstofgrav ved Uggeløse Skov

Vi er af tilfældige omveje blevet opmærksom på, at Region Hovedstaden den 7. juli 2016 har sendt "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Uggeløse" i høring. Vi ejer ejendommen på Gammel Københavnsvej 14, 3550 Slangerup og er nabo til det foreslåede graveområde, og inden for det foreslåede interesseområde i "Råstofplan 2016".
Vi har indsigelser både i forhold til proceduren og i forhold til det indholdsmæssige i screeningen, som vi klart mener, bør miljøvurderes. Vi har medsendt kommentarer både vedrørende graveområdet og interesseområdet.

Ved at studere Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2016 indgår der et interesseområde ved Uggeløse. Dette område er en udvidelse af det foreslåede graveområde ved Uggeløse. Vi ønsker hverken, at der udlægges det foreslåede graveområde, eller at der udlægges det foreslåede interesseområde.

Procedure

Det står i screeningen, at der ligger en ejendom "75 meter syd for området". Det kan kun være vores ejendom. Som det fremgår i en mail fra Regionen til kommunerne dateret den 7. juli 2016 står der: "Disse miljøscreeninger er netop blevet sendt i partshøring hos naboer til områderne og relevante interesseorganisationer" – men vi har intet hørt!!
Vi vil derfor gerne klage over, at vi ikke har fået et direkte brev fra Region Hovedstaden angående "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Uggeløse". Samtidig vil vi gerne klage over, at vi ikke er blevet orienteret om at dele af vores ejendom forventes at indgå i "Råstofplan 2016", som et interesseområde.

Det indholdsmæssige

Vi har nedenstående kommentarer til det rent indholdsmæssige i screeningen af graveområdet. Vi har endvidere indsat diverse kommentarer, der primært vedrører interesseområdet.

Indendørs støjpåvirkning

Det fremgår af screeningen, at vores ejendom ligger ca. 75 m sydvest for det foreslåede graveområde, og at denne ikke er skærmet af levende hegn. Der står endvidere i screeningen: "Samtlige af de nævnte ejendomme vil kunne opleve støjgener fra indvinding og fra eventuel trafikbelastning". Og endelig konkluderes der i screeningen på dette afsnit, at "Påvirkningen vurderes derfor ikke at være væsentlig". Det er svært at forstå, hvordan man er nået frem til dette, og hvad er definitionen på "væsentlig"?? Som nabo kan det jo være vældig "væsentligt", at der kan opleves støjgener fra indvindingen og fra eventuelt trafikbelastning, således som der står først i afsnittet!!

Sundhedstilstand.

Der står først i screeningen, at "Støj og støv fra råstofindvindingen kan potentielt påvirke menneskers sundhed". Og efterfølgende står der, "at dette vil blive reguleret i råstoftilladelsen ved vilkår, som skal sikre, at befolkningen ikke kan blive påvirket væsentligt". Igen vil vi gerne have en definition på, hvad "væsentligt" er samt hvilke vilkår, der vil blive sat. Det er jo muligt, at Regionen har en anden opfattelse af hvad "væsentligt" er, end vi fx har og eventuelt andre fagfolk fx læger har.

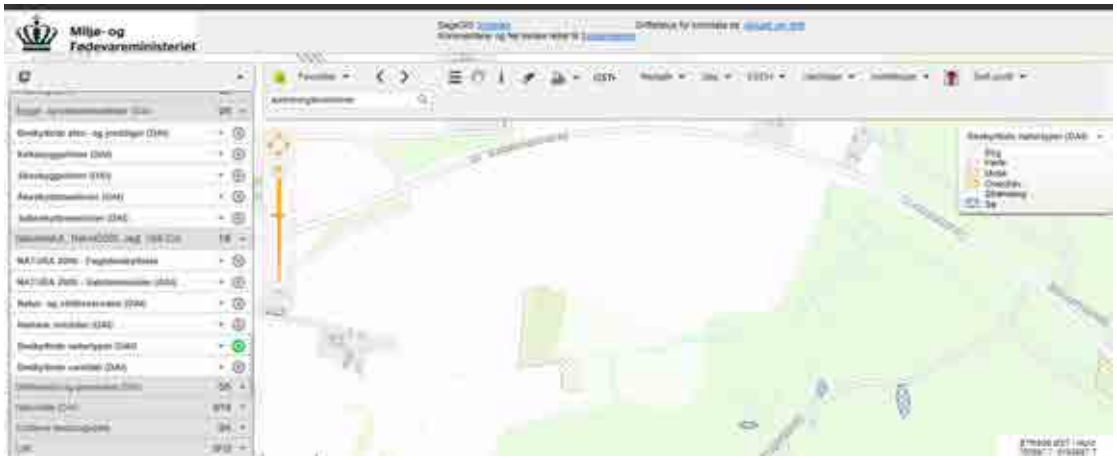
Spredningskorridorer

Som det ses af nedenstående kort af spredningskorridoren omfatter den i bredden øst-vest hele graveområdet, og dermed også hele interesseområdet. Det vil være meget uheldigt, hvis graveområdet anvendes til gravning, fordi spredningskorridoren vil blive helt brudt. Spredningskorridoren er lysåben i modsætning til skoven øst for, der er mere mørk.

Naturbeskyttelse

Der indgår beskyttede naturområder med mose og eng inden for interesseområdet jvnf. nedenstående kort.

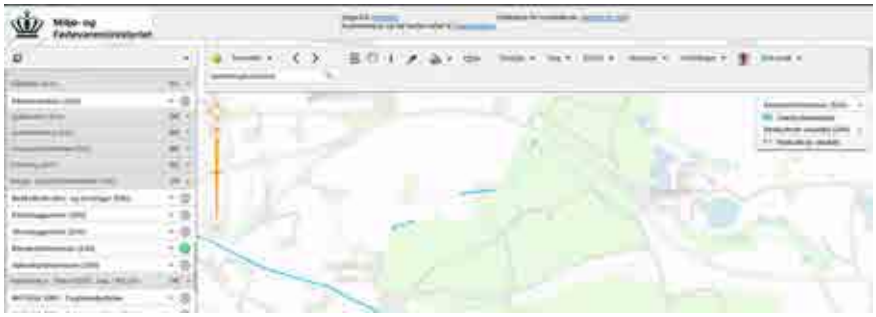

Naturstyrelsens har netop gennemført en opdatering af §3 registrering. Denne registrering ses af nedenstående kort og viser at dele af selve graveområdet indgår i udpegningen, som nu ligger til behandling i kommunen.

Der er endvidere beskyttede vandløb i området.

Det er vores klare mening, at det vil være uforeneligt at grave i et §3 område.

Planteliv
I interesseområdet er fundet tvebo baldrian, sideskærm, skovhullæbe og flere andre halvsjældne arter.

Dyreliv
I interesseområdet eller umiddelbart i nærheden findes forskellige bilag 4 arter. Det gælder fx stor vandsalamander, markfirben, flagermus (brun-, dværg-, trold-, skimmel-, langøret, vand-). Disse arter er beskyttede, og deres levesteder må ikke ødelægges.

Det er vores klare mening, at det vil være uforeneligt at etablere et graveområde i et område med bilag 4 arter.

Landskabelig værdi
Det foreslåede område er udlagt som bevaringsværdigt landskab. Det fremgår af screeningen, at området udgør en del af Danmarks største samlede tunneldalssystem. Det forekommer derfor meget uheldigt, at området udlægges til graveområde eller interesseområde.

Geologiske værdier
Der foreslåede graveområde er udpeget som et område med geologiske værdier.

Udvidelsen af graveområde til interesseområdet omfatter en lang række humusrige arealer, lavbundsarealer, hvor vi ikke forventer, at der kan findes ler af nogen betydning.

Farum Naturpark
Regionen Hovedstaden har slet ikke forholdt sig til at både det foreslåede graveområde og interesseområde ligger inden for "Naturpark Mølleåen". Naturparken ved Farum Sø blev udpeget i 1942. 17. juni 2016 blev naturparkplanen for "Naturpark Mølleåen" sat I høring på hjemmesiden for de 4 kommuner. Der er frist til 12. august 2016 til at komme med bemærkninger, hvorefter planen skal vedtages politisk inden ansøgningsfristen 30. september 2016 for mærkning hos danske naturparker.

Overordnet planlægning
Helt overordnet mener vi, at råstofgravning heller ikke bør finde sted i dette område tæt ved København. Allerede nu er der meget pres på udnyttelse af det åbne land i denne del af Hovedstaden og Sjælland. Dette pres vil kun stige i fremtiden, hvor der er planer om en hel byudvikling og nye arbejdspladser i Vinge, Hillerød Hospital, de medicinske firmaer i Hillerød mm. Vi mener derfor, at ny råstofgravning bør planlægges i områder, hvor der ikke er så mange aktivitet, som i området her.

Lille potentiale for råstoffer
Det fremgår af udkast til screening, at der kun er en lerstofressourcer på ca. 3-4 meters dybde inden for det foreslåede graveområde. Det samlede potentiale for lergravning i området er estimeret til 130.000 m^3 ler. Det er vores opfattelse, at det er en relativt lille ressource i forhold til mange andre råstofområder. Samtidig vil en graveaktivitet i området betyde en negativ påvirkning på en lang række parametre, hvoraf de vigtigste er nævnt ovenfor.

Langelands Mose og Skiel Sø
Langelands Mose har tidligere været mere våd, og der har været et åbent vandløb ned til Græse Å. Allan kan huske, hvordan han i midten af 1950´erne har set storken spankulere rundt på de våde enge i området.

Området er blevet afvandet, og vandløbet er på den største del af strækningen blevet rørlagt. Vi har en stor interesse i at vandløbet igen åbnes, og at området genskabes enten som vådområde eller eventuelt som et lavbundsområde. Et sådant naturgenopretningsprojekt vil kunne gavne Roskilde Fjord mht. reduceret kvælstoftilførsel. Derudover vil det kunne reducere omsætningen i den humusrige jord og dermed betyde mindre frigivelse til luften af CO2. Yderligere vil et naturgenopretningsprojekt kunne gavne dyre- og planteliv i området.

Frederikssund Kommune har i 2013 fået udarbejdet en rapport af en studerende Rasmus Riis-Hansen om mulighed for genetablering af Kiel Sø i Langelands Mose. Kommunen er interesseret i at gå videre med projektet, hvis der er den nødvendige opbakning fra lodsejerne. Der vil i givet fald skulle søges midler til forundersøgelse og gennemførelse hos NaturErhvervstyrelsen.

Tilbagemelding fra Regionen
Vi ser frem til at høre nærmere fra Region Hovedstaden, ligesom vi gerne står til disposition med henblik på uddybning af vores kommentarer.
Med venlig hilsen

Allan Bornø Clausen — Ida Dahl-Nielsen
Økologisk landmand — Biolog
"Hegnstrup", Gl .Københavnsvej 14, 3550 Slangerup
email: hegnstrup@hotmail.com, tlf. 41278819

Samlede høringssvar

Lyngerup

Frederikssund Kommune

From: Morten Stenak
Sent: 11 Aug 2016 12:03:59 +0000
To: Nikolaj Dam
Cc: Marie Walther
Subject: SV: 16/05619 Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Til Nikolaj Dam

Tak for forlængelse af fristen for høring af de 9 graveområder.

Styrelsens bemærkninger tager udgangspunkt i miljøscreeningernes kulturarvsscreening og den gældende administrationspraksis.

Slots- og Kulturstyrelsen har følgende bemærkninger:

Slots- og Kulturstyrelsen er som udgangspunkt forundret over, at nye graveområder sendes i høring, selvom miljøscreeningerne i flere tilfælde viser betydelige konflikter med kulturarvsværdierne.

Intet at bemærke
Holtegård
Uggeløse
Fuglebjergvej

Graveområdet bør tilpasses
Lynderup: De nye graveområder omgives af beskyttede diger, der ligger i gravegrænsen. Graveområderne bør tilpasses så digerne bevares.

Graveområdet bør indskrænkes betydeligt
Vindekilde: Graveområdet ligger i værdifuldt kulturmiljø mod nord, der også indeholder digerne D00.007.847 og D00.009.907 (i alt 250 m). Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den sydlige del.
Ryegård: Graveområdet indeholder to fredede fortidsminder, hvor der ikke kan graves indenfor 100 meter. Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del med passende hensyn til dige D00.005.535, der ligger i den nordlige grænse af graveområdet.
Vridsløsemagle: Graveområdet omfatter kulturarvsareal med romertidsgrave og overskrider 100 meter beskyttelseslinjen til Snubbekorshøj og Ole Rømers Høj. Desuden berøres dige D00.040.561 (ca. 400 m) og del af dige D00.040.560 (ca. 500 m). Graveområdet bør indskrænkes betydeligt og kun omfatte den nordlige del.

Gravområdet bør udtages
Ledøje Nord: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet omkring Ledøje landsby bør bevares in situ.
Ledøje Vest: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet i den nordlige del bør bevares in situ.

Såfremt det ønskes vil styrelsen gerne bistå i forbindelse med ny afgrænsning og tilpasning af graveområderne.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at vende tilbage.

Venlig hilsen

Morten Stenak

Morten Stenak
Chefkonsulent, Ph.D.
Fortidsminder
Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200
M +45 3374 5121
mst@slks.dk | slks.dk

FREDERIKSSUND KOMMUNE

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Dato
11. august 2016

Sagsnr.
01.09.10-K04-1-16

TEKNIK, MILJØ OG ERHVERV

Torvet 2
3600 Frederikssund

Telefon 47 35 10 00
Telefax 47 35 10 99

epost@frederikssund.dk
www.frederikssund.dk

CVR-nr.: 29 18 91 29

Bank 4319-3430270303

Åbningstider:
Mandag 09.00 - 15.00
Tirsdag lukket
Onsdag 09.00 - 15.00
Torsdag 10.00 - 18.00
Fredag 09.00 - 14.00

Høring vedr. miljøscreening af råstofgraveområder
Frederikssund Kommune har modtaget miljøscreeninger vedr. forslag til udvidelse af det eksisterende graveområde ved Lyngerup og forslag til nye graveområder ved Ryegård og Uggeløse i høring. Da høringen foregår i sommerferien har det ikke været muligt at færdigbehandle sagen. Nedenstående bemærkninger fremsendes derfor med forbehold for endelig politisk godkendelse.

Generelle bemærkninger

Udlæg til råstofgrave områder bør reduceres

Ved råstofplanlægningen i 2012 krævede staten at regionernes råstofplanlægning for sand og grus skulle dække det lokale forbrug i minimum 12 år. Byggeaktiviteten og dermed råstofforbruget er meget stort i Region Hovedstaden og det statslige krav førte dermed også til meget omfattende og meget problematiske råstofudlæg i hovedstadsområdet. Generelt er det ikke let at se meningen i statens krav om, at der i de tættest bebyggede områder, hvor beboelserne ligger tættest og hvor natur og landskab er under hårdest pres, skal udlægges flest arealer til råstofindvinding. Råstofplanlægningen burde i stedet sikre at områder til råstofindvinding udlægges, hvor konflikterne med borgere, natur og landskab er mindst mulige.

Af udmeldingen af statslige interesser forud for råstofplan 2016 fremgår ikke noget krav om at planlægningen for sand og grus skal dække det lokale forbrug i minimum 12 år. Frederikssund Kommune opfordrer derfor Region Hovedstaden til ikke at tage nye udlæg af råstofgraveområder ind i planlægningen, men tværtimod reducere de meget voldsomme udlæg i råstofplan 2012, således at der i mere rimeligt omfang tages hensyn til beboere, natur og landskabsværdier i den kommende råstofplan.

Utilstrækkelig lovgivning forstærker interessekonflikterne

Problemerne med råstofgravning i tæt beboede områder forstærkes af, at lovgivningen ikke rummer tilstrækkelige instrumenter til at regulere interessekonflikterne. I tæt beboede områder skal det kunne sikres at råstofgrave afsluttes og trafikbelastningerne ved eksisterende grave ikke forlænges og øges, fordi råstofgravningen trækkes ud eller graven an-

vendes til sortering eller oparbejdning af genbrugsmaterialer. Det bør desuden overvejes, om borgerne i tætbebyggede områder i højere grad kunne få gavn af færdigudgravede råstofgrave til gengæld for de natur- og landskabsværdier som uvægerligt går tabt under råstofgravningen, således at råstofgravning ikke er et rent tab af kvalitet.

Udlæg til interesseområder i Frederikssund Kommune bør udgå

Frederikssund Kommune vil desuden foreslå at to interesseområder for råstoffer, som blev udlagt indenfor Frederikssund Kommune i Råstofplan 2012 – St. Rørbæk og Uggeløse – begge udgår.

St. Rørbæk

Arealet ved St. Rørbæk ligger til den ene side umiddelbart op ad byudlægget til Vinge og til den anden side umiddelbart op ad fredede arealer, som yderligere forventes udpeget til grøn kile i den kommende fingerplanlægning. Endelig ligger arealet tæt på Lille Rørbæk landsby, som er en kulturhistorisk interessant landsby, som er omfattet af en bevarende lokalplan. Interesseområdet er således i strid med meget væsentlige byudviklings-, natur- kultur- og landskabsinteresser. Derudover er interesseområdet i konflikt med væsentlige vandforsyningsinteresser, idet der ligger flere drikkevandsboringer i området. Interesseområdet bør derfor udgå af råstofplanlægningen.

Uggeløse

Regionen har fremsendt miljøscreening vedr. Uggeløse og dette areal kommenteres derfor konkret i de specifikke bemærkninger til miljøscreeningerne nedenfor, hvortil der henvises.

Specifikke bemærkninger til de fremsendte miljøscreeninger

Uggeløse

Området er i Råstofplan 2012 udpeget som interesseområde for sand og grus. Regionen har undersøgt området og konstaterer i miljøscreeningen, at der ikke findes "sand og grus i området i et omfang der kan udgøre en forekomst." Området er udlagt som beskyttet landskabsområde og nationalt geologisk interesseområde. Området bør derfor udgå af råstofplanlægningen.

Af miljøscreeningen fremgår at det nu overvejes at udpege arealet til indvinding af ler. Det fremgår imidlertid af råstofplan 2012, at der ikke generelt er behov for yderligere gravemuligheder for ler i hovedstadsområdet (restresursen er på 3,2 mio. m3 og den årlige indvinding ligger i gennemsnit på ca. 30.000 m3. Resursen rækker således langt ud over 12 år). Uanset om lertypen i området evt. måtte være interessant (hvilket det fremgår at der ikke er vidensgrundlag for) kan dette ikke opveje de væsentlige landskabelige og geologiske interesser i området. Regionen skriver i miljøscreeningen, at "Det foreslåede graveområde udgør en lille del af det samlede geologiske interesseområde samt geologisk værdifulde område. Da forekomsten af ler der indvindes er beliggende lige under overfladen (ned til 3-4m u.t.) vurderes det, at påvirkningen ved at indvinde ler ikke er væsentlig." Argumentationen vedr. udpegningen af området som bevaringsværdigt landskab er tilsvarende. På den baggrund vurderer regionen, at der ikke skal foretages miljøvurdering af de geologiske og landskabsmæssige effekter af råstofgravning. Frederikssund

Kommune vurderer, at de geologiske og landskabsmæssige værdier påvirkes væsentligt i graveperioden og finder at disse helt klart bør miljøvurderes. I den forbindelse skal bemærkes,

- at det foreslåede råstofgraveområde ligger der, hvor der i dag er visuel sammenhæng i landskabet. Den visuelle sammenhæng vil dermed gå tabt og det beskyttede landskab og det geologiske interesseområde vil ikke opleves som sammenhængende.
- at det ikke kan lægges til grund, at råstofgravningen finder sted i en kort årrække, hvorefter landskabet retableres. Råstofgrave er i realiteten tæt på permanente. De lokale råstofgrave i Kyndby, Lyngerup og Ryegård har f.eks. alle været åbne i 30-40 år og vil formentlig stå som åbne huller i landskabet og give anledning til trafikbelastninger, støj- og støvgener længe endnu. Selvom råstofudvindingen i Ryegård blev stoppet i 2002 er nabogenerne, trafikbelastningerne og de negative effekter på landskabet fortsat gældende, så i relation til miljøpåvirkninger er en lukning ikke ensbetydende med at generne ophører. Generne og ulemperne ved råstofgravning bør i lyset heraf realistisk vurderes som varige og ikke midlertidige.

Graveområdet overskærer en økologisk forbindelse og rummer udyrkede arealer som kan være levested for dyr fra de nærliggende beskyttede naturområder (eng og mose), hvilket også må give krav om miljøvurdering.

Ryegård

I miljøscreeningen nævnes det, at regionen ikke har kunnet se, at der er et højspændingstrace, som krydser arealet. Det fremgår af Energinet.dk's Kabelhandlingsplan 2013 (s. 30), at der er planlagt en 132kV kabelforbindelse mellem Borup og Frederikssund. Fingerplan 2013 indeholder en reservation til tracéet. Frederikssund Kommune forudsætter på det grundlag, at tracéet bliver friholdt i råstofplanlægningen. Såfremt tracéet påtænkes revideret i en dialog med Erhvervsstyrelsen og Energinet.dk ønsker Frederikssund Kommune at blive inddraget.

I miljøscreeningen skriver regionen om trafik: "På baggrund af det foreslåede areals størrelse vurderes det, at forslaget om graveområde ikke vil indvirke væsentligt på trafikafviklingen eller trafikbelastningen." Råstofgravningen langs Hørupvej giver allerede i dag store trafikmæssige belastninger for gående, cyklende og bilister. Frederikssund Kommune kan ikke tilslutte sig, at udlæg af endnu et råstofgraveområde ikke vil give væsentlige påvirkninger. Det samme gælder for trafikstøj.

Det foreslåede råstofgraveområde er desuden i konflikt med væsentlige landskabsinteresser (sårbart område med visuelle værdier), kulturhistoriske interesser, fortidsminder (både fredede og ikke-fredede), udlæg til rekreativ sti og kommuneplanens grønne struktur. Desuden vil råstofgravning forringe området visuelt.

Endelig skal det bemærkes, at dyreliv omkring den §3-beskyttede natur i (mose) og omkring (overdrev, eng, sø) området kan være beskyttet af habitatdirektivet. Det gælder også dyreliv i diger.

Det er Frederikssund Kommunes opfattelse, at der er så mange negative konsekvenser ved det foreslåede råstofgraveområde, at det bør opgives. Såfremt arealet indarbejdes i råstofplan 2016 kan det medføre, at Frederikssund Kommunes ønske om en rekreativ og naturmæssig forbindelse langs Græse Å, som indgår i hovedstrukturen i Kommuneplan 2013, bliver urealistisk og må opgives, hvilket vil tegne en helt anderledes fremtid for området end kommunen ønsker. Virkningerne af råstofgravning på dette sted er således vidtrækkende.

Frederikssund Kommune finder jf. ovenstående ikke, at en miljøvurdering kan indskrænkes til at omfatte landskab, kulturhistorie og fortidsminder, som foreslået i det fremsendte materiale.

Lyngerup
Den vestlige udvidelse af graveområdet strider mod Vejdirektoratets reservation til Ny Landerslevvej. Dette område kan således ikke udlægges til råstofgravning. Frederikssund Kommune forventer i sin kommuneplanlægning at tage stilling til, hvorvidt kommunen bør videreføre reservationen, som en kommunal reservation, så der sikres mulighed for evt. etablering af denne vejstrækning efter fjordforbindelsens åbning i 2019. Frederikssund Kommune forventer at blive inddraget før regionen evt. arbejder videre med den vestlige udvidelse.

Desuden vil den vestlige udvidelse ligge meget tæt på boliger i Lille Lyngerup, hvilket må forventes at føre til gener for beboelsen.

Venlig hilsen

Tina Tving Stauning
Formand for Teknisk Udvalg

Claus Steen Madsen
Direktør for Teknik, Miljø og Erhverv

Landerslev d. 2.8.2016.

Til Region Hovedstaden.

Vedr. Partshøring om udvidelse af råstof-graveområde D4, Lyngerup. Det foreslås at området medtages i Råstofplan 2016.

Landerslev bylaug har flg. kommentarer til forslaget om at udvide graveområde D4 Lyngerup:

I det nye graveområde vurderes der at være 1,75 mio. m^3 råstoffer af sand og grus. Det svarer til forekomsten af råstoffer i det nuværende graveområde.
I det nuværende graveområde er der netop givet en tilladelse til udvinding af 500.000 m^3 over en 10-årig periode. Indvindingstilladelsen løber til 2025. Dvs. at der fortsat er en betydelig mængde grus, sand og sten i det nuværende graveområde, så vi kan ikke se, at der på nuværende tidspunkt er behov for at inddrage yderligere areal til et nyt graveområde.

Generelt til områdets afgrænsning:
I den endelige miljøvurdering af graveområde D4 i Råstofplan 2012 blev det vurderet, at der skulle være en afstand på 200 m til Landerslev by og 100 m til enkeltstående huse bl. a. af hensyn til støj, støv og vibrationer
Disse afstandskrav bør også være gældende i forbindelse med det nye graveområde, så der bliver en afstand på 200 m til bebyggelsen Lille Lyngerup og 100 m til enkeltstående huse.

Nedenfor er nævnt nogle punkter, der refererer til bilag 1:

- **Indendørs støjpåvirkning**.
  I punktet er nævnt, at nærmeste bymæssige bebyggelse er Lyngerup. Vi går ud fra, at der menes Landerslev. Graveområdet udvides ikke mod nord mod Landerslev men netop mod syd mod Lyngerup.
- **Vand.**
  Det nævnes, at området ligger i et *område med særlige drikkevandsinteresser*. Området er kildevandsområde for Femhøj Vandværk.
  Det nævnes endvidere *at råstofindvinding over og under grundvandsspejlet ventes ikke at påvirke grundvandskvaliteten eller kvantiteten.*
  Vi står helt uforstående for at råstofindvinding under grundvandsspejlet ikke får indvirkning på grundvandet, idet det mindste ydre forurening umiddelbart får kontakt med det grundvand, der ledes direkte til Femhøj vandværk, der ligger indenfor 800 m fra det nye graveområde.
  Der må på ingen måde graves under grundvandsspejl og kravet må være, at der graves mindst 1 meter over grundvandsspejl. (Kravet i den nuværende indvindingstilladelse for den nordlige del af graveområde D4)
- **Trafik.**
  Her nævnes, at *Landerslevvej vil blive tilkoblet det kommende vejtracé for den nye fjordforbindelse over Roskilde Fjord.* I anlægsloven for den nye Fjordforbindelse er den såkaldte Ny Landerslevvej, der ville forbinde Landerslevvej med de nye vejanlæg, ikke medtaget. Derfor står vi uforstående for den oplysning.
  Det nævnes desuden at det kan forventes at der vil blive transporteres råstoffer fra råstofgraven til anlæg af den kommende vejforbindelse. Hvis disse råstoffer skal hentes i det nye graveområde, skal der udarbejdes en indvindingstilladelse, som vil løbe sideløbende med den nuværende indvindingstilladelse, der løber frem til 2025.

Det betyder at der vil blive en yderligere forøgelse af den tunge trafik.
Frederikssund Kommune vurderer, at den nuværende indvindingstilladelse giver en trafikbelastning på 3300 store lastbiler pr. år (Bilag til punkt 12 på Frederikssund Byråds møde 27.1.2016).
Såfremt den kommende indvindingstilladelse bliver af samme omfang som den nuværende, bliver det en fordobling af den tunge trafik med over 6000 store lastbiler pr år, som skal gennem et af de små bysamfund, Landerslev eller Lyngerup.

Det nye graveområde ligger lige op til Lyngerupvej (vej 53). For at fjerne trafikbelastningen af Landerslevvej (og dermed af Landerslev, Lille Lyngerup og Lyngerup) foreslår vi, at der etableres en ny udkørsel direkte ud til Lyngerupvej (vej 53), hvorfra både råstoffer fra det nye graveområde og fra det nuværende graveområde kan blive transporteret.

Samlet mener vi, at ovenstående forhold bør vurderes nærmere gennem en miljøvurdering, således at graveområdets indvirkning på natur, trafik og mennesker bliver mindst muligt.

Bylaugets bestyrelse undrer os over, at vi ikke har fået tilsendt partshøringen direkte, da en del af trafikken fra grusgraven kommer til at køre gennem Landerslev.
Vi ser frem til, at vi fremover bliver betragtet som høringsberettigede og får alle relevante materialer om sagen.

Venlig hilsen

Landerslev Bylaug v. kasserer Jørgen Markvard Andersen
Bygtoften 27
3630 Jægerspris
joergen.markvard@skolekom.dk Tlf. 60184536

26. juli 2016

Region Hovedstadens Råstofteam

Høringssvar og bemærkninger til forslag til udvidelse af graveområde D4, Lyngerup i Frederikssund Kommune, Råstofplan 2016 [1]

1. Indledende bemærkninger

Hermed fremsendes bemærkninger til Regionens udkast til miljøscreening for en udvidelse af graveområdet D4, Lyngerup, som vi har udformet efter drøftelse med Advokat Pia L. Nielsen, Molt Wengel Advokatfirma.

Generelt er vi af den holdning, at der ikke bør planlægges for yderligere råstofgravning på nuværende tidspunkt i graveområdet D4 mellem Lyngerup og Landerslev. Der er netop den 27. november 2015 givet tilladelse til udvidelse af graveområdet. Denne tilladelse er givet for en 10 årig periode indtil 2025.

Regionen udformede tilbage i 2012 en plan, der havde sigte på ca. 12 år – og det er den, der allerede nu er til revision.

Det må antages, at selvom en råstofplan generelt efter råstofloven skal have et sigte på 12 år, så vil Regionen inden 2025 med høj grad af sandsynlighed skulle udforme en fornyet råstofplan, hvor D4 kan medtages. Dette vil give Regionen mulighed for at vurdere, om og i givet fald i hvilket omfang den nuværende råstoftilladelse er udnyttet.

Herudover er det vores klare opfattelse, at man ikke i henhold til lovgivningen om miljøvurdering af planer mv. kan undgå at udforme en miljøvurdering, med henvisning til, at væsentlige miljøkonsekvenser kan formindskes ved regulering. Dette er ikke en option i lovgivningen. Screening efter miljøvurderingsloven skal afdække væsentlige miljøkonsekvenser – og hvis det kan konstateres, at en planlagt aktivitet vil medføre væsentlige konsekvenser, skal der udformes en miljøvurdering til brug en nærmere undersøgelse af forholdene – uanset om regulering i form af tilladelser evt. vil kunne formindske konsekvenserne.

Hvis ikke der udformes en miljøvurdering af planen i forhold til D4, skal venligst anmode om, at modtage den endeligt offentliggjorte plan med begrundelse for, hvorfor en vurdering ikke vil blive gennemført tillige med en klagevejledning herfor.

Det er således vores opfattelse, at der ikke bør planlægges for yderligere udnyttelse, førend der er udført en miljøvurdering. Dette begrunder vi i følgende kommentarer i forhold til punkterne i miljøscreeningen i [1]:

2. Indendørs støjpåvirkning

Der er fejl under dette punkt, idet Lyngerup ligger syd for graveområdet og ikke nord for. Derfor er det usikkert, hvad der rent faktisk menes med punktet, og planen bør vel reelt genfremsendes til fornyet høring i en korrekt form. Vi antager dog, at man med Lyngerup mener Landerslev, men det er som sagt en fortolkning:

> *"Nærmeste bymæssige bebyggelse er Lyngerup ca. 250 m nord for graveområdet. Graveområdet udvides ikke mod Lyngerup. Der er flere fritliggende ejendomme både syd, øst og vest for det foreslåede areal, som vil få kortere afstand til graveområdet (se figur 1)*

> *Støjbelastningen vil blive reguleret i råstoftilladelsen, som stiller vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier bliver overholdt. Tilladelsen vil typisk stille krav til indretning og drift af grusgraven, således at eventuelle negative påvirkninger kan begrænses. Påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig."*
> *[1], side 7*

Selvom TSG ønsker en udvidelse af graveområdet mod nord jf.[2] mod Landerslev by er dette ikke medtaget i forslaget til ny Råstofplan[1]. Dette område blev der heller ikke givet gravetilladelse til tidligere jf. [3], da der blev rejst et "forhold, der bør vurderes" i forhold til de indendørs støjgener, da der blev lavet en miljøscreening i 2012:

> *"Støjbelastningen vil blive reguleret i råstoftilladelserne, som vil stille vilkår om at Miljøstyrelsens vejledende græseværdier bliver overholdt. Tilladelsen vil typisk stille krav til indretning og drift af grusgraven, således at eventuelle negative påvirkninger kan afværges. Pga. graveområdets beliggenhed i forhold til Landerslev, vurderes det væsentligt og skal vurderes nærmere."*
> *[4], side 6.*

Hvis der skal være en afstand til Landerslev by på 250m før, at støjniveauet er acceptabelt, bør der også være 250m til alle andre naboer. Der er i dag kun 108m fra vores ejendom til grusgraven, hvilket gør, at der forekommer ikke uvæsentlige støjgener fra maskiner mv. i grusgraven – herunder særligt når der sorteres sand og grus, idet maskinerne på nuværende tidspunkt er placeret så langt mod syd som muligt og dermed så tæt på vores ejendom, som muligt - se nedenstående billede.

Udvides grusgraven som foreslået i planen vil vi have grusgrav mod nord, næsten 180 grader rundt og dermed med et større støjniveau, idet der vil blive gravet mere og tættere på vores ejendom end i dag..

Det forekommer endvidere problemfyldt, at man i den tidligere screening forud for Råstofplan 2012, fandt at der ville være en uacceptabel indendørs støjpåvirkning for beboerne i Landerslev, der sammen med en række andre faktorer indebar, at det blev vurderet, at man skulle lave en miljøvurdering af planen.

Det synes yderst besynderligt, at de indendørs støjpåvirkninger udgjorde et problem i miljøscreeningen fra 2012, men ikke i screeningen fra 2016 – særligt henset til, at der graves tættere på end de 250m, som selvsagt udløser langt større støjgener for de omkringliggende naboer.

Det er vores opfattelse, at der vil foreligge en væsentlig påvirkning for os, hvis regionen med råstof planen giver adgang til at opnå tilladelse til at grave tættere på os end de 250m, der også blev fastsat som grænse i den tidligere plan.

Det bør også bemærkes, at miljøscreeningen skal identificere om der er væsentlige miljøpåvirkninger – og at hele formålet med screeningen er at vurdere om der foreligger påvirkninger eller ej. Hvis det er tilfældet, skal der foretages en miljøvurdering.

Vi vil gerne påpege, at selvom væsentlige gener kan formindskes ved regulering i en tilladelse, indebærer dette ikke, at man undgår at foretage en regulær miljøvurdering efter lovgivningen herom.

Vi skal således bemærke, at vi finder, at der med den angivne udnyttelse af råstofferne i D4, som er fremsendt med høringen, skal ske en miljøvurdering af planen. Vi mener ligeledes, at vi er høringsberettigede i denne forbindelse.

3. Sundhed for de omboende

Ved den planlagte udvidelse af graveområdet, som således flytter langt tættere på vores ejendom, kan det ikke undgås at støvbelastningen øges væsentligt. I dag oplever vi i tørre perioder skyer af støv, som driver ned over vores ejendom. Det er derfor vigtigt, at disse støvgener mindskes. Da man ikke kan vande en hel grusgrav, er det vigtigt at der graves efter en plan, således at området, der er fritlagt, er mindst muligt hele tiden. Det betyder, at et område bør graves færdigt og dækkes til umiddelbart derefter.

I dag har den eksisterende grusgrav stået åbent længe til trods for at der ikke graves længere. Dette område bør efterbehandles og derefter lukkes, jf. [5].

Der bør med råstofplanen 2016 tages stilling til de udnyttede områders efterbehandling.

4. Etapernes størrelse

Ifølge gravetilladelsen [3], punkt 2.8 må der maksimalt være 11ha åbent ad gangen. Af den af TSG fremsendte ansøgning [2], side 4, fremgår det af etapeinddelingsplanen, at disse har arealer på 22,1ha, 16,1ha, 21,7ha og 19,5ha.

Den foreslåede udnyttelse tager ikke stilling til efterbehandlingen af områderne. Som nævnt ovenfor må det antages, at der vil være rig lejlighed til i fremtidige planer, at tage stilling til yderligere udnyttelse i området, samtidig med at det sikres, at der sker en etapevis efterbehandling til gavn for de omboende.

Det bemærkes, at den sydligste trekant af det eksisterende graveområde ikke indgår i nogen af de 4 skitserede etaper – og der således tilsyneladende aldrig er meddelt tilladelse til at dette område reelt måtte

udnyttes. Derfor bør dette område, som er tættest på os, umiddelbart kunne lukkes og efterbehandles i henhold til den tilladelse, der blev meddelt til indvinding i 2005. Det vil også mindske både støj- og støvpåvirkningen for os.

Der er i dag omkring 10ha åben grusgrav, hvorfor en udvidelse af graveområdet ifølge [3], punkt 2.8 bør resultere i at noget af det eksisterende område lukkes. Der er pt. påbegyndt en udvidelse af grusgraven mod nord indenfor område A, se [5]. Derfor bør der ifølge [3], punkt 2.8 ske tiltag til at lukke noget af den eksisterende grusgrav.

Det bør være muligt at tage hensyn til de omboende, ved at man også med råstofplanlægningen anvender en etapeinddeling og først indsætter nye områder i planlægningen, når det er råstofmæssigt relevant at "åbne" for nye etaper og samtidig sikrer, at der sker en korrekt, hurtig og rettidig efterbehandling.

5. Grundvandsforhold

Grusgraven er beliggende på en kildeplads – og i et område med særlige drikkevandsinteresser.

Ikke desto mindre vurderes det i miljøscreeningen i relation til den foreslåede udvidelse, at der ikke er nogen påvirkning i forhold til grundvandsforhold:

> "Hele området er beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) /ref. 2/. Der er én privat vandforsyningsboring til et lille enkeltvandværk inden for det eksisterende graveområde nordøst for gravhøjen, samt ét lille enkelt vandværk ved ejendommen Lille Lyngerupvej 5, lige syd for det foreslået graveområde (figur 5) /ref. 4/. Udpegningen af det forslåede graveområde vurderes ikke at påvirke drikkevandsboringerne og grundvandsressourcen (se nedenfor)."
> [1],side 9

Af miljøscreeningen fra 2012 fremgår det, at gravningen havde væsentlig påvirkning på den kildeplads, som var placeret i området for gravningerne:

> "Hele området er beliggende i OSD. Den nordlige og sydlige del af arealudlægget (samlet ca. 11 hektar) er nitratfølsomt indvindingsområde /ref. 2/. Hovedparten af området er beliggende indenfor kildepladszone, som angivet i regionplanen / ref. 2/. Kildepladszoner er udlagt omkring vandindvindingsboringer med henblik på beskyttelse af drikkevandsforsyningen (se under risiko for forurening af grundvandsressourcen). Råstofgravning i kildepladszone vurderes at være en væsentlig påvirkning, som skal vurderes nærmere."
> [4], side 7

Det fandtes i miljøscreeningen fra 2012 at have stor betydning i forhold til beskyttelsen af drikkevandsforsyningen, at området udgjorde en kildepladszone – og medførte at der blev foretaget en miljøvurdering forud for planens vedtagelse.

Det forekommer besynderligt, at det i en tilsvarende miljøscreening fra 2016 ikke er væsentligt, at området udgør en kildeplads, idet det må antages, at den foreslåede etapevise udvidelse svarer til den udvidelse, der blev screenet for i 2012.

Som det er oplyst for os, er der ikke sket en ændring i de fysiske forhold, der skulle kunne betinge, at råstofgravning i en kildepladszone ikke skulle være en væsentlig påvirkning. Dette i sig selv burde tilsvarende miljøscreeningen i 2012 give anledning til at der forud for, at forslaget til større udnyttelse indsættes i planen, foretages en miljøvurdering af dette forhold.

Hertil skal også bemærkes, at Danmarks grundvandsreserve generelt er under betydelig pres [6], [7] hvorfor det kan undre meget, at en mulig forurening af en væsentlig kildepladszone pludselig ingen betydning har.

Da der tidligere er givet tilladelse til at grave ned til 1m fra grundvandsspejl, jf. [3], punkt 2.9 skal der endvidere ikke meget uforsigtighed til med brændstof, hydraulikolie etc. eller beklageligvis forurenede materialer til videresalg, førend der er fare for en grundvandsforurening – kan det i denne forbindelse oplyses om og hvilket tilsyn der planlægges ført over et så følsomt graveområde? samt hvad regionen vil gøre, såfremt uheldet skulle ske?

6. Trafik

Det er vores opfattelse, at det forhold, at der både er givet tilladelse til tilførsel af råstoffer samtidig med at man reelt med planen vil forøge indvinding, vil give anledning til en væsentlig forøgelse af trafikken ind igennem enten Landerslev eller Lyngerup.

Det kan undre, at man helt uden kendskab til udnyttelsesgraden og kadancen for en fremtidig indvinding pure kan afvise, at der skulle være en væsentlig påvirkning af miljøet som følge af den formodede forøgede tunge trafik ind igennem de to små landsby samfund, hvor vejene helt generelt ikke er udformet til at håndtere sådan tung trafik.

Der foreligger ikke nogen former for underbygning af den vurdering, der er fremkommet i miljøscreeningen. Det kan dog, når der henses til de vurderinger, der er udformet i forbindelse med Vejdirektoratets nye broprojekt, undre, at Regionens rådgiver uden at have tal på hvor mange lastbiltransporter, der reelt i et worst-case scenario kan blive tale om, kan afvise at der foreligger en påvirkning af miljøet.

7. Yderligere bemærkninger til Regionens administration af råstofindvinding og lovgivningen mv.

Vi har udover ovenstående bemærkninger til selve screeningen, en række generelle bemærkninger til Regionens håndtering og administration af råstofloven.

7.1. Regionens rådgiver ved udformning af råstofplanen

Vi har noteret os, at Niras har udformet miljøscreeningen for D4, Lyngerup til brug for råstofplan 2016.

Dette forekommer endog meget besynderligt, henset til at Niras også har fungeret som rådgiver for ejeren af grusgraven ved ansøgning om tilladelse til tilførsel af andre råstoffer og som senest i januar 2016 på vegne af grusgraveren har fremsendt et forslag til retableringsplan for den tilladte udvidelse af grusgravningen, som der blev meddelt tilladelse til i november 2015.

Denne dobbeltrolle synes beklagelig og forvaltningsretlig problematisk – særligt set i lyset af, at forhold, der tidligere blev vurderet at have en væsentligt indvirkning på miljøet nu ikke længere bliver karakteriseret sådan – uden at der er forhold, der har ændret sig.

7.2. Manglende tinglysning af efterbehandlingsplanen for det område, der pt. er meddelt indvindingstilladelse til

I forbindelse med gennemgang af de foreliggende dokumenter, er det i øvrigt konstateret, at efterbehandlingsplanen i forhold til tilladelsen af 27. november 2015, der blev fremsendt af Niras i januar 2016, ikke er tinglyst.

Det er alene dele af afgørelsen af 27. november 2015, der er tinglyst. Den reelle forpligtelse til efterbehandling er ikke beskrevet i tilladelsen, hvorfor den af Regionsrådet godkendte efterbehandling reelt ikke gælder for fremtidige erhververe og/eller kreditorer. Dette kan vi som naboer kun beklage.

7.3. Partshøring ifm. tidligere tilladelse[3]

Vi modtog den 22. oktober 2015 en høring fra Frederikssund Kommune om en ansøgning om modtagelse af råstoffer til grusgraven. Vi kommenterede dette den 8. november 2015.

Vi er imidlertid ikke blevet hørt i forbindelse med ansøgningen om udvidelse af indvindingen af 24. februar 2014, hvortil der blev givet tilladelse den 27. november 2015. Dette finder vi set i lyset af vores ejendoms placering meget uheldigt – særligt da man tilsyneladende har givet en ny frist for efterbehandling af de arealer, hvor der var meddelt tilladelse til i 2005, således at disse kan udnyttes i 10 år mere uden nogen krav til efterbehandling. Vi er heller ikke blevet partshørt om efterbehandlingsplanen forud for regionsrådets godkendelse af denne plan den 29. februar 2016.

Den manglende partshøring af os som naboer er klart en retlig mangel ved afgørelserne. Vi finder det yderst beklageligt, at man ikke har sikret den etapevise efterbehandling, som burde være forudsat ved indvinding så tæt på beboelse. Vi skal anmode om, Regionens bemærkninger til, hvordan det i fremtiden sikres, at vi som naboer høres i forbindelse med nye tilladelser og ændringer i tilladelserne.

Venlig Hilsen

Palle Simonsen & Susanne Albæk
Lille Lyngerupvej 3
3630 Jægerspris
Tlf: 50 52 52 23
Mail: susanne.albaek.dk@gmail.com

Referencer:

1	Miljøscreening af forslag til graveområde ved Lyngerup, Råstofplan 2016 af Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling den juni 2016. Udarbejdet sammen med NIRAS
2	Oplysning om ny råstofindvinder på Landerslevvej 50, 4050 Skibby, samt ansøgning om udlæg af real som graveområde i Råstofplan 2016 af TSG, Tulstrup Sten & Grus den 31.marts 2016
3	Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på del af matr. 6a, Landerslev By, Gerlev Af Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling den 27.november 2015.
4	Miljøscreening af graveområde D4, Lyngerup I Frederikssund Kommune Råstofplan 2012.
5	Grave- og efterbehandlingsplan, Råstofindvinding mart. Nr. Matrikel 6a, Landerslev by Gerlev, Af NIRAS den 11. januar 2016
6	http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=39681
7	https://trefor.dk/Privat/Energi/Vand/Nyttig-info-om-vand/Fakta-om-drikkevand

From: styltsvig@ofir.dk
Sent: 9 Aug 2016 16:11:12 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: høringssvar til Lyngerup

Hej til jer.

Jeg hedder Kirsten Styltsvig og er ejer af matriklen liggende på Femhøjvej 51, Landerslev. Min matrikel grænser op til grusgraven ved Lyngerup, jeg vil gerne komme med indsigelse på udvidelse af grusgraven med følgende argumenter:

Jeg har købt lidt jord af Jens Hjort så vores matrikel blev lidt større og vi kunne have høns/ drivhus og køkkenhave på denne tilkøbte jord.

Natur/Miljø mente i samråd med Frederikssund Kommune, efter 8 år, at et drivhus, placeret 23 m fra hovedbygningen ville generer udsigten i området og at man ikke kunne se bakke og dale, vi blev derfor bedt om at rive det ned. Samtidig skulle vi fjerne overdækning af vores brænde, så vi nu skal fyre med vådt brænde i vinteren.

Mit argument til at modstride en udbygning af grusgraven, som godt nok bliver udvidet, væk fra vores ejendom, er at Natur/Miljø synes at et drivhus skæmmer naturen, så kan jeg ikke lade være med at tænke på hvad en udbygning af en grusgrav vil gøre??

Og hvad så bagefter når jorden er udpint? Vil man lave det til naturpark/Hedeland som det er sket i Roskilde??

Samtidig er der en del træer der må lade livet, og det synes jeg ikke er befordrende for de rådyr vi har i vores baghave, hvor forsvinder de så hen??? Og jeg læser at man vil beskytte digerne, men vil de ikke synke ned hvis man kommer for tæt på??

Min mand lider af støvallergi og den vil sikkert bliver værre, da der jo uden tvivl, vil blive meget trafik, og vi så ikke kan have døre og vinduer åbnet for meget. For ikke at tale om støjen fra maskinerne.

Jeg er bestemt tilhænger af at vi skal bruge lokale resourcer, og da helst i vores nærområde såsom Lyngerup, men Natur/Miljø har jo ligesom talt en gang, så derfor kan jeg ikke forestille mig at et drivhus på 25 kvm kan skæmme mere end grusgrav???

Jeg ved godt vi hele tiden boet nabo til grusgraven, men den har aldrig generet os besynderlig. Vi flyttede herud fordi vi gerne ville have "højt til loftet" og vores egne høns, drivhus og køkkenhave, samt lidt brænde som vi sanker i skoven. Dette kan åbenbart ikke lade sig gøre da vi bor i landzone.

Der må jo være ens spilleregler for alle, også de 15 matrikler der i en radius af 3 km, der ulovligt har opført tilbygninger.

Jeg er bestemt tilhænger af love og regler men de må gælde for alle.

Med venlig hilsener

Kirsten Styltsvig

Femhøvej 51

3630 Jægerspris

tlf 2029 0965

B Samlede høringssvar

Vindekilde

Egedal Kommune

From: Morten Stenak
Sent: 11 Aug 2016 12:03:59 +0000
To: Nikolaj Dam
Cc: Marie Walther
Subject: SV: 16/05619 Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Til Nikolaj Dam

Tak for forlængelse af fristen for høring af de 9 graveområder.

Styrelsens bemærkninger tager udgangspunkt i miljøscreeningernes kulturarvsscreening og den gældende administrationspraksis.

Slots- og Kulturstyrelsen har følgende bemærkninger:

Slots- og Kulturstyrelsen er som udgangspunkt forundret over, at nye graveområder sendes i høring, selvom miljøscreeningerne i flere tilfælde viser betydelige konflikter med kulturarvsværdierne.

Intet at bemærke
Holtegård
Uggeløse
Fuglebjergvej

Graveområdet bør tilpasses
Lynderup: De nye graveområder omgives af beskyttede diger, der ligger i gravegrænsen. Graveområderne bør tilpasses så digerne bevares.

Graveområdet bør indskrænkes betydeligt
Vindekilde: Graveområdet ligger i værdifuldt kulturmiljø mod nord, der også indeholder digerne D00.007.847 og D00.009.907 (i alt 250 m). Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den sydlige del.
Ryegård: Graveområdet indeholder to fredede fortidsminder, hvor der ikke kan graves indenfor 100 meter. Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del med passende hensyn til dige D00.005.535, der ligger i den nordlige grænse af graveområdet.
Vridsløsemagle: Graveområdet omfatter kulturarvsareal med romertidsgrave og overskrider 100 meter beskyttelseslinjen til Snubbekorshøj og Ole Rømers Høj. Desuden berøres dige D00.040.561 (ca. 400 m) og del af dige D00.040.560 (ca. 500 m). Graveområdet bør indskrænkes betydeligt og kun omfatte den nordlige del.

Gravområdet bør udtages
Ledøje Nord: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet omkring Ledøje landsby bør bevares in situ.
Ledøje Vest: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet i den nordlige del bør bevares in situ.

Såfremt det ønskes vil styrelsen gerne bistå i forbindelse med ny afgrænsning og tilpasning af graveområderne.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at vende tilbage.

Venlig hilsen

Morten Stenak

Morten Stenak
Chefkonsulent, Ph.D.
Fortidsminder
Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200
M +45 3374 5121
mst@slks.dk | slks.dk

From: Lotte Sparrevohn
Sent: 8 Aug 2016 09:02:05 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Nikolaj Dam
Subject: VS: Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Kære Nikolaj Dam

Tak for orienteringen om miljøscreeninger af en række forslag til nye graveområder i Kroppedal Museums ansvarsområde; ved Vindekilde Søsum, Ledøje og Vridsløsemagle.
Det er vores vurdering, at der kan forefindes skjulte fortidsminder inden for de udpegede områder, og vi vil derfor anbefale at der bliver foretaget arkæologiske undersøgelser af arealerne, såfremt områderne udpeges til råstofindvinding.
Vedhæftet det høringssvar vi sendte ifm scopingen.

Venlig hilsen Lotte

Lotte Reedtz Sparrevohn
Museumsinspektør, arkæologi
Kroppedal Museum
Kroppedals Allé 3 T 43 30 30 05
DK-2630 Taastrup M 61 55 62 81

lotte.sparrevohn@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

KROPPEDAL MUSEUM

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Att.: Råstofplanlægger
Nikolaj Thyssen Dam
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

3. december 2015

T 43 30 30 22
Mads.johnsen
@kroppedal.dk

Kroppedals Allé 3
2630 Taastrup

T 43 30 30 00
CVR-nr. 26 58 90 02
kontakt@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

VEDR. SCOPING AF MILJØPARAMETRE I MILJØSCREENINGER TIL RÅSTOFPLAN 2016

Kroppedal Museum har d. 19/11-2015 modtaget en høring fra Nikolaj Thyssen Dam, Center for Regional Udvikling vedr. Scoping af miljøparametre i miljøscreeninger til råstofplan 2016.
I forhold til 'Kulturarv' har museet foretaget arkivalsk kontrol ift. de 7 indvindingsområder, der er beliggende i museets ansvarsområde dvs. Albertslund kommune (Albertslund Skovvej (Herstedvestervej)), Høje-Taastrup kommune (Vridsløsemagle, Sengeløse & Vasby (Vadsby Bygade/Hørupvej)) & Egedal kommune (Vindekilde (Vindekildevej 11), Ledøje Nord (Råbrovej 25) & Ledøje Vest (Nybøllevej 17).

Sammenfattende er museets anbefalinger følgende:

- **Albertslund kommune: Skovvej: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle: indvinding frarådes grundet kulturarvsareal samt mange meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Høje-Taastrup kommune: Sengeløse: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vasby: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Egedal kommune: Vindekilde: indvinding frarådes grundet stor mængde meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Egedal kommune: Ledøje Nord: indvinding indenfor kulturarvsareal frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**
- **Egedal kommune: Ledøje Vest: indvinding indenfor de to kulturarvsarealer frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**

Nedenfor findes museets uddybende kommentarer til de enkelte indvindingsområder.

Albertslund kommune: Skovvej
Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) er beliggende i et område hvorfra kendes spor af menneskelig aktivitet i store dele af oldtiden. Således er der mindre end 200 m fra indvindingsområdet fundet bebyggelsesspor fra jernalderen (020205 sb. 25) og en overpløjet høj kaldet Flintdysse (020205 sb. 2) fra bondestenalderen. Ligeledes er der fundet en bronzealderboplads (020205 sb. 29) ca. 300 m fra indvindingsområdet samt et yderst sjældent depot af to "harpiks-kager" fra ældre bronzealder (020205 sb. 3) ca. 550 m fra indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle
Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) findes et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 93) på matr. 2a, 2d, 12b, 13a & 7000d – Vridsløsemagle By, Sengeløse. Kulturarvsarealet er udpeget grundet fund af grave fra romersk jernalder (020211 sb. 12) samt to overpløjede oldtidsgravhøje (020211 sb. 5 & 6). Udpegningen af et kulturarvsareal er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder.

Indenfor det påtænkte indvindingsområde, men udenfor kulturarvsarealet, kendes endvidere til en sløjfet stendysse fra bondestenalderen (020211 sb. 4), to gravhøje fra den ældre bronzealder (020211 sb. 9 & 10), en overpløjet oldtidshøj (020211 sb. 11) samt to detektorfund af middelaldermønter (020211 sb. 60 & 62). Det skal også bemærkes, at der findes beskyttede diger mellem matr. 2a & 4a samt mellem 2a & 3a indenfor indvindingsområdet, og endvidere yderligere et dige mellem matr. 12b og 23a, der muligvis ligger indenfor indvindingsområdet (kan ikke præcist fastslås udfra fremsendte luftfoto). Der findes ydermere to fredede gravhøje henholdsvis Ole Rømers Høj (020211 sb. 7) & Snubbekors Høj (020211 sb. 1), som udfra det fremsendte luftfoto synes at ligge umiddelbart udenfor indvindingsområdet, men i begge tilfælde overlapper indvindingsområdet med beskyttelseszonen for de fredede gravhøje.

Kulturhistorisk anbefaling:
Topografien samt nærliggende fund af henholdsvis en stor gravplads fra vikingetiden kaldet Snubbekorsgård (020211 sb. 104) og en vikingetidsbebyggelse (020211 sb. 64) gør sammen med omtalte kulturarvsareal og de øvrige, omtalte fund indenfor indvindingsområdet samt de fredede gravhøje umiddelbart op til, at museet har yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det pågældende indvindingsområde. Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vridsløsemagle' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Sengeløse

Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) ligger umiddelbart sydøst for et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 92), der er udpeget grundet Sengeløses rødder i middelalderen og fund fra yngre jernalder og vikingetid i området viser lang bebyggelseskontinuitet. Indenfor dette kulturarvsareal er der kun omtrent 100 m nord for indvindingsområdet udgravet bebyggelse fra den ældre og yngre jernalder (020211 sb. 102).

Umiddelbart syd/sydøst for indvindingsområdet er udpeget endnu et kulturarvsareal denne gang af national betydning (020211 sb. 94) på baggrund af fund af palisaderækker og rituelle gruber fra bondestenalderen ved den fredede Helgeshøj (020207 sb. 32) samt diverse bopladsspor fra bondestenalder og jernalder (eks. 020207 sb. 124 (ca. 600 m fra indvindingsområdet) & 020207 sb. 102 (ca. 650 m fra indvindingsområdet)).

Endvidere kendes der til en række markante oldtidsfund indenfor en afstand på mindre end 1 km i form af to fredede oldtids gravhøje Bondehøj (020211 sb. 18 (ca. 400 m mod vest)) & Klevehøj (020211 sb. 21 (ca. 320 m mod vest)), fire overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 17,19, 20 & 25), en overpløjet langdysse (020211 sb. 16) kun ca. 150 vest for indvindingsområdet samt fund af en bronzealder økse (020211 sb. 47) ca. 350 m mod vest ved omtalte Klevehøj. Ydermere skal nævnes, at museet i 2009-2010 gennemførte en stor udgravning af omfangsrig bebyggelse fra hele perioden fra bondestenalder til yngre jernalder samt en lille gravplads fra romersk jernalder kun omtrent 500-600 m sydvest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal bemærkes, at der findes et beskyttet mindre dige på matr. 10e indenfor indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:

På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vasby

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) så kendes der til flere vigtige fund indenfor en afstand på 1 km i form af overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 30 & 020207 sb. 16) og diverse stenalder løsfund (020401 sb. 21, 020211 sb. 51 & 57, 020207 sb. 55). Der er endvidere fundet knogler og en flintøkse fra bondestenalderen i Kallerup Mose (020207 sb. 56), bopladsspor og en flintdolk fra den sene bondestenalder (020211 sb. 61) kun ca. 100 m fra indvindingsområdet samt Danefæ i form af et detektorfundet trefliget spænde fra vikingetiden i Vasby (020211 sb. 109) ca. 200 m fra indvindingsområdet. På de Høje Målebordsblade ses endvidere en langdysse ca. 120 m vest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal nævnes, at museet i 2009 udgravede en boplads fra bondestenalder og bronzealder (020401 sb. 42 & 46) beliggende 700-900 m sydvest for indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:

På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En

arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Vindekilde

Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 8) kendes til et stort antal gravfund. Således skal nævnes en række sløjfede oldtids gravhøje (010605 sb. 19, 20 & 21), en sløjfet jættestue og en dysse fra bondestenalderen (010605 sb. 15 & 18) samt en grav fra ældre bronzealder indeholdende et bronzesværd (010605 sb. 109). Endvidere er der indenfor indvindingsområdet påvist to stenlagte ildsteder (010605 sb. 85 & 86) og en udateret stenlægning (010605 sb. 114).
Umiddelbart udenfor indvindingsområdet kendes endvidere til en række væsentlige fortidsminder i form af en stenbygget grav fra oldtiden (010605 sb. 14), en helleristningssten med skåltegn fra bronzealderen (010605 sb. 118), lystertænder fra jægerstenalderen (010605 sb. 122 & 123) samt en dysse og en langdysse fra bondestenalderen (010605 sb. 16 & 17). I Værebro Å på kanten af udvindingsområdet er der gjort flere offerfund, bl.a. knogler fra mindst seks mennesker, flinteredskaber og lerkar. Offerfundene er med til at underbygge områdets betydning i oldtiden.
Generelt kendes der til mange kulturhistoriske lokaliteter i området nær indvindingsområdet ved Vindekilde eks. en rig grav med guldfingerring & bronze-skjoldbule fra romersk jernalder (010605 sb. 46) kun 800 m vest for indvindingsområdet.
Afslutningsvist skal nævnes, at der findes beskyttede diger mellem henholdsvis matr. 16n & 36 og 16n & 15a, samt mellem matr. 15a & 14l – begge indenfor indvindingsområdet. Ydermere findes et beskyttet dige på grænsen mellem matr. 16m og henholdsvis 17b & 17m, der udfra det fremsendte luftfoto synes at udgøre den vestligste afgrænsning af indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
Grundet det store antal gravfund indenfor indvindingsområdet samt den umiddelbare nærhed til en stor koncentration af andre vigtige fund, så har museet yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af fortidsminder
Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vindekilde' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Ledøje Nord

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at hele den sydlige del af indvindingsområdet på matr. 9a, 11a, 11u & 12b overlapper med et kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27). Kulturarvsarealet er udpeget grundet, at Ledøje var en vigtig landsby i middelalderen, mens fund af vikingesmykker, bronzespænder og romerske mønter indikerer, at der allerede i yngre jernalder måske har ligget en vigtig handels- og håndværksplads. Som tidligere omtalt er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-

sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende udpegede kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.

Indenfor og umiddelbart op til det påtænkte indvindingsområde er der gjort en række væsentlige fund. Først og fremmest skal nævnes, at der på matr. 12b (indenfor indvindingsområdet & kulturarvsarealet) er fundet spor efter en middelalderbygning i munkesten kaldet Møllebakke (020209 sb. 15). Ellers skal nævnes, at der med detektor er fundet et korsformet spænde fra yngre jernalder samt en romersk sølvmønt (020209 sb. 34), enkelte oldtidsgruber (020209 sb. 36), en kogestensgrube/jordovn med flintafslag (020209 sb. 33) og en halv ornamenteret bronzehalsring fra den yngste bronzealder eller ældre jernalder på kanten af Husesø Mose (020209 sb. 18). Endvidere kendes til en række gravfund i umiddelbar nærhed af indvindingsområdet i form af en gravhøj kaldet Karen Kroghs Høj som ved udgravning indeholdt en hellekiste fra slutningen af bondestenalderen samt & to grave med brændte ben fra ældre bronzealder (020212 sb. 5), en overpløjet høj fra bronzealderen (020209 sb. 2), en kvindegrav fra ældre bronzealder (020212 sb. 8) samt overpløjede oldtidshøje (020212 sb. 6, 9 & 10), hvoraf den ene (sb. 6) kaldet Ornehøj indeholdt en urne med brændte ben.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor det udpegede kulturarvsareal.

Egedal kommune: Ledøje Vest
I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at den sydøstligste del af indvindingsområdet på matr. 8f overlapper lidt med det ovenfor beskrevne kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27).
Ydermere overlapper den nordvestligste del af indvindingsområdet på matr. 6q også med et kulturarvsareal af regional betydning (020209 sb. 35) udpeget på baggrund af de her fundne syv overpløjede oldtidshøje kaldet Syvhøje (020209 sb. 3-9). Heraf ligger to af gravhøjene indenfor indvindingsområdet (020209 sb. 5 & 9).
Som omtalt ovenfor er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor de to pågældende udpegede kulturarvsarealer, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.
Generelt kendes der til en række vigtige fund i nærheden, og det kan nævnes, at der indenfor indvindingsområdet er fundet Danefæ med detektor i form af et bronzespænde fra romersk jernalder (020209 sb. 45).

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum stærkt begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at

indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor de to omtalte, udpegede kulturarvsarealer.

Med venlig hilsen

Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen
Museumsinspektør, arkæologi, Kroppedal Museum

Egedal Kommune

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Fremsendt pr mail til: raastoffer@regionh.dk

Hørringssvar til miljøscreening af forslag til graveområder

Egedal Kommune har behandlet miljøscreeningerne for forslag til tre nye graveområder, og fremsender hermed høringssvar med forbehold for den efterfølgende politiske behandling i Byrådet i Egedal Kommune.

Egedal Kommune ønsker ikke flere områder udlagt til råstofgravning, da udgravningerne vil gøre stor skade på særligt værdifulde og kulturhistoriske landskaber. Landskabet og naturen er stort set over hele kommunen omfattet af beskyttelsesinteresser, der rummer stor oplevelsesværdi for hovedstadens borgere. Landskabet vil blive efterladt med store huller, og de unikke kulturhistoriske landskabsspor omkring Ledøje landsby vil for altid være væk.

Egedal Kommune ligger på kanten af det indre storbyområde og har udover bysamfundene langs S-banen og de større landsbyer mange spredte boligbebyggelser i det åbne land. Råstofgravning vil uundgåeligt påvirke mange borgere både i forbindelse med gravearbejdet og efterfølgende ved den trafikale belastning, som råstofgravningen vil forårsage.

Egedal Kommune har selvfølgelig en forståelse for behovet for at finde nye råstoffer, og derfor indeholder dette brev også alternative afgræsninger til de graveområder, som regionen har fremsendt i høring. Det er kommunens ønske, at det alene er disse alternative afgrænsninger, der inddrages i forbindelse med miljøvurderingen.

Med hensyn til de øvrige interesseområder ved Søsum og Hove ønsker Egedal Kommune, at de udtages af den kommende råstofplan, da kommunen i forvejen har to indvindingsområder til ler, og med de tre potentielle graveområder til sand og grus er det kommunes holdning, at Egedal er dækket ind med råstofudgravninger.

Kommuen er således enig med Region Hovedstadens vurdering af, at alle tre graveområder skal miljøvurderes. Kommunen har en række bemærkninger til miljøscreeningerne, som bør indgå i vurderingen.

Den 11.08.2016

Sagsnummer
15/19562

Sagsbehandler
Heidi Troelsen

Mail
Heidi.Troelsen@egekom.dk

Egedal Rådhus
Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke

Åbningstid
Mandag - onsdag 10.00-14.00
Torsdag 10.00-17.30
Fredag 10.00-12.00

Telefon 7259 6000
Mail kommune@egekom.dk
Web egedalkommune.dk

Ledøje Nord

Egedal Kommune bemærker, at dele af forslag til nyt graveområde Ledøje Nord ligger uden for afgrænsningen af interesseområdet fra 2012 og derfor gøres opmærksom på nye interessekonflikter.

Ledøje er udpeget som en særlig landsby, hvor Egedal Kommune har udarbejdet bevarende lokalplan. Jorderne omkring landsbyen er udpeget som kulturmiljø i Kommuneplanen, da stjerneudskiftningen af højjorderne, som noget helt unikt fortsat er tydelige i landskabet. Der er mange bevaringsværdige bygninger i landsbyen ikke mindst landbykirken, der sammen med landsbyafgrænsningen og markstrukturen med stjerneudskiftning gør Ledøje til et særligt kulturhistorisk sted ikke bare i Egedal, men i hovedstadsområdet. Det er kommunens opfattelse, at råstofgravning ikke kan undgå at spolere det særlige miljø ved Ledøje, og at det ikke vil kunne erstattes ved efterbehandlingen.

Kulturlandskab

Landskabet nord for Ledøje er et karakteristisk morænelandskab med bløde bakker som gennemskæres af Grønsø Å. I dag er der plantet skov, og der er planlagt stier i området med offentlig tilgængelighed. Området anvendes ikke til landbrug, som nævnt i screeningsskemaet og Egedal Kommune er ikke enig med regionen i, at efterbehandling af et flere meter dyb grav kan betyde, at området kan få de samme landskabsværdier og -interesser, som området fremstår med i dag.

Fredsskov

Arealet mellem Ledøje landsby og Smørum by har forandret sig, hvilket primært skyldes færdiggørelse af Frederikssundmotorvejens 2. etape. Der er blandt andet givet tilladelse til at etablere en privat skov på arealet mellem Smørum By og motorvejen. Skoven er plantet, og det er en fejl, at det modsatte fremgår af screeningsskemaet. Skoven er pålagt fredskovspligt, og det vil kræve erstatningsskov, hvis den fjernes.

Naturbeskyttelse

Der er for alle tre graveområder konkluderet i screeningerne, at hensynet til de naturbeskyttede arealer bliver vurderet i råstoftilladelserne for det enkelte områder, samt at det generelt vurderes, at der kan drives råstofindvinding uden at beskadige de beskyttede naturområder. Centralt i udpegningen for Ledøje Nord ligger Ammetofte Mose, hvor der er konkrete fund af bilag IV arter. Egedal Kommune er ikke enig i, at naturområdet kan forblive upåvirket af råstofgravning og mener, det skal belyses i miljøvurdering.

Drikkevandsinteresser

Egedal Kommune gør opmærksom på, at graveområdet ligger i det grundvandsdannede opland og indvindingsoplandet til Ledøje Vandværk. Graveområdet rækker ind i det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) til Ledøje Vandværk. Det er kommunens forventning, at regionen vurde-

rer risikoen for forurening af Ledøje Vandværks boringer ved spild og uheld ved graveaktiviteter i BNBO.

BNBO'er er udpeget i kommuneplantillæg nr. 1 til Egedals Kommuneplan 2013 og fremgår desuden af Arealinformation.

Risiko for forurening af grundvandsressourcen

Det primære grundvandsmagasin i Ledøje området er frit. Såfremt der sker en sænkning af grundvandsspejlet nede i kalken, kan det betyde en iltning af pyrit og frigivelse af nikkel. Dette kan have konsekvenser for vandforsyningerne til Ledøje Vandværk og HOFOR A/S. Sænkning af grundvandsspejl og efterfølgende konsekvenser for vandforsyning bør vurderes nærmere i en miljøvurdering. Der henvises til vurderingen fra *'Nybølle Indsatsområde. Kortlægning af grundvandsressourcens sårbarhed og anbefalinger til indsatstemaer. Hovedrapport. 2005', hvor* grundvandskortlægningen af Nybølleområdet kan findes. Se særligt kapitel 7.1 i nedenstående link: http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vand-i-hverdagen/grundvand/grundvandskortlaegning/kortlaegning-2015/sjaelland-oeerne-og-bornholm/nyboelle

Støj

I screeningens resultat er det anført, at der skal udarbejdes en miljøvurdering af graveområdets påvirkning af indendørs støjpåvirkning. Egedal kommune gør opmærksom på, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj tillige gælder udendørs opholdsarealer, d.v.s. at støjgrænserne også gælder for de udendørs opholdsarealer i tilknytning til boligerne. Egedal Kommune mener ikke, det vil kunne tillades at have en så støjende aktivitet så tæt på Ledøje Landsby.

Opsamling

På baggrund af ovenstående forslår kommunen, at graveområdet helt udgår. Alternativt at det reduceres til de arealer, der ligger nord for motorvejen, da motorvejen i forvejen giver karakter af teknisk anlæg. Dette vil samtidig sikre, at kulturmiljøet omkring Ledøje ikke ødelægges, og at den støjende aktivitet ikke kommer for tæt på boligerne. Se kortbilag for alternativ afgrænsning af graveområdet.

Ledøje Vest

Både for Ledøje Nord og i høj grad også for Ledøje Vest skal det sikres, at den trafikale afvikling af råstofgravningen ikke vil påvirke Ledøje by. Der skal således etableres en trafikal løsning, der sikrer, at alt tung trafik ledes udenom byen.

Drikkevandsinteresser

Graveområdet ved Ledøje Vest ligger i indvindingsoplandet til Nybølle Øst Kildeplads og Hove Kildeplads. Desuden ligger graveområdet også i det grundvandsdannende opland til Nybølle Øst Kildeplads. Det er kommu-

nens opfattelse, at miljøvurderingen skal forholde sig til påvirkning af indvindingsområderne.

I alle tre graveområder er der få private boringer til vandforsyning. For Ledøje Vest angives det i screeningen, at forholdet omkring en ikke-almen boring (tilhørende Nybøllevej 18) skal vurderes nærmere. Kommunen stiller sig undrende overfor, hvorfor dette ikke er tilfældet for boringer indenfor graveområdet Ledøje Nord og Vindekilde? Hvad er forskellen og årsagen til, at der kun laves en nærmere vurdering i det ene tilfælde?

Naturbeskyttelse

Der er konkrete fund af bilag IV arter i Tysmosen, som ligger i den sydlige kant af graveområdet. I screeningen er det vurderet, at mosen ikke påvirkes af råstofgravning, hvilket Egedal Kommune ikke mener, kan undgås. Tysmosen er et stort fredet natur- og landskabsområde, og graveområdes afgrænsning skal justeres, så det ikke rækker ind i fredningen.

Støj

Ligesom ved Ledøje Nord er der kun screenet for indendørs støjpåvirkning. Her gælder de samme bemærkninger som ved Ledøje Nord.

Opsamling

På baggrund af ovenstående forslår kommunen, at graveområdet helt udgår. Alternativt at området reduceres til kun at omfatte den nordlige del, som ligger naturligt i forbindelse med kommende forlængelse af Frederikssundsmotorvejen. På den måde kan der holdes afstand og undgås støjgener til de omkringliggende boliger. Se vedlagte kortbilag for alternativ afgrænsning af graveområde.

Vindekilde

Egedal Kommune har så sent som i 2007 givet afslag på en ansøgning om at grave råstoffer ved Vindekilde grundet de værdifulde natur- og landskabsinteresser.

Landskab

Området er placeret i nationalt geologisk interesseområde (Farum Naturpark), som er et unikt glacialt landskab med bestemmelser i Egedal Kommuneplan 2013 om, at der ikke må ske råstofgravning, terrænregulering eller skovrejsning, som slører eller foringer oplevelsen af de særlige landskabsdannelser. En fremtidigt råstofgravning vil skabe stor forandring og efterlade åbne huller, og det er kommunes opfattelse, at råstofgravning i området vil skade det særlige landskab. Det er derfor vigtigt, at miljøvurderingen forholder sig til landskabet, og til hvilken betydning råstofgravene vil få for oplevelsen af området efterfølgende.

Trafik

Området er forsynet af en lille landevej Skovvangsvej, som ikke er tilstrækkelig til at afvikle tranporterne med råstoffer. Vejen fører til henholdsvis Toppevad og Søsum og passerer tæt forbi en række landejendomme, som i forvejen har givet udtryk for bekymring for den nuværende trafikale belastning. Egedal Kommune mener ikke, at det eksisterende vejnet vil kunne kan bære den tunge trafikale belastning fra råstofgravningen, og mener derfor, at det bør være en forudsætning, at der findes en alternativ vejadgang.

Drikkevandsinteresser

Egedal Kommune bemærker, at dele af Vindekilde graveområde ligger inden for indvindingsoplandet til Bjellekær Kildeplads. Boring med DGU 200.404 ligger i graveområdet, og det er kommunens holdning, at påvirkningen af grundvandet ved en fremtidig råstofindvinding skal indgå i miljøvurderingen.

Opsamling

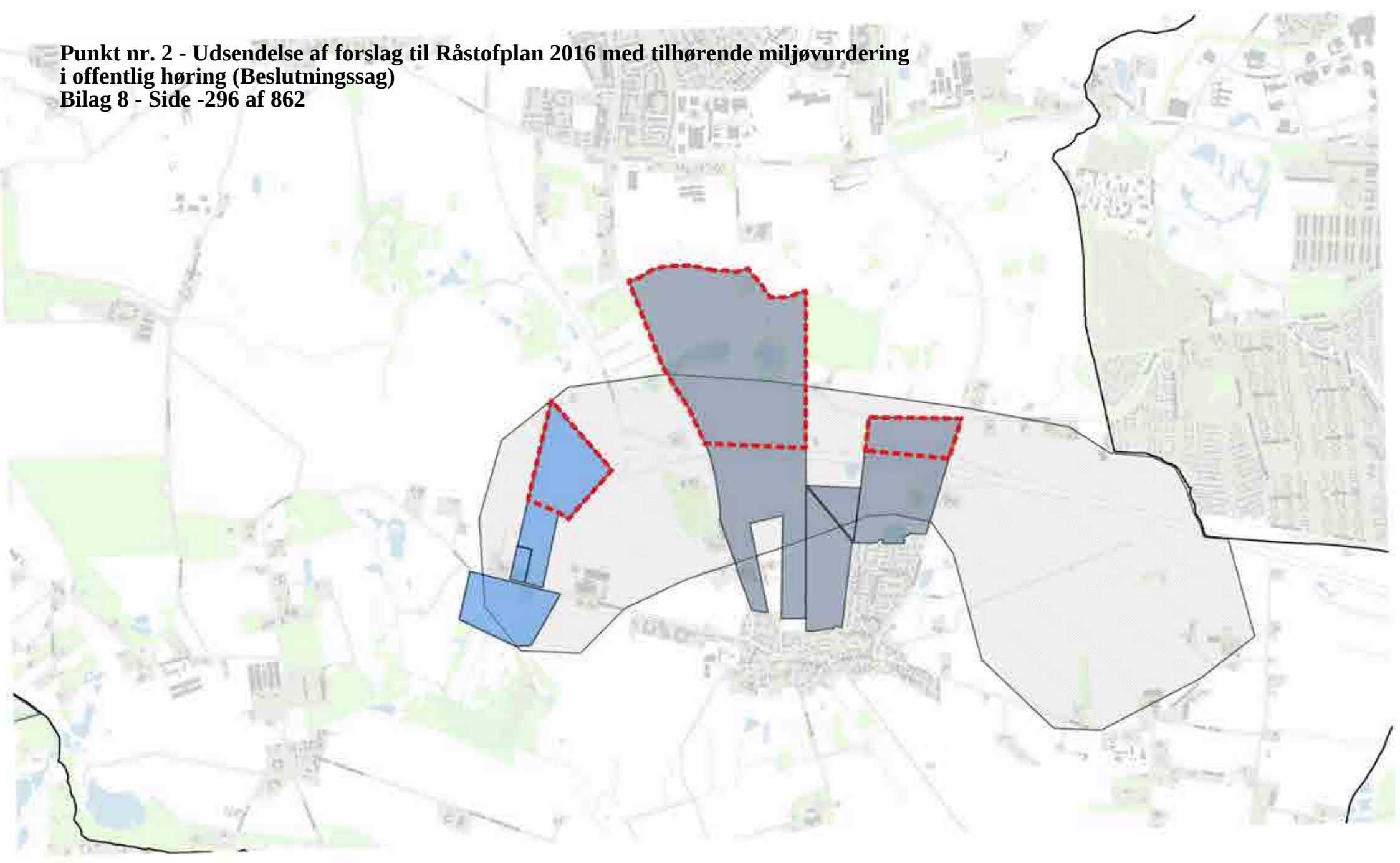
På baggrund af ovenstående ønsker Egedal Kommune, at området ved Vindekilde helt udgår som potentielt graveområde.

Egedal Kommune står til rådighed for yderligere informationer eller drøftelse af løsningsforslag i forbindelse med det videre arbejde med miljøvurderingen.

Egedal Kommune ser frem til at modtage miljøvurderingen og ønsker bedre tid til gennemgang, end der blev givet til miljøscreeningen.

Med venlig hilsen

Ulla Gramstrup
Direktør

Kortbilag - Alternative afgrænsninger til graveområder ved Ledøje
Egedal Kommune 11. august 2016

Egedal Kommune

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Fremsendt per mail til: raastoffer@regionh.dk

Høringssvar til råstofgravning

Den 2.9.2016
Sagsnr.: 15/19652

Sagsbehandler:
Heidi Troelsen
Direkte tlf.: 72597247
Mail:
Heidi.troelsen@egekom.dk

I brev af den 11. august 2016 sendte administrationen høringssvar til miljøscreening af forslag til graveområder i Egedal Kommune med forbehold for Byrådets behandling.

Byrådet har den 31. august 2016 besluttet at fremsende et tillæg til brevet med præciseringen af, at Byrådet ikke ønsker, at der udpeges nye graveområder for råstofgravning i Egedal og at eksisterende udlagte interesseområder skal fjernes fra planen.

Med venlig hilsen

Willy R. Eliasen
Borgmester

Egedal Rådhus
Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke

Åbningstid
Mandag - onsdag 10.00-14.00
Torsdag 10.00-17.30
Fredag 10.00-12.00

Telefon 7259 6000
Mail kommune@egekom.dk
Web egedalkommune.dk

From: Henrik Nielsen
Sent: 11 Dec 2015 13:20:33 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: SV: miljøscreeninger til råstofplan 2016

Til Region Hovedstaden
Under henvisning til nedenstående mail vil HOFOR i det følgende påpege en række forhold, der bør indgå i miljøvurderingen af råstofplanen af hensyn til grundvandet.

For fuldstændighedens skyld er det valgt at kommentere direkte ud fra listen i høringsbrevet – udtagne områder eller områder uden for HOFORs indvindingsoplande er ikke behandlet i dette høringssvar:

Albertslund Kommune:
 Albertslund Skovvej, Herstedvestervej: Det forslåede område ligger i skovområde, hvor der er etableret tre indvindingsboringer til en kommende kildeplads. Albertslund Kommune har siden 1990'erne arbejdet for at sprede og øge indvindingen af grundvand inden for kommunen, og i den forbindelse er der gennemført hydrogeologiske undersøgelser i flere områder i kommunen, herunder Vestskoven. Med de hydrogeologiske undersøgelser og etablering af de tre boringer er det sandsynliggjort, at der vil kunne indvindes en vandmængde og af en -kvalitet, som er velegnet til drikkevandsforsyning. På den baggrund er der ansøgt om tilladelse til indvinding af op til 1 mio. m^3 grundvand om året fra den ny kildeplads i Vestskoven. Da det er yderst vanskeligt at finde nye rene drikkevandsressourcer og placere nye boringer til en ny kildeplads på 1 mio. m^3 i området, bør dette råstofinteresseområde ikke medtages i forslaget til råstofplan.

Hillerød Kommune:
 Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11: Området ligger 800 m opstrøms Attemose Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Frederikssund Kommune:
 Onsved, Pagteroldvej 3: Det udpegede område ligger i OSD og centralt i et potentielt, nyt indvindingsområde, som er omfattet af et samarbejdet mellem Frederikssund, Furesø, Egedal og Roskilde Forsyninger samt HOFOR, jf. rapporten Behandlings- og forsyningsstruktur omkring Roskilde Fjord. Tilstedeværelsen af den store, uudnyttede grundvandressource på Hornsherred var baggrunden for Frederiksborg Amts udpegning af området til OSD, hvilket bør behandles indgående i miljøvurderingen.
 Uggeløse, Hørup Skovvej (interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger 3½ km opstrøms Hørup Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Allerød Kommune:
 Terkelskoven, Slangerupvej: Området ligger 4 km opstrøms Bogøgård Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen

Høje-Taastrup Kommune: - samlet for de tre områder i kommunen:
 Vridsløsemagle, (interesseområde i Råstofplan 2012),
 Sengeløse, (interesseområde i Råstofplan 2012) og
 Vasby, Vadsby Bygade/Hørupvej (interesseområde i Råstofplan 2012):
- gælder, at områderne ligger i OSD og centralt mellem flere af HOFORs indvindinger, men ikke isoleret set i et enkelt opland. Miljøvurderingen bør reflektere dette og have særlig fokus på risici for iltning af grundvandsmagasinet.

Egedal Kommune:
 Vindekilde, Vindekildevej 11: Området ligger i OSD og indvindingsoplandene til hhv. Bjellekær Kildeplads (ligger kun 200 m nedstrøms området – men dog ikke i BNBO) og Bogøgård Kildeplads (ligger ca. 1,3 km nedstrøms området) og til dels opstrøms Værebro Kildeplads (mere end 3 km fra området). Den begrænsede afstand til Bjellekær Kildeplads bør have særlig fokus i miljøvurderingen.
 Ledøje Nord, Råbrovej 25 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle med en afstand på 2 km og Hove Kildepladser og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.
 Ledøje Vest, Nybøllevej 17 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle og Hove Kildepladser (med en afstand på 1 km) og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Afslutningsvis skal HOFOR beklage dette sene høringssvar og derfor kvittere for muligheden for at komme med høringssvaret. Alle i Region Hovedstaden ønskes en God Jul og et Godt Nytår.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen
planlægger
Vandressourcer & Miljø
Miljø & Samarbejder

Direkte tlf: 2795 4162
E-mail: hnie@hofor.dk
Tænk på miljøet - spar på vand og energi !

HOFOR A/S | Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | CVR: 10073022 | tlf. 3395 3395 | www.hofor.dk

Region Hovedstaden
Mail: raastoffer@regionh.dk

Søsum, den 10. august 2016

Høringssvar vedr. Miljøscreening af Råstofplan 2016

Hermed Søsum Borger- og Grundejerforenings kommentarer til miljøscreeningen. Den findes på de følgende sider og følger screeningens struktur.

Opsummerende er det SBG's vurdering at det er meget tvivlsomt om de samlede fordele ved indvindingen står mål med de direkte og afledte gener og omkostninger for natur, lokalbefolkning og kommune. Henset til det forhold, at ingen lodsejere, udover selve Vindekilde, faktisk ønsker at indvinde råstoffer, og at råstofforekomsten på Vindekilde vurderes at være af ringe kvalitet, forekommer udpegningen endnu mere tvivlsom.

Samlet set finder Søsum Borger- og Grundejerforening det således uhensigtsmæssigt at optage graveområdet Vindekilde vest for Søsum i Råstofplan 2016

med venlig hilsen

Jacob Precht
Formand, Søsum Borger- og Grundejerforening

Befolkning og sundhed

Indendørs støjpåvirkning

Det anføres at "Nærmeste ejendomme er beliggende inden for graveområdet, langs Vindekildevej og mod nord langs vejen Ved Egholm."
Dette er ikke korrekt, idet der tillige ligger ejendomme klods op ad områdets vestlige, sydvestlige og sydlige afgrænsninger.
Det anføres at "Støjbelastningen vil blive reguleret i råstoftilladelsen, som stiller vilkår om at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier bliver overholdt. Tilladelsen vil typisk stille krav til indretning og drift af grusgraven, således at eventuelle negative påvirkninger kan afgrænses. Påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig."
Dette kan ikke anerkendes, idet ovennævnte ejendomme, som ikke er omtalt i screeningen, og øvrige nærliggende ejendomme vil gå fra ingen eller kun lille støjbelastning til en væsentlig støjbelastning.

Sundhedstilstand

Det anføres som et "Forhold, der ke urderes derligere"
SBG er uenige i dette, idet beboerne på de ejendomme som påvirkes af støj, støv og vibrationer beviseligt vil have en negativ sundhedspåvirkning. Denne sammenhæng er veletableret og en af hovedårsagerne til de skærpede VVM krav som træder i kraft i 2017. Forholdet bør undersøges nærmere og sættes op mod værdien af den faktiske råstofressource.

Svage grupper (f.eks. handicappede)

Det anføres som et "Ikke relevant" forhold.
SBG er uenig i dette, idet Skovvangsvej er skolevej for områdets skolebørn til distriktsskoleområdet Stenløse og det sekundære skoleområde Ganløse. Børnene vil have en væsentligt øget færdselsrisiko ved etablering af grusgrav med deraf følgende øgning af tung trafik.

Friluftsliv/rekreative interesser

Ud over det i screeningen anførte skal det bemærkes at områdets veje, Toppevadvej og Skovvangsvej, generelt er meget anvendt af organiserede og uorganiserede motionscyklister og i mindre grad af ryttere. Adskillige af Egedal Kommunes rekreative stier for løb, vandring og cykling vil også blive påvirket.
Disse forhold er relevante og bør belyses i en VVM redegørelse

Begrænsninger og gener over for befolkningen

Som nævnt ovenfor må der forventes væsentlige negative påvirkninger for lokalbefolkningens og udefrakommendes dagligdags, rekreative og friluftsmæssige brug af området, hvorfor dette bør undersøges nærmere.

Biologisk mangfoldighed (flora og fauna)

Nærliggende Natura 2000 områder (fuglebeskyttelsesområder og habitatområder)

Ikke relevant

Spredningskorridorer

Det anføres at en halvering af spredningskorridoren kan forekomme. Dette er åbenlyst et væsentligt forhold, som bør undersøges nærmere. Som minimum bør det undersøges hvorfor spredningskorridoren i den forudgående planlægningen har fået den faktiske dimensioneringen, hvis der skal kunne argumenteres sagligt for at en halvering er ubetydelig.
Det anføres, at det er **muligt** at lave en efterbehandlingsplan som **kan muliggøre** en forbedret spredningskorridor efter afsluttet indvinding. Det forekommer meget hypotetisk og det bør undersøges nærmere, herunder om værdien af råstofressourcen står mål med omkostningerne til en sådan efterbehandlingsplan

Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL

Påvirkningen af de berørte §3-beskyttede områder er ikke beskrevet. Det er usandsynlig at grusgravning nær sø, mose og vandløb ikke vil have en afdrænende effekt. Dette bør undersøges nærmere.

Planteliv

Ikke undersøgt

Dyreliv

Der er ikke foretaget en egentlig fauna oplistning, men som anført i screeningen er der sandsynligvis forekomst af bilag-IV arter i området og med tilknytning til §3-områderne.
Dette bør undersøges nærmere.

Grønne områder

Ikke relevant

Skov

Det vurderes i screeningen at råstofindvinding ikke vil påvirke skovbrynet i skoven beliggende vest for området. Der argumenteres ikke for vurderingen, og det må som minimum sandsynliggøres at råstofindvinding ved skovkanten ikke påvirker skovbryn mm negativt, ligesom der må argumenteres for hvorfor skovbyggelinien i det specifikke tilfælde kan negligeres uden negativ påvirkning til følge.

Landskab og jordbund

Landskabelig værdi

SBG er enig i at forholdet er væsentligt og skal undersøges nærmere.

Geologiske værdier

SBG er enig i at forholdet er væsentligt og skal undersøges nærmere.

Jordforurening

Ikke relevant

Risiko for forurening

Det forekommer sandsynligt at fjernelse af overjord og lerlag giver øget risiko for forurening. Ved uheld i området, gifthåndtering på landbrugsejendommene klos op ad området, skybrud, regnvandstilløb etc. vil et udgravet område udgøre en direkte forureningsvej til grundvandet.
Egedal kommune og HOFOR har af samme årsag brugt ressourcer på sløjfning af private brønde og boringer, som senest er udmøntet i Miljøministeriets bekendtgørelse nr 1260 af 28/10/2013 om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land.
Risikoen er er således velkendt og bør undersøges nærmere.

Jordhåndtering/flytning

Ikke relevant

Vand

Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder

Som tidligere anført vil en indvinding med stor sandsynlighed påvirke vandbalancen i de berørte §3-områder.
Forholdet bør undersøges nærmere.

Udledning af spildevand

Der vil formentlig være behov for intensiv vanding af de åbne indvindingsområder for at forebygge sandfygning og -flugt, og dermed vil der være spildevand der skal håndteres. Dette bør undersøges nærmere.

Grundvandsforhold

Der er ud over den anførte vandboring umiddelbart ved siden af indvindingsområdet flere private vandboringer. Der er ikke redegjort hvorfor en fjernelse af overjord og lerlag vurderes ikke at have en negativ påvirkning for disse boringer, herunder navnlig mulighed for sænkning af grundvandsspejlet. Dette bør beskrives nærmere og medtages i en senere miljøvurdering.

Risiko for forurening af grundvandsressourcen

Alle åbninger i jordlagene og samtidige håndteringer af brændstoffer og spildevand udgør en risiko for forurening af grundvandsressourcen. Se i øvrigt under punktet ”Risiko for forurening”
Dette forhold bør derfor undersøges nærmere.

Luft

Luftforurening (støv og andre emissioner)

Det anføres at der vil være støvgener i forbindelse med gravearbejde, sortering og transport, som om disse aktiviteter kun forekommer undtagelsesvis. Tværtimod er disse aktiviteter jo netop kerneaktiviteter ved indvinding af grus, og det må derfor vurderes at være forbundet med væsentlig gene. Hertil kommer at sandforekomsterne i væsentligt omfang angiveligt er ganske finkornet og dermed særligt udsat for sandflugt og -fygning. Samlet set skal dette forhold belyses grundigt i en miljøvurdering.

Emissioner fra eventuel trafik til og fra området

Trafikken ved indvinding af grus er væsentligt større end ved den nuværende landbrugsdrift, og derfor vil trafikken være en væsentlig påvirkning som skal undersøges nærmere. Derudover vil der grundet særligt støvende sandtyper være

usædvanlige støvgener ved transport af råstofferne, der oftest transporteres af åbne lastbiler.

Støj

Støj

Der vil forekomme væsentlige støjende aktiviteter ifm. Indvinding, behandling og transport, som historisk set er svære at begrænse grundet begrænsede ressourcer hos tilsynsførende myndigheder. Det må forventes at der er risiko for at støjbelastningen for de nærmeste naboer vil overskride dagstøjgrænsen på 55 dB(A)
Dette bør belyses nærmere.

Vibrationer

Grusgravning og afledt aktiviteter forårsager væsentligt øgede vibrationer, og det bør undersøges nærmere hvilke konsekvenser det kan have for naboejendomme etc.

Trafik

Trafikafvikling/belastning

Det anføres at "Til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil kunne påvirke lokalområdet med en øget trafikbelastning, støj og ændrede sikkerhedsforhold" og at der i den 'lokale planlægning' vil være mulighed for at reducere de væsentligste påvirkninger/belastninger fra trafikken.
Dette er ganske diffust, og bør selvklart undersøges nærmere

Skovvangsvej og Toppevadvej er ydermere ikke dimensioneret til den tunge trafik, ligesom Skovvangsvej kan tænkes at skulle omlægges ved indvindingen.

SBG har i høringssvar tidligere i råstofplanprocessen (marts 2015) gjort opmærksom på at hele området omkring Søsum allerede er stærkt trafikalt belastet, særligt af tung trafik, og belastningen i området er, som fremskrivningerne forudsagde, steget til nye niveauer efter Frederikssundsmotorvejens åbning medio 2015. Toppevadvej, den nordlige ende af Skovvangsvej og rundkørslen Toppevadvej/Bundsvej/Måløvvej er særligt belastede af de nuværende aktiviteter i lokalområdet

Støj

Se under "Trafikafvikling/belastning"

Energiforbrug

Ikke relevant

Sikkerhed

Se under "Trafikafvikling/belastning"

Risiko for ulykker

Se under "Trafikafvikling/belastning"

Klimatiske faktorer

CO2 –udledning

Ikke relevant

Oversvømmelsesrisiko pga. ændret nedbørsmønstre

Ikke relevant

Vandstandsændringer

Som tidligere anført må det forventes at grusgravning vil påvirke §3-områderne (mose og sø) og vandløbet øst for området, ligesom grundvandsspejlet vil blive påvirket. Forholdet bør undersøges nærmere.

Kulturarv

Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger

Det anføres at indvindingen kan ske uden at påvirke det udpegede værdifulde kulturmiljø.
SBG mener dette bør undersøges nærmere.

Fredede områder

Det anføres at området mod syd ligger under 500 meter fra Fuglesøfredningen. Dette er ikke korrekt, idet det i screeningens figur 7 fremgår at fredningen og graveområdet netop støder op til hinanden.
Dette bør medtages i vurderingen.

Nationalparker

Ikke relevant

Beskyttede diger

SBG mener digerne i området bør bevares.

Fortidsminder

Der er ikke registeret beskyttede fortidsminder iht. Naturbeskyttelseslovens §18 i selve graveområdet, men Kroppedal museum skriver til Region Hovedstaden 3. december 2015 i sin begrundelse for at fraråde indvindingsområdet ved Vindekilde:
"Grundet det store antal gravfund inden for indvindingsområdet samt den umiddelbare nærhed til en stor koncentration af andre vigtige fund, så har museet yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af fortidsminder.
Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet."

Kirker og omgivelser

Ikke relevant

Ressourcer og affald

Arealforbrug

Ikke relevant

Energiforbrug

Ikke relevant

Vandforbrug

Vandforbrug til støvgenebegrænsende vanding forventes at være væsentligt større end den nuværende ikkevandingskrævende landsbrugsdrift.
Forholdet bør undersøges nærmere

Produkter, materialer og råstoffer

Ikke relevant

Affald, genanvendelse

Ikke relevant

Visuel effekt

Arkitektonisk og landskabeligt udtryk

Området vil på sigt kunne fremstå som forbindelsen mellem Fuglesøfredningen og den kommende Naturpark Mølleåen. Derfor vil den mest oprindelige landskabs- og naturtilstand være at foretrække.

Dette forhold bør belyses.

Kystnærhedszone

Ikke relevant

Lys og/eller refleksioner

Ikke relevant

Socioøkonomiske effekter

Påvirkning af sociale forhold

Det må forventes at de omboende borgere må få en lavere livskvalitet og ringere økonomisk situation grundet grusgravens generelle negative påvirkning.

Påvirkning af erhvervsliv

Der forventes ikke synergistiske fordele ved indvindingen. Lokale virksomheder vil derimod kunne få problemer med indeklima og tekniske installationer såfremt sandfygningen som frygtet ikke kan kontrolleres.

Materielle goder

Staten, ansøger og indvinder har åbenlyse økonomiske fordele. Modsat udgår landbrugsarealerne formentlig permanent.
Egedal kommune vil have øgede omkostninger til vedligeholdelse af vejnettet omkring indvindingen.
Der bør foretages en nærmere undersøgelse af råstoffernes værdi kontra omkostningerne for lokalsamfund og kommune.

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
DK - 3400 Hillerød

Att.: Nikolaj Thyssen Dam
raastoffer@regionh.dk

Knardrup d. 8.8.2016

Bemærkninger til partshøring om udlægning af nyt råstof-graveområde Vindekilde ifm. Råstofplan 2016

Indledningsvis vil vi gerne påpege, at Knardrup Borger og Grundejerforening har ikke modtaget miljøscreeningen vedr. graveområde Vindekilde, hvilket vi er meget forundrede over. Vi ligger som umiddelbar nabo mod øst i forhold til det påtænkte graveområde. Uagtet at vi ikke er inddraget i partshøringen, sender vi som nabo her vores bemærkninger til Region Hovedstaden, og de bedes inddraget i Regionens videre behandling af Vindekilde graveområde.

I forhold til det udarbejdede screeningsmateriale må vi konstatere, at der er uforholdsmæssigt mange væsentlige parametre, som Regionen enten har overset eller af andre årsager ikke har ville medtage. Disse parametre er blot givet vurderingen "Forhold der ikke vurderes yderligere".
HELE området ligger i et enestående og unikt geologisk område med fredede naturområder, som rummer en mangfoldig biologisk diversitet. Dette forhold bør indgå som en væsentlig parameter i vurderingen.

Kroppedal Museum har i deres høringssvar/scoping fra december 2015 fremhævet området som et område rummende en rig kulturarv. Museet har frarådet, at der graves. Vi kan stærkt tilslutte os denne anbefaling.

Danmarks Naturfredningsforening fraråder på samme måde, at der etableres gravning på Vindekilde og henviser til de meget store geologiske- og naturværdier, som området rummer. Kulturhistorisk er det også et område med en lang og meget væsentlig historie. Ligeledes på disse punkter kan vi helt tilslutte os DN`s anbefaling.

Der har tidligere i 1950-erne været gravet i området og de sandflugtsproblemer, som opstod dengang påvirkede både plante- og dyreliv i meget voldsom grad. Grusgravningen blev stoppet ved en højeretsdom. Det er den samme sandforekomst, der ligger på Vindekilde-området.

Med en beliggenhed øst for Vindekilde vil Knardrup landsby og markerne omkring uundgåeligt blive påvirket af sandflugt af de fine sand fra området.

Fra Knardrups synsvinkel kan vi yderligere påpege problemer med en øget trafikbelastning på Knardrupvej, hvis der etableres grusgravning på Vindekilde. Allerede efter den nye omfartsvejs åbning er Knardrupvej blevet belastet kraftigt, og der er ikke cykel- eller gangsti til at beskytte bløde trafikanter.

Vi vil ikke i detaljer gennemgå alle de forskellige punkter i miljøscreeningen, blot konstatere, at der efter vores vurdering er tale om en overfladisk og unuanceret vurdering af de fleste forhold, som af Naturstyrelsen er karakteriseret til "IKKE AT skulle vurderes yderligere". Vi vil henstille til, at minimum følgende områder undersøges nærmere, da de er af særlig betydning for borgerne i Knardrup:

Friluftsliv/rekreative interesser
Begrænsninger og gener overfor befolkningen
Biologiske mangfoldighed
Naturbeskyttelse - Planteliv - Grønne områder – Skov
Dyreliv
Geologiske værdier
Grundvandsforhold
Luftforurening
Trafik
Kulturarv, fredede områder, national parker og fortidsminder

Vi vil i øvrigt henvise til de mange høringssvar fra de nærmeste naboer til Vindekilde, som har gennemgået alle punkter og argumenteret for, at der må ses grundigt på en lang række forhold, som Naturstyrelsen har udeladt i deres første screening.

Vi vil i Knardrup Grundejer- og Borgerforening tilslutte os de nærmeste naboers kritik, og foreningen giver vores opbakning til den argumentation, som står i deres indsigelser.
Vi mener derudover at Vindekilde området bør fjernes helt fra regionens foreslåede interesseområder.

På vegne af Knardrup Grundejer- og Borgerforening

Rikke Fischer-Bogason

Formand

Ganløse 9. august 2016

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Ganløse Bylaug har med bekymring bemærket Region Hovedstadens forslag om at udpege et område omkring Vindekilde - lidt syd for Ganløse - til råstofudvinding.

Efter vor opfattelse peger Regionens egen miljøscreeningen selv på særdeles mange problemer i forbindelse med projektet.

Bl.a. nævnes indgriben i både et bevaringsværdigt landskab og et geologisk værdifuldt område samt et værdifuldt kulturmiljø. Desuden peges på indgriben i den fastlagte "Grønne Kile", indskrænkningen af spredningskorridoren, nærheden til Tunneldalfredningen ved Ganløse og Natura 2000 området samt den fredede Fuglesødal.

Ud over disse særdeles væsentlige problemer frygter Ganløse Bylaug i særlig grad problemer omkring støj og støvgener fra en øget tung trafik i vort område, som i forvejen er særdeles hårdt belastet, hvorfor vi ønsker at gøre indsigelse mod forslaget om råstofudvinding omkring Vindekilde.

På Bylauges vegne

Niels Hedeager Madsen
Formand

Poul Hesbjerg
Bestyrelsesmedlem

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Att. Nikolaj Thyssen Dam
Kongens Vænge 2,
DK-3400 Hillerød
Fremsendt pr. mail til raastoffer@regionh.dk

Søsum, den 10. august 2016

Vedr. Indsigelse mod miljøscreening af forslag til graveområde ved Vindekilde, Ganløse i Egedal Kommune

Vi er en ung familie på to voksne og to børn, der bor Skovhusvej 4, Søsum, 3670 Veksø. Vores ejendom ligger 400 meter fra det nordvestlige hjørne af det foreslåede graveområde. Vi mener at vi vil blive meget påvirket, hvis Region Hovedstaden beslutter at godkende forslag til graveområdet ved Vindekilde i Søsum. Vi er ikke blevet bedt om en partshøring, men ønsker at komme med en indsigelse mod de forhold i miljøscreeningen, som vi mener bør undersøges nærmere.

Generelt

Det undrer os at så få mennesker er blevet hørt i denne sag. Det har jo helt oplagt interesse for hele lokalsamfundet.
Miljøscreeningen indeholder ufattelig mange punkter som klassificeres ”Forhold, der ikke vurderes yderligere”. Den synes ikke at være objektiv (eller grundigt udarbejdet)
Vi købte vores ejendom i 2014 og har investeret mange ressourcer i den med det formål at nyde naturen, stilheden, de grønne områder i Egedal og tunnellandskaberne tæt på København. Hvis forslaget til graveområde vedtages vil det kun være lodsejerne, der vil tjene penge på en udvindingstilladelse. Hvad skal der ske med alle os andre der stavnsbindes til vores ejendomme, som vil være usælgelige i mange mange år fremover? Får vi kompensation?

Landskab og natur

Efter vores mening er det landskabet og naturen der er vores områdes største aktiv, og ikke mindst den historie der hører til. Det vil derfor gøre så ondt, hvis man vælge at grave her og ødelægge naturen uopretteligt.

Selv ved efterbehandling med jordlaget efter endt gravning vil det værdifulde landskab (nationalt geologisk interesseområde) have ændret karakter for altid. Det bør undersøges nærmere om dette står mål med værdiskabelsen.
Der er fredede naturområder i og op til det søgte område, herunder også en mængde beskyttede dyr såsom vi ved selvsyn har konstateret bl.a. flere slags flagermus og forskellige store guldsmede. Vi mener det bør undersøges nærmere om disse ikke vil bliv negativet påvirket af udgravning.

Larm og støj fra udvinding

Vi mener at det bør undersøges yderligere om larm og støj fra udvindingen vil påvirke de mange beboere tæt på graveområdet. Det vil uden tvivl påvirke vores livskvalitet negativt, hvis vi skal høre på en masse støj. Vi ved fra besøg hos beboere tæt på eksisterende grusgrave at der opleves larm og støj fra grusgraven på trods af støjvolde. Ved Vindekilde er graveområdet placeret på en bakketop. Dette er muligvis uhensigtsmæssigt da støj vil blive ført længere væk af vinden end normalt. Det bør undersøges om placeringen på bakketoppen giver endnu større støjgener end ellers.

Undersøgelse af trafikale forhold

Miljøscreeningen nævner at geologiske undersøgelser anslår ressourcen i graveområdet til at være 1,5 mio. m3 smeltesand. Det beregner vi til en lastbil ca. hvert 10 minut i arbejdstiden (vognlæs 24t=13M3 Grus ved 1.75T/M3, 10 år, 8 timer, 250 arbejdsdage). I forvejen er der rigtig meget lastbiltransport i området til og fra ejendommen Vindekildevej 11, hvor vognmandsvirksomhed og produktion af gødning (uden gyldig landzonetilladelse) giver meget tung trafik. Dette vil kun blive forværret, og vi forestiller os, at særligt om morgen vil der blive dannet anseelige køer
Det skal nævnes at Egedal kommune så vidt vi ved tidligere har afvist ansøgninger fra ejerne af Vindekildevej 11 om aktiviteter der medføre øget tung transport netop for at undgå dette.
Vi mener, at det skal undersøges nærmere, hvordan til- og frakørsel til graveområdet skal foregå. Søsum Bygade med rundkørsler og chikaner er ikke egnet til transport med store lastbiler. Det samme må gælde for Ganløse. Endvidere er Knardrupvej er ikke egnet til tung trafik, da det maksimale tryk er akseltryk er 22 ton (der står skilt herom på Knardrupvej). Så vi konstaterer at bortkørsel af materialerne skal ske gennem Værløse via Bundsvej/Kirke Værløsevej. På disse veje er der også i forvejen hyppig kødannelse.
Endvidere skal det undersøges om smeltesand der spredes på vejbanen fra lastbilernes dæk og lad påvirker trafikken.
Der er mange motionscyklister i området, som vil have en væsentlig øget risiko, ligesom skolebørn ikke længere vil kunne cykle i området pga. den tunge trafik. Er der overvejelser om etablering om cykelstier på Toppevadvej og Skovvangsvej?

Smeltesand

Af miljøscreeningen fremgår det at ressourcen på området kun er smeltevandssand. Miljøscreeningen nævner selv en tidligere grusgrav på kanten af området. Det vides blandt beboerne i området at denne blev lukket af en højesteretsdom da fygende smeltesand/silt ødelagde afgrøder og natur i det omkringliggende område. Så vi er naturligvis bange for hvilke forhold det har på vores 2 hektar skov samt andre grønne områder.
På vores ejendom er der intet grus, men masse af silt (vi har netop fået lavet ny kloak). Vi er bange for at det samme er tilfældet i det søgte indvindingsområde. Silt bliver enten hårdt som cement således planter ikke kan vokse eller fyger og ødelægger afgrøder og andre planter.

Vi har fra andre grusgrave erfaret at smeltesand og silt kan blæse op af gravene og lægge sig på det omkringliggende landskab, også på trods af overrisling. Så vi mener at dette taler imod en gravetilladelse på grund af områdets bevaringsværdige karakteristika med tunneldale, samt det fredede område Syd herfor.
I det mindste bør dette undersøges.

Drikkevand

Det undrer os at Region Hovedstaden ønsker en tilladelse i et af HOFORs drikkevandsområder, hvorfra regionens egne borgere forsynes med drikkevand.
Der vil være tunge maskiner, spildevand og nærmest forventet olie/diesel-udslip tæt på eller under kote 0 i et område, hvor HOFORs har drikkevandsboringer til Region Hovedstadens borgere.
Vi formoder også der som praksis er, vil blive benyttet rent brugsvand til at forhindre sandflugt af smeltesandet, hvilket vil give en kontinuerlig mængde spildevand der skal bortskaffes. Det bør undersøges nærmere hvordan dette løses.
Ligeledes bør det undersøges hvordan et evt. kemikalieuheld på de nærliggende landbrugsejendomme så tæt på udvindingsområdet kan forhindre at forurene drikkevandet.
Det skal nævnes at undertegnede ikke engang må have græssende (hobby) dyr gående på sin jord, og det undrer os derfor selvfølgelig, hvis man kan få tilladelse til at grave et gigantisk hul ned til grundvandet med den risiko det medføre tæt på vandboringer. Vi mener denne risiko bør vurderes nærmere.
Endvidere mener vi at vide at HOFORs drikkevandsledning til København går gennem det søgte område hvilken også vil skulle flyttes. Dette bør også undersøges.

Med venlig hilsen

Martin og Gitte Helms
Skovhusvej 4, Søsum
3670 Veksø
mh@martinhelms.dk

From: Søren Mordhorst
Sent: 10 Aug 2016 20:39:01 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Partshøring af forslag til nyt graveområde ved Vindekilde

I forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016 har jeg som ejer af ejendommen Sigersdalvej 14, 3670 Veksø Sjælland (matrikelnr. 14 og 14h) i området ved Vindekilde, modtaget besked om, at jeg er høringsberettiget i forbindelse med miljøscreeningen af det pågældende område.

Min ejendom på Sigersdalvej 14 ligger, ligesom det foreslåede graveområde, som en del af det naturskønne område Ganløse tunneldalslandskab indeholdende det fredede område Fuglesødalen. Begge områder ligger i forlængelse af områder udlagt til nationalt geologisk interesseområde. Det foreslåede graveområde vil derfor efter min mening skæmme det smukke naturlandskab, ødelægge landskabelige og geologiske værdier samt bryde det unikt sammenhængende tunneldalslandskab. Jeg er derfor enig i miljøscreeningens konklusion om, at miljøparametrene Landskabelig Værdi og Geologiske Værdier skal vurderes i en miljøvurdering. Uanset udfaldet af denne miljøvurdering, så er min holdning, at udgravningen vil være en så væsentlig miljømæssig påvirkning af landskabelige- og geologiske værdier, at det helt skal forhindre gravning i området ved Vindekilde. Jeg er opmærksom på, at graveområdet udgør samlet 2% af det totale udpegede landskab, men jeg mener ikke desto mindre, at hensynet til, at bevare det samlede naturlandskab intakt, bør veje så tungt, at området ved Vindekilde ikke udlægges til graveområde.

Min ejendom henligger som naturgrund med skov og mose, og jeg bibeholder og vedligeholder udelukkende ejendommen med henblik på, at skabe et frirum for det vilde dyre og fugleliv i et område med smuk og bevaringsværdig natur. På ejendommen sår jeg majs til råvildtet, rydder stier og sætter fuglekasser op, og jeg går ture for at nyde naturen, dyrelivet og de fredelig omgivelser. Etablering af et graveområde, som vil blive nærmeste nabo, vil give miljømæssige påvirkninger som vil være ødelæggende for de værdier som min ejendom repræsenterer, dyre- og fuglelivet vil blive påvirket, og ejendommen vil miste sin værdi. Af denne grund mener jeg derfor også, at området ved Vindekilde ikke skal udlægges til graveområde.

Jeg vil bede jer bekræfte modtagelsen af denne mail.

Venlig hilsen

Søren Mordhorst
Furesøbakken 3
3460 Birkerød
soren@mordhorst.eu

From: Knud Møller Pedersen
Sent: 9 Aug 2016 12:11:47 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: partshøring om grusgravning på vindekilde

region hovedstaden
center for regional udvikling
kongensvænge 2
3400 hillerød

att. Nikolej Thyssen Dam

Vedr. partshøring om udlægning af nyt graveområde på vindekilde mm

I fremsendte miljøscreening er der ikke noget der kræver yderliger vurdering, jeg mener at samtlige punkter kræver yderliger vurdering.

skovvangsvej er en markvej der er astfaldteret uden nogen særlig fundering den tunge trafik for husene til at slå revner og tung trafik er nedprioteret med skiltning i bægge ender af vejen,
vejen er smal to biler kan ikke passere hinanden uden de skal ud i rabatten.

støj og støv fra et graveområde vil have en enorm negativ påvirkning på vores huse mennesker dyreliv og vil være ødelæggende for den unikke natur og hele miljøet omkring spredningskoridoren og det fredet område.

der har tidligere været gravet grus i området på matr. 14a en lille grusgrav set i forhold til det forliggende men med store ødelæggelser til følger fint sand der ødelagde afgrøderne og de omkringliggende jorde og sand flugt langt omkring fra selve graven , den blev lukket ved to højestretsdomme i henholdsvis 1965 og 1967 jeg hendviser til bægge domme u.1965.761 og u.1967.495
allene disse domme fortæller jo at sandet i undergrunden er en ringe kvalitet og ved gravning kan ikke undgås sandflugt med efterfølgende skade på naturen marker og de omkringliggende naboer i et stort område fra graveområdet.

vandboringer i området og i umidelbar nærhed har HOFOR vandindvinding til københavn hvor man vil gøre området fri for gødning og kemikalirfritområde det bør vurderes
ligesom vibrationer og støj geologiske værdier luftforurening ecc ecc bør vuderes

knud pedersen
skovvangsvej 36
søsum

From: Jan Mortensen
Sent: 10 Aug 2016 19:21:26 +0200
To: CRU-FP-raastoffer;CRU-FP-raastoffer
Cc: Diana Müller;Jan Mortensen
Subject: Re: Partshøring om udlæg af nyt ra°stof-graveomra°de Vindekilde

Til Region Hovedstadens råstofteam og Nikolaj Thyssen Dam

Hej Nikolaj Thyssen Dam,

Tak for dit svar af 26. juli 2016.

Jeg har afledt af din skrivelse et par spørgsmål/kommentarer:

1) Jeg ser til min overraskelse af det kort du vedhæftede (også vedhæftet her), at min ejendom 17b Søsum indgår i graveområdet. Dette kort stemmer imidlertid ikke overens med kortet fra miljøscreeningen. Hvordan skal jeg forstå dette? Indgår min ejendom i forslag til graveområde eller kan det helt udlukkes?

2) Jeg har i hast i ferien fået udarbejdet høringssvar. Jeg er i tvivl, om jeg har fået svaret tilstrækkeligt. Der kan være yderligere forhold, der ønskes belyst/undersøgt, som jeg p.t. ikke har fået med i mit høringssvar, men jeg læser, at du/Regionen er åbne overfor, at man sender supplerende spørgsmål/høringssvar på et senere tidspunkt.
Jeg vedlægger mit høringssvar, som tilmed er sendt til raastoffer@regionh.dk.

3) I mit høringssvar har jeg taget udgangspunkt i jeres fremsendte materiale "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vindekilde" incl. kort over forslag til graveområde i samme materiale. Det kort du vedlægger i din mail af 26. juli 2016 indgår ikke i mine vurderinger til høringssvar.

4) Såfremt min ejendom helt eller delvist indgår i forslag til graveområde, kan jeg her meddele, at jeg ikke ønsker, at der graves efter råstoffer på min ejendom. Jeg er helt og aldeles imod, at der graves i vores område, hvilket jeg har begrundet i høringssvaret, uanset om min ejendom indgår i graveområdet eller ej.

5) Hvornår forventer I/Regionen at besvare høringssvarene, og hvordan får vi besked?

6) Jeg ser ikke, at det område, der nu indgår i forslag til graveområde ved Vindekilde, tidligere har været udpeget som interesseområde for råstoffer - hverken i Egedal Kommuneplan 2013-2025 og ej heller i RHs Råstofplan 2012. Skal et område ikke først være udpeget til interesseområde, før det kan blive forslag til graveområde?

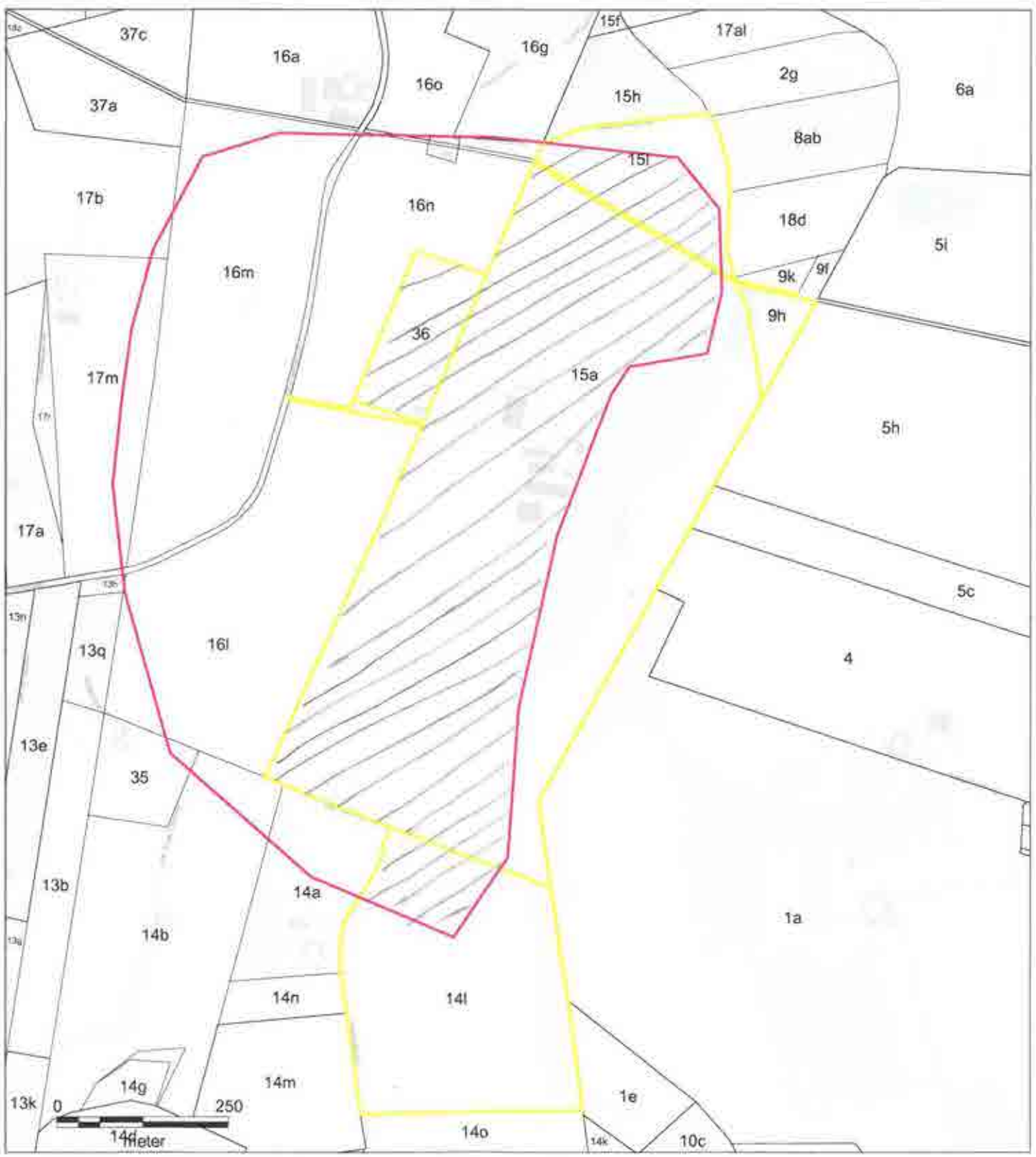
7) Det (pkt. 6) er jo den eneste mulighed for, at befolkningen kan følge med og planlægge væsentlige forhold, som hvor vil man bo? hvordan kommer man til og fra skole? ect. Ingen ønsker at bo klods op af et graveområde, og fra den ene dag til den anden er ens bolig/ejendom

blevet usælgelig, samtidig med, at det bliver uudholdeligt at være direkte nabo til en evt. kommende grusgrav. Hvordan kan man opnå erstatning for en usælgelig bolig/svige og smerte ved at bo ved en grusgrav?

Vi ser frem til at modtage dine svar.

Med venlig hilsen

Diana Müller
Jan Mortensen
Bjellekjærvej 13, Søsum
3670 Veksø

37c
16a
16o
16g
15f
17al
37a
15h
2g
6a
8ab
15l
17b
16n
18d
5l
16m
9k
9f
9h
36
17m
15a
5h
17a
5c
13q
16l
4
13e
35
13b
14a
1a
14b
14n
14l
14g
14m
1e
13k
0
250
meter
14o
14k
10c

Til:
Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Søsum, den 7. august 2016

Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vindekilde.
Svar fra Jan Mortensen og Diana Müller, Bjellekjærvej 13, Søsum. Matt.nr. 17b Søsum.

Idet vi henviser til brev fra Region Hovedstaden dateret 6. juli 2016 vedrørende "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vindekilde", har vi følgende kommentarer:

Vi konstaterer, at der er mange væsentlige forhold som Regionen har overset eller ikke vil berøre ved bemærkningen "Forhold, der ikke skal vurderes yderligere". Man overser parametre med afgørende betydning, og det er helt ubegribeligt, at man samtidig vurderer, at de fleste punkter i Miljøscreeningen ikke skal vurderes. Af Miljøscreeningens beskrivelser og kort fremgår det allerede, at hele området er unikt og indeholder store værdier af de smukkeste landskaber (tunneldale og korridorer), fredede elementer, rigt plante- og dyreliv, store mængder kulturarv m.m. HELE området ligger i et geologisk værdifuldt område, som er udpeget til national geologisk interesseområde og bevaringsværdigt landskab. Området er en del af et meget stort system af tunneldale og smeltevandsdale, der er enestående af sin art, og det største i Danmark.Tager man højde for beskyttelseslinier, spredningskorridorer mod øst, fredsskov mod vest, fredede Fuglesødal mod syd, værdifuldt kulturmiljø mod nord, beskyttede diger, fortidsminder iøvrigt, så vil der ikke kunne graves på en eneste kvadratmeter! Vi mener, Regionen har overset mange vigtige miljøparametre eller vurderet dem forkert. Disse bør undersøges meget mere grundigt. Vi har kommenteret nogle af dem i dette høringssvar, men vi mener, at Vindekilde aldrig burde være udpeget som forslag til graveområde og hele graveområdet Vindekilde bør udgå af planerne igen.

Endvidere vil vi gerne kritisere denne del af processen, hvor man udsender partshøringsbrev med meget kort varsel og midt i sommerferieperioden, hvor både dem Regionen spørger naboerne, lodsejerne, kommunen andre interessenter, samt personer, der kan bistå og bringe oplysninger, holder ferie i perioden. Det vanskeliggør i højeste grad vores muligheder for at tilvejebringe et høringssvar. Selv har vi måtte afbryde vores ferie, og vi føler ikke, vi har haft den fornødne tid til at svare. Dette har vi også beklaget os over tidligere på telefon og i e-mails med Nikolaj Thyssen Dam. Vi håber, at Regionen vil tage dette med i den videre proces, hvis der dukker flere forhold op, der skal belyses eller dokumenteres.

Samtidig har det foreslåede graveområde ikke i nyere tid været nævnt som interesseområde og fremgår ikke af RH Råstofplan 2012 og ej heller af Egedal Kommuneplan 2013-2025. Derimod er der nævnt 3 andre interesseområder i Kommunen. Pludselig en dag ligger der post i e-boksen fra Regionen. Nu sender man så forslag til graveområde i høring på baggrund af en enkelt henvendelse fra en udvinder. Kan man overhovedet det og med så kort varsel? Bør det ikke først indgå som interesseområde i nogle planer, så borgerne har mulighed for at følge med? Vi føler, det kommer snigende ind ad bagvejen midt om natten.

Af Miljøscreeningen fremgår det, at man har vurderet en række forhold til blot at skulle reguleres i råstoftilladelsen. Dette bør ikke være tilstrækkeligt. Fastholder Regionen at gå videre med forslag om graveområdet, bør der udarbejdes en VVM-undersøgelse for hele området, hvor løsningsmodeller beskrives.

Følgende forhold omkring Regionens Miljøscreening kommenteres her foreløbig:

Befolkning og sundhed

Regionen skriver: "Drift af anlægget samt transport til og fra grusgraven kan medføre støj-, støv- og vibrationsbelastning for beboerne tæt på graveområdet". Vi forstår ikke, hvordan man kommer frem til, at disse gener ikke skal vurderes yderligere, når det har meget stor indvirken på menneskers trivsel og sundhed!

Samtidig oplyser Regionen, at det materiale, man vil grave efter er fint sand og grus. Udfra de undersøgelser vi selv tidligere har fået udført (af Jord Teknik, Søborg), samt egne gravninger og udtalelser fra en række naboer - i og lige uden for graveområdet, viser det sig at være endog så fint sand, at det kan sammenlignes med pudder - kaldet silt. Materialet er meget meget flygtigt, og det støver ekstremt. Det tørrer meget hurtigt ud, og det er svært at holde på. Materialet kan være yderst sundhedsskadeligt.

I området tæt på graveområdet er vi flere ældre og personer med handicap, der kan lide yderligere skade, hvis der gives gravetilladelse. Støj og vibrationer, ved man, påvirker personer med depression. Personer med luftvejsproblemer påvirkes bl.a. af støv, og det kan få katastrofale følger for helbredet - ja endog livstruende effekt. Det er netop derfor vi bor, hvor vi bor. Det sidste hus på vejen. Her er meget fredfyldt, og der er frisk luft. Vores ejendom grænser direkte op til det foreslåede graveområde, og vores bolig ligger ca. 300 meter fra skellet til graveområdet.

Regionen har vurderet, at svage grupper og handicappede er "ikke relevant". Der er flere af naboerne til det foreslåede graveområde, der har handicaps.

Miljøministeriet har vurderet, at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, derfor implementeres et nyt direktiv i dansk lovgivning maj 2017 VVM (2014/52/EU). Tager Regionen udgangspunkt i de nye skærpede hensyn til

befolkning og sundhed ved Råstofplan 2016 vedtagelse, når den ligger tæt på lovens ikrafttrædelse, og når Råstofplan 2016 løber fem til 2020?

Vi skal anmode om, at der udarbejdes en miljøvurdering af, hvilke gener og konsekvenser støj, vibrationer, sandfygning og ikke mindst støv vil få for os og øvrige naboer til graveområdet.

Endvidere bør det undersøges i en miljøvurdering, hvordan sandfygning og støv fra det meget fine sand påvirker dyr og plantevækst.

Der henvises i øvrigt til de 2 højesteretsdomme:

U.1965.761 (H.D. 31. august 1965 i sag 108/1964)

U.1967.495 (H.D. 28. april 1967 i sag II 252/1966)

samt de undersøgelser og vurderinger, der ligger til grund herfor. Her påvises stor skadeeffekt fra netop den samme type sand, der i 1960'erne blev gravet i en grusgrav (matr.nr. 14a) grænsende helt op til det forslåede graveområde.

F.s.v.a. friluftsliv og rekreative interesser fremgår det, at den østlige del af graveområdet ligger i et område, der er omfattet af Fingerplan 2013, og det er udlagt til grøn kile (ydre). Faktuelt bliver området ned ad Sigersdalvej og den sydlige del af området ved de fredede områder, samt området omkring den nordøstlige del af graveområdet flittigt anvendt til friluftsliv. Regionen vurderer, at graveområdet i en efterbehandlingsplan kan opfylde formålet med de grønne kiler. Det kan de måske også. Problematikken er bare, hvornår er man færdig med at grave? Erfaringerne fra andre graveområder viser, som f.eks. Nejede, at gravetilladelserne bliver udvidet/forlænget, når de udløber, og det i en uendelighed. Det bør miljøvurderes – ud fra hvornår graveområdet er udtømt for råstoffer, og ud fra hvornår en efterbehandling kan stå færdig - hvilken påvirkning det har på Fingerplan 2013 og dermed friluftslivet og de rekreative interesser.

Biologisk mangfoldighed

Regionen skriver, at det foreslåede graveområde udgøres af landbrugsjord. Det er sikkert korrekt, men stort set alle arealer, der omkranser det foreslåede graveområde, og som ligger helt op til graveområdet, består af speciel fin natur med høje naturværdier, og specielt områderne, der omkranser mod nordøst, hele østsiden, mod syd og sydvest er meget følsomme. Desuden er der i det foreslåede graveområde økologisk landbrug. Endvidere er der i den sydvestlige del tæt på graveområdet to arealer (matr.nr. 13a og 13e) med fredskov - det ene areal ligger mindre end 10 meter fra graveområdet. Skovbyggelinierne bør overholdes. Dette indskrænker den sydvestlige del af graveområdet væsentligt.

Regionen skriver i materialet: "Det nærmeste fredede område, Fuglesødalen, er mindre end 500 m sydvest for området (fig. 7/ref.3/." Dette er misvisende, da det fredede område Fuglesødal grænser helt op til det foreslåede graveområde.

Regionen beskriver også, at spredningskorridoren i den østlige del af det forslåede graveområde er en vigtig forbindelse mellem flere biologiske kerneområder i kommunen. Ja, den er meget vigtig, og det er jo netop derfor den er udpeget, og at den har den bredde den har.

Netop den skønne fredede Fuglesødal forbindes med Ganløse Tunneldale og Farum Naturpark, og en kommende Naturpark Mølleåen. Hele området hænger sammen med Buresø, Bastrupsø, Farumsø og Mølleåsystemet via denne spredningskorridor. Mod syd forbindes det nu fredede område Værebroådal. 63% af det forslåede graveområde ligger i den udpegede spredningskorridor.

Graves dette område, som udgør en bakke, væk, så vil korridoren, som er en dal, forsvinde, og værdien af korridoren forringes. Indskrænkes korridoren som Regionen forslår til 150-300 meter i grave perioden, og senere indgår i en efterbehandlingsplan, vil det gå som beskrevet under "Fritidsliv" - gravetilladelserne bliver udvidet/forlænget år efter år, og det vil trække ud i rigtig rigtig mange år før arealet er efterbehandlet, og det vil aldrig blive det samme.

Vi vil på det kraftigste opfordre til, at hele denne udpegede korridor, som i dag indeholder talrige dyrearter - flere af dem endog rødlistede arter, herunder fugle og padder - og meget varieret planteliv, henstår uberørt og udtages af det forslåede graveområde. Sker dette ikke, bør der gennemføres en miljøvurdering, der beskriver konsekvenserne ved at indskrænke spredningskorridoren - for den funktion spredningskorridoren har, samt for de dyr og planter, der i dag lever i hele korridorens område. Samt hvilke konsekvenser en indskrænkning af korridoren vil få for Ganløse Tunneldalsystem og for Værebroådal.

F.s.v.a. Naturbeskyttelse nævner Regionen: "I den østligste del af det foreslåede graveområde ligger en del af en beskyttet sø.....Søen ligger i tilknytning til Værebro Å". HELE området omkring søen og den nordøstlige del lige op til det foreslåede graveområde er af helt speciel karakter. Her mødes Værebro å med Damvad å og Gåserenden. Området, der ligger midt i spredningskorridoren, anslås til at være på mere end 25 Ha, og består af flere mindre søer og mose. Her er et meget rigt dyre- og planteliv. Det samme gør sig gældende langs Værebro å, og er også udbredt i hele det sydlige område, der omkranser det foreslåede graveområde, samt Fuglesødalen. Flere dyrearter i og lige omkring det foreslåede graveområde er optaget på "Rødlisten" for truede dyr. I området støder vi og naboerne hyppigt på flere forskellige fugle. Vi kan nævne Nattergalen i stort antal, Skovhornugler, Natugler, Perleugler, Natravn, Viber, Rørdrum, Fuglekonger, Ravn, Fiskeørn, Havørn, Blå kærhøg, Rød glente og en række andre forskellige rovfugle. Der ses endvidere en lang række padder i området (Det kan ikke udelukkes, at der også heriblandt findes rødlistede arter af disse). Endvidere ser man flagermus overalt i hele området. Der optræder flere arter. Vi møder dem på lofter, i skov og krat og over de åbne marker. Hvordan vil fugle og flagermus reagere på støj, støv og vibrationer? Dette bør undersøges i en miljøvurdering.

Samtidig er der et rigt planteliv i den meget varierede natur. Hvilke arter er der tale om og hvordan vil plantelivet i og omkring det forslåede graveområde blive påvirket af specielt det meget fine, flygtige sand og støv? Dette bør undersøges nærmere i en miljøvurdering.

Vi vil kraftigt anmode om, at der foretages nærmere miljøundersøgelse, der viser, hvilke arter af dyr og planter, der findes i naturen - i og uden for det foreslåede graveområde - og hvilke konsekvenser udvindingen af råstoffer mm herunder også transport og indskrænkning af spredningskorridoren kan have for dette dyre- og planteliv.

Landskab og jordbund

Regionen skriver: "Det sydligste af det foreslåede område, ***ca. 25 %,*** er i Egedal Kommuneplan ..... udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde..(fig. 5)". Det er ***ikke*** korrekt. HELE det foreslåede graveområde ligger i det bevaringsværdige landskab. Man har jo netop taget hele området ud indtil Værebro Å. Derved opnås helhedsbilledet, hvor bakke og dal fremtræder skarpt - det karakteristiske ved tunneldale. Det er meget tydeligt her, specielt når man står i lavningen. Det er så vigtigt, at dette bevares, og det spiller derfor ikke nogen rolle, at det ligger i udkanten af det samlede bevaringsværdige område, og at det kun udgør 2% samlet set, som Regionen skriver. For det er vigtigt for helhedsindtrykket, at det er med. For ikke at miste dette indtryk, bør der ikke graves her!

Af Egedal Kommuneplan fremgår følgende bestemmelser:

Citat:

Retningslinjer for geologi(Egedal kommuneplanen)

4.5.1 Der er udpeget et nationalgeologisk interesseområde, se retningslinjekort 4.5.

4.5.2 Tilstanden eller arealanvendelsen indenfor det nationalgeologiske interesseområde må ikke ændres, hvis det slører eksisterende forhold eller forringer muligheden for at opleve de særlige landskabsdannelser eller geologiske profiler.

4.5.3 Inden for det nationalgeologiske interesseområde må der som hovedregel kun opføres bygninger og nye anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendige for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri, eller bygninger og anlæg, som ikke slører eller forringer oplevelsen af de særlige landskabsdannelser.

4.5.4 Inden for det nationalgeologiske interesseområde kan der normalt ikke gives tilladelse til råstofgravning, terrænregulering eller skovrejsning uden for de allerede udpegede arealer til råstofindvinding, skovrejsning eller neutralområder

Forholdene bør belyses nærmere i en miljøvurdering!

Vand

Der er flere private vandboringer i og lige uden for det foreslåede graveområde. Endvidere ligger Bjellekær Kildeplads, der levere vand til København (HOFOR står for dette) ca. 400 meter fra graveområdet. Kildepladsen indvinder drikkevand fra grundvand, der strækker sig langt ind under det foreslåede graveområde. Samtidig ledes drikkevandet i rør mod øst og skærer gennem graveområdet ved matr.nr 15g (mellem matr.nr.15a og 15l) over ca. 350 meter. Vi går stærkt udfra, at Regionen har taget indvinder af drikkevandet med i partshøringen, og at indvinder dermed har mulighed for at komme med høringssvar!

Hvis sand og grus graves, og de grundvandsbeskyttende lerlag efterhånden fjernes, er der direkte forureningsfare af grundvandet. Endvidere er der to områder udpeget til nitratfølsomt indvindingsområde. Og hvordan forholder det sig med den belastning i forhold til grundvandet, som Vindekilde allerede udøver ved deres komposteringsanlæg - er overjorden og evt. underliggende lag forurenede?

Endvidere er det uvist, om der kan forekomme vandstandsændringer. Det er ikke ukendt, at grundvandet ligger særdeles højt nogle steder. Gravningens indvirken på vandstanden bør undersøges yderligere.

Alle ovennævnte forhold omkring grundvandet bør undersøges nærmere i en miljøvurdering.

Trafik, Veje og tilkørselsforhold

Regionen har ikke beskrevet, hvorledes til- og frakørselsforhold skal foregå. Hvordan kommer man til og fra graveområdet og videre ud på de offentlige veje? Hvordan kan man foretage en Miljøscreening, når man ikke har med i planerne, hvor transporten af materialerne på vejnettet skal foregå? Dette er så vigtigt et punkt, at det burde være beskrevet nøje i materialet allerede nu, idet transporten på vejene har afgørende betydning for miljøet omkring vejene og har stor påvirkning på området. Transportvejene vil i den grad blive belastet, og der vil være betydelige gener i form af støj, støv, belastning af vejene. Og hvordan påvirker transporten af materialerne den øvrige trafik? Hvordan harmonerer planerne med Egedal Kommunes trafikplan? Hvordan påvirkes trafiksikkerheden? Hvor mange lastvognstog skal køre til og fra graveområdet pr. dag? Hvormange dage om året? Hvor store er lastbilerne? I hvor mange år skal der graves? o.s.v.

Det bliver et trafikkaos på vores små veje, der forbinder vores landsbyer. Hvordan belastes vejene? Hvem står for vedligeholdelse og reparation af de lokale veje? Hvordan belastes landsbyerne? Kan de gamle huse ved vejene stå for rystelserne? o.s.v.

Hvad vil der ske med den del af Skovvangsvej, der gennemskærer graveområdet? Forsvinder den? Vil den f.eks. kunne skride sammen, når det fine grus bliver blotlagt? I givet fald at den forsvinder som alm. færdselsåre, skal den nuværende trafik så i stedet

igennem Søsum, og f.eks. ad Toppevadvej. Hvordan harmonere det med Egedal Kommunes trafikplan? Og Søsum-borgernes ønsker?

Endvidere bør vi vide, hvilken del af naturen, kulturarven, miljøet m.m., der skal ligge under for til- og frakørselsvejene, før vi kan vurdere og kommentere projektet som helhed.

Alt dette om transportvejene placering og div. påvirkninger bør undersøges nærmere i en miljøvurdering af konsekvenserne.

Kulturarv

Det foreslåede graveområde ligger i et kulturarvsmiljø med store værdier. Der er levn fra både oldtiden, bronzealderen og jernalderen, og der er mange værdifulde fund, der begrunder, at der kan være mere. Vi går stærkt ud fra, at Koppedal Museum er med i partshøringen, så de har mulighed for at komme med høringssvar!

Det fredede areal Fuglesøsdalen ligger helt op til den sydlige ende af det foreslåede graveområde (og ikke som Regionen beskriver "mindre end 500 m" fra graveområdet). Beskyttelseszonen skal overholdes. Samtidig skal det endnu en gang nævnes, at når graveområdet ligger så tæt på det fredede område, er der en overhængende risiko for, at det område vil tage skade af det meget fine og ekstremt flygtige sand og støv. Det samme gør sig gældende for det tidligere omtalte sø/moseområde i den nordøstlige ende af området. Forhold, der bør undersøges i en miljøvurdering.

I kanten af Bjellekjærvej ved Tranemosen står en helleristning, som er et ***fredet fortidsminde*** (man regner med fra bronzealderen). Beskyttelseszonen skal overholdes, og den strækker sig et stykke ud i det foreslåede graveområde.

Der er 3 ***beskyttede*** diger inde i det foreslåede graveområde. Ét i den sydlige del af graveområdet er evt. fjernet, så det bør reetableres. De to øvrige diger ligger ca. 150-200 m ude i graveområdet. Derudover er der diger, der ligger i skellet til graveområdet. Alle diger er omfattet af Museumsloven. Beskyttelseslinierne bør overholdes og samtidig henviser vi til sammenstyrtningsproblematikken ved det fine sand, som er nævnt nedenfor under øvrige forhold.

Ressourcer og affald

Graves der sand/grus i det foreslåede graveområde, kan det forventes, at der skal bruges umådelige mængder af vand ved sikring mod sandflugt/støv, da sandet som beskrevet er meget fint, og det støver voldsomt. Hvor skal denne vandressource komme fra? Dette afleder også et stort energiforbrug til pumper. Også her er der sammenstyrtningsrisiko. Når der vandes, bliver sandet for tungt og falder sammen.

Visuel effekt

F.s.v.a. Arkitektonisk og landskabeligt udtryk. ***Hele graveområdet*** ligger i et område, der er udpeget til bevaringsværdigt landskab, grundet sammenhængen i et større tunneldalslandskab (landets største), jf. ovenfor. Det kan ikke undgås, at et graveområde her vil have katastrofale følger for det bevaringsværdige landskab. Dette forhold bør indgå i en miljøvurdering!

Miljøvurderingen bør også beskrive, hvordan lyset vil blive påvirket af sandflugt og store mængder støvpartikler i luften.

Øvrige forhold

P.g.a. det meget fine pulveragtige sand der findes, vil der være meget stor risiko for sammenstyrtninger i graveområdet. Enhver her fra området, der har prøvet at grave et hul, ved, hvor hurtigt sandet tørrer, hvorefter kanterne falder sammen. Det samme gør sig gældende ved store mængder vand. Der må således holdes behørig afstand til naboskel, beskyttelseslinier og i det hele taget tages hensyn til disse forhold, som må undersøges nærmere i en miljøvurdering.

Råstofferne i det forslåede graveområde bør undersøges nærmere, hvad angår art, mængde og kvalitet. I boreprøver og gravehuller foretaget her på ejendommen i forbindelse med husbyggeri, fremgår det tydeligt, at der er muld med en del sand de første ca. 0,65 m. Herefter er der fint sand/silt de næste ca. 1,65 m. Derefter ca. 0,8 m et lag med ler ret sandet, og derefter og nedefter moræneler ret sandet. Fra andre i området hører jeg tilsvarende. Vi mener ikke der er så store forekomster, som man beskriver fra indvinders side. Samtidig er det spørgsmålet om denne forekomst af det fine sand overhovedet er særlig anvendeligt. Disse forhold bør undersøges nærmere i en miljøundersøgelse!

Det virker yderst besynderligt, når vi sidder i stuen og kigger ud af vores vindue mod nord, ser vi (under 100 meters afstand) på det tidligere omtalte vandindvindingsområde, der nu er underlagt særlig beskyttelse i form af en BNBO-ordning. Ser vi i stedet ud af vores vindue mod øst, ligger det område (ca. 300 ude), hvor vi kan komme til at kigge ned i hullet på en råstofgrav. Og hele området omkring os incl. det forslåede graveområde er udlagt til geologisk værdifuldt område med bevaringsværdigt landskab. Hvordan hænger det sammen?

Med venlig hilsen

Diana Müller og Jan Mortensen
Bjellekjærvej 13, Søsum, 3670 Veksø
Tlf: 4160 2076
E-mail: jgmortensen@gmail.com

Center for Regional Udvikling
Klima og Ressoucer
Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Hans og Inge Stage
Sigersdalvej 12
3670 Veksø

Svar på partshøring vedr. Forslag til Råstofplan 2016 om udlæg af nyt råstof-graveområde, Vindekilde

Hans og Inge Stage, Sigersdalvej 12, 3670 Veksø, ønsker med dette høringssvar at gøre opmærksom på en række forhold, som vi mener, enten er blevet overset eller vurderet forkert. Som udgangspunkt mener vi at hele området burde udgå som interesseområde, idet der er mange miljømæssige konsekvenser ved at tillade råstofudvinding af dette område. Såfremt at Regionen påtænker at gå videre med forslaget, så forventer vi, at der bliver udført en egentlig miljøvurdering/VVM for hele området.

Befolkning og Sundhed

Det er erkendt fra Miljøministeriet og EU's side, at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der 16. maj 2017 implementeres nyt VVM direktiv (2014/52EU) i dansk lovgivning. Den nye lovgivning gør, at der bl.a. kan stilles krav om overvågning. Vi mener som udgangspunkt, at man bør planlægge ud fra nyeste og bedst viden.
Under indendørs støjpåvirkning nævnes, at nærmeste ejendomme indenfor graveområdet er beliggende langs Vindekildevej og mod nord langs vejen Ved Egholm. Dette er ikke korrekt, idet vi bor på **Sigersdalvej 12, matr. 14a** som støder lige op til graveområdet, nærmere betegnet til matr. 14l. Vi anmoder om, at dette område udtages af planen om råstofudvinding, da det vil udgøre stor risiko for ejendom – mennesker og dyr.

Biologisk Mangfoldighed (flora og fauna)

Sprednings korridorer
I miljøscreeningen vurderes det, at det er muligt at tilrette graveplaner og efterbehandling, således at området kan bidrage til en forbedret spredningskorridor (økologisk forbindelse) efter afsluttet råstofindvinding. Dette forhold bør vurderes nærmere, da en del af korridorens passager bliver halveret i bredden.

Dyreliv
Der vurderes ikke at være værdifuldt dyreliv tilknyttet disse arealer. Det planlagte graveområde vil have stor negativ indflydelse på det generelle dyreliv. Det vil fordrive arter som rådyr, fasaner, agerhøns og grævling. Dette mener vi er et stort problem for dyrelivet i området.

Landskab og Jordbund
Store dele af graveområdet er udlagt til nationalt geologisk interesse område samt geologisk værdifuldt område, som derfor bør undersøges nærmere.
Det foreslåede graveområde vurderes til at forholdene bør undersøges nærmere for at kunne vurdere om påvirkningerne kan være væsentlige. Vi mener også, at det bør vurderes nærmere, idet området er udpeget til særligt følsomt og bevaringsværdigt landområde. Denne smukke natur bør bevares, se bilag 1,2 og 3

Vand
Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vandområder.

I screeningen er beskrevet, at råstofindvindinger ikke vurderes at påvirke eller beskadige de beskyttede vådområder – søer og åer. Vi anmoder om en miljøvurdering af disse forhold.

Grundvandsforhold.
I screeningen er beskrevet, at graveområdet er beliggende i område udlagt som område med særlig drikkevandsinteresse (OSD) og der er to mindre områder udpeget til nitratfølsomt indvindingsområde. Vi vurderer, at det vil være et krav, at der vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på vores ejendom vil foranledige mange støvgener. Der bør foretages en beregning af vandforbruget og en redegørelse af, hvorfra vandet skal komme.

Luft
Luftforurening (støv og andre emmisioner)
I EU direktiv 2008/50/EF om luftkvalitet og renere luft i Europa stk. 1 er det fastslået, at det er nødvendigt at reducere forurening til et niveau, hvor der er færrest mulige skadevirkninger på menneskers sundhed med særlig vægt på de mest sårbare befolkningsgrupper og miljøet som helhed. Dette er i miljøscreeningen klassificeret som forhold, der ikke forventes at påvirke luftkvaliteten og at støvgener reguleres i råstofvindings tilladelser. At disse forhold skulle kunne håndteres af udvinder i et graveområde mindre end 20 meter fra beboelse må anses som en umulighed. Vi mener, at dette forhold absolut bør vurderes nærmere.
I screeningen vurderes det, at luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler kan påvirke menneskets sundhed ved udledning af især NOx og partikler, som kan være sundhedsskadelige. NOx er vurderet til at være sundhedsskadelig og grænseværdier bør overholdes.
Støvet vil udover at være generende udgøre en stor risiko for luftsvejslidelser og lungesygdomme.

Støj
I miljøscreeningen vurderes det, at støj og vibrationer fra udgravning samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i/på tilstødende ejendomme. Dette forhold bør vurderes nærmere, så man sikrer, at gældende grænseværdier kan overholdes.

Vi anmoder om, at vores forslag tages til efterretning således, at vi kan blive boende uden risici.

Med venlig hilsen

Hans og Inge Stage

Bilag 1:

Bilag 2:

Billag 3:

Sendt på: raastoffer@regionh.dk *Afsender: Ole Dalskov*

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Søsum d. 08. august 2016

Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vindekilde.
Det foreslås, at området medtages i Råstofplan 2016

Med henvisning til det fremsendte materiale "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vindekilde" er det ufatteligt at så væsentlige punkter for mig og andre direkte naboer, men også for lokalområdet, får vurderingen "Forhold, der ikke vurderes yderligere".

Jeg har følgende argumentationer for dette skal revurderes:

Indendørs støjpåvirkning
Med bopæl på kun 3 meter til området, kan det ikke undgås at støj og vibrationer fra maskineri som benyttes til grusgravning vil påvirke min families såvel fysiske som mentale tilstand. Arbejdstider for råstofudvikling er umenneskelige - det er ikke unormalt at der graves/køres fra meget tidlig morgen (kl. 5) til sent aften og ikke nødvendigvis kun 5 dage om ugen - *Forhold der bør vurderes.*

Friluftsliv/rekreative interesser
Til dagligt kan vi konstatere, hvor mange, som ligger vejen forbi på Sigersdalvej og nyder områdets udsigt og dyreliv fra nord til øst. Det være såvel gående, cyklende eller på hesteryg. Dette vil der blive lukket af for på grund af overfladejord under udgravningen, og den nuværende landskabelige værdi vil efterfølgende være ødelagt for altid - *Forhold der bør vurderes.*

Begrænsninger og gener overfor befolkningen
Personligt vil det stavnsbinde os idet vor ejendom, som nu har været familiens eje i 3. generationer vil blive usælgelig. Selvom vi naturligvis vil rejse en erstatningssag vil vi aldrig kunne opnå den værdi vi vil miste i ejendomsværdi på grund af grusgraven 3 meter fra bopælen. Det sundhedsskadelige er beskrevet ovenfor. Skovvangsområde vil blive påvirket af transporten til og fra grusgraven, ligeledes vil hele området omkring grusgraven blive påvirket af sandflugt (se uddybende herom senere) - *Forhold der bør vurderes.*

Spredningskorridorer
At korridorens passager vil blive halveret i bredden **er IKKE korrekt**, da den simpelthen vil blive lukket

mellem den fredede Fuglesødalen med rødlistede dyrearter og Ganløse tunneldalslandskab/Farum Naturpark, tilsvarende fra øst mod Skovvangsområdet - *Forhold der bør vurderes.*

Naturbeskyttelse - Planteliv - Grønne områder - Skov
Det er dokumenteret ved to Højesteretsdomme, at den forekomst af sand, som også blev udvundet på matr. 14a tilbage i 1965 og 1967 - disse to domme påviste at sandet havde en vital skadelig effekt på plantelivet. Det er den samme type sand, der vil blive udvundet i disse planer.

Området ligger højt og åbent for alle vindretninger og derved kan sandflugt ikke undgås, jf. matr 14a (se uddybende herom senere) - *Forhold der bør vurderes*.

I henhold til Egedal's kommunalplan 2013-2025 inkluderer "Skovbyggelinjer - gældende" matr.nr.: 16l, 16m og 17m.

Der er et rigt liv af flagermus i området, som bør bevares.

Landskabelige værdier
En vold af muldjord og ét hul på 15 meter vil naturligvis skade landskabet - *Forhold der bør vurderes*.

Geologiske værdier
Som supplement kan jeg tilføje, at der jf. matr.: 13b og 35 er fundet værktøj fra både ældre og yngre stenalder. Nationalmuseet har tidligere vist stor interesse for fundne og området.

Jordhåndtering/flytning
En støjvold kun 3 meter fra vinduet - *Forhold der bør vurderes.*

Grundvandsforhold
Der er også en privat boring 10 meter fra området på matr. 35

Luftforurening (støv og andre emissioner)
Støvgener vil fremkomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport fra råstofgravene.
Det begrænser sig ikke kun til naboerne - ved kørsel fra grusgraven trækkes sandet med på dæk, og selvom det pålægges at overdække med presenning m.m., vil der tilsvarende spildes/fyge fra lasten.
Ingen tvivl med de erfaringer fra tidligere udgravning jf. matr. 14a - *Forhold der bør vurderes.*

Støj - Vibrationer
Se tidligere argumentation - *Forhold der bør vurderes.*

Vores ejendom er fra 1883 og kun fundamenteret på kampsten. Dermed risiko for sætningsskader.

Trafikafvikling/belastning
Dette vil påvirke hele lokalområdet, ikke mindst Skovvangsområdet, og de små bysamfund i Søsum samt Ganløse - *Forhold der bør vurderes.*
Dette var begrundelse for afslag fra Egedal kommune i 2008 til et mindre udvindingsareal.

Som dokumentation på de konsekvenser en råstofudvikling af denne specielle sandtype kan medføre lokalt, og for nærområdet, vil jeg henvise til de to Højesteretsdomme:

U.1965.761 (H.D. 31. august 1965 i sag 108/1964)
U.1967.495 (H.D. 28. april 1967 i sag II 252/1966)

Udvalgte citater/referencer som dannede grundlag for dommenes afgørelse er af Syns- og Skønsmænd, Konsulenter fra Dansk Gartnerforening, Forsøgsledere m.m.

Nedenstående afsnit er nøjagtige gengivelser af domsudskrift.

Skadeeffekt
"Overfladen på jorden var dækket af et lag meget fint grus, som jeg ved tidligere besøg har konstateret stammer fra en nærliggende grusgrav. Kornstørrelsen på gruset er så fint, at det ligefrem danner en cementagtig hinde over jorden, som planterne ikke er i stand til at gennembryde. Af de få kimplanter, der kommer op, visner hovedparten som om de er svedet af det cementagtige fine grus. En del af arealet er den 22. 4. sprøjtet med Afalon. Dette kan ikke have frembragt skaden, da usprøjtede arealer er lige så dårlige."

"En plantebestand vil normalt vantrives under sådanne forhold, men da kulturerne den pågældende dag kun lige var spiret, kunne nogen skade endnu ikke iagttages. På ukrudtsplanterne på markerne så vi derimod en tydelig skadevirkning på bladene, hvor sandet kunne lægge sig i fordybninger på bladene. Tydeligst var det på mælkebøtte, der fik et brunviolet udseende. Skaden formodes at være fremkommet, fordi det melagtige sand kan hindre lystilgangen til bladene, samtidig med at sandets høje reaktion kan svide bladene."

"Ved besigtigelsen af ejendommen den 14. juni fandt jeg en i forvejen ret dårlig jordstruktur ødelagt af sandfygning (sandlæg) under for kulturen særligt dårlige vejrforhold og på det for spiringen mest uheldige tidspunkt.
Opspiringen var stærkt hæmmet af skorpe, men fin bestand pletvis viste, at såningen var i orden, og at frøets spireevne var tilfredsstillende. Omsåning så sent vil ikke give et særligt godt resultat, måske slet intet."

"Under fygningen fra sandgraven vil sandkornene derimod piske mod jordoverfladen med betydelig kraft. Den fugtige jord vil herved sammenkittes til en cementagtig skorpe, som hæmmer fordampning og lufttilgang, og i sidste instans bevirker, at frøene eller de spæde kimstængler »kvæles« eller rådner. Eventuelle kimblade, som er nået op over jorden, vil blive ødelagt, simpelthen ved den mekaniske påvirkning af bandet. Ligesom den aflejrede belægning vil hindre lystilgangen, og eventuelt forsårsage svidninger på grund af sandets base-indhold. At der spredt og pletvis i marken findes planter med bedre udvikling er ikke særligt mærkeligt. Enhver landmand eller gartner vil vide, at frøspiringen yderst sjældent vil være ensartet over hele arealet. Selvom marken for øjet virker ens, vil der altid være lokale forskelle i temperatur og fugtighedsgrad. Forskelle, som kan henføres til ikke synlige variationer i jordens struktur, og som indvirker stærkt på spiringen. Frøene kan heller ikke under såningen placeres helt i samme højde eller under lige gunstige spiringsbetingelser. Nogle frø vil derfor spire tidligere eller spiringen kan blive forsinket. Den skadelige påvirkning vil derfor ramme frø eller kimplanter i forskellige udviklingstrin, og nogle kan have været så gunstigt stillet, at de overlever eller hæmmes mindre. I virkeligheden ville en total destruktion af alle frø og planter have forekommet mere ejendommeligt end den omtalte situation."

"Det meget fine sand, med den ringe partikelstørrelse, var umuligt helt at fjerne fra grønsagerne."

Forebyggelse af sandflugt
"Syns- og skønsmændene har vedstået erklæringen for landsretten og samstemmende forklaret, at en totalt effektiv dæmpning af sandflugten fra sagsøgtes sandgrav ikke vil kunne opnås. Erfaringer fra forsøg på at dæmpe flyvesand på Lammefjorden har vist dette. En kraftigere vanding vil eventuelt kunne medføre, at overfladesandet på sandgravens vægge bliver så tungt, at det skrider, hvorved der vil kunne fremkomme løst sand og dermed fygningsrisiko. Imidlertid finder de ikke den ved syns- og skønsforretningen eksisterende vandingsanordning optimalt effektiv."

" Vanddækning af gravestedet ville under alle omstændigheder fordre indstilling af gravearbejdet (altid under vind af østlig retning). Gravestedets ofte næsten lodrette sider vil i øvrigt kun seerdeles vanskeligt kunne gives en tilstrækkelig fugtning, hvortil kommer, at sandets ringe vandkapacitet og store vandgennemtrængelighed ikke muliggør vanding på forskud, men fordrer tilførsel af relativt små vandmængder med kortere mellemrum (flere gange daglig, hvilket næsten forudsætterautomatiseret drift). En nogenlunde ensartet vandfordeling vil ikke kunne opnås under hård vindpåvirkning. Ved for stor vandtilførsel vil dele af gravefeltet utvivlsomt skride ned og nye, efterhånden tørre partier fremkomme. Bearbejdningsstedet med motorsoldet vil næppe uden gener - ud over stilstand - kunne dækkes med vand." I erklæringen udtales det endvidere, "at det under de givne forhold synes nødvendigt at tilvejebringe en regulær, tæt afdækning af grave- og bearbejdningsstedet, om sandflugt skal kunne hindres. Ved en sådan foranstaltning må gravearbejdet formodes også at kunne foregå under blæst."

Til sammenligning var denne grusgrav på matr.:14a kun på et areal af 4.000 m^2 med en antaget produktion på 8.000 tons pr. år.

Ved transport af materialerne vil sandet blive medtaget på dæk samt fyge fra ikke tilstrækkelige afdækket lastbiler. Dette vil lægge sig på omlæggende veje og blive hvirvlet rundt af den daglige trafik i området.

Ved ét eventuel reduceret projekt kun omhandlede Vindekilde´s egne jorde matr.nr.: 14l, 15a, 15g, 15l og 36 - er mange af ovenstående problematikker stadig de samme.

Med venlig hilsen

Ole Dalskov
Sigersdalvej 6
3670 Veksø
4032 7728
oledalskov@mail.dk

Region Hovedstaden
Center for Regional udvikling
Kongen Vænge 2
3400 Hillerød

Søsum den 6. august 2016

Svar på partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vindekilde

Med hensyn til anvendelse af det nævnte areal til grusgravning, har vi følgende bemærkninger:

- Området langs Skovvangsvej er meget følsomt overfor støj og trafik, og på den baggrund kan vi ikke forstå hvordan en miljøscreening kan komme frem til, at trafik og støj ikke skal vurderes yderligere.
  Andre tilfælde hvor ansøgninger ville medføre øget trafik, er blevet afvist af Egedal Kommune med begrundelsen, at der ikke ønskes forøget trafik i området. Hvordan er det i tråd med Egedal kommunes trafikplan?

- Vi skal derfor anmode om, at der foretages en miljøvurdering af hvilke konsekvenser, det vil få for naboerne til både transportvej og graveområde mht. støj, støv og vibrationer.

- Vi har på Skovvangsvej 44 privat vandboring beliggende på Skovvangsvej 49 – kun 40-50 meter fra graveområdet, ligesom Københavns vandforsynings hovedledning løber gennem området. Hvis det i Miljøscreeningen er beskrevet, at området er udlagt som et område med særlig drikkevandsinteresse – hvordan er det i tråd med at man vil udpege området som graveområde?

- Vores bolig ligger inde i graveområdet og vi frygter den store sandflugt det kan medføre. Vi boede samme sted da grusgraven på Sigersdal (matr. 14a) var aktiv, og var vidende om både sandflugt og tilhørende retsag.

- Området er desuden også hjemsted for flere fugle- og dyrearter, samt det ligger i et kulturarvs miljø. Hvordan tilgodeser man det fremover?

Ovenstående bedes indgå i fremtidig sagsbehandling.

Med venlig hilsen

Hanne & Willy Hansen
Skovvangsvej 44, Søsum
3670 Veksø Sj.

REGION HOVEDSTADEN
Center for Regional Udvikling
Att. Nikolaj Thyssen Dam
Kongens Vænge 2,
DK-3400 Hillderød

Fremsendt pr. mail til raastoffer@regionh.dk

Søsum, den 26. juli 2016
u.jnr./UL-priv.

Vedr. Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vindekilde/forslag til Råstofplan 2016.

Beboerne af bebyggelsen Skovvangsvej 53 – 65 A og B, Søsum, 3660 Stenløse, der omfatter fem større énfamilieshuse, et lejlighedskompleks og i alt 11 husstande, har bragt i erfaring, at der ved skrivelse af 6. juni 2016 fra Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling, er iværksat partshøring blandt tilgrænsende lodsejere om udlæg af nyt råstof-graveområde på Vindekilde med henblik på, at området medtages i Råstofplan 2016.

I den anledning skal på vegne af de pågældende beboere udtrykkes forundring over, at disse ikke er blevet inddraget i den pågældende partshøringsproces.

Det er således beboernes begrundede opfattelse, at de med få hundrede meters afstand til det pågældende udgravningsområde og med en placering af deres respektive boliger langs den eneste transportvej til samme har en åbenbar partsinteresse i den foreliggende sag, og derfor af både formelle og objektive årsager bør ligestilles med lodsejerne med direkte tilgrænsende ejendomme til Vindekilde og inddrages i høringen, hvis tidsfrist samtidig bør forlænges i forhold hertil.

Ovenstående i medfør af hhv. Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012, med de ændringer, der følger af § 1 i lov nr. 638 af 12. juni 2013 og § 1 i lov nr. 1624 af 26. december 2013 kap. 5 §§19-21 samt Naturstyrelsens vejledning til regioner og kommuner om administration af råstofloven, vers. 3 af sept.2012, og i øvrigt under generel henvisning til ministeriets udtalelser i lignende sager samt normal praksis og retstilstanden på området i øvrigt.

Med baggrund i de konkrete lokale forhold skal supplerende anføres flg.:

Det foreslåede nye graveområde vil indebære en voldsom trafikmæssig merbelastning af Skovvangsvej og tilstødende lokalveje med tung lastvognstrafik ned til 5 meter fra bebyggelsens facader.
I forvejen foregår således en intensiv lastvognstrafik til/fra ejendommen Vindekildevej 11, Veksø, hidrørende fra den industrilignende gødningsproduktion og vognmandsvirksomhed på

ejendommen, og som periodisk indebærer over 30 passerende lastbiltransporter/timen i tidsrummet kl. 05:00 morgen til ca. 21:00 aften.
For en god ordens skyld skal i øvrigt bemærkes, at der gennem flere år ikke har foreligget og fortsat ikke foreligger gyldig landzonetilladelse til de pågældende aktiviteter på ejendommen.

Allerede støjpåvirkningen fra den aktuelle trafik på Skovvangsvej til/fra den pågældende ejendom overskrider periodisk gældende grænseværdier. Desuden indebærer den væsentlige støvgener hidrørende fra vejbelægning og tilstødende grus- og jordrabatter langs denne, hvortil kommer kraftige vibrationer, der udover betydelige gener for beboerne formentlig på sigt vil medføre skader på ejendommene i den pågældende bebyggelse .

Ved grusgravning i området vil der således blive tale om en voldsom forøgelse af støj, vibrationer og ikke mindst de støvmæssige problemer, både som følge af selve udgravnings- og transportaktiviteten med sidstnævnte yderligere forstærket af karakteren af områdets særlige sandforekomster.
Foreløbige udtalelser indhentet fra eksperthold peger i den forbindelse samstemmende på, at der ved de herskende vind- og terrænforhold såvel som i forbindelse med den forventelige intensive transportaktivitet må påregnes en omfattende spredning af fint sandstøv langt udover rammerne og nærmeste omgivelser til udgravningsområdet, og som kan få meget alvorlige sundheds- og faunamæssige konsekvenser for bebyggelsen, dens beboere og omkringliggende omgivelser og biotoper.

På det således foreliggende grundlag må den stedfundne miljøscreening derfor på flere områder betragtes som på samme tid undervurderende de faktiske problemer og konsekvenser af råstofindvinding i området og samtidig overvurderende effekten af mulige begrænsende forholdsregler og reguleringer i forhold til disse.
Desuden tilsidesætter miljøscreeningen på kritisabel vis væsentlige behov for yderligere udredning og vurderinger.

Ikke mindst som følge af heraf – samt, naturligvis, muligheden for ødelæggelse af lokalområdets store natur-, kulturhistoriske og rekreative værdier såvel som heraf følgende meget betydelige værdiforringelser på de respektive berørte ejendomme - har beboerne således en ubestridelig objektiv interesse i at blive inddraget i den aktuelle høringsproces.

Vi skal derfor venligst anmode om Regionens snarlige tilkendegivelse herpå.

Med venlig hilsen

Torben Skov
Skovvangsvej 65 B,
3660 Stenløse
Tlf. 48 18 14 73
Mob. 21 44 14 73
ail: torbenskov67@gmail.com

Henrik Røbel
Skovvangsvej 59,
3660 Stenløse
Tlf. 48 18 36 37
Mob. 21 60 16 11
Mail: robel@live.dk

Ulrik Linvald
Skovvangsvej 55,
3660 Stenløse
Tlf. 48 18 12 10
Mob. 23 41 14 18
Mail: ulrik@linvald.dk

AGROVI
VIDENCENTER
Industrivænget 22
3400 Hillerød
Telefon 48 22 52 00
Telefax 48 22 52 01
E-mail agrovi@agrovi.dk
www.agrovi.dk

Region Hovedstaden
Center for Regional udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Hillerød, den 5. august 2016

Svar på partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Vindekilde

På vegne af Svend Hansen, Skovvangsvej 49, 3670 Veksø Sjælland kommenteres partshøringsskrivelse af 6. juli 2016.

Vi skal anmode om, at alle svarskrivelser bedes sendt til **både** Svend Hansen (egholm3670@gmail.com) og mig som rådgiver (tse@agrovi.dk)

Vi er på det rene med, at en screening handler om at afklare de forhold, der skal miljøvurderes. Og det er på den baggrund nedenstående kommentarer skal læses.

For det første ønsker Svend Hansen ikke at lade sit areal indgå som en del af grusgravningsarealet. I bedes derfor tage det ud af projektet.

Med hensyn til anvendelse af det eksisterende areal til grusgravning, så er der følgende bemærkninger:

- Under anden verdenskrig blev hele ejendommen drænet på grund af tætte lerlag i gruset. Der kan derfor opstå tvivl om der overhovedet er de mængder grus, som projektet er baseret på.

- Området langs Skovvangsvej er meget følsomt overfor støj og trafik, og på den baggrund kan vi ikke forstå hvordan en miljøscreening kan komme frem til, at trafik og støj ikke skal vurderes yderligere.
  Det er muligt, at oplysninger om gravningens varighed både i år og i døgnrytmer foreligger som grundlag til screeningen, men en bekymring for Svend Hansen, hans familie og alle naboerne er mange lastbiler hver dag i rigtig mange timer – og i rigtig mange år. Efterfølgende skal arealet vel efterbehandles, og skal der så køres ligeså meget jord ind, så det tager dobbelt tid?
  Vi skal derfor anmode om, at der foretages en miljøvurdering af hvilke konsekvenser, det vil få for naboerne til både transportvej og graveområde mht. støj, støv og vibrationer.

- Egedal kommune har en trafikplan. Hvordan harmonere udpegning af råstofområder med denne plan?

Dansk Landbrugsrådgivning

- Området ligger i et kulturarvs miljø, og det forventes at Koppedal museum er indover den del. Ved Vindekilde er der tidligere fundet adskillige fund dateret omkring stanalderen og i en tørvegrav syd for Vindekilde, blev der under anden verdens krig fundet liget af en pige, der var brugt som menneskeofring i stenalderen.
  Der er således basis for fund af arkæologisk betydning

- Den sandtype der er fundet på arealerne er en meget fin sand/grustype. Der bør derfor undersøges hvilke gener naboerne kan få ved sandfygning. Heri skal også indgå en vurdering af sandflugtens betydning for de omkringliggende landbrugsafgrøder.

- Der er en stor bestand af flagermus i området. Hvordan vil råstofgravning samt øget trafik påvirke disse?

- Der er et rigt fugle liv, og de seneste år har ravnene været en fast del af dette. Ligesom havørnen er set i området. Hvordan tilgodeses fuglelivet ved råstofgravning?

- På Skovvangsvej 49 er der privat vandboring. Vandboringen betjener også Skovvangsvej 44, hvor Svend Hansens forældre bor.

- Der er kun ca. 400-500 meter til Bjællekær kildeplads, hvorfra Egedal kommune arbejder på at indføre (BNBO) med 300 meter sprøjtefri zone rundt om pladsen. Hvordan harmonere det med udpegning af naboområdet til råstofgrav?

Ovenstående bemærkninger bedes indgå i den fremtidige sagsbehandling.

Med venlig hilsen

Tina Seligmann Petersen
Bygningsrådgiver
Mobil: 21 46 28 20
E-mail: tse@agrovi.dk

Til:
Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Høringssvar til Region Hovedstaden

Partshøring af "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vindekilde" ifm. råstofplan 2016.

Det var med stor forundring, at jeg modtog partshøringsbrevet angående graveområdet ved Vindekilde, hvor mit areal endda var inddraget uden at jeg var vidende om det, eller på nogen måde var blevet orienteret. I forbindelse hermed kan jeg meddele, at jeg ikke ønsker, at mit areal skal indgå i planen.

Det må tilføjes, at projektet som helhed, dels pga. den korte svarfrist mit i sommerferien, og måde, hvorpå miljøscreeningen er udformet, virker som om, at det er forjaget og ufuldstændigt. Dette kommer til udtryk i miljøscreeningen ved, at blot to af de forhold, der er beskrevet, bliver karakteriseret som forhold, der skal undersøges nærmere. Fx under "Dyreliv" bliver det beskrevet, at *"Det kan ikke udelukkes, at der er et værdifuldt dyreliv tilknyttet den beskyttede sø…"* – på trods af den åbenlyse tvivl grundet manglende dokumentation og research konkluderes det, at dette forhold ikke bør vurderes yderligere. Dette er et eksempel på, hvorfor miljøscreeningen virker åbenlys ufuldstændig.

I den forbindelse kan bekymringen gå på, om miljøscreeningens løse tilgang til vigtige forhold skyldes, at der d.16 maj 2017 indtræder ny lovgivning i kraft, som skærper kravene til miljøvurderingen.

I nedenstående vil der kommenteres på de enkelte forhold.

Befolkning og sundhed

Indendørs støjpåvirkning

En grusgrav vil utvivlsomt medføre støjpåvirkning for nærtliggende ejendomme såvel som ejendomme, der rammes af den øgede transport til og fra graveområdet. D.16 maj 2017 implementeres nyt VVM (2014/52/EU) direktiv i dansk ret, hvilket skærper støjkravene.

Der stilles spørgsmålstegn ved, om disse støjkrav vil kunne overholdes.

Sundhedstilstand

Det er åbenbart, at en grusgrav 20m fra husstanden vil medføre støj i form af maskinarbejde og dertilhørende vibrationer i undergrunden. Mere bekymrende er den uundgåelige sandflugt, der vil forekomme fra sandgraven og ramme beboelse og landarealer i en større radius. Det er blevet dokumenteret af et eksperthold, at den form for sand, den særligt finkornede, den findes på det areal, der underlagt miljøscreeningen, er af en karakter, der ikke kan kontrolleres ift. vinden. Der henvises til højesteretsdommene U.1967.495 og U.1965.761.

Det findes betænkeligt, at dette betegnes som et forhold, der ikke skal vurderes yderligere, jf. miljøscreeningen, eftersom det tidligere er dokumenteret, at en sandgrav i det pågældende område

vil medføre sandflugt grundet sandkornets finkornede natur og derved påvirke miljøet langt ud over gravens grænser. Der ønskes dokumentation, der kan bevise, at dette ikke bør undersøges yderligere.

Friluftsliv/rekreative interesser

Det findes påfaldende, at der i rubrikken under friluftsliv/rekreative interesser beskrives, at selv om miljøscreeningens areal til dels er udlagt til grøn kile, hvis formål er sikre netop friluftsinteresser og rekreativt liv, så findes der ikke grund til at undersøge dette forhold nærmere, til trods for den åbenbare fare for friluftslivet og rekreative interesser, som en sandgrav vil medføre.

Området bliver hyppigt anvendt til diverse friluftsinteresser såsom ridning, cykling, mountainbike, løb, vandreture blot for at nævne nogle. Områdets popularitet for dyrkelse af friluftsinteresser skyldes utvivlsomt det smukke og unikke istidslandskab.

Der ønskes derfor svar på, hvorfor dette forhold ikke bør undersøges nærmere, på trods af arealet til dels er udlagt til grøn kile.

Biologisk mangfoldighed (flora og fauna)

Spredningskorridorer

Det findes påfaldende, at selv om 60 % af det foreslåede graveområde er økologisk forbindelse og spredningskorridor, så findes dette forhold ikke at skulle undersøges nærmere til trods for, at det samtidig fremgår af miljøscreeningens ordlyd, at der "er mulighed for forringelse", heri en forestående halvering af korridoren.

Ovenstående synes at være selvmodsigende, da det anerkendes, at en sandgrav potentielt vil medføre forringelse af den økonomiske forbindelse og spredningskorridor, men at man samtidig ikke finder, at dette forhold bør undersøges nærmere.

Det ønskes derfor, at der fremtvinges en miljøvurdering, der tydeliggør, at der ikke vil forekomme forringelse af ovennævnte økologiske forbindelse og spredningskorridors vigtige rolle.

Naturbeskyttelse

Det nævnte fredede område, Fuglesødalen, ligger direkte op ad det potentielle graveområde. Søen, der er en del af det fredede område, er biotop for række rødlistede fugle og besidder derfor en vigtig rolle for unikt dyreliv.

Dyrelivet, der tager udgangspunkt i søen, har også dets gang i de omkringliggende, fredede arealer, hvorfor det er vigtigt at bemærke, at det ikke blot er søen, der er vigtig, men hele det omkringliggende område. Det er derfor vigtigt, at hele det fredede område er i balance og intakt.

I førnævnte højesteretsdom, U.1965.761 H, udtaler højesteret følgende:

"Det findes ved de foreliggende oplysninger godtgjort, at de af appellantens erstatningspåstand omfattede skader i 1960 og 1961 i det væsentlige skyldes fygning fra indstævntes sandgrav af det deri værende, særlig fintkornede sand, og at denne sandfygning har haft en anden og for appellantens afgrøder langt skadeligere virkning end den almindelige sandfygning på egnen."

De "*foreliggende oplysninger*", højesteret nævner, er et ekspertholds vurdering af den pågældende sandgravs sandflugt og den skade, den har måttet medføre. I den pågældende sag ligger de to matrikler 350m fra hinanden, og ekspertholdets undersøgelse kommer frem til, at der er forårsaget skade på

planteliv. Det skal endvidere bemærkes, at sandgraven i den pågældende sag var på blot 4000m2, hvorfor den sandgrav, der potentielt er tale om i miljøscreening 2016, er mange gange større.

Det er derfor dokumenteret, at en sandgrav på blot 4000m2 kan forvolde skade på omgivelserne op til 350m væk. Det findes derfor påfaldende, at dette forhold ifølge miljøscreeningen ikke skal vurderes yderligere, eftersom det omhandlende område ligger direkte op ad et fredet område og omtrent 350m fra en fredet sø.

I rubrikken om sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr, planter el. naturtyper fremgår det, at det ikke kan udelukkes, at sådanne findes i det fredede område, der ligger direkte op ad det omhandlende område. Det er afgørende at få fastslået, hvilke fredede, udryddelsestruede dyr eller planter, der findes i det område.

Der forventes en miljøvurdering af, om gravens sand- og støvpåvirkning vil påvirke det fredede områdes plante-, fugle-, dyre- og paddeliv.

Landskab og jordbund

Det omhandlende område er unikt istidslandsskab, der endvidere indeholder stor kulturarv, herunder særlige fortidsminder såsom Sigersdalspigerne. En sandgrav vil for altid ødelægge Danmarks største sammenhængende tunneldalssystem, hvorfor det er yderst vigtigt, at dette forhold undersøges og vurderes særligt intensivt.

Det fremgår af miljøscreeningen, at disse forhold skal undersøges nærmere, hvilket jeg kun kan erklære mig enig i.

Grundvandsforhold

Egedal kommune har sammen med HOFOR indført kemikalieforbud på arealer omkring Bjellebrøndene, der forsyner HOFOR med 1,2 millioner kubikmeter vand om året, for at beskytte drikkevandet mod forurening.

I den forbindelse bør der derfor foreligge en miljøvurdering der viser, at en grusgrav, der fjerne grundvandets øverste beskyttelseslag mod forurening, ikke vil medføre forringelse af grundvandet.

Luftforurening

Luftforurening i form af støv og andre emissioner er vurderet som et forhold, der ikke bør vurderes yderligere. Dette findes uforståeligt, eftersom en sandgrav vil medføre betydelig sandflugt. Der henvises i øvrigt til afsnittet om Naturbeskyttelse ovenfor, hvor det er beskrevet, med dokumentation fra Højesteretsdommen fra 1965, at den særligt finkornede sandart er yderst vanskelig at kontrollere, hvis ikke umulig.

Der ønskes derfor en miljøvurdering, der skal undersøge dette forhold nærmere. Der ønskes endvidere forklaring på, hvilke foranstaltninger, der er i sinde at blive anvendt, til at forhindre den uundgåelige sandflugt, der blev dokumenteret i dommen 1965.761 H.

Endvidere skaber det bekymring, at jeg i 2012 fik installeret solcelleanlæg. Solcelleanlægget er placeret således at den står yderst sårbar overfor en eventuel sandgrav. Der ønskes derfor en miljøvurdering, der skal belyse solcellernes ydeevne ift. en eventuel sandgrav.

Trafik

Af miljøscreeningen fremgår det, at de trafikale problemer, en sandgrav vil skabe, ikke er et forhold, der bør vurderes nærmere. Dette synes at være urealistisk at følgende årsager:

Skovvangsvej og det omkringliggende vejnet er meget smalle veje, hvor to personbiler ikke kan køre forbi hinanden uden at begge biler skal ud i vejkanten. Det er derfor umuligt for to lastbiler overhovedet at passere hinanden med det eksisterende vejnet. Endvidere snor vejene sig gennem et landskab med dårlig sigtbarhed, hvilket tidligere har skabt farlige situationer.

Ydermere bliver vejene hyppigt anvendt af cyklister, motionister og af folk på heste, som det ligeledes er beskrevet under Fritidsliv ovenfor. Kombinationen af tung lastbilkørsel og folk der motionerer/cykler/rider er farlig og kan resultere i trafikuheld.

Der ønskes derfor en miljøvurdering af dette, eftersom borgernes sikkerhed må være et afgørende forhold, der altid bør kræve grundig vurdering.

Klimatiske faktorer

Vandstandsændringer

Som beskrevet under "Naturbeskyttelse" ligger den fredede sø blot 350m fra det omhandlende område. En dyb sandgrav så få hundrede meter væk vil utvivlsomt ændre grundvandsspejlet, hvorfor der ønskes en miljøvurdering, der kan fastslå, at denne ændring ikke vil påvirke den fredede sø negativt.

Kulturarv

Kulturhistoriske værdier

Dele af det omhandlende område er udpeget som hhv. værdifuldt kulturmiljø og kulturarvsareal. En stor del af det omhandlende område er udpeget til værdifuldt kulturmiljø, jf. Egedal kommuneplan 2013-2025, hvorfor området indiskutabelt besidder en kulturhistorisk værdi, der er et forhold, der bør undersøges nærmere.

Endvidere omkranses det sydlige område af et kulturarvsareal, der bl.a. skyldes, at Sigersdalpigerne blev fundet i mosen syd for området. Som det fremgår af Kroppedals museums høringssvar, så besidder området en stor kulturhistorisk værdi, som vil lide skade af den potentielle sandgrav.

Fredede områder

Som beskrevet under "Naturbeskyttelse" vil det det fredede område, Fuglesødalen, der ligger op ad det potentielle område, med stor sandsynlighed blive påvirket af en potentiel sandgrav. Dokumentationen for dette findes i Højesteretsdommen 1965.761 H, hvori et eksperthold konkluderer, at sandfygning fra en sandgrav i samme område har forvoldt skade på planteliv 350m væk.

Den fredede sø besidder et unikt dyreliv, herunder flere fredede fugle, hvorfor det er vigtigt, at det sikres, at en sandgrav ikke vil medføre sandfygning, der vil skabe ubalance og potentielt ødelægge miljøet omkring søen.

Af miljøscreeningen fremgår det, at dette er et forhold, der ikke bør vurderes yderligere. Dette findes uforståeligt med ovenstående dokumentation in mente, hvorfor der ønskes en miljøvurdering, der kan vurdere, om en sandgrav vil skade det fredede område eller ej.

Socioøkonomiske effekter

Socioøkonomiske effekter vurderes ikke at være et forhold, der har relevans/skal vurderes yderligere. Eftersom socioøkonomiske effekter kan have markant betydning for området og dets borgere – og med udgangspunkt i tidligere erfaringer fra Roskilde kommune – findes dette at være uacceptabelt.

Der ønskes derfor en miljøvurdering af hvilke socioøkonomiske effekter, en sandgrav vil medføre.

Johannes Munk, Bjellekjærvej 19, Veksø, 3670

Sendt til Sara.Steffen@regionh.dk
Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
DK - 3400 Hillerød
Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Søsum d. 09. August 2016

Svar på partshøring omkring udlæg af nyt råstof- og graveområde - Vindekilde – 06 juli 2016
Høringssvar fra Ellemosegaard, Skovhusvej 5, Søsum, 3670 Veksø Sjælland

1. Indledning

Med reference til det fremsendte screeningsmateriale, og brev fra Region Hovedstaden dateret 6. juli 2016 vedrørende "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Vindekilde", må man konstatere, at der er alt for mange væsentlige, selvmodsigende og ubelyste parametre, som Regionen (og dennes rådgiver, Niras) enten har overset eller af andre årsager ikke har ville medtage, blot med formuleringen: "Forhold, der ikke vurderes yderligere".

2. Sammenfatning

Den største selvmodsigelse eller største anke/mangel i miljøscreeningen er, at regionen i screeningens egne kommentarer selv beskriver, at hele området er unikt, og indeholder store værdier af de smukkeste landskaber (tunneldale og korridorer etc.), fredede elementer, rigt plante- og dyreliv, store mængder kulturarv m.m., men der skal IKKE vurderes yderligere. HELE området ligger i et geologisk værdifuldt område, som er udpeget til national geologisk interesseområde og bevaringsværdigt landskab.

Grundlaget for at udpege Vildekilde-området som område for råstofindvinding er jf. afsnit 3.1 utilstrækkeligt belyst, da kun den nordlige del af område er undersøgt, og at de påviste råstoffer stort set ikke indeholder fraktioner > 2 mm. Ligeledes udgør fraktionen < end sand (silt) en betydelig del.

Hele området er en del af et meget stort system af tunneldale og smeltevandsdale, der er enestående af sin art, og det betydeligste i Danmark. Og tager man højde for beskyttelseslinjer, spredningskorridorer mod øst, freds skov mod vest, fredede Fuglesødal mod syd, værdifuldt kulturmiljø mod nord, beskyttede diger, fortidsminder i øvrigt, så er råstofindvinding i hele området umuligt, hvis man er tro mod sine egne love og paragraffer.

Af miljøscreeningen fremgår det, at man har vurderet en række forhold til blot at skulle reguleres i råstoftilladelsen. Dette bør ikke være tilstrækkeligt. Fastholder Regionen at gå videre med forslag om graveområdet, bør der udarbejdes en seriøs VVM-undersøgelse for hele området, hvor alle løsningsmodeller beskrives. Derfor mener vi, at disse ”forglemmelser” skal undersøges meget grundigere, og at udpegningen af Vindekilde ikke burde have fundet sted.

I øvrigt så mener vi, at det er yderste kritisabelt, at så vigtigt et høringsmateriale udsendes til høring hen over sommerferien, hvor både borgere, Egedal kommune, politikere og andre interessenter er på ferie, og ikke har haft den fornødne tid til at svare, hvis man overhovedet har været hjemme i perioden. Personligt har vi afbrudt vores ferie simpelthen for at være i stand til at komme med et høringssvar med nogenlunde værdi.

Vi er endvidere bekendt med, at der i maj 2017 træder en ny lovgivning i kraft, "*Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)* - VVM direktiv (2014/52/EU)". Denne lov indeholder skærpede krav til miljøvurdering af planer, og specielt i forholdet omkring mennesker og sundhed, der vil komme til at gælde for de fremtidige udpegninger af nye graveområder. Man kan få den tanke, at behandlingen ønskes gennemtrumfet pga. de fremtidige skærpede krav, som ville kunne have stillet selve tilladelsen og/eller borgerne anderledes.

Så derfor har vi et krav om, at det foreslåede graveområde ved Vindekilde må vente til behandling under Råstofplan 2020 under de nye og skærpede krav, eller at den nye lov bliver anvendt i den igangværende proces. Derfor håber vi, at Regionen vil tage dette i betragtning ved fremtidige høringer ved at der gives forhold under høringsprocessen, som afbøder dette.

I det følgende er vores høringssvar beskrevet med nogle af de for os vigtigste forhold og med nogenlunde samme metodiske opdeling som i selve miljøscreeningen.

Region Hovedstadens screeningsundersøgelse (Vindekilde-området) påstås at være meget mangelfuld, utilstrækkelig faglig funderet, og at undersøgelsen underbelyser de faktiske logistiske udfordringer, der vil være ved at etablere af en råstofindvinding. Screeningsundersøgelsens grundlag og konklusioner bør derfor revideres.

3. Indsigelser mod råstof-graveområdet Vindekilde, Råstofplan 2016

3.1 Ressourcegrundlag og kvalitet

I bilag 1 er vist en oversigt over de 3 boringer (B2, B3 og B4), der er udført i forbindelse med råstofkortlægning i 1995, ref. /3/. Det fremgår, at de udførte boringer alene er beliggende på områdets nordlige matrikler 16m og 16n. Disse matrikler udgør mindre end 1/3 af det sammenlagte område.

I den resterende del af det udpegede område forekommer yderligere kun én boring 200.404, beliggende på gården Vindekilde, hvor der er påvist moræneler (Kilde: Geus, jupiter database).

Regionen har ikke anført, at der foreligger et betydeligt svagt datagrundlag.

Kvaliteten af den påviste råstofforekomst i området kan alene direkte vurderes på baggrund af data fra ovennævnte boringer B2, B3 og B4. På baggrund af udførte sigteanalyser er der i bilag 2 vist en sammenfatning af fundne materialer. Kornkurver fremgår af bilag 1. Det fremgår af bilag 2, at materialerne helt overvejende udgøres af fint og mellem sand, og at groft sand og grus alene forekommer i den øverste del af boring B2 og B4. Silt-indholdet er typisk mellem 5 og 10 %. Materialernes sammensætning gør, at dets anvendelighed uden sortering eller tilsætning af grovere materialer udefra næppe eller med stor usikkerhed kan finde anvendelse som andet end til dæmningsfyld (Vejdirektoratets kvalitetskrav).

En af årsagerne til det i Toppevad gamle mørtelværk (ruin) ikke var rentabelt mere, var netop den meget ringe kvalitet af råstofferne i området.

Ovennævnte burde have vurderet i forbindelse med regionens screeningsundersøgelse.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

3.2 Logistik og transport

Etablering af råstofindvinding i Vindekildeområdet vil indebære en betydelig belastning af det eksisterende vejnet (Skovvangsvej). Transportbelastning af Skovvangsvej er blevet vurderet af Egedal Kommune i juni 2015 i forbindelse med ansøgning fra Vindekilde I/S, om udvidelse af aktiviteter med bearbejdning af haveaffald til gødningsmateriale. Netop en øget transport-belastning var baggrund for Egedal Kommunes afslag på ansøgningen.

Såfremt der skal etableres en råstofindvinding i Vindekildeområdet vil dette belaste det i forvejen skrøbelige vejnet betydeligt mere end det som var grundlaget for ovennævnte ansøgning, og antageligt indebære, at der skal etableres en nyt vej enten til Toppevad mod nord eller til Frederikssundsvej mod syd.

At de nævnte forhold ikke er medtaget i regionens screeningsundersøgelse er en klar mangel.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

3.3 Befolkning og sundhed

Indendørs støjpåvirkning

Der er flere naboer med bopæl meget tæt på, og nogle med mindre end 3 meter til graveområdet, og her kan det ikke undgå at støj og vibrationer fra maskineri, der benyttes til grusgravning, vil påvirke ens såvel fysiske som mentale tilstand. Normale arbejdstider for råstofudvikling er ikke humane, og disse problematiske forhold er beskrevet i to ældre højesteretsdomme, og vi har flere reference til naboer til andre grusgrave, og deres kvaler og daglige gener, hvor de fra deres tilhørende kommune i gravetilladelsen nævnte krav ikke bliver overholdt.

Både indendørsstøj, men også udendørsstøj er direkte sundhedsfarligt. Men som nævnt ovenfor, så er det yderligere erkendt fra Miljøministeriets og EU's side, at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der 16. maj 2017 implementeres nyt VVM (2014/52/EU) direktiv i dansk lovgivning.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

3.4 Sundhedstilstand og svage grupper

Hvorfra ved region Hovedstad, at der ikke er svage grupper i området !? Vi har flere modne/ældre medborgere, og personligt bor vi på vores gård med 3 generationer, hvor mine forældre er mærket af udsigterne til en grusgrav i baghaven, bl.a. med begrundelsen, at fordi vi bestemt ikke flyttede på landet for at kigge ned i en grusgrav, men får at have fred og ro.
Endvidere har vi to naboer, der er særligt udfordret, og de er også meget mærket af sagen.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

3.5 Friluftsliv/rekreative interesser

Vi har Værebro å med diverse fredninger samt den fredede Fuglesødal løbende i nord/syd og syd gående retning, og graveområdet ligger lige vest og syd for disse områder, og disse områder er til stor glæde hver dag for mange mennesker med rekreative interesser og aktiviteter samt plante- og dyreliv.
Graveområdet ligger i den umiddelbare herskende vindretning, så støv, luft og støjpåvirkninger af Værebro Å og Fuglesødalen vil ikke kunne undgås.

Vi kunne dog tænke os eksempler på hvorledes Region Hovedstaden har forestillet sig fritidsliv og de rekreative interesser reguleret i råstoftilladelsen, og uden at dette giver anledning til væsentlige gener.

Derfor stiller vi os undrende over for hvordan Region Hovedstaden har vurderet, at gener over for friluftsliv og rekreative interesser ikke vurderes væsentlige, og derfor er klassificeret til ikke at vurderes nærmere. Med ref. til Egedal Kommuneplan 2013-20125, Land, Fritidsformål (uddrag):
"Det er vigtigt for borgernes sundhed med et alsidigt udvalg af muligheder til et aktivt friluftsliv, og det åbne land i Egedal Kommune skaber basis for mange forskellige typer af friluftsaktiviteter. En tur i skoven, en kanotur, en løbetur i det nærmeste grønne område eller bare nydelse af stilheden, naturen og landskabet. Det almene friluftsliv kræver ikke store anlæg, men bidrager til gengæld til befolkningens livskvalitet.
Det åbne land er Egedals største friluftsattraktion, og det er ikke målet at udbygge med flere arealkrævende fritidsaktiviteter i kommunen. Der skal i højere grad satses på at gøre det åbne land mere tilgængeligt med nye stiforbindelser og sikring af de nærrekreative værdier".
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

3.6 Begrænsninger og gener overfor befolkningen
Personligt vil forslaget til graveområdet stavnsbinde os, idet vores ejendom vil falder 30 – 50%, og i værste fald blive usælgeligt. Der har været forespurgt hos flere ejendomsmægler i området (se senere).

Det sundhedsskadelige er beskrevet ovenfor. Skovvangsområde vil blive påvirket af transporten til og fra grusgraven på Skovvangsvej, ligeledes vil hele området omkring grusgraven blive påvirket af sandflugt (se uddybende herom senere)
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

3.7 Biologiske mangfoldighed (flora og fauna)
Spredningskorridorer (figur 4)
At spredningskorridorens passage blive halveret i bredden er IKKE korrekt, men den bliver simpelthen lukket mellem den fredede Fuglesødal med flere rødlistede dyrearter og Ganløse tunneldalslandskab/Farum Naturpark/Mølle Å Naturpark, og tilsvarende mod Skovvangsområdet. Vi håber, at Danmarks Naturfredning er inde over med en partshøring.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Naturbeskyttelse - Planteliv - Grønne områder – Skov
Det er dokumenteret ved to Højesteretsdomme at den forekomst af sand, som også blev udvundet på matr. 14a tilbage i 1960'erne har en vital skadelig effekt på plantelivet.
Området ligger højt og er åbent for alle vindretninger, og derved kan sandflugt ikke undgås (igen med ref. til de to højesteretsdomme) – specielt mod øst ved Værebro Å, Knardrup og lidt længere væk mod Novo Nordisk, Måløv og Origio. Afstanden er omkring 1.500m.

Endvidere kan man af figur 3, 4 og 5 se, at hele de foreslåede graveområde er enten spredningskorridor, grønne kiler, rekreativt område etc., som alle forhold, der bør vurderes særskilt.
Og igen håber vi, at DF er inde over med en partshøring.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Flagermus
Søsum området er traditionelt hjemsted for flagermus, og vi har rigtig mange flagermus på ejendommen, og har positivt identificeret følgende arter: Skimmelflagermus og Dværgflagermus. De bor bl.a. på vores loft, den ene halmlade samt i vores ene parasol på terrassen, hvor vi må genere dem i deres søvn, når vi skal have parasollen slået op.

I 1997 kontaktede vi Skadedyrfolkene på Kommunen omkring udfordringerne med flagermusene, og her var meldingen, at de er/var fredet, som der var ikke så meget at gøre, og vi måtte leve med dem, hvilket vi så har gjort siden. Andre flagermusarter som Damflagermus og Brunflagermus er også observeret i området – både på vores ejendom, og på vores mange gåture til/fra Sigerdalsvej og den gamle grusgrav, og længere ned til Værebro Å.

Til sidst er der observationer af flere af de 17 registrerede arter af danske flagermus i området.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Andre dyr og fugle
Vi har en rimelig stor bestand af rådyr gående på vores jord (op til 15 individer), og de besøger tit vores køkkenhave, og de går efterhånden helt op til huset uden at blive forskrækket over, at vi er der. I flere år har vi fodret dem om vinteren, da vi har en gammel frilandstald på vores ene mark, hvor de får hø og halm samt en spand vand engang imellem. Og dem ville vi være svært ked af, hvis vi mister synet af dem.

Fra moseområdet syd for Genbrugsstation Stenløse har vi i år ved flere tilfælde observeret en af de helt store rovfugle stille og roligt (lydløst) flyver over os. Vi har vurderet vingefanget til mere end 1,5 meter og omkring 50cm lang, og rovfuglen var lys/grå på undersiden, og mørk på oversiden. Vi har snakket med fuglekendere, og de fastslår, at der har været tale om en fiskeørn.

For 2 år siden havde vi et besøg på vores ejendom af en stor ørn, der sad på tagryggen af vores maskinlade. Ørnen var imponerende stor (over 50cm høj og 2m vingefang), og den var mørk med en lys hale. Den sad stille og roligt, og spejdede ud over markerne, men forsvandt desværre inden, at vi fik taget et billede. Og fuglekendere fastslår, at der har været tale om en havørn. Og til sidst har vi en del padder i vores vandhul ind imod Bjellekjær Kildeplads.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

3.9 Øvrige forhold omkring landskab, geologi og miljø
Landskabelige værdier
En vold af muldjord og ét hul med en dybde på 15 - 20 (ned til 40m) meter vil naturligvis skade landskabet.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Geologiske værdier
Det er værd at tilføje, at der er fundet værktøj fra både ældre og yngre stenalder på matr.: 13b og 35 (se også afsnittet under kulturarv).
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Jordhåndtering/flytning

Med reference til andre ved andre grusgrave, så er støjvolde ikke tilstrækkelige for at dæmpe støj til at acceptabelt niveau under lovkrav.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

<u>Vand – Grundvand, overfladevand og spildevand</u>
Grundvandsforhold
Som der korrekt beskrives i screeningen, så er der flere vandindvindingsområder (både private, men også HOFOR) i nærheden, og specielt "Bjellekjær kildeplads". Afstanden er mindre end 250m fra den nordligste grænse af det foreslåede graveområde. Denne kildeplads er tidligere beskrevet som værende meget vital som indvindingsområde for HOFOR /2/.
Da vi er nærmeste nabo til kildepladsen, så er vi underlagt / pålagt en hel del restriktioner for at passe på grundvandet, og mindre end 250m derfra, der må man gerne grave et kæmpe hul i jorden.

Det er jo helt absurd, at man med tre linjer ikke vil foretage yderligere undersøgelse i et OSD- / BNBO-område for at være HELT sikker på, at der ingen negative påvirkninger er, og meget stor risiko for forurening af grundvandet, når nu at man fjerner det for grundvands reservoirets beskyttende lerlag.

Derfor har vi været i kontakt med HOFOR, og de er helt uforstående overfor, at de ikke har været part i høringen og har haft mulighed for at kommentere.

Endvidere er der nedgravet en rørledning, der fører drikkevand fra HOFOR's Kildeplads "Bjellekjær" indtil København. Rørledningen er lokaliseret og gennemskærer den nordlige del af indvindingsområdet. Der er mere end bekosteligt at foretage en nye rørføring.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Overfladevand og spildevand
Udsagnet med at der ikke udledes hverken overflade- eller spildevand holder ikke, da det er konstateret ved alle grusgrave, og her behøves der ingen beviser ved billeder – kun et besøg.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

<u>Luft</u>
Luftforurening (støv og andre emissioner)
Støvgener kan fremkomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport fra råstofgravene. Det begrænser sig ikke kun til naboerne - ved kørsel fra grusgraven trækkes sandet med på dæk, og selvom det pålægges at overdække med presenning m.m. vil der tilsvarende spildes/fyge fra lasten.
Ingen tvivl med de erfaringer fra tidligere udgravning på matr. 14a. Der henvises til højesteretsdommene U.1967.495 og U.1965.761.
Og som nævnt et par gange, så er det bevist, at det meget fine sand er stærkt skadeligt for planteliv og for vores afgrøder.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

<u>Støj</u>
Støj – Vibrationer
Se tidligere argumentation ved indendørs støj.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Trafik

Trafikafvikling/belastning/sikkerhed

Som nævnt under afsnit 3.2, så vil det påvirke hele lokalområdet i de små bysamfund i Søsum, Knardrup og Ganløse. Dette var netop begrundelsen for afslaget i 2008 til et mindre udvindingsareal samt anden aktivitet ved Vindekilde.
Vi er helt uforstående overfor og bekymret over, at andre i lokalområdet ikke er blevet hørt i sagen, dvs. de såkaldte Teglværkhusene, der ligger omkring 5m fra Skovvangsvej, hvor den i dag tunge trafik fra Vindekilde kommer forbi med store daglige problemer og gener, og det er kun et spørgsmål om tid inden der sker en ulykke.

Den forventede trafik vil blive øget 10 fold, og det giver overhovedet ingen mening, at føre så tung trafik på vores små landevej, der overhovedet ikke er dimensioneret til den form for trafik.
Men hverken borgerforeningerne i Søsum, Ganløse eller Knardrup er blevet partshørt.

Til sidst går vi ud fra, at Kommunen har en trafikplan for området, og at den bliver overholdt.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Kulturarv, fredede områder, national parker og fortidsminder

Kulturarv

Med reference til indledningen samt figur 6 og 7 beskriver, at området er af meget stor kulturhistorisk interesseområde.

Vi har modtaget en kopi af Kroppedals Museums museralle høringssvar, hvor der beskrives hvilke gravfund, som er i området. Kroppedal Museums kommer med en anbefaling/konklusion, at der **meget kraftigt frarådes** råstofindvinding på området. /1/
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Ressourcer og affald

Der beskrives i afsnittet, at vand vil blive anvendt til støvbekæmpelse. Men dette er ikke muligt med erfaringerne med den meget fine sand fra den gamle indvinding og konklusionen af de to højesteretsdomme samt fra analyser af de tilgængelige prøveboringer.
I BNBO-rapporten /2/ står der, at indvindingen af drikkevand fra "Bjellekjær Kildeplads" er meget vital for HOFOR og København.

Og hvilke kommentarer har Stenløse Vandværk til denne screening med et kommende stort merforbrug af vand og at vandet bliver anvendt til en nytteløs overrisling af sand.

Endvidere er det også direkte forkert at påstå, at energiforbruget vurderes til at være ubetydeligt.
Og råstofindvindingen beskrives som værende grus og sand. Dette udsagn er baseret på relativt få boringer på et meget stort areal. Igen med erfaringerne fra den gamle indvinding er stort set kun forekomster af meget fint sand ref. afsnit 3.1 og /3/.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Visuel effekt

Som beskrevet i indledningen, så er hele området er unikt, og indeholder store værdier af de smukkeste landskaber, og bemærkningen om der ingen negative påvirkning bliver, holder simpelthen ikke, da vi alle har set hvordan arrene efter råstofindvindingen andre steder ALDRIG / IKKE kan reetableres i sådan en grad, at landskabet bliver bevaringsværdigt → landskabet er og

forbliver Sidel.a. fordi man i dag ikke må tilføre opfyld, og et smukt og dejligt bakkedrag bliver til ét hul i jorden.

Der bliver beskrevet i screeningen, at der bliver lavet en graveplan og efterbehandling, men dette er en utroværdig udtalelse, da det altid ender på økonomi.

Vi vil simpelthen bevare det smukke landskab, som vi har med bakker og dale, og ikke et kæmpe hul i jorden.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Socioøkonomiske effekt
I miljøscreeningen vurderes det, at der ikke er forhold, som skal vurderes yderligere, blot med kommentaren – ingen bemærkninger.

Vi har haft kontakt til et par af de lokale ejendomsmæglere, og de samstemmer med en udtalelse om en nedgang i vurderingen på 30 – 50% til usælgelige, hvis der kommer et graveområde.
Vi har ligeledes været i kontakt med vores nuværende forsikringsselskab, som bebuder en væsentlig stigning i policen, hvis der kommer et graveområde. Det bliver der jo ikke kompenseret for.

Vi har allerede en del solfangere på tagene, og vi har ansøgt om solceller. Med den forventede sandflugt fra et evt. graveområde, så opnår vi ikke den ønskede effekt af investeringen, og det bliver der jo heller ikke kompenseret for.

Vi forventer et driftstab pga. det fine sand, som beviseligt er skadeligt for al planteliv.

Ved en evt. udnyttelse af råstofferne, så påføres der en kæmpe og betydelig økonomisk byrde til Egedal Kommune, da de små og smalle landeveje ikke kan klare det store trafikale pres fra lastbilerne.

Så derfor finder vi vurderingen yderste besynderligt, at disse forhold ikke findes relevant.
Forhold der burde have været vurderet i screeningen.

Og for at understrege vores syn på miljøscreeningen, så vil vi referere til Regionsrådsmedlem Lars Gaardhøj´s udtalelser i Frederiksborg Amts Avis den 1.2.2014 hvor han bla. på forsiden bliver citeret for at sige:" at blot fordi der kan graves, betyder det ikke, at der også skal graves".

På vegne af de 10 personer og 3 generationer af hele familien Hartmann Rasmussen, som bor på ejendommen Ellemosegaard.

Frank Hartmann Rasmussen
Skovhusvej 5, Søsum
DK-3670 Veksø Sjælland
Mobil: 21775125
Fastnet: 47108261
frhra@outlook.com

Referencer:

/1/ Kroppedal Museum høringssvar 2016

/2/ Rapport over BNBO for Egedal Kommune – 23 September 2013

/3/ Råstofkortlægning indenfor Ganløse Graveområdet. A/S Samfundsteknik 1995

Bilag:

Bilag 1: Boringerne B2, B3 og B4
Bilag 2: Tabel 1. Kornstørrelsesfordeling

KROPPEDAL MUSEUM

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Att.: Råstofplanlægger
Nikolaj Thyssen Dam
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

3. december 2015

T 43 30 30 22
Mads.Johnsen
@kroppedal.dk

Kroppedals Allé 3
2630 Taastrup

T 43 30 30 00
CVR-nr. 26 58 90 02
kontakt@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

VEDR. SCOPING AF MILJØPARAMETRE I MILJØSCREENINGER TIL RÅSTOFPLAN 2016

Kroppedal Museum har d. 19/11-2015 modtaget en høring fra Nikolaj Thyssen Dam, Center for Regional Udvikling vedr. Scoping af miljøparametre i miljøscreeninger til råstofplan 2016.
I forhold til 'Kulturarv' har museet foretaget arkivalsk kontrol ift. de 7 indvindingsområder, der er beliggende i museets ansvarsområde dvs. Albertslund kommune (Albertslund Skovvej (Herstedvestervej)), Høje-Taastrup kommune (Vridsløsemagle, Sengeløse & Vasby (Vadsby Bygade/Hørupvej)) & Egedal kommune (Vindekilde (Vindekildevej 11), Ledøje Nord (Råbrovej 25) & Ledøje Vest (Nybøllevej 17).

Sammenfattende er museets anbefalinger følgende:

- **Albertslund kommune: Skovvej: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle: indvinding frarådes grundet kulturarvsareal samt mange meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Høje-Taastrup kommune: Sengeløse: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vasby: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Egedal kommune: Vindekilde: indvinding frarådes grundet stor mængde meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Egedal kommune: Ledøje Nord: indvinding indenfor kulturarvsareal frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**
- **Egedal kommune: Ledøje Vest: indvinding indenfor de to kulturarvsarealer frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**

Nedenfor findes museets uddybende kommentarer til de enkelte indvindingsområder.

Albertslund kommune: Skovvej
Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) er beliggende i et område hvorfra kendes spor af menneskelig aktivitet i store dele af oldtiden. Således er der mindre end 200 m fra indvindingsområdet fundet bebyggelsesspor fra jernalderen (020205 sb. 25) og en overpløjet høj kaldet Flintdysse (020205 sb. 2) fra bondestenalderen. Ligeledes er der fundet en bronzealderboplads (020205 sb. 29) ca. 300 m fra indvindingsområdet samt et yderst sjældent depot af to "harpiks-kager" fra ældre bronzealder (020205 sb. 3) ca. 550 m fra indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle
Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) findes et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 93) på matr. 2a, 2d, 12b, 13a & 7000d – Vridsløsemagle By, Sengeløse. Kulturarvsarealet er udpeget grundet fund af grave fra romersk jernalder (020211 sb. 12) samt to overpløjede oldtidsgravhøje (020211 sb. 5 & 6). Udpegningen af et kulturarvsareal er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder.

Indenfor det påtænkte indvindingsområde, men udenfor kulturarvsarealet, kendes endvidere til en sløjfet stendysse fra bondestenalderen (020211 sb. 4), to gravhøje fra den ældre bronzealder (020211 sb. 9 & 10), en overpløjet oldtidshøj (020211 sb. 11) samt to detektorfund af middelaldermønter (020211 sb. 60 & 62). Det skal også bemærkes, at der findes beskyttede diger mellem matr. 2a & 4a samt mellem 2a & 3a indenfor indvindingsområdet, og endvidere yderligere et dige mellem matr. 12b og 23a, der muligvis ligger indenfor indvindingsområdet (kan ikke præcist fastslås udfra fremsendte luftfoto). Der findes ydermere to fredede gravhøje henholdsvis Ole Rømers Høj (020211 sb. 7) & Snubbekors Høj (020211 sb. 1), som udfra det fremsendte luftfoto synes at ligge umiddelbart udenfor indvindingsområdet, men i begge tilfælde overlapper indvindingsområdet med beskyttelseszonen for de fredede gravhøje.

Kulturhistorisk anbefaling:
Topografien samt nærliggende fund af henholdsvis en stor gravplads fra vikingetiden kaldet Snubbekorsgård (020211 sb. 104) og en vikingetidsbebyggelse (020211 sb. 64) gør sammen med omtalte kulturarvsareal og de øvrige, omtalte fund indenfor indvindingsområdet samt de fredede gravhøje umiddelbart op til, at museet har yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det pågældende indvindingsområde. Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vridsløsemagle' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Sengeløse

Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) ligger umiddelbart sydøst for et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 92), der er udpeget grundet Sengeløses rødder i middelalderen og fund fra yngre jernalder og vikingetid i området viser lang bebyggelseskontinuitet. Indenfor dette kulturarvsareal er der kun omtrent 100 m nord for indvindingsområdet udgravet bebyggelse fra den ældre og yngre jernalder (020211 sb. 102).
Umiddelbart syd/sydøst for indvindingsområdet er udpeget endnu et kulturarvsareal denne gang af national betydning (020211 sb. 94) på baggrund af fund af palisaderækker og rituelle gruber fra bondestenalderen ved den fredede Helgeshøj (020207 sb. 32) samt diverse bopladsspor fra bondestenalder og jernalder (eks. 020207 sb. 124 (ca. 600 m fra indvindingsområdet) & 020207 sb. 102 (ca. 650 m fra indvindingsområdet)).

Endvidere kendes der til en række markante oldtidsfund indenfor en afstand på mindre end 1 km i form af to fredede oldtids gravhøje Bondehøj (020211 sb. 18 (ca. 400 m mod vest)) & Klevehøj (020211 sb. 21 (ca. 320 m mod vest)), fire overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 17,19, 20 & 25), en overpløjet langdysse (020211 sb. 16) kun ca. 150 vest for indvindingsområdet samt fund af en bronzealder økse (020211 sb. 47) ca. 350 m mod vest ved omtalte Klevehøj. Ydermere skal nævnes, at museet i 2009-2010 gennemførte en stor udgravning af omfangsrig bebyggelse fra hele perioden fra bondestenalder til yngre jernalder samt en lille gravplads fra romersk jernalder kun omtrent 500-600 m sydvest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal bemærkes, at der findes et beskyttet mindre dige på matr. 10e indenfor indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vasby

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) så kendes der til flere vigtige fund indenfor en afstand på 1 km i form af overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 30 & 020207 sb. 16) og diverse stenalder løsfund (020401 sb. 21, 020211 sb. 51 & 57, 020207 sb. 55). Der er endvidere fundet knogler og en flintøkse fra bondestenalderen i Kallerup Mose (020207 sb. 56), bopladsspor og en flintdolk fra den sene bondestenalder (020211 sb. 61) kun ca. 100 m fra indvindingsområdet samt Danefæ i form af et detektorfundet trefliget spænde fra vikingetiden i Vasby (020211 sb. 109) ca. 200 m fra indvindingsområdet. På de Høje Målebordsblade ses endvidere en langdysse ca. 120 m vest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal nævnes, at museet i 2009 udgravede en boplads fra bondestenalder og bronzealder (020401 sb. 42 & 46) beliggende 700-900 m sydvest for indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En

arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Vindekilde

Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 8) kendes til et stort antal gravfund. Således skal nævnes en række sløjfede oldtids gravhøje (010605 sb. 19, 20 & 21), en sløjfet jættestue og en dysse fra bondestenalderen (010605 sb. 15 & 18) samt en grav fra ældre bronzealder indeholdende et bronzesværd (010605 sb. 109). Endvidere er der indenfor indvindingsområdet påvist to stenlagte ildsteder (010605 sb. 85 & 86) og en udateret stenlægning (010605 sb. 114).
Umiddelbart udenfor indvindingsområdet kendes endvidere til en række væsentlige fortidsminder i form af en stenbygget grav fra oldtiden (010605 sb. 14), en helleristningssten med skåltegn fra bronzealderen (010605 sb. 118), lystertænder fra jægerstenalderen (010605 sb. 122 & 123) samt en dysse og en langdysse fra bondestenalderen (010605 sb. 16 & 17). I Værebro Å på kanten af udvindingsområdet er der gjort flere offerfund, bl.a. knogler fra mindst seks mennesker, flinteredskaber og lerkar. Offerfundene er med til at underbygge områdets betydning i oldtiden.
Generelt kendes der til mange kulturhistoriske lokaliteter i området nær indvindingsområdet ved Vindekilde eks. en rig grav med guldfingerring & bronze-skjoldbule fra romersk jernalder (010605 sb. 46) kun 800 m vest for indvindingsområdet.
Afslutningsvist skal nævnes, at der findes beskyttede diger mellem henholdsvis matr. 16n & 36 og 16n & 15a, samt mellem matr. 15a & 14l – begge indenfor indvindingsområdet. Ydermere findes et beskyttet dige på grænsen mellem matr. 16m og henholdsvis 17b & 17m, der udfra det fremsendte luftfoto synes at udgøre den vestligste afgrænsning af indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
Grundet det store antal gravfund indenfor indvindingsområdet samt den umiddelbare nærhed til en stor koncentration af andre vigtige fund, så har museet yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af fortidsminder
Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vindekilde' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Ledøje Nord

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at hele den sydlige del af indvindingsområdet på matr. 9a, 11a, 11u & 12b overlapper med et kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27). Kulturarvsarealet er udpeget grundet, at Ledøje var en vigtig landsby i middelalderen, mens fund af vikingesmykker, bronzespænder og romerske mønter indikerer, at der allerede i yngre jernalder måske har ligget en vigtig handels- og håndværksplads. Som tidligere omtalt er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-

sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende udpegede kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.

Indenfor og umiddelbart op til det påtænkte indvindingsområde er der gjort en række væsentlige fund. Først og fremmest skal nævnes, at der på matr. 12b (indenfor indvindingsområdet & kulturarvsarealet) er fundet spor efter en middelalderbygning i munkesten kaldet Møllebakke (020209 sb. 15). Ellers skal nævnes, at der med detektor er fundet et korsformet spænde fra yngre jernalder samt en romersk sølvmønt (020209 sb. 34), enkelte oldtidsgruber (020209 sb. 36), en kogestensgrube/jordovn med flintafslag (020209 sb. 33) og en halv ornamenteret bronzehalsring fra den yngste bronzealder eller ældre jernalder på kanten af Husesø Mose (020209 sb. 18). Endvidere kendes til en række gravfund i umiddelbar nærhed af indvindingsområdet i form af en gravhøj kaldet Karen Kroghs Høj som ved udgravning indeholdt en hellekiste fra slutningen af bondestenalderen samt & to grave med brændte ben fra ældre bronzealder (020212 sb. 5), en overpløjet høj fra bronzealderen (020209 sb. 2), en kvindegrav fra ældre bronzealder (020212 sb. 8) samt overpløjede oldtidshøje (020212 sb. 6, 9 & 10), hvoraf den ene (sb. 6) kaldet Ornehøj indeholdt en urne med brændte ben.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor det udpegede kulturarvsareal.

Egedal kommune: Ledøje Vest
I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at den sydøstligste del af indvindingsområdet på matr. 8f overlapper lidt med det ovenfor beskrevne kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27).
Ydermere overlapper den nordvestligste del af indvindingsområdet på matr. 6q også med et kulturarvsareal af regional betydning (020209 sb. 35) udpeget på baggrund af de her fundne syv overpløjede oldtidshøje kaldet Syvhøje (020209 sb. 3-9). Heraf ligger to af gravhøjene indenfor indvindingsområdet (020209 sb. 5 & 9).
Som omtalt ovenfor er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor de to pågældende udpegede kulturarvsarealer, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.
Generelt kendes der til en række vigtige fund i nærheden, og det kan nævnes, at der indenfor indvindingsområdet er fundet Danefæ med detektor i form af et bronzespænde fra romersk jernalder (020209 sb. 45).

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum stærkt begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at

indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor de to omtalte, udpegede kulturarvsarealer.

Med venlig hilsen

Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen
Museumsinspektør, arkæologi, Kroppedal Museum

EGEDAL BNBO

BNBO EGEDAL

ALECTIA A/S

Teknikerbyen 34
2830 Virum
Denmark
Tlf.: +45 88 19 10 00
Fax: +45 88 19 10 01

CVR nr. 22 27 89 16

www.alectia.com

EGEDAL BNBO

BNBO EGEDAL

Revision	:	
Revisionsdato	:	
Sagsnr.	:	104779
Projektleder	:	ula
Udarbejdet af	:	ULA/okj/dos/temo
Godkendt af	:	

Indholdsfortegnelse

1 Indledning 3

2 BNBO beregninger 5

2.1 Baggrund og data 5
2.2 Cirkelmetoden 9
2.2.1 Metode 9
2.2.2 Resultater 16
2.2.3 Følsomhedsanalyse 16
2.3 Modelberegning 18
2.3.1 Metode 18
2.3.2 Resultater 21
2.3.3 Følsomhedsanalyse 24
2.4 Metodevalg 25

3 Arealanvendelse og risikovurdering 29

3.1 Nitratsårbarhed og følsomhed overfor pesticider og andre stoffer 30
3.1.1 Nitratsårbarhed 30
3.1.2 Pesticidsårbarhed 32
3.1.3 Sårbarhed over for andre miljøfremmede stoffer 32
3.1.4 Samlet sårbarhedsklassificering af BNBO 33
3.2 Vurdering af risiko 34
3.2.1 Nitrat 34
3.2.2 Pesticider og andre miljøfremmede stoffer. 36
3.2.3 Anlæg og punktkilder 42
3.3 Behov for beskyttelse 43
3.3.1 Procedure for vurdering af behov for restriktioner i BNBO 43

4 Økonomi og proportionalitet 47

4.1 Erstatning 47
4.1.1 Værdiforringelse 47
4.2 Proportionalitet 50

5 Hvilke BNBO'er skal beskyttes og for hvad 52

5.1 Administrative BNBO'er 52
5.2 Restriktioner over for nitrat og pesticider 53
5.3 Restriktioner overfor miljøfremmede stoffer i BNBO 56
5.3.1 Nitrat 56

5.3.2 Pesticider 57
5.3.3 Olietanke 57
5.3.4 Jordvarmeanlæg 57
5.3.5 Klorerede opløsningsmidler 58
5.3.6 Nedsivningsanlæg 58
5.3.7 Spildevandsslam 58

6 Sagsbehandling og udmøntning 59

6.1 Lovgrundlag 59

7 Referencer 61

Appendiks BNBO notat 69

1 Indledning

Grundvandsressourcen i Egedal Kommune er fuldt udnyttet og arealanvendelsen, sammenholdt med grundvandets sårbarhed, sætter mange steder i Kommunen ressourcen under pres. Det er derfor nødvendigt at gøre en indsats for at begrænse risikoen for forurening.

Egedal Kommune har i februar 2013 igangsat et BNBO-projekt. BNBO står for **B**o-rings**N**ært **B**eskyttelses**O**mråde. Projektet har til formål, at forebygge kommende forureningstrusler i nærområdet til vandforsyningernes boringer og skal være med til at sikre en stabil og god drikkevandskvalitet i årene fremover.

Inden for BNBO kan der efter § 24 i Miljøbeskyttelsesloven nedlægges forbud eller påbud om en række forhold fx. anvendelse af pesticider, oplag og håndtering af kemikalier m.v. Formålet med BNBO, dvs. grundvandsbeskyttelse, kan varetages gennem rådighedsindskrænkninger. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage en egentlig ekspropriation, men rådighedsindskrænkningen sker på ekspropriationslignende vilkår. Rådighedsindskrænkningerne skal have til formål at forhindre, at der sker en forurening eller begrænse risikoen for uheld, der kan medføre en forurening af grundvandet og dermed boringen.

For Egedal Kommune er beregnet BNBO til alle 22 almene vandforsyningsanlæg i kommunen. For hvert BNBO er det vurderet om grundvandet er truet, og om der er behov for beskyttelse. Beskyttelsesbehovet er desuden vurderet i forhold til om det er økonomisk forsvarligt at beskytte arealet.

BNBO er udarbejdet jf. retningslinjer for etablering af BNBO som beskrevet i BNBO Vejledning fra Miljøstyrelsen, /1/. Formålet med BNBO er at:

- forhindre eller begrænse risikoen for forurening af grundvand i boringens nærområde og derved at beskytte drikkevandet,
- sikre responstid og sikre udpegning af evt. arealer med henblik på oprydning og afværgeforanstaltninger,
- evt. at give mulighed for at forbedre overvågningen af grundvandskvaliteten

Hovedstadsområdet Forsyningsselskab (HOFOR) og Grundvandspuljen i Egedal Kommune har deltaget i en styregruppe for projektet. Endelig har Grundvandsforum i Egedal Kommune deltaget i en følgegruppe for arbejdet med projektet. Der har været afholdt et møde i juni 2013 med følgegruppen. Projektet har været politisk behandlet i november 2012 og august 2013.

Naturstyrelsen har tildelt Egedal Kommune tilskud til projektet, jf. tilskudsbekendtgørelse nr. 686 af 15. juni 2012. Nærværende rapport sammenfatter resultaterne af projektet og danner baggrund for afrapportering til Naturstyrelsen, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 8, stk. 2, punkt 2. Projektet har 4 faser:

- Fase 1. Beregning af BNBO, risikovurdering og følsomhedsanalyse
- Fase 2. Analyse af arealanvendelse, herunder risikovurdering af forureningsrisiko med pesticider og nitrat
- Fase 3. Samlet risikovurdering af nødvendige og tilstrækkelige beskyttelsestiltag i BNBO. Anbefalinger til behov for omfang af påbud om rådighedsindskrænkninger inden for BNBO, jf. kompensationsoverslag.
- Fase 4. Udmøntning af beskyttelsestiltag, jf. § 24 I Miljøbeskyttelsesloven, sagsbehandling og udmøntning. Juridisk formulering af afgørelser. Forhandlinger med lodsejere

Rapporten er opbygget således, at kapitel 2 afrapporterer beregning af BNBO (fase 1), kapitel 3 og 4 omhandler analyse af arealanvendelsen og risikovurdering samt overslag over kompensationsstørrelse (fase 2 og 3) og kapitel 5 og 6 præsenterer udmøntningen af beskyttelsestiltag (fase 4)

2 BNBO beregninger

Det er valgt at udføre BNBO beregninger med Miljøstyrelsens cirkelmetode beskrevet i /1/ og ved modelberegninger. I Miljøstyrelsens vejledning /1/ anbefales, at anvende de mest detaljerede data og viden. I områder, hvor der er opstillet en detaljeret grundvandsmodel, angiver vejledningen, at den kan danne grundlag for BNBO-beregningerne, og at denne skal detaljeres til en cellestørrelse på 10 m X 10 m. Kommunen har desuden ønsket, at få foretaget en analytisk BNBO beregninger med cirkelmetoden, som er beskrevet i /1/, som en anvendelig metode for områder med begrænset datagrundlag. De to metoder er beskrevet i nedenstående afsnit.

2.1 Baggrund og data

De 22 almene vandindvindingsanlæg med 79 boringer i Egedal Kommune, der beregnes BNBO for, er listet i Tabel 2-1. I Figur 2.10 er placeringen af indvindingsboringerne vist.

Ifølge vejledningen defineres BNBO som arealet af det opland i magasinet, hvor vand strømer til en boring ved en given indvinding inden for et bestemt tidsrum. Tidsrummet er lig analysefrekvensen for organiske mikroforureninger som er afhængig af indvindingsmængden i boringen. I /1/ er angivet følgende analysefrekvenser: 1 år for oppumpningen Q = 35.000-350.000 m^3/år og 2 år for oppumpningen Q=3.000-35.000 m^3/år. For et enkelt vandværk beregnes et 3-årigt BNBO (Ganløse Ore Syd Vandværk), idet indvindingen er 1000 m^3/år fra en boring. Kommunen har stillet krav om, at der her analyseres for organiske mikroforureninger hvert 3. år.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning skal BNBO beregnes for den tilladte mængde. I Egedal Kommune skal 16 af de 22 vandindvindingsanlæg have fornyet deres vandindvindingstilladelse i de kommende år (senest i 2016). Hovedparten af vandforsyningerne har ansøgt om fornyelse, og kommunen har valgt, at BNBO skal beregnes ud fra den forventede størrelse af den fremtidige vandindvindingstilladelse. I forbindelse med ansøgningen har vandforsyningen oplyst den fremtidige oppumpningsstrategi og den samlede tilladelse eller forventede fremtidige tilladelse, hvorpå indvindingen er fordelt på boringsniveau som det fremgår af *Tabel 2-1*. Egedal Kommune har i øvrigt udført kvalitetssikring af data i *Tabel 2-1*og taget stilling til om boringernes placering er rigtige.

Alle boringer, på nær én, indvinder fra kalk magasinet og i nogle tilfælde er boringer også filtersat i et overliggende sandlag. Boringen til Ganløse Ore Syd vandværk (DGU 200.3419) indvinder udelukkende fra et overliggende sandmagasin.

Tabel 2-1: Oversigt over almene anlæg med tilhørende boringer i Egedal Kommune, hvor der beregnes BNBO. Indvindingsmængde, BNBO år ud fra indvindingsmængde (strømningstid) og lithologi ved filtersætning er angivet på boringsniveau.

Boring, DGU-nr.	Indvinding, m^3/år	BNBO år	Lithologi
106229 Stangkær Vandværk, 168.000 m^3/år			
200.2006	84.000	1	Kalk
200.2674	84.000	1	Kalk
106493 Smørumvang vandværk, 25.000 m^3/år			
200.3355	12.500	2	Kalk
200.3604	12.500	2	Kalk
106495 Smørumovre Vandværk, 12.000 m^3/år			
200.336B	12.000	2	Kalk
106496 Hove Vandværk, 13.000 m^3/år			
200.3616	13.000	2	Kalk
106497 Hove Overdrev Vandværk, 5.000 m^3/år			
200.5655	5.000	2	Kalk
106498 Nybølle Vandværk, 10.000 m^3/år			
200.4488	10.000	2	Kalk
106499 Ledøje Vandværk, 55.000 m^3/år			
200.2998	2.750	2	Kalk
200.3285	12.100	2	Kalk
200.4886	40.150	1	Kalk
11956 Bogøgård Kildeplads, 1.800.000 m^3/år			
200.2978	200.000	1	Sand/Kalk
200.3147	200.000	1	Kalk
200.3148	200.000	1	Sand/Kalk
200.3170	200.000	1	Kalk
200.3242	200.000	1	Kalk
200.3364	200.000	1	Kalk
200.3365	200.000	1	Kalk
200.4222	200.000	1	Kalk
200.4223	200.000	1	Kalk

Tabel 2.1 (fortsat): Oversigt over almene anlæg med tilhørende boringer i Egedal Kommune, hvor der beregnes BNBO. Indvindingsmængde, BNBO år ud fra indvindingsmængde (strømningstid) og lithologi ved filtersætning er angivet på boringsniveau.

168480 Ganløse Ore Syd Vandværk, 1.000 m^3/år			
200.3419	1.000	3	Sand
2547 Værebro Kildeplads, 2.200.000 m^3/år			
200.3059	88.000	1	Sand/Kalk
200.4179	176.000	1	Kalk
200.6247	132.000	1	Kalk
200.6248	132.000	1	Sand/Kalk
200.6249	198.000	1	Sand/Kalk
200.6250	264.000	1	Sand/Kalk
200.6251	220.000	1	Sand/Kalk
200.6252	198.000	1	Kalk
200.6253	198.000	1	Kalk
200.6254	66.000	1	Kalk
200.6255	66.000	1	Kalk
200.6256	88.000	1	Kalk
200.6257	88.000	1	Kalk
200.6258	286.000	1	Kalk
3200 Hove Kildeplads, 1.000.000 m^3/år			
200.4571	250.000	1	Kalk
200.5246	250.000	1	Kalk
200.5247	250.000	1	Kalk
200.5248	250.000	1	Kalk
4383 Nybølle Øst Kildeplads, 900.000 m^3/år			
200.3169	150.000	1	Kalk
200.3299	150.000	1	Kalk
200.3764	150.000	1	Kalk
200.3765	150.000	1	Kalk
200.3766	150.000	1	Kalk
200.3767	150.000	1	Kalk
45623 Bjellekær Kildeplads, 1.200.000 m^3/år			
200.4220	345.000	1	Kalk
200.4235	120.000	1	Kalk
200.4236	120.000	1	Sand/Kalk
200.4237	180.000	1	Kalk
200.4238	180.000	1	Kalk
200.4239	135.000	1	Kalk
200.4240	120.000	1	Kalk

Tabel 2.1 (fortsat): Oversigt over almene anlæg med tilhørende boringer i Egedal Kommune, hvor der beregnes BNBO. Indvindingsmængde, BNBO år ud fra indvindingsmængde (strømningstid) og lithologi ved filtersætning er angivet på boringsniveau.

45624 Egholm Kildeplads, 1.300.000 m³/år			
193.1585	195.000	1	Kalk
193.1586	110.500	1	Kalk
193.1587	195.000	1	Kalk
193.1588	260.000	1	Kalk
200.4344	195.000	1	Kalk
200.4345	344.500	1	Kalk
83734 Buresø Vandværk, 45.000 m³/år			
193.1227	22.500	2	Kalk
193.212	22.500	2	Kalk
83735 Slagslunde Vandværk, 55.000 m³/år			
193.1317	27.500	2	Sand/Kalk
193.814	27.500	2	Kalk
83745 Ganløse Nordre Vandværk Amba, 115.000 m³/år			
193.2690	57.500	1	Kalk
200.1995	57.500	1	Kalk
83756 Ganløse Søndre Vandværk Amba, 80.000 m³/år			
200.1178	40.000	1	Kalk
200.2289	40.000	1	Kalk
83783 Stenlien Vandværk, 250.000 m³/år			
200.3387	125.000	1	Kalk
200.3388	125.000	1	Sand/Kalk
83784 Smedebakken Vandværk, 250.000 m³/år			
200.1384	112.500	1	Kalk
200.2489	25.000	2	Kalk
200.3264	112.500	1	Kalk
83787 Ølstykke Vandværk, 800.000 m³/år			
199.1001	256.000	1	Kalk
199.1048	296.000	1	Kalk
199.1058	216.000	1	Kalk
199.929	8.000	2	Kalk
199.936	8.000	2	Kalk
199.983	8.000	2	Kalk
199.993	8.000	2	Kalk
83793 Ny Sperrestrup Vandværk, 5.000 m³/år			
193.970	5.000	2	Kalk
Sum	**10.289.000**		

2.2 Cirkelmetoden

2.2.1 Metode

BNBO beregnes ud fra cirkelmetoden (jf. vejledningen, /1/).

$$R = \sqrt{\frac{Q \cdot t}{\pi \cdot H \cdot n_{eff}}}$$, hvor

R (m):	Radius
Q (m³/år):	Indvindingsraten fra boringen
t (år):	Strømningstiden til boringen
H (m):	Mægtigheden af magasinet
n_{eff} (-):	Magasinets effektive porøsitet

Indvindingsraten og strømningstiden til boringen er listet i *Tabel 2-1*. Til magasintykkelsen er benyttet 15 m for kalk, da det antages, at størstedelen af vandet indvindes fra den øvre opsprækkede del af kalkmagasinet. Dette understøttes af borehulslogs for Egholm- og Værebro Kildeplads, at indstrømning er størst i de øverste 15-20 meter af det primære magasin.

Den effektive porøsitet (n_e) er et udtryk for den samlede volumen af de porerum, hvor grundvandsstrømningen finder sted, og den vurderes derfor ud fra den aflejring som boringen er filtersat i.

Den effektive porøsitet er svær at bestemme, hvorfor der ofte anvendes tabelværdier. Denne parameter er sat til 0,05 for kalken, og 0,23 for sand/grus, idet disse værdier er typiske /15/, og er anvendt i Naturstyrelsens modeller for området (Nordøstmodellen og Sjællandsmodellen). Derudover ligger værdierne inden for det interval der anbefales i Miljøstyrelsens vejledning /1/.

Ved gradient på grundvandsspejlet er der mulighed for, at den beregnede BNBO cirkel flyttes, således at BNBO cirklen tangerer det analytisk beregnede stagnationspunkt, X_L, hvor $X_L = \frac{Q}{2\pi IT}$, hvor I er gradienten, og T er transmissiviteten. Transmissiviteten, gradienten og strømningsretningen er bestemt nedenstående.

2.2.1.1 Bestemmelse af Transmissivitet

Transmissivitet er et udtryk for magasinets evne til at lede vand og fastlægges normalt ved pumpetest for hver enkelt boring. Det kan være stor usikkerhed knyt-

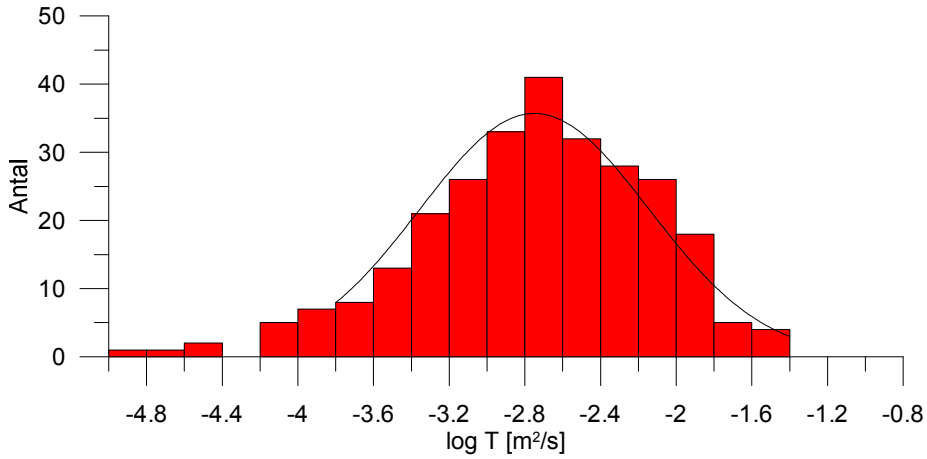
tet til disse pumpetest, og for at få filtreret disse fra, kan man med fordel bruge et variogram. Dette beskrives i det følgende.

Oplysninger fra Kommunen om prøvepumpningerne er suppleret med nyere udtræk omkring pumpeinformation (kapacitet, varighed og sænkning) fra Jupiter databasen. I alt benyttes oplysninger fra 272 boringer.

Transmissiviteten for boringerne i Jupiter-udtrækket beregnes på baggrund af den specifikke ydelse. Metoden er beskrevet i Appendiks 2 i /1/, hvor transmissiviteten bestemmes med Jacob's ligning:

$$T = \frac{0{,}183Q}{s_w} \log \frac{135Tt}{r_w^2 S}$$, hvor

T er transmissiviteten (m^2/s)
Q er boringens ydelse (m^3/s)
s_w er sænkningen (m)
r_w er filterradius (m)
S er magasintallet
t er tiden (min)

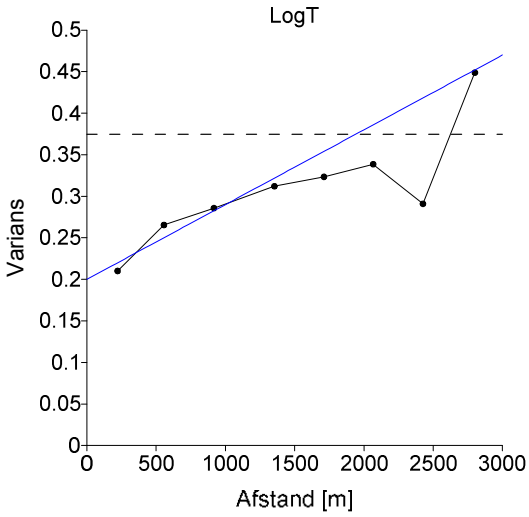
Figur 2.1: Histogram over log(T) beregnet ud fra den specifikke ydelse.

Figur 2.1 viser histogram over log(T) beregnet på baggrund af den specifikke ydelse. Fordelingen er tilnærmelsesvis en log normalfordeling med en middel på -2.7 og en standard afvigelse (log(σ)) på 0.6. En del af usikkerheden kommer fra variationer i grundvandsmagasinet, men antageligt er usikkerheden på data den største

fejlkilde. Tidligere vurderinger /13/ viser, at der nemt kan være 40 % usikkerhed på den beregnede transmissivitet.

Desuden beregner man med denne metode en minimum T-værdi, idet det forudsættes, at der modsat virkeligheden ikke er indstrømningstab gennem gruskastning og filterslidser.

En variogram analyse viser, at der er en stor "nugget" effekt, hvilket betyder, at transmissiviteten i sig selv har en stor usikkerhed, og i en afstand af 1500 m er der statistisk set ikke sammenhæng i data. Der er en stor heterogenitet (> 6) i den lineære variogram model. Benyttes denne i kriging fremkommer et urealistisk resultat, og derfor er der foretaget en interpolation uden heterogenitet. Data viser en "nugget" effekt på ca. 0.12 (log m^2/s), hvilket betyder, at der i et vilkårligt punkt på et transmissivitetskort baseret på dette datasæt vil være en log T usikkerhed på 0.12 m^2/s.

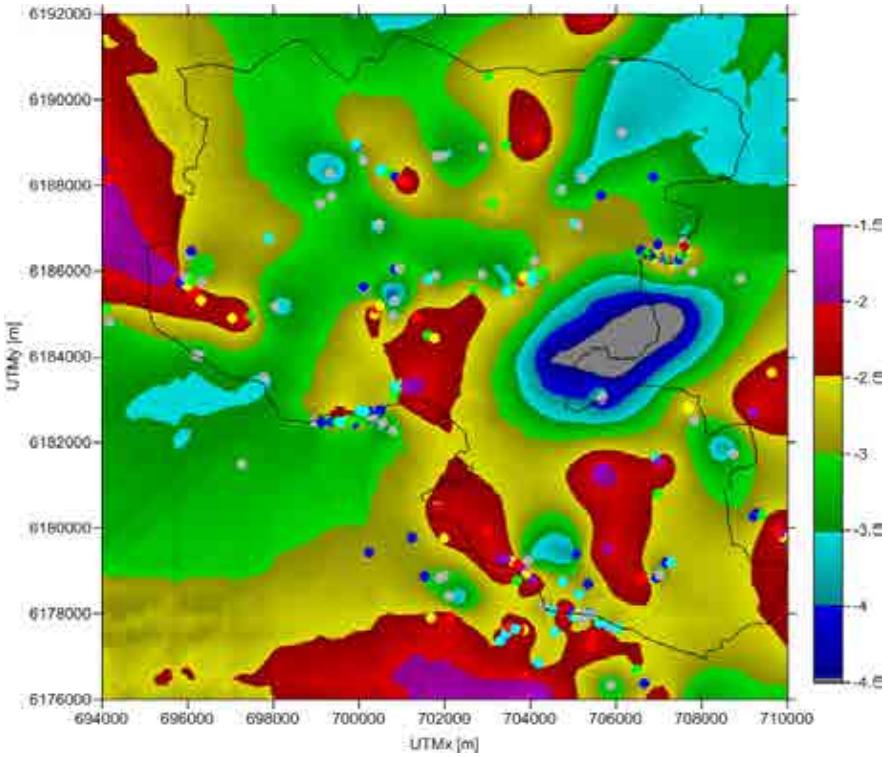

Figur 2.2: Variogram over log(T) beregnet ud fra den specifikke ydelse.

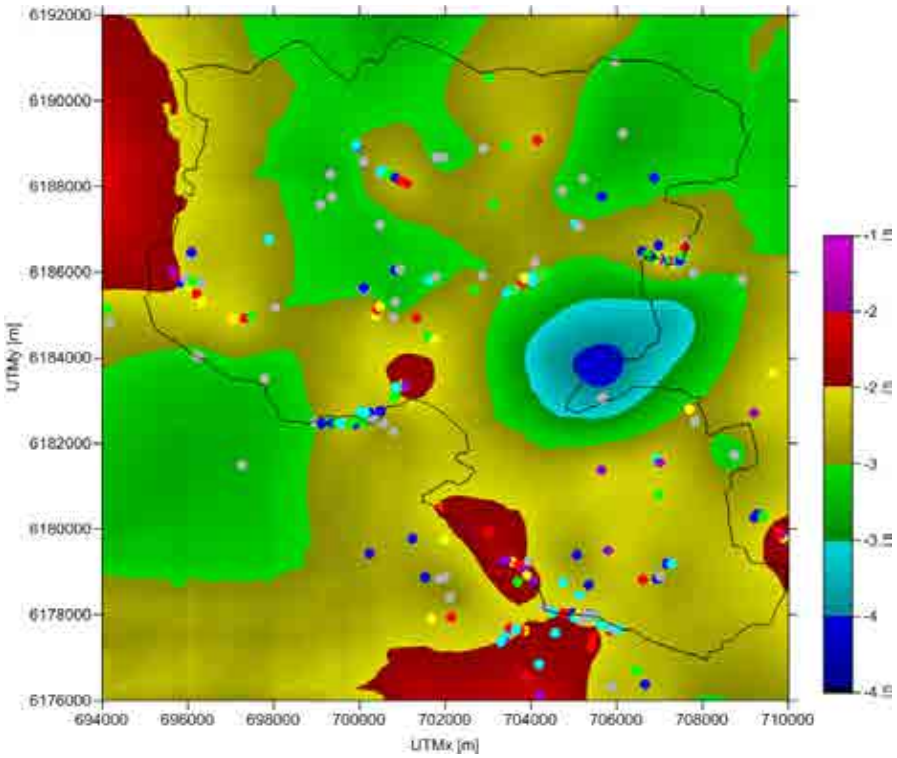
Variogrammet benyttes til kriging af data. *Figur 2.3* viser kriging af log T transmissivitetsdata med brug af et variogram uden datakorrelation (der er benyttet et lineært variogram med en afstand på 1 m og ingen "nugget" effekt). På kortet ser man områder med høj og lav transmissivitet. Man ser også, at der lokalt er stor variation i transmissivitet.

Figur 2.4 viser et log transmissivitetskort, hvor variogrammet fra *Figur 2.2* er benyttet. Man ser en betydelig udglatning af de lokale variationer, men områder med høj og lav transmissivitet kan stadig genkendes. Ved at bruge et variogram med

”nugget” effekt får man filtreret lokale variationer væk. Disse variationer kan relateres til usikkerhed på måledata. I *Figur 2.4* er både anvendt i cirkelmetoden og modelmetoden. Se afsnit 2.3 for sidstnævnte.

Figur 2.3: Interpoleret log-transmissivitetskort uden korrelation mellem data.

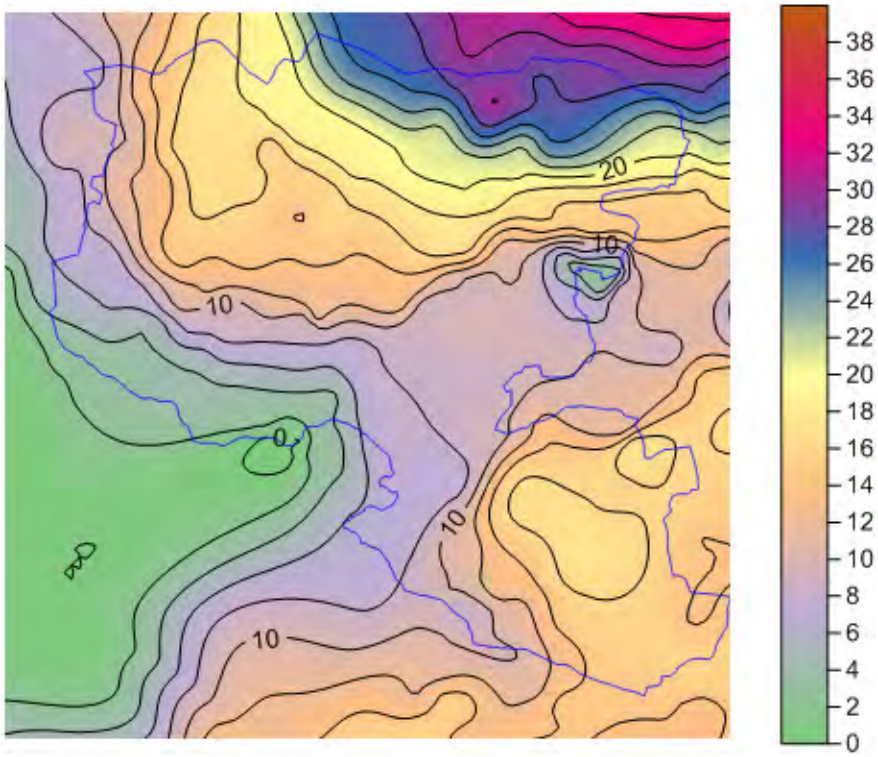

Figur 2.4: Interpoleret log-transmissivitetskort med variogram fra Figur 2.2.

2.2.1.2 Grundvandspotentiale

Grundvandspotentialet i kalken fra 2008 (Region Hovedstadens potentialekort, KAL_grd_RHt) benyttes til beregning af gradient og strømningsretning. *Figur 2.5* viser grundvandspotentiale i kalken for Egedal kommune. Potentialekortet inkluderer ikke usikkerhed[1].

[1] En usikkerhed på grundvandspotentialet kan beregnes under interpolation (kriging) af potentialekortet.

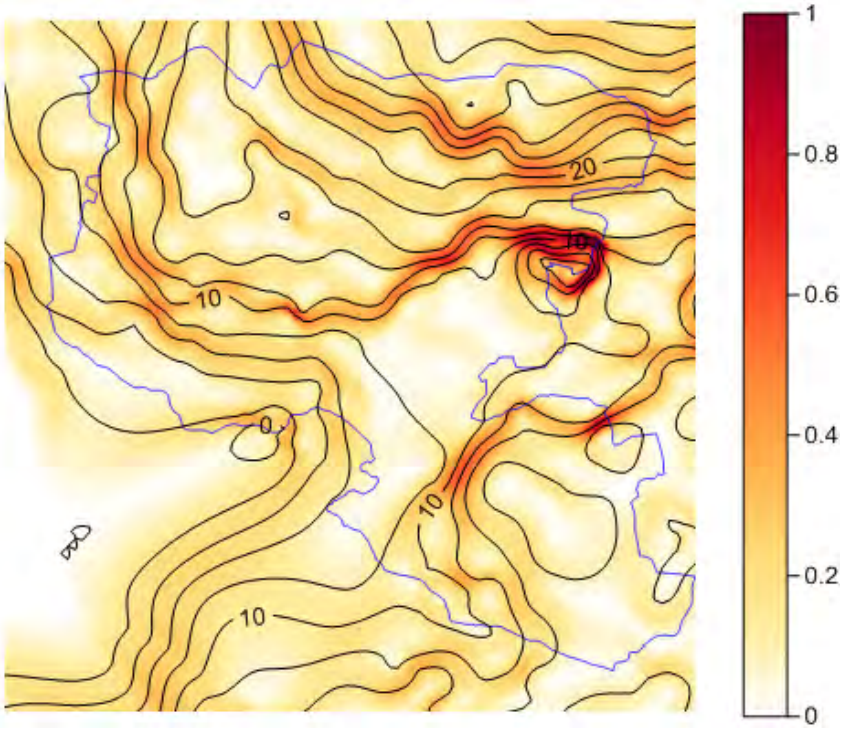

Figur 2.5: Grundvandspotentiale (kalk) [m].

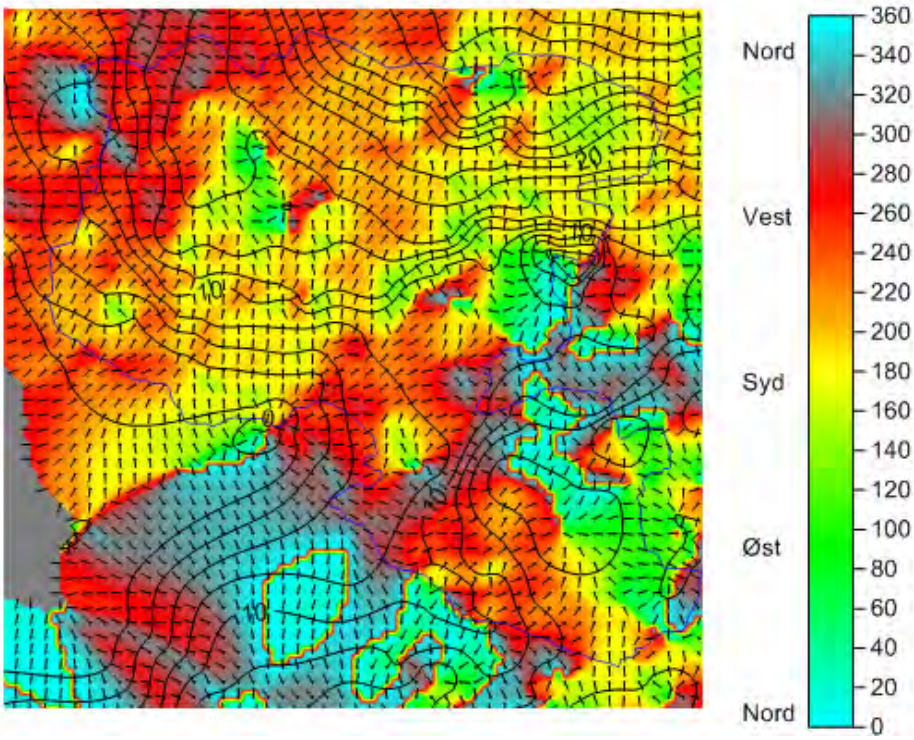
De afledte, hældning (gradient) og retning (aspect) beregnes på baggrund af potentialekortet. For hver celle i potentialekortet bestemmes hældningen som:

$$S = \sqrt{\left(\frac{h_E - h_W}{2\Delta x}\right)^2 + \left(\frac{h_N - h_S}{2\Delta y}\right)^2},$$

hvor h er potentialet i de fire retninger (øst, vest, nord og syd) deles med modelcellestørrelsen i de respektive retninger. *Figur 2.6* viser hældningen af grundvandspotentialet. *Figur 2.7* viser retningen af grundvandets strømning (aspect).

Figur 2.6: Gradient (grader) på grundvandspotentialet (kalk).

Figur 2.7: Aspect (retning) af Gradient (grader) på grundvandspotentialet (kalk).

Ved at bruge de to figurer (*Figur 2.6* og *Figur 2.7*), kan man for hver boring, man ønsker BNBO beregnet for, direkte slå gradient og retning op.

2.2.2 Resultater

Resultaterne fra cirkelmetoden er vist under de enkelte anlæg i Appendikset.

2.2.3 Følsomhedsanalyse

Der er foretaget en følsomhedsanalyse på de enkelte parametre i den analytiske BNBO-beregning. Beregningen er foretaget ved, at udarbejde et BNBO for hver parameter som indgår i beregningen og lade de resterende være uændret, *Tabel 2-2*

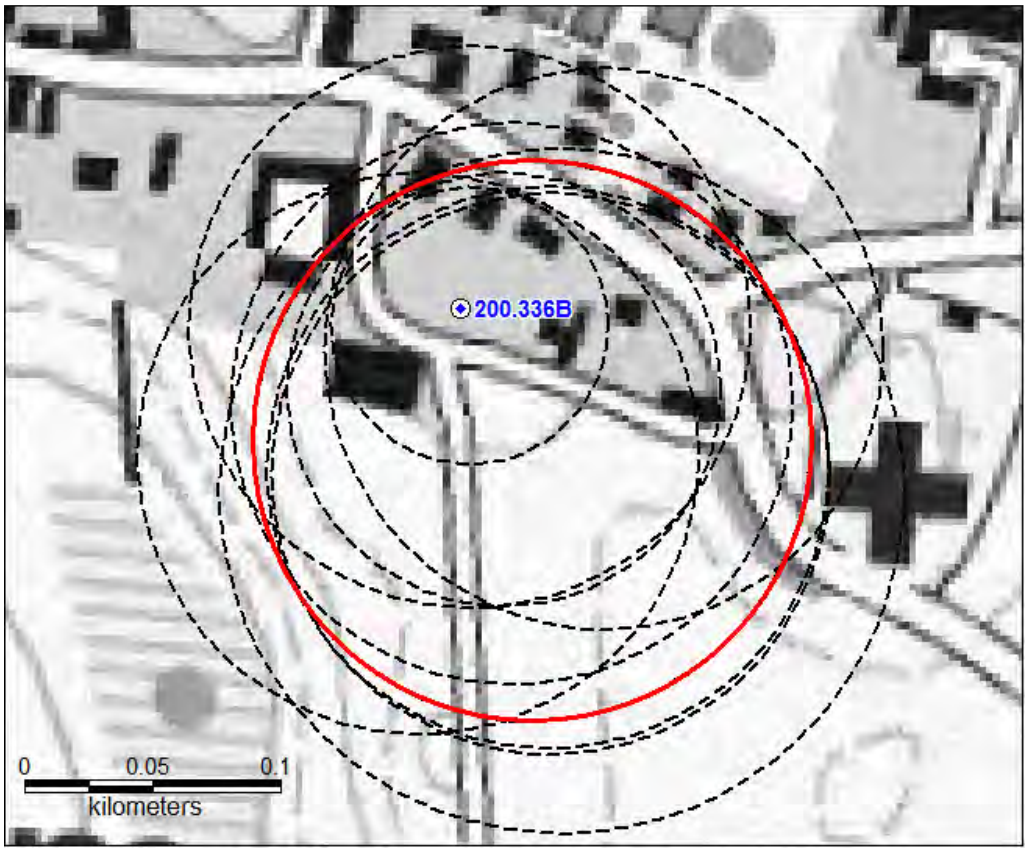
Tabel 2-2: Oversigt parametre der foretages følsomhedsanalyse af i cirkelmetoden.

Parameter	Variation	Kommentar
Transmissivitet	+/- 40 %	Denne usikkerhed er baseret på en vurdering fra /2/. Usikkerheden er et resultat af usikkerhed på indberettet data (renpumpningsdata). Da renpumpningen dækker over et kort tidsrum er den ikke repræsentativ for magasinet ved boringen, men denne usikkerhed er ikke medtaget.
Gradient	+/- 0.0003	Denne usikkerhed er her vurderet som værende absolut, og vurderes til at være relativ lav, idet potentialet er styret af absolutte værdier fra pejlinger. I området mellem boringerne er der dog nogen usikkerhed, da man ofte har en uniform gradient og ikke medtager magasinets heterogenitet.
Aspect	+/- 45 °	Relativt højt sat, men beskriver heterogeniteter i magasinet[2].

[2] Usikkerheden afhænger dog af gradienten. Et fladt vandspejl bør give stor usikkerhed på strømningsretning og omvendt.

Effektiv porøsitet	0.05 – 0.2	Den effektive porøsitet i kalken varierer meget og nogle kilder nævner ned til 1 %. Her benyttes 5 % som nedre grænse og 20 % som øvre grænse.
Mættet mægtighed	10 – 25 m	Den mættede mægtighed afhænger til dels af kalkens natur, men også om der er kontakt til overliggende sekundære sandmagasiner

Figur 2.8 viser et eksempel på resultat af følsomheden på de cirkulære BNBO beregninger. Det mindste BNBO er det med høj porøsitet (0,2), hvilken kan diskuteres om det er realistisk for et kalkmagasin. Det største BNBO er det lille mættet magasintykkelse, og igen kan man diskutere om en effektiv mættet magasintykkelse på 10 m er for lav sat. De øvrige har samme radius og er blot forskudt forskelligt alt efter transmissiviteten, gradienten og strømningsretningen.

Figur 2.8: Eksempel på BNBO beregning med cirkelmetoden (rød) samt følsomhedsberegninger for parametrene der indgår i metoden (stiplet).

2.3 Modelberegning

2.3.1 Metode

I forbindelse med beregning af BNBO for de udvalgte anlæg i Egedal Kommune, Tabel 2-1, er anvendt en eksisterende hydrologisk model for Nordøst Sjælland /14/. Modellen er opstillet i MIKESHE og er en dynamisk model. Nordøst-modellen er opbygget med 12 hydrostratigrafiske enheder, Tabel 2-3.

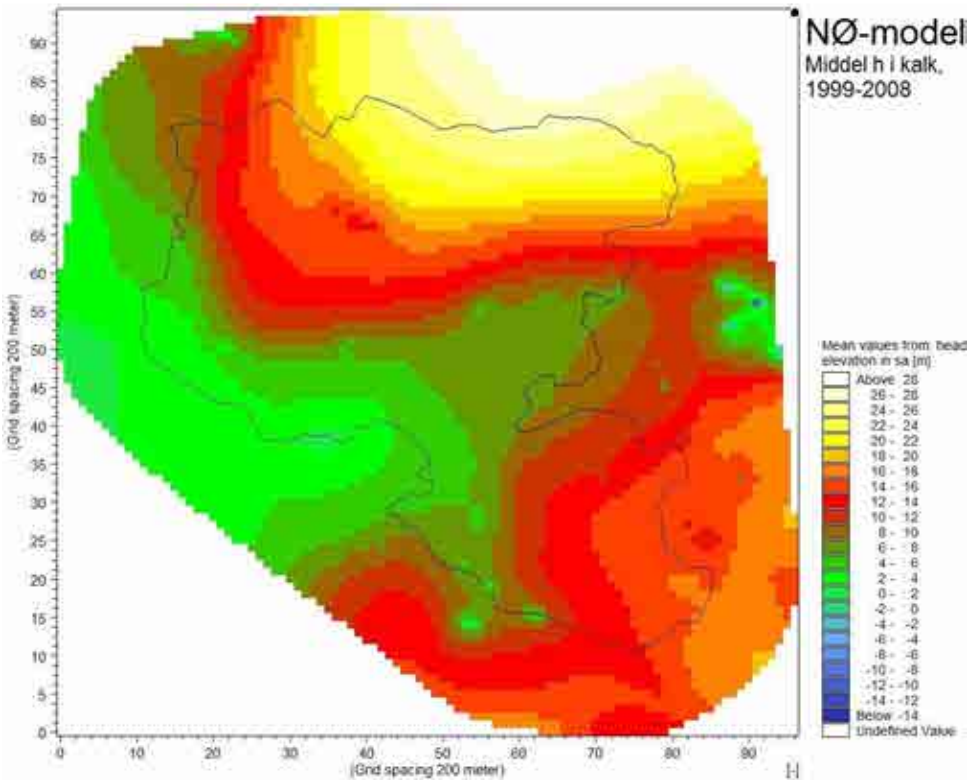
Lag	Hydrostratigrafi
1	Opsprækket ler
2	Ler1
3	Sand1
4	Ler2
5	Sand2
6	Ler3
7	Sand3
8	Ler4
9	Sand4
10	Ler5
11	Øvre kalk
12	Nedre kalk

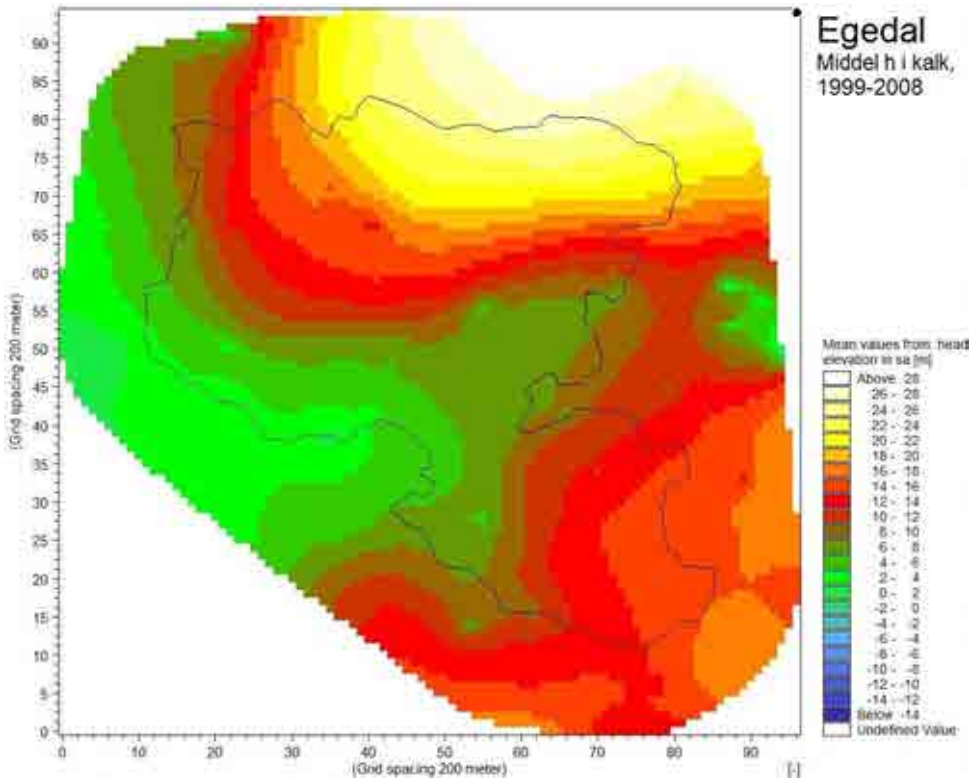
Tabel 2-3. Hydrostratigrafiske enheder i Nordøstmodellen.

Anvisninger i Retningslinjer for opstilling af grundvandsmodeller /7/, er anvendt. Ligeledes er anvisninger i Geovejledning 2, /9/, anvendt.

Der er udtrukket en lokalmodel for Egedal Kommune fra Nordøst-modellen. I lokal-modellen er den hydrauliske ledningsevne i kalken blevet forfinet til beregningen af BNBO. Randbetingelserne til denne lokalmodel er hentet fra Nordøst-modellen, som fastholdt tryk i alle modellag baseret på beregnede middelpotentialer. Bestemmelse af transmissiviteten T for kalken i lokalmodellen er beskrevet i afsnit 2.2.1.1 og vist i *Figur 2.4*. Den hydrauliske ledningsevne K er beregnet på celleniveau (200x200 m) ved K=T/B, hvor B er tykkelsen af det øvre kalklag i modellen, hvilket resulterer i K-værdier for kalken i intervallet $5*10^{-6}$ – $1.5*10^{-3}$ m/s med en middelværdi på $1*10^{-4}$ m/s. Til sammenligning benyttes i Nordøst-modellen en K-værdi for kalken i Egedal Kommune på ca. $2*10^{-5}$ m/s. Lokalmodellen er ikke efterfølgende kalibreret, men en sammenligning af det beregnede potentialekort for kalken med hhv. Nord-

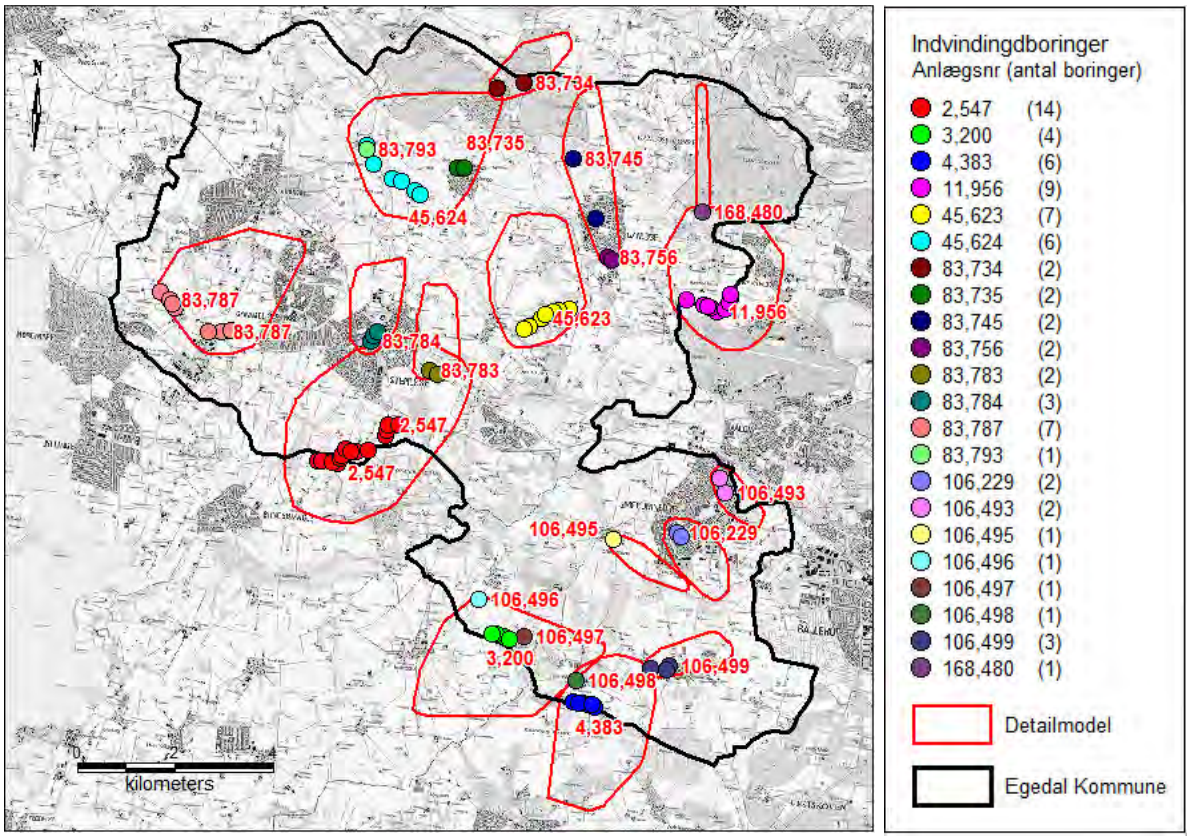
øst-modellen og Lokalmodellen, udviser kun små forskelle for både potentiale og vandskel, *Figur 2.9*. Den største forskel er på kildepladserne, hvor sænkningerne fra indvinding ved brug af det nye transmissivitetskort er betydelig mindre end med Nordøst-modellen. Dette er forventeligt, idet transmissiviteten for kalken i gennemsnit er øget med en faktor 5. Beregningen med den nye transmissivitet giver en mere korrekt vurdering af sænkningstragten.

Figur 2.9: Modelberegnet trykniveau i kalkmagasinet midlet over perioden 1999-2008. Øverst: Udtræk fra Nordøst modellen, nederst: Lokalmodel med opdaterede hydraulisk ledningsevne i kalken.

Til beregning af BNBO er der udarbejdet en detailmodel med en horisontal cellestørrelse på 10 x 10 m for hvert vandværk/kildeplads. Nogle af anlæggene ligger dog så tæt at de kan beregnes med samme detailmodel, således at BNBO for de 22 anlæg kan beregnes med 16 detailmodeller. Detailmodellerne for de enkelte anlæg dækker et område omkring boringer svarende til et 10-15 års indvindingsopland, dvs. det opland omkring boringerne hvor grundvandet er op til 10-15 år om at strømme til boringerne, plus en bufferzone på en halv cellestørrelse, dvs. 100 m. *Figur 2.10* viser afgrænsningen af de 16 detailmodeller og boringerne angivet med anlægsnummer (se *Tabel 2-1*). Detailmodellerne er afgrænset med dynamisk randbetingelse for trykniveauet i alle modellag, som stammer fra lokalmodellen. Lokalmodellen er kørt for perioden 1990-2008, mens detailmodellen er kørt for perioden 1997-2008. Partikelbaneberegningerne er foretaget for perioden 1999-2008.

Figur 2.10: Oversigt over indvindingsboringer angivet med anlægs nr., samt detailmodellernes afgrænsning.

BNBO'erne til de enkelte indvindingsboringer er beregnet vha. partikelbaner. Det vil sige, at der placeres partikler i alle modellag og nogle af partiklerne kan så spores til boringerne. På den opnås der viden om der strømmer vand i andre lag inden for samme tidsperiode til indvindingsboringen. Partikler med transporttiden på op til 1, 2 eller 3 år, alt efter indvindingsmængden på boringen (se *Tabel 2-1*), udtrækkes af resultatfilerne, og BNBO'et afgrænses efterfølgende af partiklernes startposition.

2.3.2 Resultater

Der er som udgangspunkt beregnet et modelberegnet BNBO-opland pr. boring. Efterfølgende er foretaget en vurdering af, om omgrænsende eller overlappende modelberegnet BNBO-oplande skal slås sammen. *Tabel 2-4*udgør en liste over BNBOer med tilhørende boringer. BNBO afgrænsningen er i overensstemmelse med vejledningen, foretaget på baggrund af indvindingsmængden på boringsniveau

(BNBO år i Tabel 2-1) selvom den samlede indvinding inden for ét BNBO er større end f.eks. 350.000 m^3/år.

I Appendikset præsenteres de modelberegnede BNBO'erne for de enkelte vandindvindingsanlæg samt specifikke kommentarer til de enkelte anlæg eller boringer.

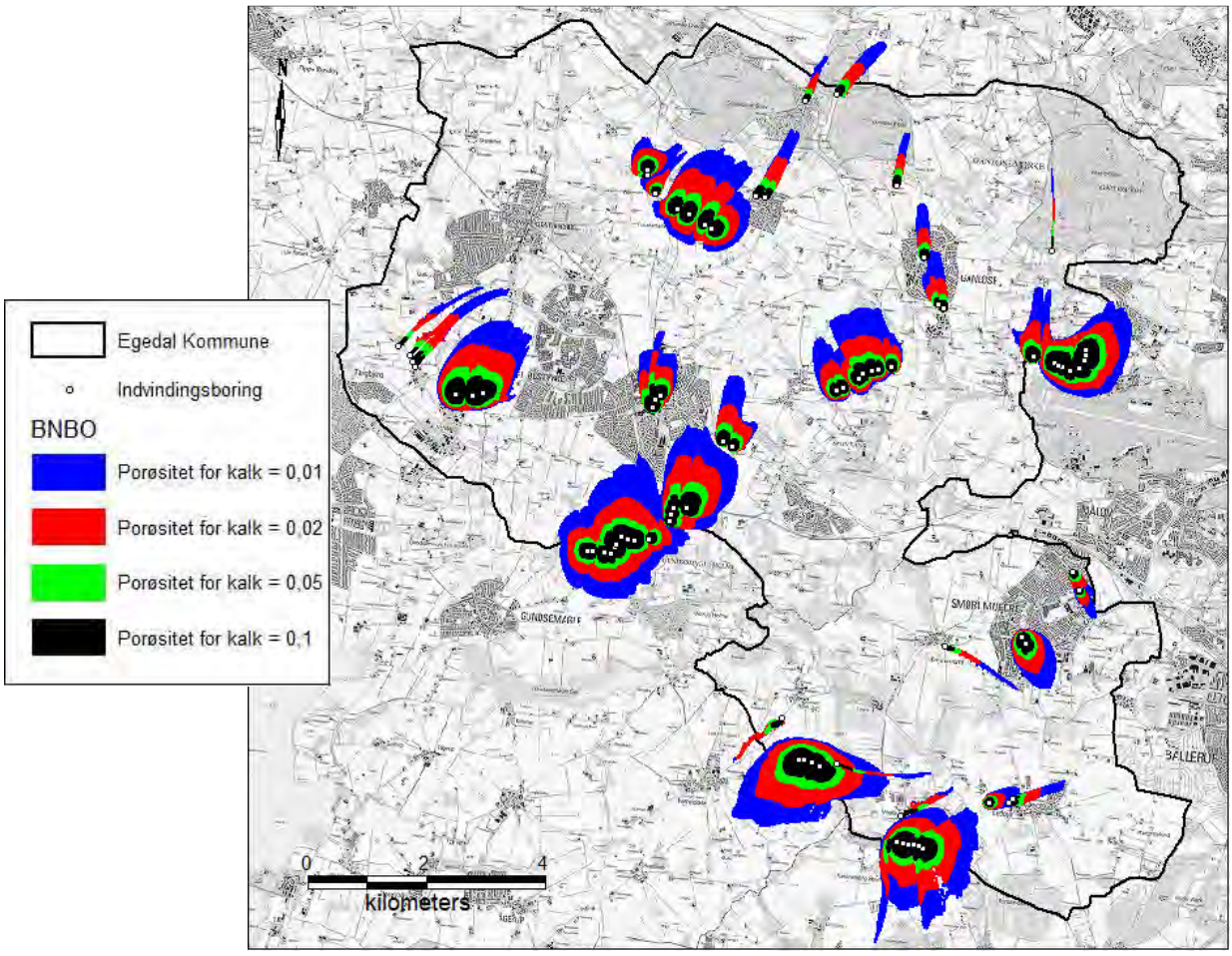
Tabel 2-4: Oversigt over modelberegnede BNBO i Egedal Kommune, med tilknyttet borings og anlægs nr., samlet indvindingsmængde, BNBO angivet i år ud fra indvindingsmængde på boringsniveau, samt reference til nedenstående figurer.

BNBO ID	Borings DGU	Indvinding m^3/år	BNBO år
106229 Stangkær Vandværk			
1	200.2006/200.2674	168.000	1
106493 Smørumvang vandværk			
2	200.3355	12.500	2
3	200.3604	12.500	2
106495 Smørumovre Vandværk			
4	200.336B	12.000	2
106496 Hove Vandværk			
5	200.3616	13.000	2
106497 Hove Overdrev Vandværk			
6	200.5655	5.000	2
106498 Nybølle Vandværk			
7	200.4488	10.000	2
106499 Ledøje Vandværk			
8	200.2998/200.3285	14.850	2
9	200.4886	40.150	1
11956 Bogøgård Kildeplads			
10	200.2978/200.3147/200.3148/ 200.3242/ 200.3364/200.3365/ 200.4222/200.4223	1.600.000	1
11	200.3170	200.000	1
168480 Ganløse Ore Syd Vandværk			
12	200.3419	1.000	3
2547 Værebro Kildeplads			
13	200.3059/200.4179/200.6247/200.6248/ 200.6249/200.6250/ 200.6251/ 200.6252/200.6253/200.6254	1.672.000	1
14	200.6255/200.6256/ 200.6257/200.6258	528.000	1
3200 Hove Kildeplads			
15	200.4571/200.5246/ 200.5247/200.5248	1.000.000	1

BNBO ID	Borings DGU	Indvinding m^3/år	BNBO år
4383 Nybølle Øst Kildeplads			
16	200.3169/200.3299/ 200.3764/200.3765/ 200.3766/200.3767	900.000	1
45623 Bjellekær Kildeplads			
17	200.4220/200.4236/ 200.4237/200.4238	825.000	1
18	200.4235	120.000	1
19	200.4239/200.4240	255.000	1
45624 Egholm Kildeplads			
20	193.1585/193.1588	455.000	1
21	193.1586	110.500	1
22	193.1587	195.000	1
23	200.4344/200.4345	539.500	1
83734 Buresø Vandværk			
24	193.1227	22.500	2
25	193.212	22.500	2
83735 Slagslunde Vandværk			
26	193.1317	27.500	2
27	193.814	27.500	2
83745 Ganløse Nordre Vandværk Amba			
28	193.2690	57.500	1
29	200.1995	57.500	1
83756 Ganløse Søndre Vandværk Amba			
30	200.1178/200.2289	80.000	1
83783 Stenlien Vandværk			
31	200.3387/200.3388	250.000	1
83784 Smedebakken Vandværk			
32	200.1384/200.2489/ 200.3264	250.000	1 / 2
83787 Ølstykke Vandværk			
33	199.1001/199.1048/ 199.1058	768.000	1
34	199.929	8.000	2
35	199.936	8.000	2
36	199.983	8.000	2
37	199.993	8.000	2
83793 Ny Sperrestrup Vandværk			
38	193.970	5.000	2
Sum		**10.289.000**	

2.3.3 *Følsomhedsanalyse*

De ovenstående BNBO'er er beregnet med porøsitet for kalken på 0,05 og for sandmagasinerne på 0,23. Transporttiden til boringerne fra en given lokalitet er omvendt proportional med porøsiteten, så BNBO afgrænsningen er meget følsom over for valg af porøsitet. Følsomheden kan illustreres ved yderligere at foretage beregningerne med porøsiteter på hhv. 0,01, 0,02 og 0,1 for kalken og 0,05, 0,1 og 0,45 for sandet. Figur 2.11 viser forskellen på udbredelsen af BNBO'erne ved brug af de fire forskellige porøsiteter.

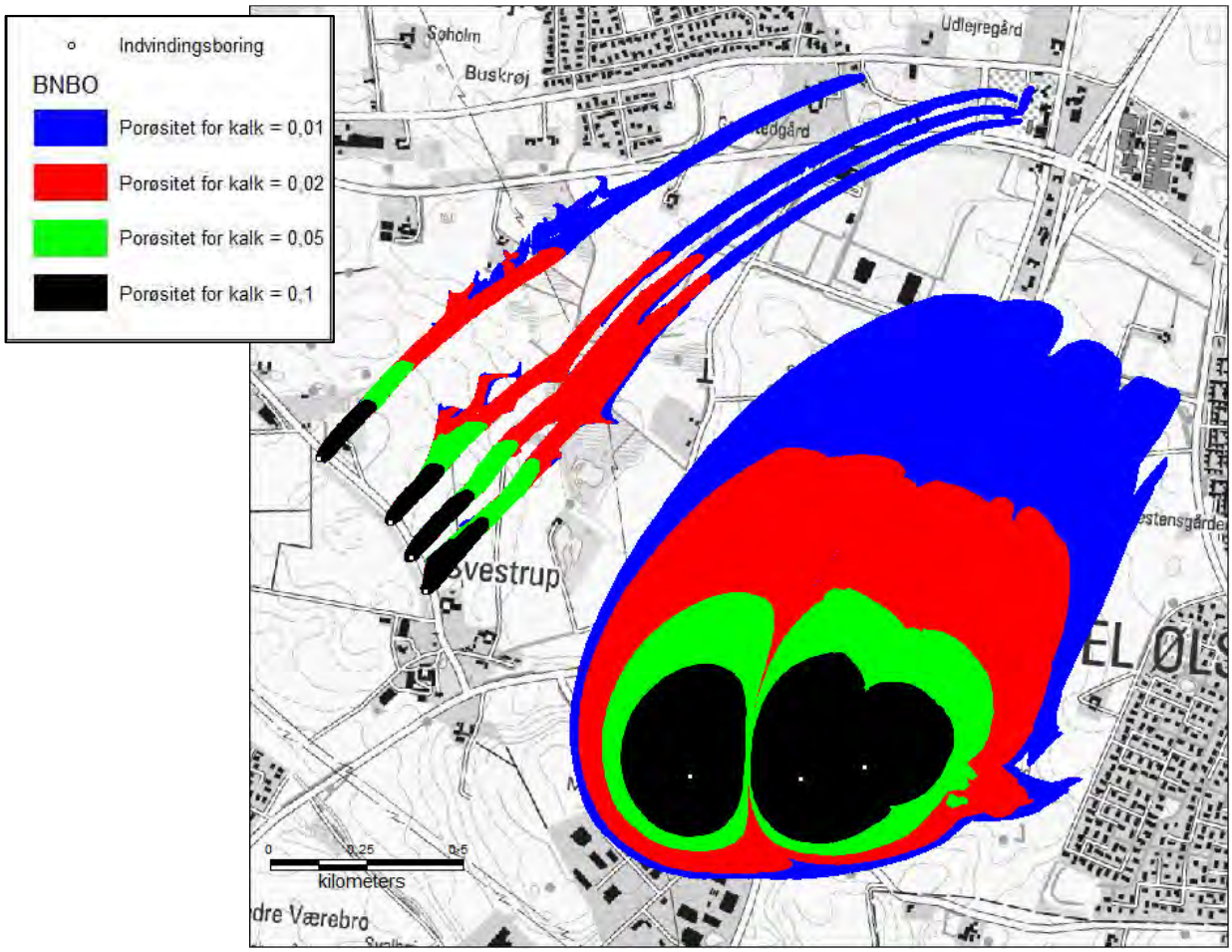

Figur 2.11: Modelberegnede BNBO'er for Egedal Kommune med forskellige porøsiteter. © KMS.

Det skal bemærkes, at indvindingsfordelingen på kildepladserne Værebro, Nybølle, Bjellekær og Egholm er blevet opdateret efter optegningen af Figur 2.11, men det overordnede billede er det samme.

Figur 2.12 viser et eksempel for Ølstykke Vandværk på udbredelsen af BNBO ved brug af de forskellige porøsiteter i modellen. Ved at ændre porøsiteten med en faktor 10 (fra 0,1 til 0,01) øges arealet af BNBO'er for det viste tilfælde med ca. en faktor 5 for boringer med store indvindingsmængder og op til en faktor 10 for de små.

I Appendikset er vist de modelberegnede BNBO ved brug af en porøsitet på 0,01 og 0,05, hvilket anses for de to ydergrænser /15/.

Figur 2.12: Eksempel på modelberegnede BNBO'er for Ølstykke Vandværk med forskellige porøsiteter. © KMS.

2.4 Metodevalg

Sammenligning af BNBO'er beregnet med en strømningsmodel og med cirkelmetoden viser, at der kan være stor forskel på resultatet fra de to metoder, og at det på forhånd kan være svært at vurdere, hvornår cirkelmetoden er "god nok". Generelt er cirkelmetoden dårlig for boringer med lille indvinding, samt områder med en stor gradient. Dvs. cirkelmetoden kan bruges når grundvandsspejlet er relativ fladt,

men ved store gradienter i grundvandspotentialet, hvor man har en smal oplandsbredde, bliver BNBO'er ved cirklemetoden alt for brede.

Cirkelmetoden overestimerer BNBO arealet, idet der ikke tages højde for vertikal strømning. Men for de fleste boringer er der alligevel områder, hvor de modelberegnede BNBO'er ligger uden for cirklerne, og derfor ikke vil blive beskyttet ved brug af cirkelmetoden. Desuden tager cirkelmetoden ikke højde for interferens mellem nærliggende boringer.

En anden fordel ved anvendelse af modelberegninger er, at modellerne beregner det aktuelle potentialekort med anvendelse af den fremtidige indvindingsfordeling. Til cirkelmetoden anvendes et historisk potentialekort, med risiko for ændringer i strømningsretning og grundvandsskel som følge af ændrede indvindingsforhold.

Det vurderes derfor, at modelberegningerne giver et mere korrekt billede af strømningsforholdene og dermed af BNBO afgrænsningerne.

I Appendikset er foretaget en sammenligning mellem modelberegnede BNBO'erne og resultatet fra cirkelmetoden. Generelt kan bemærkes, at i tilfælde hvor sænkningen forårsaget af indvindingen er stor i forhold til trykniveauets gradient, er der ofte en rimelig overensstemmelse mellem modelberegningerne og cirklemetoden, f.eks. Smørumvang vandværk, mens der ved små sænkninger vil være en lille overensstemmelse, f.eks. Smørumovre Vandværk. For anlæg med tætliggende boringer, hvor indvindingen påvirker hinanden, er der lille overensstemmelse mellem cirkler og modelberegnede BNBO'er for de enkelte boringer, mens der i nogle tilfælde er større overensstemmelse mellem de samlede arealer, f.eks. Nybølle Øst Kildeplads.

Fra detailmodellerne udtrækkes nettonedbøren og den magasinspecifikke grundvandsdannelsen inden for de enkelte BNBO'er. Nettonedbør er nedbør fratrukket fordampning og ligger i modeludtrækkets lag 1. Grundvandsdannelsen udtrækkes som den vertikale strømning til det modellag/magasin, indvindingsboringen er filtersat i, eller det øverste af de lag, som er i direkte hydraulisk kontakt med indvindingsmagasinet ved boringen. BNBO er afgrænset af partikler fra alle lag, som er 1, 2 eller 3 år undervejs til boringerne. En negativ grundvandsdannelse er udtryk for opadrettet gradient. I flere tilfælde er der generelt opadrettet gradient i BNBO, men i modellen kan man i detaljen se, om det er fra et eller flere lag inden for BNBO, eller om det er fra specielle områder i BNBO. Nettonedbøren (NN) og grundvands-

dannelsen (GVD) er præsenteret for de enkelte BNBO i Tabel 2-5 samt i Appendikset.

Egedal Kommune har efter samråd med Naturstyrelsen valgt at udlægge administrative BNBO'er. De administrative BNBO afgrænsninger er udlagt efter matrikelskel, markblok eller nærmeste naturlige skel. Det er besluttet at anvende de modelberegnede afgrænsninger med porøsiteter for kalken på 0,05 og 0,01 som indre og ydre afgrænsning, men således at afgrænsningen ligger langs skel nærmest BNBO beregninger med en porøsitet for kalken på 0,05. Dette resulterer i en sammenlægning af en række BNBO'er, som er vist i Tabel 2-5. Optegning af de endelige BNBO efter skel er vist i appendiks for de enkelte anlæg og fremgår desuden af figur 6.1.

Tabel 2-5: Oversigt over administrative BNBO for Egedal Kommune, med tilknyttet borings nr., samlet indvindingsmængde, BNBO angivet i år ud fra indvindingsmængde på boringsniveau, grundvandsdannelse til indvindingsmagasinet (GVD), nettonedbør (NN) og arealet for de administrative BNBO.

BNBO ID	Borings DGU	Indvinding m^3/år	BNBO år	GVD mm/år	NN mm/år	Areal Ha
106229 Stangkær Vandværk						
1	200.2006/200.2674	168.000	1	144	296	15,68
106493 Smørumvang vandværk						
2	200.3355	12.500	2	13	277	2,85
3	200.3604	12.500	2	23	288	3,45
106495 Smørumovre Vandværk						
4	200.336B	12.000	2	88	264	3,91
106496 Hove Vandværk						
5	200.3616	13.000	2	999	276	7,19
106497 Hove Overdrev Vandværk						
6	200.5655	5.000	2	249	252	3,08
106498 Nybølle Vandværk						
7	200.4488	10.000	2	250	278	5,96
106499 Ledøje Vandværk						
8	200.2998/200.3285/ 200.4886	55.000	2	42	245	16,68
11956 Bogøgård Kildeplads						
9	200.2978/200.3147/ 200.3148/200.3242/ 200.3364/200.3365/ 200.4222/200.4223/ 200.3170	1.800.000	1	-420	246	104,87
168480 Ganløse Ore Syd Vandværk						
10	200.3419	1.000	3	27	255	2,87

BNBO ID	Borings DGU	Indvinding m^3/år	BNBO år	GVD mm/år	NN mm/år	Areal Ha
2547 Værebro Kildeplads						
11	200.3059/200.4179/ 200.6247/200.6248/ 200.6249/200.6250/ 200.6251/200.6252/ 200.6253/200.6254/ 200.6255/200.6256/ 200.6257/200.6258	2.200.000	1	-98	201	187,35
3200 Hove Kildeplads						
12	200.4571/200.5246/ 200.5247/200.5248	1.000.000	1	159	244	76,37
4383 Nybølle Øst Kildeplads						
13	200.3169/200.3299/ 200.3764/200.3765/ 200.3766/200.3767	900.000	1	117	254	99,27
45623 Bjellekær Kildeplads						
14	200.4220/200.4236/ 200.4237/200.4238/ 200.4235/200.4239/ 200.4240	1.200.000	1	374	247	66,98
45624 Egholm Kildeplads						
15	193.1585/193.1588/ 200.4344/200.4345	994.500	1	139	250	93,72
16	193.1586/193.1587	305.500	1	232	234	24,84
83734 Buresø Vandværk						
17	193.1227	22.500	2	-133	221	5,85
18	193.212	22.500	2	186	266	4,18
83735 Slagslunde Vandværk						
19	193.1317/193.814	55.000	2	272	295	12,99
83745 Ganløse Nordre Vandværk Amba						
20	193.2690	57.500	1	951	264	4,99
21	200.1995	57.500	1	232	286	5,47
83756 Ganløse Søndre Vandværk Amba						
22	200.1178/200.2289	80.000	1	165	290	7,36
83783 Stenlien Vandværk						
23	200.3387/200.3388	250.000	1	46	241	20,62
83784 Smedebakken Vandværk						
24	200.1384/200.2489/ 200.3264	250.000	1 / 2	174	257	26,93
83787 Ølstykke Vandværk						
25	199.1001/199.1048/ 199.1058	768.000	1	389	255	67,23
26	199.929	8.000	2	108	264	2,68
27	199.936/199.983/ 199.993	24.000	2	79	256	11,60
83793 Ny Sperrestrup Vandværk						
28	193.970	5.000	2	296	211	1,99

BNBO ID	Borings DGU	Indvinding m^3/år	BNBO år	GVD mm/år	NN mm/år	Areal Ha
Sum		**10.289.000**				**886,96**

3 Arealanvendelse og risikovurdering

Grundvandsbeskyttelsen i Danmark varetages til dels gennem den generelle miljøregulering f.eks. i form af nationale vandmiljøplaner og pesticidhandlingsplaner, den nationale godkendelsesordning for pesticider, harmonikrav for udspredning af husdyrgødning, 25 meter beskyttelseszoner omkring drikkevandsandboringer m.v. /3/. Yderligere sker der en konkret målrettet beskyttelse af grundvandet inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og i indvindingsoplande til almene vandværker. For de indvindingsoplande, som i den statslige kortlægning er udpeget som følsomme, udarbejder kommunerne indsatsplaner.

Der kan imidlertid være et behov for at beskytte drikkevandsboringer yderligere på grund af f.eks. de geologiske forhold, indvindingsmængderne eller potentielt forurenende aktiviteter. I en sådan situation giver Miljøbeskyttelseslovens § 24 stk. 1 /5/ kommunerne mulighed for at etablere et boringsnært beskyttelsesområde – BNBO. Inden for BNBO kan kommunalbestyrelsen give påbud eller nedlægge forbud for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg /3/.

Behovet for at beskytte yderligere i Egedal Kommune understreges af, at der er påvist pesticider en eller flere gange i 36 af de 79 almene vandindvindingsboringer i kommunen. I alt er der påvist 11 forskellige pesticider, oftest BAM. BAM er et nedbrydningsprodukt af ukrudtsmidlet Dichobenil (bl.a. solgt under navnene Prefix og Caseron) som påvises, selvom Dichobenil blev forbudt at anvende fra 1996. I forbindelse med gamle boringer og brønde, der skulle sløjfes hos tidligere enkeltindvindere, blev der påvist pesticidrester i 49 ud af 90 boringer og brønde, og flere af dem har været over kvalitetskravet for drikkevand. Der blev påvist 23 forskellige pesticider/nedbrydningsprodukter fordelt på de 43 boringer og brønde.

Vurderingen af beskyttelse inden for BNBO afhænger af 3 hovedkomponenter:

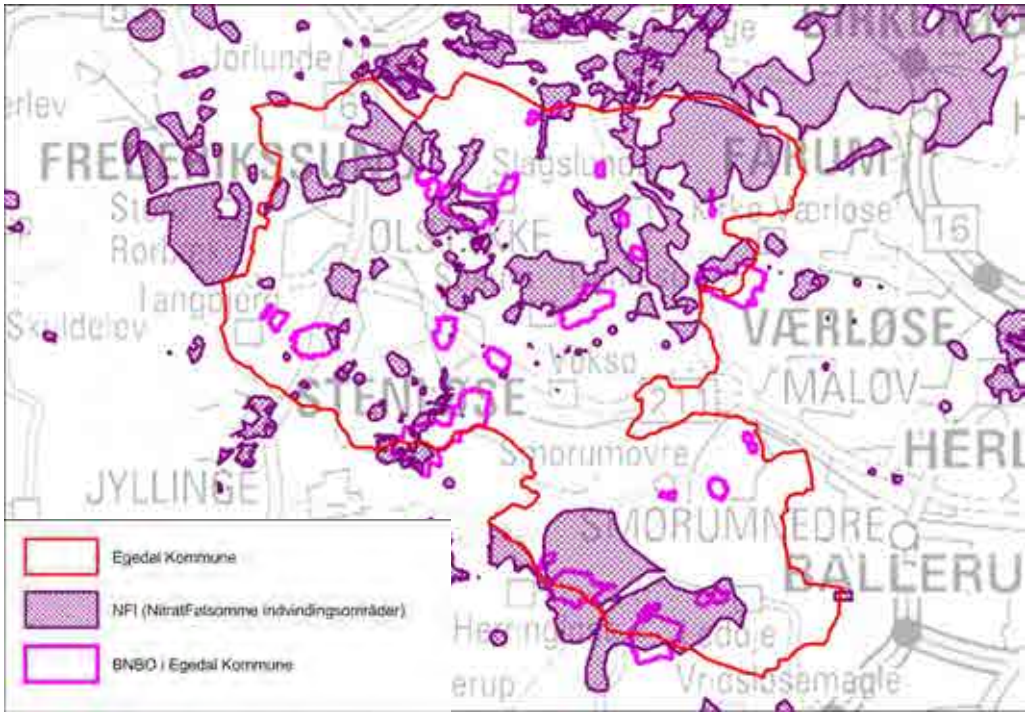
1) sårbarheden over for forurenende stoffer
2) risiko for forurening vurderet ud fra den sandsynlighed hvormed der kan finde forurening sted, og den konsekvens en forurening vil have på magasinet, og
3) om det vil være proportionalt at beskytte i forhold til økonomi og indvindingens vigtighed

3.1 Nitratsårbarhed og følsomhed overfor pesticider og andre stoffer

Til vurderingen af sårbarheden er benyttet oplysninger fra den nationale geologiske boringsdatabase Jupiter, grundvandsmodellen og Statens udpegning af Nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og indsatsområder med hensyn til nitrat (ION). Til vurderingen af arealanvendelse og risiko fra punktkilder er benyttet Markblokkort fra Natur-Erhvervstyrelsen, Arealinfo, AIS, Regionens oplysninger om kortlagte forureningerne (V1- og V2-grunde), nitratudvaskningskort fra Conterra, og kommunens oplysninger om olietanke, jordvarmeanlæg, nedsivningsanlæg, tilsynspligtige virksomheder, arealer med bjørneklo samt slamudbringningsarealer mv.

3.1.1 Nitratsårbarhed

Staten har afsluttet grundvandskortlægningen i 80 % af Egedal Kommune og har udpeget nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og indsatsområder med hensyn til nitrat (ION). Udpegede NFI ses i Figur 3.1. ION er de delområder inden for NFI, hvor staten vurderer, at en indsats over for nitrat kan være nødvendig. ION er vist i BNBO notaterne.

Figur 3.1. NFI områder og BNBO i Egedal Kommune.

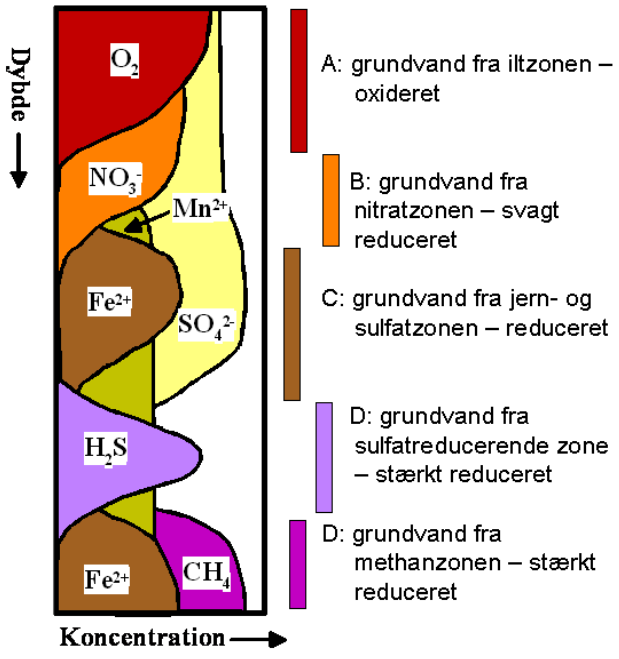
Som supplement til statens udpegninger er Miljøstyrelsens Zoneringsvejledning fulgt ved fastlæggelse af nitratsårbarhed og vurdering af følsomhed overfor pesticider.

Der er således:

- Lille nitratsårbarhed ved reducerede lerdæklag (i mættet zone) på mere end 15 meter samt hvor der indvindes grundvand fra methanzonen og fra jern- og sulfatzonen (vandtype C og D).
- Ved reducerede lerdæklag på mellem 5 og 15 meter vurderes der, at være nogen sårbarhed overfor nitrat, mens der ved lerdæklag på mindre end 5 meter er stor nitratsårbarhed.
- I områder med stor nitratsårbarhed indvindes der typisk grundvand fra ilt- og nitratzonerne (vandtype A og B).

Lerlagstykkelse bestemmes fra boreprofiler og lerlagstykkelseskort udarbejdet af Naturstyrelsen ved deres kortlægning.

Vandtypen bestemmes ved hjælp af et computerprogram på baggrund af foreliggende analyseresultater. I tilfælde hvor vandprøvens sammensætning gør, at vandtypen ikke umiddelbart kan bestemmes, tildeles vandprøven automatisk vandtype "X". I disse tilfælde tolkes den endelige vandtype manuelt på basis af en subjektiv vurdering af de foreliggende analysedata. Vandtypen beskrives som AX, BX, CX eller DX for at bevare informationen om at vandtypen er tildelt subjektivt. Vandtyperne ses i Figur 3.2 og er nærmere beskrevet i /12/.

Figur 3.2. Vandtyper

I kalkmagasinerne i Nordsjælland forekommer ofte en grundvandstype (C) med forhøjede koncentrationer af nitrat, sulfat, calcium og mange steder nikkel, hvor indholdet af sulfat og calcium er over 100 mg/l. Grundvandstypen dannes som følge af en sænkning af grundvandsspejlet i forbindelse med indvinding, hvor oxidationsmidlerne ilt og nitrat transporteres ned i kalkmagasinet i den umættede zone. Her foregår en kemisk reduktion, primært ved oxidation af sulfider (pyrit) og opløsning af karbonatmineraler, hvorved grundvandet tilføres høje koncentrationer af sulfat og calcium. Nikkel i pyrit kan herved ligeledes tilføres grundvandet.
Ved sulfatindhold over 100 mg/l, vurderes det, at oxidation af sulfider sker ved at ilt og nitrat bliver tilgængeligt i forbindelse med en sænkning i grundvandsspejlet, idet oxidation af sulfider med nitrat alene ikke medfører et indhold af sulfat på over 100 mg/l. Endvidere er oxidation af pyrit med ilt syredannende, hvilket medfører en opløsning af kalcit, og dermed forhøjet indhold af calcium. Tilførslen af ilt til grundvandsmagasinerne er yderligere blevet forøget ved, at konstruktionen af en stor mængde boringer ikke er udbygget med blindrør i den umættede zone, hvorved de atmosfæriske trykvariationer har forøget transporten af ilt ind i magasinerne /11/.

I tilfælde med kraftig sænkning af grundvandsspejlet, og hvor grundvandskemien indikerer, at oxidationsfronten er trængt dybt ned i magasinet, kan det blive nødvendigt at beskytte mod nitrat boringsnært, fordi magasinets evne til at omsætte uønskede stoffer er nedsat og nitrat vil gøre magasinet endnu mere sårbart boringsnært. Det bemærkes, at Naturstyrelsens udpegning af NFI/ION normalt bygger på modellering på en større skala (100x100 m) end beregningen af BNBO (10x10 m) og der derfor boringsnært er en større detaljegrad end Naturstyrelsens kortlægning er baseret på. Vurderingen af sårbarhed inden for BNBO kan derfor afvige fra Naturstyrelsens tolkning.

3.1.2 Pesticidsårbarhed

Naturstyrelsen har i /16/ præciseret, at kriterierne for definition af NFI omkring stor grundvandsdannelse og ringe dæklag over grundvandet er parametre, der også kendetegner pesticidsårbare arealer /22/. Der er ikke på nuværende tidspunkt fastlagt yderligere kriterier, som gør det muligt at foretage en anden udpegning.

3.1.3 Sårbarhed over for andre miljøfremmede stoffer

Oxideret vand, vandtype A og B, er især sårbart overfor klorerede opløsningsmidler

samt gruppen af pesticider, som kun nedbrydes langsomt eller slet ikke i et oxideret miljø. Dette gælder f.eks. de hyppigt forkomne pesticidnedbrydningsprodukter traziner og BAM. Til gengæld er det oxiderede grundvand mindre sårbart overfor blandt andet oliestoffer og visse andre pesticider som fenoxysyrer (f.eks. dichlorprop og MCPP), idet disse anses som værende mulige at nedbryde i et oxideret miljø. Disse stoffer vil derfor udgøre en risiko i de reducerede vandtyper, C og D. Generelt udgør miljøfremmede stoffer som phenoler samt overfladeaktive stoffer (som f.eks. LAS) en risiko for grundvandet, da de opløses let i vand og derfor nemt transporteres. Den hurtigste nedbrydning af stofferne sker dog under oxiderede forhold.

Tabel 3-1. Forskellige stoffers nedbrydelighed i forskellige vandtyper

	Nedbrydelighed i forskellige vandtyper			
	Oxideret (A+B))	**Forvitret (A,B,C)**	**Svagt reduceret (C)**	**Reduceret (D)**
Nitrat	Ingen	Lav	Optimal	Optimal
Pesticider*	Optimal	God	Lav	Lav
Olie og benzinstoffer**	Optimal	God	God	God
Klorerede opløsningsmidler	Ingen	Ingen	Lav	God
*BAM og Bentazon må indtil videre anses for unedbrydeligt i alle vandtyper ** MTBE må indtil videre anses for unedbrydeligt i alle vandtyper.				

3.1.4 Samlet sårbarhedsklassificering af BNBO

For hvert BNBO er det vurderet om sårbarheden overfor forurening er høj, middel, lav eller ingen. Dette er for hvert BNBO beskrevet i tabel 1 i appendiks for hver vandindvindingsanlæg og er vurderet ud fra følgende parametre:

Høj: Nitrat, pesticider eller miljøfremmede stoffer i grundvandet, oxideret vandtype, vandmættet lertykkelse < 5 m, nedadrettet gradient.

Middel: oxideret vandtype eller svagt reduceret, pesticider eller miljøfremmede stoffer i grundvandet, ingen nitrat, varierendevandmættet lerdæklag < 15 m, overvejende nedadrettet gradient.

Lav: svagt reduceret vandtype, få eller ingen pesticider eller miljøfremmede stoffer i grundvandet, ingen nitrat, vandmættet lertykkelse > 15 m, overvejende nedadrettet gradient.

Ingen: reduceret vandtype, ingen pesticider eller miljøfremmede stoffer i grundvandet og ingen nitrat, vandmættet lertykkelse > 15 m.

Vurderingen af forureningsrisiko for hvert anlæg i Egedal Kommunen ses samlet i Tabel 5-1

3.2 Vurdering af risiko

Risikoen for uheld, spild eller andet, der kan forurene indvindingen, bygger på sandsynligheden for, at et uheld kan finde sted og den konsekvens et uheld vil have på grundvandet/indvindingen.

Forureningen skal kunne forekomme for at blive inddraget i vurderingen. Ved nogle forureningstyper skal spildmængden være meget lille, før stoffet vil kunne findes i grundvandet over grænseværdien. I andre tilfælde skal der store mængder til. Sandsynlighed og konsekvens er derfor både stof- og mængdespecifikt og må vurderes fra gang til gang.

Kombinationen af, om et spild forekommer sjældent og nemt vil kunne afværges, giver en lille risiko, mens kombinationen af stor sandsynlighed og konsekvensen ved uheld eller spild er, at vandindvindingen bliver nød til at lukke, giver en stor risiko.

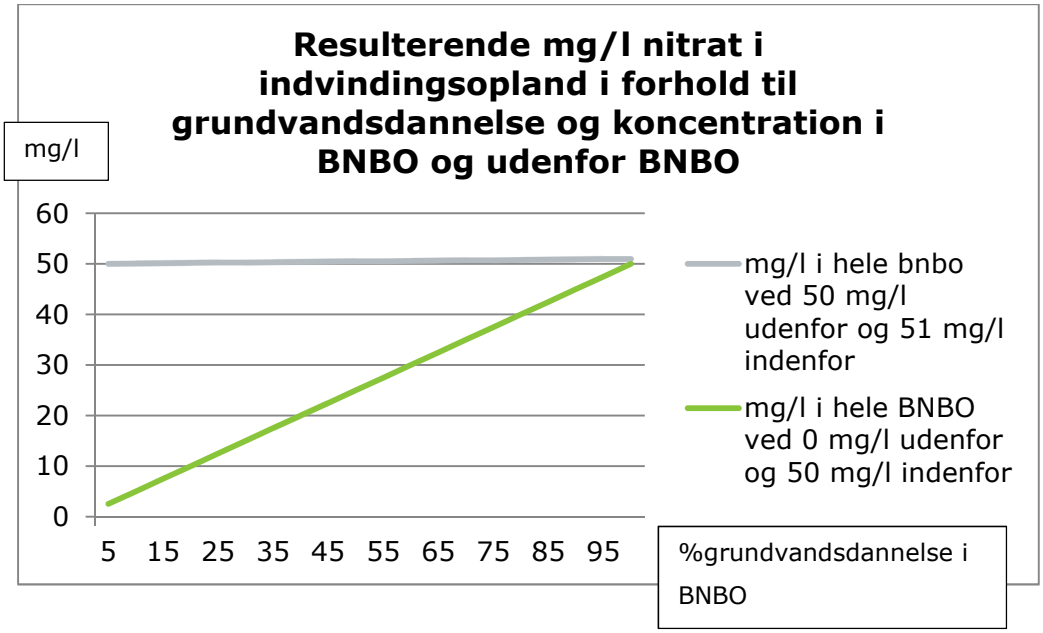
3.2.1 Nitrat

I forhold til risikovurderingen for nitrat er der primært fokus på landbrugsområder, da udvaskningen fra byer og skove vurderes at være minimal /21/.

I forhold til nitrat vurderes uheld inden for BNBO ikke at kunne true vandindvindingen. Ved brug af fast kvælstof inden for BNBO vil landmanden kunne nå at afværge forureningen og ved brug af flydende kvælstof er koncentration af kvælstof så lille, at selvom spildet transporteres til grundvandet uden omsætning, vil det ikke kunne true vandkvaliteten. For at vurdere om nitratudvaskningen i BNBO er et problem, er det nødvendigt at foretage en samlet vurdering af nitratbelastningen, grundvandsdannelsen og grundvandsmagasinets sårbarhed i hele oplandet til vandindvindingen. Dette sker typisk i indsatsplanerne. Ved vurdering af truslen fra nitrat i BNBO, tages udgangspunkt i nitratsårbarheden, jf. afsnit 3.1. Har BNBO stor eller

nogen sårbarhed over for nitrat, kan der være behov for restriktioner over for nitrat, hvis den samlede oplandsvurdering viser det og der i BNBO er landbrugsarealer, hvorfra der kan ske udvaskning af nitrat. I dette projekt er der inddraget data fra Conterra omkring udvaskningen af nitrat fra rodzonen, til vurdering af, om nitratudvaskningen udgør et problem. Data er baseret på aktuelle sædskifter i 2010. Det medtages i overvejelserne, at arealanvendelsen på omdriftsarealer i fremtiden kan ændres til at omfatte afgrøder med et højt gødningsforbrug og dermed en potentiel høj udvaskning.

Figur 3.3 ses, at effekten af udvaskning indenfor BNBO afhænger af grundvandsdannelsens størrelse indenfor BNBO og den ændring i koncentration, som man foretager i forhold til den koncentration, der er udenfor BNBO. Hvis man eksempelvis har en forskel i koncentration på 50 mg/l indenfor og udenfor BNBO (den grønne linie i figuren) vil det ved en grundvandsdannelse på 10% betyde en forøgelse af den totale koncentration på 5 mg/l.

Figur 3.3. Betydning af ændringer i nitratkoncentration i BNBO i forhold til koncentrationen i hele oplandet.

Selvom staten ikke har udpeget BNBO som NFI eller ION, kan der begrundes restriktioner over for brugen af nitrat i BNBO, hvis der i dette projekt er kommet ny viden om nitratsårbarheden eller det vurderes, at belastningen i det samlede opland er høj.

Hvis det vurderes, at nitrat kan udgør et problem, vil restriktionen overfor nitrat typisk være at indholdet af nitrat i det vand som forlader rodzonen ikke må overstige 25 eller 50 mg/l, afhænger af den samlede oplandsvurdering, kommunens målsætning og vurderingen fra indsatsplanlægning. Drikkevandskvalitetskravet er på 50 mg/l, men drikkevandsdirektivet påpeger handlepligt, hvis kvaliteten når op på ¾ af kravet.

3.2.2 Pesticider og andre miljøfremmede stoffer.

I forhold til risikovurderingen for pesticider er der både fokus på landbrugs- og byområder. I /16/ henvises til, at risikoen for forurening med pesticider er større under bymæssig bebyggelse end under landbrugsjord på grund af afmelding. Naturstyrelsen vurderer, at befæstede arealer kan udgøre et problem, da der kan ske øget nedsivning i randen af befæstede arealer og ringe nedbrydning under delvist befæstede arealer.

Der er i dette projekt ikke indhentet oplysninger omkring det konkrete pesticidforbrug i BNBO, da disse data i mange tilfælde ikke er komplette og da man med BNBO ønsker at forhindre fremtidige forureningstrusler. Regelret anvendelse af pesticider i BNBO og den resterende del af oplandet til en vandindvinding kan ligesom for nitrat udgøre et samlet problem, hvis store dele af BNBO og de områder hvor grundvandet dannes, er pesticidfølsomt, se afsnit 3.1.2. I modsætning til nitrat kan uheld med pesticider true vandindvindingen, da der til sammenligning med nitrat, skal små mængder pesticid til at ødelægge et stort vandvolumen, fordi kvalitetskravet for et pesticid i drikkevandet er 500.000 gange mindre end kvalitetskravet for nitrat. Derfor er risikovurderingen i dette projekt foretaget ud fra arealanvendelsen og risikoen for at der sker spild. I kapitel 3.2.2.1 præsenteres risikovurderingsværktøjet og beregningen af risikoen ved brug af pesticider i landbrug og by samt andre miljøfremmede stoffer.

3.2.2.1 Risikovurderingsværktøj

Til bestemmelse af uhelds effekt på grundvandskvaliteten inden for BNBO, er benyttet et risikovurderingsværktøj, JAGG, Miljøstyrelsens regneark til risikovurdering af jord, afdampning, gas og grundvand, samt BRIBE, et værktøj udviklet af Aarhus Kommune med tilskud fra Naturstyrelsen.

BRIBE (beregningsværktøj til risikovurdering af forureninger i boringsnære beskyttelsesområder) kan bruges til vurdering af risiko for forurening af vandforsyningsboringer ved spild af forskellige forureningskomponenter i BNBO. Der regnes på et lodret profil (i indvindingsboringen) med en vandhastighed i jordens porer bestemt af nettonedbøren. Værktøjet kan regne på flere lag.

JAGG anvendes i jordforureningssager og bruges som støtte ved risikovurdering af forurenede grunde og følger Miljøstyrelsens vejledning ved risikovurdering af disse grunde. Programmet benytter også nettonedbør og vandtransport i jordens porer.

JAGG og BRIBE anvender forskellige analytisk/numeriske løsninger, hvorfor der kan være enkelte forskelle i beregningerne. JAGG er anvendt i en lang årrække og modellens anvendelse og brug er generelt accepteret i jordforureningssager. Generelt vurderes resultater af JAGG som værende konservative. BRIBE har endnu ikke opnået denne anerkendelse, men indeholder flere specifikke risikostoffer, som kan forekomme i BNBO.

Til vurdering af risiko for forurening med pesticider på landbrugsjord er JAGG og BRIBE anvendt. Der er benyttet et værst tænkeligt forureningsscenarium, for at afklare om dette udgør et problem inden for BNBO.

3.2.2.1.1 Risiko knyttet til landbrugets og skovvæsenets håndtering af pesticider

Værst tænkeligt forureningsscenarium vedrørende landbrugsanvendelse af pesticider i BNBO beskrives i det følgende. Der spildes en dunk med pesticider på et lille areal, som beregningsmæssigt er placereret i indvindingsboringen, men kan antages at repræsentere BNBO. Dette kan eksempelvis ske på følgende måde:

- Der tabes en dunk pesticider (typisk ca. 15 l med en koncentration af aktivstoffer, eksempelvis Glyphosat eller Bentazon på 10 g/l) fra en traktor. Denne hændelse er sjælden, men ikke usandsynlig, da beholdere med ufortyndet aktivstof ofte transporteres med rundt på traktoren og i andre tilfælde er monteret på sprøjten.
- Den tabte dunk påkøres af traktoren, hvorved alt pesticid spildes på jorden.
- Hændelsen opdages ikke umiddelbart af traktorføreren, hvorfor nedsivning af aktivstofferne kan ske.

Den resulterende koncentration af pesticider i en indvindingsboring med en indvinding på 100.000 m^3/år beregnes under anvendelse af JAGG (konservativ beregning

uden nedbrydning og adsorption af pesticiderne). I nedenstående tabel er denne koncentration angivet (µg/l) ved forskellige hydrauliske ledningsevner af lerdæklagget over indvindingsmagasinet og forskellige strømningsgradienter gennem dette lerdæklag. De anvendte ledningsevner er typiske for sandet moræneler, moræneler og fed moræneler. Beregningerne gennemført for en nettonedbør på 250 mm/år, og endvidere er beregninger også udført for en nettonedbør på 500 mm/år, hvilket ikke påvirker beregningsresultaterne væsentligt.

Tabel 3-2. Koncentration af pesticid i indvindingsboring ved spild på jordoverfladen inden for BNBO.

Hydraulisk ledningsevne (m/s)	Jordart	Hydraulisk gradient (m/m)		
		0,05	0,15	0,25
10^{-6}	Sandet moræneler	20 µg/l	45 µg/l	70 µg/l
10^{-7}	Moræneler	4,0 µg/l	9,0 µg/l	13 µg/l
10^{-8}	Fed moræneler	0,4 µg/l	1,1 µg/l	2,0 µg/l

Som det fremgår af JAGG-beregningerne, vil det beskrevne værst tænkelige forureningsscenarium vedrørende pesticider i BNBO, i alle tilfælde give anledning til en pesticidforurening i indvindingsboringen over kvalitetskravet for pesticider i drikkevand. For en indvinding på 10.000 m^3/år vil koncentrationen være 10 gange højere end vist i Tabel 3-2. På baggrund af JAGG-beregningerne vurderes det, at der under normalt forekommende geologiske forhold, svarende til de forhold der er undersøgt med JAGG-beregningerne, altid vil være en reel risiko for pesticidforurening af en indvindingsboring, såfremt der anvendes pesticider i BNBO. En undtagelse kan være indvindingsboringer med vandtryk over terræn, hvor der ikke forekommer grundvandsdannelse ved boringen, og der derfor ikke er risiko for nedsivning af pesticider (og alle andre vandopløste miljøfremmede stoffer). Denne type indvindingsboringer forekommer oftest i å-dale, men man skal dog være opmærksom på, at indvinding fra boringerne ofte vil sænke trykket boringsnært, hvilket så kan give anledning til grundvandsdannelse og pesticidforurening.

Der er udført en tilsvarende beregning af det ovenfor beskrevne værst tænkelige forureningsscenarium vedrørende pesticider i BNBO, men under anvendelse af BRIBE (beregning inkl. nedbrydning og adsorption af pesticiderne). I nedenstående er vist beregningsresultater for de to pesticider Glyphosat (herbicid der anvendes som total-middel til mange formål, herunder bekæmpelse af bjørneklo) og Bentazon (herbicid der anvendes til bekæmpelse af tokimbladet ukrudt i korn). Beregninger-

ne er gennemført for 2 typer indvindingssituationer, der svarer til forholdene i Egedal Kommune:

- En situation med dæklag af moræneler og grundvandsdannelse på 150 mm til indvindingsmagasinet.
- En situation med dæklag af sand og grundvandsdannelse på 300 mm til indvindingsmagasinet.

Beregningerne er udført for en indvinding på 100.000 m^3/år. Som for JAGG-beregningerne gælder det, at en indvinding på 10.000 m^3/år vil resultere i koncentrationer 10 gange højere end vist i tabellen. Omvendt vil højere indvinding resultere i tilsvarende lavere koncentrationer. Samlet fremgår det af beregningsresultaterne, at de ligger lige omkring grundvandskriteriet og håndtering af disse stoffer tæt på indvindingsboringer er kritisk for grundvandskvaliteten i begge indvindingssituationer.

For skovarealer gælder i princippet de samme forhold som beskrevet ovenfor. Dog vil det være således, at pesticidanvendelse i skovdrift er begrænset til juletræsplantager og nyetablering af skov. Håndteringen af pesticiderne er sammenlignelig med landbrugshåndteringen, hvorfor værst tænkelige forureningsscenarium også er gældende for skovarealer. I statsejede og kommunalt ejede skovarealer anvendes som udgangspunkt ikke pesticider, hvorfor forureningsscenariet ikke er relevant i dette tilfælde.

3.2.2.1.2 Risiko knyttet til privates håndtering af pesticider

Værst tænkeligt forureningsscenarium vedrørende privates anvendelse af pesticider i BNBO beskrives i det følgende. Der spildes en dunk med pesticider på et lille areal. Dette kan eksempelvis ske på følgende måde:

- Der spildes en dunk pesticider (typisk ca. 1 l med en koncentration af aktivstoffer på 5-10 g/l, jf. /19/ og www.middeldatabasen.dk) i forbindelse med den privates anvendelse af midlet.
- Hændelsen opdages ikke umiddelbart af den private, hvorfor nedsivning af aktivstofferne kan ske.
- Hændelsen kan ske for flere private i samme BNBO.

Den resulterende koncentration af pesticider i en indvindingsboring med en indvinding på 100.000 m^3/år beregnes under anvendelse af BRIBE. Der er regnet på 1 hændelse med stofferne Glyphosat og MCPA, der er de mest anvendte aktivstoffer af private /19/. Der beregnes koncentrationer af aktivstofferne i indvindingsborin-

gerne på mellem 0,01 og 0,04 µg/l, hvilket svarer til mellem 10 og 40 % af grundvandskriteriet på 0,1 µg/l. Såfremt hændelsen sker for 2-3 eller flere private inden for BNBO kan det således være kritisk for grundvandskvaliteten.

Tabel 3-3. Koncentration af pesticid og andre forureningskomponenter i indvindingsboring ved spild på jordoverfladen inden for BNBO.

Forurenende stof (grundvandskriterium i µg/l)	Dæklag af moræneler med grundvandsdannelse til indvindingsmagasin på 150 mm/år		Dæklag af sand med grundvandsdannelse til indvindingsmagasin på 300 mm/år	
	Inkl. nedbrydning	(Ekskl. nedbrydning)	Inkl. nedbrydning	(Ekskl. nedbrydning)
Glyphosat (0,1)	0,3 µg/l	0,4 µg/l	0,6 µg/l	0,9 µg/l
Bentazon (0,1)	0,02 µg/l	0,03 µg/l	0,03 µg/l	0,06 µg/l
Fyringsolie – Naphthalen (1,0)	0,0 µg/l	0,0 µg/l	0,0 µg/l	0,0 µg/l
Jordvarme – Isopropanol (10)	18 µg/l	18 µg/l	36 µg/l	36 µg/l

3.2.2.1.3 Risiko knyttet til øvrige risikostoffer

Med BRIBE er der ligeledes foretaget risikoberegninger for følgende stoffer (blandingsprodukter), hvor resultatet er indskrevet i tabel 3-3:

- Fyringsolie – Naphthalen: Beregningen er udført for stoffet naphthalen, der vurderes at repræsentere fyringsolie. Der er regnet med en spildmængde på 1000 l. Det fremgår af tabellen, at 1000 l fyringsolie kan håndteres i BNBO uden væsentlig risiko for dybere vandindvindingsboringer. Dette er i overensstemmelse med hidtidige erfaringer, hvor der ikke tidligere har været lukket dybere vandindvindingsboringer som følge af spild med fyringsolie /18/. For olietanke gælder, at der er knyttet lovmæssige afstandskrav på 50 m til almene vandindvindingsboringer. Desuden gælder, at der ikke må nedgraves olietanke inden for beskyttelsesområder for de almene boringer. De nedgravede tanke er typisk større end overjordiske tanke, og det kan tage længere tid at opdage eventulle spil fra nedgravede tanke. I jordforureningsloven er der indført specifikke paragraffer til håndtering af spild fra villaolietanke. Paragrafferne omhandler påbudshjemmel til oprensning samt en lovpligtig forsikringsordning, der sikrer, at der er økonomi til at håndtere oprensning. I tilfælde, hvor der samlet håndteres større mængder (>20.000 l) fyringsolie inden for BNBO, kan der være risiko for

forurening af indvindingen. Disse scenarier risikoberegnes og vurderes særskilt.

- Jordvarme – Isopropanol: Beregningerne er udført for stoffet isopropanol, der anvendes som modelstof for IPA-sprit. I Egedal Kommune anlægges hoveparten af alle jordvarmeanlæg med IPA-sprit som frostsikringsmiddel. Der er regnet med en spildmængde på 130 l væske, der indeholder op til 35% IPA-sprit, svarende til et volumen på 45 l IPA-sprit. Dette er en typisk mængde for et jordvarmeanlæg til et parcelhus. Det fremgår af tabel3-3, at det beregnede indhold af isopropanol er en faktor 2-4 over grundvandskriteriet og derfor vil kunne udgøre en risiko for vandindvinding. I lovgivningen er der knyttet et afstandskrav på 50 m til andres drikkevandsboringer . Dette afstandskrav vurderes generelt, at give en beskyttelse for en dybere vandindvindingsboring, idet en afstand på 50 m eller mere alt andet lige vil medføre mere adsorbtion af forureningen, mere tid til nedbrydning og endelig større fortynding i indvindingsboringen. Der er kun få registreringer med spild fra jordvarmeanlæg og dermed ingen generelle erfaringer, der kan bruges til vurdering af risikoen for dybere vandindvindingsboringer. I tilfælde med flere og/eller større jordvarmeanlæg inden for BNBO er der risiko for forurening af indvindingen. Disse scenarier risikoberegnes særskilt. Lodrette jordvarmeanlæg, der etableres i boringer i BNBO, vil give anledning til forøget risiko i forhold til indvindingsboringer i BNBO, idet frostsikringsmidlet bringes i tæt kontakt til grundvandet. Simple utætheder i anlægget kan derved give anledning til forurening af grundvandet.
- Klorerede opløsningsmidler: Det er forsøgt at beregne risikoen for klorerede opløsningsmidler med stofferne TCE og PCE, da de stadigvæk kan forekomme i industrien ofte som affedtningsmidler eller rensning af ex. tøj. Resultatet af beregningerne var langt fra den opfattelse og erfaring man har for forureninger med klorerede opløsningsmidler /23/, hvilket skyldes, at programmet ikke kan regne på flere-fase transport, men kun på vandopløste stoffer.

  Problemerne med de klorerede opløsningsmidler er, at de kun nedbrydes langsomt i jorden, stofferne er tungere end vand og kan nedsive som fri fase til drikkevandsmagasinet. Derudover giver små mængder stof stor forurening. 8-9 liter PCE er nok til, at kvalitetskriteriet for drikkevand er overskredet i den vandmængde der årligt indvindes i Egedal Kommune på 7 mio. m^3. Det vurderes derfor, at disse stoffer udgør en væsentlig risiko for vandindvinding.

3.2.3 Anlæg og punktkilder

For større veje er det vurderet, at anvendelse af vejsalt på veje inden for BNBO kan udgøre en risiko for vandindvindingen. Der er dog ikke set tegn på forhøjede kloridindhold i de relevante indvindingsboringer, hvorfor der ikke foreslås tiltag vedrørende dette i BNBO.

Trafikuheld, der eksempelvis involverer væltede tankvogne i BNBO, kan ligeledes udgøre en risiko for indvindingen. Regulering af trafik med henblik på beskyttelse i BNBO kan evt. medtages som en retningslinje i kommunens planlægning.

For slam vurderes, at i grundvandsmagasiner med dårlig naturlig beskyttelse inden for BNBO, hvor der ingen sammenhængende lerlag er, og hvor der er påvirkning fra arealanvendelsen, vil slam udgøre en trussel. I slam analyserne udføres kun analyser for få tungmetaller og miljøfremmede stoffer. Der mangler stadig viden om de forskellige stoffers binding og udvaskning fra jorden. Dette gælder ikke kun tungmetaller, men også miljøfremmede stoffer og medicinrester /20/. Usikkerheden på dette område skal medføre, at der inden for det boringsnære område gøres brug af forsigtighedsprincippet, så området friholdes for slamudbringning. Inden for BNBO er der mindre end 2 års transporttid til indvindingsboringen. Det betyder, at der i kildepladsernes moniteringsprogram stilles urealistiske krav til monitering i forhold til, at reagere på en eventuel forurening før den findes i indvindingsboringen.

Tabel 3-4. Vurdering af sandsynlighed og konsekvens ved uheld

Kilde	Risikovurdering
Olietank, nedgravet	Forekommer, er svær at opdage og stoppe, men er sjældent årsag til lukning af almene vandindvindingsboringer
Olietank, overjordisk, udendørs	Forekommer ofte, men spild kan forhindres eller stoppes, er sjældent årsag til forurening af grundvand
Anvendelse af pesticider	Forekommer ofte, ikke-regelret anvendelse og brug af nye stoffer kan forurene grundvand. Mange almene vandindvindingsboringer er lukkede på grund af pesticider
Anvendelse af gødning	Forekommer ofte, men er kun i få tilfælde et problem for grundvandet i Egedal Kommune
Oplag og håndtering af pesticider	Forekommer, og uheld ved håndtering af sprøjtemidler kan have store konsekvenser. Oprensning/afværge er

	meget svært
Oplag og håndtering af kemikalier i øvrigt	Forekommer, og uheld kan have store konsekvenser. Oprensning/afværge er meget svært
Nedsivningsanlæg til husspildevand	Forekommer. For nedsivningsanlæg er vurderet, at hvis de er etableret efter forskrifterne og følger afstandskravene, så udgør de ikke nogen risiko for grundvandet. . I tilfælde hvor anlæg kan udgøre en trussel er en handling nævnt i BNBO-notatet
Spildevandsledning	Forekommer. Ved > 30 år gamle ledninger kan der være en risiko for lækage. Kan betyde midlertidig lukning af boring
Afvanding af vej og spild i forbindelse med uheld	Afvanding af vej kan håndteres ved etablering af bassiner, mens spild kan have store konsekvenser og handling nævnes i BNBO-notatet
Slam	Forekommer ofte og risiko ved lækage er ikke velundersøgt. Ukendte stoffer, som ikke moniteres, samt cocktail af stoffer kan udgøre en stor trussel
Jordvarmeanlæg	Forekommer ofte og lækage i store mængder udgør en risiko og kan medføre lukning af boring
Bjørneklo	Forekommer ofte og ved spild af pesticider kan der være konsekvenser for indvindingen.

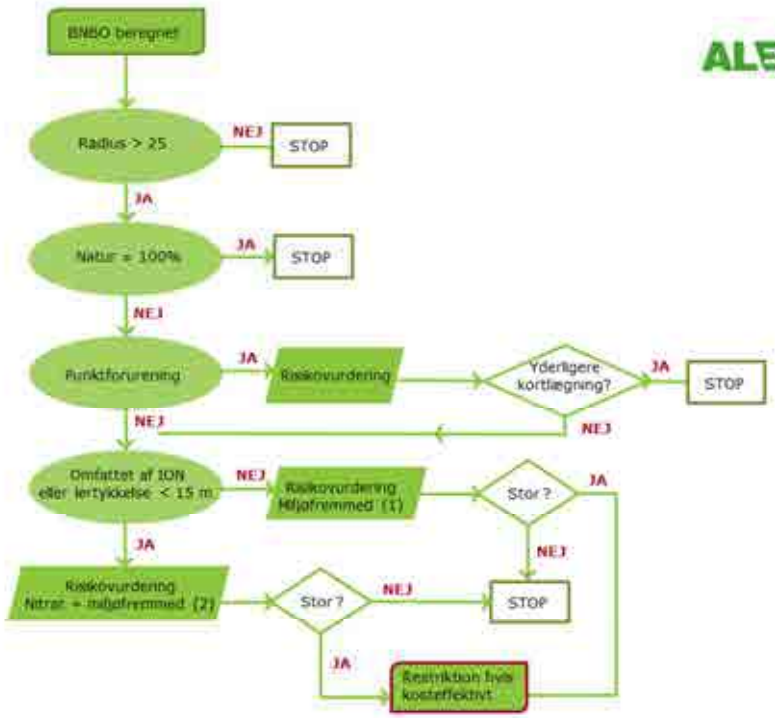
3.3 Behov for beskyttelse

3.3.1 Procedure for vurdering af behov for restriktioner i BNBO

Nedenstående procedure for vurdering af beskyttelsesbehovet i BNBO er anvendt, jfr. Figur 3.4.

Radius < 25 m: Er radius mindre end 25 m er BNBO omfattet af den lovpligtige 25-meter zone, hvorfor der ikke er brug for supplerende restriktioner i forhold brugen af pesticider og nitrat.

Naturarealer: Er der 100 % natur, er der ikke grund til restriktioner, medmindre at der er bjørneklo

Figur 3.4. Procedure ved vurdering af beskyttelse

Herefter forsættes til vurdering af punktforurening. Punktkilder er typisk karakteriseret ved høje koncentrationer på små arealer, mens fladekilder er karakteriseret ved lave koncentrationer på store arealer. Herimellem findes der en række gråzoner. En skelnen mellem, om fund af f.eks. nitrat eller pesticider i grundvandet stammer fra en punktkilde f.eks. en losseplads eller kunne være et resultat af en fladebelastning eller uheld i BNBO, er vigtig for at kunne vurdere, om der skal iværksættes indsatser i BNBO. Er der konstateret f.eks. oliestoffer eller klorerede opløsningsmidler i boringen vurderes om stofferne stammer fra en gammel registreret forurening. Enten inden for eller uden for BNBO. Regionerne står for den offentlige indsats over for gamle jordforureninger og kortlægger disse. For kortlagte punktforureningskilder (V1 og V2) anvendes Regionens risikovurdering som baggrund for risikovurderingen. For pesticider er det vanskeligt at afgøre, om stofferne ved fund i boringerne, stammer fra en punktkilde eller fra en fladebelastning i BNBO eller oplandet til vandindvindingsanlægget. I /1/ er redegjort for en række forhold, som inddrages i vurderingen og beskrives i boksen nedenfor:

Typisk for fladekilder:

- **Overordnet set findes pesticider, der stammer fra en fladebelastning, i koncentrationer på mindre end 0,1 µg/l.**
- **Hvis der kun er BAM og kun i lave koncentrationer (max. 0,1 µg/l)**
- **Lave koncentrationer af alle stoffer**
- **Høj andel af metabolitter (dog ikke phenoxysyrer metabolitter, 2,6-dichlorphenol, 2,4-dichlorphenol, 4-chlor-2-methylphenol og 4-chlorophenoypropionsyre (4CPP)**
- **Stor variation i hvilke stoffer der findes over tid.**

Typisk for Punktkilder:

- **Forekommer typisk i koncentrationer mellem 1 og 10 µg/l.**
- **Tilstedeværelse af mange stoffer (mindst 4) over detektionsgrænsen, og/eller tilstedeværelse af mindst 2 stoffer over grundvandskvalitetskriteriet.**
- **Stoffer genfindes, men i varierende koncentrationer (tidslig variation).**
- **Flere fund af phenoxysyrer (moderstoffer og/eller metabolitter og urenheder) større end 0,1 µg/l (Moderstoffer: 2,4-D, dichlorprop MCPA og mechlorprop. Metabolitter: 2,6-dichlorphenol, 2,4-dichlorphenol, 4-chlor-2-methylphenol og 4-chlorophenoypropionsyre (4CPP)).**
- **Horisontal variation af samme stof inden for 100 m dybe boringer.**
- **Forekomst af et stof i en indvindingsboring, der ikke forekommer i mere terrænnære boringer (Boringerne skal være i hydraulisk kontakt)**

Gråzoner:

I intervallet mellem 0,1 og 1 µg/l er det svært at skelne fladekilder fra punktkilder.

BAM forureninger har svært ved at henføres til punkt- eller fladekilde, men kan derimod være mange små punktkilder langs veje, stier osv. /1/

Figur 3.5. Procedure ved vurdering af beskyttelse

Hvis forureningen i boringen ikke alene kan tillægges en punktforurening fortsættes til trin "Omfattet af ION eller lerlagstykkelser < 15". I dette step foretages en risikovurdering af BNBO over for pesticider og/eller nitrat.

Ved risikovurderingen inddrages anvendelsen og risikoen for, at der ved anvendelsen kan ske uheld/spild, der kan true vandindvindingen. Dette sammenholdes med sårbarheden af BNBO jf. kapitel 3.1.

Hvis det vurderes, at der kan være behov for restriktioner overfor arealanvendelsen skal det vurderes, om omkostningen står mål med effekten (omkostningseffektiv) og at restriktionen ikke er mere indgribende end målet med restriktionen tilsiger (proportionalitetsprincippet). Dette beskrives nærmere i afsnit 4.1 og 4.2.

For hvert vandindvinding er der i "Appendiks BNBO notat" beregnet et overslag over de økonomiske omkostninger ved grundvandsbeskyttelse i BNBO. Overslaget er baseret på vurdering af værdiforringelsen ved indgåelse af aftaler på landbrug og skovbrug og indeholder ikke omkostninger til ulempe, forudsætningerne beskrives nærmere i afsnit 4.1.

4 Økonomi og proportionalitet

4.1 Erstatning

Fastsættelse af erstatning ved en rådighedsindskrænkning efter § 24 i Miljøbeskyttelsesloven følger bestemmelserne i Vejlovens § 53:

Vejlovens § 53, Stk. 4. *Taksationskommissionens kendelse skal i fornødent omfang være ledsaget af grunde og angive kommissionens stilling til de omstændigheder, Parterne har påberåbt sig. I kendelsen angives det afståedes værdi i handel og vandel eller ved rådighedsindskrænkninger den forringelse, der herved sker i denne værdi. Såfremt der påføres ejeren eller andre ulemper, angives erstatningen herfor som en særlig post.*

Dvs. at der skal betales erstatning for ejendommens værdiforringelse samt ulemper. Ulemperne kan typisk omhandle:

1. Driftstab i en periode under omstilling
2. Omstillingsomkostninger (fx hegning, bistand, græssåning)
3. Defigurering (ændring af marken form)

Driftstab i en periode under omstilling kan opgøres som den beregnede nedgang i dækningsbidrag i et år. Omstillingsomkostninger (engangs-udgifter) omhandler ofte hegning, såning af græs og sagkyndig bistand.

Hvis rådighedsindskrænkningen medfører, at resterende jordstykker bliver mere besværlige og dermed dyrere at dyrke, skal der betales erstatning for defigurering.

Da der er udlagt administrative BNBO´er, som følger brugsgrænser, forventes der ikke omkostninger til defigurering.

4.1.1 Værdiforringelse

Værdiforringelsen udgør typisk langt hovedparten af den samlede erstatning. Værdiforringelsen på landbrug, skovbrug, udenomsarealer og bebyggede områder forventes i området at være i størrelsesordenen som angivet i ***Tabel 4-1***.

Begrundelsen følger i afsnit 4.1.1.1 til 4.1.1.6.

Tabel 4-1: Anslået værdiforringelse ved pålæg af restriktioner. Engangsydelse.

Arealtype	Ingen anvendelse af pesticider (kr./ha)	Ingen pesticider og maks. udvaskning af nitrat fra rodzonen på 25 mg/l (kr./ha)	Ingen pesticider og maks. udvaskning af nitrat fra rodzonen på 50 mg/l (kr./ha)
Landbrug (omdrift)	60.000	100.000	80.000
Landbrug (perm.græs)	10.000	25.000	20.000
Landbrug (juletræer/pyntegrønt)	125.000	125.000	125.000
Skov	11.000	11.000	11.000
Gårdspladser og udenomsarealer	10.000+3 kr./m^2		
Bebyggede områder	5.000 kr./parcel		

Ved omkostningsberegning pr m^3 indvundet vand er benyttet en afskrivningsperiode over 25 år. Kalkulationsrenten er indregnet. Dette er erfaringstal beregnet under hensyntagen til renteudviklingen og giver god overensstemmelse mellem engangsbeløb og årlige erstatninger. Årrækken er påvirkelig af valgt rentesats og varierer i praksis mellem 20 og 30 år.

4.1.1.1 Landbrugsjord i omdrift

Landbrugsjord i omdrift koster de flere steder pt. ca. 150.000 kr. pr. hektar. Så vidt vides er der endnu ikke afgjort sager af Taksationskommissionen, hvor der udelukkende skal ske overgang til pesticidfri drift af landbrugsarealerne. En række vandforsyninger har inden for de seneste år indgået frivillige aftaler for ca. 50.000 kr. pr. hektar, primært på fritidsejendomme. For større intensivt dyrket arealer vurderes værdiforringelsen at kunne udgøre ca. 60.000 kr. pr. hektar.

Der er kendskab til 3 sager, som har været indbragt for taksationsmyndighederne med restriktionen 25 mg/l nitrat og ingen brug af pesticider. Taksationskommissionen har i disse sager fastsat værditabet til 100.000-110.000 kr. pr. hektar. En restriktion tilsvarende 25 mg/l nitrat (udvaskning rodzonen) og ingen brug af pesticider svarer tilnærmelsesvis til restriktionerne i 25-meter zonen, der omregnet til en varig erstatning vil svarer til ca. 93.000 kr. pr. hektar ved en tilbagediskontering i al evighed med en rentesats på 3 %. Derfor vurderes, at niveauet i tabel 4.1 realistisk. Der er, så vidt vides, ikke afgjort sager af Taksationsmyndighederne omkring restriktion på 50 mg/l nitrat og ingen brug af pesticider. Værdiforringelserne i tabel 4.1 bygger på aftaler indgået af forsyninger.

4.1.1.2 Permanente græsarealer

Permanente græsarealer, der indgår i landbrugsarealet for en landbrugsejendom, benyttes primært til afgræsning eller slæt. Pesticidforbruget på græsarealer er generelt lavt. Primært benyttes pesticider til bekæmpelse af invasive arter eller arter der er giftige for de græssende dyr. Der er kendskab til to Taksationskommissionsafgørelser, hvor værdiforringelsen er fastsat til kr. 10.000 og en enkelt afgørelse på 15.000 kr. pr. ha. I en lang række sager er der indgået frivillige aftaler på 10.000 kr. og derfor er det dette niveau, der anvendes i tabel 4.1.

4.1.1.3 Juletræs- og pyntegrøntarealer

Juletræs- og pyntegrøntarealer vil som udgangspunkt være sammenlignelige med landbrugsarealer i omdrift. Ofte benyttes landbrugsarealer til juletræsproduktion. Det er dog ikke alle arealer, der egner sig til produktion af juletræer. Der kan derfor være ekstra-omkostninger forbundet med at finde et tilsvarende velegnet areal. Derfor foreslås anvendt en værdiforringelse på kr. 125.000 pr. ha. Denne værdiforringelse forudsætter mulighed for at dyrke den nuværende kultur færdig.
Pesticid anvendelse i juletræskulturer retter sig mod ukrudt, insekter og svampesygdomme, der kan reducere kvaliteten af juletræer og pyntegrønt. Så vidt vides er der endnu ikke afgjort sager af Taksationskommissionen, med pesticidfri drift af Juletræs- og pyntegrøntarealer

4.1.1.4 Skov

Der anvendes primært pesticider til renholdelse af ny-tilplantede arealer. Herunder juletræskulturer, hvor der traditionelt er anvendt grundvandstruende pesticider. Ved at pålægge aftaler pesticidfri drift af skov, undgås det, at der senere dyrkes juletræer på arealet. Så vidt vides er der endnu ikke afgjort sager af Taksationskommissionen, med pesticidfri drift af skov. Derimod er der indgået en række frivillige aftaler mellem vandforsyninger og skovbrug. Fire forsyninger har således alle indgået aftaler for kr. 5.000 – 11.500 pr. ha på store arealer indenfor de senere år, dog primært i størrelsesordenen kr. 11.000 pr. ha. På baggrund heraf foreslås kr. 11.000 anvendt som erstatning for værdiforringelsen. Værdiforringelsen afhænger bl.a. af hvor lang tid der går inden skoven skal fornyes, og der dermed er brug for ukrudtsbekæmpelse mv. I unge skove bør erstatningen således være lavere end i gamle skove.

4.1.1.5 Gårdspladser og udenomsarealer

Værdiforringelsen af gårdspladser og øvrige udenoms arealer variere noget, og kan

være vanskelig at fastsætte, da der her er tale om typisk subjektive vurderinger. Så vidt vides er der endnu ikke afgjort sager af Taksationskommissionen, med pesticidfri drift af gårdspladser og udenomsarealer. Flere vandforsyninger har indgået frivillige aftaler, hvor erstatningen har været afhængig af gårdspladsen størrelse. Det foreslås at der tilbydes erstatning for værdiforringelsen efter to elementer: 1) Et grundbeløb på kr. 10.000 samt 2) kr. 3 pr. m^2. Derved differentieres værdiforringelsen efter størrelse. Grundbeløbet vurderes at dække omkostningerne til investering i materiel til alternative metoder til ukrudtsbekæmpelse på større gårdspladser og udenomsarealer (> 1.500 m^2).

4.1.1.6 Parcelhusgrunde

I henhold til "bekendtgørelse af lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje" påhviler det grundejer følgende:

§ 13. Den renholdelsespligt, der påhviler grundejerne, omfatter ***pligt til at fjerne ukrudt****, at feje asfalterede, brolagte, flisebelagte eller på anden måde overfladebehandlede færdselsarealer, at fjerne affald og andet, der er særlig forurenende eller til ulempe for færdslen, samt at renholde grøfter, rendestene, nedløbsriste, rørgennemløb og udløbsrender for alt, der kan hindre vandets frie løb.*

Nogle potentielle købere vil opfatte en restriktion mod brug af pesticider negativt, Andre vil opfatte det positivt. Ved potentielle køberes vurdering af et parcelhus vil andre faktorer være meget mere væsentlige for, hvilken pris de er villige til at betale. Det vurderes derfor ikke sandsynligt, at en deklaration om, at der ikke må anvendes pesticider på parcelhusgrunde har indflydelse på handelsværdien. Derimod kan der være ulemper forbundet med en deklaration. Det gælder i de tilfælde, hvor grundejeren overgår fra ukrudtsbekæmpelse med pesticider til manuel bekæmpelse eller gasbrænder. Mange ønsker dog i forvejen ikke at anvende pesticider på deres grund, hvorved de ikke vil opleve ulemper. De parcelhusejere, der overgår fra at fjerne ukrudt med pesticider til at anvende andre metoder får merudgifter hertil. Det kan være i form af en gasbrænder eller diverse redskaber til manuel fjernelse af ukrudt. Det vurderes at værdiforringelse og ulemper ved at have en deklaration om ingen brug af pesticider på parcelhusgrunde, kan takseres til ca. kr. 5.000 pr. grund (< 1.500 m^2).

4.2 Proportionalitet

Ved vurdering af behov for restriktioner i BNBO gælder det forvaltningsretslige proportionalitetsprincip. Det betyder, at restriktionen ikke må være mere indgribende end målet med restriktionen tilsiger (proportionalitetsprincippet). Det gælder såle-

des, at kommunen ikke må anvende mere indgribende foranstaltninger, hvis en mindre indgribende er tilstrækkelig.

Det overordnede mål med BNBO er at sikre en stabil og god drikkevandskvalitet til de borgere, som forsynes fra de 22 almene vandindvindingsanlæg i årene fremover. Ved vurdering af, om det er proportionalt at beskytte indgår risikovurderingen af trusler i BNBO, forsyningens rolle, forsyningens fremtid og mulige alternativer til beskyttelse. Heri indgå overvejelser som eksempelvis indvindingens vigtighed, mulighed for at flytte indvindingen, omkostningen ved at beskytte kontra at flytte, udnyttelse af ressourcen, indvindingsanlæggets tilstand (er der foretaget store investeringer) og om der er investeret i afværge eller restriktioner overfor arealanvendelsen.

Proportionaliteten er en af de vigtigste parametre. Selvom risikoen vurderes relativ lav kan indvindingens vigtighed være så stor, at der alligevel skal beskyttes overfor pesticider, nitrat og/eller punktkilder. Det modsatte kan også være tilfældet, altså at selvom risikoen i BNBO er vurderet høj, så er forureningstruslerne i oplandet uden for BNBO så store, at det samlet set vil være meget indgribende og dyrt at beskytte vandindvindingen, og der derfor bør findes en erstatning for indvindingen.

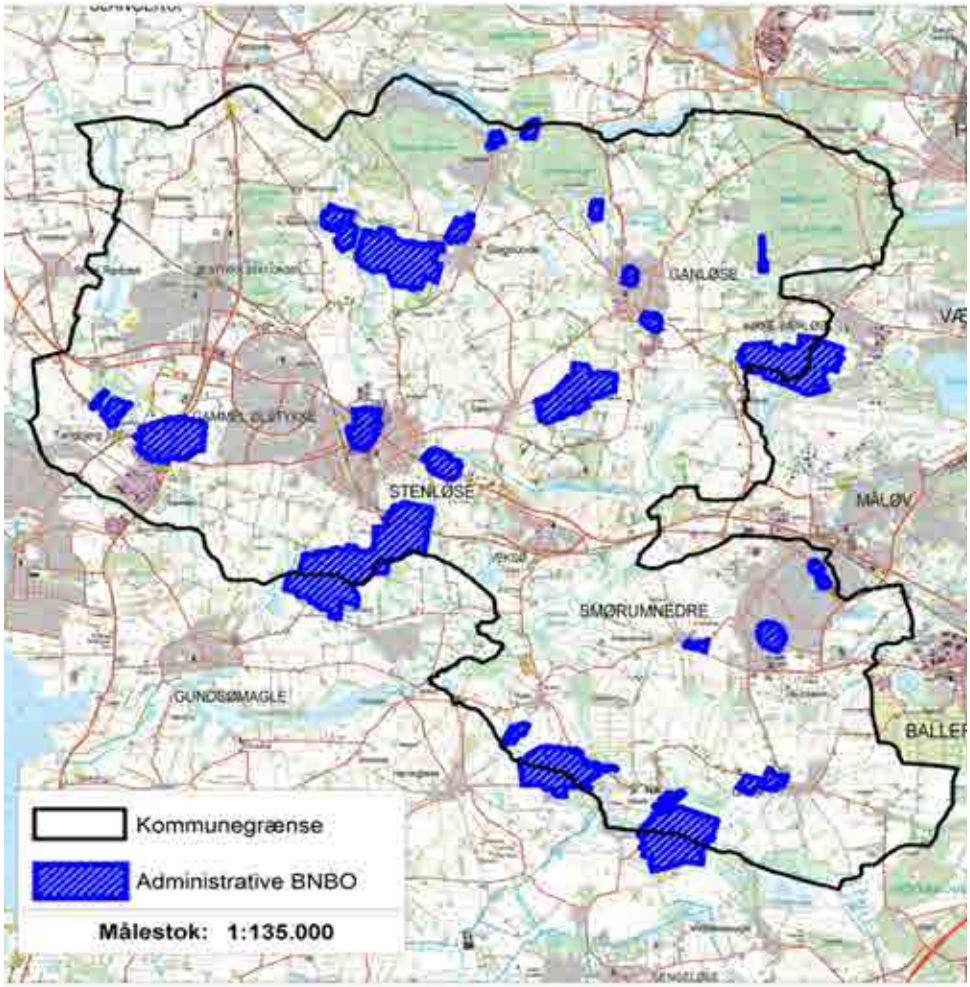
Hvis forsyningen ikke har mulighed for at flytte indvindingen eller en nødforbindelse ikke er nok til at sikre forsyningen, kan det accepteres at omkostningen til beskyttelse er relativ høj. En lille grundvandsdannelse kan i nogle tilfælde indikere, at beskyttelsesbehovet også bør ligge udenfor BNBO. I disse tilfælde indgår dette også i proportionalitetsvurderingen. Proportionalitetsvurderingen tager desuden hensyn til at det er vurderet, at omkostningen til flytning af en kildeplads ligger på omkring 1,56-2,58 kr./m^3 indvundet vand, jf. /17/.

5 Hvilke BNBO'er skal beskyttes og for hvad

5.1 Administrative BNBO'er

På Figur 5.1vises de administrative BNBO'er tilhørende de 22 vandindvindingsanlæg i Egedal Kommune. I alt udgør de administrative BNBO'er 888,4 hektar, heraf ligger 694 i Egedal Kommune og 1,4, 49,3 og 50,5, 89,2 hektar i henholdsvis Allerød, Furesø, Høje-Taastrup og Roskilde Kommune. Udmøntningen af BNBO'er, der delvist ligger i nabokommuner, skal koordineres mellem kommunerne og nabokommunerne har på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til evt. udmøntning. Det anbefales at det sker ved udarbejdelse af de pågældende indsatsplaner

Der er overlap mellem både BNBO til Hove Overdrev Vandværk og Hove Kildeplads og BNBO til Egholm Kildeplads og Ny Sperrestrup Vandværk. Dette skyldes at der indvindes fra forskellige dybder.

Figur 5.1 Oversigtskort over administrative BNBO'er

5.2 Restriktioner over for nitrat og pesticider

Der er 21 af de 22 vandindvindingsanlæg i Egedal Kommune, hvor det vurderes at der er behov for restriktioner. Tabel 5-1 viser oversigt over vandværker og kildepladser med anbefalinger til restriktioner, sårbarhedsvurdering og indvindingsstørrelse. Anbefalingen vedrørende nitrat er foreløbig og skal begrundes f.eks. i en indsatsplan.

Tabel 5-1 Oversigt over anbefaling til restriktion i BNBO, sårbarhedsvurdering og indvindingsstørrelse

Indvindingsanlæg	Restriktion	Sårbarhed	Indvinding m^3/år
Bjellekær	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Middel	1.200.000
Bogøgård	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Middel	1.800.000
Buresø	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Middel	45.000
Egholm	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Middel	1.300.000
Ganløse Nordre	Ingen pesticider	Middel	115.000
Ganløse Ore Syd.	Ingen restriktioner	Middel	1000
Ganløse Søndre	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Middel	80.000
Hove kp.	Ingen pesticider	Middel	1.000.000
Hove Overdrev	Ingen pesticider	Middel	5000
Hove Vv.	Ingen pesticider	Middel	13.000
Ledøje	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Høj	55.000
Ny Sperrestrup	Ingen pesticider	Middel	5000
Nybølle Vv.	Ingen pesticider	Middel	10.000
Nybølle Øst kp.	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Høj	900.000
Slagslunde	Ingen pesticider	Middel	55.000
Smedebakken	Ingen pesticider	Høj	250.000
Smørumovre	Ingen pesticider	Lav	12.000
Smørumvang	Ingen pesticider	Middel	25.000
Stangkær	Ingen pesticider	Middel	168.000
Stenlien	Ingen pesticider	Middel	250.000
Værebro	Ingen pesticider	Middel	2.200.000
Ølstykke	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	Middel	800.000
Sum			**10.289.000**

Der er 8 ud af de 22 anlæg, hvor det vurderes at der sættes ind med restriktioner overfor brug af nitrat, og 21 anlæg hvor det anbefales at der sættes ind for pesticider. 18 ud af 21 anlæg vurderes at have middel sårbarhed, mens 2 anlæg vurderes at have høj sårbarhed og 2 anlæg vurderes at have lav sårbarhed. Den angivne indvindingsstørrelse er den indvinding. der er tilladelse til eller er ansøgt indvindingstilladelse til.

Tabel 5-2 viser en oversigt over restriktioner og værdiforringelser for BNBO i Egedal Kommune. Værdiforringelserne er gjort op for hhv. landbrug og private parcelhushaver samt gårdspladser, dvs. ikke-landbrug. I oversigten indgår der ligeledes et estimat for hvor mange ha der vurderes at blive berørt for hhv. areal med restriktion overfor brug af nitrat, areal med restriktion for brug af pesticider i landbrug, og areal med restriktion for brug af pesticider i private haver og gårdspladser. Tallene for værdiforringelser er ikke et udtryk for de totale omkostninger, men alene værdiforringelsen, dvs. at der for landbrug er yderligere omkostninger for 'ulemper', se afsnit 4.1. Værdiforringelsen udgør normalt størstedelen af de samlede omkostninger. Men kan i BNBO-områder som udgør mindre arealer, udgøre en betydelig del af den samlede erstatning. Bemærk i øvrigt at Egedal Kommune ikke har taget stilling til om parcelhuse skal kompenseres for restriktioner i anvendelse af pesticider i BNBO til privat forbrug.

Det samlede BNBO areal udgør 888 ha, heraf er estimeret at der kan komme en eller flere restriktioner på cirka 558 ha., de resterende areal på 309,39 ha udgøres af veje, sø/vandløb, beskyttet natur mv., hvor det ikke er relevant at stille restriktioner. Det skal bemærkes at denne fordeling kan ændre sig ved en besigtigelse af det enkelte BNBO, i det arealanvendelsen ikke nødvendigvis er opdateret på de kort som anvendes til overslagsberegningerne.

Om der skal stilles restriktioner afhænger altid af om det er proportionelt. Eksempelvis vurderes det ikke proportionelt at udlægge BNBO omkring vandværker, der har et påbud om at forbedre vandkvaliteten, før deres fremtid er afklaret (pt. Smørumvang og Hove Overdrev Vandværk) og for vandværker som har et skærpet overvågningsprogram (Ledøje Vandværk, Stangkær Vandværk) eller ligger i et koncentreret byområde med mange forskellige trusler (Smedebakken Vandværk). Det skal ud fra en samlet oplandsvurdering afgøres om det er proportionelt.

Tabel 5-2 Oversigt over overslagsomkostninger (værdiforringelse) ved de anbefalede restriktioner i BNBO

Vandindvindingsanlæg	Restriktion i BNBO	Antal Hektar der skal beskyttes (areal Type) ha			Værdiforringelse ved restriktion Kr.		
		Landbrug, nitrat	Landbrug, pesticid	Huse og udenomsareal	Landbrug	Parcelhuse og udenomsarealer	Totalt (kr. pr. tilladt/ansøgt m^3)
Bjellekær	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	37,03	37,03	9,13	2.436.957	523.900	2.960.857 (0,1 kr/m3)
Bogøgård	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	77,83	77,83	1,26	4.767.374	101.000	4.868.374 (0,11 kr/m3)
Buresø	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	4,14	0	3,23	55.630	120.000	175.630 (0,21 kr/m3)
Egholm	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	73,37	73,37	5,14	5.329.895	210.000	5.539.895 (0,17 kr/m3)
Ganløse Nordre	Ingen pesticider	0	4,43	4,41	215.338	270.000	485.338 (0,19 kr/m3)
Ganløse Ore Syd	Ingen restriktioner	0	0	0	0	0	0
Ganløse Søndre	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	2,48	2,48	3,55	198.040	210.000	408.040 (0,16 kr/m3)
Hove kp.	Ingen pesticider	0	43,21	4,61	1.942.498	288.300	2.230.798 (0,09 kr/m3)
Hove Overdrev[3]	Ingen pesticider	0	1,22	1,1	12.933	63.000	75.933 (0,61 kr/m3)
Hove Vv.	Ingen pesticider	0	6,79	0	121.969	0	121.969 (0,38 kr/m3))
Ledøje	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	10,55	10,55	4,59	279.132	340.000	619.132 (0,45 kr/m3)
Ny Sperrestrup[4]	Ingen pesticider	0	0,53	0,57	21.198	30.000	51.198 (0,41 kr/m3)
Nybølle Vv.	Ingen pesticider	0	2,89	0,73	32.260	61.900	94.160 (0,38 kr/m3))
Nybølle Øst kp.	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	71,95	71,95	15,16	4.599.202	914.800	5.514.002 (0,25 kr/m3)
Slagslunde	Ingen pesticider	0	5,61	3,81	316.181	176.474	492.655 (0,36 kr/m3)
Vandindvind-	**Restriktion i BNBO**	**Antal Hektar der skal be-**			**Værdiforringelse ved restriktion**		

[3] Der er delvis overlap mellem BNBO for Hove Overdrev Vandværk og Hove Kildeplads.
[4] Der er total overlap mellem BNBO for Ny Sperrestrup Vandværk og Egholm Kildeplads.

ingsanlæg		skyttes (areal Type) ha			Kr.		
		Land-brug, nitrat	Land-brug, pesticid	Huse og uden-oms-areal	Land-brug	Parcelhu-se og uden-omsareal	Totalt (kr. pr. til-ladt/ansøgt m^3)
Smørumovre	Ingen pesticider	0	0,31	1,7	18.888	131.000	149.888 (0,44 kr/m3)
Smørumvang	Ingen pesticider	0	0,81	3,04	8932	190.000	198.932 (0,22 kr/m3)
Stangkær	Ingen pesticider	0	0	12,10	0	740.000	740.000 (0,18 kr/m3))
Stenlien.	Ingen pesticider	0	15,04	0,83	804.588	44.900	849.488 (0,14 kr/m3)
Værebro	Ingen pesticider	0	67,31	3,03	3.177.910	180.000	3.357.910 (0,06 kr/m3)
Ølstykke	Ingen pesticider og maks. 50 mg nitrat/l	54,01	56,23	4,33	3.830.272	209.900	4.040.172 (0,20 kr/m3)
Sum		**331,37**	**481,74**	**95,83**	**28.169.197**	**5.634.199**	**33.803.396 (0,24 kr/m3)**

5.3 Restriktioner overfor miljøfremmede stoffer i BNBO

På baggrund af projektet er der i det følgende opstillet en række anbefalinger vedrørende behov for beskyttelse mod miljøfremmede stoffer i BNBO. De anbefalede beskyttelsesforanstaltninger nedenfor er opdelt i foranstaltninger i forhold til fremtidig arealanvendelse og i forhold til tidligere/nuværende arealanvendelse. Borgere inden for BNBO bør informeres om risiko for grundvandet ved uheld og spild.:

5.3.1 Nitrat

- Fremtidig arealanvendelse: Det anbefales, at vurdering af behov for beskyttelse mod nitrat på landbrugsarealer i BNBO, hvor der kan ske udvaskning af nitrat, gennemføres i henhold til følgende kriterier/overvejelser:
    - NFI/ION udpegning fra Naturstyrelsen og/eller hvor der i dette projekt vurderes høj sårbarhed
    - Hvor det ud fra en samlet oplandsvurdering vurderes at nitrat er et problem
- Tidligere/nuværende arealanvendelse: Det anbefales, at der ikke gennemføres foranstaltninger i forhold til tidligere arealanvendelse.

5.3.2 Pesticider

- Fremtidig arealanvendelse: Det anbefales, at der ikke håndteres og anvendes pesticider i BNBO. Dette gælder også i forhold til bekæmpelse af bjørneklo, hvor der typisk anvendes midler med glyphosat, samt privates brug af pesticider. Undtaget er dog en bagatelgrænse, der eksempelvis kan være accept af anvendelse af bekæmpelsesmidler mod myrer i huse. Kommunale arealer, som bortforpagtes og er registrerede som omdriftsarealer, bortforpagtes i dag med pesticiddeklarationer. Disse deklarationer bør tinglyses på arealerne, så der ikke ved salg igen kan anvendes pesticider på arealerne.
- Tidligere/nuværende arealanvendelse: Det anbefales, at der ryddes op på lokaliteter, hvor der nu eller tidligere har været vaske-/fyldepladser mv. for pesticider.

5.3.3 Olietanke

- Fremtidig arealanvendelse: Det følger af olietanksbekendtgørelsen, at der ikke fremadrettet må nedgraves olietanke i BNBO.
- Tidligere/nuværende arealanvendelse: Det anbefales, at der ved forekomst af flere og/eller større nedgravede tanke med
    - mere end samlet 20.000 l fyringsolie inden for BNBO og samtidig inden for 50 m fra en indvindingsboring
    - mere end samlet 70.000 l fyringsolie inden for BNBO

  gennemføres en særlig risikoberegning af denne situation. Behov for foranstaltninger overfor olietankene afklares på baggrund af disse beregninger.

5.3.4 Jordvarmeanlæg

- Fremtidig arealanvendelse: Jordvarmeanlæg kan etableres i henhold til gældende bekendtgørelse. Dog anbefales det, at der ved forekomst af flere og/eller større jordvarmeanlæg inden for BNBO gennemføres en særlig risikoberegning af denne situation. Det anbefales, at der ikke etableres lodrette jordvarmeanlæg i BNBO.
- Tidligere/nuværende arealanvendelse: Det anbefales, at der ved forekomst af flere og/eller større jordvarmeanlæg inden for BNBO gennemføres en særlig risikoberegning af denne situation og evt. stilles krav om handleplan for spild. Behov for foranstaltninger overfor anlæggene afklares på baggrund af disse beregninger.

5.3.5 Klorerede opløsningsmidler

- Fremtidig arealanvendelse: Det anbefales, at der ikke håndteres og anvendes klorerede opløsningsmidler i BNBO.
- Tidligere/nuværende arealanvendelse: Det anbefales, at der ryddes op på lokaliteter, hvor der nu eller tidligere har været anvendt/deponeret klorerede opløsningsmidler.

5.3.6 Nedsivningsanlæg

- Fremtidig arealanvendelse: nedsivningsanlæg kan etableres i henhold til gældende bekendtgørelse og 300 meter zone.
- Tidligere/nuværende arealanvendelse. Dog anbefales for enkle BNBO(anført i appendiks) at kommunen foretage en supplerende risikovurdering af eksisterende nedsivningsanlæg.

5.3.7 Spildevandsslam

- Fremtidig arealanvendelse: Det anbefales, at der ikke spredes spildevandsslam i BNBO.
- Tidligere/nuværende arealanvendelse: Det anbefales, at der ikke gennemføres foranstaltninger i forhold til tidligere arealanvendelse.

6 Sagsbehandling og udmøntning

I BNBO vil anlæg, aktiviteter og spild, uheld eller fejldoseringer kunne udgøre en stor trussel, fordi det er så tæt på indvindingsboringer, at vandværket ikke vil kunne nå at reagere og afværge en evt. forurening. Ved beskyttelse inden for BNBO skal Miljøbeskyttelseslovens § 24 eller evt. § 26a i forbindelse med udarbejdelse af indsatsplaner anvendes.

6.1 Lovgrundlag

Kommuner har efter miljøbeskyttelseslovens § 24 mulighed for, at give påbud eller forbud inden for BNBO, for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand. § 24 kan anvendes forebyggende, dvs. ingen grund til at afvente en forurening, eller at kvalitetskravene overskrides.

Inden for BNBO kan der efter § 24 i Miljøbeskyttelsesloven nedlægges forbud eller påbud om en række forhold fx. anvendelse af pesticider, oplag og håndtering af kemikalier m.v. Formålet med BNBO, dvs. grundvandsbeskyttelse, kan varetages gennem rådighedsindskrænkninger. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage en egentlig ekspropriation, men rådighedsindskrænkningen sker på ekspropriationslignende vilkår.

Rådighedsindskrænkningerne skal have til formål at forhindre, at der sker en forurening eller begrænse risikoen for uheld, der kan medføre en forurening af grundvandet og dermed boringen. Kommunalbestyrelsen skal i den konkrete situation udøve skøn over, hvor fjerntliggende faren for forurening måtte være. Dette sker ved at afveje boringens vigtighed og de geologiske forhold i BNBO, jf. proportionalitetsprincippet.

Det fremgår tydeligt af miljøbeskyttelsesloven, at forbud eller påbud vedrørende lovligt bestående forhold, kun kan ske mod fuldstændig erstatning, medmindre andet er specifikt bestemt i lovgivningen. Reglerne findes i miljøbeskyttelsesloven.

Inden Kommunen meddeler forbud, skal der som udgangspunkt altid foretages partshøring. Dette sker ved at tilsynsmyndigheden varsler overfor ejer/bruger, at den agter at udstede et påbud om lovliggørelse. Derved får ejer/bruger mulighed for at komme med en udtalelse og samtidig sikres det, at ejer/bruger bliver bekendt med tilsynsmyndighedens oplysninger i sagen.

§§ 63 – 64. Erstatning til lodsejere, kan i overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens, betales af forbrugerne over vandprisen. Det vil sige, at udgifterne til erstatning overgår til vandforsyningen. Da rådighedsindskrænkningen foregår på ekspropriationslignende vilkår, er der skattefrihed ved indgrebet.

Natur-og Miljøklagenævnet er klageinstans for indholdet af påbud eller forbud. Er der ikke enighed om erstatningens størrelse, kan lodsejeren indbringe spørgsmålet for taksationsmyndighederne.. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder bestemmelserne i lov om offentlige veje §§ 51-56 og 58-66 tilsvarende anvendelse. Taksationskommissionen hører på parternes oplysninger og fastlægger erstatningen. Taksationsmyndigheden afgør erstatningens størrelse. Taksationsmyndighedernes afgørelse kan indbringes for domstolene.

Anvendelse af Miljøbeskyttelseslovens § 24 tilsidesætter Miljøbeskyttelseslovens § 21, som anvendes inden for 25 m beskyttelseszonen omkring boringer i de tilfælde, hvor restriktionerne er tilsvarende. Dette betyder, at der skal udbetales erstatning i hele BNBO arealet, inkl. 25 m zonen, hvis konklusionen peger på et behov.

7 Referencer

Følgende notater, bekendtgørelser, vejledninger og lovgivning er anvendt i arbejdet:

/1/ *ATV Jord og Grundvand, 2013. Ny sprøjtemiddelstrategi – renere grundvand? Pesticider i dansk grundvand – punktkilder kontra fladekilder, Nina Tuxen, Orbicon.*

/2/ *Miljøstyrelsen, 2007. Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 2, Boringsnære beskyttelsesområder – BNBO.*

/3/ *Naturstyrelsens, 2011. Vejledende notat om boringsnære beskyttelsesområder – BNBO.*

/4/ *Miljøministeriet, 2013. BEK nr. 104 af 31/01/2013. Bekendtgørelse om tilskud til kommunernes udredning af boringsnære beskyttelsesområder omkring indvindingsboringer til almene vandforsyningsanlæg.*

/5/ *Miljøministeriet, 2010. LBK nr. 879 af 26/06/2010. Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven).*

/6/ *Miljøministeriet, 2010. LBK nr. 635 af 07/06/2010 Bekendtgørelse af lov om vandforsyning (Vandforsyningsloven).*

/7/ *Miljøstyrelsen, 2001. Retningslinjer for opstilling af grundvandsmodeller. Arbejdsrapport 17.*

/8/ *GEUS, 2010. Geovejledning 7. God praksis i hydrologisk modellering. J.C. Refsgaard, L. Troldborg, H.J. Henriksen, A.L. Højberg, R.R. Møller, A.M. Nielsen.*

/9/ *GEUS, 2008. Geovejledning 2. Udpegning af indvindings- og grundvandsdannende oplande. Vejledning i oplandsberegninger i forbindelse med den nationale grundvandskortlægning. C.H. Iversen, L.U. Lauritzen, T. Nyholm og J. Kürstein.*

/10/ *GEUS, 2010. Usikkerheder på indvindings- og grundvandsdannende oplande (Delprojekt 3 om oplande). H.J. Henriksen, C. H. Iversen, T. Wernberg.*

/11/ *GEUS, 2006. Saltvandsgrænsen i kalkmagasinerne i Nordøstsjælland(Delrapport 5 om grundvandstyper i kalkmagasinerne). Flemming Larsen og Kenneth Berger..*

/12/ *Miljøstyrelsen, 2000. Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 3. Zonering – Detailkortlægning af arealer til beskyttelse af grundvandsressourcen.*

/13/ *Miljøministeriet/GEUS, 1990. Hydrologisk kortlægning af Københavns Kommune.*

/14/ *MC Roskilde. Regional model for NØ Sjælland. Udarbejdet af ALECTIA. 2010.*

/15/ Miljøstyrelsen 2003. Arbejdsrapport nr. 10. HYdrokemisk interaktion mellem Grundvand og Overfladevand (HYGRO). En metode til klassificering af ådale i typeområder

/16/ Miljøministeriet, Naturstyrelsen, 2012. Bilag 1 til: Statslig udmelding til vandplanernes retningslinjer 40 og 41 i forhold til byudvikling og anden ændret arealanvendelse i Områder med Særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande.

/17/ Arbejdspapir om Vandindvinding i Hovedstadsregionen, 2011.

/18/ Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Miljøprojekt nr. 1309, 2009: Erfaringsopsamling på udbredelsenaf forureningsfaner i grundvand på villatanksager. Udarbejdet af DMR og Niras.

/19/ Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2012: Salg af pesticider til brug i private haver – 2011.

/20/ VKM 2009. Risk assesment of contaminants in sewage sludge applied on Norwegian soil. Opinion from the Panel on Contaminants in the Norwegian Scientific Committee for Food Safety. Vitenskapskomiteen for mattryghed (VKM). ISBN 978-82-8082-228-0

/21/ Skov og landskab, 2003. Grundvand fra skove – muligheder og problemer. K.Raulund-rasmusen og K. Hansen (red.). skovbrugsserien nr. 34.

/22/ Miljøministeriet, Naturstyrelsen. 6. oktober 2011. Til alle kommuner. Indsatsplaner og Miljøbeskyttelseslovens §26a. Notat

/23/ Kemiske stoffers opførsel i jord og grundvand. Projekt om jord og grundvand fra Miljøstyrelsen, nr. 20, 1996.

Ordliste

Boringskontrol
Alle indvindingsboringer skal kontrolleres i henhold til den gældende bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg. Boringskontrollen indeholder krav til analyse af en række stoffer i grundvandet. Kontrollen udføres på grundvandet inden det ledes til vandbehandling på vandværket.

Detektionsgrænse
Detektionsgrænsen er den laveste værdi, som analyselaboratoriet med sikkerhed kan måle for det pågældende stof med den anvendte metode.

Dyreenhed
En dyreenhed (DE) er et mål for gødningsproduktionen. 1 DE svarer til eksempelvis 1 ammeko med opdræt, 24 slagtesvin (30-110 kg) eller produktion af 3.500 36-dages kyllinger.

Grundvand
Vand fra nedbør, der er sivet gennem de øvre jordlag, og derefter befinder sig i hulrummene i jordlaget.

Grundvandsafstrømning
Den del af grundvandet som strømmer mod vandløb

Grundvandsdannelse
Den del af nedbøren, der bliver til grundvand – kun en del af nedbøren bliver til grundvand, noget går til vandløb/havet, noget fordamper og i nogle områder bliver nedbøren via kloakkerne til spildevand.

Grundvandets strømningsretning
Grundvandet strømmer "ned ad bakke", fra højt mod lavt tryk, og ved at bestemme beliggenheden af grundvandsspejlet kan man derfor bestemme grundvandets strømningsretning.

Grundvandsdannende opland
Det grundvandsdannende opland for et grundvandsmagasin omfatter hele det areal på jordoverfladen, hvor nedbøren siver fra jordoverfladen ned i grundvandsmagasinet og hen til indvindingsboringen.

Grundvandsdirektivet
Gældende direktiv om grundvandskvalitet fra EU. Heraf fremgår blandt andet de kvalitetskrav til drikkevand, som også findes i den gældende bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Grundvandsdirektivets handlepligt
Ifølge grundvandsdirektivet er myndigheden forpligtiget til at forsøge at forebygge forurening / sikre grundvandskvaliteten, når de målte værdier er 2/3 af de gældende kvalitetskrav. Gælder f.eks. for nitrat, hvor handlepligten træder i kraft ved 37,5 mg/l.

Grundvandsmagasin
Grundvandmagasinet består af et vandfyldt jordlag. Det kan eksempelvis være et sandlag, hvor alle hulrummene mellem sandkornene er fyldt op med vand eller det kan være et kalklag, der er mættet med vand i hulrum og sprækker. Det magasin, man indvinder grundvand fra, kaldes for det primære grundvandsmagasin, og er i dette område fra kalken. I de områder, hvor sand og grus ligger direkte oven på kalken, udgør de et sammenhængende grundvandsmagasin med kalken. Der kan godt forekomme grundvandsmagasiner mellem det primære grundvandsmagasin og terræn, de kaldes for sekundære grundvandsmagasiner.

Grundvandsmodel
Ved hjælp af beregningsprogrammer på for eksempel en computer kan man beskrive grundvandets dannelse, strømningsveje, og vandindvindingens betydning for vandløb og søer. Der er således tale om en matematisk beskrivelse (en model) af naturen og vandets kredsløb.

Grundvandsspejl
Grundvandsspejlet er overfladen af grundvandet, og angiver dermed overgangen mellem den mættede zone og den umættede zone. Hvis der er frit grundvandsspejl, vil jorden under grundvandsspejlet være vandmættet, mens der over grundvandsspejlet vil være luftrum mellem jordpartiklerne (umættet zone). Grundvandsspejlet er det niveau, som grundvandet vil stige til i en boring. Grundvandsspejlet er således et udtryk for trykforholdene i grundvandsmagasinet. Disse trykforhold kaldes også grundvandspotentialet.

Ha
En hektar (ha) er 10.000 m^2.

Indvindingsopland
Indvindingsoplandet til en indvindingsboring er det område som afgrænses af vandets strømning hen til indvindingsboringen. Vandet i indvindingsoplandet strømmer altid mod indvindingsboringen. Størrelsen af indvindingsoplandet afhænger af den oppumpede vandmængde, grundvandets strømning samt magasinets evne til at afgive vand. En forurening der siver ned i indvindingsoplandet til en boring, vil altså før eller siden kunne genfindes i det oppumpede vand fra boringen. Indvindingsoplandet til et vandværk har derfor stor betydning for sikring af det rene vand.

Infiltration
Infiltration af eksempelvis regnvand og søvand betyder, at vandet siver ned gennem jordoverfladen og ned gennem jordlagene. Når vandet på denne måde når grundvandsspejlet betegnes det som grundvand.

Kildeplads
Det område hvor vandværkets boringer er placeret.

Kote
Kote er et udtryk, der anvendes i forbindelse med niveaumålinger. Havniveau svarer til kote 0 m. Tre meter over havniveau svarer til kote +3 m, mens tre meter under havniveau svarer til kote -3 m.

Kvalitetskrav
Der findes en række krav, som drikkevand skal overholde. Disse omhandler indholdet af forskellige kemiske stoffer samt mikroorganismer. Kravene findes i den gældende bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyninger. I denne bekendtgørelse er der for visse stoffer angivet tre kvalitetskrav til det drikkevand der ledes ud til forbrugerne. Disse krav er: Ved afgang fra vandværket, ved indgang til ejendom og ved forbrugerens vandhane (taphane). Der findes ingen kvalitetskrav til grundvandet kun til drikkevandet.

MVJ-aftaler
Aftaler om MiljøVenlige Jordbrugsforanstaltninger

Natura 2000 områder
Områder som er omfattet af EU's naturbeskyttelse og udlagt med det formål at beskytte særlige arter eller naturtyper. Virksomheder herunder vandforsyninger må ikke påvirke Natura 2000 områder negativt.

Nettonedbør
Nedbør fratrukket fordampning. Nettonedbøren udtrækkes fra det øverste modellag.

Nitrat
Nitrat er et næringssalt, der består af kvælstof og ilt. Nitrat i form af kvælstof tilføres jorden enten som kunst- eller husdyrgødning. Nitrat kan desuden dannes naturligt i jorden ved nedbrydning af organisk stof under iltede forhold. Nitrat er meget opløseligt i vand og kan derfor både optages af planterne og udvaskes fra de øverste jordlag.

Nitratfronten
Nitrat fronten er den grænse i jorden, der markerer hvor alt nitrat er omdannet til frit kvælstof (reduceret). Hvis der er ler i kan denne ler bruge ilten fra nitrat som derved omdannes til frit kvælstof. Er der intet ler, eller er reduktionskapaciteten opbrugt flytter nitratfronten sig hurtigt nedad mod det dybereliggende grundvand.

Nitratfølsomt indvindingsområde
Område, hvor grundvandet indeholder nitrat, eller hvor sulfatindholdet er stigende eller hvor nitrat ikke reduceres. Hvis der ikke er reduktionskapacitet i dæklag eller magasin passerer den belastning der er på overfladen uændret ned til grundvandet. Da drikkevandskravet på 50 mg/l skal overholdes må belastningen i sådanne områder ikke overstige 50 mg/l.

Oligocæn
Geologisk tidsperiode, geologiske lag som er mellem 34 til 24 millioner år gamle.

Områder med drikkevandsinteresser
I Områder med Drikkevandsinteresser (OD-områder) skal der sikres en tilstrækkelig uforurenet og velbeskyttet grundvandsressource til lokalt brug. Områderne dækker en væsentlig vandindvinding til forsyning af lokalområder med drikkevand og vand til erhverv. Der findes ingen reserveområder af regional betydning. OD-områderne er udpeget i Regionplanen.

Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD områder)
I OSD-områder skal der sikres en tilstrækkelig uforurenet og velbeskyttet vandressource til dækning af nuværende og fremtidige behov for vand af drikkevandskvalitet. Områderne udgøres af indvindingsoplande til de største vandværker sammen med udpegede reserveområder. OSD-områderne er udpeget i Regionplanen.

Pesticider
Pesticider er en fælles betegnelse for alle de stoffer, man benytter til bekæmpelse af skadedyr (insekticider), ukrudt (herbicider) og svampe (fungicider). Listen over disse stoffer er meget lang, og der kommer til stadighed nye til. Pesticider og deres nedbrydningsprodukter udgør en stor trussel mod drikkevandet.

Potentialekort
Et kort over grundvandsspejlets beliggenhed (grundvandets potentiale). På potentialekortet angiver man den dybde (i kote), som grundvandsspejlet har det pågældende sted.

Reduceret
Et stof bliver reduceret ved en proces, der kaldes reduktion. Den modsatte proces kaldes oxidation eller iltning. Reduceret vand er blandt andet kendetegnet ved, at det ikke indeholder ilt. Afhængigt af sammensætningen af forskellige stoffer (redoxparametrene) defineres grundvand som mere eller mindre reduceret. De mest reducerede forhold er de methanogene forhold, der ofte kan genkendes ved svovlbrintelugt "lugt af rådden æg". I et reduceret grundvandsmagasin vil nitrat kunne blive omdannet til frit kvælstof og hermed fjernes fra grundvandet.

Reduktionskapacitet
Den kapacitet et grundvandsmagasin har til at reducere nedsivende stoffer.

Regionplan
Regionplanen indeholder de overordnede politiske mål for den fysiske udvikling i de tidligere amter. Regionplanen er med kommunalreformen ophøjet til Landsplandirektiv og retningslinierne er gældende indtil de statslige vandplaner kommer. Regionplanen indeholder blandt andet retningslinjer for, hvilke aktiviteter der bør undgås i indvindingsoplandene til vandværkerne og de sårbare grundvandsmagasiner.

Råvand
Er det grundvand der hentes op af grundvandsmagasinet og endnu ikke er behandlet.

Skovrejsning
Tilplantning af eksempelvis landbrugsarealer med skov.

SFL-områder

Særligt Følsomme Landbrugsområder (SFL) er udpeget af amtet og er områder, hvor miljøvenligt jordbrug (MVJ) skønnes at være af særlig stor værdi for natur, kultur, vandløb, søer, fjorde eller grundvand.

Vandbalance
En opgørelse over det vand, der strømmer ind i området og det vand, der anvendes til vandløb, drikkevand mv. Vandbalancen er et udtryk for, hvor meget vand, der er til rådighed til drikkevand, hvis tilstanden ikke skal forringes.

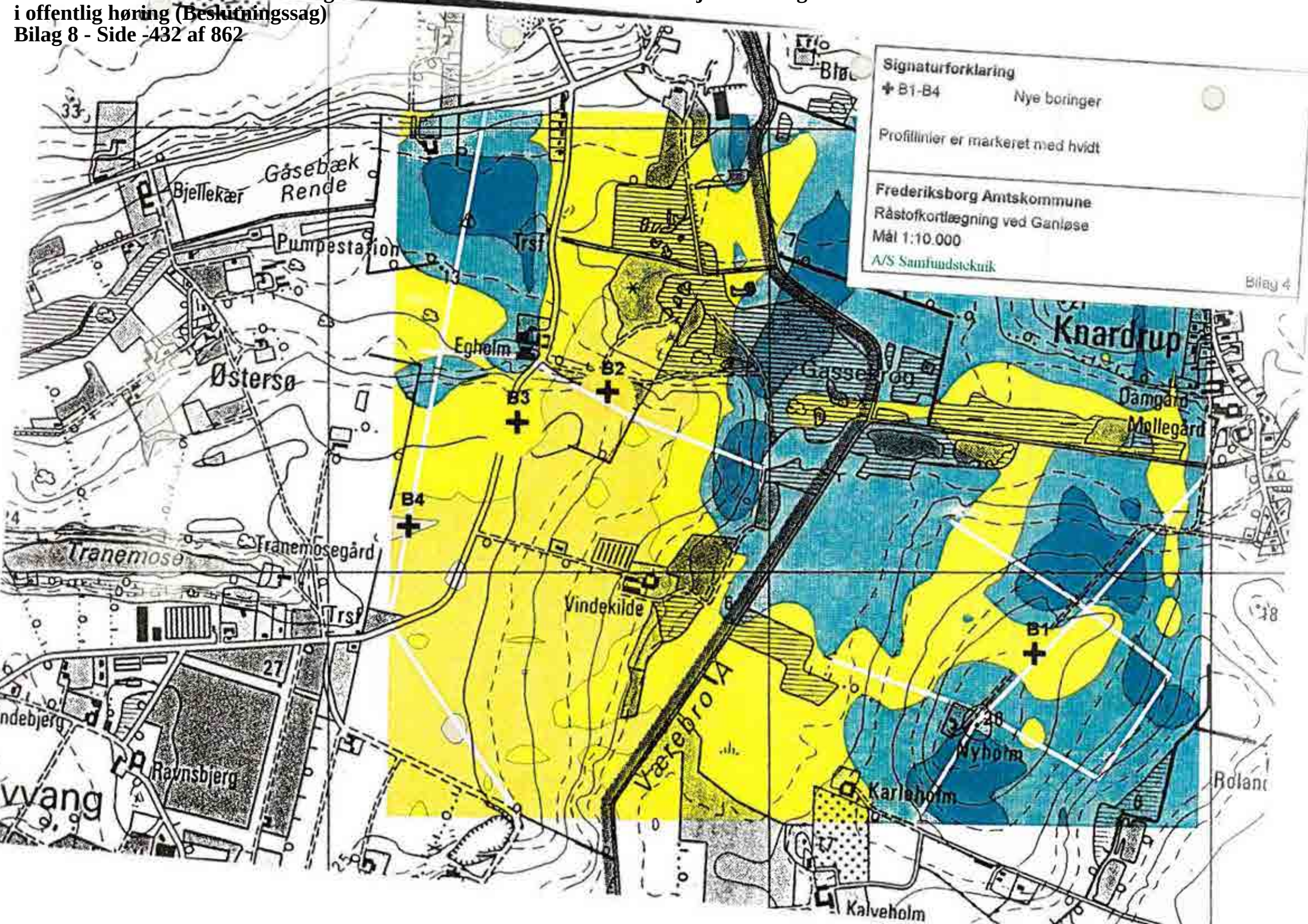
Vandløbsafstrømning
Den del af nedbør og grundvand, som strømmer i vandløbene – vandløbsoplandene er de arealer, hvor størsteparten af nedbøren tilføres vandløb.

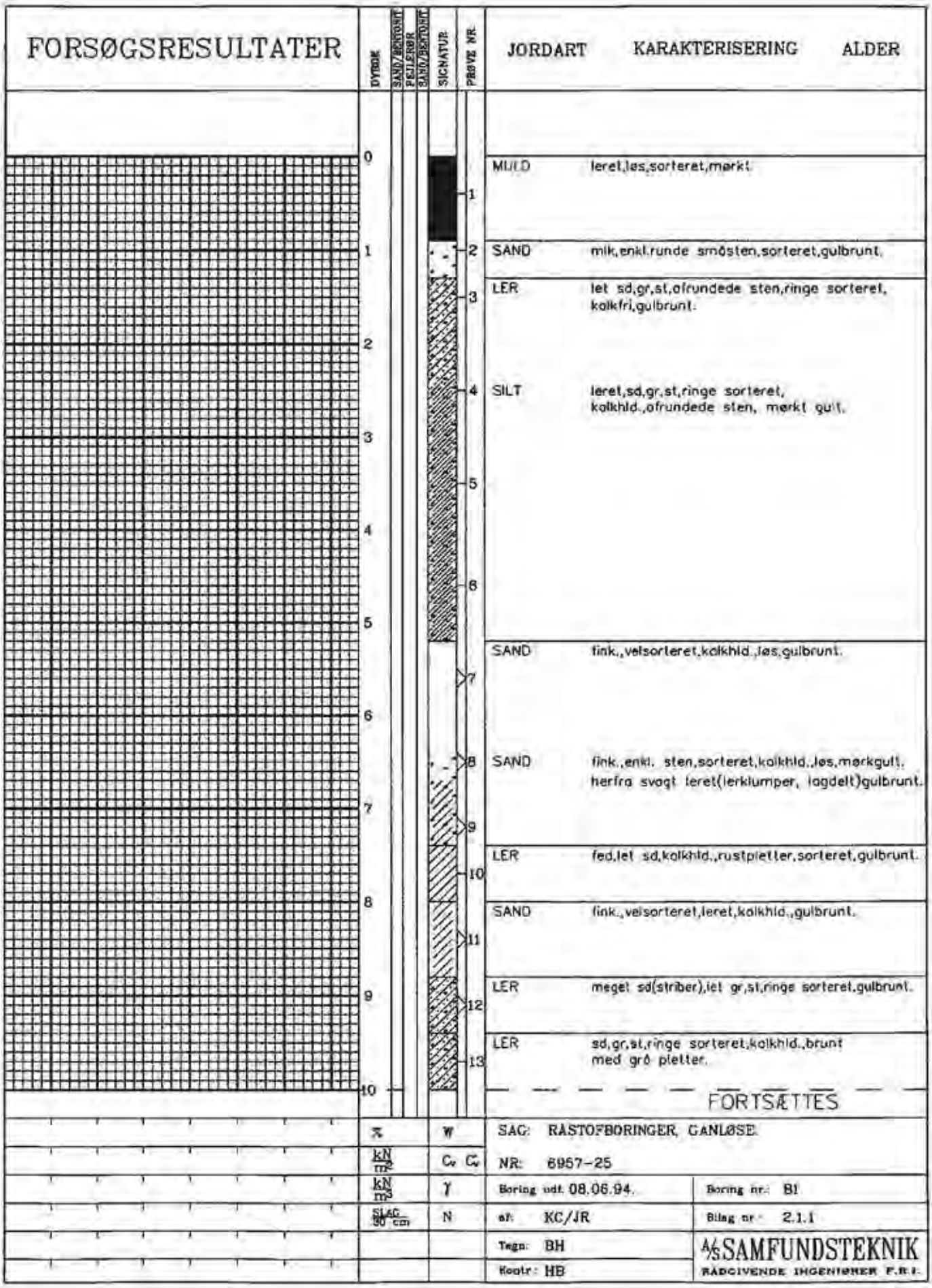
Vandplaner
Vandplanerne erstatter regionplanerne som administrationsværktøj. Vandplanen er en helhedsplan, der skal håndtere hele vandkredsløbet det vil sige, grundvand, overfladevand, vandløb og spildevand. Formålet med vandplanen er at opnå god økologisk tilstand i 2015 og i vandplanen opstilles de indsatser som Statens Miljø-centre har fundet nødvendige for at opfylde målet. Kommunen skal efterfølgende udarbejde en handleplan som kan opfylde målet og sikre, at handleplanen opfyldes. I vandplanen fremgår også krav om maks. påvirkning af vandløb fra indvinding hvilket får indflydelse på de fremtidige indvindingstilladelser.

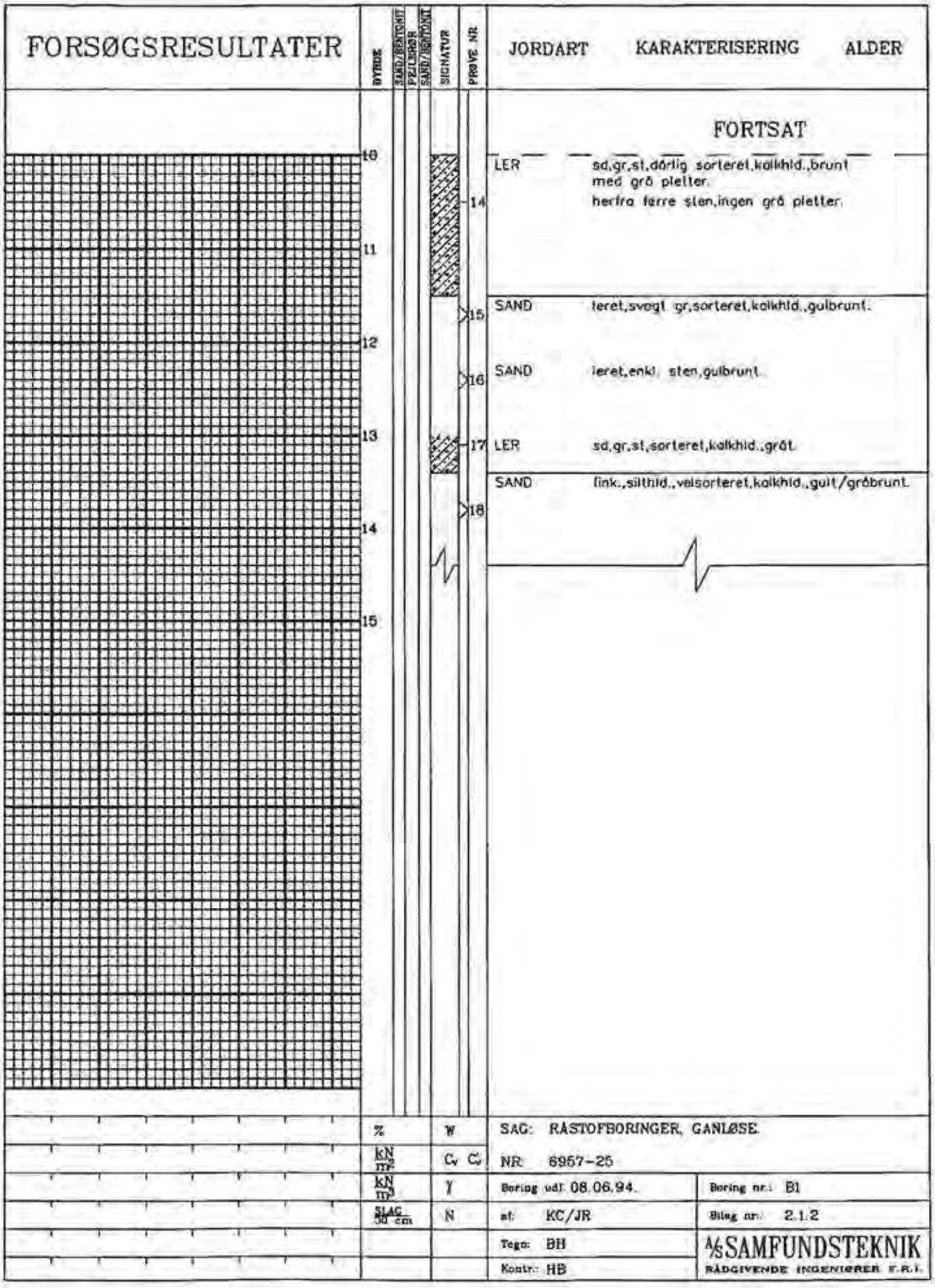
Vidensniveau 1
Vidensniveau 1 er det begreb i lov om forurenet jord der bruges, når en grund eller et areal måske er forurenet. Der er kendskab til, at der har været aktiviteter på grunden/arealet som kan give anledning til forurening, men der er ikke udført en undersøgelse af jorden eller grundvandet. Ifølge loven skal regionen kortlægge grunden/arealet på vidensniveau 1.

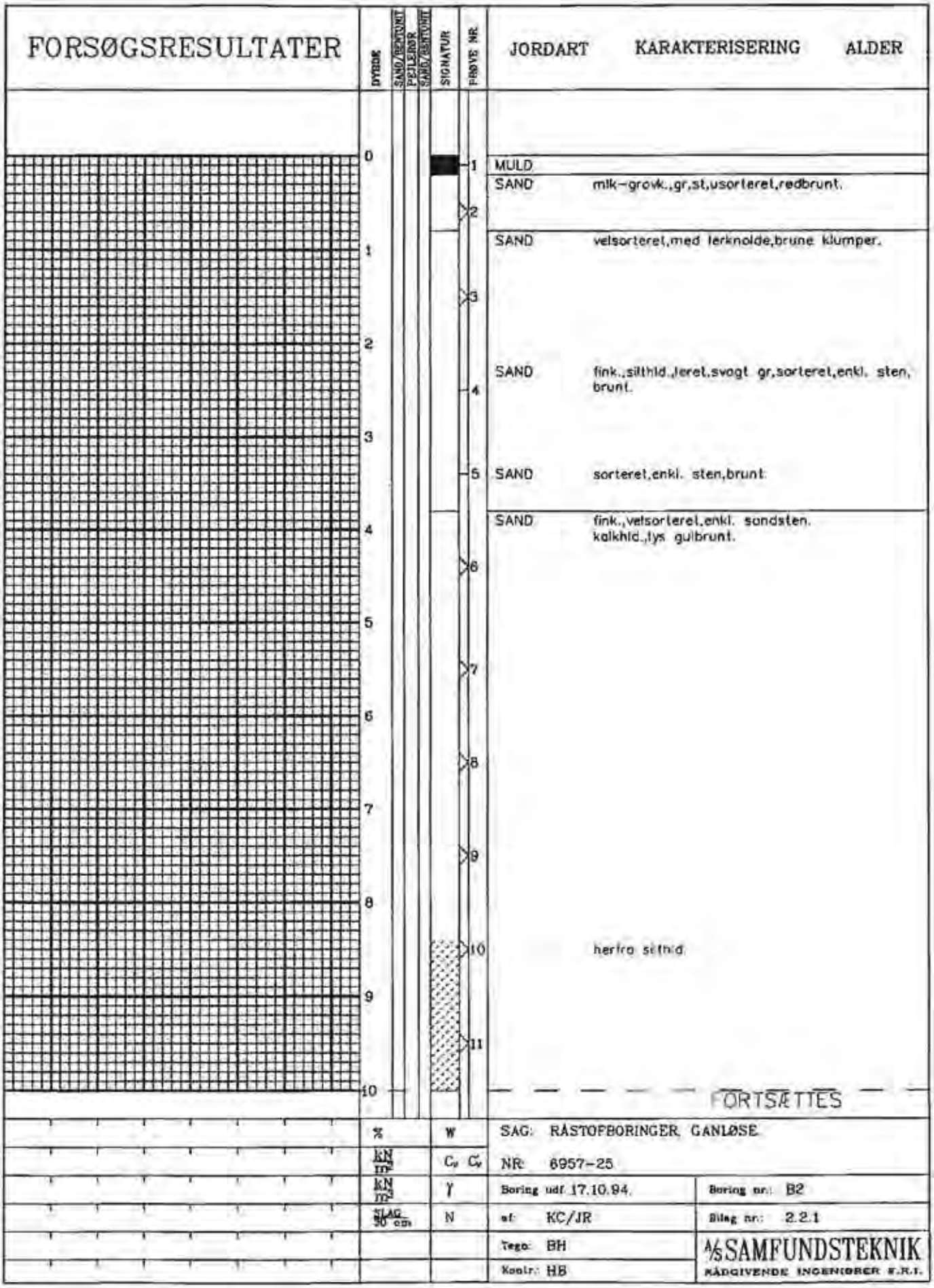
Vidensniveau 2
Vidensniveau 2 er det begreb i lov om forurenet jord der bruges, når en grund eller et areal er forurenet. Der er udført en undersøgelse på grunden/ arealet, og under-søgelsen viser, at jorden (og grundvandet) er forurenet. Ifølge loven skal regionen kortlægge grunden/arealet på vidensniveau 2.

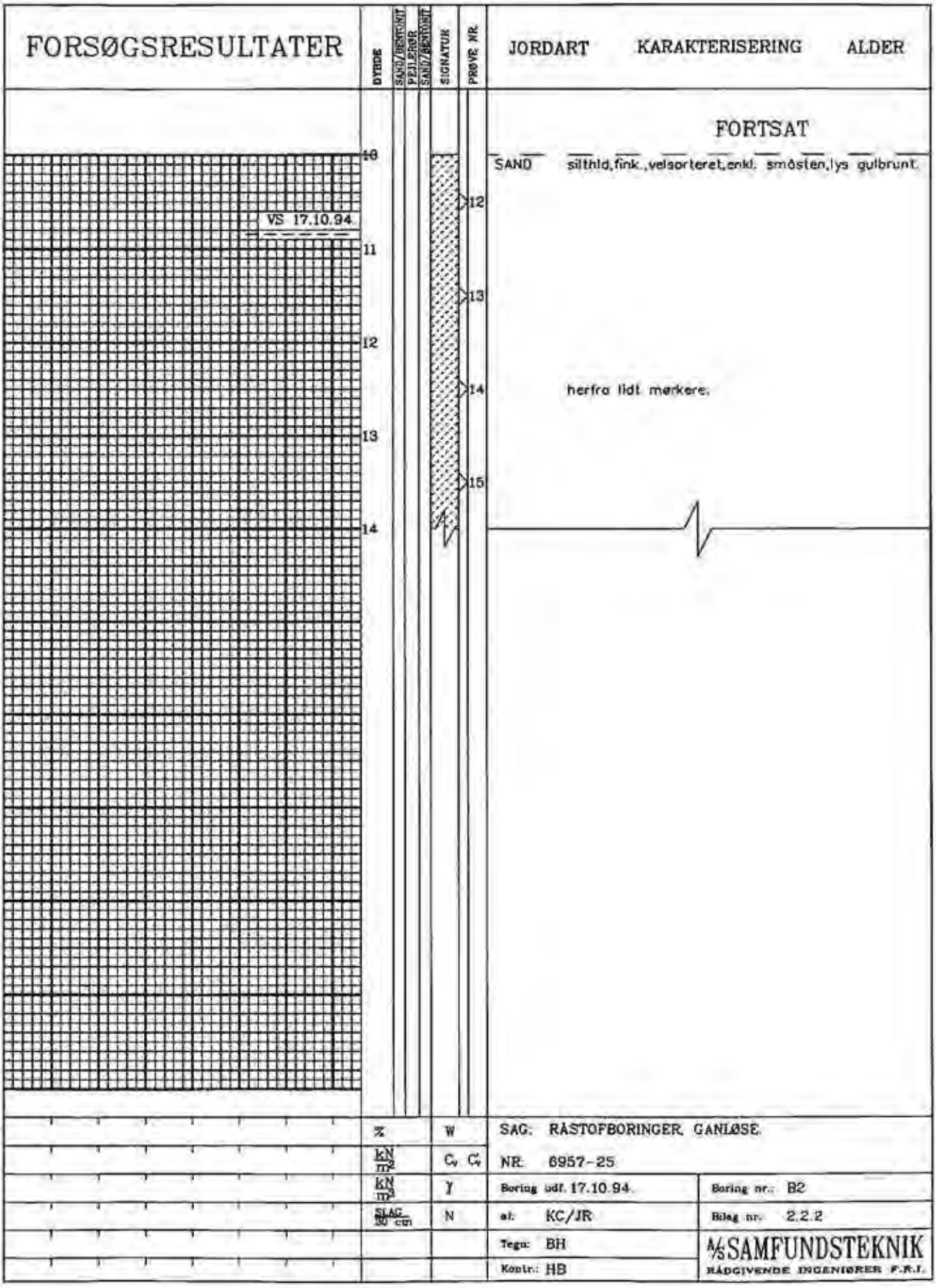
Appendiks BNBO notat

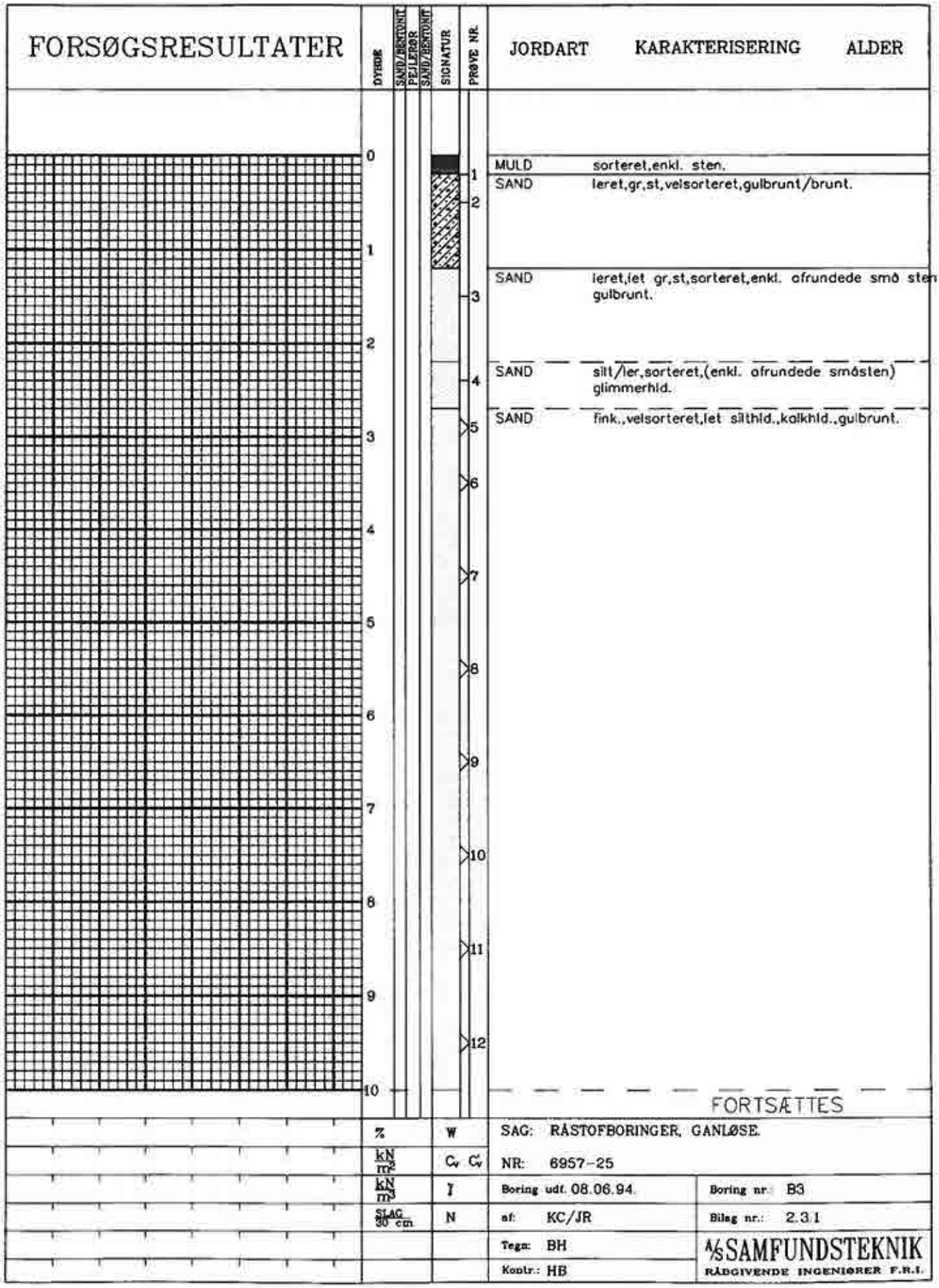

Signaturforklaring
B1-B4 Nye boringer
Profillinier er markeret med hvidt
Frederiksborg Amtskommune
Råstofkortlægning ved Ganløse
Mål 1:10.000
A/S Samfundsteknik
Bilag 4
Gåsebæk Rende
Bjellekær
Pumpestation
Trsf
Egholm
Østersø
B1
B2
B3
B4
Knardrup
Gasseløg
Damgård
Mollegård
Tranemose
Tranemosegård
Vindekilde
Værebro Å
Nyholm
Karlsholm
Kalveholm
Ravnsbjerg
27
28

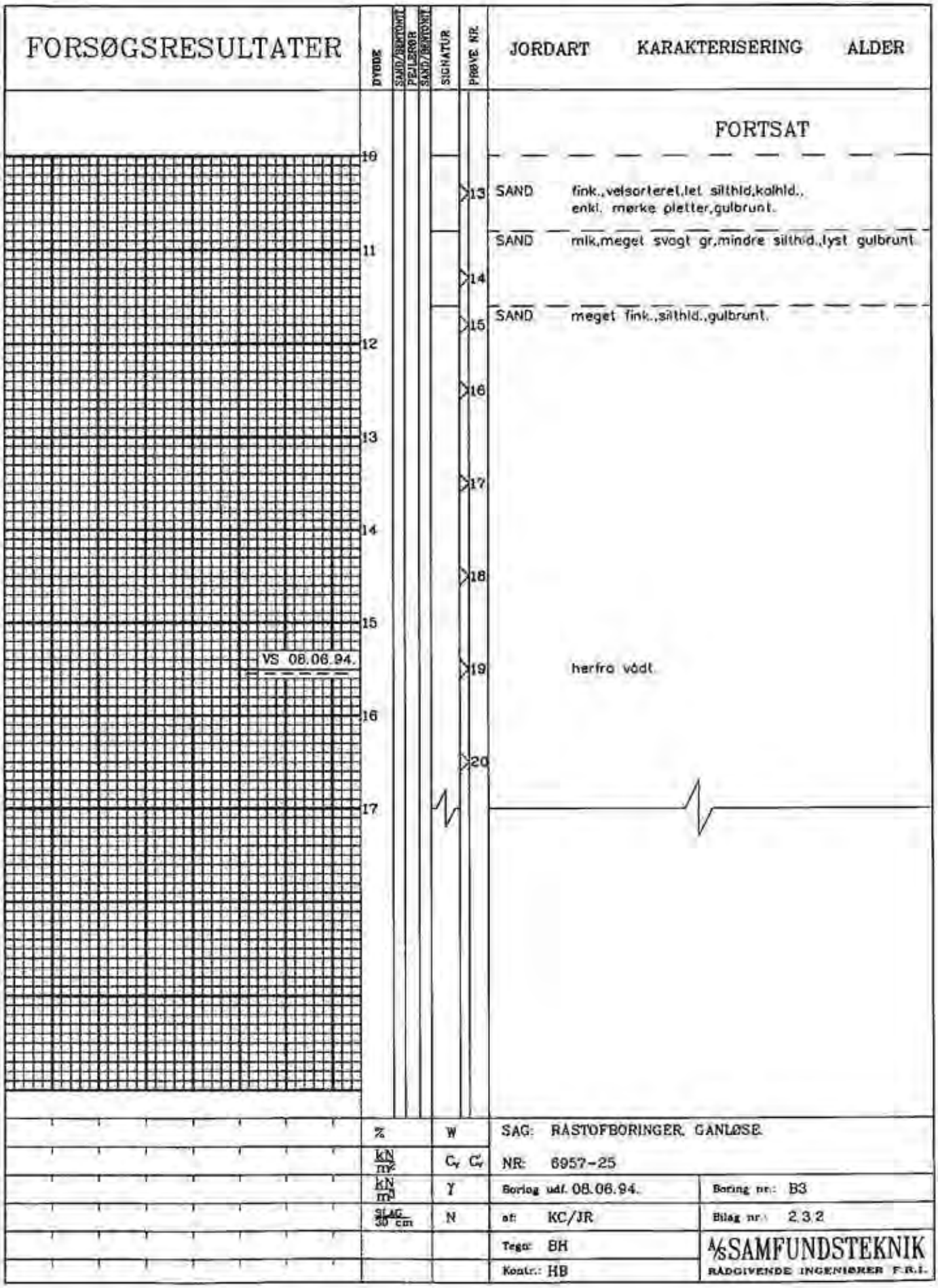

FORSØGSRESULTATER
DYBDE
SAND/BENTONIT
PEJLEROR
SAND/BENTONIT
SIGNATUR
PRØVE NR.
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
MULD
leret,løs,sorteret,mørkt.
SAND
mlk,enkl.runde småsten,sorteret,gulbrunt.
LER
let sd,gr,st,afrundede sten,ringe sorteret, kalkfri,gulbrunt.
SILT
leret,sd,gr,st,ringe sorteret, kalkhld.,afrundede sten, mørkt gult.
SAND
fink.,velsorteret,kalkhld.,løs,gulbrunt.
SAND
fink.,enkl. sten,sorteret,kalkhld.,løs,mørkgult, herfra svagt leret(lerklumper, lagdelt)gulbrunt.
LER
fed,let sd,kalkhld.,rustpletter,sorteret,gulbrunt.
SAND
fink.,velsorteret,leret,kalkhld.,gulbrunt.
LER
meget sd(striber),let gr,st,ringe sorteret,gulbrunt.
LER
sd,gr,st,ringe sorteret,kalkhld.,brunt med grå pletter.
FORTSÆTTES
SAG: RÅSTOFBORINGER, GANLØSE.
NR: 6957-25
Boring udt. 08.06.94.
Boring nr.: B1
af: KC/JR
Bilag nr.: 2.1.1
Tegn: BH
Kontr: HB
SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER F.R.I.

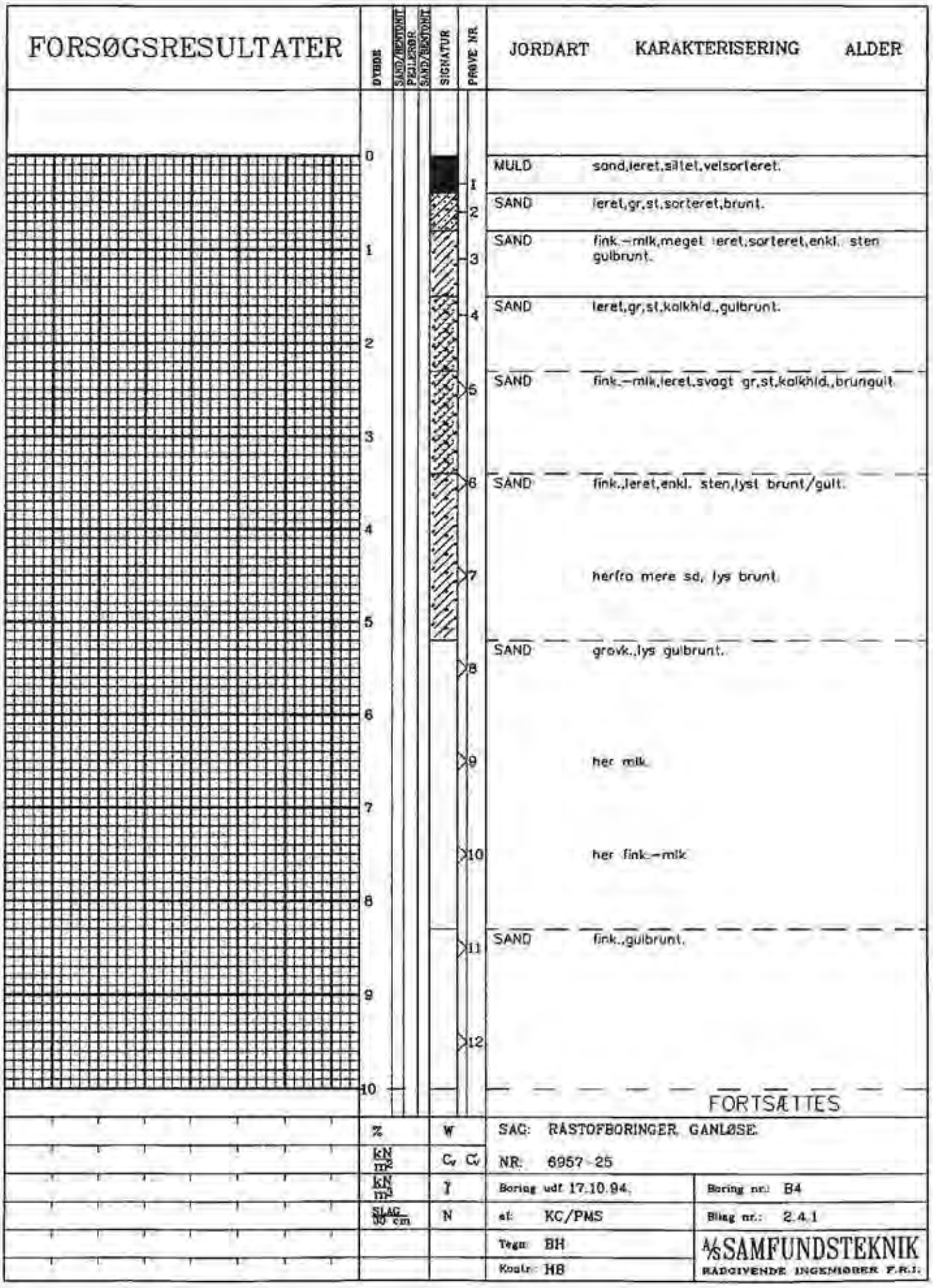

FORSØGSRESULTATER
BYRDE
SAND/GRUSPUNKT
PEJLEROR
SAND/GRUSPUNKT
SIGNATUR
PRØVE NR
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
FORTSAT
10
11
12
13
14
15
LER
sd,gr,st,dårlig sorteret,kalkhld.,brunt med grå pletter.
herfra færre sten,ingen grå pletter.
14
SAND
leret,svagt gr,sorteret,kalkhld.,gulbrunt.
15
SAND
leret,enkl. sten,gulbrunt
16
LER
sd,gr,st,sorteret,kalkhld.,grøt.
17
SAND
link.,silthld.,velsorteret,kalkhld.,gult/gråbrunt.
18
%
W
kN/m²
Cv Cu
kN/m³
γ
SLAG 30 cm
N
SAG: RÅSTOFBORINGER, GANLØSE.
NR 6957-25
Boring udf. 08.06.94.
Boring nr.: B1
af: KC/JR
Bilag nr.: 2.1.2
Tegn: BH
Kontr.: HB
SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER F.R.I.

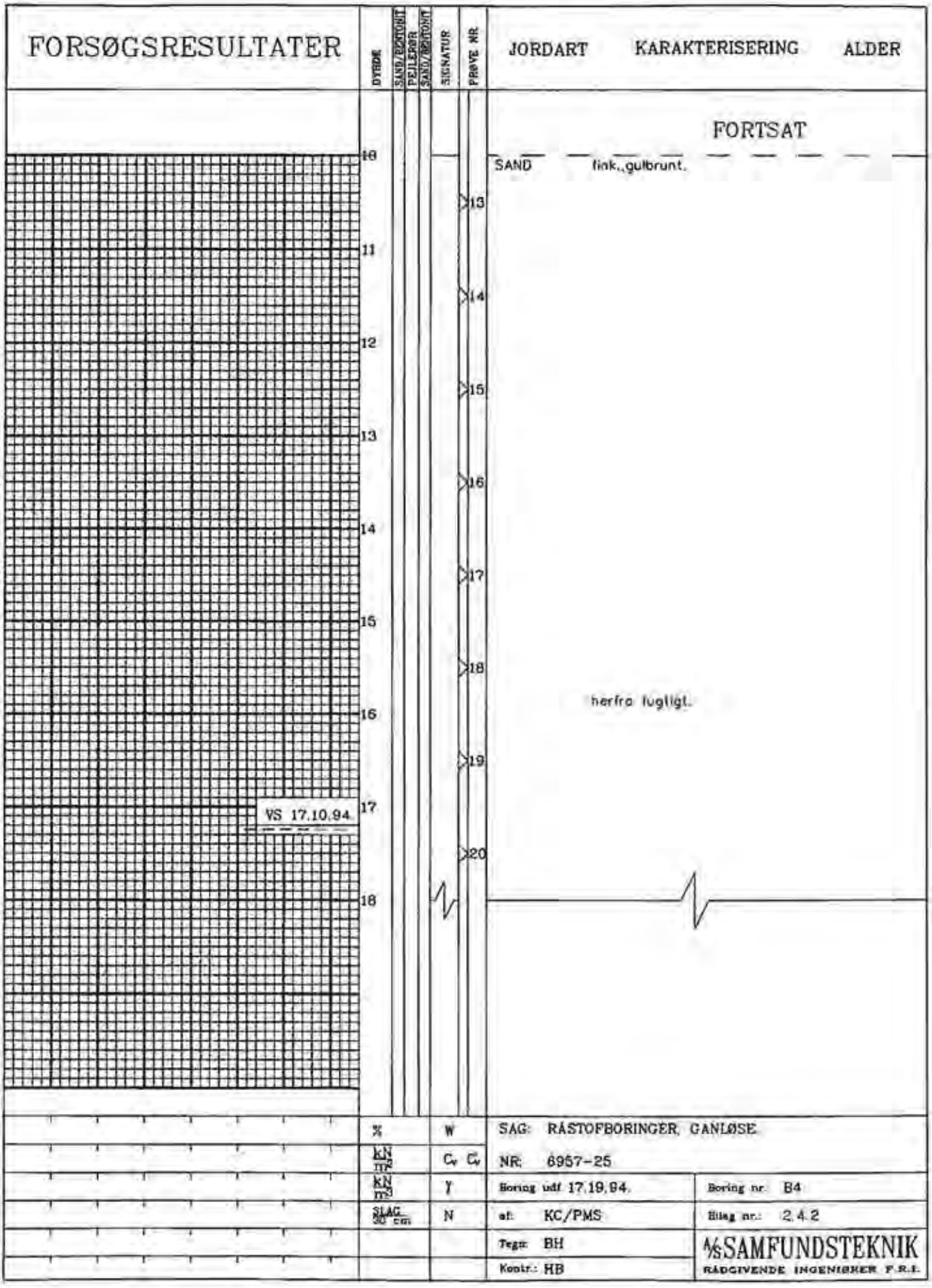

FORSØGSRESULTATER
DYBDE
SAND/GRUSHOLDIGT
PEJLEROR
SAND/GRUSHOLDIGT
SIGNATUR
PRØVE NR.
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
MULD
SAND mlk-grovk.,gr,st,usorteret,rødbrunt.
SAND velsorteret,med lerknolde,brune klumper.
SAND fink.,silthld.,leret,svagt gr,sorteret,enkl. sten, brunt.
SAND sorteret,enkl. sten,brunt.
SAND fink.,velsorteret,enkl. sandsten. kalkhld.,lys gulbrunt.
herfra silthld.
FORTSÆTTES
%
w
kN/m²
Cu Cv
kN/m³
γ
SLAG/30 cm
N
SAG: RÅSTOFBORINGER GANLØSE
NR: 6957-25
Boring udf. 17.10.94.
Boring nr.: B2
af: KC/JR
Bilag nr.: 2.2.1
Tegn: BH
Kontr.: HB
SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER A.R.I.

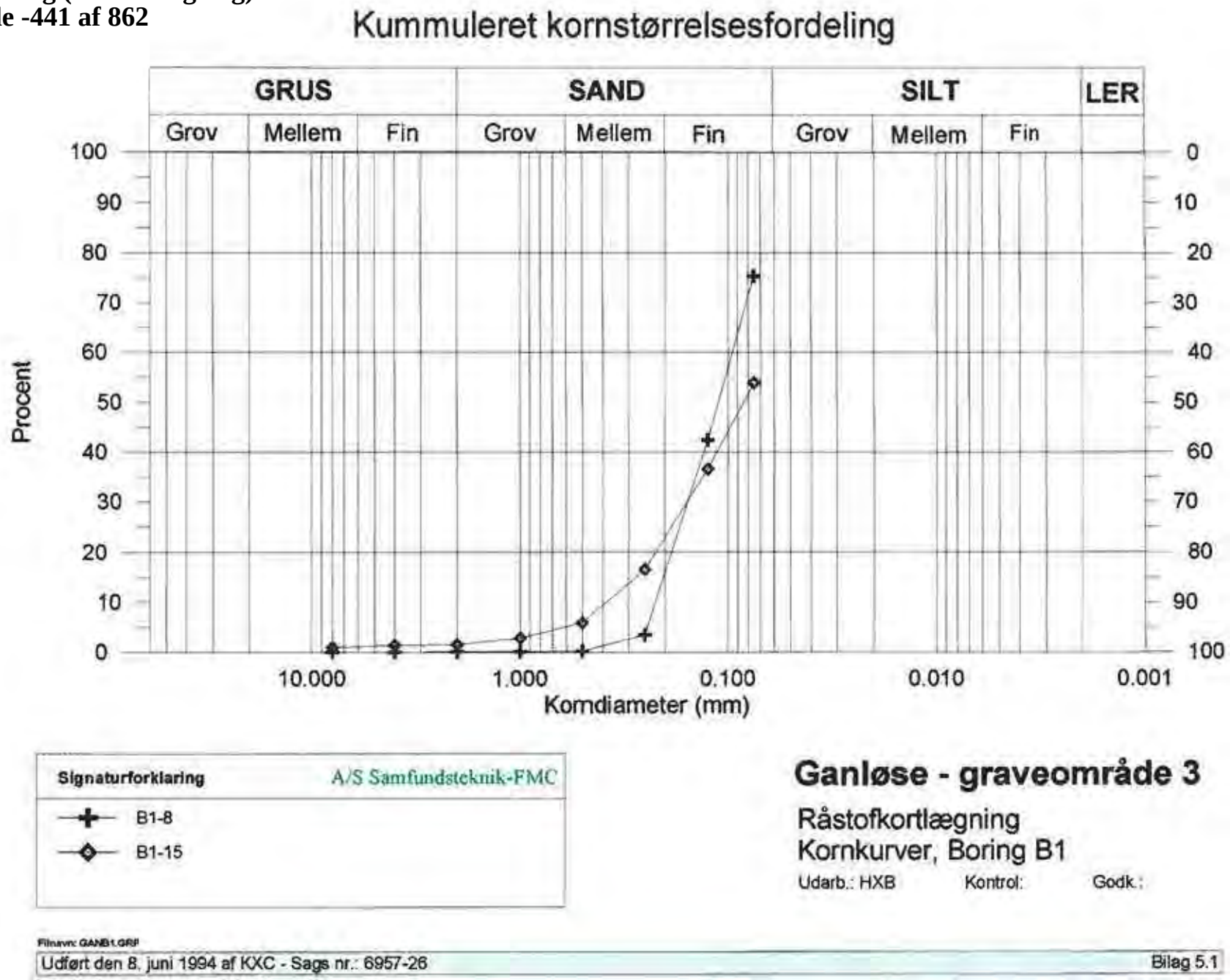

FORSØGSRESULTATER
DYBDE
SAND/BENTONIT
PEJLERØR
SAND/BENTONIT
SIGNATUR
PRØVE NR.
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
FORTSAT
SAND siltHld.fink.,velsorteret,enkl. småsten,lys gulbrunt.
herfra lidt mørkere.
VS 17.10.94
10
11
12
13
14
12
13
14
15
% W
kN/m² Cv Cv
kN/m³ γ
SLAG/30 cm N
SAG: RÅSTOFBORINGER, GANLØSE.
NR. 6957-25
Boring udf. 17.10.94.
Boring nr.: B2
af: KC/JR
Bilag nr.: 2.2.2
Tegn: BH
Kontr.: HB
A/S SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER F.R.I.

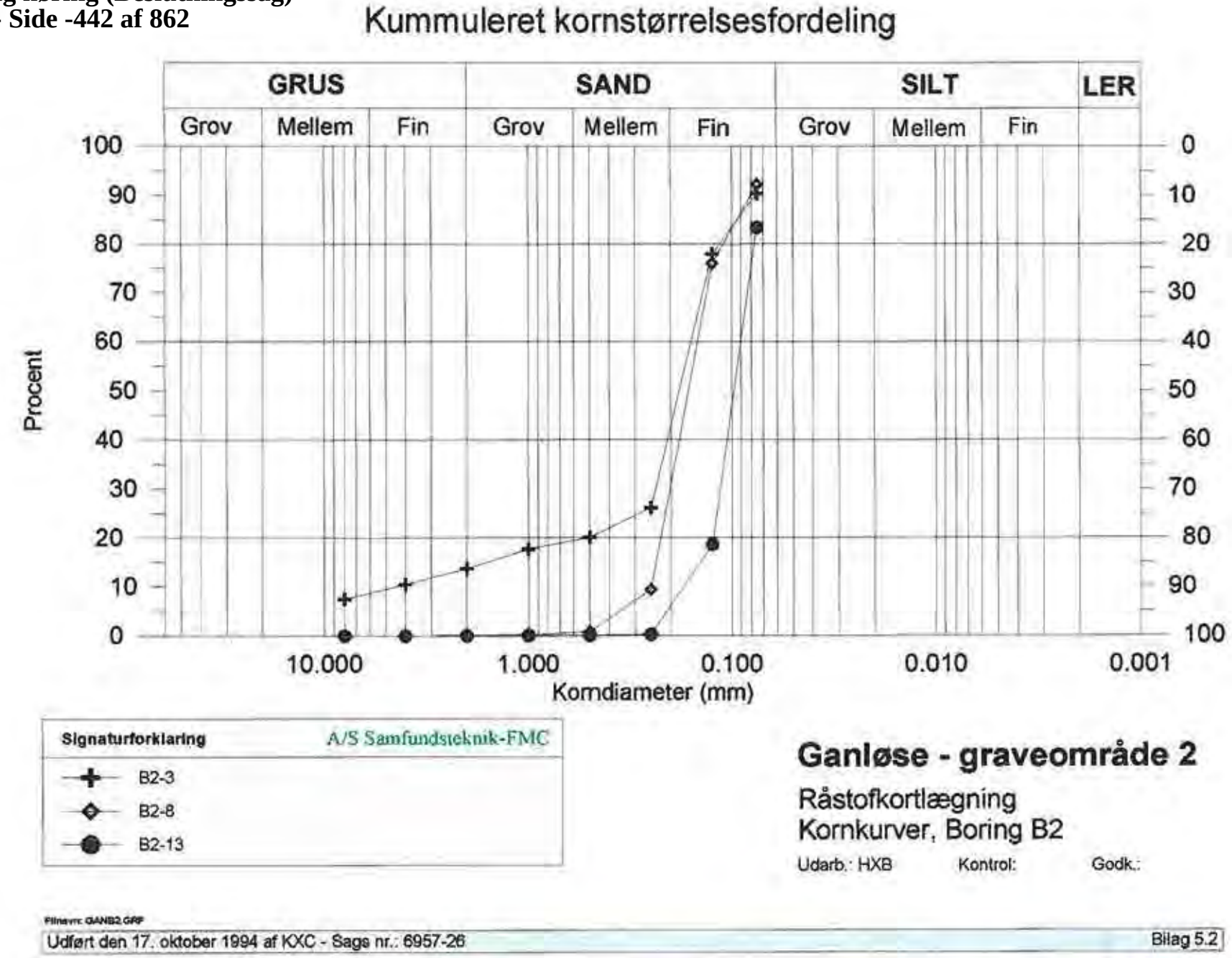

FORSØGSRESULTATER
DYBDE
SAND/BENTONIT
PEJLERØR
SAND/BENTONIT
SIGNATUR
PRØVE NR.
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
MULD sorteret,enkl. sten.
SAND leret,gr,st,velsorteret,gulbrunt/brunt.
SAND leret,let gr,st,sorteret,enkl. afrundede små sten gulbrunt.
SAND silt/ler,sorteret,(enkl. afrundede småsten) glimmerhld.
SAND fink.,velsorteret,let silthld.,kalkhld.,gulbrunt.
FORTSÆTTES
%
W
kN/m³
Cv Cv
kN/m³
γ
SLAG 30 cm
N
SAG: RÅSTOFBORINGER, GANLØSE.
NR: 6957-25
Boring udt. 08.06.94.
Boring nr: B3
af: KC/JR
Bilag nr.: 2.3.1
Tegn: BH
Kontr.: HB
SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER F.R.I.

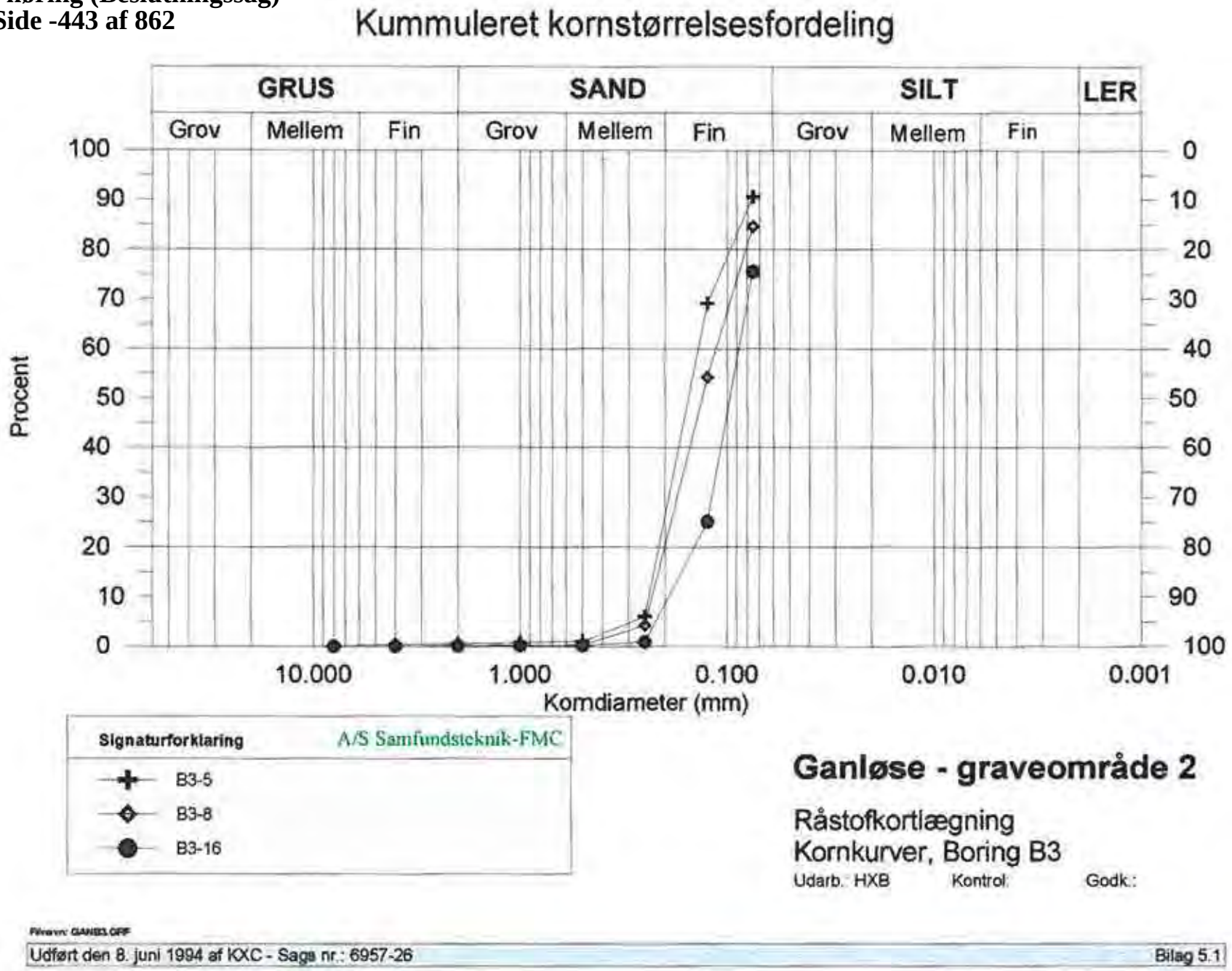

FORSØGSRESULTATER
DYBDE
SAND/BENTONIT
PEJLERØR
SAND/BENTONIT
SIGNATUR
PRØVE NR.
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
FORTSAT
10
11
12
13
14
15
16
17
13
14
15
16
17
18
19
20
SAND fink.,velsorteret,let silthld,kalkhld., enkl. mørke pletter,gulbrunt.
SAND mlk,meget svagt gr,mindre silthld.,lyst gulbrunt
SAND meget fink.,silthld.,gulbrunt.
VS 08.06.94.
herfra vådt
%
W
kN/m²
Cv Cv
kN/m³
γ
SLAG/30 cm
N
SAG: RÅSTOFBORINGER, GANLØSE.
NR: 6957-25
Boring udf. 08.06.94.
Boring nr.: B3
af: KC/JR
Bilag nr.: 2.3.2
Tegn: BH
Kontr.: HB
A/S SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER F.R.I.

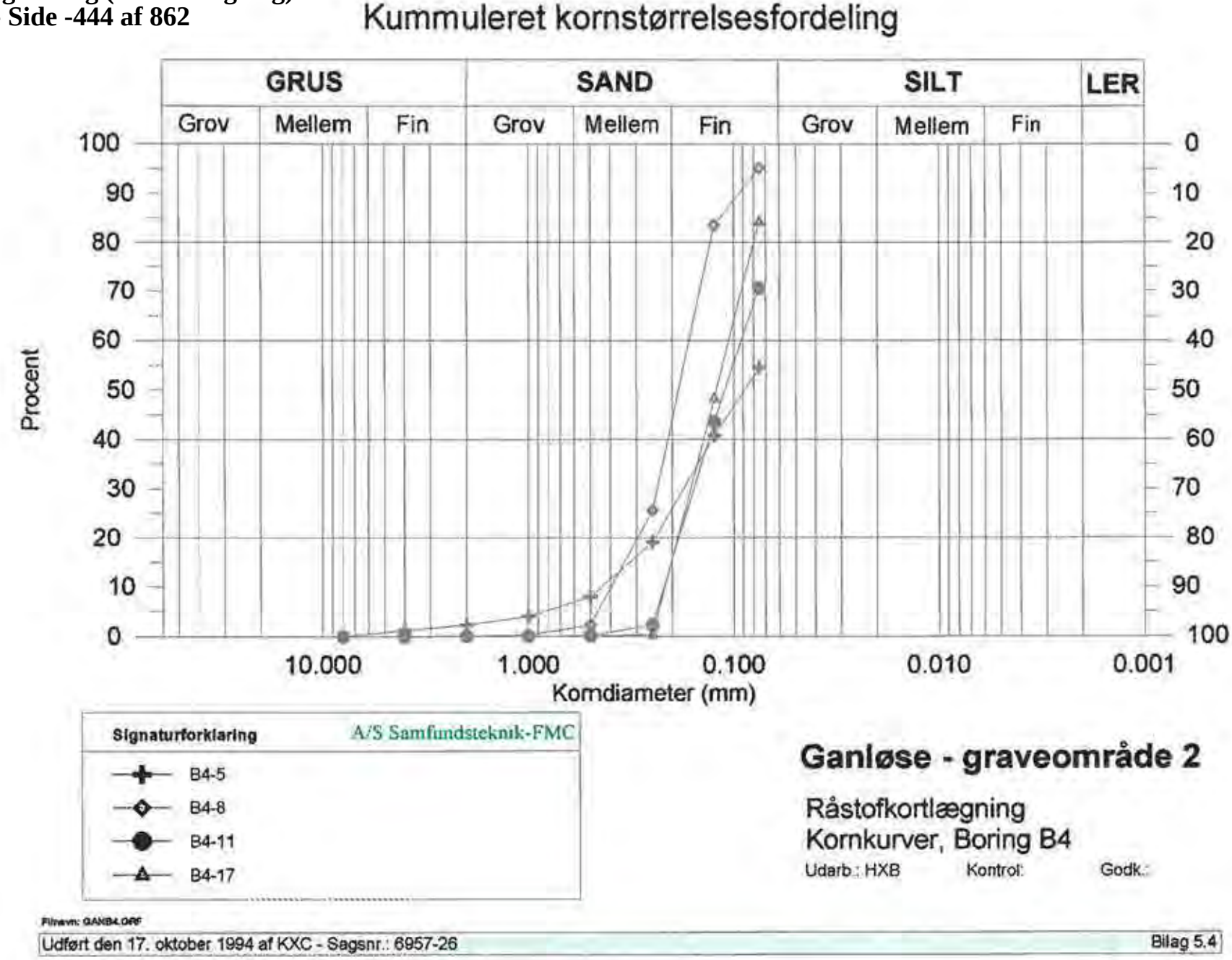

FORSØGSRESULTATER
DYBDE
SAND/GRUSTØNIT
PEJLPRØR
SAND/BESTØNIT
SIGNATUR
PRØVE NR.
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
MULD sand,leret,siltet,velsorteret.
SAND leret,gr,st,sorteret,brunt.
SAND fink.–mlk,meget leret,sorteret,enkl. sten gulbrunt.
SAND leret,gr,st,kalkhld.,gulbrunt.
SAND fink.–mlk,leret,svagt gr,st,kalkhld.,brungult
SAND fink.,leret,enkl. sten,lyst brunt/gult.
herfra mere sd, lys brunt
SAND grovk.,lys gulbrunt.
her mlk.
her fink.–mlk
SAND fink.,gulbrunt.
FORTSÆTTES
%
W
kN/m²
Cv Cv
kN/m³
γ
SLAG/10 cm
N
SAG: RÅSTOFBORINGER, GANLØSE.
NR: 6957-25
Boring udf. 17.10.94.
Boring nr.: B4
af: KC/PMS
Bilag nr.: 2.4.1
Tegn: BH
Kontr: HB
A/S SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER F.R.I.

FORSØGSRESULTATER
DYBDE
SAND/GRUSGRUBE
PEJLEPUNKT
SAND/GRUSGRUBE
SIGNATUR
PRØVE NR.
JORDART
KARAKTERISERING
ALDER
FORTSAT
SAND
fink., gulbrunt.
10
11
12
13
14
15
16
17
18
13
14
15
16
17
18
19
20
herfra fugtigt.
VS 17.10.94
%
W
kN/m²
Cv Cv
kN/m³
γ
SLAG 30 cm
N
SAG: RÅSTOFBORINGER, GANLØSE
NR: 6957-25
Boring udf. 17.10.94.
Boring nr. B4
af: KC/PMS
Bilag nr.: 2.4.2
Tegn: BH
Kontr.: HB
SAMFUNDSTEKNIK
RÅDGIVENDE INGENIØRER F.R.I.

Kummuleret kornstørrelsesfordeling
GRUS
SAND
SILT
LER
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
Procent
0
10
20
30
40
50
60
70
80
90
100
10.000
1.000
0.100
0.010
0.001
Korndiameter (mm)
Signaturforklaring
A/S Samfundsteknik-FMC
B1-8
B1-15
Ganløse - graveområde 3
Råstofkortlægning
Kornkurver, Boring B1
Udarb.: HXB
Kontrol:
Godk.:
Filnavn: GANB1.GRF
Udført den 8. juni 1994 af KXC - Sags nr.: 6957-26
Bilag 5.1

Kummuleret kornstørrelsesfordeling
GRUS
SAND
SILT
LER
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
0
10
20
30
40
50
60
70
80
90
100
Procent
10.000
1.000
0.100
0.010
0.001
Korndiameter (mm)
Signaturforklaring
A/S Samfundsteknik-FMC
B2-3
B2-8
B2-13
Ganløse - graveområde 2
Råstofkortlægning
Kornkurver, Boring B2
Udarb.: HXB
Kontrol:
Godk.:
Filnavn: GANB2.GRF
Udført den 17. oktober 1994 af KXC - Sags nr.: 6957-26
Bilag 5.2

Kummuleret kornstørrelsesfordeling
GRUS
SAND
SILT
LER
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
0
10
20
30
40
50
60
70
80
90
100
Procent
10.000
1.000
0.100
0.010
0.001
Korndiameter (mm)
Signaturforklaring
A/S Samfundsteknik-FMC
B3-5
B3-8
B3-16
Ganløse - graveområde 2
Råstofkortlægning
Kornkurver, Boring B3
Udarb. HXB
Kontrol:
Godk.:
Udført den 8. juni 1994 af KXC - Sags nr.: 6957-26
Bilag 5.1

Kummuleret kornstørrelsesfordeling
GRUS
SAND
SILT
LER
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
Grov
Mellem
Fin
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
0
10
20
30
40
50
60
70
80
90
100
Procent
10.000
1.000
0.100
0.010
0.001
Korndiameter (mm)
Signaturforklaring
A/S Samfundsteknik-FMC
B4-5
B4-8
B4-11
B4-17
Ganløse - graveområde 2
Råstofkortlægning
Kornkurver, Boring B4
Udarb.: HXB
Kontrol:
Godk.:
Filnavn: GANB4.ORF
Udført den 17. oktober 1994 af KXC - Sagsnr.: 6957-26
Bilag 5.4

Bilag 2

Vindkildeområdets kornstørelsesfraktioner

% - i Fraktioner						
Egholm			Sand	Sand	Sand	
Boring	Dybde	Grus	Groft	Mellem	Fint	Silt
	m	> 2 mm	0,63 - 2	0,2 - 0,63	0,063 - 0,2	< 0,063
~~B1~~	~~8~~	~~0~~	~~4~~	~~16~~	~~65~~	~~15~~
~~B1~~	~~15~~	~~2~~	~~3~~	~~12~~	~~45~~	~~38~~
B2	3	13	7	25	50	5
B2	8	0	2	28	65	5
B2	13	0	0	6	84	10
B3	5	1	1	13	80	5
B3	8	0	0	20	70	10
B3	16	0	0	10	80	10
B4	5	4	4	21	35	36
B4	8	0	3	40	55	2
B4	11	0	0	15	70	15
B4	17	0	0	15	70	15

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)

Bilag

Samlede høringssvar
Ledøje Nord

Egedal Kommune

2016.12.05

Helsingør Stift

att.: Hanne Soelberg
Hestemøllestræde 3 A
3000 Helsingør

kmhel@km.dk

Vedr.: Etablering af grusgrave tæt på Ledøje Kirke Dok.nr. 137664/16

Med stiftets påtegning af 16.november 2016 har inspektoratet modtaget anmodning om en udtalelse vedr. etablering af grusgrave tæt på Ledøje Kirke.

Ansøgningen er vedlagt flg. materiale:

- Følgebrev/mail fra Bjørn Weitemeyer, Ledøje Bylaug, oldermand af 31.oktober 2016 med følgende bilag:
- Brev fra Bjørn Weitemeyer til Kultur- og Kirkeministeriet af 21.august 2016 vedr. råstofudvinding (sand og grus) tæt på kirke og bevaringsværdig landsby
- Svar til Bjørn Weitemeyer fra Kultur- og Kirkeministeriet udateret men efter 21.august 2016
- Høringssvar fra Ledøje-Smørum Provsti og MR
- Høringssvar til Region Hovedstaden fra Ledøje Bylaug for Ledøje Nord (51 sider)

Ikke mange steder i Københavns nærhed er omgivelserne omkring en kirke så attraktive og velbevarede som netop omkring Ledøje Kirke.
Den har tilmed, i kraft af sin beliggenhed på det højeste punkt, en langtrækkende fjernvirkning og et usædvanlig smukt samspil med den omkringliggende landsbybebyggelse.

Ikke mange steder har kirkebeskyttelseslinjerne derfor så indlysende en berettigelse som netop omkring Ledøje Kirke.

Inspektoratet kan derfor på det kraftigste støtte, at beskyttelseslinjerne overholdes og landsbymiljøet omkring kirken beskyttes mod så voldsomme anslag, skalamæssigt, visuelt, støjmæssigt og trafikalt, som det foreslåede graveområde ved Ledøje iflg. Råstofplan 2016, vil medføre.

For det kongelige bygningsinspektoratet,
med venlig hilsen

Johan Fogh

Kopi: Nationalmuseet, kirkekonsulenterne – kirkekonsulenter@natmus.dk

From: Morten Stenak
Sent: 11 Aug 2016 12:03:59 +0000
To: Nikolaj Dam
Cc: Marie Walther
Subject: SV: 16/05619 Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Til Nikolaj Dam

Tak for forlængelse af fristen for høring af de 9 graveområder.

Styrelsens bemærkninger tager udgangspunkt i miljøscreeningernes kulturarvsscreening og den gældende administrationspraksis.

Slots- og Kulturstyrelsen har følgende bemærkninger:

Slots- og Kulturstyrelsen er som udgangspunkt forundret over, at nye graveområder sendes i høring, selvom miljøscreeningerne i flere tilfælde viser betydelige konflikter med kulturarvsværdierne.

Intet at bemærke
Holtegård
Uggeløse
Fuglebjergvej

Graveområdet bør tilpasses
Lynderup: De nye graveområder omgives af beskyttede diger, der ligger i gravegrænsen. Graveområderne bør tilpasses så digerne bevares.

Graveområdet bør indskrænkes betydeligt
Vindekilde: Graveområdet ligger i værdifuldt kulturmiljø mod nord, der også indeholder digerne D00.007.847 og D00.009.907 (i alt 250 m). Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den sydlige del.
Ryegård: Graveområdet indeholder to fredede fortidsminder, hvor der ikke kan graves indenfor 100 meter. Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del med passende hensyn til dige D00.005.535, der ligger i den nordlige grænse af graveområdet.
Vridsløsemagle: Graveområdet omfatter kulturarvsareal med romertidsgrave og overskrider 100 meter beskyttelseslinjen til Snubbekorshøj og Ole Rømers Høj. Desuden berøres dige D00.040.561 (ca. 400 m) og del af dige D00.040.560 (ca. 500 m). Graveområdet bør indskrænkes betydeligt og kun omfatte den nordlige del.

Gravområdet bør udtages
Ledøje Nord: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet omkring Ledøje landsby bør bevares in situ.
Ledøje Vest: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet i den nordlige del bør bevares in situ.

Såfremt det ønskes vil styrelsen gerne bistå i forbindelse med ny afgrænsning og tilpasning af graveområderne.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at vende tilbage.

Venlig hilsen

Morten Stenak

Morten Stenak
Chefkonsulent, Ph.D.
Fortidsminder
Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200
M +45 3374 5121
mst@slks.dk | slks.dk

From: Lotte Sparrevohn
Sent: 8 Aug 2016 09:02:05 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Nikolaj Dam
Subject: VS: Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Kære Nikolaj Dam

Tak for orienteringen om miljøscreeninger af en række forslag til nye graveområder i Kroppedal Museums ansvarsområde; ved Vindekilde Søsum, Ledøje og Vridsløsemagle.
Det er vores vurdering, at der kan forefindes skjulte fortidsminder inden for de udpegede områder, og vi vil derfor anbefale at der bliver foretaget arkæologiske undersøgelser af arealerne, såfremt områderne udpeges til råstofindvinding.
Vedhæftet det høringssvar vi sendte ifm scopingen.

Venlig hilsen Lotte

Lotte Reedtz Sparrevohn
Museumsinspektør, arkæologi
Kroppedal Museum
Kroppedals Allé 3 T 43 30 30 05
DK-2630 Taastrup M 61 55 62 81

lotte.sparrevohn@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

KROPPEDAL MUSEUM

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Att.: Råstofplanlægger
Nikolaj Thyssen Dam
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

3. december 2015

T 43 30 30 22
Mads.johnsen
@kroppedal.dk

Kroppedals Allé 3
2630 Taastrup

T 43 30 30 00
CVR-nr. 26 58 90 02
kontakt@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

VEDR. SCOPING AF MILJØPARAMETRE I MILJØSCREENINGER TIL RÅSTOFPLAN 2016

Kroppedal Museum har d. 19/11-2015 modtaget en høring fra Nikolaj Thyssen Dam, Center for Regional Udvikling vedr. Scoping af miljøparametre i miljøscreeninger til råstofplan 2016.
I forhold til 'Kulturarv' har museet foretaget arkivalsk kontrol ift. de 7 indvindingsområder, der er beliggende i museets ansvarsområde dvs. Albertslund kommune (Albertslund Skovvej (Herstedvestervej)), Høje-Taastrup kommune (Vridsløsemagle, Sengeløse & Vasby (Vadsby Bygade/Hørupvej)) & Egedal kommune (Vindekilde (Vindekildevej 11), Ledøje Nord (Råbrovej 25) & Ledøje Vest (Nybøllevej 17).

Sammenfattende er museets anbefalinger følgende:

- **Albertslund kommune: Skovvej: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle: indvinding frarådes grundet kulturarvsareal samt mange meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Høje-Taastrup kommune: Sengeløse: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vasby: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Egedal kommune: Vindekilde: indvinding frarådes grundet stor mængde meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Egedal kommune: Ledøje Nord: indvinding indenfor kulturarvsareal frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**
- **Egedal kommune: Ledøje Vest: indvinding indenfor de to kulturarvsarealer frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**

Nedenfor findes museets uddybende kommentarer til de enkelte indvindingsområder.

Albertslund kommune: Skovvej
Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) er beliggende i et område hvorfra kendes spor af menneskelig aktivitet i store dele af oldtiden. Således er der mindre end 200 m fra indvindingsområdet fundet bebyggelsesspor fra jernalderen (020205 sb. 25) og en overpløjet høj kaldet Flintdysse (020205 sb. 2) fra bondestenalderen. Ligeledes er der fundet en bronzealderboplads (020205 sb. 29) ca. 300 m fra indvindingsområdet samt et yderst sjældent depot af to "harpiks-kager" fra ældre bronzealder (020205 sb. 3) ca. 550 m fra indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle
Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) findes et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 93) på matr. 2a, 2d, 12b, 13a & 7000d – Vridsløsemagle By, Sengeløse. Kulturarvsarealet er udpeget grundet fund af grave fra romersk jernalder (020211 sb. 12) samt to overpløjede oldtidsgravhøje (020211 sb. 5 & 6). Udpegningen af et kulturarvsareal er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder.

Indenfor det påtænkte indvindingsområde, men udenfor kulturarvsarealet, kendes endvidere til en sløjfet stendysse fra bondestenalderen (020211 sb. 4), to gravhøje fra den ældre bronzealder (020211 sb. 9 & 10), en overpløjet oldtidshøj (020211 sb. 11) samt to detektorfund af middelaldermønter (020211 sb. 60 & 62). Det skal også bemærkes, at der findes beskyttede diger mellem matr. 2a & 4a samt mellem 2a & 3a indenfor indvindingsområdet, og endvidere yderligere et dige mellem matr. 12b og 23a, der muligvis ligger indenfor indvindingsområdet (kan ikke præcist fastslås udfra fremsendte luftfoto). Der findes ydermere to fredede gravhøje henholdsvis Ole Rømers Høj (020211 sb. 7) & Snubbekors Høj (020211 sb. 1), som udfra det fremsendte luftfoto synes at ligge umiddelbart udenfor indvindingsområdet, men i begge tilfælde overlapper indvindingsområdet med beskyttelseszonen for de fredede gravhøje.

Kulturhistorisk anbefaling:
Topografien samt nærliggende fund af henholdsvis en stor gravplads fra vikingetiden kaldet Snubbekorsgård (020211 sb. 104) og en vikingetidsbebyggelse (020211 sb. 64) gør sammen med omtalte kulturarvsareal og de øvrige, omtalte fund indenfor indvindingsområdet samt de fredede gravhøje umiddelbart op til, at museet har yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det pågældende indvindingsområde. Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vridsløsemagle' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Sengeløse

Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) ligger umiddelbart sydøst for et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 92), der er udpeget grundet Sengeløses rødder i middelalderen og fund fra yngre jernalder og vikingetid i området viser lang bebyggelseskontinuitet. Indenfor dette kulturarvsareal er der kun omtrent 100 m nord for indvindingsområdet udgravet bebyggelse fra den ældre og yngre jernalder (020211 sb. 102).
Umiddelbart syd/sydøst for indvindingsområdet er udpeget endnu et kulturarvsareal denne gang af national betydning (020211 sb. 94) på baggrund af fund af palisaderækker og rituelle gruber fra bondestenalderen ved den fredede Helgeshøj (020207 sb. 32) samt diverse bopladsspor fra bondestenalder og jernalder (eks. 020207 sb. 124 (ca. 600 m fra indvindingsområdet) & 020207 sb. 102 (ca. 650 m fra indvindingsområdet)).

Endvidere kendes der til en række markante oldtidsfund indenfor en afstand på mindre end 1 km i form af to fredede oldtids gravhøje Bondehøj (020211 sb. 18 (ca. 400 m mod vest)) & Klevehøj (020211 sb. 21 (ca. 320 m mod vest)), fire overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 17,19, 20 & 25), en overpløjet langdysse (020211 sb. 16) kun ca. 150 vest for indvindingsområdet samt fund af en bronzealder økse (020211 sb. 47) ca. 350 m mod vest ved omtalte Klevehøj. Ydermere skal nævnes, at museet i 2009-2010 gennemførte en stor udgravning af omfangsrig bebyggelse fra hele perioden fra bondestenalder til yngre jernalder samt en lille gravplads fra romersk jernalder kun omtrent 500-600 m sydvest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal bemærkes, at der findes et beskyttet mindre dige på matr. 10e indenfor indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vasby

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) så kendes der til flere vigtige fund indenfor en afstand på 1 km i form af overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 30 & 020207 sb. 16) og diverse stenalder løsfund (020401 sb. 21, 020211 sb. 51 & 57, 020207 sb. 55). Der er endvidere fundet knogler og en flintøkse fra bondestenalderen i Kallerup Mose (020207 sb. 56), bopladsspor og en flintdolk fra den sene bondestenalder (020211 sb. 61) kun ca. 100 m fra indvindingsområdet samt Danefæ i form af et detektorfundet trefliget spænde fra vikingetiden i Vasby (020211 sb. 109) ca. 200 m fra indvindingsområdet. På de Høje Målebordsblade ses endvidere en langdysse ca. 120 m vest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal nævnes, at museet i 2009 udgravede en boplads fra bondestenalder og bronzealder (020401 sb. 42 & 46) beliggende 700-900 m sydvest for indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En

arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Vindekilde

Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 8) kendes til et stort antal gravfund. Således skal nævnes en række sløjfede oldtids gravhøje (010605 sb. 19, 20 & 21), en sløjfet jættestue og en dysse fra bondestenalderen (010605 sb. 15 & 18) samt en grav fra ældre bronzealder indeholdende et bronzesværd (010605 sb. 109). Endvidere er der indenfor indvindingsområdet påvist to stenlagte ildsteder (010605 sb. 85 & 86) og en udateret stenlægning (010605 sb. 114).
Umiddelbart udenfor indvindingsområdet kendes endvidere til en række væsentlige fortidsminder i form af en stenbygget grav fra oldtiden (010605 sb. 14), en helleristningssten med skåltegn fra bronzealderen (010605 sb. 118), lystertænder fra jægerstenalderen (010605 sb. 122 & 123) samt en dysse og en langdysse fra bondestenalderen (010605 sb. 16 & 17). I Værebro Å på kanten af udvindingsområdet er der gjort flere offerfund, bl.a. knogler fra mindst seks mennesker, flinteredskaber og lerkar. Offerfundene er med til at underbygge områdets betydning i oldtiden.
Generelt kendes der til mange kulturhistoriske lokaliteter i området nær indvindingsområdet ved Vindekilde eks. en rig grav med guldfingerring & bronze-skjoldbule fra romersk jernalder (010605 sb. 46) kun 800 m vest for indvindingsområdet.
Afslutningsvist skal nævnes, at der findes beskyttede diger mellem henholdsvis matr. 16n & 36 og 16n & 15a, samt mellem matr. 15a & 14l – begge indenfor indvindingsområdet. Ydermere findes et beskyttet dige på grænsen mellem matr. 16m og henholdsvis 17b & 17m, der udfra det fremsendte luftfoto synes at udgøre den vestligste afgrænsning af indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
Grundet det store antal gravfund indenfor indvindingsområdet samt den umiddelbare nærhed til en stor koncentration af andre vigtige fund, så har museet yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af fortidsminder
Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vindekilde' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Ledøje Nord

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at hele den sydlige del af indvindingsområdet på matr. 9a, 11a, 11u & 12b overlapper med et kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27). Kulturarvsarealet er udpeget grundet, at Ledøje var en vigtig landsby i middelalderen, mens fund af vikingesmykker, bronzespænder og romerske mønter indikerer, at der allerede i yngre jernalder måske har ligget en vigtig handels- og håndværksplads. Som tidligere omtalt er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-

sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende udpegede kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.

Indenfor og umiddelbart op til det påtænkte indvindingsområde er der gjort en række væsentlige fund. Først og fremmest skal nævnes, at der på matr. 12b (indenfor indvindingsområdet & kulturarvsarealet) er fundet spor efter en middelalderbygning i munkesten kaldet Møllebakke (020209 sb. 15). Ellers skal nævnes, at der med detektor er fundet et korsformet spænde fra yngre jernalder samt en romersk sølvmønt (020209 sb. 34), enkelte oldtidsgruber (020209 sb. 36), en kogestensgrube/jordovn med flintafslag (020209 sb. 33) og en halv ornamenteret bronzehalsring fra den yngste bronzealder eller ældre jernalder på kanten af Husesø Mose (020209 sb. 18). Endvidere kendes til en række gravfund i umiddelbar nærhed af indvindingsområdet i form af en gravhøj kaldet Karen Kroghs Høj som ved udgravning indeholdt en hellekiste fra slutningen af bondestenalderen samt & to grave med brændte ben fra ældre bronzealder (020212 sb. 5), en overpløjet høj fra bronzealderen (020209 sb. 2), en kvindegrav fra ældre bronzealder (020212 sb. 8) samt overpløjede oldtidshøje (020212 sb. 6, 9 & 10), hvoraf den ene (sb. 6) kaldet Ornehøj indeholdt en urne med brændte ben.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor det udpegede kulturarvsareal.

Egedal kommune: Ledøje Vest
I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at den sydøstligste del af indvindingsområdet på matr. 8f overlapper lidt med det ovenfor beskrevne kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27).
Ydermere overlapper den nordvestligste del af indvindingsområdet på matr. 6q også med et kulturarvsareal af regional betydning (020209 sb. 35) udpeget på baggrund af de her fundne syv overpløjede oldtidshøje kaldet Syvhøje (020209 sb. 3-9). Heraf ligger to af gravhøjene indenfor indvindingsområdet (020209 sb. 5 & 9).
Som omtalt ovenfor er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor de to pågældende udpegede kulturarvsarealer, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.
Generelt kendes der til en række vigtige fund i nærheden, og det kan nævnes, at der indenfor indvindingsområdet er fundet Danefæ med detektor i form af et bronzespænde fra romersk jernalder (020209 sb. 45).

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum stærkt begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at

indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor de to omtalte, udpegede kulturarvsarealer.

Med venlig hilsen

Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen
Museumsinspektør, arkæologi, Kroppedal Museum

Region Hovedstaden

Vedr.: Partshøringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

I forbindelse med udarbejdelse af råstofplan for Region Hovedstaden er der i Ledøje udpeget områder, der ligger inden for såvel 750 meter beskyttelseszonen som 300 meter byggelinien for kirken. Det finder vi er yderst uheldigt og stærkt indgribende i muligheden for afviklingen af de handlinger, der naturligt finder sted fra kirkens grund.

Ledøje Kirke er opført ca. 1225-tallet, og er Nordeuropa's eneste dobbeltkirke. Ud fra foreliggende tilgængelige oplysninger er kirken opført som privatkapel for en stormand af Hvide-slægten, hvorfra også Absalon stammer. Kirken er ofte anført som et væsentligt element i vor kulturarv.

Ud fra en foreløbigt - og af repræsentanter fra Region Hovedstaden på mødet i Ledøje Forsamlingshus den 2. august 2016 uimodsagt - beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø.

Det skal således anføres, at muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i den stilhed, der også ofte er anført på gravstene med inskriptionen "HVIL I FRED".

Kirkebyggelinien på 300 meter har som udgangspunkt relevans for byggerier, der overstiger 8,5 meter, men med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelseszonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes, idet Ledøje Kirke er markant beliggende i landskabet med et stort fjernomgivelsesområde.

Såvel interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelseszonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen, således at den fælles kulturarv fortsat kan iagttages, uden at dette skal ske hen over et udvindingsområde, og så de kirkelige handlinger fortsat kan gennemføres med den fornødne alvor, respekt og stilhed som fordres.

På vegne Frederikssund Provsti

Inge Bastkær
Provst

Region Hovedstaden

Vedr.: Partshøringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

I forbindelse med udarbejdelse af råstofplan for Region Hovedstaden er der i Ledøje udpeget områder, der ligger inden for såvel 750 meter beskyttelseszonen som 300 meter byggelinien fra kirken. Det finder vi er yderst uheldigt og stærkt indgribende i muligheden for afviklingen af de handlinger, der naturligt finder sted fra kirkens grund.

Ledøje Kirke er opført ca. 1225-tallet, og er Nordeuropa's eneste dobbeltkirke. Ud fra foreliggende tilgængelige oplysninger er kirken opført som privatkapel for en stormand af Hvide-slægten, hvorfra også Absalon stammer. Kirken er ofte anført som et væsentligt element i vor kulturarv.

Ud fra en foreløbigt - og af repræsentanter fra Region Hovedstaden på mødet i Ledøje Forsamlingshus den 2. august 2016 uimodsagt - beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø.

Det skal således anføres, at muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i den stilhed, der også ofte er anført på gravstene med inskriptionen "HVIL I FRED".

Kirkebyggelinien på 300 meter har som udgangspunkt relevans for byggerier, der overstiger 8,5 meter, men med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelseszonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes, idet Ledøje Kirke er markant beliggende i landskabet med et stort fjernomgivelsesområde.

Såvel interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelseszonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen, således at den fælles kulturarv fortsat kan iagttages, uden at dette skal ske hen over et udvindingsområde, og så de kirkelige handlinger fortsat kan gennemføres med den fornødne alvor, respekt og stilhed som fordres.

På vegne Ledøje-Smørum Menighedsråd

Inge Bo Mikkelsen
Formand

Egedal Kommune

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Fremsendt pr mail til: raastoffer@regionh.dk

Hørringssvar til miljøscreening af forslag til graveområder

Egedal Kommune har behandlet miljøscreeningerne for forslag til tre nye graveområder, og fremsender hermed høringssvar med forbehold for den efterfølgende politiske behandling i Byrådet i Egedal Kommune.

Egedal Kommune ønsker ikke flere områder udlagt til råstofgravning, da udgravningerne vil gøre stor skade på særligt værdifulde og kulturhistoriske landskaber. Landskabet og naturen er stort set over hele kommunen omfattet af beskyttelsesinteresser, der rummer stor oplevelsesværdi for hovedstadens borgere. Landskabet vil blive efterladt med store huller, og de unikke kulturhistoriske landskabsspor omkring Ledøje landsby vil for altid være væk.

Egedal Kommune ligger på kanten af det indre storbyområde og har udover bysamfundene langs S-banen og de større landsbyer mange spredte boligbebyggelser i det åbne land. Råstofgravning vil uundgåeligt påvirke mange borgere både i forbindelse med gravearbejdet og efterfølgende ved den trafikale belastning, som råstofgravningen vil forårsage.

Egedal Kommune har selvfølgelig en forståelse for behovet for at finde nye råstoffer, og derfor indeholder dette brev også alternative afgræsninger til de graveområder, som regionen har fremsendt i høring. Det er kommunens ønske, at det alene er disse alternative afgrænsninger, der inddrages i forbindelse med miljøvurderingen.

Med hensyn til de øvrige interesseområder ved Søsum og Hove ønsker Egedal Kommune, at de udtages af den kommende råstofplan, da kommunen i forvejen har to indvindingsområder til ler, og med de tre potentielle graveområder til sand og grus er det kommunes holdning, at Egedal er dækket ind med råstofudgravninger.

Kommuen er således enig med Region Hovedstadens vurdering af, at alle tre graveområder skal miljøvurderes. Kommunen har en række bemærkninger til miljøscreeningerne, som bør indgå i vurderingen.

Den 11.08.2016

Sagsnummer
15/19562

Sagsbehandler
Heidi Troelsen

Mail
Heidi.Troelsen@egekom.dk

Egedal Rådhus
Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke

Åbningstid
Mandag - onsdag 10.00-14.00
Torsdag 10.00-17.30
Fredag 10.00-12.00

Telefon 7259 6000
Mail kommune@egekom.dk
Web egedalkommune.dk

Ledøje Nord

Egedal Kommune bemærker, at dele af forslag til nyt graveområde Ledøje Nord ligger uden for afgrænsningen af interesseområdet fra 2012 og derfor gøres opmærksom på nye interessekonflikter.

Ledøje er udpeget som en særlig landsby, hvor Egedal Kommune har udarbejdet bevarende lokalplan. Jorderne omkring landsbyen er udpeget som kulturmiljø i Kommuneplanen, da stjerneudskiftningen af højjorderne, som noget helt unikt fortsat er tydelige i landskabet. Der er mange bevaringsværdige bygninger i landsbyen ikke mindst landbykirken, der sammen med landsbyafgrænsningen og markstrukturen med stjerneudskiftning gør Ledøje til et særligt kulturhistorisk sted ikke bare i Egedal, men i hovedstadsområdet. Det er kommunens opfattelse, at råstofgravning ikke kan undgå at spolere det særlige miljø ved Ledøje, og at det ikke vil kunne erstattes ved efterbehandlingen.

Kulturlandskab

Landskabet nord for Ledøje er et karakteristisk morænelandskab med bløde bakker som gennemskæres af Grønsø Å. I dag er der plantet skov, og der er planlagt stier i området med offentlig tilgængelighed. Området anvendes ikke til landbrug, som nævnt i screeningsskemaet og Egedal Kommune er ikke enig med regionen i, at efterbehandling af et flere meter dyb grav kan betyde, at området kan få de samme landskabsværdier og -interesser, som området fremstår med i dag.

Fredsskov

Arealet mellem Ledøje landsby og Smørum by har forandret sig, hvilket primært skyldes færdiggørelse af Frederikssundmotorvejens 2. etape. Der er blandt andet givet tilladelse til at etablere en privat skov på arealet mellem Smørum By og motorvejen. Skoven er plantet, og det er en fejl, at det modsatte fremgår af screeningsskemaet. Skoven er pålagt fredskovspligt, og det vil kræve erstatningsskov, hvis den fjernes.

Naturbeskyttelse

Der er for alle tre graveområder konkluderet i screeningerne, at hensynet til de naturbeskyttede arealer bliver vurderet i råstoftilladelserne for det enkelte områder, samt at det generelt vurderes, at der kan drives råstofindvinding uden at beskadige de beskyttede naturområder. Centralt i udpegningen for Ledøje Nord ligger Ammetofte Mose, hvor der er konkrete fund af bilag IV arter. Egedal Kommune er ikke enig i, at naturområdet kan forblive upåvirket af råstofgravning og mener, det skal belyses i miljøvurdering.

Drikkevandsinteresser

Egedal Kommune gør opmærksom på, at graveområdet ligger i det grundvandsdannede opland og indvindingsoplandet til Ledøje Vandværk. Graveområdet rækker ind i det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) til Ledøje Vandværk. Det er kommunens forventning, at regionen vurde-

rer risikoen for forurening af Ledøje Vandværks boringer ved spild og uheld ved graveaktiviteter i BNBO.

BNBO'er er udpeget i kommuneplantillæg nr. 1 til Egedals Kommuneplan 2013 og fremgår desuden af Arealinformation.

Risiko for forurening af grundvandsressourcen

Det primære grundvandsmagasin i Ledøje området er frit. Såfremt der sker en sænkning af grundvandsspejlet nede i kalken, kan det betyde en iltning af pyrit og frigivelse af nikkel. Dette kan have konsekvenser for vandforsyningerne til Ledøje Vandværk og HOFOR A/S. Sænkning af grundvandsspejl og efterfølgende konsekvenser for vandforsyning bør vurderes nærmere i en miljøvurdering. Der henvises til vurderingen fra *'Nybølle Indsatsområde. Kortlægning af grundvandsressourcens sårbarhed og anbefalinger til indsatstemaer. Hovedrapport. 2005', hvor* grundvandskortlægningen af Nybølleområdet kan findes. Se særligt kapitel 7.1 i nedenstående link: http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vand-i-hverdagen/grundvand/grundvandskortlaegning/kortlaegning-2015/sjaelland-oeerne-og-bornholm/nyboelle

Støj

I screeningens resultat er det anført, at der skal udarbejdes en miljøvurdering af graveområdets påvirkning af indendørs støjpåvirkning. Egedal kommune gør opmærksom på, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj tillige gælder udendørs opholdsarealer, d.v.s. at støjgrænserne også gælder for de udendørs opholdsarealer i tilknytning til boligerne. Egedal Kommune mener ikke, det vil kunne tillades at have en så støjende aktivitet så tæt på Ledøje Landsby.

Opsamling

På baggrund af ovenstående forslår kommunen, at graveområdet helt udgår. Alternativt at det reduceres til de arealer, der ligger nord for motorvejen, da motorvejen i forvejen giver karakter af teknisk anlæg. Dette vil samtidig sikre, at kulturmiljøet omkring Ledøje ikke ødelægges, og at den støjende aktivitet ikke kommer for tæt på boligerne. Se kortbilag for alternativ afgrænsning af graveområdet.

Ledøje Vest

Både for Ledøje Nord og i høj grad også for Ledøje Vest skal det sikres, at den trafikale afvikling af råstofgravningen ikke vil påvirke Ledøje by. Der skal således etableres en trafikal løsning, der sikrer, at alt tung trafik ledes udenom byen.

Drikkevandsinteresser

Graveområdet ved Ledøje Vest ligger i indvindingsoplandet til Nybølle Øst Kildeplads og Hove Kildeplads. Desuden ligger graveområdet også i det grundvandsdannende opland til Nybølle Øst Kildeplads. Det er kommu-

nens opfattelse, at miljøvurderingen skal forholde sig til påvirkning af indvindingsområderne.

I alle tre graveområder er der få private boringer til vandforsyning. For Ledøje Vest angives det i screeningen, at forholdet omkring en ikke-almen boring (tilhørende Nybøllevej 18) skal vurderes nærmere. Kommunen stiller sig undrende overfor, hvorfor dette ikke er tilfældet for boringer indenfor graveområdet Ledøje Nord og Vindekilde? Hvad er forskellen og årsagen til, at der kun laves en nærmere vurdering i det ene tilfælde?

Naturbeskyttelse

Der er konkrete fund af bilag IV arter i Tysmosen, som ligger i den sydlige kant af graveområdet. I screeningen er det vurderet, at mosen ikke påvirkes af råstofgravning, hvilket Egedal Kommune ikke mener, kan undgås. Tysmosen er et stort fredet natur- og landskabsområde, og graveområdes afgrænsning skal justeres, så det ikke rækker ind i fredningen.

Støj

Ligesom ved Ledøje Nord er der kun screenet for indendørs støjpåvirkning. Her gælder de samme bemærkninger som ved Ledøje Nord.

Opsamling

På baggrund af ovenstående forslår kommunen, at graveområdet helt udgår. Alternativt at området reduceres til kun at omfatte den nordlige del, som ligger naturligt i forbindelse med kommende forlængelse af Frederikssundsmotorvejen. På den måde kan der holdes afstand og undgås støjgener til de omkringliggende boliger. Se vedlagte kortbilag for alternativ afgrænsning af graveområde.

Vindekilde

Egedal Kommune har så sent som i 2007 givet afslag på en ansøgning om at grave råstoffer ved Vindekilde grundet de værdifulde natur- og landskabsinteresser.

Landskab

Området er placeret i nationalt geologisk interesseområde (Farum Naturpark), som er et unikt glacialt landskab med bestemmelser i Egedal Kommuneplan 2013 om, at der ikke må ske råstofgravning, terrænregulering eller skovrejsning, som slører eller foringer oplevelsen af de særlige landskabsdannelser. En fremtidigt råstofgravning vil skabe stor forandring og efterlade åbne huller, og det er kommunes opfattelse, at råstofgravning i området vil skade det særlige landskab. Det er derfor vigtigt, at miljøvurderingen forholder sig til landskabet, og til hvilken betydning råstofgravene vil få for oplevelsen af området efterfølgende.

Trafik

Området er forsynet af en lille landevej Skovvangsvej, som ikke er tilstrækkelig til at afvikle tranporterne med råstoffer. Vejen fører til henholdsvis Toppevad og Søsum og passerer tæt forbi en række landejendomme, som i forvejen har givet udtryk for bekymring for den nuværende trafikale belastning. Egedal Kommune mener ikke, at det eksisterende vejnet vil kunne kan bære den tunge trafikale belastning fra råstofgravningen, og mener derfor, at det bør være en forudsætning, at der findes en alternativ vejadgang.

Drikkevandsinteresser

Egedal Kommune bemærker, at dele af Vindekilde graveområde ligger inden for indvindingsoplandet til Bjellekær Kildeplads. Boring med DGU 200.404 ligger i graveområdet, og det er kommunens holdning, at påvirkningen af grundvandet ved en fremtidig råstofindvinding skal indgå i miljøvurderingen.

Opsamling

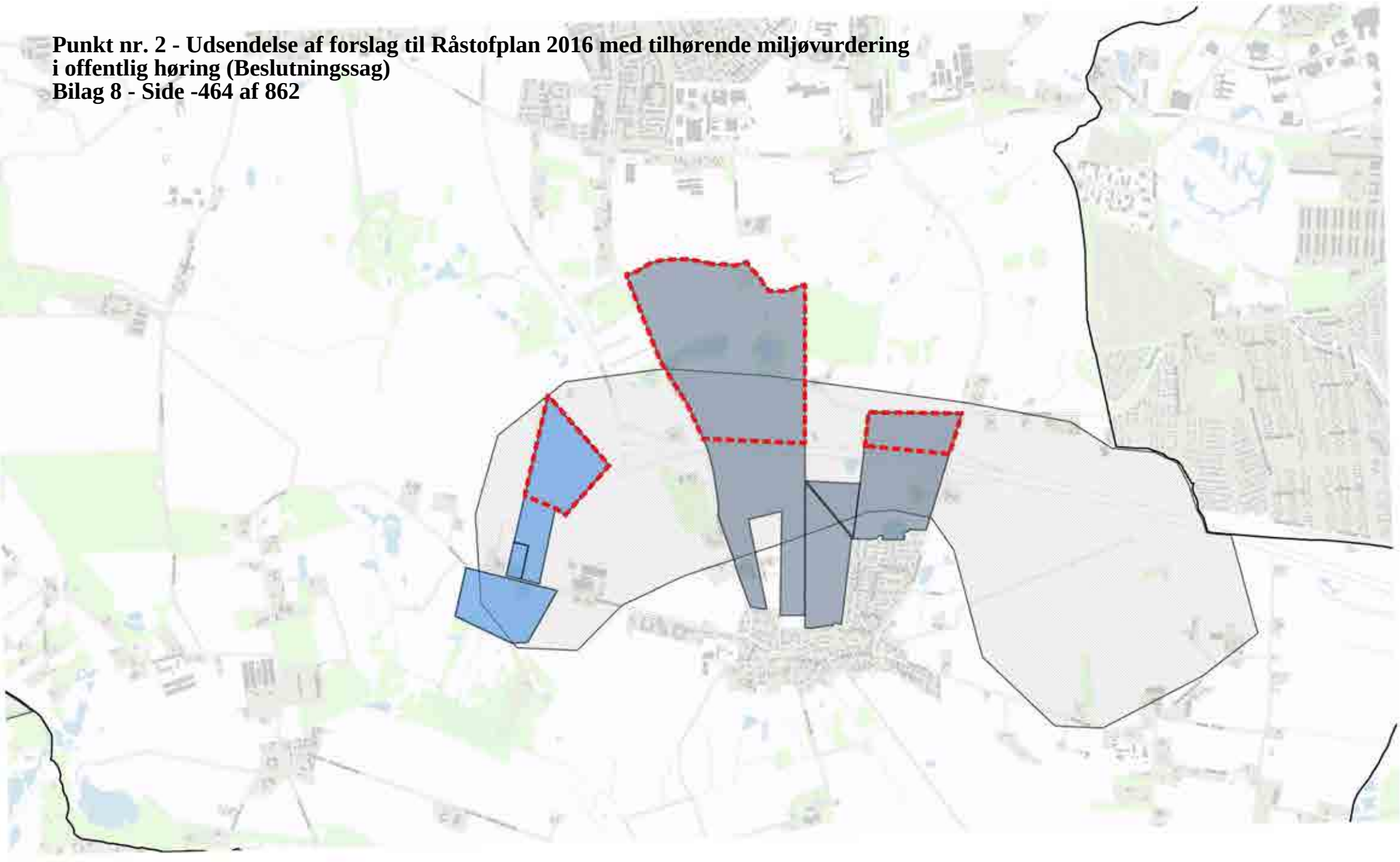
På baggrund af ovenstående ønsker Egedal Kommune, at området ved Vindekilde helt udgår som potentielt graveområde.

Egedal Kommune står til rådighed for yderligere informationer eller drøftelse af løsningsforslag i forbindelse med det videre arbejde med miljøvurderingen.

Egedal Kommune ser frem til at modtage miljøvurderingen og ønsker bedre tid til gennemgang, end der blev givet til miljøscreeningen.

Med venlig hilsen

Ulla Gramstrup
Direktør

Kortbilag - Alternative afgrænsninger til graveområder ved Ledøje
Egedal Kommune 11. august 2016

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Fremsendt per mail til: raastoffer@regionh.dk

Høringssvar til råstofgravning

Den 2.9.2016
Sagsnr.: 15/19652

Sagsbehandler:
Heidi Troelsen
Direkte tlf.: 72597247
Mail:
Heidi.troelsen@egekom.dk

I brev af den 11. august 2016 sendte administrationen høringssvar til miljøscreening af forslag til graveområder i Egedal Kommune med forbehold for Byrådets behandling.

Byrådet har den 31. august 2016 besluttet at fremsende et tillæg til brevet med præciseringen af, at Byrådet ikke ønsker, at der udpeges nye graveområder for råstofgravning i Egedal og at eksisterende udlagte interesseområder skal fjernes fra planen.

Med venlig hilsen

Willy R. Eliasen
Borgmester

Egedal Rådhus
Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke

Åbningstid
Mandag - onsdag 10.00-14.00
Torsdag 10.00-17.30
Fredag 10.00-12.00

Telefon 7259 6000
Mail kommune@egekom.dk
Web egedalkommune.dk

From: Henrik Nielsen
Sent: 11 Dec 2015 13:20:33 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: SV: miljøscreeninger til råstofplan 2016

Til Region Hovedstaden
Under henvisning til nedenstående mail vil HOFOR i det følgende påpege en række forhold, der bør indgå i miljøvurderingen af råstofplanen af hensyn til grundvandet.

For fuldstændighedens skyld er det valgt at kommentere direkte ud fra listen i høringsbrevet – udtagne områder eller områder uden for HOFORs indvindingsoplande er ikke behandlet i dette høringssvar:

Albertslund Kommune:
 Albertslund Skovvej, Herstedvestervej: Det forslåede område ligger i skovområde, hvor der er etableret tre indvindingsboringer til en kommende kildeplads. Albertslund Kommune har siden 1990'erne arbejdet for at sprede og øge indvindingen af grundvand inden for kommunen, og i den forbindelse er der gennemført hydrogeologiske undersøgelser i flere områder i kommunen, herunder Vestskoven. Med de hydrogeologiske undersøgelser og etablering af de tre boringer er det sandsynliggjort, at der vil kunne indvindes en vandmængde og af en -kvalitet, som er velegnet til drikkevandsforsyning. På den baggrund er der ansøgt om tilladelse til indvinding af op til 1 mio. m^3 grundvand om året fra den ny kildeplads i Vestskoven. Da det er yderst vanskeligt at finde nye rene drikkevandsressourcer og placere nye boringer til en ny kildeplads på 1 mio. m^3 i området, bør dette råstofinteresseområde ikke medtages i forslaget til råstofplan.

Hillerød Kommune:
 Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11: Området ligger 800 m opstrøms Attemose Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Frederikssund Kommune:
 Onsved, Pagteroldvej 3: Det udpegede område ligger i OSD og centralt i et potentielt, nyt indvindingsområde, som er omfattet af et samarbejdet mellem Frederikssund, Furesø, Egedal og Roskilde Forsyninger samt HOFOR, jf. rapporten Behandlings- og forsyningsstruktur omkring Roskilde Fjord. Tilstedeværelsen af den store, uudnyttede grundvandressource på Hornsherred var baggrunden for Frederiksborg Amts udpegning af området til OSD, hvilket bør behandles indgående i miljøvurderingen.
 Uggeløse, Hørup Skovvej (interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger 3½ km opstrøms Hørup Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Allerød Kommune:
 Terkelskoven, Slangerupvej: Området ligger 4 km opstrøms Bogøgård Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen

Høje-Taastrup Kommune: - samlet for de tre områder i kommunen:
 Vridsløsemagle, (interesseområde i Råstofplan 2012),
 Sengeløse, (interesseområde i Råstofplan 2012) og
 Vasby, Vadsby Bygade/Hørupvej (interesseområde i Råstofplan 2012):
- gælder, at områderne ligger i OSD og centralt mellem flere af HOFORs indvindinger, men ikke isoleret set i et enkelt opland. Miljøvurderingen bør reflektere dette og have særlig fokus på risici for iltning af grundvandsmagasinet.

Egedal Kommune:
 Vindekilde, Vindekildevej 11: Området ligger i OSD og indvindingsoplandene til hhv. Bjellekær Kildeplads (ligger kun 200 m nedstrøms området – men dog ikke i BNBO) og Bogøgård Kildeplads (ligger ca. 1,3 km nedstrøms området) og til dels opstrøms Værebro Kildeplads (mere end 3 km fra området). Den begrænsede afstand til Bjellekær Kildeplads bør have særlig fokus i miljøvurderingen.
 Ledøje Nord, Råbrovej 25 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle med en afstand på 2 km og Hove Kildepladser og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.
 Ledøje Vest, Nybøllevej 17 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle og Hove Kildepladser (med en afstand på 1 km) og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Afslutningsvis skal HOFOR beklage dette sene høringssvar og derfor kvittere for muligheden for at komme med høringssvaret. Alle i Region Hovedstaden ønskes en God Jul og et Godt Nytår.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen
planlægger
Vandressourcer & Miljø
Miljø & Samarbejder

Direkte tlf: 2795 4162
E-mail: hnie@hofor.dk
Tænk på miljøet - spar på vand og energi !

HOFOR A/S | Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | CVR: 10073022 | tlf. 3395 3395 | www.hofor.dk

JANTZEN & LUND ADVOKATANPARTSSELSKAB
advokat@jantzen-lund.dk – www.jantzen-lund.dk

John Jantzen
Advokat, Møderet for Højesteret
Certificeret BOLIGadvokat

Torben Lund
Advokat, Møderet for Landsret
Certificeret BOLIGadvokat

Associeret med
Advokat Ulrik Møller
Advokat Nete Dahl-Sørensen
Ballerup - Værløse

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Pr. e-mail: raastoffer@regionh.dk

HØRINGSSVAR

Den 9. august 2016 J.nr. 7008005 JJ/ch

Vedr.: Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Ledøje Vest, Egedal kommune

Som advokat for Ledøje Vandværk retter jeg herved henvendelse til Regionen.

Bestyrelsen for Ledøje Vandværk har noteret sig Region Hovedstadens udsendte materiale af juni 2016 vedrørende miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Ledøje Vest herunder den meddelte høringsfrist den 11. august 2016.

Med stor undren har bestyrelsen noteret sig, at Ledøje Vandværk ikke er inviteret til at afgive partshøringssvar til trods for, at størstedelen af Ledøje Vandværks indvindingsopland er beliggende i det foreslåede graveområde nord og vest for Ledøje.

Bestyrelsen har da også noteret sig Regionens ringe interesse for og beskedne indsigt i konsekvenserne for Ledøje Vandværks fremtidige vandindvinding.

I det udsendte materiale side 11 fremgår det, at regionen er bevidst om, at det foreslåede arealudlæg er beliggende i område udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), ligesom det er anført, at dele af området er nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

Til dette forhold henviser vandværket herved til Miljøministeriets notat af 18. december 2014 vedrørende vandplaner og havmiljø udarbejdet til brug for Regionernes råstofplanlægning på land, Råstofplan 2016. På side 4, afsnit Grundvandsbeskyttelse står anført:

Drikkevands- og grundvandsforekomsterne skal beskyttes således, at tilstanden ikke forringes.

Indvinding af råstoffer må ikke være til hinder for opfyldelse af vandområdeplanens målsætninger i tilknyttede vandløb, søer, kystvande og terrestriske økosystemer, som er direkte afhængige af grundvandsforekomsten.

Det er væsentligt for den målrettede beskyttelse af grundvandet, at råstofplanlægningen tager højde for udpegningerne af områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD, nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og indsatsområder (IO). Beskyttelse af drikkevandsinteresser indenfor OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger kan opnås gennem vilkårsstillelse i forbindelse med behandling af de konkrete råstofindvindingstilladelser herunder grave- og efterbehandlingsplanen, jfr. råstoflovens § 10, stk. 1, nr. 1 og 3.

Regionen omtaler 2 private vandboringer beliggende indenfor det foreslåede område, men omtaler på ingen måde boringerne, der forsyner Ledøje landsby og betydeligt opland til landsbyen.

Ledøje Vandværk har indvindinger fra 3 boringer (200.2998, 200.3285, 200.4886), alle 3 boringer er beliggende i OSD og NFI indsatsområder.

Det fremgår af Ledøje Vandværks hovedrapport i Københavns Amts Kortlægning af Grundvandsressourcers sårbarhed side 60, at Ledøje Vandværks beregnede grundvandsdannende opland i det væsentlige er beliggende i det foreslåede gravningsområde. Der henvises i øvrigt til side 60 – 63, side 128 – 130 samt side 150 – 152.

Regionen har endvidere på side 11 noteret sig, at råstofindvinding over og under grundvandsspejlet ikke vil påvirke grundvandskvaliteten eller kvantiteten og henvist til Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og en af Region Hovedstaden og Region Midtjylland udarbejdet konsekvens for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet.

Efter en gennemgang af dette materiale har vandværket noteret sig, at dette i det væsentlige refererer til teori og matematiske beregninger med henvisning til et enkelt konkret eksempel fra Skåne. Hertil kommer at der i det væsentlige er tale om teori og praksis under udgravning og i mindre omfang efter afsluttet og retableret graveområde.

Vandværket har endvidere noteret sig Regionens bemærkninger i materialets side 9 og 10 under punkterne Skov- og landskabelig værdi. Det står her anført, at området ved efterbehandling kan indgå med skovrejsning, ligesom Regionen vurderer, at det med efterbehandlingsplanen er muligt, at området kan tilpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås. Vandværket har således noteret sig, at det ikke er planen at etablere søområder for beskyttelse af den fremtidige nitratpåvirkning og pesticidpåvirkning. Regionens påståede beskyttende virkning mod fremtidig forurening kan herefter ikke påberåbes, og landskabet vil efterfølgende blive efterladt i en betydelig ringere beskyttet tilstand for så vidt angår grundvandet. Uanset om graveområdet afsluttes med et søområde eller genoprettes som skov/andet landskab vil området være frataget nuværende beskyttelse i form af moræneler og grusforekomster.

For god ordens skyld bemærkes det, at det ikke er vandværket, der skal dokumentere, at det fremtidige drikkevand er upåvirket af grusgravning såvel under grusgravning som efterfølgende, men at det er Regionen, der skal dokumentere, at der ikke sker væsentlig ændring i grundvandsstand, grundvandskvalitet og grundvandskvantitet. Dette er ikke gjort ved Regionens førnævnte indhentede rapporter.

Det skal endvidere oplyses, at vandværkets hovedledning, der forsyner landsbyen Ledøje, er beliggende i Ledøje Bygade. Hovedledningen er udført i støbejern, der modstår rustdannelse, men ikke tåler større vibrationer. En tung trafik, som grusgravningen ganske givet vil afføde, vil være fuldstændig ødelæggende og medføre, at hovedledningen, forsyningsledninger og stikledninger skal omlægges. Det bemærkes endvidere, at hovedledningen, der forsyner byområdet Tofterne nord for landsbyen, er beliggende i det foreslåede graveområde og således også skal omlægges! Hvor og hvordan vides ikke.

Ledøje Vandværk vil tillade sig at gå ud fra, at nærværende indsigelse betragtes som partshøringssvar.

På Ledøje Vandværks vegne forbeholder jeg mig i videst muligt omfang et erstatningskrav mod såvel Regionen som de grusgravende grundejere for så vidt grusgravningen på nogen måde får negativ virkning for vandværkets vandindvindning og distribuering af vand via ledningsnet.

Med venlig hilsen
John Jørgen

Bilagsfortegnelse:

1. Københavns Amts kortlægning af grundvandsressourcers sårbarhed og anbefalinger til indsatstemaer udarbejdet i oktober 2005
2. Egedal kommunes vandforsyningsplan 2013 – 2023
3. Egedal kommunes høringssvar af 28.02.2013 til punkt 8 – Råstofplan 2012, bilag 1, side 18
4. Miljøministeriets notat af 18. december 2014 vedrørende Vandplanen og havmiljøet
5. Ledøje Bylaugs høringssvar vedrørende Ledøje Nord og Ledøje Vest

From: Henrik Lauge Lohse
Sent: 10 Aug 2016 17:07:35 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar Ledøje Nord

Hej Nikolaj Thyssen Dam,

Mir Naturskolen har modtaget **Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord.**

Vi vil gerne gøre indsigelse mod denne udlægning, da vi har elever med diagnoser som autisme, ADHD, OCD og angst indskrevet på vores skole – og disse elever er meget følsomme overfor støj i omgivelserne, og da vi er meget udenfor, så kan vi være bekymrede for dette.

Tak…. ☺

De bedste hilsener fra

Henrik Lauge Lohse
Skoledirektør for Mir Skolerne

*Mir 1, Hjortholmsvej 7, 2800 Kgs. Lyngby
*Mir 2, Lyngbyvej 395, 2820 Gentofte
*Mir 4/Mir Naturskolen, Ledøje Bygade 23, 2765 Smørum
Direkte mobil: +45 3073 8396
E-mail: henrik.lohse@skolenmir.dk
Web: skolenmir.dk

En del af den sociale NGO AskovFonden, web: askovfonden.dk

Ledøje, d. 11. august 2016

Til Region Hovedstaden, afd. for råstoffer

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord (Råstofplan 2016)

Afsender: Forældrerådet for Skovbørnehaven Hede Enge, Hede Enge 29, 2765 Smørum

Høringsberettigelse:

Skovbørnehaven Hede Enge, som hører under Egedal Kommune, ligger umiddelbart sydøst for det i Råstofplan 2012 anførte interesseområde ved Ledøje Nord, og både på grund af beliggenheden og børnehavens mange udendørs aktiviteter i lokalområdet jf. nedenstående vil den også blive berørt af de i Råstofplan 2016 udpegede mulige graveområder.

Høringssvar:

Skovbørnehavens forældreråd vil af de nedennævnte årsager på det kraftigste protestere mod etablering af graveområder i det nævnte interesseområde:

1) Skovbørnehaven deler en privat drikkevandsboring med andre beboere på Hede Enge. Denne forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lagforholdene og dermed renseeffekten af grundvand. Netop grundvandsforhold til børnehaven og de øvrige ejendomme vil i forhold til den markerede interessezone i miljøscreeningsforslaget være særlig kritisk, da det direkte vil påvirke området hvorfra vi henter vores drikkevand.
2) De støj- og støvgener, som en grusgrav og den tilhørende trafik vil medføre, vil være en væsentlig belastning for børnene og de ansatte, både fordi de stort set konstant opholder sig udendørs, og særligt fordi der flere gange ugentligt gennemføres cykel- eller gåture rundt i lokalområdet.
3) I særdeleshed vil den tunge trafik i forbindelse med en grusgrav være decideret uforsvarlig med tanke på børnenes jævnlige færden i lokalområdet som nævnt ovenfor. Det er derfor åbenlyst, at det vil lægge kraftige begrænsninger på de muligheder, der bliver for afvekslende ture rundt i området, hvilket er en væsentlig del af det at gå i Skovbørnehaven Hede Enge.

Samlet mener vi derfor, at både børn og ansatte i Skovbørnehaven Hede Enge i væsentlig grad vil blive negativt berørt af en etablering af graveområde ved Ledøje Nord, og vi opfordrer på det kraftigste Region Hovedstaden til ikke at udpege graveområde her i forbindelse med Råstofplan 2016.

Af samme årsag vil vi ligeledes opfordre Region Hovedstaden til helt at fjerne områderne omkring Ledøje, særligt Ledøje Nord, som interesseområde.

På vegne af Forældrerådet for Skovbørnehaven Hede Enge,

Anders C. Wulff
Tlf. 25 14 25 19

From: Bjørn Weitemeyer
Sent: 10 Aug 2016 20:21:06 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com;'Morten Neergaard-Kofod'
Subject: Ledøje Bylaug - Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Til Region Hovedstaden, Råstofteam

Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Ledøje Bylaug vil hermed gerne gøre brug af sin høringsberettigelse jf. partsbrev fremsendt pr. mail d. 13. juli 2016.08.10

Ledøje Bylaugs samlede høringssvar ligger vedlagt som et dokument i pdf-format . Høringssvaret kan med fordel printes dobbeltsidet på A4. Supplerende bemærkninger eftersendes iht. skriftlig aftale senest d. 20/8-2016.

Ledøje Bylaug fremsender ligeledes et høringssvar for Ledøje Vest, som på mange punkter har fællestræk med dette høringssvar, men på nogle punkter er forskellig. Vi fremsender således et høringssvar for begge områder, således at det er klart hvilke høringskommentarer, der hører til hvert enkelte område.

Høringsbrevet er forholdsvist omfattende (49 sider), og Ledøje Bylaug har kommentarer til mange af de vurderede punkter. En stor del af punkterne i miljøscreeningen er klassificeret som ”Forhold der ikke vurderes” eller ”Ikke relevant”. Mange af disse finder Ledøje Bylaug forkert klassificeret, og har i vores høringssvar kommet med begrundelser herfor.

Ledøje Bylaug mener, som også sagt på borgermødet i Ledøje Forsamlingshus, at alle borgere i byen burde have været partsberettiget, da forslaget kan have en væsentlig individuel påvirkning for de fleste. Bl.a. benytter mange borgere sig af skolestien (som slet ikke er nævnt), Ledøje Vandværks indvindingsområde ligger under hele graveområdet, transport gennem byen, mange bevaringsværdige bygninger, et værdifuldt dyreliv og store kulturarvsværdier m.m. Ledøje Bylaug opfordre til at samtlige indsendte høringsbreve fra borger i Ledøje, uanset om de er udvalgt part, bliver betragtet som værende part i sagen. Endvidere gør vi opmærksomme på at høringsfristen, som aftalt på borgermødet med Region Hovedstaden, er at betragte som d. 11/8-2016 kl. 23.59.

Hvis der er spørgsmål eller kommentarer til det fremsendte, er I meget velkommen til at kontakte mig. Skulle der ligeledes være problemer med vedlagte fil, så må I også endelig give besked.

Ledøje Bylaug vil gerne have en bekræftelse af modtaget høringssvar.

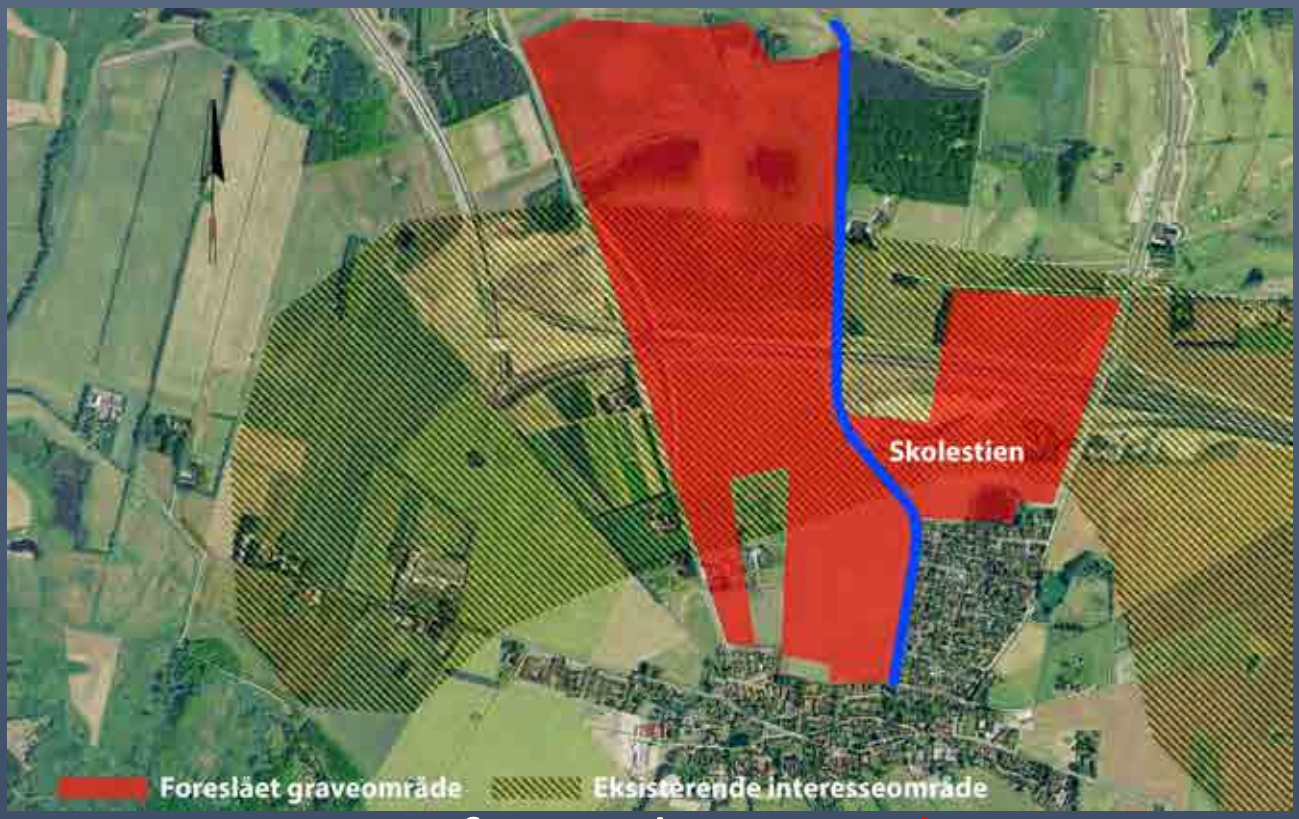
Med venlig hilsen
Bjørn Weitemeyer
Ledøje Bylaug, oldermand

Præstetoften 5, Ledøje
2765 Smørum

Mob.: 53809898 / Tlf. 3880 4838

Email: bjwr@outlook.com

2016

Høringssvar for Ledøje Nord

Ledøje Bylaug

HØRINGSSVAR TIL REGION HOVEDSTADEN

PARTSHØRING AF "MILJØSCREENING AF FORSLAG TIL GRAVEOMRÅDE VED LEDØJE NORD" IFM. FORSLAG TIL RÅSTOFPLAN 2016

10. AUGUST 2016

LEDØJE BYLAUG /v Oldermand, Bjørn Weitemeyer, Præstetoften 5, Ledøje, 2765 Smørum

Ledøje By
Ledøjetofterne
Ledøje landsby
Skal dette område være fremtidig grusgrav??
Skolestien

Indhold

Resume ... 3
Befolkning og sundhed ... 4
Biologisk mangfoldighed ... 4
Landskab og jordbund ... 4
Vand ... 4
Luft ... 5
Støj ... 5
Trafik ... 5
Klimatiske faktorer ... 6
Kulturarv ... 6
Ressourcer og affald ... 6
Visuel effekt ... 6
Socioøkonomiske effekter ... 7
Alternativer og 0-alternativ ... 7
Befolkning og sundhed ... 8
Indendørs støjpåvirkning ... 8
Sundhedstilstand ... 10
Svage grupper ... 10
Friluftsliv/rekreative interesser ... 11
Begrænsning og gener overfor befolkningen ... 12
Biologisk mangfoldighed ... 13
Nærliggende naturbeskyttelses - og fuglebeskyttelsesområder og habitatområder ... 13
Spredningskorridorer ... 13
Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL ... 13
Planteliv ... 14
Dyreliv ... 14
Sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr, planter el. naturtyper ... 16
Grønne områder ... 17
Skov ... 17
Landskab og jordbund ... 18
Landskabelig værdi ... 18
Risiko for forurening ... 19
Værdifulde landbrugsområder ... 19
Jordhåndtering/flytning ... 20
Vand ... 21
Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder ... 21
Grundvandsforhold ... 21

Risiko for forurening af grundvandsressourcen ... 23
Øvrige indvindingsoplande ... 23
Øvrige private boringer ... 23
Vandforbrug ... 24
Vand- og spildevandsledninger ... 24
Tidligere analyser ... 25
Luft ... 27
Luftforurening (støv og andre emissioner) ... 27
Emissioner fra eventuel trafik til og fra området ... 28
Støj ... 30
Støj ... 30
Vibrationer ... 33
Trafik ... 35
Trafikafvikling/belastning ... 35
Sikkerhed ... 36
Risiko for ulykker ... 37
Offentlige udgifter ... 37
Klimatiske faktorer ... 38
Oversvømmelsesrisiko pga. ændret nedbørsmængder ... 38
Vandstandsændringer ... 38
Kulturarv ... 39
Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger ... 39
Kirker og omgivelser ... 40
Ressourcer og affald ... 43
Arealforbrug ... 43
Vandforbrug ... 44
Visuel effekt ... 45
Arkitektonisk og landskabeligt udtryk ... 45
Socioøkonomiske effekter ... 47
Påvirkning af sociale forhold ... 47
Påvirkning af erhvervslivet ... 47
Materielle goder ... 47
Ejendomspriser ... 47
Jordbrugsinteresser ... 48
Bilag til Ledøje Bylaugs høringssvar ... 49
Kopi af dette høringssvar sendes til: ... 49

Resume

I forbindelse med et kommende Forslag til Råstofplan 2016, har Region Hovedstaden udsendt en partshøring vedrørende en gennemført miljøscreening. Partshøringen gennemføres for bl.a. at sikre, at alle nødvendige miljøparametre inddrages i miljøvurderingen af forslaget. Screeningen, som Regionen har fremsendt med høringsmaterialet, beskriver de miljøparametre, som Regionen kender til, og hvilke parametre, som Regionen mener, skal vurderes nærmere. Vi ved allerede nu, at der er miljøparametre, som Regionen (eller deres konsulent) har overset eller vurderet forkert. Bl.a. er hele interesseområdet sammenfaldende med Ledøje Vandværks indvindingsopland, som ligger ubeskyttet uden et lerlag mellem sand- og grusforekomster og det nedre kalklag, og at Skolestien ligger midt i graveområdet.

Ledøje Bylaug ønsker med dette høringssvar at gøre opmærksom på en række forhold, som vi mener, enten er blevet overset eller er vurderet forkert. I øvrigt så mener vi også, at det er kritisabelt, at så vigtigt høringsmateriale udsendes til høring hen over sommerferien. Både borgere, kommunen og andre interessenter er på ferie, og har ikke den fornødne tid til at svare, hvis man overhovedet har været hjemme i perioden. Vi håber Regionen vil tage dette i betragtning ved fremtidige høringer, og der således gives forhold under høringsprocessen som afbøder dette.

Ledøje Bylaug er opmærksom på, at der i forbindelse med Råstofplan 2012, er blevet udlagt et interesseområde for sand- og grusudvinding, som er blevet opdaget i forbindelse med Vejdirektoratets forundersøgelser og etablering af Frederikssundsmotorvejen. Ledøje Bylaug mener, at dette område fejlagtigt er udpeget som interesseområde, idet der er mange miljømæssige og trafikale forhold, som ikke har været vurderet tilstrækkeligt.

Som udgangspunkt, mener Ledøje Bylaug, at hele området burde udgå som interesseområde, idet der er mange miljømæssige konsekvenser ved at tillade råstofudvinding fra dette område. Såfremt Regionen ikke ønsker dette, men påtænker at gå videre med forslaget, så forventer vi at der bliver udført en egentlig miljøvurdering / VVM for hele området. Der er i miljøscreeningen vurderet en række forhold, hvor der i vurderinger er skrevet "forholdet reguleres i råstoftilladelsen". Dette mener vi på flere områder ikke er muligt eller tilstrækkeligt, og såfremt området fastholdes som interesseområde, forventer Ledøje Bylaug, at der i forbindelse med miljøvurderingen/VVM angives løsningsmodeller for disse forhold.

Der er under høringsprocessen foregået mange ting i Ledøje, og bl.a. har lodsejeren for hele Ledøje Nord trukket sin anmodning om graveområde tilbage. Ledøje Bylaug har i denne sammenhæng kontaktet Region Hovedstaden, som har bekræftet denne tilbagetrækning. Region Hovedstaden har dog udmeldt, at man ønsker at viderebehandle anmodningen, trods at denne er trukket tilbage. Ledøje Bylaug finder det betænkeligt, at Region Hovedstaden ønsker at fortsætte behandlingen af området. Den 16. maj 2017 træder en ny lov i kraft, "*Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)" (Lov nr. 425 af 18/05/2016)*, hvor skærpede krav til miljøvurdering af planer og programmer, og specielt forhold omkring mennesker og sundhed, vil komme til at gælde for udpegning af nye graveområder.

Ledøje Bylaug håber således ikke, at behandlingen ønskes gennemtrumfet pga. fremtidige skærpede krav, som ville kunne have stillet tilladelsen eller borgerne anderledes. Ledøje Bylaug ønsker hermed som mindstekrav, at områderne Ledøje Nord og Ledøje Vest må afvente behandling til de nye skærpede krav er trådt i kraft, eller at den nye lov finder anvendelse i den igangværende proces.

Ledøje Bylaug mener dog stadig, at der er mange uafklarede forhold i miljøscreeningen, som bør undersøges meget grundigere, og at den oprindelige udpegning af interesseområdet omkring Ledøje ikke burde have fundet sted, og strider mod råstofplanens egen hensigtserklæring og mod miljømålsloven.

Ledøje Bylaug vil med dette høringssvar gøre opmærksom på en række forhold, som vi mener bør behandles særskilt eller yderligere. I det følgende uddrag af Ledøje Bylaugs samlede høringssvar, er kortfattet beskrevet nogle af de vigtigste forhold:

Befolkning og sundhed

Det er erkendt fra Miljøministeriets og EU's side, at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der 16. maj 2017 implementeres nyt VVM direktiv (2014/52/EU) i dansk lovgivning. Den nye lovgivning gør at der bl.a. kan stilles krav om overvågning. Ledøje Bylaug synes som udgangspunkt, at man bør planlægge ud fra nyeste og bedste viden.

Samtlige punkter under "Befolkning og sundhed" i miljøscreeningen er angivet som forhold, der ikke vurderes eller findes relevant, og at der stilles vilkår i råstoftilladelsen, som skal afhjælpe disse. Ledøje Bylaug finder at flere af disse forhold er vurderet forkert eller ikke tilstrækkeligt. Indendørs støjpåvirkning undersøges ikke, selvom graveområdet ligger midt i den U-form som Ledøje by udgør. Der er heller ikke registreret svage grupper, selvom der i byen ligger en specialskole for autisme og ADHD, som er beliggende direkte ud til området. Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål', hvilket svarer til et 'rekreativt område'.

Biologisk mangfoldighed

Ledøje Bylaug vurderer, at udarbejdelsen af Biologisk mangfoldighed (flora og fauna) i notatet "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord" er mangelfuld og ufuldstændig, idet hovedparten af de i notatet behandlede miljøparametre jf. Ledøje Bylaugs vurdering er klassificeret forkert. Ledøje Bylaug forventer, at der vil blive udarbejdet en fyldestgørende miljøvurdering i form at en decideret VVM-undersøgelse (Vurdering af virkninger på miljøet) for graveområdet ved Ledøje Nord.

Udlæg af graveområder for råstofindvinding bør endvidere ikke ske på allerede udlagte områder til andet formål. Dele af Ledøje Nord er allerede udlagt som område for skovrejsning, og der er allerede udlagt skov på dele af området.

Landskab og jordbund

Væsentlige bevaringsværdige træk er landsbyens afgrænsning, vejstruktur og sammenhængen med den synlige stjerneudskiftning. De åbne landskaber og deres rekreative værdier er en særlig kvalitet i Egedal Kommune. I de særlige værdifulde landskaber skal landskabsværdierne beskyttes og udvikles.

(Kilde: Egedal Kommuneplan 2013-2025)

Store dele af Ledøje Nord er i kommuneplanen udpeget som bevaringsværdige landskaber. Øvrige dele af Ledøje Nord, er i Egedals Kommuneplan desuden angivet som værdifulde landbrugsområder.

Ledøje Bylaug deler ikke Region Hovedstadens vurdering af, at der ikke er risiko for forurening af jorden. Som det er beskrevet i kapitlet omkring "Vand" og "Klimatiske faktorer", så vil fjernelse af overjordslaget medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje.

Vand

Ledøje Vandværk er slet ikke blevet indkaldt som part i høringen, til trods for at store dele af interesseområdet er opland for hele Ledøjes vandforsyning. Ledøje vandværk optager årligt cirka 42.000 m^3 drikkevand. Oplandet for Ledøjes 3 boringer dækker hele Ledøje Nord samt store områder uden for dette, og tilstrømningen til boringerne sker hovedsageligt fra nord/nordøst mod sydvest. Dele af området er klassificeret som særligt nitratfølsomt område, specielt fordi sand- og gruslaget ligger direkte oven på de

tertiære kalklag uden et beskyttende lerlag. Drikkevandets største beskyttelse er den øvre kappe af morænejord/-ler, som ligger øverst. Fjernelse af dette lag vurderes at være yderst risikabelt for den fremtidige indvinding af vand til hele Ledøje by. Området har desuden forud for råstofinteressen været udpeget af Naturstyrelsen som område for særlige drikkevandsinteresser (OSD).

Luft

Luftforurening og støv er forhold, som Region Hovedstaden har vurderet ikke skal undersøges nærmere, hvilket vi i Ledøje Bylaug ikke finder tilstrækkeligt.

Støvgener er kun beskrevet som at kunne påvirke de nærmeste naboer. Roskilde Amt iværksatte i 2002 målinger omkring en grusgrav. Målingerne er en følge af klager over støvgener fra beboere i et villakvarter, der ligger ca. 200 meter nord for grusgravens knuserier. Konklusionen var, at der i en målestation 220 m fra knuserier blev målt støvværdier over Miljøministeriets anbefalede grænseværdi på 0,133g/m²/døgn i 3 ud af måleperiodens 3 måneder.

Støj

Støj er korrekt i miljøscreeningen angivet som et forhold, der bør vurderes nærmere, idet støj og vibrationer fra udgravningen samt aktiviteter forbundet med råstofindvindingen vil kunne høres og mærkes i Ledøje landsby. Ledøje bylaug mener, at der i den egentlige miljøvurdering/VVM bør udarbejdes støjberegninger/støjkort for Ledøje, og at allerede kendte støjkilder bør medtages i denne, således at den reelle støjbelastning kortlægges.

Vibrationer fra grusgrave kan erfaringsmæssigt mærkes 150-200 meter fra graveområdet. Flere af byens borgere har undersøgt forsikringsforhold for f.eks. sætningsskader hos deres forsikringsselskaber. Ingen af de adspurgte forsikringsselskaber vil dække skader forårsaget af råstofindvindingen. En del af Ledøjes mange bevaringsværdier huse er endvidere særligt sårbare over for vibrationer, idet de er bygget på syldsten fundamenter. Ledøje Bylaug forventer derfor, at der derfor som minimum stilles vilkår for råstoftilladelsen, som sikrer folk mod skader. Eksempler på vilkår bør beskrives nærmere i miljøvurderingen.

Trafik

Ledøjestien, også kaldet skolestien, er slet ikke nævnt eller medtaget i screeningen. Skolestien krydser midt igennem området Ledøje Nord, hvorfor byens sikreste skolerute og rute til Smørum, vil ligge midt i graveområdet. Da denne involverer hele byen, har vi svært ved at se, at hele byen ikke skulle være part i denne høring. Ledøje Bylaug har ligeledes svært ved at se, hvorledes man på tilstrækkelig vis kan sikre denne rute på en trafiksikkerhedsmæssig forsvarlig måde, hvis der kommer graveområder på begge sider af denne, og der vil forekomme færdsel med tunge transporter på tværs af denne. Endvidere vil de tunge transporter skulle krydse den dobbeltrettede sti på Ledøjetoften for at få adgang til det regionale transportnet. Flere analyser har påvist en markant øget uheldsfrekvens i denne type krydsning.

Med den forventede råstofindvinding skønnes en turgenerering på ca. 2,3 mio. ture med tunge køretøjer i råstofindvindingens periode. Vi er enige med Region Hovedstaden i, at denne påvirkning bør vurderes nærmere, og at trafiksikkerhedsmæssige løsninger bør uddybes nærmere.

Transportveje, og mulig belastning med tung trafik gennem Ledøje Bygade, bør vurderes nærmere i forhold til beskyttelse af de gamle bevaringsværdige huse mod forfald, som følge af vibrationer fra tung trafik med grus.

Klimatiske faktorer

Ledøje Bylaug vil gerne gøre opmærksom på, at graveområderne vil kunne påvirke grundvandsspejlet eller grundvandstilstrømningen, både for Ledøje Vandværk og de lokale vådområder. Dette kan både føre til problemer for vandindvindingen (kvantitet og forurening) samt til ændrede biologiske forhold for vådområderne. Ledøje Bylaug anbefaler at der foretages en yderligere analyse af dette.

Kulturarv

Ledøje er en af egnens store, velbevarede landsbyer. Ledøje Kirke er bygget ca. 1225 som gårdkirke for en stormandsgård. Kirken er enestående i Danmark, fordi den er opført i to etager med en over- og en underkirke. Der er udpeget kirkeomgivelser omkring Ledøje Kirke, som skal sikre kirkens landskabelige beliggenhed og samspil med landsbymiljøet. I gældende lokalplan 010104 er fastlagt en beskyttelseszone på 750 meter omkring Ledøje Kirke, der i forvejen er omfattet af en 300 meters beskyttelseszone efter Naturbeskyttelsesloven. Store dele af graveområdet Ledøje Nord ligger inden for beskyttelseszonen, hvilket Ledøje Bylaug ikke mener, at man har været opmærksom på i miljøscreeningen.

Ledøje er bygningsmæssigt en af Egedals bedst bevarede landsbyer, idet både kirke, præstegård, rytterskole, huse, pumpehus, fattighus, aktivt forsamlingshus og en række af gårdene er bevaret. En del af landsbyens gamle huse, ligesom den gamle rytterskole fra 1720'erne ligger endnu rundt om gadekæret. Specielt for Ledøje er den markante fordeling af landsbyens jorde – kaldet 'stjerneudskiftningen', som den dag i dag fremstår meget markant. Ledøje Bylaug finder ikke, at disse kulturhistoriske spor og fortælleværdier kan bevares for eftertiden ved udgravning af råstoffer, som foreslået ved interesseområdet og graveområde Ledøje Nord.

De gamle bevaringsværdige huse er særligt skrøbelige over for vibrationer, og vil være i risiko for forfald, ved tung trafik med grustransport gennem landsbyen. Tilsvarende vil husene være i fare for forfald, såfremt gravearbejde tæt ved byen medfører vibrationer i de skrøbelige bygninger.

Ressourcer og affald

Dele af arealerne er i dag udlagt som landbrugsjord, forpagtet ud til nogle af Ledøjes landmænd. Ved omlægning af landbrugsjord til råstofindvinding vil lodsejer få tilført ressourcer, men landmændene vil miste nogle værdifulde landbrugsområder og vigtige ressourcer, i et i forvejen presset marked.

Dele af Ledøje Nord er udlagt som skov i dag, og Region Hovedstaden forholder sig ikke til dette. Endvidere er øvrig del af de nordlige arealer af Ledøje Nord samt dele af de sydlige arealer i Ledøje Nord udlagt til ønsket skovrejsning, og der er udlagt skovbyggelinjer.

Ledøje Bylaug mener, at det vil være et krav at der vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på byen vil kunne foranledige en række støvgener. Ledøje Bylaug vil gerne have beskrevet hvorfra vandet skal komme, og om vandingen kan have konsekvenser for Ledøje Vandværks kapacitet og kvalitet af vandindvinding.

Visuel effekt

I miljøscreeningen er det arkitektoniske og landskabelige udtryk vurderet som et forhold som skal vurderes nærmere, hvilket Ledøje Bylaug kan tilslutte sig. Ledøje Landsby har kulturhistorisk værdi. Landsbyen med det dyrkede land hele vejen rundt om byen udgør værdifulde kulturhistoriske spor. De gamle huse, strukturen i byen med småhuse midt i byen og gårdene i udkanten af byen, gaderne, landeveje, markveje og markskel viser stadig byens og landbrugets historie langt ud i landskabet.

Ledøje landsby er velkendt som bevaringsværdig kulturhistorisk – men landsbyens historie handler i høj grad om, hvordan man ernærede sig med landbrug og hvordan jorden dyrkedes. Gårdene lå – og ligger – i byens udkant og de enkelte gårdes jorder ligger i vifter ud fra byen – som en stjerne.

At tillade gravning efter råstoffer i kulturlandskabet nær Ledøje vil derfor være at bortskære en vital del af de bevaringsværdige kulturhistoriske spor. Landskabet vil ikke kunne 'genskabes', idet der ikke må tilføres opfyld, når gravearbejderne afsluttes. Da der forventes gravning i ca. 25 meters dybde vil landskabet for eftertiden blive præget af dybe kratere og dybtliggende sø.

Socioøkonomiske effekter

Miljøscreeningen vurderer, at der ikke er forhold der skal vurderes nærmere, da der nærmest ingen påvirkninger er. Region Hovedstaden mener endda, at der vil blive tilføjet en ressource til lokalområdet. Her kan Ledøje Bylaug kun komme i tanke om penge, og kan ikke rigtig se hvordan dette skal opfattes som en ressource for alle de berørte borgere, som står til at ville miste de landskabelige og kulturmæssige værdier, som betyder allermest for de borgere, der har bosat sig i byen.

Ledøje Bylaug finder denne vurdering meget ejendommelig, og finder det desuden besynderligt, at sociale forhold, som f.eks. trafiksikkerhed, indvirkning på ejendomspriser og liggetider, ændring af befolkningssammensætning, salgstider på ejendomme, tabt fortjeneste for landmænd, øget kommunal drift af veje m.m., ikke findes relevant for vurderingen.

Erfaringer fra flere andre kommuner, heriblandt Roskilde Kommune, viser at der er betragtelige økonomiske udgifter forbundet med vedligeholdelse af veje i forbindelse med transportkørsel fra graveområder. En 25 tons lastbil belaster vejene som 20.000 personbiler.

Alternativer og 0-alternativ

Ledøje Bylaug mener, at da der ifm. Råstofplan 2016 er udført miljøscreeninger på i alt 16 områder, og flere af disse ikke er placeret direkte op af større bebyggede områder, må der kunne angives alternativer med mindre miljømæssige konsekvenser.

Man kan argumentere for at 0-alternativet (alternativet der beskriver de miljømæssige konsekvenser af ikke at etablere råstofgrav på pågældende område), vil betyde at der skal råstofindvindes et andet sted, som ligeledes kan have miljømæssige konsekvenser. Ledøje Bylaug mener, at der med alle de nævnte miljømæssige påvirkninger i dette høringssvar, må kunne findes flere graveområder med mindre miljømæssige påvirkninger end de to forslåede graveområder omkring Ledøje by. Ledøje Bylaug er ikke imod råstofindvinding, men vi er meget imod placeringen af et interesseområde og graveområde, der vil have så mange miljø-, natur- og kulturarvmæssige konsekvenser – hvad enten det drejer sig om Ledøje by eller andre byer med lignende forhold. Interesseområdet indgik i Råstofplan 2012, fordi der i forbindelse med etablering af Frederikssundsvejen, blev konstateret sand og grus langs tracéet. Ledøje Bylaug mener, at interesseområdet aldrig skulle være udpeget, såfremt man havde været bekendt med de i høringssvaret nævnte parametre.

Befolkning og sundhed

Indendørs støjpåvirkning

Indendørs støjpåvirkning er i Miljøscreeningen angivet som et forhold der ikke vurderes, til trods for at der andet sted i teksten står at det bør vurderes.

Jf. Miljøstyrelsens vejledninger, og ikke mindst planlovens bestemmelser at Ledøje er omfattet af særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab samt kulturarvsareal, bør det overvejes om Ledøje ikke skal betragtes som særligt naturområde. Herved vil grænseværdier i dagtimer ikke være begrænset af nuværende støjgrænseværdi på 45 dB, men kun 40 dB. De indendørs støjpåvirkninger vil stå i direkte relation til de udendørs målte værdier, medmindre der etableres forhold/vilkår i råstoftilladelsen, der afhjælper dette.

	Mandag - fredag kl. 07 - 18, lørdag kl. 07 - 14	Mandag - fredag kl. 18 - 22, lørdag kl. 14 - 22, søn- og helligdag kl. 07 - 22.	Alle dage kl. 22 - 07
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB
6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder (særlige naturområder)	40 dB	35 dB	35 dB

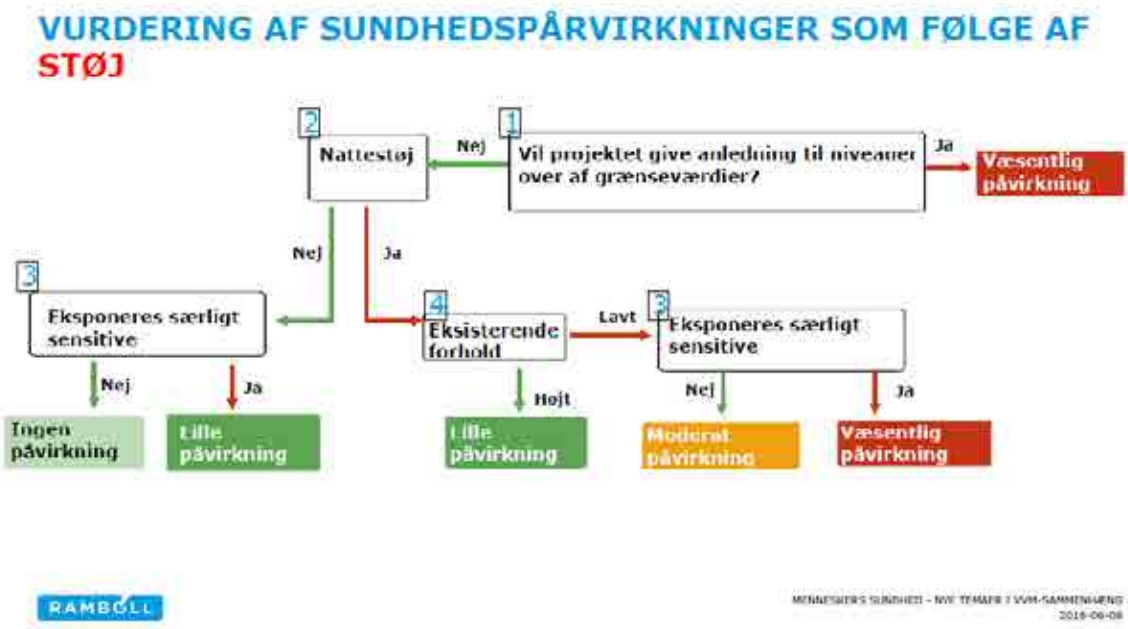
(Kilde: Uddrag fra Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for dagperioden, aftenperioden og natten, udendørs)

	Dag og aften, kl. 07 - 22	Nat, kl. 22 - 07
Beboelsesrum	30 dB	25 dB

(Kilde: Uddrag fra Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for dagperioden, aftenperioden og natten, udendørs)

Det er yderligere erkendt fra Miljøministeriets og EU's side at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der 16. maj 2017 implementeres nyt VVM (2014/52/EU) direktiv i dansk lovgivning.

Eksempel på de nye retningslinjer er beskrevet i "Menneskers sundhed, nye temaer i VVM sammenhæng" Rambøll Rapport af 2016-06-08 (MSc, Environmental Chemistry and Health, Sine Thrane Hansen) - Vurdering af sundhedspåvirkninger som følge af støj.

I grusgraven skal bruges forarbejdningsanlæg og kørende maskineri, der som udgangspunkt forventes at medføre støjniveauer over grænseværdierne i et nærliggende boligområde - herved vil påvirkning være væsentlig. Samme rapport definerer væsentlig påvirkning som værende at "*der forekommer påvirkninger, som har et stort omfang og/eller langvarig karakter, er hyppigt forekommende eller sandsynlige, og der vil være mulighed for irreversible sundhedspåvirkninger i betydeligt omfang*".

Vil Regionen følge god skik og være på forkant, som det ses i andre brancher? Hvorfor skal dette projekt presses igennem inden ny lovgivning træder i kraft, og hvordan vil man tilsikre at de nye skærpede hensyn bliver tilgodeset inden en eventuel gravetilladelse træder i kraft? Vil Regionen sikre at de nye skærpede hensyn bliver stillet som krav?

Ledøje Bylaug stiller spørgsmål til, om det overhovedet vil være muligt for en entreprenør at overholde de 45 dB udendørs, som er vejledende grænseværdi for støjbelastning og for maksimalværdier af støjniveauer målt udendørs i boligområder for åben og lav boligbebyggelse, og herved også de indendørs grænseværdier.

Regionen må i tilfælde af placering af graveanlæg så tæt på bebyggelse, som minimum give eksempler på de støjdæmpende foranstaltninger der påtænkes, og hvor disse har været anvendt uden at de pålagte grænseværdier er overskredet. Dette bør dog ikke udelukke krav om Støjberegninger akkumulerede støjberegninger (se kapitel om "Støj").

Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, side 13, andet afsnit - anbefaler at virksomheder med høj støjprofil placeres så langt fra støjsensitiv bebyggelse som muligt. Hvordan kan Regionen forsvare placering af grusgrav med dertilhørende maskineri så påfaldende tæt på matrikler grænsende op til graveområde i Ledøje Nord & Vest?

Vi finder screeningens ansvarsplacering af støjproblematik til regulering i gravetilladelser problematisk og ønsker fra Region Hovedstaden en uddybning med eksempel på, hvordan det bliver håndteret.

Sundhedstilstand

Her henvises til samme forhold som indendørs støj. Igen vil Ledøje Bylaug gøre opmærksom på, at der fra Miljøministeriets side er klar besked om, at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der maj 2017 implementeres nyt VVM (2014/52/EU)direktiv i dansk lovgivning. Vil Region Hovedstaden sikre at de nye skærpede hensyn bliver stillet som krav, når en eventuel udlægning af graveområde vil ligge meget tæt på denne lovs ikrafttrædelse?

Et graveområde ved Ledøje Nord og Vest vil medføre meget støv og småpartikler, som kan forværre luftvejssygdomme som astmatisk bronchitis, astma og KOL. Småbørn med astmatisk bronchitis, børn og voksne med astma og/eller KOL vil komme til at lide under denne luftforurening. Hvordan kan I sikre jer, at luftforureningen, med et graveområde, ikke øges, og at Ledøjes borgere med luftvejssygdomme ikke får forværring af deres symptomer og dermed et større behov for medicin? Dette bør Region Hovedstaden undersøge nærmere. Region Hovedstaden ofrer for tiden store beløb på KOL-området i håb om tidlig opsporing og behandling af sygdommen. Forslaget om graveområdet giver ingen mening, når vi taler forebyggelse af luftvejssygdomme som astma og KOL. Et graveområde "kilet ind" mellem Ledøje og Smørum ligger simpelthen for tæt på beboede områder.

(Kilde: Udtalelse fra Christina Julsgaard, Praktiserende læge, privat høringssvar)

Ledøje Bylaug ønsker ligeledes en redegørelse på ovenstående spørgsmål i citatet.

Svage grupper

Ledøje Bylaug ønsker hermed at gøre opmærksom på, at der er svage grupper i Ledøje (og ikke som angivet i miljøscreeningen – "ikke relevant"), som der bør tages specielt hensyn til, og dette bør miljøvurderes nærmere, idet der langs området sydlige del ligger en specialskole for børn med autisme og ADHD – Naturskolen Mir.

Naturskolen Mir

Natur, bevægelse, menneskeligt nærvær, fællesskab og oplevelser danner rammerne for en sund faglig, personlig og relationel udvikling hos den enkelte elev på Mir 4/Naturskolen. Skolen har primært elever med ADHD og Autisme, hvor tid til ro og fordybelse er en stor del af undervisningen og miljøet. Skolens indretning er udviklet, så den understøtter varierede læringsformer og læringsstile med æstetiske lokaler, egne værksteder, rum for bevægelse og udfoldelse, stort køkken, legeplads, stor have med urtehave og husdyr. Naturskolens naturvejledere, pædagoger og lærere arbejder tæt sammen.

Mir skolerne drives af AskovFonden og har 3 afdelinger. Afdelingerne er mindre enheder med 15–25 elever. Afdelingerne er beliggende i Gentofte, Lyngby og Ledøje/Smørum. Mir skolerne modtager særligt elever fra Gentofte, Værløse og Københavns Kommune, men også fra flere andre kommuner.

Naturskolen Mir blev indviet i april 2016, af bl.a. Pia Allerslev, Børne- og kulturminister i Københavns Kommune. Naturskolen har til huse i Ledøjes gamle præstegård fra ca. 1840 (nyistandsat for ca. 10 mio. dkr.). Dele af skolens have støder op til området i Ledøje Nord mod mark og natur, og det har været én af de faktorer, der gjorde at de valgte stedet. Med mulig grusgrav op imod skolens grund, vil den ro og fordybelse, som deres elever kræver, blive ødelagt. Grundet den nylige åbning kan det være at denne ikke er medtaget i Region Hovedstadens screening, men Ledøje Bylaug mener dette er et forhold, der bør undersøges nærmere.

Friluftsliv/rekreative interesser

Ledøje Bylaug stiller sig undrende over for hvordan Region Hovedstaden har vurderet at gener over for friluftsliv, golfbanen og rekreative interesser ikke vurderes væsentlige, og derfor er klassificeret til ikke at vurderes nærmere.

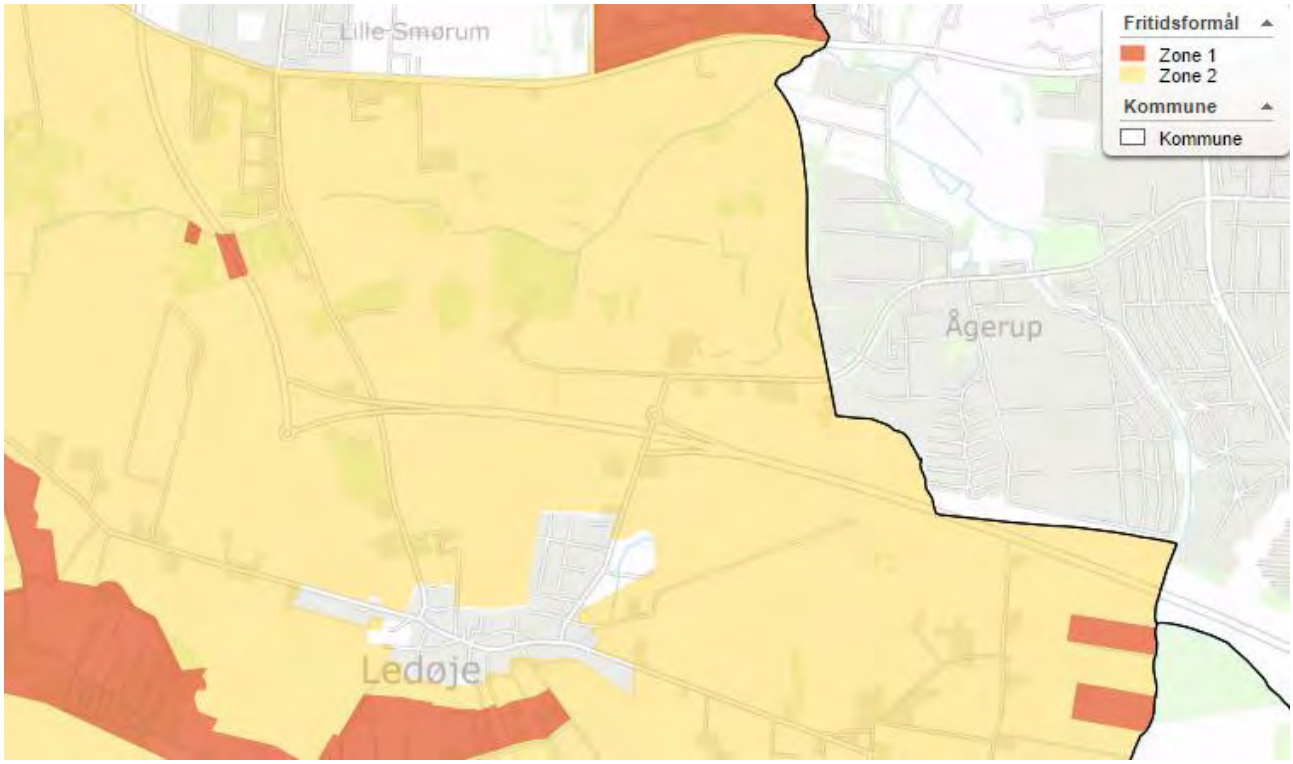
Det er vigtigt for borgernes sundhed med et alsidigt udvalg af muligheder til et aktivt friluftsliv, og det åbne land i Egedal Kommune skaber basis for mange forskellige typer af friluftsaktiviteter. En tur i skoven, en kanotur, en løbetur i det nærmeste grønne område eller bare nydelse af stilheden, naturen og landskabet. Det almene friluftsliv kræver ikke store anlæg, men bidrager til gengæld til befolkningens livskvalitet.

Det åbne land er Egedals største friluftsattraktion, og det er ikke målet at udbygge med flere arealkrævende fritidsaktiviteter i kommunen. Der skal i højere grad satses på at gøre det åbne land mere tilgængeligt med nye stiforbindelser og sikring af de nærrekreative værdier.

(Kilde: Uddrag fra Egedal Kommuneplan 2013-2025, Land, Fritidsformål)

I miljøscreeningen anføres under miljøparameter 'friluftsliv/rekreative interesser', at forholdet ikke vurderes yderligere, og der skrives *"Området er ikke udlagt til regionalt friluftsområde i Egedal Kommuneplan 2013-2015 og der derfor ikke med i den videre udvikling af de rekreative områder i Egedal kommune"*.

I tidligere kommuneplaner var området nord for Ledøje markeres som 'rekreativt område' i den gældende kommuneplan 2013-2025 benyttes begrebet 'rekreative områder' ikke, der bruges andre begreber og hele arealet nord for Ledøje er udpeget til 'Fritidsformål (zone 2)', hvilket har samme betydning. Udpegningen understreger kommuneplanens tekst (se citatet) om, at det åbne land er tilegnet det almene friluftsliv. Ledøje Bylaug finder på denne baggrund at denne miljøparameter bør vurderes. Endvidere er området også udlagt som rekreativt område i gældende Lokalplan 010104 for Ledøje.

(Kilde: Egedal Kommunes digitale kommuneplan 2013-2025, Land, Fritidsformål)

Friluftslivet i Ledøje er kendetegnet ved at forgå gennem den natur og de landskabelige værdier, der findes rundt om byen – vandreruter, løbestier, søer, moser og skov.

Midt i gennem interesseområdet og graveområdet løber den regionale cykelsti "R69 Klampenborg – Ishøj Strand". Den regionale cykelrute 69 starter ved Øresund og fører bl.a. gennem Dyrehaven, langs Mølleåen, gennem Hareskoven, gennem Ledøje, forbi Kroppedal Museum og gennem Vestskoven, før den 39,5 km længere fremme munder ud i Køge Bugt ved Ishøj Strand.

Ledøjestien, også kaldet skolestien, udgør et stykke af denne regionale cykelrute. Stistykket mellem Ledøje og Smørum benyttes meget, både af skolebørn fra Ledøje til skolerne i Smørum, til at 'gå tur' i det åbne landskab, samt af motionister, cyklister fra Ledøje og Smørum og cykelpendlere og cykelturister på længere distancer.

Golfbanen er en af Egedal Kommunes største fritidsaktiviteter, og samtidig er de mange stier på og i kanten af området benyttet som løbe- og gåstier. Graveområde Ledøje Nord ligger lige vest/sydvest for hele dette område, og støv, luft og støjpåvirkninger ligger i den umiddelbare største vindretning, hvorfor gener ikke vil kunne undgås.

Ledøje Bylaug ønsker eksempler på hvorledes Region Hovedstaden forestiller sig dette fritidsliv og de rekreative interesser reguleret i råstoftilladelsen uden at dette giver anledning til væsentlige gener. Specielt ønsker Ledøje Bylaug også en miljøvurdering af skolestien, som kommer til at ligge midt i graveområdet.

Begrænsning og gener overfor befolkningen

Skoleelever

I Ledøje er der to muligheder for cykeltransport til og fra skolerne i Smørum, og begge muligheder påvirkes af graveområdet. Graveområdets indvirkning på trafikal sikkerhed bør undersøges nærmere og vi ønsker en klar afklaring af, hvordan børns sikkerhed til og fra skole sikres.

I "Miljøvurdering af Råstofplan 2012" nævnes, at der fra en aktiv råstofgrav vil være lastbiltrafik, der påvirker tilkørselsveje og det offentlige vejnet og dermed øget risiko for trafikulykker. Hvordan har regionen tænkt sig at sikre vores børns skolevej?

Biologisk mangfoldighed

Nærliggende naturbeskyttelses - og fuglebeskyttelsesområder og habitatområder

Ledøje Bylaug mener ikke, at nærliggende natur- og fuglebeskyttelsesområder kan afgrænses til de nævnte Natura 2000 områder. Ledøje Bylaug mener, at også områder omkring søer og søer omfattet af §3 i Naturbeskyttelsesloven bør omfattes her.

For søer med et vandareal på over 3 ha er der jf. Naturbeskyttelsesloven § 16 fastsat søbeskyttelseslinje på 150 meter. Denne beskyttelseslinje forventes at gælde for Ammetofte Mose (matrikel 9a og 9h) samt Kattekær (matrikel 12b). Formålet med denne beskyttelseslinje er bl.a. at beskytter søer mod terrænændringer omkring søen. En bevilling af gravetilladelse vil derfor være i modstrid med nævnte søbeskyttelseslinjer.

I notatet "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord" vurderes det, at graveområdet ikke, hverken direkte eller indirekte, vil kunne påvirke de beskyttede områder. Miljøparameteren er klassificeret som "Forhold, der ikke vurderes yderligere". Ledøje Bylaug er uenig i denne klassificering, og forlanger, at dette punkt ændrer klassificering fra "Forhold, der ikke vurderes yderligere" til "Forhold, der bør vurderes".

Spredningskorridorer

Påvirkningen af spredningskorridoren nord for det planlagte graveområde vil skønsmæssigt kunne reducere bredden på korridoren til ¼, hvilket vil nedsætte den samlede værdi af spredningskorridoren betydeligt. Ydermere er den 2 delte Ammetofte Mose (NBL §3) placeret i det skitserede graveområde i spredningskorridoren. Hvis der graves omkring Ammetofte Mose, vil denne ikke længere indgå som et værdifuldt element i spredningskorridorren, og i værste fald være en isoleret biotop. Dette vil i realiteten ødelægge udgangspunktet for biodiversiteten i de pågældende 2 søer samt værdien af spredningskorridorren som et hele.

Ligeledes er der identificeret en lang række sjældne og relativt sjældne dyr i spredningskorridoren, og i særdeleshed i Ammetofte Mose heriblandt en lang række insekter, der har en begrænset spredningsradius, hvorfor disse vil være særdeles sårbare for en isolering af området.

For detaljeret artsliste se under punktet dyreliv

I notatet "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord" vurderes det, det vil være muligt at tilrettelægge graveplanen samt den efterfølgende efterbehandlingsplan således, at området vil kunne bidrage med en øget økologisk forbindelse. Miljøparameteren er klassificeret som " Forhold, der bør vurderes". Ledøje Bylaug er enige i denne klassificering, men mener desuden, at graveaktiviteter i området uundgåeligt vil forårsage uoprettelige skade på Ammetofte Mose og spredningskorridoren.

Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL

Der findes flere søer i området, der er fredet under §3 Naturbeskyttelsesloven – de største er Kattekær og Ammetofte Mose, der yderligere er omfattet af en søbeskyttelseslinje (NBL §16, se herover). Alle søer og vådområder i området modtager størstedelen af deres vandtilførsel fra de omkringliggende marker, idet der ikke er tilgang af vand fra tilstødende vandløb eller åer. Det må

forventes, at graveaktivitet i nærheden af disse søer og vådområder vil påvirke vandtilførslen og dermed ændre vandspejlet og påvirke den biologiske balance og biodiversitet.

Både Ammetofte Mose og Kattekær indeholder yngle- og rastebestande af del fredede padder – bl.a. stor vandsalamander, spidssnudet frø, der er underlagt EF-habitatsdirektivets bilag IV – strengt beskyttede arter. Desuden er der i Kattekær er observeret en mindre ynglende bestand af snoge, der ligeledes er fredede.

Begge søer og områderne omkring dem er ligeledes flittigt brugte jagtområder for områdets bestand at flagermus, der omfatter flere arter, der ligeledes er underlagt EF-habitatsdirektivets bilag IV – strengt beskyttede arter.

For detaljeret artsliste se under punktet dyreliv

I notatet ”Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord” vurderes det, det vil være muligt at drive råstofindvinding uden at beskadige de beskyttede naturområder. Miljøparameteren er klassificeret som ”Forhold, der ikke vurderes yderligere”. Ledøje Bylaug er uenig i denne klassificering, og forlanger, at dette punkt ændrer klassificering fra ”Forhold, der ikke vurderes yderligere” til ”Forhold, der bør vurderes” idet Ledøje Bylaug erklærer sig uenig i påstanden om, at råstofindvinding kan udføres uden at beskadige de beskyttede naturområder, idet vandspejl og vandkvalitet påvirkes negativt, hvilket medfører beskadigelse af dyre og planteliv, ligesom biotopen er i fare for at ændre sig helt overordnet.

Planteliv

Ledøje Bylaug gør opmærksom på, at store dele af det område, som i miljøscreeningen angiver anvendt til landbrug, i dag er dækket af nyplantet skov. Skønsmæssigt er halvdelen af matrikel 9a fra matriklens nordlige grænse til motorvejen tilplantet med ny skov. Vurderingen af, at der i dette område ikke forefindes værdifuld botanik med den begrundelse, at arealet anvendes til landbrugsformål er således ikke velunderbygget og retvisende. Ligeledes er der i og grænsende op til de foreslåede graveområder større skovlignende bevoksninger og gamle bevoksede hegn, der rummer et varieret dyre og planteliv.

I notatet ”Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord” vurderes det, at idet området hovedsagelig anvendes til landbrug, vil der ikke være værdifuld botanik tilknyttet disse arealer – dog kan området omkring Ammetofte Mose være undtaget. Der skal i denne forbindelse gøres opmærksom at vurderingen "hovedsageligt anvendes til landbrug" er forkert idet blot halvdelen af arealet anvendes til landbrug. Miljøparameteren er klassificeret som ” Forhold, der ikke vurderes yderligere”. Ledøje Bylaug er på baggrund af den fejlagtige vurdering af beplantningens sammensætning og fraværet af hensynet til Ammetofte Mose uenig i denne klassificering og mener, at klassificeringen skal ændres til ” Forhold, der bør vurderes”.

Dyreliv

Ledøje er en ”flagermuselandsby” jf. den biolog, der udarbejdede VVM-undersøgelsen ifm. anlæggelsen af Frederikssundsmotorvejen. Der blev i forbindelse med disse feltundersøgelser positivt identificeret følgende arter: Dværgflagermus, Damflagermus, Skimmelflagermus, Vandflagermus og Brunflagermus, ligesom der var en forventning om, at området ligeledes burde indeholde Langøret flagermus, Troldflagermus og Sydflagermus.

Alle flagermus er underlagt EF-habitatsdirektivets bilag IV – strengt beskyttede arter, og det forventes, at graveaktivitet i flagermusenes fourageringsområde og habitat vil påvirke områdets flagermus i en særdeles negativ retning.

(Kilde: Egedal digitale kort, Natur/Bilag IV arter, http://infokort.egedalkommune.dk/cbkort)

Ovenstående viser en del registreringer af bla. Flagermuse (Bilag IV-arter), og specielt langs skolestien som går gennem Ledøje Nord.

I notatet "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord" vurderes det, at væsentlige påvirkninger af dyrelivet kan undgås idet hensynet til dyrelivet vil indgå i de enkelte råstoftilladelser. Miljøparameteren er klassificeret som " Forhold, der ikke vurderes yderligere". Ledøje Bylaug er uenig i denne klassificering og mener, at klassificeringen skal ændres til " Forhold, der bør vurderes" idet det ikke er anskueliggjort, hvorledes beskyttelsen af dyrelivet og deres habitat vil være tilstrækkelig imødekommet af specifikationer i en råstoftilladelse uden forudgående dybdegående undersøgelse af områdets dyreliv.

Herunder en ufuldstændig liste over dyreliv:

Padder:

- Stor vandsalamander *Triturus cristatus* (Ammetofte Mose og Kattekær),
- Spidssnudet frø *Rana arvalis* (Ammetofte Mose og Kattekær),
- Springfrø *Rana dalmatina* (Kattekær),

- Skrubtudse *Bufo bufo* (Ammetofte Mose og Kattekær),
- Snog *Natrix natrix* (Ammetofte Mose og Kattekær),

Rovfugle:

- Rørhøg (Ledøje yngler flere steder i området),
- Blå Kærhøg (Ledøje)

Fugle:

- Fuglekonger (Ledøje),
- Agerhøns (Ledøje),
- Nattergal (Ledøje),
- Græshoppesanger (Ledøje)

Pattedyr:

- Harer (Ledøje),
- Rådyr (Ledøje),
- Grævling (Ledøje),
- Flagermus(Ledøje)

Insekter:

- Blomstertæge *Reuteria marqueti* (Ledøje)
- Røde Elmeloppe *Orchestes rufus* (Ledøje)
- Billen *Aderus populnes* (Ledøje)
- Stor Korsløber *Panagaeus cruxmajor* (Ammetofte Mose)
- Treled-svirreflue *Triglyphus primus* (Ammetofte Mose)

For udførligere og detaljerede artslister henvises til:

- Dyrearter fundet i og omkring Ledøje: http://www.fugleognatur.dk/
- Arter fundet ved feltundersøgelse i VVM-undersøgelse ifm. Frederikssundsmotorvejen: ”Ny højklasset vej i Frederikssundfingeren. Supplerende VVM-redegørelse for en udbygning af Frederikssundvej. Miljøvurdering. Rapport 310/2006”

Sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr, planter el. naturtyper

Der er i området identificeret en lang række dyr, der er hhv. på den danske gul- eller rødliste. Det er på baggrund af notatet uklart hvorledes man vil sikre, at de pågældende dyr ikke bliver indelukket af hegn/afspærringer/grave-aktivitet, slået ihjel, forstyrret, og deres levesteder beskadiget eller ødelagt.

For nærmere artsliste se under punktet dyreliv.

I notatet ”Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord” vurderes punktet sammen med punkterne planteliv og dyreliv. Miljøparameteren er klassificeret som ” Forhold, der ikke vurderes yderligere”. Ledøje Bylaug er uenig i denne klassificering og mener, at klassificeringen skal ændres til ” Forhold, der bør vurderes” under henvisning til argumentationen i punkterne Dyreliv og Planteliv.

Grønne områder

I notatet ”Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord” argumenteres der med udgangspunkt i landbrugsformål. Miljøparameteren er klassificeret som ” Forhold, der ikke vurderes yderligere”. Ledøje Bylaug er uenig i denne klassificering og mener, at klassificeringen skal ændres til ” Forhold, der bør vurderes” under henvisning til argumentationen i punktet Planteliv, idet forudsætningen om, at området anvendes til landbrugsformål ikke er fyldestgørende og retvisende.

Skov

I notatet ”Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord” fremføres at området alene er planlagt tilplantet med skov. Miljøparameteren er klassificeret som ” Forhold, der ikke vurderes yderligere”. Ledøje Bylaug er uenig i denne klassificering og mener, at klassificeringen skal ændres til ” Forhold, der bør vurderes” under henvisning til argumentationen i punktet Planteliv, idet store dele af arealet allerede er beplantet med skov.

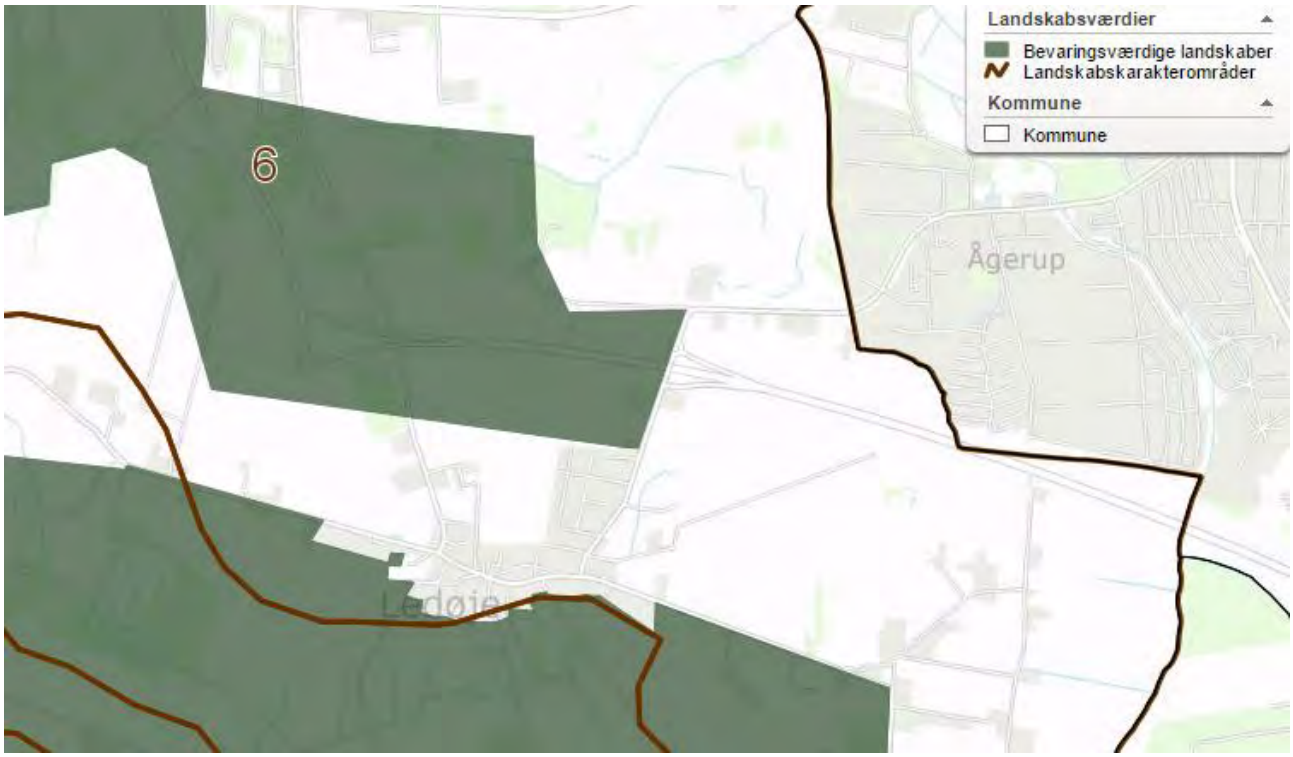
Landskab og jordbund

Landskabelig værdi

Væsentlige bevaringsværdige træk er landsbyens afgrænsning, vejstruktur og sammenhængen med den synlige stjerneudskiftning. Ligeledes bør den eksisterende bebyggelsesstruktur fastholdes, herunder de 3-4-længede gårde, de små tæt placerede soldaterhuse og de øvrige fritliggende gadehuse med tidstypiske træk fra forskellige tidsperioder. Forten med gadekæret, de høje gamle træer og udsynet mod til omgivelserne skal sikres og styrkes. Landsbyen skal ikke udbygges eller fortættes i mere end uvæsentlig grad. Muligheden for etablering af små serviceerhverv og butikker skal fastholdes. Der bør åbnes op for, at der i et vist omfang kan indrettes boliger i eksisterende, bevaringsværdig gårdbebyggelse. Landsbyen er udpeget som kulturmiljø og er omfattet af en bevarende lokalplan.

De åbne landskaber og deres rekreative værdier er en særlig kvalitet i Egedal Kommune. I de særlige værdifulde landskaber skal landskabsværdierne beskyttes og udvikles. Landskabet er yderligere inddelt i 6 landskabsområder, der hver især afspejler en sammenhængende landskabstype med særlige karakteristika og oplevelsesmuligheder.

(Kilde: Egedal Kommuneplan 2013-2025)

Herunder er Ledøje-Smørums landskaber udpeget som særligt værdifuldt landsskabsområde:

I Ledøje-Smørum Morænelandskab er landbrugslandets strukturer og samspil med landsbyerne særlig interessant.

Ledøje Bylaug mener dette i høj grad bør vurderes i den samlede sammenhæng sammen med kommentarer beskrevet under ”Kulturarv” og ”Visuelle effekter”. Ledøje har i en lang årrække haft en meget striks lokalplan for at beskytte det særlige landsbymiljø samt de landskabelige værdier.

Ved anlæggelsen af Frederikssundsmotorvejen blev motorvejen meget lidt synlig i landskabet inden for det areal som i Råstofplanen udgør interesseområdet ved Ledøje. Fordi motorvejen er lagt relativ dybt i landskabet og fordi en støjvold er udført som en jævn hævning af marken syd for motorvejen (umiddelbart nord for Ledøje) er motorvejen og trafikken næsten usynlig fra Ledøje. Dermed er kulturlandskabet fortsat en helhed hele vejen rundt om Ledøje - og landsbyen og kulturlandskabet udgør fortsat en kulturhistorisk helhed som bør bevares for eftertiden.

Ledøje Bylaug kunne godt tænke sig et eksempel / forslag på, hvordan Region Hovedstaden forestiller sig, det med efterbehandlingsplanen er muligt at sikre, at området kan indpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås, sådan som det er beskrevet i Miljøscreeningen. Ledøje Bylaug ser dette som meget vanskeligt, og forstår ikke at dette punkt ikke vurderes nærmere.

Risiko for forurening

Ledøje Bylaug deler ikke Region Hovedstadens vurdering i, at der ikke er risiko for forurening af jorden. Som det er beskrevet i kapitlet omkring "Vand" og "Klimatiske faktorer", så vil fjernelse af overjordslaget medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje, idet der ikke ligger et beskyttede lerlag mellem råstofudvindingen og kalklaget. Selv mindre kemikalieudslip samt optag af regnvand fra tilstødende jorde, vil udgøre en væsentlig risiko.

Værdifulde landbrugsområder

Dele af det forslået graveområde, er i Egedals Kommuneplan angivet som værdifulde landbrugsområder.

Ledøje Bylaug vil gerne gøre Region Hovedstaden opmærksom på dette, da dette ikke synes vurderet i den udsendte Miljøscreening. Der gøres endvidere opmærksom på Egedal Kommunes fokus på forurening af landbrugsområder nær vandudvinding, hvor der på det seneste er udstedt sprøjteforbud. Herved bliver landbrugsjorden endnu mere værdifuld for Egedal Kommune, da det må forventes at afgrødemængden vil falde pr. arealenhed.

Jordhåndtering/flytning

Ledøje Bylaug mener det er svært at forholde sig til eventuelle støjvolde uden en egentlig plan for skønnet graveområde inkl. forslag til placering af støjvolde. Hvor et miljøhensyn tages (støjdæmpning), forringes et andet (visuelt effekt, udsigt).

Ledøje Bylaug vil desuden gøre opmærksom på de højdegrænseplaner der gør sig gældende inden for Ledøje Kirkes særlige beskyttelseslinje på 750 m udlagt af tidligere Københavns Amt, og er gældende i eksisterende lokalplan 010104 – Ledøje By.

Vand

Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder

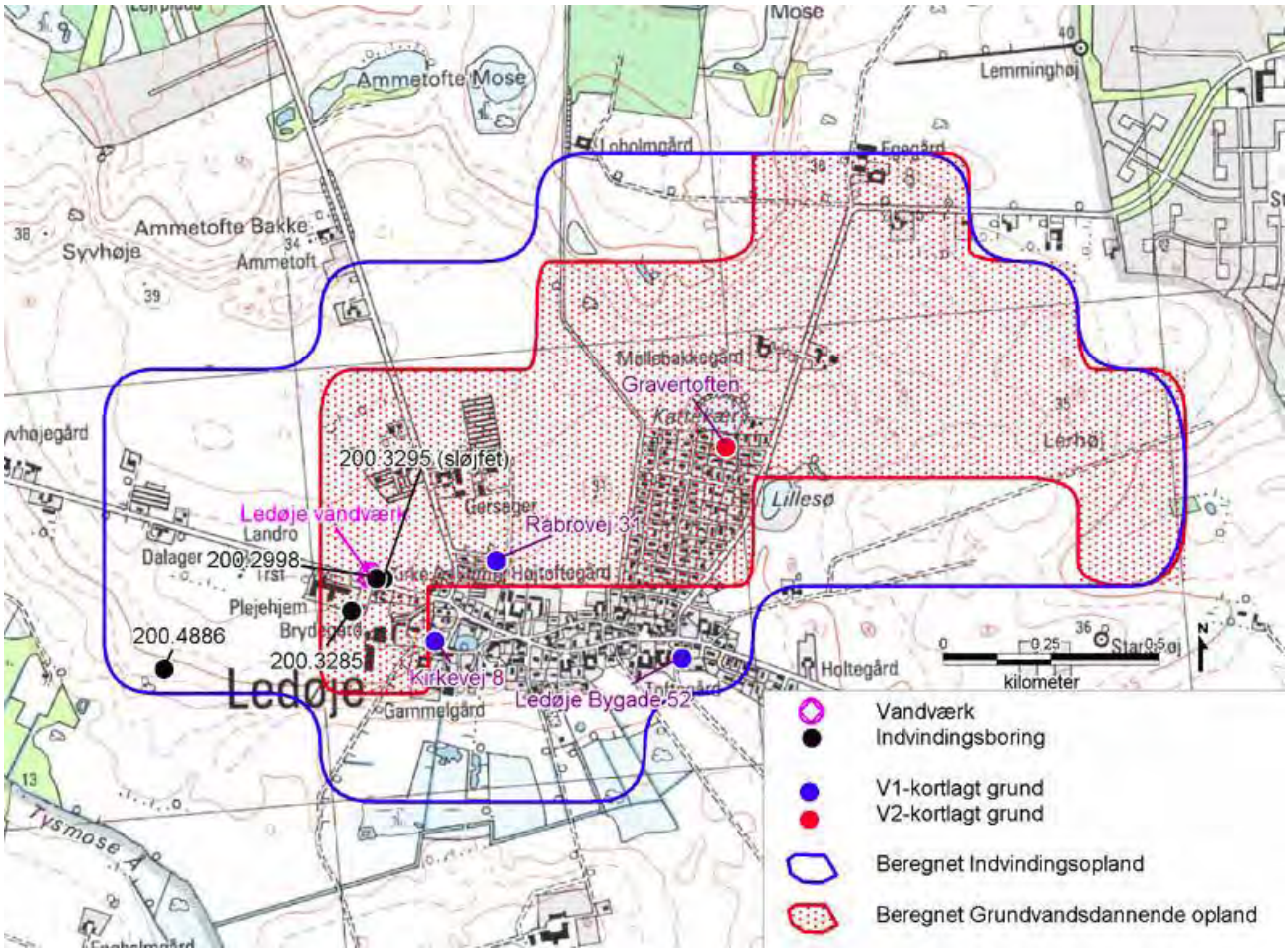
I screeningen er beskrevet at råstofindvindingen ikke vurderes at påvirke vandstanden i de beskyttede vådområder, vandhuller og åer – Grønsø Å, Ammetofte Mose og Kattekær.

De omkringliggende vandhuller (Kattekær og Lillesø) har i forvejen en meget lille vandtilstrømning, og får en del af vandet gennem grundvand, men også via drænudledninger til søerne. Såfremt der udgraves i nærhed af disse, vil en af kilderne til vandtilførslen forsvinde. Samtidig vil en sænkning af grundvandsspejlet kunne forårsage en ændring af søernes tilstand.

Ledøje Bylaug anbefaler, at der foretages en beregning af grundvandssænkningen som følge af en eventuel råstofindvinding, samt hvorledes man sikrer en fortsat vandtilførsel til søerne, hvis vandet fra dræn fjernes som følge af udgravningen.

Grundvandsforhold

Vandværket indvinder fra tre boringer (200.2998, 200.3285, 200.4886) etableret i henholdsvis 1969, 1964 og 2002. Boring 200.3295 er sløjfet efter at være styrtet sammen. Vandværket og boringernes placering er vist på figur 3.44.

Figur 3.44 Lokalisering af Ledøje Vandværks indvindingsboringer

Det ses af figur 3.44, at grundvandsdannelsen til vandværket sker i området omkring Ledøje. Den nye boring 200.4886 har ikke indgået i modelberegningerne af det grundvandsdannende opland eller indvindingsoplandet. Det må derfor forventes, at disse oplande reelt er udstrakt længere mod vestsydvest end vist på kortet.

Indvindingen sker fra kalkmagasinet. Ledøje ligger i et område, hvor den samlede lertykkelse over kalken er mellem 0 og 10 m. "Ledøje-magasinet", som er et regionalt kvartært sandmagasin, ligger flere steder i området omkring Ledøje By direkte oven på kalken og er i terræn kun beskyttet af et mellem 2 til 8 m tykt lerdække.

Ledøjemagasinet må betegnes som ringe beskyttet mod nedsivning af grundvandstruende stoffer. Da Ledøjemagasinet er i direkte kontakt med kalkmagasinet, vil forurenede stoffer, som udvaskes til ledøjemagasinet, kunne transporteres direkte til kalkmagasinet, der indvindes fra på Ledøje Vandværk.

(Kilde: Hovedrapport – Kortlægning af grundvandsressourcer)

Ovenstående tekst er uddrag af Ledøje Vandværks hovedrapport – Indsatsområder, som viser at størstedelen af Ledøje Vandværks indvindingsområde er sammenfaldende med Region Hovedstadens udlagte Interesseområde for Råstoffer. Endvidere sker indvindingen primært nedstrøms fra området Ledøje nord, men også fra vest til den nyeste boring, som ligger nærmest området Ledøje Vest.

Ledøje Bylaug undrer sig over, at Region Hovedstaden slet ikke har foretaget en miljøscreening af eventuelle påvirkninger af vandindvindingen til Ledøje Vandværk, og ydermere at Ledøje Vandværk slet ikke er blevet udvalgt som part i høringen.

Ledøje Bylaug ser det som et alvorligt problem, at man påtænker graveområder inden for oplandet af Ledøje Vandværks indvindingsområde eller i nærheden heraf. Da grundvandstilstrømningen til kalklaget ikke er beskyttet med et lerlag under sandforekomsterne, er der en betydelig forhøjet risiko for direkte påvirkning af grundvandet. Ofte vil et tykkere lerlag mellem sandforekomsterne og kalken fungere som et kemisk filter, som beskytter grundvandet i kalklaget for kemikalier og tungmetaller. Der er derfor forøget risiko for forringet vandkvalitet, og en økonomisk udgift, som i første omgang påhviler Vandværket og sidenhen borgerne i Ledøje.

Der forventes en yderligere analyse af påvirkningen for Ledøje Vandværks opland og vandkvaliteten. Desuden er området i forvejen nitratfølsomt område, og primært beskyttet af det tynde moræneler i overjordslaget. Hvordan vil dette blive påvirket, når dette primære filter fjernes? Hvordan forestiller Region Hovedstaden dette reguleret i en råstoftilladelse?

Ledøje Bylaug forventer, at hvis man alligevel vælger at gå videre med området som interesseområde eller graveområde, så må denne risiko og udbedring af eventuelle skader påhvile Region Hovedstaden og grundejer af graveområdet.

Ledøje Bylaug mener, at Region Hovedstaden med Råstofplan 2012 udlagde et interesseområde uden en grundigere analyse. Derfor vel også denne miljøscreening, som nu er udsendt i høring. Ledøje Bylaug mener, at med baggrund i fremlagte oplysninger, og idet området i forvejen er udlagt som OSD (område med særlige drikkevandsinteresser), og med alle de øvrige faktorer i dette høringsnotat, så burde der aldrig have været udpeget et interesseområde omkring Ledøje By.

Risiko for forurening af grundvandsressourcen

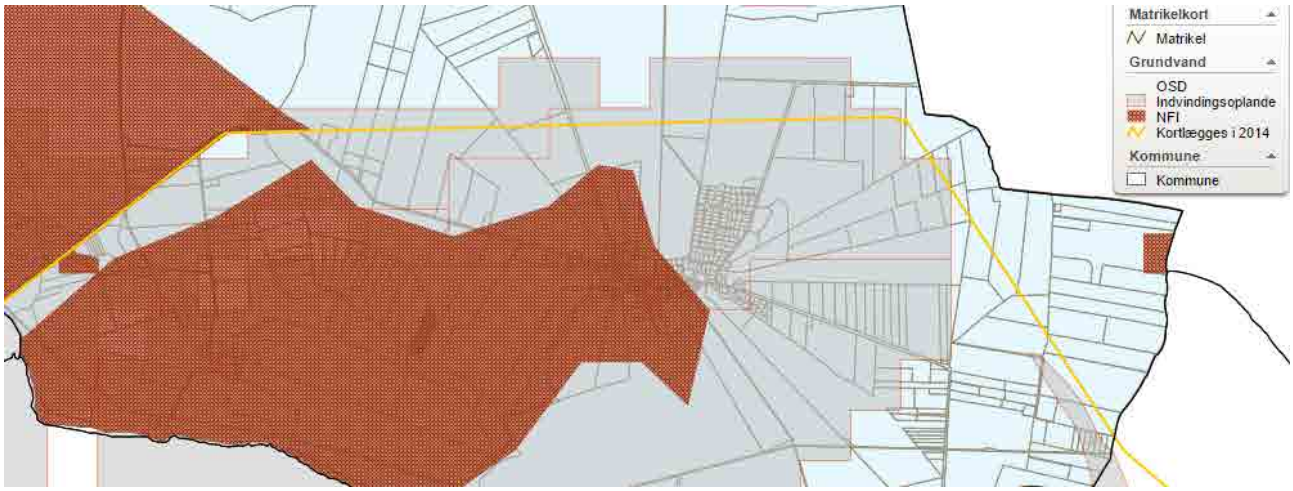
Ledøje Bylaug deler ikke Region Hovedstadens vurdering af, at der ikke er risiko for forurening af jorden. Som det er beskrevet i overstående afsnit "Grundvandsforhold", så vil fjernelse af overjordslaget medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje, idet der ikke ligger et beskyttende lerlag mellem råstofudvindingen og kalklaget. Selv mindre kemikalieudslip samt optag af regnvand fra tilstødende jorde, vil udgøre en væsentlig risiko.

Der henvises i øvrigt til afsnittet under Luft - Emissioner fra eventuel trafik til og fra området. Forholdet bør vurderes nærmere.

Øvrige indvindingsoplande

I henhold til Egedal Kommunes digitale kommuneplan, så er området Ledøje Vest endvidere indvindingsopland for Nybølle Øst Kildeplads og Hove Kildeplads.
(http://infokort.egedalkommune.dk/spatialmap?&profile=kommuneplan13-extern)

Region Hovedstaden bør undersøge dette nærmere med Nybølle og Hove Vandværk.

Øvrige private boringer

Omkring områder Ledøje Nord findes der er en række private vandværker (Enkeltvandværk). Disse må ligeledes formodes at være særligt udsatte når overjorden fjernes, ligesom beskrevet i afsnittet "Grundvandsforhold".

Det er ikke alle der har modtaget en partshøring. Ledøje Bylaug ønsker derfor at disse private vandværker medtages i den samlede vurdering af grundvandsforholdene. Hvordan forventes der eventuelt foretaget en regulering i råstoftilladelsen for disse vandværker?

Vandforbrug

Ledøje Bylaug mener det vil være et krav at der dagligt vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på byen vil kunne foranledige en række støvgener.

Der bør foretages en beregning af vandforbruget, og en redegørelse af hvorfra vandet skal komme. Har Ledøje Vandværk kapacitet til dette, og vil en ekstraudvinding af vand på vandværket foranledige øget optagelse af uønskede stoffer? Hvis der laves en lokal boring til vandindvinding til vanding af grusgraven eller brug af vand fra grundvandsspejlet, vil dette så påvirke grundvandsspejlet og hermed Ledøje Vandværks vandindvinding?

Vand- og spildevandsledninger

Ledøje Bylaug vil gerne gøre opmærksom på nogle vand- og spildevandsledninger, som muligvis ikke fremgår så tydeligt af de mest tilgængelige materialer (bl.a. Egedal Kommunes digitale kommuneplan mv.). Ledøje Vandværk har bl.a. en hovedforsyningslinje liggende i den nedre del af område Ledøje Nord (matr.nr. 9a og 11a), som forsyner Tofterne mod øst for området (villakvarteret). Ledningen ligger fra vandværket til nord om matr. 5o og 10e, og ender ovre ved Klokkertoften mellem matr. 12ca og 12cx.

Figur: Hovedvandledning til Tofterne (cirka angivelse)

Der ligger desuden en større spildevandsledning fra Øbakkevej 5 (spildevandsanlæg med pumpestation) til Måløv. Ledningen ligger op gennem Ledøje Nordre Gade og Gadebrøndsvej, og løber herefter hele vejen langs Skolestien til Smørum, og ligger nede i marken ca. 10 meter vest for stien.

Tidligere analyser

Der refereres i miljøscreeningen til Miljøstyrelsens projekt nr. 526. Følgevirkning af råstofindvinding under grundvandsspejlet, 2000 i forbindelse med at der vurderes, at råstofindvindingen kan gennemføres uden at påvirke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten. Rapporten bygger på en række teorier og matematiske beregninger, og ét enkelt in situ forsøg foretaget i Skåne, Sverige. Forsøget bygger alene på ét forsøg, og jordbundsforhold og jordsammensætningen er ikke beskrevet nærmere. Der kan altså ikke nødvendigvis laves en direkte korrelation til de danske forhold, og hvordan virker det når der ligger et kalklag lige nedenunder, som har store revnedannelser med hurtigere gennemstrømning end den overliggende jord. Endvidere bygger teorien på rotationssymmetriske formler, og kan således kun benyttes, hvor graven er cirkulær, men om dette har større betydning for langstrakte graveområder skal være usagt.

Bagerst i rapporten er angivet følgende:

Miljøstyrelsen vil, når lejligheden gives, offentliggøre rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Miljøstyrelsens undersøgelsesbevilling.

Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Miljøstyrelsens synspunkter.

Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Miljøstyrelsen finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Ledøje Bylaug vil gerne vide om Miljøstyrelsen sidenhen har godkendt indholdet, og Miljøstyrelsen finder at indholdet kan benyttes til brug for vurderingen.

Ligeledes henvises til rapport "Region Hovedstaden og Region Midtjylland. Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet, rapport fase 2, november 2014". I denne rapport er der ikke foretaget boreprofiler der viser et kalklag nederst, hvorfor der lige så godt kunne befinde sig et lerlag, der kan forsinke grundvandssænkningen i de pågældende referencepunkter i nærliggende søer. Er der også foretaget undersøgelser vedr. grundvandssænkninger i graveområder, hvor råstofressourcerne ligger direkte i kontakt med de underliggende kalklag?

Luft

Luftforurening (støv og andre emissioner)

Jf. Miljøvurdering af råstofplan 2012 opstår der væsentlige gener fra indvindingsområde i form af luft, støv og støjgener. I miljøvurdering af råstofplan 2012 nævnes det at udpegningen af et graveområde ikke straks vil medføre påvirkning. Det er først når indvindingen påbegyndes, at der kan opstå gener fra trafikken samt luft-, støv og støjgener. Kommunerne skal i gravetilladelserne stille vilkår, der regulerer støj og luftgener fra indvindingen.

Roskilde Amt iværksatte i 2002 målinger omkring en grusgrav. Målingerne er en følge af klager over støvgener fra beboere i et villakvarter, der ligger ca. 200 meter nord for grusgravens knuserier.

Figur 9 - Måling af støvfald opdelt efter vindretning fra grusgraven og fra andre vindretninger på position 1 (ca. 150 m fra knuserier), position 2 (ca. 220 m fra knuserier, beboerområde hvorfra støvgener rapporteres) og position 3 (gennemsnit for alle vindretninger i referencepunkt, R): Maj måned 2002.

(Kilde: Baggrundsdokument for fastsættelse af grænseværdi for nedfald af støv og regulering af støvemissioner fra diffuse kilder. dk-TEKNIK ENERGI & MILJØ, Miljøstyrelsen, Miljøministeriet)

Konklusionen var at der i måleposition 2 (220 m fra knuserier) blev målt støvværdier over Miljøministeriets anbefalede grænseværdi på 0,133g/m²/døgn i 3 ud af måleperiodes 3 måneder.

Grusgrave giver anledning til diffust støv hvilket skal reguleres med at sprinkle området med vand. Idet grundvandsspejlet ligger ret dybt nede i området Ledøje Nord, vil der for en stor del af udvindingen ikke kunne indvindes direkte fra brink (naturlig fugtning af jord), hvilket yderligere vil øge behovet for meget regelmæssig vanding af hele området, sand- og grusbunker samt adgangsveje. Idet udgravning ligger nord for gamle bydel og vest for nye bydel, vil vindforhold (størstedel af året vest) gøre at sprinkler skal køre konstant.

I EU direktiv 2008/50/EF om luftkvalitet og renere luft i Europa stk. 1 er det fastslået at det er nødvendigt at reducere forurening til et niveau, hvor der er færrest mulige skadevirkninger på menneskers sundhed med særlig vægt på de mest sårbare befolkningsgrupper og miljøet som helhed.

Dette forhold er i Miljøscreeningen klassificeret som ”Forhold som ikke vurderes”, og at støvgenerne reguleres i råstofindvindingstilladelser. At disse forhold skulle kunne håndteres af udvinder i et

graveområde mindre end 20 meter fra beboelse må anses som en umulighed. Ledøje Bylaug mener at dette forhold absolut bør vurderes nærmere, og mener at klassificeringen burde have været "Forhold, der bør vurderes". Endvidere vil Ledøje Bylaug gerne vide hvordan Region Hovedstaden forestiller sig dette reguleret i råstofindvindingstilladelser?

Historisk set har de regionsmæssige tilsyn med grusgrave konstateret ulovligheder med for meget støj, manglende overholdelse af gravetidsbegrænsninger, gravninger for tæt på vej, affald i grave o.a i modstrid med gravetilladelse?

Ledøje Bylaug kunne godt tænke sig at vide, hvordan Region Hovedstaden forestiller sig der føres kontrol med gravearbejdet, og om der eventuelt vil blive opsat målestationer, som det anbefales af Miljøministeriet, og vil der blive stillet krav om overholdelse af Miljøministeriets grænseværdier? Og vurderer Region Hovedstaden overhovedet dette er muligt med så tæt placering på Ledøje By?

En del husstande i Ledøje har benyttet sig af muligheden for at installere solcelleanlæg. Solcelleanlæggets effekt aftager med mængden af støv. Blot 4 g støv/m² kan reducere effekten med ca. 40 %. Panelerne vil på sigt under regnvejr blive renset noget, men analyser har vist at solceller ikke er helt selvrensende, ligesom vi også kan opleve det med vores biler, som også samler snavs og støv over tid. Med råstofindvinding er der en øget risiko for nedsat effekt af solcelleanlæg, såfremt der indvindes tæt på bebyggede områder. Ledøje Bylaug anbefaler at dette undersøges nærmere.

Imod nord er der korrekt kun spredt bebyggelse, men området grænser op til Smørum Golfbane, som er Egedal Kommunes største fritidsklub (og i øvrigt Danmarks største golfklub med 2200 medlemmer). Ledøje Bylaug ser med bekymring på de gener dette kan medføre for klubbens medlemmer, og for det friluftsliv der præger området i dag (golf, løbe- og gåruter), og som er meget benyttet at Ledøjes borgere. Området ligger i den primære vindretning fra et eventuelt graveområde.

Emissioner fra eventuel trafik til og fra området

I miljøscreeningen henviser dette punkt til ovenstående punkt. Endvidere er det angivet som "Forhold, der ikke vurderes".

Det samlede graveområde for Ledøje Nord er ca. 95 ha (950.000 m²), hvilket medfører en samlet råstofindvinding på ca. 9.500.000 m^3 stenmateriale (se yderligere for beregningsgrundlag under Trafik – Trafikbelastning). Det forventes at den samlede turgenerering vil være ca. 2,3 mio. ture, svarende til 500-1000 ture pr. dag (over en 10 eller 20-årig periode). Hertil kommer emissioner og udledning fra øvrigt materiel og maskiner.

Dette vil lokalt set med Ledøje Bylaugs øjne skabe en ikke uvæsentlig miljøpåvirkning, herunder udledning af tungmetaller, NOx og partikler. Med henvisning til ovenstående punkt vedr. luftforurening, må det forventes at der skal ske en omfattende afvanding af området pga. beliggenheden. Ledøje Bylaug mener at man bør vurdere hvorledes dette vil påvirke opsamling af emissioner og risiko for nedsivning til grundvandet og Ledøje Vandværks drikkevandsforsyning. Dette bør specielt sammenholdes med det forhold at der ikke eksisterer et beskyttende lerlag mod kalklaget under graveområdet, hvorfor tungmetaller og andre stoffer ikke kan forventes filtreret/bundet af leret.

Ifølge Miljømålsloven §7 stk. 1, er områder udpeget som drikkevandsforekomster forstået som beskyttede områder.

Endvidere skal der i henhold til Vandrammedirektivet benyttes bedste tilgængelige teknologi imod forebyggelse af forurening af grundvandet. Den miljømæssige belastning af området, forventes ifølge Ledøje Bylaug at kunne sammenlignes med en normal trafikeret vej. Her vil der normalt i vejsammenhænge været stillet krav om separat vejafvanding og opsamling til rensning. Vil Regionen stille krav om befæstelse og separat afvanding af alle transportveje?

Er det endvidere virkelig regionens vurdering at emissioner i et jf. Miljøstyrelsens vejledninger og planlovens bestemmelser særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab samt kulturarvsareal ikke skal undersøges yderligere?

Ledøje Bylaug anbefaler at dette punkt bør ændres til "Forhold, der vurderes".

Støj

Støj

Region Hovedstaden mener at dette forhold skal undersøges yderligere, hvilket Ledøje Bylaug også mener er nødvendigt.

Ekstern støj fra virksomheder

Miljøstyrelsen har fastsat vejledende grænseværdier for ekstern støj fra virksomheder, og grænseværdierne udgør grundlaget for myndighedernes vurdering af støjforureningen.

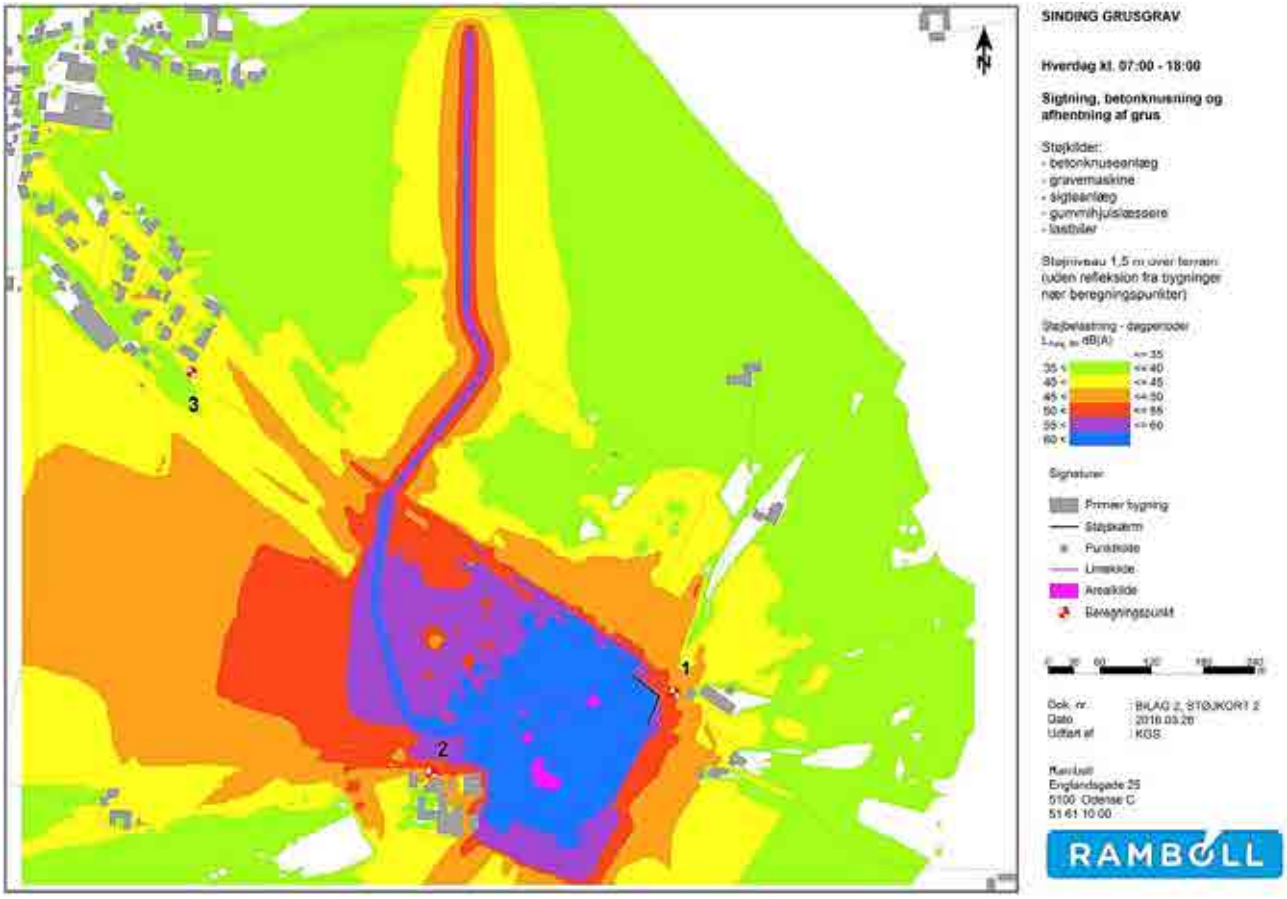
	Mandag - fredag kl. 07 - 18, lørdag kl. 07 - 14	Mandag - fredag kl. 18 - 22, lørdag kl. 14 - 22, søn- og helligdag kl. 07 - 22.	Alle dage kl. 22 - 07
1. Erhvervs- og industriområder	70 dB	70 dB	70 dB
2. Erhvervs- og industriområder med forbud mod generende virksomheder	60 dB	60 dB	60 dB
3. Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55 dB	45 dB	40 dB
4. Etageboligområder	50 dB	45 dB	40 dB
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB
6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder (særlige naturområder)	40 dB	35 dB	35 dB

(Kilde: Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for dagperioden, aftenperioden og natten, udendørs)

Ledøje omfattet af særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab samt kulturarvsareal.

Jf. miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984 og ikke mindst planlovens bestemmelser, kunne og burde Ledøje betragtes som offentligt tilgængeligt rekreativt område (særlige naturområder), hvorfor grænseværdier i dagtimer vil være 40 dB (klasse 6). Som minimum er Ledøje dog at betragte som boligområde for åben og lav bebyggelse med en grænseværdi på 45 dB (Klasse 5 som angivet i tabellen over vejledende grænseværdier for støjbelastning og for maksimalværdier af støjniveauer målt udendørs). Landskabet omkring Ledøje inklusiv 'Ledøje Nord' er i Egedal Kommuneplan udpeget til 'Friluftsformål', hvilket svarer til et 'rekreativt område'.

Nedenstående figur viser eksempel på støberegning af Sinding Grusgrav foretaget i programmet SoundPlan (samme program som benyttet af Vejdirektoratet ifm. Frederikssundsmotorvejen).

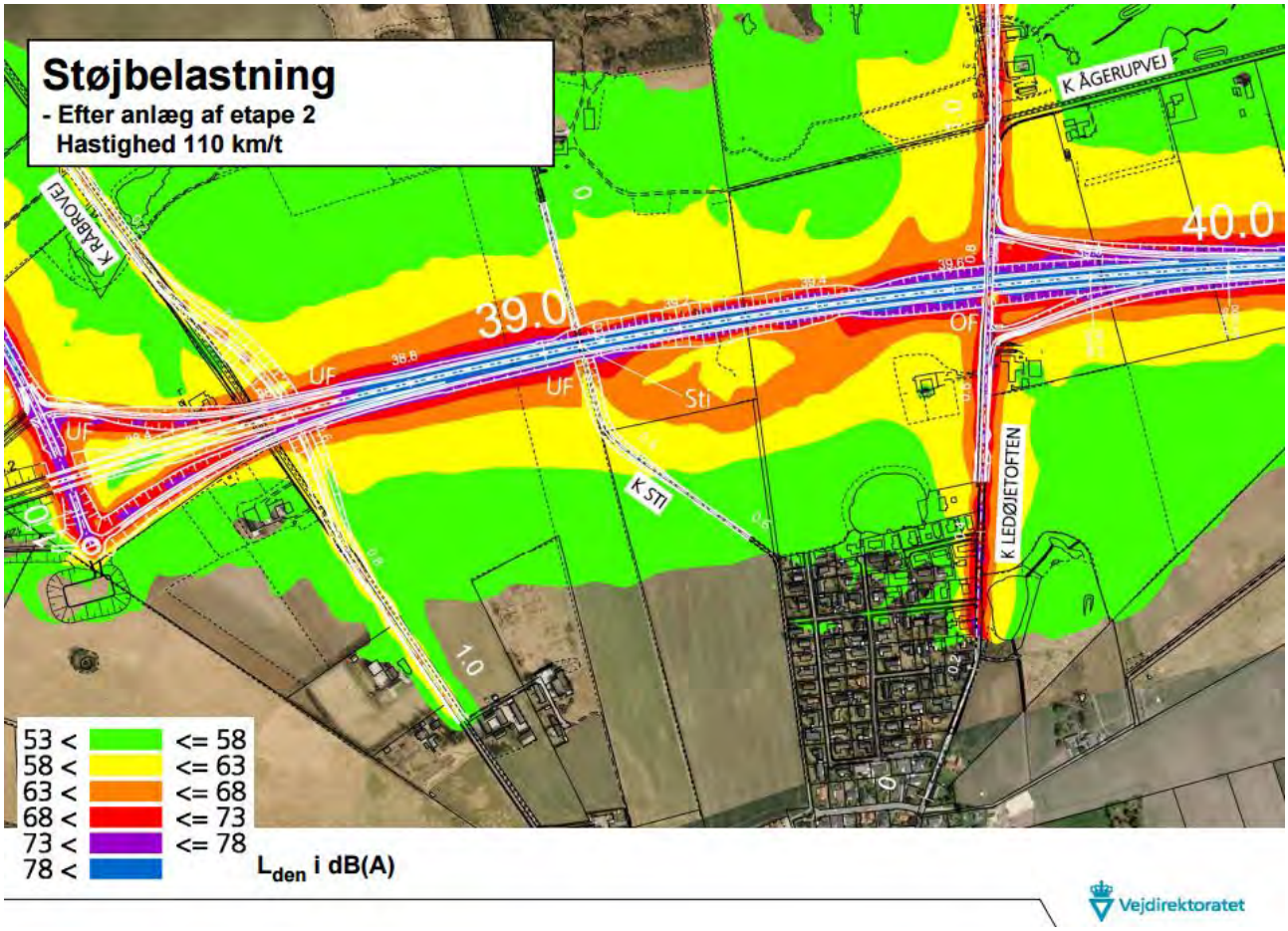
(Kilde: Støjundersøgelse – Sinding grusgrav, Rapport "Miljømåling – ekstern støj, Rambøll)

Ledøje Bylaug er opmærksom på at der ikke kan laves en direkte korrelation mellem ovenstående eksempel, da udgravningens placering, form, anvendt udstyr og transportarbejde kan have indflydelse på støjudbredelsen. Ovenstående eksempel viser dog, at der i forbindelse med en grusgrav kan være væsentlige støjgener. I eksemplet ligger beboelserne lige akkurat inden for grænseværdierne, men det er værd at bemærke, at boligerne ligger over 500 meter fra grusgraven.

I regionens egne rækker har formand for udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer John Lehmann Petersen i evaluering af de årlige tilsyn af grusgrave (wm463678) netop konstateret, at ulovligheder ved udvinding af råstoffer bl.a. handler om at der var for meget støj og der var gravet for tæt på vej i modstrid med gravetilladelse. Ledøje Bylaug ser det som et stort problem, at der oftest stiltiende gives accept til øget støj gennem udstedelse af gentagne påbud, som ikke følges op eller har konsekvenser. Hvilke forholdsregler og reguleringer vil Region Hovedstaden stille for et graveområde så tæt på en landsby? Ledøje Bylaug mener at en støjkortlægning må være forudsætning for et graveområdes placering. Endvidere bør der stilles krav om løbende uvarslede støjmålinger.

Akkumuleret støjbelastning

Vejdirektoratets udarbejdede i forbindelse med VVM for Frederikssundsmotorvejen et støjkort med de forventede støjniveauer efter udbygning af motorvejen. Beregningerne er foretaget efter gældende regler (Nord2000) af støjberegninger for vejanlæg.

(Kilde: Støjkonturkort, Etape 2, Vejdirektoratet 2011)

Støjeregningerne viser, at årsmiddelværdien L_{den} i flere områder ligger i eller nær det kritiske støjniveau. Yderligere støjkilder må forventes at øge støjgenerne, hvorved mange ejendomme vil komme over et uacceptabelt støjniveau.

Støjmodel Nord2000 er udviklet i samarbejde med de andre nordiske lande og er formentlig den mest avancerede model, der anvendes til vurdering af støj i forbindelse med bl.a. vejprojekter.

Her tages bl.a. højde for:

- Afstanden til vejen
- Vejr- og vindforhold
- Jordoverfladens beskaffenhed (f.eks. hårdasfalt eller blødt græs)
- Bygninger eller andet, der skærmer for støjen
- Genstande, der reflekterer støjen
- Vejbelægninger
- Antal personbiler og varevogne
- Antal lastvogne, busser og lignende
- Køretøjernes hastighed
- Køretøjernes fordeling på dag, aften og nat.

Støjberegninger for Ledøje

Ledøje Bylaug forventer, at en råstofindvinding i Ledøje Nord vil foranledige støjniveauer over grænseværdierne. Miljøstyrelsen anbefaler, at man ikke skaber nye støjbelastede områder, og specielt i eksisterende landzone og landsbymiljøer. Ledøje Bylaug mener, at der bør foretages en egentlig Miljøvurdering/VVM, og at denne bør inkludere en støjmodel/støjberegning for råstofindvindingen – både for graveområdet og transportkørslen – og at der i beregningsmodellen medtages allerede kendte støjkilder (som minimum motorvejen), således at et retvisende støjkort opnås.

Ledøje Bylaug ser det i øvrigt som et problem, at man med graveområdet Ledøje Nord ændrer terrænet radikalt imellem motorvejen og Ledøje Landsby, hvorved de bakker, som i dag fungerer som naturlig støjdæmpning imod støj fra motorvejen bliver fjernet.

Selvom der i det udsendte materiale fra Region Hovedstaden ikke er planlagt graveområder for interesseområdet øst for Ledøje, vil Ledøje Bylaug gerne gøre opmærksom på, at udover at området er en del af vandindvindingsområdet for Ledøje Vandværk, så er der mod nordøst et meget stort kolonihaveområde, hvor særlige vilkår for støj og vibrationer må forventes gældende. Dette område var meget til diskussion i forbindelse med etableringen af Frederikssundsmotorvejen, idet området ville blive berørt over grænseværdierne.

Vibrationer

Dette vurderes i Miljøscreening til ikke at skulle undersøges yderligere. Ledøje Bylaug er ikke enig i dette.

Det er erkendt fra andre grusgrave (jf. VVM-redegørelse for råstofindvinding i Mogenstrup Grusgrav 2010), at bearbejdning af undergrund vil sende vibrationer videre med fare for sætningsskader i huse. Ledøje er særdeles sårbar over for dette, og specielt med byens mange bevaringsværdige bindingsværkshuse.

Jf. VVM fra Mogenstrup grusgrav er anbefalingen, baseret på deres erfaringer, at der ikke graves i afstand 150-200 meter. fra boliger for at gener og sætningsskader kan undgås. I matr. 9a, 11u &12b vil dette indsnævre område så meget, at udvinding vil have tvivlsom værdi, og derfor helt bør fjernes som forslag til graveområde.

Flere af Ledøjes borgere har rettet henvendelse til deres forsikringsselskaber med henblik på at få afklaret forsikringsforhold i forbindelse med f.eks. sætningsskader som følge af vibrationer fra graveområdet. Det er konstateret, at ingen af vore husstande kan forsikres mod sætningsskader i bygninger. Regionen Hovedstaden bør derfor redegøre for, hvordan dette forestilles reguleret i råstoftilladelsen, samt redegøre for hvilke erstatningsforhold der vil være gældende ved sætningsskader foranlediget af gravearbejde.

Disse forhold og erfaringer fra andre grusgrave bør undersøges til bunds. Der er Ledøje Bylaugs vurdering, at gravetilladelser i matr. 9a, 11a, 11u & 12b syd for motorvejen bør fjernes helt fra forslag til nye graveområder. På flere af de nordlige områder er der desuden anlagt skov, hvilket ikke synes registret af Region Hovedstaden.

Vi vil også gerne gøre opmærksom på, at en del huse i Ledøje er bevaringsværdige – både huse langs Ledøje Bygade og i nærheden. Flere af husene er fra 1700 – 1800 tallet, og er bygget efter gammel metode med syldsten fundament (vægge oven på kampesten og muligvis pælefundering). Disse huse er specielt følsomme over for vibrationer, og der stilles særskilt krav til grænseværdier. Dette kan have betydning ved vibrationer skabt af køretøjer og maskinelt udstyr i graveområdet, eller såfremt der forekommer transport gennem Ledøje landsby.

Grænseværdier for den genevirkning, de omkringboende kan have fra vibrationer ved anlægsarbejder, er foreslået af Miljøstyrelsen i Orientering nr. 9/1997 *"Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø"*

Grænser for bygningsskadelige vibrationer er ikke reguleret ved lov. I praksis benyttes ofte den tyske norm DIN 4150-3 til vurdering af bygningsskadelige vibrationer, som inddeler bygninger i 3 kategorier hhv. 1) erhvervs- og industribygninger, 2) boliger og tilsvarende konstruerede og 3) bevaringsværdige bygninger. Normens grænseværdier for bygningsvibrationer er:

- Erhvervs- og industribygninger Vpeak ≤ 20 mm/s
- Bygninger til beboelse Vpeak ≤ 5 mm/s
- Særligt følsomme og fredede bygninger Vpeak ≤ 3 mm/s

Miljøvurdering bør inkludere en analyse af vibrationer, og beskrivelse af afværgeforanstaltninger. Hvilken overvågning af bygningsvibrationer vil Regionen eventuel stille som krav i en råstoftilladelse?

Som noget andet, er Ledøje Bylaug også meget i tvivl om hvilke generelle afstandskrav Region Hovedstadens stiller til et graveområde mod bebyggelser, stier mv. Endvidere må vi formode at Industriens branchearbejdsmiljøråds fastsatte forholdsregler for skrænter og lodrette vægge er gældende i alle grusgrave, hvorfor udvindingspotentialet i smalle områder nær bebyggelse, stier mv. må været begrænset.

Trafik

En råstofudvinding vil generere en masse transportarbejde i og omkring Ledøje, hvilket vi mener, bør undersøges grundigere end beskrevet i fremsendte høringsmateriale.

Trafikafvikling/belastning

I fremsendte materiale er beskrevet at sand-/grusforekomsterne varierer i tykkelse, og helt ned til 20 meters dybde. I nedenstående vurdering af transportarbejdet er benyttet en gennemsnitstykkelse på 10 meter.

Det samlede graveområde for Ledøje Nord er ca. 95 ha (950.000 m^2), hvilket medfører en samlet råstofindvinding på ca. 9.500.000 m^3 stenmateriale. Der kan omtrent være 10 m^3 materiale pr. vognlæs (lastbil med hænger), hvilket giver i alt 950.000 vognlæs, også svarende til en turgeneration på 1,9 mio. ture. Hertil må kunne forventes 10-20 % ekstra trafik i forbindelse med anden transport til og fra området, således at den samlede turgenerering vil være ca. 2,3 mio. ture. Fordelt over 10 eller 20 år, vil dette betyde hhv. 1040 ture eller 520 ture. pr. hverdag (beregnet med 220 arbejdsdag pr. år).

Lokalt

Graveområdet vil genere en ikke uvæsentlig trafik til og fra området, som dels vil kunne høres og mærkes af mange husstande, og ikke kun den yderste række af huse, som af Regionen er vurderet partshøringsberettiget.

Ledøje Bylaug vurderer ikke miljøbelastningen som uvæsentlig, da trafikbelastning sammen med maskinelt udstyr til udvindingen vil påvirke miljøet markant i forhold til støv, lugt, støj og trafiksikkerhed.

Den risiko, som vibrationerne fra denne tunge trafik udgør for de gamle bevaringsværdige huse i Ledøje, bør indgå i vurdering af mulige transportveje (beskrevet yderligere under ”Støj / vibrationer”).

Regionalt

I Miljøscreeningen er der angivet, at dette forhold ikke vurderes nærmere, idet trafikbelastningen af det regionale vejnet vurderes at være ubetydeligt.

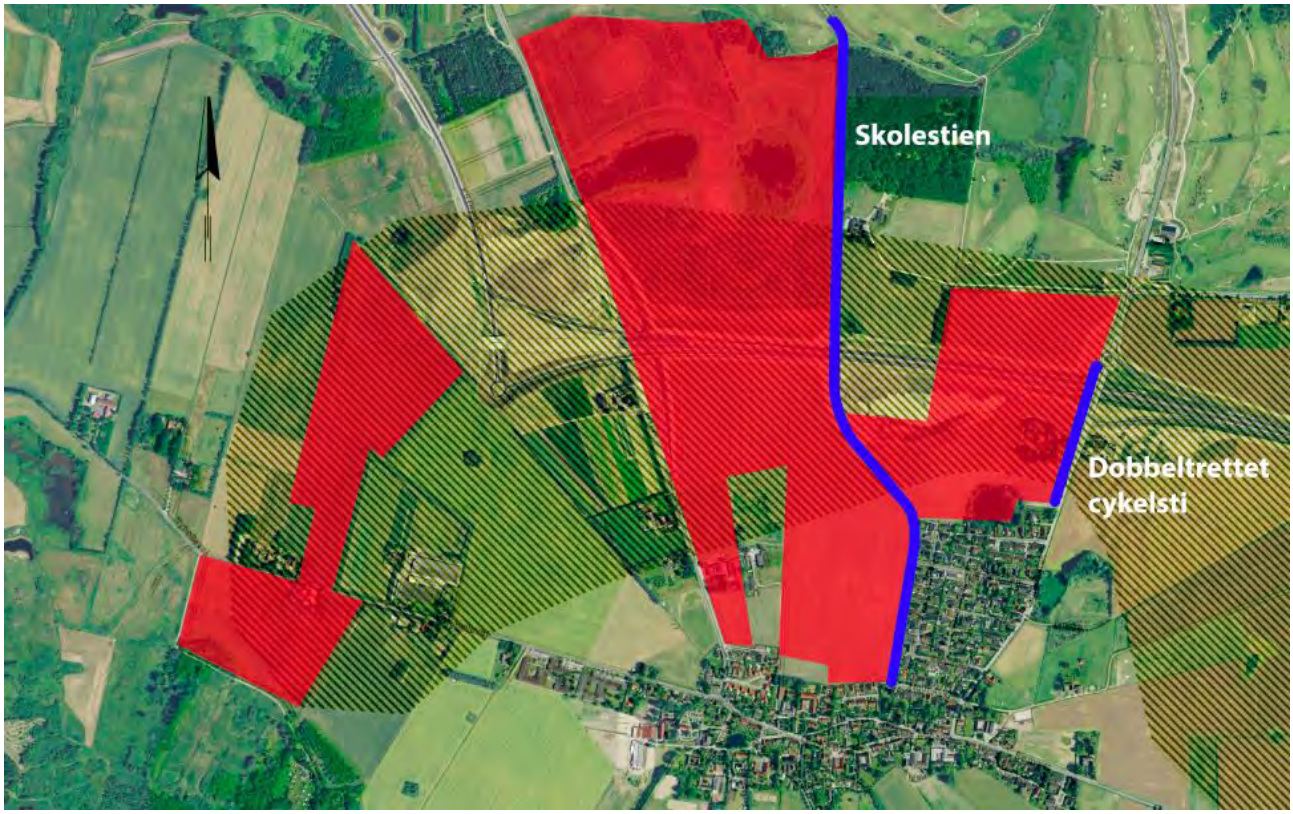
På Frederikssundsmotorvejen kører der omtrent 25.000 køretøjer i ÅDT (Årsdøgnstrafik), hvoraf tungbilsprocenten skønnes til ca. 2 pct., svarende til 500 tunge køretøjer i døgnet.

Den beregnede turgenerering viser, at der sker cirka en fordobling til en tredobling af tunge køretøjer på strækningen alene fra området Ledøje Nord. I screeningen er angivet at trafikbelastningen af det regionale vejnet som følge af råstofindvindingen vurderes til at være ubetydelig. Ledøje Bylaug mener ikke at en fordobling eller tredobling af trafikbelastningen med tunge køretøjer er ubetydelig, idet dette både vil påvirke trafiksikkerheden i området samt at der kan forventes en del ekstra støjgener herfra. På denne baggrund bør der foretages en egentlig Miljøvurdering og en VVM med støjberegning for den akkumulerede støjudbredelse fra dels motorvej og arbejdsområdet i samme beregningsmodel (Se også under Støj).

Sikkerhed

Skolestien er slet ikke nævnt eller medtaget i screeningen. Skolestien krydser midt igennem området Ledøje Nord, hvorfor hele byens mest sikre skolerute og primære cykel- og gangrute til Smørum, vil ligge midt i graveområdet. Da denne involverer hele byen, har vi svært ved at se, at hele byen ikke er part i denne høring. Ledøje Bylaug har ligeledes svært ved at se, hvorledes man på tilstrækkelig vis kan sikre denne rute på en trafiksikkerhedsmæssig forsvarlig måde, hvis der kommer graveområder på begge sider af denne, og der vil forekomme færdsel med tunge transporter på tværs af denne. Endvidere vil de tunge transporter skulle krydse den dobbeltrettede sti på Ledøjetoften for at få adgang til det regionale transportnet. Flere analyser har påvist en markant øget uheldsfrekvens i denne type krydsning.

I screeningen er angivet at sikkerheden ikke vurderes, da der i den lokale planlægning vil være en mulighed for at planlægge tilkørsel til et nyt graveområde på en sådan måde, at sikkerhed ikke påvirkes væsentligt. Ledøje Bylaug ønsker, at man i Miljøvurderingen angiver et løsningsforslag på, hvorledes man forestiller sig dette reguleret i råstoftilladelsen, så trafiksikkerheden ikke ændres, og specielt omkring skolestien og den dobbeltrettede sti ved Ledøjetoften.

Risiko for ulykker

Se foregående punkt omkring Sikkerhed.

Offentlige udgifter

Erfaringer fra flere andre kommuner, heriblandt Roskilde Kommune, viser at der er betragtelige økonomiske udgifter forbundet med vedligeholdelse af veje i forbindelse med transportkørsel fra graveområder. En 25 tons lastbil belaster vejene som 20.000 personbiler.

En kraftig stigning af tungbilsprocenten vil foretage store strukturelle skader på Egedal Kommunes vejnet, såfremt dette benyttes.

Klimatiske faktorer

Oversvømmelsesrisiko pga. ændret nedbørsmængder

Punktet er beskrevet som at ændret nedbør (herunder øget) nedbør vurderes ikke at på virke råstofindvindingen. Det burde vel mere retvisende være undersøgt, om ændret (herunder øget) nedbør i forbindelse med råstofindvindingen kan påvirke oversvømmelsesrisikoen for området omkring graveområderne.

Ledøje Bylaug ser ikke en øget oversvømmelsesrisiko (da grusgrav må være at betragte som et stort overløbsbassin), men ser den anden fare, at en øget vandtilførsel i graveområdet kan påvirke grundvandstilstrømningen nedstrøms. Idet Ledøje Vandværks primære opland for vandindvinding er størstedelen af Ledøje Nord, og tilstrømningen sker fra nord til syd/sydvest, vil der ske en øget tilførsel af vand direkte fra graveområdet. Idet grundvandstilstrømningen til kalklaget ikke er beskyttet med et lerlag under sandforekomsterne, er der en øget risiko for att forurenet vand tilgår Ledøje Vandværk. Dette kan medføre forringet vandkvalitet og en økonomisk udgift, som i første omgang påhviler Vandværket og sidenhen borgerne i Ledøje.

Ledøje Bylaug forventer en yderligere analyse af påvirkningen for Ledøje Vandværks opland og vandkvaliteten. Der skal gøres opmærksom på at området i forvejen er nitratfølsomt område, og primært er beskyttet af moræneler i overjordslaget. Hvordan vil dette blive påvirket når det primære filter fjernes?

Ledøje Bylaug forventer, at hvis man alligevel vælger at gå videre med området som interesseområde eller graveområde, så må denne risiko og udbedring af eventuelle skader påhvile Region Hovedstaden og grundejer af graveområdet.

Vandstandsændringer

I screeningen er beskrevet at råstofindvindingen ikke vurderes at påvirke vandstanden i de beskyttede vådområder, vandhuller og åer.

De omkringliggende vandhuller (Kattekær og Lillesø) har i forvejen en meget lille vandtilstrømning, og får en del af vandet gennem grundvand, men mest via drænudledninger til søerne. Såfremt der udgraves i nærheden af disse, vil hovedkilden til vandtilførslen forsvinde. Samtidig vil en sænkning af grundvandsspejlet kunne forårsage at søerne er i risiko for at tømmes for vand, da dybden af søerne er relativt lav.

Ledøje Bylaug anbefaler, at der foretages en beregning af grundvandssænkningen som følge af en eventuel råstofindvinding, samt hvorledes man sikrer en fortsat vandtilførsel til søerne, hvis vandet fra dræn fjernes som følge af udgravningen.

Kulturarv

Landsbyen, kirken og landskabet er en kulturhistorisk helhed og har sin historiske værdi i denne helhed.

Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger

Kulturlandskabet omkring Ledøje

I middelalderen var der i Ledøje og andre landsbyer en slags dyrkningsfællesskab i datidens landbrug. Det satte sine spor i landskabet ved at gårdene, som lå i landsbyen, hver havde mange små jordlodder som lå spredt i landskabet. Med landboreformerne i slutningen af 1700-tallet ændredes dette billede. Landboreformerne gennemførtes for at forbedre bondestandens forhold og effektivisere landbruget. Nu blev dyrkningsfællesskabet erstattet af individuelt agerbrug og i denne sammenhæng omfordeltes landsbyernes jorder – kaldet 'stjerneudskiftningen.'

Udskiftningen af Ledøje Bymark i 1781 blev foretaget i form af en stjerneudskiftning, hvor gårdenes jordstykker blev samlet som lagkagestykker ud fra landsbyen. Kun få gårde blev flyttet ud fra landsbyen - i dag kan man i landskabet tydeligt se veje, markskel og stier, som viser stjernemønstret ud fra gårdene i landsbyen. Tilmed er kulturlandskabet omkring Ledøje stadig autentisk med landbrug – landskabet er åbent med produktivt landbrug. Ved at opretholde landbrugsarealerne og det øvrige kultur- og naturlandskab omkring landsbyen bevares væsentlige dele af et karakteristisk kulturland fra de seneste århundreder til værdi for kommende generationer.

Ledøje Landsby

Ledøje er en af Vestegnens større og bedst bevarede landsbyer. Vejene til og fra byen er stort set identiske med middelalderens vejnet. Kirken ligger højt mod vest og kan ses som toppunkt fra alle verdenshjørner med en yderst smuk og varieret natur – uanset hvorfra man kigger ind mod den velbevarede landsby. Ledøje er bygningsmæssigt en af Egedals bedst bevarede landsbyer, idet både kirke, præstegård, rytterskole, huse, pumpehus, fattighus, aktivt forsamlingshus og en række af gårdene er bevaret. En del af landsbyens gårde ligger endnu rundt om gadekæret, ligesom den gamle rytterskole fra 1720'erne.

Den kulturhistoriske landsby har bevaret den landsbykarakteristiske lange form med plads til to såkaldte forter, hvor kreaturerne blev drevet sammen til natten. Den ene forte ligger stadig ubebygget foran kirken, og det giver en unik mulighed for at se middelalderbyen, som netop på afstand ligger uberørt, omgivet af marker og moser. Den anden forte ligger ubebygget midt i landsbyen med bebyggelse rundt om den. Den er i dag landsbyfællesskabets samlingspunkt i forbindelse med fejring af årets højtider.

Mod Nord ligger værdifuld landbrugsjord, som stadig dyrkes af bønderne i Ledøje og mod syd ligger det større fredede moseområde med Porsemosen og Tysmosen. Det er områdets sidste rest af de mange smeltevandssøer, moser og åer, som omgav middelalderbyen. Alle veje og stier følger stadig landskabets konturer og mange af de gamle markskel fra stjerneudstykningen i 1780'erne.

I forhold til beskyttelse af landsbymiljøet med de gamle huse, bør det undersøges hvilke vibrationer, der kan forventes ved grustransport / tung lastbiltrafik gennem landsbyen, såfremt trafikken føres gennem byen. Der er særligt lave grænseværdier for vibrationer i forhold til gamle bevaringsværdige bygninger. Mange af de karakteristiske gamle huse, som også er udpeget som bevaringsværdige er beliggende tæt ud til byens gader herunder langs Ledøje Bygade, hvor en del af de gamle huse ligger 3-4 meter fra kørebanen. Vi frygter, at disse huse skades af vibrationer, og forsikringerne dækker så vidt vi har undersøgt ikke sådanne skader, og husene kan der for gå i forfald. (se yderligere under "Støj / Vibrationer")

Ledøje Bylaug finder ikke, at disse kulturhistoriske spor og fortælleværdier kan bevares for eftertiden ved udgravning af råstoffer, som foreslået ved interesseområdet og Graveområde Ledøje Nord.

Kirker og omgivelser

Ledøje Kirke er Nordens eneste dobbeltkirke, og man kan først støde på tilsvarende dobbeltkirker i Midttyskland. En dobbeltkirke er karakteriseret ved, at den har to selvstændige etager med hver sit kirkerum. Det øverste fungerede som herskabets privatkapel. Kirken er opført i første halvdel af 1200-tallet som borgkapel til en borg/stormandsgård efter tysk forbillede. Der er tydelige bygningsspor i skibets vestgavl, som tyder på, at borg og kirke har været bygget sammen. Kildemateriale peger på, at stormanden Jacob Sunesen (Hvideslægten) fra Knardrup stod bag opførelsen af dette enestående bygningsværk.

Han var forhandlingsleder i Goslar, da kong Valdemar Sejr skulle frikøbes fra tysk fangenskab i 1223-25, og så som en af første danskere verdens første dobbeltkirke - Liebfrauenberg Kirche - i kejserbyen Goslar, og lod den inspirere ham til opførelse af Danmarks første og eneste dobbeltkirke 10-15 år senere. Den tyske dobbeltkirke blev revet ned i 1700-tallet pga. bygningsforfald.

Borgen/stormandsgården findes ikke mere. I dag ligger Brydegården på stedet. Det er let at fornemme stedets kraft og historie, når man kigger ned fra kirkens tårn (ca. 1508). Et unikt område med en unik historie.

Da kirken blev gennemgående renoveret i 1887-92 var det en begivenhed, som tiltrak stor opmærksomhed. Arkitekten H.V. Storch stod for arbejdet, ligesom han gjorde det ved Skt. Bendts Kirke, Fjenneslev Rundkirke og Tveje Merløse Kirke – altså nogle af de vigtigste sjællandske middelalderlige kirkebygninger.

Det er næsten overflødigt at meddele, at den unikke kirke med kirkegårdens mange bevaringsværdige gravminder og med naboen Bydegården udgør et kulturhistorisk kapitel for sig.

I dag står Ledøje Kirke stort set i det miljø, som Jacob Sunesen skabte for ca. 775 år siden. Det gælder også omgivelsernes marker og moser. Der er en fredningszone på 750 m omkring kirken. Grusgravning i Ledøje Nord vil bryde ind i zonen og direkte skade det enestående miljø og dets omgivelser.

Der er udpeget kirkeomgivelser omkring Ledøje Kirke, som skal sikre kirkens landskabelige beliggenhed og samspil med landsbymiljøet. På sigt skal omfanget af kirkeomgivelses beskyttelsen fastlægges konkret. Københavns Amt har fastlagt en beskyttelseszone på 750 meter omkring Ledøje Kirke, der i forvejen er omfattet af en 300 meters beskyttelseszone efter Naturbeskyttelsesloven. Bestemmelsen har til formål at beskytte kirker, der ligger mere eller mindre åbent i landskabet mod, at der opføres bebyggelse på over 8,5 meter, som virker skæmmende på kirken. Beskyttelseszonen på 750 meter skal sikre kirker i landzone som markante kulturmonumenter i landskabet. Ledøje Kirke er meget markant beliggende i landskabet og et eksempel på en kirke med meget stort fjernomgivelsesområde.

(kilde: Vejdirektoratet, VVM 2002 og Lokalplan nr. 010104 Bevaringsplan for Ledøje Landsby)

Ledøje Kirkes placering på et af landsbyens og landskabets højeste punkter er betinget af et ønske fra bygherren om at give kirken en markant og monumental beliggenhed. Når kirken i dag stadigvæk fremtræder som et af de mest markante træk i landskabsbilledet, er det et oprindeligt træk, som det er vigtigt at bevare.

(Kilde: Historien i landskabet, Jens Henrik Jønsson, Kroppedal Museum)

Udsigt til kirken med foranliggende 25 m dyb grusgrav, vurderes af Ledøje Bylaug at virkes skæmmende på Kirken og den landskabelig udsigt til og fra kirken. Ledøje Bylaug mener at dette bør indgå i den samlede vurdering i miljøvurderingen.

Øvrige kildehenvisninger for mere materiale omkring Ledøje og Ledøje Kirke:

Jens Henrik Jønsson: Historien i landskabet. Danmarkshistorien i Vestskoven. Kroppedal Museum 2014

J.P. Jørgensen: Historiske Optegnelser om Ledøje-Smørum Sogne fra Oldtiden til den nyere Tid. Roskilde 1925 med senere genoptryk.

Jens Jørgen Nygaard: Ledøje Kirke – en stormands kapel. Pædagogisk Central. Ledøje-Smørum 1997

P. Sorenius: Landsbyer i Vestskoven. Herstedvester, Risby, Ledøje, Vridsløsemagle. Danmarkshistorien i Vestskoven 2004.

Ressourcer og affald

Arealforbrug

Dele af arealerne er i dag udlagt som landbrugsjord, og er forpagtet ud til nogle af Ledøjes landmænd. Ved omlægning af landbrugsjord til råstofindvinding vil lodsejer få tilført ressourcer, men landmændene vil miste nogle værdifulde landbrugsområder og vigtige ressourcer, i et i forvejen presset marked.

(Kilde: Egedal digitale kommuneplan 2013-2025)

Dele af Ledøje Nord er desuden udlagt som skov i dag, og Region Hovedstaden forholder sig ikke til dette. Endvidere er øvrig del af de nordlige arealer af Ledøje Nord samt dele af de sydlige arealer i Ledøje Nord udlagt til ønsket skovrejsning, og der er udlagt skovbyggelinjer.

Vandforbrug

Ledøje Bylaug mener det vil være et krav at der dagligt vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på byen vil kunne foranledige en række støvgener.

Der bør foretages en beregning af vandforbruget, og en redegørelse hvorfra vandet skal komme. Har Ledøje Vandværk kapacitet til dette, og vil en ekstraudvinding af vand på vandværket foranledige øget optage af uønskede stoffer? Målinger fra vandværket har påvist en stor følsomhed på vandkvaliteten i forhold til udvindingsmængden. Hvis der laves en lokal boring til vandudvinding til vanding af grusgraven eller brug af vand fra grundvandsspejlet, vil dette så påvirke grundvandsspejlet og Ledøje Vandværks vandindvinding?

Visuel effekt

Arkitektonisk og landskabeligt udtryk

Ledøje Landsby har kulturhistorisk værdi. Landsbyen med det dyrkede land hele vejen rundt om byen udgør værdifulde kulturhistoriske spor. De gamle huse, strukturen i byen med småhuse midt i byen og gårdene i udkanten af byen, gaderne, landeveje, markveje og markskel viser stadig byens og landbrugets historie langt ud i landskabet. Byens struktur og landskabet omkring byen viser usædvanlig tydelige spor af stjerneudskiftningen i 1700-tallet, en landbrugsreform, som udgør en milepæl i danmarkshistorien.

Ledøje landsby er velkendt som bevaringsværdig kulturhistorisk – men landsbyens historie handler i høj grad om, hvordan man ernærede sig med landbrug og hvordan jorden dyrkedes. Gårdene lå – og ligger – i byens udkant og de enkelte gårdes jorder ligger i vifter ud fra byen – som en stjerne.

Ledøje Kirke er bygget ca. 1225 som gårdkirke for en stormandsgård. Kirken er enestående i Danmark, bl.a. fordi den er opført i to etager med en over- og en underkirke.

Ledøje Kirkes placering på et af landsbyens og landskabets højeste punkter er betinget af et ønske fra bygherren om at give kirken en markant og monumental beliggenhed. Når kirken i dag stadigvæk fremtræder som et af de mest markante træk i landskabsbilledet, er det et oprindeligt træk, som det er vigtigt at bevare.

(Kilde: Historien i landskabet, Jens Henrik Jønsson, Kroppedal Museum)

Der er udpeget kirkeomgivelser omkring Ledøje Kirke, som skal sikre kirkens landskabelige beliggenhed og samspil med landsbymiljøet. På sigt skal omfanget af kirkeomgivelses beskyttelsen fastlægges konkret. Københavns Amt har fastlagt en beskyttelseszone på 750 meter omkring Ledøje Kirke, der i forvejen er omfattet af en 300 meters beskyttelseszone efter Naturbeskyttelsesloven. Bestemmelsen har til formål at beskytte kirker, der ligger mere eller mindre åbent i landskabet mod, at der opføres bebyggelse på over 8,5 meter, som virker skæmmende på kirken. Beskyttelseszonen på 750 meter skal sikre kirker i landzone som markante kulturmonumenter i landskabet. Ledøje Kirke er meget markant beliggende i landskabet og et eksempel på en kirke med meget stort fjernomgivelsesområde.

(kilde: Vejdirektoratet, VVM 2002 og Lokalplan nr. 010104 Bevaringsplan for Ledøje Landsby)

At tillade gravning efter råstoffer i kulturlandskabet nær Ledøje vil derfor være at bortskære en vital del af de bevaringsværdige kulturhistoriske spor. Landskabet vil ikke kunne 'genskabes', idet der ikke må tilføres opfyld, når gravearbejderne afsluttes. Da der forventes gravning i ca. 25 meters dybde vil landskabet for eftertiden blive præget af dybe kratere og dybtliggende sø.

Den nyanlagte Frederikssundmotorvej er anlagt relativ dybt i landskabet og vejen og trafikken på vejen er derfor ikke synlig i landskabet i interesseområdet og arealet for graveområde Ledøje Nord. Dermed er det kulturhistoriske landskab her stadig visuelt 'helt' og kan ses i sin helhed med landsbyen.

Råstofplan 2012 har markeret et interesseområde for råstofindvinding i form af en bred halvcirkel, der dækker hele den nordlige halvdel af det samlede kulturlandskab som omkranser og hører til Ledøje landsby.

Det vil derfor være ødelæggende for oplevelsen af kulturhistorien i landsbyen og landskabet ved Ledøje, såfremt dette interesseområde fastholdes og såfremt der udpeges graveområder i området. Ødelæggelsen

vil ikke kun berøre beboere nær området, men som borgere i Danmark vil vi alle miste et stykke synlig kulturhistorie.

I miljøscreeningen er angivet ” *Det vurderes, at råstofindvinding ikke vil konflikte med ovennævnte interesseudpegning og at det i efterbehandlingsplanen er muligt at sikre, at området kan indpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås (se også under Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger og Landskabelige værdier).”*

Vurderingen er, at dette punkt skal undersøges nærmere. Ledøje Bylaug finder dette besynderligt, og tænker at Regionsrådet ikke har været opmærksom på Ledøjes markante stjerneudskiftning, hvilket en råstofudvinding vil påvirke meget visuelt. Ledøje Bylaug kunne godt tænke sig en forklaring/forslag på, hvordan påvirkning af dette kan udgås, når man ikke kan genetablere terrænet?

Socioøkonomiske effekter

De socioøkonomiske konsekvenser er kun behandlet meget overfladisk, og vi mener i Ledøje Bylaug at der er flere punkter som bør indgå i den samlede vurdering.

Påvirkning af sociale forhold

Ledøje landsby har gennem en årrække haft en stor tilgang af børnefamilier, der har valgt at bosætte sig her pga. natur, trafiksikkerhed og sundhed. Omlægning af områderne til råstofindvinding så tæt på Ledøje vil kunne afholde mange fra at bosætte sig her med småbørn, hvorved Ledøjes befolkningssammensætning på sigt kan risikere at ændre sig.

Påvirkning af erhvervslivet

Idet arealerne i dag er udlagt til landbrugsarealer med dyrkningspligt, og da arealerne er forpagtet til lokale landmænd, vil dette have en indflydelse på mængden af afgrøder, og herved også på erhvervslivet. Der affødes således ikke erstatning i beskæftigelse og indtægtskilde ved omlægning af arealets brug.

Ledøjes Børnehave er en af Egedal Kommunes bedst beliggende børnehaver med adgang til fri natur. Til gengæld ligger den afsides i forhold til Smørum, men tiltrækker mange pga. de landskabelig og naturmæssige værdier denne kan tilbyde. Børnehaven benytter også Skolestien ifm. gå og cykelture til Smørum. Udlægning af graveområder omkring Ledøje vil med en kombination af manglede tiltrækningskraft af nye børnefamilier til Ledøje og børn fra Smørum, vil på sigt kunne påvirke grundlaget for børnehaven negativt, med tab af gode arbejdspladser i byen til følge.

Den nyåbnede Naturskolen Mir for børn med autisme og ADHD (som beskrevet nærmere under ”Befolkning og Sundhed / Svage grupper”, har placeret sig i Ledøje pga. roen, naturen og de rekreative muligheder. Med beliggenhed direkte ud til Ledøje Nord, vil dette påvirke skolen.

Ledøje Bylaug ønsker at disse forhold bør indgå i en miljøvurdering.

Materielle goder

Miljøscreeningen vurderer, at der ikke er forhold der skal vurderes nærmere, da der nærmest ingen påvirkninger er. Region Hovedstaden mener endda, at der vil blive tilføjet en ressource til lokalområdet. Her kan Ledøje Bylaug kun komme i tanke om penge, og kan ikke rigtig se hvordan dette skal opfattes som en ressource for alle de berørte borgere, som står til at ville miste de sundhedsmæssige, landskabelige og kulturmæssige værdier, som betyder mest for de borgere, der har bosat sig i byen.

Ejendomspriser

Ejendomspriser er ikke vurderet i miljøscreeningen, hvilket Ledøje Bylaug mener er utilstrækkeligt for en helhedsvurdering af de socioøkonomiske forhold. Ledøje Bylaug har ladet nogle uvildige ejendomsmæglere foretage en vurdering af huspriser uden og med graveområder, og der forventes et fald i salgsprisen på mellem 30-40 % samt øgede liggetider på boliger til salg.

Lodsejeren af graveområdet har på et borgermøde i Ledøje tilkendegivet, at de ikke har til hensigt at benytte en udlægning af graveområdet. Ledøje Bylaug finder det derfor stærkt betænkeligt, hvis områderne vil blive udlagt til graveområder, da dette uden grund vil kunne medføre en væsentlig økonomisk påvirkning for de omkringliggende grundejere. Enhver købers advokat vil påpege muligheden for grusgrav, hvilket sammen med store prisfald, i værste fald vil kunne betyde en stavnsbinding af grundejerne. Selvom man ikke påtænker at flytte, så vil det også kunne påvirke friværdien i boligen.

Ledøje Bylaug ønsker, at der i en miljøvurdering foretages en vurdering af omfanget af gener for de berørte boliger, og hvilke socioøkonomiske effekter/konsekvenser dette kan have – både på kort og lang sigt. Endvidere ønskes der foretaget en vurdering af den samlede graveperiode, såfremt der skulle blive ansøgt om gravetilladelse for udvinding af hele området. Erfaringer fra andre grusgrave må kunne hjælpe til et estimat for dette med udgangspunkt i anslået råstofmængder.

Jordbrugsinteresser

Området er en del af et areal udpeget med særlig jordbrugsinteresse. Som beskrevet under punktet "Socioøkonomiske effekter/ Påvirkning af erhvervslivet", vil landmændene som har dyrkningen på de forpagtede jorde miste en væsentlig del af deres afgrøder.

Bilag til Ledøje Bylaugs høringssvar

Kopi af dette høringssvar sendes til:

Politikere

Miljø- og Fødevareministeren

Kultur- og Kirkeministeren

Regionrådets medlemmer

Egedal Kommune og Egedal Byråds medlemmer

Folketingsmedlemmer, Nordsjællands Storkreds

Interesseorganisationer

- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Egedal lokalafdeling
    - Formand, Jørgen Bengtsson, jb@jbengtsson.dk
    - Næstformand, Søren Vinding, sjvinding@webspeed.dk
- Kroppedal Museum
    - Museumschef, Lars Buus Graeser, lars.buus@kroppedal.dk
    - Museumsinspektør, Jens Henrik Jønsson, jens.henrik.joensson@kroppedal.dk
- Friluftsrådet,
    - Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk
    - Lokalafdelingen Nordsjælland, nordsjaelland@friluftsraadet.dk
    - Lokalafdelingen, Kredsformand, Poul Erik Pedersen, poul.erik@pedersen.mail.dk

Lodsejere

- Boris Nørgaard Kjeldsen
- Jesper Due Hansen

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Allerød

Att.: Region Hovedstadens Råstofteam
v/Nikolaj Thyssen Dam.

Ledøje d. 10. august 2016

Betragtninger og spørgsmål til plan for " Råstof-graveområde Ledøje-Nord" fra Grundejerforeningen Den Gamle Præstegård

Grundejerforeningen Den Gamle Præstegård (beliggende Ledøje Bygade 23 A – H) er blevet bekendt med planerne om etablering af grusgrav i områder omkring Ledøje fra én af vores medlemmer i grundejerforeningen, boende Ledøje Bygade 23 H. Derfor dette brev.

I forbindelse med dette, er det os uforståeligt, at grundejerforeningen ikke er blevet tilsendt høringsbrev fra Region Hovedstaden dateret d. 6. Juli 2016 om det foreslåede graveområde ved Ledøje Nord, idet at grundejerforeningen har yderligere medlemmer, som grænser op til det omtalte område. Dette er ikke acceptabelt, samtidig med at det ikke er acceptabelt at der udsendes høringsbrev midt i en sommerferieperiode, hvor beboerne har begrænsede muligheder for at svare/bemærke pga. udenlandsrejser.

Vi er ligeledes vidende om, at skolen i Den Gamle Præstegård ikke er blevet tilsendt høringsbrev, hvilket er meget uforståeligt, idet at skolen grænser op til det omtalte område.

Vi har følgende bemærkninger til planerne:

Trafiksikkerhed

Idet at én af vores medlemmer er en nyetableret skole for psykisk udsatte børn, hvor lederne bag skolen netop har valgt at placere deres skole i fredelige og landlige omgivelser af hensyn til børnenes trivsel, skal vi påpege den øget risiko for disse børn, der vil opstå med en øget trafik af tunge køretøjer i gennem byen.

I forbindelse med etableringen af Frederikssundsmotorvejen blev det tydeligt for beboerne i Ledøje, hvor meget trafikken af tunge køretøjer belaster sikkerheden i byen. Specielt for gående trafikanter samt kørende trafikanter, som kører fra sideveje ud på hovedgaden.

Skolen er etableret således, at der ikke er afspærring fra skolen til hovedgaden, og en ulykke med en elev indblandet vil være en katastrofe. Skolen er netop etableret på baggrund af, at trafikken igennem landsbyen blev stærkt reduceret ved motorvejens komme.

Den tunge trafik igennem landsbyen vil samtidig frembringe støjgener for beboerne samt skolens elever.

Støjgener

Ud over den føromtalte øgede trafikstøj, må det ligeledes formodes, at der vil komme støjgener fra en grusgrav som støder op til grundejerforeningens beboelser. Her skal igen nævnes skolen, og den undervisning der finder sted. De psykisk belastede børn (ADHD, autisme, Asperger og lign.) har i forvejen koncentrationsbesvær. Og dette vil blive forværret med unødige støjgener fra en nærtliggende grusgrav.

Grundejerforeningen har ligeledes flere medlemmer, hvor deres job består af at arbejde hjemme fra privatadressen. Disse medlemmer vil ligeledes blive stærkt forstyrret i deres arbejde ved store støjgener fra tungt maskineri.

Støvgener

Det må formodes, bygget på grundlag af erfaringer ved beboelse nær andre grusgrave, at der vil komme en betydelig mængde støv fra grusgraven. Flere medlemmer i grundejerforeningen har problematikker med luftveje. En stærkt forøget støvgene kan i yderste fald tvinge disse personer til at fraflytte deres boliger (hvis det i øvrigt vil lykkes dem at sælge deres hus, som er beliggende lige op ad en grusgrav).

Ligeledes skal det igen bemærkes, at skolen i grundejerforeningen vil blive unødigt belastet at disse støvgener, hvilket vil være en urimelig belastning for børn, der i forvejen er udfordret.

Bevaringsværdige foranstaltninger

"Den Gamle Præstegård", som er ét af medlemmerne i vores grundejerforening, er af kommunen udpeget til at være særlig bevaringsværdig. Det samme er en stor del af træbeplantningen rundt om gården, og specielt de høje træer, som grænser op til det område, hvor grusgraven planlægges etableret.

På hvilken måde vil man sikre, at ved udgravning (og som konsekvens deraf en formodet sænkning af grundvandsspejlet) at disse bevaringsværdige træer ikke lider overlast?

Ligeledes vil vi forhøre os om, hvilke foranstaltninger samt erstatningspligt en evt. grusgrav vil påtage sig for at sikre, at der ikke sker sætningsskader på denne bevaringsværdige bygning samt de øvrige bygninger i foreningen?

Kultur og miljø

Oprindeligt blev byplanlægningen for Storkøbenhavn etableret således, at der til enhver tid skulle være et grønt bælte rundt om Storkøbenhavn for at sikre, at forstadsbyerne ikke uhæmmede voksede, for til sidst at gro sammen med bland andet Roskilde. Dette var en af årsagerne til at det tog 50 år fra den første plan om at etablere Frederikssundsmotorvejen til den faktisk blev udført.

Motorvejen er helt sikkert en trafikal succes, men det fjerner ikke det faktum, at et skønt og bevaringsværdig stykke natur er blevet uopretteligt ødelagt.

Nu, kun et år efter at motorvejen er etableret, vil man så fortsætte ødelæggelserne af naturen og det grønne bælte omkring Storkøbenhavn. De kulturhistoriske landsbyer i dette bælte, vil blive

fraflyttet, idet at ingen vil bo som nabo til en støjende og støvende grusgrav/motorvej. Dette vil specielt for Ledøjes vedkommende være katastrofalt, idet at byen blandt andet rummer en unik kirke, som er en stor turistattraktion.

Med baggrund i ovenstående vil Grundejerforeningen "Den Gamle Præstegårds" til enhver tid sætte os imod planerne om etablering af grusgrav rundt om Ledøje.

Vi er i grundejerforeningen ligeledes bekendt med det høringssvar som Ledøje Bylaug har fremsendt, og giver her vores uforbeholdne støtte til dette høringssvar.

Vi har en forhåbning om at modtage en tilbagemelding på dette brev, selv om vi uretmæssigt ikke har fået tilsendt føromtalte høringsbrev.

Ser frem til jeres tilbagevenden

Med venlig hilsen

Grundejerforeningen "Den Gamle Præstegård"
v/Formand Morten Dyrner
Ledøje Bygade 23D
2765 Smørum

Brian Stig Jørgensen

Fra: Bength Brodersen <gnist35@gmail.com>
Sendt: 22. juli 2016 10:48
Til: Brian Stig Jørgensen
Emne: Grusgrav

Hej Brian
Du har hermed min underskrift på nej'et til en grusgrav.

Med venlig hilsen
Bength Brodersen - 29537
22810077

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120-7615	Birgit Hertz	
120-7617	Bo Herold	
120-5101	Helge Rasmussen	
124-7701	Kjeld H. Hansen	
120-5202	Lisbeth Lundhøj	
120-8591	Casper Søby	
126-8226	Frank Lindhøj	
120-2085	Svend Erik Larsen	
120-3665	Anja Monrad	
120-8358	Christine Gartmann	
120-2076	Jette Sørensen	
120-6500	Steen Steffensen	
120-3845	Otto Kruuse	

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120 62[illegible]8	Bent Wargaard	
120 35339	Lisbeth Vinzents	
120 35337	Jesper Vinzents	
120-26996	Richard Ra[illegible]	
120-52912	Bente Stubbe	
120-80600	Gerda Danielsen	
120-202479	Mogens Dinesen	
86110	TORBEN ANDERSEN	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120-178289	JAN O.N. SØRENSEN	
120-85215	Susanne Groth	
120-82444	Jeanett FROST	
120-6509 13	Peter FROST	
120-63981	JESPER NIELSHOLT	
126-85125	Tina Hansen	
120-16852	Michael Lenholt	
120-77715	Anni Klavsen	
120-18099	Flemming Tott	
120-57379	Ole Schelde Larsen	
120-65013	Flemming Vesterskov	
120-72501	Charlotte Christensen	
120-111601	Henning Nielsen	
120-3478	VIBEKE HENRIKSEN	
120-11716	Linda Clausen	
120-16327	CHRISTIAN CHRISTIANSEN	
120-203009	ANDREAS LOSKOTHER	
120-25379	OLE SØRENSEN	
120-86874	DORTE REKER	
120-86515	JANE ERICHSEN	
120-800	Hans Voldmester	
120-801	Inger Voldmester	
120-85510	Bente Jakobsen	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120-73884	KURT GRANDJEAN	
120-[illegible]	[illegible]	
120-34350	B. G. Nielsen	B. G. Nielsen
120-81683	KNUD LYNGE AXELSEN	
120-79635	Henrik V. Møller	Henrik V. Møller
120-110	[illegible]	
120-201552	Johnny Roger Pedersen	
120-[illegible]	[illegible]	
120-[illegible]	Poul Mark	
120-70878	M. Tømmerup	M. Tømmerup
120-75675	Vibeke Rammebæk	Vibeke Rammebæk
120-[illegible]	[illegible]	
120-[illegible]	KNUDSEN	
120-[illegible]	Lise Olsen	
120-27590	GEERT [illegible]	
120-[illegible]	HEMMING MORENS	
120-50411	JEANNIE KUSK	
120 [illegible]	MERETE ELERS	
120-76005	Tanja Svane	
120-19879	Kurt Larsen	
120-12769	Poul H. Jensen	
120-16572	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
120-10956	Lissa Mikkelsen	
120-[illegible]	JAN OTTOSEN	
120-[illegible]	[illegible]	
120-2159	Ernst Christiansen	ERNST CHRISTIANSEN
120-[illegible]	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
120/52306	HANS [illegible]	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
201219	Børge Nielsen	
120-70833	Dennis Kristensen	
20-59319	Karen	
120 22[illegible]	[illegible]	
120-54421	ANJA GERSDER	
120-78084	Ingrid Stuphensem	
120-20319[illegible]	Claus Albrechtsen	C. Albrechtsen
120-86412	KAREN HVASS	Karen Hvass
120-8641[illegible]	HENRIK HVASS	
120-86122	Nicolai Fan	
120-32512	JETTE PLATOU	
120-1[illegible]19[illegible]	Finn Gejdal	
120-75413	ALEXANDRA RIISBERG	Alexandra Riisberg
120 76316	Jan Mørtensen	
120-77682	R Sch	
120-5417	Borge Lobeck	
120203274	Hanna Rahbek	Hanna Ra
180-11834	JAN PILAK	
120-2[illegible]	Kenneth Pilak	
120 35257	Anne Pilak	
120-86316	HELLE NYGAARD	
120-85155	Helle Okholm	
120-3554	KLAUS OKHOLM	
95-2[illegible]	Christian Okholm	
95 2016 0063	Kenneth Okholm	
120-509	[illegible]	
12[illegible]	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
120-81677	STIG FUGMANN	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120-86256	Annette Nielsen	Annette Nielsen
120-30750	Niels Haugbølle	N. Haugbølle
120-33081	Annette Haugbølle	A. Haugbølle
120-31815	Malgit Bain	
120-13738	Ivan Bain	
120-85205	Thomas Jeppesen	Thomas Jeppesen
120-78856	Ebbe Voigt	Ebbe Voigt
120-37902	Jan B. Nielsen	JAN B. NIELSEN
120-86301	MIF GARDSTED	MIF Gaardsted
120-517	BJARNE PETERSEN	
120-92383	Jan Kappel	Jan Kappel
120-85027	Heidi Lind	
120-86159	Carol Schaap	Carol Schaap
120-86154	PETER HARALD JØRGENSEN	
120-58677	Hans Carstensen	Hans Carstensen
120-20334	KIRA GROSKOPF	Kira Groskopf
120-29853	[illegible]	
120-16359	TINA [illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
— " —	ØR GOTLAND	ØR Gotland
120-202417	Carl-Erik Hjelm	Carl-E. Hjelm
120-85696	Jan Harder	
21617	HENRIK DEMINTRI	
20001	JAN MATTHIASSEN	
28639	Bente Harder	
126-[illegible]	[illegible]	
120-8[illegible]	Kell Skuge[illegible]	
120-190	Ole H Astrup	
120-48554	KAJ ARNE RASMUSSEN	

120-86

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
8606	Young sick Kwon	
120-2[illegible]	[illegible]	
120-2[illegible]	[illegible]	
126-3417	Thibor Rasmussen	Thibor Rasmussen
120-1239[illegible]	[illegible]	
120-1[illegible]	[illegible]	
120-291	Carsten Jensen	
120-69464	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
120-36376	Lilli M. Salamt	
120-2661[illegible]	BENT MICHELSEN	
120-8577[illegible]	Jan Mikkelsen	
120-86317	Jette Mikkelsen	
120-85127	KAJ [illegible]	
	Carsten Salvad Weinreich	
120-864[illegible]	Tarben Holm	
120-2033[illegible]	[illegible]	
120-[illegible] 20860[illegible]	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
126-55823	Hanne Gundlach Jørgen	
120-25[illegible]	William Gérard Ewing	
27726	[illegible]	
23594	[illegible]	
80530	[illegible]	
62334	[illegible]	
120-85769	[illegible]	
126-25523	FLEMMING HAAG	
120-2324[illegible]	Kira Haag	
120-86251	Kirstine Hermann	
120-86345	Kenneth Horst Pedersen	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120-84879	PIA SØNDERSTRØM	
120-86445	Hans Jørgen Rasmussen	
120-65920	Søren-Nikolaj Rasmussen	
120-8625	Jonathan Carlsen	
120-86277	Alexandra Alvarado	
120-63341	Søren Larsen	Søren Larsen
12-7612	Jørgen Lemming	
130-153	Lis Andreef	Lis Andreef
120-1379	Ina Eriksen	
120-85743	Jens Bartegaard	
120-86252	Jacques Hermann	
120-79531	Allan Larsen	
120-81702	Guido Jacobsen	
120-2897	Thomas Tetting	
120-20870	JESPER PEITERSEN	
120-80123	Hanne Peitersen	
181-1976	Klaus Pedersen	
120-53982	Annette Simonsen	
120-53983	Kim Simonsen	
120-51852	Kristian Fischer	
120-86598	JENS CHR. PEDERSEN	
120-82598	John DELEURAN	
12[illegible]995	Anne-Marie Lindrup	
16-3927	Michael Asmussen	
16-3931	[illegible]	
120-85924	HENRIK ROSENKILDE	
120-1258	Mie Pedersen	
120-28[illegible]	NIELS NIELSEN	
12-4[illegible]	Jonna Nielsen	
120-27582	Hans Donald	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
7436	JAN ANTON PEDERSEN	
7866		
198	BILL CURRIE	
1348	JØRGEN KRISTENSEN	
28292	Lene Henriksen	
[illegible]-3522	Lars Munk Nielsen	
120-85882	[illegible]	
120-14352	OLE MARKVARDSEN	
120-83741	[illegible]	
120-83741	KELD HANSEN	
120-36809	SUSANNE ROGBERG	
120-82588	Steen Bech, DI-MEK	
120-[illegible]758	Martin Elgaard	
120-82077	G. Diemer	
120-23000	Filip Jensen	
120-20277	Ruben Jensen	
120-86116	MADS SØE PEDERSEN	
120-86121	Peter mortensen	
120-78063	Vivian Fjelland	
120-[illegible]704	TORBEN NIELSEN	
120-55741	Tom Ladefoged.	
120-31494	Kis Rene Jensen	
120-70029	IB RAGBORG	
120-[illegible]20	MICHAEL RØGBERG	
120-11453	Jørgen Jensen	
120-[illegible]510	PETER FUGLSANG	
120-85[illegible]73	Lars Lucha	Bod 57 120-203452
203482	Poul S Jensen	Poul S
120-[illegible]240	Lis Lüchau/ LIS LÜCHAU	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120-490	Tommy Pedersen	
120-25436	K-E Jørdorf	
120-5401	ERIK NIELSEN	
110-3541	Christelle Bardou	
120-21761	JIM SANDAU	
120-80185	Isabelle Jacobs	
120-23291		
120-17162	Hans Pedersen	
120-7711	KIRSTEN HOLSTRUP-P	
120-20211	PER BÆKGAARD	
120-20275	ERIK JEPSEN	
120-20314	PREBEN KJÆR	
120-34585	Jane F Mortensen	
120-33810	Steen Andersen	
120-34584	R H Mortensen	
120-8372	Brian Meulengracht	
120-35654	JAKOB ZELLNER	
110-20128	Steen Kirkeby	
6349	Bente Christensen	
28278	Ulla Bach	
3866	Inge Bomfort	
3867	Knud Jørgensen	
201379	Søren Jensen	
203217	LEIF HAGELUND	
—	Karsten Schou Olsen	
200076	Jørgen Schou Olsen	
	Mie Nørgaard Olsen	
200078	Susanne Olsen	
61786	Stanley I Nielsen	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

NEJ TAK TIL RÅSTOFUDGRAVNING I LEDØJE

GRUSGRAV SOM NABO TIL SGK

Regions Hovedstaden udpeger område til grusgrav - indsigelsesfrist 11/8-2016

Medlemsnr.	Navn	Underskrift
120-79135	Brian Stig Jørgensen	
120-201431	ANJA POST ZANCHER	
120-88120	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
120-20[illegible]	[illegible]	
120-23[illegible]	[illegible]	
120-29[illegible]	STEEN FELDSKOV	
120-[illegible]	Nicolai Colind	
120-[illegible]	Jeanette Colind	
120-59[illegible]	BO THOMSEN	
120-32465	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
120-8132	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
120-86[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
120-1269	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
2[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
120-[illegible]	N. [illegible]	
120-[illegible]	[illegible]	
147-[illegible]	PER ROSENGREN	
120-63628	Ole Mommer	
120-[illegible]	JAN SVENDSEN	
120-[illegible]	BENT JØRGENSEN	
12c-32[illegible]	[illegible]	
120-3388	Engelbert GLASER	

Støt med din underskift - SGK vil ikke have en grusgrav som nabo!

Henrik Wolfhagen
Birgit Sougaard Tygesen
Ledøje Bygade 4
DK-2765 Smørum
Tlf.: +45 44 68 35 25

Region Hovedstaden
raastoffer@regionh.dk

Ledøje, den 9. august 2016

Vedr.: Miljøscreening af nye graveområder Ledøje Nord og Ledøje Vest

Undertegnede ejere af ejendommen Ledøje Bygade 4 betragter os som part i ovenstående sag, da en mulig senere gravning efter råstoffer i områderne Ledøje Vest og Nord vil have stor miljømæssig påvirkning på vores ejendom.

Trafikbelastningen
Først og fremmest ønsker vi at påpege de væsentlige bygningsmæssige, trafiksikkerhedsmæssige samt miljømæssige påvirkninger, der vil komme af den af en udgravning afledte lastbilstrafik igennem Ledøje Landsby. Vores ejendom er beliggende lige ud til krydset Råbrovej / Ledøje Bygade, hvorfor vi forventer, at al tung trafik fra graveområderne og til motorvejstilslutningerne, vil blive ført forbi vores ejendom.

Der er i den sammenhæng overhængende risiko for, at det vil medføre bygningsskader afstedkommet af den samlede mængde tunge trafik på en vej, der ikke er dimensioneret for dette.

Endvidere forventes støjbelastningen af være så stor, at det vil kunne medføre potentielle sundhedsrisiko for ejendommens beboere.

Endelig vil mængden af tung trafik gennem et vejanlæg, der slet ikke er dimensioneret for denne kunnen medføre en øget risiko for ulykker – herunder svingulykker med lastbiler. Ledøje-området anvendes i dag af rigtig mange motionister til cykel- og løbetræning. Og man kan forudse af disse meget sunde fritidsaktiviteter vil lide gene og skade i hele udgravningsperioden.

Vi skal anmode om, at Regionen nøje vurderer de skadepåvirkninger den afledte tunge trafik vil få for Ledøje Landsby, såfremt områderne Ledøje Vest og Ledøje Nord fastholdes som grave- og interesseområder.

Socio-økonomiske kons
Udpegningen af graveområderne vil medføre en de facto stavnsbinding af borgerne i Ledøje til deres ejendomme, idet det afledte værditab, der alene fremkommer ved udpegningen af områderne til graveområder vil medføre så store ejendomsværditab, at det må frygtes, at ejerne af de fleste ejendomme ender som teknisk insolvente.

Vi har i landsbyen netop været igennem en fem år lang periode, hvor al ejendomshandel stoppede fra det øjeblik motorvejsforlængelse blev bevilget og indtil denne stod færdig. Under byggeperioden var det kun muligt at sælge ejendomme i landsbyen til stærkt reducerede priser.

Vi forventer, at tab særlig vil gøre sig gældende for de ejendomme, der enten støder direkte op til graveområdet, eller som vi ligger direkte ud til de veje, hvor trafikken skal afvikles.

Vi skal derfor anmode om, at Regionen nøje vurderer om dette samfundsmæssige værditab står mål med den mængde råstoffer, der kan udgraves fra de pågældende interesseområder.

Med venlig hilsen

Birgit Sougaard Tygesen & Henrik Wolfhagen

Høringssvar vedrørende miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord.

Af Nicolai Daniel Hannen og Malene Skou Hannen
Ledøje Bygade 17
2765 Smørum

Vi fremsender dette høringssvar fordi vores hus ligger forholdsvis ubeskyttet i forhold til det foreslåede graveområde i en afstand af 60 meter. Derfor har vi en væsentlig individuel interesse i sagen.

Vores hus ligger ud til en markvej på Ledøje Bygade, denne markvej benytter vores ældste barn og snart begge vore børn, samt mange andre lokale børn, når de cykler til/fra skole. Dette stykke vej fører direkte op til en cykelsti på Råbrovej og danner dermed en sikke skolevej. Markvejen mellem Ledøje Bygade og Råbrovej, samt cykelstien på Råbrovej ligger langs det foreslåede graveområde.

Ledøje Bygade er en forholdsvis smal og trafikeret vej, som ikke er egnet som sikker skolevej, det vil ikke blive bedre med al den trafik af tunge køretøjer der skal til og fra en grusgrav.

Skolestien som vores datter bruger på vej hjem fra klub vil heller ikke længere være et sikkert sted at cykle for et barn.

Hele husstanden deltager i fritidsaktiviteter i både Ledøje og Smørum, transporten til og fra disse vil også blive påvirket af den øgede tunge trafik på vejene.

Da vores hus ligger umiddelbart op til et foreslået graveområde, kan vi konstatere at der vil blive være øgede drift og vedligeholdelsesomkostninger til vores genvexsystem, samt et øget energiforbrug grundet hurtigere tilstopning af filtre og dermed dårligere effektivitet.

Med den korte afstand vi bor i forhold til et foreslået graveområde ser vi risikoen for sætningsskader på vores hus samt skader på facader grundet vibrationer, samt skader på facader, vinduer og tag når vindretningen giver sandstorm.

Samtidig ser vi den konstante larm fra store maskiner som en meget stor gene. 60 meter fra et foreslået graveområde er ikke meget når vores hus ligger ubeskyttet (ingen huse eller træer). Den konstante larm og støj vi kan se frem til, vil betyde vi aldrig vil have ro og også vil have en øget stressrisiko. Samtidig vurderer vi at den øgede støvmængde vil give store gener i forhold til rengøring både ude og inde.

Som ejere af et hus der ligger 60 meter fra et foreslået graveområde, kan vi også se frem til at vores hus falder væsentligt i værdi hvis Ledøje Nord bliver inddraget som et graveområde, samtidig med at vi vil få øgede omkostninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Daniel Hannen og Malene Skou Hannen

Privat høringssvar til forslaget om at etablere råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Sendt til raastoffer@regionh.dk med kopi til ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Til Region Hovedstaden.

Netop som vi har kunne ånde lettet op efter et længerevarende motorvejsbyggeri, blev vi orienteret om, at Region Hovedstaden nu er i gang med at udlægge flere områder rundt om Ledøje By til grusgravning.

Vi er ikke selv blevet inviteret med som høringspart, men ønsker at indsende dette private høringssvar, da vi uden tvivl vil blive berørt at konsekvenserne, hvis en grusgravning føres ud i livet.

Med oplevelserne fra motorvejsbyggeriet in mente er vi rigtig bekymrede for, hvordan en grusgravning så tæt på vores landsby vil påvirke os og byen.

Skolestien – utryghed, larm og støv

Området Ledøje Nord ligger nærmest vores bopæl og så vidt forstået korrekt, strækker området sig på tværs af skolestien.

Det betyder, at skolevejen for vores to børn på hhv. 5½ og 11 år vil blive påvirket. Vores ældste barn cykler alene til og fra skole og til veninder i Smørum, og vores yngste er netop startet cykeltræning til skole via skolestien. Under motorvejsbyggeriet var skolestien utryg og gav os flere perioder, hvor vores datter ikke turde cykle på stien – dels pga. støjen fra maskiner og lastbiler, og dels fordi området hele tiden forandrede sig, så turen virkede fremmed. Dette frygter vi vil gentage sig, hvis grusgravning bliver en realitet og vil således indskrænke vores muligheder som familie, og sætte os tilbage i forhold til hente/bringe til skole og -fritidsordning.

Vi har desuden anvendt ruten Råbrovej, Skebjergvej og skolestien som løberute og har under motorvejsbyggeriet igen i perioder måtte finde andre ruter pga. for meget støv i luften. Det er vi overbeviste om vil ske igen, hvis grusgravning skal finde sted.

Trafik – til og fra Ballerup

Etablering af motorvejen har givet os en hurtigere vej i bil fra Ledøje til Smørum via Ledøjetoften, men den nye strækning har også givet en masse ekstra trafik mellem Smørum og motorvejstilkørslen. I den forbindelse er det blevet rigtig svært at krydse vejen på cykel for at dreje af mod Ågerupvej ind mod Ballerup. På turen tilbage er det svært både for cyklist og bilist at krydse vejen til venstre mod Ledøje i morgen og eftermiddagstimerne.

En yderligere belastning af trafikken på denne strækning med tunge køretøjer med begrænset udsyn er derfor et ekstra stort minus.

Fundamentet på vores hus

Den gamle del af vores hus er fra 1848 og bygget på syldsten fundament. Denne type fundament er ekstra udsat ved rystelser/vibrationer og uden at kende til

detaljerne, kan vi dog være stærkt bekymrede for påvirkningen af vores hus, hvis udgravningen bliver en realitet med de vibrationer og forventet øget kørsel med tung trafik på Ledøje Bygade.

Trafik - Ledøje Bygade

Vi frygter, at en udgravning af område Ledøje Vest vil skabe øget trafik med tunge køretøjer gennem Ledøje Bygade. Ledøje Bygade er i forvejen en smal vej, og der er ikke plads til at to biler kan passere hinanden, hvis det ene køretøj er meget bredt eller hvis der fx er cyklister eller heste på kørebanen. Der er mange cyklister og heste på Ledøje Bygade i dagtimerne og øges trafikken af tunge køretøjer til og fra grusgravning i Ledøje Vest, vil der med stor sandsynlighed blive flere ophold i trafikken for at give plads til hinanden. Det vil give mere trafikstøj og forværre det i forvejen dårlige udsyn på bygaden. Vores hus er trukket tilbage fra vejen, men da vi allerede nu i morgen og eftermiddagstimerne kan have svært ved at komme ud fra vores stikvej, vil en øget kørsel med tung trafik forværre dette forhold, ligesom det vil blive endnu mere usikkert for vores børn at krydse vejen på egen hånd.

Stilstand og dårlig stemning

Da vi købte huset, var vi bekendt med det forestående motorvejsbyggeri, men vi blev alligevel overrasket over, hvor stor en påvirkning det fik på hussalget (eller mangel på samme) i den periode det stod på. Det var trist at bo i en by, hvor til-salg-skiltene (trods opgangstider) stod i halve og hele år, og det gav en usikkerhed og dårlig stemning i byen. Så snart motorvejen stod færdig kom der skred i salget og stemningen ændredes. Hvis Ledøje Nord og Vest udpeges som graveområder, vil denne usikkerhed komme tilbage.

Hus i rolige landsbyomgivelser

Vi flyttede fra indre by til Ledøje for at få landsbyliv, marker og natur lige ved døren. Ikke for at blive naboer til en grusgrav og tung trafik. Og selvom vi fortsat har naturskønt område på den ene side af vores hus, så foregår størstedelen af vores hverdag i området mellem Ledøje og Smørum, så en udgravning kan ikke undgå at påvirke os.

Hvis udgravning bliver en realitet kan vi enten vælge at leve med det eller at sælge. I sidstnævnte tilfælde kan vi frygte for liggetid og salgspris, da vi jo så konsekvenserne for andre husejere under etablering af motorvejen. Vi kunne i så fald ende med at blive stavnsbundet.

Vi anmoder derfor Region Hovedstaden om at revurdere og annullere planer om udgravning i Ledøje Vest og Nord, da både vi som familie og Ledøje som landsbysamfund vil blive påvirket i utrolig høj grad.

Venlig hilsen

Liv og Thomas Juul

Ledøje Bygade 22, Ledøje

2765 Smørum

Tlf.: 3323 7074, mobil Liv: 2298 0762, mobil Thomas: 6019 0674

Til Regionen Hovedstaden – Råstofplan 2016
Høringssvar vedr. forslag til Råstofplan 2016 – Ledøje Vest og Nord

Ledøje d. 10.8.2016

Undertegnede er desværre ikke inviteret som part i høringssvar i forhold til Råstofplan 2016, men vi ønsker at have part i sagen, eftersom vi mener at være behøringsrettiget. Vi tilkendegiver hermed, at forslag til graveområde ved Ledøje Vest og Nord **fjernes** som interesseområder inklusive de ønskede graveområder i Råstofplanen 2016 samt ikke forekommer i fremtidige råstofplaner.

Generelle betragtninger
Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesseområde, ligeledes har områdets fortælleværdi om den geologiske dannelseshistorie og dets sårbarhed fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser.

Størsteparten af landsbyens huse er af ældre oprindelse, herunder huse som er flere hundrede år gamle. Ledøje Kirke er med en yderst sjælden arkitektur og indretning, som er kendt for at være en af få kirker i to etager.

De udpegede områder støder direkte op til boliger medførende støj-, luft- og vibrationsgener for alle grundet landsbyens størrelse.

Ovenstående generelle betragtninger bør Region Hovedstaden også have med i overvejelserne med henblik på at fjerne Ledøje Vest og Nord fra fremtidige råstofplaner.

Undertegnedes betragtninger
Vi har igennem mange år dagligt været generet af megen trafik inklusiv tung trafik igennem Ledøje Bygade – byens hovedgade.
Morgen trafikken starter ca. 05:00. Vi er plaget af søvnproblemer grundet støjniveauet som ofte umuliggør åbne vinduer i varme perioder. Vibrationsniveauet i vores hus er også påvirket, eftersom gavlen ligger helt ud til fortovet.

Grusgravsområdet Ledøje Vest og Nord vil bidrage til yderligere tung trafik i Ledøje – specielt den ekstreme tunge trafik. Det kan og bør vores private bolig og familie ikke holde til. Endvidere vil vores hus ikke kunne holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmur som følge af det tidligere motorvejsbyggeri.

Huspriserne inklusive salg i Ledøje landsby har været dalende grundet det mangeårige motorvejsbyggeri, og er efter færdiggørelsen heraf endelig begyndt at se lysere ud. Dette har interesseplanerne for gravning af sand og grus nu sat en stopper for. Undertegnede føler os dermed økonomisk stavnsbundet.

Det har tidligere været udmeldt, at Frederikssundmotorvejens linjeføring ikke kunne ændres grundet fredede områder, hvorfor vi undres over, at disse nu er udlagt som interesseområder for gravning af grus og sand.

På baggrund af ovenstående opfordrer vi på det kraftigste, at Region Hovedstaden fjerner Ledøje Vest og Nord fuldstændigt som interesseområder for gravning af grus og sand i Råstofplanen 2016 samt ligeledes fra alle andre fremtidige råstofplaner.

Med venlig hilsen

Christopher og Monika Petersen
Ledøje Bygade 25, 2765 Smørum

Mail: cp@cmpnedrivning.dk / movp@live.dk
Mobil: 20208626

Til Regionen Hovedstaden – Råstofplan 2016
Høringssvar vedr. forslag til Råstofplan 2016 – Ledøje NORD

Undertegnede ønsker at have part i sagen, og tilkendegiver hermed, at forslag til graveområde ved Ledøje Nord **fjernes** som interesseområdet i Råstofplanen 2016 samt ikke forekommer i fremtidige råstofplaner overhovedet. Nedenstående argumentation er begrundende herfor.

Generel betragtning.
Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesseområde, ligeledes har områdets fortælleværdi om den geologiske dannelseshistorie og dets sårbarhed fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser. Vores ældre bebyggelser herunder huse der er over 250 år gamle – Ledøje Kirke ikke mindst – en yderst sjælden arkitektur og indretning. Samt at det udpegede område støder direkte op til folks boliger med støj, luft, vibrations gener det må medføre er klart for alle.
Ovenstående generelle betragtninger bør Region Hovedstaden overveje med henblik på at Fjerne Ledøje Nord fra råstofplaner i fremtiden.

Herunder er undertegnedes betragtning på egen adresse Ledøje Bygade 27, 2765 Smørum.
Vi har igennem mange år dagligt været generet at al for hyppig - alm samt megen tung trafik igennem Ledøje Bygade. Vi har foretaget egne målinger på ca. 5500 biler der har passeret Ledøje Bygade på hverdage. Hvoraf en stor del har været tung lastbiltrafik – båden nationale samt internationale tunge lastbiler.
Morgen trafikken starter ca. 05:30. Vi har ofte været plaget af søvnproblemer i familien grundet det høje støj – samt vibrationsniveau i vores hus, som ligger ca. 2 meter fra Ledøje Bygade (på langs af gaden)

Grusgravsområdet Ledøje NORD vil yderligere bidrage til tung trafik i Ledøje – specielt den ekstreme tunge trafik – endda startende endnu tidligere om morgenen. Det kan og bør vores private bolig og familie ikke holde til. Endvidere vil vores hus (bygget 1794) ikke kunne holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmure.

På disse ovenstående baggrunde vil vi – på Ledøje Bygade 27, 2765 Smørum - på det kraftigste opfordre Region Hovedstaden til at fjerne Ledøje Nord fuldstændig som interesseområde for gravning af grus og sand i Råstofplanen 2016 samt ligeledes fra alle andre fremtidige råstofplaner.

Med venlig hilsen
Hans Hemming Larsen og Tina Lyngby Larsen,
Ejere af:
Ledøje Bygade 27, 2765 Smørum.

Mail: hans.larsen@nordea.com og tll@tec.dk
tlf: (fastnet)44666330 – (mobil) 61613037 - 25453097

From: steen.thomsen@nordea.com
Sent: 8 Aug 2016 11:26:18 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: dogs@fasttvnet.dk
Subject: Høringssvar vedr miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord (samt Ledøje Vest)

Dorte og Steen Frølund Thomsen

Ledøje Nordre Gade 5 (Matr. Nr 39e, Ledøje By) – tidligere adresse Ledøje Bygade 37

2765 Smørum

Vi mener der må være sket en fejl, at vi ikke er inddraget som part i ovennævnte miljøscreening, da vores ejendom ligger under 150 meter fra yderkanten af foreslåede graveområde, og da vores ejendom ligeledes har grund til Ledøje Bygade, som må forventes at lide overlast ved en eventuel gravetilladelse med efterfølgende grusgrav. Vi mener derfor at have væsentlig interesse i sagen.

Vi lister her en række klagepunkter op , som vi mener har afgørende betydning.

- Trafikbelastningen på Ledøje bygade vil medføre store problemer. Dette er allerede tidligere erfaret med anlæggelsen af den nye Frederikssundsmotorvej
- Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt.
- Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs.
- Støv vil ligeledes blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vindretningen er ugunstig . Vestenvind (som vi oftest har) vil betyde en sandstorm ind over byen, og aflejres i vinduer , tag , på terrasser mv. Samtidig skal det nævnes at vi har stråtag, og jeg antager at sand/støv vil betyde at stråtag vil blive ødelagt. Der er i øvrigt en del huse på vores vej som har stråtag.
- Det vil også have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding. Det er af uafhægige ejendomsmæglere skønnet at et gennemsnitshus kan miste op imod 1,5 mio kr i værdi. Vi har allerede oplevet lignende situation med bygning af motorvej, hvor ingen kunne sælge deres ejendomme, uden betragteligt afslag. Dette forslag til graveområde vil betyde at priserne vil falde markant, og husene være umulige at sælge i en mangeårig periode.

- Samtidig vil vi være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamlig af vand, og vil påvirke grundvandet.
- Samtidig har man helt overset cykelstien, som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er.

Det er os fuldstændig ubegribeligt at man kan foreslå et sådant indgreb i vores lokalområde. Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse, hvilket vi mener er et MUST, og vel nærmest et brud på menneskerettigheder at overtræde.

Vi vil på det kraftigste opfordre til, at Ledøje Nord og Ledøje vest, helt bliver fjernet som graveområde og interesseområde i råstofplan 2016. Det burde aldrig have kommet så vidt.

Vi synes ligeledes det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11 August 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende informationen til hele byen, da alle vil blive berørt.

Med venlig hilsen

Dorte og Steen Frølund Thomsen

Ledøje Nordre Gade 5

2765 Smørum

Ledøje 10. august 2016

Pernille Breum og

Søren Andersen

Ledøje Bygade 39

2765 Smørum

Region Hovedstaden

raastoffer@regionh.dk

Høringssvar vedr. partshøring om udlæg af ny råstof-graveområder 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest'

Ledøje Nord
Vi finder, at vi er høringsberettigede, da vi bor i Ledøje ca. 100 meter fra det forslåede graveområde og dermed ikke vil kunne undgå at blive påvirket på flere måder, såfremt der udpeges graveområde i Ledøje Nord. Vi har følgende bemærkninger i forhold til hvilke parametre, der bør vurderes yderligere i den kommende miljøvurdering.

Friluftsliv/rekreative interesser
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder at nedlægge dette fritidsområde og at det bør vurderes hvad der skal ske med 'Ledøjestien' også kaldet Skolestien.

Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål'. Vi bruger naturen/det åbne land/marklandskabet med de bløde bakker via stierne flere timer dagligt. I Ledøje har vi mange stier, og markveje som fører ud i landskabet, hvilket vi daglig nyder at gå, løbe og cykle på. I Ledøje er landskabet og naturen meget tilgængelig pga. disse stier og markveje. Det er pga disse kvaliteter, at vi har valgt at bo netop i Ledøje. Vi er udprægede friluftsmennesker går tur 2-3 gange dagligt i området omkring Ledøje.

'Ledøjestien' også kaldet skolestien mellem Ledøje og Smørum fører midt gennem det forslåede graveområde. Det er den mest brugte sti ved Ledøje, vi bruger den dagligt. Vi cykler til sport i Smørum Idrætscenter og går og løber ture i området ad denne sti.

Sundhed og livskvalitet
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder for Ledøjeborgernes livskvalitet, at marklandskabet ændres til store kratere, hvor der aldrig mere kan dyrkes landbrug.
Vi oplever livskvalitet ved dagligt at følge årets gang i landbruget, pløjning, såning, afgrødernes vækst, høst med videre i de nære omgivelser. Denne værdi ønsker vi at bevare.

Støjpåvirkning
Det bør vurderes hvilke konsekvenser det får for støjniveauet i landsbyen, at disse bakker graves væk og landskabet sænkes mellem landsbyen og motorvejen.
På grund af det bakkede landskab i det foreslåede graveområde, som i dag ligger højere end vores bolig beliggende i landsbyen, hører vi i dag sjældent støj fra motorvejen.

Kulturarv
Vi ejer og bor i et gammelt hus, udpeget som bevaringsværdigt i lokalplan 010104, på Ledøje

Bygade. Vi bor ca. 100 meter fra det foreslåede graveområde 'Ledøje Nord'. Huset er bygget ca. år 1800 med datidens byggeteknik på syllesten og med bindingsværk. Huset vil være skrøbeligt overfor vibrationer fra gravearbejdet i grusgraven, og ligeledes overfor vibrationer fra tung trafik, i form af eventuelle grustransporter gennem Ledøje Bygade. Vi frygter, at huset vil få sætningsskader og forfalde pga. vibrationer.

Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvilke transportveje der skal fastlægges for transport af de udvundne råstoffer. Dette med henblik på at undgå kraftige vibrationer fra meget tunge transporter med grus nær de gamle bevaringsværdige huse i Ledøje landsby.
Ligeledes finder vi, at det bør vurderes hvilke vibrationer, gravearbejdet kan medføre og hvilke følger dette kan have for de gamle skrøbelige huse i landsbyen.

Vi finder endvidere, at det bør vurderes meget grundigt, hvordan Ledøjes kulturhistoriske landskab og landsbymiljø kan bevares for eftertiden, som værdifuld danmarkshistorie for kommende generationer - hvis der udgraves 95 ha i 25 meters dybde af kulturlandskabet umiddelbart nord for byen, som det foreslås med graveområde 'Ledøje Nord'.

Støv og støj fra udgravningen
Vi finder, at den mulige belastning af Ledøje med støv og støj fra udgravningen bør vurderes yderligere.
Vi bor ca. 100 meter fra det foreslåede graveområde og frygter derfor forurening med støv og støj under udgravningen, som vi forventer kan vare ved i mange år.

Trafik
Trafikbelastning af de lokale veje med trafik til og fra grusgraven bør vurderes yderligere af hensyn til trafiksikkerheden.
Vi bor direkte ud til Ledøje Bygade (Ledøje Bygade 39) og oplever trafikken på Ledøje Bygade, når vi færdes til og fra vores bolig til fods, på cykel og i bil. Vi frygter en kraftig stigning af trafikken på Ledøje Bygade - i form af store lastbiler med grus, såfremt transportveje til og fra grusgraven føres gennem Ledøje Bygade. Ledøje Bygade er smal, snoet, og med bump og fortorvene er meget smalle. Dermed er trafiksikkerheden i fare, såfremt der føres tung trafik med grustransporter gennem gaden. Dermed er trafiksikkerheden i fare, såfremt der føres tung trafik med grustransporter gennem gaden.

Materielle goder
Vores gamle bevaringsværdige hus er af stor materiel værdi for os. Vi frygter, at vibrationer fra gravearbejdet og vibrationer fra eventuelle grustransporter vil medføre sætningsskader på vores hus, som er bygget ca. år 1800 med datidens byggeteknik. Vi frygter store udgifter til reparationer pga. vibrationer.
Vi finder af denne grund, at de materielle omkostninger for beboere i Ledøje ved råstofudvinding i 'Ledøje Nord' bør vurderes.

Ledøje Vest
Vi finder at vi er høringsberettigede som beboere i Ledøje, og særlig da vi bor på Ledøje Bygade. Transportveje for kørsel med udvundet grus fra det foreslåede graveområde er ikke beskrevet, og såfremt der skal køres med tunge grustransporter gennem Ledøje frygter vi at vores gamle bevaringsværdige hus vil få skader og forfalde. Vi har følgende bemærkninger i forhold til hvilke parametre, der bør vurderes yderligere i den kommende miljøvurdering.

Kulturarv
Kulturhistorisk bevaringsværdigt hus fra år 1800 (Ledøje Bygade 39)
Vi finder, at det bør vurderes hvilke transportveje der skal fastlægges for transport af de udvundne

råstoffer. Dette med henblik på at undgå kraftige vibrationer fra meget tunge transporter med grus nær de gamle huse i Ledøje landsby.
Vi ejer og bor i et gammelt hus, udpeget som bevaringsværdigt i lokalplan 010104, på Ledøje Bygade. Huset er bygget ca. år 1800 med datidens byggeteknik på syllesten og med bindingsværk. Huset vil være skrøbeligt overfor vibrationer fra meget tung trafik, fra eventuelle grustransporter gennem Ledøje Bygade. Vi frygter, at huset vil få sætningsskader og forfalde pga. vibrationer.
Vi finder af samme grund, at de materielle omkostninger for beboere i Ledøje ved råstofudvinding i 'Ledøje Vest' bør vurderes.
Vi finder endvidere, at det bør vurderes meget grundigt, hvordan Ledøjes kulturhistoriske landskab og landsbymiljø kan bevares for eftertiden, som værdifuld danmarkshistorie for kommende generationer.

Trafik
Trafikbelastning af de lokale veje med trafik til og fra grusgraven bør vurderes yderligere af hensyn til trafiksikkerheden.
Vi bor direkte ud til Ledøje Bygade (Ledøje Bygade 39) og oplever trafikken på Ledøje Bygade, når vi færdes til og fra vores bolig til fods, på cykel og i bil. Vi frygter en kraftig stigning af trafikken på Ledøje Bygade - i form af store lastbiler med grus - såfremt transportveje til og fra grusgraven føres gennem Ledøje Bygade. Ledøje Bygade er smal, snoet, med bump, og fortorvene er meget smalle. Dermed er trafiksikkerheden i fare, såfremt der føres tung trafik med grustransporter gennem gaden.

Friluftsliv/rekreative interesser
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder at nedlægge dette fritidsområde. Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål'.
Vi bruger naturen/det åbne land/marklandskabet med de bløde bakker flere timer dagligt. Det er pga disse kvaliteter, at vi har valgt at bo netop i Ledøje. Vi er udprægede friluftsmennesker går tur/løber/cykler 2-3 gange dagligt i området omkring Ledøje.

Sundhed og livskvalitet
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder for Ledøjeborgernes livskvalitet, at marklandskabet ændres til store kratere, hvor der aldrig mere kan dyrkes landbrug.
Vi oplever livskvalitet ved dagligt at følge årets gang i landbruget, pløjning, såning, afgrødernes vækst, høst med videre i de nære omgivelser. Denne værdi ønsker vi at bevare.

Med baggrund i ovenstående vedr. 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest', samt de forhold som er beskrevet i høringssvar fra Ledøje Bylaug anbefaler vi på det kraftigste, at de påtænkte planer om at udpege graveområder ved 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest' helt opgives. Vi anbefaler ligeledes, at hele 'Interesseområdet' omkring Ledøje, der er udpeget i Råstofplan 2012, slettes i den kommende Råstofplan 2016.

Med venlig hilsen
Søren Andersen og Pernille Breum

Pernille Breum
p.breum@hotmail.com
27628280 / 44682295
Ledøje Bygade 39
2765 Smørum

From: René Madelung
Sent: 7 Aug 2016 18:52:49 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Med reference til Råstofplanen 2016 mener vi at vi er høringsberettiget.
Vi er ejere af et bevaringsværdigt hus som ligger ud til Ledøje Bygade og med få meters afstand til gaden. Vores hus blev allerede ved motorvejens opførelse alvorlig belastet af den tunge trafik og vi her set flere sætningsrevner i husmuren. Ved en grusgrav meget tæt på byen kan det ikke undgås at der kommer tungere trafik igennem byen og det vil skade vores hus yderligere.
Vores hus er 24m langt og ligger langs vejen og kun fortovet skiller huset fra vejen. Da de mange lastbiler skal køre ned igennem Ledøje vil vi blive stærkt belastet af støjen og støvet fra de mange lastbiler som vil køre forbi vores hus.
Dette vil både belaste vores hus og vores helbred.

René og Hanne Madelung
Ledøje Bygade 44, Ledøje
2765 Smørum

il Region Hovedstaden. Tirsdag d. 10/8 2016

Vedr.: Gravning af grus og sand i Ledøje By.

Vi har fuld forståelse for, at alle skal levere, så vi ikke skal bruge penge på råstoffer i udlandet.

Ledøje er en lille by, med en del meget gamle og bevaringsværdige huse, flere fra 1700-tallet. Det virker underligt, at man ikke tænker på os, der vil få ødelagt vores hjem, som vi værner så dybt om, så vi kan bevare det i gammel stil, med strå og bindingsværk.

En lille by, med eget vandværk, som man vil risikere blive ødelagt.

Byens skolesti vil blive ødelagt af grusgravning og tunge lastbiler. Hvordan skal vores børn cykle i skole?

Vores gamle kirke i 2 etager skal ligge klods op ad en udgravning. Den vil nok være knap så attraktiv at blive både viet og bisat i, hvis man skal sidde med høreværn på.

En fantastisk natur, hvor der er sjældne dyr i søen, man bare kan flytte.

Det virker helt ulogisk…

Ville det ikke være en ide at samarbejde med vejdirektoratet og kommunerne om at få gang i resten af Frederikssundsmotorvejen. De værdier regionen søger, finder I jo, når der bliver gravet, og det ville da være en vinder for alle, hvis I gravede for, fandt jeres grus og sand, og derefter gang i motorvejsbyggeriet.

Venlig hilsen

Anne og Per Assentorp

Ledøje Bygade 54

2765 SmørumT

From: Christian Cailloux
Sent: 8 Aug 2016 19:28:36 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Fw: Fwd: høringssvar vedr,miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord
Importance: Normal

Hej

Vi mener, at vi er høringsberettiget da vi bor under 300 mtr. fra ovenstående graveområde Vi ønsker **ikke** en grusgrav af flere årsager. Vi har her i punktform ridset de gener / bekymringer op, vi har omkring dette tiltag.

. Vores børn cykler til skole ad skolestien som ligger midt i graveområdet og vi kan ikke lade være med at bekymre os om deres sikkerhed og helbred.

. Vores børn bruger skolestien når de kører til /fra deres kammerater i byen (ingen andre cykelstier)

. Ledøje bliver i den grad belastet af tung trafik og kan også have en direkte påvirkning på os, hvis den tunge trafik eventuelt skal ad Præstetoften til Ledøjetoften.

. Gener fra støj når der bliver gravet/ læsset sker dette også om natten ??. Vi har hørt fra naboer til andre grusgrave, at selv om gravetilladelserne sætter grænser for, hvornår der må graves, så overholdes aftalerne ikke. Hvordan vil man sikre, at reglerne overholdes / hvem skal sørge for, at de overholdes? Det går ud over helbredet, både fysisk og psykisk, at være nabo til en grusgrav. Der bor ca. 1000 mennesker i Ledøje. Skal de alle risikere deres helbred?

. Gener fra støv / sandstorm på etablerede solceller på vores tag eller på vores facader og vinduer.

. Stor risiko for sætningsskader på vores hus.

. Vi har også hørt, at huspriserne kan risikere at falde 1-1.5 mio.kr i gennemsnit, hvilket vi jo heller ikke er glade for. Det betyder, at vi bliver stavnsbundet, selv om vi af helbredsmæssige grunde nok burde flytte.

. Sidst men ikke mindst er Ledøje et naturskønt område, som lige er blevet vendt på hovedet af den nye motorvej – Så please lad nu være med, også at ødelægge den vidunderlige perle, som Ledøje er, med at anlægge en grusgrav.

Med venlig hilsen

Jette & Christian Cailloux

Præstetoften 4, Ledøje
2765 Smørum

Til Region Hovedstaden Ledøje, d. 9. august 2016

raastoffer@regionh.dk

ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Vedr. Høringssvar vedr. Region Hovedstadens Råstofplan 2016

Undertegnede, Kirsten Dahl og Thomas Olsen, er desværre ikke blevet inviteret til at give svar i forbindelse med ovennævnte høring. Vi mener dog at vi med adresse på Præstetoften 7A befinder os i nærhed af område Nord og vi derfor vil blive negativt påvirket af et gravearbejde her.

Vi vil gerne gøre regionen opmærksom på følgende forhold, der væsentligt vil forringe vores forhold som følge af eventuel grusgravning i Ledøje:

- Vi har to skolesøgende børn, der har brug for at kunne cykle sikkert til skole. Dette vil ikke være muligt med det skitserede interesseområde Nord, der ikke tager hensyn til den nuværende skolesti. Skolestien er essentiel for Ledøje, idet det ikke er sikkert at cykle gennem Ledøje by I morgentrafikken (der er ikke anlagt cykelsti I bygaden og der er heller ikke plads til at en cykelsti kan etableres her). Ledøje er en af de få landsbyer i Hovedstadsområdet, hvor der stadig kan findes idylliske landskaber omkring byen, men hvor landsbyen samtidigt ikke er isoleret "ø" uden farbar vej til andre byer, såfremt man ikke har egen bil til rådighed. Derfor var skolestien en væsentlig medvirkende faktor til at vi for ca. 9 år siden købte hus i Ledøje. Skolestien giver vores børn mulighed for at kunne komme til fritidsaktiviteter og besøge venner uden at skulle være afhængige af at blive fragtet rundt i bil.
- På grund af vores hus beliggenhed frygter vi også at støj og støv fra et eventuelt gravearbejde vil komme til at forringe vores dagligdag

Med venlig hilsen

Kirsten Dahl og Thomas Olsen

Præstetoften 7 A, Ledøje, 2765 Smørum

Tlf: 30757601

Region Hovedstaden
raastoffer@regionh.dk

Ledøje, 11/8-2016 kl. 09:20.

Vedr. Partshøring af "Miljøscreening af forslag til graveområde" ifbm. Forslag til Råstofplan 2016.

Undertegnede:

Monika Frederiksen
Claus Hesselberg
Præstetoften 8
Ledøje
2765 Smørum

Vi er desværre ikke blevet hørt som part i denne sag, men når man påtænker at stort set omslutte en landsby af vores størrelse, mener vi at alle er parter i denne sag.
Hermed fremsendes vores partshøring i form af en liste med de kritikpunkter, der er vigtige for os.

- Vores forsikringsselskab dækker ikke sætningsskader. Dette er en stor bekymring, da vibrationerne fra de maskiner som bruges vibrerer op til 200 meter væk.
- En ud af fem beboere på adressen har dokumenteret astma og et af vores børn er desværre arveligt disponeret, så vi er især bekymrede for vores helbred med al det støv, der unægteligt vil forekomme i vores dagligdag.
- Efter møde med ejendomsmægler vil vores ejendom falde ml 500.000-1.000.000 i værdi, hvis grusgraven bliver en realitet. Det vil gøre os insolvente i mange år frem. Vi vil hverken have mulighed for at sælge vores ejendom eller optage lån i ejendommen. Vores opsparing ligger i vores ejendom og vi er ikke blevet gjort bekendt med interesseområder og mulige graveområder ifbm. huskøbet i 2012.
- Har talt med vores mekaniker, der mener, at vi skal have omlakeret vores biler oftere end normalt for at undgå rustskader pga. støv i luften, der vil slide på metallet.
- Har læst mig til, at den støvede luft også vil slide på vinduer, så de vil kræve udskiftning før end beregnet.
- Skole-stien til Smørum er også et stort problem, hvis den forsvinder. Cykelstien på Råbrovej er al for kuperet til mindre skolebørn, hvor den nuværende er lang mindre udfordrende for børn at cykle på, samt at de er bedre beskyttet imod den tunge trafik. Helt generelt vil annullering af skole-stien forringe trafiksikkerheden for vores børn.
- Vinden står ofte i WNW, hvilket vil sørge for både støj og støv over vores ejendom.
- Vi vil f. eks. ikke kunne tørre tøj udenfor mere.
- Vi påtænker også at investere i solceller og har haft skriftlig kontakt med Dansk Solcelle Service, der kan dokumentere et effekttab på 8 %, når der ligger støv på solcellerne og hvis man ikke vasker dem estimerer de et gnsn. effekttab på ca. 3 % pr år.
- Vores smukke og bevaringsværdige område vil forsvinde. Vi cykler, løber og går mange ture med børnene og hunden. Det var netop den storslåede natur, vi faldt for. Det vil påvirke hele vores familie både fysisk og psykisk. Vi er bange for den forringelse af livskvalitet, der følger med sådan en grusgrav i baghaven og så især uden mulighed for kompensation.

Bedste hilsner,

Claus & Monika

Høringssvar om udlæg af råstof-graveområde i Ledøje vest og nord

Vi anser os som part i sagen

Undertegnede bor på præstetoften nr.12 Ledøje meget tæt på det
ønskede grave område
vi mener ikke at området er egnet til råstof graveområde
som argument
der kommer
Støv-støj daglig fra 7 morgen til 22 om aften
Luft forurening(der bor mange ældre mennesker)
Støv som lægger på vores solfanger
Skole stien til Smørum som ikke er nævnt i Niras screnning
Børn og børnebørn og undertegnede bruger den daglig
Trafik, vores veje er ikke bygget til tung trafik
Ca mellem 500-til 1000 pr dag
Bor mindre en 100 meter fra grave område(sætningsskader)
Værdi tab efter samtale med ejendomsmægler
Fra 1-1,5 million
derfor ønsker vi ikke at Ledøje by ødelagt
Ledøje er af Region Hovedstaden udpeget som kulturmiljø
Og omfattet af en lokal plan.
Det er en skandale, hvis vores landsby ødelagt en grusgrav
Undertegnede
Merete og Preben Nordal Petersen
Præstetoften 12 Ledøje
2765 Smørum

Region Hovedstaden

Høringssvar Ledøje Nord, Klokkertoften 1, 2765 Smørum 8. august 2016

Det er med stor bekymring at vi på Klokkertoften 1, 2765 Smørum har modtaget Regionens oplæg til miljøscreening for placering af graveområde i Ledøje Nord

Vores konklusion på nedenstående indsigelser

Det er vores vurdering, at sikkerhedsafstande, med basis i kendt viden, for at undgå overskridelse af grænseværdier for støj og støvgener samt risiko for sætningsskader i vores hus skal være et niveau, hvor indvindingsområde vil være så begrænset - at graveområde ikke længere vil være interessant for udvinder. Formand for regionens miljø- og trafikudvalg Jens Mandrup udtaler, "de væsentlige argumenter for fjernelse af forslag til graveområder, i min verden, er manglende adgangsveje til og fra udgravning samt vandbrønde" (http://www.tv2lorry.dk/nyheder/02-08-2016/2227/sf-fastholder-graveplaner-i-egedal?autoplay=1#player). I Ledøjes tilfælde skal skolecykelstier krydses og de foreslåede matrikler ligger direkte oven på hele Ledøjes vandforsyning – dette og overholdelse af grænseværdier for støj og støv bør være nok for regionen og hr. Jens Mandrup til at fjerne Matr. 9a, 11a, 11u & 12b fra Råstofplan 2016 og fremover.

Vi er overbevist om at det ganske enkelt er en fejltagelse, at udlægge matr. i Ledøje nord, i forslag til graveområde ifm. forslag til råstofplan 2016 og har tiltro nok til regionen at disse bliver fjernet!

Vores indsigelser og høringssvar som følger;

Cykelstier og veje

Vi har to børn som dagligt bruger cykelstier fra Ledøje til Søagerskolen. Placering af graveområder som angivet i matr. 9a, 11a, 11u & 12b, vil medføre at sand skal transporteres over enten cykelsti ved Råbrovej eller gang/cykelsti langs de nuværende markarealer – dette eftersom det ikke er muligt for udvinder at lave tilkørsel direkte på statsveje (motorvejen). Vejnet i og omkring Ledøje er sikret med vejbump og ikke beregnet eller bygget til den mængde tung trafik som vil kræves for at udvinde de angivne ressourcer og skolevejenes sikkerhedsniveau bør på ingen måde kompromitteres.

> Regionen må derfor give svar på hvordan skolevejenes sikkerhed opretholdes såfremt graveområder bibeholdes i forslag!

Gang/Cykelsti mellem Ledøje og Smørum

Udover transportvej til og fra skole bruges denne cykelsti også, af hele vores familie til cykelture, kørsel på skateboard, kørsel på rulleskøjter, hundeluftning, pokemonjagt og andre fritidsaktiviteter. Specielt for unge vil et graveområde være attraktiv som legeplads.

> Det er vores bekymring at området vil tabe sin værdi som rekreativt område og vi vil gerne have regionens svar på hvordan et udvindingsområde kan sikres, så unge med fare for deres liv ikke får adgang?

Støj & Støv

Vi har astma og allergi i familien og forventer at grænseværdier for støv overholdes – kendt viden bør bruges til at opretholde den nødvendige sikkerhedsafstand for at undgå overskridelse af grænseværdier.

Vi mangler et støjkort fra Regionens side til klar vurdering af denne problematik – vi forventer dog at miljøstyrelsens grænseværdier på 45db bliver overholdt. Kendt viden fra andre grusgrave viser at sikkerhedsafstand bør være min. 200 mtr. hvilket regionen sikkert allerede er bekendt med! Disse sikkerhedsafstande vil indskrænke graveområde betragteligt i stykket parallelt med Klokkertoften. Det er vores bekymring ved etablering af støjvolde at deres virkning er størst så længe støjkilde er tæt på støjvold, så snart graveområde rykkes vil dens værdi aftage hvorfor det vil være tvivlsomt om grænseværdier kan overholdes. Grundet placering af graveområder så tæt på vores hus, forventer vi at gravetidsrum indskrænkes til tid fra 8-16.

I problematik omkring støv og støj skal dette vurderes med hensyntagen til at den hyppigste vindretning i dk er vestenvind (http://www.dmi.dk/klima/klimaet-frem-til-i-dag/danmark/vind/).

> Vi vil gerne have regionens svar på hvor store sikkerhedsafstande der tiltænkes for at overholde gældende grænseværdier for støv og støj?

Vibrationer

Vores matrikel ligger direkte ud til cykelsti, vi kan forstå at udvinder kan få tilladelse til at grave så tæt som 10 mtr. fra skel! – Kendt viden som regionen besidder fra Mogenstrup grusgrav er at min. Sikkerhedsafstand for at undgå sætningsskader i huse er 150 mtr. Vi forventer som min. At regionen medtager dette i oplæg til graveområder. Såfremt forslag til graveområde bibeholdes bør der udarbejdes bygningsrapport over vores matrikel til reference for fremtidige tvister om skader på bygning i forbindelse med gravearbejde.

> Vi vil gerne have regionens svar på hvilke sikkerhedsafstande der vil blive pålagt udvinder samt hvilke erstatningsmæssige forhold der vil være gældende?

Værditab

Vi har i familien inden regionens skrivelse kom, haft kontakt til ejendomsmægler for salg om vores ejendom. Uddrag fra Nyboligs betragtninger omkring en evnt. placering af grusgrav.

"Som drøftet, er det i nuværende marked realistisk med en salgspris i lejet 3,5 mill.

Bliver planerne om en grusgrav realiseret og der således skal graves på marken ud for jeres ejendom og have, er der ingen tvivl om, at ejendommens værdi vil falde markant og blive yderst svær at sælge.

Jeg vil tro, at man skal nærme sig et prisleje omkring 2 mill., hvis der skal være købere, der vil gå på kompromis med de lyd-, støv- og støjgener, en sådan grusgrav vil medføre, ligesom den nuværende herlighedsværdi i form af udsigt over markerne, jo helt vil forsvinde"

> Finder regionen det rimeligt at påføre os et så stort tab og hvordan bliver dette kompenseret?

Med venlig hilsen

Hanne og Claus Hedin Vind

Klokkertoften 1

2765 Smørum

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer
Att.: Råstofteamet

Ledøje, d. 4. august 2016

Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje nord

Vi er beboere og ejere af adressen Klokkertoften 3, 2765 Smørum, som ligger ud til det foreslåede graveområde ved Ledøje Nord og er inviteret via e-boks som høringspart.

Vi er meget imod planen og har umiddelbart flere kommentarer:

Selve høringen sendes ud midt i sommerferien, med svarfrist 11. august - dette er meget utilfredsstillende og rent ud sagt stressende. Vi har på den meget begrænsede tid vi har til rådighed som høringspart, svært ved at nå at sætte os ind i det for os ret væsentlige materiale og forstå omfanget og processen af det foreslåede.

Desuden er det for os uforståeligt at man ikke helt pr. automatik har inddraget flere af byens borgere, samt som minimum Ledøje Bylaug, Ledøje Vandværk og Menighedsrådet, beboere i 2. række fra graveområdet og beboere langs den forventede transportrute. Dette er en sag af stor betydning for et lille landsbysamfund med betydelige kultur- og naturinteresser som vores.

Vedr. selve forslaget:

Støv
Støvpåvirkningen vil være væsentlig. Undersøgelser fra andre grusgrave har vist at man kan måle støvpåvirkning op til 200 m fra graveområdet. Hvordan vil man håndtere det?
Det vil have stor betydning for vores familie. I vores husstand har vi tre medlemmer med astma. Støvet fra en grusgrav på det foreslåede område vil have voldsomme konsekvenser for vores børn, da vi bor direkte op af området, kun med cykelstien i mellem.
Vi ønsker at der ud fra div. undersøgelser foretages en nærmere vurdering af støvgenernes indvirkning på beboere i området herunder også beboere med luftvejsproblemer i form af astma som i vores tilfælde, men også for KOL patienter som vi har i vores nærmeste familie mv.
Vi ønsker støvproblematikken vurderet nærmere.

Cykelstien
Vi kan ikke se at skolestien er nævnt i materialet overhovedet. Det må bero på en forglemmelse. Cykelstien er vores børns (og mange andres)trafiksikre rute til deres skole i Smørum ligesom den bliver flittigt brugt til gå- og løbeture. Desuden er den en del af et sammenhængende cykelnet (rute 69), der strækker sig fra Klampenborg i nord til Ishøj Strand i syd. Kan man bare ignorere det?
Hvordan vil man sikre cyklister og gående/løbende mod den tunge trafik fra (mange) lastbiler, som en grusgrav nødvendigvis må medføre?
Vi ønsker en vurdering af konsekvenserne for cykelstien og områdets børn.

Støj
Støjpåvirkningen fra en aktiv grusgrav er betydelig og meget lidt ønskværdig. Vi har i vores husstand et medlem, der har natarbejde og en situation med en grusgrav i baghaven er uoverskuelig for vores hverdag, idet han er afhængig af at kunne sove på hverdage i tidsrummet fra kl. 07-15. I forbindelse med

motorvejsbyggeriet var erfaringen, at de store maskiner typisk med bakadvarselsalarmer forvoldte manglende søvn. Hvordan vil man sikre at støjkrav bliver sat, så det bliver muligt at sove i nærområdet i almindelig arbejdstid og at samme støjkrav bliver overholdt?
Vi ønsker støjproblematikken vurderet nærmere.

Vand
Ledøje har sit eget vandværk og stort set hele vores vandindvinding foregår i det markerede interesseområde. Hvordan vil man håndtere det?
Vi ønsker en vurdering af konsekvenserne for vores vandindvinding og Ledøje Vandværk.

Golfbanen
Smørum Golfklub er Danmarks største golfklub med 2200 medlemmer. Graveområdet ligger direkte op ad golfbanen. Hvordan kan man påstå at en grusgrav ikke vil genere golfspillerne i nævneværdig grad og at man ikke behøver at vurdere dette nærmere?

Forsikringsforhold
Ved undersøgelse af vores forsikringsforhold kan vi konstatere, at vi ikke vil være dækket for skader forårsaget af en nærtliggende grusgrav på grund af vibrationer, støv og lign.
Hvordan sikrer man sig at grusgraven er sig sit særlige ansvar for lokalsamfundet i den forbindelse bevidst?

Generelt
Vi har valgt at bosætte os i Ledøje på grund af byens beliggenhed, ro, natur og det helt særlige landsbymiljø, der her er til stede. Det er vores opfattelse, at det foreslåede gravearbejde truer alle disse parametre, hvorfor selve grundlaget for vores valg af bopæl er truet. Vi er endvidere af den opfattelse, at forslaget vil vanskeliggøre vores mulighed for at fraflytte området på grund af manglende køberinteresse samt væsentlig værdiforringelse af vores ejendom.

En grusgrav i umiddelbar nærhed af Ledøje vil efter vores opfattelse medføre betydelige støjgener ved tilstedeværelse af tunge maskiner, ligesom det vil øge trafikken af tunge køretøjer i området igennem en længere årrække. Vi vil blive ramt af støv, støj, vibrationer mv., og vores natur vil uvilkårligt lide uoprettelig skade.

Vi har på forhånd en meget realistisk ide om omfanget af støj og gener, da vi netop har været naboer til gravearbejdet i forbindelse med motorvejen, og tidligere har haft tilknytning til en aktiv grusgrav placeret meget tæt på bymæssigbebyggelse og derfor kender vi på nærmeste hånd til støjgenerne, problemerne med støv, maskiner, skaderne på naturen og disse faktorers indvirkning på et landsbymiljø.

Vi har desuden været aktivt med til at udarbejde Ledøje Bylaugs høringssvar, hvorfor de samme argumenter også er fuldt gældende for vores husstand.

Vi opfordrer på det kraftigste til at Ledøje helt tages ud af interesseområde for råstofudvinding.

Med venlig hilsen

Charlotte Voldmester Godiksen og Espen Thimm Godiksen
Klokkertoften 3, Ledøje
2765 Smørum

Vedr. Høringssvar vedr. Region Hovedstadens Råstofplan 2016

Undertegnede:

Lone og Henning Hansen, Klokkertoften 4, Ledøje, 2765 Smørum
Tlf. 20814339 / 40972860

Vi har ikke modtaget brev fra jer, hvor I ønsker os som part i høringssvar vedr. ovenstående plan.

Vi vælger alligevel at sende et høringssvar til jer, da vi føler, at vi via vores bopæl, vil blive stærkt berørt, hvis disse planer føres ud i livet.

Da vi i sin tid købte hus i Ledøje var det fordi vi kom til at bo på landet. Vi ville få landlivets fred, ro, dyder og – ikke mindst – dejlige natur. Alle disse ting nyder vi hver eneste dag – og har gjort det i 13 år.

Hvis forslaget vedtages vil vi få meget, tung, støvende og støjende trafik på – ikke mindst – Præstetoften, som er en sidevej til Klokkertoften. Ligeledes vil forslaget medføre at vores daglige gåture og transport på bl.a. cykelstien fra Ledøje til Smørum ikke kan lade sig gøre, da det vil være i grave området.

Klokkertoften er den første vej ud mod marken og forslaget vil medføre ødelæggelse af vores natur samt støv og støj i store mængder i hele området. Ydermere er vi bekymrede for i hvilket omfanget det vil få konsekvenser for vores hus og for vores helbred. Bl.a. tænker vi: Vil det mon give sætningsskader på huset p.g.a. af al arbejdet? Vil astma forværres p.g.a. store støvgener?

Sagt ganske kort: Vi frygter at disse planer vil medføre ”nedlukning” af en skøn landsby, som i stedet vil blive til en støvet og støjende arbejdsplads, hvor der ikke er plads til mennesker og dyr.

Vi beder jer mindeligt om at revurdere dette forslag, med skelen til Ledøje og omegns beboere og vores natur.

Med venlig hilsen

Lone og Henning Hansen

e-mail: loneaaberghansen@hotmail.com

tlf.: 20814339 / 40972860

From: Kay Kristensen
Sent: 5 Aug 2016 20:36:04 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord

Som part i denne sag, er jeg dybt bekymret - og totalt overrasket over, at dette område i det hele taget kan komme i betragtning som graveområde (grusgrav)
Det meste af området er omgivet boliger.
Vor matrikel ligger direkte ud til dette .
Vinden kommer ofte fra vest, og vi vil blive generet af en mængde støv og støj.
Vi har skolestien mellem os og graveområdet, som er en livsnerve for alle byens skolebørn.
Huspriserne vil falde drastisk, der er jo ingen normale mennesker, der ønsker at bo klods op af en grusgrav.

Find dog et sted ude på landet, hvor det vil genere mindst muligt, i stedet for så tæt på et boligområde

Håber meget, at denne plan tages af bordet asap.

Håber ikke at dette indlæg bare krølles sammen og smides i skraldespanden,
men tages seriøst

Venlig hilsen

Nina og Kay Kristensen
Klokkertoften 5
2765 Smørum

44659017

Ledøje, 10. august 2016

Til Region Hovedstaden

(raastoffer@regionh.dk)

Høringssvar/ partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord

Jeg er ved brev af 6. juli 2016 fra Region Hovedstaden blevet opfordret til at indgive partshøringssvar vedrørende udlæg af råstof-graveområde Ledøje Nord.

Indledningsvis ønsker jeg at klage over den korte høringsfrist. Brevet er dateret 6. juli, hvilket giver en uhørt kort høringsfrist på 5 uger, midt i sommerferien. Jeg modtog først brevet med almindelig post en uge senere, da jeg på grund af svagt syn er fritaget for at bruge Eboks. Derfor sender jeg dette brev til jer via en nabos email adresse, da min høringsfrist ville blive afkortet med yderligere en uge, hvis jeg skulle svare med almindeligt brev inden fristens udløb.

Indsigelse

Min nu afdøde mand og jeg købte for mange år siden huset, som ligger på marksiden af Klokkertoften i Ledøje, fordi vi gerne ville have udsigten over marker og til himmel og samtidig naboer inden for rækkevidde. Jeg er opmærksom på, at samfundet og tiderne ændrer sig, men jeg havde aldrig i min vildeste fantasi forestillet mig, at en dejlig udsigt skulle forvandles til et månelandskab i form af udsigten til en grim grusgrav med tilhørende støj og støv og sikkert også vibrationer, som ville kunne mærkes og ses i huset. Jeg kan tilmed forstå, at der kan graves så tæt som 10 meter fra skel.

Jeg er snart en ældre dame, som nu kan forudse at være stavnsbundet til mit hus, da det vil være usælgeligt mange år fremover, hvis ikke jeres planer tages af bordet.

Endnu er jeg dog aktiv, trods svagt syn. Jeg har et kreativt job som kunstner, hvor jeg har kunnet kompensere mit svage syn med naturens lyde, bl.a. lærken over marken. Det skal altså slutte nu, hvis regionens politikere ikke siger fra.

Det er ikke en måde at behandle mennesker på. Vi risikerer skader på krop og sjæl og ejendom med al den larm og det støv, som en grusgrav vil medføre.

Venlig hilsen

Vivi Rishede

Klokkertoften 7
Ledøje
2765 Smørum

From: Jannie Andersen
Sent: 21 Jul 2016 23:09:55 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringsvar vedr. Råstofplan 2016 - Forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Vi kan forstå at der er 2 store områder nord og vest for Ledøje som indgår som ønsket graveområde i Råstoftplan 2016.

Vi bor ca. 50 meter fra markerne som er tegnet ind som ønsket graveområde for Ledøje Nord, og vi mener derfor at vi i den grad bør høres i forbindelse med planen.

Vi er yderst bekymrede for, hvad en evt udgravning kan medføre for os personligt, for vores skønne og meget velfungerende by, og ikke mindst hvad det vil komme til at betyde for vores børns sikkerhed. Når vores børn skal i skole, skal de cykle ca. 1,5 km. gennem det område der er tegnet ind som ønsket graveområde – vi er bange for at der er stor risiko for ulykker! Børn er meget nysgerrige, og de skal nok finde en vej ind i graveområdet selvom det er hegnet ind!

I 2014 invistrede vi rigtig mange penge i et solcelleanlæg, og vi er bange for at den investering ikke længere vil være så rentabel som forventet, hvis der foretages udgravning stik vest for vores anlæg i en afstand af ca 50 meter – anlægget vil blive fyldt med støv fra udgravningen, som vil betyde at udbyttet fra solen forringes væsentligt.

Vi har fået oplyst at forsikringsselskaberne ikke dækker evt skader (f.eks. sætningsskader på vores hus) der skyldes vibrationer fra udgravningen – dette ville have store økonomiske konsekvenser for ikke kun os, men alle hustande i området, hvilket også vil betyde at vores huse bliver mere eller mindre usælgelige.

Udover ovennævnte bekymringer, frygter vi også for manglende sikkerhed ved den øgede trafik med store biler der skal ind og ud fra graveområderne, for ikke at påpege den støj og øgede støvmængde det vil medføre. I vores familie er vi 2 der er ramt af kronisk sygdom (astma og sclerose), og vi er yderst bekymrede for, at en længere periode med støv fra udgravningen vil medføre forværret astma hos vores søn, og at støjen vil medføre stress, hvilket vi ved med sikkerhed forværrer sclerosesymtomer.

Vi har valgt at bosætte os på landet, da fred og ro er højt prioriteret hos os, og noget som vi i den grad har brug for pga vores kroniske sygdomme.

Da vi som sagt bor i en yderst velfungerende landsby, ved vi også med sikkerhed, at ejerne af grundene i det ønskede graveområde Ledøje Nord IKKE ønsker at få gravet på sin grund, hvorfor vi klart vil opfordre til at området tages ud af Råstofplan 2016.

Med venlig hilsen

Jannie og David Andersen
Klokkertoften 8

2765 Smørum

tel. 53818010
e-mail jannie@k8.dk

From: Jane og Michael
Sent: 10 Aug 2016 16:38:26 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Partshøringssvar vedrørende udlæg af råstofgraveområde Ledøje Nord

Ledøje, 10. august 2016

Til Region Hovedstaden

Jeg er ved brev af 6. juli 2016 blevet opfordret til at indgive partshøringssvar vedrørende udlæg af råstofgraveområde Ledøje Nord.

Min indsigelse vedrører flere punkter:

Først og fremmest er jeg dybt rystet over, at man kan påtænke at åbne en grusgrav så tæt på et befolket område som Ledøje landsby. Med en befolkning, der bevidst har fravalgt byliv, og i stedet valgte - og fortsat vælger - at bosætte sig i Ledøje udelukkende på grund af årets gang i naturen med marker, grøftekanter, rigt dyreliv, dufte, nattehimlen og ikke mindst ro og fred, er det skræmmende at modtage brev omkring planlagte ændringer, der i så høj grad vil påvirke ens livskvalitet. En befolkning, der er sammensat af mennesker fra Fyn, Jylland, Lolland, Fanø m.m., og så københavnere, der ønsker at komme væk fra støj, os, luftforurening og stressede omgivelser - nøjagtigt det, der vil blive vores hverdag, hvis planen bliver udført. Fra landligt landsbymiljø til – ja, jeg mangler ord for det rædselssenarie, man har planer om, så tæt på boliger.

Jeg har måtte affinde mig med motorvejsbyggeriet. Det var jo på papiret allerede i 1973, da min mand og jeg købte huset, men som et fremtidsprojekt, som vi var bekendt med, og som nu er en realitet med den støj og luftforurening, det medfører, især ved myldretid morgen og aften, og når vinden er i den ”forkerte” retning. Med yderlige støj og forurening fra en grusgrav vil det blive et sandt inferno af disse generssamt med vibrationer/rystelser, der kan påføre sætningsskader på mit hus, som vil være usælgeligt, hvis et skrantende helbred skulle tvinge mig til at søge anden bopæl.

Flere af husene på Klokkertoften er piloteret. Det betyder formentlig moselignende tilstande i undergrunden. Har det været undersøgt til bunds i forbindelse med overvejelserne om velegnethed til grusgrav?

Jeg er desuden bekymret for mit drikkevand – men også for grundvandet og for grusgravens påvirkning af dyrelivet, der hvor marken er nu.

Skolestien er også til stor glæde og gavn som bindeled til Smørum, og til gå- og motionsture midt i naturen.

Hvis grusgraven bliver en realitet, vil det utvivlsomt påvirke mig forfærdeligt psykisk. Jeg frygter lange arbejdsdage med støj og larm - og i vinterhalvåret desuden et kedeligt lys fra grusgravens projektører.

Fysisk tør jeg, der er oppe i årene, slet ikke tænke på de gener, som støvet indendørs vil give mig og mine naboer. Det ser vi jo årligt ved selvsyn ved høstningen af marken – her forleden den 6. august – men én dag er jo til at overkomme i modsætning til de daglige gener, som en grusgrav vil medføre for os alle. Udendørs vil det betyde snavs og skidt på ruder, træværk, tag og murværk - det ved vi fra pløjning og lign.: Altså håbløse rengørings- og vedligeholdelsesopgaver.

Jeg håber, I vil tage alle ovenstående bekymringer med i overvejelserne, da en grusgrav her vil have stor negativ betydning for hele området og dets beboere.

Med venlig hilsen og i håb om besindelse,

Grete Nielsen

Klokkertoften 9, Ledøje

2765 Smørum

E-mailen her er sendt af min datter Jane R. Nielsen p.g.a. computerproblemer

Ledøje 10. august 2016

Region Hovedstaden

Center for regional Udvikling

Partshøringssvar om udlæg af nyt råstof-graveområde i Ledøje Nord/Syd

Vi har ikke modtaget brev om partshøring, men mener at vi er parter i sagen, fordi vores ejendom ligger **meget tæt på (50 m)** det foreslåede område. Vi bor på Klokkertoften 10.

Vi bor i et hus med 1. sal, hvorfra vi har panoramaudsigt (store vinduer i gavlen) over de marker, som I foreslår omfattet af graveområdet. Vi har boet her siden 1975 = 40 år og har hver dag haft fornøjelse af at nyde den flotte udsigt og følge med i årstidernes gang, når jorden er blevet pløjet, harvet, sået og høstet. Denne udsigt vil totalt blive ødelagt, hvis markerne vil blive omfattet af råstofindvinding og hvad deraf følger. Og udover det visuelle vil det påvirke priserne på ejendomme.

Vi vil blive generet af støv og støj, når vi "arbejder" og opholder os ude i haven og det vil være usundt for helbredet.

Cykelstien, som bl.a. fører over til vores lokale indkøbscenter, bruger vi ofte og vi vil blive generet af støv og støj under cykelturen.

Med hensyn til vores bemærkninger til miljøscreeningen vil vi henvise til Ledøje Bylaugs partshøringssvar.

Med venlig hilsen

Anne og Bill Jahnsen

Klokkertoften 10

2765 Smørum

From: Lene Hviid
Sent: 9 Aug 2016 14:01:16 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com;lbr@larsbechrasmussen.dk;Lene Hviid
Subject: Høring vedr. grusgrav i Ledøje

Hej

Hermed et høringssvar fra Lars Bech Rasmussen og Lene Hviid, Klokkertoften 12, Ledøje, 2765 Smørum vedr. grusgrav i Ledøje

Med adressen Klokkertoften 12 er vi ikke inviteret af regionen til at indgive et høringssvar, men med beliggenhed i 2. række til den foreslåede grusgrav mener vi at have en væsentlig individuel interesse i forslaget om at udlægge Ledøje Nord til grusgravsområde.
Vores største bekymring er, at de nordlige tofter som vi er bosiddende i vil blive kraftigt berørt af grusgravning i Ledøje Nord området. Vestenvinden er den mest udbredte vind i Danmark, og vi har netop oplevet ved årets høst hvor meget larm og forurening der kommer ind over vores område, når vinden er i vest. Vi kunne ikke være i haven i det halve døgn som høsten tog på grund af støv, larm og forurening generelt. Vi kunne ikke åbne vinduerne og alt var dækket med støv og skidt og møg. Vi må forvente at en grusgrav vil give lignende gener, men over en lang periode. Det er ikke kun de parceller der ligger i første række, men også alle os i 2., 3., 4. og 5. række. Det betyder at det er rigtig mange husstande der vil blive berørt. For os personligt vil det betyde væsentlig forringet livskvalitet, hvis vi ikke kan bruge vores have og skal være plaget af støj og forurening. Vi lufter normalt meget ud i vores hus af blandt andet til min mands kontaktlinser. Det vil ikke være muligt med en grusgrav lige udenfor døren.
Den næste bekymring er skolestien som er livsnerven i Ledøje både for cyklister og forgængere. Skolestien anvendes selvsagt af vore skolebørn, men også for vores fritidsliv er skolestien meget vigtig. Vi går vist alle sammen tur på skolestien både når vi skal lufte vore hunde, og når vi skal se aftensolen gå ned eller vi skal en tur ned i Ledøje by. Skolestien vil med en grusgrav ikke blive et rekreativt område men et usikkert og uskønt område.
Den tredje bekymring er, at vores lille perle af en landsby bliver et grusgravshul i stedet for en smuk gammel landsby. Det sjove interessante ved Ledøje er, at det er en meget gammel landsby meget tæt på København, men uden at den er blevet til en forstand. Det er en hel landsby med kirke, gadekær og et aktivt foreningsliv. Hvis der kommer grusgravning i området omkring Ledøje bliver Ledøje snarere en grusgrav end en landsby og byen vil få en helt anden aura.
Den fjerde bekymring er vore huspriser og muligheder for at sælge vore huser. Vi har nu lige oplevet hvor meget motorvejsprojektet har sat al hushandel i stå. Med alene truslen om en grusgrav vil vi opleve det samme en gang til, men bare endnu værre, da grusgraven ikke giver os en bedre infrastruktur som motorvejen dog trods alt har givet os, men alene giver støj, forurening og grimme omgivelser.
Med venlig hilsen
Lars Bech Rasmussen og Lene Hviid

Lene Hviid
DIR 28753875
lhv@adm.ku.dk

Ledøje, 21. juli 2016

Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Att.: Region Hovedstadens Råstofteam

Vedr.: Høringssvar til Råstofplan 2016 – område Ledøje Nord

Undertegnde ejer af parcel på Klokkertoften 13, Ledøje, 2765 Smørum, gør hermed officiel indsigelse mod planerne vedr Råstofplan 2016, Ledøje området.
Jeg finder det uacceptabel at vi skal indgå i denne nye Råstofplan 2016 og Regionen skal slette området helt og uden forbehold som interesseområde fra regionsplanen.

Jeg er rystet og chokeret over den forestående plan omkring udvindelse af grus i området. Det vil overordnet set ødelægge hele området både som beboelsesområde, rekreationsområde og landskabsområde.
Det vil få alvorlige og langsigtede konsekvenser, både økonomiske og milømæssige, for os beboere i Ledøje, og jeg vil nedenfor nævne nogle af de mange argumenter der taler imod:

Støj

Vestenvinden er fremherskende her i området (omkring 80% af året) hvilket betyder, at støjen bæres indover vores beboelsesområde. Vest til Nord vind vil i alle tilfælde betyde en voldsom støjbelastning.

Støv

Støv fra gravearbejde må forventes at blive et stort problem for vores område. Jeg ligger med have og terrasse lige ud til området og vinden vil helt sikkert bære en masse støv ind i vores hus.

Rystelser

Eftersom vi ligger så tæt på området, vil sætningsskader på huset være sandsynligt med deraf alvorlige økonomiske følger. Rystelser generelt vil sikkert også kunne mærkes.

Trafikbelastninger

Der er klart, at trafikbelastningen fra tung trafik (herunder støj, øget trafik, belastning af vejnettet) vil betyde væsentlig forringelse af vores område.

Landskab

Vi har set fra Motorvejsprojektet, at en sådan udgravning fuldstændig ødelægger landskabet. For et graveområde vil dette ikke blive gendannet og vi vil forventeligt se aktivitet de næste 10-15 år der totalt destruerer landskabet og den idyl der helt overordnet er årsag til at bo i en landzone.

Økonomi

At min ejendom mister værdi kan der ikke være tvivl om. Hvordan udmåles og kompenseres dette? Kan ejendommen overhovedet sælges igen med en grusgrav som nabo? Bliver jeg dermed frataget min mulighed for at sælge igen? Og hvordan kompenseres dette? Jeg mener ikke, med støtte fra lokale ejendomsmæglere, at jeg kan sælge mit hus med med en interesseplan for grusgrav der hænger ind over området. Og hvordan kompenseres dette?

Jeg må slutteligt kraftigt protestere mod denne nye Råstofplan 2016 hvori Ledøje området indgår.

Venlig hilsen

Karsten Nielsen
Klokkertoften 13
Ledøje
2765 Smørum

Center for Regional Udvikling
Råstofteamet
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

(raastoffer@regionh.dk)

11. august 2016

Høringssvar vedrørende miljøscreening af forslag til graveområde Ledøje Nord

Jeg henviser til jeres brev via Eboks af 6. juli 2016.

Som ejer af ejendommen Klokkertoften 15, Ledøje, 2765 Smørum, beliggende i 1. række til en mulig kommende grusgrav har jeg undersøgt, hvilke gener ejendommen og de mennesker, der bor der, kan forvente at blive udsat for. Ejendommen er p.t. udlejet, men min mand og jeg forventer at flytte tilbage til Ledøje om ca. 2 år.

Sundhed

Jeg købte ejendommen i 1991 efter i en årrække at have boet i København, hvor jeg 4-5 gange årligt var ramt af ret så alvorlige luftvejsinfektioner. Efter et års tid i Ledøjes friske luft forsvandt disse gener. Med **støvpåvirkningen** fra en grusgrav i måske kun 10 meters afstand fra min hæk i baghaven frygter jeg, at luftvejsinfektionerne vender tilbage. Jeg har kendskab til flere andre med samme sundhedsmæssige historik, der er flyttet til Ledøje fra København. Det bekræftes også af læge Christina Julsgaard, som i sit høringssvar til jer bl.a. har skrevet:

"Et graveområde ved Ledøje Nord og Vest vil medføre meget støv og småpartikler, som kan forværre luftvejssygdomme som astmatisk bronchitis, astma og KOL. Småbørn med astmatisk bronchitis, børn og voksne med astma og/eller KOL vil komme til at lide under denne luftforurening. Hvordan kan I sikre jer, at luftforureningen, med et graveområde, ikke øges, og at Ledøjes borgere med luftvejssygdomme ikke får forværring af deres symptomer og dermed et større behov for medicin?"

Som kontaktlinsebruger kan jeg også forvente at skulle bære beskyttelsesbriller, når jeg opholder mig udendørs. Det er almindelig kendt, at støv og småpartikler i øjnene kan give alvorlige øjenskader hos kontaktlinsebrugere.

Støjpåvirkningen er et selvstændigt problem, som vil belaste alle naboer til en grusgrav. Heller ikke dette kan bagatelliseres med en bemærkning om, at det "reguleres i gravetilladelserne".

- **Jeg vil gerne have undersøgt, om naboer til andre grusgrave rundt om i landet lider af luftvejssygdomme og andre fysiske og psykiske sygdomme som f.eks. stress i højere grad end andre, og om der er registreret en forværring af den generelle sundhedstilstand for disse mennesker.**

  Jeg vil tro, at der i forarbejderne til lov nr. 425 af 18. maj 2016 findes oplysninger om ovenstående.

Dyssevej 19, 4000 Roskilde Tlf: 44 66 48 58 Email: piatherese.larsen@gmail.com

I det hele taget er jeg forundret over, at Regionen ikke har valgt at anvende ovennævnte nye lov, der som noget nyt også kræver, at der tages hensyn til befolkningen, menneskers sundhed og materielle goder. Som beskrevet i **Bylaugets høringssvar**, som jeg fuldt ud kan tilslutte mig, er loven vedtaget, men med dette hastværk, som hele jeres forarbejde bærer præg af, har I sikret jer, at I kan nøjes med at forholde jer til den gamle lov, som tager hensyn til alle levende væsener undtagen mennesker. Det må undre, da Region Hovedstaden jo gerne vil fremstå som en grøn region med fokus på borgernes sundhed.

Den rapport, som I fremsendte til en meget begrænset del af Ledøjes husstande, er så fyldt med fejl og mangler, at jeg ville være flov, hvis jeg havde lagt navn til den. **Skolestien,** som forhåbentlig bliver en af de væsentligste grunde til, at I må droppe alle aktuelle og fremtidige planer om at etablere graveområder i Ledøje og omegn, er slet ikke nævnt, selv om den bruges af hele Ledøje. Et kort blik på et Krak-kort eller Google Maps ville have vist den og dens linjeføring gennem hele Ledøje Nord grave- og interesseområdet.

Ledøje Vandværk er end ikke inviteret til høring. Var I slet ikke klar over, at Ledøje har sit eget vandværk plus en række private vandværker? Rent grundvand er en mangelvare alt for mange steder. Derfor skal der værnes om de steder, hvor det er muligt at skaffe rent vand i folks haner uden at skulle hente det i Roskilde, som Københavns Kommune gør. Rent vand burde have højeste prioritet for en region, som gerne vil fremstå grøn og med fokus på borgernes sundhed.

- **Jeg vil gerne have undersøgt – i samarbejde med Egedal Kommune og Ledøje Vandværk – hvordan Ledøjes vandforsyning skal fungere med grusgravning over stort set hele det område, hvorfra vi får vores drikkevand.**

Skader på privat ejendom

Som nævnt i Bylaugets høringssvar og også de fleste private høringssvar vil vibrationer og "sandstorm" forvolde skader på privat ejendom, herunder bygninger og biler. For mit eget vedkommende har jeg konsulteret en byggesagkyndig, som oplyser, at mit hus, som er opført i gasbeton, vil være i større risiko for at slå revner end et murstenshus. Min mand og jeg er i gang med at planlægge en tilbygning samt en udvendig isolering af huset i Ledøje, men de oprindelige ydervægge vil muligvis ikke være stabile nok til at bære en langtidsholdbar udvendig isolering.

- **Jeg vil gerne have undersøgt de bygningsmæssige risici ved en arbejdende grusgrav som nabo.**
- **Jeg vil gerne have oplyst, hvem der har erstatningsansvaret i tilfælde af skader på privat ejendom.**

Øvrige forhold

Jeg henviser til Ledøje Bylaugs meget omfattende og grundige høringssvar, som er kommet i stand på kun 3-4 uger (Bylauget blev først inviteret til høring 13. juli 2016). Det er et imponerende arbejde, der er lagt for dagen, baseret på høj faglig viden og stort engagement samt stor indignation over, hvad Regionen dog tænker på. Bylaugets høringssvar bør danne grundlaget for Regionens videre arbejde med denne sag, hvilket ifølge al sund fornuft må føre til, at I finder andre steder, hvor grusgravning faktisk kan lade sig gøre.

Med venlig hilsen

Pia Therese Larsen
Ejer af Klokkertoften 15
Ledøje, 2765 Smørum

Dyssevej 19, 4000 Roskilde Tlf: 44 66 48 58 Email: piatherese.larsen@gmail.com

From: lundarnsholt
Sent: 9 Aug 2016 21:53:10 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedr. etablering af et gravområde for grus og sand i Ledøje

Høringssvar vedr. etablering af et gravområde for grus og sand i Ledøje, fra:

Klokkertoften 19, 2765 Smørum

Vores ejendom grænser op til skolestien, som går fra Ledøje til Skebjergvej, og derfor vil vi som nærmeste nabo til den påtænkte grusgrav dagligt blive generet og påvirket af:

- Støj, såvel ude som inde i vores hus
- Støv i store mængder, da det ofte blæser fra vest
- En rigtig dårlig udsigt til entreprenørmaskiner, lastbiler og mange bunker med opgravet jord
- En betydelig forringelse af salgsværdien på vores hus

Hvis der gives grønt lys til etableringen af grusgraven forventer vi en 100 % erstatning af det tab, som vi vil få på ejendommens salgspris, hvis huset da i det hele taget kan sælges.

I byggesager, er der utrolig mange begrænsninger og påbud; men at staten kan udpege graveområder, og dermed gøre det muligt at etablere en støjende,
støvende og uskøn industri så tæt på et stort bebygget område er måske meget lettere?

Vi holder utrolig meget af huset og området, hvor vi har boet siden 1978.
Hvis grusgraven bliver en realitet, vil vores dagligdag blive meget anderledes, og vi vil sandsynligvis være tvunget til at blive boende, da huset kun kan sælges med et meget stort værditab til følge.

Vi håber, at fornuften sejrer og Region Hovedstaden indstiller til staten, at det påtænkte område i Råstofplan 2016, IKKE kan udpeges som egnet til udvinding af grus og sand.

Med venlig hilsen

John Lund Jensen

Birgit Arnsholt

Klokkertoften 19, 2765 Smørum

From: Steen Rasmussen
Sent: 7 Aug 2016 19:10:14 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord - Råstofplan 2016

Vi - Steen Rasmussen & Britt Thomasen, Klokkertoften 21, 2765 Smørum, har modtaget brev fra Region Hovestaden vedr. ovennævnte råstofplan.

Vi ønsker ikke det pågældende område udlagt som grusgrav af følgende årsager:

- Vores grund ligger direkte ud til det planlagte graveområde og vi vil derfor blive kraftigt påvirket af støj og gener fra graveområdet
- Vores hus ligger meget tæt på skel, da vi har en tilbygning på huset, hvilket betyder at vi ligger ekstra tæt og lige ud til den jord, som er tiltænkt som et evt. graveområde
- Skolestien ligger lige udenfor vores grund, og vores søn cykler til og fra skole og fritidsaktiviteter hver dag via denne - denne sti ligger midt i det planlagte graveområde, og det vil derfor have stor, negativ betydning for vores familie - vi bruger også stien som løbe og vandresti flere gange om ugen
- Hvor kommer udkørselsvejen fra graveområdet til at blive placeret - vi bor på Klokkertoften, som ligger direkte ud til graveområdet, og frygter at blive generet af tung, daglig trafik
- Herudover kommer risici for diverse skader på huset - som sætningskader i forbindelse med tung trafik til og fra graveområdet, samt diverse skader på facader, vinduer og tag i forbindelse med støvstorme fra grusgraven - vi blev på borgermødet i Ledøje forsamlingshus oplyst, at forsikringsselskaber ikke dækker den slags skader
- Vi er også stærkt bekymrede for et stort værditab på vores hus - i fald en potentiel sælger skal forholde sig til en evt. grusgrav lige ud for matriklen
- Vedr. vores generelle bekymringer for vores natur i Ledøje, vore fredede områder, kirke, grundvand mv. - henviser vi til Bylaugets høringsvar

Med venlig hilsen
Steen Rasmussen & Britt Thomasen

From: Ronni Ankersen
Sent: 18 Jul 2016 20:01:05 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar fra Klokkertoften 26, 2765 Ledøje vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest
Importance: Normal

Hej,

Vi sender jer hermed et høringssvar vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest. Vi bor på Klokkertoften 26, 2765 Ledøje, som grænser direkte op til det ønskede graveområde i Ledøje nord, hvormed vi føler os berettiget til at bliver hørt i sagen, selvom vi ikke er blevet underrettet om forslaget via Region Hovedstaden. Den førnævnte manglende underretning til undertegnede er et betydeligt kritikpunkt i en sag af denne karakter, da opførelsen af en grusgrav vil have store konsekvenser personligt, økonomisk
og miljømæssigt for os.

Vi har følgende at indberette:

Støj: Eftersom at grusgraven ønskes etabeleret op til vores grund, er det uundgåeligt med støjgener. Vi har i forvejen motorvejen beliggende tæt på vores matrikel og ligeledes med støjgener til følge. Motorvejens støj er acceptabel i og med, vi også drager nytte af at bo tæt ved en motorvejsafkørsel.

Støv: En grusgrav i baghaven vil medføre, at vi slet ikke kan benytte den ene halvdel af vores have i og med det grænser direkte op til marken og dermed graveområdet, da der intet læ er for støvet eller støjen. Det skal dertil nævnes at vindforholdene i og omkring Ledøje vil forårsage spredning af støvpartikler.

Infrastruktur: En af de helt store fordele ved Ledøje by, er det meget værdsatte stisystem, som går ned til Smørum. Der er hverken indkøbsmuligheder eller skoler i Ledøje, hvorfor byens børn skal benytte stisystemet ned til Smørum og skolerne. Stisystemet anvendes desuden flittigt af cyklister, samt ryttere og løbere - som derved undgår at cykle/løbe på de omkringliggende veje, som ikke har cykelstier. Det er meget kritisk, at det ikke bliver muligt at benytte stierne i samme omfang som hidtil, og for byen er det en stor udfordring.

Visuel effekt: Vi har købt vores hus med overtagelse 1.1.2016, og der er ingen tvivl om, at noget af prisen for huset, er prissat efter den smukke udsigt, som vi har fra hele huset. Vi ser direkte ud over markerne, og en grusgrav i baghaven vil helt klart ødelægge denne visuelle effekt, som vi har i dag. Ikke nok med det - så vil det ødelægge synet for det meste af Ledøje by, da mange kan se ud over markerne fra bopælen. Ledøje kaldes for “landsbyen tæt på KBH”, for her er ren landsby charme og idyl

Økonomisk: Vores hus vil lide under et stort værditab, for prisen er helt sikkert fastsat ud fra den betragtning, at vi har en meget smuk udsigt fra vores hjem og vores have. Da vi købte huset, undersøgte vores boligadvokat, hvorvidt der var planer for den pågældende mark. Men på dette tidspunkt, var denne plan ikke offentiggjort. Man kan selvfølgelig sige, at lodsejer jo altid kunne vælge at udstykke dele af marken til beboelse, og dette var en risiko vi løb, da vi købte vores hus, men der er meget stor forskel på at få en reel nabo, som forhåbentlig vil bevare byens landlige rammer, og til det at få en grusgrav som nabo i baghaven. Vi står i øvrigt i den situation, at vi agter at bygge om i huset indenfor en 5-årig periode. Med en grusgrav som nabo, vil vores hus være “usælgeligt” - og dermed vil vi formentlig ikke kunne optage den ønskede finansiering af en ombygning af huset.

Vi har en klar forventning om at vores høringssvar gennemlæses, og vi ser frem til en tilbagemelding, som også bør rumme en forklaring på, hvorfor vi ikke er udpeget som interessenter i denne sammenhæng, når vores matrikel grænser direkte op til området.

Venlig hilsen
Ronni & Kezia Ankersen
Klokkertoften 26
2765 Smørum

Ledøje den. 9. august 2016

Region Hovedstaden

raastoffer@regionh.dk

ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Vedr. Høringssvar vedr. Region Hovedstadens Råstofplan 2016

Undertegnede:

Jørgen Kurt McGovern Jensen
Ledøjetoften 2, Ledøje
2765 Smørum
+4543630343

Vi er desværre ikke inviteret som part i høringssvar vedr. denne plan men mener ikke desto mindre at vi er høringsberettiget qua boligens beliggenhed.

Vi er placeret i den retning hvor lastbilerne fra udgravningen i vest ser ud til at skulle passere.
Huset er bevaringsværdigt, er bygget på kampesten, helt ud til vejen og har allerede fra motorvejsbyggeriet slået markant revner og her taler vi om trafik gange mange hundrede, tungt læssede biler om dagen. Så huset vil efter min vurdering lide voldsomme skader.

Derudover har vi skolebørn der daglig skal over ledøjetoften for at komme til skolebus m.v., der er ikke fortov og ringe sigtbarhed på denne del / side af ledøjetoften.

Huset er placeret helt ud til vejen og på en lille stigning så lastbiler på 32T der skal gasse voldsomt op for at sætte i gang op af denne stigning, vil gøre beboelse til et støjmareridt af dimensioner.

I forhold graveområde nord er vi ligeledes part da vinden ofte står i WNW vil bringe både støj og støv over vores hus da Nord kun er få hundrede meter fra vores hus.

Vand. Vi har igennem en årrække fra vores gæster fra nært og fjern fået ros for at have verdens bedste kildevand, dette frygter vi miste, både af hensyn til smag men også og ikke mindst med frygt for dårlig kvalitet.

Bedste hilsner
Jørgen / +45290640643

From: Helle Knudsen
Sent: 22 Jul 2016 12:29:31 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Indsigelse og bemærkninger mod Råstofplan 2016 i og omkring Ledøje.
Importance: High

Det er kommet mig for øre, at Region Hovedstaden vil udlægge et nyt råstof-graveområde i og omkring Ledøje, hvilket jeg på det kraftigste må gøre indsigelse imod af flere årsager:

1. Der er op til flere steder i det nævnte område, som både har fredede dyr og naturområder
2. En sådan grusgrav vil ødelægge et ellers udlagt kulturarvsareal og selve landsbyen er omfattet af en bevarende lokalplan, en landsby med et udpræget bevaringsværdigt udtryk af både gamle bondegårde, længe-/soldaterhuse, beplantning og markområder.
3. En stor del af området er i øvrigt udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde, hvilket i sagens natur, vil blive fuldstændigt ødelagt.
4. Det vil skabe konstant støj og støv både indendørs og udendørs i hele landsbyen. Frederikssundsmotorvejen, blev af samme årsager gravet ned i niveau ud for byen.
5. Skønt vi har markområder der sås og høstes, giver dette ikke nær den konstante påvirkning af støj og støv, som en grusgrav vil give.
6. Der vil hver dag komme tung og larmende trafik igennem hele vores område (hvilket jeg erfaringsmæssigt kender fra vores sommerhusområde i Sverige, hvor vi bor 2 km fra en grusgrav), som vil ødelægge en af de sidste landsby miljøer så tæt på København.
7. Skole-/cykelstien går direkte igennem graveområdet, og det vil skabe både ubehag og sundhedsfarlig støvpåvirkning for dem, der benytter cykelstien.

At naboorientering/-høring kun er sendt ud til de allernærmeste naboer til området, er helt uhørt, da det vil komme til at berøre hele landsbyen, med larm, støv, tung trafik, angst/ubehag for skolebørns vej til Smørum, dyr- og miljøbeskyttelse, ingen udvinding af landbrug, nedadgående huspriser og ødelæggelse af naturskønt område.

Jeg kan på ingen måde acceptere denne Råstofplan 2016, og gør hermed min indsigelse.

Med venlig hilsen

Helle Knudsen
Ledøjetoften 4
2765 Smørum
Tlf. 40767174

Virusfri. www.avast.com

Christian Jantzen, Ledøjetoften 14, 2765 Smørum,
email: christian.jantzen@googlemail.com

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

HØRINGSSVAR

Den 7. august 2016

Vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord, Egedal kommune.

Som ejer af ejendommen matrikel nr. 1E beliggende Ledøjetoften 14, 2765 Smørum retter jeg hermed henvendelse til Regionen. Det præciseres at min ejendom efter Motorvejens anlæg og ekspropriationen er omlagt så den strækker sig langs Ledøjetoften helt op til Motorvejen.

Jeg har noteret mig Region Hovedstadens udsendte materiale af Juni 2016 vedrørende miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord herunder den meddelte høringsfrist den 11. august 2016.

Med stor undren har jeg noteret mig, at jeg ikke er inviteret til at afgive partshøringssvar til trods for det forhold, at min ejendom grænser op til det foreslåede graveområde og min vandboring er beliggende ca. 100 meter fra graveområde, Ledøje Nord (boringsnummer 169591).

Min vandboring er beliggende i området som Miljøministeriet i notat af 18. december 2014 vedr. vandplaner har udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Mit vandindvindingsområde strækker sig ind i det foreslåede graveområde, der alene er beskyttet af et beskedent lag af moræneler. Det må derfor forventes, at min vandboring bliver forurenet af såvel nitrat som pesticider ligesom selv en mindre grundvandssænkning vil kunne tørlægge min vandboring. Jeg tillader mig i øvrigt, at henvise til det høringssvar såvel Ledøje Bylaug som Ledøje Vandværk afgiver idet min situation er identisk med Ledøje Vandværks.

For så vidt angår støj- og støvgener bemærkes det, at min ejendom vil være særdeles udsat, da den er beliggende umiddelbart øst for graveområdet og ligger ganske ubeskyttet overfor vestvinden.

Da jeg, som ejer af Ledøjetoften 14, har en væsentlig økonomisk og retlig interesse i nærværende sag skal denne skrivelse betragtes som partshøringssvar.

Jeg forbeholder mig i videst muligt omfang et erstatningskrav mod såvel Regionen som de grusgravende grundejere for såvidt grusgravningen på nogen måde får negativ virkning for min vandboring eller afføder andre gener som eksempelvis støj og støv.

Med venlig hilsen

Christian Jantzen

Hugo Ahlm Grønlund
Ledøjetoften 17
2765 Smørum

Høringssvar i forbindelse med plan om råstofudvinding i Ledøje

Vi mener at Ledøjetoften 17 bør komme i betragtning til høringssvar i forbindelse med udpegelsen af graveområder i Ledøje da husstanden vil komme i direkte og indirekte kontakt med arbejdet i forbindelse med en evt. udgravning og vi har derfor en væsentlig interesse i Regionens planer.

Da vi har en datter på 8 som i mange år endnu gerne skulle kunne benytte den mest sikre vej til Søagerskolen vil det være forbundet med væsentlig ængstelse at være tvunget til at sende sit barn (og resten af familiens fem medlemmer for den sags skyld) ud på de omkringliggende veje hvor entreprenørmaskiner og tunge lastbiler vil køre i rutefart. Desuden er skolestien hovedfærdselsåren for familien mod Smørum når der feks. skal købes ind eller dyrkes sport.
Vi må også tage med i betragtning at der er stor sandsynlighed for at meget af den tunge trafik vil komme via Ledøjetoften. Ledøjetoften som vej, er på ingen måde anlagt eller gearet til at modstå den belastning og det slid den sandsynlige tunge trafik vil medføre. Eftersom vores ejendom har udkørsel til Ledøjetoften vil ind- og udkørsel være forbundet med forøget risiko hvad enten det sker på cykel eller i bil. Specielt når det drejer sig om cykler er risikoen for alvorlige uheld væsentlig forøget da der ikke er cykelsti på ledøjetoften før man næsten er ude af Ledøje og hvor cyklisterne også er nød til at krydse vejen for at komme på ind på cykelstien. Dette er virkeligheden for de to ældste børn i familien og jeg selv da vi benytter Ledøjetoften mod Ballerup for enten at komme i skole eller på arbejde.

Der er ingen tvivl om at et eventuelt gravearbejde vil medføre en hel del støv påvirkning hvilket også blev anført på borgermødet i Ledøje. Specielt i tørre perioder som naturligvis hænger sammen med sommerhalvåret. Da vi har solfanger til varmt vand på taget af huset må vi antage at den konstant støvpåvirkning vil have en mærkbar effekt på familiens energibudget da en meget stor del af varmtvands produktionen (både til brugsvand, gulv- og rumopvarmning) i huset kommer fra solfangerne. Da produktionen fra en grusgrav vil pågå i flere år vil det meføre en forringelse af husets værdi da den samlede energivurdering vil blive dårligere.

Med venlig hilsen
Hugo Grønlund
Ledøjetoften 17
2765 Smørum

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Dato: 8. august 2016

Vedr.: Høringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest (Miljøscreening)

Vi er for nylig til vores store overraskelse blevet bekendt med, at Regionen planlægger at etablere et graveområde for grus og sand i vores by i området Ledøje Nord og Ledøje Vest. Vi har ikke tidligere hørt om disse planer og er ikke blevet inviteret til at afgive partshøringssvar. Vi føler tingene er foregået lidt i det skjulte og høringsfristen er også forbavsende kort henset til, at den kører i sommer-ferieperioden.

Vi bor på Ledøjetoften 23 og mener imidlertid, at et sådant omfattende gravearbejde i den grad også vil komme til at påvirke os, derfor sender vi dette brev.

Vi har længe levet i frygt for, hvordan motorvejen (hvis etablering vi dog længe har været bekendt med) ville komme til at påvirke os rent støj- og trafikmæssigt og hvor stor en skade den i det hele taget ville forvolde på vores natur i området.

Mens vejen blev bygget, har vi haft rigtig mange gener, bl.a. fra tunge lastbiler og diverse maskiner der har kørt frem og tilbage på Ledøjetoften og inde i huset har vi kunnet mærke rystelser, når de kørte forbi. De slæbte desuden en masse mudder, grus og jord ud på vores vej og der var hele tiden støv og støjgener fra selve byggeriet.

Nu er vejen etableret og nogle af generne er dermed forsvundet. At der efterfølgende så er udsigt til, at der rundt om vores by over en hel årrække skal være graveområde - igen med store maskiner, grus, sand, støv, larm og påvirkning af vores hus fra de store køretøjer er næsten ubærligt.

Vi vil i den grad mene, at vi vil blive påvirket af et sådant graveområde. Desuden er det uforståeligt for os, at man i det hele taget kan påtænke at lægge sådant et område så tæt på en lille landsby, hvor det med sikkerhed vil ødelægge rigtig mange ting som fx natur, vores drikkevandsinteresser, vores kulturarv og landsbymiljøet i det hele taget og med sikkerhed desuden påføre os støv og støjgener. Udkørsel fra vores matrikel vil desuden blive yderligere vanskeliggjort hvis store maskiner og lastbiler skal køre forbi os.

Desuden vil det med sikkerhed påvirke huspriserne i vores område i negativ retning. Hvem vil bo ved en grusgrav??

I forbindelse med det nye motorvejsbyggeri blev der etableret en vej fra Ledøjetoften over til Smørum (Smørum Parkvej). Man må imidlertid ikke cykle på denne nye vej, så vores bedste forbindelse på cykel går via den cykelsti, vi kalder "Skolestien" og den benytter vi selv meget. Den vil så vidt jeg kan se også blive påvirket af et gravearbejde.

I øjeblikket bliver der høstet rundt omkring i vores område og det er selvfølgelig noget, der er tilbagevendende i en kort periode hvert år, når man bor på landet. Rent støjmæssigt er det imidlertid meget tydeligt at høre de store maskiner køre og arbejde - endda selv om de kører meget langt væk. Vi er sikre på, at store arbejdende grusgravemaskiner i området vil kunne høres ligeså tydeligt og det vil så blive hver eneste dag!!

Vi vil derfor i den grad udtrykke vores store modstand og bekymring omkring det forslag, der foreligger, fordi vi er overbeviste om, at det som nævnt vil påvirke os - og byen - meget negativt på rigtig mange måder.

Venlig hilsen
Susanne Knudsen
Bent Søndergaard Poulsen
Ledøjetoften 23, Ledøje
2765 Smørum

Tlf.: 44 65 40 14
Mobil: 28 19 18 42 + 26 29 77 81

From: Martin Nielsen
Sent: 10 Aug 2016 12:37:56 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Anne og Martin Max Nielsen
Ledøjetoften 25, Ledøje
2765 Smørum

Vi mener i høj grad at vi også er høringsberettigede i denne sag. Vi bor ud til Ledøjetoften som vil blive meget trafikeret med tung trafik af store lastbiler som vil give meget stor støj- og støvforurening. Vi frygter at Ledøjetoften som i forvejen er belastet af meget trafik efter anlæggelsen af motorvejen ikke kan bære den yderligere tunge trafik fra grusgraven.

Vi er også meget bekymrede for grundvandet samt at vandet fra Ledøje Vandværk forurenes.
Vi benytter meget ofte skolestien til Smørum til indkøb og motion hvorfor det vil være en stor forringelse i vores dagligdag hvis den nedlægges som følge af anlæggelse af grusgraven.

Vi håber at vores høringssvar kan være medvirkende til at grusgraven ikke bliver en realitet i Ledøje.

Venlig hilsen
Martin og Anne Nielsen

Høringssvar sendt til:

raastoffer@regionh.dk

Høringssvar fra:

Vibe Lund Hansen og Carsten Bie

Ledøjetoften 45

2765 Smørum

Høringssvar vedr. partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord.

Som nabo til – og inviteret til at indgive partshøringssvar vedrørende udlæg af råstof-graveområde Ledøje Nord - ønsker vi hermed at udtrykke vores bekymring i nedenstående punkter. Desuden har vi bidraget til Ledøje Bylaugs høringssvar, hvis samlede indhold vi bakker fuldstændig op omkring, men ikke vil gentage her jf. opfordring fra Gerald Hyde og Nikolaj T. Dam, der repræsenterede Region Hovedstaden ved borgermødet i Ledøje Forsamlingshus d. 2/8-2016.

Trafiksikkerhed

Det har ikke været muligt at få Regionen til at præcisere eller blot overordnet tilkendegive, hvilke af Ledøje bys veje, der vil skulle anvendes til kørsel med grus/sand. Derfor er nedenstående en generel bekymring, som gælder for samtlige veje i Ledøje By.

Vi har skolesøgende børn, der hver dag kører i skole på cykel, er vores største bekymring den øgede risiko for uheld, en øget trafik med tungtlastede lastbiler igennem vores lille by vil afstedkomme.

Fortovene i Ledøje er 0,5-0,75 m brede, og på store dele af disse veje er fortovene ikke afgrænset fra kørebanen af hverken en niveauforskel eller en kantsten. Færdsel på fortovene er i forvejen ikke sikker, da bilerne allerede i dag tager fortovene i brug, hvis der kommer modkørende større trafik såsom lastbiler eller landbrugsmaskiner. Denne uhensigtsmæssige brug af fortovene forventes øget markant, hvis der kommer et øget antal lastbiler igennem Ledøje, hvorved trafiksikkerheden for gående igennem Ledøje forværres yderligere. Desuden er dimensioneringen af vejene igennem Ledøje ikke egnet til større mængder af tung trafik, da vejene er smalle, husene - hvoraf mange er mere end 100 år gamle - er beliggende tæt på vejen, og oversigtsforholdene generelt er dårlige.

Derudover anvender en del at Ledøjes borgere – heriblandt alle skolebørnene - skolestien, der er en cykelsti beliggende midt igennem graveområdet Ledøje Nord. Udover at herlighedsværdien ved en cykelsti – der en del at et større cyklesti-kompleks igennem fri natur - bortfalder, vil færdsel på en cykelsti igennem et graveområde ligeledes medføre gener som støj, sandfygning og manglende sikkerhed for brugerne.

Støj

Ledøje by er til dels beskyttet mod støj fra motorvejen af de bakker, der er beliggende mellem Ledøje og motorvejen. Det må forventes, at hvis disse bakker graves bort, vil støjpåvirkningen af Ledøje forøges kraftigt, hvorfor det må påregnes, at der skal opsættes ny og dyr støjafskærmning op ved motorvejen i forbindelse med råstofudvindingen.

Den øgede trafikmængde igennem Ledøje by som følge af ibrugtagelsen af motorvejen er af Vejdirektoratet vurderet til at ligge mellem 63 og 73 dB(A). Det må påregnes, at denne støjbelastning vil øges som følge af den øgede trafik med lastbiler, der skal borttransportere grus og sand fra graveområdet, hvilket vil bringe den samlede støjbelastning op på et totalt uacceptabelt niveau.

Desuden ligger Ledøje udsat for støjbelastningen fra graveområderne, da den fremherskende vindretning vil bære støjen fra graveområdernes stenknusning og udgravning ind over Ledøje by.

Sætningsskader mv

I forbindelse med udbygningen af motorvejen har flere huse allerede oplevet, at der er opstået sætningsskader på husenes facader og fundamenter, ligesom jorden omkring husene har sat sig 10-15 cm. – på trods af at husene er 40-50 år gamle. Ved graveaktiviteter tættere på beboelsesområder end motorvejen, og med en mere intensiveret graveaktivitet, må dette problem blot forventes at blive større for de omkringliggende huse. Ligeledes må sandblæsning fra graveområderne forventes at påføre beboerne i Ledøje betydelig gene.

Graveområde Ledøje Nord

Umiddelbart ser det ud til, at det område, der foreslås anvendt til udvinding af råstoffer i graveområde Ledøje Nord vil være meget udfordret af alle de elementer, der er beliggende i og op til graveområdet. Hvis der skal holdes de angivne sikkerheds/afstandszoner til §3-områder, huse, skolesti og motorvej vil det område, hvor graveaktivitet kan udføres være yderst begrænset og dermed urentabelt.

Ved anlæggelsen af et graveområde i et så tætbefolket område vil det være nødvendigt at lave yderligere afgrænsende sikkerhedstiltag, som f.eks. et hegn omkring graveområdet, så byens børn ikke vil anvende dette farlige område til legeplads, støjvolde samt gennemgribende reguleringer ifh. arbejdstider, støj, sandfygning, transportkorridorer mv.

Der vil således være uhyre store omkostninger ved at udnytte et forholdsvis begrænset område. Dette gælder for både Ledøje by og byens borgere og for det firma, der i givet fald skal stå for råstofindvindingen, hvilket bør indgå i den samlede betragtning.

Helt overordnet virker den miljøscreening, der er udarbejdet for hhv. Ledøje Nord og Ledøje Vest særdeles mangelfuld. Det virker som om, at forarbejdet og kildesøgningen forud for udarbejdelsen af miljøscreeningen ikke har været grundig nok, idet bla. den store VVM-undersøgelse, der er udarbejdet ifbm bygningen af motorvejen til Frederikssund slet ikke indgår. Med udgangspunkt i denne, ville mange af de miljøparametre, der i miljøscreeningen er vurderet som ”Forhold, der ikke vurderes yderligere” være vurderet til ”Forhold, der bør vurderes”. Ligeledes virker det useriøst, at flere af de miljøparametre, der

vurderes som ”Forhold, der bør vurderes” blot foreslås reguleret i råstofindvindingstilladelsen, således at Regionen skubber problemløsningerne foran sig, med det resultat, at Ledøjes borgere føler sig meget lidt respekteret og ude af stand til at vurdere omfanget af de gener, vi vil blive udsat for.

Med baggrund i ovenstående betragtninger samt Ledøje Bylaugs høringssvar anbefaler vi, at de påtænkte planer om at udpege graveområder ved Ledøje Nord og Ledøje Vest helt opgives, ligesom hele området omkring Ledøje, der er defineret som interesseområde i Råstofplan 2012, slettes.

Med venlig hilsen

Carsten Bie og Vibe Lund Hansen

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer

Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Ledøje, d. 9. august 2016

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Som bosat i Ledøje er vi direkte påvirket af regionens forslag om råstofindvinding i og omkring Ledøje.

Vi er meget bekymret over, at Ledøje står som et interesseområde i råstofplanen. Det vil ødelægge naturen og Ledøje landsby. Vi er et lille lokalsamfund, hvor folk er flyttet til for at nyde naturen, freden og roen. Dette ødelægges, hvis der kommer en grusgrav så tæt på.

Der er flere punkter, vi ikke synes er belyst i den rapport, der foreligger.

Cykelstier mellem Ledøje og Smørum.

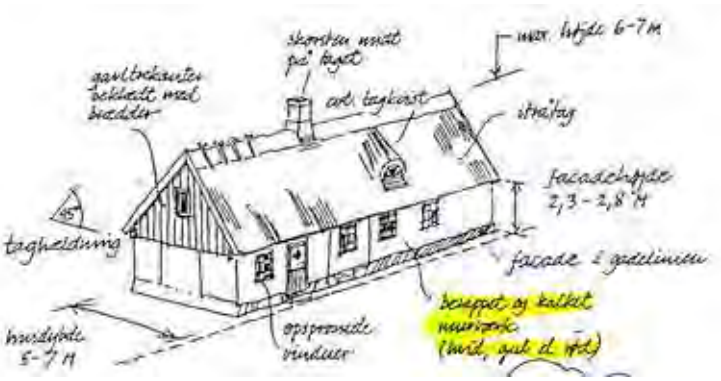
Vi kan ikke se skolestien er nævnt i materialet. Denne cykelsti vil blive påvirket af forslaget. Heller ikke cykelstien langs råbrovej er nævnt. Disse cykelstier en væsentlig del er vores børns rute til og fra skole samt op til idrætsfaciliteter og bibloteket i Smørum. Det er bestemt ikke betryggende at vores børns ellers sikre skolevej vil ligge direkte op ad en grusgrav med den sikkersrisiko, der vil komme samt med mulighed for indånding af al den støv, der unægtelig vil være i forbindelse med en grusgrav. Vi har tre børn, der alle er disponeret for astma.

Bevaringsplan:

Vi kan heller ikke se at ”Bevaringsplan for Ledøje landsby” er nævnt i materialet. Det er en lokalplan udarbejdet af kommunen. Vi gør opmæksom på at en sådan findes samt at denne plan som minimum både er relevant for Regionens miljøscreening under punket ”Kulturarv” og ” Trafik”

Vores hus er katagoriseret som bevaringsværdigt ligesom mange andre huse i Ledøje også er. Huset er bygget i 1782 . Det betyder huset ikke har et egentligt fundament, men kun et såkaldt ”syldstens fundament”. Se billed-eksempel på næste side.

Facaden på huset er ligeledes udført af ”belappet og kalket murværk” Se billede fra bevaringsplanen på næste side.

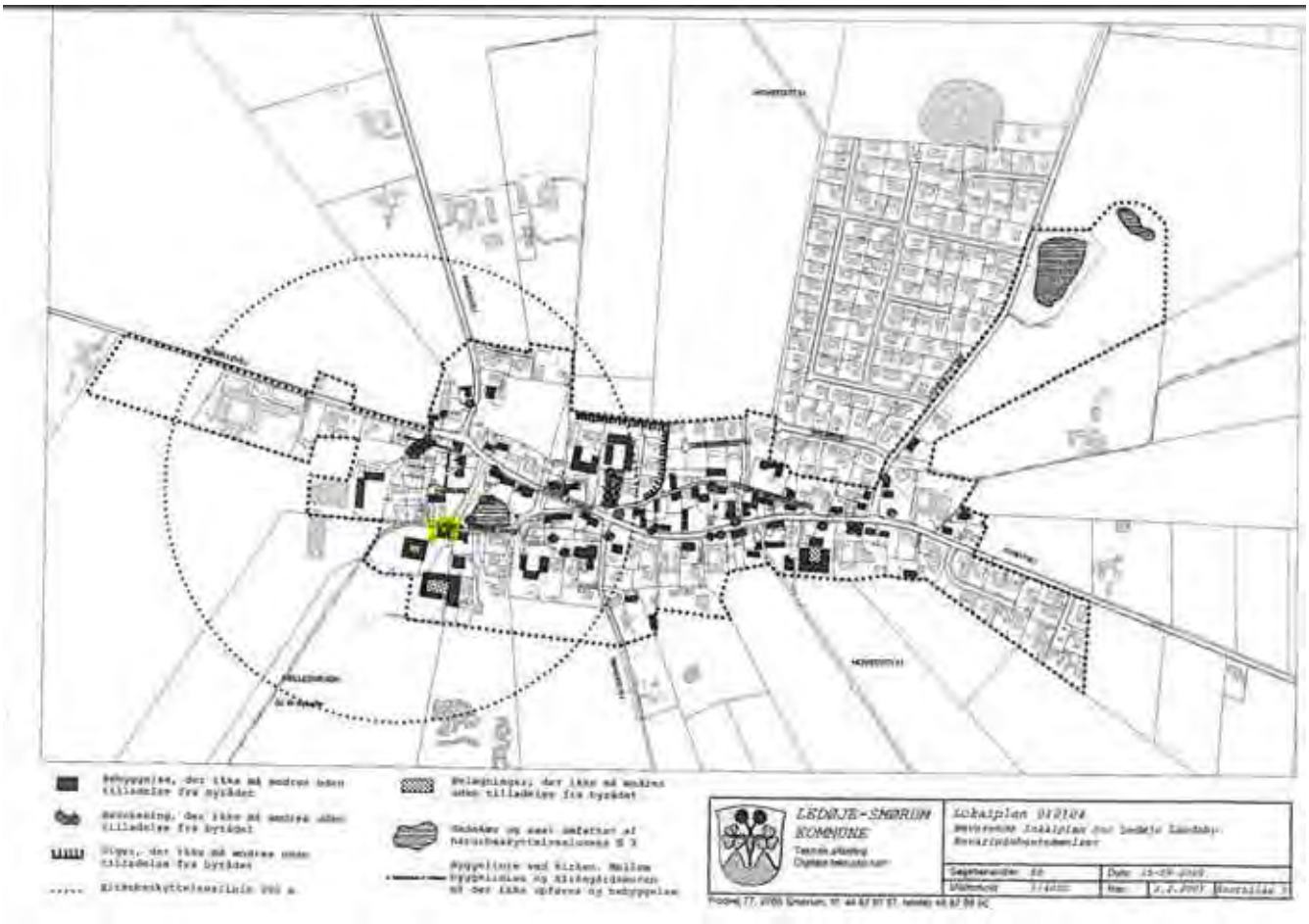

Denne konstruktion af syldsten og belappet kalket murværk er ikke egnet til at modstå rystelser af nogen art. Huset er bygget mens al tung transport forgik i hestevogn.

Rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst tung trafik til og fra det foreslåede graveområder, vil uværligt komme til at påvirke vores bevaringsværdige huse negativt.

Vores hus markeret med gult som et af mange bevaringsværdige huse i lokalplan 010104

Områdets vandforsyning og kloarkering.

Vores hus bliver forsynes med vand fra Ledøje vandværk. Ledningsnettet er af ældre dato. De fleste af vandrørerne er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik.

Det samme gælder kloaknettet. Det er af meget gammel dato. Det vil ikke kunne holde til til påvirkning af tung trafik.

Forsikring

Vi er erfaret at vores forsikringer ikke vil dække sætningsskader og lignende, der meget nemt kan komme på vores hus ved tung trafik tæt ved. Dette er stærkt foruroligende.

Vi mener Ledøje helt bør fjernes fra råstofplanen!

Med venlig hilsen

Birgitte & Morten Neergaard-Kofod

Ledøje Søndre Gade 17

2765 Smørum

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling – Klima og Ressourcer
Att. N. Thyssen Dam

Ledøje, d. 11. august 2016

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Som bosat i Ledøje er vi direkte påvirket af regionens forslag om råstofindvindning omkring Ledøje.
Det vil ødelægge naturen omkring landsbyen, hvor vi er flyttet hen for at nyde naturen og ro tæt ved hovedstaden. Dette ødelægges hvis der skulle komme grusgravning så tætte på.

Vi vil kendegive, at vi er nødt til delvist at købe ind på cykel i Smørum, da Ledøje ikke har egne indkøbsmuligheder. At denne mulighed bestod, var en betingelse for os ved vores køb af huset. Vi kan ikke acceptere at denne mulighed ophører/belastes stærkt af støj og støv. Man bliver tvunget til at bruge bilen for at købe ind, hvilket sikkert ikke er ønsket mhp miljø. Ikke for at tale om, at denne sti også bliver brugt som cykelsti til børn til deres skolegang!

Vi ejer en firlænget gammel gård, som har været dyr at købe og som vi har investeret megen renovation i. Kommer der grusgrav så klods op ad Ledøje, må vi indstille os på et betragteligt fald i vores ejendoms værdi. Dette vil vi på det stærkeste protestere immod.
Gården er kategoriseret som bevaringsværdigt. Huset har ikke et egentligt fundament som nutidige huse har. Vi frygter rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst pga trafikken med de tunge lastbiler gennem byen. Det er stærkt foruroligende da forsikringen ikke dækker sætningsskader e.l., der godt kan komme som ”bivirkninger” af tung trafik i nærheden af husene.

Hele Ledøje bliver forsynet med vand fra Ledøje vandværk. Bortset fra, at hele ledningssystemet er af ældre dato og derfor påvirkeligt af tung trafik, frygter vi også om vandets kvalitet, hvis det beskyttende ler-lag bliver ødelagt.

Ud af allle disse grunde mener vi, at Ledøje ikke skulle komme i betragtning for udvindning af råstoffer og skal fjernes komplet fra råstofplanen.

Til slut vil vi tilkendegive vores kritik af, at behandlingen af dette emne i forhold til de berørte beboere foregår i sommerferien med indsigelsesfrist d.d. Vi afbrød vores ferie for at komme til borgermøde i Ledøje. Her forstod vi, at det skete pr. automatik, når sagen behandles på dette tidspunkt. Det kan da ikke være rimeligt, at ikke også omtanke skal være i højsædet i en sag der berører så mange borgeres ve og vel.

Med venlig hilsen

Anna og Alexander Mauthner
Ledøje Søndre Gade 19
2765 Smørum

Til:
Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att. Nikolaj Thyssen Dam

Ølstykke den 26. juli 2016

Bemærkninger og Høringsvar til "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord", Egedal Kommune.

Nærværende bemærkninger og Høringssvar afgives på vegne af Gunner Søndergaard, Ledøjetoften 49, 2765 Smørum, Inger og Hans Voldmester, Skebjergvej 48, 2765 Smørum, Jette Bushard, Kathrinevej 5, 2900 Hellerup og Smørum Golfklub som naboer til det udlagte råstof – graveområde Ledøje Nord.

Først vil vi godt bemærke, at høringsperioden ligger lige oven i næsten alles ferieperiode. Det er et stort projekt for det pågældende områder, der er i høring. Flere af høringsparterne vil skulle hyrer rådgivere til en gennemarbejdet høring, hvorfor en høringsfrist i sommerferien er utilstedelig og for kort alt taget i betragtning. Nærværende høringssvar er et kort svar, som følges op af undertegnede efter hjemkomst fra ferie, som bemærket i telefonsamtale med Nikolaj Thyssen Dam den 19. juli 2016 og også accepteret.

Angiveligt skulle ikke alle naboer være tilsendt høringsmateriale, skulle det ikke være tilfældet overholder høringen ikke forvaltningsloven regler om høring. Vi vil godt have en lodsejerliste, hvortil høringen er sendt tilsendt.

Det er oplyst, at HCS har trukket ansøgningen om gravetilladelse. Det blev oplyst og bekræftet i telefonsamtale med Nikolaj Thyssen Dam den 19. juli 2016 at dette er sket.

Modstand mod at der etableres graveområde.
Grundlæggende er de nævnte naboer modstander af det foreslåede graveområde, da det vil give betydelige nabogener og vil være ødelæggende for hele området. Området er først blevet ødelagt af en Motorvej og nu følges op med en råstofindvinding. Området vil på denne måde på ganske få år ændres fra et stille og fredeligt naturområde til det absolut modsatte. Området mellem Ledøje og Smørum har hele tiden være et åndehul mellem de to byer. Det ødelægges af råstofindvindingen helt.
Råstofområder bør ikke etableres i tætte byområder, så tæt på København og tætbefolket område.

Det er en miljøscreening der er i høring.
Da det er en miljøscreening der er i høring tillader vi os at medsende bilag et til høringen med krydser, som vi mener skal vurderes og udløser krav om miljøvurdering. Vi medsender en kopi med krydser på bilaget, som vi mener skal vurderes i en miljøvurdering. Vi vil senere begrunde vores forslag.

Klageadgange.
Der er ikke i det udsendte omtalt det videre forløb af tilladelsesprocessen og hvilke klageadgange der vil være i forbindelse med Miljøvurderingen og senere den endelige gravetilladelse. Vil Region Hovedstaden venligst oplyse om dette til vores videre arbejde med sagen.

Således foranlediget

Med venlig hilsen

Claus S. Madsen
Ejendomsretten IVS
Anemonevej 6
3650 Ølstykke
Tlf. 21 30 41 93
Mail: skovmadsen@mail.dk

Til:
Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att. Nikolaj Thyssen Dam

Ølstykke den 21. juli 2016

Vedr. Vores fremsendte bemærkninger og Høringsvar til "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord", Egedal Kommune.

I forbindelse med vores foreløbige fremsendte bemærkninger og høring i ovennævnte sag, skal jer hermed fremsende BILAG 1 med vores afkrydsninger, hvor vi mangler og mener, der skal er forhold, der skal vurderes i forbindelse med Miljøscreeningen af det pågældende graveområde. Vores forslag er krydset ind med blåt på Bilag 1.

Vi mener når vi ser på forholdene i området, at Region Hovestaden vurderer forkert i forhold til hvilke forhold der skal Miljøscreenes, derfor vores fremsendte forslag.

Vi vil godt orienteres om muligheden for klageadgang i forhold til Regions Hovedstadens vurdering af hvilke forhold der skal medtages i Miljøscreeningen.

Nærværende sendes på vegne af nævnte personer i vores skrivelse af 26. juli 2016, Bemærkninger og Høringssvar….

Således foranlediget

Med venlig hilsen
Claus S. Madsen
Ejendomsretten IVS
Anemonevej 6
3650 Ølstykke
Tlf. 21 30 41 93

Til:
Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att. Nikolaj Thyssen Dam

MODTAGET
23 AUG. 2016
REGION HOVEDSTADEN
JOURNALEN

Ølstykke den 18. august 2016

Vedr. Vores fremsendte bemærkninger og Høringsvar til "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord", Egedal Kommune.

I forbindelse med vores foreløbige fremsendte bemærkninger og høring i ovennævnte sag, skal jer hermed fremsende BILAG 1 med vores afkrydsninger, hvor vi mangler og mener, der skal er forhold, der skal vurderes i forbindelse med Miljøscreeningen af det pågældende graveområde. Vores forslag er krydset ind med blåt på Bilag 1.

Vi mener når vi ser på forholdene i området, at Region Hovestaden vurderer forkert i forhold til hvilke forhold der skal Miljøscreenes, derfor vores fremsendte forslag.

Vi vil godt orienteres om muligheden for klageadgang i forhold til Regions Hovedstadens vurdering af hvilke forhold der skal medtages i Miljøscreeningen.

Nærværende sendes på vegne af nævnte personer i vores skrivelse af 26. juli 2016, Bemærkninger og Høringssvar....

Således foranlediget

Med venlig hilsen
Claus S. Madsen
Ejendomsretten IVS
Anemonevej 6
3650 Ølstykke
Tlf. 21 30 41 93

Forhold vi mener der skal vurderes i Miljøscreeningen.

BILAG 1

Miljøscreening:

Screening af om udpegning af forslag til graveområde ved Ledøje forventes at få en så væsentlig indvirkning på miljøet, at det udløser krav om miljøvurdering.

Miljøscreening Miljøparametre	Ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	Bemærkninger
Befolkning og sundhed				
Indendørs støjpåvirkning		x		Sydlige område Den sydlige del af det foreslåede graveområde med matr. nr. 9a, 11a, 11u, 12b, Ledøje By, Ledøje er beliggende umiddelbart op til Ledøje by. Da området grænser helt op til Ledøje by, kan det medføre øget støjbelastning af Ledøje by. Forholdet bør vurderes nærmere.
		X	x	På den sydlige del af matr. nr. 9a og 12b Ledøje By, Ledøje, er der på hver af matriklerne beliggende en landejendom. Forslag til graveområde omgrænser til fulde begge ejendomme, hvorfor begge ejendomme kan få graveaktiviteter i umiddelbart nærhed af boligen. Det kan betyde, at der for begge ejendomme kan være en forøget støj gene, men støjbelastningen vil blive reguleret i råstoftilladelsen, hvor der stilles vilkår om at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier skal overholdes. Tilladelsen vil typisk stille krav til indretning og drift af grusgraven, således at eventuelle negative påvirkninger kan begrænses. Nordlige område Området er beliggende i landzone, som på den nordlige del består af spredt bebyggelse i landzone. Nærmeste enkeltboliger har skelgrænse til matr. nr. 9a på den nordøstlige side, og er beliggende ca. 100 meter mod øst fra matr. nr. 12b. Det foreslåede område grænser helt op til spredt bebyggelse i det åbne land og da afstanden mellem forslaget til nyt graveområde og spredt bebyggelse er meget lille, kan det betyde en øget støjbelastning hos beboerne, men støjbelastningen vil blive reguleret i råstofindvindingstilladelsen, hvor der stilles vilkår om at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier skal overholdes. Tilladelsen vil typisk stille krav til indretning og drift af grusgraven, således at eventuelle negative påvirkninger kan begrænses. Generelt Området bliver i dag anvendt til landbrug. Det nye graveområde gennemskæres af ny Frederikssundsmotorvej, hvorfor forslaget til nyt graveområde vil være delt i en sydlig og nordlig del. Der vil derfor i området være en generel baggrundsstøj fra ny Frederikssundsmotorvej.
Sundhedstilstand			x	Se ovenfor.
Svage grupper (f.eks. handicappede)	x			Ikke relevant.

7

Miljøscreening Miljøparametre	ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	Bemærkninger
Friluftsliv/rekreative interesser		X	x	Golfbane Fra nord mod øst af det foreslåede graveområde er golfbanen Ormehøjgård beliggende. Golfbanen er omfattet af lokalplan nr. 052901. Det foreslåede graveområde vil flere steder grænse direkte op til golfbanens arealer, hvorfor der kan ske påvirkning af den rekreative oplevelse af at gå på golfbanen fra f.eks. støj og støv. Men i en eventuel råstofindvindingstilladelse opstilles der vilkår, der kan reducere gener for golfbanen. Derfor vurderes påvirkninger ikke at være væsentlige.
			x	Generelt Området er ikke udlagt til regionalt friluftsområde i Egedal Kommuneplan 2013-2025 /ref. 1/ og er derfor ikke med i den videre udvikling af de rekreative områder i Egedal kommune.
Begrænsninger og gener overfor befolkningen		X	x	Råstofindvinding kan give anledning til gener overfor befolkningen i nærområdet, herunder støj og støv fra drift og transport og eventuelle gener i forhold til lastbiltrafik (se under sundhedstilstand og trafikstøj).
Biologisk mangfoldighed (flora og fauna)				
Nærliggende naturbeskyttelses- og fuglebeskyttelsesområder og habitatområder			x	De nærmeste Natura 2000 områder er nr. 140 'Vasby mose og Sengeløse mose' beliggende ca. 2,7 km sydvest for arealet og nr. 139 'Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov', der ligger ca. 8 km nord for det nye arealudlæg/ref. 2/. forslaget om graveområde vurderes ikke at kunne påvirke de beskyttede områder, hverken direkte eller indirekte.
Spredningskorridorer		x		Den nordlige del af området på matr.nr. 9a er i Egedal Kommuneplan 2013-2025 udpeget som spredningskorridor /ref. 1/ (figur 4). Spredningskorridoren omfatter omgivelserne omkring Grønsø Å. I korridoren ligger Grønsø mose, der tidligere har været ynglelokalitet for Grønbroget tudse/ref. 1/. Muligheden for at etablere en økologisk forbindelse kan potentielt blive forringet ved udlæg af graveområdet men det kan være muligt at tilrettelægge graveplanen og efterbehandlingsplanen, således at området kan bidrage til en forbedret økologisk forbindelse. Forholdet bør vurderes nærmere.
Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL		X	x	Arealet omfatter beskyttet natur/ref. 2/. Der findes fire § 3 beskyttede vandhuller og tre § 3 moseområder inden for arealet. Det ene af vandhullerne, Kattekær, grænser lige op til Ledøje og ligger i den sydøstlige del af området. De resterende § 3 beskyttede områder udgør tilsammen Ammetofte Mose og ligger i den nordligste del af området, ca. 1 km nord for Ledøje (se fig. 4)

Miljøscreening Miljøparametre	Ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	Bemærkninger
				Naturtyperne er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og ændringer i tilstanden kræver dispensation. Hensynet til beskyttet naturtyper indgår i de enkelte råstoftilladelser. Det vurderes at være muligt at drive råstofindvinding uden at beskadige de beskyttede naturområder /ref. 1 og 2/.
Planteliv			x	Arealerne bliver i dag primært anvendt til landbrug og der vurderes ikke at være værdifuld botanik tilknyttet disse arealer. Det kan ikke udelukkes, at der er værdifuld botanik tilknyttet den beskyttede Ammetofte Mose der er i området. Hensynet til beskyttede naturtyper vil indgå i de enkelte råstoftilladelser.
Dyreliv			x	Arealerne bliver i dag primært anvendt til landbrug og der vurderes ikke at være værdifuldt dyreliv tilknyttet disse arealer. Det kan ikke udelukkes, at der er et værdifuldt dyreliv tilknyttet den beskyttede Ammetofte Mose og vandhuller der er i området. Herunder bilag IV-arter, som omfattes af Habitatdirektivet og Naturbeskyttelsesloven. Det kan ligeledes ikke udelukkes at læhegn og beplantninger i området fungerer som levested for flagermus. Hensynet til beskyttede naturtyper og levesteder for bilag IV-arter vil indgå i de enkelte råstoftilladelser. Det vurderes derfor at væsentlige påvirkninger kan undgås.
Sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr, planter el. naturtyper			x	Se ovenfor under plante og dyreliv.
Grønne områder			x	Området anvendes primært til landbrugsformål.
Skov		X	x	En stor del af den nordlige del af areal er udlagt til at være delvis fredskov (ca. 38 ha) /ref. 3/ og er privat ejet /ref. 9/. Der er dog ikke skov på arealet i dag. der er skov på arealet Store dele af området er i Egedal Kommuneplan 2013-2025 /ref. 1/ udlagt til ønsket areal for skovrejsning (ca. 33 ha) og samme område er beliggende indenfor skovbyggelinjen /ref. 2/. Området beliggende nærmest Ledøje og ved Frederikssundsmotorvejen er dog i kommuneplanen udpeget som areal med uønsket skovrejsning (ca. 34 ha) /ref. 1/ (se fig. 5). Området kan ved efterbehandling indgå med skovrejsning, og det vurderes at det foreslåede graveområde kan efterbehandles og indpasses i forhold til interesserne vedr. skov.
Landskab og jordbund				
Landskabelig værdi			x	Størstedelen af det foreslåede område, ca. 80 ha, er i Egedal Kommuneplan 2013-2025 udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde /ref. 1/ (se fig. 6).

9

Miljøscreening Miljøparametre	Ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	Bemærkninger
				Det nye areafudlæg ligger i udkanten af et stort sammenhængende værdifuldt landskabsområde, der omfatter moræne landskabet mellem Ledøje og Smørrum /ref. 1/. Området gennemskæres i dag af ny Frederikssundsmotorvej. Det vurderes at det med efterbehandlingsplanen er muligt at sikre, at området kan indpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås.
Geologiske værdier			x	Der er ifølge Egedal Kommuneplan 2013-2025 ikke nogen geologiske interesser i området, hverken regionale eller nationale/ref. 1/.
Jordforurening			x	Området omfatter ikke V1- eller V2- kortlagte arealer /ref.2/. Området lige syd for Kattekær (det sydligste §3 beskyttede vandhul) er V2- kortlagt, hvilket betyder at der er kendskab til jordforurening. Det forurenede areal ligger uden for det foreslåede graveområde. Tilladelse til at grave i forurenet jord reguleres af tilladelser med hjemmel i Jordforureningsloven.
Risiko for forurening			x	Såfremt olier og kemikalier opbevares forsvarligt og i overensstemmelse med gældende regler, vil der fra arealet ikke være risiko for forurening af jorden. Opbevaring og håndtering af olier og kemikalier reguleres i en råstofindvindingstilladelse.
Jordhåndtering/flytning			x	Inden råstofressourcen kan udnyttes skal overjorden flyttes. Overjorden forbliver inden for området evt. i form af afskærmende støjvolde. Efter endt råstofudnyttelse anvendes overjorden til efterbehandling. Overjorden forventes at være uforurenet, i det der er tale om landbrugsjord.
Vand				
Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder		X	x	Der udledes ikke vand fra graveområdet. Grønsø Å, der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, forløber i den nordlige del af det foreslåede graveområde/ref. 2/. Indenfor det foreslåede graveområde ligger der nord for Frederikssundsmotorvejen, en § 3 beskyttede mose, Ammetofte Mose, og syd for ligger et mindre vandhul Kattekær, på den sydlige del af matr.nr. 12b (se fig. 4) /ref.2/. Hensynet til beskyttede naturtyper indgår i de enkelte råstofindvindingstilladelser. Det vurderes at være muligt at drive råstofindvinding uden at på virke Grønsø Å eller beskadige de beskyttede vådområder.

Miljøscreening Miljøparametre	Ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	Bemærkninger
Udledning af spildevand	x			Der udledes ikke spildevand fra graveområdet.
Grundvandsforhold		X	x	Det nye arealudlæg er beliggende i område udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Den sydlige del af området (ca. 4 ha) er nitratfølsomt indvindingsområde /ref. 2/. Der er to vandboringer indenfor det foreslåede område og begge vandboringer ligger i udkanten af området (matr. 9a) /ref. 2/. Boringen med DGU nr. 200.1368 ligger i det nitratfølsomme indvindingsområde og er i brug /ref. 5/. Boringen 200.4834 er tilknyttet vandforsyningsanlæg ved Ledøjetofte 47A /ref. 5/. Det vurderes, at råstofindvinding kan gennemføres uden at påvirke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten /ref. 6 og 7/.
Risiko for forurening af grundvandsressourcen			x	Råstofindvinding over og under grundvandsspejlet vil ikke påvirke grundvandskvaliteten eller -kvantiteten /ref. 6 og 7/. I en eventuel råstofindvindingstilladelse vil der blive stillet vilkår til indretning og drift, således at indvinding ikke medfører negative konsekvenser for grundvandsressourcen og de nærliggende recipienter.
Luft				
Luftforurening (støv og andre emissioner)			x	Indvinding vil mod syd komme til at foregå i et område der grænser op til Ledøje by og tæt på ejendomme i det åbne land. Både mod syd og nord vil gravearbejdet foregå på arealer, hvor der er beliggende spredt bebyggelse i det åbne land. Luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler kan påvirke menneskets sundhed ved udledninger af især NOx og partikler. Men indvindingen vil foregå i et område, hvor der vil ske opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer og dermed forventes luftkvaliteten ikke at blive påvirket væsentligt. Støvgener kan forekomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport fra råstofgravene. Begrænsning af støvgener reguleres i de enkelte råstofindvindingstilladelser og påvirkningerne vurderes ikke at være væsentlige.
Emissioner fra eventuel trafik til og fra området				Se ovenfor.
Støj				
Støj		x		De matrikler der indgår i forslaget til graveområde bliver i dag anvendt til landbrug. Støj og vibrationer fra udgravning, samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i Ledøje landsby, samt i/ved de boliger i det åbne land som ligger op/grænser op til/ligger midt i graveområdet. Det bør vurderes nærmere om der kan komme væsentlige negative påvirkninger af støj i de tilstødende boligområder i Ledøje.

Miljøscreening **Miljøparametre**	Ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	**Bemærkninger**
				Forslaget til graveområdet er placeret i landzone med spredt bebyggelse. De beboere, der bor tæt på udgravningen vil kunne blive påvirket af gener fra f.eks. entreprenørmaskiner, lastbiler og lignende. Støj og vibrationer vil blive reguleret i råstoftilladelsen, som vil stille vilkår om tilrettelæggelse af indvindingen således, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier bliver overholdt (se også trafik og indendørs støjbelastning).
Vibrationer			x	Se ovenfor.
Trafik				
Trafikafvikling/belastning		x	 x	<u>Lokalt</u> Til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil kunne påvirke lokalområdet da området ikke tidligere har været anvendt til råstofindvinding eller lignede aktiviteter. Der er meget kort afstand til det overordnede vejnet, hvorfor den lokale belastning ventes at være begrænset men miljøbelastningen af de ændrede forholde bør vurderes nærmere. Det vurderes, at der i den lokale planlægning vil være mulighed for at planlægge tilkørsel til nyt graveområde på en sådan måde, at de væsentligste påvirkninger/belastninger fra trafikken reduceres for de omboende. Men påvirkningen bør vurderes nærmere. <u>Regionalt</u> Graveområdet gennemskæres af ny Frederikssundsmotorvej, og er således beliggende tæt på det overordnede vejnet. Trafikbelastningen af det regionale vejnet som følge af råstofindvinding vurderes at være ubetydelig.
Støj				Se ovenfor.
Energiforbrug			x	Råstofindvinding bruger energi bl.a. til indvinding, sortering og til transport på lastbiler til og fra grusgraven. Forbruget vurderes dog at være begrænset regionalt set.
Sikkerhed			x	Det vurderes, at der i den lokale planlægning vil være en mulighed for at planlægge tilkørsel til et nyt graveområde på en sådan måde, at sikkerhed ikke påvirkes væsentligt.
Risiko for ulykker			x	Se ovenfor.
Klimatiske faktorer				
CO2-udledning			x	CO_2- udledningen som følge af en evt. råstofudvinding vurderes at stige lokalt, men påvirkningen på klimaet vurderes ikke at være væsentlig.

Miljøscreening Miljøparametre	Ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	Bemærkninger
Oversvømmelsesrisiko pga. ændret nedbørsmønstre	x			Ændret (herunder øget) nedbør vurderes ikke at påvirke råstofindvindingen.
Vandstandsændringer		X	x	Råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke vandstanden i de beskyttede vådområder, vandhuller og åer der er i eller tæt på det nye graveområde. Hensyn til beskyttede vådområder og åer indgår i råstoftilladelserne.
Kulturarv				
Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger		x		Størstedelen (ca. 70 ha.) af arealet ligger i et område, som i Egedal Kommuneplan 2013 – 2025 er udpeget som værdifuldt kulturmiljø /ref. 1/. Desuden er ca. 25 ha. af arealet tættest på Ledøje by udpeget som kulturarvsareal /ref.3/. Der findes ingen fredede og bevaringsværdige bygninger indenfor det nye graveområde /ref. 3/. Se fig. 8. Arkæologiske forundersøgelser kan afklare om der er fortidsminder på arealerne, men det bør undersøges om et nyt graveområde vil påvirke det udpegede værdifulde kulturmiljø og kulturarvsarealet tæt på Ledøje by (se også under visuel effekt). Kroppedal Museum har formodning om jordfaste fortidsminder.
Fredede områder		X	x	Arealerne er ikke omfattet af fredninger /ref. 2/. 22
Nationalparker	x			Arealerne ligger ikke indenfor grænsen af planlagt eller vedtaget nationalpark /ref. 8/.
Beskyttede diger			x	Der er ingen beskyttede diger indenfor området /ref. 3/.
Fortidsminder			x	Der er ingen fortidsminder indenfor området /ref. 3/.
Kirker og omgivelser		X	x	Ledøje kirke ligger under 300 m sydvest fra området. Områdets sydvestligste del rammer ind i kirkebeskyttelseszonen /ref. 3/. Da kirken ikke ligger i det åbne landskab, er der ikke udpeget særlige kirkeomgivelser og det vurderes ikke at råstofindvindingen vil have en påvirkning på indsigten til kirken.
Ressourcer og affald				
Arealforbrug			x	Forslaget til graveområdet dækker ca. 90 ha. landbrugsjord og et mindre areal med § 3 beskyttet mose. Området ligger nord for Ledøje Landsby.
Energiforbrug			x	Råstofindvinding bruger energi bl.a. til drift af maskiner samt til transport til og fra grusgraven. Forbruget vurderes dog at være begrænset.
Vandforbrug			x	Der skal formodentlig anvendes vand til støvbekæmpelse. Der forventes ikke væsentligt vandforbrug ifm. råstofindvinding.

Miljøscreening Miljøparametre	Ikke relevant	Forhold, der bør vurderes	Forhold, der ikke vurderes yderligere	Bemærkninger
Produkter, materialer og råstoffer			x	Der forventes primært indvinding af sand og grus.
Kemikalier, miljøfremmede stoffer			x	Forbruget af kemikalier og miljøfremmede stoffer i forbindelse med råstofindvinding omfatter primært forbrug af olieprodukter til køretøjer. Håndtering og opbevaring af kemikalier og miljøfremmede stoffer reguleres i råstoftilladelsen.
Affald, genanvendelse			x	Der vurderes ikke at fremkomme væsentlige affaldsmængder i forbindelse med råstofindvindingen. Håndtering og opbevaring reguleres i råstofindvindingstilladelsen mens bortskaffelsen af affaldet reguleres af Egedal Kommunes regulativ for erhvervsaffald.
Visuel effekt				
Arkitektonisk og landskabeligt udtryk		x		Ledøje Landsby Landsbyen er udpeget som kulturmiljø og er omfattet af en bevarende lokalplan /ref. 1/ Væsentlige bevaringsværdige træk er landsbyens afgrænsning, vejstruktur og sammenhængen med den synlige stjerneudskiftning. Den eksisterende bebyggelsesstruktur ønskes fastholdt, herunder de 3-4-længede gårde, de små tæt placerede soldaterhuse og de øvrige fritliggende gadehuse med tidstypiske træk fra forskellige tidsperioder. Forten med gadekæret, de høje gamle træer og udsynet til omgivelserne skal sikres. Det vurderes, at råstofindvinding ikke vil være i konflikt med ovennævnte interesseudpegning for landsbyen, men forholdet bør vurderes nærmere.
Kystnærhedszone	x			Området ligger udenfor kystnærhedszonen.
Lys og/eller refleksioner	x			Ingen bemærkninger.
Socioøkonomiske effekter				
Påvirkning af sociale forhold	x			Ingen bemærkninger.
Påvirkning af erhvervsliv			x	Arealet ligger i et område, hvor der ikke tidligere har været råstofindvinding. Anvendelse af arealerne til råstofindvinding vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på erhvervslivet i forhold til den eksisterende situation.
Materielle goder			x	Da der aldrig har været råstofindvinding, vil der ved indvindingen af råstoffer fra arealerne blive tilføjet en ressource til lokalområdet.

Ref. 1. Egedal Kommuneplan 2013-2025, Egedal Kommune
Ref. 2. Danmarks miljøportal, www.arealinfo.dk

Ref. 3. Kulturarvsstyrelsen, www.kulturarv.dk
Ref. 4. Vejdirektoratet, www.vejdirektoratet.dk
Ref. 5. Jupiter-databasen, www.jupiter.dk
Ref. 6. Miljøstyrelsens projekt nr. 526. Følgevirkning af råstofindvinding under grundvandsspejlet, 2000.
Ref. 7. Region Hovedstaden og Region Midtjylland. Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet, rapport fase 2, november 2014.
Ref. 8. Danmarks nationalparker, www.danmarksnationalparker.dk
Ref. 9. Ejerforhold, www.OIS.dk

From: Dahl, Peer
Sent: 5 Aug 2016 10:31:11 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: 'Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com'
Subject: Partshøring for Ledøje Nord.

Region Hovedstaden

Vedr.: Fremsendt mail af den 6 juli 2016 Partshøring for udvinding i Ledøje Nord matrikel nummer 10L.

Vi bor lige i "smørhullet" at Jeres udvindings plan matrikel nummer 10L i Ledøje by.

Vi har boet her siden 2000, da vi gerne vil bo på landet, og kunne bruge vore hjem som rekreativ område, efter en lang arbejdsdag, der udover har vi i disse år, med stor glæde kunne følge med i det daglig dyreliv der er i området, vi har følgende indsigelser.

- Er der taget højde for kloakledninger, da vi ved at der løber en fra vores matrikel direkte, tværs over marken til Råbrovej, og denne ligge nok ikke lang nok nede.
- Vi vil på vores matrikel blive generet unødigt meget af støv, ligefrem sundhedsskadeligt, og da der er alergikere i vores familie, vil besøg af børnebørn ikke kunne finde sted, vores livskvalitet vil blive ikke eksisterende…
- Vi vil blive meget generet af støj, da vi vil få udgravning på begge sider af vores matrikel iflg. Jeres plan, også over normalværdier.
- Den oplyste mindste afstand til skel, vil ikke kunne overholdes på den ene side, da der så ikke er noget at grave.
- Der er igennem årene kommet mere fauna & dyreliv, her under hare, dådyr, fugleliv, der har i år været en falke rede, rørsangeren er også begynd at indfinde sig, ud over et fastboende uglepar med unger, vi kunne tydeligt se nedgangen under motorvejs byggeriet.
- Vi vil får unødige mange bygnings problemer, herunder sætningsskader, grundet den tunge trafik, og rystelser, og vi kan ikke tegne forsikring mod disse……
- Vores hus værdi vil falde til 0, da der ikke er nogle der vil bo i en grusgrav. Hvem vil stille bankgaranti?

Med venlig hilsen.
Helle Sommer Skriver Dahl & Peer Skriver Dahl.
Råbrovej 25 C
2765 Smørum – Ledøje
Matrikel 10L

Med venlig hilsen / Best Regards,

From: Lars Nielsen
Sent: 11 Aug 2016 23:28:31 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Vedr.: Fremsendt mail af den 6 juli 2016 Partshøring for udvinding i Ledøje Nord matrikel nummer 10K.
Importance: Normal

Region Hovedstaden

Vedr.: Fremsendt mail af den 6 juli 2016 Partshøring for udvinding i Ledøje Nord matrikel nummer 10K.

-

Vi bor ligesom vores nabo midt i "smørhullet" at Jeres udvindings plan matrikel nummer 10K i Ledøje by.

Vi har boet her siden April 2000, da vi gerne vil bo på landet og dog tæt på Byen . Vi nyder i fulde drag den smukke natur og der rige dyreliv .

Vi har følgende indsigelser :

- Er der taget højde for kloakledninger, da vi ved at der løber en fra vores matrikel direkte, tværs over marken til Råbrovej, og denne ligge nok ikke lang nok nede.

- Tilkørselsvejen til vores matrikel går tilsyneladende også hen over et graveområde ?

- Vi vil på vores matrikel blive generet unødigt meget af støv, ligefrem sundhedsskadeligt .

- Vi vil blive meget generet af støj, da vi vil få udgravning på begge sider af vores matrikel iflg. Jeres plan, også over normalværdier.

- Min hustru har nat arbejde og sover om dagen ofte med åbent vindue , hvilket vil blive stort set umuligt med den støj og støv der vil komme fra lastbiler og maskiner .

- Den oplyste mindste afstand til skel, vil ikke kunne overholdes på den ene side, da der så ikke er noget at grave.

-

- Der er igennem årene kommet mere fauna & dyreliv, her under hare, dådyr, fugleliv, der har i år været en falke rede, rørsangeren er også begynd at indfinde sig, ud over et fastboende uglepar med unger.

-

-

- Vi vil får unødige mange bygnings problemer, herunder sætningsskader, grundet den tunge trafik, og rystelser, og vi kan ikke tegne forsikring mod disse……

-

- Vores hus værdi vil falde væsentligt og være stort set usælgelig , da der ikke er nogle der vil bo i en grusgrav. Hvem vil stille bankgaranti?

-

-

-

Med venlig hilsen.

Majbritt og Lars Nielsen
Råbrovej 25 D

2765 Smørum – Ledøje

Matrikel 10K

From: yamaha.nielsen@jubii.dk
Sent: 5 Aug 2016 21:21:11 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar fra Råbrovej 27 2765 ledøje

Høringssvar vedr. evt. etablering af grusgrav ved Råbrovej i Ledøje Smørum 2765

Det undrer os meget at Region Storkøbenhavn agter at placere en grusgrav tæt på en fredet landsby og andre nærliggende naturområder som Thy mose hvor grusgraven placeres tæt på dette fredede område, at grave efter grus - sand her er der ikke meget naturpleje i.

Vi har gennem de seneste 3 år været plaget af støj/støv tung trafik o.a. gener i forbindelse med etablering af motorvej og skal vi nu evt. gennem de næste 10-20 år været plaget af endnu større gener med hensyn til støv -støj - tung trafik vil det medfører en meget forringet livskvalitet for vores familie og mange borgerne i Ledøje Smørum.

Vil også sige som nybagt far er jeg ikke tryg ved at min datter skal vokse op i en by som er tæt befærdet af tung trafik, det var ikke det jeg regnede med da jeg flyttede hertil.

Skulle region hovedstaden vælge at anlægge grusgraven og evt. fralægge overskydende jord som en jordvold tæt på vores hæk for at forhindre støj/støv vil vi fra vores hus se direkte ind i en sådan jordvold, disse forhold vil afstedkomme at vores hus vil blive væsentlig mindre værd og i værste fald usælgeligt, og det efter store investeringer med nyt tag, nye vinduer - badeværelse samt ny istandsættelse indvendig.

Med baggrund i ovennævnte protestere vi mod at grusgraven placeres som påtænkt.

med Venlig hilsen

Martin Nielsen og Kristina Melanie Nielsen -Maria Astrid Nielsen

Råbrovej 27 2765 Ledøje

Region Hovedstaden

Vedr.: Partshøringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

I forbindelse med udarbejdelsen af råstofplan for Region Hovedstaden er der i Ledøje udpeget områder, der ved udnyttelse vil medføre væsentlige gener for os, der bor tæt op ad udnyttelsesområderne.

Vi bor alle på Råbrovej - nogle med skel direkte til udnyttelsesområdet, andre med en afstand indenfor ca. 50 meter. Aldersmæssigt ligger vi fra førskolealder til folkepensionist.

Ud over den generelle ødelæggelse af det særegne morænelandskab op til en bevaringsværdig landsby, hvor netop det åbne landskab med den omkringliggende natur og de rekreative områder er med til at give landsbyen de kvaliteter, der medfører, at Ledøje betragtes som et attraktivt sted at bo, vil en etablering af graveområder så tæt på byen være i modstrid med de intentioner, som Velfærdsministeriet i sin rapport fra marts 2009 vedrørende Udvikling af landsbyer lægger op til som fundament for fortsat at skabe liv og interesse for det lille lokalsamfund.

Derudover vil en sådan aktivitet medføre en række gener, der kan have negativ effekt på liv og førlighed.

Der skal her anføres:

1. Støj
2. Støv
3. Sikkerhed

Ad. 1 – Støj

Ved etablering af graveområder ved Ledøje, skønnes der dagligt at blive en produktion svarende til mellem 500 og 1.000 vognlæs udvundet materiale. Dette materiale skal graves, læsses og bortkøres, hvilket vil medføre et betydeligt støjniveau fra hver af de tre processer. Gravning og læsning vil blive foretaget stort set konstant og under læsning vil vogntog holde med kørende motorer. Bortkørsel vil herefter ske i et interval af 1-2 vogntog i minuttet, hvilket for os, da vi ikke oplever pauser i støjniveauet, vil have karakter af konstant trafikstøj.

I henhold til Støj-Danmarkskortet er der hverken i 2007 eller 2012 registreret områder ved Ledøje, hvor støjbelastningen overstiger 54 db.

I henhold til Trafikministeriets betænkning 1391 fra år 2000 betragtes en støjbelastning, der overstiger 55 db som uacceptabel.

Da et vogntog typisk har et lydniveau på mere end 90 db, og dette vil være gennemgående i dagtimerne, vil det ikke være muligt at blive boende uden helbredsmæssige konsekvenser.

Ad. 2 – Støv

En udgravning af grus og sand vil medføre, at der ved selv lav vindhastighed vil blive transporteret partikler igennem luften. Disse partikler er ofte så små, at de indgår i den luft der åndes, hvilket medfører helbredsmæssige gener, der især rammer folk, der i forvejen lider af lunge- eller åndedrætssygdomme, mens de, der ikke har disse sygdomme, vil være alvorligt i fare for at udvikle dem.

Der vil herudover opstå gener i kraft af aflejring af støv på vore ejendomme med deraf følgende behov for hyppigere vinduesvask, manglende mulighed for at lufte ud i huse på grund af støv-/sandaflejringer og ved kraftigere vinde risiko for egentlig sandblæsning af såvel glas som andre bygningsdele samt biler.

Støvbelastningen er således både helbredsmæssigt og formueretligt et alvorligt problem, der bør vægte tungt i den videre beslutningsproces.

Ad. 3 – Sikkerhed

Råbrovej og skolestien bagom Ledøje, der begge får grænse direkte til de påtænkte graveområder, fungerer begge som byens forbindelseslinie til resten af nærområdet (Smørum). Således er disse adgangen til skole og indkøbsmuligheder og for skolebørnene deres kammerater samt fritidsinteresser (sportshal mm ligger i Smørum).

Da udkørsel fra graveområde skal ske til de lokale veje, vil der således være mellem 2 og 4 vogntog i minuttet, der skal krydse en skolevej, hvor børn fra skolestart kører til og fra skole, ligesom vi lidt ældre også føler os udsatte, ikke mindst set i lyset af de fortsat mange alvorlige ulykker med vogntog.

Da Ledøje Bylaug har meddelt, at de tager sig af de generelle forhold, som kulturarv, vand, dyreliv m.v., har vi ikke medtaget dette særskilt heri, men skal erklære os enige i det af Ledøje Bylaug anførte.

Til miljøscreeningen af forslag til graveområde ved Ledøje skal vi dog anføre:

Indendørs støjpåvirkning negligeres ud fra en devise, at der allerede er en motorvej, der gennemskær området. Der er efter vor opfattelse forskel på at have en motorvej nedgravet 1 km fra byen og at have grusgrav som nærmeste nabo og 500-1.000 vogntog kørende forbi sit hus daglig (skal fordobles, da de både kører ud og hjem).

Sundhedstilstand er anført som et område, der ikke skal vurderes yderligere. I henhold til gældende viden om indvirkningen af såvel støv som støj på vores helbred, mener vi ikke, at dette forhold overhovedet er taget i betragtning, og det bør efter vor mening vurderes yderligere af lægelige eksperter, f.eks. Sundhedsstyrelsen.

Svage grupper er anført som ikke relevant, desuagtet der i Ledøje er plejehjem, og flere af os, der er underskrivere på dette høringssvar, er helbredsmæssigt svækkede. Området bør derfor vurderes nærmere.

Det anføres, at områdets vandreserver anses for fuldt belyst, men da vi alle er andelshavere i vandværket og da dette er vor primære/eneste vandforsyning, skal vi henlede opmærksomheden på, at der ikke ses foretaget en reel vurdering af risiko for forurening af grundvandet under hensyntagen til de konkrete jordbundsforhold og de konkret forekommende brøndboringer. Dette område bør under ansvar vurderes nærmere af eksperter indenfor vand.

Omkring luftforurening negligeres dette, både i relation til støv og udledninger fra vogntog. Vi har flere grusgrave indenfor en rimelig afstand, og har med mellemrum passeret disse i bil eller på anden vis, og vi har endnu ikke oplevet, at der ikke jævnligt var støvproblemer, ligesom dieselosen altid er meget markant de steder.

Trafikafvikling anføres til ikke at blive væsentligt påvirket og anføres derefter til ikke at skulle vurderes yderligere. Som anført ovenfor, skal et vogntog ca. 1.000-2.000 gange passere skolevejen, hvor børn fra en alder af 6-7 år dagligt kører i skole. Det er et vogntog for hver 15-30 sekunder, og børnene skal i visse tilfælde krydse deres rute mere end en gang.

Sluttelig skal vi anføre, at en etablering af graveområde som skitseret vil medføre så væsentlige gener for os, at vi i henhold til de gældende rammer for respekt for naboretten må anse tålegrænsen for overskredet, og vi skal derfor henstille til, at der ikke etableres graveområde som anført.

Kim Strand
Kim Strand
Rébrovej 64

Rébrovej 31

LISBETH og PAW JENSEN
Rébrovej 33

KURT og RITTA MENCH
RÅGHØJVEJ 29

Martin Nielsen
Martin Nielsen
Rébrovej 27

Jordbærgården v/Johnny Bahne Hansen

Råbrovej 58 2765 Smørum

Cvr 18618273

Vi har hermed et høringsvar, da vores virksomhed ligger op til de grunde der er medtaget i et forslag om råstofudvindinger 2016

Vi ønsker ikke, at der bliver gravet i vores områder i Ledøje, da vores afgrøder ikke tåler støv og gener fra sand og grus, vi lever af at dyrke , jordbær, nye kartofler, hindbær , æbler og div grøntsager, der bliver solgt direkte fra marken og til kunden.

Vi mister vores fine kvalitet, hvis der er støv og vi kan derfor ikke sælge vores kvalitets varer i den stand vi

Gør i øjeblikket, Hindbær og jordbær er meget ømtåelige for disse gener fra en grusgrav og vi har mange

Mennesker hver sommer der kommer og plukker deres egne bær og dem vil vi miste.

Hermed sagt vi ønsker ikke en grusgrav i nærheden af os eller Ledøje by.

Vi har i flere år måtte døje med støv og gener fra etalberingen af frederikssundsmotorvejen og det gør vi ikke igen.

Vh Johnny Bahne Hansen og Jane Spuur

Jordbærgården

Råbrovej 58

2765 smørum

Høringssvar råstofplan 2016 Region Hovedstaden

Som ejer af ejendom, der grænser op til udpeget graveområde i Region Hovedstadens råstofplan 2016 og indbudt til høringssvar indgives hermed parts vurderingen af regionens udpegelse af graveområde Ledøje Nord.

Befolkning og sundhed – støj

Som miljøscreening helt korrekt vurderer, vil ejendom som parts, der grænser op til det sydlige graveområde blive udsat for øget støjbelastning. Det kan være forbundet med alvorlige helbredsmæssige konsekvenser at være udsat for vejstøj. Det er skønnet, at flere hundrede danskere hvert år dør for tidligt på grund af udsættelse for vejstøj.

Ifølge Verdenssundhedsorganisationen WHO, kan trafikstøj medføre gener og helbredseffekter som kommunikationsbesvær, hovedpine, søvnbesvær, stress, forøget blodtryk, forøget risiko for hjertesygdomme og hormonelle påvirkninger.

Støj kan påvirke ydeevnen og påvirke børns indlæring og motivation. Støj har således sundhedsskadelige virkninger på mennesker og kan ved længere tids påvirkning føre til egentlige helbredseffekter. Især støj om natten vurderes som skadelig, da støj om natten kan gøre det vanskeligere at falde i søvn, give dårligere søvnkvalitet, forstyrre søvnen og medføre for tidlig vækning.

En undersøgelse fra 2012 fra Mette Sørensen (Kræftens Bekæmpelse) bekræfter, at vejstøj giver en forøget risiko for blodprop i hjertet.

Undersøgelsen viser, at blot en 10 dB stigning i vejtrafik giver en øget risiko på 12 % for at få blodprop i hjertet. Tallene svarer til, at ca. 3,7 % af tilfældene af blodprop i hjertet skyldes vejtrafikstøj, svarende til ca. 330 nye tilfælde hvert år i Danmark. Læs den videnskabelige artikel om undersøgelsen her.

Udover den vejstøj som et graveområde vil medfører, skal tillægges støj fra udvinding, sortering, læsning mv. Det vurderes at have væsentlige konsekvenser for part, at graveområdet ønskes placeret i umiddelbart tilknytning til parts ejendom.

Som miljøscreeningen konkluderer så bør den indendørs støjpåvirkning vurderes yderligere, hvilket vurderet ud fra parts side er et krav før endelige stillingtagen til graveområdet fra parts side kan komme på tale.

Der er i miljøscreeningen ikke taget højde for udendørs støjpåvirkning, hvilket gør miljøscreeningen mangelfuld. Denne del ønskes fra parts side yderligere belyst.

Med ønsket placering af gravområde i landsbyområde må det antages, at beboer inkl. part gør stor brug af landsbyens egenskaber i forhold til udendørs aktivitet. Ved udpeget graveområdes placering må det antages, at værdien af denne aktivitet stærk reduceres, hvilket er stik imod landsbylivets identitet og formål, hvorom der kraftigt værnes for i lokalplanen.

Luft– støv og andre emissioner

Som det bemærkes i miljøscreeningen kan "støvgener forekomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport fra råstofgravene". Ligeledes bemærkes det i miljøscreeningen at "luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler påvirke menneskets sundhed ved udledninger af især NOx og partikler". Disse gener vil fra parts side have væsentlig påvirkning på adfærd bl.a. ved brug af udeareal til hvil for børn. Part har i dag og forventes i de kommende år, at have børn under 3år, der bruger udeareal til daglig hvile i de timer, hvor der må antages at være den største aktivitet i graveområdet.

I miljøscreeningen vurderes det, at "der i den lokale planlægning vil være mulighed for at planlægge tilkørsel til nyt graveområde på en sådan måde, at de væsentligste påvirkninger/belastninger fra trafikken reduceres for de omboende". Denne del bør som bemærket i miljøscreeningen vurderes yderligere. Kommunen har ikke vist villighed til at følge indstillingerne fra miljøscreeningen, hvorfor konklusionerne vedrørende støv og andre emissioner kan anfægtes og derfor bør miljøscreeningen laves om i henhold til dette punkt.
Miljøscreeningens implicitte antagelse betyder at vurderingen støv og andre emissioner for parts vedkommende undervurderes. Det er derfor også fra parts side stærk kritisabelt og uholdbare konklusioner, som ønskes bedre belyst før part, kan foretage en endelig vurdering af de samlede påvirkninger.

Trafik - trafikafvikling/belastning og befordring

Der er i miljøscreeningen for Region Hovedstadens råstofplan 2016 vedrørende Ledøje Nord ikke taget højde for nedlæggelse af befordringsmulighed via 'Ledøjestien' også kaldet Skolestien. Ledøjestien gennemløber det udpegede graveområdet og vil jf. eksisterende tegninger blive opslugt af graveområdet.

Ledøjestien bruges bl.a. af Ledøjes børn for adgang til deres distrikt skoler, der er beliggende i Smørum. Stien benyttes ligeledes i forbindelse med befordring til sport og fritidsaktiv som for ledøjeborgere primært foregår i Smørum. Ledøjestien er begrænset til ikke motoriseret færdsel og benyttes og betragtes som sikker befordringsrute for Ledøjes og parts børn.

Nedlæggelse af Ledøjestien vil være en væsentlige forringelse af Ledøje borgernes adgang til ovenstående ligesom det vil betyde en væsentlig forringelse af muligheden for sikker færdsel.

Det ønskes fra parts side belyst, hvorledes Region Hovedstadens forholder sig til nedlæggelse af Ledøjestien samt de deraf forringede muligheder for sikker færdsel.

Som det bemærkes i miljøscreeningen vil "til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil kunne påvirke lokalområdet da området ikke tidligere har været anvendt til råstofindvinding eller lignede aktiviteter" I miljøscreeningen vurderes det samtidig, at "der i den lokale planlægning vil være mulighed for at planlægge tilkørsel til nyt graveområde på en sådan måde, at de væsentligste påvirkninger/belastninger fra trafikken reduceres for de omboende". Denne del bør som bemærket i miljøscreeningen vurderes yderligere. Kommunen har ikke vist villighed til at følge indstillingerne fra miljøscreeningen, hvorfor konklusionerne vedrørende trafikpåvirkningen ændres væsentligt.

Byens vejnet er ikke indrettet til tung trafik i den størrelsesorden Region Hovedstadens råstofplan 2016 vedrørende Ledøje Nord graveområde ligger op til. Det vil for parts vedkommende få væsentlige

konsekvenser via trafikpåvirkningen ad Råbrovej, der går umiddelbart forbi parts ejendom med risiko for ejendommens tilstand bl.a. som følge af væsentlig forøgelse af risiko for sætningsskader.

Det vurderes at trafikafvikling/belastning og befordring ved anlæggelse af graveområde vil have væsentlig negative konsekvenser for parts vedkommende.

Konklusion

Med de nuværende forudsætninger og den nuværende miljøscreening ønsker part at gøre indsigelse mod Region Hovedstadens råstofplan 2016 udpegelse af graveområde Ledøje Nord.

Det vurderes fra parts side, at der er store mangler i den udførte miljøscreening ligesom de anvendte antagelser er stærkt kritisable.

Det ønskes fra parts side belyst de mangler der anført i ovenstående herunder forhold omkring befolkning og sundhed-, luft-, og trafikpåvirkningen.

Det bør samtidig bemærkes ud fra ovenstående, at vedtagelse af Region Hovedstadens råstofplan 2016 graveområde Ledøje Nord vil sænke parts ejendomsværdi i en sådan grad, at part vil blive teknisk insolvent.

Med venlig hilsen
Sandra og Bjarne Breinholt Thomsen
Råbrovej 62B
2765 Smørum

Ledøje d. 11. august 2016

Region Hovedstaden
Sendt pr mail til raastoffer@regionh.dk

cc ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Høringssvar vedr. Region Hovedstadens Råstofplan 2016

Under høringen i Ledøje forsamlingshus blev alle tilstedeværende opfordret til at skrive et høringssvar hvis de ville blive generet eller påvirket af en kommende grusgrav. Som reaktion på den opfordring skriver jeg hermed dette svar da jeg både vil blive generet og påvirket og dermed er part i sagen.

Jeg er bosiddende på Råbrovej 68 og det område, man gerne vil have udlagt som graveområde, er mindre end 100 meter fra min hoveddør. Jeg får derved de nævnte gener såsom støv, støj og rystelser nærmest direkte ind af døren. Jeg finder det bekymrende, at forsikringen ikke dækker sætningsskader forårsaget af rystelser. Det vil helt klart blive temmelig bekosteligt at reparere og vedligeholde, hvis ejendommen får skader. Jeg forventer ikke, at arbejdet i den måske kommende grusgrav vil være begrænset til tidsrummet 08:00 – 16:00. Det rolige og fredfyldte miljø jeg har valgt at bosætte mig i vil derved forsvinde. Luften i området vil også med en grusgrav blive fyldt med støv, som i den grad forringer luftkvaliteten.

Ud over det ovenstående ser jeg det som et problem, at det naturlige miljø og landskab vil forsvinde. Det rige dyreliv vil, i hvert fald så længe der er grusgrav, forsvinde. En hel række af fugle er støjfølsomme og det vil tage adskillige år efter at grusgraven er tømt, før de vil vende tilbage. Der er ligeledes en mængde andre dyr, som vil lide under, at der bliver gravet grus. Landskabet vil blive forandret og det reetablerer sig ikke. Det er muligt, at området vil kunne udlægges som ”rekreativt” område, men de kendte kurver og bakker vil være væk. Det vil i øvrigt først ske efter at grusgraven er tom. Også resterne af de gamle historiske markskel og agerfordeling vil forsvinde hvilket vil være et lokalhistorisk problem da man ikke længere vil have synligt bevis for historien i området.

Trafikmængden vil kraftigt forøges ned igennem Ledøje. Det er muligt, at der kan laves en til- og frakørselsvej til motorvejen, men trafikken ned igennem byen vil øges. Der vil være folk til og fra grusgraven som, på trods af alle mulige foranstaltninger, synes det er hurtigere eller nemmere at køre igennem byen. Trafik, som vil øge rystelser, støj og forurening ned igennem byen.

Jeg har valgt at bosætte mig i Ledøje, fordi det er landlige omgivelser. Der dyrkes stadig marker og der går stadig dyr på grønne områder. Der er stille om eftermiddagen og aftenen. Der er ren luft og man kan høre den stille brise i træerne. Ledøje ligger ”kun” 25 km fra Københavns centrum og for alle os, som har arbejde i byen men godt vil bo på landet, er Ledøje perfekt. Når man kører mod Ledøje ser man tydeligt kirken, som er byens nok bedste vartegn. Den lille idylliske landlige ”oase” vil blive skamferet og ødelagt med en grusgrav klods op ad.

Til sidst vil jeg lige nævne det rent økonomiske aspekt i denne sag. Mit hus vil i den grad falde i værdi alene fordi området bliver udlagt som graveområde. Jeg vil derfor opleve, som andre i byen, at vi bliver ”stavnsbundet” til den ejendom vi bor i. Vi risikerer teknisk insolvens og kan ikke få det for vores ejendomme som de er belånt for. Der er ingen økonomisk kompensation, så hvis man vil fra byen (eventuelt p.g.a. gener fra en grusgrav) må det gøres med tab. Tab, man i sidste ende slæber med sig i adskillige år efter.

Det er min helt klare holdning, at ideen om at udlægge området omkring Ledøje til et eventuelt graveområde savner bedre og stærkere argumenter end at Regionen skal udvinde grus selv. Det må være muligt at finde mere egnede steder at grave efter grus i Region H end lige klods op ad Ledøje by.

Vh
Lars Petersen
Råbrovej 68
Ledøje
2765 Smørum
lars.bjorn.petersen@mail.dk

From: Silje Pia Heidner Amholt
Sent: 5 Aug 2016 19:15:40 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Pia Larsen
Subject: Indsigelse vedr: Region Hovedstadens forslag til graveområde i Ledøje

På borgermødet tirsdag 2. august 2016 fik vi at vide, at man kan indsende høringssvar, hvis man mener, man er part i sagen og har en væsentlig og individuel interesse i at undgå, at Ledøje bliver til en stor grusgrav.

Vi tilhører ovenstående gruppe. Vi bor lige ud til Ledøje Bygade, hvor det kan forventes, at der over 10-20 år vil køre tusindvis af store lastbiler tungt lastet med sand og grus. Vores hus, som er fra år1850, risikerer at få sætningsskader, ligesom det vil være umuligt for os at opholde os udendørs, når sand og grus fyger fra lastbilerne. Larmen fra lastbilerne vil være en tilsvarende stor belastning.

Vores hus støder ikke direkte op til markerne nord for Ledøje Landsby, men det ligger alligevel kun **100** meter fra graveområdet (beregnet ud fra oplysninger om, at der kan graves så tæt som 10 meter fra skel!). Ved nord-og vestlige vindretninger vil vi være voldsomt plaget af grusgravningen. Vi har læst, at ved andre grusgravninger er folk plaget af arbejdet, selv om de bor mere end 200 meter væk.

Der er dermed tale om, at vi vil blive belastet af både selve gravearbejdet og bortkørsel af det opgravede sand og grus.

På borgermødet kom det også frem, at Region Hovedstaden ikke har taget hensyn til skolestien, som forbinder Ledøje med Smørum. Vores søn på 11 år cykler hver dag til/fra skole ad den sti. Den udgør en sikker skolevej, som vi har svært ved at se kan erstattes af noget andet, hvis Regionens planer føres ud i livet.

Vi har forstået, at Regionen med denne høringsrunde blot ønsker at få overblik over, om der er flere forhold end de i høringsmaterialet skitserede, der bør undersøges. Men dels har vi ikke modtaget høringsmaterialet, dels ønsker vi på et så tidligt tidspunkt i processen at gøre opmærksom på, at planerne om at grave grus og sand omkring Ledøje skal droppes allerede nu. Det viste fremmødet og indlæggene på borgermødet med al tydelighed. Vi har - som alle andre - meget svært ved at forstå, at Regionen er villig til at se stort på folks levevilkår igennem 10-20 år med henvisning til, at der er brug for grus og sand til anlægsarbejder.

Vores lokalpolitikere enige med os. Det håber vi også, at Regionens politikere er.

Vi håber meget at I vil tage vores indsigelse i betragtning.

Med venlig hilsen

Silje og Tom Heidner

Gadebrøndsvej 2, Ledøje, 2765 Smørum
telefon 23233222

Jane Mølgaard
Lars Sønderby Nielsen
Gadebrøndsvej 4
Ledøje
2765 Smørum

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Att: Region Hovedstadens Råstofteam

Ledøje d. 10. august 2016

Partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord

Med henvisning til brev dateret 6. juli 2016 fremsendes hermed høringssvar vedrørende udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord. Som umiddelbar nabo til det foreslåede graveområde vil vi med dette svar gøre indsigelse mod de planer, som regionen har lagt om grusgravning helt tæt op af vores matrikel og Ledøje Landsby. Vi opfordrer til, at Ledøje Nord IKKE udlægges som graveområde.

Indledningsvis vil vi gerne understrege, at vi er meget chokerede over, at regionens forslag til råstofplan 2016 inkluderer forslag til graveområder, som ligger midt i tætbebyggede områder. Forslaget forekommer uhørt og vil få enorm negativ indflydelse på rigtig mange børn og voksnes daglige liv, hvilket burde være åbenlyst.

Af særlige forhold gældende for vores ejendom og familie vil vi fremhæve:

Skolestien – vores børns vej til skole
Vi vurderer, at et graveområde vil undergrave vores børns sikkerhed til og fra skole og potentielt umuliggøre, at de cykler til skole. Her gør flere forhold sig gældende:

- Vores datter Anna på 7 år cykler via skolestien gennem Ledøje for at komme til Søagerskolen, hvor hun går i 2. klasse. Hun vil til næste år få følgeskab af sin søster Marie som starter i børnehaveklassen. Skolestien går lige igennem det udpegede graveområde, og bliver graveområdet en realitet, vil hun og andre børn ikke kunne anvende cykelstien. Det vil både være for farligt og uansvarligt at sende børn gennem et område, hvor der graves, i forhold til trafik, udstødning, sand, grus og støj.
- Alternativt er det muligt at tage en bus, som kører fra Ledøje Bygade til skolen. Vi bifalder ikke dette alternativ, da vi gerne ser, at børn lærer ansvar, selvstændighed og ikke mindst sundhed ved at cykle til skole. Vi bifalder det især ikke som et alternativ til skolestien, da Ledøje Bygade ikke er gearet til tung trafik samtidig med skolebørn på fortorvet. Se venligst illustration 1, hvor man kan se det smalle fortorv og bus, og hvor det vil være umuligt at forestille sig, at bus og store lastbiler skal køre forbi hinanden samtidig med børn med store skoletasker skal befinde sig på fortorvet klods op og ned af den tunge trafik.
- Endelig anvender resten af familien også denne skolesti, som er Ledøjes bindeled til Smørum, hvor vi cykler for at handle, bruge biblioteket, komme til sportsaktiviteter osv.

Fælles for disse skoleveje er, at der vil være grus, sand og sten på skolestien og vejen, hvilket under alle omstændigheder er farligt, men især for de mindre børn, som endnu ikke har færdigudviklede færdigheder i at cykle. Der vil være støj og sand i luften, og der vil være lastbiler, der kører til og fra området.

Vi kan desuden frygte, at et graveområde så tæt på en skolesti og et område med mange børn vil resultere i ulykker. I henhold til Trygfondens nationale druknestatistik, der giver et fuldstændigt billede af druknedødsfald i Danmark, sker en del drukneulykker under uforsigtig færden på bl.a. grusgrave. Derudover er lastbiler så store køretøjer, at ulykker hvor de er involveret, ofte er af alvorlig karakter.

Støjforhold

Det udpegede graveområde 11a ved Ledøje Nord ligger umiddelbart op ad vores grund, hvor køkken, terrasse og børnenes legeområde støder direkte og helt ubeskyttet op til graveareal et. Støj fra en eventuel grusgrav vil være til væsentlig gene for både voksne og børns daglige udeliv. Konsekvensen vil være, at vi ikke kan opholde os i vores have. Derudover vil konsekvensen også være en indendørs støjpåvirkning fra graveområdet. Det vil sige, at vi, når vi opholder os inde i vores hus, vil være udsat for en konstant støj fra graveområdet med konstante psykiske påvirkninger. Se venligst illustration 2, hvor man kan se området set fra vores terrasse, og hvor det vil være umuligt at forestille sig, at vi kan opholde os, hvis graveområdet bliver en realitet.

Gener fra støv og sandflugt

Støv og sand fra det udpegede graveområde vil helt uhindret brede sig til vores matrikel. Dette vil være til væsentlig gene for vores daglige ophold udendørs, da vores primære udeareal (terrasse, legeområde mv.) ligger lige ud til graveområdet. Se venligst illustration 2.

Trafikale forhold og adgangsveje

De udpegede graveområder har generelt dårlige forbindelser til kommunale veje. Det vil givet resultere i en forøgelse af den tunge trafik gennem Ledøje by. Landsbyens hovedgade er smal med smalle fortove, ingen cykelsti og er dermed ikke gearet til dette. Samtidig er der ringe sigtbarhed, da vejen snoer sig gennem landsbyen. Den ringe sikkerhed ses også på Ledøjetoften, hvor der på den første del ikke er en cykelsti, og hvor man skal krydse vejen for at komme på cykelstien på den anden del af Ledøjetoften. Alt dette vil foregå midt i den tunge trafik. Se venligst illustration 3, hvor man kan se de ringe forhold for cyklister, og hvor det vil være umuligt at forestille sig, at to store lastbiler skal køre forbi hinanden samtidig med en cyklist på vejen.

Særligt vil vi gøre opmærksom på, at mange børnefamilier i de seneste år har etableret sig i Ledøje, hvilket betyder at mange mindreårige børn til dagligt færdes på og omkring byens hovedgade i forbindelse med legeaftaler samt i forbindelse med trafik til og fra byens børnehave. Tung trafik vil være en trussel mod vores børns sikkerhed i det daglige. Se venligst illustration 4, hvor man kan se målene på fortorv og vej på Ledøje Bygade og hvor det vil være umuligt at forestille sig, at lastbiler, som har en gennemsnitlig bredde på 2,50 meter, skal køre igennem landsbyen, køre forbi hinanden og køre forbi børn og voksne på fortorvet

på forsvarlig vis. Se yderligere illustration 5 og 6, hvor man kan se en lastbil på vej gennem landsbyen, og hvor det vil være umuligt at forestille sig, at dette kan foregå på forsvarlig vis.

Risiko for skader på vores ejendom

Vi vurderer, at en eventuel grusgrav medfører en væsentlig øget risiko for sætningsskader på vores ejendom. Der har i de forløbne årtier været mindre sætningsskader, som det er lykkedes at udbedre, men ved udførelse af gravearbejde inden for ganske kort afstand af huset (10-15 meter), vil risikoen for sætningsskader øges væsentligt. Herudover vurderer vi, at der vil være væsentlig risiko for skader på facade, tag og vinduer som følge af sandflugt. Denne vurdering bakkes op af sagkyndige inden for både bygge- og forsikringsbranchen.

Værdien af vores ejendom

Ovenstående faktorer vil have en væsentlig negativ effekt på værdien af vores ejendom. Vi har købt ejendommen i 2008 primært pga. de landskabelige værdier og udsigten over det åbne land. Se venligst illustration 2. Her skal vi gøre opmærksom på, at der ikke var kendskab til projektet på købstidspunktet, hvorfor herlighedsværdien og naturen blev afspejlet i en høj købspris. Såfremt område 11a klassificeres som graveområde, vil ejendommens værdi forringes væsentligt både i forhold til vores eget brug og i forhold til en eventuel salgssituation. Vi vil uforskyldt komme til at bære omkostningerne ved dette område og frygter, at vi vil være stavnsbundet til vores hus samtidig med, at vi skal leve med både de daglige gener og den økonomiske usikkerhed i årevis.

Endelig frygter vi for hele **landsbyens status og udvikling**, som vil influere på værdien af vores ejendom (og på vores daglige liv i det hele taget). Vi kan frygte en begyndede fraflytning fra landsbyen – hvis det da overhovedet er muligt at sælge sin ejendom, vi kan frygte, at de lokale aktiviteter forsvinder, såsom børnehaven (ingen tilflytning, ikke nok børn til at opretholde børnehaven), områdets mange rideskoler, små erhvervsdrivende osv., og endelig kan vi frygte, at alt dette fører til, at endnu en bevaringsværdig landsby vil uddø.

Baseret på ovenstående punkter er det vores klare overbevisning, at området i Ledøje Nord ikke bør klassificeres som graveområde for råstofudvinding.

Med venlig hilsen

Jane Mølgaard Lars Sønderby Nielsen

Illustration 1, billede taget på Ledøje Bygade onsdag den 10.08.2016. Samme forhold gør sig gældende på Ledøjetoften, hvor vejen endda flere steder er 20 cm. smallere:

Illustration 2, billede taget fra terrasse ud over graveområdet onsdag den 10.08.2016:

Illustration 3, billede taget på Ledøje Bygade onsdag den 10.08.2016. Samme forhold gør sig gældende på Ledøjetoften, hvor vejen endda flere steder er 20 cm. smallere:

Illustration 4, taget på Ledøje Bygade onsdag den 10.08.2016. Samme forhold gør sig gældende på Ledøjetoften, hvor vejen endda flere steder er 20 cm. smallere:

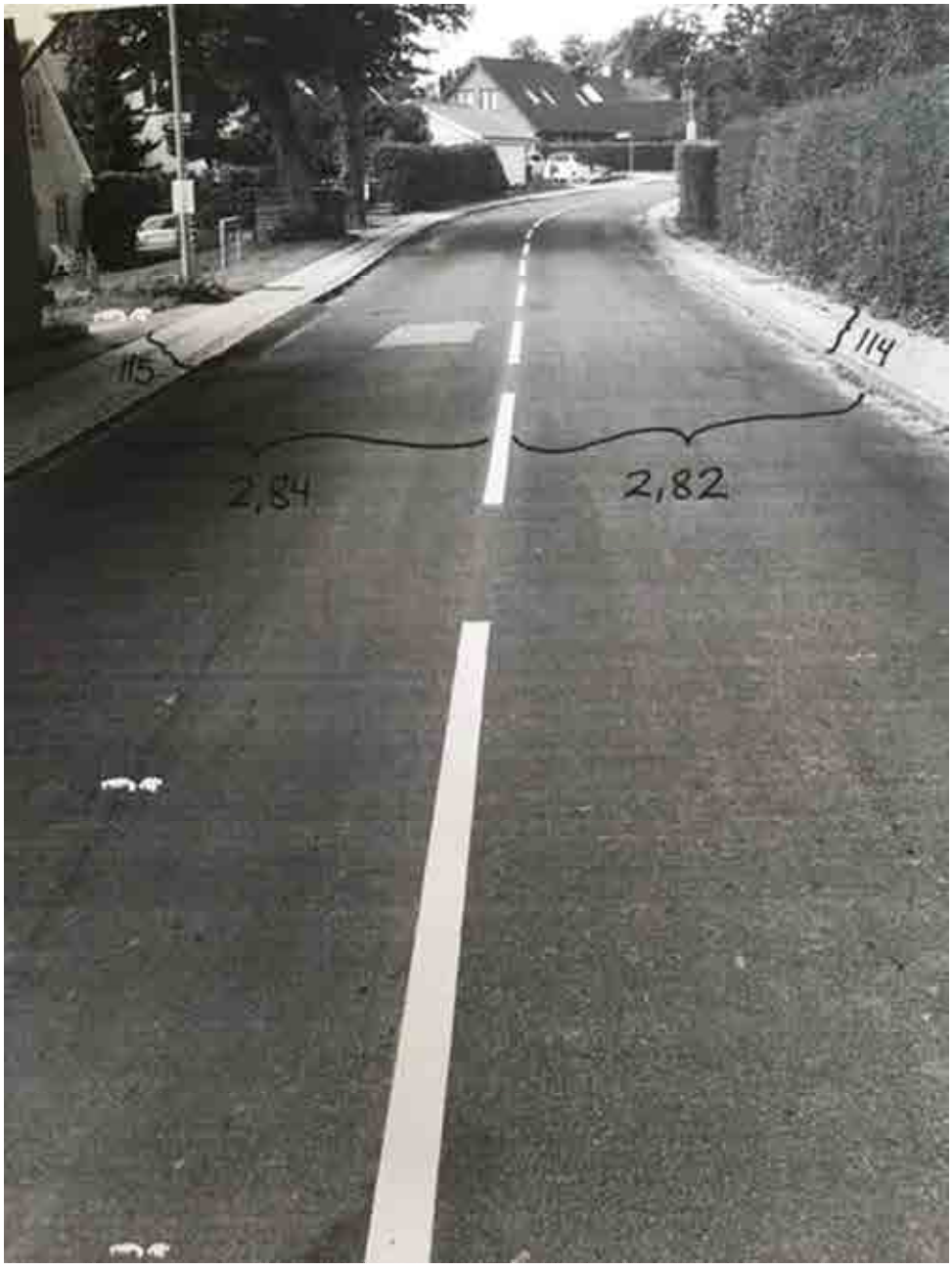

Illustration 5, taget på Ledøje Bygade onsdag den 10.08.2016. Samme forhold gør sig gældende på Ledøjetoften, hvor vejen endda flere steder er 20 cm. smallere:

Illustration 6, taget på Ledøje Bygade onsdag den 10.08.2016. Samme forhold gør sig gældende på Ledøjetoften, hvor vejen endda flere steder er 20 cm. smallere:

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer
Att.: Nikolaj Thyssen Dam

9. august 2016

Bemærkninger til plan for "Råstof-graveområde Ledøje-Nord"

Vores parcelhus ligger i skel til den sydlige del af ovennævnte område i 2. række fra det potentielle graveområde Ledøje Nord. Vi har en række kommentarer til den planlagte miljøscreening selvom vi ikke har modtaget brev vedr. mulighed for partshøring. Vores hus ligger meget tæt på det potentielle graveområde og vil vi blive meget berørt af planerne.

Vi er generelt stærkt bekymrede over, at regionen overvejer at planlægge en meget forurenende industri i vores landsby.

Ledøje er en gammel landsby med bevaringsværdige velholdte gamle huse og en unik kirke. Der foreligger en detaljeret lokalplan for området for at bevare og beskytte det enestående landsbymiljø. Det er et meget attraktivt område for tilflyttere pga. landsbyidyllen, den friske luft, de rige muligheder for at udfolde sig i fri og ren natur. Der er gode motions muligheder inklusiv en rig mulighed for at dyrke ridesport pga. de mange rideskoler og opstaldningsmuligheder, der er i byen og nærområdet.

Ledøjes beliggenhed gør at man kommer let til København med offentlig - og privat transport og København kan også nås på cykel på en rimelig tid. Beboerne i Ledøje er veluddannede, ressourcestærke mennesker i gode jobs eller aktive pensionister. Børnene er velfungerende og socialt stærke individer. Det tiltrækker og fastholder mennesker med samme egenskaber hvilket gør Ledøje til at attraktivt område at bo i. Beboere, der giver gode skatteindtægter til vores samfund.

Ved at udlægge området til graveområde vil det stærkt forringe Ledøjes status som attraktiv landsby og lokalsamfund. Boliger vil miste eller forringe deres værdi i væsentlig grad. Det er allerede ude blandt ejendomsmæglere at Ledøje er en potentiel grus grav og rygtet går, at huse i Ledøje skal man ikke regne med, at kunne sælge. Det vil gøre området til et ikke attraktivt sted for ressourcestærke børnefamilier at bosætte sig. Det vil påvirke demografien i området mod en ældre befolkning og man kan være bekymret for at anlæggelsen af en grusgrav vil gøre Ledøje til en by med ældre mennesker, der ikke kan sælge deres ejendomme.

(1) Støj

Aktiviteten i en grusgrav vil medføre kraftige støjgener for vores hus da vi ligger i 2. række til området. Undertegnede, Therese Nielsen, har aftennattevagter – af og til døgnvagter – og er meget afhængig af, at kunne sove om dagen for at fungere. Hvis Ledøje Nord

udlægges til graveområde, vil vi meget gerne have at regionen afdækker de nødvendige tiltag, der skal tages, for at støjgener fra en grusgrav reduceres mest muligt.

(2) Støv og risiko for luftvejssygdomme.

Udgravning af sand og grus medfører uomtvisteligt massive støvgener i området.
Vi flyttede for 17 år siden ud til Ledøje fra København. Da havde vi 2 børn på hhv. 2 og 4 år. Børnene og undertegnede Jørgen Schou var før flytningen til Ledøje afhængig af daglige inhalationer af binyrebarkhormon pga. svær astma. Efter flytningen til Ledøje i november 1999 forsvandt astmasymptomerne fuldstændig for alle tre. At flytte fra København og den luftforurening der var der, til Ledøje, har været sundhedsfremmende for vores familie. Det er vores store bekymring at den forurening med både sand - og grus partikler i luften – samt den kraftige forurening der vil komme pga. en voldsom daglig trafik med store lastbiler, der udsender dieselpartikler til omgivelserne, vil medføre, at vi bliver en familie, der igen bliver syge af astma.

Vi vil gerne have vurderet støv-belastningen for området og de tiltag – udover vanding af graveområdet – der kan gøres for at reducere luftforureningen. Vi vil gerne have en vurdering fra regionen om, hvor langt fra beboelse man vil tillade graveområdet for at sikre at støvgenerne reduceres til acceptable for et boligområde. Vi vil gerne have et svar fra regionen, om man påtænker at friholde et større areal nær beboelse fra graveområde for at sikre et sundt luftmiljø for beboerne i området.

(3) Risiko for skader på bygninger.

Gravearbejder vil medføre vibrationer i jordlagene, der uden tvivl vil medføre revner og sætningsskader på de huse, der er beliggende tæt på graveområdet.
Vi vil gerne have vurderet hvor lang afstand, der skal være fra gravområdet til bebyggelse for at undgå skader på husene. Hvilke erfaringer har man fra andre graveområder? Vil der på forhånd blive givet en garanti for at sætningsskader, der ikke var til stede før udgravningen og som opstår under gravearbejdet, kan blive udbedret af de ansvarlige ? Er det gravefirmaet eller anden instans der kan holdes ansvarlige? Vores egen husforsikring dækker ikke sætningsskader og det kan blive en meget bekostelig post for de enkelte familier, både at føre retssag og udbedre skader, hvis man ikke vinder en retssag.

(4) Skolestien

Stien forbinder Ledøje med Smørum og benyttes som sikker sti til skole og fritidsaktiviteter for byens børn og unge. Stien bruges også i stor udstrækning andre: Cyklister, løbere og mennesker, der vil ud og have en naturoplevelse – foruden talrige hundeluftere, der kan motionere deres hunde i et bilfrit område. Stien krydser over graveområdet og vil således ikke længere kunne benyttes som sikker transportvej mellem Ledøje og Smørum.

(5) Trafikale forhold generelt

Transport af gruset vil medføre tab af grus på vejnettet. Dette vil medføre daglige farlige trafiksituationer for alle trafikanter, da man mister vejgrebet. Store lastbiler mangler overblik over bløde trafikanter; der vil være markant øget risiko for påkørsel både ved passage af bløde trafikanter og ved sving. Lastbiler til grustransport er meget brede og meget tunge og vil udgøre en stor fare i trafikken i et område, der slet ikke er forberedt til tung trafik. Generelt kan børn og unge mennesker ikke gennemskue at billister og i særdeleshed store lastbiler mangler overblikket og ikke kan beskytte dem i trafikken. Det vil medføre at børn vil blive transporteret af bekymrede forældre i biler, hvis muligt – hvilket øger trafikken yderligere i området. Børnene vil miste muligheden for den daglige motion og de fysiske færdigheder det at kunne cykle fra tidlig alder giver for livet. Det kan medføre overvægtige, inaktive børn, der senere i livet er i stor risiko for at udvikle livsstil sygdomme.

Med venlig hilsen

Jørgen Schou & Therese Faurschou Nielsen
Gadebrøndsvej 7
2765 Smørum

Mail: theresenielsen@dadlnet.dk

Region Hovedstaden ***Ledøje d. 09.08.2016***
Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer
Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Hermed fremsendes høringssvar vedrørende mail i e-boks af d. 06.07.2016 angående forslag til nyt graveområde ved Ledøje Nord samt tilhørende miljøscreening

Høringsberettiget parter:
Casper Tygesen Wolfhagen & Christina Kruse Wolfhagen med 2 børn på hhv. 3 og 5 år
Gadebrøndsvej 8
2765 Smørum

Generelt:
Med dette høringssvar vil vi til start gerne understrege klart, at vi er meget imod at område Ledøje Nord skal udlægges og godkendes som graveområde for råstofudvinding, samt interesseområde for fremtidig råstofudvinding.
Vi meget uenige i vurderingerne som er foretaget i fremsendte miljøscreening, samt uforstående over for de forhold som slet ikke er taget i betragtning.

I nedenstående punkter vil vi beskrive nærmere hvilke forhold og gener som gør, at vi ikke ønsker området udpeget som hverken graveområde eller interesseområde for fremtidig udvinding mm.

1. **Herlighedsværdien, generel kulturarv om "landsbyen" Ledøje**
   - Da vi i sin tid flyttede ud fra København, var det med henblik på at komme nærmere naturen og den stilhed samt naturskønhed som følger med.
     Vi var vidt omkring men endte med at falde for Ledøje efter 1 ½ års søgen, da denne landsby på trods af det nye motorvejsnet dog stadig er et flot uberørt bymiljø som er svært at finde ligninger til og hvor man stadig kan fornemme det smukke og idylliske i en rigtig landsby og dermed sjælden kulturarv.
     Vi faldt samtidig specielt for vores hus, da vi ligger centralt placeret i Ledøje, men stadig med alt hvad vi elsker ift. natur og udsigt i den herlighedsværdi det skaber, at vores ende side af grunden støder direkte ud til markerne mod Smørum med dertilhørende udsigt til omtalt område Ledøje nord.
     Dette giver en kæmpe herlighedsværdi i hverdagen, at vi fra hele vores stueetage samt soveværelser på 1.sal kan nyde udsigten ud over åben land og via vores store vinduespartier. Ligeledes har vi hele herlighedsværdigen ind i vores have, når sommeren og vejret gør at vi kan nyde tiden udendørs.
     Vi har meget svært ved at se, at denne landsbyidyl, samt tilhørende herlighedsværdi i form af de åbne landskaber kan forblive intakt, såfremt der udpeges grusgrav planlagt 10 meter fra vores skel, hvor store maskiner mm. vil larme og støve i adskillige år og nedbringe livskvaliteten i vores hverdag derhjemme.

     Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der ved anlæggelse af grusgrav så tæt på landsbyen ikke konflikter med den kulturarv som der ligger forbundet med at Ledøje i dag udgør en sjælden og naturskøn landsby.

2. Tab af husværdien

- Vi er overbeviste, samt har forhørt os hos lokale ejendomsmæglere om, at vores huspris kan falde op mod 1,5-2 mill. i værdi, såfremt at område Nord bliver udlagt som graveområde. Dette vil være et kæmpe tab for vores privatøkonomi, som vil gøre os teknisk insolvente og binde os økonomisk i mange år fremadrettet samt fratage os muligheden for evt. at flytte.

Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes beboerne ikke skal blive voldsomt udfordret og belastet, ved et så stort tab på deres husværdi, og hvordan at grundejerne skal kompenseres for dette indlysende tab.

3. Vibration,- samt sætningsskader på ejendommen

- Jf. råstofplanen, kan en evt. udvinding starte 10 meter fra vores skel, og da vores hus ligger 2 meter fra skel, vil vi derfor have store voldsomme kræfter arbejdende i jorden meget tæt på vores ejendom.
  Vi forventer derfor at der ved så store udgravninger så tæt på vores ejendom, let vil kunne forekomme sætningsskader og andre vibrationsskader i vores hus, samt garager/skure.
  Ud over at dette er uacceptabelt for os, vil vi i tilfælde af sådanne skader ikke være berettiget til udbedringserstatning eller lign. via vores hustandsforsikring.

Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes det kan dokumenteres at der ikke kan forekomme sætningsskader på vores ejendom, med udgravning 10 meter fra skel, og samtidig hvordan det kan sikres at der ikke kommer skader på ejendommen generelt ved udgravninger inden for påtænkte graveområde Nord.

4. Støvskader, slitage mm.

- Der vil med grave-, samt udvindingsarbejder inden for så kort en afstand på vores ejendom uden tvivl forekomme større støvmængder ind over vores ejendom.
  Disse støvgener vil kunne udgøre en større belastning på vores ejendom, ift. oftere afrensning/rengøring og derved hurtigere nedbrydning/slitage på ejendommens bygningsdele mm.

Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes en støvgene kan undgås uden at have konsekvenser for ejendommen samtidig med at der udføres udvinding inden for så kort afstand af vores ejendom og generelt inden for påtænkte graveområde Nord

5. Støjskader, gener

- Der vil med arbejde af større maskiner uden tvivl forekomme store lydgener på hele vores ejendom, samt indendørs i vores hus i alle timer, hvor der arbejdes i området. Dette vil kunne give en stor personlig gene, som kan afgive stresssymptomer samt andre psykiske mén.

Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre for en støjberegning ved arbejde med tunge maskiner inden for 10 meter fra vores skel samt det generelle område Nord, i en samlet beregning med motorvejsstøjen indregnet.
Hertil en vurdering på den menneskelige gene ved en sådan støjpåvirkning over flere timer/dage/år, som det vil tage at udvinde fra påtænkte graveområde Nord

6. **Fysiske personskader**
   - Såfremt der udføres grusgrav så tæt på vores ejendom, vil vi under arbejderne blive chikaneret af væsentlige og kontinuerlige støvgener, da disse ikke vil kunne nedbringes tilstrækkeligt med så kort afstand til beboelse. Disse vil på længere sigt kunne udgøre personskader som allergier eller vejrtrækningsproblemer eller andre varige mén.
     Vi har i familien samt vennekredsen et antal personer, som lider med astma samt KOL, vi forventer en væsentlig gene for disse personer når de kommer på besøg.

     Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der kan garanteres at vi ikke kan blive udsat for fysiske skader så tæt på graveområdet.
     Jeg vil gerne bede om en redegørelse for påvirkningen af støv ved mennesker med lidelser som Astma og KOL, samt risikoen for selv at udvikle luftvejssygdomme.

7. **Psykiske personskader og mén.**
   - Hvis denne grusgrav bliver en realitet, vil dette selvfølgeligt påvirke vores familie psykisk og udgøre en større stressfaktor.
     Dette grundet den store nervøsitet som vil være hos os mens arbejderne pågår, da vi vil være konstant opmærksomme samt bange for skader på vores hus, samt personskader ifb. med støvgener hos os selv, men ikke mindst vores børn.
     Lyden i vores privatatmosfære kan også udgøre en større stressfaktor som ved maskiner arbejdende så tæt på vores ejendom, vil være meget sandsynligt.

     Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der kan garanteres at vi ikke vil blive udsat for ekstraordinære psykisk pres eller stress som kan udgøre en stor risiko for psykiske mén.

8. **Skolecykelstien til Smørum**
   - Der er i råstofplanen ikke taget højde for, at der mellem Ledøje og Smørum kører en cykelsti midt gennem område nord som vi anvender meget.
     På denne cykelsti kan vi cykle frem og tilbage mellem Smørum med vores børn når de skal i fritidshjem, skole samt andre hverdagsaktiviteter uden at være bange for tung trafik, da denne "skolesti" er isoleret som ren cykel og gåsti.
     Ved nedlæggelse af denne, er vi og vores børn tvunget til at cykle af veje med kun delvist cykelstier, samt en masse trafik og større veje som skal krydses.
     Samtidig skal det nævnes, at denne cykelsti udgør en del af en større cykelrute (rute 69), hvilket vil være et indgreb og ødelæggelse af denne, såfremt man fjerner ruten mellem Smørum og Ledøje.

     Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes der kan garanteres at vi stadig kan lade vores børn cykle frem og tilbage fra Smørum, uden at det ikke skal udgøre en større sikkerhedsrisiko end vi har i dag.
     Jeg vil også bede regionen forholde sig til hvad konsekvens det har, at nedlægge en forbindelse midt på cykelrute 69

9. Tung trafik gennem Ledøje

- Vi er en af mange børnefamilier som bor i Ledøje.
  Dette bevirker at vores børn har masser af legekammerater fordelt i byen, på hver side af Bygaden, som de besøger op til flere gange om ugen.
  Såfremt der bliver udvundet grus i område nord, vil trafikken specielt på Bygaden blive mange gange fordoblet. Endvidere vil den trafik, som kommer til, være store entreprenørmaskiner som fylder mere end normaltrafik, har dårligere udsyn, samt en forringet bremselængde.

  Jeg vil gerne bede regionen vurdere samt redegøre hvorledes sikkerheden ikke forringes for de bløde trafikanter som færdes i byen under udvinding af grusgraven med dertilhørende udvidet trafik igennem Ledøje

Vi opfordrer med dette høringssvar til, at Ledøje Nord ikke udlægges til graveområde, samt helt tages ud af interesseområdet for råstofudvinding i råstofplanen.

Med venlig hilsen

Casper Tygesen Wolfhagen & Christina Kruse Wolfhagen

Jørgen Nielsen & Anne-Mette Høier
Gadebrøndsvej 10
2765 Smørum

Region Hovedstadens Råstofteam 8. august 2016

Bemærkninger til plan for "Råstof-graveområde Ledøje-Nord"

Vores parcelhus ligger i skel til den sydlige del af ovennævnte område og vi har i den forbindelse fået jeres henvendelse via e-boks. Vi har en række bemærkninger til den planlagte miljøscreening.

(1) Støj

Området er blevet støjplaget efter forlængelsen af Frederikssundsmotorvejen og det er ikke længere muligt for os at have vores soveværelsesvindue åbent om natten medmindre vi står op og lukker det inden morgentrafikken begynder. Vi vil derfor gerne have at støjbelastningen fra en evt. råstofindvinding tager højde for den eksisterende belastning fra motorvejen SAMT den forøgede støjbelastning der vil opstå når den planlagte forlængelse af motorvejen til Frederikssund gennemføres.

(2) Støv

Vi vil gerne have vurderet støv-belastningen set i forhold til at den sydlige del af ovennævnte område er "kilet ind" i et parcelhusområde på de 2 sider og spredte bebyggelser på den tredje side. Uanset om en efterfølgende gravetilladelse vil stille vilkår om vanding vil dette kun kunne reducere generne. Det eneste der er effektivt i den forbindelse er efter vores opfattelse en "buffer-zone" mellem parcelhusene og selve graveområdet. I bedes vurdere den nødvendige bredde af en sådan zone i forhold til at sikre at beboerne i de mange huse ikke udsættes for en sundhedsskadelig påvirkning med støv.

(3) Bygningsskader

Gravearbejder vil medføre vibrationer i jordlagene der uden tvivl vil medføre revner og sætningsskader på de omkringliggende huse. Gravearbejde under grundvandsspejlet vil ligeledes ændre stabiliteten i jordlagene hvilket også kan medføre skade på husene.
Vi skal i den forbindelse ligeledes bede om at det vurderes hvilken sikkerhedszone der er nødvendig for at undgå revner og sætningsskader på områdets huse.

(4) "Skolestien"

Stien forbinder Ledøje med Smørum og benyttes som sikker sti til skole og fritidstilbud for byens børn og unge. Stien krydser over graveområdet og vil således ikke længere kunne benyttes. Stiens betydning kan ses af at der i forbindelse med etablering af motorvejen blev lavet en tunnel under motorvejen for at stiens funktion kunne fortsætte.

Afslutningsvis vil vi gerne gøre opmærksom på at vi i sin tid købte ejendommen blandt andet på grund af den smukke natur og de rolige omgivelser. Vi har fuld forståelse for at overordnede samfundshensyn kan gøre at lokalområdets karakter kan ændre sig hvilket jo allerede er sket i forbindelse med motorvejsforlængelsen. Vi har derimod ingen forståelse for at man kan få den tanke, at etablere en grusgrav så at sige midt i et stort parcelhuskvarter. Selv med en betydelig "buffer-zone" vil generne i form af støv, støj og voldsom lastbilsbelastning medføre mulige helbredskonsekvenser for de mange omkringboende og under alle omstændigheder reducere livskvaliteten for de mange berørte familier.

Med venlig hilsen

Anne-Mette Høier &

Jørgen Nielsen – Gadebrøndsvej 10, 2765 Smørum

From: Rebekka Skau Vincentzen
Sent: 7 Aug 2016 11:15:53 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Fwd: Høringsbrev- Søndag d. 7. august 2016-Familien Vincentzen

Kære Medarbejder i Regionen

Denne families husstand på 5 mennesker har adresse på Holmevej 3, 2765 Smørum.
Vi er to voksne og 3 børn i alderen 9-15 år.
Jeg vil gerne gøre opmærksom på, hvorfor det er uforståeligt med en grusgrav beliggende forenden af vores vej.

Holmevej er en privat ejet vej og ender blindt for billister. Det bevirker at vejen er mere sikker for børn.
Flere andre husstande på vejen har mindre børn.
Jeg frygter at vores vej vil blive inddraget til transport til og fra grusgraven, hvis grusgraven bliver en realitet.
Forenden af vores vej ligger skolestien som vores børn cykler af til skole.
Jeg frygter for deres sikkerhed, hvis der bliver anlagt grusgrav.

Min mand og jeg flyttede til Ledøje i år 2000. Vi flyttede hertil, fordi Ledøje er en Landsby præget af naturskønne områder, idyl, fred og ro.
Jeg frygter for at dette vil ændres væsentligt på grund af transport til og fra graveområder.

Denne boligs værdi vil forringes betydeligt, ved anlægning af grusgrav få hundrede meter herfra.
Dette vil yderligere være et minus.
Jeg tror ikke, der er blevet taget højde for alle konsekvenser det har, at anlægge grusgrav i en by som Ledøje så tæt på privat bebyggelse.
Derfor håber jeg, at det vil blive genovervejet om ikke den nødvendige udvinding af råstoffer kan
foregå andre steder, hvor det ikke vil være til gene for så meget natur og så mange mennesker.

Venlig hilsen

Rebekka Skau Vincentzen

Holmevej 3, Ledøje
2765 Smørum
Tlf. 2885 9267

Anette Kirstine Bøgh & Lars Stentoft Bøgh

Holmevej 4, 2765 Smørum, Ledøje
Telefon: 61333504

Region Hovedstaden

Miljø - Råstoffer
E-mail: raastoffer@regionh.dk

Vedr. Råstofplan 2016 – Graveområderne Ledøje Nord og Vest

I anledning af partshøring i forbindelse med Råstofplan 2016 fremsendes hermed uopfordret høringssvar fra ejendommen, Holmevej 4, Ledøje, 2765 Smørum, matr.nr. 12z Ledøje By, Ledøje.

Vi anser os selv som part i denne sag, da vi bor relativt tæt ved det foreslåede graveområde Ledøje Nord, og endnu mere væsentligt bor tæt ud til Ledøjetoften, som efter vores vurdering vil komme til at være hovedfærdselsåren fra en grusgrav i Ledøje Vest området og ud til Frederikssundsmotorvejen.

Vores væsentligste input til denne høring vil være, at bør lægges stor vægt på, at den eksisterende infrastruktur, især igennem Ledøje, ikke er dimensioneret til tung trafik i den størrelsesorden der må forventes ved regelmæssig kørsel til og fra en grusgrav. Vejene igennem byen, er smalle og med dårlige oversigtsforhold. Vi er forældre til to børn på 13 og 18 år. I tilfælde af, at en grusgrav etableres i Ledøje Vest er vores frygt, at den tunge trafik fra grusgraven ind til Københavnske byggepladser vil komme ad Ledøjetoften op til motorvejen.

I relation til infrastruktur bør skolestien nævnes, som gående og cyklisters primære vej fra Ledøje og op til Smørum / Måløv mv. Skolestien gennemskærer graveområdet Ledøje Nord, hvorfor der må være særlige hensyn der skal tages. Her tænkes især på børn i skolealderen som færdes på egen hånd til og fra skole.

Vi håber ovenstående vil blive taget til efterretning i det videre arbejde, da udpegningen som graveområde og en evt. kommende grusgrav uden tvivl vil have massiv indvirkning på Ledøje som helhed.

Vi valgte at flytte til Ledøje i 2015 pga. naturen, den friske luft og stilheden.

Det er ikke nogen hemmelighed at huspriserne ligger forholdsvis højt på landsplan i Ledøje, hvorfor en evt. kommende grusgrav rundt om Ledøje vil have en meget stor indflydelse på fremtidige vurderinger.

Lokale ejendomsmæglere mener snildt at huspriserne vil falde med 1-1.5 mio. kr. i forbindelse med etablering af grusgrav rundt om Ledøje.

Med vindforhold fra Nord/Vest vil støv og støj indhylle det ellers fredelige miljø i Ledøje.

Slutteligt vil vi gerne takke de to medarbejdere fra Region Hovedstaden, som brugte Deres aften på, at give en faglig indsigt i Deres arbejde til borgermødet i Ledøje.

Anette Kirstine Bøgh & Lars Stentoft Bøgh

From: ivanl
Sent: 10 Aug 2016 14:41:54 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Indsigelse vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og vest

Mail to: raastoftr@regionh.dk

Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Emne: Indsigelse vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og vest

Fra: Elisabeth Demandt, Ivan Lübbers, Holmevej 6, 2765 Smørum.

Vi har en væsentlig individuel interesse i sagen, idet graveområdet er beliggende ca. 100 m fra vores ejendom, og da en gravetilladelse vil medføre betydelige gener:

- Støj. Vores ejendom er beliggende ca. 50 meter fra Ledøjetoften, og vi vil derfor få væsentligt øgede støjgener fra den forøgede tunge trafik med kørsel af grus.
- Luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler ved udledninger af især NOx og partikler.
- Påvirkning af vores vandforsyning (Ledøje private vandværk).
- Risiko for sætningsskader på huset samt skader på facader, vinduer og tag, når vindretningen giver "sandstorm".
- Skolestien. Den nye tværvej der forbinder motorvejstilkørslen i Ledøje med Frederikssundsvejen via Smørum nedre må ikke benyttes af cyklister eller gående. Vi er derfor afhængige af at kunne benytte skolestien til og fra indkøbsmuligheder og biblioteket (kulturhuset). Begge beliggende i Smørum.
- Manglende hensyn til byudvikling og – bevaring. De nuværende lodsejere har ingen aktuelle planer om indvinding af grus m.m. Et graveområde vil derfor kunne forblive uudnyttet i op til 30 år. Det vil medføre stavnsbinding af os husejere tæt på meget tæt på det påtænkte graveområde, da husene må forventes at falde i pris (et gennemsnitshus i Ledøje mindre end 300 meter kan risikere at falde 1-1,5 mio.kr. i pris alene på grund af de påtænkte graveområder)

- Ejendomsværdier må forventes over tid at falde yderligere, på grund af manglende interessen i at købe og vedligeholde huse i hele Ledøje Smørum og opland, som i Egedal kommuneplan er udpeget som værdifuldt kulturmiljø.

Vi undre os over at regionen ikke allerede på grundlag af informationerne i miljøscreeningen fra juni 2016 har besluttet at graveområdet ved Ledøje ikke skal optagets i råstofplan 2016. Regionen er forpligtiget til at undersøge, hvilket er sket ved udarbejdelse af screeningen. Regionen er ikke forpligtet til at medtaget alle områder uanset at der er råstoffer.

I henhold til råstoflovens § 3 skal der sikres en afvejning af råstofressourcernes omfang og kvalitet overfor en lang række hensyn til blandt andet vandindvending, beskyttelse af landskabelige værdier m.m. Miljøscreeningen påviser så mange problematiske forhold, at screeningen alene kan danne grundlag for en beslutning om at graveområdet ved Ledøje ikke skal optagets i råstofplan 2016:

- Det fremgår af miljøscreeningen at den reelle mulige udnyttelse af Indvindingsområdet at det planlagte graveområde vil blive meget begrænset af det motorvejsanlæg, der er etableret, og muligvis skal yderligere udvides, hvis folketinget gennemfører forslaget om at videreføre motorvejen helt til Frederikssund.

- Parallelt med motorvejsanlægget er dele af graveområdet udpeget til **transmissionsnet,** som er de overordnede forsyningsnet for el, naturgas og fjernvarme, som skal føre store energimængder over lange afstande.

- Størstedelen af det foreslåede område (80 ha ud af i alt 90 ha) er i Egedal kommuneplan 2013 – 2015 udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde.

- Det nye arealudlæg vil medføre at støj og vibrationer fra udgravning, samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i Ledøje landsby, samt i/ved de boliger i det åbne land som ligger op/grænser optil/ligger midt i graveområdet.

- Området er beliggende i område udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser.

- Grave arealer meget tæt på bebyggelse vil indebære betydelig påvirke på menneskers sundhed ved luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler ved udledninger af især NOx og partikler.

- Bekæmpelse af støvgener i graveområder meget tæt på bebyggelse vil medføre indvinding og ud sprøjtning af betydelige mænger vand.

- Den sydlige del af det foreslåede graveområde er beliggende umiddelbart op til Ledøje by hvilket vil medføre øget støjbelastning af Ledøje by, da erfaringer m eksisterende grusgrave viser at regulering i råstoftilladelser ikke til at er tilstrækkelige til at sikre mod negative påvirkninger i bynære områder. Det mulige graveområde er gennemskåret af ny Frederikssundsmotorvej, og området er derfor i forvejen belastet af en generel baggrundsstøj fra ny motorvej.

- Området omfatter flere mindre områder beskyttet natur bl.a. tre beskyttede vandhuller, tre moseområder hvilket yderligere vil begrænse det reelle udnyttelsesområde

- Området omfatter arealer udlagt til fredskov

- Lokal til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil påvirke lokalområdet, da området ikke tidligere har været anvendt til råstofindvinding eller lignede aktiviteter, og hovedsageligt består af mindre veje.

- Mange boliger ligger meget tæt på vejnettet hvilket medfører øget risiko for farlige trafikale situationer. Området huser mange børn og ældre.

- Manglende hensyn til byudvikling og – bevaring:

    - De nuværende lodsejere har ingen aktuelle planer om indvinding af grus m.m. Et graveområde vil derfor kunne forblive uudnyttet i op til 30 år. Det vil medføre stavnsbinding af husejere tæt på meget tæt på det påtænkte graveområde, da husene må forventes at falde i pris (et gennemsnitshus i Ledøje mindre end 300 meter kan risikere at falde 1-1,5 mio.kr. i pris alene på grund af de påtænkte graveområder).

    - Et graveområde tæt på Ledøje et vi påvirke interessen i at købe og vedligeholde huse i hele Ledøje Smørum og opland, som i Egedal kommuneplan er udpeget som værdifuldt kulturmiljø, som herved risikere at gå tabt.

-

Venlig hilsen

Elisabeth Demandt og Ivan Lübbers

Holmevej 6, 2765 Smørum

Mail: ivanl@ivan-luebbers.dk

Tlf. 44978615

From: kmus@vip.cybercity.dk
Sent: 8 Aug 2016 15:11:45 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar

Mit navn og adresse er:

Karin Muusfeldt Jakobsen

Holmevej 11, Ledøje

2765 Smørum

I anledningen af Region Hovedstadens igangværende planer om at grave grus og sand rundt om Ledøje by, mener

jeg, at jeg er hørings berettiget, idet min ejendom ligger tæt op til arealet nord for Ledøje, og jeg har en væsentlig

individuel interesse i sagen, idet:

min ejendom har fladt tag med ovenlyskupler, hvor støvet vil lægge sig og evt. ødelægge tagpappet - det flyver

ikke bare videre som fra et tag med hældning - ovenlyskuplerne vil endvidere bliver mere eller mindre sandblæste

ved en nord nordvestlig vind - blive matte og derved ødelagte,

jeg er i forvejen generet at larm fra motorvejen, da jeg ligger i en lydkorridor,

skolestien bliver brugt af skolebørnene og andre personer, der skal på arbejde i Smørum, og vi er da også nogle,

der går til Smørum centeret for at handle - det er en dejlig motionstur,

gravearbejdet vil derfor være en fysisk og psykisk gene for mig og min ejendom.

Jeg henviser endeligt til Bylaugets høringssvar, som jeg tilslutter mig.

Med venlig hilsen

Karin Muusfeldt Jakobsen

From: Sonja Møller
Sent: 9 Aug 2016 15:09:20 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar

Sonja og Jesper Møller Holmevej 14 Ledøje
Vi siger NEJ TAK til grusgrav lige op til vores grund. Begrundelsen er at det ofte blæser fra nord nordvest og der vil være sandstorm over det meste af Ledøje. En grusgrav støjer og sviner i forvejen har vi støj fra to motorveje. Vi kan fortsætte i det uendelige med negative konsekvenser. Men henviser til det høringssvar som Ledøje Bylaug fremkommer med.

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer
Att.: Råstofteamet

Ledøje, d. 9. august 2016

Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje nord

Vi er ejere af adressen Holmevej 15, 2765 Smørum, som ligger ud til det foreslåede graveområde ved Ledøje Nord og vi er blevet inviteret via e-boks som høringspart.

Vi er meget imod planen og har følgende kommentarer:

Da selve høringen er sendt ud lige inden vores planlagte sommerferien, med svarfrist 11. August, som er umiddelbart efter vores sommerferie – har dette været en stor stressfaktor. Vi har ikke haft mulighed for at sætte os ordentligt ind i det omfattende materiale der burde læses og vi har ikke haft mulighed for at deltage i div. møder omkring projektet.

Vi er pt ikke boende i huset da vi bor et andet sted i kommunen, men håber på at kunne sælge vores hus. I forbindelse med motorvejsbyggeriet gik salg af boliger i Ledøje næsten i stå, og vi har derfor haft vores hus lejet ud i stedet for at sælge det. Vi har det sidste halve års tid været i en dialog med vores lejere om at købe huset, men dette er på nuværende tidspunkt faldet til jorden, da de ikke er interesseret i at købe et hus der skal være nabo til en grusgrav. Da vi købte huset 2002, var det en ruin og vi har brugt rigtig mange penge på at sætte huset i stand. Penge som vi selvfølgelig håber på at kunne få ved et salg, da det er penge vi har lånt i huset. Hvis vi ikke kan sælge vores hus, bliver vi nok nød til at bebo det igen, da jeg forestiller mig at det heller ikke vil være let at leje ud.

Vedrørende forslaget:

Vi er meget bekymrede for den støjpåvirkning arbejdet i en grusgrav vil medføre. Jeg arbejder om natten og har gjort det gennem de sidste 28 år og har derfor behov for at sove om dagen i tidsrummet fra kl. 7-15. At skulle sove i et støjhelvede er fuldstændig uoverskueligt for mig at skulle forholde mig til. Hvordan vil man sikre at støjkrav bliver sat, så det bliver muligt at sove i almindelig arbejdstid?

Vand
Vandet i Ledøje har altid været af en god kvalitet og vi kunne godt være lidt urolige for hvad det foreslåede gravearbejde vil have af indvirkning på kvaliteten.

Støv
Støvpåvirkningen vil ikke være uden betydning. Undersøgelser fra andre grusgrave har vist at man kan måle støvpåvirkning op til 200 m fra graveområdet. Hvordan vil man håndtere det? Vi har et barn med astma og vi har desuden i vores nærmeste familie adskillige familiemedlemmer med luftvejsproblemer, astma og KOL.

Cykelstien
Er det med vilje at cykelstien ikke bliver nævnt i materialet? Vores nuværende lejere har fem børn og vi selv har fire børn og cykelstien er en væsentlig transport vej for vores samt andres børn og unge til skole og fritidsinteresser.
Hvordan vil man sikre cyklister og gående/løbende mod den tunge trafik fra lastbiler, som en grusgrav nødvendigvis må medføre?

Golfbanen
Hele vores husstand er medlemmer af Smørum Golfklub og aktive golfspillere på anlægget. Vi mener at støj og støv fra graveområdet vil genere os der benytter anlægget.

Da vi købte vores bolig i 2002 i Ledøje, var det dels på grund af naturen og roen, der findes i området. Det er vores helt klare opfattelse, at det foreslåede gravearbejde truer disse værdier væsentligt, hvorfor hele grundlaget for vores valg af bolig er truet. Vi har som boligejere allerede mærket hvordan et forslag som dette påvirker og vanskeliggør et evt. hussalg.

En grusgrav i umiddelbar nærhed af Ledøje vil efter vores opfattelse medføre betydelige støjgener ved tilstedeværelse af tunge maskiner, ligesom det vil øge trafikken af tunge køretøjer i området. Vi vil blive ramt af støv, støj, vibrationer mv., og vores natur og ikke mindst hverdag vil lide uoprettelig skade.

Vi har lige afsluttet gravearbejdet med tilblivelsen af motorvejen og har derfor en ide om omfanget af støj og gener, da vi netop har været naboer til gravearbejdet. Vi kender derfor til generne ved støj, støv, maskiner der kører i døgndrift, skaderne på naturen og disse faktorers indvirkning på et landsbymiljø.

Vi ønsker følgende undersøgt nærmere:
-støjproblematikken
-støvpåvirkning for beboere i området
-konsekvenserne for cykelstien og områdets børn
-konsekvenserne for vandindvinding og Ledøje vandværk

Vi vil opfordre på det kraftigste til at Ledøje helt tages ud af interesseområde for råstofudvinding.

Med venlig hilsen

Henriette Voldmester og Keld Østergaard Christensen
Holmevej 15
2765 Smørum

Til:
Region Hovedstaden
raastoffer@regionh.dk

Ledøje, d. 10. august 2016

Privat høringssvar vedr. de igangværende planer om at grave grus og sand rundt om Ledøje by

Vi mener at vi er høringsberettiget da vi har en væsentlig individuel interesse i sagen.

Vi er netop flyttet til Ledøje pr. 1/8-2016, da vi finder landsbyen smuk og rolig, omgivet af dejlig natur og tæt på byen. Vi har dog erfaret at vores drøm om landlig idyl er sat på spil, da Region Hovedstaden overvejer om der skal graves efter råstoffer rundt om byen.

1. Vi bor på hjørnet af Råbrovej og Ledøje Bygade. Vi vil derfor blive væsentligt genereret af den store mængde tung trafik der vil komme og den mængde støj der vil komme fra de tunge vogne.
2. Vores børn vil komme til at færdes på veje med voldsom tung trafik.
3. Vores børn vil ikke have en sikker cykelrute til skole.
4. Vi vil blive væsentligt generet af støv, da vi bor ca. 125 meter fra det ønskede graveområde.
5. Vi vil blive generet af støj og rystelser fra grave- og boremaskinerne.
6. Vores hus vil få en væsentlig øget risiko for sætningsskader.
7. Facader, tag og vinduer på vores hus vil få øget slidtage pga. støvet og de ”sandstorme” vinden vil medføre.
8. Husprisen vil falde, og en del af vores investering vil gå tabt.
9. Lak og maling på bilen vil få væsentlig øget slidtage.
10. Væsentlig øget risiko for at få stenslag på bilruden.

Alt i alt mener vi at vi vil blive påvirket rigtig meget hvis de igangværende planer fortsætter. Vores drøm om landlig idyl og at vores børn skal vokse op i rolige og trygge omgivelser vil briste.

Hvem har lyst til at grille på terrassen eller lege i haven, når luften er tung af støv og tons store lastvogne kører forbi få meter fra en?
Hvordan skal vores børn komme trygt i skole?
Hvor høj bliver støjen indendørs?
Hvem dækker de øgede udgifter til vedligehold af hus og bil?
Hvem dækker de faldende huspriser?

Hvem har lyst til at være nabo til en grusgrav? Vi har ikke!

Med venlig hilsen

Charley og Rikke Ørgreen Nielsen
Ledøje Bygade 5
2765 Smørum

From: Lilli og Bent Jespersen
Sent: 9 Aug 2016 20:57:37 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: grusgrav i Ledøje

Mit navn er Bent Jespersen .Ledøje Bygade 7 Ledøje
Mit hus er bygget ca. 1800 så det står lige på jorden. Da vi flyttede her til i 1957 var der ingen revner i huset, men da trafikken blev større kom der revner. Jeg er meget bekymret for at når nu der kommer tung trafik fra grusgraven bliver det værre. Jeg har ladet mig fortælle at man ikke kan forsikre sig mod det.

Bent Jespersen. Lilli.bent.jespersen@gmail.com

Ledøje den 10. aug. 2016

Region hovedstaden

Følgende er et privat høringssvar i anledning af regionens planer om at udnævne Ledøje til råstofområde.

Vi bor på Bygaden 8 i et bevaringsværdigt hus opført omkring 1790 og på et fundament af kampsten. Det betyder at huset er særligt følsomt for tung trafik, som kan foranledige revner og skader på murværket.

Vi var utroligt glade for den nye Frederikssundsvej, som betød en væsentlig reduktion af den gennemkørende trafik. Stor er vores bekymring for at udnævne Ledøje som nyt råstofområde. Hvilket formentlig kunne resultere en tilbagevenden og yderligere trafik i forhold til hvad var gældende før motorvejens åbning.

Ledøje er en lille perle med kultur, historie og mange historiske minder. Det kan ikke være rigtig at spolere dette med en grusgrav.

Med venlig hilsen

Erik Hjortkær Andersen

Ledøje Bygade 8

Tlf. 44650236

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Allerød

Att.: Region Hovedstadens Råstofteam
v/Nikolaj Thyssen Dam.

Ledøje d. 9. august 2016

Høringssvar og bemærkninger til plan for " Råstof-graveområde Ledøje-Nord"

Med reference til det høringsbrev som vi har modtaget fra Region Hovedstaden d. 6. Juli 2016 om det foreslåede graveområde ved Ledøje Nord, fremsender vi hermed som høringsberettiget vores høringssvar og bemærkninger til plan for "Rådstof-graveområde Ledøje-Nord"

Vi har en række bemærkninger og spørgsmål til den planlagte miljøscreening som vi i øvrigt er meget imod bliver udført.

Vi finder det endvidere særdeles utilfredsstillende at modtage selve høringen midt i vores sommerferie (4 uger) med svarfrist d. 11. august Det har betydet at vi haft en meget begrænsede tid til rådighed som høringspart og det har været svært at nå at sætte os ind i det fremsendte materiale. Vi har heller ikke som høringspart haft muligheden for at deltage på "Borgermøde i Ledøje Forsamlingshus" hvor medarbejdere fra Region Hovedstaden Råstofteam har deltaget og svaret på spørgsmål.

Bemærkninger og spørgsmål til forslaget:

(1) Støj

I forbindelse med etablering af Frederikssundsmotorvejen har vi i den grand konstateret store støjgener fra tidligt morgen (kl. 06.00) til sent om aften (22.00) fra de store maskiner med typiske bakke advarselsalarmer har forvoldt manglende søvn for vores børn og os som forældre. Vi er i dag plaget af lyden fra motorvejen der betyder at vi må sove med lukket soveværelse vinduer for at få en fornuftigt søvn.

Med støjpåvirkning fra den eksisterende motorvej, en aktiv grusgrav som er betydelig, samt en forøgede støjbelastning der vil opstå, når den planlagte forlængelse af motorvejen til Frederikssund gennemføres, ønsker vi at støjproblematikken bliver vurderet nærmere så der tages højde for både de fysiske og psykiske påvirkninger som støj giver os mennesker.

(2) Støv

Vi vil gerne have vurderet støvpåvirkning som vil være væsentlig set i forhold til undersøgelser fra andre grusgrave som har vist, at man kan måle støvpåvirkninger op til 200m fra graveområdet. Hvordan vil man håndtere dette?, specielt når den sydlige del af ovennævnte område er "kilet ind" i et parcelhusområde på de 2 sider og spredte bebyggelser på den tredje side.

I bedes venligst vurdere en afstandszone mellem parcelhusene og selve graveområdet, således at man kan sikre at beboerne i de mange huse ikke udsættes for en sundhedsskadelig påvirkning, herunder luftvejsproblemer i form af astma, patienter med KOL og støvallergi.

Vi kan oplyse om at vi har familiemedlemmer der lider af støvallergi .

(3) Vand

Ledøje har sit eget vandværk og har deres indvindingsboringer placeret i stort set det markerede interesseområde.
Vi ønsker en vurdering af konsekvenserne for vores vandkvalitet og for Ledøje Vandværks indvindingsboringer.

Vi er i øvrigt total uforstående over at Ledøje Vandværk ikke er høringspart i denne sag. Hvad er baggrunden for dette?

(4) Byggeskader og forsikringsforhold

Gravearbejdet vil uden tvivl medføre vibrationer i jordlagende som vil medføre revner og sætningsskader på de omkringliggende huse. Gravearbejde under grundvandsspejlet vil ligeledes ændre stabiliteten i jordlagende hvilket også kan medføre skade på husene.

Vi har i den forbindelse haft kontakt til vores forsikringsselskab som har meddelt os at vi ikke vil være dækket af sætningsskader som en nærtliggende grusgravs vibrationer kan på føre vores hus.

Hvordan sikrer vi os at en evt. kommende grusgravsvirksomhed er sig sit særlige erstatningsansvar bevidst både overfor os som naboer (skel) og for hele lokalsamfundet?

(5) Cykelstien (Skolestien)

Stien forbinder Ledøje med Smørum og benyttes som sikker stil til skole og fritidstilbud for byen børn og unge. Stien krydser over graveområdet og vil således ikke længere kunne benyttes. Stiens betydning kan ses af at der i forbindelse med etablering af motorvejen

blev lavet en tunnel under motorvejen for at stiens funktion kunne forsættes. Desuden er den en del af et sammenhængende cykelnet som forsætter videre syd for Ledøje og som faktisk strækker sig fra Klampenborg og til Ishøj Strand.

Hvordan vil man sikre cyklister og gående/løbende mod den tunge trafik fra mange store lastbiler som der uden tvivl komme til at belaste området.?

Vi ønsker en vurdering af konsekvenserne for cykelstien og for områdets børns adgang til en sikrer skolevej ,(Søagerskolen) som vi mener fuldstændig bliver fjernet med placering af det forslået graveområde.

Afslutningsvis vil vi gerne gøre opmærksom på at vi i sin tid købte ejendommen blandt andet på grund af den smukke natur og de rolige omgivelser, samt det helt særlige landsbymiljø, der her er til stede. Vi har fuld forståelse for at overordnede samfundshensyn kan gøre at lokalområdets karakter kan ændre sig hvilket jo allerede er sket i forbindelse med motorvejsforlængelsen. Vi har derimod ingen forståelse for at man kan få den tanke, at etablere en grusgrav så at sige midt i et stort parcelhuskvarter. Vi er endvidere af den opfattelse, at forslaget vil vanskeliggøre vores mulighed for at fraflytte området på grund af manglende køberinteresse samt væsentlig værdiforringelse af vores ejendom.

Vores hustand giver endvidere vores fulde støtte og opbakning til det høringssvar som er udarbejdet af Ledøje Bylaug.

Vi opfordrer på det kraftigste både Region Hovedstanden og dens politikere til at Ledøje helt tages ud af interesseområde for råstofudvinding.

Vi ser frem til at modtage svar på vores spørgsmål og bemærkninger fra Region Hovedstaden.

Med venlig hilsen

Bente & Brian Luplau
Ledøje Bygade 23H
2765 Smørum
Tlf. 25162101
blu@b-luplau.dk

From: Bodil Bagh
Sent: 10 Aug 2016 19:19:46 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Råstofudvinding i Ledøje

Jeg bor Ledøje Bygade nr. 40.
Jeg har læst, at region hovedstaden har planer om at udvinde råstoffer i Ledøje. Det er jeg meget imod.
Ledøje er en meget gammel landsby, og flere af husene er flere hundrede år gamle. Mit hus er fra 1830. Det er bygget på syldsten og murværket er belappet kalket murværk. Jeg kan rettelig være meget nervøs for, om huset kan holde til den tunge trafik, som vil køre forbi mit hus mange gange om dagen. Jeg har forhørt mit forsikringsselskab, om de dækker eventuelle sætningsskader, hvilket de ikke gør. Kan husene i det hele taget holde til den tunge trafik? Hvem er ansvarlig for, hvis det falder sammen? En grusgrav i Ledøje vil også påvirke salgspriserne væsentlig i nedadgående retning.

Med venlig hilsen
Bodil Bagh
Ledøje Bygade 40
2765 Smørum

E-mail: bodilbagh@gmail.com

From: Anne & Per Assentorp
Sent: 9 Aug 2016 15:18:49 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Vedr: Grusgrav i Ledøje.
Importance: Normal

Til Region Hovedstaden. Tirsdag d. 10/8 2016

Vedr.: Gravning af grus og sand i Ledøje By.

Vi har fuld forståelse for, at alle skal levere, så vi ikke skal bruge penge på råstoffer i udlandet.

Ledøje er en lille by, med en del meget gamle og bevaringsværdige huse, flere fra 1700-tallet. Det virker underligt, at man ikke tænker på os, der vil få ødelagt vores hjem, som vi værner så dybt om, så vi kan bevare det i gammel stil, med strå og bindingsværk.

En lille by, med eget vandværk, som man vil risikere blive ødelagt.

Byens skolesti vil blive ødelagt af grusgravning og tunge lastbiler. Hvordan skal vores børn cykle i skole?

Vores gamle kirke i 2 etager skal ligge klods op ad en udgravning. Den vil nok være knap så attraktiv at blive både viet og bisat i, hvis man skal sidde med høreværn på.

En fantastisk natur, hvor der er sjældne dyr i søen, man BARE kan flytte.

Det virker helt ulogisk…

Ville det ikke være en ide at samarbejde med vejdirektoratet og kommunerne om at få gang i resten af Frederikssundsmotorvejen. De værdier regionen søger, finder I jo, når der bliver gravet, og det ville da være en vinder for alle, hvis I gravede for, fandt jeres grus og sand, og derefter gang i motorvejsbyggeriet.

Venlig hilsen

Anne og Per Assentorp

Ledøje Bygade 54

2765 Smørum

Region Hovedstadens Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2,
3400 Hillerød

Att. Gerald Hyde

Ledøje d. 10.08.2016

Høringssvar i anledning af Region Hovedstadens Råstofplan 2016 - udvinding af grus og sand i området omkring Ledøje .

I anledning af igangværende planer om udvinding af grus og sand i Ledøje Vest og Nord, skal vi hermed gøre indsigelse.

Vi mener at vi er høringsberettigede i sagen, idet vi som ejer af en ældre ejendom, beliggende i krydset Ledøjetoften/ Ledøje Bygade, vil blive direkte og væsentligt berørt af tung trafik i forbindelse med et evt. graveområde omkring Ledøje.

Vi har allerede i forbindelse med anlæggelsen af Frederikssund Motorvejen, hvor tung trafik lejlighedsvis passerede forbi, haft store støjgener, men har også, ikke mindst, observeret sætningsskader i perioden, der mistænkes for at være afstedkommet af denne tunge trafik.

En større del af boligerne, beliggende i Ledøje Bygade, herunder vores, er mere end 200 år gamle, og mange er derfor funderet på syldestensfundament, de er endvidere bevaringsværdige ifølge lokalplanen. Særligt disse bygninger frygtes at tage skade af gennemkørende tung trafik, der jf. Råstofplan 2016, vil forekomme i et omfang, der langt vil overgå ovennævnte anlægsarbejder af Frederikssund Motorvejen.

I denne forbindelse skal det også nævnes, at vejene i Ledøje Landsby, er meget smalle og i forvejen udgør en risiko for de bløde trafikanter, herunder børn og mange ryttere.

Vi skal derfor på baggrund af ovenstående, på det kraftigste gøre indsigelse imod, at man udpeger udvindingsområder i og omkring Ledøje Landsby.

Med venlig hilsen

John Briston & Karina Gram
Ledøje Bygade 58,
2765 Smørum

From: arp-hansen@os.dk
Sent: 11 Aug 2016 22:38:57 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: høringssvar til region hovedstadens råstofplan 2016

Høringssvar til Region Hovedstadens råstofplan 2016.

Undertegnede:

Lars og Helle Arp-Hansen
Nybøllevej 20
2765 Smørum.

Solvej Jacobsen
Nybøllevej 22
2765 Smørum

Vi vil gerne starte med at pointere at ingen af os: Lars og Helle Arp-Hansen eller Solvig Jacobsen har modtaget noget materiale automatisk i vores ebokse eller på anden måde,
men først efter at have hørt rygter om råstofplanen i flere dage, så har vi på eget initiativ,
selv måtte fremskaffe oplysninger om denne parthøring og indsigelsens betingelser... ???

Det virker på os helt uforståeligt ikke at indrage os i partshøringen, når vi har 700m skel direkte til det foreslåede graveområde, samt at vi begge er ejere af jord i interesseområdet.

Vi vil gerne give en indsigelse til planen om at gøre vores nærområde til et graveområde.
Vi slutter 100% op omkring Ledøje bylaugets høringsvar, som vi og Region hovedstadens repræsentanter, blev præsenteret for på borgermødet Tirsdag d. 2-8 2016 i Ledøje Forsamlingshus.
problematiken omkring råstofindvindings projektet, kan ikke fremlægge bedre en det blev gjort af bylauget.

Begge ejendomme er landbrugsejendomme med husdyr på, heste/kvæg mm. og den ene ejendom har græsmarker med økologisk status, det vil ikke være muligt at drive landbrug videre med disse dyr hvis der kommer en grusgrav.

Vi har begge på vores ejendomme en stor bekymring, for vores meget dybe private vandboringer,
hvor der utvivlsomt vil være en stor risiko, for at vandet forsvinder eller bliver forurenet,
hvis der graves ud i nærheden af dem.

Vi ville på begge ejendommenes matrikler, (som ligger i interesseområdet) meget gerne have foretaget de samme prøveboringer, som er lavt på de andre "udvalgte" matrikler i interesseområdet,

Sådan at det vil være muligt fremover at handle korrekt, ud fra hvad prøveboringerne viser,
og for at påvirke (event. med klausuler) brugen af jordstykkerne,
så de ikke bliver til gene for os og andre

Det har i forbindelse med motorvejsbyggeriet været vores (Lars og Helle Arp-Hansen) plan at afhænde
det stykke jord, som kommer til at ligge på den nordlige side af motorvejen når den bliver bygget færdig, grunden til det er, at det ikke bliver muligt, at få adgang til stykket fra vores ejendom,

Vi ved i dag, at vi har et stort ansvar for hvad der kan ske, når man afhænder et stykke jord der ligger i et interesseområde, så vi håber meget at regionen giver mulighed for at få beskrevet eventuelle forekomster på matriklerne i interesseområdet inden et event. eksproprition, i forbindelse med at motorvejsbyggeriet færdiggøres.

Til slut er vi meget kede af, at vi ikke har fået den samme høringsfrist til at indgive høringssvar, som andre berørte borgre har fået, især når vi bor så tæt på området som vi gør.

Venlig Hilsen
Lars og Helle Arp-Hansen / +4520944378
og Solvej Jacobsen. /+4553516424

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til råstof-graveområde Ledøje nord.

På foranledning af Deres skrivelse af 6. juli 2016 vedr. forslag til udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord, gør Grundejerforeningen Smedekrogen på vegne af ejendommene beliggende Smedekrogen 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 20, 22, 24, 26 hermed indsigelse mod forslag til nyt graveområde nord for Ledøje i forbindelse med Råstofplan 2016. Indsigelse bunder i nedenstående forhold:

Grundejerforeningen er opmærksom på, at ikke alle ovennævnte ejendomme skønnes af Region Hovedstaden at ligge inden for eller i nærheden af det planlagte graveområde, og derfor ikke anses som værende part i sagen.

Grundejerforeningen deler ikke Region Hovedstadens vurdering af, at det primært er beboerne i 1. række, der vil være mest påvirket af en eventuel råstofindvinding på det foreslåede areal, og dermed have en individuel interesse, som de bagved liggende ejendomme ikke har. Grundejerforeningen vurderer, at råstofgravning i det påtænkte interesseområde vil påvirke alle borgere i Smedekrogen og Ledøje, og at alle husstande dermed er part i sagen.

Sundheds risici & støj

- **Risiko for forurening af Ledøje vandværks drikkevandsboringer.** Ved råstofgravning i området nord for Nybøllevej og på begge sider af Råbrovej åbnes op for direkte adgang til sekundære grundvandsmagaziner . Dette giver mulighed for efterfølgende forurening af vandværkets råvandsboringer, befordret af den sænkningstragt de eksisterende boringer har medført.

- **Råstofgravning vil medføre etablering af endnu en støjkilde i nærområdet til Ledøje**. Støjen vil genereres ved selve gravearbejdet, ved behov for separationsanlæg på pladsen til "bortsigtning" af sten m.v. og ved til- og frakørsel af entreprenørmaskiner og lastbiler på pladsen. Der skal særligt peges på risiko for lavfrekvent støj, der giver særlige sundhedsskader, herunder hjerte-karsygdomme.

- **Råstofgravning vil mindske støjbarrieren mod motorvejen**. Ved etableringen af motorvejen nord om Ledøje blev vejtracheet lagt under terræn. En bortgravning af grus og sand vil øge støjbelastningen fra motorvejen ned mod Ledøje. Allerede i dag kan trafikstøjen høres fra motorvejen.

- **Råstofgravning vil medføre støvdannelse**. Ved de hyppige vindretninger vest og nordvest spredes støvet ned over Ledøje. Støvet giver ved indånding øget forekomst og forværring af astma og kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL). Der kan imødeses større medicinforbrug og flere sygedage.

Luftforurening og støv er forhold som Region Hovedstaden har vurderet *ikke* skal undersøges nærmere, hvilket vi i Grundejerforeningen ikke finder tilstrækkeligt, da en del borgere i Smedekrogen er plaget af luftvejssygdomme og derfor frygter for yderligere forværring ved en eventuel kommende grusgrav.

- Støvgener og støjgener foreslås i planforslaget reguleret gennem råstoftilladelse med krav om at overholde Miljøstyrelsens grænseværdier. Det bemærkes, at miljøforvaltning i Danmark bygger på gennem planlægning at undgå blandt andet sundhedsskadelige påvirkninger. Grænseværdifastsættelsen tager blandt andet sigte på at regulere igangværende virksomheders belastning af omgivelserne. *Grænseværdien er ikke tænkt som et niveau, man frit kan forurene op til*. Særligt ikke når alternativer kan findes. Den under alle omstændigheder mest holdbare løsning er at undgå udsættelse for eksempelvis støv og støj.

Landskab & kulturarv

- Råstofgravning gennem en årrække vil medføre tab af naturoplevelser ved færden på områdets anlagte stier og vejkanter. Efter afsluttet bortgravning vil arealet fremstå som et månelandskab, som alene astronauter vil finde tiltrækkende. Med tanke på efterladte grusgrave i Regionen, skal man væbne sig med tålmodighed, før et forsøg på retablering af et naturskønt område kan forventes.

- Gravearbejder i gennem årene nær Ledøje har ved flere lejligheder stødt på historisk interessante og vigtige spor. Ledøjelandsbyen med bevaret middelalder byplan og stjerneudstykning, samt udflyttede gårde er levende dokumentation for flere hundrede års landbrugsdrift og landsbyliv. Heri indgår adgangsveje og nærliggende, tidligere tiders overdrev. Bortgravning af overjord, etablering af mellemdepoter og tilbagelægning af jorden vil effektivt fjerne fremtidige arkæologiske og historiske studier.

Trafikafvikling

- Råstofgravningen vil alt andet lige generer en hel del trafik i og omkring Ledøje, og det må forventes at påvirke det lokale vejnet med tung trafik betragteligt med risiko for ulykker, sætningsskader af m.v. af Ledøjes historiske bygninger. Grundejerforeningen er enige med Region Hovedstaden i, at den påvirkning som den øgede tunge trafik vil medføre, bør vurderes nærmere, og at trafiksikkerhedsmæssige løsninger bør uddybes nærmere.
- Ledøjestien, også kaldet skolestien, udgør et stykke af den regionale cykelrute R69 - Det er en kendsgerning at Skolestien som anvendes af en stor del af Ledøjes borgere og skolesøgende børn til bl.a. skoler, sport, indkøb, m.v. løber gennem interesse- og graveområdet.

Afslutning

- Beboerne i landsbyen Ledøje har ved det gennemførte motorvejsbyggeri båret mange gener/helbredspåvirkninger af hensyn til almenvellet. Det er uanstændigt at denne borgergruppe på ny skal udsættes for gener og helbredsskade. Særligt når det må antages, at der findes alternativer, der ikke ligger klods op ad et bebygget byområde.

- Mange bor i Ledøje, fordi de ønsker luft og lys omkring sig, der understøtter helbredet. En støjende grusgrav har næppe indgået i overvejelser om at flytte til eller blive i Ledøje. Der er en forståelse for, at verden ændres og i Ledøje deltager vi gerne, men nu må andre bidrage til almenvellet.

Med venlig hilsen

Steen Andreasen

Formand For Grundejerforeningen Smedekrogen

Smedekrogen 8, Ledøje

2765 Smørum

Høringssvar om udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Nord.

Jeg anser mig som part i sagen, bl.a.

1.

fordi jeg bor på hjørnet af Råbrovej og Smedekrogen, (Råbrovej er den eneste landevej fra Smørum til Ledøje), som jeg forudser kan blive en transportvej af materiale til og fra graveområdet samt bortkørsel af råstof fra udgravningerne i det udpegede kommende råstofområde nord og vest for Ledøje, som foreslået af Region Hovedstaden.

2.

Det forestiller jeg mig, fordi jeg tror, der både på Råbrovej og Ledøje Bygade vil komme en enorm voldsom tung, larmende og støvende trafik større end jeg oplevede ved bygning af Frederikssundsmotorvejen, med utrolig mange skader af forskellig art.

For ca 2 år siden blev M12, forlængelsen af Frederikssundsmotorvejen fra Ring 4 til Tværvej i Smørum, færdiggjort. - Og trafikken på Råbrovej og Ledøje Bygade blev mere normal igen.

Det var en enorm lettelse, at blive fri for al den trafik med store lastbiler og kæmpe entreprenørmaskiner med al den miljøforurening, støj og støv fra kl 7 morgen til ca 22 aften, i en del af perioden. *). Både på Råbrovej og i Ledøje Bygade, var det ikke muligt at føre en samtale med hinanden i haverne. Den voldsomme larm og luftforurening, er der ingen i Ledøje, der ønsker endnu en gang. Muligvis med voldsommere maskiner denne gang.

3.

Næsten midt i det foreslåede graveområde ligger Skolestien. Stien fra Ledøje til Smørum, som skolebørnene cykler trygt på til og fra skolen og sport. Vi andre bruger den til stavgang, vandreture og anden gående trafik, den kan ikke undværes.

Ledøjes nyere bygninger er opført efter Egedal kommunes restriktioner i lokalplanen, for at bevare den historiske landsby idyl. Derfor virker det forkert, at man kan lave en grusgrav ved Ledøje.

Jeg mener at Ledøje vil blive ødelagt, såfremt gravearbejdet udføres som regionen foreslår.

*) Arbejdet til kl. 22, blev tilladt efter en dispensation.

**) Der er også endnu en grund til mit høringssvar, nemlig, at der er for mange punkter i Niras's screnning, Bilag 1, bl.a. på side 7, hvor der er 2 steder er vurderet "Forhold der ikke vurderes yderligere", trods der i teksten flere steder står " at evt. negative påvirkninger kan begrænses" eller lignende ikke positiv udtalelse/ordvalg. I rigtig mange entreprenørbyggerier, igennem årerne, har man mødt udtalelsen " vi gjorde som vi var pålagt i kontrakten, men det viste sig ikke at være muligt, da opgaven skulle udføres". Derfor blev arbejdet gjort anderledes end den egentlige godkendelse.

Mange hilsener

Inger Forsing

Smedekrogen 2, Ledøje

2765 Smørum

From: Karin Rahbek Wiberg
Sent: 11 Aug 2016 15:35:38 +0200
To: CRU-FP-raastoffer;ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com;jesper@wibergmail.dk
Subject: Høringssvar vedr graveområde ved Ledøje Nord

Høringssvar vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Vi bor på Ledøje Nordre Gade 10 lige foran Gadebrøndsvej, og er mildest talt rystede over at vi ikke betragtes som berettigede til partshøring af Regionen af følgende grunde:

1. Vores hus er et bevaringsværdigt bondehus bygget i 1777. Fundamentet er syldsten og bindingsværk med kalket murværk (berappet) og stråtag. Huset er udpeget som bevaringsværdigt, hvilket betyder, at det ikke er muligt at forhindre skader som følge af vibrationer fra maskiner og lastbiler fra en grus grav i baghaven. Disse skader dækkes ikke af vores husforsikring. Huset er ikke konstrueret til at kunne modstå påvirkninger som følge af etablering af en grusgrav.

2. Vi bor så tæt på det ønskede graveområde, at vi ikke kan undgå en indendørs støjpåvirkning fra grusgraven. For ikke at tale om støjgener, når vi opholder os i haven.

3. Det korte afstand vil ligeledes betyde en væsentlig støvpåvirkning ikke kun med hensyn til et øget behov for rengøring, men også i den luft vi indånder, når vi opholder os i haven. Vi har en relativt stor køkkenhave. Støvet kan også få betydning for vores dyrkning af grøntsager og frugt i haven.

4. Det er ikke kun skolebørn, der bruger skolestien. Voksne bruger den også som transportvej til og fra Smørum - og ikke mindst som motionssti fri for trafikstøj og forurening.

5. Der er dagligt et omfattende dyreliv på Ledøje Nordre gade i form af hundeluftning og hesteridning. Ligesom der bor mange katte i området. Den ene af vores katte har støvallergi, hun vil helt sikkert heller ikke synes om at tabe sin pels pga en grusgrav.

6. Ligesom resten af borgerne i Ledøje får vi også vores drikkevand fra Ledøje Vandværk. Vi vil ikke udsættes for den sundhedsrisiko for er forbundet med forurening af vores drikkevand. Dette forhold er yderligere omtalt i Bylaugets høringssvar.

7. Når vi har valgt at flytte til Ledøje, er det på grund af naturen og stilheden. Hvis vi ønskede støj og larm, så havde vi valgt at bo i en større by. Vi har i

forvejen fået ødelagt stilheden af Regionens motorvej, som vi dagligt ser og mærker følgerne af på vores lokale veje.

8. En grusgrav vil påvirke vores ejendomsværdi negativt, hvilket kan betyde at vi kan blive stavnsbundet i vores hus sålænge graveområdet eksisterer.

Vi ønsker IKKE nogen grusgrav eller andre støjende tiltag i Ledøje. Vores landsby er en lille fredelig oase, og det skal den blive ved med at være. Landsbyen er bevaringsværdig nøjagtig som den er. Lad venligst være med at spolere vores byfred og rene luft.

Som berettiget høringspart i sagen forventer vi fremover, at modtage information fra Regionen vedrørende sagens udvikling på lige fod med andre høringsparter.

Med venlig hilsen

Jesper Wiberg & Karin Rahbek Wiberg

Ledøje Nordre Gade 10

2765 Smørum

From: Henrik N. Christensen
Sent: 7 Aug 2016 14:08:48 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

I forbindelse med miljøscreeningen af ovenstående område, følger her nedenfor høringssvar fra Gravertoften 1, 2765 Ledøje.

Vi er ikke blevet udvalgt som høringsberettiget af regionen, men har nedenfor oplistet hvorfor vi mener vi er berettiget:

- Vores grund og hus ligger helt ud til Ledøjetoften, hvor der er en fare for at den tunge trafik for en evt grusgrav bliver ledt forbi. Dette vil i vores øjne påvirke vores hverdag og familie i væsentlig grad grundet larm fra den tunge trafik og sikkerhedsrisikoen
- Skolestien til Smørum vil blive anvendt af vores børn til skolen i Smørum. Det vil medføre en væsentlig sikkerhedsrisiko at cyklingen skal foregå via offentlig vej.
- Forureningen fra den mulige grusgrav mener vi er en potentiel sundhedsfare for os, og vores børn.

I forlængelse af ovenstående følger her vores input.

Vi flyttede til Ledøje for tre år siden, da vi ønskede at bo et sted væk fra byen hvor der var fred og ro, og hvor vores børn kunne vokse op. Efter motorvejen blev indviet har vi konstateret et noget forhøjet trafikniveau på Ledøjetoften, hvor hastighedsbegrænsningen ikke altid bliver overholdt. Vi bor på hjørnet af Gravertoften, og derfor helt ud til Ledøjetoften. Trods det at vi er bekymrede over trafikken på Ledøjetoften, set i forhold til at vores børn kommer til at lege på vejen og kommer til at gå over til Lillesøen, har vi lært at leve med dette, selvom vi stadig godt kunne ønske os at der ville komme nogle foranstaltninger på Ledøjetoften, som gjorde at det blev lidt sværere at køre for hurtigt.

Det er dog, med vores øjne, derfor ganske forfærdeligt at vi nu kan se at der bliver overvejet at anlægge en grusgrav, som vil ligge meget tæt på vores hus (såfremt området i Ledøje nord bliver udnyttet). Vores primære anke i forhold til dette er i forhold til støj og støv gener, idet vores børn leger i vores have og på vejen, og derfor i høj grad bliver påvirket af dette. De er ganske uskyldige i alt dette, og kan hverken gøre til eller fra. Herudover, og mindst lige så vigtigt, er trafikken på Ledøjetoften. Vi vil blive mærkbar berørt af larmen fra de tunge køretøjer, som vil betyde at hygge i haven bliver en by i Rusland. Jeg vil formode at dette også får en mærbar negativ effekt på værdien og vores hus, og dermed vores opsparing.

Med udgangspunkt i ovenstående og input fra øvrige borgere i Ledøje, håber jeg at det område der er blevet udpeget som interesseområde ift råstoffer, igen kan blive fjernet fra jeres radar, da området ligger alt for tæt på beboelse, og at summen af effekter ved at oprette et graveområde har vidtrækkende konsekvenser, som ikke kan udbedres igen.

Mvh
Henrik Christensen og Christina Riedel
Gravertoften 1
2765 Ledøje Smørum

From: j.hindsbo madsen
Sent: 11 Aug 2016 19:28:18 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Pia Larsen
Subject: Høringssvar vedr. Ledøje by og omegn
Importance: Normal

Region Hovedstaden
Det er med stor bekymring vi som grundejer tæt opad omtalte graveområde, foudser betydelige støv og -støjgener samt at herlighedsværdien vil blive markant forringet.
Dette medfører at værdi på vores ejendom vil afstedkomme, ifølge lokale ejendomdmæglere, anselig værdiforringelse.
For landsbyen Ledøje som helhed vil dette være med til at slette et helt landsbusamfund , altså en katastrofe.
Med venlig hilsen
Jørgen Hindsbo Madsen og Inger-Lis Madsen
Gravertoften 4. Ledøje
2765 Smørum

Ledøje 2016-08-08

Region Hovedstadens Råstofteam
raastoffer@regionh.dk

cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Partshøringssvar vedr. Region Hovedstadens Råstofplan 2016, om udlægning af nyt råstofområde Ledøje Nord

Vi har med stor interesse og dyb forundring læst det udsendte materiale "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord" og har følgende høringssvar og bemærkninger:

Vores matrikel 12dø, beliggende Gravertoften 6, har andel i og støder op til Kattekær, med udsigt over søen og de bagved liggende marker primært matrikel 12b og 11a. Området er registreret som kulturarvs areal og værdifuldt kulturmiljø. Gives grave tilladelse og grusgraven etableres vil vi personligt blive ramt hårdt, ligesom det gælder for langt de fleste borgere i vores lille idylliske landsby.

Bylauget har indsendt et høringssvar som dækker den fælles vurdering for hele området, som vi naturligvis står 100% bag, mens dette notat dækker vurderingen set fra vores matrikel.

Befolkning og sundhed.

Med en grusgrav i baghaven vil den indendørs støjpåvirkningen blive kolossal med sandsynlige helbredsmæssige indvirkning, for slet ikke at tale om de udendørs støjpåvirkninger, hvor man må antage at ophold i haven i grusgravens åbningstid vil være umuligt på grund af støv og støj. De psykiske gener oplever vi allerede i form af den trussel der hænger over vores hovedet, der har medført frustrationer og mange timers grublen og uro over fremtiden.

Biologisk mangfoldighed (Flora og Fauna)

For at kunne indvinde sand og grus i de nævnte områder vil det være nødvendigt at sænke grundvandet for at grusgraven ikke oversvømmes. Da Kattekær er en ren grundvands sø vil den blive tørlagte med uoverskuelige konsekvenser for plante og dyrelive i og omkring søen. Søen er som nævnt en §3 beskyttet sø. Vi har snoge, salamander, div. Fisk og krebs, samt et rigt fugleliv, der alle vil forsvinde, og som minimum blive stærkt påvirket med reduktion til følge.

Landskab og jordbund

Landskabet vil blive totalt ødelaget og i stedet for frit udsyn vil man kunne forvente et direkte kig ned i en grusgrav eller direkte ind i en kæmpe støjvold.

Vand

For at kunne indvinde sand og grus i de nævnte områder vil det være nødvendigt at sænke grundvandet for at grusgraven ikke oversvømmes.

Da Kattekær er en ren grundvands sø vil den blive tørlagte. Søen er som nævnt en §3 beskyttet sø.

Vandboringer i området vil sandsynligvis løbe tør da vandspejlet sænkes.

Luft

Massiv støvforurening må forventes da vores ejendom ligger i første række til den omtalte grusgrav. Vi ligger syd-syd- øst fra området og med fremherskende vinde fra vest-nord-vest ligger vi lige i skudlinjen.

Støj

Massiv støjforurening må forventes, både fra maskiner i grusgraven og fra de mange daglige lastbiler der kommer til at køre i området. Området er allerede ramt af støj fra motorvejen, men fordi vi allerede har fået tilføjet et støjproblem til vores tidligere stille landsby, hvor man kunne sidde og nyde naturens lyde, så er vi ikke interesseret eller villige til endnu mere

Vibrations skader på huset og andre bygninger er også meget sandsynlige med den korte afstand mellem grusgraven, Ledøjetoften og vores ejendom.

Vibrationer har også en fysisk og psykisk skadelig påvirkning af mennesker og dyr, hvorfor der må forventes mistrivsel.

Trafik

Megen og tung trafik må antages at skulle gennem Ledøjes smalle gader da til- og afkørsel fra en grusgrav skal ske til en kommune vej. Trafikken gennem Ledøje vil uden tvivl føre til vibrations skader på huse, kraftig slid på vejnettet og ikke mindst meget farlige trafik forhold for beboerne i området.

Ved etablering af grusgraven fjernes også en af områdets mes værdifulde og sikre trafikforbindelser mellem Ledøje og Smørum nemlig skolestien. Den bruges dagligt af rigtig mange skolebøren for at komme sikkert til områdets skoler, der alle ligger i Smørum. Derudover benyttes den flittigt af alle til generelt transport på cykel og gåben mellem Ledøje og Smørum, ligesom det er en yndet smukt tur (kun skæmmet af motorvejen) at lufte hunde og barnevogne. Stien er også en del af R69 Klampenborg - Ishøj Strand cykelruten

Klimatiske faktorer

Da Kattekær er en ren grundvands sø må det antages at den tørlægges når grusgraven når under grundvands spejlet og grundvands sænkning derfor er påkrævet.

Visuel effekt

For os der ligger i første række til den påtænkte grusgraven, vil der være kæmpe negativ visuel effekt fra stort set hele vores matrikel. Hele husets ansigt er naturligt vendt mod søen og de bagved liggende marker, og vi vil får vores fantastiske udsigt til sø og åbent land udskiftet med en udsigt til kæmpe hul med støjende og støvende maskiner.

Vi kan i vores levetid i huset ikke bruge til noget, at der tales om at reetablere landskabet – der vil gå mellem min. 15 og 20 år, så personligt vil det ingen positiv effekt have, ej heller på et salg – hvem har lyst til at købe et hus med en udsigt der kommer om 20 år.

Andet

Værditab:

En ejendoms værdi er en kombination af husets kvalitet, grundens størrelse og beliggenhed.

Med en idyllisk sø i baghaven, åbne marker på den modsatte bred og ro og fred udgør beliggenheden minimum 50% af ejendommens værdier, men med en grusgrav i stedet, vil ejendommens værdi med sikkerhede falde til et niveau på 25-40 % af den nuværende værdi. Hvem skal dække dette tab – for vi har ikke lyst til at bo i en grusgrav.

Stavnsbinding

En grusgrav vil medføre en mangeårig stavnsbinding til en bolig, vi basalt set ikke kan eller har lyst til at bo i længere, – selv med området udpeget til interesse område, vil det påvirke vores mulighed for at afhænde boligen, der er jo ingen der tør binde an med en bolig hvor der er en potentiel fare for der en dag kommer et ødelæggende miljøforstyrrende grimt hul i jorden. Vi har i dag en alder, hvor vi indenfor en kortere årrække skal overveje vores seniorbolig, vi vil hverken have økonomi, psykiske eller fysiske ressourcer til at gennemleve en 15 – 20 år lang periode med grusgravning omkring ørene, og frygter konsekvenserne.

Med venlig Hilsen

Trine Eiken & Lars Olesen

Gravertoften 6
2765 Ledøje-Smørum
Mobil: +45 25402292 +45 51358062
Mail: trijolar@post1.dknet.dk

From: Michael Poulsen
Sent: 10 Aug 2016 21:12:02 +0200
To: raastof-fer@regionh.dk;CRU-FP-raastoffer
Subject: Ledøje Nord, grusgrav. Indsigelse

Hej Center for regional udvikling,

Jeg har flg. bemærkninger/indsigelser mod forslaget for udvinding af sand/grus i Ledøje Nord.

Generelt synes jeg det er en dårlig ide at udgrave sand/grus så tæt på et boligområde. Da det giver en masser gener for beboerne, mht. støj/støv/tung trafik.
Men jeg har nedenstående spørgsmål.

1. Hvilken garanti har vi for at vandet i Kattekær ikke forsvinde, hvis man udgraver sand/grus i nærheden ?

2. Hvis vandet i Kattekær forsvinder vil fundamentet for vores hus synke, og hvem vil evt. skulle betale for udbedring ?

3. Hvis vandet i Kattekær forsvinde, hvem skal betale for værdiforringelsen af husene som ligger ud til Kattekær ?

4. Hvorfor vidste konsulenten fra Regionen ikke at der var en sø som hedder Kattekær. Har han ikke 'læst på lektien'. Man må forvente at når man møder op til et borgermøde at man har forberedt sig grundigt.

5. Har man andre lignende sager, hvor man har udgravet så tæt på en landsby og hvilken konsekvenser fik det for dem, mht. støj/støv/trafik og evt. værdiforringelse af husene.

6. Som jeg kan læse i oplægget er der ikke taget hensyn til dyrelivet i søen Kattekær, men til jeres oplysning er der et
rigt fugleliv (bl.a. svaner, blisthøns, fiskehejre, ænder) og søen har forskellige fisk og krebs.

MVH

Michael Rømer Poulsen

Gravertoften 10, Ledøje

2765 Smørum

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord !

!

Navn : Louise Christiansen!
Adresse: Hede Enge 37, Ledøje, 2765 Smørum !

!

Høringsberettigelse :!

!

I forbindelse med den aktuelle miljøscreening/partshøring vedrørende Ledøje Nord er jeg for første gang blevet bekendt med det i Råstofplan 2012 etablerede interesseområde, og jeg tillader mig derfor at forholde mig til såvel interesseområdet (Råstofplan 2012) samt det påtænkte nye graveområde (Råstofplan 2016). Jeg har adresse tæt på de udpegede mulige graveområder i Ledøje og jeg mener, at jeg vil blive direkte negativt påvirket ved etablering af graveområder ved Ledøje by, og område Nord i særdeleshed. !
Jeg vil kraftigt protestere imod en anlæggelse af grusgrave i det angivne interesseområde af fl re årsager :!

!

1) Støjgener fra arbejdet i graveområderne, samt den øgede trafik af tunge lastbiler vil påvirke mig væsentligt. Jeg fly tede til området for 18 år siden netop pga freden og roen.
   Dengang var trafikk n på de nærliggende motorveje ikke så voldsom, hvilket betød at der næsten altid var helt stille.
   Den nye Fredrikssundmotorvej har i væsentlig grad forringet dette , jeg er nu omringet af motorveje fra 3 sider, og trafikk n er blevet meget tættere på motorvejene, hvilket betyder at de stille dage er blevet meget få.
   Den eneste side hvorfra der ikke er væsentlig støj er fra det område der nu blandt andet er udset som graveområde, Da støjgener er styret af vindretningen, vil det betyde at de få dage hvor der er fred nu, når vindretningen kommer fra denne side, også bliver ødelagt af støjgener.
   Både fra gravearbejdet samt den tunge trafik der eventuelt vil køre af Ledøjevej.
   Desuden vil den øgede lastbil trafik på Fredrikssundmotorvejen og de andre omkringliggende motorveje, som man må formode også bliver brugt som transportvej når råstofferne skal transporteres væk fra området, gøre støjgenerne herfra endnu værre, da det er tydeligt at høre at det især er de tunge lastbiler der udgør den største støj gene. De har en meget høj hvinetone som er meget stressende. Desværre vil ikke engang støjvolde kunne afhjælpe dette, da de faktisk forstærker hvinelyden fra lastbilerne.
   Jeg bor ydermere i et ældre træhus der ikke isolere særligt for lyden, så jeg har ingen mulighed for at undslippe larmen, med mindre jeg forlader min bolig og kører væk fra området. Jeg holder meget af min bolig i naturskønne omgivelser. Det er en af de vigtigste parametre for min livskvalitet og psykiske og fysiske sundhed at jeg kan leve i natur og opleve stilhed i min hverdag.!

Da mit arbejde og netværk er i nærområdet ønsker jeg ikke at fly te, men hvis råstofi dvending i området bliver en realitet vil det være dråben, der gør at jeg ville ønske at fly te.!
Desværre vil dette nok ikke være muligt, idet det ville blive meget svært at få en pris for mit hus, der gør at jeg kan købe noget tilsvarende et andet sted der ikke er støjforurenet, da værdien vil falde væsentligt på grund af støjforholdene, samt de øvrige gener ved at have et så stort råstofi dvindingsområde så tæt på sit lokalområde.!

!

2) Støjzonen fra et gravearbejde i område Nord vil direkte kunne påvirke min ejendomspris negativt og dermed forringe min muligheder for lån i eller salg af ejendommen i den periode som et gravearbejde ville strække sig over.
   Dette vil også have infly else på min daglige økonomi selvom jeg ikke skal låne eller omlægge, idet bidragssatsen på mit eksisterede ejendomslån stiger hvis værdien af min bolig falder. !

!

3) Jeg har efter gravearbejdet med Fredrikssundmotorvejen er startet , oplevet at der er problemer med at grundvandet stiger på min grund, med oversvømmelse i mine staldbygninger til følge.
   Dette har aldrig før været et problem i de 18 år jeg har boet her , trods massiv regn og

snesmeltning gennem årene. Grunden er ikke drænet,så det er ikke fordi drænene er ødelagt. Det er et stort mysterie hvorfor dette pludselig har ændret sig, men jeg har nu fået kendskab til at sand og gruslag der bliver gravet væk i undergrunden , kan have indfly else på dette.
På Amager hvor metrobyggeriet har været i gang oplever beboerne også at grunde der aldrig har stået under vand pludselig er ramt af oversvømmelser.
Jeg forventer at problemet vil blive endnu større hvis der begynder at blive fjernet mere sand og grus fra undergrunden i lokalområdet.
Dette vil ligeledes have økonomiske konsekvenser for mig, både pga. ødelagte bygninger og inventar, samt yderligere værdiforringelse af ejendommen. !

!

!

!

!

!

4) Jeg handler ind og har daglig gang i Smørum by, og arbejde i Måløv by hvor den daglige rute til og fra arbejde går gennem det berørte område, både via cykel og bil, hvilket med tung trafik fra lastbiler vil blive en meget ubehagelig tur grundet støv, dieseludstødningsluft og støj, samt risiko for at en tur der normalt tager 15 min kan blive meget længere pga. den øgede tunge trafik !

!

5) Jeg har en privat vandboring i fællesskab med Skovbørnehaven Hede Enge, samt 2 naboer som forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lag forholdene og dermed renseeffekten af grundvand. Netop grundvandsforhold til vores ejendom og børnehaven vil i forhold til den markerede interessezone i miljøscreeningsforslaget være særlig kritisk, da det direkte vil påvirke området hvorfra vi henter vores drikkevand. !

!

6) Jeg benytter netop området omkring område Nord i Ledøje til mange fritidsaktiviteter inklusive cykling, ridning og gåture, som så mange andre fra Ledøje og Smørum, hvilket jeg ikke kan hvis et større gravearbejde påbegyndes. !

!

!

!

!

Med henblik på ovenstående punkter, som vil være af både privatøkonomisk og socialpåvirkelig karakter, mener vi, at vi vil blive væsentlig påvirket af en mulig udlægning af interesseområdet ved Ledøje Nord til delvist graveområde. Derfor henstiller vi kraftigt til, at området bliver fjernet som interesseområde og som muligt graveområde, i særdeleshed med henblik på trafik støj og grundvansforhold. !

!

Med venlig hilsen !

!

Louise Christiansen!
Hede Enge 37!
Ledøje !
2765 Smørum !
Tlf. 51 963930!

!

Navn: Anders C. Wulff og Sarah Børresen

Adresse: Hede Enge 41, Ledøje, 2765 Smørum

Høringsberettigelse:

I forbindelse med den aktuelle miljøscreening/partshøring vedrørende Ledøje Nord er vi for første gang blevet bekendt med det i Råstofplan 2012 etablerede interesseområde, og vi tillader os derfor at forholde os til såvel interesseområdet (Råstofplan 2012) samt det påtænkte nye graveområde (Råstofplan 2016). Vi har adresse tæt på de udpegede mulige graveområder i Ledøje og vi mener, at vi vil blive direkte negativt påvirket ved etablering af graveområder ved Ledøje by, og område Nord i særdeleshed.

Vi vil kraftigt protestere imod en anlæggelse af grusgrave i det angivne interesseområde af flere årsager:

1) Vi har to små børn (1 og 5 år), som begge vil skulle gå i fritidshjem og skole samt fritidsaktiviteter i Smørum og dermed benytte skolestien eller andre veje fra Hede Enge og til Smørum for at komme til og fra disse. Enhver trafik med relativt små børn (6-15 år) gennem et område der har en grusgrav som nabo, mener vi er uforsvarligt og vi vil derfor få en kæmpe belastning med at hente og bringe hver dag i stedet for at de kan cykle sikkert selv.

2) Vi handler ind og har daglig gang i Smørum by, både via cykel og bil, hvilket med tung trafik fra lastbiler vil blive en meget ubehagelig tur grundet støv, dieseludstødningsluft og støj, hvilket vi netop ønskede at undgå da vi flyttede til Ledøje og Smørum-området i 2012.

3) Vi har en privat vandboring i fællesskab med Skovbørnehaven Hede Enge, som forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lagforholdene og dermed renseeffekten af grundvand. Netop grundvandsforhold til vores ejendom og børnehaven vil i forhold til den markerede interessezone i miljøscreeningsforslaget være særlig kritisk, da det direkte vil påvirke området hvorfra vi henter vores drikkevand.

4) Vi benytter netop området omkring område Nord i Ledøje til mange fritidsaktiviteter inklusive cykling, løb og gåture, som så mange andre fra Ledøje og Smørum, hvilket vi ikke kan hvis et større gravearbejde påbegyndes.

5) Vi har næsten færdiggjort planer for et nyt passivhusbyggeri der indbefatter en massiv installation af solceller på tagarealet. Støv fra gravearbejdet vil lægge sig på disse og under sandstorme vil det øverste lag glas blive matteret og dermed ødelægge solpanelerne der så vil give et væsentligt mindre udbytte. Det vil kunne medføre hyppigt behov for en krævende og omfattende rengøring af solpaneler, i tillæg til alt andet glas på huset, hvilket vil være en voldsom byrde set i forhold til at man ønske at bygge miljømæssigt korrekt.

08-08-2016 Ledøje, 2765 Smørum

6) I tillæg til dette har vi en såkaldt naturgrund der indbyder til "ro og fred" og da vi købte ejendommen i 2012 var der dokumentation for at støjen fra motorvejsarbejdet ville slutte i 2014, hvilket blev udskudt til 2015. Støjzonen fra et gravearbejde i område Nord vil direkte kunne påvirke vores ejendomspris negativt og dermed forringe vores muligheder for lån i eller salg af ejendommen i den periode som et gravearbejde ville strække sig over.

Med henblik på ovenstående punkter, som vil være af både privatøkonomisk og socialpåvirkelig karakter, mener vi, at vi vil blive væsentlig påvirket af en mulig udlægning af interesseområdet ved Ledøje Nord til delvist graveområde. Derfor henstiller vi kraftigt til, at området bliver fjernet som interesseområde og som muligt graveområde, i særdeleshed med henblik på trafik og grundvansforhold.

Med venlig hilsen

Anders C. Wulff og Sarah Børresen

08-08-2016

Hede Enge 41

Ledøje

2765 Smørum

Tlf. 25142519

Til Region Hovedstaden, afd. for råstoffer

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Navn: Camilla og Tommy Sander

Adresse: Hede Enge 43, Ledøje
2765 Smørum

Høringsberettigelse:

I forbindelse med den igangværende miljøscreening og tilhørende partshøring vedrørende Ledøje Nord er vi for første gang blevet bekendt med det i Råstofplan 2012 etablerede interesseområde. Vi tillader os derfor at forholde os til såvel interesseområdet (Råstofplan 2012) som det påtænkte nye graveområde (Råstofplan 2016). Vi har adresse tæt på de udpegede mulige graveområder i Ledøje, og vi mener, at vi vil blive direkte negativt påvirket ved etablering af graveområder ved Ledøje by, primært område Nord, hvilket også fremgår af nedenstående.

Høringssvar:

Vi vil af de nedennævnte årsager på det kraftigste protestere mod etablering af graveområder i det nævnte interesseområde:

1) Vores to døtre på hhv. 1 og 4 år vil i de kommende mange år skulle benytte især skolestien mellem Ledøje og Smørum, men også andre veje, for at komme til og fra skole, fritidshjem og div. fritidsaktiviteter i Smørum. En grusgrav med tilhørende tung trafik i netop det område, hvor sti og veje er placeret, vil være særdeles uforsvarligt i forhold til børnenes daglige færden på cykel eller til bens.
2) Den tunge trafik til og fra grusgraven vil ligeledes udgøre en væsentlig gene for vores daglige færden til og fra Smørum (transport til arbejde, indkøb mv.).
3) De støj- og støvgener samt store fysiske ændringer, som en grusgrav og den tilhørende trafik vil medføre, vil være ødelæggende for områdets skønne natur, som er den primære årsag til, at vi for nylig har bygget hus og bosat os her. Vores hyppige brug af området til gåture, cykling og løb vil blive stærkt og negativt påvirket.
4) Vi har en privat vandboring i fællesskab med Skovbørnehaven Hede Enge samt andre beboere på Hede Enge. Denne forventes at kunne blive negativt påvirket ved et gravearbejde i Ledøje Nord, da opgravning vil ændre på ler/jord-lagforholdene og dermed renseeffekten af grundvand. Netop grundvandsforhold til vores ejendom og børnehaven vil i forhold til den markerede interessezone i miljøscreeningsforslaget være særlig kritisk, da det direkte vil påvirke området hvorfra vi henter vores drikkevand.
5) Vi har i 2013 bygget helårsbolig på vores adresse i form af et såkaldt 0-energihus fra Trelleborg, hvorpå der er monteret et stort solcelleanlæg. Huset ligger sydøst for de udpegede mulige

graveområder, dvs. vind fra vest/nordvest vil bevirke, at støv fra gravearbejdet kan lægge sig på solcellerne og dermed dels nedsætte effekten heraf og kræve hyppig rengøring, og dels – ved kraftig vind – vil kunne beskadige/mattere solcellernes øverste glaslag.

6) Vores område har i forvejen i flere år været påvirket at støj mv. fra det netop afsluttede anlægsarbejde på Frederikssundsmotorvejen. Det vil mærkes som en ekstra stor belastning, hvis vores ellers rolige og naturskønne område igen – og endda i en lang årrække – kan se frem til endnu flere støj-, støv- og trafikgener fra en grusgrav.

Samlet mener vi derfor, at vi i væsentlig grad vil blive negativt berørt af en etablering af graveområde ved Ledøje Nord, og vi opfordrer på det kraftigste Region Hovedstaden til ikke at udpege graveområde her i forbindelse med Råstofplan 2016.

Udover de direkte påvirkninger nævnt ovenfor, som et aktivt graveområde vil have på os, vil alene opretholdelsen af området som interesseområde virke som en stor usikkerhedsfaktor i forhold til vores fremtid som boligejere, herunder også et evt. fremtidigt salg af vores bolig. Vi vil derfor kraftigt opfordre Region Hovedstaden til helt at fjerne områderne omkring Ledøje, særligt Ledøje Nord, som interesseområde.

Med venlig hilsen

Camilla og Tommy Sander

Tlf. 26 13 71 20
Mail: ts@colts.dk

Høringssvar vedr. påtænkt graveområde efter råstoffer i 2765 Ledøje.

Jeg Pernille Hvilsted og Kim Roch, Haretoften 4, 2765 Ledøje indgiver hermed indsigelse mod regionens påtænkte graveområde i Ledøje.

For det første har vi en søn der går i skole på Boesagerskolen i Smørum hvilket betyder han hver dag benytter skolestien fra Ledøje til Smørum. Vi har ingen ide om hvorledes I tænker, at den sikre vej til skole skal foregå – men med det påtænkte graveområde har vi svært ved, at forstille os, at den daglige vej til skole kommer til at foregå sikkert.

For det andet er vi meget bekymret for vores vandboringer i Ledøje. Det var et ud af mange positive elementer der indgik i vores beslutning om at flytte til Ledøje. Der er i forvejen ikke mange gode steder, at hente godt drikkevand – så det virker helt tåbeligt, at man risikere at ødelægge noget så livsvigtigt for, at udvinde råstoffer.

I forbindelse med bygningen af Frederikssundsmotorvejen havde vi MEGET TUNG tafik og MANGE lastbiler gennem Ledøje. Det ønsker vi ikke skal foregå igen – derfor er vi dybt bekymret for den trafik en grusgrav medfører.

Selvom vi bor nede i Ledøje frygter vi støjen for sådan grusgrav. På dage hvor vindretningen går vores vej – kan vi hører en susen fra motorvejen Ring 4. Så kan man kun frygte den støj vi vil kunne hører fra en grusgrav der er væsentlig tættere på end Ring 4.

Tilslut har vi kun at tilføje, at vi bor et skønt sted som hedder Ledøje-Smørum. Med det påtænkte graveområde vil vores by blive delt i 2, hvilket vil være til stor ærgrelse for os der føler vi har meget til fælles med Smørum.

Håber inderligt ikke, at Jeres planer bliver til virkelighed.

Med venlig Hilsen

Pernille Hvilsted og Kim Roch

Ledøje den 10. august 2016

Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Att.: Region Hovedstadens Råstofteam
raastoffer@regionh.dk

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord samt Ledøje Vest
Navn: Kiki Lara & Christian Bruun-Kiilerich, Adresse: Haretoften 6, 2765 Smørum

Høringsberettigelse

Vi mener, at være høringsberettigede og part i sagen, idet vi har en væsentlig individuel interesse i, om områder omkring Ledøje Landsby udlægges som interesseområde med henblik på udvinding af råstoffer.

Den væsentlige interesse begrundes med, at en eventuel udvinding af råstoffer vil medføre negativ påvirkning af støj- og støvforhold, øget trafikbelastning, og stor risiko for områdets vandudvinding. Herudover vil de kulturhistoriske og naturskønne omgivelser som Ledøje Landsby er kendt og eftertragtet for, blive ødelagte ved udlæggelse til graveområde for udvinding af sand og grus.

Som borgere og husejere i Ledøje Landsby, der er flyttet til området for at bo nær København i et uforstyrret, naturskønt og kulturhistorisk bevaringsværdigt område, med plads til friluftliv og fred og ro, vil ovennævnte faktorer få stor indflydelse og påvirkning på vores hverdag.

Vi forholder os uforstående overfor at Region Hovedstaden ikke har udpeget os som parter i sagen, idet udpegelse af grave- og interesseområderne i "Ledøje Vest - Egedal Kommune" og "Ledøje Nord, Egedal Kommune," vil påvirke samtlige borgere i Ledøje Landsby og omegn.

Vores matrikel, beliggende Haretoften 6, 2765 Smørum ligger i anden række til en af hovedfærdselsårene til og fra de udpegede grave- og interesseområder. Som oplyst af Region Hovedstaden på Borgermødet i Ledøje Forsamlingshus den 2. august 2016, er det ikke tilladt for trafik til og fra graveområder at køre direkte ud på statsvej, hvorfor vi må forvente at trafikbelastningen ud for vores bolig vil øges betragteligt. Det anslås i en trafikvudering foretaget af Ledøje bylaug, at råstofindvinding vil medføre en daglig trafikforøgelse på henholdsvis 500-1000 lastbiler igennem byen om dagen, afhængigt af om indvindingn vil foregå over en periode på 10 eller 20 år.

Vi er allerede i dag påvirkede af trafikstøj fra lastbiler og anden tung trafik, der kører over Ledøje for at komme til og fra motorvejen ved Albertslund N afkørslen gennem Risby. Hvis vi kan se frem til afviklingen af 500 – 1000 lastbiler i døgnet, vil disse gener øges betragteligt. Dette særligt med tanke på at vi har et vejbump tæt ved, hvor al trafik bremser, gasser op og særligt lastbiler med læs og trailer medfører øgede støjgener.

De kommunale veje til, fra og gennem Ledøje landsby, er ej heller brede nok til at give plads til afviklingen af 500-1000 lastbiler i døgnet. Den daglige trafikafvikling med cykler, ryttere og personbiler, giver dagligt anledning til udfordringer i forvejen. Herunder langsom trafik, uden mulighed for at overhale f.eks. en rytter eller cyklist, på grund af oversigtsforholdene og den kurvede bygade.

Som borgere i Ledøje benytter vi os dagligt af skolestien, der strækker sig fra Ledøje Landsby og binder os sammen med Smørum. Stien benytter vi til transport til og fra Smørum, når vi skal handle og til de daglige gåture med hunden. Stien benyttes i øvrigt af byens skolebørn, der uden at skulle færdes på trafikkeret vej, trygt og sikkert kan cykle til og fra skole, af løbere, cyklister og hundejere fra hele Ledøje Landsby og omegn. Vi noterer os særligt, at der i Regíoens rapport ikke er taget højde for, at skolestien løber direkte igennem de planlagte grave- og interesseområder.

Der skal derfor rettes en særlig kritik til Region Hovedstadens udvælgelse af parter i høringsprocessen. Regionen har som bekendt oplyst at udpegelsen til partshøring udelukkende er foretaget på baggrund af geografiske kriterier. Vi forholder os undrende overfor Regionens, tilsyneladende tilfældige udvælgelse af en del af de husstande, der grænser umiddelbart op til de berørte matrikler (Denne udvælgelse har endda vist sig at være utilstrækkelig og mangelfuld), men har udeladt væsentlige parter såsom blandt andet Ledøje Vandværk, Ledøje Bylaug og de resterende hus- og grundejere der vil blive påvirkede af anlæggelsen af de anmodede graveområder m.fl..

Ligeledes skal der rettes en kritik af Regionens valg af tidspunkt for høringsperioden, som er planlagt i den primære sommerferie og derved må forventes at have begrænset visse parters involvering i høringsprocessen. Vi må derfor opfordre Regionen til fremadrettet at tage hensyn til dette i planlægningen af fremtidige høringsprocesser. Det må antages at Regionen netop har en væsentlig interesse i, at få involveret så mange relevante parter som muligt og derved få belyst alle relevante forhold forbundet med en miljøscreening.

Natur og omgivelser.

Vi valgte netop at købe hus i Ledøje på baggrund af de naturskønne omgivelser, rekreative områder og den stilhed og ro, der præger en landsby som Ledøje. Vores valg af placering skete blandt andet på baggrund af Egedal kommunes lokalplan, som netop benævner landsbyen og de omkringliggende landskaber som bevaringsværdige i deres nuværende form. Herunder at Ledøje Landsby ikke skal udbygges eller udvides i mere end uvæsentlig grad. I Regionens miljøscreening redegøres der for, hvorledes *"Det vurderes at det med efterbehandlingsplanen er muligt at sikre, at området kan indpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås."*

Vi antager at det er en forudsætning for råstofindvinding, at man vil være nødsaget til at fjerne et væsentligt og dybt jordlag, for herefter at grave yderligere 20-30 meter ned i landskabet. Vi har derfor svært ved at få øje på, hvordan indvinding af sand og grus kan ske med fokus på og hensynstagen til de bevaringsværdige og historiske træk og opbygning af Ledøje Landsbys afgrænsning, vejstruktur og sammenhængen med den synlige stjerneudskiftning mv.

Vi beder Regionen svare på, hvorledes man forventer at kunne udlægge områder nord og vest for Ledøje Landsby til råstofindvinding, uden påvirkning eller væsentlig forringelse af det omkringliggende landskab, kirkelinjen omkring den særegne og sjældne kirke, de bevaringsværdige bygninger, de fredede naturområder med habitat for blandt andet adskillige flagemusearter, tudser og biller? –

Ligeledes må det forventes at hensynet til den kommunale lokalplan, respekten for befolkningen og omgivelserne ikke blot imødeses med henvisning til, en fremtidig efterbehandling af de udlagte grave- og interesseområder, vel og mærket efter en 15-20 års periode med råstofindvinding. Det må antages at Regionen kan få øje på det rimelige i, at der også må tages hensyn til befolkning, dyreliv, natur og

kulturhistorie i den periode hvor en eventuel indvinding står på. Alt andet forekommer os usagligt og urimeligt.

Trafik

I miljøscreeningen vurderer Regionen at belastningen af det lokale vejnet må forventes at være begrænset, da der er meget kort afstand til det overordnede vejnet.

Vi stiller os uforstående over, hvorledes Regionen kan betragte den øgede trafikbelastning som værende begrænset. Det må forventes at såfremt trafikken ledes igennem Ledøje Landsby af Ledøjebygade, Nybøllevej, Råbrovej, Ledøjetoften eller Risbyvej, må der være tale om en væsentlig forøgelse af trafikken på disse vejstrækninger.

Vi beder derfor regionen svare på, hvordan man kan finde det værende en mindre belastning, af det lokale vejnet, at man forventer at lede den primære trafik fra de planlagte grave- og interesseområder igennem Ledøje Landsby? Herunder at besvare, hvordan Regionen er kommet frem til en vurdering af, at de borgere der bor i og omkring Ledøje Landsby ikke kan antages at blive påvirket eller generet af den øgede trafikbelastning?

Endvidere må vi med undren konstatere at Regionen har udeladt at indkludere skolestien i miljøscreeningen. Skolestien krydser midt igennem området Ledøje Nord, og binder Ledøje Landsby sammen med Smørum, stien benyttes dagligt af skolebørn, motionister, og mange andre, og må betragtes som værende en af de primære ruter til den daglige færdsel mellem de to byer. Det er også væsentligt at påpege, at skolestien indgår som en del af cykelstisystemet rundt om København, som en del af forbindelsen mellem Ishøj Strand og Klampenborg. (R69 Klampenborg – Ishøj Strand) Stisystemet anvendes dagligt af rigtig mange mennesker på alle tider af døgnet, herunder som en sikker og naturskøn cykelrute til og fra arbejdspladser og uddannelsessteder. Ligesom at skolestien binder Egedal Kommune sammen med supercykelstien fra Albertslund til København. (Albertslundruten C99) Det har hidtil været vores opfattelse at cykeltransport, supercykelstier og mindskelse af biltransport gennem bedre muligheder for cyklister, var et fokusområde i Region Hovedstaden?

Råstofindvinding nord for Ledøje må derfor i meget væsentlig grad forventes at påvirke særligt sikkerheden, i forbindelse med den daglige færdsel på strækningen, samt påvirke de rekreative interesser i området og de omkringliggende omgivelser.

Vi opfordrer derfor Regionen til at medtage skolestien, i den videre vurdering af råstofindvinding i området.

Vand

Vi bemærker, at der fra Regionens side ikke er interesse for at undersøge forholdende for påvirkning af vandindvinding yderlige for Ledøje nord – og det er på trods af interesseområdet er opland for hele Ledøjes vandforsyning. Af Regionens miljøscreenings-rapport fremgår det at, der påtænkes udgravning under grundvandsspejlet, uden at dette vil få betydning for kvaliteten af områdets grundvand. Vi forholder os undrende overfor, hvordan Regionen kan finde det ubetydeligt at grave det filtrerende jord- og gruslag væk i et område, der netop sikrer områdets rene drikkevand. Vi var under indtryk af, at rent og brugbart grundvand ligeledes er en væsentlig og knap ressource, med høj beskyttelses prioritet.

Vi forholder os uforstående overfor at Ledøje Vandværk, der grænser op til de udpegede grave- og interesseområder, fra Regionens side ikke betragtes som part i høringen, særligt med tanke på den yderst mangelfulde miljøscreening. Den af Regionen udsendte miljøscreening fremstår som mangelsfuld og useriøs, når væsentlige forhold så som områdets grundvandsressourcer, ikke antages som værd at undersøge og at man i rapporten ej heller har opdaget, at Ledøje Vnadværk grænser op til og har vandboringer beliggende i de udpegede grave- og interesseområder.

Vi henviser derfor Regionen til at partshøre Ledøje Vandværk, og opfordrer på det kraftigste til at deres ekspertise inkluderes i Regionens miljøscreening og vurdering, af de afledte effekter for en eventuel råstofindvinding.

Tilføjelse af ressource til området!?

I miljøscreeningen for Ledøje nord og vest nævnes der under Socioøkonomiske effekter, at *"Da der aldrig har været råstofindvinding, vil der ved indvindingen af råstoffer fra arealerne blive tilføjet en ressource til lokalområdet."*

Nævnte vurdering må betragtes med en vis undren, at regionen finder råstofindvinding for en positiv tilførsel af ressourcer til området. Vi skal derfor oplyse regionen om, at en eventuel råstofindvinding også vil betyde en fjernelse af værdifuld landbrugsjord, ligeledes vil det qua de nævnte forhold i dette høringssvar samt Ledøje bylaugs høringssvar også fremgå at effekterne af råstofindvinding i området vil påvirke boligpriserne i området væsentligt, og derved have en direkte og negativ indflydelse og effekt på private borgeres formuer. Vi finder regionens bemærkning herom for særdeles usaglig og upassende.

Vi henviser til at der pr. 17. maj 2017 træder en ny lovgivning i kraft, "Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)", hvor skærpede krav til miljøvurdering af planer og programmer, og specielt forhold omkring mennesker og sundhed, vil komme til at gælde for udpegning af nye områder for råstofindvinding. Vi opfordrer derfor til at indeværende vurdering af Ledøje Nord og Vest foretages med vurdering ud fra den snarligt gældende lov.

Opfordring til at fjerne Ledøje Nord og Vest fra Råstofplan 2016

Vi kan erfare at interesseområdet indgik i Råstofplan 2012, fordi der i forbindelse med etablering af Frederikssundsmotorvejen, blev konstateret sand og grus langs tracéet. Vi er dog af den opfattelse, at interesseområdet aldrig skulle være udpeget, og at det af hensyn til den belastning af områderne omkring Ledøje man må forvente at råstofindvinding vil medføre, helt bør fjernes fra Råstofplan 2016 og alle fremtidige råstofplaner.

Afslutningsvis henviser vi til Bylaugets høringssvar, som vi tilslutter os fuldt ud.

Med venlig hilsen
Kiki Lara & Christian Bruun-Kiilerich
Haretoften 6
2765 Smørum

From: Søren Lindeløv
Sent: 10 Aug 2016 15:11:30 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedr. råstofindvinding ved Ledøje

Høringssvar vedr. råstofindvinding ved Ledøje

Indsendt af
Britta og Søren Lindeløv
Haretoften 10, Ledøje
2765 Smørum

Selvom vi ikke ligger indenfor området, som – pr. definition – omfatter høringsberettigede husstande, bliver vi - ligesom alle andre i Ledøje - berørt af evt. råstofindvinding nord for Ledøje, og sender derfor et høringssvar:

1. Det bør være åbenlyst for enhver, at vejene omkring Ledøje ikke kan tage tung trafik. Nogle vejstykker kan selvfølgelig udbygges, men det kan Ledøje Bygade ikke, så her skal der etableres gennemkørselsforbud for lastbiler.

2. Hele Ledøje vil få støvgener.

3. Ved motorvejsbyggeriet blev der foretaget VVM undersøgelser, og der blev taget særligt hensyn til natur og dyreliv. Måske kan den eksisterende VVM undersøgelse også bruges i relation til råstofudvinding. Ellers bør der foretages nye undersøgelser.

Bl.a. derfor anbefaler vi, at grusgravning ved Ledøje tages ud af planerne for råstofindvinding.

From: Jacqueline Engelbrechtsen
Sent: 3 Aug 2016 11:20:44 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar til Regionen vedr. Grusgravning i Ledøje

Høringssvar:

Vores hus ligger på hjørnet af Ristoften og Ledøjetoften.

På borgermødet igår d. 2. August 16, kom det frem at det ikke er til at sige hvor den tunge trafik til og fra en evt. Grusgravning skal foregå. Kun at den skal køres på kommunal vej. Det kan godt blive på Ledøjetoften.

Vi forstår, at de høringsberettigede først og fremmest er dem, som ligger umiddelbart ud til et eventuelt graveområde.

Vi må da også være høringsberettigede, da støv fra sikkert utildækkede lastbillæs med grus/sand og forurening og støjen fra de tunge lastbiler kommer til at genere os rigtig meget.

Dertil kommer, at at vores hus (fra 1951- med kælder og førstesal) risikerer sætningsskader pga. rystelser fra den tunge trafik. Skader , som forsikringsselskaber ikke vil dække.

Samt negativ påvirkning af vores boligpriser.

Med venlig hilsen

Jacqueline Engelbrechtsen / Carsten Wisti Hansen
Ristoften 2, ledøje
2765 Smørum

From: Hjemme Mail
Sent: 8 Aug 2016 17:44:55 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Pia Larsen
Subject: Høringssvar fra Ristoften 3 ang. grusgrav

Hej

Kvitter venligst for modtagelsen af dette høringssvar.

HØRINGSSVAR fra

Karina Christiansen og
John Sørensen
Ristoften 3
2765 smørum

Da vi bor kortere end 100 meter fra interesseområdet mener vi, at vi er høringsberettiget. Vi er høringsberettiget, da vi i husstanden vil blive direkte og væsentligt individuelt påvirket af gravearbejdet. Derfor har vi en væsentlig individuel interesse i sagen.

Vi har en kælder under vores hus og er usikre på, hvordan eventuelle sætningsskader vil påvirke huset i forhold til huse uden kældre. Er vi mere udsatte? Specielt fordi, at vi har fået målt forhøjet radon-forekomst og ikke ønsker denne øget. Er det I øvrigt gjort nogen overvejelser ang. radon-aktivitet ifm. sætningsskader i gulve?
Samtidig vil vi også nævne risikoen for sætningsskader på huset samt skader på facader, vinduer eller tag,

Desuden bor vi vest for interesseområdet og vil får store gener fra støv, da vi bor kortere end 100 meter fra interesseområdet. Vi er 3 personer i husstanden, som alle har allergi. Vi ønsker ikke flere provokationer af vores kroppe i form af støv.

Derud over skal vores datter dagligt bruge skolestien på cykle til måløv-station, hvor hun vil blive påvirket af støvet.

Endelig bor vi 20 meter fra Ledoje Toften hvor vi også vi blive generet af eventuel tung trafik. Både på grund af trafikfaren på den meget smalle vej uden cykelsti og på grund af støj og rystelser fra samme.

Venlig hilsen
Karina og John

From: Bjarne Andersen
Sent: 9 Aug 2016 15:19:44 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar vedrørende Råstofplan 2016

Til Region hovedstaden.

Høringssvaret vedrører området omkring Ledøje landsby i Egedal kommune.

Bekymringerne er mange, med udsigt til at få ødelagt vores landlige omgivelser med et stort hul i jorden. Nu er der marker med korn omkring den lille landsby, med de gamle huse.

En udgravning af råstoffer, som der lægges op til, vil betyde at vores børns skole vej vil blive nedlagt (Skolestien) og børnene tvinges ud på en omvej med mere trafik. Når en eventuel udgravning begynder, vil trafikken på den "nye" skole vej øges med store lastbiler i pendulfart til og fra området. Dette vil skabe stor utryghed for både børn og forældre. Den øgede trafik vil gøre børnenes færdsel rundt i landsbyen mere farlig, samt give en større belastning af af de små og smalle veje som løber gennem byen. Ikke mindst vil indfaldsvejen til Ledøje landsby også blive påvirket af den øgede trafik.

I forbindelse med en øgede trafik og store gravemaskiner, vil der ske en markant stigning af forurening i området, og her tænkes primært på luft, støj og støv forurening, hvordan det vil gå med grundvandet kan man kun krydse fingre for.

Ledøje landsby bør helt udgå af Råstofplanen af hensyn til ovenstående punkter.

Der findes råstoffer andre steder i regionen, hvor der ikke skal graves direkte i folks baghaver.

Graveområder så tæt på beboelser bør forbydes !

Med venlig hilsen

Bjarne Andersen
Ristoften 4, ledøje
2765 Smørum
(tlf 44664859)

Region Hovedstaden
Center for regional udvikling

Høringssvar fra

Hanne Thygesen
Ristoften 9
2765 Smørum
d. 10.8.2016

Vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Jeg har ikke modtaget høringsbrev, da jeg ikke er umiddelbar nabo til graveområdet. Jeg mener alligevel at jeg er høringsberetttiget af følgende årsager:

- min ejendom Ristoften 9 ligger under 50 meter fra det foreslåede graveområde og en udlægning til graveområde vil derfor påvirke min ejendom ift. støj, trafik, støv og muligvis sætningsskader.
- Skolestien fra Ledøje til Søagerskolen , som går tværs gennem det foreslåede område,benyttes af mit skolesøgende barn, når hun cykler til skole. Og vi benytter stien når vi skal til Smørumnedre til bl.a. bibliotek/indkøb. Samt til rekreative formål.

Mine bemærkninger til forslaget:

Jeg vil gerne gøre indsigelse mod en udlægning til graveområde, da jeg mener det vil medføre risiko for skader på ejendomme i nærheden af graveområdet, herunder på mit hus, i form af skader på tag/vinduer/vægge fra støvforurening fra gravning. Der er også risiko for sætningsskader på ejendommen som følge af rystelser fra gravning/transport/tunge maskiner. Dertil kommer støjgener fra gravning og fra transport/kørsel i forbindelse med driften af grusgrave.

En udlægning til graveområde vil også medføre at min dattters skolevej skal gå gennem et område hvor der støjes og støves, i modsætning til i dag, hvor skolestien mellem Ledøje og Smørum er fredelig og sikker.

Gravning vil også medføre tung trafik i nærområdet, herunder på Ledøjetoften, med støj- og sikkerhedsmæssige følger for alle andre trafikanter i området, herunder skolebørn der skal med skolebus (/bybus efter 1. januar 2017) på Ledøjetoften. I forbindelse med anlægget af motorvejen var der en del tung trafik gennem Ledøje, en trafik der har givet skader på en del huse. Dette ønsker vi ikke gentaget i Ledøje.

Dertil kommer, at områdets landskabelige kvaliteter vil blive fuldstændig ødelagt ved grusgravning. Ved anlæggelsen af Frederiksssundsmotorvejen blev der jo netop lagt vægt på at motorvejen skulle graves ned i terrænet på en lang strækning, for at bevare områdets landskabelige karakter og kvalitet. Det er stort set lykkedes. Det arbejde vil være spildt hvis der sker massiv gravning i Ledøje nord.

Med venlig hilsen

Hanne Thygesen
Ristoften 9, Ledøje

From: CRU-FP-Center for Regional Udvikling
Sent: 10 Aug 2016 14:17:02 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: VS: 1 CRU-FP-Center for Regional Udvikling [Autotitel=2016A08A10A12B45B14B816264] CPR: 020767####

Fra: indgaaende@prod.e-boks.dk [mailto:indgaaende@prod.e-boks.dk]
Sendt: 10. august 2016 13:34
Til: Region Hovedstaden
Emne: 1 CRU-FP-Center for Regional Udvikling [Autotitel=2016A08A10A12B45B14B816264] CPR: 020767####

##DKALDialogtraad=2016A07A06A12B46B42B883064##

Emne: SV: Center for Regional Udvikling - Partshøring af forslag til nyt graveområde ved Ledøje Nord

Til Center for Region udvikling

Vedrørende forslag til nyt graveområde ved Ledøje Nord

Netop hjemvendt fra ferie bliver vi mødt af vores dybt rystede naboer, som fortæller os, at der er blevet stillet forslag om opførelse af en grusgrav på marken lige udenfor vores boliger - og ligesom vores naboer bliver vi meget kede af dette og overrasket over, hvis det virkelig kan være rigtigt, at der må graves efter grus så tæt på beboelsesbygninger, idet det vil give rigtig mange gener for både de husstande, som ligger tæt på graveområderne og resten af Ledøjes borgere.

Vi har forsøgt at vedhæfte 3 billeder men har ikke kunne få det til at virke.
Billederne viser, hvordan kornet på den nuværende mark, når det bliver høstet, blæser over vores hæk og lægger sig i græsset og på den trampolin, vi har stående i haven men også på fliserne som befinder sig på den anden side af vores hus. Derfor vil gravning efter grus så tæt på vores ejendom medføre store daglige mængder af støv på vores ejendom rmed risiko for vores helbred samt en del ekstra rengøring både ude og inde.

Samtidig vil ændringer i markens nuværende niveauhøjde samt de daglige rystelser fra mange tunge lastbiler og gravemaskiner så tæt på vores ejendom medføre stor risiko for sætningsskader på vores ejendom.

Derudover frygter vi naturligvis at kørsel med store maskiner og gravning efter grus så tæt på vores ejendom vil være forbundet med store støjgener

Og afslutningsvis vil vi ikke undlade at påstå, at udsigten til en støjende og støvende grusgrav ikke er nær så attraktiv som stille fuglefløjt og en flot mark i flor og derfor vil vores hus falde betydeligt i værdi og Ledøje By vil med både en motorvej og en grusgrav ikke længere være en idylisk landsby.

Med venlig hilsen

Morten og Britt Bohnstedt Ristoften 11 Ledøje

From: Tobias Nielsen
Sent: 8 Aug 2016 11:47:32 +0000
To: 'raastoffer@regionh.dk'
Cc: 'dogs@fasttvnet.dk'
Subject: Høringssvar vedr miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord (samt Ledøje Vest)

Tobias & Gitte Nielsen

Degnetoften 1

2765 Smørum

Vi mener der må være sket en fejl, at vi ikke er inddraget som part i ovennævnte miljøscreening, da vores ejendom ligger kort fra yderkanten af foreslåede graveområde. Vi mener at have væsentlig interesse i sagen.

Vi har valgt at bo i Ledøje pga. den natur der omgiver landsbyen. For et par år siden blev der (på trods af mange protester i byen) anlagt en motorvej tværs igennem byen – og nu vil man så lave en stor grusgrav. Det virker helt grotesk.

Vi lister her en række klagepunkter op , som vi mener har afgørende betydning.

- Trafikbelastningen i Ledøje. Dette er allerede tidligere erfaret med anlæggelsen af den nye Frederikssundsmotorvej

- Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt.

- Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs.

- Støv vil ligeledes blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vindretningen er ugunstig . Vind vil betyde en sandstorm ind over byen, og aflejres i vinduer , tag , på terrasser mv.

- Det vil også have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding. Det er af uafhægige ejendomsmæglere skønnet at et gennemsnitshus kan miste op imod 1,5 mio kr i værdi. Er det planlagt at alle beboere får tildelt en tilsvarende erstatning?

- Vi har allerede oplevet lignende situation med bygning af motorvej, hvor ingen kunne sælge deres ejendomme, uden betragteligt afslag. Dette forslag til graveområde vil betyde at priserne vil falde markant, og husene være umulige at sælge i en mangeårig periode.

- Samtidig vil vi være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamlig af vand, og vil påvirke grundvandet.

- Samtidig har man helt overset cykelstien, som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er. Vores børn bruger jævnligt denne cykelsti. Er det meningen at de fremover skal benytte kanten af motortrafikvejen fra Ledøjetoften til Flodvej?

Det er os fuldstændig ubegribeligt at man kan foreslå et sådant indgreb i vores lokalområde. Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse, hvilket vi mener er et MUST, og vel nærmest et brud på menneskerettigheder at overtræde.

Vi vil på det kraftigste opfordre til, at Ledøje Nord og Ledøje vest, helt bliver fjernet som graveområde og interesseområde i råstofplan 2016. Det burde aldrig have kommet så vidt.

Vi synes ligeledes det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11 August 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende informationen til hele byen, da alle vil blive berørt.

Med venlig hilsen

Tobias & Gitte Nielsen

Degnetoften 1

2765 Smørum

Med venlig hilsen / Best regards
Tobias Nielsen, Vicedirektør - COO
e: tobias@bauermedia.dk
t: +45 33119000 | m: +45 21216417
Mileparken 20A | DK-2740 Skovlunde

Indsigelse mod planerne om udvindingsområder omkring Ledøje Nord i Råstofplanen 1016.

Det er med forfærdelse, at vi har konstateret, at vi endnu engang skal have ødelagt naturen omkring den bevaringsværdige Ledøje by. Først en motorvej og nu udvinding grus og sand.

Det der kommer til høring stemmer jo ikke overens med kommunens tanker omkring arealerne og det er derfor underligt, at Regionen kan omstøde kommunens planer. Det er selvfølgelig på baggrund af kommunens planer, at der købes huse i området. Hvis råstofplanen gennemføres bør der rejses erstatningssager for alle i Ledøje By, da vore huse bliver svære at sælge og i hvert fald til en lavere pris. Dette forhold er slet ikke behandlet i miljøscreeningen.

Støj

Motorvejsbygningen (tunge køretøjer) var en forsmag på, hvordan støjniveauet bliver, og udvindingen vil komme endnu tættere på de bebyggede arealer og vil foregå hele dagen i mange år. Den efterfølgende trafik på motorvejen kan høres i yderområderne i Ledøje selv om motorvejen er gravet ned og der er speciel belægning. Ved udvindingen af sand og grus skal vi høre på tunge maskiner meget tættere på byen og i hvert fald i hele arbejdstiden. Støjniveauet vil derfor blive markant højere og ulideligt især for de huse der ligge i yderområderne. Vi har nok en indikation af støjniveauet fra udvindingen, idet den vil svare til, når der høstes på markerne. Men det er jo kun en dag om året og ikke hver dag.

Støv

Motorvejsbyggeriet har også givet en forsmag på de støvgener, vi kan blive udsat for, og da skal man tænke på at udvindingen kommer til at foregå hele tiden og meget tættere på byen. Det vil sikkert svare til, når der høstes men støvgenerne er ikke kun en enkelt dag men hele tiden.

Miljø påvirkning

Miljøscreeningen fra regionen beskriver ikke noget om, hvordan landskabet kommer til at se ud og betydningen for det dejlige område. Hvis der fjernes 20 m sand og grus må det have en kraftig indvirkning på området, herunder også støjforholdene omkring motorvejen, som må forventes at blive meget værre. Miljøscreeningen viser heller ikke hvad der sker med de rekreative områder omkring vores små søer.

Tung trafik, vejpåvirkning

Vejene i området er ikke bygget til tung trafik, og skal disse også udbygges bliver der endnu flere gener. Efter motorvejsbyggeriet kunne vi se skaderne på kommunens veje. Det forhold vil ligeledes blive meget værre. Samtidig med at trafiktætheden med tunge køretøjer ændres drastisk og derved påvirker trafiksikkerheden i området udover støv og støj.

Skolevejen for byens børn vil gå igennem det foreslåede område, hvilket er meget uheldigt med de tunge maskiner, der skal arbejde i området og det støv udvindingen vil give.

Konklusion

Selv om vi personligt ikke ligger direkte ud til graveområdet kan vi ikke undgå at blive påvirket af udgravningerne med støj, støv tung trafik og ændringerne i landskabet. Herudover selvfølgelig de faldende priser på vores ejendom.

Vi synes det er meget uheldigt at Regionen overhovedet overvejer udvinding af grus og sand på et område så tæt på bebyggelse og uden at forholde sig til hvordan forholdene bliver, idet der i miljøscreeningen ingen referencer er til andre lignende udvindinger. Man forholder sig heller ikke til, at Landsbyen i forvejen plages af motorvejen og den øgede trafik i området.

Endelig er der heller ingen ordentlig beskrivelse af hvordan en udvinding vil påvirke landskabet, og de gener det vil give. Ingen tal, ingen beregninger og ingen sammenligninger med kendte forhold andre steder.

Vi beder derfor Regionen og Kommunen ændre beslutningen om at udpege området nord for Ledøje som potentielt udviklingsområde.

Allerede ved at arealet bliver udpeget som potentielt udvindingsområde falder priserne på husene i området samtidig med at de bliver vanskeligere at sælge.

Hvis udpegningen til udvindingsområde for råstoffer skulle blive en realitet forbeholder vi os ret til at rejse erstatningssag for værdiforringelse af vores ejendom, samt hvis udvindingen går i gang indgive yderligere indsigelser og erstatningssager.

Vi håber, at Regionen vil genoverveje sin plan om områderne omkring Ledøje som potentielle udvindingsområder.

Ser frem til at høre fra Regionen vedr. denne indsigelse.

Kirsten og Per Krag

Degnetoften 3

Ledøje

2765 Smørum

per.krag@get2net.dk

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje i Egedal kommune

Vi føler os hørings berettiget da vi lige har sat vores hus til salg den 22-06-2016, før det høringsbrev blev lagt i post kasserne hos nogle beboere her i Ledøje.

Ud over gener som støj, støv, skolesti og privat vandværk som vedrører alle herude så kommer vores familie til at mærke til det på vores hussalg det kan forventes at priserne vil falde da der ikke er nogen mennesker der vil købe et hus lige op af en grusgrav.

Vores ejendomsmægler har netop lige mistet et hussalg pga. grusgravsprojektet, har han fortalt os.

Vi frygter at al den omtale der har været i medierne desværre allerede har skadet vores hus salg.

Med Venlig Hilsen

Ewald og Helene Kronberg

Degnetoften 12

2765 Smørum

Tlf 44 64 20 90

From: Gitte Bjerregaard Nielsen
Sent: 7 Aug 2016 12:24:52 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Modtager:
Raastoffer / region Hovedstaden

Afsender:

Carsten, Andreas, Astrid og Gitte Nielsen

Degnetoften 14

2765 Ledøje-Smørum

Dato.: 7/8-2016

Vedr.: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Herved vores bekymringer vedrørende en evt. grusgrav i Ledøje.

Vi har følgende klagepunkter vedr. grusgraven i Ledøje

Skolestien:

Vores datter på 11 år benytter dagligt, flere gange om dagen, skolestien mellem Ledøje og Smørum- både til at komme frem og tilbage fra skole, men også til fritidsinteresser (tennis), og når hun skal besøge kammerater i Smørum.

Det skaber stor bekymring og frygt for os, hvis hun flere gange om dagen skal færdes mellem store tunge lastbiler, som vi ved har dårligt udsyn for cyklister.

Konsekvensen vil være, at vi som forældre skal fragte hende frem og tilbage flere gange dagligt, og dette vil ikke kunne lade sig gøre, med mindre, en af os forældre vælger at opsige vores job og gå hjemme.

Vi, forældre benytter ofte skolestien mellem Ledøje og Smørum, skal vi fremadrettet benytte bilen fremfor cyklen, dette vil have en konsekvens for vores sundhed og forurening på miljøet.

Hele familienbenytter flere gange nærområdet til at motionere i, heriblandt også skolestien. Dette vil fremover ikke være muligt, og vil derved have en konsekvens for vores velbefindende, sundhed og livskvalitet.

Støv:

Vores datter på 11 år, er multiallergisk, herved også over for støv, en opførelse af en grusgrav i Ledøje, vil medføre en forhøjelse af støv i området, vi frygter at hendes allergi yderligere, vil blive påvirket heraf, da hun dagligt leger udenfor eller transportere sig fra et sted til et andet. Vi frygter at denne støv yderligere, vil forringe hendes livskvalitet- og i væreste fald medfører kroniske luftvejsgener.

Beliggenhed:

Vores hus vil ligge mindre end 300 m fra en evt. grusgrav, dette frygter vi kan have konsekvenser for evt. sætningsskader på vores hus, samt skader på facader, vinduer og tag når vindretningen giver sandstorm.

Luft:

Vi frygter desuden at luften generelt vil blive belastet, således at den bliver tung og forurenet, af alle de store tunge lastebiler, og at det kan påvirkes vores helbred fremadrettet.

Vi håber at vores argumenter, bekymringer og frygt, kan få indflydelse, så Ledøje kan fjernes som interesseområde for en grusgrav.

Mvh

Gitte og Carsten Nielsen

Degnetoften 14

2765 Ledøje

tlf.: 21769004

From: Ulla Frederiksen
Sent: 8 Aug 2016 09:14:45 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Hermed vores høringssvar:

Vi har boet 36 år på Degnetoften 15, 2. vej ud til markerne og skolestien.

Vi flyttede i sin tid ud på landet p.g.a. naturen roen m.v. Senest har vi fået en motorvej, som vi ikke er generet af.

Når man flytter på landet accepterer man også når markerne bliver høstet og pløjet 1 gang om året, som det er sket de sidste par dage i blæsevejr!!, hvilket har resulteret i støv og strå på bil og vinduer. Det kan man leve med 1 gang om året – noget andet er at skulle leve med støj og støv hele året! Og ikke mindst de gener det vil give med en familie der lider af diverse allergier.

På vejen er 4 huse til salg, vi har hørt at interessen for køb her allerede er gået i stå, indtil man har en afklaring med en grusgrav. Det er en ulykkelig situation.

Med venlig hilsen
Ulla & Jørgen Frederiksen
Degnetoften 15
2765 Smørum

Vi er chokerede!

Livet i en gammel landsby, som har eksisteret i hundredvis af år, skal ødelægges af et kæmpe graveområde nord og vest for Ledøje. Nogle steder er man som vist på tegningen næsten i folks baghave.

Og det er ikke kun disse stakkels mennesker, som berøres direkte af projektet – nej, det er mere eller mindre alle borgere i byen!

Vores forbindelse til Smørum, skolestien, som vi og mange andre bruger til indkøb i Smørumcentret, besøg på biblioteket og sport i idrætshallen er fjernet fra kortet.

Gravemaskiner og tusindvis af lastbiler med deres dieseludstødning, larm og støv, vil i årevis belaste hele området, og vil gøre livet i haven specielt om sommeren til et mareridt! Støv og støj fra udgravningen samt giftige lugtgener fra dieselkøretøjer kan ikke kun begrænses til første række af beboelser – nej, den vil flyttes med vinden og ramme alle!

Vi bor meget tæt på Ledøjetoften, som vil blive berørt af trafikken.
Hvem er i øvrigt ansvarlig for evt. sætningsskader på husene samt erstatning?

Udkørsel fra stikvejene til Ledøjetoften, som ikke er udlagt til tung trafik, er allerede i dag uoverskuelig, og vil ved øget trafik være direkte farligt.

Huspriserne vil rasle ned, og mange huse vil slet ikke kunne sælges, så længe området er udlagt til interesse- eller gravområde! Det kommer til at berøre os, der er ældre mennesker, som forventer at flytte i løbet af få år.
Hvem betaler erstatning for værditab?

Resultatet efter mange års udvinding vil være ødelagt natur og et kæmpe hul i jorden med forurening i hele området, og meget utilfredse mennesker! Mange vil flytte hurtigst muligt fra nu af, hvis det overhovedet kan lade sig gøre!

Hvilken tidshorisont taler vi om at projektet skal køre?

Det er så nemt at planlægge den slags indgreb i andre menneskers liv, når man selv ikke bliver berørt! Er der ikke mulighed for at udvinde grus m.v. i det åbne landskab, hvor man ikke er så tæt på en landsby som i Ledøje? Man beskytter planter, dyr og arkæologiske udgravninger – men hvad med os mennesker, som har valgt at købe hus her på grund af beliggenheden, længe før der var planer om en grusgrav. **Havde vi vidst dette, ville vi helt sikkert ikke bo her i dag!**

Med venlig hilsen

Lene & Rüdiger Scheid
Degnetoften 18
2765 Smørum

Høringssvar til Graveområde i Ledøje

Jeg mener at være høringsberettiget og part i sagen, idet jeg har en væsentlig individuel interesse i, om der bliver graveområde for grus og sand i Ledøje.

1. Mine børn benytter skolestien til at cykle til og fra skole ind til Smørum. Stien er meget vigtig for vores familie. Jeg kontaktede faktisk vejdirektoratet inden vi købte hus i Ledøje for knapt 2 år siden, for at spørge til om der kom cykelsti på forlængelsen af Smørum Parkvej. Svaret var nej for skolebørn kunne benytte skolestien ind til Smørum.

2. Solcelleanlægget på vores tag vil blive dækket af støv fra graveområdet, og vi vil få et økonomisk tab. Jeg vil gerne have undersøgt i hvilket omfang, et solcelleanlægs kapacitet bliver forringet, hvis det ofte er dækket af støv fra sand og grus.

Med venlig hilsen

Pernille Holst

Degnetoften 19

Ledøje

2765 Smørum

E mail: pernille2650@hotmail.com

Tlf.60 85 10 47

Lars Jochumsen og Mette Ziirsen Christiansen - Degnetoften 20, Ledøje - 2765 Smørum
Tlf. 6122 2326 – metteoglars@outlook.dk

Ledøje, den 10. august 2016

Attention: raastoffer@regionh.dk.
CC: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord
Min familie og jeg er bosiddende i Ledøje i 2. række i forhold til Ledøjetoften. Jeg har ikke modtaget brev fra Regionen, men sender alligevel høringssvar, da jeg mener, at vi vil blive kraftigt påvirket af en grusgrav så tæt på vores bolig, som forslaget angiver.

Tung trafik, støj- og støvgener
Ledøje har allerede været meget belastet ifm. motorvejsprojektet, og den megen tunge trafik ifm. byggeriet har sat sine tydelige spor. Dette vil nu fortsætte i langt højere grad og mange år frem. Der er i dag allerede mere trafik end tidligere, og jeg oplever ikke, at vejene er egnede til den nuværende trafik. - De nuværende fortov på Ledøjetoften er under vejniveau og er ikke betryggende at gå eller cykle på. En øgning af tung trafik ifm. grusgraven vil kun forværre dette.

Grusgrave(e) vil utvivlsomt give støj og støvgener. Da området ligger så tæt på bebyggelse, som det gør, vil Tofterne, hvor vi bor, i sagens natur også blive generet. Også selvom vi "kun" ligger i 2. række. I dag må vi lukke døre og vinduer, når der høstes og vinden bærer i vores retning, men det kun en meget begrænset periode på året.

I det hele taget vil Ledøje blive omringet af gravningerne, og det, som på papiret kan virke til at være en god løsning, fremstår på mig absurd, når man står og ser på området fra min bolig.

Skolestien mellem Ledøje og Smørum
Skolestien, som går under motorvejen mellem Ledøje og Smørum, er i dag vores børns (og vores) forbindelsesled til skole, Smørumhallerne (hvor bl.a. nogle af skolens idrætstimer foregår), bibliotek, Smørumcentret m.v. Anlægning af en grusgrav vil betyde, at vores børn skal cykle direkte igennem grusgraven, for at komme til skole m.v. Ovennævnte udfordringer med støv og støj m.v. taget i betragtning, ser jeg dette som helt uacceptabelt.

Grundvandet
Jeg er meget bekymret for vores grundvand. Jeg er opmærksom på, at Ledøje Vandværk har indsendt eget høringssvar, men det bekymrer mig meget, hvordan man har tænkt sig, at håndtere dette.

Processen
Afslutningsvist må jeg kraftigt kritisere måden, hvorpå jeg som Ledøjeborger er blevet informeret om så indgribende et forslag: på Facebook gennem Ledøje Bylaug, som ikke i første omgang selv var orienteret. Vi/ husstanden har ikke modtaget brev fra regionen, og det undrer mig, at vores naboer, som bor på selve Ledøjetoften heller ikke har. – Jeg mener nok, at vi vil blive berørt.

Med venlig hilsen
Lars Jochumsen og Mette Ziirsen Christiansen

Region Hovedstaden Ledøje den 10-8-16

Att.: Råstoffer

Grusgravning i Ledøje – høringssvar

Som ejer af Degnetoften 23 deltog jeg tirsdag den 2. august 2016 i borgermødet i Ledøje Forsamlingshus om de mulige forestående planer om at udlægge arealet vest og nord for Ledøje som graveområde til råstofindvinding af grus og sand.

På mødet oplyste en af de ansatte hos Region Hovedstaden, at man i forbindelse med høringsprocessen har valgt et afstandskriterium som grundlag for, hvilke matrikelejere i Ledøje, der får egentlig partstatus i sagen. Det blev oplyst, at kun de ejendomme, der ligger i første række mod et muligt kommende graveområde, har fået et høringsbrev tilsendt.

Det er min opfattelse, at Region Hovedstaden har skønnet forkert i forbindelse med udpegningen af hvem, der skal have partsstatus i sagen. Min ejendom ligger i anden række – lige bag den ejendom som støder op til den vestlige ende af Kattekær. Det betyder, at jeg i luftlinje har mindre ende 40 m til et muligt graveområde mod nord og ca. 200 m til et graveområde mod vest – tættest på skolestien.

Denne tæthed til to mulige graveområder bevirker, at jeg også burde have partsstatus i sagen, da min ejendom i høj grad vil blive påvirket af en mulig kommende grusgravning i området.

På den baggrund fremsender jeg derfor mit "høringssvar" i sagen. Og jeg vil samtidigt opfordre til, at jeg i den fremtidige proces får partsstatus i sagen, så jeg får direkte indflydelse frem for først at skulle høre om sagen gennem Landsbyglauget.

<u>Kommende gener</u>

Indledningsvis skal jeg henlede Regionens opmærksomhed på, at Krattekæret har en landskabsmæssig værdi, som ikke kun tages fra naboerne til søen, hvis der påbegyndes en gravning tæt på denne. Alle i området nyder godt af søen og dens herlighedsværdi. Hertil kommer, at søen huser en fauna og flora, der ikke lader sig flytte, som Regionens medarbejder skitserede på borgermødet. Regionen opfordres til at foretage en nærmere undersøgelse af søens bestand af bl.a. frøer, idet det formodes at søen indeholder en bestand af frøer, som nyder særlig beskyttelse.

Hvis det mod forventning besluttes, at Kattekæret tømmes og flyttes, vil dette tillige med gravning i området betyde, at vandspejlet bliver ændret i et omfang, der bevirker, at jordlagene i de tilstødende arealer vil sætte sig. Sådanne sætninger må forventes at forplante sig mod jordoverflade, hvilket alt andet lige vil betyde sætningsskader på bl.a. min ejendom.

Min ejendom er opført i slutningen af 1960'er, og da det i forbindelse med byggeriet blev konstateret, at undergrunden var stabil, er der ikke foretaget ekstrafundering, dvs. at huset har en helt almindelig sokkel, der ikke forventes at være tilstrækkelig stærk, hvis vandspejlet ændres.

Det må tillige forventes, at rystelserne fra de store maskiner i en mulig kommende grusgrav vil kunne tilføre yderligere gener og sætningsskader til mit murværk.

Ud over sætningsskader vil min ejendoms tæthed til en mulig kommende grusgrav medføre store støv- og støjgener. I forbindelse med blæsevejr vil der opstå øget slid på hele husets klimaskærm, og vinduerne vil blive udsat for en form for sandblæsning, således at disse på kort tid vil fremstå matte med mindre lysindfald til følge. Da den hyppigste vindretning i Ledøje er vest og nordvestlige retninger medfører dette, at min ejendom vil blive påvirket af det støv, som kommer fra grusgravningen, og særligt i forbindelse med de "sandstorme", der uvægerligt vil opstå med jævne mellemrum.

Støv, i det omfang en grusgrav giver, vil også medføre en generel helbredsmæssig risiko ikke kun for mig og min husstand, men for hele befolkningen i Ledøje. Det bør iagttages, at Regionen ikke kan lade hånt om ca. 1.000 personers helbredsmæssige tilstand, som vil blive påvirket i den lange årrække en mulig kommende grusgravning må forventes at strække sig over.

Vindretningen vil tillige medføre, at den støj der kommer fra en mulig grusgravning vil blive ført direkte ind mod ejendommen med stor støjgene til følge. Dette vil blive særligt mærkbart fra de arealer, som ligger mod nord mindre end 40 m fra min ejendom.

Med venlig hilsen

Marianne N. Jørgensen

Degnetoften 23, Ledøje

2765 Smørum

From: Hovgesen, Lilli (CPHIZ-O)
Sent: 8 Aug 2016 06:45:16 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: vedr. partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde i Ledøje Nord

Til Region Hovedstaden Råstofteam,

I det vi henviser til brev af den 6. juli 2016 vedr. partshøring om udlæg af nyt råstof-graveområde i Ledøje Nord, vil vi i den forbindelse gøre opmærksom på, at vi henholder os til Bylaugets høringssvar, som vil blive fremsendt til jer senest den 11 august.
Ud over Bylaugets høringssvar, ønsker vi også at gøre opmærksom på følgende:
Da vi bor i første række til marken, og da vinden ofte kommer fra nord/vest, er vi meget bekymret for det øget støjniveau samt støv generelt. Ved anlæggelse af motorvejen, var vi meget generet af gravemaskiner der larmede konstant fra tidlig morgen til sen aften, bl.a. når lastbilerne bakker, udsender de høje "advarsels lyde".
Der vil også være risiko for sætningsskader på vores hus, da vi bor direkte ud til graveområde.
Dyrelivet omkring søen Kattekær vil også blive påvirket i negativ retning.

Mvh.
René og Lilli Hovgesen
Degnetoften 25
2765 Smørum

This e-mail (including any attached documents) is proprietary and confidential and may contain legally privileged information. It is intended for the named recipient(s) only. If you are not the intended recipient, you may not review, retain, copy or distribute this message, and we kindly ask you to notify the sender by reply e-mail immediately and delete this message from your system. Thank you.
E-mail is susceptible to unauthorised alterations which may corrupt the message of the e-mail. SAS Group only sends and receives e-mails on the basis that SAS Group is not liable for any unauthorised alterations.

Høringssvar til Region Hovedstanden.

Søren og Jane Rasmussen
Degnetoften 28.
2765 Smørum.

Vi mener at vi har en" væsentlig individuel interesse i sagen".
Vi bo og har boet i Ledøje siden 1991, og har tænk os at blive boende.
Flere problematikker ser vi.

Daglig bruger vi skole stien til flere gøremål gennem dagen. Går tur med hunden, cykler frem og tilbage til indkøb, fitness/sport og brug af biblioteket. Denne sti har gennem mange år og forhåbentligt mange år frem ført os og vores børn sikker frem til disse gøremål. At cykle på Ledøjetoften og ledøjebygade har aldrig været en sikker vej at færdes på, da disse veje ofte er præget at mange biler og andet tung trafik. Derfor er skole stien en væsentlig daglig brugs ting for os.

Det er med bekymring at vi på borger mødet oplevet at Region Hovedstaden ikke har været opmærksom på Ledøjes private vandboringer. Hvor skal vi så få vores vand fra ? Kan vi nu regne med det er som det skal være ?

Vi er bekymret over den støj og støv som vil komme.
Den konstante støj som vil præge vores ude liv i vores have. Når det graves, når stenknuses knuser sten, når råstofferne køres væk, OSV
Den mængde at støv der vil være tilstede uden at vi ved hvad den har af betydning for vores helbred på sigt. At vores luftveje kan blive påvirket på fler måder.
Det bekymre os at tænke på, at udefra kommende påvirkninger kan påvirke vores livskvalitet i fremtiden og hvilken konsekvenser det ville have for os.

Vi har siden 1991 forbedret vores hus og grund/have og investeret en massen penge igennem alle disse år og det kan nu bekymrer os om den investering vil været nytteløs. At vores hus bliver mindre vær og svære at få solgt, når den tid kommer.
Vi er bekymret over at man må planlægge en grusgrav så tæt på bebyggelse.

Vi er bekymret og vil blive ved med at være det, indtil disse planer er definitivt taget af bordet.

Venlig hilsen.
Søren og Jane Rasmussen.

From: witt
Sent: 10 Aug 2016 16:34:28 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Partshøring råstofudvinding Ledøje Nord

Til Region Hovedstaden 10-08-2016

Email: raastoffer@regionh.dk

Partshøring vedrørende miljøscreening af planer om råstofudvinding Ledøje Nord

Selv om vi ikke bor direkte ud til marken, hvor grusgravning kan komme på tale, mener vi, at vi har en væsentlig og individuel interesse i sagen, og vi vil derfor indgive dette høringssvar.

Vi byggede hus i 1972 og har kælder. Vi ønsker at få undersøgt, om gravearbejde i en grusgrav så tæt på os vil forårsage sætningsskader, og om ændret vandtryk og vandniveau i området vil være en risiko for os. Vi har ikke tidligere haft problemer med vand /fugt i kælderen, men kan en grusgrav få indflydelse på dette? Der sker vel et eller andet i undergrunden/vandstand/rystelser, når der bliver gravet så dybt, som det sker i en grusgrav.

Da vi flyttede til Ledøje i 1973, vidste vi at vi flyttede på landet med blandt andet høstarbejde til følge, som der lige er foregået. Når man mærker hvordan det støver de par dage det foregår, kan vi godt få en frygt for, hvordan ens hus og have vil blive påvirket af en grusgrav, hvor arbejdet foregår hele året.

Venlig hilsen

Lonny & Benny Witt

Degnetoften 38

2765 Smørum

Region Hovedstaden
Regionsgården
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Sisse Skov-Larsen
Steen Søndergaard
Risbyej 2
2765 Ledøje

09. Aug., 2016

Vedr.: Høring omhandlende graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Trods vi ikke har modtaget nogen partshøring fra Region Hovedstaden, mener vi, at vi I vores husstand er høringsberettiget, da vi vil blive direkte og væsentligt påvirket af gravearbejdet.

Vi er stærkt utilfredse med planerne omhandlende graveområdet. Dette skyldes den uundgåelige påvirkning af støv og sand fygning. Øget tung trafik samt nedlæggelse af skolestien til Smørum vil i vores øjne gøre det farligere at færdes i trafikken. Hertil kommer, at vi har planer om at få børn, som skal gå i skole i Smørum. Vi vil være meget utrygge ved at sende vores børn via befærdede veje (med eller uden tung trafik) til skole. Vi valgte bl.a. derfor netop at flytte til Ledøje, da der var gode skoleforbindelser med cykelsti.

Dertil kommer, at vi er glade cykelmotionister og at Ledøje og omegn er kendt for et fantastisk område at cykle i grundet bakkerne, den gode asfalt og idyllen. Endvidere er området benyttet af utallige cykelklubber og rideskoler. Dette er nu truet af tung trafik og graveområde.

Da vi flyttede til Ledøje for godt et år siden var det med en forhåbning om stilhed, naturskønhed og landligt idyl. Disse forhåbninger er nu truet af industriel råstofudvinding og kæmpe graveområder! For os virker det ubegribeligt og gammeldags at placere et sådan graveområde så tæt på en af regionens få idylliske landsbyområder og derved komplet ødelægge idyllen og den omkringliggende natur. HELE grundlaget for vores tilflytning vil derfor blive til skamme gjort. Derfor mener vi også, at fremadrettet tilflytning til Ledøje vil blive stærkt reduceret, hvis graveområdet gennemføres.

Med venlig hilsen
Sisse Skov-Larsen & Steen Søndergaard

From: Trine Bukh
Sent: 7 Aug 2016 09:27:53 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Vi er høringsberettiget fordi vi har en privat drikkevands boring, som kan blive påvirket af, at man vil grave i området.

Vi vil gerne have undersøgt, om det kan have en betydning for vores drikkevandsforsyning, hvis man påbegynder gravearbejdet.

Hvis man senere skulle give tilladelse til udvinding øst for Ledøje, ville dette måske også kunne påvirke vandet i vores brønd.

Der er flere i området, som har private brønde: på Risbyvej, Hedeenge, Margrethelund og på Ledøjetoften ind imod Ballerup. Det er vores frygt, at det kan have væsentlig negative betydning for vandmængde og vandkvaliteten i vores boringer. Det er desuden ikke muligt at komme på fælles vandværk her i området.

Vi vil gerne henvise til Ledøje Bylaugets høringssvar, afsnittet om vandforsyning.

Tuala Hjarnø Bukh og Trine Bukh
Risbyvej 22
2765 Smørum

From: eCykler a/s
Sent: 7 Aug 2016 21:47:42 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord

Undertegnede mener at være høringsberrettiget, idet evt. gravning efter grus/sand utvivlsomt ikke kun vil påvirke direkte naboer, men hele landsbyen Ledøje og omkringliggende bebyggelse.

Der er mange grunde til at jeg ikke ønsker områdets råstoffer opgravet i dette område. Her er den vigtigste:

Vores familie (og mange andre i området) tæller blandt andre to drenge på hhv 3 og 4 år der går i børnehave i byen og skal starte i skole på Søagerskolen nord for Ledøje. Vejen dertil er idag forholdsvis sikker/enkel fra byen og op til skolen. Det foregår ad skolestien som i sin tid er anlagt til formålet. Denne benyttes også flittigt af især børn der skal til og fra sport m.v. i Smørum.

Den går lige igennem det udpegede område om vil i givet fald og bogstavelig talt blive gravet væk. Når der så oven i dette må forventes en betydelig trafik med tunge, støvende lastbiler vil det gå voldsomt ud over vores miljø og vores "liv" i byen/området.

Ovenstående, sammenholdt med alle de øvrige sandsynlige negative påvirkninger på vand, luft, fast ejendom, dyreliv, kulturvarv, kulturliv m.v. give mig anledning til at opfordre til at der satses på indvinding af råstoffer i andre, mindre følsomme områder.

Med venlig hilsen

Torben Engelbreth
Risbyvej 36
Ledøje
2765 Smørum

+45 4030 0837
info@ecykler.dk

10. august 2016

Region Hovedstaden Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer
Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Som bosat i Ledøje er vi direkte påvirket af regionens forslag om råstofindvinding i og omkring Ledøje.

Vi er meget bekymret over, at Ledøje står som et interesseområde i råstofplanen.

Det vil ødelægge naturen og Ledøje landsby. Vi er et lille lokalsamfund, hvor folk er flyttet til for at nyde naturen, freden og roen. Dette ødelægges, hvis der kommer en grusgrav så tæt på.

Desuden er helt essentielle områder ikke blev undersøgt, eller nævnes i hvert tilfælde ikke i den foreliggende rapport:

- Skolestien er ikke nævnt i materialet. Denne cykelsti vil blive påvirket af forslaget.
- Cykelstien langs råbrovej er heller ikke nævnt.

Begge disse cykelstier en væsentlig del er vores børns rute til og fra skole samt op til idrætsfaciliteter og bibloteket i Smørum. Vi er ikke trygge ved tanken om, at disse to stier skal ligge klods op af en grusgrav med de gener, det vil medføre i form af støv og traffik.

I den periode hvor motorvejen blev bygget oplevede vi netop, hvad det vil sige at ligge klods op af et område, hvor der arbejdes med tungt maskineri I samme område, som børn skal færdes i. Det var forbundet med stor uro at sende sit barn afsted til skole på cykel, hvor cykelstien skulle "deles" med store køretøjer!

- Vi kan heller ikke se at "Bevaringsplan for Ledøje landsby" er nævnt i materialet.

Bevaringsplanen er en lokalplan udarbejdet af kommunen. Vi vil gerne understrege, at sådan en findes, og at den er relevant for Regionens miljøscreening under punket "Kulturarv" og " Trafik", og bør konsulteres.

Vores hus er katagoriseret som bevaringsværdigt ligesom mange andre huse i Ledøje også er. Huset er bygget i 1797.

Huset er bygget på en tid, hvor al tung transport forgik i hestevogn.

Rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst tung trafik til og fra det foreslåede graveområder, vil uværligt komme til at påvirke vores bevaringsværdige huse negativt.

Vores hus bliver forsynet med vand fra Ledøje vandværk. Ledningsnettet er af ældre dato. De fleste af vandrørerne er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik.

Det samme gælder kloaknettet. Det er af meget gammel dato. Det vil ikke kunne holde til til påvirkning af tung trafik.

Vi er erfaret at vores forsikringer ikke vil dække sætningsskader og lignende, der meget nemt kan komme på vores hus ved tung trafik tæt ved. Dette er stærkt foruroligende.

Vi mener Ledøje helt bør fjernes fra råstofplanen!

MED VENLIG HILSEN

HENRIK & POULINE WAGTBERG, KIRKEVEJ 1, 2765 SMØRUM

Vores hus er katagoriseret som bevaringsværdigt ligesom mange andre huse i Ledøje også er. Huset er bygget i 1797.

Huset er bygget på en tid, hvor al tung transport forgik i hestevogn.

Rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst tung trafik til og fra det foreslåede graveområder, vil uværligt komme til at påvirke vores bevaringsværdige huse negativt.

Vores hus bliver forsynet med vand fra Ledøje vandværk. Ledningsnettet er af ældre dato. De fleste af vandrørerne er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik.

Det samme gælder kloaknettet. Det er af meget gammel dato. Det vil ikke kunne holde til til påvirkning af tung trafik.

Vi er erfaret at vores forsikringer ikke vil dække sætningsskader og lignende, der meget nemt kan komme på vores hus ved tung trafik tæt ved. Dette er stærkt foruroligende.

Vi mener Ledøje helt bør fjernes fra råstofplanen!

MED VENLIG HILSEN

HENRIK & POULINE WAGTBERG, KIRKEVEJ 1, 2765 SMØRUM

From: lea.schmidt@jubii.dk
Sent: 7 Aug 2016 20:59:27 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Hørringsvar angående råstofplan 2016 i Ledøje nord og vest

Til Region Hovedstaden.

Privat høringssvar til forslaget om at etablere råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Vi er blevet opmærksom på, at Region Hovedstaden er i gang med at udlægge flere områder rundt om Ledøje By til grusgravning. Hvis planerne føres ud i livet, vil hele vores liv blive voldsomt belastet.

Skolestien: Vi har to børn på hhv. 8 år 5 år. Den ældste cykler allerede nu til Søagerskolen i Smørum. Den yngste skal om et par år gøre det samme. Vi voksne cykler på arbejde, ad skolestien, til hhv. Måløv og Egebjerg. Hvis skolestien enten fjernes, eller hvis den skal gå gennem området for grusgravning, vil vi være nødt til at opgive at cykle til skole og arbejde.

Trafik: Uanset om skolestien bevares, vil den tunge trafik på Ledøje Bygade til/fra grusgravene gøre det livsfarligt at krydse Bygaden, hvilket man skal for at komme fra vores hus til skolestien. Vi ved fra andre mindre byområder, hvor store de tunger lastbiler er, og hvor små og sårbare vores børn er.

Det var ikke lige det, vi forestillede os, da vi for 3 år siden købte hus i et idyllisk landsbymiljø. Det må da være muligt at finde et andet sted at grave grus og sand - et sted, hvor man ikke generer så mange mennesker og ødelægger deres liv og hverdag i et indtil videre ukendt antal år. Vi har hørt, at det kan vare op til 20 år at få færdiggravet!

Vi kunne overveje at sælge vores hus, men vi tvivler på, at nogen vil købe med de fremtidsudsigter for Ledøje By.

Vi beder derfor om, at Region Hovedstaden revurderer og annullerer disse planer, da disse vil få uoverstigelige konsekvenser for vores familie og vores liv.

Med venlig hilsen

Lea Schmidt og Lars Nielsen
Tlf: 60160784
Adr: Kirkevej 2
Ledøje
2765 Smørum

From: Jørgen Grønlund
Sent: 8 Aug 2016 10:29:54 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Graveområde Ledøje nord og vest

I forbindelse med region hovedstadens forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest ønsker vi at påpege følgende:

På Øbakkevej nr. 8 vil vi blive plaget af støjgener og støvgener ved bortkørsel af grus på bygaden. (afstanden til bygaden er ca. 30 m.).

Da undertegnede lider af astma vil det få en sundhedsmæssig betydning.

Sætningsskader vil også kunne opstå på huset.

Det kulturelle landskab vil også blive ødelagt.

Ejendomspriserne vil falde væsentligt.

Vi mener derfor at hele forslaget til graveområdet bør annulleres og tilslutter os helt Ledøje Bylaugs høringssvar.

Med venlig hilsen
Hanne og Jørgen Grønlund
Øbakkevej 8
2765 Smørum

Sendt fra min iPad

Susie-Ann Spiegelhauer
Michael Normann Andersen
Præstetoften 1, Ledøje
2765 Smørum
Tlf. 27268466

Ledøje 9/8 2016

Til

Region Hovedstaden
raastoffer@regionh.dk

Ang. etablering af grusgrav i Ledøje nord og vest.

I forbindelse med at Region Hovedstaden har udpeget nordlige og vestlige dele af Ledøje som mulige områder for råstofindvending har vi erfaret, at kun naboer helt op til de berørte områder, er blevet orienteret om høringssvar.

Vores opfattelse er dog, at vi er høringsberettigede, da vi som beboere 150 meter fra en etableret grusgrav, vil få kraftig påvirkning på vores miljø og dagligdag.

Vi er en familie med 3 skolesøgende børn, der hver dag cykler til og fra skole via skolestien fra Ledøje til Smørum. Etablering af grusgrav i det forslåede område vil fjerne denne mulighed, for kørsel til og fra skole. Alternativ rute via Råbrovej vil være muligt, men Råbrovej vil blive tilkørselsvej for den tunge trafik fra grusgraven og trafiksikre forhold, vil blive væsentligt forringet både i Ledøje by samt ved Søagerskolen/Skebjergvej.

Vores ejendom, Præstetoften 1, ligger i skel til Ledøjetoften, som må forventes at blive tilkørselsvej fra grusgrav til Frederikssundsmotorvejen.
Ledøjetoften må herefter betegnes som farlig vej, da der ikke er nogen cykelsti og kun fortov i een side med ringe oversigtsforhold.

Rekreativt område "Lillesø" ligger på den anden side af Ledøjetoften og passage vil uvægerligt give farlige episoder især for de mindre børn der ikke har forståelse for den hurtigtkørende og farlige trafik.

Ledøjetoften er i dag etableret med trafikbump for hastighedsnedsættende regulering. Den kraftige øgning af tung trafik i forbindelse med en grusgrav, vil med stor sandsynlighed give sætningsskader i vores ejendom.
Endvidere vil der forekomme en væsentlig forhøjelse af støj og partikelforurening på vores ejendom, med mulige sundhedsskader til følge.

Ved etablering af grusgrav kan der, ved ugunstige vejrforhold kunne forekomme sandstorme. Dette vil medføre en væsentlig slidtage på ejendom, biler mv. med værdi- og materiale-forringelse til følge.

Generelt er der også problematikken med forurening af grundvand, det æstetiske, sameksistens og kulturelle interessekonflikter.

For os er det derfor uforståeligt, at et sådan forslag om råstofindvending i Ledøje overhoved er taget op og kan kun opfordre til at det fjernes helt som interesseområde.

Med venlig hilsen

Michael Normann

Ledøje d. 10. august 2016

Til Region Hovedstaden

Råstofteam

Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Ledøje Vest

Undertegnede ønsker at have part i sagen, og mener at have en væsentlig individuel part i sagen pga. følgende forhold:

Skolestien

Ledøjestien/Skolestien ligger midt i det foreslåede graveområde Ledøje Nord, men er slet ikke nævnt i det udsendte materiale. Vores dreng på 13 år bruger denne sti hver eneste dag, og det er den eneste sikre skolevej fra Ledøje. Vi andre i husstanden benytter også Skolestien ofte, både på cykel til og fra arbejde, men også til gå- og løbeture, indkøb i Smørum m.m. Vi vil have meget store betænkeligheder med at sende vores søn ud på cykel gennem et grusgravområde, hvor der vil køre meget tunge køretøjer. Hvordan har man tænkt sig at sikre alle brugerne af stien? Vi ønsker en konsekvensvurdering af dette store problem samt løsninger på dette.

Støv

Tidligere analyser og test udført i Roskilde, viser at støvpåvirkninger er langt over Miljøstyrelsens anbefalede grænseværdier for støv i et målepunkt 220 meter fra graveområdet. Vores hus ligger ca. 200 meter fra området, og kun ca. 40 m fra Ledøjetoften, hvor vi kan risikere at der kommer til at køre mange transporter fra Ledøje Vest. Primært er vi bekymret over vores sundhed/helbred, som kan blive påvirket af støv i luften. Hvordan hænger dette sammen med Regionens indsats over for sundhed og sygdomme, at placere et graveområde så tæt på en by.

Støvgener må også kunne forventes som følge af opblæst sand og støv. Er der foretaget undersøgelser af hvordan eventuelle "sandstorme" påvirker nærmiljøet, da der må kunne forventes øget slitage på huse og biler (lak). Vores tag er et helt nyt coated metaltag (Metrotile), som vi frygter vil få væsentlig mindre levetid end forventet. Konsekvenser ønskes vurderet og beskrevet. Erstatningsforhold bør ligeledes beskrives og fremstilles som vilkår i råstoftilladelsen. Vil Miljøstyrelsen anbefalede grænseværdier for støvgener være gældende for råstoftilladelsen?

Støj og vibrationer

Tunge køretøjer ca. 40 meter fra vores hus vil helt klart påvirke både os og vores dyr, såfremt der tillades kørsel med tunge køretøjer langs Ledøjetoften. Vi kan allerede i dag tydeligt høre de få tunge køretøjer der kører forbi, men det er meget få køretøjer i dag. Der bør laves støjudbredelseskort for et eventuelt øget transportarbejde ifm. råstofindvinding.

Analyser fra andre grusgrave har vist at vibrationer fra indvindingsområdet kan mærkes meget langt væk. Dette kan påvirke både mennesker, dyr og ejendomme. Vores forsikring vil ikke dække eventuelle skader på vores hus som følge af skader forårsaget af råstofindvinding. Hvilke vilkår vil der blive stillet i en

råstoftilladelse, og hvilke grænseværdier skal benyttes for vibrationer? Og hvem dækker for eventuelle skader?

Vand

Vi er alvorligt bekymrede i forhold til påvirkning af vores grundvand. Ledøje Vandværks grundvandsindvinding er slet ikke med i den udsendte miljøscreening, og som beskrevet i Ledøje Bylaugs høringssvar, så ligger grundvandsbassinet ubeskyttet under råstofforekomsterne uden et beskyttende lerlag over kalklaget. Næsten hele interesseområdet er indvindingsområde for Ledøje Vandværk. Hvordan kan man forestille sig at vilkår i råstoftilladelsen vil kunne afhjælpe dette – både under og efter indvindingen?

Generelt

Generelt så synes vi, at det er overraskende så få forhold, der er klassificeret som forhold, der skal vurderes nærmere. Vi finder det meget bemærkelsesværdigt at påvirkninger på mennesker og sundhed, fauna og flora og trafiksikkerhed slet ikke vurderes som forhold der bør undersøges. Den indledende miljøscreening bærer præg af at være alt for overfladisk, og vi håber meget at Region Hovedstaden sørger for, at en miljøvurdering i en eventuel videreførelse af sagen, vil medtage alle de forhold som er nævnt i Ledøje Bylaugs høringssvar. Vi vil også gerne påpege, at vi mener at interesseområdet er udlagt på alt for spinkelt grundlag, og at dette bør udgå af Råstofplan 2016.

Med venlig hilsen

Bjørn og Zandra Weitemeyer
Præstetoften 5, Ledøje
2765 Smørum

From: Per Anker Larsen
Sent: 7 Aug 2016 13:07:52 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar - Region Hovedstaden s Forslag til. Etablering af grusgravning i og ved ledøje nord og vest

Protest: vedr. regions H Forslag - for udvinding af grus sand m.m. I Ledøje nord og vest.
Undertegnede bor på Nybøllevej 7a i ledøje.
Her har vi boet siden 1976 -
Vi føler os nu - meget utrygge, med de forslag og hensigter, Region hovedstaden ønsker, at etablere eller stiller os i udsigt til grusgravning, her og i nabolaget - samt de gener, det vil kunne medbringe for os, som støj og støv . Vi kan oplyse, at vi begge har en kronisk astma, som støvgener - med partikler fra grusgravning - kan med fører en forværring af - hvad der kan bekræftes af embedslægen - der vel allerede er indraget i undersøgelsen.?
I øvrigt henvises til Bylaugets høringssvar - som er yderst relevant for os og vores omgivelser.

Med venlig hilsen
INGE OG PER ANKER LARSEN
Nybøllevej 7a ledøje

Sendt fra min iPad

Ledøje d.10/8-16

Fremsender: Tommy og Sanne Norup Benedictus

Nybøllevej 18, 2765 Ledøje, Smørum.

Tlf. 40533235, Mail: tommynorup@hotmail.dk

Til Region Hovedstaden, Vedr. Høringssvar

Emne: Råstofplan 2016, herunder ansøgning om etablering af graveområde/grusgrav på jorden, der omkranser Nybøllevej 18, Ledøje, matr. Nr. 6k.

Vi vil hermed gøre indsigelse mod at medtage Ledøje vest (Og Ledøje nord) i Råstofplan 2016. Vi har lige købt og bekostet store beløb på vores ejendom beliggende på Nybøllevej 18. Vi er ikke blevet gjort bekendt med interesseområder og mulige graveområder/grusgrave klos op af vores ejendom i forbindelse med købet sidste år. Hvis matriklerne, der omkranser vores ejendom, får status som graveområde, vil det medføre væsentlige gener, herunder miljømæssige gener, for os og vores familie. Dette gælder psykiske - såvel som faktiske og praktiske miljømæssige gener.

- Vores smukke udsigt, naturen og dyrelivet, som er direkte årsag til vores køb af ejendommen sidste år, vil forsvinde.
- Vi vil være stavnsbundet. Huset kan ikke sælges allerede fra nu af og en lang årrække frem.
- Værdiforringelse. Vores ejendom vil tabe værdi i så stort et omfang, at det vil være katastrofalt for os. Udover, at vi ikke vil kunne sælge ejendommen, får det de konsekvenser, at vi heller ikke kan optage lån i ejendommen, som planlagt når vi er færdige med renovering. Al vores opsparing ligger i huset, så vi er bundet på hænder og fødder.
- Støjgener. Det giver sig selv, at et hus, der er omkranset af en grusgrav, vil være stærkt generet af støj og sandsynligvis i en sådan grad, at huset vil være ubeboeligt i den årrække, hvor der graves tæt på huset.
- Livskvalitet. Roen, vores drømmehus og det smukke landskab vi har bosat os i, er noget vi nyder og sætter enormt stor pris på i tilværelsen. Vi risikerer nu, at det bliver taget fra os på den måde, at det forvandles til det stik modsatte uden konsekvenser for lodsejer, uden genhusning og uden kompensation. Der er da noget helt galt med loven her.
- Rystelser. Vi har det seneste år brugt knap to mio. kr. på renovering af ejendommen, bl.a. er facaden blevet pudset. Vi kan forvente, at vores husmure og staldbygning vil slå revner med en grusgrav så tæt på bebyggelse, som det fremstår i ansøgningen. Der har vi ingen forsikring, der dækker.
- Egen vandboring. Den må sandsynligvis nedlægges og der må i stedet etableres vandledning fra nærmeste vandværk. Der vil nødvendigvis være store omkostninger forbundet med dette og den fine vandkvalitet bliver sandsynligvis ikke den samme.
- Kloakledning. På matriklen i den sydlige del af det ansøgte interesseområde løber en hovedkloak tværs over. Det har vi ikke set anført i screeningen.

- Lille husstandsvindmølle. I forbindelse med den jordvarme, som vi netop har investeret i, har vi også søgt om at opstille en lille husstandsvindmølle. Desværre vil dens levetid blive stærkt påvirket af sandfygning fra en grusgrav klos op ad.
- Trafik og sikkerhed. Trafikken hvor vi bor vil nødvendigvis blive voldsomt tungere og tættere. Trafiksikkerheden forringes for alle, specielt de bløde trafikanter og i særdeleshed børn. Der er hverken cykelsti eller gangsti og skolebørn skal stille sig ud langs vejen for at blive samlet op af en offentlig bus. (Det træder i kraft til næste år) Skolebussen er sparet væk. Vores ældste datter kører på scooter og de to yngste skal snart til at lære at cykle. Hvis ikke trafikken kan ledes direkte på motorvejen via rundkørslen, vil lastbilerne skulle køre ud på Nybøllevej klos op af vores ejendom og særdeles tæt på vores hus. To lastbiler kan ikke køre forbi hinanden på Nybøllevej. Vi vil nødvendigvis blive udsat for stor forurening, eftersom alle køretøjer vil gasse op idet de drejer ud på vejen. Det vil samtidig give os en øget belastning ifht. sætningsskader, fygning og støj.
- Vi har forståelse for, at der skal findes graveområder, men vi synes ikke man kan byde en familie, at de skal ligge mit inde i et graveområde. Det er dyre ejendomme, der ligger i dette område så tæt på København. Det er ikke rimeligt at ruinere os / stavnsbinde os på den her måde. Vi ønsker udvikling for vores område og vores Landsby Vi ønsker at nye familier skal tiltrækkes af området samt at nuværende beboere skal fastholdes. En grusgrav er i vores øjne ikke en udvikling men en afvikling af vores landsby.

VI VIL GERNE OPFORDRE JENS MANDRUP TIL AT KOMME UD OG SE MED EGNE ØJNE INDEN BESLUTNINGERNE TAGES.

Bilag 1: Udtalelse fra vores forsikringsselskab, TopDanmark.

Bilag 2: Udtalelse fra Ejendomsmægler.

MVH Tommy og Sanne Norup Benedictus

28. juli 2016

Sanne & tommy Benedictus
Nybøllevej 18
2765 Smørum

Grusgrav

Tak for din henvendelse omkring etablering af grusgrav omkring jeres grund.

Som jeg oplyste i telefonen, dækker forsikringen ikke sætningsskader i forbindelse med arbejdet i grusgraven.

Endvidere dækker forsikringen ingen form for udskridning eller sammenstyrtning af bygninger på ejendommen.

Håber dette kan hjælpe jer videre

Med venlig hilsen

Helle Schaap
Skadebehandler
Landbrugskade
Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

Hej Tommy

Tak for et behageligt møde på din ejendom søndag, den 10. juli.

Tak også for det materiale, du har sendt mig vedr. regionens forslag til udlægning af nyt råstof-graveområde omkring din ejendom.

Jeg har nu haft lejlighed til at læse materialet, og det er min vurdering, at de fremlagte planer og forslag vil få stor betydning for dine muligheder for at få solgt din ejendom.

Den største hurdle vil formentlig være at finde en køber, der er indstillet på at have udsigt til at blive nabo til en grusgrav.

Det er svært at vurdere, hvad det kan betyde i kroner og øre, men der er ingen tvivl om, at det har indvirkning på prisen.

Jeg forstår således din bekymring omkring salgsmulighederne, og jeg skal da kun opfordre dig til at benytte dig af din mulighed for indgive dine bemærkninger og høringssvar.

Med venlig hilsen

Henning Forland
Indehaver, ejendomsmægler & valuar MDE,
KøberRådgiver m/Tryghedsmærke

Estate Egedal
Egedal Centret 95, 1.
3660 Stenløse
Tlf. nr. 47 17 66 66
Dir. nr. 51 83 66 66
Mail hfo@estate.dk
www.estate.dk/Egedal

Henrik Holmgren
Henriette Dannisøe
Gadebrøndsvej 5, Ledøje
2765 Smørum

Ledøje, 10. august 2016

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling – Klima og Ressourcer
Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Bemærkninger vedr. forslag til råstofgraveområde ved Ledøje Nord

Vi har en væsentlig interesse i sagen, da vi bor på Gadebrøndsvej 5 i 2. række ud til det foreslåede graveområde. Det er med stor undren at vi ikke også er inviteret som høringspart da vi bor mindre end 50 m fra det foreslåede graveområde men også med stor undren over, at fx Ledøje Bylaug og Ledøje Vandværk ikke er blevet hørt.

Vi synes det er vældig bekymrende, at et sådan forslag overhovedet kan blive stillet da det vil have helt enorme konsekvenser for hele vores landsbymiljø, naturen og i det hele taget vores liv i byen.

Det er en kendsgerning, at der vil være voldsomme støj-/støvgener i forbindelse med gravearbejdet, meget tung trafik på små veje for ikke også at nævne sætningsskader på huse. Den absolut alvorligste gene vil uden sammenligning være den heldbredmæssige negative påvirkning af indbyggere i en stor radius fra graveområdet.

Vi har en datter der cykler hver dag til og fra skole via "skolestien" til Smørum. Når vi ser på tegningerne ser det ud til at skolestien nedlægges da den ellers vil gå direkte igennem graveområdet. Vi vil gerne have at Region Hovedstaden redegører for hvordan skolebørnene i Ledøje kan komme sikkert til og fra skole, fritidsaktiviteter m.m. Herunder ønskes en nærmere redegørelse for den tunge trafiks afvikling.

Vi har en kraftig bekymring i forhold til støvgenerne da vi har erfaret at man i USA sidestiller krystallinsk silica støv med asbest. Regionen bedes redegøre for hvorvidt det er korrekt og hvilke tiltag man planlægger for at minimere generne.

Vi opfordrer på det kraftigste til at Ledøje helt tages ud af interesseområdet for råstofudvikling.

Venlig hilsen

Henrik Holmgren og Henriette Dannisøe

Tina og Morten Heiermo
Gadebrøndsvej 6, Ledøje
2765 Smørum

Til Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling – Klima og Ressourcer
Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Ledøje 10. Aug. 2016

Som ejere af Gadebrøndsvej 6, der grænser direkte til matrikel 11a, er vi inviteret til at afgive høringssvar i forbindelse med miljøscreeningen vedr. Ledøje Nord.
Vi har følgende bekymringer og kommentarer til det fremsendte materiale:

1. Befolkning og Sundhed:

- Det bekymrer os dybt, at man i den fremsendte rapport vurderer at **"Sundhedstilstand**" samt "**Begrænsninger og gener overfor befolkningen"** ikke er forhold der skal vurderes yderligere.
Som en af de allernærmeste naboer til en evt. kommende grusgrav, føler vi at vores – og den øvrige landsbys – sundhedstilstand bør tages i betragtning. Ikke kun ud fra stærke personlige interesser, men også ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv mener vi konsekvensen af øget støj, støv og dertilhørende stress skal vurderes for et så tætbefolket område.
I vores husstand alene har vi to børn med støvallergi, hvor den ene periodevis har stærk vejrtrækningsbesvær. Vi voksne er kontaktlinsebrugere. Vi frygter at den øgede støvforurening med både inhalerbart og repirabelt støv vil føre til en markant forringelse af sundhedstilstanden for hele vores familie, og særligt for vores søn.
Derfor mener vi det er en alvorlig fejl, ikke at vurdere de nævnte forhold nærmere.

2. Vand

- Vi er meget uforstående overfor at **"Grundvandsforhold"** ikke er et forhold man mener skal vurderes yderligere. Særligt med tanke på at kommunen i tidligere høringssvar i 2012 har udtrykt bekymring for de følsomme drikkevandsboringer i området.
Vi har i forvejen ikke drikkevand af høj kvalitet i Ledøje, og som læfolk virker det stærkt bekymrende, at regionen vurderer at etablere en grusgrav uden at undersøge en basal og livsvigtig ressource som grundvandsforholdet til bunds. Det er vanskeligt at tænke sig at så omfattende ændringer i jordbundsforhold i så stort et område ikke vil ha konsekvenser for kvaliteten af vores drikkevand.
Derfor ønsker vi at Grundvandsforhold bliver vurderet nærmere.

3. Luft

- Med henvisning til vores kommentar til punkt 1, mener vi naturligvis ikke det kan være rigtigt at **"Luftforurening"** herunder støv ikke skal vurderes nærmere. Luftforureningen vil ikke kun have betydning for vores helbred i vores beboelser, men så sandelig også for de mange motionister og skolebørn i alle aldre, herunder vores egne børn, der dagligt benytter skolestien der går tværs gennem interesseområdet.
Det vil give overordentlig store gener med den sandflugt man må forvente med et så åbent område typisk med vestenvind.
Det samme må siges at gælde for golfbanens brugere.
Vi mener derfor at konsekvensen af "Luftforurening" bør vurderes for områdes samlede brug, altså både for vores beboelse og de bløde trafikanter på cykelstien.

4. Trafik (Vedr. både området ved Ledøje Nord og Ledøje Vest)

- Når forhold omkring **"Trafikafvikling/belastning"** vurderes nærmere, har vi følgende kommentarer:
Så vidt vi forstod på borgermødet, vil det ikke være muligt at lede den tunge trafik direkte på motorvej/ tværvejen, men den skal vi kommunalvej først.
Som vi ser det er der to veje:

A: Via krydset Råbrovej/Skebjergvej, hvor den lokale skole ligger. Dette er et lille men travlt lyskryds med rigtig mange skolebørn, hvor tung trafik og lastbiler der sandsynligvis taber grus som cyklerne kan skride i, vil være en virkelig trafikfarlig cocktail, som vi på det kraftigste henstiller til ikke kommer i betragtning, hverken når det gælder mulig udvinding i "Ledøje Nord" eller "Ledøje Vest"

B: Via Ledøje Bygade / Ledøjetoften.
Ledøjetoften har efter åbningen af motorvejen oplevet markant mere trafik, og er derfor allerede belastet yderligere i forhold til støj og trafikmængde i forhold tidligere. Der er ingen cykelsti på Ledøjetoften.
Ledøje Bygade er en gammel smal landsbygade, uden cykelstier, med smalle fortorve, og rigtig mange ryttere til hest. Gaden egner sig på ingen måde til regelmæssig tungtrafik.

Vi vil på det kraftigste henstille til at disse veje ikke vurderes benyttet hverken når det gælder mulig udvinding i "Ledøje Nord" eller "Ledøje Vest"

5. Ressoucer og affald

"Vandforbrug" er et forhold der iflg. Rapporten heller ikke skal vurderes nærmere. Vi er uforstående overfor bemærkning om at *" Der skal formodentlig anvendes vand til støvbekæmpelse"* men samtidig siges der at *"Der forventes ikke væsentligt vandforbrug ifm.råstofindvinding. "* Dette er i vores optik to modstridende argumenter.
Vi ønsker at der foretages en realistisk vurdering af det forventede vandforbrug hvis støvgenerne skal holdes på et minimum.

6. Øvrige generelle kommentarer

Som borgere der bliver berørt i første række har vi ydereligere kommentarer:

1) **<u>Det økonomiske miljø</u>** for samtlige husejere i Ledøje, særligt os der risikere at blive naboer.
   Så længe Ledøje Nord og Ledøje Vest er en del af interesse området til råstofplanen, er vi alle så godt som stavnsbundet til vores boliger. Boligsalget i Ledøje gik nærmest helt i stå i flere år mens den nye Frederikssundsmotorvej blev bygget, og er kun så småt kommet i gang igen efter motorvejen er færdig. Hvordan skal vi kompenseres for et værditab i størrelsesordenen på 1 – 1,5 millioner på hustand, hvis huset overhoved kan sælges?

   Det betyder også, at vurdere vores familie, at de helsemæssige omkostninger er for store ved at bo så tæt på et udvindingsområde – så har vi ingen mulighed for at flytte, for vort hus vil være usælgeligt så længe udgravningen foregår, og så længe der blot er en sandsynlighed for at der kan komme en grusgrav.

   En anden økonomisk konsekvens for os husejere, er at vi må forvente mulige sætningsskader, slitage på vinduer, træværk mm pga sandflugt, etc. Alt sammen forhold som vi selv må bære den økonomiske konsekvens af da de ikke vil være dækket af vores husforsikring.

   Vi ønsker en vurdering af hvordan de økonomiske konsekvenserne for beboerne på længere sigt vil påvirke landsbymiljøet med tanke på flere dårligt vedligeholdte og eller tomme usælgelige ejendomme i Ledøje.

2) **Skolestien**
   Vi er uforstående overfor, hvordan man kan påtænke et graveområde med en skole/cykelsti tværs igennem. Det er to uforenelige faktorer, og cykelstien har jo været vurderet vigtig tidligere da man har valgt at etablere en tunnel ved anlæggelsen af den nye motorvej. Hvis det er hensigten at nedlægge denne, hvordan har man så tænkt at børnene skal komme til den alternative sti langs Råbrovej? Det kan de ikke i dag, uden at komme direkte ud på Ledøje Bygade.

   Vi ønsker at trafik sikkerheden for skolebørn og bløde trafikanter vurderes nærmere.

3) **Landsbymiljøet**
   Det unikke landsbymiljø vi har omkring Ledøje, har måtte bøje nakken for en motorvej tværs igennem landskabet. Det har betydet en ændring i støjniveauet og trafikmønster for vores landsby allerede.

   En stor industri som en grusgrav er vil ikke bare skæmme vores smukke landsby, men også betyde en markant ændring i støjniveauet, luftforurening og den trafikale belastning for Ledøje generelt.

Vi ønsker at regionen inkludere disse forhold i vurderingen af konsekvenser for det samlede landsbymiljø. Findes der undersøgelser fra andre graveområder der er placeret direkte i skel til tæt bymæssig bebyggelse?

Afslutningsvis vil vi påpege, at vi finder den foreløbige proces dybt kritisable.
At udsende et så mangelfuldt og dårligt udarbejdet oplæg til en høringsproces midt i sommerferieperioden med 5 ugers svarfrist, og kun til en brøkdel af de beboere som vil blive påvirket, og ikke til vandværk, bylaug og andre interessenter er på ingen måde acceptabelt i vore øjne.

Med baggrund i dette høringssvar og det samlede høringssvar fra Bylauget vil vi på det kraftigste opfordre til og anmode om at både Ledøje Nord og Ledøje Vest tages helt ud af den kommende råstofplan.

Med venlig hilsen

Tina og Morten Heiermo
Gadebrøndsvej 6, Ledøje
2765 Smørum

Punkt nr. 2 - Udsendelse af forslag til Råstofplan 2016 med tilhørende miljøvurdering i offentlig høring (Beslutningssag)

Bilag Samlede høringssvar
Ledøje Vest

Egedal Kommune

From: Morten Stenak
Sent: 11 Aug 2016 12:03:59 +0000
To: Nikolaj Dam
Cc: Marie Walther
Subject: SV: 16/05619 Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Til Nikolaj Dam

Tak for forlængelse af fristen for høring af de 9 graveområder.

Styrelsens bemærkninger tager udgangspunkt i miljøscreeningernes kulturarvsscreening og den gældende administrationspraksis.

Slots- og Kulturstyrelsen har følgende bemærkninger:

Slots- og Kulturstyrelsen er som udgangspunkt forundret over, at nye graveområder sendes i høring, selvom miljøscreeningerne i flere tilfælde viser betydelige konflikter med kulturarvsværdierne.

Intet at bemærke
Holtegård
Uggeløse
Fuglebjergvej

Graveområdet bør tilpasses
Lynderup: De nye graveområder omgives af beskyttede diger, der ligger i gravegrænsen. Graveområderne bør tilpasses så digerne bevares.

Graveområdet bør indskrænkes betydeligt
Vindekilde: Graveområdet ligger i værdifuldt kulturmiljø mod nord, der også indeholder digerne D00.007.847 og D00.009.907 (i alt 250 m). Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den sydlige del.
Ryegård: Graveområdet indeholder to fredede fortidsminder, hvor der ikke kan graves indenfor 100 meter. Graveområdet bør indskrænkes til kun at omfatte den nordvestlige del med passende hensyn til dige D00.005.535, der ligger i den nordlige grænse af graveområdet.
Vridsløsemagle: Graveområdet omfatter kulturarvsareal med romertidsgrave og overskrider 100 meter beskyttelseslinjen til Snubbekorshøj og Ole Rømers Høj. Desuden berøres dige D00.040.561 (ca. 400 m) og del af dige D00.040.560 (ca. 500 m). Graveområdet bør indskrænkes betydeligt og kun omfatte den nordlige del.

Gravområdet bør udtages
Ledøje Nord: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet omkring Ledøje landsby bør bevares in situ.
Ledøje Vest: Graveområdet ligger i et værdifuldt kulturmiljø. Den arkæologiske ressource i kulturarvsarealet i den nordlige del bør bevares in situ.

Såfremt det ønskes vil styrelsen gerne bistå i forbindelse med ny afgrænsning og tilpasning af graveområderne.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at vende tilbage.

Venlig hilsen

Morten Stenak

Morten Stenak
Chefkonsulent, Ph.D.
Fortidsminder
Slots- og Kulturstyrelsen
Agency for Culture and Palaces
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V

T +45 3395 4200
M +45 3374 5121
mst@slks.dk | slks.dk

From: Lotte Sparrevohn
Sent: 8 Aug 2016 09:02:05 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Nikolaj Dam
Subject: VS: Partshøring af 9 forslag til nye graveområder i Region Hovedstaden

Kære Nikolaj Dam

Tak for orienteringen om miljøscreeninger af en række forslag til nye graveområder i Kroppedal Museums ansvarsområde; ved Vindekilde Søsum, Ledøje og Vridsløsemagle.
Det er vores vurdering, at der kan forefindes skjulte fortidsminder inden for de udpegede områder, og vi vil derfor anbefale at der bliver foretaget arkæologiske undersøgelser af arealerne, såfremt områderne udpeges til råstofindvinding.
Vedhæftet det høringssvar vi sendte ifm scopingen.

Venlig hilsen Lotte

Lotte Reedtz Sparrevohn
Museumsinspektør, arkæologi
Kroppedal Museum
Kroppedals Allé 3 T 43 30 30 05
DK-2630 Taastrup M 61 55 62 81

lotte.sparrevohn@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

KROPPEDAL MUSEUM

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Att.: Råstofplanlægger
Nikolaj Thyssen Dam
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

3. december 2015

T 43 30 30 22
Mads.johnsen
@kroppedal.dk

Kroppedals Allé 3
2630 Taastrup

T 43 30 30 00
CVR-nr. 26 58 90 02
kontakt@kroppedal.dk
www.kroppedal.dk

VEDR. SCOPING AF MILJØPARAMETRE I MILJØSCREENINGER TIL RÅSTOFPLAN 2016

Kroppedal Museum har d. 19/11-2015 modtaget en høring fra Nikolaj Thyssen Dam, Center for Regional Udvikling vedr. Scoping af miljøparametre i miljøscreeninger til råstofplan 2016.
I forhold til 'Kulturarv' har museet foretaget arkivalsk kontrol ift. de 7 indvindingsområder, der er beliggende i museets ansvarsområde dvs. Albertslund kommune (Albertslund Skovvej (Herstedvestervej)), Høje-Taastrup kommune (Vridsløsemagle, Sengeløse & Vasby (Vadsby Bygade/Hørupvej)) & Egedal kommune (Vindekilde (Vindekildevej 11), Ledøje Nord (Råbrovej 25) & Ledøje Vest (Nybøllevej 17).

Sammenfattende er museets anbefalinger følgende:

- **Albertslund kommune: Skovvej: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle: indvinding frarådes grundet kulturarvsareal samt mange meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Høje-Taastrup kommune: Sengeløse: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Høje-Taastrup kommune: Vasby: arkæologisk forundersøgelse anbefales**
- **Egedal kommune: Vindekilde: indvinding frarådes grundet stor mængde meget betydningsfulde fortidsminder**
- **Egedal kommune: Ledøje Nord: indvinding indenfor kulturarvsareal frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**
- **Egedal kommune: Ledøje Vest: indvinding indenfor de to kulturarvsarealer frarådes. Arkæologisk forundersøgelse anbefales på resterende areal**

Nedenfor findes museets uddybende kommentarer til de enkelte indvindingsområder.

Albertslund kommune: Skovvej
Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) er beliggende i et område hvorfra kendes spor af menneskelig aktivitet i store dele af oldtiden. Således er der mindre end 200 m fra indvindingsområdet fundet bebyggelsesspor fra jernalderen (020205 sb. 25) og en overpløjet høj kaldet Flintdysse (020205 sb. 2) fra bondestenalderen. Ligeledes er der fundet en bronzealderboplads (020205 sb. 29) ca. 300 m fra indvindingsområdet samt et yderst sjældent depot af to "harpiks-kager" fra ældre bronzealder (020205 sb. 3) ca. 550 m fra indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vridsløsemagle
Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 11) findes et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 93) på matr. 2a, 2d, 12b, 13a & 7000d – Vridsløsemagle By, Sengeløse. Kulturarvsarealet er udpeget grundet fund af grave fra romersk jernalder (020211 sb. 12) samt to overpløjede oldtidsgravhøje (020211 sb. 5 & 6). Udpegningen af et kulturarvsareal er tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder.

Indenfor det påtænkte indvindingsområde, men udenfor kulturarvsarealet, kendes endvidere til en sløjfet stendysse fra bondestenalderen (020211 sb. 4), to gravhøje fra den ældre bronzealder (020211 sb. 9 & 10), en overpløjet oldtidshøj (020211 sb. 11) samt to detektorfund af middelaldermønter (020211 sb. 60 & 62). Det skal også bemærkes, at der findes beskyttede diger mellem matr. 2a & 4a samt mellem 2a & 3a indenfor indvindingsområdet, og endvidere yderligere et dige mellem matr. 12b og 23a, der muligvis ligger indenfor indvindingsområdet (kan ikke præcist fastslås udfra fremsendte luftfoto). Der findes ydermere to fredede gravhøje henholdsvis Ole Rømers Høj (020211 sb. 7) & Snubbekors Høj (020211 sb. 1), som udfra det fremsendte luftfoto synes at ligge umiddelbart udenfor indvindingsområdet, men i begge tilfælde overlapper indvindingsområdet med beskyttelseszonen for de fredede gravhøje.

Kulturhistorisk anbefaling:
Topografien samt nærliggende fund af henholdsvis en stor gravplads fra vikingetiden kaldet Snubbekorsgård (020211 sb. 104) og en vikingetidsbebyggelse (020211 sb. 64) gør sammen med omtalte kulturarvsareal og de øvrige, omtalte fund indenfor indvindingsområdet samt de fredede gravhøje umiddelbart op til, at museet har yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af væsentlige jordfaste fortidsminder indenfor det pågældende indvindingsområde. Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vridsløsemagle' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Sengeløse

Det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) ligger umiddelbart sydøst for et kulturarvsareal af regional betydning (020211 sb. 92), der er udpeget grundet Sengeløses rødder i middelalderen og fund fra yngre jernalder og vikingetid i området viser lang bebyggelseskontinuitet. Indenfor dette kulturarvsareal er der kun omtrent 100 m nord for indvindingsområdet udgravet bebyggelse fra den ældre og yngre jernalder (020211 sb. 102).
Umiddelbart syd/sydøst for indvindingsområdet er udpeget endnu et kulturarvsareal denne gang af national betydning (020211 sb. 94) på baggrund af fund af palisaderækker og rituelle gruber fra bondestenalderen ved den fredede Helgeshøj (020207 sb. 32) samt diverse bopladsspor fra bondestenalder og jernalder (eks. 020207 sb. 124 (ca. 600 m fra indvindingsområdet) & 020207 sb. 102 (ca. 650 m fra indvindingsområdet)).

Endvidere kendes der til en række markante oldtidsfund indenfor en afstand på mindre end 1 km i form af to fredede oldtids gravhøje Bondehøj (020211 sb. 18 (ca. 400 m mod vest)) & Klevehøj (020211 sb. 21 (ca. 320 m mod vest)), fire overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 17,19, 20 & 25), en overpløjet langdysse (020211 sb. 16) kun ca. 150 vest for indvindingsområdet samt fund af en bronzealder økse (020211 sb. 47) ca. 350 m mod vest ved omtalte Klevehøj. Ydermere skal nævnes, at museet i 2009-2010 gennemførte en stor udgravning af omfangsrig bebyggelse fra hele perioden fra bondestenalder til yngre jernalder samt en lille gravplads fra romersk jernalder kun omtrent 500-600 m sydvest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal bemærkes, at der findes et beskyttet mindre dige på matr. 10e indenfor indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Høje-Taastrup kommune: Vasby

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 10) så kendes der til flere vigtige fund indenfor en afstand på 1 km i form af overpløjede oldtidshøje (020211 sb. 30 & 020207 sb. 16) og diverse stenalder løsfund (020401 sb. 21, 020211 sb. 51 & 57, 020207 sb. 55). Der er endvidere fundet knogler og en flintøkse fra bondestenalderen i Kallerup Mose (020207 sb. 56), bopladsspor og en flintdolk fra den sene bondestenalder (020211 sb. 61) kun ca. 100 m fra indvindingsområdet samt Danefæ i form af et detektorfundet trefliget spænde fra vikingetiden i Vasby (020211 sb. 109) ca. 200 m fra indvindingsområdet. På de Høje Målebordsblade ses endvidere en langdysse ca. 120 m vest for indvindingsområdet. Afslutningsvis skal nævnes, at museet i 2009 udgravede en boplads fra bondestenalder og bronzealder (020401 sb. 42 & 46) beliggende 700-900 m sydvest for indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En

arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Vindekilde

Indenfor det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 8) kendes til et stort antal gravfund. Således skal nævnes en række sløjfede oldtids gravhøje (010605 sb. 19, 20 & 21), en sløjfet jættestue og en dysse fra bondestenalderen (010605 sb. 15 & 18) samt en grav fra ældre bronzealder indeholdende et bronzesværd (010605 sb. 109). Endvidere er der indenfor indvindingsområdet påvist to stenlagte ildsteder (010605 sb. 85 & 86) og en udateret stenlægning (010605 sb. 114).
Umiddelbart udenfor indvindingsområdet kendes endvidere til en række væsentlige fortidsminder i form af en stenbygget grav fra oldtiden (010605 sb. 14), en helleristningssten med skåltegn fra bronzealderen (010605 sb. 118), lystertænder fra jægerstenalderen (010605 sb. 122 & 123) samt en dysse og en langdysse fra bondestenalderen (010605 sb. 16 & 17). I Værebro Å på kanten af udvindingsområdet er der gjort flere offerfund, bl.a. knogler fra mindst seks mennesker, flinteredskaber og lerkar. Offerfundene er med til at underbygge områdets betydning i oldtiden.
Generelt kendes der til mange kulturhistoriske lokaliteter i området nær indvindingsområdet ved Vindekilde eks. en rig grav med guldfingerring & bronze-skjoldbule fra romersk jernalder (010605 sb. 46) kun 800 m vest for indvindingsområdet.
Afslutningsvist skal nævnes, at der findes beskyttede diger mellem henholdsvis matr. 16n & 36 og 16n & 15a, samt mellem matr. 15a & 14l – begge indenfor indvindingsområdet. Ydermere findes et beskyttet dige på grænsen mellem matr. 16m og henholdsvis 17b & 17m, der udfra det fremsendte luftfoto synes at udgøre den vestligste afgrænsning af indvindingsområdet.

Kulturhistorisk anbefaling:
Grundet det store antal gravfund indenfor indvindingsområdet samt den umiddelbare nærhed til en stor koncentration af andre vigtige fund, så har museet yderst begrundet formodning om tilstedeværelsen af fortidsminder
Kroppedal Museum vil fraråde, at der foretages indvinding af sand og grus i dette påtænkte indvindingsområde grundet den store sandsynlighed for væsentlige jordfaste fortidsminder, som vil være bekostelige for bygherre at få udgravet.

Fastholdes planerne om at indvinde grus i området 'Vindekilde' anbefales det, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.

Egedal kommune: Ledøje Nord

I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at hele den sydlige del af indvindingsområdet på matr. 9a, 11a, 11u & 12b overlapper med et kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27). Kulturarvsarealet er udpeget grundet, at Ledøje var en vigtig landsby i middelalderen, mens fund af vikingesmykker, bronzespænder og romerske mønter indikerer, at der allerede i yngre jernalder måske har ligget en vigtig handels- og håndværksplads. Som tidligere omtalt er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-

sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor det pågældende udpegede kulturarvsareal, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.

Indenfor og umiddelbart op til det påtænkte indvindingsområde er der gjort en række væsentlige fund. Først og fremmest skal nævnes, at der på matr. 12b (indenfor indvindingsområdet & kulturarvsarealet) er fundet spor efter en middelalderbygning i munkesten kaldet Møllebakke (020209 sb. 15). Ellers skal nævnes, at der med detektor er fundet et korsformet spænde fra yngre jernalder samt en romersk sølvmønt (020209 sb. 34), enkelte oldtidsgruber (020209 sb. 36), en kogestensgrube/jordovn med flintafslag (020209 sb. 33) og en halv ornamenteret bronzehalsring fra den yngste bronzealder eller ældre jernalder på kanten af Husesø Mose (020209 sb. 18). Endvidere kendes til en række gravfund i umiddelbar nærhed af indvindingsområdet i form af en gravhøj kaldet Karen Kroghs Høj som ved udgravning indeholdt en hellekiste fra slutningen af bondestenalderen samt & to grave med brændte ben fra ældre bronzealder (020212 sb. 5), en overpløjet høj fra bronzealderen (020209 sb. 2), en kvindegrav fra ældre bronzealder (020212 sb. 8) samt overpløjede oldtidshøje (020212 sb. 6, 9 & 10), hvoraf den ene (sb. 6) kaldet Ornehøj indeholdt en urne med brændte ben.

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor det udpegede kulturarvsareal.

Egedal kommune: Ledøje Vest
I forhold til det pågældende indvindingsområde (luftfoto på s. 9) skal det først og fremmest understreges, at den sydøstligste del af indvindingsområdet på matr. 8f overlapper lidt med det ovenfor beskrevne kulturarvsareal af regional betydning rundt om Ledøje (020209 sb. 27).
Ydermere overlapper den nordvestligste del af indvindingsområdet på matr. 6q også med et kulturarvsareal af regional betydning (020209 sb. 35) udpeget på baggrund af de her fundne syv overpløjede oldtidshøje kaldet Syvhøje (020209 sb. 3-9). Heraf ligger to af gravhøjene indenfor indvindingsområdet (020209 sb. 5 & 9).
Som omtalt ovenfor er udpegningen af et kulturarvsareal tænkt som et incitament til at bevare fortidsminderne, og det kan være hensigtsmæssigt for bygherre at revurdere jord-/-anlægsarbejdet, så fortidsminderne bevares på stedet (jf. http://www.kulturstyrelsen.dk/kulturarv/fortidsminder/arkaeologi-paa-land/arkiv-sider/kulturarvsarealer/). Af denne grund anbefaler museet, at der ikke foretages råstofindvinding indenfor de to pågældende udpegede kulturarvsarealer, da der er meget stor sandsynlighed for at påtræffe skjulte fortidsminder indenfor arealet.
Generelt kendes der til en række vigtige fund i nærheden, og det kan nævnes, at der indenfor indvindingsområdet er fundet Danefæ med detektor i form af et bronzespænde fra romersk jernalder (020209 sb. 45).

Kulturhistorisk anbefaling:
På baggrund af dette har Kroppedal Museum stærkt begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindingsområdet og anbefaler, at

indvindingsområdet undersøges arkæologisk i god tid før indvindingen af sand og grus. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder.
Som omtalt fraråder museet dog indvinding indenfor de to omtalte, udpegede kulturarvsarealer.

Med venlig hilsen

Mads Drevs Dyhrfjeld-Johnsen
Museumsinspektør, arkæologi, Kroppedal Museum

Region Hovedstaden

Vedr.: Partshøringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

I forbindelse med udarbejdelse af råstofplan for Region Hovedstaden er der i Ledøje udpeget områder, der ligger inden for såvel 750 meter beskyttelseszonen som 300 meter byggelinien for kirken. Det finder vi er yderst uheldigt og stærkt indgribende i muligheden for afviklingen af de handlinger, der naturligt finder sted fra kirkens grund.

Ledøje Kirke er opført ca. 1225-tallet, og er Nordeuropa's eneste dobbeltkirke. Ud fra foreliggende tilgængelige oplysninger er kirken opført som privatkapel for en stormand af Hvide-slægten, hvorfra også Absalon stammer. Kirken er ofte anført som et væsentligt element i vor kulturarv.

Ud fra en foreløbigt - og af repræsentanter fra Region Hovedstaden på mødet i Ledøje Forsamlingshus den 2. august 2016 uimodsagt - beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø.

Det skal således anføres, at muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i den stilhed, der også ofte er anført på gravstene med inskriptionen "HVIL I FRED".

Kirkebyggelinien på 300 meter har som udgangspunkt relevans for byggerier, der overstiger 8,5 meter, men med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelseszonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes, idet Ledøje Kirke er markant beliggende i landskabet med et stort fjernomgivelsesområde.

Såvel interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelseszonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen, således at den fælles kulturarv fortsat kan iagttages, uden at dette skal ske hen over et udvindingsområde, og så de kirkelige handlinger fortsat kan gennemføres med den fornødne alvor, respekt og stilhed som fordres.

På vegne Frederikssund Provsti

Inge Bastkær
Provst

Region Hovedstaden

Vedr.: Partshøringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

I forbindelse med udarbejdelse af råstofplan for Region Hovedstaden er der i Ledøje udpeget områder, der ligger inden for såvel 750 meter beskyttelseszonen som 300 meter byggelinien fra kirken. Det finder vi er yderst uheldigt og stærkt indgribende i muligheden for afviklingen af de handlinger, der naturligt finder sted fra kirkens grund.

Ledøje Kirke er opført ca. 1225-tallet, og er Nordeuropa's eneste dobbeltkirke. Ud fra foreliggende tilgængelige oplysninger er kirken opført som privatkapel for en stormand af Hvide-slægten, hvorfra også Absalon stammer. Kirken er ofte anført som et væsentligt element i vor kulturarv.

Ud fra en foreløbigt - og af repræsentanter fra Region Hovedstaden på mødet i Ledøje Forsamlingshus den 2. august 2016 uimodsagt - beregnet daglig produktion og bortkørsel af råstoffer på mellem 500 og 1.000 vognlæs, vil der med en frekvens af en til to lastbiler i minuttet i 8 timer daglig, blive en støv- og støjforøgelse, der vil være til stor gene for det kirkelige miljø.

Det skal således anføres, at muligheden for at forrette kirkelige tjenester på hverdage, – hvilket ofte er begravelser – og hvor dele af denne tjeneste oftest inddrager de udendørs lokaliteter på kirkegården, kan umuliggøres af denne støjforøgelse, ligesom besøgende på kirkegården ikke kan besøge deres afdøde pårørende i den stilhed, der også ofte er anført på gravstene med inskriptionen "HVIL I FRED".

Kirkebyggelinien på 300 meter har som udgangspunkt relevans for byggerier, der overstiger 8,5 meter, men med en indkørsel til byen og kirken fra en bakketop, vil selv mindre højdeniveauændringer i landskabet virke betydeligt skæmmende for udsynet til og fra kirken. Det må derfor anbefales, at beskyttelseszonen på mindst 750 meter til sikring af kirkens nærområde respekteres og overholdes, idet Ledøje Kirke er markant beliggende i landskabet med et stort fjernomgivelsesområde.

Såvel interesseområder til vest som mod nord ligger indenfor beskyttelseszonen på 750 meter, hvilket må mødes med stor skepsis og anbefales trukket ud af råstofplanen, således at den fælles kulturarv fortsat kan iagttages, uden at dette skal ske hen over et udvindingsområde, og så de kirkelige handlinger fortsat kan gennemføres med den fornødne alvor, respekt og stilhed som fordres.

På vegne Ledøje-Smørum Menighedsråd

Inge Bo Mikkelsen
Formand

Egedal Kommune

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Fremsendt pr mail til: raastoffer@regionh.dk

Hørringssvar til miljøscreening af forslag til graveområder

Den 11.08.2016

Egedal Kommune har behandlet miljøscreeningerne for forslag til tre nye graveområder, og fremsender hermed høringssvar med forbehold for den efterfølgende politiske behandling i Byrådet i Egedal Kommune.

Egedal Kommune ønsker ikke flere områder udlagt til råstofgravning, da udgravningerne vil gøre stor skade på særligt værdifulde og kulturhistoriske landskaber. Landskabet og naturen er stort set over hele kommunen omfattet af beskyttelsesinteresser, der rummer stor oplevelsesværdi for hovedstadens borgere. Landskabet vil blive efterladt med store huller, og de unikke kulturhistoriske landskabsspor omkring Ledøje landsby vil for altid være væk.

Egedal Kommune ligger på kanten af det indre storbyområde og har udover bysamfundene langs S-banen og de større landsbyer mange spredte boligbebyggelser i det åbne land. Råstofgravning vil uundgåeligt påvirke mange borgere både i forbindelse med gravearbejdet og efterfølgende ved den trafikale belastning, som råstofgravningen vil forårsage.

Egedal Kommune har selvfølgelig en forståelse for behovet for at finde nye råstoffer, og derfor indeholder dette brev også alternative afgræsninger til de graveområder, som regionen har fremsendt i høring. Det er kommunens ønske, at det alene er disse alternative afgrænsninger, der inddrages i forbindelse med miljøvurderingen.

Med hensyn til de øvrige interesseområder ved Søsum og Hove ønsker Egedal Kommune, at de udtages af den kommende råstofplan, da kommunen i forvejen har to indvindingsområder til ler, og med de tre potentielle graveområder til sand og grus er det kommunes holdning, at Egedal er dækket ind med råstofudgravninger.

Kommuen er således enig med Region Hovedstadens vurdering af, at alle tre graveområder skal miljøvurderes. Kommunen har en række bemærkninger til miljøscreeningerne, som bør indgå i vurderingen.

Sagsnummer
15/19562

Sagsbehandler
Heidi Troelsen

Mail
Heidi.Troelsen@egekom.dk

Egedal Rådhus
Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke

Åbningstid
Mandag - onsdag 10.00-14.00
Torsdag 10.00-17.30
Fredag 10.00-12.00

Telefon 7259 6000
Mail kommune@egekom.dk
Web egedalkommune.dk

Ledøje Nord

Egedal Kommune bemærker, at dele af forslag til nyt graveområde Ledøje Nord ligger uden for afgrænsningen af interesseområdet fra 2012 og derfor gøres opmærksom på nye interessekonflikter.

Ledøje er udpeget som en særlig landsby, hvor Egedal Kommune har udarbejdet bevarende lokalplan. Jorderne omkring landsbyen er udpeget som kulturmiljø i Kommuneplanen, da stjerneudskiftningen af højjorderne, som noget helt unikt fortsat er tydelige i landskabet. Der er mange bevaringsværdige bygninger i landsbyen ikke mindst landbykirken, der sammen med landsbyafgrænsningen og markstrukturen med stjerneudskiftning gør Ledøje til et særligt kulturhistorisk sted ikke bare i Egedal, men i hovedstadsområdet. Det er kommunens opfattelse, at råstofgravning ikke kan undgå at spolere det særlige miljø ved Ledøje, og at det ikke vil kunne erstattes ved efterbehandlingen.

Kulturlandskab

Landskabet nord for Ledøje er et karakteristisk morænelandskab med bløde bakker som gennemskæres af Grønsø Å. I dag er der plantet skov, og der er planlagt stier i området med offentlig tilgængelighed. Området anvendes ikke til landbrug, som nævnt i screeningsskemaet og Egedal Kommune er ikke enig med regionen i, at efterbehandling af et flere meter dyb grav kan betyde, at området kan få de samme landskabsværdier og -interesser, som området fremstår med i dag.

Fredsskov

Arealet mellem Ledøje landsby og Smørum by har forandret sig, hvilket primært skyldes færdiggørelse af Frederikssundmotorvejens 2. etape. Der er blandt andet givet tilladelse til at etablere en privat skov på arealet mellem Smørum By og motorvejen. Skoven er plantet, og det er en fejl, at det modsatte fremgår af screeningsskemaet. Skoven er pålagt fredskovspligt, og det vil kræve erstatningsskov, hvis den fjernes.

Naturbeskyttelse

Der er for alle tre graveområder konkluderet i screeningerne, at hensynet til de naturbeskyttede arealer bliver vurderet i råstoftilladelserne for det enkelte områder, samt at det generelt vurderes, at der kan drives råstofindvinding uden at beskadige de beskyttede naturområder. Centralt i udpegningen for Ledøje Nord ligger Ammetofte Mose, hvor der er konkrete fund af bilag IV arter. Egedal Kommune er ikke enig i, at naturområdet kan forblive upåvirket af råstofgravning og mener, det skal belyses i miljøvurdering.

Drikkevandsinteresser

Egedal Kommune gør opmærksom på, at graveområdet ligger i det grundvandsdannede opland og indvindingsoplandet til Ledøje Vandværk. Graveområdet rækker ind i det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) til Ledøje Vandværk. Det er kommunens forventning, at regionen vurde-

rer risikoen for forurening af Ledøje Vandværks boringer ved spild og uheld ved graveaktiviteter i BNBO.

BNBO'er er udpeget i kommuneplantillæg nr. 1 til Egedals Kommuneplan 2013 og fremgår desuden af Arealinformation.

Risiko for forurening af grundvandsressourcen

Det primære grundvandsmagasin i Ledøje området er frit. Såfremt der sker en sænkning af grundvandsspejlet nede i kalken, kan det betyde en iltning af pyrit og frigivelse af nikkel. Dette kan have konsekvenser for vandforsyningerne til Ledøje Vandværk og HOFOR A/S. Sænkning af grundvandsspejl og efterfølgende konsekvenser for vandforsyning bør vurderes nærmere i en miljøvurdering. Der henvises til vurderingen fra *'Nybølle Indsatsområde. Kortlægning af grundvandsressourcens sårbarhed og anbefalinger til indsatstemaer. Hovedrapport. 2005'*, hvor grundvandskortlægningen af Nybølleområdet kan findes. Se særligt kapitel 7.1 i nedenstående link: http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vand-i-hverdagen/grundvand/grundvandskortlaegning/kortlaegning-2015/sjaelland-oeerne-og-bornholm/nyboelle

Støj

I screeningens resultat er det anført, at der skal udarbejdes en miljøvurdering af graveområdets påvirkning af indendørs støjpåvirkning. Egedal kommune gør opmærksom på, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj tillige gælder udendørs opholdsarealer, d.v.s. at støjgrænserne også gælder for de udendørs opholdsarealer i tilknytning til boligerne. Egedal Kommune mener ikke, det vil kunne tillades at have en så støjende aktivitet så tæt på Ledøje Landsby.

Opsamling

På baggrund af ovenstående forslår kommunen, at graveområdet helt udgår. Alternativt at det reduceres til de arealer, der ligger nord for motorvejen, da motorvejen i forvejen giver karakter af teknisk anlæg. Dette vil samtidig sikre, at kulturmiljøet omkring Ledøje ikke ødelægges, og at den støjende aktivitet ikke kommer for tæt på boligerne. Se kortbilag for alternativ afgrænsning af graveområdet.

Ledøje Vest

Både for Ledøje Nord og i høj grad også for Ledøje Vest skal det sikres, at den trafikale afvikling af råstofgravningen ikke vil påvirke Ledøje by. Der skal således etableres en trafikal løsning, der sikrer, at alt tung trafik ledes udenom byen.

Drikkevandsinteresser

Graveområdet ved Ledøje Vest ligger i indvindingsoplandet til Nybølle Øst Kildeplads og Hove Kildeplads. Desuden ligger graveområdet også i det grundvandsdannende opland til Nybølle Øst Kildeplads. Det er kommu-

nens opfattelse, at miljøvurderingen skal forholde sig til påvirkning af indvindingsområderne.

I alle tre graveområder er der få private boringer til vandforsyning. For Ledøje Vest angives det i screeningen, at forholdet omkring en ikke-almen boring (tilhørende Nybøllevej 18) skal vurderes nærmere. Kommunen stiller sig undrende overfor, hvorfor dette ikke er tilfældet for boringer indenfor graveområdet Ledøje Nord og Vindekilde? Hvad er forskellen og årsagen til, at der kun laves en nærmere vurdering i det ene tilfælde?

Naturbeskyttelse

Der er konkrete fund af bilag IV arter i Tysmosen, som ligger i den sydlige kant af graveområdet. I screeningen er det vurderet, at mosen ikke påvirkes af råstofgravning, hvilket Egedal Kommune ikke mener, kan undgås. Tysmosen er et stort fredet natur- og landskabsområde, og graveområdes afgrænsning skal justeres, så det ikke rækker ind i fredningen.

Støj

Ligesom ved Ledøje Nord er der kun screenet for indendørs støjpåvirkning. Her gælder de samme bemærkninger som ved Ledøje Nord.

Opsamling

På baggrund af ovenstående forslår kommunen, at graveområdet helt udgår. Alternativt at området reduceres til kun at omfatte den nordlige del, som ligger naturligt i forbindelse med kommende forlængelse af Frederikssundsmotorvejen. På den måde kan der holdes afstand og undgås støjgener til de omkringliggende boliger. Se vedlagte kortbilag for alternativ afgrænsning af graveområde.

Vindekilde

Egedal Kommune har så sent som i 2007 givet afslag på en ansøgning om at grave råstoffer ved Vindekilde grundet de værdifulde natur- og landskabsinteresser.

Landskab

Området er placeret i nationalt geologisk interesseområde (Farum Naturpark), som er et unikt glacialt landskab med bestemmelser i Egedal Kommuneplan 2013 om, at der ikke må ske råstofgravning, terrænregulering eller skovrejsning, som slører eller foringer oplevelsen af de særlige landskabsdannelser. En fremtidigt råstofgravning vil skabe stor forandring og efterlade åbne huller, og det er kommunes opfattelse, at råstofgravning i området vil skade det særlige landskab. Det er derfor vigtigt, at miljøvurderingen forholder sig til landskabet, og til hvilken betydning råstofgravene vil få for oplevelsen af området efterfølgende.

Trafik

Området er forsynet af en lille landevej Skovvangsvej, som ikke er tilstrækkelig til at afvikle tranporterne med råstoffer. Vejen fører til henholdsvis Toppevad og Søsum og passerer tæt forbi en række landejendomme, som i forvejen har givet udtryk for bekymring for den nuværende trafikale belastning. Egedal Kommune mener ikke, at det eksisterende vejnet vil kunne kan bære den tunge trafikale belastning fra råstofgravningen, og mener derfor, at det bør være en forudsætning, at der findes en alternativ vejadgang.

Drikkevandsinteresser

Egedal Kommune bemærker, at dele af Vindekilde graveområde ligger inden for indvindingsoplandet til Bjellekær Kildeplads. Boring med DGU 200.404 ligger i graveområdet, og det er kommunens holdning, at påvirkningen af grundvandet ved en fremtidig råstofindvinding skal indgå i miljøvurderingen.

Opsamling

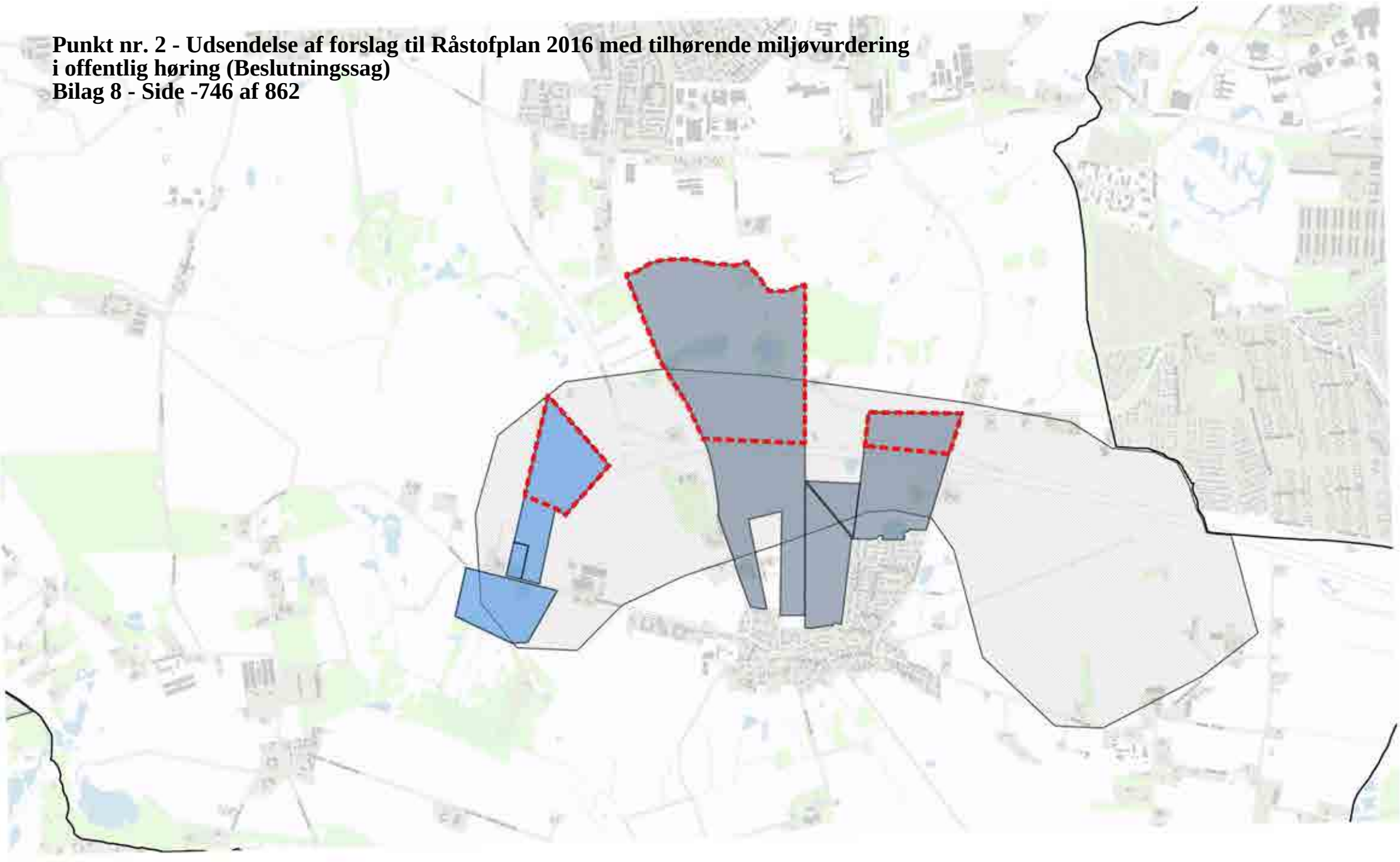
På baggrund af ovenstående ønsker Egedal Kommune, at området ved Vindekilde helt udgår som potentielt graveområde.

Egedal Kommune står til rådighed for yderligere informationer eller drøftelse af løsningsforslag i forbindelse med det videre arbejde med miljøvurderingen.

Egedal Kommune ser frem til at modtage miljøvurderingen og ønsker bedre tid til gennemgang, end der blev givet til miljøscreeningen.

Med venlig hilsen

Ulla Gramstrup
Direktør

Kortbilag - Alternative afgrænsninger til graveområder ved Ledøje
Egedal Kommune 11. august 2016

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Fremsendt per mail til: raastoffer@regionh.dk

Høringssvar til råstofgravning

Den 2.9.2016
Sagsnr.: 15/19652

Sagsbehandler:
Heidi Troelsen
Direkte tlf.: 72597247
Mail:
Heidi.troelsen@egekom.dk

I brev af den 11. august 2016 sendte administrationen høringssvar til miljøscreening af forslag til graveområder i Egedal Kommune med forbehold for Byrådets behandling.

Byrådet har den 31. august 2016 besluttet at fremsende et tillæg til brevet med præciseringen af, at Byrådet ikke ønsker, at der udpeges nye graveområder for råstofgravning i Egedal og at eksisterende udlagte interesseområder skal fjernes fra planen.

Med venlig hilsen

Willy R. Eliasen
Borgmester

Egedal Rådhus
Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke

Åbningstid
Mandag - onsdag 10.00-14.00
Torsdag 10.00-17.30
Fredag 10.00-12.00

Telefon 7259 6000
Mail kommune@egekom.dk
Web egedalkommune.dk

From: Henrik Nielsen
Sent: 11 Dec 2015 13:20:33 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: SV: miljøscreeninger til råstofplan 2016

Til Region Hovedstaden
Under henvisning til nedenstående mail vil HOFOR i det følgende påpege en række forhold, der bør indgå i miljøvurderingen af råstofplanen af hensyn til grundvandet.

For fuldstændighedens skyld er det valgt at kommentere direkte ud fra listen i høringsbrevet – udtagne områder eller områder uden for HOFORs indvindingsoplande er ikke behandlet i dette høringssvar:

Albertslund Kommune:
- Albertslund Skovvej, Herstedvestervej: Det forslåede område ligger i skovområde, hvor der er etableret tre indvindingsboringer til en kommende kildeplads. Albertslund Kommune har siden 1990'erne arbejdet for at sprede og øge indvindingen af grundvand inden for kommunen, og i den forbindelse er der gennemført hydrogeologiske undersøgelser i flere områder i kommunen, herunder Vestskoven. Med de hydrogeologiske undersøgelser og etablering af de tre boringer er det sandsynliggjort, at der vil kunne indvindes en vandmængde og af en -kvalitet, som er velegnet til drikkevandsforsyning. På den baggrund er der ansøgt om tilladelse til indvinding af op til 1 mio. m^3 grundvand om året fra den ny kildeplads i Vestskoven. Da det er yderst vanskeligt at finde nye rene drikkevandsressourcer og placere nye boringer til en ny kildeplads på 1 mio. m^3 i området, bør dette råstofinteresseområde ikke medtages i forslaget til råstofplan.

Hillerød Kommune:
- Fuglebjergvej, Fuglebjergvej 11: Området ligger 800 m opstrøms Attemose Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Frederikssund Kommune:
- Onsved, Pagteroldvej 3: Det udpegede område ligger i OSD og centralt i et potentielt, nyt indvindingsområde, som er omfattet af et samarbejdet mellem Frederikssund, Furesø, Egedal og Roskilde Forsyninger samt HOFOR, jf. rapporten Behandlings- og forsyningsstruktur omkring Roskilde Fjord. Tilstedeværelsen af den store, uudnyttede grundvandressource på Hornsherred var baggrunden for Frederiksborg Amts udpegning af området til OSD, hvilket bør behandles indgående i miljøvurderingen.
- Uggeløse, Hørup Skovvej (interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger 3½ km opstrøms Hørup Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Allerød Kommune:
- Terkelskoven, Slangerupvej: Området ligger 4 km opstrøms Bogøgård Kildeplads og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen

Høje-Taastrup Kommune: - samlet for de tre områder i kommunen:
- Vridsløsemagle, (interesseområde i Råstofplan 2012),
- Sengeløse, (interesseområde i Råstofplan 2012) og
- Vasby, Vadsby Bygade/Hørupvej (interesseområde i Råstofplan 2012):
  - gælder, at områderne ligger i OSD og centralt mellem flere af HOFORs indvindinger, men ikke isoleret set i et enkelt opland. Miljøvurderingen bør reflektere dette og have særlig fokus på risici for iltning af grundvandsmagasinet.

Egedal Kommune:
- Vindekilde, Vindekildevej 11: Området ligger i OSD og indvindingsoplandene til hhv. Bjellekær Kildeplads (ligger kun 200 m nedstrøms området – men dog ikke i BNBO) og Bogøgård Kildeplads (ligger ca. 1,3 km nedstrøms området) og til dels opstrøms Værebro Kildeplads (mere end 3 km fra området). Den begrænsede afstand til Bjellekær Kildeplads bør have særlig fokus i miljøvurderingen.
- Ledøje Nord, Råbrovej 25 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle med en afstand på 2 km og Hove Kildepladser og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.
- Ledøje Vest, Nybøllevej 17 (delvist interesseområde i Råstofplan 2012): Området ligger opstrøms Nybølle og Hove Kildepladser (med en afstand på 1 km) og dermed i OSD, hvilket bør reflekteres i miljøvurderingen.

Afslutningsvis skal HOFOR beklage dette sene høringssvar og derfor kvittere for muligheden for at komme med høringssvaret. Alle i Region Hovedstaden ønskes en God Jul og et Godt Nytår.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen
planlægger
Vandressourcer & Miljø
Miljø & Samarbejder

Direkte tlf: 2795 4162
E-mail: hnie@hofor.dk
Tænk på miljøet - spar på vand og energi !

HOFOR A/S | Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | CVR: 10073022 | tlf. 3395 3395 | www.hofor.dk

JANTZEN & LUND ADVOKATANPARTSSELSKAB
advokat@jantzen-lund.dk – www.jantzen-lund.dk

John Jantzen
Advokat, Møderet for Højesteret
Certificeret BOLIGadvokat

Torben Lund
Advokat, Møderet for Landsret
Certificeret BOLIGadvokat

Associeret med
Advokat Ulrik Møller
Advokat Nete Dahl-Sørensen
Ballerup - Værløse

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Pr. e-mail: raastoffer@regionh.dk

HØRINGSSVAR

Den 9. august 2016 J.nr. 7008005 JJ/ch

Vedr.: Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Ledøje Vest, Egedal kommune

Som advokat for Ledøje Vandværk retter jeg herved henvendelse til Regionen.

Bestyrelsen for Ledøje Vandværk har noteret sig Region Hovedstadens udsendte materiale af juni 2016 vedrørende miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Ledøje Vest herunder den meddelte høringsfrist den 11. august 2016.

Med stor undren har bestyrelsen noteret sig, at Ledøje Vandværk ikke er inviteret til at afgive partshøringssvar til trods for, at størstedelen af Ledøje Vandværks indvindingsopland er beliggende i det foreslåede graveområde nord og vest for Ledøje.

Bestyrelsen har da også noteret sig Regionens ringe interesse for og beskedne indsigt i konsekvenserne for Ledøje Vandværks fremtidige vandindvinding.

I det udsendte materiale side 11 fremgår det, at regionen er bevidst om, at det foreslåede arealudlæg er beliggende i område udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), ligesom det er anført, at dele af området er nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

Til dette forhold henviser vandværket herved til Miljøministeriets notat af 18. december 2014 vedrørende vandplaner og havmiljø udarbejdet til brug for Regionernes råstofplanlægning på land, Råstofplan 2016. På side 4, afsnit Grundvandsbeskyttelse står anført:

Drikkevands- og grundvandsforekomsterne skal beskyttes således, at tilstanden ikke forringes.

Indvinding af råstoffer må ikke være til hinder for opfyldelse af vandområdeplanens målsætninger i tilknyttede vandløb, søer, kystvande og terrestriske økosystemer, som er direkte afhængige af grundvandsforekomsten.

Det er væsentligt for den målrettede beskyttelse af grundvandet, at råstofplanlægningen tager højde for udpegningerne af områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD, nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og indsatsområder (IO). Beskyttelse af drikkevandsinteresser indenfor OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger kan opnås gennem vilkårsstillelse i forbindelse med behandling af de konkrete råstofindvindingstilladelser herunder grave- og efterbehandlingsplanen, jfr. råstoflovens § 10, stk. 1, nr. 1 og 3.

Regionen omtaler 2 private vandboringer beliggende indenfor det foreslåede område, men omtaler på ingen måde boringerne, der forsyner Ledøje landsby og betydeligt opland til landsbyen.

Ledøje Vandværk har indvindinger fra 3 boringer (200.2998, 200.3285, 200.4886), alle 3 boringer er beliggende i OSD og NFI indsatsområder.

Det fremgår af Ledøje Vandværks hovedrapport i Københavns Amts Kortlægning af Grundvandsressourcers sårbarhed side 60, at Ledøje Vandværks beregnede grundvandsdannende opland i det væsentlige er beliggende i det foreslåede gravningsområde. Der henvises i øvrigt til side 60 – 63, side 128 – 130 samt side 150 – 152.

Regionen har endvidere på side 11 noteret sig, at råstofindvinding over og under grundvandsspejlet ikke vil påvirke grundvandskvaliteten eller kvantiteten og henvist til Miljøstyrelsens projekt nr. 526 og en af Region Hovedstaden og Region Midtjylland udarbejdet konsekvens for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet.

Efter en gennemgang af dette materiale har vandværket noteret sig, at dette i det væsentlige refererer til teori og matematiske beregninger med henvisning til et enkelt konkret eksempel fra Skåne. Hertil kommer at der i det væsentlige er tale om teori og praksis under udgravning og i mindre omfang efter afsluttet og retableret graveområde.

Vandværket har endvidere noteret sig Regionens bemærkninger i materialets side 9 og 10 under punkterne Skov- og landskabelig værdi. Det står her anført, at området ved efterbehandling kan indgå med skovrejsning, ligesom Regionen vurderer, at det med efterbehandlingsplanen er muligt, at området kan tilpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås. Vandværket har således noteret sig, at det ikke er planen at etablere søområder for beskyttelse af den fremtidige nitratpåvirkning og pesticidpåvirkning. Regionens påståede beskyttende virkning mod fremtidig forurening kan herefter ikke påberåbes, og landskabet vil efterfølgende blive efterladt i en betydelig ringere beskyttet tilstand for så vidt angår grundvandet. Uanset om graveområdet afsluttes med et søområde eller genoprettes som skov/andet landskab vil området være frataget nuværende beskyttelse i form af moræneler og grusforekomster.

For god ordens skyld bemærkes det, at det ikke er vandværket, der skal dokumentere, at det fremtidige drikkevand er upåvirket af grusgravning såvel under grusgravning som efterfølgende, men at det er Regionen, der skal dokumentere, at der ikke sker væsentlig ændring i grundvandsstand, grundvandskvalitet og grundvandskvantitet. Dette er ikke gjort ved Regionens førnævnte indhentede rapporter.

Det skal endvidere oplyses, at vandværkets hovedledning, der forsyner landsbyen Ledøje, er beliggende i Ledøje Bygade. Hovedledningen er udført i støbejern, der modstår rustdannelse, men ikke tåler større vibrationer. En tung trafik, som grusgravningen ganske givet vil afføde, vil være fuldstændig ødelæggende og medføre, at hovedledningen, forsyningsledninger og stikledninger skal omlægges. Det bemærkes endvidere, at hovedledningen, der forsyner byområdet Tofterne nord for landsbyen, er beliggende i det foreslåede graveområde og således også skal omlægges! Hvor og hvordan vides ikke.

Ledøje Vandværk vil tillade sig at gå ud fra, at nærværende indsigelse betragtes som partshøringssvar.

På Ledøje Vandværks vegne forbeholder jeg mig i videst muligt omfang et erstatningskrav mod såvel Regionen som de grusgravende grundejere for så vidt grusgravningen på nogen måde får negativ virkning for vandværkets vandindvindning og distribuering af vand via ledningsnet.

Med venlig hilsen
John Jørgen

Bilagsfortegnelse:

1. Københavns Amts kortlægning af grundvandsressourcers sårbarhed og anbefalinger til indsatstemaer udarbejdet i oktober 2005
2. Egedal kommunes vandforsyningsplan 2013 – 2023
3. Egedal kommunes høringssvar af 28.02.2013 til punkt 8 – Råstofplan 2012, bilag 1, side 18
4. Miljøministeriets notat af 18. december 2014 vedrørende Vandplanen og havmiljøet
5. Ledøje Bylaugs høringssvar vedrørende Ledøje Nord og Ledøje Vest

From: tysmosen@naturister.dk
Sent: 10 Aug 2016 23:13:30 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: bestyrelsen@naturister.dk
Subject: Høringssvar om udlæg af nyt råstof-graveområde Ledøje Vest.
Importance: High

Ejendommene matr.nr. 29a og 37c Ledøje By, Ledøje beliggende Nybøllevej 21, Ledøje

På vegne af Danske Naturister skal jeg herved gøre indsigelse overfor medtagelse af nyt råstof-graveområde Ledøje Vest i Råstofplan 2016.

Ejendommen har tidligere har været ejet af Solvennerne Solamico, der er tilsluttet Danske Naturister som lokalforening, der drev campingplads på matriklen.

Danske Naturister overtog ejendommen ved købsaftale af 9. april 2016.

Danske Naturister ønsker at reorganisere campingpladsen, således at den kan drives økonomisk forsvarligt.

Dette vil bl.a. ske ved en analyse af økonomien for campingpladsen, samt ved etablering af en friluftsplads med flere brugergrupper end kun campister, fx

- egen brug af pladsen til fx årsmøde og andre events
- Danske Naturisters lokalforeninger får mulighed for, at bruge af pladsen til lokale aktiviteter mv.
- udleje af pladsen til andre brugergrupper, fx
    - Yoga-grupper,
    - Ornitologer,
    - Naturvejledere
    - Kvindegrupper,
    - Kropspolitiske grupper,
    - Back to nature – vikingmad,
    - Natur fittness,
    - Spejdere m.fl. og mange flere. Kun fantasien sætter grænser

Der er nedsat en drifts gruppe, der skal vurdere de fortsatte muligheder for campingdrift, samt tage kontakt til andre brugergrupper med henblik på fremtidige aftaler.

Det nye graveområde sydligste del ligger få hundrede meter nordvest fra ejendommen og kan ikke undgå at påvirke brugen af vores ejendom i væsentlig grad.

Jeg kan nævne følgende forhold u prioriteret:

Rekreativ brug af pladsen
Etablering af et graveområde som foreslået, vil være uforeneligt med både den nuværende brug af pladsen og vores fremtidige ønsker, hvorfor erstatningskrav vil blive overvejet.

Adgangsforhold
Vores vej til campingpladsen ligger i skellet til det nye graveområde og vil uden tvivl blive generet af etablering af graveområdet.

Trafik
Den tunge trafik til og fra graveområdet som helhed, vil være uforenelig for samfærdslen med campingpladsens bløde trafikanter.

Støj og møg.
Støj og støv gener vil stærkt påvirke brugen af vores ejendom og vil ikke kunne begrænse tilstrækkelig, når der henses til den meget korte afstand der er til det planlagte graveområde.

Vandboring
Campingpladsen har egen vandboring, som risikerer at blive ødelagt eller forurenet.

Grundvand
Grundvandshøjden på graveområdet er meget høj og det vil antagelig ikke kunne lade sig gøre at grave uden at grundvandet i den fredede mose påvirkes.

Dyreliv
Det mangfoldige dyrelig i Tysmosen vil antagelig blive stærkt påvirket af støj, møg og trafik fra graveområdet. Hertil kan det gå ud over de frøer og padder som lever i Tysmosen, hvoraf flere arter måske er fredede.

Høringsperiode
Vi finder det utilstedeligt, at høringsperioden fra 6. juli til 10. august 2016, er tilrettelagt i en ferieperiode, hvor vores muligheder for at sætte os tilstrækkeligt ind i sagen er stærkt begrænset.

Øvrige forhold
Da vi har ikke haft mulighed for at rådføre os med anden sagkundskab, tages der forbehold for yderligere andragender.

Bekræftelse på modtagelse af nærværende e-mail udbedes på tysmosen@naturister.dk

Med venlig hilsen
Søren Kristensen
Tysmosen FriluftsCenter

Telefon 23 42 73 20
e-mail: tysmosen@naturister.dk

From: Bjørn Weitemeyer
Sent: 10 Aug 2016 20:22:01 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com;'Morten Neergaard-Kofod'
Subject: Ledøje Bylaug - Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Vest

Til Region Hovedstaden, Råstofteam

Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Vest

Ledøje Bylaug vil hermed gerne gøre brug af sin høringsberettigelse jf. partsbrev fremsendt pr. mail d. 13. juli 2016.08.10

Ledøje Bylaugs samlede høringssvar ligger vedlagt som et dokument i pdf-format . Høringssvaret kan med fordel printes dobbeltsidet på A4. Supplerende bemærkninger eftersendes iht. skriftlig aftale senest d. 20/8-2016.

Ledøje Bylaug fremsender ligeledes et høringssvar for Ledøje Nord, som på mange punkter har fællestræk med dette høringssvar, men på nogle punkter er forskellig. Vi fremsender således et høringssvar for begge områder, således at det er klart hvilke høringskommentarer, der hører til hvert enkelte område.

Høringsbrevet er forholdsvist omfattende (42 sider), og Ledøje Bylaug har kommentarer til mange af de vurderede punkter. En stor del af punkterne i miljøscreeningen er klassificeret som ”Forhold der ikke vurderes” eller ”Ikke relevant”. Mange af disse finder Ledøje Bylaug forkert klassificeret, og har i vores høringssvar kommet med begrundelser herfor.

Ledøje Bylaug mener, som også sagt på borgermødet i Ledøje Forsamlingshus, at alle borgere i byen burde have været partsberettiget, da forslaget kan have en væsentlig individuel påvirkning for de fleste. Bl.a. benytter mange borgere sig af skolestien (som slet ikke er nævnt), Ledøje Vandværks indvindingsområde ligger under hele graveområdet, transport gennem byen, mange bevaringsværdige bygninger, et værdifuldt dyreliv og store kulturarvsværdier m.m. Ledøje Bylaug opfordre til at samtlige indsendte høringsbreve fra borger i Ledøje, uanset om de er udvalgt part, bliver betragtet som værende part i sagen. Endvidere gør vi opmærksomme på at høringsfristen, som aftalt på borgermødet med Region Hovedstaden, er at betragte som d. 11/8-2016 kl. 23.59.

Hvis der er spørgsmål eller kommentarer til det fremsendte, er I meget velkommen til at kontakte mig. Skulle der ligeledes være problemer med vedlagte fil, så må I også endelig give besked.

Ledøje Bylaug vil gerne have en bekræftelse af modtaget høringssvar.

Med venlig hilsen
Bjørn Weitemeyer
Ledøje Bylaug, oldermand

Præstetoften 5, Ledøje
2765 Smørum

Mob.: 53809898 / Tlf. 3880 4838
Email: bjwr@outlook.com

2016

Høringssvar for Ledøje Vest

Ledøje Bylaug

HØRINGSSVAR TIL REGION HOVEDSTADEN

PARTSHØRING AF "MILJØSCREENING AF FORSLAG TIL GRAVEOMRÅDE VED LEDØJE VEST" IFM. FORSLAG TIL RÅSTOFPLAN 2016

10. AUGUST 2016

LEDØJE BYLAUG /v Oldermand, Bjørn Weitemeyer, Præstetoften 5, Ledøje, 2765 Smørum

Indhold

Resume ... 3
Befolkning og sundhed ... 4
Biologisk mangfoldighed ... 4
Landskab og jordbund ... 4
Vand ... 4
Luft ... 5
Støj ... 5
Trafik ... 5
Klimatiske faktorer ... 6
Kulturarv ... 6
Ressourcer og affald ... 6
Visuel effekt ... 6
Socioøkonomiske effekter ... 7
Alternativer og 0-alternativ ... 7
Befolkning og sundhed ... 8
Indendørs støjpåvirkning ... 8
Sundhedstilstand ... 10
Svage grupper ... 10
Friluftsliv/rekreative interesser ... 10
Begrænsning og gener overfor befolkningen ... 12
Biologisk mangfoldighed ... 13
Nærliggende naturbeskyttelses - og fuglebeskyttelsesområder og habitatområder ... 13
Spredningskorridorer ... 13
Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL ... 13
Planteliv ... 13
Dyreliv ... 13
Sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr, planter el. naturtyper ... 13
Grønne områder ... 14
Skov ... 14
Landskab og jordbund ... 15
Landskabelig værdi ... 15
Risiko for forurening ... 16
Værdifulde landbrugsområder ... 16
Vand ... 17
Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder ... 17
Grundvandsforhold ... 17

Risiko for forurening af grundvandsressourcen ... 19
Øvrige indvindingsoplande ... 19
Øvrige private boringer ... 19
Vandforbrug ... 20
Tidligere analyser ... 20
Luft ... 22
Luftforurening (støv og andre emissioner) ... 22
Emissioner fra eventuel trafik til og fra området ... 23
Støj ... 24
Støj ... 24
Vibrationer ... 27
Trafik ... 29
Trafikafvikling/belastning ... 29
Sikkerhed ... 30
Risiko for ulykker ... 31
Offentlige udgifter ... 31
Klimatiske faktorer ... 32
Oversvømmelsesrisiko pga. ændret nedbørsmængder ... 32
Vandstandsændringer ... 32
Kulturarv ... 33
Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger ... 33
Kirker og omgivelser ... 34
Ressourcer og affald ... 37
Arealforbrug ... 37
Vandforbrug ... 37
Visuel effekt ... 38
Arkitektonisk og landskabeligt udtryk ... 38
Socioøkonomiske effekter ... 40
Påvirkning på sociale forhold ... 40
Påvirkning af erhvervslivet ... 40
Materielle goder ... 40
Ejendomspriser ... 40
Jordbrugsinteresser ... 41
Bilag til Ledøje Bylaugs høringssvar ... 42
Kopi af dette høringssvar sendes til: ... 42

Resume

I forbindelse med et kommende Forslag til Råstofplan 2016, har Region Hovedstaden udsendt en partshøring vedrørende en gennemført miljøscreening. Partshøringen gennemføres for bl.a. at sikre, at alle nødvendige miljøparametre inddrages i miljøvurderingen af forslaget. Screeningen, som Regionen har fremsendt med høringsmaterialet, beskriver de miljøparametre, som Regionen kender til, og hvilke parametre, som Regionen mener, skal vurderes nærmere. Vi ved allerede nu, at der er miljøparametre, som Regionen (eller deres konsulent) har overset eller vurderet forkert. Bl.a. er hele interesseområdet sammenfaldende med Ledøje Vandværks indvindingsopland, som ligger ubeskyttet uden et lerlag mellem sand- og grusforekomster og det nedre kalklag, og kørsel måske skal ske op ad bevaringsværdige huse.

Ledøje Bylaug ønsker med dette høringssvar at gøre opmærksom på en række forhold, som vi mener, enten er blevet overset eller er vurderet forkert. I øvrigt så mener vi også, at det er kritisabelt, at så vigtigt høringsmateriale udsendes til høring hen over sommerferien. Både borgere, kommunen og andre interessenter er på ferie, og har ikke den fornødne tid til at svare, hvis man overhoved har været hjemme i perioden. Vi håber Regionen vil tage dette i betragtning ved fremtidige høringer, og der således gives forhold under høringsprocessen som afbøder dette.

Ledøje Bylaug er opmærksom på, at der i forbindelse med Råstofplan 2012, er blevet udlagt et interesseområde for sand- og grusudvinding, som er blevet opdaget i forbindelse med Vejdirektoratets forundersøgelser og etablering af Frederikssundsmotorvejen. Ledøje Bylaug mener, at dette område fejlagtigt er udpeget som interesseområde, idet der er mange miljømæssige og trafikale forhold, som ikke har været vurderet tilstrækkeligt.

Som udgangspunkt, mener Ledøje Bylaug, at hele området burde udgå som interesseområde, idet der er mange miljømæssige konsekvenser ved at tillade råstofudvinding fra dette område. Såfremt Regionen ikke ønsker dette, men påtænker at gå videre med forslaget, så forventer vi at der bliver udført en egentlig miljøvurdering / VVM for hele området. Der er i miljøscreeningen vurderet en række forhold, hvor der i vurderinger er skrevet "forholdet reguleres i råstoftilladelsen". Dette mener vi på flere områder ikke er muligt eller tilstrækkeligt, og såfremt området fastholdes som interesseområde, forventer Ledøje Bylaug, at der i forbindelse med miljøvurderingen/VVM angives løsningsmodeller for disse forhold.

Der er under høringsprocessen foregået mange ting i Ledøje, og bl.a. har lodsejeren for hele Ledøje Nord trukket sin anmodning om graveområde tilbage. Ledøje Bylaug har i denne sammenhæng kontaktet Region Hovedstaden, som har bekræftet denne tilbagetrækning. Region Hovedstaden har dog udmeldt, at man ønsker at viderebehandle anmodningen, trods at denne er trukket tilbage. Ledøje Bylaug finder det betænkeligt, at Region Hovedstaden ønsker at fortsætte behandlingen af området. Den 16. maj 2017 træder en ny lovgivning i kraft, "*Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)*", hvor skærpede krav til miljøvurdering af planer og programmer, og specielt forhold omkring mennesker og sundhed, vil komme til at gælde for udpegning af nye graveområder.

Ledøje Bylaug håber således ikke, at behandlingen ønskes gennemtrumfet pga. fremtidige skærpede krav, som ville kunne have stillet tilladelsen eller borgerne anderledes. Ledøje Bylaug ønsker hermed som mindstekrav, at områderne Ledøje Nord og Ledøje Vest må afvente behandling til de nye skærpede krav er trådt i kraft, eller at den nye lov finder anvendelse i den igangværende proces.

Ledøje Bylaug mener dog stadig, at der er mange uafklarede forhold i miljøscreeningen, som bør undersøges meget grundigere, og at den oprindelige udpegning af interesseområdet omkring Ledøje ikke burde have fundet sted, og strider mod råstofplanens egen hensigtserklæring og mod miljømålsloven.

Ledøje vil med dette høringssvar gøre opmærksom på en række forhold, som vi mener bør behandles særskilt eller yderligere. I det følgende uddrag af Ledøje Bylaugs samlede høringssvar, er kortfattet beskrevet nogle af de vigtigste forhold:

Befolkning og sundhed

Det er erkendt fra Miljøministeriets og EU's side, at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der 16. maj 2017 implementeres nyt VVM direktiv (2014/52/EU) i dansk lovgivning. Den nye lovgivning gør at der bl.a. kan stilles krav om overvågning. Ledøje Bylaug synes som udgangspunkt, at man bør planlægge ud fra nyeste og bedste viden.

Samtlige punkter under "Befolkning og sundhed" i miljøscreeningen er angivet som forhold, der ikke vurderes eller findes relevant, og at der stilles vilkår i råstoftilladelsen, som skal afhjælpe disse. Ledøje Bylaug finder at flere af disse forhold er vurderet forkert eller ikke tilstrækkeligt. Indendørs støjpåvirkning undersøges ikke. Der er heller ikke registreret svage grupper, selvom der i nærheden ligger et plejehjem med tilhørende plejeboliger. Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål', hvilket svarer til et 'rekreativt område'.

Biologisk mangfoldighed

Ledøje Bylaug vurderer, at udarbejdelsen af Biologisk mangfoldighed (flora og fauna) i notatet "Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord" er mangelfuld og ufuldstændig, idet hovedparten af de i notatet behandlede miljøparametre jf. Ledøje Bylaugs vurdering er klassificeret forkert. Ledøje Bylaug forventer, at der vil blive udarbejdet en fyldestgørende miljøvurdering i form at en decideret VVM-undersøgelse (Vurdering af virkninger på miljøet) for graveområdet ved Ledøje Vest.

Udlæg af graveområder for råstofindvinding bør endvidere ikke ske på allerede udlagte områder til andet formål. Dele af Ledøje Vest er allerede udlagt som fredet område.

Landskab og jordbund

Væsentlige bevaringsværdige træk er landsbyens afgrænsning, vejstruktur og sammenhængen med den synlige stjerneudskiftning. De åbne landskaber og deres rekreative værdier er en særlig kvalitet i Egedal Kommune. I de særlige værdifulde landskaber skal landskabsværdierne beskyttes og udvikles.

(Kilde: Egedal Kommuneplan 2013-2025)

Størstedelen af Ledøje Vest, er i Egedals Kommuneplan desuden angivet som værdifulde landbrugsområder.

Ledøje Bylaug deler ikke Region Hovedstadens vurdering i, at der ikke er risiko for forurening af jorden. Som det er beskrevet i kapitlet omkring "Vand" og "Klimatiske faktorer", så vil fjernelse af overjordslaget medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje.

Vand

Ledøje Vandværk er slet ikke blevet indkaldt som part i høringen, til trods for at store dele af interesseområdet er opland for hele Ledøjes vandforsyning. Ledøje vandværk optager årligt cirka 42.000 m^3 drikkevand. Oplandet for Ledøjes 3 boringer dækker hele Ledøje Nord samt store områder uden for dette, og tilstrømningen til boringerne sker hovedsageligt fra nord/nordøst mod sydvest. Den vestligste boring tilhørende Ledøje Vandværk, må endvidere forventes at have et opland der ligger sammenfaldende med Ledøje Vest. Dele af området er klassificeret som særligt nitratfølsomt område, specielt fordi sand- og gruslaget ligger direkte oven på de tertiære kalklag uden et beskyttende lerlag. Drikkevandets største

beskyttelse er den øvre kappe af morænejord/-ler, som ligger øverst. Fjernelse af dette lag vurderes at være yderst risikabel for den fremtidige indvinding af vand til hele Ledøje by. Området har desuden forud for råstofinteressen været udpeget af Naturstyrelsen som område for særlige drikkevandsinteresser (OSD).

Luft

Luftforurening og støv er forhold, som Region Hovedstaden har vurderet ikke skal undersøges nærmere, hvilket vi i Ledøje Bylaug ikke finder tilstrækkeligt.

Støvgener er kun beskrevet, som at kunne påvirke de nærmeste naboer. Roskilde Amt iværksatte i 2002 målinger omkring en grusgrav. Målingerne er en følge af klager over støvgener fra beboere i et villakvarter, der ligger ca. 200 meter nord for grusgravens knuserier. Konklusionen var, at der i en målestation 220 m fra knuserier blev målt støvværdier over Miljøministeriets anbefalede grænseværdi på 0,133g/m²/døgn i 3 ud af måleperiodens 3 måneder. Specielt bør der undersøges, hvilke påvirkninger det kan have for det nærliggende plantehotel.

Endvidere bør støv- og luftforurening fra transportarbejde undersøges nærmere, og specielt så såfremt dette foregår gennem Ledøje.

Støj

Støj er i miljøscreeningen ikke angivet som et forhold, der bør vurderes nærmere. Ledøje bylaug mener, at der i den egentlige miljøvurdering/VVM bør udarbejdes støjberegninger/støjkort for Ledøje, og at allerede kendte støjkilder bør medtages i denne, således at den reelle støjbelastning kortlægges.

Vibrationer fra grusgrave kan erfaringsmæssigt mærkes 150-200 meter fra graveområdet. Hertil kommer eventuelt transportarbejde gennem byens smalle gader. Flere af byens borgere har undersøgt forsikringsforhold for f.eks. sætningsskader hos deres forsikringsselskaber. Ingen af de adspurgte forsikringsselskaber vil dække skader forårsaget af råstofindvindingen. En del af Ledøjes mange bevaringsværdier huse er endvidere særligt sårbare over for vibrationer, idet de er bygget på syldsten fundamenter. Ledøje Bylaug forventer derfor, at der derfor som minimum stilles vilkår for råstoftilladelsen, som sikrer folk mod skader. Eksempler på vilkår bør beskrives nærmere i miljøvurderingen.

Trafik

En råstofudvinding vil generere en masse transportarbejde i og omkring Ledøje, hvilket vi mener bør undersøges nærmere end beskrevet i fremsendte høringsmateriale.

Graveområdet vil genere en ikke uvæsentlig trafik til og fra området, som dels vil kunne høres og mærkes. Ledøje Bylaug vurderer ikke miljøbelastningen som uvæsentlig, da trafikbelastning sammen med maskinelt udstyr til udvindingen vil påvirke miljøet markant i forhold til støv, lugt, støj og trafiksikkerhed.

Det fremgår ikke tydeligt af screeningen hvorledes trafikken til og fra graveområderne forslås afviklet. Området kan umiddelbart kun tilgås fra Nybøllevej, da området er afgrænset af andre matrikler. Såfremt transporten tænkes foregået gennem Ledøje By, så vil det have en væsentlig indflydelse på såvel støj, støv, luft, trafiksikkerhed og vibrationer. Transportvejene for lastbiler til og fra grusgraven bør vurderes i forhold til den risiko, som vibrationer fra tung trafik udgør for de gamle bevaringsværdige huse langs og nær Ledøje Bygade. Tilsvarende skrøbelige huse ligger langs bygaderne i Risby og Sengeløse såfremt disse transportveje overvejes.

Den skønnede råstofmængde forventes at kunne generere op til 900.000 ture i råstofindvindingens periode.

Klimatiske faktorer

Ledøje Bylaug vil gerne gøre opmærksom på, at graveområderne vil kunne påvirke grundvandsspejlet eller grundvandstilstrømningen, både for Ledøje Vandværk og de lokale vådområder. Dette kan både føre til problemer for vandindvindingen (kvantitet og forurening) samt til ændrede biologiske forhold for vådområderne. Ledøje Bylaug anbefaler at der foretages en yderligere analyse af dette.

Kulturarv

Ledøje er en af egnens store, velbevarede landsbyer. Ledøje Kirke er bygget ca. 1225 som gårdkirke for en stormandsgård. Kirken er enestående i Danmark, fordi den er opført i to etager med en over- og en underkirke. Der er udpeget kirkeomgivelser omkring Ledøje Kirke, som skal sikre kirkens landskabelige beliggenhed og samspil med landsbymiljøet. I gældende lokalplan 010104 er fastlagt en beskyttelseszone på 750 meter omkring Ledøje Kirke, der i forvejen er omfattet af en 300 meters beskyttelseszone efter Naturbeskyttelsesloven. Graveområdet Ledøje Vest ligger lige uden for beskyttelseszonen, men Ledøje Bylaug mener, at hensynet til det frie udsyn til kirken alligevel bør vurderes.

Ledøje er bygningsmæssigt en af Egedals bedst bevarede landsbyer, idet både kirke, præstegård, rytterskole, huse, pumpehus, fattighus, aktivt forsamlingshus og en række af gårdene er bevaret. En del af landsbyens gamle huse, ligesom den gamle rytterskole fra 1720'erne ligger endnu rundt om gadekæret. Specielt for Ledøje er den markante fordeling af landsbyens jorde – kaldet 'stjerneudskiftningen', som den dag i dag fremstår meget markant. Ledøje Bylaug finder ikke, at disse kulturhistoriske spor og fortælleværdier kan bevares for eftertiden ved udgravning af råstoffer, som foreslået ved interesseområdet og graveområde Ledøje Nord.

De gamle bevaringsværdige huse er særligt skrøbelige over for vibrationer, og vil være i risiko for forfald, ved tung trafik med grustransport gennem landsbyen. Tilsvarende vil husene være i fare for forfald, såfremt gravearbejde tæt ved byen medfører vibrationer i de skrøbelige bygninger.

Ressourcer og affald

Størstedelen af arealerne er i dag udlagt som landbrugsjord, forpagtet ud til nogle af Ledøjes landmænd. Ved omlægning af landbrugsjord til råstofindvinding vil lodsejer få tilført ressourcer, men landmændene vil miste nogle værdifulde landbrugsområder og vigtige ressourcer, i et i forvejen presset marked.

Ledøje Bylaug mener, at det kan være et krav at der vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på planteskolen/plantehotellet samt naboer kan stille krav hertil. Ledøje Bylaug vil gerne have beskrevet hvorfra vandet skal komme, og om vandingen kan have konsekvenser for Ledøje Vandværks kapacitet og kvalitet af vandindvinding.

Visuel effekt

I miljøscreeningen er det arkitektoniske og landskabelige udtryk vurderet som et forhold som skal vurderes nærmere, hvilket Ledøje Bylaug kan tilslutte sig. Ledøje Landsby har kulturhistorisk værdi. Landsbyen med det dyrkede land hele vejen rundt om byen udgør værdifulde kulturhistoriske spor. De gamle huse, strukturen i byen med småhuse midt i byen og gårdene i udkanten af byen, gaderne, landeveje, markveje og markskel viser stadig byens og landbrugets historie langt ud i landskabet.

Ledøje landsby er velkendt som bevaringsværdig kulturhistorisk – men landsbyens historie handler i høj grad om, hvordan man ernærede sig med landbrug og hvordan jorden dyrkedes. Gårdene lå – og ligger – i byens udkant og de enkelte gårdes jorder ligger i vifter ud fra byen – som en stjerne.

At tillade gravning efter råstoffer i kulturlandskabet nær Ledøje vil derfor være at bortskære en vital del af de bevaringsværdige kulturhistoriske spor. Landskabet vil ikke kunne 'genskabes', idet der ikke må tilføres opfyld, når gravearbejderne afsluttes. Da der forventes gravning i ca. 25 meters dybde vil landskabet for eftertiden blive præget af dybe kratere og dybtliggende sø.

Socioøkonomiske effekter

Miljøscreeningen vurderer, at der ikke er forhold der skal vurderes nærmere, da der nærmest ingen påvirkninger er. Region Hovedstaden mener endda, at der vil blive tilføjet en ressource til lokalområdet. Her kan Ledøje Bylaug kun komme i tanke om penge, og kan ikke rigtig se hvordan dette skal opfattes som en ressource for alle de berørte borgere, som står til at ville miste de landskabelige og kulturmæssige værdier, som betyder mest for de borgere, der har bosat sig i byen.

Ledøje Bylaug finder denne vurdering meget ejendommelig, og finder det desuden besynderligt, at sociale forhold, som f.eks. trafiksikkerhed, indvirkning på ejendomspriser og liggetider, ændring af befolkningssammensætning, salgstider på ejendomme, tabt fortjeneste for landmænd, øget kommunal drift af veje m.m., ikke findes relevant for vurderingen.

Erfaringer fra flere andre kommuner, heriblandt Roskilde Kommune, viser at der er betragtelige økonomiske udgifter forbundet med vedligeholdelse af veje i forbindelse med transportkørsel fra graveområder. En 25 tons lastbil belaster vejene som 20.000 personbiler.

Alternativer og 0-alternativ

Ledøje Bylaug mener, at da der ifm. Råstofplan 2016 er udført miljøscreeninger på i alt 16 områder, og flere af disse ikke er placeret direkte op af større bebyggede områder, må der kunne angives alternativer med mindre miljømæssige konsekvenser.

Man kan argumentere for at 0-alternativet (alternativet der beskriver de miljømæssige konsekvenser af ikke at etablere råstofgrav på pågældende område), vil betyde at der skal råstofindvindes et andet sted, som ligeledes kan have miljømæssige konsekvenser. Ledøje Bylaug mener, at der med alle de nævnte miljømæssige påvirkninger i dette høringssvar, må kunne findes flere graveområder med mindre miljømæssige påvirkninger end de 2 forslået graveområder omkring Ledøje by. Ledøje Bylaug er ikke imod råstofindvinding, men vi er meget imod placeringen af et interesseområde og graveområde, der vil have så mange miljø-, natur- og kulturarvmæssige konsekvenser – hvad enten det drejer sig om Ledøje by eller andre byer med lignende forhold. Interesseområdet indgik i Råstofplan 2012, fordi der i forbindelse med etablering af Frederikssundsvejen, blev konstateret sand og grus langs tracéet. Ledøje Bylaug mener, at interesseområdet aldrig skulle være udpeget, såfremt man havde været bekendt med de i høringssvaret nævnte parametre.

Befolkning og sundhed

Indendørs støjpåvirkning

Indendørs støjpåvirkning er i Miljøscreeningen angivet som et forhold der ikke vurderes, til trods for at der andet sted i teksten står at det bør vurderes.

Jf. Miljøstyrelsens vejledninger, og ikke mindst planlovens bestemmelser at Ledøje er omfattet af særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab samt kulturarvsareal, bør det overvejes om Ledøje ikke skal betragtes som særligt naturområde. Herved vil grænseværdier i dagtimer ikke være begrænset af nuværende støjgrænseværdi på 45 dB, men kun 40 dB. De indendørs støjpåvirkninger vil stå i direkte relation til de udendørs målte værdier, medmindre der etableres forhold/vilkår i råstoftilladelsen, der afhjælper dette.

	Mandag - fredag kl. 07 - 18, lørdag kl. 07 - 14	Mandag - fredag kl. 18 - 22, lørdag kl. 14 - 22, søn- og helligdag kl. 07 - 22.	Alle dage kl. 22 - 07
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB
6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder (særlige naturområder)	40 dB	35 dB	35 dB

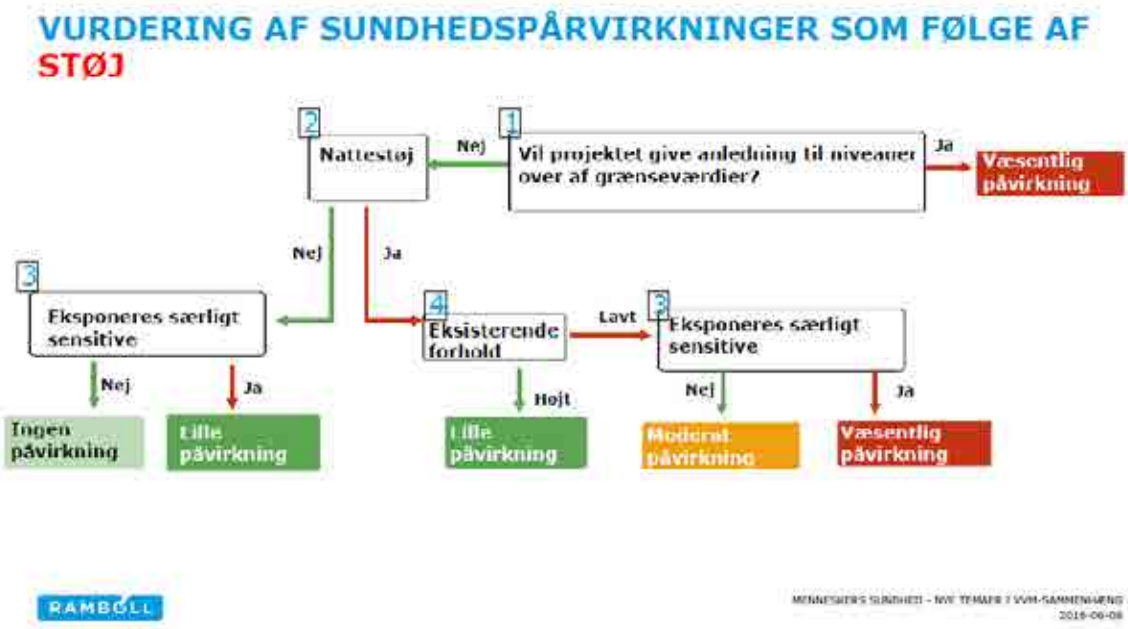
(Kilde: Uddrag fra Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for dagperioden, aftenperioden og natten, udendørs)

	Dag og aften, kl. 07 - 22	Nat, kl. 22 - 07
Beboelsesrum	30 dB	25 dB

(Kilde: Uddrag fra Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for dagperioden, aftenperioden og natten, udendørs)

Det er yderligere erkendt fra Miljøministeriets og EU's side at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der 16. maj 2017 implementeres nyt VVM (2014/52/EU) direktiv i dansk lovgivning.

Eksempel på de nye retningslinjer er beskrevet i ”Menneskers sundhed, nye temaer i VVM sammenhæng” Rambøll Rapport af 2016-06-08 (MSc, Environmental Chemistry and Health, Sine Thrane Hansen) - Vurdering af sundhedspåvirkninger som følge af støj.

I grusgraven skal bruges forarbejdningsanlæg og kørende maskineri, der som udgangspunkt forventes at medføre støjniveauer over grænseværdierne i et nærliggende boligområde - herved vil påvirkning være væsentlig. Samme rapport definerer væsentlig påvirkning som værende at "*der forekommer påvirkninger, som har et stort omfang og/eller langvarig karakter, er hyppigt forekommende eller sandsynlige, og der vil være mulighed for irreversible sundhedspåvirkninger i betydeligt omfang*".

Vil Regionen følge god skik og være på forkant, som det ses i andre brancher? Hvorfor skal dette projekt presses igennem inden ny lovgivning træder i kraft, og hvordan vil man tilsikre at de nye skærpede hensyn bliver tilgodeset inden en eventuel gravetilladelse træder i kraft? Vil Regionen sikre at de nye skærpede hensyn bliver stillet som krav?

Ledøje Bylaug stiller spørgsmål til, om det overhovedet vil være muligt for en entreprenør at overholde de 45 dB udendørs som er vejledende grænseværdi for støjbelastning og for maksimalværdier af støjniveauer målt udendørs i boligområder for åben og lav boligbebyggelse, og herved også de indendørs grænseværdier.

Regionen må i tilfælde af placering af graveanlæg så tæt på bebyggelse, som min. give eksempler på de støjdæmpende foranstaltninger der påtænkes, og hvor disse har været anvendt uden at de pålagte grænseværdier er overskredet. Dette bør dog ikke udelukke krav om Støjberegninger/akkumulerede støjberegninger (se kapitel om "Støj").

Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, side 13 andet afsnit - anbefaler at virksomheder med høj støjprofil placeres så langt fra støjsensitiv bebyggelse som muligt. Her mener Ledøje Bylaug at dette kræver en yderligere undersøgelse pga. plejehjemmet og plejeboligerne Porsebakken, som ikke ligger så langt fra graveområdet Ledøje Vest.

Vi finder screeningens ansvarsplacering af støjproblematik til regulering i gravetilladelser problematisk og ønsker fra Region Hovedstaden en uddybning med eksempel på, hvordan det bliver håndteret.

Sundhedstilstand

Her henvises til samme forhold som indendørs støj. Igen vil Ledøje Bylaug gøre opmærksom på, at der fra Miljøministeriets side er klar besked om, at befolkning og sundhed ikke er tilgodeset tilstrækkeligt i nuværende lovgivning, hvorfor der maj 2017 implementeres nyt VVM (2014/52/EU) direktiv i dansk lovgivning. Vil Region Hovedstaden sikre at de nye skærpede hensyn bliver stillet som krav, når en eventuel udlægning af graveområde vil ligge meget tæt på denne lovs ikrafttrædelse?

Ledøje Bylaug mener desuden der mangler en afklaring af forventet transportrute for råstofferne, idet området kun kan tilgås fra Nybøllevej, da området er afgrænset af andre jorde/matrikler. Transportrute gennem Ledøje vil kunne påvirke vurderingen i flere af Miljøscreeningens punkter.

Et graveområde ved Ledøje Nord og Vest vil medføre meget støv og småpartikler, som kan forværre luftvejssygdomme som astmatisk bronchitis, astma og KOL. Småbørn med astmatisk bronchitis, børn og voksne med astma og/eller KOL vil komme til at lide under denne luftforurening. Hvordan kan I sikre jer, at luftforureningen, med et graveområde, ikke øges, og at Ledøjes borgere med luftvejssygdomme ikke får forværring af deres symptomer og dermed et større behov for medicin? Dette bør Region Hovedstaden undersøge nærmere. Region Hovedstaden ofrer for tiden store beløb på KOL-området i håb om tidlig opsporing og behandling af sygdommen. Forslaget om graveområdet giver ingen mening, når vi taler forebyggelse af luftvejssygdomme som astma og KOL. Et graveområde "kilet ind" mellem Ledøje og Smørum ligger simpelthen for tæt på beboede områder.

(Kilde: Udtalelse fra Christina Julsgaard, Praktiserende læge, privat høringssvar)

Ledøje Bylaug ønsker ligeledes en redegørelse på ovenstående spørgsmål i citatet.

Svage grupper

Ledøje Bylaug ønsker hermed at gøre opmærksom på, at der er svage grupper (og ikke som angivet i miljøscreeningen – "ikke relevant"), og som der bør tages specielt hensyn til, og dette bør miljøvurderes nærmere.

Porsebakken, plejehjem i Ledøje bestående af 48 plejeboliger fordelt på fire boenheder. Plejehjemmet er beskrevet fra kommunal side som liggende i smukke landlige omgivelser omgivet af hestefolde og marker. Hvordan kan regionen vurdere at placering af graveområder under 400 meter i vestlig retning betragtes som "ikke relevant" at undersøge nærmere?

Ledøje Bylaug mener at denne klassificering er forkert, og at forholdet bør undersøges og beskrives nærmere, herunder også detaljerede støjberegninger (se endvidere kapitler om "Støj" og "Trafik").

Friluftsliv/rekreative interesser

Ledøje Bylaug stiller sig undrende over for hvordan Region Hovedstaden har vurderet at gener over for friluftsliv og rekreative interesser ikke vurderes væsentlige, og derfor ikke vurderes nærmere.

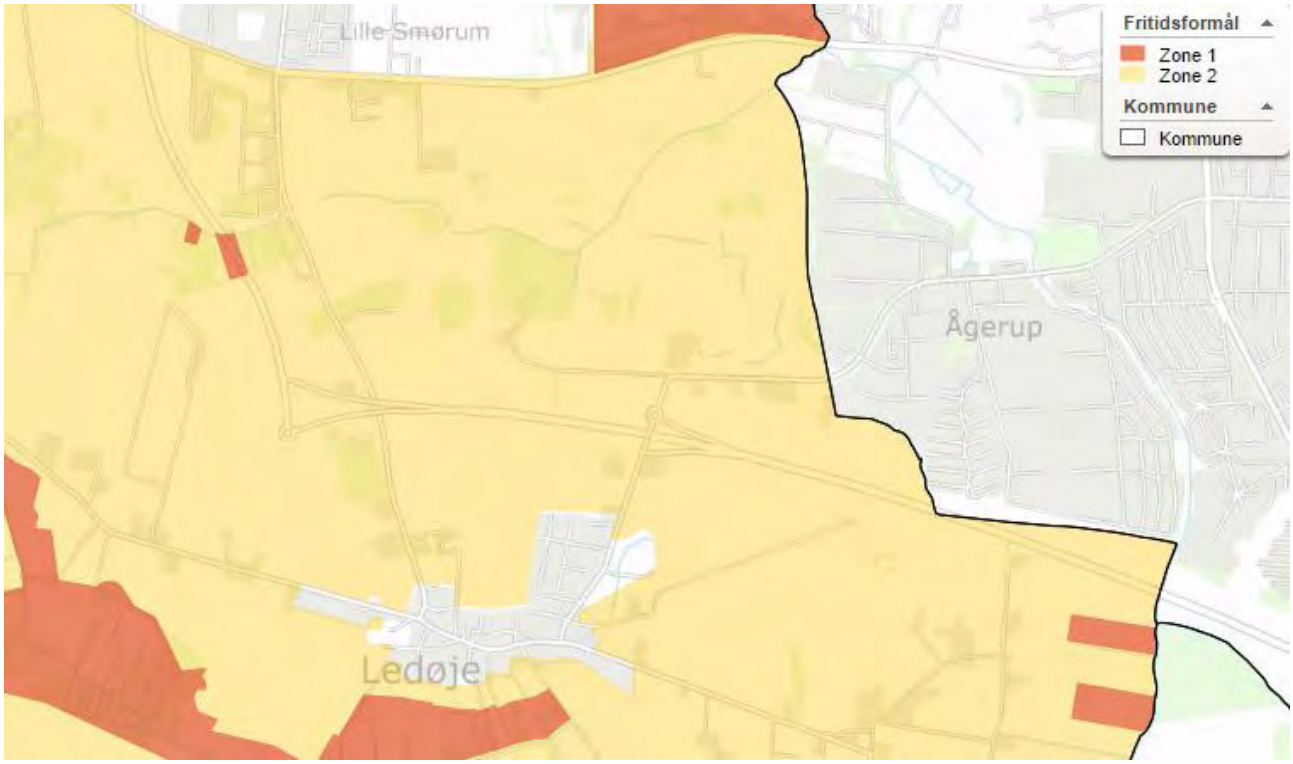
Det er vigtigt for borgernes sundhed med et alsidigt udvalg af muligheder til et aktivt friluftsliv, og det åbne land i Egedal Kommune skaber basis for mange forskellige typer af friluftsaktiviteter. En tur i skoven, en kanotur, en løbetur i det nærmeste grønne område eller bare nydelse af stilheden, naturen og landskabet. Det almene friluftsliv kræver ikke store anlæg, men bidrager til gengæld til befolkningens livskvalitet.

Det åbne land er Egedals største friluftsattraktion, og det er ikke målet at udbygge med flere arealkrævende fritidsaktiviteter i kommunen. Der skal i højere grad satses på at gøre det åbne land mere tilgængeligt med nye stiforbindelser og sikring af de nærrekreative værdier.

(Kilde: Uddrag fra Egedal Kommuneplan 2013-2025, Land, Fritidsformål)

I miljøscreeningen anføres under miljøparameter 'friluftsliv/rekreative interesser', at forholdet ikke vurderes yderligere, og der skrives *"Området er ikke udlagt til regionalt friluftsområde i Egedal Kommuneplan 2013-2015 og der derfor ikke med i den videre udvikling af de rekreative områder i Egedal kommune"*.

I den gældende kommuneplan 2013-2025 benyttes begrebet 'rekreative områder' ikke, der bruges andre begreber, og hele arealet i Ledøje Vest er udpeget til 'Fritidsformål (zone 2)', hvilket har samme betydning. Udpegningen understreger kommuneplanens tekst (se citatet) om, at det åbne land er tilegnet det almene friluftsliv. Ledøje Bylaug finder på denne baggrund at denne miljøparameter bør vurderes.

(Kilde: Egedal Kommunes digitale kommuneplan 2013-2025, Land, Fritidsformål)

Friluftslivet i Ledøje er kendetegnet ved at forgå gennem den natur og de landskabelige værdier der findes rundt om byen – vandreruter, løbestier, søer, moser og skov.

Ledøje Bylaug ønsker eksempler på hvorledes Region Hovedstaden forestiller sig dette fritidsliv og de rekreative interesser reguleret i råstoftilladelsen uden at dette giver anledning til væsentlige gener.

Begrænsning og gener overfor befolkningen

Skoleelever

I Ledøje er der to muligheder for cykeltransport til og fra skolerne i Smørum, og begge muligheder påvirkes af graveområdet. Graveområdets indvirkning på trafikal sikkerhed bør undersøges nærmere og vi ønsker en klar afklaring af, hvordan børns sikkerhed til og fra skole sikres. Gennem byen er der ikke anlagt cykelstier da gaderne er for smalle, og transport med tunge køretøjer vil påvirke trafiksikkerheden.

I "Miljøvurdering af Råstofplan 2012" nævnes, at der fra en aktiv råstofgrav vil være lastbiltrafik, der påvirker tilkørselsveje og det offentlige vejnet og dermed øget risiko for trafikulykker. Hvordan har regionen tænkt sig at sikre vores børns skolevej?

Biologisk mangfoldighed

Nærliggende naturbeskyttelses - og fuglebeskyttelsesområder og habitatområder

Det i miljøscreeningen nævnte område (Natura 2000) indbefatter et området hørende til den fredede Tysmose. Ledøje Bylaug anfører i denne forbindelse af lempelse af fredningsbestemmelserne for området vil være i modstrid med fredningens formål, som omfatter at beskytte områdets biologiske og landskabelige værdier og sikring af overholdelsen af Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser til at beskytte naturen.

Spredningskorridorer

I miljøscreeningen anføres det at en efterbehandlet grusgrav potentielt vil kunne danne en korridor fra Tysmosen til naturområdet Nord for Ledøje. Ledøje Bylaug mener ikke, at den vidtgående negative påvirkning som grusgravning vil have i den fredede Tysmose, kan opvejes af en potentiel korridor fra Tysmosen mod nord i en ubestemt fremtid efter endt grusgravning.

Naturbeskyttelse jf. § 3 i NBL

Ledøje Bylaug gør opmærksom på at Tysmosen er fredet og at påtænkte råstof-indvending er uforenelig med fredningsbestemmelserne for matrikel 8f.

Planteliv

Tysmosen indeholder særdeles værdifulde botaniske lokaliteter med forekomst af bl.a. de i Danmark relativt sjældne vandbrunrod og flydende skælløv, og tvebo baldrian, samt de fredede orkidé-arter skov-hullæbe og kødfarvet gøgeurt, og den i Danmark sjældne kær-fnokurt. Det anføres i miljøscreeningen, at hensynet til plantelivet vil indgå i den enkelt tilladelse til råstofudvinding. Ledøje Bylaug forlanger, at det undersøges og specificeres nærmere, hvorledes sådanne hensyn kan tages forud for en mulig ændring af områdets råstofindvindingsstatus, idet det for nuværende ikke er sandsynliggjort at råstofudvinding kan foretages under passende hensyn til plantelivet i området.

Dyreliv

Tysmosen har et rigt og varieret dyreliv og er en vigtig lokalitet for sumpfugle. Især fuglelivet skønnes at blive påvirket af den øgede aktivitet og støj et eventuelt gravearbejde vil medføre. Se desuden sjældne, udryddelsestruede el. fredede planter el. naturtyper herunder.

Sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr, planter el. naturtyper

Porsemosen og Tysmosen er et sammenhængende uspoleret fredet eng/moseområde, der strækker sig fra syd til vest for Ledøje. Der er i dette område identificeret en lang række fredede arter af både dyre og planteliv, hvoraf flere er optaget på den danske rødliste. Desuden er deri Porsemosen observeret følgende sjældne insektarter:

- *Reuteria marqueti* (Reuteria marqueti)
- *Spanioneura fonscolombii*
- Rød elmeloppe (*Orchestes rufus*)
- *Aderus populneus*
- *Dichrooscytus gustavi*
- *Otiorhynchus crataegi*

- Granfladbille (*Silvanoprus fagi*)
- *Otiorhynchus crataegi,*
- E*remocoris podagricus*.
- Gaffelsnudebille (*Lixus paraplecticus*) - en meget sjælden art, der i Danmark kun er registreret observeret i Porsemosen.

Flere af disse arter vil være sårbare for afvanding/ sænkning af grundvandsspejlet – og dermed vandstanden i mosen.

Der er i Porsemosen desuden et stort antal fugle, hvoraf en stor del er opført på EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, vandsalamander og spidssnudet frø, der er opført på EF-Habitatliste samt et stort antal planter

Det er Ledøje Bylaugs vurdering grundet ovenstående, at forholdene vedrørende dyre og plantelivet, herunder sjældne, udryddelsestruede el. fredede dyr og planter bør undersøges yderligere

Grønne områder

Området anvendes primært til landbrug med den vigtige undtagelse af den fredede mose på matrikel 8F.

Skov

Der er registreret fund af arter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af skovrejsningsområdet. Det må formodes, at en eller flere af følgende bilag IV arter kan findes indenfor projektområdet: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, skimmelflagermus, troldflagermus, sydflagermus og dværgflagermus. Jf.: ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV”. Ved vurderingen af motorvejsanlæggets påvirkning af dyrelivet blev det anført at "Det er Naturstyrelsens vurdering, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de konkrete bilag 4 arter, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

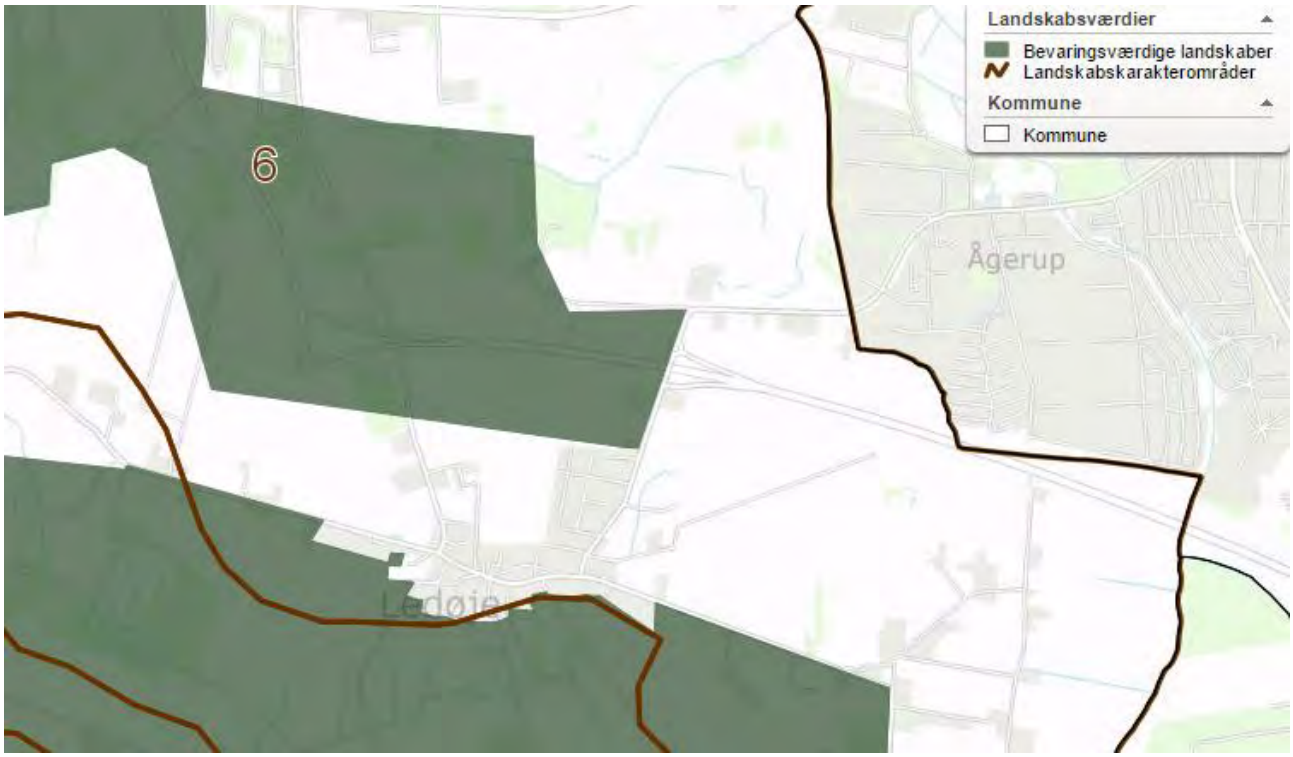
Landskab og jordbund

Landskabelig værdi

Væsentlige bevaringsværdige træk er landsbyens afgrænsning, vejstruktur og sammenhængen med den synlige stjerneudskiftning. Ligeledes bør den eksisterende bebyggelsesstruktur fastholdes, herunder de 3-4-længede gårde, de små tæt placerede soldaterhuse og de øvrige fritliggende gadehuse med tidstypiske træk fra forskellige tidsperioder. Forten med gadekæret, de høje gamle træer og udsynet mod til omgivelserne skal sikres og styrkes. Landsbyen skal ikke udbygges eller fortættes i mere end uvæsentlig grad. Muligheden for etablering af små serviceerhverv og butikker skal fastholdes. Der bør åbnes op for, at der i et vist omfang kan indrettes boliger i eksisterende, bevaringsværdig gårdbebyggelse. Landsbyen er udpeget som kulturmiljø og er omfattet af en bevarende lokalplan.

De åbne landskaber og deres rekreative værdier er en særlig kvalitet i Egedal Kommune. I de særlige værdifulde landskaber skal landskabsværdierne beskyttes og udvikles. Landskabet er yderligere inddelt i 6 landskabsområder, der hver især afspejler en sammenhængende landskabstype med særlige karakteristika og oplevelsesmuligheder.

(Kilde: Egedal Kommuneplan 2013-2025)

Herunder er Ledøje-Smørums landskaber udpeget som særligt værdifuldt landsskabsområde:

I Ledøje-Smørum Morænelandskab er landbrugslandets strukturer og samspil med landsbyerne særlig interessant.

Ledøje Bylaug mener dette i høj grad bør vurderes i den samlede sammenhæng sammen med kommentarer beskrevet under ”Kulturarv” og ”Visuelle effekter”. Ledøje har i en lang årrække haft en meget striks lokalplan for at beskytte det særlige landsbymiljø samt der landskabelige værdier.

Ved anlæggelsen af Frederikssundsmotorvejen blev motorvejen meget lidt synlig i landskabet inden for det areal som i Råstofplanen udgør interesseområdet ved Ledøje. Fordi motorvejen er lagt relativ dybt i landskabet og fordi en støjvold er udført som en jævn hævning af marken syd for motorvejen (umiddelbart nord for Ledøje) er motorvejen og trafikken næsten usynlig fra Ledøje. Dermed er kulturlandskabet fortsat en helhed hele vejen rundt om Ledøje - og landsbyen og kulturlandskabet udgør fortsat en kulturhistorisk helhed som bør bevares for eftertiden.

Ledøje Bylaug kunne godt tænke sig et eksempel / forslag på, hvordan Region Hovedstaden forestiller sig, det med efterbehandlingsplanen er muligt at sikre, at området kan indpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås, sådan som det er beskrevet i Miljøscreeningen. Ledøje Bylaug ser dette som meget vanskeligt, og forstår ikke at dette punkt ikke vurderes nærmere.

Risiko for forurening

Ledøje Bylaug deler ikke Region Hovedstadens vurdering i, at der ikke er risiko for forurening af jorden. Som det er beskrevet i kapitlet omkring "Vand" og "Klimatiske faktorer", så vil fjernelse af overjordslaget medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje, idet der ikke ligger et beskyttede lerlag mellem råstofudvindingen og kalklaget. Selv mindre kemikalieudslip samt optag af regnvand fra tilstødende jorde, vil udgøre en væsentlig risiko.

Værdifulde landbrugsområder

Dele af det forslået graveområde, er i Egedals Kommuneplan angivet som værdifulde landbrugsområder.

Ledøje Bylaug vil gerne gøre Region Hovedstaden opmærksom på dette, da dette ikke synes vurderet i den udsendte Miljøscreening. Der gøres endvidere opmærksom på Egedal Kommunes fokus på forurening af landbrugsområder nær vandudvinding, hvor der på det seneste er udstedt sprøjteforbud. Herved bliver landbrugsjorden endnu mere værdifuld for Egedal Kommune, da det må forventes at afgrødemængden vil falde pr. arealenhed.

Vand

Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder

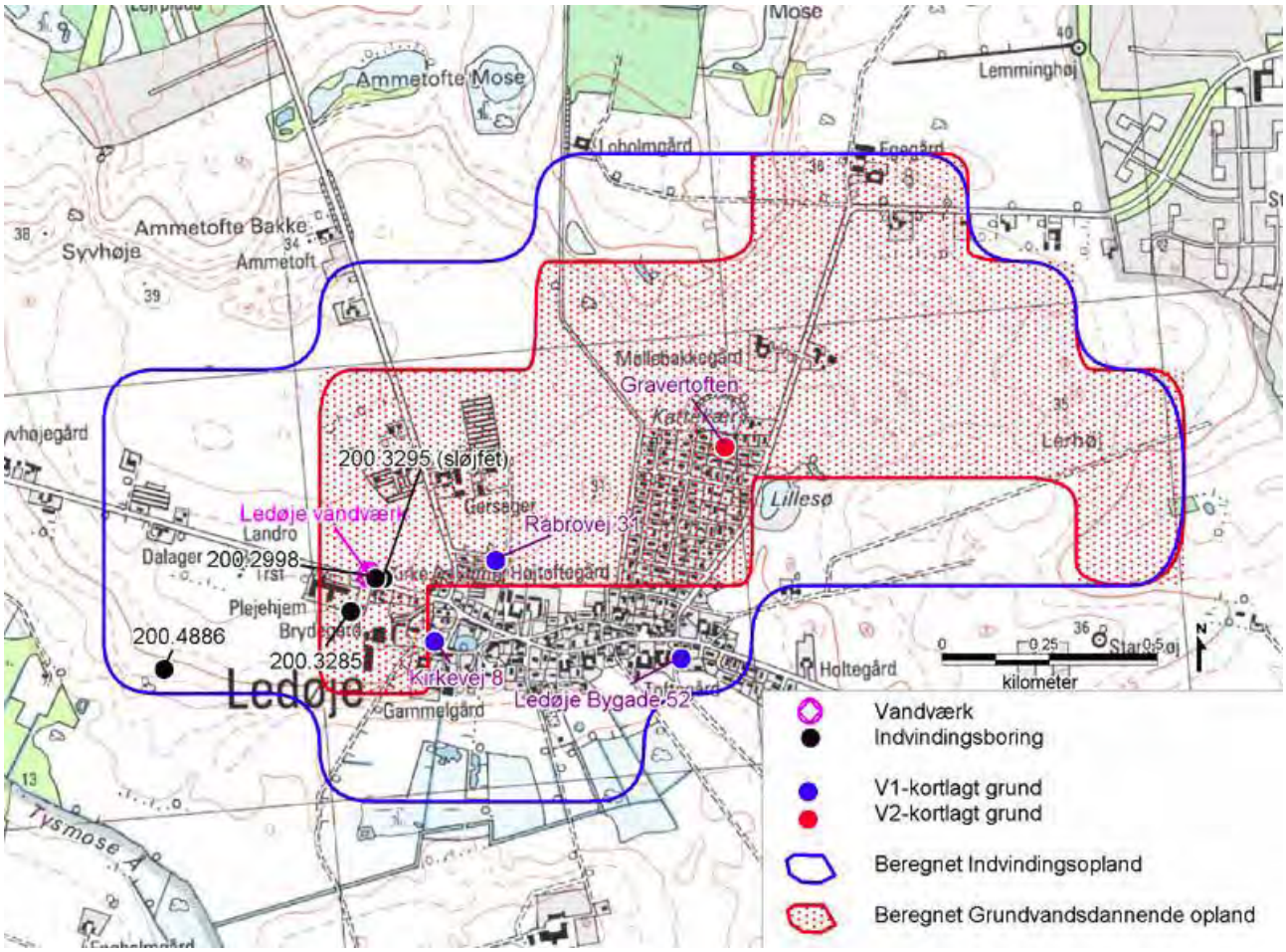
I Miljøscreeningen er beskrevet at råstofindvindingen ikke vurderes at påvirke del af den efter Naturbeskyttelsesloven § 3 beskyttede og fredede mose, Tysmose, som ligger indenfor det foreslåede graveområde, idet der ikke ledes vand fra graveområdet.

Idet eksisterende areal ligger højere end Tysmosen, må det formodes, at noget af overfladevandet i dag ledes ud i mosen, og at det hævede terræn medfører et hævet grundvandsspejl, således at Tysmosen muligvis befinder sig nedstrøms, og herved modtager vand fra området. Såfremt der etableres graveområde i den sydlige del af Ledøje Vest, er der en risiko for mindre vandtilførsel til Tysmosen, som i værste fald vil kunne ændre miljøet for mosen.

Ledøje Bylaug anbefaler, at der foretages en beregning af grundvandsændringen og strømretninger, således at påvirkningerne, som følge af en eventuel råstofindvinding, kan vurderes.

Grundvandsforhold

Vandværket indvinder fra tre boringer (200.2998, 200.3285, 200.4886) etableret i henholdsvis 1969, 1964 og 2002. Boring 200.3295 er sløjfet efter at være styrtet sammen. Vandværket og boringernes placering er vist på figur 3.44.

Figur 3.44 Lokalisering af Ledøje Vandværks indvindingsboringer

Det ses af figur 3.44, at grundvandsdannelsen til vandværket sker i området omkring Ledøje. Den nye boring 200.4886 har ikke indgået i modelberegningerne af det grundvandsdannende opland eller indvindingsoplandet. Det må derfor forventes, at disse oplande reelt er udstrakt længere mod vestsydvest end vist på kortet.

Indvindingen sker fra kalkmagasinet. Ledøje ligger i et område, hvor den samlede lertykkelse over kalken er mellem 0 og 10 m. "Ledøje-magasinet", som er et regionalt kvartært sandmagasin, ligger flere steder i området omkring Ledøje By direkte oven på kalken og er i terræn kun beskyttet af et mellem 2 til 8 m tykt lerdække.

Ledøjemagasinet må betegnes som ringe beskyttet mod nedsivning af grundvandstruende stoffer. Da Ledøjemagasinet er i direkte kontakt med kalkmagasinet, vil forurenede stoffer, som udvaskes til ledøjemagasinet, kunne transporteres direkte til kalkmagasinet, der indvindes fra på Ledøje Vandværk.

(Kilde: Ledøje Vandværks hovedrapport – Kortlægning af grundvandsressourcer)

Ovenstående tekst er uddrag af Ledøje Vandværks hovedrapport – Indsatsområder, som viser at størstedelen af Ledøje Vandværks indvindingsområde er sammenfaldende med Region Hovedstadens udlagte Interesseområde for Råstoffer. Endvidere sker indvindingen primært nedstrøms fra området Ledøje nord, men også fra vest til den nyeste boring, som ligger nærmest området Ledøje Vest.

Ledøje Bylaug undrer sig over, at Region Hovedstaden slet ikke har foretaget en Miljøscreening af eventuelle påvirkninger af vandindvindingen til Ledøje Vandværk, og ydermere at Ledøje Vandværk slet ikke er blevet udvalgt som part i høringen.

Ledøje Bylaug ser det som et alvorligt problem, at man påtænker graveområder inden for oplandet af Ledøje Vandværks indvindingsområde eller i nærheden heraf. Da grundvandstilstrømningen til kalklaget ikke er beskyttet med et lerlag under sandforekomsterne, er der en betydelig forhøjet risiko for direkte påvirkning af grundvandet. Ofte vil et tykkere lerlag mellem sandforekomsterne og kalken fungere som et kemisk filter, som beskytter grundvandet i kalklaget for kemikalier og tungmetaller. Der er derfor forøget risiko for forringet vandkvalitet, og en økonomisk udgift, som i første omgang påhviler Vandværket og sidenhen borgerne i Ledøje.

Der forventes en yderligere analyse af påvirkningen for Ledøje Vandværks opland og vandkvaliteten. Desuden er området i forvejen nitratfølsomt område, og primært beskyttet af det tynde moræneler i overjordslaget. Hvordan vil dette blive påvirket, når dette primære filter fjernes? Hvordan forestiller Region Hovedstaden dette reguleret i en råstoftilladelse?

Ledøje Bylaug forventer, at hvis man alligevel vælger at gå videre med området som interesseområde eller graveområde, så må denne risiko og udbedring af eventuelle skader påhvile Region Hovedstaden og grundejer af graveområdet.

Ledøje Bylaug mener, at Region Hovedstaden med Råstofplan 2012 udlagde et interesseområde uden en grundigere analyse, herunder en genberegning af vandværkets indvindingsopland hvor vestligste boring er medtaget. Derfor vel også denne miljøscreening, som nu er udsendt i høring. Ledøje Bylaug mener, at med baggrund i fremlagte oplysninger, og idet området i forvejen er udlagt som OSD (område med særlige drikkevandsinteresser), og med alle de øvrige faktorer i dette høringsnotat, så burde der aldrig have været udpeget et interesseområde omkring Ledøje By.

Risiko for forurening af grundvandsressourcen

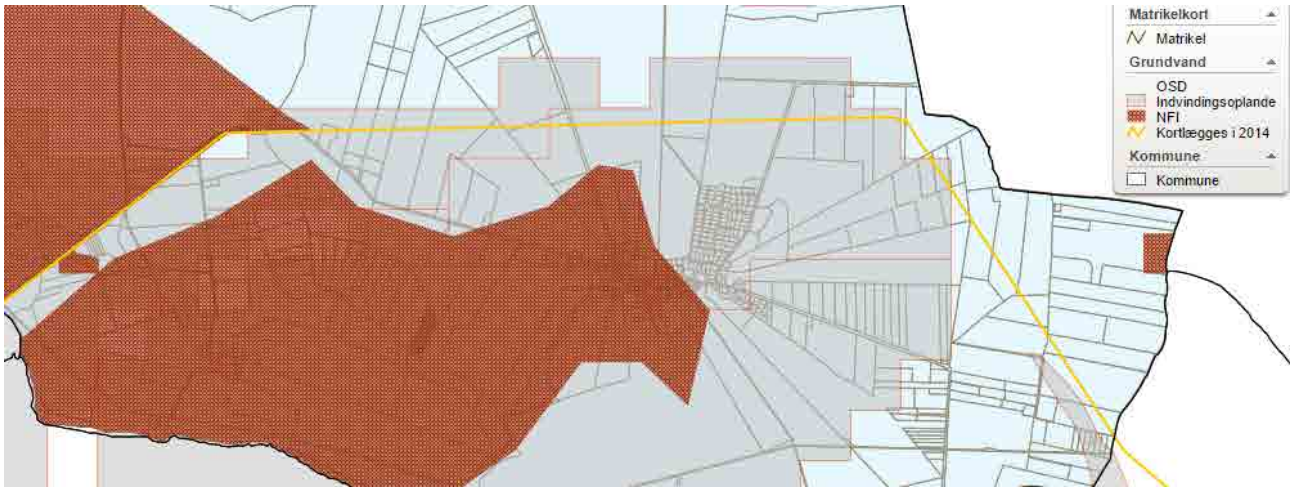
Ledøje Bylaug deler ikke Region Hovedstadens vurdering i, at der ikke er risiko for forurening af jorden. Som det er beskrevet i overstående afsnit "Grundvandsforhold", så vil fjernelse af overjordslaget medføre en væsentlig risiko for forurening af grundvand og drikkevandet i Ledøje, idet der ikke ligger et beskyttende lerlag mellem råstofudvindingen og kalklaget. Selv mindre kemikalieudslip samt optag af regnvand fra tilstødende jorde, vil udgøre en væsentlig risiko.

Der henvises i øvrigt til afsnittet under Luft - Emissioner fra eventuel trafik til og fra området. Forholdet bør vurderes nærmere.

Øvrige indvindingsoplande

I henhold til Egedal Kommunes digitale kommuneplan, så er området Ledøje Vest endvidere indvindingsopland for Nybølle Øst Kildeplads og Hove Kildeplads.
(http://infokort.egedalkommune.dk/spatialmap?&profile=kommuneplan13-extern)

Region Hovedstaden bør undersøge dette nærmere med Nybølle og Hove Vandværk.

Øvrige private boringer

Omkring områder Ledøje Nord findes der er en række private vandværker (Enkeltvandværk, markeret med cyan trekanter). Disse må ligeledes formodes at være særligt udsatte når overjorden fjernes, ligesom beskrevet i afsnittet "Grundvandsforhold".

Det er ikke alle der har modtaget en partshøring. Ledøje Bylaug ønsker derfor at disse private vandværker medtages i den samlede vurdering af grundvandsforholdene. Hvordan forventes der eventuelt foretaget en regulering i råstoftilladelsen for disse vandværker?

Vandforbrug

Ledøje Bylaug mener det vil være et krav at der vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på byen vil kunne foranledige en række støvgener.

Der bør foretages en beregning af vandforbruget, og en redegørelse af, hvorfra vandet skal komme. Har Ledøje Vandværk kapacitet til dette, og vil en ekstraudvinding af vand på vandværket foranledige øget optagelse af uønskede stoffer? Hvis der laves en lokal boring til vandindvinding til vanding af grusgraven eller brug af vand fra grundvandsspejlet, vil dette så påvirke grundvandsspejlet og hermed Ledøje Vandværks vandindvinding?

Specielt for område Ledøje Vest, vil brug af vand under grundvandsspejlet kunne foranledige en grundvandssænkning, hvilket især i det sydlige område vil kunne foranledige forandringer af vandstanden i den fredede Tysmosen.

Tidligere analyser

Der refereres i miljøscreeningen til Miljøstyrelsens projekt nr. 526. Følgevirkning af råstofindvinding under grundvandsspejlet, 2000 i forbindelse med at der vurderes, at råstofindvindingen kan gennemføres uden at

påvirke grundvandskvaliteten eller -kvaliteten. Rapporten bygger på en række teorier og matematiske beregninger, og ét enkelt in situ forsøg foretaget i Skåne, Sverige. Forsøget bygger alene på ét forsøg, og jordbundsforhold og jordsammensætningen er ikke beskrevet nærmere. Der kan altså ikke nødvendigvis laves en direkte korrelation til de danske forhold, og hvordan virker det når der ligger et kalklag lige nedenunder, som har store revnedannelser med hurtigere gennemstrømning end den overliggende jord. Endvidere bygger teorien på rotationssymmetriske formler, og kan således kun benyttes, hvor graven er cirkulær, men om dette har større betydning for langstrakte graveområder skal være usagt.

Bagerst i rapporten er angivet følgende:

Miljøstyrelsen vil, når lejligheden gives, offentliggøre rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Miljøstyrelsens undersøgelsesbevilling.

Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Miljøstyrelsens synspunkter.

Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Miljøstyrelsen finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Ledøje Bylaug vil gerne vide om Miljøstyrelsen sidenhen har godkendt indholdet, og Miljøstyrelsen finder at indholdet kan benyttes til brug for vurderingen?

Ligeledes henvises til rapport ”Region Hovedstaden og Region Midtjylland. Konsekvenser for grundvandskvaliteten ved råstofindvinding under grundvandsspejlet, rapport fase 2, november 2014”. I denne rapport er der ikke foretaget boreprofiler der viser et kalklag nederst, hvorfor der lige så godt kunne befinde sig et lerlag, der kan forsinke grundvandssænkningen i de pågældende referencepunkter i nærliggende søer. Er der også foretaget undersøgelser vedr. grundvandssænkninger i graveområder, hvor råstofressourcerne ligger direkte i kontakt med de underliggende kalklag?

Luft

Luftforurening (støv og andre emissioner)

Jf. Miljøvurdering af råstofplan 2012 opstår der væsentlige gener fra indvindingsområde i form af luft, støv og støjgener. I miljøvurdering af råstofplan 2012 nævnes det at udpegningen af et graveområde ikke straks vil medføre påvirkning. Det er først når indvindingen påbegyndes, at der kan opstå gener fra trafikken samt luft-, støv og støjgener. Kommunerne skal i gravetilladelserne stille vilkår, der regulerer støj og luftgener fra indvindingen.

Roskilde Amt iværksatte i 2002 målinger omkring en grusgrav. Målingerne er en følge af klager over støvgener fra beboere i et villakvarter, der ligger ca. 200 meter nord for grusgravens knuserier.

Figur 9 - Måling af støvfald opdelt efter vindretning fra grusgraven og fra andre vindretninger på position 1 (ca. 150 m fra knuserier), position 2 (ca. 220 m fra knuserier, beboerområde hvorfra støvgener rapporteres) og position 3 (gennemsnit for alle vindretninger i referencepunkt, R): Maj måned 2002.

(Kilde: Baggrundsdokument for fastsættelse af grænseværdi for nedfald af støv og regulering af støvemissioner fra diffuse kilder. dk-TEKNIK ENERGI & MILJØ, Miljøstyrelsen, Miljøministeriet)

Konklusionen var at der i måleposition 2 (220 m fra knuserier) blev målt støvværdier over Miljøministeriets anbefalede grænseværdi på 0,133g/m²/døgn i 3 ud af måleperiodes 3 måneder.

Dette forhold er i Miljøscreeningen klassificeret som "Forhold som ikke vurderes", og at støvgenerne reguleres i råstofindvindingstilladelser. Hvordan forventes disse emissioner at kunne påvirke den fredede Tysmose under langvarig påvirkning ved graveområde i sydlig ende af Ledøje Vest? Ledøje Bylaug mener at dette forhold bør vurderes nærmere, og mener at klassificeringen burde have været "Forhold, der bør vurderes". Endvidere vil Ledøje Bylaug gerne vide hvordan Region Hovedstaden forestiller sig dette reguleret i råstofindvindingstilladelser?

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at der ved Nybøllevej 16 ligger et stort planteopbevaringshotel (Vesteragers Planteopbevaring), som Ledøje Bylaug selvfølgelig regner med er partsberettiget og hørt i denne sag, da de er direkte naboer til området. Plantehotellet ligger lige øst for graveområdet Ledøje Vest, og således i den primære vindretning. Hotellet har 7500 m² drivhuse, som vil kunne blive påvirket af støv –

både ude og inde. Hotellet opbevarer mange rigtig store planter/træer, og heraf bl.a. mange dyre og følsomme planter for Tivoli om vinteren. Dette er ikke nævnt i miljøscreeningen, og dette forhold bør medtages i miljøvurderingen, da det måske kan have store konsekvenser for deres planter og forretning.

Historisk set har de regionsmæssige tilsyn med grusgrave konstateret ulovligheder med for meget støj, gravninger for tæt på vej, affald i grave o.a. i modstrid med gravetilladelse.

Ledøje Bylaug kunne godt tænke sig at vide, hvordan Region Hovedstaden forestiller sig der føres kontrol med gravearbejdet, og om der eventuelt vil blive opsat målestationer, som det anbefales af Miljøministeriet, og vil der blive stillet krav om overholdelse af Miljøministeriets grænseværdier?

Emissioner fra eventuel trafik til og fra området

I Miljøscreeningen henviser dette punkt til ovenstående punkt. Endvidere er angivet som "Forhold, der ikke vurderes".

I det samlede graveområde for Ledøje Vest skønnes en råstofmængde på 1,8 mio. m^3 til 4,5 mio. m^3. Den samlede turgenerering vil være ca. 430.000 til 1 mio. ture. Dette betyder mellem 100 – 450 ture pr. dag (se yderligere for beregningsgrundlag under Trafik – Trafikbelastning).

Dette vil lokalt set med Ledøje Bylaugs øjne skabe en ikke uvæsentlig miljøpåvirkning, herunder udledning af tungmetaller, NOx og partikler. Med henvisning til ovenstående punkt vedr. luftforurening, må det forventes at der skal ske en omfattende afvanding af området pga. beliggenheden. Ledøje Bylaug mener at man bør vurdere hvorledes dette vil påvirke opsamling af emissioner og risiko for nedsivning til grundvandet og Ledøje Vandværks drikkevandsforsyning. Dette bør specielt sammenholdes med det forhold at der ikke eksisterer et beskyttende lerlag mod kalklaget under graveområdet, hvorfor tungmetaller og andre stoffer ikke kan forventes filtreret/bundet af leret.

Ifølge Miljømålsloven §7 stk. 1, er områder udpeget som drikkevandsforekomster forstået som beskyttede områder.

Endvidere skal der i henhold til Vandrammedirektivet benyttes bedste tilgængelige teknologi imod forebyggelse af forurening af grundvandet. Den miljømæssige belastning af området, forventes ifølge Ledøje Bylaug at kunne sammenlignes med en mindre trafikeret vej. Her vil der normalt i vejsammenhænge været stillet krav om separat vejafvanding og opsamling til rensning. Vil Regionen stille krav om befæstelse og separat afvanding af alle transportveje?

Er det endvidere virkelig regionens vurdering at emissioner i et jf. miljøstyrelsens vejledninger og planlovens bestemmelser særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab samt kulturarvsareal ikke skal undersøges yderligere?

Ledøje Bylaug anbefaler at dette punkt bør ændres til "Forhold, der vurderes".

Støj

Støj

Region Hovedstaden mener at ikke dette forhold skal undersøges yderligere. Pga. Plejehjemmet og plejeboligerne Porsebakken samt stort planteskole/planteopbevaringsfirma med store drivhus, mener Ledøje Bylaug at dette bør vurderes nærmere.

Ekstern støj fra virksomheder

Miljøstyrelsen har fastsat vejledende grænseværdier for ekstern støj fra virksomheder, og grænseværdierne udgør grundlaget for myndighedernes vurdering af støjforureningen.

	Mandag - fredag kl. 07 - 18, lørdag kl. 07 - 14	Mandag - fredag kl. 18 - 22, lørdag kl. 14 - 22, søn- og helligdag kl. 07 - 22.	Alle dage kl. 22 - 07
1. Erhvervs- og industriområder	70 dB	70 dB	70 dB
2. Erhvervs- og industriområder med forbud mod generende virksomheder	60 dB	60 dB	60 dB
3. Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55 dB	45 dB	40 dB
4. Etageboligområder	50 dB	45 dB	40 dB
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB
6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder (særlige naturområder)	40 dB	35 dB	35 dB

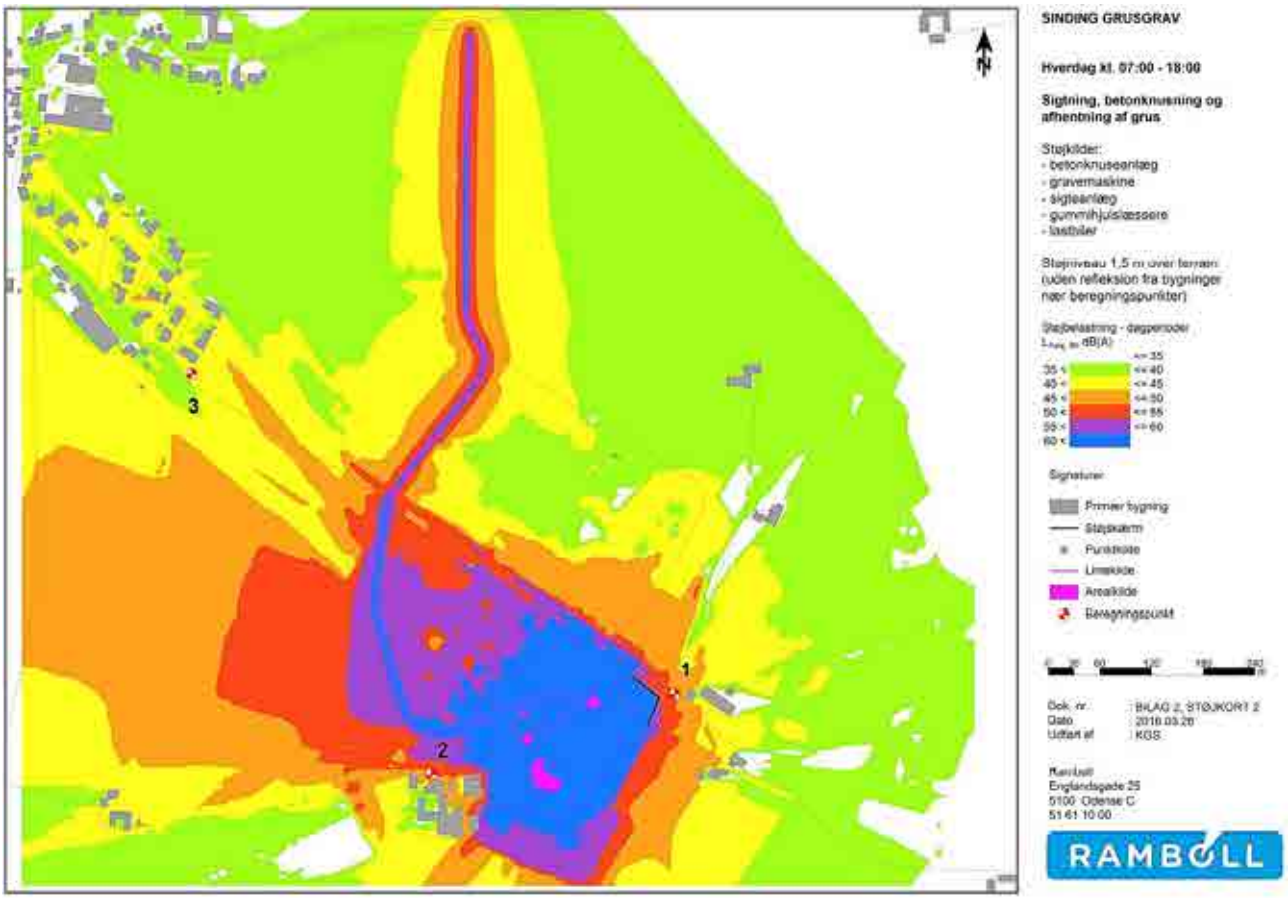
(Kilde: Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for dagperioden, aftenperioden og natten)

Ledøje omfattet af særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab samt kulturarvsareal.

Jf. miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984 og ikke mindst planlovens bestemmelser, kunne og burde Ledøje bør betragtes som offentligt tilgængeligt rekreativt område (særlige naturområder), hvorfor grænseværdier i dagtimer vil være 40 dB (klasse 6). Som minimum er Ledøje dog at betragte som boligområde for åben og lav bebyggelse med en grænseværdi på 45 dB (Klasse 5 som angivet i tabellen over vejledende grænseværdier for støjbelastning og for maksimalværdier af støjniveauer målt

udendørs). Landskabet omkring Ledøje inklusiv 'Område Vest' er i Egedal Kommuneplan udpeget til 'Friluftsformål', hvilket svarer til et 'rekreativt område'.

Nedenstående figur viser eksempel på støberegning af Sinding Grusgrav foretaget i programmet SoundPlan (samme program som benyttet af Vejdirektoratet ifm. Frederikssundsmotorvejen).

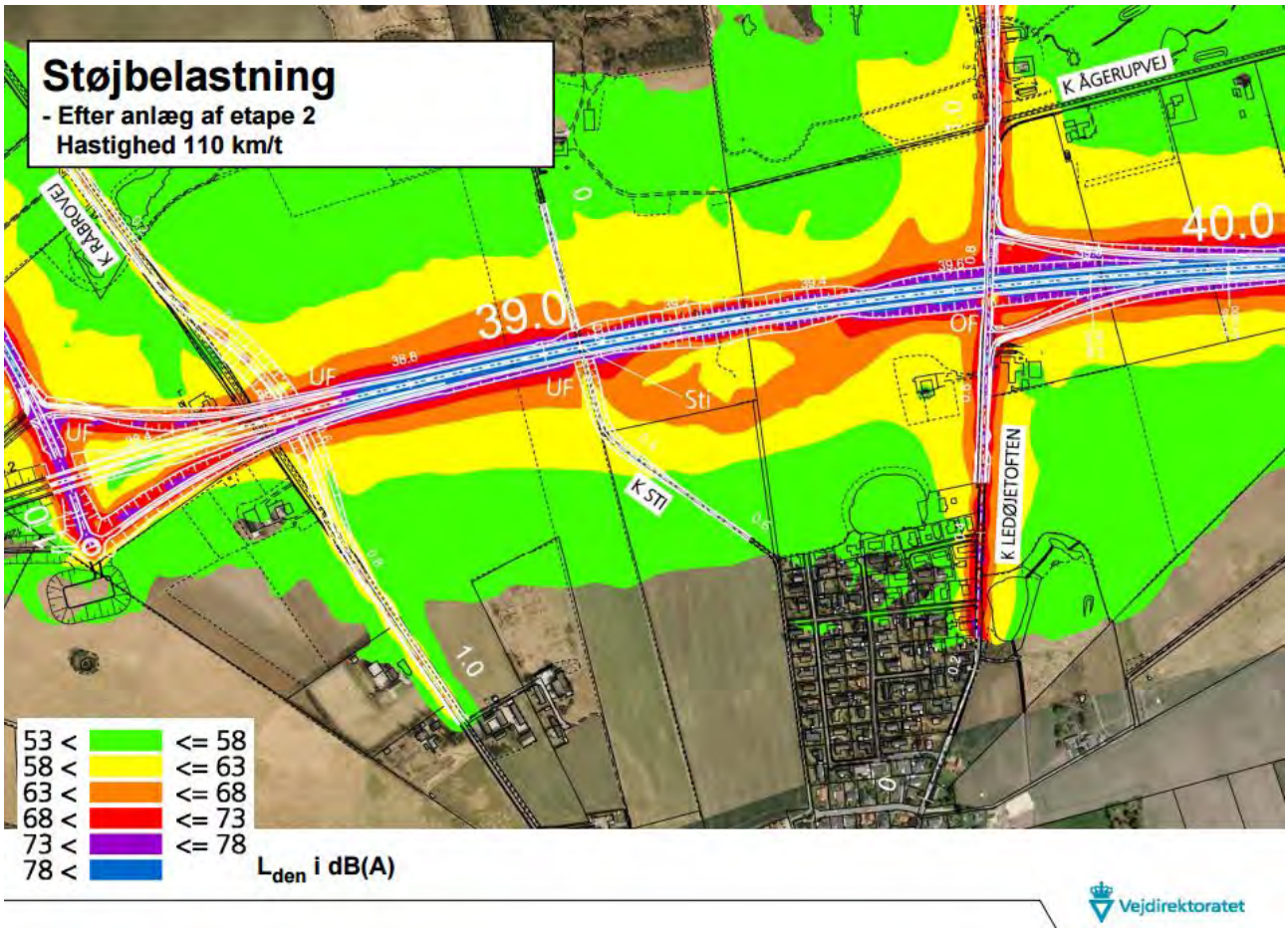
(Kilde: Støjundersøgelse – Sinding grusgrav, Rapport "Miljømåling – ekstern støj, Rambøll)

Ledøje Bylaug er opmærksom på at der ikke kan laves en direkte korrelation mellem ovenstående eksempel, da udgravningens placering, form, anvendt udstyr og transportarbejde kan have indflydelse på støjudbredelsen. Ovenstående eksempel viser dog, at der i forbindelse med en grusgrav kan være væsentlige støjgener. I eksemplet ligger beboelserne lige akkurat inden for grænseværdierne, men det er værd at bemærke, at boligerne ligger over 500 meter fra grusgraven.

I regionens egne rækker har formand for udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer John Lehmann Petersen i evaluering af de årlige tilsyn af grusgrave (wm463678) netop konstateret, at ulovligheder ved udvinding af råstoffer bl.a. handler om at der var for meget støj og der var gravet for tæt på vej i modstrid med gravetilladelse. Ledøje Bylaug ser det som et stort problem, at der oftest stiltiende gives accept til øget støj gennem udstedelse af gentagne påbud, som ikke følges op eller har konsekvenser. Hvilke forholdsregler og reguleringer vil Region Hovedstaden stille for et graveområde så tæt på en landsby? Ledøje Bylaug mener at en støjkortlægning må være forudsætning for et graveområdes placering. Endvidere bør der stilles krav om løbende uvarslede støjmålinger.

Akkumuleret støjbelastning

Vejdirektoratets udarbejdede i forbindelse med VVM for Frederikssundsmotorvejen et støjkort med de forventede støjniveauer efter udbygning af motorvejen. Beregningerne er foretaget efter gældende regler (Nord2000) af støjberegninger for vejanlæg.

(Kilde: Støjkonturkort, Etape 2, Vejdirektoratet 2011)

Støjeregningerne viser, at årsmiddelværdien L_{den} i flere områder ligger i eller nær det kritiske støjniveau. Yderligere støjkilder må forventes at øge støjgenerne, hvorved mange ejendomme vil komme over et uacceptabelt støjniveau.

Støjmodel Nord2000 er udviklet i samarbejde med de andre nordiske lande og er formentlig den mest avancerede model, der anvendes til vurdering af støj i forbindelse med bl.a. vejprojekter.

Her tages bl.a. højde for:

- Afstanden til vejen
- Vejr- og vindforhold
- Jordoverfladens beskaffenhed (f.eks. hårdasfalt eller blødt græs)
- Bygninger eller andet, der skærmer for støjen
- Genstande, der reflekterer støjen
- Vejbelægninger
- Antal personbiler og varevogne

- Antal lastvogne, busser og lignende
- Køretøjernes hastighed
- Køretøjernes fordeling på dag, aften og nat.

Støjberegninger for Ledøje

Miljøstyrelsen anbefaler, at man ikke skaber nye støjbelastede områder, og specielt i eksisterende landzone og landsbymiljøer. Ledøje Bylaug mener, at der bør foretages en egentlig Miljøvurdering/VVM, og at denne bør inkludere en støjmodel/støjberegning for Råstofindvindingen – både for graveområdet og transportkørslen – og at der i beregningsmodellen medtages allerede kendte støjkilder (som minimum motorvejen), således at et retvisende støjkort opnås.

Vibrationer

Dette vurderes i Miljøscreening til ikke at skulle undersøges yderligere. Ledøje Bylaug er ikke enige i dette.

Det er erkendt fra andre grusgrave (jf. VVM-redegørelse for råstofindvinding i Mogenstrup Grusgrav 2010), at bearbejdning af undergrund vil sende vibrationer videre med fare for sætningsskader i huse.

Jf. VVM fra Mogenstrup grusgrav er anbefalinger, baseret på deres erfaringer, at der ikke graves i afstand 150-200 meter. fra boliger for at gener og sætningsskader kan undgås. Der skal her gøres specielt opmærksom på tætliggende planteskole/plantehotel, som med store drivhus kan blive påvirket.

Flere af Ledøjes borgere har rettet henvendelse til deres forsikringsselskaber med henblik på at høre omkring forsikringsforhold i forbindelse med f.eks. sætningsskader som følge af vibrationer fra graveområdet. Det er konstateret at ingen af vore husstande kan forsikres mod sætningsskader i bygninger. Regionen Hovedstaden bør derfor redegøre for hvordan dette forestilles reguleret i råstoftilladelsen, samt redegøre for hvilke erstatningsforhold som vil være gældende ved sætningsskader foranlediget af gravearbejde.

Vi vil også gerne gøre opmærksom på, at en del huse i Ledøje er bevaringsværdige – både huse langs Ledøje Bygade og i nærheden. Flere af husene er fra 1700 – 1800 tallet, og er bygget efter gammelmetode med syldsten fundament (vægge oven på kampsten og muligvis pælefundering). Disse huse er specielt følsomme over for vibrationer, og der stilles særskilt krav til grænseværdier. Dette kan have betydning ved vibrationer skabt af køretøjer og maskinelt udstyr i graveområdet, eller såfremt der forekommer transport gennem Ledøje landsby.

Adgang til et graveområde skal ske via det kommunale vejnet og ikke statsvejene, hvilket må medføre at transporter til graveområde Ledøje Vest skal ske via Nybøllevej. Det er ikke nærmere beskrevet hvilken vej transportarbejdet skal foregå. Såfremt disse skal køre gennem Ledøje landsby, mener Ledøje bylaug at der skal foretages en nøjere vurdering af påvirkninger på alle bevaringsværdige huse, men også den generelle påvirkning af øvrige huse langs vejen og nærmeste zone langs denne.

Grænseværdier for den genevirkning, de omkringboende kan have fra vibrationer ved anlægsarbejder, er foreslået af Miljøstyrelsen i Orientering nr. 9/1997 *"Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø"*

Grænser for bygningsskadelige vibrationer er ikke reguleret ved lov. I praksis benyttes ofte den tyske norm DIN 4150-3 til vurdering af bygningsskadelige vibrationer, som inddeler bygninger i 3 kategorier hhv. 1)

erhvervs- og industribygninger, 2) boliger og tilsvarende konstruerede og 3) bevaringsværdige bygninger. Normens grænseværdier for bygningsvibrationer er:

- Erhvervs- og industribygninger Vpeak $\leq$ 20 mm/s
- Bygninger til beboelse Vpeak $\leq$ 5 mm/s
- Særligt følsomme og fredede bygninger Vpeak $\leq$ 3 mm/s

Ledøje Bylaug er bekymret over de konsekvenser eventuelle tunge transporter kan have for de bevaringsværdige huse, men også for øvrige ejendomme i øvrigt. Miljøvurdering bør inkludere en analyse af vibrationer, og beskrivelse af afværgeforanstaltninger. Hvilken overvågning af bygningsvibrationer vil Regionen eventuel stille som krav i en råstoftilladelse?

Som noget andet, er Ledøje Bylaug også en smule i tvivl om hvilke generelle afstandskrav Region Hovedstadens stiller til et graveområde, dels imod bebyggelser, stier mv. Endvidere må vi formode at Industriens branchearbejdsmiljøråds fastsatte forholdsregler for skrænter og lodrette vægge er gældende i alle grusgrave, hvorfor udvindingspotentialet i smalle områder nær bebyggelse, stier mv. må været afgrænset.

Trafik

En råstofudvinding vil generere en masse transportarbejde i og omkring Ledøje, hvilket vi mener bør undersøges nærmere end beskrevet i fremsendte høringsmateriale.

Trafikafvikling/belastning

I fremsendte materiale er beskrevet at sand-/grusforekomsterne varierer i tykkelse. I miljøscreeningen er angivet at der skønnes en råstofmængde på 1,8 mio. m^3 til 4,5 mio. m^3. Endvidere skønnes der i rapport fra Orbicon en overjordsmængde på ca. 1,8 mio. m^3, som vil skulle flyttes rundt inden for de enkelte matrikler.

Der kan omtrent være 10 m^3 materiale pr. vognlæs (lastbil med hænger), hvilket giver i alt 180.000 til 450.000 vognlæs, også svarende til en turgenerering på 360.000 til 900.000 ture. Hertil må kunne forventes 10-20 % ekstra trafik i forbindelse med anden transport til og fra området, således at den samlede turgeneration vil være ca. 430.000 til 1 mio. ture. Fordelt over 10 eller 20 år, vil dette betyde hhv. 100 til 200 ture. pr. hverdag eller 225 til 450 ture pr. dag (beregnet med 220 arbejdsdag pr. år).

Lokalt

Graveområdet vil genere en ikke uvæsentlig trafik til og fra området, som dels vil kunne høres og mærkes.

Ledøje Bylaug vurderer ikke miljøbelastningen som uvæsentlig, da trafikbelastning sammen med maskinelt udstyr til udvindingen vil påvirke miljøet markant i forhold til støv, lugt, støj og trafiksikkerhed.

Det fremgår ikke tydeligt af screeningen hvorledes trafikken til og fra graveområderne forslås afviklet. Adgang til et graveområde skal ske via det kommunale vejnet og ikke statsvejene, hvilket må medføre at transporter til graveområde Ledøje Vest skal ske via Nybøllevej. Endvidere er området også afgrænset af andre matrikler. Såfremt transporten tænkes foregået gennem Ledøje By, så vil det have en væsentlig indflydelse på såvel støj, støv, luft, vibrationer og trafiksikkerheden. Såfremt den tunge transport skal køre gennem Ledøje landsby, mener Ledøje bylaug at der skal foretages en nøjere vurdering af alle effekter og risici foranlediget af transportarbejdet.

Den risiko, som vibrationerne fra denne tunge trafik udgør for de gamle bevaringsværdige huse i Ledøje, bør indgå i vurdering af mulige transportveje (beskrevet yderligere under ”Støj / vibrationer”).

Dele af Ledøje Bygade er i Egedal Kommunes Trafikhandlingsplan udpeget som strækning med mange uheld. Der kører i dag ca. 2000-3000 køretøjer gennem Ledøje i døgnet, hvoraf andelen af tunge køretøjer er ret begrænset. En ekstra trafikbelastning med tunge køretøjer på mellem 100 til 450 ture pr. hverdagsdøgn vil således være helt uacceptabelt.

Der bør endvidere foretages en vurdering af arealbehov for tunge køretøjer langs strækning og i kryds.

Ledøje Bylaug forventer en konkretisering af adgangsforholdene i forbindelse med en miljøvurdering og VVM.

Regionalt

I Miljøscreeningen er der angivet, at dette forhold ikke vurderes nærmere, idet trafikbelastningen af det regionale vejnet vurderes at være ubetydeligt.

På Frederikssundsmotorvejen og Tværvejen nærmest område Ledøje Vest kører der omtrent 14.300 køretøjer i HDT (Hverdagsdøgntrafik), hvoraf tungbilsprocenten skønnes til ca. 2 pct., svarende til 280 tunge køretøjer i døgnet.

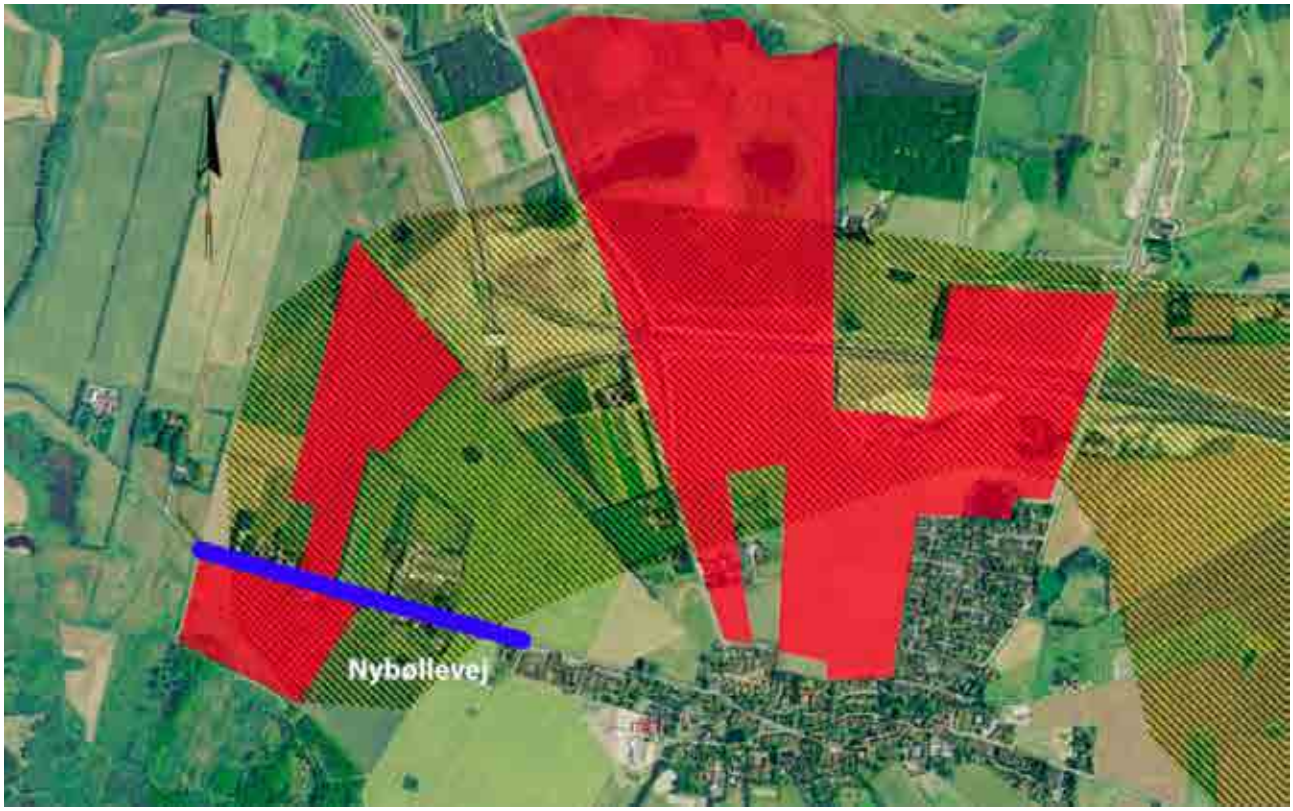
Den beregnede turgenerering viser, at der kan komme op til en fordobling af tunge køretøjer på strækningen alene fra området Ledøje Vest, som i værste fald skal lægges til trafikbelastning genereret af Ledøje Nord. I screeningen er angivet at trafikbelastningen af det regionale vejnet som følge af råstofindvindingen vurderes til at være ubetydelig. Ledøje Bylaug mener ikke at en fordobling af trafikbelastningen med tunge køretøjer er ubetydelig, idet dette både vil påvirke trafiksikkerheden i området, samt at der kan forventes en del ekstra støjgener herfra. På denne baggrund bør der foretages en egentlig Miljøvurdering og en VVM med støjberegning for den akkumulerede støjudbredelse fra dels motorvej og arbejdsområdet i samme beregningsmodel (Se også under Støj).

Sikkerhed

Et graveområde på hver side af Nybøllevej vil give anledning til en del færdsel over og langs vejen med tunge køretøjer. Der er endvidere ikke cykelstier langs Nybøllevej, og da vejen er forholdsmæssigt smal, ser Ledøje Bylaug dette som et trafiksikkerhedsmæssigt problem.

I screeningen er angivet at sikkerheden ikke vurderes, da der i den lokale planlægning vil være en mulighed for at planlægge tilkørsel til et nyt graveområde på en sådan måde, at sikkerhed ikke påvirkes væsentligt. Ledøje Bylaug ønsker, at man i Miljøvurderingen angiver et løsningsforslag på, hvorledes man forestiller sig dette reguleret i råstoftilladelsen, så trafiksikkerheden ikke ændres i Ledøje.

Dele af Ledøje Bygade er i Egedal Kommunes Trafikhandlingsplan udpeget som strækning med mange uheld, og specielt omkring krydset ved Ledøje Bygade / Ledøjetoften. Krydset er forholdsvist lille og ikke specielt velegnet for tunge køretøjer. Arealbehov bør undersøges nærmere. Til orientering, ligger Ledøjetoften i tilslutningen med et stort længdefald imod krydset.

Risiko for ulykker

Se foregående punkt omkring Sikkerhed.

Offentlige udgifter

Erfaringer fra flere andre kommuner, heriblandt Roskilde Kommune, viser at der er betragtelige økonomiske udgifter forbundet med vedligeholdelse af veje i forbindelse med transportkørsel fra graveområder. En 25 tons lastbil belaster vejene som 20.000 personbiler.

En kraftig stigning af tungbilsprocenten kunne foretage store strukturelle skader på Egedal Kommunes vejnet, såfremt dette benyttes.

Klimatiske faktorer

Oversvømmelsesrisiko pga. ændret nedbørsmængder

Punktet er beskrevet som at ændret nedbør (herunder øget) nedbør vurderes ikke at på virke råstofindvindingen. Det burde vel mere retvisende være undersøgt, om ændret (herunder øget) nedbør i forbindelse med råstofindvindingen kan påvirke oversvømmelsesrisikoen for området omkring graveområderne.

Ledøje Bylaug ser ikke en øget oversvømmelsesrisiko (da grusgrav må være at betragte som et stort overløbsbassin). Der er en fare for at udgravningen kan påvirke Ledøjes Vandværk. Selvom Ledøje Vandværks primære opland for vandindvinding er størstedelen af Ledøje Nord, og tilstrømningen sker fra nord til syd / sydvest, ligger boringerne forholdsvist tæt på Ledøje Vest. Idet grundvandstilstrømningen til kalklaget ikke er beskyttet med et lerlag under sandforekomsterne, er der en øget risiko for forurenet vand tilgår Ledøje Vandværk. Dette kan medføre forringet vandkvalitet, og en økonomisk udgift, som i første omgang påhviler Vandværket og sidenhen borgerne i Ledøje.

Ledøje Bylaug forventer en yderligere analyse af påvirkningen for Ledøje Vandværks opland og vandkvaliteten. Der skal gøres opmærksom på at området i forvejen er nitratfølsomt område, og primært er beskyttet af moræneler i overjordslaget. Hvordan vil dette blive påvirket, når det primære filter fjernes?

Ledøje Bylaug forventer, at hvis man alligevel vælger at gå videre med området som interesseområde eller graveområde, så må denne risiko og udbedring af eventuelle skader påhvile Region Hovedstaden og grundejer af graveområdet.

Vandstandsændringer

I screeningen er beskrevet at råstofindvindingen ikke vurderes at påvirke vandstanden i de beskyttede vådområder, vandhuller og åer.

Forslag til graveområdet Ledøje Vest ligger i den sydlige ende lige op ad den fredede Tysmose. Ved råstofindvinding, og specielt under grundvandsspejlet, vil der være en risiko for sænkning af grundvandsspejlet i det omkringliggende område, og herunder Tysmosen. Dette kan have stor indflydelse for flora og fauna i det fredede område.

Ledøje Bylaug anbefaler, at der foretages en beregning af grundvandssænkningen som følge af en eventuel råstofindvinding.

Ledøje Bylaug anbefaler at der ikke gives gravetilladelse og at interesseområdet fjernes helt, specielt den sydlige del af Ledøje Vest, idet der er stor risiko for at dette kan påvirke Tysmosen. Endvidere vil støj og støvgener kunne påvirke dyrelivet i mosen, som er en del af den økologiske balance for mosen. Skulle man trods dette vælge at gå videre med en råstofindvinding, bør der foretages skærpet tilsyn med øjeblikkelig standsning ved observeret forandring.

Kulturarv

Landsbyen, kirken og landskabet er en kulturhistorisk helhed og har sin historiske værdi i denne helhed.

Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger

Kulturlandskabet omkring Ledøje

I middelalderen var der i Ledøje og andre landsbyer en slags dyrkningsfællesskab i datidens landbrug. Det satte sine spor i landskabet ved at gårdene, som lå i landsbyen hver havde mange små jordlodder som lå spredt i landskabet. Med landboreformerne i slutningen af 1700-tallet ændredes dette billede. Landboreformerne gennemførtes for at forbedre bondestandens forhold og effektivisere landbruget. Nu blev dyrkningsfællesskabet erstattet af individuelt agerbrug og i denne sammenhæng omfordeltes landsbyernes jorder – kaldet 'stjerneudskiftningen.'

Udskiftningen af Ledøje Bymark i 1781 blev foretaget i form af en stjerneudskiftning, hvor gårdenes jordstykker blev samlet som lagkagestykker ud fra landsbyen. Kun få gårde blev flyttet ud fra landsbyen - i dag kan man i landskabet tydeligt se veje, markskel og stier, som viser stjernemønstret ud fra gårdene i landsbyen. Tilmed er kulturlandskabet omkring Ledøje stadig autentisk med landbrug – landskabet er åbent med produktivt landbrug. Ved at opretholde landbrugsarealerne og det øvrige kultur- og naturlandskab omkring landsbyen bevares væsentlige dele af et karakteristisk kulturland fra de seneste århundreder til værdi for kommende generationer.

Ledøje Landsby

Ledøje er en af Vestegnens større og bedst bevarede landsbyer. Vejene til og fra byen er stort set identiske med middelalderens vejnet. Kirken ligger højt mod vest og kan ses som toppunkt fra alle verdenshjørner med en yderst smuk og varieret natur − uanset hvorfra man kigger ind mod den velbevarede landsby. Ledøje er bygningsmæssigt en af Egedals bedst bevarede landsbyer, idet både kirke, præstegård, rytterskole, huse, pumpehus, fattighus, aktivt forsamlingshus og en række af gårdene er bevaret. En del af landsbyens gårde ligger endnu rundt om gadekæret, ligesom den gamle rytterskole fra 1720'erne.

Den kulturhistoriske landsby har bevaret den landsbykarakteristiske lange form med plads til to såkaldte forter, hvor kreaturerne blev drevet sammen til natten. Den ene forte ligger stadig ubebygget foran kirken, og det giver en unik mulighed for at se middelalderbyen, som netop på afstand ligger uberørt, omgivet af marker og moser. Den anden forte ligger ubebygget midt i landsbyen med bebyggelse rundt om den. Den er i dag landsbyfællesskabets samlingspunkt i forbindelse med fejring af årets højtider.

Mod syd ligger det større fredede moseområde med Porsemosen og Tysmosen. Det er områdets sidste rest af de mange smeltevandssøer, moser og åer, som omgav middelalderbyen. Alle veje og stier følger stadig landskabets konturer og mange af de gamle markskel fra stjerneudstykningen i 1780'erne.

Det lavtliggende vådområde var attraktivt for datidens bønder, da egnen var fattig på skov og rør, bortset fra disse moseområder, hvor der kunne skoves og skæres rør til bl.a. stråtage. Derfor blev mosens opdelt i små matrikler tilhørende landsbyens gårde. De små matrikler med infrastruktur fra 1780'erne eksisterer stort set fortsat. Mangel på træ i området satte også sit præg på den måde, de udflyttede gårde for 200 år siden markerede deres nye skel. I stedet for træpæle blev de nye markedsskel opført som stendiger, der kan ses den dag i dag.

I forhold til beskyttelse af landsbymiljøet med de gamle huse, bør det undersøges hvilke vibrationer, der kan forventes ved grustransport / tung lastbiltrafik gennem landsbyen, såfremt trafikken føres gennem byen. Der er særligt lave grænseværdier for vibrationer i forhold til gamle bevaringsværdige bygninger. Mange af de karakteristiske gamle huse, som også er udpeget som bevaringsværdige er beliggende tæt ud til byens gader herunder langs Ledøje Bygade, hvor en del af de gamle huse ligger 3-4 meter fra kørebanen. Vi frygter, at disse huse skades af vibrationer, og forsikringerne dækker så vidt vi har undersøgt ikke sådanne skader, og husene kan der for gå i forfald. (se yderligere under "Støj / Vibrationer")

Ledøje Bylaug finder ikke, at disse kulturhistoriske spor og fortælleværdier kan bevares for eftertiden ved udgravning af råstoffer, som foreslået ved interesseområdet og Graveområde Ledøje Vest.

Udgravningsområde Ledøje Vest støder direkte op til dette unikke moseområde med den storslåede flora og fauna. Grusgravning vil utvivlsomt påvirke naturen og dens mangfoldighed i moserne/åløbene.

Kirker og omgivelser

Ledøje Kirke er Nordens eneste dobbeltkirke, og man kan først støde på tilsvarende dobbeltkirker i Midttyskland. En dobbeltkirke er karakteriseret ved, at den har to selvstændige etager med hver sit kirkerum. Det øverste fungerede som herskabets privatkapel. Kirken er opført i første halvdel af 1200-tallet som borgkapel til en borg/stormandsgård efter tysk forbillede. Der er tydelige bygningsspor i skibets vestgavl, som tyder på, at borg og kirke har været bygget sammen. Kildemateriale peger på, at stormanden Jacob Sunesen (Hvideslægten) fra Knardrup stod bag opførelsen af dette enestående bygningsværk.

Han var forhandlingsleder i Goslar, da kong Valdemar Sejr skulle frikøbes fra tysk fangenskab i 1223-25, og så som en af første danskere verdens første dobbeltkirke - Liebfrauenberg Kirche - i kejserbyen Goslar, og

lod den inspirere ham til opførelse af Danmarks første og eneste dobbeltkirke 10-15 år senere. Den tyske dobbeltkirke blev revet ned i 1700-tallet pga. bygningsforfald.

Borgen/stormandsgården findes ikke mere. I dag ligger Brydegården på stedet. Det er let at fornemme stedets kraft og historie, når man kigger ned fra kirkens tårn (ca. 1508). Et unikt område med en unik historie.

Da kirken blev gennemgående renoveret i 1887-92 var det en begivenhed, som tiltrak stor opmærksomhed. Arkitekten H.V. Storch stod for arbejdet, ligesom han gjorde det ved Skt. Bendts Kirke, Fjenneslev Rundkirke og Tveje Merløse Kirke – altså nogle af de vigtigste sjællandske middelalderlige kirkebygninger.

Det er næsten overflødigt at meddele, at den unikke kirke med kirkegårdens mange bevaringsværdige gravminder og med naboen Bydegården udgør et kulturhistorisk kapitel for sig.

I dag står Ledøje Kirke stort set i det miljø, som Jacob Sunesen skabte for ca. 775 år siden. Det gælder også omgivelsernes marker og moser. Der er en fredningszone på 750 m omkring kirken. Grusgravning i Ledøje Vest vil bryde ind i zonen og direkte skade det enestående miljø og dets omgivelser.

Der er udpeget kirkeomgivelser omkring Ledøje Kirke, som skal sikre kirkens landskabelige beliggenhed og samspil med landsbymiljøet. På sigt skal omfanget af kirkeomgivelses beskyttelsen fastlægges konkret. Københavns Amt har fastlagt en beskyttelseszone på 750 meter omkring Ledøje Kirke, der i forvejen er omfattet af en 300 meters beskyttelseszone efter Naturbeskyttelsesloven. Bestemmelsen har til formål at beskytte kirker, der ligger mere eller mindre åbent i landskabet mod, at der opføres bebyggelse på over 8,5 meter, som virker skæmmende på kirken. Beskyttelseszonen på 750 meter skal sikre kirker i landzone som markante kulturmonumenter i landskabet. Ledøje Kirke er meget markant beliggende i landskabet og et eksempel på en kirke med meget stort fjernomgivelsesområde.

(kilde: Vejdirektoratet, VVM 2002 og Lokalplan nr. 010104 Bevaringsplan for Ledøje Landsby)

Ledøje Kirkes placering på et af landsbyens og landskabets højeste punkter er betinget af et ønske fra bygherren om at give kirken en markant og monumental beliggenhed. Når kirken i dag stadigvæk fremtræder som et af de mest markante træk i landskabsbilledet, er det et oprindeligt træk, som det er vigtigt at bevare.

(Kilde: Historien i landskabet, Jens Henrik Jønsson, Kroppedal Museum)

Udsigt til kirken med foranliggende 25 m dyb grusgrav, vurderes af Ledøje Bylaug at virkes skæmmende på Kirken og den landskabelig udsigt til og fra kirken. Ledøje Bylaug mener at dette bør indgå i den samlede vurdering i miljøvurderingen.

Øvrige kildehenvisninger for mere materiale omkring Ledøje og Ledøje Kirke:

Jens Henrik Jønsson: Historien i landskabet. Danmarkshistorien i Vestskoven. Kroppedal Museum 2014

J.P. Jørgensen: Historiske Optegnelser om Ledøje-Smørum Sogne fra Oldtiden til den nyere Tid. Roskilde 1925 med senere genoptryk.

Jens Jørgen Nygaard: Ledøje Kirke – en stormands kapel. Pædagogisk Central. Ledøje-Smørum 1997

P. Sorenius: Landsbyer i Vestskoven. Herstedvester, Risby, Ledøje, Vridsløsemagle. Danmarkshistorien i Vestskoven 2004.

Ressourcer og affald

Arealforbrug

Dele af arealerne er i dag udlagt som landbrugsjord, og er forpagtet ud til nogle af Ledøjes landmænd. Ved omlægning af landbrugsjord til råstofindvinding vil lodsejer få tilført ressourcer, men landmændene vil miste nogle værdifulde landbrugsområder og vigtige ressourcer, i et i forvejen presset marked.

(Kilde: Egedal digitale kommuneplan 2013-2025)

Vandforbrug

Ledøje Bylaug mener det vil være et krav at der vandes til støvbekæmpelse, idet den meget tætte placering på byen vil kunne foranledige en række støvgener.

Der bør foretages en beregning af vandforbruget, og en redegørelse hvorfra vandet skal komme. Har Ledøje Vandværk kapacitet til dette, og vil en ekstraudvinding af vand på vandværket foranledige øget optage af uønskede stoffer (herunder Nitrat). Målinger fra vandværket har påvist en stor følsomhed på vandkvaliteten i forhold til udvindingsmængden. Hvis der laves en lokal boring til vandudvinding til vanding af grusgraven eller brug af vand fra grundvandsspejlet, vil dette så påvirke grundvandsspejlet og Ledøje Vandværks vandindvinding.

Visuel effekt

Arkitektonisk og landskabeligt udtryk

Ledøje Landsby har kulturhistorisk værdi. Landsbyen med det dyrkede land hele vejen rundt om byen udgør værdifulde kulturhistoriske spor. De gamle huse, strukturen i byen med småhuse midt i byen og gårdene i udkanten af byen, gaderne, landeveje, markveje og markskel viser stadig byens og landbrugets historie langt ud i landskabet. Byens struktur og landskabet omkring byen viser usædvanlig tydelige spor af stjerneudskiftningen i 1700-tallet, en landbrugsreform, som udgør en milepæl i danmarkshistorien.

Ledøje landsby er velkendt som bevaringsværdig kulturhistorisk – men landsbyens historie handler i høj grad om, hvordan man ernærede sig med landbrug og hvordan jorden dyrkedes. Gårdene lå – og ligger – i byens udkant og de enkelte gårdes jorder ligger i vifter ud fra byen – som en stjerne.

Ledøje Kirke er bygget ca. 1225 som gårdkirke for en stormandsgård. Kirken er enestående i Danmark, bl.a. fordi den er opført i to etager med en over- og en underkirke.

Ledøje Kirkes placering på et af landsbyens og landskabets højeste punkter er betinget af et ønske fra bygherren om at give kirken en markant og monumental beliggenhed. Når kirken i dag stadigvæk fremtræder som et af de mest markante træk i landskabsbilledet, er det et oprindeligt træk, som det er vigtigt at bevare.

(Kilde: Historien i landskabet, Jens Henrik Jønsson, Kroppedal Museum)

Der er udpeget kirkeomgivelser omkring Ledøje Kirke, som skal sikre kirkens landskabelige beliggenhed og samspil med landsbymiljøet. På sigt skal omfanget af kirkeomgivelses beskyttelsen fastlægges konkret. Københavns Amt har fastlagt en beskyttelseszone på 750 meter omkring Ledøje Kirke, der i forvejen er omfattet af en 300 meters beskyttelseszone efter Naturbeskyttelsesloven. Bestemmelsen har til formål at beskytte kirker, der ligger mere eller mindre åbent i landskabet mod, at der opføres bebyggelse på over 8,5 meter, som virker skæmmende på kirken. Beskyttelseszonen på 750 meter skal sikre kirker i landzone som markante kulturmonumenter i landskabet. Ledøje Kirke er meget markant beliggende i landskabet og et eksempel på en kirke med meget stort fjernomgivelsesområde.

(kilde: Vejdirektoratet, VVM 2002 og Lokalplan nr. 010104 Bevaringsplan for Ledøje Landsby)

At tillade gravning efter råstoffer i kulturlandskabet nær Ledøje vil derfor være at bortskære en vital del af de bevaringsværdige kulturhistoriske spor. Landskabet vil ikke kunne 'genskabes', idet der ikke må tilføres opfyld, når gravearbejderne afsluttes. Da råstofferne ligger under 6-10 meter overjord kan der forventes gravning i en dybde, som betyder at landskabet for eftertiden vil blive præget af dybe kratere og dybtliggende sø.

Råstofplan 2012 har markeret et interesseområde for råstofindvinding i form af en bred halvcirkel, der dækker hele den nordlige halvdel af det samlede kulturlandskab som omkranser og hører til Ledøje landsby.

Det vil derfor være ødelæggende for oplevelsen af kulturhistorien i landsbyen og landskabet ved Ledøje, såfremt dette interesseområde fastholdes og såfremt der udpeges graveområder i området. Ødelæggelsen

vil ikke kun berøre beboere nær området, men som borgere i Danmark vil vi alle miste et stykke synlig kulturhistorie.

Den nyanlagte Frederikssundmotorvej er anlagt relativ dybt i landskabet og vejen og trafikken på vejen er derfor ikke synlig i landskabet i arealet for graveområde Ledøje Vest. Dermed er det kulturhistoriske landskab her stadig visuelt 'helt' og kan ses i sin helhed med landsbyen.

I miljøscreeningen er angivet " *Det vurderes, at råstofindvinding ikke vil konflikte med ovennævnte interesseudpegning og at det i efterbehandlingsplanen er muligt at sikre, at området kan indpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås (se også under Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger og Landskabelige værdier)."*

Vurderingen er, at dette punkt skal undersøges nærmere. Ledøje Bylaug finder dette besynderligt, og tænker at Regionsrådet ikke har været opmærksom på Ledøjes markante stjerneudskiftning, hvilke en råstofudvinding vil påvirke meget visuelt. Ledøje Bylaug kunne godt tænke sig en forklaring/forslag på, hvordan påvirkning af dette kan udgås, når man ikke kan genetablere terrænet?

Socioøkonomiske effekter

De socioøkonomiske konsekvenser er kun behandlet meget overfladisk, og vi mener i Ledøje Bylaug at der er flere punkter som bør indgå i den samlede vurdering.

Påvirkning på sociale forhold

Ledøje landsby har gennem en årrække haft en stor tilgang af børnefamilier, der har valgt at bosætte sig her pga. natur, trafiksikkerhed og sundhed. Omlægning af områderne til råstofindvinding så tæt på Ledøje, vil kunne afholde mange fra at bosætte sig her med småbørn, hvorved Ledøjes befolkningssammensætning på sigt kan risikere at ændre sig.

Påvirkning af erhvervslivet

Idet arealerne i dag er udlagt til landbrugsarealer med dyrkningspligt, og da arealerne er forpagtet til lokale landmænd, vil dette have en indflydelse på mængden af afgrøder, og herved også på erhvervslivet. Der affødes således ikke direkte en erstatning i beskæftigelse og indtægtskilde ved omlægning af arealets brug.

Ledøjes Børnehave er en af Egedal Kommunes bedst beliggende børnehaver med adgang til fri natur. Til gengæld ligger den afsides i forhold til Smørum, men tiltrækker mange pga. de landskabelig og naturmæssige værdier denne kan tilbyde. Børnehaven benytter også Skolestien ifm. gå og cykelture til Smørum. Udlægning af graveområder omkring Ledøje vil med en kombination af manglede tiltrækningskraft af nye børnefamilier til Ledøje og børn fra Smørum, vil på sigt kunne bevirke grundlaget for børnehaven, og herved gode arbejdspladser i byen.

Ledøje Bylaug ønsker at disse forhold bør indgå i en miljøvurdering.

Materielle goder

Miljøscreeningen vurderer, at der ikke er forhold der skal vurderes nærmere, da der nærmest ingen påvirkninger er. Region Hovedstaden mener endda, at der vil blive tilføjet en ressource til lokalområdet. Her kan Ledøje Bylaug kun komme i tanke om penge, og kan ikke rigtig se hvordan dette skal opfattes som en ressource for alle de berørte borgere, som står til at ville miste de sundhedsmæssig, landskabelige og kulturmæssige værdier, som betyder mest for de borgere, der har bosat sig i byen.

Ejendomspriser

Ejendomspriser er ikke vurderet i miljøscreeningen, hvilket Ledøje Bylaug mener er utilstrækkeligt for en helhedsvurdering af de socioøkonomiske forhold. Ledøje Bylaug har ladet nogle uvildige ejendomsmæglere foretage en vurdering af huspriser uden og med graveområder, og der forventes et fald i salgsprisen på mellem 30-40 % samt øgede liggetider på boliger til salg.

Lodsejeren af graveområdet har på et borgermøde i Ledøje tilkendegivet, at de ikke har til hensigt at benytte en udlægning af graveområdet. Ledøje Bylaug finder det derfor stærkt betænkeligt, hvis områderne vil blive udlagt til graveområder, da dette uden grund vil kunne medføre en væsentlig økonomisk påvirkning for de omkringliggende grundejere. Enhver købers advokat vil påpege muligheden for grusgrav, hvilket sammen med store prisfald, i værste fald vil kunne betyde en stavnsbinding af grundejerne. Selvom man ikke påtænker at flytte, så vil det også kunne påvirke friværdien i boligen.

Ledøje Bylaug ønsker, at der i en miljøvurdering foretages en vurdering af omfanget for berørte boliger, og hvilke socioøkonomiske effekter/konsekvenser dette kan have – både på kort og lang sigt. Endvidere ønskes der foretaget en vurdering af den samlede graveperiode, såfremt der skulle blive ansøgt om

gravetilladelse for udvinding af hele området. Erfaringer fra andre grusgrave må kunne hjælpe til et estimat for dette med udgangspunkt i anslået råstofmængder.

Jordbrugsinteresser

Området er en del af et areal udpeget med særlig jordbrugsinteresse. Som beskrevet under punktet "Socioøkonomiske effekter/ Påvirkning af erhvervslivet", vil landmændene som har dyrkningen på de forpagtede jorde miste en væsentlig del af deres afgrøder.

Bilag til Ledøje Bylaugs høringssvar

Kopi af dette høringssvar sendes til:

Politikere

Miljø- og Fødevareministeren

Kultur- og Kirkeministeren

Regionrådets medlemmer

Egedal Kommune og Egedal Byråds medlemmer

Folketingsmedlemmer, Nordsjællands Storkreds

Interesseorganisationer

- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Egedal lokalafdeling
    - Formand, Jørgen Bengtsson, jb@jbengtsson.dk
    - Næstformand, Søren Vinding, sjvinding@webspeed.dk
- Kroppedal Museum
    - Museumschef, Lars Buus Graeser, lars.buus@kroppedal.dk
    - Museumsinspektør, Jens Henrik Jønsson, jens.henrik.joensson@kroppedal.dk
- Friluftsrådet
    - Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk
    - Lokalafdelingen Nordsjælland, nordsjaelland@friluftsraadet.dk
    - Lokalafdelingen, Kredsformand, Poul Erik Pedersen, poul.erik@pedersen.mail.dk

Lodsejere

- Boris Nørgaard Kjeldsen
- Jesper Due Hansen

From: Søren Stride Vincentzen
Sent: 11 Aug 2016 17:54:09 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com;Laila Eva Glienke
Subject: Indsigelse vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og vest

Fra: Ejerlavet for Holmevej, 2765 Smørum.

Ejerlavet Holmevej er en grundejerforening for de 13 villaer beliggende på Holmvej, 2765 Ledøje, der hermed skal gøre indsigelse vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord.
Vi har alle en fælles og en væsentlig individuel interesse i sagen, idet graveområdet er beliggende ca. 100 m fra vores ejendomme, og en gravetilladelse vil medføre betydelige gener:
Ejerlavet Holmevej er bekendt med indsigelsen fra *Bylauget, Ledøje* og vi kan fuldt ud støtte denne indsigelse.
Vi vil supplere med følgende forhold, som efter vores vurdering bør indgå i screeningen:

Støj og luftgener

Nogle af vores ejendomme grænser direkte op til graveområdet, og andre er beliggende op til 100 meter fra graveområdet.
Tilsvarende er vores ejendomme fordelt med nogle, der grænser direkte op til ledøjetoften, og andre fordelt op til 100 meter fra Ledøjetoften. Vi vil alle få væsentligt øgede støjgener fra den forøgede tunge trafik med kørsel af grus. Ledøjetoften, er en mindre vej, hvor der i forvejen er øget belastning af trafik til og fra den nye motorvej, luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler ved udledninger af især NOx og partikler.

Samfundsøkonomiske interesser

Ved beregning af de samfundsøkonomiske interesser bør de direkte økonomiske tab og den stærkt forringede livskvalitet for borgerne sammen med hensyn til byudvikling og –bevaring indregnes i forhold til det forventede udbytte .
De nuværende lodsejere har ingen aktuelle planer om indvinding af grus m.m. Et graveområde vil derfor kunne forblive uudnyttet i op til 30 år. Det vil medføre stavnsbinding af os husejere tæt på og meget tæt på det påtænkte graveområde, da husene må forventes at falde i pris. (Et gennemsnitshus i Ledøje mindre end 300 meter fra området kan risikere at falde 1-1,5 mio.kr. i pris alene på grund af det påtænkte graveområde) Ejendomsværdierne må forventes over tid at falde yderligere, på grund af manglende interessen i at købe og vedligeholde huse i hele Ledøje Smørum og opland, som i Egedal kommuneplan er udpeget som værdifuldt kulturmiljø.

På ejerlavets vegne

Formand Henrik Sørensen

Bestyrelsesmedlem Søren Stride Vincentzen

Anette Kirstine Bøgh & Lars Stentoft Bøgh

Holmevej 4, 2765 Smørum, Ledøje
Telefon: 61333504

Region Hovedstaden

Miljø - Råstoffer
E-mail: raastoffer@regionh.dk

Vedr. Råstofplan 2016 – Graveområderne Ledøje Nord og Vest

I anledning af partshøring i forbindelse med Råstofplan 2016 fremsendes hermed uopfordret høringssvar fra ejendommen, Holmevej 4, Ledøje, 2765 Smørum, matr.nr. 12z Ledøje By, Ledøje.

Vi anser os selv som part i denne sag, da vi bor relativt tæt ved det foreslåede graveområde Ledøje Nord, og endnu mere væsentligt bor tæt ud til Ledøjetoften, som efter vores vurdering vil komme til at være hovedfærdselsåren fra en grusgrav i Ledøje Vest området og ud til Frederikssundsmotorvejen.

Vores væsentligste input til denne høring vil være, at bør lægges stor vægt på, at den eksisterende infrastruktur, især igennem Ledøje, ikke er dimensioneret til tung trafik i den størrelsesorden der må forventes ved regelmæssig kørsel til og fra en grusgrav. Vejene igennem byen, er smalle og med dårlige oversigtsforhold. Vi er forældre til to børn på 13 og 18 år. I tilfælde af, at en grusgrav etableres i Ledøje Vest er vores frygt, at den tunge trafik fra grusgraven ind til Københavnske byggepladser vil komme ad Ledøjetoften op til motorvejen.

I relation til infrastruktur bør skolestien nævnes, som gående og cyklisters primære vej fra Ledøje og op til Smørum / Måløv mv. Skolestien gennemskærer graveområdet Ledøje Nord, hvorfor der må være særlige hensyn der skal tages. Her tænkes især på børn i skolealderen som færdes på egen hånd til og fra skole.

Vi håber ovenstående vil blive taget til efterretning i det videre arbejde, da udpegningen som graveområde og en evt. kommende grusgrav uden tvivl vil have massiv indvirkning på Ledøje som helhed.

Vi valgte at flytte til Ledøje i 2015 pga. naturen, den friske luft og stilheden.

Det er ikke nogen hemmelighed at huspriserne ligger forholdsvis højt på landsplan i Ledøje, hvorfor en evt. kommende grusgrav rundt om Ledøje vil have en meget stor indflydelse på fremtidige vurderinger.

Lokale ejendomsmæglere mener snildt at huspriserne vil falde med 1-1.5 mio. kr. i forbindelse med etablering af grusgrav rundt om Ledøje.

Med vindforhold fra Nord/Vest vil støv og støj indhylle det ellers fredelige miljø i Ledøje.

Slutteligt vil vi gerne takke de to medarbejdere fra Region Hovedstaden, som brugte Deres aften på, at give en faglig indsigt i Deres arbejde til borgermødet i Ledøje.

Anette Kirstine Bøgh & Lars Stentoft Bøgh

From: ivanl
Sent: 10 Aug 2016 14:41:54 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Indsigelse vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og vest

Mail to: raastoftr@regionh.dk

Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Emne: Indsigelse vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og vest

Fra: Elisabeth Demandt, Ivan Lübbers, Holmevej 6, 2765 Smørum.

Vi har en væsentlig individuel interesse i sagen, idet graveområdet er beliggende ca. 100 m fra vores ejendom, og da en gravetilladelse vil medføre betydelige gener:

- Støj. Vores ejendom er beliggende ca. 50 meter fra Ledøjetoften, og vi vil derfor få væsentligt øgede støjgener fra den forøgede tunge trafik med kørsel af grus.
- Luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler ved udledninger af især NOx og partikler.
- Påvirkning af vores vandforsyning (Ledøje private vandværk).
- Risiko for sætningsskader på huset samt skader på facader, vinduer og tag, når vindretningen giver "sandstorm".
- Skolestien. Den nye tværvej der forbinder motorvejstilkørslen i Ledøje med Frederikssundsvejen via Smørum nedre må ikke benyttes af cyklister eller gående. Vi er derfor afhængige af at kunne benytte skolestien til og fra indkøbsmuligheder og biblioteket (kulturhuset). Begge beliggende i Smørum.
- Manglende hensyn til byudvikling og – bevaring. De nuværende lodsejere har ingen aktuelle planer om indvinding af grus m.m. Et graveområde vil derfor kunne forblive uudnyttet i op til 30 år. Det vil medføre stavnsbinding af os husejere tæt på meget tæt på det påtænkte graveområde, da husene må forventes at falde i pris (et gennemsnitshus i Ledøje mindre end 300 meter kan risikere at falde 1-1,5 mio.kr. i pris alene på grund af de påtænkte graveområder)

- Ejendomsværdier må forventes over tid at falde yderligere, på grund af manglende interessen i at købe og vedligeholde huse i hele Ledøje Smørum og opland, som i Egedal kommuneplan er udpeget som værdifuldt kulturmiljø.

Vi undre os over at regionen ikke allerede på grundlag af informationerne i miljøscreeningen fra juni 2016 har besluttet at graveområdet ved Ledøje ikke skal optagets i råstofplan 2016. Regionen er forpligtiget til at undersøge, hvilket er sket ved udarbejdelse af screeningen. Regionen er ikke forpligtet til at medtaget alle områder uanset at der er råstoffer.

I henhold til råstoflovens § 3 skal der sikres en afvejning af råstofressourcernes omfang og kvalitet overfor en lang række hensyn til blandt andet vandindvending, beskyttelse af landskabelige værdier m.m. Miljøscreeningen påviser så mange problematiske forhold, at screeningen alene kan danne grundlag for en beslutning om at graveområdet ved Ledøje ikke skal optagets i råstofplan 2016:

- Det fremgår af miljøscreeningen at den reelle mulige udnyttelse af Indvindingsområdet at det planlagte graveområde vil blive meget begrænset af det motorvejsanlæg, der er etableret, og muligvis skal yderligere udvides, hvis folketinget gennemfører forslaget om at videreføre motorvejen helt til Frederikssund.

- Parallelt med motorvejsanlægget er dele af graveområdet udpeget til **transmissionsnet,** som er de overordnede forsyningsnet for el, naturgas og fjernvarme, som skal føre store energimængder over lange afstande.

- Størstedelen af det foreslåede område (80 ha ud af i alt 90 ha) er i Egedal kommuneplan 2013 – 2015 udlagt til bevaringsværdigt landskabsområde.

- Det nye arealudlæg vil medføre at støj og vibrationer fra udgravning, samt aktiviteter forbundet med råstofindvinding vil kunne høres og mærkes i Ledøje landsby, samt i/ved de boliger i det åbne land som ligger op/grænser optil/ligger midt i graveområdet.

- Området er beliggende i område udlagt som område med særlige drikkevandsinteresser.

- Grave arealer meget tæt på bebyggelse vil indebære betydelig påvirke på menneskers sundhed ved luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler ved udledninger af især NOx og partikler.

- Bekæmpelse af støvgener i graveområder meget tæt på bebyggelse vil medføre indvinding og ud sprøjtning af betydelige mænger vand.

- Den sydlige del af det foreslåede graveområde er beliggende umiddelbart op til Ledøje by hvilket vil medføre øget støjbelastning af Ledøje by, da erfaringer m eksisterende grusgrave viser at regulering i råstoftilladelser ikke til at er tilstrækkelige til at sikre mod negative påvirkninger i bynære områder. Det mulige graveområde er gennemskåret af ny Frederikssundsmotorvej, og området er derfor i forvejen belastet af en generel baggrundsstøj fra ny motorvej.

- Området omfatter flere mindre områder beskyttet natur bl.a. tre beskyttede vandhuller, tre moseområder hvilket yderligere vil begrænse det reelle udnyttelsesområde

- Området omfatter arealer udlagt til fredskov

- Lokal til- og frakørsler af lastbiler til graveområdet vil påvirke lokalområdet, da området ikke tidligere har været anvendt til råstofindvinding eller lignede aktiviteter, og hovedsageligt består af mindre veje.

- Mange boliger ligger meget tæt på vejnettet hvilket medfører øget risiko for farlige trafikale situationer. Området huser mange børn og ældre.

- Manglende hensyn til byudvikling og – bevaring:

    - De nuværende lodsejere har ingen aktuelle planer om indvinding af grus m.m. Et graveområde vil derfor kunne forblive uudnyttet i op til 30 år. Det vil medføre stavnsbinding af husejere tæt på meget tæt på det påtænkte graveområde, da husene må forventes at falde i pris (et gennemsnitshus i Ledøje mindre end 300 meter kan risikere at falde 1-1,5 mio.kr. i pris alene på grund af de påtænkte graveområder).

    - Et graveområde tæt på Ledøje et vi påvirke interessen i at købe og vedligeholde huse i hele Ledøje Smørum og opland, som i Egedal kommuneplan er udpeget som værdifuldt kulturmiljø, som herved risikere at gå tabt.

-

Venlig hilsen

Elisabeth Demandt og Ivan Lübbers

Holmevej 6, 2765 Smørum

Mail: ivanl@ivan-luebbers.dk

Tlf. 44978615

From: maisi@fasttvnet.dk
Sent: 9 Aug 2016 13:55:19 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: høringssvar
Importance: Normal

Sonja og Jesper Møller
Holmevej 14 Ledøje

Vi siger NEJ TAK til grusgrav lige op til vores grund!
Begrundelsen er at det ofte blæser fra VEST/NORDVEST og der vil være sandstorm over det meste af Ledøje.
En grusgrav støjer og larmer i forvejen har vi støj fra to motorveje. vi kan fortsætte i det uendelige med negative
ting, men henviser til det høringssvar som Ledøje Bylaug fremkommer med.

10. august 2016

Region Hovedstaden Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer
Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Som bosat i Ledøje er vi direkte påvirket af regionens forslag om råstofindvinding i og omkring Ledøje.

Vi er meget bekymret over, at Ledøje står som et interesseområde i råstofplanen.

Det vil ødelægge naturen og Ledøje landsby. Vi er et lille lokalsamfund, hvor folk er flyttet til for at nyde naturen, freden og roen. Dette ødelægges, hvis der kommer en grusgrav så tæt på.

Desuden er helt essentielle områder ikke blev undersøgt, eller nævnes i hvert tilfælde ikke i den foreliggende rapport:

- Skolestien er ikke nævnt i materialet. Denne cykelsti vil blive påvirket af forslaget.
- Cykelstien langs råbrovej er heller ikke nævnt.

Begge disse cykelstier en væsentlig del er vores børns rute til og fra skole samt op til idrætsfaciliteter og bibloteket i Smørum. Vi er ikke trygge ved tanken om, at disse to stier skal ligge klods op af en grusgrav med de gener, det vil medføre i form af støv og traffik.

I den periode hvor motorvejen blev bygget oplevede vi netop, hvad det vil sige at ligge klods op af et område, hvor der arbejdes med tungt maskineri I samme område, som børn skal færdes i. Det var forbundet med stor uro at sende sit barn afsted til skole på cykel, hvor cykelstien skulle "deles" med store køretøjer!

- Vi kan heller ikke se at "Bevaringsplan for Ledøje landsby" er nævnt i materialet.

Bevaringsplanen er en lokalplan udarbejdet af kommunen. Vi vil gerne understrege, at sådan en findes, og at den er relevant for Regionens miljøscreening under punket "Kulturarv" og " Trafik", og bør konsulteres.

Vores hus er katagoriseret som bevaringsværdigt ligesom mange andre huse i Ledøje også er. Huset er bygget i 1797.

Huset er bygget på en tid, hvor al tung transport forgik i hestevogn.

Rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst tung trafik til og fra det foreslåede graveområder, vil uværligt komme til at påvirke vores bevaringsværdige huse negativt.

Vores hus bliver forsynet med vand fra Ledøje vandværk. Ledningsnettet er af ældre dato. De fleste af vandrørerne er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik.

Det samme gælder kloaknettet. Det er af meget gammel dato. Det vil ikke kunne holde til til påvirkning af tung trafik.

Vi er erfaret at vores forsikringer ikke vil dække sætningsskader og lignende, der meget nemt kan komme på vores hus ved tung trafik tæt ved. Dette er stærkt foruroligende.

Vi mener Ledøje helt bør fjernes fra råstofplanen!

MED VENLIG HILSEN

HENRIK & POULINE WAGTBERG, KIRKEVEJ 1, 2765 SMØRUM

From: lea.schmidt@jubii.dk
Sent: 7 Aug 2016 20:59:27 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Hørringsvar angående råstofplan 2016 i Ledøje nord og vest

Til Region Hovedstaden.

Privat høringssvar til forslaget om at etablere råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Vi er blevet opmærksom på, at Region Hovedstaden er i gang med at udlægge flere områder rundt om Ledøje By til grusgravning. Hvis planerne føres ud i livet, vil hele vores liv blive voldsomt belastet.

Skolestien: Vi har to børn på hhv. 8 år 5 år. Den ældste cykler allerede nu til Søagerskolen i Smørum. Den yngste skal om et par år gøre det samme. Vi voksne cykler på arbejde, ad skolestien, til hhv. Måløv og Egebjerg. Hvis skolestien enten fjernes, eller hvis den skal gå gennem området for grusgravning, vil vi være nødt til at opgive at cykle til skole og arbejde.

Trafik: Uanset om skolestien bevares, vil den tunge trafik på Ledøje Bygade til/fra grusgravene gøre det livsfarligt at krydse Bygaden, hvilket man skal for at komme fra vores hus til skolestien. Vi ved fra andre mindre byområder, hvor store de tunger lastbiler er, og hvor små og sårbare vores børn er.

Det var ikke lige det, vi forestillede os, da vi for 3 år siden købte hus i et idyllisk landsbymiljø. Det må da være muligt at finde et andet sted at grave grus og sand - et sted, hvor man ikke generer så mange mennesker og ødelægger deres liv og hverdag i et indtil videre ukendt antal år. Vi har hørt, at det kan vare op til 20 år at få færdiggravet!

Vi kunne overveje at sælge vores hus, men vi tvivler på, at nogen vil købe med de fremtidsudsigter for Ledøje By.

Vi beder derfor om, at Region Hovedstaden revurderer og annullerer disse planer, da disse vil få uoverstigelige konsekvenser for vores familie og vores liv.

Med venlig hilsen

Lea Schmidt og Lars Nielsen
Tlf: 60160784
Adr: Kirkevej 2
Ledøje
2765 Smørum

From: Jørgen Grønlund
Sent: 8 Aug 2016 10:29:54 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Graveområde Ledøje nord og vest

I forbindelse med region hovedstadens forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest ønsker vi at påpege følgende:

På Øbakkevej nr. 8 vil vi blive plaget af støjgener og støvgener ved bortkørsel af grus på bygaden. (afstanden til bygaden er ca. 30 m.).

Da undertegnede lider af astma vil det få en sundhedsmæssig betydning.

Sætningsskader vil også kunne opstå på huset.

Det kulturelle landskab vil også blive ødelagt.

Ejendomspriserne vil falde væsentligt.

Vi mener derfor at hele forslaget til graveområdet bør annulleres og tilslutter os helt Ledøje Bylaugs høringssvar.

Med venlig hilsen
Hanne og Jørgen Grønlund
Øbakkevej 8
2765 Smørum

Sendt fra min iPad

Susie-Ann Spiegelhauer
Michael Normann Andersen
Præstetoften 1, Ledøje
2765 Smørum
Tlf. 27268466

Ledøje 9/8 2016

Til

Region Hovedstaden
raastoffer@regionh.dk

Ang. etablering af grusgrav i Ledøje nord og vest.

I forbindelse med at Region Hovedstaden har udpeget nordlige og vestlige dele af Ledøje som mulige områder for råstofindvending har vi erfaret, at kun naboer helt op til de berørte områder, er blevet orienteret om høringssvar.

Vores opfattelse er dog, at vi er høringsberettigede, da vi som beboere 150 meter fra en etableret grusgrav, vil få kraftig påvirkning på vores miljø og dagligdag.

Vi er en familie med 3 skolesøgende børn, der hver dag cykler til og fra skole via skolestien fra Ledøje til Smørum. Etablering af grusgrav i det forslåede område vil fjerne denne mulighed, for kørsel til og fra skole. Alternativ rute via Råbrovej vil være muligt, men Råbrovej vil blive tilkørselsvej for den tunge trafik fra grusgraven og trafiksikre forhold, vil blive væsentligt forringet både i Ledøje by samt ved Søagerskolen/Skebjergvej.

Vores ejendom, Præstetoften 1, ligger i skel til Ledøjetoften, som må forventes at blive tilkørselsvej fra grusgrav til Frederikssundsmotorvejen.
Ledøjetoften må herefter betegnes som farlig vej, da der ikke er nogen cykelsti og kun fortov i een side med ringe oversigtsforhold.

Rekreativt område "Lillesø" ligger på den anden side af Ledøjetoften og passage vil uvægerligt give farlige episoder især for de mindre børn der ikke har forståelse for den hurtigtkørende og farlige trafik.

Ledøjetoften er i dag etableret med trafikbump for hastighedsnedsættende regulering. Den kraftige øgning af tung trafik i forbindelse med en grusgrav, vil med stor sandsynlighed give sætningsskader i vores ejendom.
Endvidere vil der forekomme en væsentlig forhøjelse af støj og partikelforurening på vores ejendom, med mulige sundhedsskader til følge.

Ved etablering af grusgrav kan der, ved ugunstige vejrforhold kunne forekomme sandstorme. Dette vil medføre en væsentlig slidtage på ejendom, biler mv. med værdi- og materiale-forringelse til følge.

Generelt er der også problematikken med forurening af grundvand, det æstetiske, sameksistens og kulturelle interessekonflikter.

For os er det derfor uforståeligt, at et sådan forslag om råstofindvending i Ledøje overhoved er taget op og kan kun opfordre til at det fjernes helt som interesseområde.

Med venlig hilsen

Michael Normann

Ledøje d. 10. august 2016

Til Region Hovedstaden

Råstofteam

Høringssvar vedr. Miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Ledøje Vest

Undertegnede ønsker at have part i sagen, og mener at have en væsentlig individuel part i sagen pga. følgende forhold:

Skolestien

Ledøjestien/Skolestien ligger midt i det foreslåede graveområde Ledøje Nord, men er slet ikke nævnt i det udsendte materiale. Vores dreng på 13 år bruger denne sti hver eneste dag, og det er den eneste sikre skolevej fra Ledøje. Vi andre i husstanden benytter også Skolestien ofte, både på cykel til og fra arbejde, men også til gå- og løbeture, indkøb i Smørum m.m. Vi vil have meget store betænkeligheder med at sende vores søn ud på cykel gennem et grusgravområde, hvor der vil køre meget tunge køretøjer. Hvordan har man tænkt sig at sikre alle brugerne af stien? Vi ønsker en konsekvensvurdering af dette store problem samt løsninger på dette.

Støv

Tidligere analyser og test udført i Roskilde, viser at støvpåvirkninger er langt over Miljøstyrelsens anbefalede grænseværdier for støv i et målepunkt 220 meter fra graveområdet. Vores hus ligger ca. 200 meter fra området, og kun ca. 40 m fra Ledøjetoften, hvor vi kan risikere at der kommer til at køre mange transporter fra Ledøje Vest. Primært er vi bekymret over vores sundhed/helbred, som kan blive påvirket af støv i luften. Hvordan hænger dette sammen med Regionens indsats over for sundhed og sygdomme, at placere et graveområde så tæt på en by.

Støvgener må også kunne forventes som følge af opblæst sand og støv. Er der foretaget undersøgelser af hvordan eventuelle "sandstorme" påvirker nærmiljøet, da der må kunne forventes øget slitage på huse og biler (lak). Vores tag er et helt nyt coated metaltag (Metrotile), som vi frygter vil få væsentlig mindre levetid end forventet. Konsekvenser ønskes vurderet og beskrevet. Erstatningsforhold bør ligeledes beskrives og fremstilles som vilkår i råstoftilladelsen. Vil Miljøstyrelsen anbefalede grænseværdier for støvgener være gældende for råstoftilladelsen?

Støj og vibrationer

Tunge køretøjer ca. 40 meter fra vores hus vil helt klart påvirke både os og vores dyr, såfremt der tillades kørsel med tunge køretøjer langs Ledøjetoften. Vi kan allerede i dag tydeligt høre de få tunge køretøjer der kører forbi, men det er meget få køretøjer i dag. Der bør laves støjudbredelseskort for et eventuelt øget transportarbejde ifm. råstofindvinding.

Analyser fra andre grusgrave har vist at vibrationer fra indvindingsområdet kan mærkes meget langt væk. Dette kan påvirke både mennesker, dyr og ejendomme. Vores forsikring vil ikke dække eventuelle skader på vores hus som følge af skader forårsaget af råstofindvinding. Hvilke vilkår vil der blive stillet i en

råstoftilladelse, og hvilke grænseværdier skal benyttes for vibrationer? Og hvem dækker for eventuelle skader?

Vand

Vi er alvorligt bekymrede i forhold til påvirkning af vores grundvand. Ledøje Vandværks grundvandsindvinding er slet ikke med i den udsendte miljøscreening, og som beskrevet i Ledøje Bylaugs høringssvar, så ligger grundvandsbassinet ubeskyttet under råstofforekomsterne uden et beskyttende lerlag over kalklaget. Næsten hele interesseområdet er indvindingsområde for Ledøje Vandværk. Hvordan kan man forestille sig at vilkår i råstoftilladelsen vil kunne afhjælpe dette – både under og efter indvindingen?

Generelt

Generelt så synes vi, at det er overraskende så få forhold, der er klassificeret som forhold, der skal vurderes nærmere. Vi finder det meget bemærkelsesværdigt at påvirkninger på mennesker og sundhed, fauna og flora og trafiksikkerhed slet ikke vurderes som forhold der bør undersøges. Den indledende miljøscreening bærer præg af at være alt for overfladisk, og vi håber meget at Region Hovedstaden sørger for, at en miljøvurdering i en eventuel videreførelse af sagen, vil medtage alle de forhold som er nævnt i Ledøje Bylaugs høringssvar. Vi vil også gerne påpege, at vi mener at interesseområdet er udlagt på alt for spinkelt grundlag, og at dette bør udgå af Råstofplan 2016.

Med venlig hilsen

Bjørn og Zandra Weitemeyer
Præstetoften 5, Ledøje
2765 Smørum

Ledøje den 10. august 2016

Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Att.: Region Hovedstadens Råstofteam
raastoffer@regionh.dk

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord samt Ledøje Vest
Navn: Kiki Lara & Christian Bruun-Kiilerich, Adresse: Haretoften 6, 2765 Smørum

Høringsberettigelse

Vi mener, at være høringsberettigede og part i sagen, idet vi har en væsentlig individuel interesse i, om områder omkring Ledøje Landsby udlægges som interesseområde med henblik på udvinding af råstoffer.

Den væsentlige interesse begrundes med, at en eventuel udvinding af råstoffer vil medføre negativ påvirkning af støj- og støvforhold, øget trafikbelastning, og stor risiko for områdets vandudvinding. Herudover vil de kulturhistoriske og naturskønne omgivelser som Ledøje Landsby er kendt og eftertragtet for, blive ødelagte ved udlæggelse til graveområde for udvinding af sand og grus.

Som borgere og husejere i Ledøje Landsby, der er flyttet til området for at bo nær København i et uforstyrret, naturskønt og kulturhistorisk bevaringsværdigt område, med plads til friluftliv og fred og ro, vil ovennævnte faktorer få stor indflydelse og påvirkning på vores hverdag.

Vi forholder os uforstående overfor at Region Hovedstaden ikke har udpeget os som parter i sagen, idet udpegelse af grave- og interesseområderne i "Ledøje Vest - Egedal Kommune" og "Ledøje Nord, Egedal Kommune," vil påvirke samtlige borgere i Ledøje Landsby og omegn.

Vores matrikel, beliggende Haretoften 6, 2765 Smørum ligger i anden række til en af hovedfærdselsårene til og fra de udpegede grave- og interesseområder. Som oplyst af Region Hovedstaden på Borgermødet i Ledøje Forsamlingshus den 2. august 2016, er det ikke tilladt for trafik til og fra graveområder at køre direkte ud på statsvej, hvorfor vi må forvente at trafikbelastningen ud for vores bolig vil øges betragteligt. Det anslås i en trafikvudering foretaget af Ledøje bylaug, at råstofindvinding vil medføre en daglig trafikforøgelse på henholdsvis 500-1000 lastbiler igennem byen om dagen, afhængigt af om indvindingn vil foregå over en periode på 10 eller 20 år.

Vi er allerede i dag påvirkede af trafikstøj fra lastbiler og anden tung trafik, der kører over Ledøje for at komme til og fra motorvejen ved Albertslund N afkørslen gennem Risby. Hvis vi kan se frem til afviklingen af 500 – 1000 lastbiler i døgnet, vil disse gener øges betragteligt. Dette særligt med tanke på at vi har et vejbump tæt ved, hvor al trafik bremser, gasser op og særligt lastbiler med læs og trailer medfører øgede støjgener.

De kommunale veje til, fra og gennem Ledøje landsby, er ej heller brede nok til at give plads til afviklingen af 500-1000 lastbiler i døgnet. Den daglige trafikafvikling med cykler, ryttere og personbiler, giver dagligt anledning til udfordringer i forvejen. Herunder langsom trafik, uden mulighed for at overhale f.eks. en rytter eller cyklist, på grund af oversigtsforholdene og den kurvede bygade.

Som borgere i Ledøje benytter vi os dagligt af skolestien, der strækker sig fra Ledøje Landsby og binder os sammen med Smørum. Stien benytter vi til transport til og fra Smørum, når vi skal handle og til de daglige gåture med hunden. Stien benyttes i øvrigt af byens skolebørn, der uden at skulle færdes på trafikkeret vej, trygt og sikkert kan cykle til og fra skole, af løbere, cyklister og hundejere fra hele Ledøje Landsby og omegn. Vi noterer os særligt, at der i Regíoens rapport ikke er taget højde for, at skolestien løber direkte igennem de planlagte grave- og interesseområder.

Der skal derfor rettes en særlig kritik til Region Hovedstadens udvælgelse af parter i høringsprocessen. Regionen har som bekendt oplyst at udpegelsen til partshøring udelukkende er foretaget på baggrund af geografiske kriterier. Vi forholder os undrende overfor Regionens, tilsyneladende tilfældige udvælgelse af en del af de husstande, der grænser umiddelbart op til de berørte matrikler (Denne udvælgelse har endda vist sig at være utilstrækkelig og mangelfuld), men har udeladt væsentlige parter såsom blandt andet Ledøje Vandværk, Ledøje Bylaug og de resterende hus- og grundejere der vil blive påvirkede af anlæggelsen af de anmodede graveområder m.fl..

Ligeledes skal der rettes en kritik af Regionens valg af tidspunkt for høringsperioden, som er planlagt i den primære sommerferie og derved må forventes at have begrænset visse parters involvering i høringsprocessen. Vi må derfor opfordre Regionen til fremadrettet at tage hensyn til dette i planlægningen af fremtidige høringsprocesser. Det må antages at Regionen netop har en væsentlig interesse i, at få involveret så mange relevante parter som muligt og derved få belyst alle relevante forhold forbundet med en miljøscreening.

Natur og omgivelser.

Vi valgte netop at købe hus i Ledøje på baggrund af de naturskønne omgivelser, rekreative områder og den stilhed og ro, der præger en landsby som Ledøje. Vores valg af placering skete blandt andet på baggrund af Egedal kommunes lokalplan, som netop benævner landsbyen og de omkringliggende landskaber som bevaringsværdige i deres nuværende form. Herunder at Ledøje Landsby ikke skal udbygges eller udvides i mere end uvæsentlig grad. I Regionens miljøscreening redegøres der for, hvorledes *"Det vurderes at det med efterbehandlingsplanen er muligt at sikre, at området kan indpasses, så det er i overensstemmelse med de landskabelige interesser, således at væsentlige påvirkninger kan undgås."*

Vi antager at det er en forudsætning for råstofindvinding, at man vil være nødsaget til at fjerne et væsentligt og dybt jordlag, for herefter at grave yderligere 20-30 meter ned i landskabet. Vi har derfor svært ved at få øje på, hvordan indvinding af sand og grus kan ske med fokus på og hensynstagen til de bevaringsværdige og historiske træk og opbygning af Ledøje Landsbys afgrænsning, vejstruktur og sammenhængen med den synlige stjerneudskiftning mv.

Vi beder Regionen svare på, hvorledes man forventer at kunne udlægge områder nord og vest for Ledøje Landsby til råstofindvinding, uden påvirkning eller væsentlig forringelse af det omkringliggende landskab, kirkelinjen omkring den særegne og sjældne kirke, de bevaringsværdige bygninger, de fredede naturområder med habitat for blandt andet adskillige flagemusearter, tudser og biller? –

Ligeledes må det forventes at hensynet til den kommunale lokalplan, respekten for befolkningen og omgivelserne ikke blot imødeses med henvisning til, en fremtidig efterbehandling af de udlagte grave- og interesseområder, vel og mærket efter en 15-20 års periode med råstofindvinding. Det må antages at Regionen kan få øje på det rimelige i, at der også må tages hensyn til befolkning, dyreliv, natur og

kulturhistorie i den periode hvor en eventuel indvinding står på. Alt andet forekommer os usagligt og urimeligt.

Trafik

I miljøscreeningen vurderer Regionen at belastningen af det lokale vejnet må forventes at være begrænset, da der er meget kort afstand til det overordnede vejnet.

Vi stiller os uforstående over, hvorledes Regionen kan betragte den øgede trafikbelastning som værende begrænset. Det må forventes at såfremt trafikken ledes igennem Ledøje Landsby af Ledøjebygade, Nybøllevej, Råbrovej, Ledøjetoften eller Risbyvej, må der være tale om en væsentlig forøgelse af trafikken på disse vejstrækninger.

Vi beder derfor regionen svare på, hvordan man kan finde det værende en mindre belastning, af det lokale vejnet, at man forventer at lede den primære trafik fra de planlagte grave- og interesseområder igennem Ledøje Landsby? Herunder at besvare, hvordan Regionen er kommet frem til en vurdering af, at de borgere der bor i og omkring Ledøje Landsby ikke kan antages at blive påvirket eller generet af den øgede trafikbelastning?

Endvidere må vi med undren konstatere at Regionen har udeladt at indkludere skolestien i miljøscreeningen. Skolestien krydser midt igennem området Ledøje Nord, og binder Ledøje Landsby sammen med Smørum, stien benyttes dagligt af skolebørn, motionister, og mange andre, og må betragtes som værende en af de primære ruter til den daglige færdsel mellem de to byer. Det er også væsentligt at påpege, at skolestien indgår som en del af cykelstisystemet rundt om København, som en del af forbindelsen mellem Ishøj Strand og Klampenborg. (R69 Klampenborg – Ishøj Strand) Stisystemet anvendes dagligt af rigtig mange mennesker på alle tider af døgnet, herunder som en sikker og naturskøn cykelrute til og fra arbejdspladser og uddannelsessteder. Ligesom at skolestien binder Egedal Kommune sammen med supercykelstien fra Albertslund til København. (Albertslundruten C99) Det har hidtil været vores opfattelse at cykeltransport, supercykelstier og mindskelse af biltransport gennem bedre muligheder for cyklister, var et fokusområde i Region Hovedstaden?

Råstofindvinding nord for Ledøje må derfor i meget væsentlig grad forventes at påvirke særligt sikkerheden, i forbindelse med den daglige færdsel på strækningen, samt påvirke de rekreative interesser i området og de omkringliggende omgivelser.

Vi opfordrer derfor Regionen til at medtage skolestien, i den videre vurdering af råstofindvinding i området.

Vand

Vi bemærker, at der fra Regionens side ikke er interesse for at undersøge forholdende for påvirkning af vandindvinding yderlige for Ledøje nord – og det er på trods af interesseområdet er opland for hele Ledøjes vandforsyning. Af Regionens miljøscreenings-rapport fremgår det at, der påtænkes udgravning under grundvandsspejlet, uden at dette vil få betydning for kvaliteten af områdets grundvand. Vi forholder os undrende overfor, hvordan Regionen kan finde det ubetydeligt at grave det filtrerende jord- og gruslag væk i et område, der netop sikrer områdets rene drikkevand. Vi var under indtryk af, at rent og brugbart grundvand ligeledes er en væsentlig og knap ressource, med høj beskyttelses prioritet.

Vi forholder os uforstående overfor at Ledøje Vandværk, der grænser op til de udpegede grave- og interesseområder, fra Regionens side ikke betragtes som part i høringen, særligt med tanke på den yderst mangelfulde miljøscreening. Den af Regionen udsendte miljøscreening fremstår som mangelsfuld og useriøs, når væsentlige forhold så som områdets grundvandsressourcer, ikke antages som værd at undersøge og at man i rapporten ej heller har opdaget, at Ledøje Vnadværk grænser op til og har vandboringer beliggende i de udpegede grave- og interesseområder.

Vi henviser derfor Regionen til at partshøre Ledøje Vandværk, og opfordrer på det kraftigste til at deres ekspertise inkluderes i Regionens miljøscreening og vurdering, af de afledte effekter for en eventuel råstofindvinding.

Tilføjelse af ressource til området!?

I miljøscreeningen for Ledøje nord og vest nævnes der under Socioøkonomiske effekter, at *"Da der aldrig har været råstofindvinding, vil der ved indvindingen af råstoffer fra arealerne blive tilføjet en ressource til lokalområdet."*

Nævnte vurdering må betragtes med en vis undren, at regionen finder råstofindvinding for en positiv tilførsel af ressourcer til området. Vi skal derfor oplyse regionen om, at en eventuel råstofindvinding også vil betyde en fjernelse af værdifuld landbrugsjord, ligeledes vil det qua de nævnte forhold i dette høringssvar samt Ledøje bylaugs høringssvar også fremgå at effekterne af råstofindvinding i området vil påvirke boligpriserne i området væsentligt, og derved have en direkte og negativ indflydelse og effekt på private borgeres formuer. Vi finder regionens bemærkning herom for særdeles usaglig og upassende.

Vi henviser til at der pr. 17. maj 2017 træder en ny lovgivning i kraft, "Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)", hvor skærpede krav til miljøvurdering af planer og programmer, og specielt forhold omkring mennesker og sundhed, vil komme til at gælde for udpegning af nye områder for råstofindvinding. Vi opfordrer derfor til at indeværende vurdering af Ledøje Nord og Vest foretages med vurdering ud fra den snarligt gældende lov.

Opfordring til at fjerne Ledøje Nord og Vest fra Råstofplan 2016

Vi kan erfare at interesseområdet indgik i Råstofplan 2012, fordi der i forbindelse med etablering af Frederikssundsmotorvejen, blev konstateret sand og grus langs tracéet. Vi er dog af den opfattelse, at interesseområdet aldrig skulle være udpeget, og at det af hensyn til den belastning af områderne omkring Ledøje man må forvente at råstofindvinding vil medføre, helt bør fjernes fra Råstofplan 2016 og alle fremtidige råstofplaner.

Afslutningsvis henviser vi til Bylaugets høringssvar, som vi tilslutter os fuldt ud.

Med venlig hilsen
Kiki Lara & Christian Bruun-Kiilerich
Haretoften 6
2765 Smørum

From: Per Anker Larsen
Sent: 7 Aug 2016 13:07:52 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar - Region Hovedstaden s Forslag til. Etablering af grusgravning i og ved ledøje nord og vest

Protest: vedr. regions H Forslag - for udvinding af grus sand m.m. I Ledøje nord og vest.
Undertegnede bor på Nybøllevej 7a i ledøje.
Her har vi boet siden 1976 -
Vi føler os nu - meget utrygge, med de forslag og hensigter, Region hovedstaden ønsker, at etablere eller stiller os i udsigt til grusgravning, her og i nabolaget - samt de gener, det vil kunne medbringe for os, som støj og støv . Vi kan oplyse, at vi begge har en kronisk astma, som støvgener - med partikler fra grusgravning - kan med fører en forværring af - hvad der kan bekræftes af embedslægen - der vel allerede er indraget i undersøgelsen.?
I øvrigt henvises til Bylaugets høringssvar - som er yderst relevant for os og vores omgivelser.

Med venlig hilsen
INGE OG PER ANKER LARSEN
Nybøllevej 7a ledøje

Sendt fra min iPad

From: Jesper Due Hansen
Sent: 9 Aug 2016 20:53:15 +0200
To: Gerald Hyde
Cc: Nikolaj Dam
Subject: Ledøje Vest, Nybøllevej 17 2765 Smørum
Importance: Normal

Hej Gerald og Nikolaj

Vi vil gerne trække vores ansøgning om at få vores jord lagt ud som graveområde tilbage.
Såfremt i har brug for yderlige oplysninger om vores tilbagetrækning, må i bare sige til.

Med venlig hilsen.
Jesper Due Hansen & Anita Nielsen
Nybøllevej 17
2765 Smørum

Ledøje d.10/8-16

Fremsender: Tommy og Sanne Norup Benedictus

Nybøllevej 18, 2765 Ledøje, Smørum.

Tlf. 40533235, Mail: tommynorup@hotmail.dk

Til Region Hovedstaden, Vedr. Høringssvar

Emne: Råstofplan 2016, herunder ansøgning om etablering af graveområde/grusgrav på jorden, der omkranser Nybøllevej 18, Ledøje, matr. Nr. 6k.

Vi vil hermed gøre indsigelse mod at medtage Ledøje vest (Og Ledøje nord) i Råstofplan 2016. Vi har lige købt og bekostet store beløb på vores ejendom beliggende på Nybøllevej 18. Vi er ikke blevet gjort bekendt med interesseområder og mulige graveområder/grusgrave klos op af vores ejendom i forbindelse med købet sidste år. Hvis matriklerne, der omkranser vores ejendom, får status som graveområde, vil det medføre væsentlige gener, herunder miljømæssige gener, for os og vores familie. Dette gælder psykiske - såvel som faktiske og praktiske miljømæssige gener.

- Vores smukke udsigt, naturen og dyrelivet, som er direkte årsag til vores køb af ejendommen sidste år, vil forsvinde.
- Vi vil være stavnsbundet. Huset kan ikke sælges allerede fra nu af og en lang årrække frem.
- Værdiforringelse. Vores ejendom vil tabe værdi i så stort et omfang, at det vil være katastrofalt for os. Udover, at vi ikke vil kunne sælge ejendommen, får det de konsekvenser, at vi heller ikke kan optage lån i ejendommen, som planlagt når vi er færdige med renovering. Al vores opsparing ligger i huset, så vi er bundet på hænder og fødder.
- Støjgener. Det giver sig selv, at et hus, der er omkranset af en grusgrav, vil være stærkt generet af støj og sandsynligvis i en sådan grad, at huset vil være ubeboeligt i den årrække, hvor der graves tæt på huset.
- Livskvalitet. Roen, vores drømmehus og det smukke landskab vi har bosat os i, er noget vi nyder og sætter enormt stor pris på i tilværelsen. Vi risikerer nu, at det bliver taget fra os på den måde, at det forvandles til det stik modsatte uden konsekvenser for lodsejer, uden genhusning og uden kompensation. Der er da noget helt galt med loven her.
- Rystelser. Vi har det seneste år brugt knap to mio. kr. på renovering af ejendommen, bl.a. er facaden blevet pudset. Vi kan forvente, at vores husmure og staldbygning vil slå revner med en grusgrav så tæt på bebyggelse, som det fremstår i ansøgningen. Der har vi ingen forsikring, der dækker.
- Egen vandboring. Den må sandsynligvis nedlægges og der må i stedet etableres vandledning fra nærmeste vandværk. Der vil nødvendigvis være store omkostninger forbundet med dette og den fine vandkvalitet bliver sandsynligvis ikke den samme.
- Kloakledning. På matriklen i den sydlige del af det ansøgte interesseområde løber en hovedkloak tværs over. Det har vi ikke set anført i screeningen.

- Lille husstandsvindmølle. I forbindelse med den jordvarme, som vi netop har investeret i, har vi også søgt om at opstille en lille husstandsvindmølle. Desværre vil dens levetid blive stærkt påvirket af sandfygning fra en grusgrav klos op ad.
- Trafik og sikkerhed. Trafikken hvor vi bor vil nødvendigvis blive voldsomt tungere og tættere. Trafiksikkerheden forringes for alle, specielt de bløde trafikanter og i særdeleshed børn. Der er hverken cykelsti eller gangsti og skolebørn skal stille sig ud langs vejen for at blive samlet op af en offentlig bus. (Det træder i kraft til næste år) Skolebussen er sparet væk. Vores ældste datter kører på scooter og de to yngste skal snart til at lære at cykle. Hvis ikke trafikken kan ledes direkte på motorvejen via rundkørslen, vil lastbilerne skulle køre ud på Nybøllevej klos op af vores ejendom og særdeles tæt på vores hus. To lastbiler kan ikke køre forbi hinanden på Nybøllevej. Vi vil nødvendigvis blive udsat for stor forurening, eftersom alle køretøjer vil gasse op idet de drejer ud på vejen. Det vil samtidig give os en øget belastning ifht. sætningsskader, fygning og støj.
- Vi har forståelse for, at der skal findes graveområder, men vi synes ikke man kan byde en familie, at de skal ligge mit inde i et graveområde. Det er dyre ejendomme, der ligger i dette område så tæt på København. Det er ikke rimeligt at ruinere os / stavnsbinde os på den her måde. Vi ønsker udvikling for vores område og vores Landsby Vi ønsker at nye familier skal tiltrækkes af området samt at nuværende beboere skal fastholdes. En grusgrav er i vores øjne ikke en udvikling men en afvikling af vores landsby.

VI VIL GERNE OPFORDRE JENS MANDRUP TIL AT KOMME UD OG SE MED EGNE ØJNE INDEN BESLUTNINGERNE TAGES.

Bilag 1: Udtalelse fra vores forsikringsselskab, TopDanmark.

Bilag 2: Udtalelse fra Ejendomsmægler.

MVH Tommy og Sanne Norup Benedictus

28. juli 2016

Sanne & tommy Benedictus
Nybøllevej 18
2765 Smørum

Grusgrav

Tak for din henvendelse omkring etablering af grusgrav omkring jeres grund.

Som jeg oplyste i telefonen, dækker forsikringen ikke sætningsskader i forbindelse med arbejdet i grusgraven.

Endvidere dækker forsikringen ingen form for udskridning eller sammenstyrtning af bygninger på ejendommen.

Håber dette kan hjælpe jer videre

Med venlig hilsen

Helle Schaap
Skadebehandler
Landbrugskade
Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

Hej Tommy

Tak for et behageligt møde på din ejendom søndag, den 10. juli.

Tak også for det materiale, du har sendt mig vedr. regionens forslag til udlægning af nyt råstof-graveområde omkring din ejendom.

Jeg har nu haft lejlighed til at læse materialet, og det er min vurdering, at de fremlagte planer og forslag vil få stor betydning for dine muligheder for at få solgt din ejendom.

Den største hurdle vil formentlig være at finde en køber, der er indstillet på at have udsigt til at blive nabo til en grusgrav.

Det er svært at vurdere, hvad det kan betyde i kroner og øre, men der er ingen tvivl om, at det har indvirkning på prisen.

Jeg forstår således din bekymring omkring salgsmulighederne, og jeg skal da kun opfordre dig til at benytte dig af din mulighed for indgive dine bemærkninger og høringssvar.

Med venlig hilsen

Henning Forland
Indehaver, ejendomsmægler & valuar MDE,
KøberRådgiver m/Tryghedsmærke

Estate Egedal
Egedal Centret 95, 1.
3660 Stenløse
Tlf. nr. 47 17 66 66
Dir. nr. 51 83 66 66
Mail hfo@estate.dk
www.estate.dk/Egedal

Til Region Hovedstaden

11. august 2016

(raastoffer@regionh.dk)

Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Privat høringssvar til planerne om graveområder for råstoffer, Ledøje Vest

Vi bor tæt ved Tysmosen, som er fredet. Vi forstår ikke, at man kan planlægge at etablere grusgravning rundt om en fredet mose. Det vil påvirke dyreliv og alle andre forhold i og omkring mosen.

Derudover er der os mennesker, som der tilsyneladende ikke tages hensyn til. Vi er meget bekymrede for vores helbred, psykisk og fysisk ved udsigten til de støj- og støvgener samt den tunge trafik, som vel skal køre ad Nybøllevej, både med og uden læs. Alt det, som vi uundgåeligt vil blive udsat for igennem hvor mange år?

Vi vil gerne have oplyst det geografiske omfang af grusgravningen i Ledøje Vest samt den forventede årrække. Der er oplyst 10-20 år. Det må være muligt at præcisere det nærmere.

I øvrigt henviser vi til Bylaugets høringssvar vedrørende Ledøje Vest.

Venlig hilsen

Gitte og Jacob

Nybøllevej 33

2765 Smørum

From: Jannie Andersen
Sent: 21 Jul 2016 23:09:55 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringsvar vedr. Råstofplan 2016 - Forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Vi kan forstå at der er 2 store områder nord og vest for Ledøje som indgår som ønsket graveområde i Råstoftplan 2016.

Vi bor ca. 50 meter fra markerne som er tegnet ind som ønsket graveområde for Ledøje Nord, og vi mener derfor at vi i den grad bør høres i forbindelse med planen.

Vi er yderst bekymrede for, hvad en evt udgravning kan medføre for os personligt, for vores skønne og meget velfungerende by, og ikke mindst hvad det vil komme til at betyde for vores børns sikkerhed. Når vores børn skal i skole, skal de cykle ca. 1,5 km. gennem det område der er tegnet ind som ønsket graveområde – vi er bange for at der er stor risiko for ulykker! Børn er meget nysgerrige, og de skal nok finde en vej ind i graveområdet selvom det er hegnet ind!

I 2014 invistrede vi rigtig mange penge i et solcelleanlæg, og vi er bange for at den investering ikke længere vil være så rentabel som forventet, hvis der foretages udgravning stik vest for vores anlæg i en afstand af ca 50 meter – anlægget vil blive fyldt med støv fra udgravningen, som vil betyde at udbyttet fra solen forringes væsentligt.

Vi har fået oplyst at forsikringsselskaberne ikke dækker evt skader (f.eks. sætningsskader på vores hus) der skyldes vibrationer fra udgravningen – dette ville have store økonomiske konsekvenser for ikke kun os, men alle hustande i området, hvilket også vil betyde at vores huse bliver mere eller mindre usælgelige.

Udover ovennævnte bekymringer, frygter vi også for manglende sikkerhed ved den øgede trafik med store biler der skal ind og ud fra graveområderne, for ikke at påpege den støj og øgede støvmængde det vil medføre. I vores familie er vi 2 der er ramt af kronisk sygdom (astma og sclerose), og vi er yderst bekymrede for, at en længere periode med støv fra udgravningen vil medføre forværret astma hos vores søn, og at støjen vil medføre stress, hvilket vi ved med sikkerhed forværrer sclerosesymtomer.

Vi har valgt at bosætte os på landet, da fred og ro er højt prioriteret hos os, og noget som vi i den grad har brug for pga vores kroniske sygdomme.

Da vi som sagt bor i en yderst velfungerende landsby, ved vi også med sikkerhed, at ejerne af grundene i det ønskede graveområde Ledøje Nord IKKE ønsker at få gravet på sin grund, hvorfor vi klart vil opfordre til at området tages ud af Råstofplan 2016.

Med venlig hilsen

Jannie og David Andersen
Klokkertoften 8

2765 Smørum

tel. 53818010
e-mail jannie@k8.dk

Ledøje den 8. august 2016

Til region Hovedstaden.

raastoffer@regionh.dk

Vi har med bekymring modtaget brev af 6. juli 2016 fra Region Hovedstaden hvor I vil høre vores mening om at få udpeget vores baghave til graveområde for råstofindvinding, grus, da vi er part i sagen.

Vi bor direkte ud til øst siden af syd området og da vestenvind er det vi har de fleste dage i Danmark, vil vi komme til at leve i et støj og støv helvede.
Hvis der, som oplyst på borgermødet, kan graves 10 meter fra skel, vil vores have være totalt uanvendelig og det vil være umuligt at lufte ud i huset uden, at blive udsat for støv og støj.

Det vil bla. også være umuligt fortsat, at dyrke grønsager i vores køkkenhave, hvor vi er selvforsynende med frugt og grøntsager halvdelen af året. Vi er bekendte med at der tidligere er faldet dom i et område ved Søsum, hvor grusgravning påførte en grundejer så mange gener at der ikke kunne dyrkes grøntsager på grund af grus støv på planterne i området op til et graveområde. Hvilken kompensation kan der forventes for tab af dyrkningsmuligheder?

Der vil være støj i alle aktive timer på dagen, hvilket vil påvirke den menneskelige sensitivitet og det vil belaste helbredet i en grad at det ikke er muligt at være i eget hjem. Støj er jo en væsentlig stressfaktor og ødelæggende for helbredet.
Hvilken økonomisk kompensation vil der kunne påregnes?

Vores solfangere vil blive sandet til af støvet og de vil få forringet effekt og påføre os et tab. Hvad gives der i erstatning for tabt indtjening?

Vores hus er piloteret da det er et gammelt vådområde i resterne af Roskilde Fjord og vi mener at vores hus vil blive påført så mange rystelser og vibrationer, at det bliver skadet af gravningen så tæt på den husrække vi bor i.
Hvilken kompensation vil der være for sætningsskader, revner og rystelser og andre relaterede skader?

Vi bor ud til den offentlige sti mellem Ledøje og Smørum, også kaldet Skolestien. Skolestien anvendes af vores skolebørn når de skal i skole og til sport i Smørum, i alle aktive timer af døgnet. Skolestien vil blive placeret midt i den fremtidige grusgrav og med krydsende tung trafik, vil det ikke være sikkert for vores børn, at færdes på stien længere. Skolestien benyttes

også af rigtig mange andre mennesker som transportvej/forbindelsessti til og fra arbejde, indkøb i Smørum centret, gåture samt mange rekreative formål.

Det skal også bemærkes, at Skolestien indgår som en del af cykelsti systemet rundt om København, som en del af forbindelsen mellem Ishøj Strand og Charlottenlund. Som anvendes af rigtig mange mennesker på alle tider af døgnet.

Den kommunale kloakledning som transportere spildevandet fra Ledøje til Måløv rensningsanlæg er nedgravet på vestsiden af Skolestien og går derfor også igennem graveområdet. Hvordan vil man sikker den og hvad vil det betyde for afstanden til graveområdet?

Den ny anlagte Frederikssund motorvej, er jo placeret i midten af udgravningsområdet. Hvordan vil I sikre, at den ikke skrider ud under udgravningen, hvis der bliver gravet lige op ad den? Vil det betyde at den i forvejen meget sparsomme støjvold bliver jævnet og dermed påfører os endnu mere støj?

Vi er stærkt bekymrede over, at der ikke er anvist en oplagt vej til at køre grus ud af området på og vi frygter derfor, at det vil komme til, at foregå henover skolestien og evt. ned af Præstetoften, som på ingen måder er beregnet til tung trafik og vejen er i den sammenhæng bare er en smal lokalvej, som i dag også rigtig ofte anvendes som legeplads for vores børn, som er vant til at kunne færdes trygt og sikkert i forvisning om at alle kører hensigtsmæssigt.

Vi kan konstatere, at bare risikoen for, at der kan graves grus i fremtiden har fået ejendoms-mæglerne til at sænke prisen på huse i Ledøje med 1/3, hvem skal kompensere os for det tab?

Vi er forundrede over, at der kan udpeges et graveområde så tæt på et bynært rekreativt område, som dette graveområde er placeret i. Specielt set i sammenhæng med de gener som det medfører for ikke bare os som er naboer lige ud til det påtænkte graveområde, men et helt landsbysamfund med 800 borgere, plejehjem og specialskole og bevaringsværdig kulturarv.

Vi er rystet over at I som embedsmænd i Region Hovedstaden kan fremlægge en rapport uden ejerskab, men lægger navn til en ufuldkommen rapport udarbejdet af det rådgivende ingeniør firma Niras, som ikke har lavet en grundigt tilbundsgående undersøgelse. Rapporten er mangelfuld på så mange væsentlige punkter, forhold som Ledøje vandværks vandboringer og grundvandsreserver fremgår slet ikke af rapporten. Hvad med vores drikkevand, vores kulturarv, vores skolesti, vores kloakledning. Lige som de trafikale problematikker med tilkørsel er uafklarede!

Hvordan kan man forestille sig at støv gener kan dæmpes med lidt vand som Niras så flot skriver i deres rapport?

Vi har lige fået høstet kornet på marken i vestenvind, hvor støv og avner har lagt sig i et tykt lag over huse, fliser, planter og biler i hele udstykningen, hvori vi er partshørt. Et svineri som vi med grusgravning kan se frem til som dagligt forekommende mange år ud i tiden.

Vi ser derfor frem til, at Regionen kommer til fornuft og fjerner området fra råstofplanen.

Venlig hilsen

Flemming og Inge Kiilerich

Klokkertoften 11

Ledøje

2765 Smørum

From: Ronni Ankersen
Sent: 18 Jul 2016 20:01:05 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar fra Klokkertoften 26, 2765 Ledøje vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest
Importance: Normal

Hej,

Vi sender jer hermed et høringssvar vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest. Vi bor på Klokkertoften 26, 2765 Ledøje, som grænser direkte op til det ønskede graveområde i Ledøje nord, hvormed vi føler os berettiget til at bliver hørt i sagen, selvom vi ikke er blevet underrettet om forslaget via Region Hovedstaden. Den førnævnte manglende underretning til undertegnede er et betydeligt kritikpunkt i en sag af denne karakter, da opførelsen af en grusgrav vil have store konsekvenser personligt, økonomisk
og miljømæssigt for os.

Vi har følgende at indberette:

Støj: Eftersom at grusgraven ønskes etabeleret op til vores grund, er det uundgåeligt med støjgener. Vi har i forvejen motorvejen beliggende tæt på vores matrikel og ligeledes med støjgener til følge. Motorvejens støj er acceptabel i og med, vi også drager nytte af at bo tæt ved en motorvejsafkørsel.

Støv: En grusgrav i baghaven vil medføre, at vi slet ikke kan benytte den ene halvdel af vores have i og med det grænser direkte op til marken og dermed graveområdet, da der intet læ er for støvet eller støjen. Det skal dertil nævnes at vindforholdene i og omkring Ledøje vil forårsage spredning af støvpartikler.

Infrastruktur: En af de helt store fordele ved Ledøje by, er det meget værdsatte stisystem, som går ned til Smørum. Der er hverken indkøbsmuligheder eller skoler i Ledøje, hvorfor byens børn skal benytte stisystemet ned til Smørum og skolerne. Stisystemet anvendes desuden flittigt af cyklister, samt ryttere og løbere - som derved undgår at cykle/løbe på de omkringliggende veje, som ikke har cykelstier. Det er meget kritisk, at det ikke bliver muligt at benytte stierne i samme omfang som hidtil, og for byen er det en stor udfordring.

Visuel effekt: Vi har købt vores hus med overtagelse 1.1.2016, og der er ingen tvivl om, at noget af prisen for huset, er prissat efter den smukke udsigt, som vi har fra hele huset. Vi ser direkte ud over markerne, og en grusgrav i baghaven vil helt klart ødelægge denne visuelle effekt, som vi har i dag. Ikke nok med det - så vil det ødelægge synet for det meste af Ledøje by, da mange kan se ud over markerne fra bopælen. Ledøje kaldes for “landsbyen tæt på KBH”, for her er ren landsby charme og idyl

Økonomisk: Vores hus vil lide under et stort værditab, for prisen er helt sikkert fastsat ud fra den betragtning, at vi har en meget smuk udsigt fra vores hjem og vores have. Da vi købte huset, undersøgte vores boligadvokat, hvorvidt der var planer for den pågældende mark. Men på dette tidspunkt, var denne plan ikke offentiggjort. Man kan selvfølgelig sige, at lodsejer jo altid kunne vælge at udstykke dele af marken til beboelse, og dette var en risiko vi løb, da vi købte vores hus, men der er meget stor forskel på at få en reel nabo, som forhåbentlig vil bevare byens landlige rammer, og til det at få en grusgrav som nabo i baghaven. Vi står i øvrigt i den situation, at vi agter at bygge om i huset indenfor en 5-årig periode. Med en grusgrav som nabo, vil vores hus være “usælgeligt” - og dermed vil vi formentlig ikke kunne optage den ønskede finansiering af en ombygning af huset.

Vi har en klar forventning om at vores høringssvar gennemlæses, og vi ser frem til en tilbagemelding, som også bør rumme en forklaring på, hvorfor vi ikke er udpeget som interessenter i denne sammenhæng, når vores matrikel grænser direkte op til området.

Venlig hilsen
Ronni & Kezia Ankersen
Klokkertoften 26
2765 Smørum

Henrik Wolfhagen
Birgit Sougaard Tygesen
Ledøje Bygade 4
DK-2765 Smørum
Tlf.: +45 44 68 35 25

Region Hovedstaden
raastoffer@regionh.dk

Ledøje, den 9. august 2016

Vedr.: Miljøscreening af nye graveområder Ledøje Nord og Ledøje Vest

Undertegnede ejere af ejendommen Ledøje Bygade 4 betragter os som part i ovenstående sag, da en mulig senere gravning efter råstoffer i områderne Ledøje Vest og Nord vil have stor miljømæssig påvirkning på vores ejendom.

Trafikbelastningen
Først og fremmest ønsker vi at påpege de væsentlige bygningsmæssige, trafiksikkerhedsmæssige samt miljømæssige påvirkninger, der vil komme af den af en udgravning afledte lastbilstrafik igennem Ledøje Landsby. Vores ejendom er beliggende lige ud til krydset Råbrovej / Ledøje Bygade, hvorfor vi forventer, at al tung trafik fra graveområderne og til motorvejstilslutningerne, vil blive ført forbi vores ejendom.

Der er i den sammenhæng overhængende risiko for, at det vil medføre bygningsskader afstedkommet af den samlede mængde tunge trafik på en vej, der ikke er dimensioneret for dette.

Endvidere forventes støjbelastningen af være så stor, at det vil kunne medføre potentielle sundhedsrisiko for ejendommens beboere.

Endelig vil mængden af tung trafik gennem et vejanlæg, der slet ikke er dimensioneret for denne kunnen medføre en øget risiko for ulykker – herunder svingulykker med lastbiler. Ledøje-området anvendes i dag af rigtig mange motionister til cykel- og løbetræning. Og man kan forudse af disse meget sunde fritidsaktiviteter vil lide gene og skade i hele udgravningsperioden.

Vi skal anmode om, at Regionen nøje vurderer de skadepåvirkninger den afledte tunge trafik vil få for Ledøje Landsby, såfremt områderne Ledøje Vest og Ledøje Nord fastholdes som grave- og interesseområder.

Socio-økonomiske kons
Udpegningen af graveområderne vil medføre en de facto stavnsbinding af borgerne i Ledøje til deres ejendomme, idet det afledte værditab, der alene fremkommer ved udpegningen af områderne til graveområder vil medføre så store ejendomsværditab, at det må frygtes, at ejerne af de fleste ejendomme ender som teknisk insolvente.

Vi har i landsbyen netop været igennem en fem år lang periode, hvor al ejendomshandel stoppede fra det øjeblik motorvejsforlængelse blev bevilget og indtil denne stod færdig. Under byggeperioden var det kun muligt at sælge ejendomme i landsbyen til stærkt reducerede priser.

Vi forventer, at tab særlig vil gøre sig gældende for de ejendomme, der enten støder direkte op til graveområdet, eller som vi ligger direkte ud til de veje, hvor trafikken skal afvikles.

Vi skal derfor anmode om, at Regionen nøje vurderer om dette samfundsmæssige værditab står mål med den mængde råstoffer, der kan udgraves fra de pågældende interesseområder.

Med venlig hilsen

Birgit Sougaard Tygesen & Henrik Wolfhagen

Privat høringssvar til forslaget om at etablere råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Sendt til raastoffer@regionh.dk med kopi til ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com

Til Region Hovedstaden.

Netop som vi har kunne ånde lettet op efter et længerevarende motorvejsbyggeri, blev vi orienteret om, at Region Hovedstaden nu er i gang med at udlægge flere områder rundt om Ledøje By til grusgravning.

Vi er ikke selv blevet inviteret med som høringspart, men ønsker at indsende dette private høringssvar, da vi uden tvivl vil blive berørt at konsekvenserne, hvis en grusgravning føres ud i livet.

Med oplevelserne fra motorvejsbyggeriet in mente er vi rigtig bekymrede for, hvordan en grusgravning så tæt på vores landsby vil påvirke os og byen.

Skolestien – utryghed, larm og støv

Området Ledøje Nord ligger nærmest vores bopæl og så vidt forstået korrekt, strækker området sig på tværs af skolestien.

Det betyder, at skolevejen for vores to børn på hhv. 5½ og 11 år vil blive påvirket. Vores ældste barn cykler alene til og fra skole og til veninder i Smørum, og vores yngste er netop startet cykeltræning til skole via skolestien. Under motorvejsbyggeriet var skolestien utryg og gav os flere perioder, hvor vores datter ikke turde cykle på stien – dels pga. støjen fra maskiner og lastbiler, og dels fordi området hele tiden forandrede sig, så turen virkede fremmed. Dette frygter vi vil gentage sig, hvis grusgravning bliver en realitet og vil således indskrænke vores muligheder som familie, og sætte os tilbage i forhold til hente/bringe til skole og -fritidsordning.

Vi har desuden anvendt ruten Råbrovej, Skebjergvej og skolestien som løberute og har under motorvejsbyggeriet igen i perioder måtte finde andre ruter pga. for meget støv i luften. Det er vi overbeviste om vil ske igen, hvis grusgravning skal finde sted.

Trafik – til og fra Ballerup

Etablering af motorvejen har givet os en hurtigere vej i bil fra Ledøje til Smørum via Ledøjetoften, men den nye strækning har også givet en masse ekstra trafik mellem Smørum og motorvejstilkørslen. I den forbindelse er det blevet rigtig svært at krydse vejen på cykel for at dreje af mod Ågerupvej ind mod Ballerup. På turen tilbage er det svært både for cyklist og bilist at krydse vejen til venstre mod Ledøje i morgen og eftermiddagstimerne.

En yderligere belastning af trafikken på denne strækning med tunge køretøjer med begrænset udsyn er derfor et ekstra stort minus.

Fundamentet på vores hus

Den gamle del af vores hus er fra 1848 og bygget på syldsten fundament. Denne type fundament er ekstra udsat ved rystelser/vibrationer og uden at kende til

detaljerne, kan vi dog være stærkt bekymrede for påvirkningen af vores hus, hvis udgravningen bliver en realitet med de vibrationer og forventet øget kørsel med tung trafik på Ledøje Bygade.

Trafik - Ledøje Bygade

Vi frygter, at en udgravning af område Ledøje Vest vil skabe øget trafik med tunge køretøjer gennem Ledøje Bygade. Ledøje Bygade er i forvejen en smal vej, og der er ikke plads til at to biler kan passere hinanden, hvis det ene køretøj er meget bredt eller hvis der fx er cyklister eller heste på kørebanen. Der er mange cyklister og heste på Ledøje Bygade i dagtimerne og øges trafikken af tunge køretøjer til og fra grusgravning i Ledøje Vest, vil der med stor sandsynlighed blive flere ophold i trafikken for at give plads til hinanden. Det vil give mere trafikstøj og forværre det i forvejen dårlige udsyn på bygaden. Vores hus er trukket tilbage fra vejen, men da vi allerede nu i morgen og eftermiddagstimerne kan have svært ved at komme ud fra vores stikvej, vil en øget kørsel med tung trafik forværre dette forhold, ligesom det vil blive endnu mere usikkert for vores børn at krydse vejen på egen hånd.

Stilstand og dårlig stemning
Da vi købte huset, var vi bekendt med det forestående motorvejsbyggeri, men vi blev alligevel overrasket over, hvor stor en påvirkning det fik på hussalget (eller mangel på samme) i den periode det stod på. Det var trist at bo i en by, hvor til-salg-skiltene (trods opgangstider) stod i halve og hele år, og det gav en usikkerhed og dårlig stemning i byen. Så snart motorvejen stod færdig kom der skred i salget og stemningen ændredes. Hvis Ledøje Nord og Vest udpeges som graveområder, vil denne usikkerhed komme tilbage.

Hus i rolige landsbyomgivelser

Vi flyttede fra indre by til Ledøje for at få landsbyliv, marker og natur lige ved døren. Ikke for at blive naboer til en grusgrav og tung trafik. Og selvom vi fortsat har naturskønt område på den ene side af vores hus, så foregår størstedelen af vores hverdag i området mellem Ledøje og Smørum, så en udgravning kan ikke undgå at påvirke os.

Hvis udgravning bliver en realitet kan vi enten vælge at leve med det eller at sælge. I sidstnævnte tilfælde kan vi frygte for liggetid og salgspris, da vi jo så konsekvenserne for andre husejere under etablering af motorvejen. Vi kunne i så fald ende med at blive stavnsbundet.

Vi anmoder derfor Region Hovedstaden om at revurdere og annullere planer om udgravning i Ledøje Vest og Nord, da både vi som familie og Ledøje som landsbysamfund vil blive påvirket i utrolig høj grad.

Venlig hilsen

Liv og Thomas Juul

Ledøje Bygade 22, Ledøje

2765 Smørum

Tlf.: 3323 7074, mobil Liv: 2298 0762, mobil Thomas: 6019 0674

Til Regionen Hovedstaden – Råstofplan 2016
Høringssvar vedr. forslag til Råstofplan 2016 – Ledøje Vest og Nord

Ledøje d. 10.8.2016

Undertegnede er desværre ikke inviteret som part i høringssvar i forhold til Råstofplan 2016, men vi ønsker at have part i sagen, eftersom vi mener at være behøringsrettiget. Vi tilkendegiver hermed, at forslag til graveområde ved Ledøje Vest og Nord **fjernes** som interesseområder inklusive de ønskede graveområder i Råstofplanen 2016 samt ikke forekommer i fremtidige råstofplaner.

Generelle betragtninger
Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesseområde, ligeledes har områdets fortælleværdi om den geologiske dannelseshistorie og dets sårbarhed fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser.

Størsteparten af landsbyens huse er af ældre oprindelse, herunder huse som er flere hundrede år gamle. Ledøje Kirke er med en yderst sjælden arkitektur og indretning, som er kendt for at være en af få kirker i to etager.

De udpegede områder støder direkte op til boliger medførende støj-, luft- og vibrationsgener for alle grundet landsbyens størrelse.

Ovenstående generelle betragtninger bør Region Hovedstaden også have med i overvejelserne med henblik på at fjerne Ledøje Vest og Nord fra fremtidige råstofplaner.

Undertegnedes betragtninger
Vi har igennem mange år dagligt været generet af megen trafik inklusiv tung trafik igennem Ledøje Bygade – byens hovedgade.
Morgen trafikken starter ca. 05:00. Vi er plaget af søvnproblemer grundet støjniveauet som ofte umuliggør åbne vinduer i varme perioder. Vibrationsniveauet i vores hus er også påvirket, eftersom gavlen ligger helt ud til fortovet.

Grusgravsområdet Ledøje Vest og Nord vil bidrage til yderligere tung trafik i Ledøje – specielt den ekstreme tunge trafik. Det kan og bør vores private bolig og familie ikke holde til. Endvidere vil vores hus ikke kunne holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmur som følge af det tidligere motorvejsbyggeri.

Huspriserne inklusive salg i Ledøje landsby har været dalende grundet det mangeårige motorvejsbyggeri, og er efter færdiggørelsen heraf endelig begyndt at se lysere ud. Dette har interesseplanerne for gravning af sand og grus nu sat en stopper for. Undertegnede føler os dermed økonomisk stavnsbundet.

Det har tidligere været udmeldt, at Frederikssundmotorvejens linjeføring ikke kunne ændres grundet fredede områder, hvorfor vi undres over, at disse nu er udlagt som interesseområder for gravning af grus og sand.

På baggrund af ovenstående opfordrer vi på det kraftigste, at Region Hovedstaden fjerner Ledøje Vest og Nord fuldstændigt som interesseområder for gravning af grus og sand i Råstofplanen 2016 samt ligeledes fra alle andre fremtidige råstofplaner.

Med venlig hilsen

Christopher og Monika Petersen
Ledøje Bygade 25, 2765 Smørum

Mail: cp@cmpnedrivning.dk / movp@live.dk
Mobil: 20208626

Til Regionen Hovedstaden – Råstofplan 2016

Høringssvar vedr. forslag til Råstofplan 2016 – Ledøje VEST

Undertegnede ønsker at have part i sagen, og tilkendegiver hermed, at forslag til graveområde ved Ledøje Vest **fjernes** som interesseområdet i Råstofplanen 2016 samt ikke forekommer i fremtidige råstofplaner overhovedet. Nedenstående argumentation er begrundende herfor.

Generel betragtning.
Ledøje samt området omkring Ledøje er et nationalt geologisk interesseområde, ligeledes har områdets fortælleværdi om den geologiske dannelseshistorie og dets sårbarhed fået stor vægt – sammen med naturinteresser og kulturhistoriske interesser. Vores ældre bebyggelser herunder huse der er over 250 år gamle – Ledøje Kirke ikke mindst – en yderst sjælden arkitektur og indretning. Samt at det udpegede område støder direkte op til folks boliger med støj, luft, vibrations gener det må medføre er klart for alle.
Ovenstående generelle betragtninger bør Region Hovedstaden overveje med henblik på at Fjerne Ledøje Vest fra råstofplaner i fremtiden.

Herunder er undertegnedes betragtning på egen adresse Ledøje Bygade 27, 2765 Smørum.
Vi har igennem mange år dagligt været generet at al for hyppig - alm samt megen tung trafik igennem Ledøje Bygade. Vi har foretaget egne målinger på ca. 5500 biler der har passeret Ledøje Bygade på hverdage. Hvoraf en stor del har været tung lastbiltrafik – båden nationale samt internationale tunge lastbiler.
Morgen trafikken starter ca. 05:30. Vi har ofte været plaget af søvnproblemer i familien grundet det høje støj – samt vibrationsniveau i vores hus, som ligger ca. 2 meter fra Ledøje Bygade (på langs af gaden)

Grusgravsområdet Ledøje Vest vil yderligere bidrage til tung trafik i Ledøje – specielt den ekstreme tunge trafik – endda startende endnu tidligere om morgenen. Det kan og bør vores private bolig og familie ikke holde til. Endvidere vil vores hus (bygget 1794) ikke kunne holde til yderligere tung trafik, grundet allerede begyndende revner i vores husmure.

På disse ovenstående baggrunde vil vi – på Ledøje Bygade 27, 2765 Smørum - på det kraftigste opfordre Region Hovedstaden til at fjerne Ledøje Vest fuldstændig som interesseområde for gravning af grus og sand i Råstofplanen 2016 samt ligeledes fra alle andre fremtidige råstofplaner.

Med venlig hilsen
Hans Hemming Larsen og Tina Lyngby Larsen,
Ejere af:
Ledøje Bygade 27, 2765 Smørum.

Mail: hans.larsen@nordea.com og tll@tec.dk
tlf: (fastnet)44666330 – (mobil) 61613037 - 25453097

From: steen.thomsen@nordea.com
Sent: 8 Aug 2016 11:26:18 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: dogs@fasttvnet.dk
Subject: Høringssvar vedr miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord (samt Ledøje Vest)

Dorte og Steen Frølund Thomsen

Ledøje Nordre Gade 5 (Matr. Nr 39e, Ledøje By) – tidligere adresse Ledøje Bygade 37

2765 Smørum

Vi mener der må være sket en fejl, at vi ikke er inddraget som part i ovennævnte miljøscreening, da vores ejendom ligger under 150 meter fra yderkanten af foreslåede graveområde, og da vores ejendom ligeledes har grund til Ledøje Bygade, som må forventes at lide overlast ved en eventuel gravetilladelse med efterfølgende grusgrav. Vi mener derfor at have væsentlig interesse i sagen.

Vi lister her en række klagepunkter op , som vi mener har afgørende betydning.

- Trafikbelastningen på Ledøje bygade vil medføre store problemer. Dette er allerede tidligere erfaret med anlæggelsen af den nye Frederikssundsmotorvej
- Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt.
- Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs.
- Støv vil ligeledes blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vindretningen er ugunstig . Vestenvind (som vi oftest har) vil betyde en sandstorm ind over byen, og aflejres i vinduer , tag , på terrasser mv. Samtidig skal det nævnes at vi har stråtag, og jeg antager at sand/støv vil betyde at stråtag vil blive ødelagt. Der er i øvrigt en del huse på vores vej som har stråtag.
- Det vil også have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding. Det er af uafhægige ejendomsmæglere skønnet at et gennemsnitshus kan miste op imod 1,5 mio kr i værdi. Vi har allerede oplevet lignende situation med bygning af motorvej, hvor ingen kunne sælge deres ejendomme, uden betragteligt afslag. Dette forslag til graveområde vil betyde at priserne vil falde markant, og husene være umulige at sælge i en mangeårig periode.

- Samtidig vil vi være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamlig af vand, og vil påvirke grundvandet.
- Samtidig har man helt overset cykelstien, som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er.

Det er os fuldstændig ubegribeligt at man kan foreslå et sådant indgreb i vores lokalområde. Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse, hvilket vi mener er et MUST, og vel nærmest et brud på menneskerettigheder at overtræde.

Vi vil på det kraftigste opfordre til, at Ledøje Nord og Ledøje vest, helt bliver fjernet som graveområde og interesseområde i råstofplan 2016. Det burde aldrig have kommet så vidt.

Vi synes ligeledes det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11 August 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende informationen til hele byen, da alle vil blive berørt.

Med venlig hilsen

Dorte og Steen Frølund Thomsen

Ledøje Nordre Gade 5

2765 Smørum

Ledøje 10. august 2016

Pernille Breum og

Søren Andersen

Ledøje Bygade 39

2765 Smørum

Region Hovedstaden

raastoffer@regionh.dk

Høringssvar vedr. partshøring om udlæg af ny råstof-graveområder 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest'

Ledøje Nord
Vi finder, at vi er høringsberettigede, da vi bor i Ledøje ca. 100 meter fra det forslåede graveområde og dermed ikke vil kunne undgå at blive påvirket på flere måder, såfremt der udpeges graveområde i Ledøje Nord. Vi har følgende bemærkninger i forhold til hvilke parametre, der bør vurderes yderligere i den kommende miljøvurdering.

Friluftsliv/rekreative interesser
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder at nedlægge dette fritidsområde og at det bør vurderes hvad der skal ske med 'Ledøjestien' også kaldet Skolestien.

Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål'. Vi bruger naturen/det åbne land/marklandskabet med de bløde bakker via stierne flere timer dagligt. I Ledøje har vi mange stier, og markveje som fører ud i landskabet, hvilket vi daglig nyder at gå, løbe og cykle på. I Ledøje er landskabet og naturen meget tilgængelig pga. disse stier og markveje. Det er pga disse kvaliteter, at vi har valgt at bo netop i Ledøje. Vi er udprægede friluftsmennesker går tur 2-3 gange dagligt i området omkring Ledøje.

'Ledøjestien' også kaldet skolestien mellem Ledøje og Smørum fører midt gennem det forslåede graveområde. Det er den mest brugte sti ved Ledøje, vi bruger den dagligt. Vi cykler til sport i Smørum Idrætscenter og går og løber ture i området ad denne sti.

Sundhed og livskvalitet
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder for Ledøjeborgernes livskvalitet, at marklandskabet ændres til store kratere, hvor der aldrig mere kan dyrkes landbrug.
Vi oplever livskvalitet ved dagligt at følge årets gang i landbruget, pløjning, såning, afgrødernes vækst, høst med videre i de nære omgivelser. Denne værdi ønsker vi at bevare.

Støjpåvirkning
Det bør vurderes hvilke konsekvenser det får for støjniveauet i landsbyen, at disse bakker graves væk og landskabet sænkes mellem landsbyen og motorvejen.
På grund af det bakkede landskab i det foreslåede graveområde, som i dag ligger højere end vores bolig beliggende i landsbyen, hører vi i dag sjældent støj fra motorvejen.

Kulturarv
Vi ejer og bor i et gammelt hus, udpeget som bevaringsværdigt i lokalplan 010104, på Ledøje

Bygade. Vi bor ca. 100 meter fra det foreslåede graveområde 'Ledøje Nord'. Huset er bygget ca. år 1800 med datidens byggeteknik på syllesten og med bindingsværk. Huset vil være skrøbeligt overfor vibrationer fra gravearbejdet i grusgraven, og ligeledes overfor vibrationer fra tung trafik, i form af eventuelle grustransporter gennem Ledøje Bygade. Vi frygter, at huset vil få sætningsskader og forfalde pga. vibrationer.

Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvilke transportveje der skal fastlægges for transport af de udvundne råstoffer. Dette med henblik på at undgå kraftige vibrationer fra meget tunge transporter med grus nær de gamle bevaringsværdige huse i Ledøje landsby.
Ligeledes finder vi, at det bør vurderes hvilke vibrationer, gravearbejdet kan medføre og hvilke følger dette kan have for de gamle skrøbelige huse i landsbyen.

Vi finder endvidere, at det bør vurderes meget grundigt, hvordan Ledøjes kulturhistoriske landskab og landsbymiljø kan bevares for eftertiden, som værdifuld danmarkshistorie for kommende generationer - hvis der udgraves 95 ha i 25 meters dybde af kulturlandskabet umiddelbart nord for byen, som det foreslås med graveområde 'Ledøje Nord'.

Støv og støj fra udgravningen
Vi finder, at den mulige belastning af Ledøje med støv og støj fra udgravningen bør vurderes yderligere.
Vi bor ca. 100 meter fra det foreslåede graveområde og frygter derfor forurening med støv og støj under udgravningen, som vi forventer kan vare ved i mange år.

Trafik
Trafikbelastning af de lokale veje med trafik til og fra grusgraven bør vurderes yderligere af hensyn til trafiksikkerheden.
Vi bor direkte ud til Ledøje Bygade (Ledøje Bygade 39) og oplever trafikken på Ledøje Bygade, når vi færdes til og fra vores bolig til fods, på cykel og i bil. Vi frygter en kraftig stigning af trafikken på Ledøje Bygade - i form af store lastbiler med grus, såfremt transportveje til og fra grusgraven føres gennem Ledøje Bygade. Ledøje Bygade er smal, snoet, og med bump og fortorvene er meget smalle. Dermed er trafiksikkerheden i fare, såfremt der føres tung trafik med grustransporter gennem gaden. Dermed er trafiksikkerheden i fare, såfremt der føres tung trafik med grustransporter gennem gaden.

Materielle goder
Vores gamle bevaringsværdige hus er af stor materiel værdi for os. Vi frygter, at vibrationer fra gravearbejdet og vibrationer fra eventuelle grustransporter vil medføre sætningsskader på vores hus, som er bygget ca. år 1800 med datidens byggeteknik. Vi frygter store udgifter til reparationer pga. vibrationer.
Vi finder af denne grund, at de materielle omkostninger for beboere i Ledøje ved råstofudvinding i 'Ledøje Nord' bør vurderes.

Ledøje Vest
Vi finder at vi er høringsberettigede som beboere i Ledøje, og særlig da vi bor på Ledøje Bygade. Transportveje for kørsel med udvundet grus fra det foreslåede graveområde er ikke beskrevet, og såfremt der skal køres med tunge grustransporter gennem Ledøje frygter vi at vores gamle bevaringsværdige hus vil få skader og forfalde. Vi har følgende bemærkninger i forhold til hvilke parametre, der bør vurderes yderligere i den kommende miljøvurdering.

Kulturarv
Kulturhistorisk bevaringsværdigt hus fra år 1800 (Ledøje Bygade 39)
Vi finder, at det bør vurderes hvilke transportveje der skal fastlægges for transport af de udvundne

råstoffer. Dette med henblik på at undgå kraftige vibrationer fra meget tunge transporter med grus nær de gamle huse i Ledøje landsby.
Vi ejer og bor i et gammelt hus, udpeget som bevaringsværdigt i lokalplan 010104, på Ledøje Bygade. Huset er bygget ca. år 1800 med datidens byggeteknik på syllesten og med bindingsværk. Huset vil være skrøbeligt overfor vibrationer fra meget tung trafik, fra eventuelle grustransporter gennem Ledøje Bygade. Vi frygter, at huset vil få sætningsskader og forfalde pga. vibrationer.
Vi finder af samme grund, at de materielle omkostninger for beboere i Ledøje ved råstofudvinding i 'Ledøje Vest' bør vurderes.
Vi finder endvidere, at det bør vurderes meget grundigt, hvordan Ledøjes kulturhistoriske landskab og landsbymiljø kan bevares for eftertiden, som værdifuld danmarkshistorie for kommende generationer.

Trafik
Trafikbelastning af de lokale veje med trafik til og fra grusgraven bør vurderes yderligere af hensyn til trafiksikkerheden.
Vi bor direkte ud til Ledøje Bygade (Ledøje Bygade 39) og oplever trafikken på Ledøje Bygade, når vi færdes til og fra vores bolig til fods, på cykel og i bil. Vi frygter en kraftig stigning af trafikken på Ledøje Bygade - i form af store lastbiler med grus - såfremt transportveje til og fra grusgraven føres gennem Ledøje Bygade. Ledøje Bygade er smal, snoet, med bump, og fortorvene er meget smalle. Dermed er trafiksikkerheden i fare, såfremt der føres tung trafik med grustransporter gennem gaden.

Friluftsliv/rekreative interesser
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder at nedlægge dette fritidsområde. Området er i kommuneplanen udpeget til 'fritidsformål'.
Vi bruger naturen/det åbne land/marklandskabet med de bløde bakker flere timer dagligt. Det er pga disse kvaliteter, at vi har valgt at bo netop i Ledøje. Vi er udprægede friluftsmennesker går tur/løber/cykler 2-3 gange dagligt i området omkring Ledøje.

Sundhed og livskvalitet
Vi finder, at det bør vurderes yderligere hvad det betyder for Ledøjeborgernes livskvalitet, at marklandskabet ændres til store kratere, hvor der aldrig mere kan dyrkes landbrug.
Vi oplever livskvalitet ved dagligt at følge årets gang i landbruget, pløjning, såning, afgrødernes vækst, høst med videre i de nære omgivelser. Denne værdi ønsker vi at bevare.

Med baggrund i ovenstående vedr. 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest', samt de forhold som er beskrevet i høringssvar fra Ledøje Bylaug anbefaler vi på det kraftigste, at de påtænkte planer om at udpege graveområder ved 'Ledøje Nord' og 'Ledøje Vest' helt opgives. Vi anbefaler ligeledes, at hele 'Interesseområdet' omkring Ledøje, der er udpeget i Råstofplan 2012, slettes i den kommende Råstofplan 2016.

Med venlig hilsen
Søren Andersen og Pernille Breum

Pernille Breum
p.breum@hotmail.com
27628280 / 44682295
Ledøje Bygade 39
2765 Smørum

From: René Madelung
Sent: 7 Aug 2016 18:52:49 +0000
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Med reference til Råstofplanen 2016 mener vi at vi er høringsberettiget.
Vi er ejere af et bevaringsværdigt hus som ligger ud til Ledøje Bygade og med få meters afstand til gaden. Vores hus blev allerede ved motorvejens opførelse alvorlig belastet af den tunge trafik og vi her set flere sætningsrevner i husmuren. Ved en grusgrav meget tæt på byen kan det ikke undgås at der kommer tungere trafik igennem byen og det vil skade vores hus yderligere.
Vores hus er 24m langt og ligger langs vejen og kun fortovet skiller huset fra vejen. Da de mange lastbiler skal køre ned igennem Ledøje vil vi blive stærkt belastet af støjen og støvet fra de mange lastbiler som vil køre forbi vores hus.
Dette vil både belaste vores hus og vores helbred.

René og Hanne Madelung
Ledøje Bygade 44, Ledøje
2765 Smørum

From: Tobias Nielsen
Sent: 8 Aug 2016 11:47:32 +0000
To: 'raastoffer@regionh.dk'
Cc: 'dogs@fasttvnet.dk'
Subject: Høringssvar vedr miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord (samt Ledøje Vest)

Tobias & Gitte Nielsen

Degnetoften 1

2765 Smørum

Vi mener der må være sket en fejl, at vi ikke er inddraget som part i ovennævnte miljøscreening, da vores ejendom ligger kort fra yderkanten af foreslåede graveområde. Vi mener at have væsentlig interesse i sagen.

Vi har valgt at bo i Ledøje pga. den natur der omgiver landsbyen. For et par år siden blev der (på trods af mange protester i byen) anlagt en motorvej tværs igennem byen – og nu vil man så lave en stor grusgrav. Det virker helt grotesk.

Vi lister her en række klagepunkter op , som vi mener har afgørende betydning.

- Trafikbelastningen i Ledøje. Dette er allerede tidligere erfaret med anlæggelsen af den nye Frederikssundsmotorvej

- Den forventede øgede og tungere trafik vil både medføre markant støj, samt risikoen for sætningsskader på hus samt facader. Herudover også en massiv forværrelse af trafiksikkerhed på vejen, samt ved udkørsel fra sidevej med i forvejen meget begrænset sigt.

- Støj fra gravning, knusning mv vil gøre det ulideligt såvel indendørs som udendørs.

- Støv vil ligeledes blive et stort problem. Visse dage vil det betyde at man ikke kan opholde sig udendørs hvis vindretningen er ugunstig . Vind vil betyde en sandstorm ind over byen, og aflejres i vinduer , tag , på terrasser mv.

- Det vil også have store økonomiske konsekvenser/stavnsbinding. Det er af uafhægige ejendomsmæglere skønnet at et gennemsnitshus kan miste op imod 1,5 mio kr i værdi. Er det planlagt at alle beboere får tildelt en tilsvarende erstatning?

- Vi har allerede oplevet lignende situation med bygning af motorvej, hvor ingen kunne sælge deres ejendomme, uden betragteligt afslag. Dette forslag til graveområde vil betyde at priserne vil falde markant, og husene være umulige at sælge i en mangeårig periode.

- Samtidig vil vi være bekymrede for drikkevandet, da det påtænkte område ligger indenfor Ledøje Vandværks område for indsamlig af vand, og vil påvirke grundvandet.

- Samtidig har man helt overset cykelstien, som forbinder Ledøje med Smørum, hvor indkøb, sport og skoler er. Vores børn bruger jævnligt denne cykelsti. Er det meningen at de fremover skal benytte kanten af motortrafikvejen fra Ledøjetoften til Flodvej?

Det er os fuldstændig ubegribeligt at man kan foreslå et sådant indgreb i vores lokalområde. Det er helt uden hensyntagen til en hel landsby samt en enestående natur og historie, som vil blive voldsomt negativt påvirket på en lang række områder. Der er ikke engang nævnt bufferzoner til bymæssig bebyggelse, hvilket vi mener er et MUST, og vel nærmest et brud på menneskerettigheder at overtræde.

Vi vil på det kraftigste opfordre til, at Ledøje Nord og Ledøje vest, helt bliver fjernet som graveområde og interesseområde i råstofplan 2016. Det burde aldrig have kommet så vidt.

Vi synes ligeledes det er urimeligt og kritisabelt at sende en høring til besvarelse den 11 August 2016, hvor mange berørte er på ferie, og så ikke sende informationen til hele byen, da alle vil blive berørt.

Med venlig hilsen

Tobias & Gitte Nielsen

Degnetoften 1

2765 Smørum

Med venlig hilsen / Best regards
Tobias Nielsen, Vicedirektør - COO
e: tobias@bauermedia.dk
t: +45 33119000 | m: +45 21216417
Mileparken 20A | DK-2740 Skovlunde

Region Hovedstaden
Regionsgården
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Sisse Skov-Larsen
Steen Søndergaard
Risbyej 2
2765 Ledøje

09. Aug., 2016

Vedr.: Høring omhandlende graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Trods vi ikke har modtaget nogen partshøring fra Region Hovedstaden, mener vi, at vi I vores husstand er høringsberettiget, da vi vil blive direkte og væsentligt påvirket af gravearbejdet.

Vi er stærkt utilfredse med planerne omhandlende graveområdet. Dette skyldes den uundgåelige påvirkning af støv og sand fygning. Øget tung trafik samt nedlæggelse af skolestien til Smørum vil i vores øjne gøre det farligere at færdes i trafikken. Hertil kommer, at vi har planer om at få børn, som skal gå i skole i Smørum. Vi vil være meget utrygge ved at sende vores børn via befærdede veje (med eller uden tung trafik) til skole. Vi valgte bl.a. derfor netop at flytte til Ledøje, da der var gode skoleforbindelser med cykelsti.

Dertil kommer, at vi er glade cykelmotionister og at Ledøje og omegn er kendt for et fantastisk område at cykle i grundet bakkerne, den gode asfalt og idyllen. Endvidere er området benyttet af utallige cykelklubber og rideskoler. Dette er nu truet af tung trafik og graveområde.

Da vi flyttede til Ledøje for godt et år siden var det med en forhåbning om stilhed, naturskønhed og landligt idyl. Disse forhåbninger er nu truet af industriel råstofudvinding og kæmpe graveområder! For os virker det ubegribeligt og gammeldags at placere et sådan graveområde så tæt på en af regionens få idylliske landsbyområder og derved komplet ødelægge idyllen og den omkringliggende natur. HELE grundlaget for vores tilflytning vil derfor blive til skamme gjort. Derfor mener vi også, at fremadrettet tilflytning til Ledøje vil blive stærkt reduceret, hvis graveområdet gennemføres.

Med venlig hilsen
Sisse Skov-Larsen & Steen Søndergaard

From: Trine Bukh
Sent: 7 Aug 2016 09:27:53 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Subject: Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Vi er høringsberettiget fordi vi har en privat drikkevands boring, som kan blive påvirket af, at man vil grave i området.

Vi vil gerne have undersøgt, om det kan have en betydning for vores drikkevandsforsyning, hvis man påbegynder gravearbejdet.

Hvis man senere skulle give tilladelse til udvinding øst for Ledøje, ville dette måske også kunne påvirke vandet i vores brønd.

Der er flere i området, som har private brønde: på Risbyvej, Hedeenge, Margrethelund og på Ledøjetoften ind imod Ballerup. Det er vores frygt, at det kan have væsentlig negative betydning for vandmængde og vandkvaliteten i vores boringer. Det er desuden ikke muligt at komme på fælles vandværk her i området.

Vi vil gerne henvise til Ledøje Bylaugets høringssvar, afsnittet om vandforsyning.

Tuala Hjarnø Bukh og Trine Bukh
Risbyvej 22
2765 Smørum

Region Hovedstaden
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Dato: 8. august 2016

Vedr.: Høringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest (Miljøscreening)

Vi er for nylig til vores store overraskelse blevet bekendt med, at Regionen planlægger at etablere et graveområde for grus og sand i vores by i området Ledøje Nord og Ledøje Vest. Vi har ikke tidligere hørt om disse planer og er ikke blevet inviteret til at afgive partshøringssvar. Vi føler tingene er foregået lidt i det skjulte og høringsfristen er også forbavsende kort henset til, at den kører i sommer-ferieperioden.

Vi bor på Ledøjetoften 23 og mener imidlertid, at et sådant omfattende gravearbejde i den grad også vil komme til at påvirke os, derfor sender vi dette brev.

Vi har længe levet i frygt for, hvordan motorvejen (hvis etablering vi dog længe har været bekendt med) ville komme til at påvirke os rent støj- og trafikmæssigt og hvor stor en skade den i det hele taget ville forvolde på vores natur i området.

Mens vejen blev bygget, har vi haft rigtig mange gener, bl.a. fra tunge lastbiler og diverse maskiner der har kørt frem og tilbage på Ledøjetoften og inde i huset har vi kunnet mærke rystelser, når de kørte forbi. De slæbte desuden en masse mudder, grus og jord ud på vores vej og der var hele tiden støv og støjgener fra selve byggeriet.

Nu er vejen etableret og nogle af generne er dermed forsvundet. At der efterfølgende så er udsigt til, at der rundt om vores by over en hel årrække skal være graveområde - igen med store maskiner, grus, sand, støv, larm og påvirkning af vores hus fra de store køretøjer er næsten ubærligt.

Vi vil i den grad mene, at vi vil blive påvirket af et sådant graveområde. Desuden er det uforståeligt for os, at man i det hele taget kan påtænke at lægge sådant et område så tæt på en lille landsby, hvor det med sikkerhed vil ødelægge rigtig mange ting som fx natur, vores drikkevandsinteresser, vores kulturarv og landsbymiljøet i det hele taget og med sikkerhed desuden påføre os støv og støjgener. Udkørsel fra vores matrikel vil desuden blive yderligere vanskeliggjort hvis store maskiner og lastbiler skal køre forbi os.

Desuden vil det med sikkerhed påvirke huspriserne i vores område i negativ retning. Hvem vil bo ved en grusgrav??

I forbindelse med det nye motorvejsbyggeri blev der etableret en vej fra Ledøjetoften over til Smørum (Smørum Parkvej). Man må imidlertid ikke cykle på denne nye vej, så vores bedste forbindelse på cykel går via den cykelsti, vi kalder "Skolestien" og den benytter vi selv meget. Den vil så vidt jeg kan se også blive påvirket af et gravearbejde.

I øjeblikket bliver der høstet rundt omkring i vores område og det er selvfølgelig noget, der er tilbagevendende i en kort periode hvert år, når man bor på landet. Rent støjmæssigt er det imidlertid meget tydeligt at høre de store maskiner køre og arbejde - endda selv om de kører meget langt væk. Vi er sikre på, at store arbejdende grusgravemaskiner i området vil kunne høres ligeså tydeligt og det vil så blive hver eneste dag!!

Vi vil derfor i den grad udtrykke vores store modstand og bekymring omkring det forslag, der foreligger, fordi vi er overbeviste om, at det som nævnt vil påvirke os - og byen - meget negativt på rigtig mange måder.

Venlig hilsen
Susanne Knudsen
Bent Søndergaard Poulsen
Ledøjetoften 23, Ledøje
2765 Smørum

Tlf.: 44 65 40 14
Mobil: 28 19 18 42 + 26 29 77 81

From: Martin Nielsen
Sent: 10 Aug 2016 12:37:56 +0200
To: CRU-FP-raastoffer
Cc: Ledoje.grusgrav.nej.tak@gmail.com
Subject: Høringssvar vedrørende forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Anne og Martin Max Nielsen
Ledøjetoften 25, Ledøje
2765 Smørum

Vi mener i høj grad at vi også er høringsberettigede i denne sag. Vi bor ud til Ledøjetoften som vil blive meget trafikeret med tung trafik af store lastbiler som vil give meget stor støj- og støvforurening. Vi frygter at Ledøjetoften som i forvejen er belastet af meget trafik efter anlæggelsen af motorvejen ikke kan bære den yderligere tunge trafik fra grusgraven.

Vi er også meget bekymrede for grundvandet samt at vandet fra Ledøje Vandværk forurenes.
Vi benytter meget ofte skolestien til Smørum til indkøb og motion hvorfor det vil være en stor forringelse i vores dagligdag hvis den nedlægges som følge af anlæggelse af grusgraven.

Vi håber at vores høringssvar kan være medvirkende til at grusgraven ikke bliver en realitet i Ledøje.

Venlig hilsen
Martin og Anne Nielsen

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling - Klima og Ressourcer

Att.: Nikolaj Thyssen Dam

Ledøje, d. 9. august 2016

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest

Som bosat i Ledøje er vi direkte påvirket af regionens forslag om råstofindvinding i og omkring Ledøje.

Vi er meget bekymret over, at Ledøje står som et interesseområde i råstofplanen. Det vil ødelægge naturen og Ledøje landsby. Vi er et lille lokalsamfund, hvor folk er flyttet til for at nyde naturen, freden og roen. Dette ødelægges, hvis der kommer en grusgrav så tæt på.

Der er flere punkter, vi ikke synes er belyst i den rapport, der foreligger.

Cykelstier mellem Ledøje og Smørum.

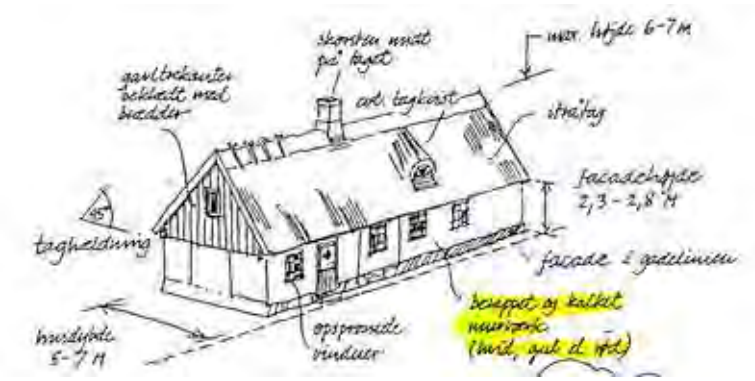
Vi kan ikke se skolestien er nævnt i materialet. Denne cykelsti vil blive påvirket af forslaget. Heller ikke cykelstien langs råbrovej er nævnt. Disse cykelstier en væsentlig del er vores børns rute til og fra skole samt op til idrætsfaciliteter og bibloteket i Smørum. Det er bestemt ikke betryggende at vores børns ellers sikre skolevej vil ligge direkte op ad en grusgrav med den sikkersrisiko, der vil komme samt med mulighed for indånding af al den støv, der unægtelig vil være i forbindelse med en grusgrav. Vi har tre børn, der alle er disponeret for astma.

Bevaringsplan:

Vi kan heller ikke se at ”Bevaringsplan for Ledøje landsby” er nævnt i materialet. Det er en lokalplan udarbejdet af kommunen. Vi gør opmæksom på at en sådan findes samt at denne plan som minimum både er relevant for Regionens miljøscreening under punket ”Kulturarv” og ” Trafik”

Vores hus er katagoriseret som bevaringsværdigt ligesom mange andre huse i Ledøje også er. Huset er bygget i 1782 . Det betyder huset ikke har et egentligt fundament, men kun et såkaldt ”syldstens fundament”. Se billed-eksempel på næste side.

Facaden på huset er ligeledes udført af ”belappet og kalket murværk” Se billede fra bevaringsplanen på næste side.

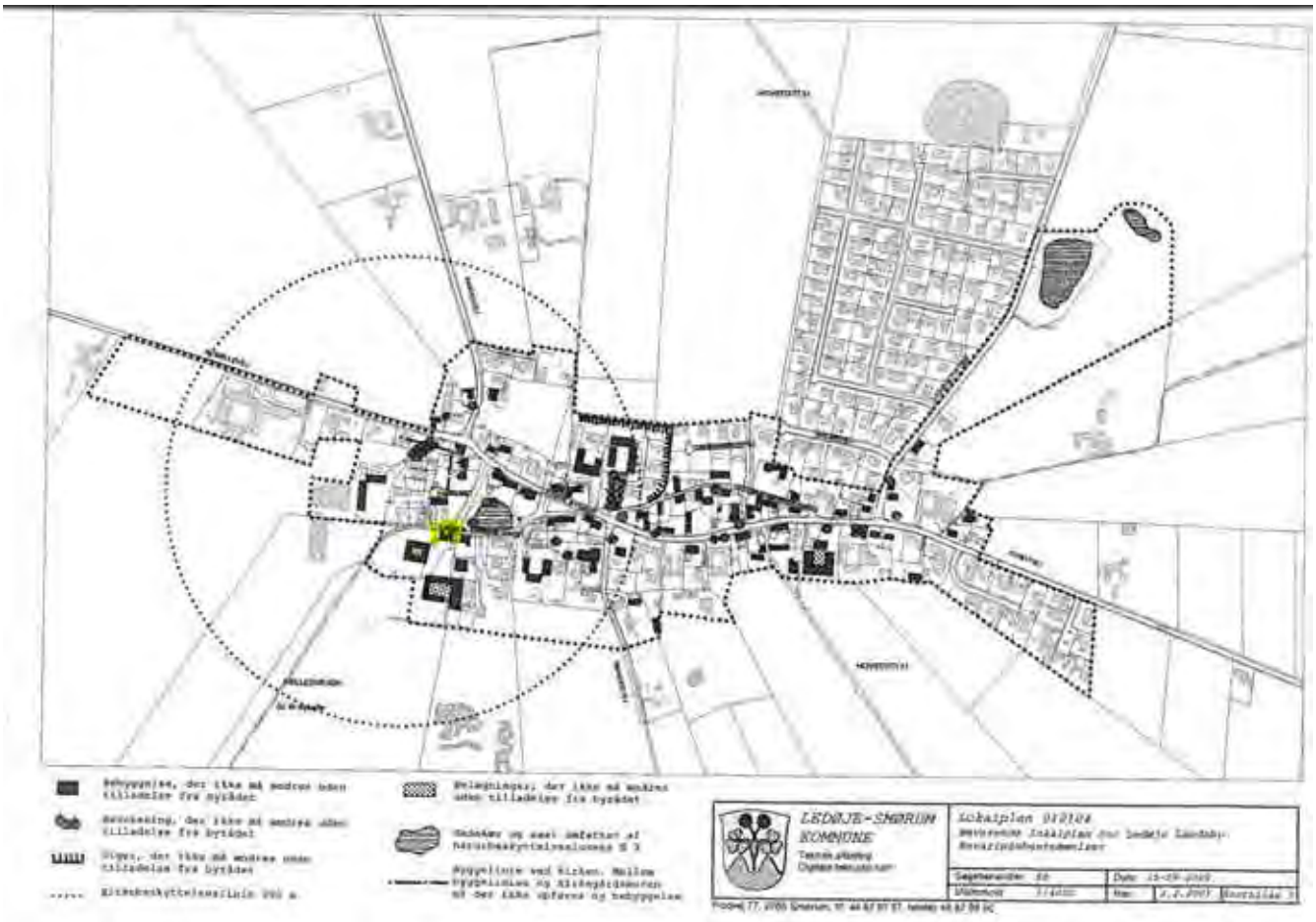

Denne konstruktion af syldsten og belappet kalket murværk er ikke egnet til at modstå rystelser af nogen art. Huset er bygget mens al tung transport forgik i hestevogn.

Rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst tung trafik til og fra det foreslåede graveområder, vil uværligt komme til at påvirke vores bevaringsværdige huse negativt.

Vores hus markeret med gult som et af mange bevaringsværdige huse i lokalplan 010104

Områdets vandforsyning og kloarkering.

Vores hus bliver forsynes med vand fra Ledøje vandværk. Ledningsnettet er af ældre dato. De fleste af vandrørerne er stadig af støbejern. Den type rør holder ikke til påvirkning af tung trafik.

Det samme gælder kloaknettet. Det er af meget gammel dato. Det vil ikke kunne holde til til påvirkning af tung trafik.

Forsikring

Vi er erfaret at vores forsikringer ikke vil dække sætningsskader og lignende, der meget nemt kan komme på vores hus ved tung trafik tæt ved. Dette er stærkt foruroligende.

Vi mener Ledøje helt bør fjernes fra råstofplanen!

Med venlig hilsen

Birgitte & Morten Neergaard-Kofod

Ledøje Søndre Gade 17

2765 Smørum

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling – Klima og Ressourcer
Att. N. Thyssen Dam

Ledøje, d. 11. august 2016

Høringssvar vedr. miljøscreening af forslag til råstof-graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

Som bosat i Ledøje er vi direkte påvirket af regionens forslag om råstofindvindning omkring Ledøje.
Det vil ødelægge naturen omkring landsbyen, hvor vi er flyttet hen for at nyde naturen og ro tæt ved hovedstaden. Dette ødelægges hvis der skulle komme grusgravning så tætte på.

Vi vil kendegive, at vi er nødt til delvist at købe ind på cykel i Smørum, da Ledøje ikke har egne indkøbsmuligheder. At denne mulighed bestod, var en betingelse for os ved vores køb af huset. Vi kan ikke acceptere at denne mulighed ophører/belastes stærkt af støj og støv. Man bliver tvunget til at bruge bilen for at købe ind, hvilket sikkert ikke er ønsket mhp miljø. Ikke for at tale om, at denne sti også bliver brugt som cykelsti til børn til deres skolegang!

Vi ejer en firlænget gammel gård, som har været dyr at købe og som vi har investeret megen renovation i. Kommer der grusgrav så klods op ad Ledøje, må vi indstille os på et betragteligt fald i vores ejendoms værdi. Dette vil vi på det stærkeste protestere immod.
Gården er kategoriseret som bevaringsværdigt. Huset har ikke et egentligt fundament som nutidige huse har. Vi frygter rystelser i forbindelse med gravearbejde og ikke mindst pga trafikken med de tunge lastbiler gennem byen. Det er stærkt foruroligende da forsikringen ikke dækker sætningsskader e.l., der godt kan komme som ”bivirkninger” af tung trafik i nærheden af husene.

Hele Ledøje bliver forsynet med vand fra Ledøje vandværk. Bortset fra, at hele ledningssystemet er af ældre dato og derfor påvirkeligt af tung trafik, frygter vi også om vandets kvalitet, hvis det beskyttende ler-lag bliver ødelagt.

Ud af allle disse grunde mener vi, at Ledøje ikke skulle komme i betragtning for udvindning af råstoffer og skal fjernes komplet fra råstofplanen.

Til slut vil vi tilkendegive vores kritik af, at behandlingen af dette emne i forhold til de berørte beboere foregår i sommerferien med indsigelsesfrist d.d. Vi afbrød vores ferie for at komme til borgermøde i Ledøje. Her forstod vi, at det skete pr. automatik, når sagen behandles på dette tidspunkt. Det kan da ikke være rimeligt, at ikke også omtanke skal være i højsædet i en sag der berører så mange borgeres ve og vel.

Med venlig hilsen

Anna og Alexander Mauthner
Ledøje Søndre Gade 19
2765 Smørum

Region Hovedstaden

Vedr.: Partshøringssvar til forslag til graveområde ved Ledøje Nord og Vest.

I forbindelse med udarbejdelsen af råstofplan for Region Hovedstaden er der i Ledøje udpeget områder, der ved udnyttelse vil medføre væsentlige gener for os, der bor tæt op ad udnyttelsesområderne.

Vi bor alle på Råbrovej - nogle med skel direkte til udnyttelsesområdet, andre med en afstand indenfor ca. 50 meter. Aldersmæssigt ligger vi fra førskolealder til folkepensionist.

Ud over den generelle ødelæggelse af det særegne morænelandskab op til en bevaringsværdig landsby, hvor netop det åbne landskab med den omkringliggende natur og de rekreative områder er med til at give landsbyen de kvaliteter, der medfører, at Ledøje betragtes som et attraktivt sted at bo, vil en etablering af graveområder så tæt på byen være i modstrid med de intentioner, som Velfærdsministeriet i sin rapport fra marts 2009 vedrørende Udvikling af landsbyer lægger op til som fundament for fortsat at skabe liv og interesse for det lille lokalsamfund.

Derudover vil en sådan aktivitet medføre en række gener, der kan have negativ effekt på liv og førlighed.

Der skal her anføres:

1. Støj
2. Støv
3. Sikkerhed

Ad. 1 – Støj

Ved etablering af graveområder ved Ledøje, skønnes der dagligt at blive en produktion svarende til mellem 500 og 1.000 vognlæs udvundet materiale. Dette materiale skal graves, læsses og bortkøres, hvilket vil medføre et betydeligt støjniveau fra hver af de tre processer. Gravning og læsning vil blive foretaget stort set konstant og under læsning vil vogntog holde med kørende motorer. Bortkørsel vil herefter ske i et interval af 1-2 vogntog i minuttet, hvilket for os, da vi ikke oplever pauser i støjniveauet, vil have karakter af konstant trafikstøj.

I henhold til Støj-Danmarkskortet er der hverken i 2007 eller 2012 registreret områder ved Ledøje, hvor støjbelastningen overstiger 54 db.

I henhold til Trafikministeriets betænkning 1391 fra år 2000 betragtes en støjbelastning, der overstiger 55 db som uacceptabel.

Da et vogntog typisk har et lydniveau på mere end 90 db, og dette vil være gennemgående i dagtimerne, vil det ikke være muligt at blive boende uden helbredsmæssige konsekvenser.

Ad. 2 – Støv

En udgravning af grus og sand vil medføre, at der ved selv lav vindhastighed vil blive transporteret partikler igennem luften. Disse partikler er ofte så små, at de indgår i den luft der åndes, hvilket medfører helbredsmæssige gener, der især rammer folk, der i forvejen lider af lunge- eller åndedrætssygdomme, mens de, der ikke har disse sygdomme, vil være alvorligt i fare for at udvikle dem.

Der vil herudover opstå gener i kraft af aflejring af støv på vore ejendomme med deraf følgende behov for hyppigere vinduesvask, manglende mulighed for at lufte ud i huse på grund af støv-/sandaflejringer og ved kraftigere vinde risiko for egentlig sandblæsning af såvel glas som andre bygningsdele samt biler.

Støvbelastningen er således både helbredsmæssigt og formueretligt et alvorligt problem, der bør vægte tungt i den videre beslutningsproces.

Ad. 3 – Sikkerhed

Råbrovej og skolestien bagom Ledøje, der begge får grænse direkte til de påtænkte graveområder, fungerer begge som byens forbindelseslinie til resten af nærområdet (Smørum). Således er disse adgangen til skole og indkøbsmuligheder og for skolebørnene deres kammerater samt fritidsinteresser (sportshal mm ligger i Smørum).

Da udkørsel fra graveområde skal ske til de lokale veje, vil der således være mellem 2 og 4 vogntog i minuttet, der skal krydse en skolevej, hvor børn fra skolestart kører til og fra skole, ligesom vi lidt ældre også føler os udsatte, ikke mindst set i lyset af de fortsat mange alvorlige ulykker med vogntog.

Da Ledøje Bylaug har meddelt, at de tager sig af de generelle forhold, som kulturarv, vand, dyreliv m.v., har vi ikke medtaget dette særskilt heri, men skal erklære os enige i det af Ledøje Bylaug anførte.

Til miljøscreeningen af forslag til graveområde ved Ledøje skal vi dog anføre:

Indendørs støjpåvirkning negligeres ud fra en devise, at der allerede er en motorvej, der gennemskær området. Der er efter vor opfattelse forskel på at have en motorvej nedgravet 1 km fra byen og at have grusgrav som nærmeste nabo og 500-1.000 vogntog kørende forbi sit hus daglig (skal fordobles, da de både kører ud og hjem).

Sundhedstilstand er anført som et område, der ikke skal vurderes yderligere. I henhold til gældende viden om indvirkningen af såvel støv som støj på vores helbred, mener vi ikke, at dette forhold overhovedet er taget i betragtning, og det bør efter vor mening vurderes yderligere af lægelige eksperter, f.eks. Sundhedsstyrelsen.

Svage grupper er anført som ikke relevant, desuagtet der i Ledøje er plejehjem, og flere af os, der er underskrivere på dette høringssvar, er helbredsmæssigt svækkede. Området bør derfor vurderes nærmere.

Det anføres, at områdets vandreserver anses for fuldt belyst, men da vi alle er andelshavere i vandværket og da dette er vor primære/eneste vandforsyning, skal vi henlede opmærksomheden på, at der ikke ses foretaget en reel vurdering af risiko for forurening af grundvandet under hensyntagen til de konkrete jordbundsforhold og de konkret forekommende brøndboringer. Dette område bør under ansvar vurderes nærmere af eksperter indenfor vand.

Omkring luftforurening negligeres dette, både i relation til støv og udledninger fra vogntog. Vi har flere grusgrave indenfor en rimelig afstand, og har med mellemrum passeret disse i bil eller på anden vis, og vi har endnu ikke oplevet, at der ikke jævnligt var støvproblemer, ligesom dieselosen altid er meget markant de steder.

Trafikafvikling anføres til ikke at blive væsentligt påvirket og anføres derefter til ikke at skulle vurderes yderligere. Som anført ovenfor, skal et vogntog ca. 1.000-2.000 gange passere skolevejen, hvor børn fra en alder af 6-7 år dagligt kører i skole. Det er et vogntog for hver 15-30 sekunder, og børnene skal i visse tilfælde krydse deres rute mere end en gang.

Sluttelig skal vi anføre, at en etablering af graveområde som skitseret vil medføre så væsentlige gener for os, at vi i henhold til de gældende rammer for respekt for naboretten må anse tålegrænsen for overskredet, og vi skal derfor henstille til, at der ikke etableres graveområde som anført.

Kim Strand
Kim Strand
Rébrovej 64

Rébrovej 31

LISBETH og PAW JENSSEN
Rébrovej 33

KURT og RITTA MENCH
RÅGHØJVEJ 29

Martin Nielsen
Martin Nielsen
Rébrovej 27

Region Hovedstaden
Center for regional udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Knardrup den 29. januar 2017

Sendt som e-mail til:
regionh@regionh.dk, nikolaj.dam@regionh.dk, mette.simonsen.02@regionh.dk

Høringssvar vedr. forslag til graveområde ved Vindekilde

Som naboer med landbrug øst for det påtænkte graveområde, klager vi/gør vi hermed indsigelse mod den påtænkte udnyttelse:

Nikolaj & Nathalie Nikolajsen
Kalveholmvej 6, Knardrup
3660 Stenløse
Matr. nr. 4, Knardrup
Landbrugsejendom, 21 ha.

Punkt 1: Ikke-eksisterende belysning af rentabilitet og overholdelse af proportionalitet mellem udbytte af brugbare råstoffer for almene interesser og den langvarige trafikale, sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser for nærmiljøet.

Der foreligger ikke opdaterede, og for området dækkende, boreprøver der viser kvaliteten og kvantiteten af de råstoffer der er ansøgt om at udvinde. Oplægget, der er behandlet i regionens udvalg indtil nu, har været fejlbehæftede i forhold til areal og anslået udbytte. Man ikke har taget højde for, at ca. halvdelen af de tilbageværende mængder af evt. råstoffer, ikke er med i det endelige graveområde. Indehaveren af denne halvdel af det tilbageværende område, har meddelt kommunen og regionen, at han ikke ønsker udgravning på sit område, da han finder arealet har højere landbrugsmæssig værdi. Dette er efter reducering af det først antagede areal på omkring 82 ha. til 52 ha. Vi er altså nu nede på en fjerdedel af det oprindeligt udtagede graveområde, og lignende udpeget graveområdet på Fuglebjergvej i Hillerød blev fjernet netop pga. ringe datagrundlag om ressourcens størrelse.

Vi må kræve, at der undersøges grundigt, hvad det faktiske areal har af betydning for rentabilitet i etablering og drift af en grusgrav - især med hensyntagen til værdien af det materiale der kan udvindes, og kvalitet og kvantiteten heraf dokumenteret i dækkende boreprøver.

Punkt 2: Manglende tilbundsgående undersøgelser af konsekvenserne af sandflugt - både økonomisk og ikke mindst sundhedsmæssige. Dette hænger sammen med fuldstændigt undersøgelser af forekomster af materialer i jorden i det påtænkte graveområde.

Vi, og vores naboer, frygter for vores landbrugsområder, dyrehold og ikke mindst egen velvære og sundhed på vores ejendomme øst for det påtænkte graveområde.

Med baggrund i højesteretsdomme fra 1965 og 1967:

- U.1965.761 (H.D. 31 august 1965 i sag 108/1964)
- U.1967.495 (H.D. 28 april 1967 i sag 11 252/1966)

Valgte man at lukke en grusgrav på matr. nr. 14a sidst i 1960'erne på grund af sandfygnings- problemer på de omliggende landbrugsejendomme. Matr. nr. 14a er beliggende direkte op til det påtænkte graveområde. Grusgraven som blev lukket omfattede et areal på 4.000 m2.

I det ansøgte risikerer vi et areal på op mod 80-100 gange i størrelse!

Af domsudskriften fremgår det:

> "Overfladen på jorden var dækket af et lag meget fint grus. Kornstørrelsen på gruset er så fint, at det ligefrem danner en cementagtig hinde over jorden, som planterne ikke er i stand til at gennembryde."

Det "meget fine grus" viste sig at være silt - en jordtype med jordpartikler af en kornstørrelse mellem 0,002 og 0,063 mm. Materialet er så finkornet, at man kun lige med nød og næppe kan føle partiklerne ved at gnide lidt af silten mellem fingrene. Det reagere ikke overfor vand, kan ikke skylles af overflader og tøj, og går gennem luftfiltre på maskiner og ødelægger mekanisk bevægelige dele som stempler i motorer.

Domsudskriften dokumenterer således yderligere, at selv denne mindre udnyttelse var til stor skade for de omliggende landbrugsarealer, og på den baggrund blev grusgraven lukket. Tiltag som afskærmning og vanding kunne ikke løse problemet.

Med vest som fremherskende vindretning i området, er det åbenbart at en grusgravning der er 100 gange større, end den der måtte lukke, vil være til voldsom skade for alle landbrugsarealerne mod øst. Ikke kun indenfor en grænse på 100 m., som den man har brugt til vurdering af hvilke naboer, der har part i denne sag.

Den miljøscreening som Region Hovedstaden har udarbejdet nævner ikke Højesteretsdommene fra 1960'erne, men beskriver under socioøkonomiske effekter, at grusgravningen ikke har effekt på områdets erhvervsliv. Det må vi afvise som tilfredsstillende resultat af miljøscreeningen, og kræver grundigere undersøgelse og afdækning af konsekvenserne ved åbning af nye grusgrave indeholdende silt.

Punkt 3: Hvordan kan reetablering overhovedet komme i spil, når allerede synlige aftaler viser, at der er tanker om udnyttelse af området til andre erhvervsmæssige aktiviteter som betonknusning og recycling efter endt gravning?

Blandt dokumenterne, vi har fået udleveret som svar på vores anmodning om aktindsigt, viser sig allerede indgåede aftaler, hvor det egentlige formål bag udpegning af Vindekilde som graveområde, er at etablere anden erhvervsmæssig aktivitet end indvinding af råstoffer til brug i regionen. Betonknusning og recycling kan ikke betegnes som at tjene almene interesser for selvforsyning af råstoffer, men betyder blot, at parterne kan genoptage tidligere afviste planer og ansøgninger om etablering af ét af danmarks største affalds- og komposteringsanlæg - tidligere afvist af Miljø- og Naturklagenævnet.

I Råstofplan 2016, bemærkninger til retningslinje 1, står der “Et graveområde kan reduceres og overgå til anden anvendelse, hvis det overfor regionen dokumenteres, at råstofforekomsten er udnyttet eller er erhvervsmæssigt uinteressant.”
Når nu vi allerede ved, før graveområdet er udpeget og endnu før gravetilladelserne end er diskutteret, at råstofforekomsten er erhvervsmæssig uinteressant (ved beregning af mulig provenu ud fra forventede ringe råstofforekomster og de antagede råstofarters aktuelle dagspriser), så er vejen banet for direkte anlæggelse af disse tidligere afviste aktiviteter.

Vi kræver en tilbundsgående undersøgelse af disse sammehænge og mulige udfald - i det mindste med sikring mod disse mulige smuthuller med dækkende klausuler omkring graveområdet udnyttelse, hvis det skulle ende med at blive udpeget.

Punkt 4: Konflikt med væsentlige planinteresser, miljømæssige interesser og landskabelige interesser.

Med de interesser der kan konstateres at være i konflikt med ønsket om gravning i området, undrer det os voldsomt, at området overhovedet har kunnet udpeges af Region Hovedstaden som graveområde.

1. Nationalt geologisk interesseområde med tunneldalsystemer omkring Ganløse.
2. Fingerplan 2013, hvor den ydre grønne kile går ned gennem området.
3. Værdifuldt kulturmiljø, hvor 50% af området er betegnet som værdifuldt kulturmiljø.
4. Skovbyggelinier i den østlige del af graveområdet.
5. Spredningskorridorer/økologiske forbindelser.
   60 % af området er i Egedal Kommuneplan fastlagt som økologiske forbindelser.
6. Mølleådalen / Værebro ådal

Når Region Hovedstadens miljøscreening end ikke nævner de Højesteretsafgørelser, der lukkede en grusgrav, der var 100 gange mindre, end det der nu søges gennemført, er sagen ikke ordentligt og redeligt belyst.

Det er i skærende modstrid med de principper der ellers kendetegner den overordnede offentlige planlægning i 2017.

Punkt 5: De trafikale spørgsmål er slet ikke belyst. Det eksisterende vejnet omkring Ganløse er i forvejen stærkt overbelastet pga. tung trafik og er slet ikke dimensioneret til yderlige trafik.

Området omkring Ganløse er ringe dækket af cykelstier, og Ganløse har en stor folkeskole, med mange elever i oplandet omkring Ganløse. Ganløse skole samler elever fra flere af landsbyerne i området, da deres skole ikke dækker alle klassetrin til udskolingen. Disse elever færdes til dagligt på landevejene, smalle fortove og ved fodgængerovergangene i Ganløse.

Rekreative cyklister er også stærkt repræsenteret i vores område. Det særlige bakkede område omkring Ganløse er eftertragtet for motionister, og deres aktiviteter foregår også på de smalle landeveje, netop for lastbilerne fra Vindekilde vil være tvunget til at køre.

Det er ikke kun et spørgsmål om etablering af én enkelt kilometer forbindelsesvej fra et graveområde til en landevej. Den tunge trafik generer og bliver for alvor først en trussel, når den rammer disse landeveje. Der er stadig langt til de større forbindelsesveje, og denne trafik vil gå gennem landsbyer som Søsum, Toppevad, Ganløse, Kirke Værløse…

Vi kræver denne mangedobling af tung trafik belyses og konsekvenserne for ikke mindst børn og unge i området, tages med i betragtning af det samlede rentabilitetsbillede og proportionalitetsaspekt for udpegning af Vindekilde som graveområde og muligvis efterflg. depot- og affalds-/komposteringsanlæg med tung trafik mange år ud i fremtiden.

Vores konklusion:

Vi er overordentligt bekymrede for den skadelige indvirkning på landbrugsjordene, trafikale konsekvenser og naturtilstanden i området, og vil forbeholde os en række markante erstatningskrav, hvis den påtænkte gravning tillades.

Endnu mere bekymrer det os, at der kan ligge andre dagsordener end udgravning af nødvendige råstoffer, når der så tidligt i processen nævnes alternative aktiviteter og der ikke kan vises god rentabilitet og udbytte af graveområdet og det der burde være dets primære formål.

Vi kræver grundigere undersøgelser af forventelige råstofressourcer, deres kvalitet og brugsværdi, samlet indvirkning på nærmiljøet både i form af trafik, sundhed, økonomiske konsekvenser for andre erhverv og private i området.

Nikolaj og Nathalie Nikolajsen Knardrup den 29. januar 2017

Region Hovedstaden

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon 38 66 50 00
Mail regionh@regionh.dk

Web www.regionh.dk

NOTAT

Dato: 22. februar 2017

Tidligere politisk behandling af sagen

Miljø- og trafikudvalgets beslutning den 17. januar 2017:

Der blev uddelt supplerende materiale (bilag 6).

Venstre fremsatte følgende ændringsforslag:
"Venstre forslår, at graveområde Vindekilde udgår af planen"

Formanden satte herefter Venstres ændringsforslag til afstemning:

For stemte: V (2), Ø (1), i alt 3.
Imod stemte: A (2), B (1), C (1), F (1), O (1), i alt 6.
Undlod at stemme: 0
I alt: 9.

Venstres ændringsforslag var herefter forkastet.

Formanden satte herefter indstillingen til afstemning:
For stemte: A (2), B (1), C (1), F (1), O (1), i alt 6.
Imod stemte: V (2), Ø (1), i alt 3.
Undlod at stemme: 0
I alt: 9

Indstillingen var herefter anbefalet.

Venstre ønskede følgende bemærkning ført til protokollen:
"Venstre kan ikke medvirke, idet området Vindekilde bør udtages eller revurderes allerede nu på grund af råstofkvalitet og sandflugt."

Enhedslisten ønskede følgende bemærkning ført til protokollen:
"Enhedslisten forstår de mange bekymringer fra beboere og kommuner, derfor mener vi, at graveområderne bør begrænses noget mere i nærheden af beboet område, og at der bør opstilles forudsætninger, afværgeplaner og genopretningsplaner for alle graveområder. Enhedslisten ser med tilfredshed, at der også er lyttet til bekymringerne en hel del steder, således at der er reduceret i områderne og opstillet forudsætninger for fremtidig indvinding. F.eks. er graveområdet i Ledøje Nord taget ud og interesseområdet begrænset. Enhedslisten mener, at graveområderne Vindekilde bør udgå, da der her er mange problemer med støv, støj, trafik samt ødelæggelse af natur- og kulturhistoriske områder."

Forretningsudvalgets beslutning den 24. januar 2017:

Venstre fremsatte følgende ændringsforslag:
"Venstre forslår, at graveområde Vindekilde udgår af planen"

Formanden satte herefter Venstres ændringsforslag til afstemning:
For stemte: V (2), Ø (2) og C (2), i alt 6.
Imod stemte: A (3), B (2) og F (1), i alt 6.
Undlod at stemme: O (2)
I alt: 14.

Venstres ændringsforslag var herefter forkastet.

Formanden stillede herefter forslag om at tilbagesende sagen til fornyet behandling i Miljø- og Trafikudvalget.

Dette blev vedtaget uden afstemning.

Anne Ehrenreich (V) deltog ikke i sagens behandling.

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 38 66 50 00
Direkte 38665599
Web www.regionh.dk

Journal nr.: 17001364

Dato: 17. januar 2017

NOTAT

Til: **Miljø- og Trafikudvalget**

Principper for bestilling og planlægning af kollektiv trafik

Når Region Hovedstaden bestiller og planlægger for kollektiv trafik kan vedtagne principper for arbejdet bidrage til at skabe kontinuitet, sammenhæng og retning i planlægningen og kan skabe god baggrund for kommunikation og samarbejde med eksterne parter.

Arbejdet med bestilling og planlægning af kollektiv trafik giver erfaringer, der kan pege på tilpasninger af principperne. Det kan derfor være relevant at tage principperne op ved en senere lejlighed med henblik på opdatering og tilretning.

Region Hovedstaden har følgende principper for administrationens arbejde med planlægning og bestilling af den kollektive trafik. Vi vil arbejde for:

Principper for prioritering af den kollektive trafik

1. Høj produktivitet
2. Stærke og gennemskuelige busprodukter
3. Èt sammenhængende net af kollektiv trafik

Principper for videreudvikling af den kollektive trafik:

4. Afprøvning af nye teknologier, der kan understøtte anvendelsen af bæredygtig mobilitet
5. En mere konkurrencedygtig kollektiv trafik i forhold til valg af transportmiddel.

Øvrige principper:

6. Åbent og dialogbaseret samarbejde med kommunerne
7. God dækning af rejsemål med særlig regional interesse.

1. Høj produktivitet
Ambitionen om at prioritere produktivitet i den kollektive trafik er både at finde i regionale driftsmål samt i Trafikplan 2016 (udgivet ved Movia og høringssvar afgivet fra regionen efter behandling i Regionsrådet december 2016). Dette princip tager udgangspunkt i ønsket om effektiv drift af den kollektive trafik og måles på den regionale betjening primært i passagerer pr. køreplantime. Sekundært kan f.eks. anvendes udgift pr. påstiger. I forbindelse med reduktioner i den kollektive trafik kan målet bidrage til at mindske tabet af passagerer.

Princippet kan omformuleres som "mest til flest" i prioriteringen mellem tiltag, men det kan fejltolkes som blot at handle om at køre regional bustrafik hvor rejsestrømmene er stærkest, men her menes ligeledes, at reduktioner i busdriften skal genere færrest mulige passagerer.

2. Stærke og gennemskuelige busprodukter
Princippet er med til at fastholde fokus på bus- og togprodukter (eks. for S- og R-busser), hvor der er defineret minimumskrav for regularitet, frekvens, linjeføring og stoppestedsmønstre. Målet er at fastholde produkternes minimumskrav og dermed bevidstheden omkring produkterne blandt kunderne.

3. Èt sammenhængende net af kollektiv trafik
Sammenhængen i den kollektive transport, er essentielt for fastholdelse af nuværende passagerer og tiltrækning af nye passagerer. Princippet tjener til at holde fokus på sammenhængen i det samlede kollektive transportnet i hele hovedstadsregionen - i Nordsjælland såvel som i Storkøbenhavn og en rimelig arbejdsdeling mellem statsligt, regionalt og kommunalt finansieret kollektiv trafik.

Den regionale opgave i et sammenhængende net af kollektiv trafik kan beskrives ud fra følgende tre opgaver:

a. Vi skal dække de tværgående ringforbindelser mellem byfingrene med kollektiv trafik (S-busser), der matcher de radiale togforbindelser (ind og ud af byen).
b. Uden for byfingrene vil vi søge at forbinde alle byer, der har et relativt højt indbyggertal (eksempelvis med mere end 6.000 indbyggere), med en betjening med mindst en regional buslinje og/eller lokaltogforbindelse. (ruterne vælges ved en afvejning af antal passagerer, lav rejsetid og produktivitet).
c. Vi vil dække radiale korridorer med bustrafik til overordnede knudepunkter, hvor der kan opnås produktivitet på niveau med S-busserne eller hvor der ikke er tilstrækkelig banebetjening.

4. Afprøvning af nye teknologier, der kan understøtte anvendelsen af bæredygtig mobilitet
Princippet skal holde opmærksomheden i planlægningsarbejdet på nye teknologier der kan give borgerne en bedre eller mere fleksibel betjening eller det offentlige et billige-

re alternativ end traditionel bustrafik i rute. Det tjener til at sikre, at flest muligt vælger bæredygtige transportformer, herunder kollektiv trafik set i forhold til omkostningen ved transportbetjeningen.

Princippet betyder, at muligheder for f.eks. flextrafik, pendlercykler, den samlede rejse og med tiden smarte løsninger som selvkørende busser og mobility as af service (MAAS) inkluderes mere i planlægningsarbejdet.

5. En mere konkurrencedygtig kollektiv trafik i forhold til valg af transportmiddel.
Princippet tjener til at udvikle den kollektive trafik til et mere konkurrencedygtigt alternativ til mere trængsels- og forureningsskabende mobilitet ved at fokusere en evt. udvikling af den kollektive trafik, der hvor den bedst kan konkurrere og dermed bidrage mest til reduktion i trængsel, reduktion i forurening og en attraktiv kollektiv trafik til flere borgere. Herunder indgår f.eks. prioritering af tiltag til forbedret fremkommelighed og øget tilgængelighed for handikappede, men evt. også indeholde en afvejning af, om det bedst kan betale sig at køre en linje direkte eller med mere lokal betjening undervejs samt prioritering mellem trafikarter ved trafikal afvikling.

6. Åbent og dialogbaseret samarbejde med kommunerne
Kommunalt og regionalt samarbejde prioriteres, så kommuners og regioners trafikbestilling kan basere sig på dialog og inddragelse i hinandens planlægningsprocesser, herunder Region Sjællands.

Samarbejder baserer sig bl.a. på forståelse af forskelle mellem regionale og kommunale busser. Forståelsen af rollefordelingen udvikles i samarbejde med kommuner, og tiltag vil tage afsæt i de forskellige roller.

7. God dækning af rejsemål med særlig regional interesse.
Et selvstændigt princip om regionale rejsemål kan give anledning til en selvstændig prioritering af kollektiv trafikbetjening af hospitaler, erhvervsuddannelser og andre rejsemål af særlig regional interesse. Det giver mulighed for at understøtte regionens øvrige strategier for en grøn og innovativ metropol.

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Mobilitet, Klima og Ressourcer

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon 38 66 50 00
Direkte 29 62 77 49
Fax 38 66 58 50
Web www.regionh.dk

Dato: 17. januar 2017

NOTAT

Til: **Miljø- og trafikudvalget**

Forslag til program for regionsrådets trafikseminar den 21. marts 2017 kl. 9-13

9.00-9.15: Indledning – baggrund og formål (ved Sophie Hæstorp Andersen)

Præsentation af baggrunden for seminaret som er fremkommet gennem budgetaftalerne og det politiske ønske om at gennemføre en budgetanalyse, samt at skabe større sikkerhed i trafikbestillingerne. Herefter en introduktion til procesplanen for både budgetanalysen af Movia og den kommende trafikbestilling.

9.15-9.30: Oversigt over økonomien frem mod 2021/2024 (ved Christian Bruhn Rieper, vicedirektør i Center for Regional Udvikling)

Her præsenteres overslagsårene for budgettet med nyeste viden inkluderet, herunder evt. ny betalingsplan for letbanen som drøftet ved Forretningsudvalget den 24. januar 2017.

9.30-10.45: Budgetanalyse

Introduktion til arbejdet med budgetanalysen samt præsentation af hovedpointer fra miljø- og trafikudvalgets møde den 29. november 2016, hvor baggrunden for og formålet med analysen blev fremstillet og kommissoriet godkendt.

a. Præsentation af analysens set-up og status (ved Christian Bruhn Rieper, vicedirektør i Center for Regional Udvikling)
Status på det foreløbige arbejde med analysen – herunder sammenhæng til Movias egen analyse og gennemgang af tidsplan.

Pause ca. 10 min

b. Præsentation af foreløbige resultater (ved PA Consulting Group A/S)
Resultater fra analysens fase 1 gennemgås og elementer fra Movias analyse.

Fase 1 omhandler udviklingen i udgifter, finansieringsmodellens effekt på regionens udgiftsniveau fra 2016 og frem og opstilling af hypoteser til det videre analysearbejde i fase 2 og 3.

c. Fælles drøftelse af hypoteser
Drøftelse af de opstillede hypoteser, som der skal arbejdes videre med i fase 2 og 3. Hypoteserne kan f.eks. omhandle servicereducerende forslag og aktiviteter, der øger budgetsikkerhed, styringsforbedringer og effektiviseringsforslag.

10.45-12.30: Trafikbestilling 2018 og frem

Opsamling på Trafikbestilling 2017 samt overblik over det nuværende regionale net med en kort gennemgang af de enkelte produkter/linjer.

a. Handlemuligheder (ved Claus Bjørn Billehøj, direktør i Center for Regional Udvikling)
Præsentation af Movias administration og dens opgaver samt elementer i busdriften, som påvirker regionens råderum for eventuelle besparelser på kort og langt sigt, f.eks. kontrakter med operatørerne, køreplaner og passagertilslutning.

Spørgsmål og debat.

b. Flerårige bestillinger (ved Claus Bjørn Billehøj, direktør i Center for Regional Udvikling)
Oplæg om flerårige trafikbestillinger, hvor der tages udgangspunkt i dels præsentationen af budgetanalysen og dels i procesplanen præsenteret ved MTU-mødet den 17. januar 2017. Fordele og ulemper drøftes, og konkrete scenarier for trafikbestillingerne præsenteres.

Spørgsmål og debat.

Pause med frokost

c. Regionale principper (ved Claus Bjørn Billehøj, direktør i Center for Regional Udvikling)
Hovedpointer fra MTU-drøftelsen om principper for trafikbestilling den 21. februar 2017 præsenteres. Principperne giver anledning til en drøftelse af en række dilemmaer, såsom betjening af regionale rejsemål, hensyn til forskellige grupper af passagerer, miljø og fremkommelighed.

Spørgsmål og debat.

12.30-13.00: Afslutning og den videre proces (ved Sophie Hæstorp Andersen)

Opfølgning og refleksioner på baggrund af de to overordnede punkter, 3 og 4. Herefter oprids af den videre proces og afslutning på seminaret.

TEST EN EL-CYKEL
UDVIKLET AF GATE 21

SUND OG AKTIV HVERDAG PÅ EN ELCYKEL

Inspiration og resultater fra storskalaprojekt om udlån af elcykler

GATE 21

PORTRÆT AF EVA KRAG

Møde i Miljø- og trafikudvalget d. 21-02-2017

FORORD

Vi ved, at mange hopper på cyklen, når de kun har en kort tur til og fra arbejde. Men lige så snart turen til arbejde kommer over fem kilometer, sker der et markant fald i andelen af dem, som vælger at træde i pedalerne. Men cykling – både på en almindelig cykel og på en elcykel – har mange gavnlige effekter både for den enkelte person, for arbejdspladsen og for samfundet som et hele.

Folk, som ofte cykler til arbejde, har færre sygedage, de er med til at sænke trængslen og efterspørgslen på parkeringspladser, og så er de også med til at reducere landets CO_2-udslip.

Derfor giver det god mening, at I som kommune eller virksomhed arbejder med tiltag, der kan få flere til at cykle. I denne folder kan du læse om nogle af erfaringerne fra projektet Test en Elcykel, der over tre år har udlånt elcykler til næsten 1700 personer, som tidligere kørte i bil til arbejde.

Folderen giver dig fakta om effekten af udlån af elcykler og gode råd til, hvordan du kan arbejde med at udvikle og gennemføre kampagner med udlån af cykler til pendlere i din kommune eller virksomhed.

God fornøjelse!

INDHOLD

Forord & Indhold 1
Udlån af elcykler har skabt nye vaner 3
Gode råd til dig som vil udlåne elcykler 4
Elcyklen reducerer CO_2 og trængsel 6
Elcyklen forbedrer sundheden 8
Flere køber en cykel efter testperioden 10
Hvem ændrer vaner? 12
Hvad motiverer elcyklisterne? 14
Giv cyklisten en god oplevelse 16
Kampagner fastholder motivationen 18
Forebyg ulykker 20
Hvad siger loven om gratis udlån af elcykler? 22

UDLÅN AF ELCYKLER HAR SKABT NYE VANER

Formålet med storskalaprojektet Test en Elcykel har været at få flere borgere og medarbejdere til at vælge en elcykel frem for bilen i deres daglige transport. I projektet har otte hospitaler i Region Hovedstaden og otte danske kommuner over tre år udlånt elcykler til næsten 1700 bilpendlere med over fem kilometer til arbejde. Deltagerne i Test en Elcykel har været med til at vise, at det godt kan lade sig gøre at pendle på cykel på de lidt længere distancer, hvis man får hjælp af en elmotor.

Test en Elcykel har:

- Fået i alt 1681 bilpendlere til i tre måneder at vælge elcyklen frem for bilen på to ud af fem pendlerture.
- Opnået varige transportvaneændringer for halvdelen af deltagerne. 50 procent angiver, at de har ændret deres transportvaner et år efter testperioden, og 34 procent cykler til arbejde minimum tre dage om ugen et år efter testperioden.
- Nedbragt CO_2-udledning fra pendling med 154 ton i testperioden. De personer, som bliver ved med at cykle, bidrager desuden med en varig CO_2-reduktion på 338 ton om året.
- Vist, at elcyklen har en positiv effekt på medarbejderes og borgeres oplevede sundhed.
- Bidraget til, at 28 procent efter testperioden har investeret i en ny cykel eller elcykel, mens 27 procent fortsætter med at cykle på en cykel, de allerede ejer.
- Udbredt kendskabet til elcyklen som transportmiddel og dermed ændret opfattelsen af, hvor langt du kan cykle på den daglige tur mellem hjem og uddannelses- eller arbejdssted.

ET ENDELIGT FARVEL TIL BILEN

Linda Rasmussen har fem kilometer til arbejde og er en af de borgere, som har lånt en elcykel af Høje Taastrup Kommune. Efter hendes deltagelse i Test en Elcykel har hun købt sin egen elcykel – men Linda har også truffet en noget større beslutning fortæller hun til Høje-Taastrup Kommune:

"Den sidste 1,5 måned i kampagnen, stod min bil kun på parkeringspladsen. Da jeg tydeligt fornemmede, hvor stor glæde jeg havde fået ved at cykle, og hvor overraskende lidt jeg havde behov for at bruge min bil, tænkte jeg, at det er fjollet at have biludgifter. Derfor har jeg solgt den. Jeg vil hellere bruge pengene på andre ting."

GODE RÅD TIL DIG SOM VIL UDLÅNE ELCYKLER

Hvordan kommer du i gang med at udlåne elcykler i en kommune eller virksomhed? Her kan du læse de vigtigste erfaringer fra Test en Elcykel. Ønsker du at vide mere om baggrunden for anbefalingerne, kan du læse videre på de følgende sider.

PROJEKTLEDELSE

- √ Gør dig klart fra starten, hvordan du vil evaluere projektet og hvornår. Udpeg hvilke indikatorer du vil måle på, og beslut, hvordan du vil indsamle resultater.
- √ For større projekter kan det være en god ide at hyre en professionel platform til at stå for support, tilmelding og gennemførsel af konkurrencer. Der findes en række udbydere på markedet, som tilbyder løsninger, der kombinerer data-tracking via app med et konkurrence- og tilmeldingsmodul.
- √ Husk at sætte ressourcer af til den løbende hvervning og kommunikation, praktiske opgaver i forbindelse med udlån og aflevering af elcykler, spørgsmål fra deltagerne og dialog med serviceordningen.

HVERVNING OG TILMELDING

- √ Læg en plan for en løbende hvervning af deltagere – det er vigtigt løbende at gøre opmærksom på projektet, da man ikke kan forvente, at alle dem, som tilmelder sig ved projektets start, stadig har interesse i at teste en elcykel et eller to år senere.
- √ Ved tilmelding bør ansøgerne svare på, hvor ofte de kører i bil til arbejde, hvor mange kilometer de har til arbejde samt hvad der motiverer dem til at ville teste en elcykel. Det er de vigtigste kriterier at udvælge deltagere på baggrund af.
- √ For at kunne låne en elcykel, skal ansøgeren underskrive en lånererklæring, hvor han/hun orienteres om de skattemæssige vilkår for lån af elcykel.
- √ Indgå en aftale om, hvor mange dage der skal cykles og bed testpersonen aflevere cyklen tilbage, hvis han eller hun ikke får cyklet. På den måde undgår du, at cyklerne står stille, mens andre står i kø for at prøve.
- √ Udlåner du elcykler i vinterperioden, så gå efter de ansøgere med lidt kortere til arbejde og gerne dem, som bor bynært, så de ikke skal cykle på lange, mørke strækninger.

KAMPAGNE OG KOMMUNIKATION

- √ Tænk i flere målgrupper, når du tilrettelægger din kampagne – det er ikke alle, som motiveres af konkurrencer eller sundhedsbudskaber. Prøv at ramme bredt, da elcyklen som transportmiddel rammer bredt.
- √ For at fastholde motivationen kan du for eksempel:
  - Tilbyde en sundhedstest før og efter testperioden.
  - Sætte fokus på, hvor meget man kan spare ved at vælge en elcykel frem for bilen.
  - Lave en konkurrence – præmierne behøver ikke være store, konkurrencen er ofte motiverende i sig selv.
  - Gør det muligt for deltagerne at tracke deres ture – ved lokalt udlån fra en virksomhed kan antal kilometer og cykeldage eventuelt registreres manuelt, men for større projekter anbefales det at bruge en app eller et online indtastningssystem.
  - Fortæl løbende deltagerne, hvordan det går, og lav gerne nogle gode casehistorier, som kan deles på arbejdspladsen eller i lokalavisen.

CYKLER OG CYKELSERVICE

- √ Sørg for, at elcyklen kan imødekomme testpersonens daglige gøremål. Giv eksempelvis mulighed for at installere barnesæde og kurv på cyklen.
- √ Lav en fast aftale med en cykelserviceordning om klargøring af cyklerne mellem hver testperiode.
- √ Sørg også for, at der er en god serviceordning i testperioden, så deltagerne kan få repareret cyklen hurtigt, hvis den går i stykker.
- √ Overvej, om du skal have flere typer af cykler, så der er modeller til både de høje og til de lave.

FOREBYG ULYKKER

- √ Informer deltagerne grundigt om, hvad de skal være særligt opmærksomme på, når de cykler på en elcykel for at forebygge ulykker.
- √ Forsyn desuden de nye elcyklister med en cykelvest, så de bliver synlige i trafikken.

ELCYKLEN REDUCERER CO_2 OG TRÆNGSEL

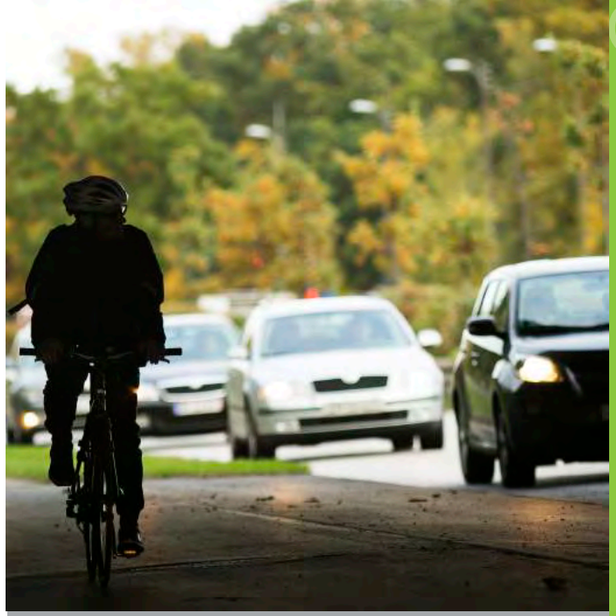
Går mindre trængsel og CO_2-reduktion hånd-i-hånd med cykelkampagner? Ja! Faktisk er der et stort potentiale for, at I som kommune eller virksomhed kan være med til at reducere udledningen af CO_2 og mindske trængslen på de danske veje, når I arbejder med cykelkampagner.

CO_2
I Test en Elcykel har de næsten 1700 testpersoner registreret 884.000 kilometer ved hjælp af den app, som var tilknyttet kampagnen – det svarer til, at deltagerne til sammen har cyklet til månen og tilbage igen. I gennemsnit har deltagerne tracket 526 kilometer og 1,9 cykeldage om ugen. Det betyder, at hver testperson i de tre måneder, de har lånt cyklen, har reduceret deres CO_2-udledning med 91,5 kilo ved at skifte bilen ud med en elcykel.

Der, hvor cykelkampagner virkelig har potentiale for at spare CO_2, er, når folk efter kampagnen vælger at fortsætte deres nye vane med at cykle frem for at tage bilen. I Test en Elcykel cykler 51 procent af deltagerne stadig tre måneder efter testperiodens afslutning. Gennemsnitligt cykler deltagerne 36 kilometer om ugen efter tre måneder, og tendensen er den samme efter et år. Det giver en årlig CO_2-besparelse på 286 kilo per person, når de nye cykelvaner fastholdes efter testperiodens afslutning.

TRÆNGSEL
Vi kender alle følelsen af at holde i kø og allerede være for sent på den på vej til arbejde – de frustrationer, som det medfører, kan man undgå, når man vælger cyklen. 12 procent af deltagerne i Test en Elcykel svarer tre måneder efter testperioden, at det, der motiverer dem til at cykle, er, at det er hurtigere. Flere giver udtryk for, at elcyklen giver dem en frihed, så de slipper for at holde i kø på turen til arbejde – det betyder en bedre oplevelse af transporten til og fra arbejde.

PARKERING
Hvis I vælger at igangsætte en cykelkampagne på jeres arbejdsplads, kan det være med til at reducere efterspørgslen efter parkeringspladser. Hvis en arbejdsplads låner 10 elcykler ud til sine medarbejdere, som i gennemsnit cykler mindst to dage om ugen, så vil arbejdspladsen kunne spare mindst fire parkeringspladser.

SÅ MEGET CO_2 KAN I SPARE

Hvis en kommune eller virksomhed udlåner 10 elcykler i tre årlige heats på tre måneder, vil det medføre en samlet reduktion på 2,75 ton CO_2 per år som direkte effekt af udlånet. Dertil kommer 8,6 ton per år på grund af den varige vaneændring, som de nye cyklister tillægger sig.

CASE

FRA STILSTAND OG FRUSTRATIONER TIL FART OG FRIHED

Morten Simonsen bor med sin kone og deres to store børn i Charlottenlund. Han har 15 kilometer til sin arbejdsplads i Frederiksberg Kommune – en tur der ofte involverede at sidde i kø. For at undgå trængslen på vejene ind til København byttede Morten i tre måneder bilen ud med en af Frederiksberg Kommunes elcykler. Han fortæller, hvordan han med elcyklen springer køen over og får den transportfrihed, som bilen ofte ikke kan indfri på grund af den omfattende trængsel i byen.

"Altså også når man kører igennem indre by, så er elcyklen et godt alternativ til at køre i bil. Jeg tager bilen en gang imellem, en gang hver fjortende dag, og det er jo ikke skægt at køre igennem ved Kongens Nytorv klokken fire – hvis man har tålmodighed til det overhovedet," siger Morten.

I dag lader han ofte bilen stå hjemme i Charlottenlund for at cykle til arbejde og undgå de frustrationer, som før prægede den daglige pendling. Det er sjovere og giver mere overskud at suse afsted på elcyklen end at sidde fast i køen med bilen.

ELCYKLEN FORBEDRER SUNDHEDEN

En vigtig effekt af at gennemføre tiltag for at fremme cykling i kommuner og virksomheder er at forbedre sundheden blandt borgere og medarbejdere. Men bliver sundheden også forbedret, hvis cyklen er udstyret med en hjælpemotor? Test en Elcykel har vist, at svaret er ja.

Grafen nedenfor viser, at deltagerne, der fortsætter med at cykle tre måneder efter testperioden, oplever at være i bedre form end dem, der ikke er fortsat. De deltagere, der ikke har ændret deres vaner og stadig kører i bil, vurderer deres form til at være dårligere end dem, som i høj grad har ændret deres transportvaner og cykler mere.

EN SUNDERE OG AKTIV HVERDAG

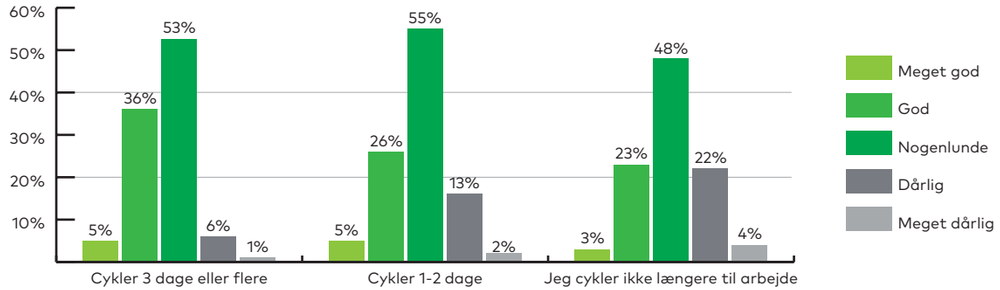
Men forbedret sundhed er ikke kun et resultat af at cykle mere, det er også noget, som motiverer til at cykle. Den største motivationsfaktor for deltagerne i Test en Elcykel var at få en sundere og mere aktiv hverdag. Blandt projektets deltagere fortæller godt halvdelen, at mere motion var en motiverende faktor for at tilmelde sig projektet. Deltagerne vægter en sundere livstil og at komme i bedre form højt. Nogle af deltagerne så endda muligheden for at låne en elcykel som vejen til vægttab eller genoptræning efter gamle skader.

Selv et år efter at deltagerne cyklede i Test en Elcykel-kampagnen, udpeger 37 procent, at det er en forbedret fysisk form, der motiverer dem mest til stadig at trække i cykeltøjet.

FRISK LUFT OG FORNYET ENERGI

Udover deltagernes fysiske sundhed kan skiftet fra bil til elcykel også have stor betydning for det mentale helbred. Omkring en tredjedel af dem, der vælger at fortsætte med at cykle efter testperioden, gør det, fordi turen hjælper dem med at stresse af, få mere energi og frisk luft. De samlede positive sundhedsmæssige effekter på det fysiske og mentale helbred er grunden til, at størstedelen af de nye cyklister har skiftet bilen ud med elcyklen.

OPLEVET FYSISK FORM OG ANTAL CYKELDAGE TRE MÅNEDER EFTER TESTPERIODEN

TILBYD TEST

Tilbyd en sundhedstest før og efter testperioden. Det har i Test en Elcykel vist sig at have en motiverende effekt.

I Gentofte Kommune fik 56 deltagere foretaget en sundhedstest. I gennemsnit reducerede deltagerne deres body age med 1,6 år og tabte 0,8 kilo fedt.

FÆRRE SYGEDAGE

Tidligere undersøgelser viser, at cyklister har færre sygedage end andre trafikanter på grund af den daglige motion. Tal fra Region Hovedstaden viser, at hver gang man cykler 1.200 kilometer, reducerer man i gennemsnit antallet af sygedage med én dag. De knap 1700 deltagere i Test en Elcykel har i testperioden tracket 884.000 kilometer og har derved tilsammen haft 737 færre sygedage, end hvis de ikke havde cyklet.

CASE

SUNDERE VANER I GENTOFTE

Jeppe Goll har 15 kilometer til sin arbejdsplads og er en af de borgere, der i tre måneder har lånt en elcykel af Gentofte Kommune. Han besluttede sig for at købe en elcykel efter testperioden, da der var tydelige sundhedsmæssige gevinster ved at cykle på arbejde.

"Inden testperioden var jeg overvægtig. I løbet af projektet cyklede jeg cirka 2000 kilometer, og jeg oplevede, at selvom jeg ikke tabte mig, så faldt fedtprocenten og blodtrykket. Det gjorde udslaget for, at jeg købte en elcykel. Jeg har forsat den gode linje og er nu normalvægtig og har det fysisk bedre end inden, jeg startede Test en Elcykel."

En helbredstest før og efter Jeppes deltagelse i Test en Elcykel motiverede ham til at fortsætte med at køre på elcyklen.

FLERE KØBER EN CYKEL EFTER TESTPERIODEN

En lang testperiode kan have betydning for, at folk efterfølgende vælger at investere i en elcykel. Det viser resultaterne fra Test en Elcykel.

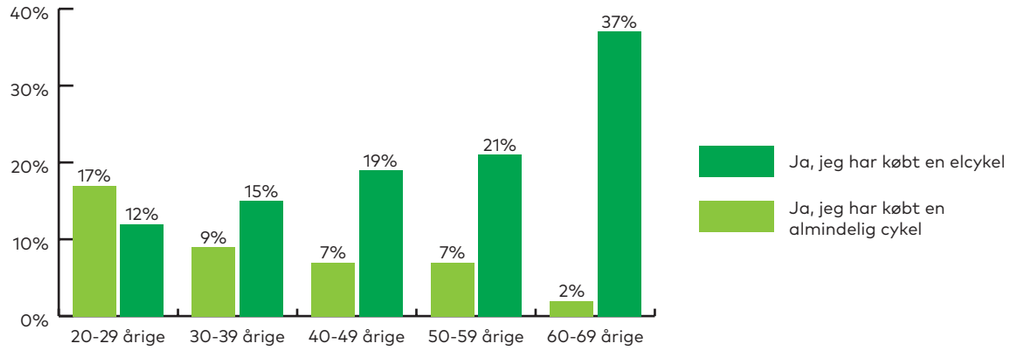
Elcyklen opfattes som en dyr investering, og mange af deltagerne fremhæver, at frygten for at få stjålet cyklen er en væsentlig barriere for at købe en elcykel. Derfor er det for mange også en stor beslutning at købe en elcykel. Muligheden for at teste en elcykel over en længere periode giver deltagerne rum til at finde ud af, om det er en god løsning for dem.

MERE END EN FJERDEDEL KØBER NY CYKEL
Den tre måneder lange testperiode i Test en Elcykel har givet deltagerne nogle gode erfaringer, som har hjulpet dem i beslutningen om at investere i en ny cykel. Samlet set har over en fjerdedel af testpersonerne tre måneder efter endt testperiode købt en ny cykel – enten almindelig (otte procent) eller med elmotor (20 procent).

Grafen nedenfor viser, at jo ældre testpersonen er, jo større er sandsynligheden for, at han eller hun efter testperioden investerer i en elcykel. En større andel af de yngre testpersoner har i stedet valgt at købe en almindelig cykel.

Resultaterne fra Test en Elcykel viser desuden, at flere køber en elcykel, hvis de cykler tre dage om ugen eller mere, hvorimod der ikke er en sammenhæng mellem afstand til arbejde og køb af ny cykel. Det tyder på, at dem, som vælger at investere i en elcykel efter testperioden, er dem, som fortsat gerne vil cykle til arbejde mindst tre dage om ugen. Dem, som cykler en til to dage, fortsætter i højere grad på en cykel, de allerede ejer.

KØB AF ELCYKEL OG ALDER TRE MÅNEDER EFTER TESTPERIODEN

CASE

ELCYKLEN FIK JENS TILBAGE PÅ CYKELSTIEN

Efter at have været ude for en trafikulykke længtes Jens Mikkelsen, som arbejder i Gladsaxe efter at kunne cykle igen, men det ville kræve en helt speciel cykel, da han har mén efter ulykken. Jens overvejede at købe en elcykel, men han ville egentlig gerne have lov at prøve den først. Derfor var Test en Elcykel lige, hvad han havde brug for at deltage i.

Jens blev begejstret for den elcykel, han lånte af Gladsaxe Kommune, og derfor har han efterfølgende købt en elcykel næsten magen til den, som han kørte på i testperioden. Han fortæller til Gladsaxe Kommune:

"Jeg holder rigtig meget af at cykle, da jeg slapper af, og det giver mig masser af god energi. Jeg cykler mellem job og hjem tre gange om ugen. Cykelturen gør, at jeg møder frisk op på arbejdet, og jeg er ikke træt og sløv, når jeg kommer hjem fra arbejdet og skal være sammen med familien. Og så føler jeg samtidig, at jeg gør noget godt for miljøet. Jeg lader bilen stå i garagen, cykler på arbejde, og lader batteriet op med strøm produceret fra vores solceller på taget."

UNDGÅ TYVERI

Frygten for tyveri er noget af det, som afholder deltagerne fra at købe en elcykel efter testperioden. Hvis man som kommune eller virksomhed ønsker at understøtte brugen af elcykel, så er gode cykelparkeringsforhold i form af aflåste cykelskure – og gerne med mulighed for at oplade batteriet i cykelskuret – et vigtigt tiltag.

DYR CYKEL ELLER BILLIG BIL

Elcyklen betragtes ikke som et billigt alternativ til bilen, men som en dyr cykel. Bilisterne fortæller, at de ikke har investeret i en elcykel, fordi det er for dyr en investering, når de også har deres bil. Derfor kan man i fremtidige cykelkampagner eventuelt sætte fokus på, hvor meget man kan spare ved at vælge en elcykel frem for bilen.

HVEM ÆNDRER VANER?

I Test en Elcykel har næsten 1700 deltagere afprøvet, om en elcykel kunne være noget for dem. Det har givet os et godt indblik i, hvilke målgrupper der har størst succes med at ændre deres transportvaner ved hjælp af en elcykel.

ELCYKLEN KAN ERSTATTE BILEN

Resultaterne fra Test en Elcykel peger på, at elcyklen har størst potentiale til at erstatte bilen som transportmiddel for de pendlere, som har under 15 kilometer til arbejde. I testperioden er der ikke en sammenhæng mellem, hvor mange cykeldage testpersonerne registrerer, og hvor langt de har til arbejde. Men efter testperiodens afslutning er der en tendens til, at flere cykler, jo kortere distancen er. Dette gør sig især gældende for dem, som cykler tre eller flere dage om ugen.

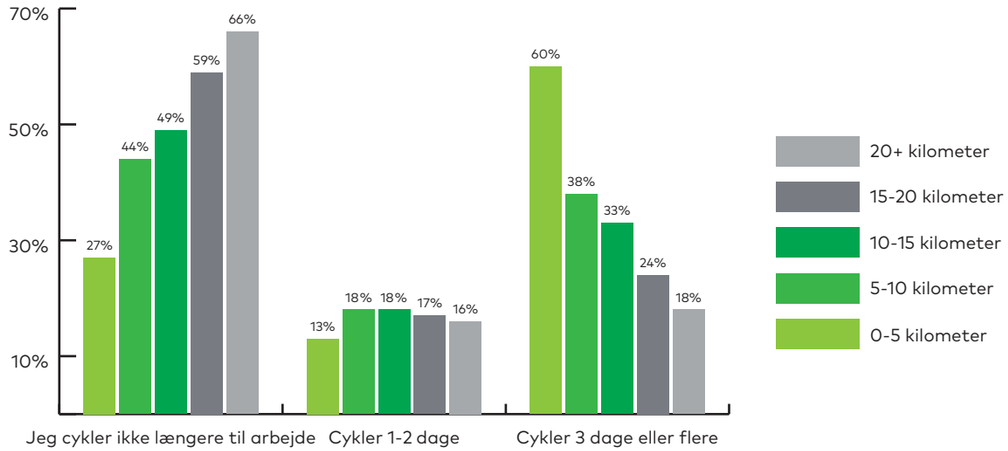
Resultaterne fra Test en Elcykel viser, at elcyklen især har potentiale hos dem med lidt længere til arbejde, som ønsker at cykle flere dage om ugen. Muligheden for at afprøve en elcykel har dog også motiveret flere til at cykle videre på en almindelig cykel – enten en ny eller den som allerede stod i skuret.

DAGLIG MOTION

På de lange ture har elcyklen gjort det muligt at dyrke motion i transporttiden et par gange om ugen – til stor glæde for dem, der før følte sig tvunget ind i en bil hver dag.

Elcyklen er relevant for en bred målgruppe, og derfor bør det være den enkeltes motivation og ambition, man lægger vægt på, når man udvælger deltagere.

ANTAL CYKELDAGE OG AFSTAND TIL ARBEJDE
TRE MÅNEDER EFTER TESTPERIODEN

CASE

I FULD FART OVER DE FYNSKE BAKKER

René Straarup fra Årslev har 10 kilometer til sin arbejdsplads i Odense Kommune. Og der gik mindre end én måned før René var helt vild med at køre på elcykel. I dag er René så glad for sin elcykel, at familien fra Årslev har købt endnu en elcykel, så hans kone også kan komme med ud på cykelstierne.

"Jeg har ikke kørt på cykel i 15 år, men nu har jeg lyst til at cykle. Hver morgen når jeg skal ud på elcyklen, glæder jeg mig til at komme af sted. Bakker og modvind er ikke noget problem – det er helt vildt" fortæller René til Odense Kommune og fortsætter: "Jeg er slet ikke i tvivl om, at mange mennesker vil anskaffe en elcykel i stedet for bil nummer to, hvis de har under 15 kilometer på arbejde."

HVEM DELTOG?

KØN

72 procent af testpersonerne i Test en Elcykel var kvinder, og 28 procent var mænd. I testperioden var kvinderne bedre til at tracke deres ture end mændene. Men ser vi på antallet, som fortsætter med at cykle efter tre måneder og efter et år, er det mændene, der er mest tilbøjelige til at fastholde den nye cykelvane.

ALDER

De aldersgrupper, som var stærkest repræsenteret, var 40-49 år og 50-59 år med tilsammen 65 procent af deltagerne. Et år efter testperiodens afslutning tyder resultaterne på, at de ældre målgrupper er mere tilbøjelige til at fastholde den nye cykelvane end de yngre.

HVAD MOTIVERER ELCYKLISTERNE?

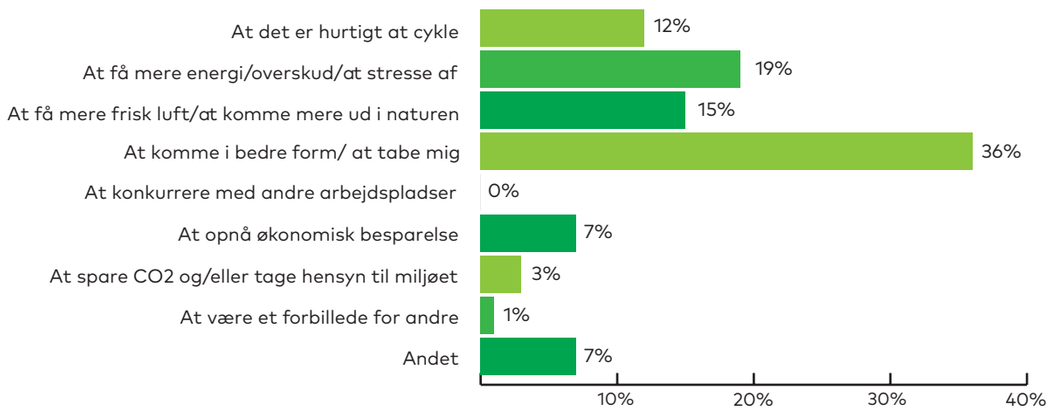
At få muligheden for gratis at prøve en elcykel er for deltagerne i Test en Elcykel en motivationsfaktor i sig selv. Men på den lange bane er det især det fysiske og mentale helbred, der får deltagerne til at springe i sadlen i stedet for at sætte sig bag rattet.

Test en Elcykel har vist, at cykelkampagner ikke kun er med til at ændre folks transportvaner – de kan også være med til at ændre folks mindset, hvilket er mindst lige så vigtigt, når valget en tidlig morgen står mellem bilen og cyklen.

I BEDRE FORM & HURTIGERE FREM
Som man kan se i grafen nedenfor, angiver 36 procent, at det at komme i bedre form eller at tabe sig motiverer dem til at fortsætte med at cykle efter testperioden, imens 12 procent svarer, at det, der motiverer dem til at cykle, er, at det er hurtigere.

FORNYET ENERGI
Men det er ikke kun motion og hastighed, der motiverer deltagerne i Test en Elcykel. For 15 procent er frisk luft og det at komme ud i naturen noget, som motiverer dem til at fortsætte med at køre på elcykel, imens 19 procent angiver, at mere energi og overskud og at stresse af er det mest motiverende.

HVAD MOTIVERER DIG MEST TIL AT CYKLE TRE MÅNEDER EFTER TESTPERIODEN

CASE

HURTIGERE TRANSPORT OG MERE OVERSKUD

Lone Brinchmann Jensen arbejder i Albertslund Kommune og har sammen med mange andre i tre måneder udskiftet bilen med en af Albertslund Kommunes elcykler. I den tid blev det til 367 kilometer til og fra arbejde.

Lone forklarer, at bilen har været det foretrukne transportmiddel, lige siden hun fik kørekort.

"Det blev så nemt at lade cyklen stå. Så da jeg læste om muligheden for at låne en elcykel, gjorde jeg op med mig selv, at nu skulle det være slut med dårlige undskyldninger for at tage bilen. Jeg valgte den aktive løsning i stedet," fortæller hun til Albertslund Kommune og fortsætter: "Jeg kørte helt op til 27 km/t på cyklen, og det var en fantastisk følelse bare at flyve afsted!" Endnu bedre var det, at hun med elcyklen også sparede tid og kunne fræse lige forbi køen i myldretiden.

Lone fortæller, at hun efter Test en Elcykel-kampagnen har oplevet, at det overskud, hun får fra cyklingen, nu i virkeligheden er dét, der hver dag motiverer hende til at tage cyklen frem for bilen.

CASE

TRODSER MØRKE OG KULDE FOR ET BEDRE HELBRED

Pia Knudsen arbejder i Roskilde Kommune og har 20 kilometer til sit arbejde. Hun lånte en af kommunens elcykler fra september til november. Selvom dagene blev kortere og mørkere nåede Pia Knudsen at cykle 600 kilometer på elcyklen. En væsentlig motivationsfaktor for at stige på elcyklen på trods af mørke og kulde var, at hun kunne mærke, at hun forbedrede sit fysiske og mentale helbred.

"Min fysiske form og mit humør blev væsentligt bedre af at cykle. Jeg cyklede 600 kilometer på de tre måneder, og jeg er sikker på, at jeg havde cyklet flere dage, hvis jeg havde lånt en cykel tidligere på året."

Ved at køre på en elcykel får Pia Knudsen både et fysisk og mentalt overskud, som den tidligere tur i bilen ikke har kunnet give.

MOTIVATION OG AFSTAND

Resultaterne fra Test en Elcykel viser, at der er en sammenhæng mellem afstand til arbejde, og hvad der motiverer deltagerne til at cykle. Deltagerne med kortere ture til arbejde angiver, at det, at ruten er hurtig at cykle, motiverer dem mest til at vælge cyklen. Deltagere, der har længere til arbejde, peger i højere grad på motion som den mest motiverende faktor.

GIV CYKLISTEN EN GOD OPLEVELSE

Skal de nye cyklister fastholde deres vaner på lang sigt, er det vigtigt, at elcyklen fungerer sammen med de hverdagsrutiner, som folk i forvejen har. Og det er vigtigt, at deltagerne igennem testperioden oplever, at deres dagligdag fungerer, også på en elcykel. En god oplevelse i testperioden er afgørende for, om deltagerne fortsætter med at cykle bagefter.

For at få testperioden med elcykel til at fungere er der en række gode overvejelser, du bør gøre dig:

Sørg for, at elcyklen kan imødekomme test-personens daglige gøremål. Det kan eksempelvis være ved at gøre det muligt at installere barnesæde og kurv på cyklen, så det bliver lettere at hente og aflevere børn eller købe ind på vej hjem.

En god serviceordning er vigtig, så deltagerne ikke bliver bremset af tekniske problemer. Cyklerne skal igennem et serviceeftersyn efter hver testperiode, så de er i tip-top stand til den næste. Slidte dæk der let punkterer, eller løse kæder er et no-go. Deltagerne skal desuden have klar besked om, hvad de gør, hvis cyklen går i stykker undervejs, og reparationer skal klares hurtigt og med god serviceopelvelse.

Udlåner du elcykler i vinterperioden, så sørg for gode lygter og trafikveste, der kan skabe øget tryghed. Gå efter de ansøgere med lidt kortere til arbejde og gerne dem, som bor bynært, så de ikke skal cykle på lange, mørke strækninger.

Skab opmærksomhed og ros dine deltagere. Fortæl løbende deltagerne, hvordan det går, og lav gerne nogle gode casehistorier, som kan deles på arbejds-pladsen eller i lokalavisen.

Konkurrencer kan motivere deltagerne til en ekstra indsats. Læs mere på side 18.

CASE

NY CYKEL, NYE VANER

Lone Laursen har otte kilometer til sit arbejde i Ballerup. Lone lånte en elcykel gennem sin arbejdsplads, som ligger i Ballerup Kommune.

Efter at have deltaget i Test en Elcykel købte Lone sin egen elcykel – det gjorde hun blandt andet, fordi elcyklen giver hende en bedre start på dagen.

"Turen på elcyklen mindskede noget af den stress, som jeg oplevede til hverdag. Jeg fik frisk luft, og det gjorde, at jeg også nød turen om morgenen til arbejde. Når jeg sidder i bilen, kan jeg godt nå at blive helt træt med alt den kø, der er på Frederikssundsvej, så er det fedt bare at vinke til det fra cykelstien."

Lone er derudover en af de mange deltagere i Test en Elcykel, som har formået at gøre elcyklen til en del af hverdagens andre rutiner. På trods af at batteriet er tungt at slæbe med ud at handle, så har Lone ikke noget imod at købe ind på cykelturen på vej hjem. Faktisk har det overrasket hende, hvor meget hun egentlig kan købe ind og transportere hjem på elcyklen.

KAMPAGNER FASTHOLDER MOTIVATIONEN

For at fastholde motivationen blandt deltagerne anbefaler Test en Elcykel, at man tilrettelægger en kampagne, der taler til flere forskellige personligheder. I Test en Elcykel har personlighederne været:

- Individualisten: Deltagerne har kunnet måle deres personlige fremskridt i form af egne kilometer og cykeldage gennem hele testperioden ved hjælp af en app.
- Konkurrencemennesket: Ved hjælp af app'en har testpersonerne deltaget i lokale og tværgående konkurrencer om at cykle flest dage og flest kilometer. Der blev i hvert heat kåret to vindere fra hver kommune og hvert hospital, som hver modtog en præmie til en værdi af 500 kr. Der blev desuden udpeget to samlede vindere af hvert heat.
- Den sociale: Test en Elcykel havde en fælles Facebook-side, hvor testpersoner kunne dele personlige historier og deltage i konkurrencer. Desuden bidrog lokale pressehistorier til at skabe engagement og fællesskab blandt deltagerne.

REGISTRERE TURE VIA EN APP

Når man skal planlægge en cykelkampagne kan man eksempelvis vælge at gøre brug af en app. En app kan give deltagerne mulighed for at følge med i, hvor mange kilometer de har tilbagelagt, og ikke mindst hvor mange kilometer deres kollegaer tilbagelægger. Samtidig kan en app også bruges til at indsamle et værdifuld vidensgrundlag for at evaluere kampagnens effekter. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at der også kan være udfordringer ved at bruge en app – det kræver motivation fra cyklisternes side selv at registrere deres kilometer, og der kan være fejl og udfald i app'en, som kan have en demotiverende effekt for nogle af deltagerne.

I Test en Elcykel angiver 50 procent af deltagerne, at muligheden for at kunne tracke sine ture har været et af de kampagneelementer, som har motiveret dem til at cykle i testperioden.

CASE

SLUT MED SPILDTID

Fokusgruppeinterviews med deltagere i Test en Elcykel har vist, at de efter projektet har tillagt deres transporttid en helt anden værdi og betydning, end den havde før. Transporttiden er også tid til afstresning, motion og oplevelser. Det kan være vigtigt at tænke ind i fremtidige cykelkampagner.

KONKURRENCE

20 procent af deltagerne i Test en Elcykel angiver, at muligheden for at konkurrere med andre var et af de kampagneelementer, som motiverede dem i testperioden.

PIFTEDE DÆK, TRYKKEDE RIBBEN OG MACHO-MÆND

Peter Kroll lånte igennem tre måneder en elcykel fra sin arbejdsplads på Hvidovre Hospital. Hver dag pendlede han turen på de 17 kilometer til sit hjem i Dragør. Det var dog ikke præmien i kampagnens konkurrence, som dag efter dag fik ham op på cyklen. Håbet om at vinde over rekordholder Lars Jensen fra Hvidovre Hospitals kopiafdeling var det, der fik Peter Kroll til at trampe i pedalerne. Selv ikke et styrt kunne stoppe Peter, som på trods af adskillige trykkede ribben fortsatte på cyklen dagen efter.

"Det var en kæmpestor motivationsfaktor at slå Lars. Vi havde en intens konkurrence kørende. Hver gang han så mig, skubbede han til mig, og jeg har ham stærkt mistænkt for at punktere min cykel tre gange," siger Peter Kroll til Hvidovre Hospital og smiler.

Peter Kroll nåede at cykle 4370 kilometer på de 85 dage han lånte elcyklen af Hvidovre Hospital. Dermed slog han rekorden med små fem kilometer mere end hans ærkerival, Lars Jensen, som til det sidste håbede, at Peter ville fejle. "Jeg håbede da på en snestorm helt til det sidste," griner Lars Jensen og udfordrer sin rival til revanche.

Peter Krolls sejr krævede tid og beslutsomhed. For at slå Lars Jensen tog han store omveje til og fra arbejde og cyklede fire til fem timer hver weekend.

FOREBYG ULYKKER

Antallet af ulykker på elcykler stiger, og risikoen er større for at ende i en trafikulykke på elcykel end på en almindelig cykel. Stigningen af ulykker hænger sammen med et stigende antal af elcykler på de danske cykelstier, men kommer også af, at elcyklen er en ny transportform.

Billister og almindelige cyklister er ikke vant til el-cyklen, som ofte ligner den almindelige cykel. Derfor undervurderer de elcyklens fart, og det kan skabe farlige situationer.

SYNLIGHED

For at sikre trafiksikkerheden for elcyklister er det vigtigt at hjælpe og informere om den nye trafikanttype. I Test en Elcykel-kampagnen fik hver ny elcyklist tilsendt Cyklistforbundets folder "Gode Råd" for at højne sikkerheden og forebygge ulykker i trafikken. Rådene indebærer blandt andet at gøre sig så synlig som muligt i trafikken og ikke at bruge håndbremsen alene.

En undersøgelse fra 2014 af knap 7000 cyklisters trafiksikkerhed på cykelstierne af Trygfonden og Aalborg Universitet viser, at en pangfarvet cykel-vest kan reducere uheld i trafikken med 48 procent. Hvis din virksomhed eller kommune vil udlåne elcykler, kan det derfor være en god ide at forsyne de nye elcyklister med en cykelvest, før de begiver sig ud på cykelstierne.

CASE

EN NY TYPE TRAFIKANT

Cea Munter cykler dagligt 11 kilometer fra sit hjem i Albertslund til arbejdet på Herlev hospital. På dagen hvor hun afsluttede sin deltagelse i Test en Elcykel-projektet, købte hun straks sin egen elcykel. Siden er det da også blevet til en elcykel til manden, og selv deres to børn drømmer om deres egne elcykler en dag. Cea nyder først og fremmest at køre på elcykel, fordi den friske luft og motion giver en bedre tur til og fra arbejdet. Hovedgevinsten er dog, at det er hurtigere end at pendle i bilen. Hun suser hver morgen forbi den lange bilkø til arbejde, og det giver hende en frihed, som hverken vind eller regn kan stå i vejen for. En af de store gevinster ved elcyklen er dens fart, men det har dog også givet udfordringer i trafikken for Cea.

"Vi er en helt anden type trafikant på elcyklen, og det skal både vi og omgivelserne vænne sig til" fortæller hun.

Andre cyklister og billister kan ikke vurdere Ceas hastighed, da hendes elcykel ligner en almindelig dame-cykel. Halvvejs inde i testperioden valgte hun at trække en pangfarvet cykelvest på, så de andre trafikanter bedre kunne se hende ude på cykelstierne.

HVAD SIGER LOVEN OM GRATIS UDLÅN AF ELCYKLER?

Ønsker du som kommune eller virksomhed at udlåne elcykler til borgere eller medarbejdere, er der nogle regler og skattemæssige forhold, du bør forholde dig til. I Test en Elcykel har vi fået hjælp af en statsautoriseret revisor til at redegøre for reglerne for udlån af elcykler. Er du interesseret i den fulde rapport, kan du henvende dig til Emma Liisberg på emma.liisberg@gate21.dk.

FOR KOMMUNER SOM UDLÅNER TIL BORGERE OG MEDARBEJDERE I VIRKSOMHEDER I KOMMUNEN
Kommuner kan udlåne elcykler til borgere og medarbejdere i virksomheder beliggende i kommunen uden at komme i strid med kommunalfuldmagtsreglerne, hvis formålet er at fremme sundhed og reducere klimapåvirkning.

Det er dog et krav, at udlånet foregår til borgere i kommunen eller medarbejdere i virksomheder i kommunen, da nærhedsprincippet i kommunalfuldmagtsreglerne ellers ikke vil være opfyldt.

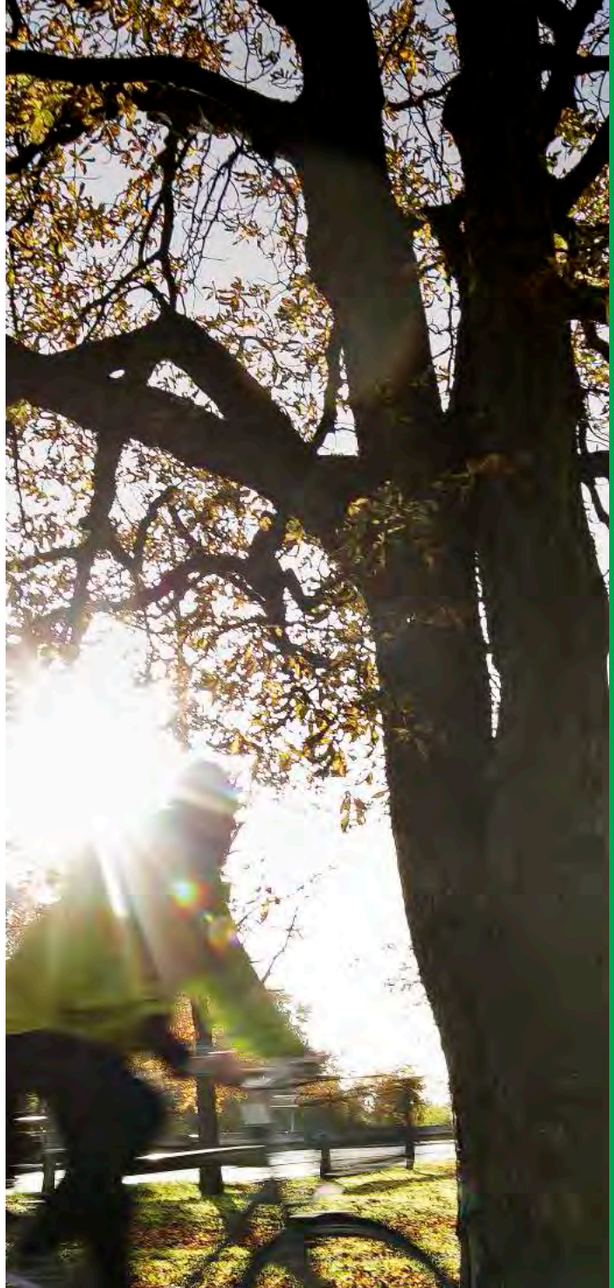
Det vil ikke have nogen skattemæssige konsekvenser for borgeren at låne en elcykel.

FOR VIRKSOMHEDER OG KOMMUNER SOM UDLÅNER TIL MEDARBEJDERE
Udlån af elcykler til medarbejdere til transport mellem hjem og arbejde betragtes som "fri arbejdsgiverbetalt befordring", og skal derfor som udgangspunkt beskattes. Beskatningen kan ske indirekte ved bortfald af retten til transportfradrag i testperioden. Derfor skal medarbejderen gøres opmærksom på, at han eller hun i testperioden ikke er berettiget til transportfradrag, hvilket han/hun selv skal indberette i sin selvangivelse. Arbejdspladsen skal også indberette til eIndkomst, at der er stillet arbejdsgiverbetalt befordring til rådighed ved en krydsmarkering i felt 63, hvilket svarer til at sige "nej" til automatisk beregning af befordringsfradrag.

Fordi elcyklen også kan bruges i privat regi, betragtes den som et personalegode. Overstiger den samlede værdi af personalegoder 1100 kroner om året har arbejdspladsen pligt til at indberette dette til eIndkomst. Elcyklens værdi i testperioden kan opgøres ved at sammenligne med, hvad det ville koste at leje en elcykel på markedsvilkår i samme periode.

LÅNERERKLÆRING
Bed testpersonerne udfylde en lånererklæring inden udlån, hvor de orienteres om de skattemæssige vilkår for lån af elcykel. Du kan få tilsendt et eksempel på en lånererklæring ved at henvende dig til Emma Liisberg på emma.liisberg@gate21.dk.

§

OM TEST EN ELCYKEL

Test en elcykel er et tre-årigt projekt, som har haft til formål at få flere borgere og medarbejdere til at vælge en elcykel frem for bilen i deres daglige tranport. I projektet har otte hospitaler i Region Hovedstaden og otte kommuner udlånt elcykler til bilpendlere med over fem kilometer til arbejde i prøveperioder af tre måneder.

VARIGHED
August 2013 – oktober 2016

FINANSIERING
Projektets budget var på cirka 7,5 millioner kroner, hvoraf Region Hovedstaden og Vejdirektoratets Cykelpulje har støttet projektet med knap 5 millioner kroner.

PARTNERE
Kommuner: Albertslund Kommune, Ballerup Kommune, Frederiksberg Kommune, Gladsaxe Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Odense Kommune, Roskilde Kommune og Gentofte Kommune.

Hospitaler i Region Hovedstaden: Bornholms Hospital, Herlev Hospital, Rigshospitalet og Rigshospitalet Glostrup, Frederiksberg & Bispebjerg Hospitaler, Gentofte Hospital, Amager & Hvidovre Hospitaler, samt Nordsjælland Hospital.

KONTAKT

Gate 21
Vognporten 2,
2620 Albertslund
Projektleder Emma Liisberg
Emma.liisberg@gate21.dk
Mobil: +45 5378 7003

PROJEKTET ER STØTTET AF

Region Hovedstaden

Vejdirektoratet

Udgiver	Gate 21
Udgivet	Oktober 2016
Oplag	1.000 stk
Fotos	For- og bagside, side 2, 3, 5, 7, 11, 13 øverst, 17 nederst, 23: Mikkel Østergaard, side 9: privatfoto, side 13 nederst: Odense Kommune, side 17 øverst: privatfoto, side 19: Hvidovre Hospital, side 20: Herlev Hospital.
Layout	Kasper Lavlund Bornø Jensen
Redaktion	Emma Liisberg, Hanne Collin Eriksen og Helle Bygholm

FSC www.fsc.org MIX Papir fra ansvarlige kilder FSC® C009089

5041 Tryksag 0492

KOMMUNIKATION IFM. TEST EN ELCYKEL

Gate 21 har som projektejer af Test en Elcykel stået for den eksterne kommunikation før, under og efter projektet. Projektets øvrige deltagere – otte kommuner og otte hospitaler i Region Hovedstaden – har desuden selv gennemført lokale kommunikationsaktiviteter undervejs og efter projektets afslutning. Region Hovedstaden indtænker selv løbende resultaterne fra projektet i egen kommunikation og har for eksempel planlagt, at det regionale cykelregnskab, som udkommer i 2017, skal indeholde et tema/opslag om elcykler, hvor resultaterne fra Test en Elcykel vil blive fremhævet.

Følgende kommunikationsaktiviteter er gennemført pr 14. februar 2017:

Promovering hos deltagende kommuner og hospitaler i projektperioden:

Deltagende hospitaler, kommuner og virksomheder har promoveret muligheden for at deltage i projektet lokalt, hvilket har medført mange tilmeldinger til ventelisten, i de fleste tilfælde flere end der var plads til i projektet.

De otte kommuner har hver udbredt projektet gennem tre artikler i enten lokalavis, kommunens hjemmeside eller andre lokale medier. Dertil har der været bragt en række lokale historier fra hospitalerne. Se oversigt nedenfor:

Kommune	Presse	Dato	Overskrift	Indhold
Albertslund	Albertslundposten	03.03.2014	Kirsten skiftede bilen ud med en elcykel	Elcyklen spare benzin og giver overskud. Derfor har deltager byttet den ud med sin bil.
Albertslund	Albertslundposten	03.03.2014	Kampagne: Prøv en elcykel gratis i tre måneder	Fælles elcykelprojekt skal sikre sundhed og motion hos billister.
Albertslund	Albertslund Kommune - nyheder	n.d.	Medvind på cykelstien	Elcykel forbedre den fysiske form og mentale overskud.
Ballerup	aben – personale blad	April 2014	Lån en elcykel og lad bilen stå	Ballerup Kommune udlåner elcykler
Ballerup	Ballerup Bladet	19.07.2016	Jan har vinket farvel til bilen	Deltager er blevet så glad for at cykle at han har investeret i en elcykel efter kampagnen
Ballerup	Ballerup Bladet	29.01.2015	De æder kilometer på cykelstierne	På trods af kulde og sne har to medarbejdere trampet i pedalerne
Frederiksberg	Frederiksberg Kommune - nyheder	27.06.2016	Elcykler for Frederiksbergs bilejere til at cykle mere	Resultater fra testperioden på Frederiksberg.
Frederiksberg	Frederiksberg Kommune - nyheder	29.10.2014	Endnu en vinder i ”test en elcykel”.	Vinder af konkurrencen på Frederiksberg.

Frederiksberg	Frederiksberg Kommune – nyheder	10.03.2014	Lån en gratis elcykel i tre måneder	Frederiksberg kommune udlåner elcykler til deres borgere.
Gentofte	Gentofte Lokalavisen	14.09.2015	Jørgen blev så glad for sin cykel	Efter testperiode har deltager købt en elcykel, han har tabt sig af at cykle og cykler nu dagligt.
Gentofte	Gentofte Lokalavisen	03.03.2014	Lån en elcykel: billister skal over på to hjul	Gentofte Kommune udlåner elcykler til kommunens billister
Gentofte	Gentofte Lokalavisen	02.04.2014	Op på elcykel: Basse skal ned i vægt	Deltager håber på at tabe sig på elcykel efter sin hjerteoperation.
Gladsaxe	Gladsaxe Kommune - nyheder	n.d.	To glade vindere fra MOE har vundet præmierne i Gladsaxe Kommunes kampagne Test en el-cykel	Kvindelige deltagere fra virksomheden MOE vandt konkurrencen i Test en Elcykel kampagnen i Gladsaxe
Gladsaxe	Gladsaxe Kommune - nyheder	n.d.	Et aktivt cykelliv på en el-cykel efter to trafikuheld	Elcyklen giver mulighed for aktiv transport til deltager med mén fra en tidligere trafik ulykke.
Gladsaxe	Gladsaxe Bladet	01. 07.2014	126 ture og 1420 km på el-cykel	To kvindelige cyklister vinder første heats konkurrence
Herlev Hospital	Herlev bladet	n.d.	Lån en elcykel og giv din sundhed medvind på cykelstierne	
Hvidovre Hospital	Hvidovre Avis	29.01.2015	Sabotage, hån og trykkede ribben	To medarbejdere har en konkurrence om hvem der kan nå at cykle længst i Test en Elcykel kampagnen
Høje Taastrup	Lokalavisen Taastrup	27.01.2015	Bettina cyklede flest ture	Hver dag cyklede deltager 50 km mellem arbejdspladsen og hjemmet
Høje Taastrup	Dagbladet	04.07.2014	Lokale el-cykel vindere fundet	Deltager er efter perioden fortsat med at cykle dog uden batteriet
Høje Taastrup	Lokalavisen Taastrup	08.07.2014	Else og Gitte vandt i Test en Elcykel	Efter første heat vandt 2 kvindelige deltagere i konkurrencen om flest ture og kilometer.
Nordsjællands Hospital	Netavisen Sjælland	04.07.2014	3.801 kilometer på elcykel	Deltager har cyklet hvad der svarer til en tur til rom og tilbage igen
Odense	Fyns Stiftstidende	24.01.2015	Lån en elcykel gratis	Borgere og virksomheder kan prøve en elcykel hvis de har mere end 5 km til arbejde

Odense	Tv2 Fyn	23.01.2015	Vintersjap og cykelglæde	Odense låner elcykler ud hele vinteren og sørger for at rydde cykelstierne for sne
Odense	Magasin "giv livet luft"	n.d.	Falckmanden flyver afsted på sin elcykel	Deltager blev så glad for elcyklen at både ham og konen nu ejer en.
Roskilde Kommune	Paperboy	15.05.2015	Billister cykler til arbejde	Omkring halvdelen fortsætter med at cykle til arbejde. Forsøget går godt i Roskilde.
Roskilde Kommune	Viby Sjælland	09.02.2016	Test en elcykel	Mulighed for at låne en elcykel af kommunen
Roskilde Kommune	Roskilde Kommune - nyheder	18.03.2014	Lån en elcykel i 3 mdr.	Mulighed for at låne en elcykel af kommunen

Øvrig udbredelse i presse og på konferencer

Projektets delresultater har på initiativ af Gate 21 været kommunikeret på en række møder, nationale og internationale konferencer, artikler mv.

Herunder:

- Oplæg på Trafkdage 2014 v. Anna Thormann, Gate 21, og Helen Lundgaard, Region Hovedstaden
- Artikel i Insight (Gate 21 magasin) december 2014
- Oplæg på ECOMM 2015 I Utrecht v. Anna Thormann, Gate 21.
- Oplæg på Det Økologiske Råds Temadag om Elcykler 25. august 2015 v. Signe Munch-Pedersen, Gate 21.
- Oplæg hos Vejdirektoratet 11. maj 2016 v. Emma Liisberg, Gate 21.
- Artikel i Trafik og Veje maj 2016 v. Oskar Funk og Jonas Larsen, Roskilde Universitet
- Oplæg på videnmøder i de regionale udviklingsprojekter Smart Mobility in Loop City og Moving People 23. maj, 27. oktober og 8. november 2016 v. Emma Liisberg, Gate 21.
- Oplæg på Trafikdage 2016 v. Emma Liisberg, Gate 21.
- Cyklistforbundets medlemsblad Cyklister efterår 2016
- Oplæg på Cycling and Society Symposium i Lancaster september 2016 v. Oskar Funk, Gate 21.

Øvrige udbredelsesaktiviteter:

- Resultaterne fra Test en Elcykel er i efteråret 2016 blevet sat op i en letlæselig populærfolder som deles ud til partnere og andre relevante aktører. Folderen præsenterer resultaterne fra projektet og giver desuden gode råd, til kommuner og virksomheder, som ønsker at gentage en lignende udlånsordning. Populærfolderen er tilgængelig online på: http://www.gate21.dk/sund-og-aktiv-hverdag-paa-en-elcykel/

- Et afslutningsseminar i Test en Elcykel blev gennemført d. 17. januar 2017. Arrangementet havde fokus på udvikling af nye partnerskaber og forretningsmodeller for udlån af cykler og elcykler. I alt 21 personer deltog fra kommuner, cykelhandlere og andre organisationer.
- Gate 21 har indstillet Test en Elcykel til ENERGY GLOBE Award 2017 (http://www.energyglobe.info/en/award/about-the-award/). Svar forventes i april/maj.

Planlagte kommunikationsaktiviteter (2017) i Gate 21

- En række pressehistorier med fokus på hhv. klimaeffekt og sundhed planlægges til at blive sendt ud til relevante medier i foråret 2017.
- En afsluttende artikel forberedes til Gate 21's medlemsmagasin Insight.
- Der er sendt forslag til oplæg ind til Den Nationale Cykelkonference og ECOMM- konferencen (The European Conference On Mobility Management).
- Gate 21 indstiller Test en Elcykel til Sustainia100 med deadline i marts måned.

Vurdering af projektresultater fra Gate 21

Region Hovedstaden har anmodet Gate 21 om vores vurdering af projektet. Gate 21's vurdering er, at projektet Test en Elcykel har haft stor succes med at konvertere bilpendlere til cyklister. Test en Elcykel har med et relativt enkelt set up og ganske få virkemidler formået at skabe varige adfærdsændringer blandt 50 % af projektdeltagerne. Det er i sig selv et rigtig flot resultat.

Projektet har vist elcyklens potentiale på de mellemlange pendlingsdistancer, men muligheden for gratis at teste en elcykel har også vist sig at få flere til efterfølgende at pendle et par gange om ugen på deres almindelige cykel. På den måde har projektet vist sig at være mere end et elcykelprojekt – gratis udlån af elcykler har også vist sig at fremme brugen af den almindelige cykel.

Projektet har vist, at interessen for elcykler er stor blandt pendlerne på de mellemlange distancer. Faktisk var der mange på ventelisten i Test en Elcykel, som aldrig nåede at få tilbudt en elcykel. Det er Gate 21's vurdering er der fortsat er stor interesse blandt pendlerne for at få mulighed for at teste en elcykel.

Gate 21 finder desuden, at der er skabt gode erfaringer om udlån og servicering af elcykler som kan danne grobund for nye forretningsmodeller for udlån, salg og leasing af elcykler til borgere og arbejdspladser. Afslutningsseminaret for Test en Elcykel viste, at der er mange udbydere, som allerede nu arbejder med nye forretningsmodeller for udlån og service af cykler og elcykler. Herunder findes der både brugerbetalte løsninger og virksomhedsordninger.

Ifølge Gate 21, har Test en Elcykel skabt gode resultater i projektperioden, men har også bidraget til ny viden og gode erfaringer, som kan danne grobund for at arbejde videre med lignende aktiviteter i nye rammer. Man kender nu til den forventede effekt af at igangsætte udlånsordninger af elcykler til borgere og medarbejdere. Kombineret med de erfaringer, der er skabt i projektet omkring cyklernes kvalitet og servicebehov samt øvrige erfaringer fra kampagnen, er der rigtig gode muligheder for at udvikle og gennemføre nye adfærdsrettede kampagner og udlånsordninger, der kan få endnu flere borgere og medarbejdere til at få mod på at skifte bilen ud med en cykel eller elcykel.

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

NOTAT

Byudvikling på industrigrunde –en ny samarbejdsform i forbindelse med jord-forurening (orienteringssag)

Projektets anbefalinger til ændrede sagsgange:

Det gennemførte projektarbejde har resulteret i udarbejdelse af 6 anbefalinger til hvordan arbejdet med boligbyggeri på store tidligere industrigrunde kan optimeres:

1. Tidlig dialog
2. Tidligt overblik over myndighedskrav
3. Systematisk kortlægning
4. Årlige dialogmøder på tværs af faggrænser
5. Bedre forståelse for de forskellige fagområders opgaver og roller
6. Opdatering af regionens interne proces

Nedenfor er de 6 anbefalinger gennemgået.

1. Anbefaling –tidlig dialog
Det anbefales, at der tidligt i en sagsbehandlingsproces skabes mulighed for, at miljø-rådgiver/bygherre kan indkalde Københavns kommune og regionen til et 'Opstarts-møde'.

Beskrivelse af anbefaling
Ved 'Opstartsmødet' har rådgiver/bygherre mulighed for, at præsentere det planlagte byggeprojekt for kommunen og regionen. Et tidligt 'Opstartsmøde' vil give mulighed for bl.a. at drøfte:

- myndighedernes rollefordeling
- oplæg til undersøgelse forud for § 8 tilladelsen
- hvad skal der til for at undgå kortlægning
- krav til undersøgelsesomfang (se også anbefaling om tidligt overblik over myndighedskrav)

- detaljer om byggeriet i relation til den konstaterede/mulige forurening
- m.m

'Opstartsmødet' er et møde der afholdes forud for indsendelse af § 8 ansøgningen på store og/eller komplicerede sager. Den tidlige dialog vil kunne etableres allerede i byggeprojektets idéfase og vil kunne indkaldes af bygherre og/eller miljørådgiver.

Beskrivelse af problematik, der ligger til grund for anbefalingen.
Det er blevet tydeligt i projektforløbet, at samarbejdsparterne oplever, at det samlede overblik over krav til § 8 tilladesen ofte først skabes, når et byggeprojekt er langt fremskredent. Konsekvensen af dette bliver blandt andet, at undersøgelsesgrundlagt for udarbejdelse af § 8 tilladelserne ikke er fyldestgørende. Desuden opleves en usikkerhed om undersøgelsesforløbet og kravene til undersøgelsens indhold. Når regionen inddrages for sent i forløbet og stiller yderligere krav til undersøgelser kan det have tidslige og økonomiske konsekvenser for bygherren. Desuden vil et 'Opstartsmøde' der skaber klarer linjer i fht. myndighedernes krav til en undersøgelse være et godt grundlag for miljørådgiver i dialogen med bygeherren, når undersøgelsen skal planlægges.
Det er i projektet blevet tydeligt, at bygherre/rådgiver oplever, at det tidlige samarbejde med Københavns kommune fungerer godt. Gode projektforløb opleves som de sager, hvor der har været tidlig dialog og hvor sagen har været velbelyst tidligt i forløbet. Regionen savnes i denne tidlige dialog.

Konkret proces for implementering af anbefaling
Følgende punkter skal afklares forud for implementering:
Etablering af en effektiv mødeform nedenstående modeller har været drøftet:

- *Flersags-modellen*, fastsat gentagende møde, hvor bygherre/miljørådgiver booker tid. Mødet afholdes hos kommunen. Regionen afsætter tid i kalenderen med en fast frekvens.
- *Enkeltsags-modellen*, afholdes ved store byudviklingsområder eller meget komplicerede sager indenfor byudviklingsområder.
- Område-modellen, byudviklingsområde med flere bygherrer. Mødet kan skabe et samlet overblik over forureningssituationen indenfor hele byudviklingsområdet på tværs af matrikelgrænser. Formen vil variere fra område til område. Kan evt. med fordel afholdes i forbindelse med lokalplanprocessen.
- Det kan i nogle sager være relevant at afholde opstartsmøde på lokaliteten.

Udarbejdelse af info på hjemmesiderne i kommunen og regionen om:

- muligheden for afholdelse af 'Opstartsmøde'
- forventningsafstemning om dagsordenen til mødet
- skabelon for minimumskrav til præsentation af sag
- 'minivejledning' der i punktform lister krav til undersøgelser (jf. anbefaling om tidligt overblik over myndighedskrav).

Ophæng/tovholder
Københavns kommune samt regionen har ansvaret for, at rådgiver kender til mulighe-den for afholdelse af 'Opstartsmøder'.

Ressourceforbrug
Når metoden er implementeret, vurderes det, at der er behov for opstartsmøder i ca. 20-30 sager årligt. Ressourcerne forventes, at kunne godtgøres ved en efterfølgende mindre kompleks sagsbehandling.
Regionen skal forud for afholdelse af 'Opstartsmøder' afklare den interne procedure, jf. Anbefaling –opdatering af regionens interne proces (afsnit 6).

Tidspunkt for implementering
'Opstartsmøderne' med deltagelse af regionen vil kunne sættes i gang primo 2017.

2. Anbefaling –tidligt overblik over myndighedskrav
Det anbefales, at der skabes mulighed for, at bygherre/developer/rådgiver tidligt i et sagsforløb kan få overblik over myndighedskrav til undersøgelser forud for boligbyggeri på tidligere industriarealer.

Beskrivelse af anbefaling.
Det tidlige overblik over myndighedskrav skabes ved at gøre mere viden tilgængelig på kommunens og regionens hjemmesider. Her vil bygherre, miljørådgiver og developer selv kunne søge informationen og myndighederne vil kunne henvise til informationen.

Der udarbejdes en:
Minivejledning: En kortfattet minimumsvejledning til miljørådgivere om generel planlægning og udførelse af historik og forureningsundersøgelser når der bygge på forurenede grunde. Den skal give en samlet klar udmelding og indeholde blandt andet oplysninger om, hvad der skal til for at udgå af kortlægning, hvad en undersøgelse skal indeholde, frekvens for poreluft og screening af arealer m.m.
Pixibog: En kortfattet beskrivelse til bygherre/developere om hvad forurening og § 8 betyder for et byggeprojekt. Den skal beskrive hvordan myndighedernes roller er i § 8 –forløbet og oplyse om, hvad bygherre skal gøre (eks. inddragelse af miljørådgiver, behovet for udarbejdelse af en fyldestgørende historik). Informationsmateriale kan udleveres ved afklaringsmødet.
Beskrivelse af problematik, der ligger til grund for anbefalingen.
Det blev tydligt i projektarbejdet, at de eksterne samarbejdspartnere oplever, at der mangler en forudsigelighed i fht. myndighedernes krav til belysning af § 8 sagen. Uforudsigeligheden skyldes manglende viden om myndighedernes krav, men også uens sagsbehandling samt den delte myndighedsrolle i fht. § 8 tilladelserne. Den manglende forudsigelighed medfører, at det er vanskeligt for miljørådgiveren at rådgive bygherre.
Bygherre mangler desuden viden om myndighedernes krav til miljøundersøgelser på et tidligt tidspunkt i processen. I nogle tilfælde mangler bygherre viden om, at der skal involveres en miljørådgiver, hvilket er nødvendigt for, at der bliver budgetteret med rådgivning på miljøområdet tidligt i projektet.

Konkret proces for implementering af anbefaling
Udarbejdelse af informationsmateriale i form af 'Pixi bog' og 'Minivejledning'. Desuden skal det afklares, hvor på hjemmesiderne oplysningerne skal fremgå.
Det informationsmateriale der allerede er udarbejdet af Region Hovedstaden vil i et omfang kunne genbruges.

Ophæng/tovholder
Minivejledning, udarbejdes af regionen med inddragelse af Københavns kommune samt udvalgte rådgivere fra den afholdte workshop.

Pixi-bog, udarbejdes af Københavns kommune med inddragelse regionen. Københavns kommune, har ansvaret for at afklare hvor på hjemmesiden, der skal linkes til informationsmateriale om byggeri på forurenede grunde.

Ressourceforbrug
Udarbejdelse af informationsmaterialet koordineres imellem Københavns kommune og regionen.

Tidspunkt for implementering
Arbejdet med udarbejdelse af informationsmaterialet vil kunne startes op primo 2017.

3. Anbefaling –systematisk kortlægning
Det anbefales, at der udføres en systematisk V1-kortlægning af de områder der er udpeget som byudviklingsområder i Københavns kommune.

Beskrivelse af anbefaling.
Regionens kortlægningsindsats er endnu ikke færdiggjort i Københavns kommune. Det betyder, at der ofte ikke er udarbejdet historisk redegørelse eller udført undersøgelser på ejendomme indenfor byudviklingsområderne og det er vanskeligt for rådgivere, at planlægge fyldestgørende undersøgelser, når forureningsoverblikket mangler. Ved implementering af en systematisk kortlægning i nye byudviklingsområder kan den 52 uger lange periode for udarbejdelse af lokalplan for et område benyttes til V1 kortlægning af ejendomme i lokalplanområdet, såfremt regionen oplyses om lokalplanarbejdet i tide.

Beskrivelse af problematik, der ligger til grund for anbefalingen
Den endnu ikke gennemførte systematiske kortlægning i Københavns kommune medfører en uhensigtsmæssig proces, når regionen skal vurdere, om der er grundlag for kortlægning. Byggesagen forsinkes i nogle tilfælde imens regionen skal vurdere kortlægningen og der skal udfærdiges en § 8 tilladelse. Derudover kan der i § 8 tilladelsen blive stillet krav til miljøundersøgelser samt byggetekniske løsninger, som bygherrer ikke var bekendt med i købstidspunktet samt planlægningen og finansieringen af byggeriet.

Konkret proces for implementering af anbefaling
Der er sideløbende med dette projekt igangsat en arkivanalyse i Københavns kommune. Prioritering af V1 kortlægning i byudviklingsområder anbefales inddraget i oplægget til politisk behandling vedr. prioritering af den resterende V1 kortlægning i regionen.

Ophæng/tovholder
Regionen er myndighed på området og udfører opgaven.

Ressourceforbrug
V1 kortlægning er en del af den løbende drift og vil derfor ikke kræve et forøget ressourceforbrug.

Tidspunkt for implementering
Arkivanalysen der skal danne grundlag for den systematiske kortlægning er udarbejdet i 2016. Den systematiske V1–kortlægning vil kunne igangsættes fra 2018 forudsat, at dette prioriteres politisk.

4. Anbefaling –årlige dialogmøder på tværs af faggrænser
Det anbefales, at der afholdes et årligt informationsmøde for miljørådgivere, bygherre og myndigheder. Desuden anbefales det, at der efter behov afholdes et kursus for nye rådgivere i branchen.

Beskrivelse af anbefaling
På baggrund af projektforløbet planlægger Københavns kommune at afholde årlige møder med deltagelse af miljørådgivere, bygherre og myndigheder. Møderne vil som fast punkt indeholde en orientering om status for hvad der rør sig i kommunen og hvad der forventes, at ske det kommende år. Regionen vil også have mulighed for at deltage, og orientere om nyt fra regionen. Desuden vil det være muligt, at drøfte faglige problemstillinger og have en generel erfaringsudveksling.
Københavns kommune planlægger tillige at afholde kurser for nye rådgivere efter behov. Kurserne skal indeholde en generel orientering om myndighedsforhold og oplæring i fht. § 8 ansøgninger og tilladelser. Kurserne vil tage udgangspunkt i Minivejledningen, en kortfattet minimumsvejledning til miljørådgivere om planlægning og udførelse af forureningsundersøgelser (se Anbefaling - tidligt overblik over myndighedskrav afsnit 2)

Beskrivelse af problematik, der ligger til grund for anbefalingen
Årsmøde: Ved den afholdte workshop i forbindelse med nærværende 'projekt om byudvikling' blev det tydeligt, at alle inviterede parter havde stor glæde af at mødes. Der er en forventning om, at årlige møder vil kunne skabe en god platform for videndeling på tværs af faggrænser. Mødet vil kunne underbygge arbejdet med en bedre forståelse for de forskellige fagområders opgaver og roller. Desuden vil et årligt møde skabe mulighed for, at udbrede tilbuddet om en tidlig dialog med myndighederne samt andre væsentlige forhold ifht. samarbejdet imellem forskellige aktører på området.
Der blev ved den afholdte workshop skabt et værdifuldt netværk, der bør bygges videre på ved eks. årlige møder.
Kursus: Det opleves i sagsbehandlingen af § 8 sager, at nye rådgivere kan have nytte af, at få en introduktion til den myndighedsbehandling der sker i kommunen og regionen og baggrunden for de krav, der bliver stillet til ansøgningsmaterialet til en § 8 tilladelse. Der er en forventning om, at sådanne kurser vil danne grundlag for en bedre forståelse af hinandens opgaver og roller.
Samlet er det forventningen, at årsmøder og kurser vil kunne danne grundlag for en mere smidig og effektiv sagsbehandling.

Konkret proces for implementering af anbefaling
Københavns kommune arbejder videre med forberedelserne til afholdelse af årsmøder og kurser. Udbredelse af information om, at der afholdes årsmødet/kurset vil ske via mail/hjemmesiden og som information ved større arrangementer, såsom ATV-møder el. lign.

Ophæng/tovholder
Københavns kommune har ansvaret for afholdelse af de årlige informationsmøder samt kurser for nye rådgivere.
Regionen deltager i årsmøderne og efter behov i kurser for nyuddannede.

Ressourceforbrug
Deltagelse ved årsmøderne samt evt. præsentation af status for regionens arbejde eller andet relevant emne.
Regionen vil efter behov deltage i kurserne for nye rådgivere.

Tidspunkt for implementering
Faste årsmøder forventes afholdt i efteråret 2017 og herefter en gang årligt.
Kurser for nye rådgivere forventes afholdt forår og efterår 2017 og herefter efter behov.

5. Anbefaling –bedre forståelse for de forskellige fagområders opgaver og roller
Det anbefales, at der skabes mulighed for, at opnå en bedre forståelse for de forskellige fagområders opgaver og roller.

Beskrivelse af anbefaling
En bedre forståelse for de forskellige fagområders opgaver og roller skabes ved udmøntning af følgende tre anbefalinger fra nærværende projekt:

1. Anbefaling –tidlig dialog
2. Anbefaling –tidligt overblik over myndighedskrav
4. Anbefaling –årlige dialogmøder på tværs af faggrænser

Beskrivelse af problematik, der ligger til grund for anbefalingen
Det er blevet tydeligt ved projektarbejdet, at en manglende forståelse for forskellige fagområders arbejdsopgaver resulterer i, at forskellige aktører arbejder efter hver deres dagsorden. Det medfører, at der ikke sker en rettidig involvering af forskellige samarbejdspartnere og projekterne forsinkes. Når der byudvikles og bygges boliger på tidligere store industrigrunde, involveres mange forskellige fagdiscipliner og eksperter, forskellige aktører der har forskelligt fokus på opgaveløsningen, hvilket kan medføre, at den samlede opgave ikke løses hensigtsmæssigt.

Konkret proces for implementering af anbefaling
Den konkrete proces for implementering svarer til udmøntning af følgende tre anbefalinger fra nærværende projekt:

1. Anbefaling –tidlig dialog
2. Anbefaling –tidligt overblik over myndighedskrav
4. Anbefaling –årlige dialogmøder på tværs af faggrænser

Ophæng/tovholder
Tovholder svarer til udmøntning af følgende tre anbefalinger fra nærværende projekt:

1. Anbefaling –tidlig dialog
2. Anbefaling –tidligt overblik over myndighedskrav
4. Anbefaling –årlige dialogmøder på tværs af faggrænser

Ressourceforbrug
Der er ikke knyttet et ressourceforbrug alene til denne anbefaling. Ressourceforbruget ligger i følgende tre anbefalinger fra nærværende projekt:

1. Anbefaling –tidlig dialog
2. Anbefaling –tidligt overblik over myndighedskrav
4. Anbefaling –årlige dialogmøder på tværs af faggrænser

Tidspunkt for implementering
Der vil ske en løbende implementering af denne anbefaling i takt med implementering af følgende tre anbefalinger fra nærværende projekt:

1. Anbefaling –tidlig dialog
2. Anbefaling –tidligt overblik over myndighedskrav
4. Anbefaling –årlige dialogmøder på tværs af faggrænser

6. Anbefaling – opdatering af regionens interne proces
Det anbefales, at der udarbejdes en procedure (VIP) for arbejdet med sager i byudviklingsområder, såfremt det besluttes at prioritere områderne til systematisk V1- kortlægning.

Beskrivelse af anbefaling
Nedenfor er en overordnet beskrivelse af forslag til sagsbehandling af sager i byudviklingsområder.

Opstart af V1 kortlægning i et byudviklingsområde
Kommunen melder ind med et lokalplanområde, der planlægges byudviklet og derfor skal vurderes ifht. V1-kortlægning (og evt. V2-kortlægning, hvis der er grundlag for dette). Den 52 uger lange periode for udarbejdelse af lokalplan for et område kan benyttes til V1 kortlægning af ejendomme i lokalplanområdet, såfremt regionen oplyses om lokalplanarbejdet i tide. Prioritering af nye byudviklingsområder sker løbende

Afklaringsmøde
Arbejdet med lokalplanen begynder med afholdelsen af et internt afklaringsmøde i kommunen. Ved mødet udleveres 'Pixi bog'.

Områdegruppe
Ved opstart af V1 kortlægning i et byudviklingsområde etableres der en områdegruppe i regionen (bestående af et antal sagsbehandlere fra Team frivillig og Team V1 - afhængigt af byudviklingsområdets størrelse).
Team V1 sagsbehandler området som en pulje/del af pulje -afhængigt af antallet af lokaliteter.
Team frivillig Sagsbehandlere kan med fordel deltage ved afgørelsesmøder (V1 - kortlægningsafgørelser)for at få indsigt i de aktiviteter der danner grundlag for kortlægningen af området -samt de aktiviteter, der har været i områder som ikke kortlægges. Her har sagsbehandlerne mulighed for at samarbejde om at opnå et helhedssyn på forureningssituationen.

Opstartsmøde
Der afholdes opstartsmøde med kommunen og eksterne aktører (se Anbefaling -tidlig dialog, afsnit 1).
Rådgiver præsenterer projektet, forureningssituationen m.m. Skabelon for minimumskrav til rådgivers præsentation af sag fremgår af kommunens og regionens hjemmeside (se Anbefaling -tidlig dialog, afsnit 1).
Regionen har let forberedelse til opstartsmøderne, herunder: Minivejledning (Anbefaling -tidligt overblik over myndighedskrav), kortlægningsstatus og baggrund for kortlægning, info fra JAR. Hvis opstartsmøder afholdes som 'Område-modellen', hvor flere § 8 sager behandles sideløbende kan flere sagsbehandlere fra Team Frivillig deltage.

Det er vigtigt, at tidsforbruget ved mødet modsvarer en reduceret sagsbehandlingstid på den lange bane.

Ophæng/tovholder
Regionen og Københavns kommune.

Beskrivelse af problematik, der ligger til grund for anbefalingen
Der skal indarbejdes en ny procedure, hvorfor en relevant VIP er nødvendig.

Konkret proces for implementering af anbefaling
Der skal indarbejdes en ny procedure, hvorfor en relevant VIP hos regionen er nødvendig.

Ressourceforbrug
Der skal bruges tid i Team frivillig på at gennemarbejde en VIP hos regionen. Proceduren er afhængig af at anbefalingerne om tidlig dialog og tidligt overblik over myndighedskrav er implementeret.

Tidspunkt for implementering
Primo 2017.

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 38 66 50 00
Web www.regionh.dk

NOTAT

Dato: 4. januar 2017

Bilag 1. Deltagerliste og rejseprogram

Name	Title	Organisation
Capital Region:		
Sophie Hæstorp Andersen	Chairman	Regional Council
Martin Geertsen	2. dept. Chairman	Regional Council
Jens Mandrup	Member	Regional Council
Lars Gaardhøj	Member	Regional Council
Christian Bruhn Rieper	Dept. Chief executive	Regional administration
Gitte Larsen	Head of Department	Regional administration
Helle Hartmann-Madsen	Act. Head of Department	Regional administration
Ebbe Rasmussen	Chief Adviser	Regional administration
Birgitte Steenstrup	Special Adviser	Regional administration
Business development:		
Nicolai Prytz	Consul General	Danish Consulate General
Dorte Meldgaard	Mayor	Hillerød Municipality
Claus Lønborg	Managing director, ceo	Copenhagen Capacity
Erik Helmer Pedersen	ceo	C4 Knowledge Center Hillerød
Yan Yang	Head Investment, China division	Copenhagen Capacity
Wilson Zhu	Special Adviser to mission	
Soil track:		
Kasper Dam Mikkelsen	Head of Department	CLEAN
Morten Kildahl	Chief Project Manager	CLEAN
John Ulrik Bastrup	Project director	Geo
Jens Baadsgaard Pedersen	Chairman of the board	Ejlskov a/s
Bjørn H. Andersen	Chief Chemist, M.Sc. Ph.D	Ejlskov a/s
Torben Højbjerg Jørgensen	Chief Specialist, Contaminated Sites	COWI A/S
Nan Jiang	China representative	Ejlskov a/s
Ann-Sofie Gimlinge	PhD-stud.	Cph Uni., SDC Beijing
Healthtech-track:		
Anders Agger	ceo	Amager Hvidovre Hospital
Thomas Hammer-Jacobsen	ceo	Cph Healthtech Cluster

Michael Møller Jensen	Business development manager	Cph Healthtech Cluster
Eric Lu	Exchange official, dept. director	Nanjing Lifescience Park
Jonas W. Kvist	Founder and Director	Khora Aps
Bjørn Wennerwald	Owner and founder	WaveCare
Henrik Egense	Consultant	Type2Dialog
Interpreters:		
Jie Cheng	interpreter, special adviser on soil	Capital Region
Tracy Wu	interpreter	Consulate general
Li Youqian	interpreter	Sino Dan Konsulting

Rejseprogram

Time	Soil/Groundwater track	Healthtech-track	Comments etc
November 19 Saturday – travel leaving Cph Airport at 18:30			
November 20 Sunday in Shanghai			
14.30 – 15.00		Radiometer – 'Need to know' as a Danish company entering Chinese public and private healthcare - Marvin Miao, Radiometer	
15.00-18.30	Seminar at Danish Consulate general in Shanghai: Current state of China and Sino-Danish activities and opportunities (presentations by danish embassy, consulate general, Invest in Denmark, Innovation center)		
18.30 –	Informal networking buffet at Consulate General Connect to permanent Danish representatives in Shanghai		
November 21 Monday: Soil-track and Healthtech-track in Suzhou, SHA in Shanghai for WHO			
Full-day in Suzhou	Meeting with vice-Mayor and Environmental Protection Bureau Lunch with vice-Mayor of Suzhou	Site-visit to Suzhou Municipal Hospital (Wavecare Sensory delivery Room) Site-visit world-leading SIP Suzhou Industrial Park Visitor Centre Site Visit National University of Singapore Research Institute – start-up incubator to meet 3 healthcare companies.	WHO Health Conference Mayors' Summit
November 22 Tuesday: Soil-track in Nantong and Healthtech-track in Nanjing			
Before noon	Bustransfer Suzhou-Nantong	Jiangsu Health and Family Planning Commission in Nanjing	Hillerød intro to Nanjing City, (tourism: Geertsen and WoCo)

Time	Soil/Groundwater track	Healthtech-track	Comments etc
After-noon:	Meeting with vice-Mayor of Nantong Workshop The Capital Region and Nantong Environmental Protection Agency Contract Signing Ceremony	Nanjing Life Science Tech Town: • Mindray Nanjing Factory Site-visit, • Public Nursing home Site-visit, • Yifu hospital affiliate Nanjing Medical University visit and Conference, • Nanjing Life Science Tech-Town Site-visit and Conference	
Dinner	In Nantong	Hosted by Life Science Tech Town	
November 23 Wednesday Nanjing			
	Caligraphy-course - short intro by instructor to Chinese written language and learning-by-doing, Venue is beside Pipa Lake.		
Before noon	Meeting and workshop with Nanjing Institute of Environ-mental Sciences of the Ministry of Environmental Protection	Company-visit Sanpower Group (healthtech equipment)	
Noon	Meeting, Signing ceremony, Lunch hosted by the Governor of the Jiangsu Province		
After-noon	(continued) morning sessions: Technical workshop	Site-visit to Jiangsu Province Hospital: Courtesy meeting ; presentations from both sides, and discussions of pilot pro-jects (fast track surgery)	
November 24 Thursday Nanjing			
Before noon	Meeting with existing partners: Jiangsu Environmental Protec-tion Department, JIEDC and Jiangsu Academy of Environ-mental Sciences	Seminar at JITRI (Jiangsu Industrial Technology Research Institute) Lunch hosted by JITRI	
After-noon	Visit to JITRI ((Jiangsu Indus-trial Technology Research Insti-tute)	Site-visit and conference at Jiangsu Pro-vincial Geriatric Hospital	
	Cultural experience – visit Laomendong Street to explore ancient Nanjing		
Dinner	Venue: Jinling Theater located at Laomendong Street (delegation and Foreign Affairs rep.)		
November 25 Friday. Travel – arrive at Cph Airport 18:30			

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 38 66 50 00
Web www.regionh.dk

Dato: 9. januar 2017

Bilag 2. Deltagerevaluering af delegationsrejse og forslag til fremadrettet indsats

Deltagerevaluering af rejsen
Delegationens deltagere mødtes til et forberedende møde før afrejse og igen til et evalueringsmøde efter hjemkomsten. 14 personer udfyldte et anonymt spørgeskema om, hvorvidt rejsen havde levet op til deres forventninger og de fastsatte mål for turen. Tilbagemeldingerne var positive ('0' = målopfyldelse i meget ringe grad, '2' = målopfyldelse som man ville forvente, '4' = målopfyldelse i meget høj grad):

Formål:	**Score (på 5-trins skala 0 – 4):**
Etablere kontakter til beslutningstagere på højt niveau hos kinesiske myndigheder og andre kinesiske og internationale aktører	3,5
Øge viden om Jiangsu markedsforhold og samarbejdsmuligheder	2,8
Markedsføre erhvervsmuligheder i Greater Copenhagen	2,6
Danske myndigheder åbner døre for danske virksomheder mfl. i Kina	2,9
Et samlet delegationsprogram der dækker deltagernes behov	3,1
Et samlet program – incl. før/efter-aktiviteter – der bidrager betydeligt til deltagernes faktiske/overvejede Kina-indsats	2,8

Tilbagemeldingerne viser positive vurderinger af at nå i mål med de afgørende mål for turen om at åbne døre på højt beslutningsniveau for danske virksomheder, øge forståelsen af markedsforholdene i Jiangsu og samtidigt at gøre de kinesiske parter opmærksom på de attraktive markedsmuligheder i Greater Copenhagen.

Deltagernes forslag til Region Hovedstadens fremadrettede indsats
Delegationsdeltagernes supplerende kommentarer i spørgeskemaet og på evalueringsmødet efter turen udpeger områder, hvor Region Hovedstaden som offentlig myndighed kan spille en særlig rolle for dansk-kinesisk erhvervssamarbejde:

- **Skubbe på og lette Business-to-Business relationer**
  Region Hovedstaden kan identificere kinesiske parters behov for danske løsninger, etablere og ikke mindst fastholde virksomhedskontakter via dialog om konkret samarbejde. Den funktion vil kunne styrkes af en form for repræsentation i Jiangsu (administrationens bemærkning: På jordsporet trækker Region Hovedstaden på en kinesisk partner på konsulentbasis til at varetage danske interesser og fastholde relationer til Jiangsu-virksomheder og -myndigheder)).

- **Flere delegationsrejser på højt politisk såvel som på administrativt niveau til/fra Kina**
  Deltagerne anbefaler Region Hovedstaden at prioritere en høj rejseaktivitet målrettet projektsamarbejder i Jiangsu. De personlige møder er en væsentlig del i at opbygge en tillidsfuld, strategisk platform mellem myndigheder. Det har stor værdi for virksomheders anseelse og adgang til forretningsmuligheder.

- **Mere homogen gruppe af flere og mere Kina-parate danske virksomheder på delegationsture**
  Særligt på healthtech-sporet bar virksomhedsdeltagelsen præg af, at sporet endnu er i en tidlig fase, hvor samarbejdsforløb og deltagerinddragelse endnu er under forberedelse og således endnu ikke indsnævret og konkretiseret. For mange virksomheder vil det derfor være mere relevant at deltage i en rejse på et senere tidspunkt i projektudviklingen – for nærværende agerer CLEAN og Copenhagen Healthtech Cluster som danske virksomheders forlængede arm i Jiangsu.

- **Fokusere på og pleje relation til få, udvalgte, centrale indgangs-organisationer i Jiangsu**
  JITRI (Jiangsu Industrial Technology Research Institution), og Suzhou Industrial Park (SIP, hvor mange danske virksomheder er placeret) fremhæves.

- **Holde fokus på succes-fuldt at gennemføre projekter inden for jord og healthtech med bidrag fra fagkompetencer i Region Hovedstadens egen organisation**
  Deltagerne uddybede, at det yderligere vil styrke Greater Copenhagens allerede stærke omdømme, og dermed markedsmulighederne og danske virksomheders mod på at satse mere på det kinesiske marked.

- **Have større opmærksomhed på kinesiske styrker, hvor Greater Copenhagen ikke står så stærkt og kan lære af/samarbejde med Jiangsu**
  Eksempler er kinesernes evne til opskalering af produktion til stort volumen og til at billiggøre innovative løsninger.

Disse forslag inddrages i Region Hovedstadens fremadrettede Kina-indsats.

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 38 66 50 00
Web www.regionh.dk

Dato: 19. januar 2017

Bilag 3. Faglig afrapportering – jord sporet

Operatør model og arbejdsfordeling på jordsporet
Regionhovedstaden har en samarbejdsaftale med Jiangsu Provincial Environmental Protection Department (JEPD).

CLEAN er operatør på jordforureningssporet. Region Hovedstaden har en fælles resultatkontrakt i samarbejde med Region Midtjylland, Region Sjælland og Danish Soil Partnership. CLEAN varetager udviklingen af kommercielle aktiviteter i Jiangsu, mens administration varetager den løbende myndighed til myndighedsdialog. Målet med CLEANs resultatkontrakt er at skabe kommercielle kinesiske kontrakter for danske jordvirksomheder.

Hovedaktiviteter på delegationsturen

Møde med viceborgmester i Suzhou, Mr. Yu Xingnan samt møde og workshop med Suzhou Environmental Protection Bureau
Formål: Formel introduktion af Region Hovedstaden og CLEAN, således at CLEAN kan etablere samarbejde med det formål at skabe projektmuligheder for de danske jordvirksomheder.

Møde med viceborgmester i Nantong Mr. Wang Jiangfeng samt møde og workshop med Nantong Industries Holding Group og Nantong Environmental Protection Bureau
Formål: Politisk introduktion af Region Hovedstaden. Formanden overrakte en formel invitation til Danmark til borgmesteren i Nantong og overværede underskrivelse af samarbejdsaftale mellem Ejlskov A/S og Nantong Industries Holding Group. Aktiviteterne var et vigtigt skridt i arbejdet med at sikre kommercielle kontrakter til Ejlskov og de andre jordvirksomheder. Tilstedeværelsen af formanden var meget vigtigt for det videresamarbejde og den tillidsopbygning, der er central for at skabe eksport til Kina.

Møde og workshop med Institute of Environmental Sciences of the Ministry of Environmental Protection (NIES)
Formål: Formel introduktion af Region Hovedstaden som opgavestiller til CLEAN. CLEAN arbejder på at lave en samarbejdsaftale med NIES. NIES har det centrale nationale laboratorium hvad angår jordforurening og ansvar for oprensning af mange grunde i hele Kina. Formålet med samarbejdet er at udvikle projekter i relation til forurenede grunde i Jiangsu. Målet er skabe projekter- og kommercielle kontrakter for og med danske jordvirksomheder.

Møde med JEDP samt Jiangsu Environmental Academy of Environmental Science (CLEANs samarbejdspartner)
Formål: At nå til enighed om en formel arbejdsplan for 2017-2018 samt at fremme indgåelsen af kommercielle kontrakter for de danske virksomheder.

Møde med JITRI:
Formål: At afsøge mulighederne for fremtidigt samarbejde.

Opfyldelse af tures mål
De forventede mål blev opfyldt. Vi fik etableret kontakt og genbekræftet samarbejdet med de partnere vi havde planlagt.

Eksempelvis har vi efter turen modtaget henvendelse fra Suzhou Kommune som ønsker at besøge Region Hovedstaden, lige som at vi er ved at udarbejde arbejdsplan for 2017 med JEPD.

Administrationen og CLEAN arbejder endvidere i fællesskab på et projektforsalg til JEDP, der indeholder forslag om kommercielle kontrakter og konkrete demonstrationsprojekter.

CLEAN og de deltagende jordvirksomheder fik adgang til viceborgmestre og den øverste ledelse i NIES og JEPD, hvilket er afgørende for det videre samarbejde. Den afgivne invitation til Nantong's borgmester er ligeledes afgørende for Ejlskov videre eksportarbejde.

Deltagerrespons efter turen

De danske jordvirksomheder har givet udtryk for at det har været til stor gavn at have dansk politisk repræsentation med ved deres møder i forhold til deres videre arbejde i Kina.

Primære aktiviteter i 2017

De planlagte aktiviteter omfatter eksempelvis:

- CLEAN forventes at underskrive MoU med NIES
- Genbesøg fra Suzhou forventes marts 2017
- Gennemførsel af den aftalte aktion plan med JEPD, der bl.a. omfatter:
  - Workshops, kursusvirksomhed og træning af kinesiske medarbejdere
  - Overblik over danske CV/virksomheder der kan indgå i kommercielle projekter
  - Udpegning af grunde til pilotprojekter
  - Fælles udvikling af forretnings- og finansieringsmodel
- Genbesøg fra JEPD på direktørniveau forventes i april
- Deltagelse i JEPDs årlige teknologi/jordkonference i juni i Nanjing
- Genbesøg fra Nantongs borgmester efteråret

Region Hovedstaden

Center for Regional Udvikling

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 38 66 50 00
Web www.regionh.dk

Dato: 19. januar 2017

Bilag 4. Faglig afrapportering – Sundhed/healthtech sporet

Delegationens sammensætning
Healthtech-sporet bestod af syv personer: Direktøren for Amager-Hvidovre Hospital, to repræsentanter fra Copenhagen Healthtech Cluster og en exchange official fra Nanjing, tre virksomheder, og i øvrigt erhvervsfremmeaktører fra Copenhagen Capacity og C4 Videnscenter i Hillerød, samt politikere og medarbejdere fra Region Hovedstaden. Delegationen blev ledet af skiftende regionsrådspolitikere.

Hovedaktiviteter på turen
Indsatsen på healthtech er stadig koncentreret om at etablere faste projektsamarbejder i Nanjing. Det er aftalt med Jiangsu Health and Family Planning Commission og Jiangsu Science and Technology Department (partnerne på myndighedsniveau), at Jiangsu Provincial Hospital (JPH) er den fælles indgang til det praktiske projektsamarbejde. Det var derfor en milepæl, at der blev indgået en samarbejdsaftale mellem Amager-Hvidovre Hospital og JPH om at undersøge mulighederne for implementering af Fast Track Surgery på JPH.

Der blev også indgået formelle samarbejdsaftaler mellem 1) Copenhagen Capacity og den globale virksomhed Sanpower, der er interesseret i at overvåge investeringsmuligheder i konkrete, danske healthtech-virksomheder, og 2) Copenhagen Healthtech Cluster og Nanjing Lifescience Hightech Park om projektudvikling og virksomhedsinddragelse.

På hospitaler i Nanjing og i Suzhou støttede delegationen markedsføringen af den danske virksomhed WaveCare's sansefødestuer. De er udviklet på Nordsjællands Hospital og installeret på bla. Amager-Hvidovre Hospital, hvor en Suzhou hospitalsdelegation i 2016 blev præsenteret for stuerne og nu også har installeret en stue.

Den danske virksomhed KhoraCare havde lejlighed til ved flere møder at præsentere sine virtual reality-briller rettet mod ældre demente.

Healthtech-sporet aflagde en række studiebesøg på blandt andet et plejehjem, et geriatrisk hospital og flere globale, kinesiske healthtech-virksomheder med hovedkvarter i Nanjing.

Et halvdags-seminar med Jiangsu Industrial Technology Research Institute (JITRI) og fem af instituttets tilknyttede centre havde samarbejde om healthtech og lifescience som omdrejningspunkt.

Opfyldelse af formål med turen
Administrationen vurderer, at den oprindelige ambition med rejsen – at være milepæl for konkrete projektudviklingsaktiviteter mellem danske og kinesiske parter – i højere grad blev en studietur af potentielle markeds- og samarbejdsmuligheder. Healthtech-indsatsen har haft for kort tid til at nå til det stade på nuværende tidspunkt.

Deltager-respons efter turen
Som beskrevet gav delegationsdeltagerne positivt feed-back på turen i forhold til deres forventninger og de opstillede mål for turen. Virksomhederne gav udtryk for, at det har stor betydning at få mulighed for at præsentere sig på møderne. Alene det at have adgang til møderne har stor betydning.

Healthtech-aktiviteter i 2017
Det bliver en kerneopgave at videreudvikle operatør-modellen med Copenhagen Healthtech Cluster på 3-4 sundhedsfaglige områder, særligt implementering af den indgåede samarbejdsaftale mellem Amager-Hvidovre Hospital og Jiangsu Province Hospital om Fast Track Surgery. Afgørende elementer i samarbejdet er kompensation fra kinesisk side til Amager-Hvidovre Hospital for ressourceforbrug, og at der åbnes kommercielle muligheder for private, danske virksomheder.

I opløbet til turen blev aftaledokumenter på flere, konkrete projektsamarbejder testet på mulige partnere indenfor blandt andet minimal invasive surgery, 1813-alarmsystemet, type 2 sukkersyge og monitorering af patienter med kroniske sygdomme. Disse nåede ikke i mål, men flere er stadig relevante, og opfølgning vil finde sted.

Region Hovedstaden skal også bidrage til at markedsføre Greater Copenhagen som attraktivt investeringssted overfor erhvervsinteresser fra Jiangsu indenfor healthtech, blandt ved at understøtte Copenhagen Capacitys og Copenhagen Healthtech Clusters aftaler med erhvervspartnerne Sanpower og Nanjing Life-science Hightech Industrial Park i Nanjing.

Punkt nr. 3 - Meddelelser - Rullende dagorden
Bilag 1 - Side -1 af 1

MTU	2017.05.02	Favrholm station – orientering om fase II rapport	Orienteringssag
MTU	2017.05.02	Orientering om resultaterne af CEICAD	Orienteringssag
MTU	2017.05.02	Benchmarking af kommunernes klimaindsats	Orienteringssag
MTU	2017.05.30	Indberetning om jordforurening 2016 til Miljøstyrelsen	Beslutningssag
MTU	2017.06.21	Trafikbestilling 2018	Drøftelsessag
MTU	2017.09.05	Regionernes fælles redegørelse om jordforurening 2016	Orienteringssag
MTU	2017.10.03	Status på Grøn drift og Udvikling	Orienteringssag
MTU	2017.11.07	Den prioriterede liste for indsatsen på jordforureningsområdet i 2018	Beslutningssag
MTU	2018 primo	Fremtidig kortlægning af forurenede grunde i Region Hovedstaden	Beslutningssag